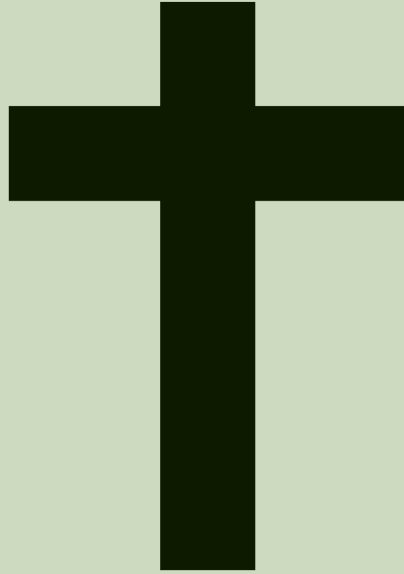


Aú-aai símai
kááísamakain-aai



The New Testament in the Awiyaana language of Papua New
Guinea

Aú-aai símai kááísamakain-aai
The New Testament in the Awiyaana language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Awiyaana

copyright © 1984 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Awiyaana

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-08-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023
0dda5aa4-c019-59cf-b9ee-e1fd4762d49c

Contents

FRT	1
Mátíyu	2
Mááka	72
Rúku	112
Yóni	181
Aantá-waasi	227
Rómu	291
1 Kórinti	323
2 Kórinti	355
Káresiya	376
Éfésási	388
Fírípái	398
Kórósi	406
1 Tésáróníka	414
2 Tésáróníka	421
1 Tímóti	425
2 Tímóti	434
Táitási	440
Fírímóni	444
Ípúru	446
Yémísi	471
1 Pítaa	479
2 Pítaa	487
1 Yóni	492
2 Yóni	500
3 Yóni	501
Yúti	503
Paápé uráin-aaí	506
Read the New Testament	538
Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-iye	550

Aú-aai símai kááísamakain-aai **The New Testament in the Awiyaana language of** **Papua New Guinea** **Nupela Testamen long tokples Awiyaana**

Aú-aai símai kááísamakain-aai

The New Testament in the Awiyaana language of Papua New Guinea

Translation by Wycliffe Bible Translators

© 1984, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Print publication 1984 by Christian Communications Limited, Hong Kong

Print version ISBN 0 86893 137 3

<http://www.Wycliffe.org>

<http://pngscriptures.org>

<http://www.ScriptureEarth.org>

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Your are free to share — to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri.** Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating.** Na tu, **yu no ken senisim Tok.**

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa. Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela.**

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/legalcode>.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela.**

Mátíyu

Ísu wíyómpa'a iyówana Mátíyu siyáánkai-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna Ísun-aai agaimakáiyé. Ísuni kísau-waasima sísamaifakemba kae'lá kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Mátíyu moórá-awi'a Rífái wemá maanáúfái agaimakáiyé. Maníkó séna sáwí'ó úmáimo méraampinkemba faútiyukaiye siyóntemba ááéraan-aai símai kááísamakon-aufai-wandaaifimba agáúmba Ísuntafesa siyáawe. Yúndaa-waasi Ísuntafesa sésa Maníkómó iyáfasinankaiwai Mésíyaan-iyé síwae séna maanáúfáifimbá agaiyáiyé. Ísu fasi'aémbá tokéna Maníkóní ámútankoni áwáuma simátiména Maníkó wení waási wégarawin-aai simátíma'mae iyáiyé. Mátíyu miyán-áái maanáúfáifimbá agaimakáiyé.

Rúku 3:23-28

¹ Ísu Káráísitini akúní'ó uráan-aai. Ísun-aíwá'ná Téfitin-iyé. Téfitin-aíwá'ná Émbaramun-iyé.

² Émbaramu Áísáakimba ma'ankówana
Áísáaki Yékopumba ma'ankówana
Yékopu Yúndaa-iyai afarawainonda matinkówana

³ Yúndaa Pérésinte Sáraante matínkaraimba
tinówa Témaan-iyé.

Pérési Éséronimba ma'ankówana
Éséroni Árámumba ma'ankówana

⁴ Árámu Ámínándapumba ma'ankówana
Ámínándapu Násonimba ma'ankówana

Násoni Sáómonimba ma'ankówana
⁵ Sáómoni Póásimba ma'ánkaraimba
anówa Ré'apimaniye.

Póási Ópétimba ma'ánkaraimba
anówa Rútimaniye.

Ópéti Yésimba ma'ankówana

⁶ Yési Téfitimba ma'ankówana
Téfitimo káráwiyaiwai Soromonimbá
ma'ánkaraimba anówani aifaráán-kwánkón-áwí'a
Yúráya úwana ánaaen-kwamba Téfitin-iyé.

⁷ Soromoní Ríyapoamumba ma'ankówana
Ríyapoamu Ápáísaamba ma'ankówana

Ápáísaa Ésaamba ma'ankówana
⁸ Ésaa Yíósafatimba ma'ankówana
Yíósafati Yórámumba ma'ankówana
Yórámu Ásáyaamba ma'ankówana

⁹ Ásáyaa Yótámumba ma'ankówana
Yótámu É'ásaamba ma'ankówana
É'ásaa Ésékaayaamba ma'ankówana

¹⁰ Ésékaaya Mánásaamba ma'ankówana

Mánásaa Émósimba ma'ankówana
Émósi Yósáyaamba ma'ankówana

¹¹ Yósáyaa Yékónaya-iyai afarawainonda matinkówasa

minkánaáfimbá Pépíróni-naopakewi Ísareri-waasi tatí'maesa Pépírónifa'a ándáfa'a mátínkaraawe.

¹² Pépírónifa'a mátinkon-kanaafimba

Yékónaya Síatiomba ma'ankówana

Síatio Sérápáperimba ma'ankówana

¹³ Sérápáperi Ápáyatimba ma'ankówana

Ápáyati Éráyakimumba ma'ankówana

Éráyakimu Ésomba ma'ankówana

¹⁴ Éso Sétókomba ma'ankówana

Sétóko Ékímumba ma'ankówana

Ékímu Éráyatimba ma'ankówana

¹⁵ Éráyati Éríesaamba ma'ankówana

Éríesaa Mátánaamba ma'ankówana

Mátánaa Yékopumba ma'ankówana

¹⁶ Yékopu Yósepimba ma'ankówana

Yósepi Máriyaan-awaaikó úwana Máriyaa

Ísun-anówan-iyé. Ísuntafesa Maníkó iyáfasinankaraiwaiye sésa Káraísitiye wésewe.

¹⁷ Émbaramumo méronka'a sísamaifakemba éiyaimba kumbaimái-waasi 14 waasi agaiyówasa Téfitimo paapé urénamo méronka'a sísamaifakemba éiyaimba kumbaimái-waasi 14 waasi agaiyówasa Pépírónifakewi tatí'maesa Pépírónifa'a ándáfa'a mátínkarowasa méron-kanaafimba sísamaifakemba éiyaimba kumbaimái-waasi 14 waasi agaiyówana minká'á Máriyaa Ísu Káraísitimba ma'ánkaraiye.

Ísumbo ma'ánkarain-aai.

Rúku 2:1-7

¹⁸ Ísu Káraísitimba ma'ankómba maará uráiyé. Ísun-anówamba Yósepinka'a aai símakowana Yósepi ímba wesé'a kurónka'a ámu'a paapé uráiyé. Ufaen-ámútánkó Máriyaan-arumpi túwana ámu'a paapé úwana

¹⁹ awaaikó kawé'á wéuwai séna waási túranka'a ai'maráanana Máriyaa aigaesáféna

ifáímpó'a aúpá'á ai'mátuwanaumne-imayaa uráiyé.

²⁰ Miyá imáyaa wéena aùn-kwérowana Fasi'aénkó kísau-waasigo wíyómpakewi kaainampá'á simáména séna Yósepiyo Téfitin-andafakenkwaasi óné. Máriyaamo ámu'o káúfimba Ufaen-ámútánkó aantemba ámu'a kauwánkáimba po wembá úwoi máinompo ímba áá'a íno.

²¹ Iyámpóimo ma'ankáínda áwí'a Ísuwe simánkaao siyáiyé. Mináwíkóní áwáuma wení waási sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkainiye siyáiyé.

²² Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi siyónka'a póna miyán-tántáá'á paapé uráiyé.

²³ Wemá agaimaréna séna

moórá-inaamarugo waaí ímba maiyéna ámu'a

kaumái iyámpói ma'ankáínasa miníyámpóígón-

áwí'a Émáníyueriye sénááwe

agaimaréna siyáimba mináwíkóní áwáuma Maníkó keséta méraiye siyáiyé.

²⁴ Yósepi aúfínkémbá íyáfasinena Fasi'aénkóní kísau-waasigo wíyómpakewi siyóntemba awaainínkómbá maiyéna

²⁵ ímba wesé'a kúmba úwoi ména káráwiyowana iyámpói ma'ankówana áwí'a Ísuwe simánkaraiye.

2

Aafáúmó íyáúsupaken-kwaasimo taawánaraan-aai.

¹ Yúndiyaa-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti méron-kanaafimba Pétaému-naopa'a Máriyaa Ísumba ma'ánkarowasa némpakemba aafáúmó íyáúsupaken-kwaasi kawé'-ímáyááwára'-wáási témesa Yérúsaremu-naopa'a tésa

² sésa Yúndaa-waasiya'a káráwiyiniye sénamo ma'ánkáín-iyampoi nááfara ánkaraao. Aafáúmó íyáúsipa'a méta awánáúndasa moórá-o'a paápé isatá awánéta séta iyámpói ma'ánkaraimba póta awánéta wenáwí'a mósá maránae séta témata túne siyáawe.

³ Suwaná marará-káwáágó Éroti mináái isówana arunkó sáwí'a úwasa Yérúsaremu-naopakewiwara'a isówana tirunkó sáwí'a úwana

⁴ Éroti óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé táántowasa túwaandu uwaná séna Maníkómó ai'maráíndawimba Káráísitimba ma'ánkáínda nááfara ma'ánkáíníyo súwasa

⁵ sésa Yúndiyaa-marafa'a Pétaému-naopa'a ma'ánkáíníye. Maníkón-aaimo simátímakowi agaimaréna séna

⁶ Yúndiyaa-marafa'a Pétaému-naopaken-kwaasisono. Yúndiyaa-marafa'a káráwiyaiwaifimba kentí naaópa'o káráwiyaiwai ímba tínaaempa'a méraawe. Kentí naaópakemba moóráwigo paápé uréna kesí waási Ísareri-waasiya'a kawé'a úmai káráwiyiniye agaimaréna siyáíye suwaná

⁷ Éroti iséna aafáúmó íyáúsupaken-kwaasi aúpá'á táántowasa tuwaná tísai ena séna nóran-kanaawa minó'á paápé isará awánaraao súwasa simámúwana

⁸ Éroti séna Pétaémufa'a miníyámpói koayaafái úmai awáné'a tasimásimiya'a kesé'a kuré'a wenáwí'a mósá maráano súwasa

⁹ isésa kumbá aafáúmó íyáúsupa'o mésamo awánaraan-o'a awánowana minókó aifa'á wéwena miníyámpóimó méronka'a kowaúwasa

¹⁰ áfááraumai aamoí ésa

¹¹ mindáúmpá'á iyésa anówane miníyámpóiyé tuwánésa kífaesa miníyámpóigón-áwí'a mósá marésa unáámbá óin-tokésa kawé-tántáá'á korí-óntámbá fóimai amésa kawé'-úmúmbó í-tántáá'á fóimai amésa asaa-wiyúm-básáwénkwára'á fóimai ámakawe.

¹² Ámatuwesa tún-kwáúwana Maníkó kaainampá'á simátimena séna Érotimba ímba kosimáméro súwasa fí'on-ampakemba kentí naaópa'a kuráawe.

Ísumba ái'maesarai Ísípifa'o kurááyan-aai.

¹³ Kúwana wíyómpakemba Fasi'aénkóní kísau-waasigomba Yósepi kaainampákémbá awánówana séna Éroti miníyámpói tufuwíndasafena wésaafa-ifo íyáfasine anówane miníyámpóiyé tí'mae Ísípí-marafa'a koména'a aáno'a simáme'a ái'mae tiyó sénaumne súwana

¹⁴ mindó'wáámbá íyáfasinena anówane miníyámpóiyé tí'maena Ísípí-marafa'a wémena

15 mifá'á komérowana Éroti pukáíye. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi siyónka'a póna miyá uráíye. Wemá agaimaréna séna Fasi'aénkó séna
 Ísípi-marafakemba kesáánimba
 méraína'a áántaanana kouweráíniye
 siyáíye agaimaréna siyónka'a póna miyá uráíye.

Iyámpóimo tínkankaan-aai.

16 Éroti awánómba aafáúmó iyáúsupaken-kwaasi karo'á simánkesa kóuwana Érotin-arunko áyamba úwana aafáúmó iyáúsupaken-kwaasimo simámakon-aaisafenawe o'á paápé uráiyemo siyón-aaisafenawe imáyáa éna tuwímbai ti'maréna séna Pétaému-nao'-aempa'-naopimpa'a kae'-áátáímó uwásúwén-iyampoiye ímbo kae'-áátáímó uwásúwén-iyampoiye saafá úmai tínkantuwaaro súwasa miyá uráawe.

17 Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Yéremaya siyónka'a póna miyá uráíye. Wemá agaimaréna séna

18 Ráma-waasi áfááraumaimo ifi'ó taráamba ísaraawe. Réserin-aísaafitantamba uráan-kwaasi miwítí iyámpóísafesa ifi'á taawasá iyámpóimo
 pukáantafesa timambá faráátamai tínkaraawasa úwoi ifi'á támaesa iyáawe
 agaimaréna siyáíye.

Ísípifakembo tiyáan-aai.

19 Éroti puwúmba Yósepi Ísípi-marafa'a ména wíyómpakemba Fasi'aénkóní kísau-waasigomba kaainampákémbá awánówana séna

20 miníyámpóígómbá tufuwónaemo sen-kwáásí é'a púwófo iyáfasine anówane miníyámpóíyé tí'mae Ísareri-marafa'a waaó súwana

21 iyáfasinena awaainínkóné ááninkonte tí'maena Ísareri-marafa'a kúmba

22 Érotin-ááninkon-awi'a Ákéreasi afowán-ánóndáá Yúndiyaa-aempa'a kawáá-kísáú wémauwana Yósepi iséna mináémpá'ó wíndasafena inkaisúwana kaainampá'á Maníkó simámuwana Káriri-aempa'a

23 Násareti-naopa'a tí'maena koméraiye. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi siyónka'a póna miyá uráíye. Wemá Ísuntafena séna Násaretifaken-kwaasin-íye sénááwe
 agaimaréna siyónka'a póna miyá uráíye.

3

Yónimo simátímakain-aai.

Mááka 1:2-8, Rúku 3:1-18, Yóni 1:19-28

1 Minkánááfímbá moóráwigon-awi'a Yóni ména nombó maitinkówi póna Yúndiyaa-marafa'a kúmba máásai-marafa'a koména simátimena séna

2 Maníkó wení waási kawááanimba ómbaraifo kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á teró simátíma'maena iyáíye.

3 Naaófá'á Yóni ímbo méronka'a Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya Yónimo paápé índasafena imáyáa éna agaimaréna séna

moóráwigo máásai-marafa'a ména aaemáiyakemba séna Fasi'aénkóní aambó wi'ankáiyamba wení aambá arupíse íyana minámpá'á wíno

Áísáya agaimaréna siyónka'a póna Yóni paápé úwana mináái paápé uráíye.

⁴ Yóni káámeri-poigoni áyáu-watoi iyéna ásisamba á'wáánkau uréna fa'nóríné wantáámíkóni aúwé mintón-aantemba wénena

⁵ aaí simátíma'maena iyúwasa Yérúsaremu-naopaken-kwaasiye Yúndiyaa-aempaken-kwaasiye Yóndani-nonkoni menáípákéné maanáípákén-kwáásíyé miyáumai-waasi tóso ésa

⁶ miwítí sáwí-awauma kufiyúwana Yóni Yóndani-nompimba nombá maitínkaraiye.

⁷ Yóni nombá maitinkéna awánómba amáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye sáwífa'a nombá maisinkáinkwae sésa wempá'á tóso uwaná simátimena séna iyánkó póígon-araa'an-owe. Maníkó kentí sáwí-meyamba timínifo nááwa simátímísara iséra inkaiséra wéteo.

⁸ Kentí sáwí-kisau tuwé'o Maníkómpá'ó té'o é'a kawé-kísáú maíya'a tuwánánaumne.

⁹ Émbaramu kentáá síwá'ná imbá póta Maníkóni kawé'-wáásísá úne sé'a miyán-ímáyáá ímba oro. Maníkó Émbaramun-aísaafitantamba ónááwe sénaraantaasi maanóntámpínkémbá kanaámpó'a waási úráaro sisa'á úráawaisino. Émbaramun-aísaafitantamba uráundawi póta kawé'-wáásísá úne sé'a miyán-ímáyáá ímba oro.

¹⁰ Ímba kawé'-árámbá íyáín-taima áwáufimba wéayaisuwesamo iyafímbó agaisúwáántemba Maníkó miyáumai kentí sáwí-meyamba timíníye Yóni siyáíye.

¹¹ Yóni simátimena séna kentí sáwí-imagaa tuwé'a Maníkómpá'ó tewí nombá wémaitinkaundanifo kesínaaembo tındawi Ufaen-ámútánkómbá ai'maráínana kuména kempímbá óraa'a uwátinkainiye. Iyamó agáéntemba íníye. Wemá óraako kembá íyáákaraiifo wemó aaí síndara'o kemó sendá sáwí'an-íye.

¹² Aawinkwínaumo sipetifímbó mósá marésamo mentúwááwanamo anómbo marapá'ó kúmísanamo ásimo fiyúndágomo tiyútúwáísasamo kámakama'o índai-iyafimbo uwááígomo agaisuwésamo anómbo naaúmpa'o mósá máraántemba waási miyaráámbá íníye Yóni siyáíye.

Ísumba nombó maiyánkarain-aaí.

Mááka 1:9-11, Rúku 3:21-22

¹³ Minkánáá Ísu Káríri-aempakemba Yóndani-nompa'a téna Yóni nombá maisinkáinkwae séna túwana

¹⁴ Yóni séna ímbanifo emó nombó maisinkénda kanaán-ifo kentáfémo sémo nombá maisinkaaómó séndawe súwana

¹⁵ Ísu séna ifátuwe súndantemba miyán-uwo. Miyámó ékaimo ékai Maníkó siyáini'a óyauye súwana ewé séna

¹⁶ nombá maiyankówana nompínkémbá íyáfasinowana kampúaran-tawaai tuwínkaa'-úwana Yóni awánómba Maníkóni ámútanko mááufu'-numaraamba úmaena Ísu ane'á kumbérowana

¹⁷ aaigó aantemba wiyómpakemba séna maawá kesáánimba isa'á wen-ímáyáá wée'a áfááraumai aamoí uwánkaumne siyáíye.

4

Waántáwanko Ísumba ma'máímo awánarain-aaí.

Mááka 1:12-13, Rúku 4:1-13

¹ Súwana waántáwanko Ísumba áísai úmai isáíndasafena Maníkóni ámútanko Ísumba simámuwana máásai-marafa'a

² koména tómbá ímba néna ayáátááka'a 40 no'waamba waúwana áfááran-aai tówana

³ waántáwanko Ísu sáwí'o índa awánánae séna Ísumpa'a téna séna emá Maníkón-ááninko úne wésembo maanóntánkóntáfé tómbá úréna'a naanó siyó súwana

⁴ Ísu séna Maníkón-aai aúfáífinkemba séna tómbó náiyawi aantemba waási ímba fasi'átinkainifo Maníkó siyáintemba seyaafá'á íyana fasi'átinkainiye
siyáifo emó sénda ímba miyá ónaumne súwana

⁵ waántáwanko Ísumba áí'maena Yérúsaremu-naopa'a wéna óraa'-amaan-dankoni amifa'á móankena

⁶ séna Maníkón-aai aúfáífinkemba séna Maníkó wíyómpakemba wení kísau-waasisomba ti'maráínasa enká'á káráwiyesa pósa óntanka'a aísamai turaráanafo sésa tiyáántandesá faramónááwe

siyáíye. Mindásafe emá Maníkón-ááninko úne wésembo maankákémhá ásáfenasa wíyómpakewi farámbaesa marapá'á múankanaawe waántáwanko súwana

⁷ Ísu séna Maníkón-aai aúfáífinkemba é'a miyá siyéna moóra'-aaiwara'a séna

kentí Fasi'aénkó Maníkómbá

áísai úmai isánae ímba seró

siyáimba emó séndantembo miyámó ékaa Maníkómbá áísai úmai isáúsino. Mindásafemo emó sénda ímba miyá ónaumne Ísu súwana

⁸ waántáwanko Ísumba áí'maena óraa'-omapa'a iyéna móankena seyaafá'-márafá'á káráwiyon-kwaasiye miwítí óraa-fasi'aene aráánamena

⁹ séna kenká'ó kífaemo ken-ímáyáámó mósá máréná'o é'a káráwiyi-kisau áména káráwiyinone waántáwanko súwana

¹⁰ Ísu séna waántáwanko kóuwo. Maníkón-aai aúfáífinkemba séna kentí Fasi'aénkó Maníkómpá'á imáyáa é'a wenáwí'-aantemba mósá maré'a wení kísau aantemba máéro

siyáifo emó sénda ímba miyá ónaumne súwana

¹¹ waántáwanko auwéna kúwasa wíyómpakemba Maníkóní kísau-waasi kumésa Ísumba áwa'nai uráawe.

Ísu wení kisaumo ómbakain-aai.

Máaka 1:14-15, Rúku 4:14-15

¹² Yóni marará-káwáágón-áwí'a Érotintafena séna sáwí'a uráíye siyóntafena ándáfa'a máankowana méron-aai Ísu iséna Káríri-aempa'a wéna

¹³ Násareti-naopa'a ímba koména Kápaneamu-naopa'a koméraiye. Mindáópa'a Káríri-nonkwaakunkoni áwáífa'-naopa'a Sépiyuraaniye Náfataraíye tísaafítantambo uráawiti marará'ó wéron-daopa'aniye.

¹⁴ Ísu Kápaneamu-naopa'a koméromba naaófá'ó Maníkón-aaimo simátímakowin-awí'a Áísáya agaimaréna siyónka'a póna miyá uráíye. Wemá agaimaréna séna

¹⁵ Sépiyuraaninte Náfatarainte mindárai tísaafiti marafá'á nonkwaaúnkóní áwáífa'a Yóndani-nonkoni menáípá'-máragón-áwí'a Káríri-marafa'a méraawi fi'o-fi'on-kwaasisafe'a súnda

¹⁶ minkwáási túnáín-aempa'a mésa sámó kaipa'a awánánááwe. Maníkóní némpa'o túnáín-aempa'o méraawi sán-kátinkainiye
agaimaréna siyónka'a póna Ísu paápé éna miyá uráíye.

¹⁷ Minkánáá Ísu simátimindasafena ómbarena simátimena séna Maníkó wení waási kawáánimba ómbaraifo kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'a teró siyáiyé.

Ísu éiyain-kwaasimo táántarain-aai.

Máaka 1:16-20

¹⁸ Ísu Káríri-waaunkoni áwáífakafamba kúmba kae'-wáásíyái mésarai awaaón-áwí'a Sáimoni moórá-awí'a Pítaa úwana áfákon-awí'a Énduruwe'a mésarai miwítí kísau pósarai mófáá'a to-tímapa'a wénesarai mare'mare'-únámbá nompí tukésarai méroyana

¹⁹ Ísu simátimena séna kesé'a tekaiyó. Mófáá'o to'máímo tímapa'o wénoyantemba aú-kisau tíménakai wénékai kesáái simátímapa'a wéniyasa kempá'a teró súwasarai

²⁰ mimbáré'maré'-únámbá tuwésarai wesé'a kurááye.

²¹ Wesé'a kuyaná Ísu maréna kúmba kae'-wáásíyái mésarai Sépétin-ááninkai awaaón-áwí'a Yémísi úwana áfákon-awí'a Yóniye tifowámpín-kwímái nompín-táómpimba méresa mare'mare'-únámbá to'mayaa wéuwana Ísu minkáé'nárai táántowasarai

²² minúwóiyáámbá tifowámbá mindómpín-táómpimba auwésarai Ísuwe'a kurááye.

Ísu sáwífa'-waasifimba kísau mo maiyáin-aai.

Rúku 6:17-19

²³ Ísu Káríri-aempa'a naaó'-nao'a wénena ámáán-daumpimpa'a Maníkó wení waási kawáánnin-aai minásé-áái kosimátímapa'a wénena fí'o-fi'on-ti'o ún-kwaasi asófátinkafa'a kúwana

²⁴ wenááigo

Síriyaa-marafa'a naaó'-nao'a wété úwasa fí'o-

fí'on-ti'o ún-kwaasiye sáwí-amutanko tirumpimbó méron-kwaasiye tíyayaambo táúnton-kwaasiye tíyayaambo pukón-kwaasiye miyámó un-kwáási taawiya'maésa Ísumpa'a mátínkówana asófátinkena

²⁵ aambó wénumba sáwífa'nanka Káríri-aempakene Tékáporisi-aempakene Yérúsaremu-naopakene Yúndiyaa-aempakene Yóndani-nonkoni menáípákén-kwáásiyé miyáumai-naopaken-kwaasi wempá'a tóso uráawe.

5

Ísu omápa'a iménamo simátímakain-aai.

Rúku 6:20-23

¹ Ísu mérowasa sáwífa'-waasimo tóso umbá tuwánéna omápa'a imérowasa wení waásisomba túwaandu uwaná

² simátimena séna

³ Maníkó súwa'nai ínkwae sewí Maníkó miwí kawé'a wéuwatinkena miwíyá'a wégawaaniye.

⁴ Miwífímbá sáwí-imayaa wéraisana tirunkó umbái wétaiwai Maníkó miwí kawé'a wéuwatinkena fetóí wéuwatinkaiye.

⁵ Kentúmo ímbo maimaésa wéiyowi Maníkó miwí kawé'a wéuwatinkaimba pósa siyáim-barama maénááwe.

⁶ Maníkó siyáintemba miyámó ónaemo wésewi Maníkó miwí kawé'a wéuwatinkena kawé'ó úmaimo méraiylantafena kawé'-í'a uwátinkainiye.

⁷ Tirumbó wéuwatinkaawi Maníkó miwí kawé'a wéuwatinkena arumbá uwátinkainiye.

⁸ Tirumpinkémbó kawé'-áái aantemba wésewi Maníkó miwí kawé'á wéuwatinkaimba pósa Maníkómbá awánánááwe.

⁹ Waásifimbo farumó uwátinkaiyantafesa kísau wémaewi Maníkó miwí kawé'á wéuwatinkena kesí iyámpóin-owe síníye.

¹⁰ Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamo arupíse úmaimo méraantafesa sáwí'a wéuwatinkaawe. Maníkó miwí kawé'á wéuwatinkena miwí wení waási-i'o ombá póna wégawaaniye.

¹¹ Kembiwímó kentáfé'o fasi'ámimo méraantafesa mindásafesa sáwí-aaí simátinkesa sáwí'a uwátinkesa fi'o-fi'on-karo'-aai simátínkáamba Maníkó kembiwí kawé'á wéuwatinkaiye.

¹² Naaófá'ó Maníkón-aaímo simátímakowimo sáwí'o uwátínkaraantemba káfé'a sáwí'a wéuwatinkaamba tirunkó kawé'á wéina'a aamoí é'a wíyómpakemba kentí kawé'-méyámbá maénááwe Ísu siyáíye.

Ságon-aaíye uwígón-aaíyemo Ísu siyáin-aaí.

Máaka 9:50, Rúku 14:34-35

¹³ Ísu simátimena séna marapá'ó méraan-kwaasifimba mé'a uwígómó ásémo intenkáámbá wéowe. Miyá wéombanifo uwímó sáwí'o énamo ímba ímba kawé'á úmai kéné ímba áséma éna sáwísankaamba isasá aampa'á tukésa wénowe.

¹⁴ Marapá'ó méraan-kwaasifimba mé'a sámó kaintenkáámbá wéowe. Omápa'o wérain-daopa'o mósá awánaantemba kembiwí méraawini áwáuma wéawanaawe.

¹⁵ Iyamá ómbá kúra'maresa ímba aúpá'á maráiyamba afora'á makésa mindáópaken-kwaasi awánánááwe.

¹⁶ Miyáumai sámó kaintembá waásifimba mé'a sán-kátinkaiyasa kentí kawé-kísáú tuwánésa kentifo wíyómpa'o méraiwin-awi'a mósá maránááwe Ísu siyáíye.

Ísu áamáambo siyáin-aaí.

¹⁷ Ísu mináái simátimena séna ímba kentáfé'a sé'a Mósesé siyáin-aine Maníkón-aaí simátímakaawi siyáan-aine ifá'á túwáíwaiye ímba seró. Maníkón-aaí siyáan-aaí ímba tuwánáúmpo siyáanteni'o úmaimo paápé índasafe'a kunkáumne.

¹⁸ Simátíménda ísáaro. Wíyómba maramá wéraisana póna Maníkón-aaí waé'wae'a wéíye. Maníkón-aaigo seyaafá'á waé'wae'a wéimba póna minááígómó siyáinten-úmai seyaafá-tántáá'á paápé íníye.

¹⁹ Miyáumai Maníkón-aaifinkembo karo'-ááímó taraisésamo fi'owantafesamo sésamo wéundantemba miyá índá mindá kanaán-íye síyanamo éna Maníkó séna kesí waási kawáánúnda-waasifinkemba ímba fasi'aén-kwáásín-owe sínífo Maníkón-aaímo taawiyafésamo simátimesamo sésa Maníkón-aaí ísáaro wésewisafena Maníkó séna kesí waási kawáánúnda-waasifinkemba óraa'-waasín-owe síníye.

²⁰ Moórá-aaí simátíménda ísáaro. Ámáán-kawaa-waasiye áamáamba sen-kwáásíyé sésa Maníkómó siyáintemba úmai méraumnemo sembá karo'á wésewe. Miwímó ontembó kembiwímó é'a Maníkómó kawáánipa'a ímba mé'a Maníkómó siyáintemba érai'a miyámó é'o é'a Maníkómó kawáánipa'a ménaawe Ísu siyáíye.

Tínkamón-aaímo siyáin-aaí.

Rúku 12:57-59

²¹ Ísu maarán-ááíwárá'á siyáíye. Naaófá'á Mósesé kentíwá'násafena simátímakain-aai ísaraamba maará siyáíye. Ímba tínkamiyasa púwóro. Miyámó íyasamo ésa aaifimbá maitinkánááwe siyáimbanifo

²² simátime'a sune. Miwítí waásisafesa aaisambá wétiyiyawi aaifimbá maitinkáiyamba mindá kanaán-íye. Miwítí waásisafesa sáwí-aai simátínkááwi tí'maesa aaimó ísááwitopa'a tíyasa aaifimbá maitinkáiyamba mindá kanaán-íye. Miwítí waásisafesa uwó-wáásíyá'ó úwoi-waasiya'o sésa símai sáwí'a wéiyawi ónkaifa'o iyamó wégaipa'a méraiyaamba mindá kanaán-íye.

²³ Miyán-áái imáyáa ombá Maníkóntáfé'o imáyáamo é'o moórá-tantaa'o aménáe'o óraa'-amaan-daumpa'o komé'o é'a kentí waási aai ta'ótokaiya'o tááka'o maké'o é'a

²⁴ Maníkómbó amíyan-tantaa'a óntan-taaregoni ewaa'á mámare'a mináái kóisámai arupíse uwásuwe'a kouweré'a Maníkómbá áméro.

²⁵ Aaimó simátinkanae síyawimo tí'mae wíyasa aampa'á mósimai paápé uwásuwesa koró. Óraa'-waasimo mátimiyasamo ésa

i-wáási timíyasa ándá-naumpa'a tinkánááwe.

²⁶ Ímbo miyámó íyasamo ésa ándá-naumpa'a mótinkaiyasa ímba ááéma tai'ánaumne sésa seyaafá'-méyámbá tímatuwaiyasa faútinkanaawe Ísu siyáíye.

Aarakwá'ó tasáén-aaimo siyáin-aai.

Mátíyu 19:9, Máaka 10:11-12, Rúku 16:18

²⁷ Ísu mináái simátimena séna naaófá'á Mósesé simátímakain-aai ísaraamba maará siyáíye. Fí'owi tuwaainíntóné tuwaai'wainté ímba nóro siyáimbanifo

²⁸ simátime'a sune. Moóráwigo moórá-inimbo awánénamo tafisénáe sénamo índa ímba afora'á ínifo imáyáa aantemba tafisinana Maníkó séna imáyáafinkemba é'a wétafisiye síníye.

²⁹ Túrankomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-turamba fitúwáaro. Kae-túrántámbó awáné'o é'a ónkaifa'o wíyamba mindá sáwí'an-íye. Sáwí'o uráinda maisuwé'o méraiyaamba mindá kawé'an-íye.

³⁰ Tiyáánkomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-tiyaamba arátúwáaro. Kae-tiyáámbó wéraina'o é'a sáwí-marupa'o iyamó wégaipa'a wíyamba mindá sáwí'an-íye. Sáwí'o uráinda maisuwé'o méraiyaamba mindá kawé'an-íye.

³¹ Naaófá'á Mósesé maará siyáíye. Moóráwigo awaainínkómbá ai'mátuwaindawi aúfáífimba agaimaréna séna kesuwaainímbá ai'mátuwaumne séna agaimái amíno siyáimbanifo

³² simátime'a sune. Awaainínkó ímba moórá-waasigoe wénisana awaai'kó ai'mátuwaaisana minínínkó kówéna moórá-waasi komaiyéna minínínkó aú-waasigoe wénimba sáwí-anka'a wéníye. Aifa'-áwááikómó ai'mátukaintafena miyá wéíye. Moórá-waasigo ai'mátukain-inimbo wémaimba wewará'á umémbá wémaíye Ísu siyáíye.

Seyaafá-tántáápímbá ímba matuwé'a seró-áái.

³³ Ísu maarán-ááíwárá'á siyáíye. Naaófá'á Mósesé simátímakain-aai ísaraamba maará siyáíye. Fasi'aénkómpátá miyá ónaumne síyamba karo'á sefáínifo érai'a sé'a miyán-oro siyáimbanifo

³⁴ simátíme'a sune. Kemó miyá ónaumnemo síyambo é'a érai'a miyán-oro. Kemó ímbo miyá ónaumnemo síyambo é'a érai'a ímbo miyán-oro. Maníkó káráwiyaiwi wíyómpa'a méraifo Maníkón-áwíka'a ímbo matuwé'a seró.

³⁵ Maníkó marapá'a káráwiyaiwa'an-ifo ímbo marará'a matuwé'a seró. Yérúsaremu-naopa'a Maníkó káráwiyain-daopa'an-ifo ímbo mindáópa'a matuwé'a seró.

³⁶ Fafután-á'nóntáúrá'a kaantún-a'nontau ímbo kanaán-ure'a kaantún-a'nontaura'a fafután-á'nóntáú ímbo kanaán-uránááfo tí'nónká'a ímbo matuwé'a seró.

³⁷ Kemó miyá ónaumnemo síyambo é'a maarán-áái aantemba seró. Ewe miyá ónaumne seró. Kemó ímbo miyá ónaumnemo síyambo é'a maarán-áái aantemba seró. A'áo ímbo miyá ónaumne seró. Simátimunda-aai waántáwankon-imayaafinkeni'a wéowe Ísu siyáíye.

Anondáámo ímbo tínkamiyan-aai.

Rúku 6:29-30

³⁸ Ísu mináái simátimena séna Mósesé simátímakain-aai ísaraamba maará siyáíye. Moóráwigomo moóráwigoni aúrambo fituwáinasamo ésa wen-ánóndáá wenaúramba fituwánááwe. Moóráwigomo moóráwigoni áwááyaamba pótuwainasamo ésa wen-ánóndáá wenáwááyaamba pótuwanaawe siyáímbanifo

³⁹ simátíme'a sune. Sáwí'o uwátinkaiya'a ímbo anondáá miwí sáwí'a uwátínkáaro. Táá'o tuwaumíya'o é'a ímbo anondáá tínkame'a aneká'a waé-timiyasa tuwaumónááwe.

⁴⁰ Kentí unáánkwátóisafesamo maénae sésamo tí'maesamo aaimó ísáín-waasigompa'a kurésamo síya'o é'a ímbo a'áo síyamba paákákén-únáánkwátóiwara'a tíméro.

⁴¹ Aampa'ó ta'ótoresamo sésa kentáásí moparáwímbá kárika'a súwa'nai orómó síya'o é'a ímbo a'áo síyamba úwoima ayáátááka'a túwa'nai oro.

⁴² Moórá-tantaa'a simiyó síya'o é'a úwoi tíméro. Moórá-tantaa'a wááu simiyó síya'o é'a miyán-oro Ísu siyáíye.

Namuro-wáásí kawe'a uwátínkáaro-aai.

Rúku 6:27-28,32-36

⁴³ Ísu mináái simátimena séna naaófá'a simátímakain-aai ísaraamba maará siyáíye. Kentí waási-imayaan-oro. Kentí namuro-wáásí tíyamba uwátínkáaro siyáímbanifo

⁴⁴ simátíme'a sune. Kentí namuro-wáásí imáyáa timé'a sáwí'o uwátínkááwisafe'a túwa'nai úmai Maníkómpá'a inai seró.

⁴⁵ Miyámó ombá wíyómpa'o kentífo méraiwaíni iyámpói-i'a wéowe. Maníkó miyáumai kawe'a uwátinkena aai sisaná aa'a kaisaná kawe'-wáásíyá'é sáwí-waasiya'e aa'a kaisaná Maníkó aai sisaná aa'a tisaná arupísemo on-kwáásíyá'é ímbo arupísemo on-kwáásíyá'é aa'a wétiye.

⁴⁶ Seyaafá'nánká kentí waási-imayaamo wéowasamo ombá anondáá miwí-imáyááwárá'a wéowe. Taakisímó máén-umen-kwaasi ímbo kawe'-wáásí ombánifo miwítí waási-imayaamo owasamó ombá anondáá miwí-imáyáá wéowe. Miyáumaimo kentí waási-imayaa aantembo íyanamo éna Maníkó ímbo kawe'-méyámbá timínifo kentí namuro-wáásíwárá'a imáyáa tíméro.

⁴⁷ Seyaafá'nánká kentí waási-i'a úmai kawe'a wéuwatinkaawe. Maníkóní ambó ímbo wéaraaiwaewiwará'a miyá wéowe. Miyámó onten-úmai kentí waási aantemba ímbanifo kentí namuro-wáásíwárá'a kawe'a uwátínkáaro.

⁴⁸ Kentífo wíyómpakewi kawe'-í'a úmai méraimba mindásafe'a imáyáa é'a kawe'-í'a úmai méraaro

Ísu siyáíye.

6

Wétuwa'nai-on-aai.

¹ Ísu mináái simátimena séna tuwímbaisafe'a tirumbá uwátinke'a túwa'nai íyamba ímba maarán-ímáyáá é'a waási méraiyanaka'a wétuwa'nai-onasa óraa'-waasin-iyé síwae-imayaa ímba íyamba úwoi túwa'nai oro. Miyán-ímáyáámó wée'o túwa'nai íyanamo éna kentifo wíyómpakewi kawé'-mékámbá ímba timíníye.

² Óntamo ímbo makáawimo túwa'nai íyamba waási aamoí uwásinkaiwae-imayaa ímba é'a ímba óraaka'-oraaka'a síyamba úwoi túwa'nai ónááwe. Kaumbo-kae'-ááíwára'-wáásí áamáán-daumpa'e aampa'é toruparésa óraaka'o sembá óntamo ímbo makáawimo tímémba ímba miwí-ímáyáá ombá wétimesa kesúwí'a mósá maráíwae sésa wétimewe. Érai'a simátime'a sune. Mindámo tímén-anondaa miwí túwí'o mósá maráámba é'a mimbékámba wémaewe.

³⁻⁴ Óntamo ímbo makáawimo túwa'nai íyamba kesí waási suwánaafo sé'a waásimo ímbo méraiyanaka'a túwa'nai oro. Miyámó ombá kentifo aúpá'ó wéomba tuwánaiwai póna kawé'-mékámba timíníye Ísu siyáíye.

Maníkómpá'á inaimó sen-áái.

Rúku 11:2-4

⁵ Ísu mináái simátimena séna Maníkómpá'ó inaimó síyamba kaumbo-kae'-ááíwára'-wáásímó sentembá ímba miyán-oro. Miwí sésa waási suwánésa aamoí uwásinkaiwae-imayaa ésa áamáán-daumpa'a mésa waásimo tóso on-áémpá'á mésa inái wésewe. Érai'a simátime'a sune. Miwímó miyámó wéon-anondaa miwí túwí'o mósá wémaraamba mimbékámba wémaewe.

⁶ Miwí miyá wéofa Maníkómpá'á inái síyamba kentí naaúmpa'a kembiwí aantemba imé'a kentifombó ímbo ane'ó awánaawimpa'a inái síyana aúpá'ó wéomba tuwánaiwai póna iséna kawé'á úmai túwa'nai íníye.

⁷ Maníkómpá'á inái síyamba úwoi-aaiyaamba ímba símai tafisénááwe. Maníkóní aambó ímbo arááíwáéwi sésa tafisímai-aaisa senanasá súwa'nai íníye sésa úwoi-aaiyaamba símai wétafisefo

⁸ ímba miyán-oro. Kentifombó Maníkómpá'ó miyám-baaran-aaisafe'o wéaisai-e'o súwa'nai íníyemo síyamba é'a awánaraimba póna túwa'nai íníye.

⁹ Maníkómpá'ó aaimó síyamba maará seró.

Kentáásifowao wíyómpa'o méraandawi enáwí'a iyáákarain-awita mósá wémaraumne.

¹⁰ Ení nombaragó seyaafá moórá-mora-waasi tirumpimbá kumíno. Wíyómpakewimo ení áamáambo arááíwáéntemba marapátá méraundawisa miyáumai arááíwáéno.

¹¹ Káfé-kanaa-tomba kentáá simiyó.

¹² Waásimo aoisaambó uwásinkaiyata anondáá ínta miyásá uwátinketa miwítí aoisaambá maitiyúwána miyáumaisa kentáásí aoisaambá maisiyuwaaó.

¹³ Sáwí-yantaakomo kentáá ma'máimo awánáíndasafenamo ínamo e wasiyuwaaó. Seyaafá'-má'ú-yántáákó kentááfímbá tifó sé maisiyuwaaó. [Ení waási kawáánúmae wéiyonana ení fasi'aémbá waé'wae'a úmae wéiyisana enáwí'a óraa'a úmae wéiyimba érai'-aain-iyé.] Miyán-áái Maníkómpá'á seró.

14 Sáwí'o uwátínkaraamba ímbo anondáámo sáwí'o é'o ifátuwaiyanamo éna kentifo wíyómpakewi kembiwímó sáwí'o wéomba túwa'nai ena maitiyuwáínífo

15 sáwí'o uwátínkaraamba úwoimo imáyáamo úmae iyé'o ímbo ifátuwaiyanamo éna kentifo wíyómpakewi kembiwímó sáwí'o wéomba ímbo maitiyuwáíníye Ísu siyáíye.

Tómbó aawentamó on-áái.

16 Ísu mináái simátimena séna Maníkómpá'ó inai aantembo sé'a tómbá wéawentan-omba aasásóí'-wáásímó ontembá ímbo miyán-oro. Miwí sésa waási suwánésa sésa kawé'a ésa tómbá wéawentan-owe síwae sésa tómbó ímbo naanten-tóí'á matuwésa méraawe. Érai'a simátime'a sune. Miwítí méyámbá miwí túwí'a mósá wémaraam-beyamba é'a maiyáawe.

17 Miwí ésa miyá wéofu kembiwí tómbá wéawentan-omba tóí'a wisuké'a ti'nóntáu paasé'a túmai kawé'a úmaraiyasa

18 waási tuwánésa tómbá wéawentan-owe ímbo síyana kentifo tuwánéna kawé'-méyámbá timíníye. Kentifon-ane'ó ímbo awánaawi aúpá'ó ombá awánaiwai kawé'-méyámbá timíníye Ísu siyáíye.

Wíyómpaken-kawe-tantaakon-aai.

Rúku 12:33-34

19 Ísu mináái simátimena séna marapá'ó méraamba sáwífa'-ontama ímbo maráaro. Maráíyan-ontama ufóiyaraamba ínana waígo náínana táúkaa'a ínasa mindámbá sáwí'a uwásuwesa umémbá maenááfo sáwífa'-ontama ímbo maré'a

20 kawé-kísáú maíyana kentí kawé-tántáá'á wíyómpa'a wéíniye. Wíyómpa'a wérainba ufóiyaraamba ímbo ínana waígo ímbo náínana táúkaa'a ímbo ínasa waási ímbo umémbá maíyana úwoi wéíniye.

21 Marapá'ó kentí óntamo wérainanamo éna marapátáféna tinkáínífo wíyómpa'o kentí óntamo wérainanamo éna wíyómpatafena tinkáíníye Ísu siyáíye.

Túranko kentí imáyáafimbo sámó kain-áái.

Rúku 11:34-36

22 Ísu mináái simátimena séna túranko kentí imáyáafimbo sámó kain-tántáá'án-íye. Túrankomo kawé'ó úmaimo awánáínanamo éna seyaafá'-ímáyáá sámó káínífo

23 túrankomo ímbo kawé'ó úmaimo awánáínanamo éna seyaafá'-ímáyáá tuwinkáíníye. Marapá-tántáá'-ímáyáá aantembo íyanamo éna kempímbó sámó kain-tántáá'ó ímbo wénamo éna kumeu'ó í-tántáákó óraa'a úmai wéíniye Ísu siyáíye.

Óntantafena Maníkóntáfénamo siyáín-aai.

Rúku 16:13

24 Ísu mináái simátimena séna ímbo kanaa'á kae-káwáá-wáásítí kísau wémaewe. Miyámó ésamo ésa moóráwigomba aamoí ésa moóráwigomba ímbo aamoí uwánkanaawe. Miyámó ésamo ésa moóráwigoni kísau kawé'a úmai maésa moóráwigoni kísau tuwesaraí ónááwe. Miyáumai Maníkóní kisaumo maé'o é'a sáwífa'-ontamba maénaumne-imayaa ímbo úmae iyónááwe. Sáwífa'-ontamba maénaumne-imayaa é'o é'a Maníkóní kísau ímbo maenááwe Ísu siyáíye.

Méraantafe'a ímbo óraa'-imayaa oró-áái.

Rúku 12:22-31

²⁵ Ísu mináái simátimena séna mináái imáyáa é'a simátimé'a sune. Méraamba ímba óraa'-imayaa é'a tómbó náiyantafe'a ímba óraa'-imayaa é'a kentúra'o unáánkwátóimo iyantafe'a ímba óraa'-imayaan-oro. Tómbó náiyamba úwoisambanifo waásimo méraamba óraa-tantaa'an-iyé. Unáánkwátói iyamba úwoisambanifo waási túma óraa-tantaa'an-iyé.

²⁶ Numagómpá'á imáyáan-oro. Numagó ímba kísau éna tómbá fáká'mai naaúmpa'a makéna wénaifo kentifo wíyómpakewi miwítí tómbá tímísasa wénaawe. Maníkón-aúranka'a kemá waási numagómbá iyáákaraamba póna kentí tómbó éna timíniye.

²⁷ Kembiwímó óraa'-imayaamo

é'o é'a maíyan-kanaa ímba kanaa'á ayáátááka'a méranaawe.

²⁸ Unáánkwátói iyantafe'a ímba óraa'-imayaa é'a waiwandáánká'á imáyáan-oro. Waiwandáánkó ímba kísau éna ímba wení unáánkwátói makáifo

²⁹ simátimé'a sune. Naaófá'á Yúndaq-waasiti óraakon-awi'a Soromoní sáwífa'-unankwatoiyé ko'naaririye makówi úwasa waási awánésa kawé'an-iyé sumbánifo waiwandáán-aramba awánésa óraa-kawé'an-iyé wésewe.

³⁰ Ufá'á ko'naariri-tántáá'é séna waiwandáámbá Maníkó makáiyé. Umá ímba waé'wae'a ínifo káfé'a ínasa aafáyáa waási agaisuwáiyamba Maníkó mintántáá'á imáyáa éna ko'naariri-tántáá'á makáiyé. Miyáumai Maníkó waásisafena imáyáa éna kentí unáánkwátói timínifo kembiwí Maníkóntáfé'a ímba kanaa'á wésuwa'nai-iwain-iyé ímbo seráámbá wésewe.

³¹ Maníkó wétuwa'nai-imba pó'a tóné nonémó náiyantafe'a ímba óraa'-imayaa é'a unáánkwátóimo iyantafe'a ímba óraa'-imayaan-oro.

³² Maníkóní aambó ímbo arááiwaéwi tóné nonémó náiyantafesa óraa'-imayaa wéowe. Tómbó nombó ímbo wéne'o é'a púwófo séna kentifo imáyáa éna wétimifo imáyáa ímba óraa'-imayaa wée'a

³³ Maníkómó wení waásimo kawáánintafe'a aifa'á imáyáa é'a wembó arááimo tainí'o wéontafe'a imáyáa é'a miyámó owaná mintántáá'á wétimiye.

³⁴ Aúnkáwe aafáyáawe paápé índa-tantaatafe'a ímba óraa'-imayaa iyana tirunkó umbái táino. Káfé'a wérain-tantaatafe'a imáyáa é'a aafáyáamo paápé índa-tantaa'a awáné'a imáyáa é'a moórá-kanaa moórá-kanaamo paápé índa-tantaa'o awánaantemba imáyáan-oro Ísu siyáiyé.

7

*Ímba sáwí-aai simátiméro-aai.
Rúku 6:37-38,41-42*

¹ Ísu mináái simátimena séna tuwáné'o é'a sáwí-waasiye siyanamó éna Maníkó kentáfénawara'a miyá sínifo tuwáné'o é'a sáwí-waasiye sefó.

² Kawé'-áái wésimatime'a sáwí-aai wésimatime'a iyantafena Maníkó kembá miyá íniye. Tíménteni'a úmai Maníkó miyáumai timíniye.

³ Kentúrampimba iya-arumbá wéraisalo ombá ímba awánaamba kentí waási tuwáné'a enaúrampimba ayaantambá wéraiye wésefo ímba miyá seró.

⁴ Kentúrampimbo iya-arumbó ímbo awánaamba nóra séra kentí waási túrampinkemba tiyaantambá maitiyuwánae wéseo.

⁵ Kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásín-oto kentúrampinkemba iya-arumbá maisuké'a tuwáné'a kentí waási túrampinkemba tiyaantambá kanaa'á maitiyuwánaáwe Ísu siyáiyé.

⁶ Kawe-tántáá'ó iyánkómbó ímbo ámentemba Maníkón-aai taraisíyawí ímba simátíméro. Simátimiyasamo ésa karaánáá'a simátinkanaawe. Kawe-tántáá'ó póígombo ímbo ámentemba Maníkón-aai ímba sínkáíye wésewí ímba simátíméro. Simátimiyansamo éna minááígó fiyúndáraamba to'wíníye.

Maníkómpá'ó inaimó sen-áái.

Rúku 11:9-13

⁷ Ísu séné Maníkómpá'ó inaimó wésemba áisai úmae wéiyiyana timíníye. Áántamae'o wéiyiyana kentáái isáíníye. Wésaafa úmae iyíyana Maníkó aráátiminiye.

⁸ Áisai íyansamo éna Maníkó timíníye. Wéaantewanansamo éna Maníkó kentáái isáíníye. Saafámo íyansamo éna Maníkó aráátiminiye.

⁹ Kemá iyámpóíwara'-waasi kentáánintombo kisaamá simiyómó síya'o é'a ímba óntamba timíyamba kisaamá timénááwe.

¹⁰ Mófáá'a simiyómó síya'o é'a ímba iyaankafayaambá timénááwe.

¹¹ Énifo sáwí-waasi ombánifo kentáánintomba kawe-tántáá'a wétiméfo wíyómpakemba kentáásifowa kawe'-aantemba iwái póna áisai iyawimo éna kawe-tántáá'a timíníye.

¹² Kembó tirááímo táínda-i'o úmáimo wétuwa'nai-íya'a miwí miyáumai túwa'nai oro. Minááímó simátimunda Mósesé siyáin-aaiye Maníkón-aai simátímakowi siyáan-aaiye minkáé'-ááígóní áwáuma wésimatimune Ísu siyáíye.

Kári'-ontagon-aai.

Rúku 13:24

¹³ Ísu séné kae'-óntámá wéraisá'a kári'-ontafimba iyáféráaro. Óraa'-ontama óraa'-ankoni ontamán-íye. Maníkóní némpa'o maé'mae'o íyan-aempa'a minóráá'-ámpá'a wéwesa sáwífa'-waasi minóntáfímbá wégowe.

¹⁴ Kári'-ontama umbai-ánkóní ontamán-íye. Aúí'o úmáimo maé'mae'o íyan-aempa'a minúmbái'-ámpá'a wéwesa sesimái'-waasi aantemba minóntámá saafá úmai awánésa wéiyaferaawe Ísu siyáíye.

Karo'-ááímó sen-kwáásí táái.

Rúku 6:43-44, Rúku 13:25-27

¹⁵ Ísu mináái simátimena séné tuwímbai karo'a simátimesa sésa Maníkón-aai simátimunda-waasi úne wésewí miwí káráwimai méraaro. Sipisípi-poigomo aáno úmáimo máintemba miwí karo'-ááwéyáá úmai wénombanifo kawé'-ímáyáá sáwí'a wéuwatinkaan-kwaasin-owe.

¹⁶ Miwítí áwáumo awánánae'o é'a miwítí kísau awáné'a miwímó méraawini áwáuma awánaaro. Fekómó éna ímba áwíyanda-arankaamba iyáínífo fel'-arambá iyáíníye. Antirígómá afo'afáá'-arankaamba ímba iyáínífo antirí-arambá iyáíníye.

¹⁷ Miyáumai kawé-táígó kawé'-árámbá iyáísana sáwí-taigo sáwí-aramba wéiyaiye.

¹⁸ Kawé-táígó ímba sáwí-aramba iyáísana sáwí-taigo ímba kawé'-árámbá iyáísana

¹⁹ kawé'-árámbó ímbo iyáín-taima ayáímai iyafímbá wéagaisuwaawe.

²⁰ Miyáumai minkáró'-wáásítí kísau awáné'a miwítí áwáuma miyaráán-úmai awánánaáwe.

21 Kentáfésa kesí Fasi'aénkón-iyé wésewiwara'a Maníkó ímba seyaafá'nánká káráwinda póna kesifo wíyómpakewimbo arááímo tainí'o wéowi aantenka'a káráwiyiye.

22 Maníkó seyaafá'nánká méraawini áwáusafesa tísai índa-kanaa tíndara'a kentáfésa sáwífa'-waasi sésa Fasi'aénkóo ení fasi'aéntámbá Maníkón-aai simátímakaumne. Ení fasi'aéntámbá waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitíyukaumne. Ení fasi'aéntámbá fí'o-fi'on-kawe-kisau ímbo awánaraan-kisau maiyáumne síyambanifo

23 simátíme'a súné. Ímba kesí waási é'a sáwí-kisau wémaen-kwaasin-oto kóro kemá sénaumne Ísu siyáíye.

Naambó urááyawi-taai.

Rúku 6:47-49

24 Ísu mináái simátimena séna kesáái isésa wéaraaiwaewi miyán-kwáásímó simátíméndara'a isáaro. Kawe'-ímáyááwára'-wáásí fasi'aén-dámbá ónae sésa mai'á u'maésa kumémesa óntanka'a naamayáamba múfaimai naambá úmaraiyana

25 aa'á téna óraa'-nomba fínana mindámbá ímba tawisínda fasi'ámai wéena óntanka'-namba póna úwoi wéíniye.

26 Énifo kesááímo isésamo ímbo kawé'ó úmaimo wéisaiyawí miyán-kwáásímó simátíméndara'a isáaro. Naambá ónae sésa ímba mai'á ukésa iyamba nonáámááíya'a paáká'á úmakaiyana

27 óraa'-a'a téna nombá fiyéna mindámbá tawísísuwainana sáwí'a íníye Ísu siyáíye.

28 Ísu mináái simátimuwasa túwaandu urón-kwaasi isésa

29 áamáamba sen-kwáásímó sentembá ímba sífó óraa'-waasigoraamba siyé sésa táátafesa uráawe.

8

Ísu námombo kón-kwaasi kawé'ó uwánkarain-aai.

Máaka 1:40-44, Rúku 5:12-14

1 Táátafesa uwaná Ísu minómápákémbá kumúwasa sáwífa'nanka ánaaemba arááiwaúwana

2 moóráwigo námombo kón-kwaasi Ísumpa'a téna óraakon-iyé séna aísamaifimba takífaena séna kentáfénamo ankáínamo e kanaa'á aúí'a uwásinkainone súwana

3 Ísu ayáamba ane'á ta'ótorena séna miyá ónaumpo enáúra'a karefó'a kawáúwiye súwana minúwóiyáámbá kawáúguwana

4 Ísu séna enáúra'o uwánkaunda-aai simátimenafó enáúra'a kawáúwifo naaófá'ó Mósesemo siyáintemba áamáan-kisau-waasifa'a wéma enáúma máaraatime póima tímínasa Maníkóntáfésa isámai tufú'mai agáiyasa seyaafá'nánká awánésa áúrakemba kawáúwiye sénááwe Ísu siyáíye.

Rómu-i-waasigon-aai.

Rúku 7:1-10

5 Ísu mináái simásuwena Kápaneamu-naopa'a kúwana Rómu-i-waasiti kawáágó ména Ísumpa'a téna óraaka séna

6 óraakoo kesí kísau-waasi naaúmpa'a ména óraa'-ai'a isaná áúwawaako ímba úwaaúwa wéisana méraiye súwana

7 Ísu séna koasófankanaumne súwana

8 wemá séna kemá kári'-waasi úmpo emá óraa'-waasi ómpo kesí naaúmpa'a íyínda uwófi'a ínompó ifátuwe aaí aantemba sinaná kesí kísau-waasi asófáino.

9 Kewará'á kawáá-kísáúgóní áwáuma awánaraunda kesí kawáágó sisa'á wení kísau wémae'a kesí i-wáásísáfé'a súnasa kesí kísau wémaewe. Moóráwigontafe'a sé'a waaó súnana wéwisa'a moóráwigontafe'a sé'a tiyó súnana wétisa'a kesí kísau-waasisafe'a miyá uwómó súndantemba miyá wéofó úwoi aaí aantemba sinaná kesí kísau-waasi asófáino súwana

10 Ísu mináái iséna áátáfena éna wembó arááiwa'maesamo kun-kwáásísóntáféna séna simátimé'a sune. Minkwáási Rómu-waasigo kentáféna súwa'nai í-fásí'áémbá tokáiyé wésifo kesí waási Ísareri-waasifinkene fi'on-kwaasifinkene ímba miyán-áái wésewe.

11 Simátiménda ísáaro. Aafáúmó iyáúsipakene kúwáféráipakene fí'o-fi'on-aempakene sáwífa'nanka tóso ésa Maníkó wení waásimo kawáánipa'a mésa kentíwá'ná Émbaramuwe Áísáakiye Yékopuwe tómbá náíyambanifo

12 mindárau tísaafitantambo uráawi miwí túma maimaé wéiyesa sésa Maníkó kawáánipata ménaumne wésewi tí'maena kumeu'ó in-áémpá'á tiyuwáínasa ifí'á wétesa sáwí'a úmai mésa túwááyaamba umpufuwónááwe Ísu simátiména

13 Rómu-i-waasiti kawáágóntáféna séna emó kentáfémo séndantemba miyá onaná asófainifo ení naaúmpa'a waaó súwana minkánáá wení kísau-waasi asófankaraiye.

Ísu tí'o ún-kwaasimo asófatinakarain-aaí.

Máaka 1:29-34, Rúku 4:38-41

14 Ísu Pítaani naaúmpa'a iména awánómba Pítaan-aráandaomba áuiya kówana mérowana

15 ayáánka'a ta'ótorowana mináúiyá tasí úwana iyáfasinkena tómbá kúfu'a uwátimakaiye.

16 Úwasa fenómpinka'a sáwí-amutamba tirumpimbó méron-kwaasi tí'maesa Ísumpa'a túwana aaí séna sáwí-amutamba tirumpinkémbá maitiyuwówasa kóuwana tí'o ún-kwaasi asófatinakaraiye.

17 Naaófá'á Maníkón-aaímo simátimakowin-awí'a Áísáya agaimaréna Ísuntafena séna

sí'o wéimba asófaskena

sí'o wéimba tasí uwásínkaraiye

agaimaréna siyónka'a póna Ísu miyá uráiyé.

Ísumba arááiwaenaemo siyáan-aaí.

Rúku 9:57-60

18 Moórá-kanáa sáwífa'nanka tóso ésa Ísun-amándára'a mérowana tuwánéna wení waásisafena séna nonkwaaúnkóní menáípátá kónae súwana

19 moóráwigo amáamba sún-kwaasigo téna séna seyaafá'-náópa'lo nín-dafa'a esé'a nónaumne súwana

20 Ísu minkwáásígómbá áísai éna séna emó sénda súnda-aaí imáyáan-uwo. Waankó taaiyaifimbá wáísana numagó ánáamba úmarena wéwaifo kemá waási úranko ímba naambá úmare'a wéwaumne súwana

21 moóráwigo wembó arááiwauiwui séna óraakoo méraanana kesifo puwína utámare'a embá arááiwaenaumne súwana

22 Ísu séna ímbanifo kesáái ímbo isésamo pukáan-kwaasiyaamba owí puwíyan-kwaasi utátinkanaafo emá kembá sirááiwauiwui Ísu siyáiyé.

Óraa-fiyunda torówanamo Ísu mafaimakáin-aai.

Mááka 4:36-41, Rúku 8:22-25

²³ Ísu mináái simámena wení kísau-waasiye nompín-táómpimba íyátesa nonkwaaúnkóní menáípa'á kumbá

²⁴ Ísu a ún-kwaigurówana minkwaaúmpá'á óraa-fiyunda torówana nonkó tufántááfan-éna nompín-táómpimba ówitowasa kúwáfekunafo sésa

²⁵ inkaisésa Ísumba koaúsésa sésa Fasi'aénkó puwúnafosa súwa'nai uwo suwaná

²⁶ nóintafera wéinkaisoo. Kentimankúnkúmba kári'an-iye séna íyáfasinena fiyúndágon te nonkóntétafena óraaka séna mafáékaiyo súwasarai fiyúndágoe nonkóe'a mafáúyana nonkó kará'náguwana

²⁷ táa'la úwasa keáímbá sésa nóran-kwaasiya'iyó. Fiyúndágoe nonkóe'a wenáái isaíyó sésa tiyáámba ufakésa táátafesa ésa siyáawe.

Sáwí-amutambo maitíyukain-aai.

Mááka 5:1-17, Rúku 8:26-37

²⁸ Simásuwesa mindómpín-táómpimbo kumbá Káríri-marama tínaaempa'a wérowana Kégésaa-marama túrampa'a wérowasa mimbárafá'á kumbá Ísu mindómpín-táómpinkemba kumúwasarai kae'nárai wempá'á tiyááye. Minkáé'nárai sáwí-amutamba tirumpimbá mérowasarai waásimo utátínkón-ontan-aifa'la mésarai túwáífiya wéuyasa waási inkaisésa minkáé'náraimo méroyapa'la ímba kuwasarái minkáé'nárai Ísumpa'a tésarai

²⁹ óraaka sésarai Maníkón-ááninkoo sínkami-kanaa ímba tiyáisa sínkaminiyerai wétene suyasá

³⁰ ewaa'á sáwífa-poima mésa umá wénowasa

³¹ minkáé'nárai tirumpinké-sáwí-ámútántómba Ísuntafesa sésa si'mátuwesaamo e mimpói tirumpimbá si'maraaó suwaná

³² miyán-oro súwasa sáwí-amutantomba minkáé'nárai tirumpinkémbá kárúwesa pói-tirumpimba koférówasa mimpóísómbá seyaafá'á ámémpakemba tuwaantantésa nonkwaaúmpimbá kúwáférómba putásowasa

³³ póiya'o tafíkówi awánésa minúwóiyáán-úmai naaópa'la wésa póígomo úne Ísumo minkáé'náraimo uwátinkone mósimatim-besimati uwasá

³⁴ isésa koawánánae sésa kumbá koawánésa Ísuntafesa sésa maambárafá'á ifá siyuwésa kóuwo siyáawe.

9

Ísu aísamaimo pukówimba kawé'ó uwánkarain-aai.

Mááka 2:1-12, Rúku 5:17-26

¹ Suwaná Ísu wení kísau-waasiye nompín-táómpimba íyátesa kumbá wení naaópa'la marapá'á kumúwasa

² tuwímbai aísamaimo pukówimba wandaaifimbá marésa taawiya'maésa tésa Ísumpa'la máánkówana Ísu tuwánéna taawiya'maésamo tun-kwáásímó érai'la kawé'á uwánkainiye-imayaamo umbá Ísu tuwánéna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna kesí waásiyo ení sáwí-imayaa maiyauwáúmne súwasa

³ áamáambo sun-kwáásí keáímbá sésa Maníkó weyáá sáwí-imayaa maitiyuwáínífo minkwáásígó Maníkómbá karaánáa'la wéankaiye suwaná

⁴ Ísu miwítí imáyáa tuwánéna nóra séra miyá-sáwí-imáyáá wéoo.

⁵ Moóráwigo aísamaimo pukáindawintafenamo séna ení sáwí-imayaa maiyauwáúmne sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sénááwe. Énifo

moóráwigomo aísamaimo pukáindawintafenamo séna íyáfasine eyááríka'a waaó sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sésa awánánááwe.

⁶ Kemá waási úranko marapá'ó méraunda waásiti sáwí-imayaa maitiyuwáúnda-fasi'aemba tokáumpo aráátíménda awánánááwe séna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna íyáfasinke ení wandaaímá maimaé ení naaópa'a waaó súwana

⁷ íyáfasinena wení naaópa'a kúwasa

⁸ mérowi Ísumo úmba awánésa táátafesa ésa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa Maníkó minkwáásígómbá fasi'aembá ámísana póna miyá uráíye sésa táátafesa ésa tiyáámba tóipimba fáákaawe.

Ísu Mátíyumbo áántarain-aai.

Máaka 2:13-17, Rúku 5:27-32

⁹ Suwaná Ísu tuwéna wéna awánómba moóráwigon-awí'a Mátíyu taakisimó máún-daumpa'a mérowana awánéna séna íyáfasine kesé'a tiyó súwana íyáfasinena wembá arááiwa'maena kúwasa

¹⁰ Ísu wení kísau-waasiye Mátíyuni naaúmpa'a imésa tómbá wénowasa sáwífa'nanka taakisimó máún-kwaasiye sáwí'o un-kwáásíyé mindáúmpá'á imésa nowasá

¹¹ áamáán-kawaa-waasi awánésa Ísuni kísau-waasisafesa tísai esa sésa kenti óraako nóra sénawa taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásísé'a tómbá wénaiyo suwaná

¹² Ísu iséna séna tiyofaan-kwaasi kawel-úmaimo méraan-kwaasi ímba wétuwa'nai-owo tí'o in-kwáásí wétuwa'nai-owe.

¹³ Mindásafe'a arupíse úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tíwae sé'a ímba kunkáumpo sáwí'o úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tíwae sé'a kunkaumne. Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó séna

póimo tufú'maimo agaimáimo símémba kanaán-ifo tirumbó wéuwatinkaamba óraa'-aamoí wéune

siyáimba mindásafe'a imáyáa é'a miyá wéumpo minááígóní áwáuma isé'a miyán-oro Ísu siyáíye.

Tómbó aawentamó on-áái.

Máaka 2:18-22, Rúku 5:33-39

¹⁴ Súwasa Yóni nombó maitínkáíwaini kísau-waasi Ísumpa'a tésa áísai esa sésa keséta áamáán-kawaa-waasiye moórá-mora-kanaa Maníkóntáféta imáyáa éta tómbá ímbo náúnda inaí aantemba wésumpo ení kísau-waasi ímba miyá ombá tómbá úwoi wénaawe. Nóra sésawa miyá wéoo suwaná

¹⁵ Ísu séna moóráwigo aaremó maíndawi amááraasomba tanómba kautimínda miwísé'a mérainasa aamoí ésa mintómbá ímba a'áo sénááfo úwoi nánááwe. Ánaaemba minkwáásígómbá aí'mae kóiyasa minkánáá amááraasomba tirunkó sáwí'a ínasa tómbá a'áo sénááwe Ísu séna wemó ánaaemba tiyuwénamo iyíndasafena mináái siyáíye.

¹⁶ Ísu mináái simátimena séna ááéraan-ampantamo afaa'ó wéraisasamo ombá aú-ampanta ímba kárámai wéfaruwowe. Miyámó íyanamo éna aú-ampantago sáwí'a ínana ááéraan-ampantago aú-ampantaraamba ímba íníye.

¹⁷ Aú-anda-aran-domba ááéra-sipisipi-asi-anafeumpimba ímba wéfatimaraawe. Miyámó íyanamo éna aú-anda-aran-donko óraa'a éna ááéraan-anafeumba kafaména sáwí'a ínana mindómbá úwoifa'a fatiwiniye. Mindásafesa aú-anda-aran-domba aú-sipisipi-asi-anafeumpimba

wéfatimaraawana minándá-árán-dóné misípísípí-ási-anafeune kawe'á úmai wéraiye Ísu siyáíye.

Inaamarúgóe aaregónté-taai.

Mááka 5:22-43, Rúku 8:41-56

¹⁸ Ísu mináái wésimatimuwana moóráwigo áamáán-danka'o káráwiyowi téna Ísu óraakon-iyé séna aísamaifimba kífaena séna kesiyáámúmba puwínena wéifo tiyé ane'á kota'ótořenana íyáfasinaino súwana

¹⁹ Ísu íyáfasinena wení kísau-waasiye miwá-íyáíse'a kumbá

²⁰ moórá-ininkomba áí'a ún-ininko sísamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai naaeyámba ankówana minínínkó Ísumba arááiwa'maena wéwena wení unáánkwátói aráíya'a kota'ótořena

²¹ imáyáa éna séna wení unáánkwátói aráíya'a kota'ótóráánanama sí'a ésinkainiye-imayaa éna kota'ótorowana

²² Ísu faé'mai awánéna séna kesímánaako áá'a ímba íno. Kentáfé sé érai'a súwa'nai índawin-iyé sénda póna áí'a é'ánkáiye súwana minkánáa kawe'á úmai méraiye.

²³ Kawe'á úmai mérowana Ísu wéna áamáán-danka'o káráwiyowini naambó wéronka'a wéna awánómba túwaandu úmaimo méron-kwaasi uwíyemba wétufuwesa óraa'-ifi'a wétowana Ísu tuwánéna

²⁴ séna máápa'a kúmóro. Minárásígó ímba pukáifo úwoi aúma wéraiye súwasa Ísun-awíyáái uwaná

²⁵ Ísu ti'mátuwowasa máápa'a kúwákárúwowana minárásígó pukópa'a iyéna ayáánka'a ta'ótorowana minárásígó íyáfasinowana

²⁶ Ísumo ún-aaí wété uráíye.

Ísu túramba kafikóndarai kawé'ó uwátínkarain-aaí.

²⁷ Mináái wété úwana minkákémbá Ísu aampa'á kúmba kae'nárai túramba kafikóndarai wembá arááiwa'maesarai wésarai óraaka sésarai Téfitini akún-ándáfakéwí ómpo arunkái uwásinkaaó suyaná

²⁸ maréna naaúmpa'a imérowasarai minkáé'nárai wesé'a iméroyana Ísu tísai ena séna kentáfékai sékai súramba kanaa'á kawe'á uwásinkainiyewa wéseyo Ísu súwasarai óraakoo kanaámpó miyá ínóne suyaná

²⁹ kentáfékai miyásáfékai érai'e séyamba póna túramba kawe'á íno súwasarai

³⁰ túramba awánamai kawe'á uyaná Ísu óraaka simátimena séna kemó únda ímba simátímékaiyo súwasarai

³¹ ifátuwesarai wemó úmba mósimatim-besimatimba uyaná wété uráíye.

Ísu amóíkaratan-kwaasi kawé'ó uwánkarain-aaí.

³² Minkáé'nárai kuyasá tuwímbai moóráwigomba áí'maesa Ísumpa'a tuwaná wenarumpimbá sáwí-amutamba mérontafena minkwáásígó ímba aaí wésuwasa áí'maesa Ísumpa'a máánkówana

³³ Ísu maiyauwówana kóúwana minkwáásígó aaí súwasa sáwífa'nanka awánéna táátafesa ésa sésa Ísareri-waasisa éta naaófá'á miyán-kísáú ímba awánaraundasa káfé'warata ímba wéawanaumne sumbánifo

³⁴ áamáán-kawaa-waasi sésa sáwí-amutantonti kawáágó fasi'aémbá ámísana tokéna póna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiye siyáawe.

Ísumo arumbó uwátínkarain-aaí.

³⁵ Ísu naaó'-nao'a óraa'-naopa'e kári'-naopa'e wénena áamáan-daumpimpa'a iména Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí ásé-aaí simátíma'maena iyéna fí'o-fi'on-ti'o ún-kwaasi asófatin-karaiye.

³⁶ Ísu miyá wéuwasa sáwífa'nanka'o tóso umbá tuwánéna séna sipisípiya'o ímbo káráwiyaawimo ímbo méraisasamo sipisípimo sáwí'o úmáimo nóntemba miyá owasá ímba túwa'nai úmae wénowasa sáwí'a wéowe séna arumbá uwátinkena

³⁷ waásima Maníkómpá'á tíwae-imayaa éna wení kísau-waasisafena séna kísau'fa'a sáwífa-tomba áfu karáisasa mintómbá fakaráíyan-kwaasi sesimái-waasi méraamba pó'a

³⁸ kisaugoni afowámpá'á inai síyana kísau-waasi ti'maráínasa mintómbá fakaránááwe Ísu siyáíye.

10

Ísu wení waási kísaura'o ti'mákain-aaí.

Mááka 3:13-19, 6:7-13, Rúku 6:12-16, 9:1-5

¹ Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi táántowasa tuwaná waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitíyu'mae'a nóro-fasi'aemba tiména fí'o-fi'on-ti'o ún-kwaasi asófatin-kai-fasi'aemba tímakaiye.

² Fasi'aémbá tiména wení kísaura'a ti'maréna séna kesí aantá-waasin-owe súwai túwí'a moóráwigo Sáimoniye séna aú-awí'a Pitaawe simánkena moóráwigo Pitaan-áfáko Énduruni moóráwigo Sépétin-ááninko Yémísini moóráwigo Yémisin-áfáko Yónini moóráwigo

³ Fírípini moóráwigo Pátóromiyuni moóráwigo Tómaasini moóráwigo Mátíyu wemá taakisimó maúwaini moóráwigo Áráfiásin-ááninko Yémísini moóráwigo Tándiyasini

⁴ moóráwigo Sáimoni wemá Rómu-kamani-waasi ti'mátuwanæ siyáíwaini moóráwigo Yúndasi-Ísakerioti wemá ánaaemba Ísumba wení namuro-waásimó aráátimakaiwai miyáumai-waasi Ísuni kísau-waasin-owe.

⁵ Ísu minkwáásí sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi ti'maréna séna kosimátíma'mae nóro. Fí'onkaa-waasiti naaópa'e Sámériyaa-waasiti naaópa'e ímba né'a

⁶ kentí waási Ísareri-waasiti naaópimpa'a nóro. Sipisípiya'o ímbo káráwiyaiwaimo ímbo méraisasamo sipisípimo sáwí'o úmáimo nóntemba Ísareri-waasi miyámó wéomba

⁷ kosimátíma'sé'a Maníkó wení waásimo kawáánimba wéombaraiye kosimátíma'mae'a nóro.

⁸ Tí'o in-kwáásí asófatinke'a púwón-kwaasi íyáfasintinke'a námombo karáin-kwaasi túma kawe'á uwátinke'a sáwí-amutamba tirumpimbá méraan-kwaasi maitiyúwáanasa kónááwe. Minkísáúgóní fasi'aémbá úwoi timúna'a ímba óntamba méyámbakaafo úwoi kawe'á uwátínkáaro.

⁹ Aampa'ó wíyamba ímba moórá-tantaa'a maimaé koró. Óntamba ímba unáámpimbá fáitumæ'a wé'a

¹⁰ tón-únámbá ímba maimaé wé'a tísamai ánáamba ímba maimaé wé'a táúmbe ímba maimaé koró. Moórá-mora unááankwátói timantentén-úmai kufé'mæ'a koró. Túwa'nai íyawí káráwiyonaafo tuwímbai-tantaa'a ímba maíyamba úwoi koró.

¹¹ Maníkón-aaimo simátimiyantafe'a moórá-naopa'o wíyamba kembiwímó naambó timíndawimba saafá é'a mindáúmpá'-aantemba mé'a kentí kísau maimái tai'é'a mindámbá tuwé'a fí'on-daopa'a koró.

¹² Moórá-naumpa'o iyíyamba méraiyan-kwaasisafe'a sé'a kawe'á úmai méraaro síyasa

¹³ kembiwímó káráwiyyanamo éna Maníkó kawe'á uwátinkainifo ímbo káráwiyyanamo éna Maníkó kembiwí aantemba kawe'á uwátinkainiye.

¹⁴ Moórá-naopa'o wíyambo naambá ímbo tímésamo kentáái ímbo isáíyanamo éna Maníkó mindáópaken-kwaasi ímba aamoí uwátinkainifo aaraámbare'a aiyowái'a é'a tísamaifakem-baramo uwáéntenkaani'a oro. Mindáúmpará'i mindáópara'iyo tuwé'a koró.

¹⁵ Simátíménda isáaro. Maníkó waási méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaa tinda naaófá'ó Sónómu-naopa'e Kómóraa-naopa'e méraan-kwaasi sáwí'o uráantafena sáwí-meyamba timíníye. Kembiwímó tínaaembo uwátimiyán-kwaasi sáwí-meyamba timíníye. Minkwáásísóntí sáwí-meyanko Sónómu-naopakewiye Kómóraa-naopakewiyeti sáwí-meyankomba iyáákainiye Ísu siyáíye.

Sáwí'o uwátinkaiyan-aai.

¹⁶ Ísu mináái simátimena séna simátíménda isáaro. Sipisípimo wisanamó áwáífiyaase'o in-iyánkómó intenkáámbó on-kwáásífímbá tí'maránaumne. Kawe'-ímáyááwára'-wáásíyáámbá úmai mé'a sáwí'o uwátinkaiyambo é'a ímba anondáá sáwí'a iyamba aáno úmai méraaro.

¹⁷ Káráwiyoro. Óraa'-amaan-kisau-waasi kembiwí tí'maesa óraa'-waasifa'a mótinkesa aaifimbá maitinkésa áamáán-daumpa'a mótinkesa túwiyonku'-nésa

¹⁸ kentáfé'o fasi'ámaimo méraantafesa ta'óto'mai tí'maesa kámáni-óraa'-waasifa'e kawáánon-kwaasifa'e mátinkesa aaifimbá maitinkáíya'a miwí kesáái simátime'a fí'onkaa-waasisonte kesáái simátimenaawe.

¹⁹⁻²⁰ Aaimó simátínkénka'a nóran-aaiya sénaumno-imayaa ímba óraa'a é'a ímba kentí imáyáafinken-aai sénááfo kentifoní ámútanko

íyan-aai úwoi tááka tinkáína'a sénááwe.

²¹ Tuwímbai tífá'awaawi tí'mai fí'owiya'a tinkáíyasa tínkamiyasa puwónááwe. Tifoísáimo ésa tíráamarimba tí'mai fí'owiya'a tinkáíyasa tínkamiyasa puwónááwe. Iyámpóisombo ésa tinófoima tí'mai fí'owiya'a tinkáíyasa tínkamiyasa puwónááwe.

²² Kentáfé'o fasi'ámaimo méraantafesa tíyamba uwátinkesa miyámó wéomba ímbo ifátuwesamo kentáfésamo fasi'ámaimo méwi Maníkó kawepá'á métinkainiye.

²³ Moórá-naopa'o méwasamo sáwí'o uwátínkéwa'o é'a tiyuwé'a tuwaan-tanté'a fí'on-daopa'a koró. Simátíménda isáaro. Ísareri-waasiti naaó'-nao'a simátíma'mae'a wényana minkísáú ímba tai'áraindara'a kemá waási úranko aneka'á kumónaumne.

²⁴ Ifó'-wáásígó uwáitái'-iwáímbá ímba wéiyaakaiye. Kísau-waasigo wení óraa'-waasi ímba wéiyaakaiye.

²⁵ Ifó'-wáásígó uwáitái'-in-kwáásígómó índantemba íníye. Kísau-waasigo wení óraa'-waasigomo índantemba íníye. Miyáumai kemá óraako únasa símai sáwí'a uwásinkesa sésa sáwí-amutantonti kawáágón-áwí'a Píyésepurí iyémá wésewe. Miyá wésemba pósa kesí waási símai áfááraumai sáwí'a uwátinkanaawe Ísu siyáíye.

26 Ísu simátimena séna mináái imáyáa é'a waási táároi ímba inkaisé'a méraaro. Aúpá'ó wérain-tantaa'a seyaafá'á afora'á paápé ínasa awánanááwe. Kumeupá'á wérain-tantaa'a afora'á paápé ínasa awánanááwe. Mindásafe'a waási táároi ímba inkáisóro.

27 Aúpá'ó simátíménda afora'á simátíméro. Kembiwimó simátíménda-aai sáwífa'-waasimo túwaandu íya'a simátíméro.

28 Tínkamiya'o puwíyan-kwaasi táároi ímba inkáisóro. Miwí kentimambá ímba tínkambai tai'ánááfo Maníkón-áároi aantemba inkáisóro. Wemó éna ónkaifa'a túwara'e timankwára'é tuwáínasa méranaawe.

29 Maarán-áái imáyáan-oro. Kári'a téntempaaran-dumama kae'-númámá kári'-ontankakemba siyáánkai-toyaaraamba wémeyanofo Maníkó kíyaan-dumama káráwiyena ímbo kanaán-iyemo sínanamo éna ímba puwéna marapá'á kumínífo

30-31 sáwífa'-numama Maníkón-aúranka'a ímba óraa-tantaa'an-ifo waási óraa-tantaa'a owaná póna káráwiyena seyaafá-tántáá'á wéawanena kenti'nótáuwara'a wétoraumai wéawanaifo ímba

táa'a íno Ísu siyáíye.

Ísun-awi'a aforatáámó senda-áái.

Rúku 12:8-9

32 Ísu mináái simátimena séna seyaafá'-wáásí túranka'a kentáfésa sésa kesí óraakon-íye síyawisafe'a kesifo wíyómpakewin-aúranka'a sé'a kesí waásin-owe sénaumne.

33 Énifo waási túranka'a kembá tínaaemba uwásiyawisafe'a kesifo wíyómpakewin-aúranka'a sínaaemba uwátinkanaumne Ísu siyáíye.

34 Ísu mináái simátimena séna kentáfé'a maarán-imáyáa ímba oro. Waási seyaafá'á aáno úmai méraantafena marapá'á kunkáíye. Ímbanifo marapá'ó kunkáunda maarán-íye. Waási tuwínkaa'-ésa tuwímbai kesáái isáíyasa tuwímbai aaisambá sénááwe.

35 Káfé'wara aáno'wara'a kesááisafesa maará ónááwe. Afowá moóra-imayaa ínana ááninko fí'on-imayaa íníye. Anówa moóra-imayaa ínana ayáámúnko fí'on-imayaa íníye. Anááfúkowe fí'o-fí'on-imayaa óyááye.

36 Moóráwigo wenamáárawi wení namuro-wáásíyáámbá úmai ónááwe. Kesááisafesa miyáumai miwítí imáyáa tuwínkaa'a ónááwe Ísu siyáíye.

37 Ísu mináái simátimena séna kesí waási-i'a ónae síyawi aifa'á tinófoíye táánine tiyáámúne tirumbá timésa ánaaemba kembá tirumbá símémba uwófí'an-owe.

38 Kemó púwóna-aaraa-taimo súwaata'mae'o kondantembá kesí waási-i'a íyawi umbai-tántáá'á timíyasa minúmbái-tántáá'á ímba maimaésa kembó sirááiwaiyamba uwófí'a ónááwe.

39 Tirááímo táínda-i'o ésa ímba kawé'á úmai méranaafo kentáfésa imáyáa ésamo tirááímo táínda-tantaa'a tuwésa puwésa aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónááwe Ísu siyáíye.

40 Ísu mináái simátimena séna ti'maráandawi kentáái isáíyawi kesááíwara'a isánááwe. Kesáái isáíyawi si'mákaiwain-aaiwara'a isánááwe.

41 Maníkón-aai simátimindawi tuwímbaífa'a wínasa sésa Maníkón-aai wésimatimendawi ónda pó'a enáái isánaumne síyawi wésimatimiwaimba Maníkó kawé'-mékámbá aména wéisaiyawiwara'a miyám-békámbá timíníye. Arupíse úmai méraiwai tuwímbaífa'a wínasa sésa arupíse úmai méraandawi ónda pó'a enáái isánaumne síyawi arupíse úmai méraínda-waasigomba Maníkó kawé'-mékámbá aména wéisaiyawiwara'a miyám-békámbá timíníye.

⁴² Kesí waási awánésa sésa úwoisan-kwaasi imbánifo Ísuni waási-i'a uráamba pó'a áwa'nai ónae sésa kári-tantaa'a nombá amíyana Maníkó kawé'-mékámbá timíníye Ísu siyáíye.

11

Yóni nombó maitínkáíwain-aai.

Rúku 7:18-35

¹ Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi mináyáátáá'-áái simátimena mimbáráfá'á tuwéna fí'o-fi'on-daopa'a wenáái kouwáítái'-úmae wénena wenáái simátimakaiye.

² Simátimuwana Yóni ándá-naumpa'a méronka'a Maníkómó iyáfasinankaiwai Káraísiti ún-aai iséna wení kísau-waasi ti'marówasarai Ísumpa'a tésarai

³ áísai esarai sésa kumínonemo siyáawiya'o. Fí'owawa ónómpo kumíndawinta amu'maránaumne suyaná

⁴ Ísu séna tauwerékai isááyane awánááyane Yónimba kosimámekai sékai

⁵ túrambo kafíkáíwai túramba awánaawana táá'o káúnkaiwai táá'a isááwana tísamaimo pukáíwai kawé'-úmai tín-taawaná námombo kaiwái kawé'á uwátinkena pukáan-kwaasi iyáfasintinkena úwoi-waasi ásé-aai simátimena séna

⁶ kentáféna ímba kae'-ímáyáá iyawi tirunkó kawé'á wéiye siyé Yónimba kosimámekaiyo Ísu súwasarai kurááye.

⁷ Yónini kísau-waasiyai tauwerésarai kuyaná Ísu Yónin-aai seyaafá'-wáási simátimena séna Yóni máásai-marafa'a méraisa'a koawáné'a nóran-imayaawa wéera koawánaraao. Fiyúnda toréna umó móma'mema'o intenkáan-kwáási Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Yóni ímba miyán-kwáásín-ifo fasi'aén-kwáásín-íye.

⁸ Nóran-imayaawa wéera koawánaraao. Kawé'-únánkwátói úmakain-kwaasi Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ímbanifo miyán-kwáási kawé'-únánkwátóiwara'-waasi óraa'-waasiti naaúmpa'a méraawe.

⁹ Nóran-imayaawa wéera koawánaraao. Maníkón-aaimo siwái Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ewé Maníkón-aaimo siwáín-íye. Érai'a simátime sune. Wemá Maníkón-aaimo siyáawai iyáákaraiye.

¹⁰ Maníkón-aai aúfáífmba Yónin-aai símai agaimaréna séna Maníkó séna isaaó. Moóráwigomba ai'maráanana kesáái maimaéna ení aifa'á

wéna ení aambá wiyíníye siyáíye gaimaréna siyáimba Yónintafena siyáíye.

¹¹ Simátiménda isáaro. Yóni nombó maitínkáíwaini kisaugo seyaafá'-wáásítí kisaugomba iyáákaisana Maníkó kawé'á uwánkaraiфо Maníkó wení waásiya'o kawáánin-kwaasi óraa'-waasiye úwoi-waasiye óraa-kawé'a uwátinkainíye.

¹² Yóni nombó maitínkáíwai Maníkón-aai simátimindasafena ómbakainkemba káfé'wara'a tuwímbai Maníkó kawáánipa'a iyófo sésa aambá faiyónae sésa óraa-kisau máéwasa tuwímbai aamoí ésa Maníkó kenká'á kawáánínkwae wésewe.

¹³ Naaófá'á Maníkón-aai simátimakowiye Mósesewe Maníkó wení waásimo kawáánínda paápé íníye-aai suwaná ánaaemba Yóni paápé uráíye.

¹⁴ Naaófá'á Íráiyaa maé'éíwai aneka'á paápé íníye-aai suwa'á minááímó siyáan-aaisafe'a érai'e sewa'á kemá sé'a Íráiyaantafesamo siyáamba Yónintafesa siyáawe wésunda minááísáfé'a érai'e seró.

15 Ísáán-kwaasi ísámai kawel'án-oro Ísu siyáíye.

16 Ísu mináái simátimena moóra-aaiwara'a simátimena séna káfé'o méraan-kwaasi nóran-kwaasiyaanewa sénaumno. Miyán-kwáásiyáámbán-owe. Iyámpóísomba naaópa'a marupímbá mésa ááféma wétesa moóra-aempa'o méraan-iyampoi táántesa sésa tiyé'a imá seró.

17 Moóra-isa súna'a ímba táásái uráawe. Tirumbó in-ísá súna'a ímba ifi'a taráawe siyáawe. Énifo miníyámpóimó uráantemba maaméraan-kwaasi miyá wéowe.

18 Yóni nombá maitínkáiwai ména ándá-aran-domba ímba wénena Maníkóntáféna imáyáa éna tónkwará'á ímba wénaisasa wentáfésa sésa sáwí-amutamba arumpimbó méraiwin-iyé wésewe.

19 Kemá waási úranko mé'a ándá-aran-donkwara tónkwará'á náúnasa kentáfésa sésa ándá-aran-done tónté'o naiwái póna taakisimó máen-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásítí waásin-iyé wésewe. Énifo Maníkó simátimakaintembo owí sésa Maníkó kawel'-ímáyááwáráwín-iyé wésewe Ísu siyáíye.

*Ímba aaimó ísaraan-aai.
Rúku 10:13-15*

20 Moóra-mora-kanaa Ísu naaó'-nao'a kawel-kísáú ímbo awánaraan-kisau wémauwasa awánésa sáwí-awauma ímba tuwésa Maníkómpá'ó ímbo tuntáféna Ísu óraaka séna

21 kembiwí Kórasi-naopaken-kwaasiye Pétésáita-naopaken-kwaasiye sáwí-meyamba kentópa'a tíníye. Naaófá'ó Táya-naaopaken-kwaasiye Sáíndóni-naopaken-kwaasiye Maníkón-aaimo ímbo ísaraawifimbo kawel-kísáú ímbo awánaraan-kisaumo maéwándamo awánarekaa miwítí sáwí-awauma tukáawisino. Sáwí-awaumo tuwésamo úwoi-unankwatoimo úmaesamo kanamó a'makáankakaa Maníkó tuwánaraisino.

22 Mindásafe'o simátíménda ísáaro. Maarán-ímáyáá wée'a Maníkó waási méraawini áwáusafena tísai índa-kanaamo tinda Maníkó Táya-naopaken-kwaasiye Sáíndóni-naopaken-kwaasiye sáwí-meyamba óraa'a timíníye-imayaa wéowe. Énifo kentí sáwí-meyanko minkáé'-náópakewiti sáwí-meyankomba íyáákamai-sawí-meyamba timíníye.

23 Kápaneamu-naopaken-kwaasisono. Kentúwí'a mósá maré'a sé'a wíyómpa'a iyónaumne sembánifo púwón-aempa'a kónááwe. Naaófá'á Sónómu-naopaken-kwaasifimbo kawel-kísáú ímbo awánaraan-kisaumo maéwándamo awánarekaa miwítí sáwí-awauma túwówana póna Maníkó mindáo'a ímba tai'ásuwowana káfé'a úwoi wéraisino.

24 Mindásafe'o simátíménda ísáaro. Maarán-ímáyáán-oro. Maníkó waási méraawini áwáusafena tísai índa-kanaamo tinda Maníkó Sónómu-naopaken-kwaasi sáwí-meyamba óraa'a timíníye-imayaa wéowe. Énifo kentí sáwí-meyanko Sónómu-naopakewiti sáwí-meyankomba íyáákamai-sawí-meyamba timíníye Ísu siyáíye.

*Kempá'a terómó siyáin-aai.
Rúku 10:21-22*

25 Minkánáa Ísu Maníkóntáféna séna kesifóo wíyómpa'wara marará'wára'ó káráwiyaandawi óne. Seyaafá-tántáá'á isáúmne sen-kwáásí ímba simátíme úwoi-waasi simátíme

26 miyámó iyantafena ánkáísa'a pó'a enáwí'a mósá maráúmne Ísu Maníkóntáféna siyáíye.

²⁷ Ísu mináái simámena séna kesifo seyaafá-tántááká'á káráwiyuwo séna símakaiye. Seyaafá'nánká kesí áwáuma ímba suwánaraafo kemá kesifoní áwáugo únana póna kesí áwáuma suwánaraiye. Seyaafá'nánká kesifoní áwáuma ímba awánaraafo kesifombá pó'a keyáá wení áwáuma awánaraumne. Kesifoní áwáuma simátimenae únda-waasi kanaa'á kesifoní áwáuma wéawanaawe.

²⁸ Kentí kísau umbai-kísáú wémaewana kentópa'a umbai-tántáá'á wérarwai kesópa'a tíya'a kentí imáyáa aúí'a uwátínkáana'a faru úmai méranaawe.

²⁹ Kemá kesúma ímba maimaé iyé'a farumó uwátinkaundawi únana pó'a kesí aambá kawé'úmai awáné'a kesáái taawiyafíya'a kentí imáyáa aúí'a uwátínkáana'a faru úmai méranaawe.

³⁰ Kesááimo taawiyafíyamba ímba umbái táinana tíménda-kísau kawé-kísáún-iyé Ísu siyáíye.

12

Ísu sambaatísáfénamo siyáin-aaí.

Mááka 2:23-28, Rúku 6:1-5

¹ Minkánááfímbá Yúndaa-waasimo saagaan-kánáará'á Ísuwe wení kísau-waasiye kisaufa'a wíti-ton-kisaufa'a wéguwana wení kísau-waasi táái tówasa wíti-aramba kútúmai ásimá pítuwesa nowasá

² áamáán-kawaa-waasi tuwánésa Ísuntafesa sésa tuwánaao. Saagaan-kánáá aambá fáí'makaawasa miyá wéowe suwaná

³ Ísu séna naaófá'ó Téfitimo uráimba aúfáífimbo agaimakáin-aaigoni áwáu ímba ísaraawe. Téfitiye wení waásiye táái tówana

⁴ Téfiti Manikóní áamáán-daumpa'a iyéna Manikón-aúranka'o makón-tomba imaiyéna wénena wení waási timúwasa naráawe. Mintómbá úwoi-waasi ímbo né'ómbanifo áamáán-kísau-waasi aantembo né'ómbaniye. Téfiti mintómbá imaiyéna timúwasa nonká'á Manikó ímbo aaisambá siyáimbanifo kesí waási miyá owa'á aaisambá ímbo seráámbá wésewe.

⁵ Naaófá'á Mósesé simátímakain-aaí aúfáífinkemba awánaraawe. Manikóntáfésamo ísámaimo póimo tufú'maimo agáén-kwaasi óraa'-amaan-daumpa'a kísau wémaesa saagaan-kánááwára'á kísau máéwasa miyámó ontáfésa ímba aaí simátinkesa sésa sáwí'a wéowe ímba wésewe.

⁶ Simátíme'a sùne. Kempímbá wémaunda-kisaugo óraa'-amaan-daumpa'o wémaen-kisaugomba íyáákaraifo saagaan-kánáá áamáán-kísau-waasi kísau máéntafe'o ímba sáwí'a owémó senkákémbá kesí kísau-waasisafe'a sáwí'a wéowe ímba seró.

⁷ Manikón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Manikó séna póimo tufú'maimo agaimáimo símémba kanaán-ifo tirumbó wéuwatinkaamba óraa'-aamoi wéune

siyáimba minááígóní áwáumo isé'o arááíwaekaa ímbo sáwí'o uráan-kwaasi aaifimbá ímba maitínkááwaisino.

⁸ Wíyómpakemba waási úranko pó'a saagaan-kánáará'ó káráwiyauundawi úmpo saagaan-kánáará'ó waásimo kísau máémba kendén-iyé Ísu siyáíye.

Ayáámbo kemporaráin-kwaasigon-aaí.

Mááka 3:1-6, Rúku 6:6-11

⁹ Ísu mifá'á tuwéna áamáán-daumpa'o iyúwana

¹⁰ moóráwigo ayáámbo kemporarón-kwaasi mérowasa aaifimbá maenkánae sésa Ísumba áísai esa sésa saagaan-kánáá kísau aambá

fái'makaan-kanaa póna áí'o in-kwáásí asófankai-kisau maínda áamámba taraisíní ina taraisíníyo suwaná

¹¹ Ísu tísai ena séna kempínkémbá kentí sipisípi-poraa'o saagaan-kánáará'ó maipímbó kúwáfekaina'o é'a ááéma mósá farántuwanaao. Ewé é'a miyá íyamba

¹² waásigo sipisípi-poigomba íyáákaraimba póna saagaan-kánáá áí'o índa-waasi asófankaiyamba kawé'á éna áamámba ímba taraisíníye simátimena

¹³ ayáámbo kemporarón-kwaasigontafena séna enayáámbo fárútuwaaoo súwana ayáámbo fárútuwowana kawé'á uwánkowana fí'on-ayaankaamba úwasa

¹⁴ áamáán-kawaa-waasi áamáán-daumpakemba kumésa Ísumba tufuwíyanamo puwínda-aai siyáawe.

Ísu Maníkóní kísau-waasigon-aai.

¹⁵ Tufuwíyanamo puwínda-aaimo sumbá Ísu iséna mimbáráfá'á tuwówasa sáwífa'nanka wembá arááíwáúwana tí'o ún-kwaasi seyaafá'á asófatinkena

¹⁶ óraaka séna kemó uwátinkaunda-aai ímba simátíméro siyáíye.

¹⁷ Miyámó úmba naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awí'a Áísáya siyónka'a póna Ísu miyá uráíye. Áísáya agaimaréna séna Maníkó séna

¹⁸ wembá íyáfasinankaraunana kesí kísau-waasi isa'á wen-ímáyáá wée'a aamoí wéuwanke'a aai senaná kesí ámútanko wesé'a mérainana fí'o-fí'on-kwaasi seyaafá'nánká kesí arupíse-aai simátimena

¹⁹ ímba aaisambá tiyéna ímba óraaka séna naaópa'a wénena ímba óraaka séna

²⁰ Maníkómpá'ó ímbo fasi'ámaimo méraan-kwaasi ímba tiyuwéna kawé'á uwátinkainiye. Miyá úmae iyéna kísau maimaé iyéna ímba ifátuwainana kesí arupíse-aai go íyáákéna wérainasa

²¹ fí'onkaa-waasi wenáwí'a isésa sésa érai'a súwa'nai índawin-íye sénááwe

Maníkó siyáíye siyónka'a póna Ísu miyá uráíye.

Ísunte Píyésepurinte-taai.

Mááka 3:20-30, Rúku 11:14-23, 12:10, Rúku 6:43-45

²² Moóráwigomba wenarumpimbá sáwí-amutamba mérowana póna minkwáásígó ímba aai wésuwana aúramba kafikówasa áí'maesa Ísumpa'a máánkówana Ísu maisuwéna minkwáásígómbá kawé'á uwánkowana wemá aai súwana aúramba awánówasa

²³ sáwífa'nanka táátafesa ésa sésa miwá Téfitin-andafakemba paápé iníyemo siyáawiya'i fí'owawa'íyo suwasá

²⁴ áamáán-kawaa-waasi mináái isésa karo'á sésa ímbanifo sáwí-amutantonti kawáágón-áwí'a Píyésepurí fasi'aémbá ámisana tokéna póna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiye siyáawe.

²⁵ Suwaná Ísu miwímó un-ímáyáá iséna simátimena séna moóra-andamo tiyésamo ésa tuwínkaa'-urésa mésa ímba fasi'ámai méranaawe. Moóra-naopara'i moóra-akuna'i aaimó tuwíntáán-akumba pósa tuwínkaa'-urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

²⁶ Waántáwankoni waásimo tiyésamo tuwínkaa'o ésamo ésa ímba fasi'ámai méranaawe. Kentáfé'o sembá Píyésepurí fasi'aémbá ámisana tokéna póna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiyemo sembá

²⁷ éniŋ Píyésepurini fasi'aénká'ó sáwí-amutambo wémaitiyuwaundarakaa kentí waásiwara'a Píyésepurini fasi'aénká'á sáwí-amutamba maitiyúwáísino. Miyán-ááímó síyasamo ésa kentí waási karo'á sewé sénááwe.

²⁸ Éniŋ kemá Maníkóní ámutankoni fasi'aénká'á sáwí-amutambo maitiyuwaúndasafena Maníkóní fasi'aémbá kempimbá paápé isa'á wéawanaawe.

²⁹ Moórá-aai imáyáan-oro. Moóráwigo moórá-nankoni afowámó fasi'aéwímó mérainanamo éna mindáúmpákén-úmémbó maíndasafenamo éna ímba úwoi iyáferainifo miwá mindánkóní afowámbá ándá kárá'umankenamo éna kanaa'á iyáfekena wení moparáwímbá umémbá máíniye.

³⁰ Kembá ímba súwa'nai esa kesí namuro-wáásíyáámbán-owe. Ímba súwa'nai esa waási túwaandu úmai símémba moórá-mora uwáguraawe.

³¹ Mindásafe'o simátíménda ísáaro. Waási sáwí-kisau wémaesa símai sáwí'o uwátínkáámba mindá Maníkó maitiyuwáínífo Maníkóní ámutankontafesa símai sáwí'o uwánkaiyamba mindá Maníkó ímba maitiyuwáíníye.

³² Kembá waási úrankomba símai sáwí'o uwásinkaiyamba mindá Maníkó maitiyuwáínífo Ufaen-ámútánkóntáfesa símai sáwí'o uwánkaiyamba mindá Maníkó ímba maitiyuwéna káfé'wara ánaaenkwar'a ímba maitiyuwáíníye.

³³ Kawe-táígó kawe'-árámbá iyáísana sáwí-taigo sáwí-aramba wéiyáifo taaéramba awánésa kawe-táígón-aramban-íye. Sáwí-taigon-aramban-íye wésewe.

³⁴ Iyánkó póígon-araa'an-owe. Sáwí'-aantembo on-kwáásí mé'a pó'a ímba kanaa'á kawe'-áái wésewe. Tirumpimbá wérain-imayaasamba wésewe.

³⁵ Kawe'-wáásí kawe'-imáyááfínkémbá kawe-kísáú máéwasa sáwí-waasi sáwí-imayaafinkemba sáwí-kisau wémaefo sáwí-waasi é'a sáwí-aai wésewe.

³⁶ Simátíménda ísáaro. Maníkó waásimo méraawini áwáusaŋfena tísai índa-kanaa tinda úwoi-aaimo fí'o-fí'on-aaimo siyáantafena tísai íniye.

³⁷ Kawe'-ááímó siyáan-kwaasisafenamo éna arupíse-waasin-owe Maníkó séna sáwí-aaimo siyáan-kwaasisafenamo éna sáwí-waasin-owe síníye Ísu siyáíye.

Ímbo awánáúnda-kisau mauwómó siyáan-aai.

Mááka 8:12, Rúku 11:29-32

³⁸ Súwasa tuwímbai ámáán-kawaa-waasiye ámáámba sun-kwáásíyé Ísumo sáwí-aaimo sínda isánae sésa óraakoo éraira Maníkómpákéná kunkáanai ímbo awánáúnda-kisau máínata awánaano suwaná

³⁹ Ísu séna káfé'o méraan-kwaasi sáwí-waasi é'a Maníkóntáfé'a ímba imáyáa é'a kentáfé'a wése'a Maníkómó ai'mákainamo e ímba awánáúnda-kisau máínata awánaanomo sembá naaófá'á Maníkó Yónaambo uráintemba kembá miyá ínifo mináái imáyáan-oro.

⁴⁰ Naaófá'ó óraa'-mofaako Yónaambo nawíkowanamo kaumbo-kánáámó arumpimbó méraintemba kemá waási úranko kaumbo-kánáá maipimbá ménaumne.

⁴¹ Yónaa kaumbo-kánáá óraa'-mofaako arumpimbá mérowana mín-kwituwówana minkákémbá Nínéfa-naopa'a Maníkón-aai kosimátimuwasa isésa sáwí-awauma tuwésa Maníkón-aai ísaraawe. Káfé'a Yónaambo iyáákaraundawí mérauna'a kesáái ímba wéisaamba póna ánaaemba Maníkó

waásimo méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaamo tinda Nínéfa-naopaken-kwaasi kembiwí aaifimbá maitinkésa sésa Yónaan-aaí iséta sáwí-awauma tukáundasaanifo Yónaamba íyáákaraiwai kentí naaópa'a mérowa'a wenáái ímba isé'a sáwí-awauma ímba tukáawe Nínéfa-naopaken-kwaasi sénááwe.

⁴² Naaófá'á kentíwá'nára'a káráwiyowin-awi'a Soromoní kawe'-ímáyááfínkémbá aaí wésimatimuwana moórá-ininko némpaken-kawaa-ininko Soromonin-áái koisánae séna wémena kuráíye. Káfé'a kemá Soromonimbá íyáákaraunderawí mérauna'a kesáái ímba isáámba póna ánaaemba Maníkó waásimo méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaamo tinda minínínkó kembiwí aaifimbá maitinkéna séna kemá némpakemba Soromonin-áái taísaraumpo Soromonimbó íyáákaraiwai kempá'á mérowa'a wenáái ísómbe ímba ísámai kawe'á uráawe síníye Ísu siyáíye.

Sáwí-amutanko kouwékáin-aaí.

Rúku 11:24-26

⁴³ Ísu mináái simátimena séna waási arumpinkémbá sáwí-amutanko auwéna máásai-marafa'a nombá ímbo wéraipa'a kowénena séna nááfara ménaumno séna saafá uwááena

⁴⁴ séna tauweré'a kesí naambá waásigon-arumpimba pó'a koménaumne simásuwena téna taawánaimba mindánkómbá kankambá wiyú'mai kawe'á uwásukaisana taawánéna

⁴⁵ tauweréna afakaeté-sawi-amutamba miwítí sáwí-kisau óraa'a uráawi tí'maena minkwáásígón-arumpimba taméraawana moórá-sawi-amutanko arumpimbá méraisana minkwáásígó sáwí'a úmai méraisasa ánaaemba sáwífa-sawi-amutamba méraawana wemá óraa-sawi'a úmai méraiye. Miyáumai káfé'o méraan-kwaasi sáwí-kisau wémaesa óraa-sawi'a úmaesa iyónááwe Ísu siyáíye.

Ísun-anówawe áfárawaisai-taai.

Máaka 3:31-35, Rúku 8:19-21

⁴⁶ Ísu wésimatimuwasa Ísun-anówawe Ísun-áfárawaisaiye tésa aaimó simámiyantafesa máápa'a tamérowana

⁴⁷ moóráwigo Ísuntafena séna enanówe enáfárawaisaiye aaí simámenaesa máápa'a taméraawe súwana

⁴⁸ Ísu séna kesinó nááwa'iyo. Kesífárawaisai nááwiya'o séna

⁴⁹ ayáántamba wení kísau-waasi aráátimena séna kesinó kesífárawaawi méraawe.

⁵⁰ Kesífo wíyómpakewi siyáintemba wéowi kesinówe kesúnafaraawinen-owe Ísu siyáíye.

13

Moóráwigo ánáuntumbo tu'makáin-aaí.

Máaka 4:1-20, Rúku 8:4-15

¹ Minkánáá Ísu naaúmpa'a tuwéna Káíriri-nonkwaaunkoni áwáífa'a koména aaimó simátimindasafena kúwasa

² sáwífa'nanka tóso ésa ewaa'á tamérontafena nompín-táómpimba íyátena imérowasa minkwáásísómbá nonkwaaúnkóní áwáífa'a mérowana fí'o-fi'on-aaí waé'mai simátímakaiye.

³ Moórá-aaí simátimena séna moóráwigo ánáuntumba maimaéna kísau'fa'a wéwena

⁴ mátu'maraisana tuwímbai-anauntumba aampa'á kuwéraisana numagó fáí'nasukaiye.

5 Tuwímbai-anauntumba óntankwara'-marafimba kuwéna paáká'-márafímbá póna minúwóiyáán-úmai óraa'a isaná

6 aa'á kaisaná amímá yáátáaka'a ímba kunkéna aáénkaguraiye.

7 Tuwímbai-anauntumba karaampa'á kuwéna kárúraisana karaan-tantáákó fandundupásukaiye.

8 Tuwímbai-anauntumba kawé'-márafímbá kuwéna karuwéna óraa'a éna arambá imái sáwífa'-aramba iyéna tuwímbai iyáákarain-aramba iyáísana tuwímbai imaimái-aramba iyáíye.

9 Ísáán-kwaasi ísámai kawé'án-oro Ísu siyáíye.

10 Ísu súwasa wení kísau-waasi wempá'á tésa taáisai esa sésa wésimatimenda nóra séwa waé'mai-aai wésimatimeno suwaná

11 Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaigoni áwáumo simátimunda Maníkó kembiwí imáyáa tímísa'a wéisaafó miwí imáyáa ímba tímakaisasa wéisaantafe'a waé'mai-aai wésimatimune.

12 Maníkón-aaimo ísámaimo kawé'ó iyawi Maníkó túwa'nai ínasa moórá-aaiwara'a isésa miyámó wéiyanamo éna Maníkó túwa'nai ínasa seyaafá'-ááíwará'á isánaáwe. Maníkón-aaimo ímbo ísámaimo kawé'ó ésa karo'á sésa kawé'-úmai wéisaumne siyawí tirumpinkémbá mináái maimainana ímba wérainiye.

13 Ísáámbanifo ímba ísámai kawé'á wéowe. Awánaambanifo ímba awánamai kawé'á wéowe. Miyámó ontáfé'a simátimunda waé'mai-aai wésimatimune.

14 Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya siyáimba miwí miyá wéowe. Áísáya séna

ísáámbanifo ímba ísámai kawé'á wéowe. Awánaambanifo ímba awánamai kawé'á wéowe.

15 Miwítí imáyáago umbaí wétaisana tááko aaimó isáísáféna awesaraí isaná túranko awánaisafena awesaraí ifo ímbo miyámó ésamo ésa táá'o isésamo túrambo awánésamo kesááimo isésamo

miwítí sáwí-imayaamo tuwésamo kempá'ó tenkaka sáwí-imayaa maitiyuwé'a kawé'á uwátinkausino

Maníkó siyáíye Áísáya agaimaréna siyáimba Ísu siyáíye.

16 Ísu mináái simátimena séna simátíme'a sune. Kembiwí kawé'-úmaimo awánaamba Maníkó kawé'á wéuwatinkaiye. Kawé'ó úmaimo ísáámba Maníkó kawé'á wéuwatinkaiye.

17 Simátíménda ísáaro. Naaófá'á Maníkón-aai simátímakowiye arupíse úmai mérowiye sáwífa'-waasi kembiwímó wéunda-kisau awánaanten-úmai awánánae sésa umbá ímba awánaraawe. Miwí kembiwímó wéisaanten-úmai isánae sésa umbá ímba ísaraawe Ísu siyáíye.

18 Ísu wení kísau-waasisafena simátimena séna moóráwigo ánáuntumba tu'makáin-aaigoni áwáuma sunda ísáaro.

19 Maníkó wení waásimo kawáánin-aai isésa ímba ísámai kawé'á owaná waántáwanko téna tirumpinkémbá tamaimái úwoifa'a wétiyuwaiye. Minkwáásí aampa'ó kuwérain-anauntunkaamba wéowe.

20 Ánáuntumbo óntankwara'-marafimbo kúmimba maarán-áwáún-iye. Maníkón-aai isésa aamoí ombánifo

21 ímba tirumpimbá ta'óto'mai kawé'á owasá Maníkón-aaisafesa umbaí tátínkáintafesa Maníkón-aai ifátukaawe.

²² Ánáuntumbo karaampimbó kúmimba maarán-áwáún-ye. Maníkón-aai isáámbanifo marapá'-úmbái-tántáátáfésa imáyáa úmae nésa ónta-imayaa úmae wénesa miyán-imáyáágó Maníkón-aai faráátasuweisasa ímba Maníkóní kísau wémaewe.

²³ Ánáuntumbo kawel'-márafímbó kúmimba maarán-áwáún-ye. Maníkón-aai isésa tirumpimbá ta'óto'mai kawel'á ésa fasi'ámai mésa Maníkóní kísau maésa wétuwa'nai-owasa tuwímbai iyáákamai-kísau maésa wétuwa'nai-owe Ísu siyáie.

Sáwí-anauntumbo u'makáin-aai.

²⁴ Ísu mináái simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ááin-ye. Moóráwigo wení kisaufa'a kawel'-ánaúntumbá áwí'a wíti u'makáisana

²⁵ moórá-no'waamba ánaoraawara'a
tún-kwaiguráawana namuro-wáásígó téna arambó ímbo iyáí-witiyaan-anauntumba sáwí-anauntumba afufumpimpá'á tu'makáisana

²⁶ wíti óraa'a éna arambá iyáísana wítiyaan-damaiwara'a óraa'a isasá

²⁷ kísau-waasi awánésa kisaugoni afowámpá'á tésa sésa kawel'-ánaúntumbá tu'makáandafimba wítiyaan-damai nááfakena mimpímbá wéraiyo sewaná

²⁸ séna namuro-wáásígó mátu'makaiye sisasá áisai esa sésa káúsuwanaumne sewaná

²⁹ séna ímbanifo wíti káúsuwaafainifo ifátúwéwana

³⁰ wérainana ánaaemba wíti aumbákáina'a tómbó fakaráiyawisafe'a senasá misáwí-wítíyáán-damáí káúmai asááúmai iyamá wégaindafa'a tuwésa wíti úramba fáká'mai kesí

tón-dáúmpá'á maránááwe Ísu siyáie.

Taaérankon-aai.

Máaka 4:30-34, Rúku 13:18-21

³¹⁻³² Ísu maarán-ááíwará'á simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ye. Moórá kári-taerankon-awí'a másítáti mintáígón-aramba ímbo ane'ó awánaraan-taeramba kisaufa'a u'makáawana óraa'a éna amaimá mófarena wété uráisana numagó mimpímpá'á ánáamba úmarena wémaie Ísu siyáie.

³³ Ísu maarán-ááíwará'á simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ááin-ye. Moórá-ininko péréti-tomba agaénae séna kanaráán-tántáákón-áwí'a páráwaa'a maéna intoráinda-tantaa'a kári-tantaa'a káúmaraisana wéna intoréna óraa'a wéie

Ísu siyáie.

³⁴ Ísu waásisomba aaí simátimenae sénamo úmba ímba afora'á siyáifo waé'mai-aai aantemba simátímakaiye.

³⁵ Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi siyónka'a póna Ísu miyá uráie. Wemá agaimaréna séna
simátíménda waé'mai-aai simátimenaumne. Maníkó maramá úmaronka'a aúpá'ó wéron-kisaugon-aai ímbo ísaraan-aai
simátimenaumne siyáie

agaimaréna siyáimba Ísuntafena siyáie.

Sáwí-anauntumbo u'makáin-aaigoni áwáu-aai.

³⁶ Ísu mináái simátimena tiyuwéna naaúmpa'a iyúwasa wení kísau-waasi wempá'á tésa sésa namuro-wáásígómó moóráwigoni kisaufa'o sáwí-anauntumbo tu'maráiwaini áwáuma simásimiyo suwaná

³⁷ Ísu séna kawel'-ánáúntúmbó tu'makáiwaini áwáuma kemá waási úranko úne.

³⁸ Kísaugoni áwáuma maramán-ye. Kawel'-ánáúntúnkóni áwáuma Maníkó wení waásimo kawáánin-kwaasin-owe. Sáwí-anauntunkoni áwáuma waántáwankoni waásin-owe.

³⁹ Namuro-wáásígó sáwí-anauntumba tu'makáiwaini áwáuma waántáwankon-ye. Tómbó fakaráíyan-kanaagoni áwáuma maramó tai'áínda-kanaan-ye. Tómbó fakaráíyawaini áwáuma Maníkóni kísau-waasi wíyómpakewin-owe.

⁴⁰ Námáímo to'máímo iyafímbó agaisuwaíyantemba ánaaen- kanaamo tinda miyá ónááwe.

⁴¹ Waási úranko kumpaapé uráundawi kesí kísau-waasi wíyómpakemba ti'maráanasa kesí waásifinkemba sáwí-waasiye fí'owimo sáwí-imayaamo timíyasamo sáwí-ambo wéaraaiwaiwiye kuntí'mai

⁴² iyamó wégaipa'a tiyuwaíyasa mésa ifi'á tésa túwááyaamba umpu-fuwésa méraiyyasa

⁴³ arupísemo úmaimo méraawi Maníkó kentifo kawáánipa'a mésa aa'ó wégaintemba miyá ónááwe. Ísáán-kwaasi ísámai kawel'-án-oro Ísu siyáíye.

Maníkó waásimo kawáánin-aaí.

⁴⁴ Ísu maarán-ááíwárá'á simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí maarán-ááín-ye. Fí'onka'ma'mai-ontamba marafímbá utámarena pukáísana moóráwigo téna taawánéna aamoí éna káátamarena mimbárámá méyámbá índasafena wení óntama maimái tímatuwena óntamba maiyéna mimbárámá koméyánéna mifí'ónká'má'mái-óntámbá kofasímbai maiyáíye.

⁴⁵ Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí maarán-ááín-ye. Moóráwigo akaaroróma méyáambaraindasafena naa'ó'-nao'a wénena

⁴⁶ awánáínda moóráwigo fí'onka'ma'mai-akaaroroma makáinana awánéna wení óntama maiyéna wétimena óntamba maiyéna mifí'ónká'má'mái-ákáárórómá koméyánúmai wémáíye.

⁴⁷ Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí maarán-ááín-ye. Mare'mare'-únánkáámbá moóráwigo nompímbá túwáísana fí'o-fi'om-bofaa'a

⁴⁸ minúnámpímbá ówitawisana fasináíndasafena úmai wéawanaisasa tuwímbai áwa'nai úmai fasímbai áámááífa'a makésa kawel'-mófáá'á unáámpímbá fáítesa sáwí-mofaa'a ifá'á wétuwaawe.

⁴⁹ Ánaaen-kanaamo tinda miyá íníye. Wíyómpaken-kisau-waasi kawel'-wáásífinkémbá sáwí-waasisomba tí'mai

⁵⁰ iyamó wégaindafa'a tuwáiyasa ifi'á tésa tí'o índasafesa túwááyaamba umpufuwónááwe simásuwena

⁵¹ wení kísau-waasisafena tísaí ena séna simátimunda-aaigoni áwáuma éra isááo súwasa ewé suwaná

⁵² Ísu simátimena séna ísáámba simátimunda-aaí simátíméro. Moóráwigo naankón-afowá wení naaúmpa'a ááéraan-tantaa'e aú-tantaa'e wéraisana tuwímbai wení waási wétimiye. Miwání afowámó wétimintemba miyáumai ááéraan-amaampinkene Maníkó wení waásimo kawáánin-aaífinkene simátíméro Ísu siyáíye.

Násaretifakewi Ísumba tínaaembo uwánkaraan-aaí.

Mááka 6:1-6, Rúku 4:16-30

⁵³ Ísu mináái simátimena mimbáráfá'á tuwéna

⁵⁴ wenamáápa'a kúmba miwítí áamáán-daumpa'a iyéna aaí simátimuwasa táátafesa ésa sésa nááfakena kawé'-ímáyáá maiyénaawa kawé'-áái wésimasimenasaawa nááwawa fasi'aémbá ámisanawa kawé-kísáú ímbo awánáúnda-kisau wémaiyo.

⁵⁵ Kesáámó awánáúnda wení kísau taaisambó tuwímbai-tantaa'o wéiwain-aaninkon-iyé. Máriyaan-áánimba éna Yémísiye Yósepiye Sáímoniye Yúndasi-iyai tuwaaón-iyé.

⁵⁶ Wenáúnafa'a maanká'á méraawe.

⁵⁷ Maankákéwí éna úwoi-waasin-ifo nááfakena mináái isénawa mifási'aémbá maiyénaawa wésiyo sésa kaorésa tínaaemba uwámúwana Ísu simátimena séna Maníkón-aaí simátímíwai fí'o-fi'on-daopa'a wénisasa wenáwí'a mósá wémaraafo wení naaópa'o koméraitimba wenamááraa sésa kesáámó úndanten-kwaasin-iyé

sésa wenáwí'a ímba mósá makáawe Ísu siyáíye.

⁵⁸ Kesáámó úndanten-kwaasi éna ímba súwa'nai íníye suntáféna ímbo awánon-kisau moórá-mora-kisau aantemba maiyáíye.

14

Yóni nombó maitínkaraiwai pukáin-aaí.

Mááka 6:14-29, Rúku 3:19-20, Rúku 9:7-9

¹ Minkánáá Ísuni kisaugon-aaí símae iyúwana Káríri-marafaken-kawaagon-awí'a Éroti mináái iséna

² wení kísau-waasisafena séna minkwáásígó Yóni nombó maitínkaraiwain-iyé. Pukáimpinkemba íyáfasinkena póna fasi'aémbá wempímbá wéraisana miyán-kísáú wémaiye siyáíye.

³⁻⁴ Ááéma Éroti wenáfákon-awaaininkon-awí'a Érótiyasimba maiyówana Yóni séna enáfákon-awaainimba aambá fáí'makaawa maiyáane símasima'a wéuwana Éroti ti'marówasa Yónimba koái'maesa ándáfa'a máánkarowana

⁵ Éroti Yónimba tufuwónae súmba waási táároi inkaiséna ímba tufukáíye. Waási Yónintafesa sésa Maníkón-aaí simátímíwain-iyé suwaná Éroti séna Yónimba tufuwónasa aaisambá siyónááwe séna ímba tufuwéna mérowana

⁶ wembó ma'ánkaron-kañamo túwana óraa-tanomba kaumái sáwífa'-waasi tímúwasa nowaná Érótiyasín-ayaamunko téna túranka'a araimá marówana Éroti aamoí uwánkena

⁷ minárásígóntáféna séna nóin-tantaatafenawa wéankaiya simásímína'a áméno. Érai'a sumpo sísaí ina'á áméno súwana

⁸ anówamba koáisai éna súwana anówama aaí súwana Érotimpa'a téna séna Yóni nombó maitínkáíwai anuwarambá kambísámai a'nómbá táúfapimba ma'mái simiyó súwana

⁹ iséna arumbá wéumbanifo aifa'á fasi'aén-áái siyáin-aaí imáyáa éna tómbó naan-kwáásíwárá'á isaraantafenawe séna ímba a'áo sénae séna

¹⁰ moóráwigomba ai'marówana ándáfakemba Yónimba anuwarambá kambísámai a'nómbá

¹¹ táúfapimba maimaéna minárásígómbá máamuwana maimaéna anówamba máamuwasa

¹² Yónini kísau-waasi iséna anómba komaimái utánkesa Ísumpa'a tésa tasimámakaawe.

Ánaaemba Éroti Ísuni kisaugon-aaí iséna séna minkwáásígó Yóni nombó maitínkaraiwai éna pukáimpinkemba íyáfasinkena póna fasi'aémbá wempímbá wéraisana miyán-kísáú wémaiye Éroti siyáíye.

*Ísu sáwífa'-waasi tómbó tímakain-aaí.
Mááka 6:31-44, Rúku 9:10-17, Yóni 6:1-13*

¹³ Yóni puwúmba wení kísau-waasi Ísumba simámúwana iséna tuwéna wení kísau-waasiye nompín-táómpimba iyátena waásimo ímbo méraiypata kónae séna kúmba naaó'-naokewi mináái iséna marapá'á tóso uwaná nompín-táómpimba wéna

¹⁴ marapá'á kumúmba misáwífá'-wáásí tuwánéna arumbá uwátinkena tí'o ún-kwaasi asófatin-karaiye.

¹⁵ Ísu asófatin-kowasa fenómpinka'a wení kísau-waasi wempá'á tésa sésa ímba sáwífa'-waasi méraapa'an-ifo fenáíndafinka'a ti'márénasa ewaa'-naópimpa'a wénesa tómbá méyámbáráaro suwaná

¹⁶ Ísu séna tóntáá'a ímba wíyamba tómbá tíméro súwasa

¹⁷ miwí sésa kári-tomba séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wará'á wéraifo sáwífa'-waasifimba ímba kanaán-íníye suwaná

¹⁸ Ísu maimaé'a másíméro séna

¹⁹ sáwífa'-waasisafena mara'á méraaro séna séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wará'á maisoréna wiyómpa'a kararéna Maníkóntáféna súwi simásuwena mintómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi tímúwasa misáwífá'-wáásí tímúwasa

²⁰⁻²¹ seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa sáwífa'a 5,000 waaíma uwasá aarewé iyámpóíwara'e miyáumai-waasi nowaná tímú'a fówasa Ísuni kísau-waasi mintón-ayai sísamaifakemba kae'á kumbaimái-unampimba fáítuwana ówitaraiye.

*Ísu non-afófora'o kuráin-aaí.
Mááka 6:45-52, Yóni 6:16-21*

²² Fáítuwana ówitowana minkákémbá Ísu wení kísau-waasi ti'maréna séna kesí aifa'á nompín-táómpimba iyáte'a menáipá'-náópa'a koró. Misáwífá'-wáásí ti'maré sé'a kentí naaó'-nao'a koró simátimenaumne séna

²³ misáwífá'-wáásí ti'marówasa miwítí naaó'-nao'a kuwaná Maníkómpá'ó inaimó síndasafena omápa'a imérowana nó'waamba túnkúwana Ísu weyáá mérowasa

²⁴ wení kísau-waasi nompín-táómpimba non-afufumpá mérowana maramá nénka'a wérowana óraa-fiyunda to'maé téna mintáómba tata'óto'marowasa ímba kumbá

²⁵ siyarónka'a Ísu non-afófora'a maréna wení kísau-waasimo méronka'a túwasa

²⁶ non-afófora'o wénumba awánésa táátafesa ésa tinekembá tata'á wéuwasa sésa waántágo wéniye suwaná

²⁷ Ísu minúwóiyáán-úmai séna táá'a ifó aáno'a méraaro. Kemá úne súwana

²⁸ Pítaa simámena séna emó Fasi'aénkó úrambo éma sina'á non-afófora'a emó méraandafa'a konó súwana

²⁹ Ísu séna kanaán-ifo tiyó súwana nompín-táómpinkemba ásáfena non-afófora'a Ísumo méropa'a kúmba

³⁰ kawe'á úmaena kúmba óraa-fiyundamo toróntafena imáyáa éna inkaisúmba nompimbá kúwáfekora'nara wéena óraaka'a séna Fasi'aénkóo kembá ta'ótoraao súwana

³¹ Ísu minúwóiyáán-úmai ayáámba fárú'mai ta'ótorena séna óraa-fiyundamo tóráintafe sáwí-imayaa e kesí fasi'aéntáfémo ímbo imáyáamo óndasafe kúwáferaane. Kesí fasi'aéntáfé ímba kae'-ímáyáán-uwo séna

³² mindárai nompín-táómpimba iyátoyana óraa-fiyundago mafaúwasa

³³ nompín-táómpimba mérowi Ísun-imayaa mósá marésa sésa érai'a Maníkón-ááninko óne siyáawe.

*Ísu Kénésárétifa'a tí'o ún-kwaasimo asófatinkarain-aai.
Máaka 6:53-56*

³⁴ Érai'a Maníkón-ááninko óne sésa waaúnkóní menáípa'á Kénésáréti-marafa'a kumbá marapá'á kúmúwasa

³⁵ mimbápákén-kwáásí Ísumba awíyésa Ísun-iye sésa naaó'-nao'a simátimesa Ísumo tamaún-aai isésa tí'o ún-kwaasi tí'maesa tóso ésa

³⁶ sésa ení unáánkwátóigoni áráíya'a ta'ótoraiyana tí'a étinkainkwae suwasá ta'ótórówana tí'a étinkaraiye.

15

*Tíwá'náti áamáambo siyáan-aai.
Máaka 7:1-13*

¹ Ámáán-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé Yérúsaremu-naopakemba Ísumo méropa'a tésa sésa

² ení kísau-waasi nóra isasawá kentáá síwá'náti áamáamba ímba arááiwaesawa tiyáamba ímba non-kwiyésawa tómbá wénaao suwaná

³ Ísu séna kentiwá'námo simátímakaan-amaamba arááiwa'e'a Maníkóní áamáamba wétaraisomba nóra séra miyá wéoo.

⁴ Maníkó séna kentinófoi-tuwi'a óraa'an-oro. Énifo anófoimo sáwíkaambo simátinkaindawimba tufuwíyana puwíníye Maníkó siyáifo

⁵ kembiwímó siyáamba moóráwigo anófoisafena simátimena séna moórá-tantaa'a Manikóndén-ifo ímba kanaa'á timénaumne siyéna anófoi ímba wétuwa'nai-iye. Miyámó ontáfé'a kanaán-iye wésewe.

⁶ Miyá-sáwí'ó ontáfé'a Maníkón-aai tuwé'a kentiwá'náti áamáamba wéaraaiwaewe.

⁷ Kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásín-owe. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya kembiwísáféna érai'-aai agaimaréna séna Maníkó séna

⁸ maawí kesúwí'a tóikaken-aantemba sésa ken-ímáyáá ímba tirumpimbá wéraiye.

⁹ Waásiti áamáamba símai paapé ombánifo Maníkóní áamáamban-iye karo'ó sembá miyaráán-úmai ken-ímáyáá karo'-ímáyáá mósá wémaraawe

Maníkómó siyáíye Áísáya símai agaimakáíye Ísu siyáíye.

*Waásimo sáwí'o uwátínkáín-tantaakon-aai.
Máaka 7:14-23*

¹⁰ Ísu mináái simátimena waásisafena teró súwasa wempá'á tuwaná séna simátíménda isé'a kawé'an-oro.

¹¹ Máápaken-tantaa'o naawái ímba waási sáwí'a wéuwatinkaifo tirumpinkén-ááígó aantemba waási sáwí'a wéuwatinkaiye siyáíye.

¹² Súwasa Ísuni kísau-waasi wempá'á tésa sésa áamáán-kawaa-waasi emó simátíménda-aai isésa aaisambá aéesa kaóráamba ína isaánó suwaná

¹³ Ísu séna kesifo wíyómpakewi ímbo u'makáín-anauntumbo éna káúsuwainiye.

¹⁴ Ámáán-kawaa-waasi-taaisafe'a ímba óraa'-imayaan-oro. Miwí ímbo aambó awánaankakemba tóikakemba karo'á simátimesa sésa aambá aráátimenaumne wésewe. Moórá aúgafitawi moórá aúgafitawimba ayáán-to'maesarai ímba kanaa'á kóyááfo miyámó ésaraimo ésarai maipímbá kotanaa fáyááye súwana

15 Pítáa séna waé'mai-aaimo simátimenda-aaigoni áwáuma simásimiyo súwana

16 Ísu séna kenkwará'á ímba táako péé wésisa'a ísáámbanifo ímba ísámai kawé'á uráawe.

17 Máápaken-tantaa'o naawí tindáámpá'á kúwátúsúwinifo

18 aaimó wésemba tirumpinkén-ímáyáágó éna mindá waási sáwí'a wéuwatinkaiye.

19 Tirumpin-ímáyááfinkémbá sáwí-imayaa ésa tínkamiyasamo puwíyasamo ésa aare-úmémhá ésa waai-úmémhá ésa seyaafá-tántáá'á umémhá ésa karo'-áái simátinkesa símai sáwí'a uwátinkesa

20 miyá-sáwí'o wéomba tirumpinkén-ímáyáágó waási sáwí'a wéuwatinkaifo tiyáámbo ímbo non-kwiyésamo tómbó wénaamba miwá ímba waási sáwí'a wéuwatinkaiye Ísu siyáíye.

Kénaani-marafaken-ininkon-aaí.

Mááka 7:24-30

21 Ísu mináái simátimena wení kísau-waasi tí'maena Táyya-naopa'e Sáíndóni-naopa'e mináémpá'ó kúmba

22 mináémpákén-ínínkó ímba Yúndaa-inimba póna Kénaani-ininko Ísumpa'a téna óraaka séna óraakoo Téfitin-andafakewi arumbá uwásinkaa. Sáwí-amutamba kesiyáámúnkon-arumpimba méraisana sáwí'a úmai méraiye súwana

23 Ísu iséna ímba aaí súwasa wení kísau-waasi wempá'á tésa óraaka sésa ai'mátuwaao. Aasiyaasi miyá sifáínifo suwaná

24 Ísu séna Maníkó si'mákaisa'a Ísareri-waasi aantemba túwa'nai e'a Ísareri-waasimo sipisípi-poiyaan-úmaimo wété wéowi wétuwa'nai-une súwana

25 minínínkó Ísun-amándára'a mara'á kumbaéna séna óraakoo súwa'nai uwo súwana

26 Ísu séna iyámpóiti tómbá maimái iyámbá timúnafo miyáumai Ísareri-waasimo túwa'nai úndantemba emá fi'onkaa-inimba ónda pó'a áwa'nai únafo sune súwana

27 minínínkó séna óraakoo érai'a sempo iyánkón-afowá ewé sínana tón-ayai tawémandaiye. Miyáumai fi'onkaa-ininkon-iye sínana kanaán-ína súwa'nai ínono súwana

28 Ísu séna kentáfé fasi'ámai méraanda-ininko sénda pó'a miyá ónaumne séna minkánáá ayáámúnkomba asófankaraiye.

Ísu sáwífa'nanka asófatininkarain-aaí.

29 Asófankena kúmba Káriri-waaukonni áwáífa'a kógáramai omápa'a mara'á imérowasa

30 sáwífa'-waasi wemó méropa'a kumbá tísamaimo táúnkon-kwaasiye tiyáántámbo káénkuron-kwaasiye túrambo kafíkón-kwaasiye aaimó ímbo sun-kwáásiyé fi'o-fi'on-ti'o

ún-kwaasi tí'maesa wenaísamaifimba mótinkowana asófatininkowasa

31 tísamaimo táúnkon-kwaasi kawé'á uwasá tiyáántámbo káénkuron-kwaasi kawé'á uwasá túrambo kafíkón-kwaasi kawé'-úmai awánowasa aaimó ímbo sun-kwáási aaí suwasá misáwífá'nánká awánésa áfááraumai táá'a úwasa Ísareri-waasiti Fasi'aénkón-áwí'a mósá makáawe.

Ísu aneka'á tómbó tímakain-aaí.

Mááka 8:1-10

32 Maníkón-áwí'a mósá marówana Ísu wení kísau-waasi táántowasa tuwaná séna maankwáásísómbá kaumbo-kánáá kesé'a taméraawana tómbó

maimaé tiyáamba tai'áísa'a sirumbá uwátinkaumne. Ti'maráanasa miwítí naaó'-nao'a kónááfo aampa'ó wíyamba táái táínasa púwófainiye súwasa

³³ wení kísau-waasi sésa máásai-marafa'a sáwífa'-waasin-oyo nááfaken-tona maimáíya timénaumno suwaná

³⁴ Ísu tísai ena séné nóraumai-tona wéraiyo súwasa afakaeté-tomba wéraisana sesimái-mofaa'wara'a wéraiye suwaná

³⁵ minkwáásísóntáféna séné mara'-méraaro séné

³⁶ afakaeté-tone mófáá'e maisoréna Maníkóntáféna súwiyo séné mintómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi tímúwasa minkwáásísómbá tímúwasa

³⁷⁻³⁸ seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa sáwífa'-waasi 4,000 waaima uwasá aarewé iyámpóíwara'e miyáumai-waasi nowaná tímú'a fówasa wení kísau-waasi mintón-ayaimo túwómba afakaeté-unampimba fáítuwana ówitowana

³⁹ Ísu misáwífá'-wáásí ti'maréna wení kísau-waasiye'a nompín-táómpimba iyátesa Mágátani-aempa'a kuráawe.

16

Ímbo awánáúnda-kisau mauwómó siyáan-aai.

Mááka 8:11-13, Rúku 12:54-56

¹ Mifá'á Ísu mérowasa áamáan-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye Ísumo sáwí-aaimo sínda isánae sésa Ísumpa'a tésa sésa éraira Maníkómpákéná kunkáanai ímbo awánáúnda-kisau máínata awánaano suwaná

² Ísu séné fénáímpinka'o awánaamba aafáúmá naaerírí'a isa'á sé'a aafáyáa aa'á káíniye sé'a

³ aafáyáara'a awánaamba ainánkó aafáúmá káátasuwaísa'a sé'a káfé'a aa'á tíniye wésewe. Wíyómpa'o awáné'o ombá sé'a aa'á káíniye. Aa'á tíniye wésemba miyán-tántáákóní áwáuma awánaambanifo Maníkómó káfé'o wéin-tantaakoni áwáuma ímbo awánaraawe.

⁴ Káfé'o méraan-kwaasi sáwí-waasi é'a Maníkóntáfé'a ímbo imáyáa é'a kentáfé'a wése'a Maníkómó ai'mákainamo e ímbo awánáúnda-kisau máínata awánaanomo wésemba naaófá'á Maníkó Yónaambo uráintemba kembá miyá ínifo mináái imáyáan-oro. Naaófá'ó óraa'-mofaako Yónaambo nawíkowanamo kaumbo-kánáámó arumpimbó méraintemba kemá kaumbo-kánáa maipimbá ménaumne Ísu séné tiyuwéna kuráíye.

Ímbo kaumbo-kae'-ááíwára'-wáásí-i'a orómó siyáin-aai.

Mááka 8:14-21

⁵ Tiyuwéna kúmba Ísu wení kísau-waasiye nonkwaaúnkóní menáípá'ó kumbá marapá'á kumésa wení kísau-waasi péréti-tomba ímbo máúmba tuwínkésa kuwaná

⁶ Ísu áamáan-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááíwára'-wáásí owé-imáyáa éna wení kísau-waasi simátimena séné intóráín-tantaa'a kári-tantaa'a moórá-tonkon-awi'a péréti mimpimbá máraáwanamo intoréna óraa'o intembá áamáan-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasisafe'a imáyáa é'a kentúma káráwiyoro súwasa

⁷ keáímbá sésa nóra sénawa miyá wésiyo. Péréti-tomba ímbo maimaéta túnanasa miyá wésiye suwaná

⁸ Ísu keáímbó wésun-aai iséna nóra séra tómbá ímbo wéraiye-aai wéseo. Kári-timankunkumban-ifo kentáfé'a timankúnkúmba oro.

⁹ Kanaa'á tómbá timénaumpo ááémo uráundawini áwáuma ímba tááko péé wésiye. Séfataase-tombo tafántafan-úmaimo sáwífa'a 5,000 waasi timéwánasa naráamba mintón-ayai nóraumai-unampina fáituraawara kemó uráundawini áwáuma ímba awánaraawe.

¹⁰ Afakaeté-tombo tafántafan-úmaimo sáwífa'a 4,000 waasi timéwánasamo naráamba mintón-ayai nóraumai-unampina fáituraawara kemó uráundawini áwáuma ímba awánaraawe.

¹¹ Ámáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasisafe'a imáyáa é'a pérétimo intóráín-tantaatafe'a kentúma káráwiyoro-aaimo súnda ímba péréti-tontafe'a wésumpo nóra séra ímba ísaraao súwana

¹² tááko péé súwasa minááígóní áwáuma ísówana péréti-tontafena ímba siyáifo ámáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye tááisafena séna káráwiye'a méraaro siyáie.

Pítaa Ísuni áwáumo siyáin-aai.

Máaka 8:27-30, Rúku 9:18-21

¹³ Ísu Sísááriya Fírípái-nao'-aempa'o kúmba wení kísau-waasi tísai ena séna seyaafá'nánká kembá waási úrankontafesa nóran-kwaasiyewa wéseo súwasa

¹⁴ miwí tuwímbai sésa emá Yóni nombó maitinkáándawi óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaandawin-awí'a Íráiyaa óne sewasá tuwímbai naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaandawin-awí'a Yérémaya óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aai simátímakaawifinkemba moóráwigo óne wésewe suwaná

¹⁵ Ísu séna kembiwí kentáfé'a nóran-kwaasiyewa wéseo súwana

¹⁶ Sáímoni Pítaa séna Maníkómó íyáfasinankaraiwaimba Yúndaa-waasisa wéamu'maraundawisa óne. Maníkó fasi'aénkwáráwín-ááninko óne Pítaa súwana

¹⁷ Ísu séna Sáímoni Yónaan-ááninko ónana Maníkó kawe'á wéuwankaiye. Kesí ááinkoni áwáumo sénda waási ímba simáméfo kesifo wíyómpakewi mináái embá simámísa isáánda póna Maníkó embá kawe'á wéuwankaiye.

¹⁸ Simátíme'a sune. Enáwí'a Pítaawemo wésemba mináwíkoní áwáuma óntamban-íye. Óraa'-ontanka'a kesí naankáámbá ondá mindánkáámbá kesí waási-i'a owaná púwó-fasi'aenko ímba íyáákainiye.

¹⁹ Maníkó wení waásimo wégarawi-fasi'aemba áména marapá'ó méraanda sáwí'o ombá aambó fasiyóndanten-úmai Maníkó wíyómpa'a ména é'a aambá fásí'makaiye. Kawe'ó ombá ímbo aambó fasiyóndanten-úmai Maníkó wíyómpa'a ména é'a miyá uráie simásuwena

²⁰ wení kísau-waasisafena óraaka séna Maníkómó íyáfasisinkaiwai Yúndaa-waasi wésimu'maraawi úne-aai ímba simátíméro Ísu siyáie.

Ísu puké'a íyáfasinanaumnemo siyáin-aai.

Máaka 8:31-9:1, Rúku 9:22-27

²¹ Minkánáá Ísu wemó puwínda-aai ómbarena wení kísau-waasi simátimena séna Yérúsaremu-naopa'a kondá Yúndaa-óraa'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sen-kwáásíyé sí'o índa-i'a uwásinkesa sínkamiya'o púwóndanifo kaumbo-kánáá maisúwáanana Maníkó íyáfasisinkainiye súwana

²² Pítaa áí'maena weyááfa'a máankena séna Fasi'aénkóo miyán-áái sénafo Maníkó ímba ewé sínasa séndantemba ímba uwánkanaawe súwana

²³ Ísu waeréna Pítaantafena óraaka séna waántáwanko siyuwé kóuwo. Waásiti imáyáafinkemba wésempo ímba Maníkóní imáyáafinkemba wésempo kesí aambá ímba faiyuwó Ísu siyáíye.

²⁴ Ísu mináái simámena wení kísau-waasi simátimena séna kembó sirááiwaenae siyawí tirááiimo táínda-tantaa'a ímba ta'ótóráaro. Kemó púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae kondantembá kembó sirááiwaiyawí umbai-tántáá'á timíyasa minúmbái-tántáá'á úwoi maimaésa sirááiwaenaawe.

²⁵ Tirááiimo táínda-i'lo ésa ímba kawé'-úmai méranaafo kentáfésa ísámáimo tirááiimo táínda-tantaa'o tuwésamo puwésa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

²⁶ Mararáké-séyááfá-tántáá'ó maésamo puwíyanamo éna mintántáákó ímba túwa'nai íníye. Puwíyamba marapá'ó makáan-tantaatamba ímba méyámbátuwesa aneka'á ayáátáaka méranaawe.

²⁷ Kemá waási úranko kesí kísau-waasi wíyómpakewiye kesifoní fasi'aénkwará'á kumé'a seyaafá'-waásímó miyámó úmae wéiyomba imáyáa é'a miwítí méyámbá timénaumne.

²⁸ Érai'a simátíme sune. Tuwímbai maanká'ó méraan-kwaasi ímba aifa'á pukénka'a kemá waási úranko kesí waásimo kawáánúnda suwáné'a ánaaemba puwónááwe Ísu siyáíye.

17

Ísu fí'on-kuwawaa'o faúkáin-aai.

Máaka 9:2-13, Rúku 9:28-36

¹ Ísu mináái simátimena afa'mórée-no'waamba waéna Pítaane Yémísine wenáfáko Yónine tí'maena omápa'o iyúmba miwí aantemba imésa

² miwí túranka'a Ísu fí'on-auma faufúwana óipakemba aafáúgómó inten-úwana wení unáánkwátóiyakemba sán-kena waení'a kówasa

³ awánomba kae'-waásiyái wíyómpakemba paápé ésarai mindárai-tuwi'a Mósesee Íráiyaa'e'a Yúndaa-waasi tíwá'nárai Ísuwe'a aai wésuyana

⁴ Pítaa Ísuntafena séna Fasi'aénkóo maanká'ó méraundasá kawé'a ímba póta emó sinatáámó éta wááu-namba kaumbosáámó ondasá moórá endé éta moórá Mósesende éta moórá Íráiyaande éta miyásá onó siyáíye.

⁵ Miyá wésunka'a ainánkó sán-kámaena waení'a kámae kuména kunkáátowana mináínámpínkémbá aaigó aantemba séna miwá kesáánimba isa'á wen-imáyáá wée'a óraa'-aamoi uwánkaumne. Wenáái ísáaro súwasa

⁶ wení kísau-waasiyau mináái isésa táátafesa ésa marapá'á kífaesa tinekémbá tata'á úwana

⁷ Ísu miwímó méropa'a téna tine'á ta'ótorena séna táá'a ifó iyáfasinaaro súwasa

⁸ awánomba mindárai wíyómpa'a iyúyana Ísu aantemba méraiye.

⁹ Úwasa omápakemba kúmúmba Ísu óraaka simátimena séna awánaamba ímba simátíméro. Kemá waási úranko púwóndafinkembo iyáfasinaandara'a awánaamba kanaará'á simátíma'mae iyóro súwasa

¹⁰ wení kísau-waasiyau Ísumba áísai esa sésa áamámba sen-kwáásí Íráiyaa aifa'á paápé ínana Maníkó iyáfasinankaiwai Yúndaa-waasisa amu'makáundawisa ánaaemba paápé ínáyemo sembá nóra sésawa mináái wéseo suwaná

¹¹ Ísu séna aifa'á Íráiyaa paápé éna to'mayaa íníye-aai érai'-aain-iye.

12 Simátíme'a sune. Íráiyaa é'a paápé úwasa ímba Íráiyaan-iyé sésa sáwí'a uwánkanae sésa sáwí'a uwánkesa miyá uráantemba kembá waási úrankomba sáwí'a uwásinkanaawe súwana

13 tááko péé súwasa Íráiyaa siyáimba Yóni nombó maitínkaraiwaintafena siyáiyé siyáawe.

Ísu sáwí-amutambo maiyáúkain-aai.

Mááka 9:14-29, Rúku 9:37-42

14 Simátimesa omápakembo kúmúmba sáwífa'-waasi túwaandu urówasa awánomba moóráwigo Ísumpa'a téna aísamaifimba kífaena séna

15 óraakoo kesáánimba arumbá uwánkaao. Sáwí'a uwáwéna ména tanaambá fágufagu isaná aigaregó nonkáání'a isaná aiyayaamba ku'wisana nompíné iyafíné tanaambá wéfamaena wénisa'a

16 ení kísau-waasi méraapa'a máankaunasa ímba kanaa'á kawé'a uwánkaraawe súwana

17 Ísu séna kentí imáyáa kaentaén-imáyáá isa'á kentáfé'a ímba imáyáa owaná póna sirunkó umbaí wétaifo nóraumai-kanaarara kesé'a ménaumno. Enáánimba áí'mae tiyó súwana áí'mae túwana

18 Ísu sáwí-amutankontafena séna auwé kóuwo súwana arumpinkémbá auwéna kóúwana miníyámpói kawé'a uwánkowana kawé'a úmai méraiye.

19 Kawé'a uwánkowasa ánaaembo Ísu weyáámo méronka'a wení kísau-waasi tésa sésa nóra sétaawa misáwí-ámútámbá ímba kanaatá maiyáúkaumno suwaná

20 Ísu séna Maníkóntáfé'o maiyauwáiniyemo sé'o timankúnkúmbo onkakaá maiyauwáísino. Érai'a simátíme'a sune. Moórá-taigon-awí'a másítáti káři'-aramba iyáísana áruma wíkéna óraa-tainambo wéintemba kentáfé'a timankúnkúmbo kárika'a uré'a ánaaemba óraaka'a timankúnkúmbo é'a omátafe'o sé'o faiwí'mae fí'on-aempa'a kóuwomo síyanamo éna miyá íniye.

21 Maníkómpá'á inaí síyantafesa tómbá aawentamó ombá minánkó aan-temba miyá-sáwí-ámútámbá maisuwáiniye siyáiyé.

Ísu puwínda-aaimo siyáin-aai.

Mááka 9:30-32, Rúku 9:44-45

22 Ísu wení kísau-waasi Káři'-aempa'a túwaandu uwaná Ísu simátimena séna kembá waási úrankomba fí'on-kwaasi timíyasa

23 sínkamiya puwé'a kaumbo-kánáá maisúwáanana iyáfasisinkainiye simátimuwana miwí tirunkó umbaí taráiyé.

Taakisi-óntámbó tukáan-aai.

24 Tirunkó umbaí tówasa Ísu wení kísau-waasiye Kápaneamu-naopa'a kumbá óraa'-amaan-dankontafesa taakisi-óntámbá wémauwai Pítaampa'a tésa sésa ení óraako óraa'-amaan-dankontafena taakisi-óntámbá wétuwai ina wétuwaiyo suwaná

25 Pítaa séna wétuwaiye simátimena naaúmpa'a iyúwana taakisi-ááímó siyónka'a Ísu Pítaamba áísai éna séna Sáimoniyo marapákén-óráá'-wáásí timááraawifakemba taakisi-óntámbá maésa fí'onkaafakemba maésawa wéompo nóran-imayaamo wéemo e simásimiyo súwana

26 Pítaa séna taakisi-óntámbá fí'onkaafakemba wémaewe súwana Ísu séna miyáumai Maníkóní waásisa póta óraa'-amaan-dankoni taakisi-óntámbá ínta tuwánáúmpo

²⁷ aaisambá sefáímpóta úwoi tuwánáúmpo nonkwaaúmpá'á kuré ándá túwénana kumína aifa'ó tawáínda-mofaa'a maiyé óipimbo óntambo wéraina maimaé minóntántámbá esáféwe kendéwe taakisi máuwo Ísu súwana miyá uráíye.

18

Nááwa íyáákaiyomo siyáan-aai.

Mááka 9:33-37, Rúku 9:46-48

¹ Minkánáá Ísuni kísau-waasi wempá'á tésa taáisai esa sésa Maníkó wení waásimo kawáánin-kwaasifinkemba nááwa íyáákesawa óraa'-waasi-i'a wéiyó suwaná

² Ísu moórá-iyampoi áántowana túwana afufumpimbá íyáfasinankena

³ séna érai'a simátíme'a sune. Sen-ímáyáámó ímbo tuwé'o iyámpóímo ímbo íyáákanae-imayaamo ontembó kembiwí miyán-ímáyáámó ímbo íyanamo éna Maníkó kenká'á ímba kawááníniye.

⁴ Miníyámpóígómó tísamaifimbo máintemba miyámó wéowi Maníkó wení waásimo kawáánin-kwaasifinkemba wéiyaakaawe.

⁵ Kentáfésa imáyáa ésa iyámpóímo áwa'nai onten-úmai wésuwa'nai-owe Ísu siyáíye.

Sáwí'o on-aai.

Mááka 9:42-48, Rúku 17:1-2

⁶ Ísu mináái simátimena séna iyámpóímo kesááisafesamo timankúnkúmbo onten-úmai tuwímbai timankúnkúmbo wéowe. Tuwímbai tésa kesááisafesamo érai'emo wésewi karo'-áái tasimátimiyasa isésa sáwí-ampa'a kóiyasa Maníkó karo'ó siyawí sáwí-meyamba óraa'a timínífo miwímó tinuwarampimbó óraa'-ontambo fári'wimaresamo nompímbó túwáawasamo kumpuwésaraa karo'-áái ímba simátíméwasa sáwí-ampa'a ímba kowisinó. Mindá kanaán-íye.

⁷ Marapá'ó méraanka'a kesáái tuwésa sáwí-ampa'a wíyantafena fí'o-fi'on-tantaako wétafisiye. Miyá-sáwí-tántáákó waé'wae'a wéimba pósa sáwí-ambo fí'owimo aráátíméwi sáwí-meyamba maénááwe.

⁸ Tiyáánkowa'i tísamaigowa'i sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-tiyaana'i moórá-tisamaiya'i kambísásúwáaro. Kae-tiyááná'i kae-tísamáiyá'i wéraina'o é'a sáwí-marupa'o iyamó wégaipa'o wíyamba mindá sáwí'an-íye. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o méraiyamba mindá kawé'an-íye.

⁹ Túrankomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-turamba fitúwáaro. Kae-túrántámbó awáné'o é'a ónkaifa'o iyamó wégaipa'o wíyamba mindá sáwí'an-íye. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o méraiyamba mindá kawé'an-íye Ísu siyáíye.

Sipisípi-poimo áwiyokain-aai.

Rúku 15:3-7

¹⁰ Ísu séna úwoi-waasisafe'a sáwísamban-owe ímba siyamba káráwiyoro. Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi miwíyá'á káráwiyaawai kesifo wíyómpakewini ewaa'á mésa miwí táái wésimamefo káráwiyoro Ísu siyáíye.

¹¹ Ísu mináái simátimena séna kemá waási úranko Maníkóní aampa'ó ímbo wéaraaiwaen-kwaasisafe'a saafá úmai sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métínkáandasafe'a kunkáumne.

¹² Sipisípiya'a káráwiyowi on-áái ísáaro. Moóráwigo sáwífa'a 100 sipisípiya'a káráwiyaisana moórá-sipisipi áwiyo'wisana misáwífá-sípísípímó umó wénaamba tiyuwéna moórámo áwiyo'wimba kosaafá émena

¹³ awánénamo imbá aamoí éna séna kesí sipisípimo áwiyo'wimba áikaumne séna mimbóráwígóntáféna óraa'-aamoí éna sáwífa-sipisípimo ímbo áwi yokombo úwoimo méraawiti aamoí kárika'a wéiye.

¹⁴ Sipisípiya'o káráwiyowimo áwiyo'wi-sipisipisafenamo arunkómó umbaimó taintembá kentifo wíyómpakewi wení aampa'ó ímbo wéaraaiwaenkwaasisafena arunkó umbaí wétaiye Ísu siyáíye.

Kentí waási sáwí'o uwátínkáán-aai.

¹⁵ Ísu mináái simátimena séna ení waási Maníkóní waásigomo embó sáwí'o uwánkainamo e wempá'a minááisáfé kosimámínana we aantemba méraindara'a kosimámínana enáái isénamo arupísemo uwánkainamo ékai wesé esé'a kawé'a úmai méraakaiyo.

¹⁶ Enáái ímbo isáínamo e moóráwigona'i kaekóná'i kotí'mai wesé'a mé simámuwo. Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna moóráwigomba aaifimbá maenkánae séna minááímó ísaraawi kaerá'i kaumbowá'i tí'maena mátinkena áisai úmai isáíniye siyáimba mindásafena ení waási enáái isáíndasafena moóráwigona'i kaekóná'i kotí'mai wenká'a mé'a simámiyana kentáái isáíno.

¹⁷ Énifo ímbo isáínamo e Maníkóní waási torupátinke enáái simátímínasa mésa simámiyana wemó miwí tááimo ímbo isáínamo e imáyáa e sé Maníkóní aambó ímbo arááiwaén-kwaasiyaamba éna taakisi-úmén-kwáásíyáámbá wéiye siyó Ísu siyáíye.

¹⁸ Ísu séna érai'a simátime'a sune. Marapá'ó méraanka'a sáwí'o ombá aambó faíyónten-úmai Maníkó wíyómpa'a ména é'a aambá fáí'makaiye. Kawé'ó ombá ímbo aambó faíyónten-úmai Maníkó wíyómpa'a ména é'a miyá uráíye Ísu siyáíye.

¹⁹ Ísu mináái simátimena séna moórá-aai simátíménda ísáaro. Marapá'ó méraanka'a kae'-wáásígóráímó moórá-aaisafesaraimo mimbórá-imáyáámó ésaraimo kesifo wíyómpakewimo áisai íyanamo éna miyá uwátinkainiye.

²⁰ Kaumbo-kae'-wáási kentáfésa imáyáa ésa túwaandu ombá túwa'nai ondasáfé'a miwísé'a ménaumne Ísu siyáíye.

²¹ Ísu mináái súwana Pítaa Ísumpa'a téna séna Fasi'aénkóo kesí waásimo sáwí'o uwásínkáfa'o wéiyomba mindásafe'a nóraumai-kanaawa ímba aaifimbá maenkéra ímba imáyáa éra ifátuwanaumno. Afakaeté-kanaa sáwí'a uwásínkáimba ímba aaifimbá maenké'a ímba imáyáa é'a ifátuwaunda pó'a moórá-kanaamo sáwí'o uwásinkaindara'a aaifimbá ína maenkéra ína imáyáa éra ifátuwanaumno súwana

²² Ísu séna ímba afakaeté-kanaa aantembanifo úwoi miyá úmae iyuwó Ísu siyáíye.

Óntambo ámakaintafena ímba ifátuwaaomo siyáin-aai.

²³ Ísu séna sáwí'o uwátínkáámba ímba imáyáa é'a ifátúwáaromo súnna maarásáfé'a sune. Maníkó wení waásimo kawáámó in-áái maarán-ááin-iye. Moórá óraa'-waasigo wení kísau-waasi óntamba wááu tímakena

²⁴ tísai ónae wéimba óraa'-ontamba 10,000,000 ontamba wááumo ámakaiwaimba moóráwigo áí'maena móaminkwae séna íyísana

²⁵ ímba móamintafena óntan-anafo wení kísau-waasisafena séna wembá aiyé'a awaainínkómbá aiyé'a wení iyámpóíye wení póíye wení óntawe maimaé'a fí'on-kwaasiti kisaumo maíndasafe'a miwí wétime'a óntamba maimaé'a kemó tukáunda-ontankaamba úmai másíméro sisaná

²⁶ wení kísau-waasigo aísamaifimba kífaena séna arumbá uwásinkema simu'makéna'a óntamba saafá é'a seyaafá'á áménó sisaná

²⁷ wení óraa'-waasigo arumbá uwánkena séna kanaán-ifo wááumo ámakaunda-ontamba ímba imáyáa ónaumpo ifátuwaao sisaná

²⁸ kísau-waasigo máápa'a kuména moórá kísau-waasigomba awánéna kári'-ontamba 100 ontamba ámakaiwaimba awánéna amóísáúmba kuntaraména óraaka séna wááumo ámakaunda-ontamba minúwóiyáámbá simiyó sisaná

²⁹ wenaísamaifimba kífaena séna arumbá uwásinkema simu'makéna'a óntamba saafá é'a áménó sisaná

³⁰ ímba iséna áí'maena ándáfa'a móankena séna wááumo ámakaunda-ontamba símínasa faútúwáaro sisaná

³¹ kísau-waasisomba awánéna tirumbá uwánkesa miwítí óraa'-waasigomba kosimáméwana

³² óraa'-waasigo iséna wení kísau-waasigo sáwífa'-ontamba 10,000,000 ontamba maiyáiwaimba áántaisana tisaná séna sáwí-kísau-waasi óne. Kentáfé arumbá uwásinkaaó séndasafe'a miyá é'a óraa'-ontamba wááu ámakaunda-ontamba ímba imáyáa ónaumpo ifátuwe ímba simiyó sé'a

³³ sirumbó uwánkaraundantemba moórá-kísau-waasigomba arumbá uwánkááraamba sáwí'a óne séna

³⁴ arumbá óraa-sawí'a uwánkena ándáfa'o káráwiyaiwaika'a móankena séna wááumo ámakaunda-ontamba seyaafá'á simína faú'auwaao sisaná ándáfa'a ánkaraíye

³⁵ Ísu simátimena wení kísau-waasisafena séna kentí waásimo sáwí'o uwátínkáámbo ímbo ifátuwe'o imáyáamo úmae'o wéiyiyanamo éna kesifo wíyómpakewi kentí sáwí-imayaa ímba maitiyuwáíníye. Óntan-anafomo intembá kesifo miyá uwátinkainíye Ísu siyáíye.

19

Aarakwá'ó tuwínáán-aaimo siyáin-aaí.

Mááka 10:1-12, Rúku 16:18

¹ Ísu mináyáátáá'-áái simátimena Kárirí-aempa'a tuwéna Yúndiyaa-aempa'a Yóndani-nonkoni menáípá'-áémpá'á komérowasa

² sáwífa'-waasi tóso uwaná tí'o ún-kwaasi asófatinkaraiye.

³ Asófatinkowasa ámáán-kawaa-waasi sésa Ísumo sáwí-aaimo sínda isánae sésa Ísumpa'a tésa sésa moórá-waasigo maanááísáfénawa'i fí'o-fí'on-aaisafenawa'i awaainínkómbá kanaará auwáíníyo. Miyámó énamo éna ámáán-aaí taraisíní ina taraisíníyo suwaná

⁴ Ísu séna naaófá'ó Mósesemo agaimakáin-aaí toráumai awánaraawe. Maarán-áái agaimaréna séna Maníkó wíyóne marawémó úmaronka'a aarewára waaiwára'á úmakaiye.

⁵ Úmarena séna aarewára waaiwára'á úmakaundasafesa tinófoi tiyuwésa awaaikóe awaainínkóe'a tagááísamai mimbórá-túmá ma'mái méranaawe Maníkó siyáíye.

⁶ Mindásafesa awaai kóe awaainínkóe'a ímba kae'-wáásíyáámbá ésa mimbórái'a wéowe. Maníkó aare-waai mimbórái'a uwátínkaraintafesa ímba tuwínáaro Ísu súwasa

⁷ miwí sésa naaófá'á Móse maará siyáye. Moóráwigo awaainínkómbá ai'mátuwaíndawi aúfáímba agaimaréna séna kesuwaainímbá ai'mátuwaumne séna agaimái amíno siyáye. Nóra sénawa miyán-áái siyáyo suwaná

⁸ Ísu séna kentiwá'ná tirumbó makáamba pósa Maníkón-aai ímbo ísontafena mindásafena Móse minámáámbá siyáimbanifo Maníkó wíyóne marawémó úmaronka'a ímba miyá siyáye.

⁹ Simátíme'a sune. Moóráwigomo awaainínkó ímba moórá-waasigoe'a wénisana awaai kó fí'on-aaisafena ai'mátuwenamo fí'on-inimbo wémaimba umémbá wémaie Ísu siyáye.

¹⁰ Ísu mináái simátimena mérowasa wení kísau-waasi sésa aaremó máémba sénda-aai wérainka'a pósa miyá wéofó ímbo aaremó maésamo úwoimo máémba kawé'á wéowe suwaná

¹¹ Ísu séna sen-áái seyaafá'nánká ímba kawé'á úmai ísááwasa aaremó ímbo maíyantafesa Maníkó fasi'aémbá tímakaiwai mináái wéisaawe.

¹² Tuwímbai moórá-mora-aaisafesa ímba aaré máéwasa tuwímbai tinófoi uwó-wáási matínkaraawi aaré ímba máéwasa tuwímbai túmo sáwí'o uwátínkaraawi aaré ímba máéwasa tuwímbai Maníkó wení waásimo kawáánin-aai isésa Maníkóntáfesa imáyáa ésa aaré ímba wémaewe. Kanaa'á miyá ónaumnemo sewí mináái isánááwe

Ísu siyáye.

Ísu iyámpóimo ayááfúmbo tátínkarain-aai.

Máaka 10:13-16, Rúku 18:15-17

¹³ Ísu simátimuwasa tuwímbai Ísu ta'ótorena kawé'á uwátinkena Maníkómpá'á inái sinkwae sésa iyámpói tí'mae tuwasá wení kísau-waasi sésa tí'mae kóro suwaná

¹⁴ Ísu simátimena séna ímba kóro síyamba tiyuwáiyasa kempá'á iyámpói úwoi teró. Miníyámpóimó kempá'ó tentembá Maníkó wení waásimo kawáánimba miyaráán-úmai wégawaanimba iyámpóimo kempá'ó tíyan-amba ímba aambá faíyóro séna

¹⁵ miníyámpói ta'ótokena ayááfúmbo tátinkena tíyukaiye.

Óntawara'-waasigon-aai.

Máaka 10:17-31, Rúku 18:18-30

¹⁶ Tiyuwówana moóráwigo ifó'-wáásígó Ísumpa'a téna séna óraakoo nóran-kawera éra aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

¹⁷ Ísu séna nóra séwa kawé-kísáúsáfé sísai ónó. Mimbóráwígó Maníkó weyáá kawekón-íye. Aúí'a úmai maé'mae'a ónaemo sémo e Maníkóní áamámba kawé'á úmai arááíwauwo súwana

¹⁸ miwá áísai ena séna nóin-amaana arááíwaenaumno súwana Ísu séna ímba tínkamiyasa púwóro. Ímba aare-úmémbán-oro. Ímba umémbá máéro. Karó'-áái ímba simátínkáaro.

¹⁹ Kentinófoi-tuwi'a óraa'-i'an-oro. Kesáfé-imáyáámó onten-úmai kentí waási-imayaawara'a oro. Miyáumai-amaamba arááíwauwo Ísu súwana

²⁰ miwá séna minámáámbá arááíwa'mae'a wéiyumpo nóran-amaankona ímba kawé'á wéuno súwana

²¹ Ísu séna seyaafá-tántáá'ó kanaa'ó émo e ení moparáwímbá fí'on-kwaasi wétime óntamba maiyé ímbo makéwi tímínana ení kawé'-méyámbá Maníkó wíyómpa'a ankáíniye. Tímatuwemo e kembá sirááíwainone súwana

²² mináái iséna sáwífa'-moparawimbo makóntafena óraa'-imayaa úwana arunkó sáwí'a úwana kuráiyé.

²³ Kúwana Ísu wení kísau-waasisafena séna érai'a simátime'a sune. Sáwífa'-ontamo makén-kwaasi Maníkómó wení waásimo kawáánipa'o wíyamba umbái táiniye.

²⁴ Moórá-poigon-awi'a káámeri mimpóígó waigóní afaapimbá ímba kanaa'á kóferainiye. Káámeri-poigomo waigóní afaapimbó kóferáinkakaa sáwífa'-ontamo makén-kwaasi Maníkómó kawáánipa'a kowisinó Ísu súwasa

²⁵ wení kísau-waasi mináái iséna táatafesa ésa sésa umbái taifó nóran-kwaasiya Maníkómó kawáánipa'a ménáao suwaná

²⁶ Ísu tuwánéna séna waási miwítí kísausamba ímba méyámbarésa kónááfo Maníkó seyaafá-tántáá'á úwoi kanaa'á wéiyé súwana

²⁷ Pítáa séna isaaó. Kentáási seyaafá-tántáá'á tuwéta entá wéaraaiwumpo

nóram-beyana maénaumno súwana

²⁸ Ísu séna érai'a simátime sune. Maníkó seyaafá-tántáá'á aúí'a úmaraindara'a kemá waási úranko fasi'aénkwáráwí mé'a káráwiyona'a kembíwí sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi kembó wésiraiwaewi Ísareri-waasi méraan-aaisafe'a tísai ónááwe. Ísareri sísamaifakemba kae'á kumbaimái matínkaraiwain-andafakewi méraan-aaisafe'a tísai ónááwe.

²⁹ Kentáfesa imáyáa ésa Maníkón-aii kosimátimiyantafesa naaópa'a tuwésa tuwaaisáiyé tífá'e tímánaa'e tinófoiyé táanine tiyáámúne tiyuwésa miwítí maramó túwááwin-anondaa túwáán-tantaa'a miyán-tántáá'á sáwífa'a maésa aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónááwe.

³⁰ Ánaaemba aifarááwífínkémbá tuwímbai tínaaeni'a íyasa tínaaenkewifinkemba tuwímbai aifarí'a ónááwe

Ísu siyáiyé.

20

Ándá-aran-kisau'fa'o kisaumo máéwi-taai.

¹ Ísu mináái simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáámó in-áái maarán-iyé. Moóráwigo ándá-aran-kisaugoni afowá kesí kísau máíwae séna ááéma íyáfasinkena waási saafá úmai tuwánéna

² séna kesí kísau wémaiya'a moórá-kanaa-kisaugoni óntamba tíméno sísasá ewé sewaná tí'maena wení ándá-aran-kisau'fa'a mótinkaisasa kísau wémaewana

³ aafáyáara fí'onkwara'a kísau máíwae séna kisaumo maénae sésamo túwaandu opa'á wéna tuwánéna

⁴ séna kesí kísau wémaiya'a kanaará'-óntámbá tíméno sísasá

⁵ ewé sésa minkísáú wémaewana wááwái miyáumai fí'onkwara'a wétiyena fénáímpinka'a fí'onkwara'a wétiyena

⁶ kísau tai'één-kanaa kárika'a tisaná kisaumo maénae sésamo túwaandu opa'á wéna tuwímbai tuwánéna séna nóra séra úwoi méra'o sísasá

⁷ sésa ímba moóráwigo kesí kísau máéro siyáawata méraumne sewaná tiyé'a kesí ándá-aran-kisau'fa'a kísau máéro sísasá miyá uráawe.

⁸ Miyá owaná fénáímpinka'a kisaugon-afowá kísau-waasiya'o káráwiyaiwaintafena séna kísau-waasi táántare miwítí méyámbaré timé ánaaembo tiyáawi aifa'á timé aifa'ó tiyáawi ánaaemba timiyó sisaná

⁹ iséna miyá éna kísau tai'áiniye wéinka'o tiyáawi moórá-kanaa-kisaugoni óntamba tíména miyáumai tímatuwena

¹⁰ ááéma aafáyáara'o tiyáawiti méyámbá timíne wéisasa miwí imáyáa ésa kentáási méyámbá óraa'an-iyé wésewana moórá-kanaa-kisauconi óntamba tímísasa

¹¹ maimaésa kisaugoni afowámbá í'ai simánkesa

¹² sésa ánaaembo tiyáan-kwaasi kári-kisau maiyáafo kesáá aifa'ó tiyáundawisa óraa'-a'a wégaisata umu'náán-araa'a méta óraa-kisau maiyáundasa mimbóráí'a úmaisa méyámbá símakaandasa nóra séwa kentáámó siméndantem-beyamba miwí tímakaano sewaná

¹³ kisaugon-afowá miwífinkémbá moóráwigontafena séna kesí waásiyo kemá sé'a kesí kisaú wémaewa'a moórá-kanaa-kisauconi óntamba tíméno súna'a ewé sé'a kisaú maiyáawa'a mindásafe'a ímba sáwí-meyamba wétimumpo

¹⁴ kentí méyámbá maimaé'a koró. Kembó timúndantem-beyamba ánaaembo tiyáawi miyám-béyámbá timénae'a wéune.

¹⁵ Kesí óntambo tuwímbare'o timúnda mindá kendén-iyé. Kári-kisaumo maiyáawi óraa'-ontamba timúna'a ímbo kaórááraamba wégaoraawe kisaugon-afowá siyáíye Ísu siyáíye.

¹⁶ Ísu mináái simátimena séna miyaráán-úmai Maníkó wení waásimo kawáánipa'a aifa'ó kowí iyasa ánaaembo kowisé'a mimbóráí'a úmai aasiyaasí aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe Ísu siyáíye.

Ísu wemó puwíndasafenamo siyáin-ai.

Mááka 10:32-34, Rúku 18:31-33

¹⁷ Ísu séna Yérúsaremu-naopa'a kónae séna aampa'á wéwena wení kisaú-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi tí'maena moórá-aempa'a tínkarena

¹⁸ simátimena séna ísáaro. Yérúsaremu-naopa'a konanasá moóráwigo kembá waási úrankomba óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sen-kwáásiyé aráátiminasa kembó sínkamiyan-ai símai kárá'umaresa

¹⁹ sí'mai fí'onkaa-waasi timíyasa karaánáa'a sínkésa súwiyonku'-nésa aaraa-táiyá'á sínkamiya'a púwónasa utámaraíya'a kaumbo-kánáa maisuwé'a íyáfasinanaumne Ísu siyáíye.

Kae'nárai tinówamo Ísumbo áísai uráin-ai.

Mááka 10:35-45

²⁰ Minkánáá Sépétin-ááninkai tinówama tí'maena Ísumpa'a téna moórá-tantaatafenamo áísai índasafena óraakon-iyé séna takífauwana

²¹ Ísu séna nóintafewa síasai ínáyewa wéono súwana tinówa séna emó kawáánindafa'a kesááninkai íyáfasintinke séfasefa'-arausampa'a tinkáínone súwana

²² Ísu séna sénda-aaigoni áwáuma ímba ísaraiye. Sáwí-nombo anaféúmpínkémbó naandantén-úmai sí'o índá-i'a uwásinkaiyantena kerái kanaará kemó naanda-ánáfeumpinkemba náyááyo súwasarai kerái kanaámpókai náyauye suyaná

²³ Ísu séna érai'a séye. Kemó naanda-ánáfeumpinkemba náyááfo kesí séfasefa'-sirusampa'a kemá ímba íyáfasintinkanaumpo Maníkó kae'nárai uwátínkaraimba póna íyáfasintinkainiye súwasa

²⁴ Ísuni kisaú-waasi siyáánkai-waasi mináái isésa mináfáráwái aaisambá tíyúwana

²⁵ Ísu táántowasa tuwaná séna é'a ísaraawe. Marapá'-óráá'-wáásísómbá íyáákamai-fasi'aen-ai simáti-simati uwasá wenkóyááka-tayaaka uráawe.

²⁶ Óraa'-waasimo ontembá kembiwí ímba miyán-oro. Kempínkémbó íyáákanaemo síyawi fí'owiti wayó'á maénááwe.

²⁷ Kempínkémbó aifarí'a ónaemo síyawi seyaafá'-wáásítí kísau túwa'nai oro.

²⁸ Kemá waási úranko ímba súwa'nai íwae'a kunkáumpo kemá waási túwa'nai ónae'a kunkáumne. Sáwí-imayaafinkembo faútínkáandasafe'a puwónaumne Ísu siyáíye.

Ísu túrambo kafíkóndarai kawe'ó uwátínkarain-aai.

Mááka 10:46-52, Rúku 18:35-43

²⁹ Ísuwe wení kísau-waasiye Yéríko-naopakemba kumbá sáwífa'-waasi tínaaemba kumbá

³⁰ kae'nárai túramba kafíkóndarai aanawáísára'a méсарai Ísu wétiye-aai isésarai óraaka sésarai Téfitin-andafakewi ómpo arunkáí uwásinkaaó suyasá

³¹ misáwífá'-wáási aaisambá tiyésa sésa aai séyáfo suwasarái mináái ifátuwesarai aneka'á óraaka sésarai óraakoo Téfitin-andafakewi ómpo arunkáí uwásinkaaó wésuyana

³² Ísu aampa'ó kúmba minká koména tísai ena séna nóin-tantaara tirááiimo táinda-tantaa'a uwátinkanaumno súwasarai

³³ óraakoo súramba kawe'á uwásinkaaó suyaná

³⁴ Ísu arumbá uwátinkena ayáamba túranka'a ta'ótorowasarai minúwóiyáamba túramba kawe'á úmai awánésarai Ísumba arááiwa'mae kurááye.

21

Ísu Yérúsaremu'fá'ó kuráin-aai.

Mááka 11:1-11, Rúku 19:28-40, Yóni 12:12-19

¹ Ísu wení kísau-waasise'ó kumbá Yérúsaremu-nao'-ampa'a kumbá Órífi-omaka'-ewaa'-nao'-awi'a Pétífasi-nao'a ewaa'á wésa wení kísau-waasi kae'á máti'marena

² séna epín-dáópa'a kurékai awáneyamba moóra-poigon-awi'a tónki ándá fári'wimaraawana áráá'wara'a méraifo koawánékai ándáma faútuwekai áí'mae tekaiyó.

³ Moóráwigo tuwánénamo tísai ínakai óraako ayáá'mae kónae siyé kosimámiyana séna éni'fó áí'maekai kokaiyó síníye

Ísu siyáíye.

⁴ Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi siyáintemba Ísu miyá uráíye. Maníkón-aai simátímakowi séna

⁵ Sáiyóni-naopaken-kwaasisafe simátíme sé kentí kawáágó kentópa'a wempa'á témena tónki-poigo ayáá'maena téna tónki-poigon-araako ayáá'maena wétiye simátímiyo siyáíye

agaimaréna Sáiyóni-naopa'emo siyáimba Yérúsaremu-naopatafena siyáíye. Minááímó paápé índasafena Ísu kae'nárai ti'marówasarai

⁶ Ísumo súntemba miyá ésarai

⁷ tónki-poi áráá'wara'a áí'maesarai Ísumpa'a tuyasá wení kísau-waasi paákákén-únánkwátói faú'mai mimpóígón-arósááunka'a wandaaí uwí'marówana Ísumba ayáá'mae wéguwasa

⁸ sáwífa'-waasi mésa óraa'-waasin-íye sésa tuwímbai paákákén-únánkwátói faú'mai tuwímbai taaénáma ankáimai aampa'á uwí'ma'mae wéguwana minúnánkwátóiya'e mintáénárafane támae wéguwasa

⁹ aifa'ó tun-kwáásíyé Ísun-ánaaembo tun-kwáásíyé óraaka'-oraaka'a sésa Téfitin-andafakewin-awi'a mósá wémaraumne. Fasi'aénkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó kawel'a uwánkáiye. Wíyómpakewin-awi'a mósá maráúmne óraaka'-oraaka'a suwaná

¹⁰ Ísu Yérúsaremu'f'a kúwasa tuwaantantésa tóso wéesa nááwawa wétiyo suwasá

¹¹ tuwímbai sésa Ísu Maníkón-aaimo simátímíwai Káriri-aempakemba Násareti-naopakewin-iye siyáawe.

Ísu óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-aai.

Máaka 11:15-19, Rúku 19:45-48, Yóni 2:13-22

¹² Suwaná Ísu Yérúsaremu-naopa'a óraa'-amaan-daumpa'a Maníkóní naaúmpa'a iyéna áamáán-daumpa'o méyámbó wéun-kwaasi tuwánéna iti'mátuwéna óntambo wéwaeron-kwaasiti taaremá tawísísuwéna Maníkóntáfésa imáyáa ésa mááufu'-numamo wéamun-dumama méyámbárón-kwaasiti taaremá tawísísuwéna

¹³ simátiména sésa Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna sésa kesí naantafésa sésa Maníkómpá'ó inaimó sen-dámbán-iye wésewe agaimaréna siyáíye. Énifo umén-dáúmpá'ó ontenkáámbá uráawe Ísu siyáíye.

¹⁴ Ísu mináái simátiména óraa'-amaan-daumpa'a mérowasa túrambo kafikówiye tiyayaambo táúnkowiye wempá'á tuwaná asófatinrowasa

¹⁵ iyámpói mésa óraaka'-óraaka'a sésa Téfitin-andafakewin-awi'a mósá wémaraumne sumbá óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé isésa Ísumo fi'oran-kawe-kisaumo maúmba awánésa tirumbá sáwí'a uwánkésa

¹⁶ Ísuntafesa sésa iyámpóimo sáwí-aaimo wésemba ína wéisaano suwaná Ísu sésa é'a wéisaunda Maníkón-aai aúfáífimba agaimakáin-aai awánaraawe. Maarán-áái siyáíye. Túwa'nai óndasafesa pósa iyámpóíye umarané enáwí'a mósá wémaraawe agaimaréna siyáíye Ísu simátiména

¹⁷ tiyuwéna máápa'a kuména mindáópa'a tuwéna Pétáni-naopa'a wéna mindó'wáámbá kowaiyáíye.

Taaigómó aáénkarain-aai.

Máaka 11:12-14,20-24

¹⁸ Pétáni-naopa'a kowáúmba iyáfasinesa Yérúsaremu-naopa'a tumbá Ísumba áái tówana

¹⁹ moóra-taigon-awi'a fíkima aankón-awáísáfa'a wérowana mintáéramba nánae sésa áwáu'fa'a wéna awánómba áná aantemba wérowana mintáígóntáféna sésa emá ímba arambá iyáínone súwana mintáímá aáénkaraiye.

²⁰ Mintái aáénkówasa Ísuni kísau-waasi awánésa táátafesa ésa tiyáámba tóipimba faafésa sésa fíki-tai ááéma aáénkaraiye suwaná

²¹ Ísu sésa érai'a simátime sune. Maníkóntáfé'o ímbo kae'-ímáyáámó é'o fasi'aén-ímáyáámó é'o é'a fíki-taigontafe'o súnanamo aáénkaintemba kanaa'á miyá é'a ímba miyá aantemba é'a maanómátáfé'o sé'o faiwí'wé nompá'á kumuwómó síyanamo éna miyá íníye.

²² Maníkómpá'á inaí sé'a fí'o-fi'on-tantaatafe'a áísai e'a timankúnkúmba ombá érai'a Maníkó kanaa'á súwa'nai uwásinkainiyemo sembá kanaa'á wétuwa'nai-iye Ísu siyáíye.

Nááwawa ai'maráísawa tiyáanomo siyáan-aaí.

Mááka 11:27-33, Rúku 20:1-8

²³ Ísu mináái simátimena óraa'-amaan-daumpa'a iména Maníkóní ásé-aaí simátimuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-óraa'-waasiye tésa sésa nááwawa ai'maráísawa tiyéwa nááwampinkena maiyéwa fasi'aén-kísáú wémaeno. Simásimiyo suwaná

²⁴ Ísu séna aifa'á moórá-aaímo tísai ona'ó anondáámo síya'o é'a síasai on-áái simátimenaumne.

²⁵ Ááema Yóni nombó maitínkaraiwai Maníkówa simámakaisanawa nombá maitínkarai waásiya simámakaawanawa nombá maitínkaraiyo súwasa miwí keáímbá sésa nórásaawa sénaumno. Maníkó simámakaisana nombá maitínkaraiye senanasáámó éna nóra séra Yónin-aaisafe'a ímba érai'e siyáao síníye.

²⁶ Waási simámakaawana nombá maitínkaraiye senasasáámó ésa úwoi-waasisa sínkamonaawe. Úwoi-waasi sáwífa'-waasi Yónintafesa Maníkón-aaímo simásimakaiwai uráíye wésemba pósa aaisantá siyónáawe miyá keáímbá sésa

²⁷ Ísuntafesa sésa emó síasai ónda-aaisa ímba isáúmne suwaná Ísu séna ímbo simásimiya'a nááwampinkena maiyéwa fasi'aén-kísáúmó maúnda-aaí ímba simátimenaumne Ísu siyáíye.

Moóráwigon-ááninkai-taai.

²⁸ Ísu mináái simátimena séna simátíménda-aaí imáyáan-oro. Moóráwigo kae'-iyámpóiwáráwí aifarááwintáféna séna kesááninkoo kesí ándá-aran-kisau'fa'a kísau komauwó sisaná

²⁹ aifarááwí séna ímba siráái taiyé séna ména moórá-imayaa éna kísau komáísana

³⁰ áfákontafena séna kesí ándá-aran-kisau'fa'a kísau komauwó sisaná ewé símai ifátuwena ímba kísau maiyáíye

³¹ Ísu simátimena tísai ena séna nááwa tifowán-áái wéisaiyo súwasa aifarááwí afowán-áái wéisaiye suwaná Ísu séna mináái imáyáa é'a simátíménda-aaí isáaro. Taakisi-úmén-kwáásíyé sáwí-anka'o nón-inine sáwí'o on-kwáásín-owe sembánifo miwí Maníkó wení waásimo kawáánin-ampa'a ááema wégofo kembiwíndo.

³² Yóni nombó maitínkaraiwai téna kawé'-ámbá aráátimuwala wenááisafe'a ímba érai'e siyáafo taakisi-úmén-kwáásíyé sáwí-anka'o nón-inine Yónin-aaisafesa érai'e suwa'á kembiwí miwí tuwáné'a Yónin-aaisafe'a ímba érai'e sé'a kentí sáwí-imayaa ímba tuwé'a Maníkómpá'á tiyáawe Ísu siyáíye.

Ándá-aran-kisaura'o káráwiyowi-taai.

Mááka 12:1-12, Rúku 20:9-19

³³ Ísu mináái simátimena séna moórá waé'mai-aaí simátíménda isáaro. Moóráwigo óraa'-marawarawí ména óntan-kusai úmakena ándá-aran-kísau úmarena ándá-arankoni táúfa'a úmarena ándá-arambo mapamínanamo anombó kumínda-taufa'a úmarena óntan-damba kísaura'o káráwiyandamba úmarena ayáátááka fí'om-barafa'a koménae séna maankísáúrá'ó káráwiyawimo é'a kesáfé'a tuwímbai-aramba wémae'a tuwímbai kembá siyúwáaro simátimena fí'om-barafa'a koméraisana

³⁴ arambó áfumo kain-kánáá tisaná aanáfó kesí ándá-aramba komáéro séna wení kísau-waasi ti'maráísasa minkísáúrá'ó káráwiyowífa'a tewasá

³⁵ ta'óto'mai moóráwigomba tufuwésa moóráwigomba tufú'marááwana púwísasa moóráwigomba óntantamba tufuwésa ándá-aramba ímbo tímémba ti'mátuwaawasa kowaná

³⁶ aanáfó aifa'á wení kísau-waasi tuwímbai ti'maréna ánaaemba sáwífa'nanka ti'maráísasa tewasá minkísáúrá'ó káráwiyowi ta'óto'mai aifa'ó uráantemba miyá ésa sáwí'a uwátinkesa ándá-aramba ímbo tímémba ti'mátuwaawasa kowaná

³⁷ aanáfó ména ánaaemba séna kesááninkomba ai'maráanana wínasa wenáái isánaáwe séna ai'maráísana tisasá

³⁸ minkísáúrá'ó káráwiyowi awánésa keáímbá sésa aanáfón-ááninko wétifo tufúwónanasa puwéna maankísáú ímbo mainata kesáá maénae sésa

³⁹ ta'óto'mai ándá-aran-kisauwakemba famétuwesa tufúwówana pukáiyé.

⁴⁰ Ísu mináái simátimena séna minkísáúgóní aanáfó tinda kísaura'o káráwiyowi nóra síníyo súwasa

⁴¹ miwí sésa misáwí-wáásí tínkaminasa puwíyana fí'on-kwaasi kesí kísaura'a káráwiyoro sínasa minkísáúrá'á káráwiyesa arambó áfumo kain-kánáá tındantemba aanáfómbá minárámbá aménááwe siyáawe.

⁴² Suwaná Ísu simátimena séna Maníkón-aai aúfáíimba awánaraawe. Maarán-áái agaimaréna séna

óntan-dambo on-kwáásí moórá-ontantafesa sáwí'a wéiye sésa maisukáawe.

Ánaaemba
minóntánkó áfonkaaamba uráiyé. Mindá Fasi'aénkó isatá awánéta séta fí'oran-kawe'a uráiyé súne

agaimaréna siyáiyé.

⁴³ Mináái imáyáa é'a simátimé'a súne. Maníkó kembiwí Yúndaa-waasisafena maará siyé. Kenká'á ímbo kawáánónaumne séna tiyuwéna fí'onkaa-waasisafena kenká'á kawáánónaumne sínasa wení kísau maénááwe.

⁴⁴ Minóntánká'á tanaambá kofésa sáwí'a úmai ménaafo minóntánkó tufú'mai sáwí'a uwásuwainiye Ísu séna wenááisafesamo ímbo érai'emo síyawi imáyáa éna mináái siyáiyé.

⁴⁵ Ísu súwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáan-kawaa-waasiye isésa tááko péé súwasa sésa moóráwigon-ááninkai aaimó simbá kentáásáféna siyé sésa ándá-aran-kísaura'o káráwiyowisafenamo simbá kentáásáféna siyé sésa óntankowemo simbá kentáásáféna siyé sésa

⁴⁶ ta'óto'mai tufuwónae sésamo umbá seyaafá'-wáásí Ísuntafesa sésa Maníkón-aai simásímíwain-iye sun-kwáásí táároi inkaisésa Ísumba ímbo ta'ótoresá ifátukaawe.

22

Óraa-tanombo kauráin-aai.

Rúku 14:16-24

¹ Aneka'á Ísu aai simátimindasaféna waé'mai-aai simátimena séna

² Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-iye. Moóráwigo káráwiyaiwain-ááninko aaré maíndasaféna óraa-tanomba kaufónae séna

³ sáwífa'-waasi táántena séna aáno úmai tanómba tamandaaró séna ména tanómba kaumaréna wení kísau-waasi ti'maréna séna tamandaaró kosimátíméro sisasá miyá owasá ifátuwesa ímbo tewaná

⁴ aneka'á kísau-waasi ti'maréna séna táántaraundawi kosimátimé'a sé'a tómbó nembá wétó'mayaan-e'a purumakawé óraa-poiye tufú'mai

wégaufumpo tamandaaró. Kesááninkomo aaremó maíndara'a tamandaaró. Kosimátíméro séna ti'maráísasa miyá kosewasá

⁵ ifátuwesa ímba tembá moóráwigo wení kisaufa'a kóísana moóráwigo óntambo maínda-kisaufa'a kóísasa

⁶ tuwímbai káráwiyaiwaini kísau-waasisomba ta'óto'mai tínkamowasa púwówana

⁷ káráwiyaiwai aaisambá séna wení i-wáásí ti'maráísasa miwí tínkamowasa púwówasa miwítí naampimpá'á iyamá agáéwana káwisana

⁸ káráwiyaiwai wení kísau-waasisafena séna tanómba kaufé'a táántaraundawi kesááninkoni tanómba tamandáiyawi sáwí'an-owe.

⁹ Aampaká'ó waásimo túwaandu opa'á kosaafá úmai fí'o-fi'on-kwaasi tuwáné'a simátimiyasa tanómba tamandaaró sisasá

¹⁰ wení kísau-waasi isésa aampa'á wénesa waási saafá úmai tuwánésa sáwí-waasiye kawé'-wáásíyé torupátinkesa tí'maesa tésa tómbó

naan-dáúmpá'á sisipáá uráawe.

¹¹ Yúndaa-waasi aaremó máénka'o ombá tanómba nánqesamo ten-kwáásí ontará'ó tewasá kísau-waasi kawé'-únánkwátói tíméwasa urésa mindáúmpá'á imésa tómbá wénaafo minúnánkwátóimo ímbo urésamo ésa ímba tómbá imandánááwe. Tómbó naan-dáúmpá'á sisipáá owaná káráwiyaiwai tuwánaimba moóráwigo ímba kawé'-únánkwátói uréna méraisana awánéna

¹² séna nóra séwa kawé'-únánkwátói ímba uréwa iyáano sisaná ímba aai sisaná

¹³ káráwiyaiwai wení kísau-waasisafena simátimena séna aiyayaanka'a kárá'umai máapa'a kumeu'ó in-áémpá'á aúwéwana ifi'á téna áí'o índasafena áwááyaamba umpufuwíniye siyáíye Ísu siyáíye.

¹⁴ Ísu mináái simátimena séna Maníkó sáwífa'-waasi táántain-kwaasifinkemba tuwímbai aantemba wení waási-i'a wéuwatinkaiye siyáíye.

Taakisi-ááísáfésamo áísai uráan-aaí.

Mááka 12:13-17, Rúku 20:20-26

¹⁵ Ísu súwasa áamáan-kawaa-waasi máapa'a kumbésa keáímbá sésa nóran-aaísaawa áísai onanasááwá sáwí-aaímo sínatq aaifintá maenkánaumno sésa

¹⁶ miwí tínaaenka'o tirááiwaún-kwaasiye Éroti amááraawe ti'marówasa Ísumpa'a tésa sésa óraakoo érai'-waasi po Maníkóní aambó arááiwaén-aaí arupíse úmai simátimendasa ísaraumne. Waási táároi ímba inkaisé óraa'-waasiye úwoi-waasi táároi ímba inkaisé tirumbó faiyá'mai-aaí ímbo sénda arupíse úmai simátimendasa ísaraumne.

¹⁷ Simáménda-aaísa isaaó. Kanaasááwá taakisi-óntámbá Rómu-kamanisa tíménaum íntaawa tíménaumno. Tíméndasa Yúndaa-waasisa kentáásí amáámba taraisónaum íntaawa taraisónaumno. Nóran-imayaamo émo e simásimiyo suwaná

¹⁸ Ísu miwítí sáwí-imayaa iséna séna kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásí pó'a kentáfé'a sáwí-aaímo síndawe sé'a wésisai-owe.

¹⁹ Taakisi-óntámbá moórá maimaé máaraasimero súwasa maimaé máaraanamuwana

²⁰ séna nááwan-óikaana uráinkara áwí'a wéraiyo súwasa

²¹ miwí sésa Rómu-kamani-kawaagon-óikaamba isaná áwí'a wéraiye suwaná Ísu séna Rómu-kamani-kawaagonde wembá áméro. Maníkóndé Maníkómbá áméro súwasa

²² mináái isówana táá'a úwasa ímba aai sésa auwésa kuráawe.

Pukémpinkembo íyáfasinaiyan-aaí.

Mááka 12:18-27, Rúku 20:27-40

²³ Kuwasá Sátúsi-amaan-kawaa-waasi púwómpinkemba ímba íyáfasinanaawe sun-kwáásí pósa minkánáá Ísumpa'a tésa

²⁴ sésa óraakoo naaófá'á Mósesé séna moóráwigo aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba puwínana áfáko maimakéna awaaón-anondaa-ware'e séna iyámpói ma'ánkáiínye siyáíye.

²⁵ Moórá-aaí isaaó. Moórá-kanaa maanká'á afakaeté-afarawainonda mésa tuwaaó aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana

²⁶ wenánaaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana wenánaaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana miyá émesa afakaeté-waasi putásaawana

²⁷ minínínkó ánaaemba pukáíye simámesa

²⁸ Ísumba áísai esa sésa miyámó ombá waási puwíyampinkembo íyáfasinaiyan-kanaa minínímbá afakaeté-waasi tuwaainímbá éna náawa máíníyo suwaná

²⁹ Ísu séna Maníkón-aaí aúfáífimbo agaimakón-aaí ímba kawé'-úmai isé'a Maníkóní fasi'aémbá ímba awáné'a pó'a miyáumai sáwísáwí-aaí wésewe.

³⁰ Pukémpinkemba íyáfasinesa wíyómpa'o imaiyan-kanaa aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyamba ésa Maníkóní kísau-waasimo wíyómpa'o méraawimo ontembá minínínákwá'á miyáumai aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyamba ónááwe.

³¹ Waási pukémpinkembo íyáfasinaiyamba simátíménda isáaro. Maníkó simátímakomba aúfáífimba agaimakón-aaí toráumai awánaraawe.

³² Maníkó Mósesentafena maarán-áái siyáíye. Maníkó úne. Enaíwá'ná Émbaramune Áísáakine Yékopune miwítí Maníkó úne siyáíye. Maníkó minááímó siyáimba minkáúmbó-wáásí é'a púwúwasa utaráambanifo mináái siyáimba pósa miwí úwoi méraawe Ísu súwasa

³³ wesé'o méron-kwaasi isésa táátafesa ésa sésa aaigóní áwáuma wésimasimiye siyáawe.

Aifaráán-ámáánkón-aaí.

Mááka 12:28-31, Rúku 10:25-28

³⁴ Suwaná Ísun-aaigo Sátúsi-amaan-kawaa-waasi-taai íyáákomba ámáán-kawaa-waasi isésa túwaandu ésa

³⁵ miwífínkémbá moóráwigo ámáámbo kawé'ó úmimo ísarowi Ísumo sáwí-aaímo sínda isánae séna áísai éna séna

³⁶ óraakoo Maníkóní ámáámpinkemba nóran-amaana aifaráámbán-iyó súwana

³⁷ Ísu séna Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Maníkómpá'á kentí Fasi'aénkómbá kentiruné kentí imáyáawe kentimané áméro

agaimaréna siyáíye.

³⁸ Minamáámbá aifaráán-ámáámbá isaná

³⁹ miwán-ánaaenken-amaamba óraa'-amaamba maarán-ámáámbán-iyé. Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna kesáfé-imáyáámó ontembá kentí waási-imayaawara'a oro

agaimaréna siyáíye.

⁴⁰ Minkáé'-ámáánkó áfonkaamba uráísana Mósesemo fí'on-amaambo siyáíne Maníkón-aaímo simátímakowi siyáan-amaane me'wi-me'wiyáámbá éna kae'-ámáánkó áfonkaamba uráinka'a tawéaraapaiye Ísu siyáíye.

Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráísitin-aaí.

Mááka 12:35-37, Rúku 20:41-44

- ⁴¹ Súwasa áamáán-kawaa-waasi túwaandu uwaná Ísu miwí tísai ena séna
⁴² Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráísiti nááwan-andafaken-kwaasiya'iyó súwasa kentáásiwá'ná Téfitin-andafaken-kwaasin-iyé suwaná
⁴³ Ísu séna naaófá'á Maníkóní ámutanko Téfitimba imáyáa amúwana Téfiti Káráisitintafena séna kesí Fasi'aénkón-iyé siyáimba
⁴⁴ Imó agaimakón-aufaifimba Téfiti agaimaréna séna kesí Fasi'aénkóntáféna Maníkó séna kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'-ména'a ení namuro-wáási íyáákaanasa miwí tai'ánááwe Maníkómó siyáin-aaí Téfiti siyáiyé.
⁴⁵ Miyáumai Téfiti Káráisitintafena séna kesí Fasi'aénkón-iyé siyáimbanifo nóraumaiya wemá Téfitin-andafaken-kwaasin-iyó Ísu súmba
⁴⁶ Káráísiti Téfitini Fasi'aénkó éna Téfitin-andafaken-kwaasigon-iyé súmbanifo miwí ímba kanaa'á aaí sésa táatafesa ésa minkákémbá ímba áísai úmaesa iyáawe.

23

Áamáán-kawaa-waasiye áamáambo sen-kwáásiyé miwí táái.

Mááka 12:38-40, Rúku 11:39-44,47-52, Rúku 20:45-47

- ¹ Ísu túwaandu urón-kwaasiye wení kísau-waasiye simátimena séna
² Maníkó íyáfasintinkaraisasa áamáambo sen-kwáásiyé áamáán-kawaa-waasiye Mósesé agaimakáin-aaí toráumaimo wésimatimemba
³ isé'a arááiwaéro. Mósesé siyáin-amaamba miwí tóikaken-aantemba sésa ímba wéaraaiwaefo miwímó ontembá ímba oró.
⁴ Umbai-tántáá'ó asááúmakesamo túwaata'mae'a korómó sésamo ímba túwa'nai ontembá miwí umbai-áái simátimesa ímba túwa'nai ombá úwoi arááiwaéro wésewe.
⁵ Miwí sésa waási suwánésa óraa'-waasin-owe síwae sésa Mósesé siyáin-amaamba agaimái anaféúmpimbá makésa túwayaanka'e tiyáánka'e kárá'umaresa miwítí wátói-araiya'a ayáátáaka'a tafétafe úmakesa naaópa'a afufumpa'á wénesa
⁶ tanómbo kaúfópa'o ombá kawé'-áémpá'á mésa áamáán-daumpa'o ombá óraa'-waasimo máépa'a imésa
⁷ waási suwánésa sésa óraa'-waasi áamáán-aaí simátíméwin-owe síwae sésa naaópa'a maru'-afufumpa'á wénesa miyámó ontáfésa aamoí wéowe.
⁸ Miwí miyá wéombanifo ímba miyán-oro. Kembiwísáfésa óraa'-waasi áamáán-aaí simátíméwi owémó síyambo é'a kímborawigo óraa'-waasi isatá wení waásisa mimbóráí'a úmaisa méraumne seró.
⁹ Kempínkémbá moóráwigontafe'a óraa'-waasi kesifón-iyé sefó. Kentifo wíyómpa'a méraiye.
¹⁰ Kempínkémbá moóráwigontafe'a kentáará'á káráwiyaiwain-iyé sefó. Maníkómó íyáfasisinkaraiwai keyáá kenká'á káráwiyaundawi kemá úne.
¹¹ Kempínkémbá íyáákanáe síyawí kenti wayó'á máéro.
¹² Kentúwí'o mósá maráiyawí Maníkó úwoi kentúwí'a múratinkainifo kentúwí'o ímba mósá maráiyawí Maníkó mósá tinkáiniye Ísu siyáiyé.
¹³ Ísu mináái simátimena séna áamáambo sen-kwáásiyé áamáán-kawaa-waasiye simátíménda isáaro. Kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásímó é'a káráwiyoro. Maníkó wení waásimo kawáánin-amba wéfaitinkaawe. Maníkó

wení waásimo kawáánin-ampa'a ímba kónae sembá kónaesamo owítí aambá wéfaitinkaawe.

¹⁴ Ámáámbo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááiwará'-wáási é'a keto'-ínintí óntawara naankwará'á umémbá wémae'a waási suwánésa súwí'a mósá maráiwae sé'a tafisímai-inai karo'á wésewe. Mindásafe'a káráwiyoro.

¹⁵ Ámáámbo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááiwará'-wáási é'a simátimunda ámáán-aai arááiwaiwae sé'a saafá úmae'a óraa'-nomba kofaté'a némpa'a wéne'a tuwáné'a kentí sáwí-kisau aráátíméwasa miwítí sáwí-kisau kentí sáwí-kisau gomba iyáákaraimba pó'a mindásafe'a káráwiyoro.

¹⁶ Aambó ímbo kawel'-úmimo awánaraawi karo'á sé'a maarán-ámbá arááiwáéromo sewí káráwiyoro. Kembiwímó ámáán-aaimo sembá karo'á simátíme'a sé'a óraa'-amaan-dankon-aai tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna kanaa'á íniye. Énifo kawel'-óntánkón-áwí'a korí-óntánkón-aai tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna sáwí'a íniye wésewe.

¹⁷ Minkorí-óntánkó óraa'-amaan-dankomba ímba iyáákarai fo mindáúmpá'ó wérainda mindá kawel'-án-ye. Kembiwí ámáán-aaisafena tááko ímba péé sisa'á wéisaawe. Sáwí-imayaawara'-waasi simátímén-aai karo'-ááín-ye.

¹⁸ Kembiwímó

ámáán-aaimo sembá karo'á simátíme'a sé'a Maníkóntáfésamo póimo tufú'maimo agáén-taaregon-aai tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna kanaa'á íniye. Énifo mintáárérá'ó Maníkómbó wéamem-poigon-aai tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna sáwí'a íniye wésewe.

¹⁹ Maníkómbó ámém-poigo mintáárégómbá ímba wéiyaakaifo mintáárégó iyáákarena ámém-poi kawel'á wéiye. Kembiwí ámáán-aaisafena tááko ímba péé sisa'á wéisaawe. Sáwí-imayaawara'-waasi simátímén-aai karo'-ááín-ye.

²⁰ Fasi'aén-ááímó sembá Maníkóntáfésamo póimo tufú'maimo agáén-taaregon-aaimo tika'ó marésamo sésamo ésa mintáárégón-aaiwara'a Maníkómbó wéamem-poigon-aaiwara'a wésewe.

²¹ Fasi'aén-ááímó sembá óraa'-amaan-dankon-aaimo tika'-marésamo sésamo ésa mindánkón-ááiwara Maníkó mindáúmpá'á méráiwain-aaiwara'a wésewe.

²² Wiyómpa'e simásuwesamo tika'ó marésamo sésamo ésa Maníkó mifá'á káráwiyaiwain-aaiwara'a wésewe.

²³ Ámáámbo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásímó é'a káráwiyoro. Naaófá'ó Mósesemo siyáintemba kentí kisaufakemba kári-tonkwara'a tuwínkaa'-úmai siyáánkai maké'a moóra Maníkómbá amé'a kawel'á wée'a miyán-ámáámbá ísámae wéiyofó Mósesemo siyáin-amaamba óraa'-amaamba ifá'á tuwé'a pó'a waási ímba arupíse uwátinke'a tirumbá ímba uwátinke'a ímba Maníkóntáfé'a timankúnkúmba é'a miyámó ontáfé'a pó'a minóráá'-ámáántómbá ifá'á tukáawe.

²⁴ Aambá ímba kawel'-úmai awánaraawi karo'á sé'a maarán-ámbá arááiwáéro wésema kári'-amaamba arááiwae'a óraa'-amaamba tukáawe. Miyámó ombá toípinkaambo wénaawiyaan-kwaasin-owe.

²⁵ Ámáámbo sen-kwáásíyé áamáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááíwará'-wáásímó é'a káráwiyoro. Anaféúné táúfa'e paáká'-aantembo wénonkwiyoyo andáámpá'á sáwí'a uráisa'a pó'a kempímbá sáwífa-tantaa'a óraa'a wéraiye.

²⁶ Áamáán-kawaa-waasisono. Áamáán-aaisafena tááko ímba péé sisa'á wéisaawe. Anaféúné táúfa'e andáámpá'ó non-kwíyówanamo andáámpá'é paáká'é kawé'ó intembá kentí sáwí-imayaa tuwé'a kawé'-ímáyáá úmai méraaro.

²⁷⁻²⁸ Ámáámbo sen-kwáásíyé áamáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááíwará'-wáásímó é'a káráwiyoro. Waásimo maipímbó utámakaawanamo kawáá'isasamo waási ímbo awánaantemba kentirumpimbá miyá isa'á sáwí'a wéowasa waási ímba wétuwanaawe. Waásimo maipímbó utámakesamo kawé-tó'wááímó owasamó awánésamo sésa kawé'á wéowemo sentembá kembíwí tuwánésa kawé'-wáásín-owe sembánifo kentirumpimbá miyá-sáwí-tántáá'á wéraisaa'á kaumbo-kae'-ááíwará'-wáásín-owe.

²⁹ Ámáámbo sen-kwáásíyé áamáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááíwará'-wáásímó é'a káráwiyoro. Kentíwá'ná Maníkón-aaimo simátímakowi tínkamuwasa púwúwa'a utámakaapa'a to'waaí wéowe. Arupíse úmai méron-kwaasi tínkamuwasa púwúwa'a utámakaapa'a to'waaí wée'a

³⁰ sé'a miwí tisaafitantambo uráawi sé'a minkánáámó mérekaa kentáa síwá'námo uráantemba ímba miyásá uráusino wésewe.

³¹ Miyámó sembá maarán-áái wése'a Maníkón-aai simátímakowi tínkamesa miyá-sáwí'á uráawi tírááta úne wése'a miwímó uráantemba miyá wéowe.

³² Kentíwá'námo uráantembo miyámó wée'a tai'ánááwe.

³³ Tai'áiyamba iyánkó póígon-araa'an-owe. Maníkó kembá aaifimbá matinkáína'a sáwí-meyambo maíyapa'a ónkaifa'a komésa wété íyan-amba ímba wéraiye.

³⁴ Miyáumai kesáái simátimiyawiye aráátimiyawiye kawé'-ímáyááwará'-wáásíyé ti'maráanasaa kempímbá wéniya'a tuwímbai tínkamiyasa puwíya'a tuwímbai aaraa-táiyá'á tínkamiyasa puwíya'a tuwímbai kentí áamáán-daumpimpa'a taántámbá tínkame'a moórá-mora-naopimpa'o wéniya'o é'a ti'mátu'mae'a nónááwe.

³⁵ Miyámó íyana arupíse-waasimo tínkamom-beyamba seyaafá'-wáásítí méyámbá kentópa'a tíníye. Aífa'ó tufúwanamo pukáin-kwaasigon-awi'a Éperi ánaaemba moóráwigo Pérékáíyaan-ááninkon-awi'a Sékáráíya óraa'-amaan-daumpa'a mérowana moórá-aempa'a Maníkóntáfésamo ísámaimo póimo tufú'maimo agáún-ontan-taaremo wérowana moórá-aempa'a aífa'-ámáán-káwáágó aantemba iyún-ontama wérowana afufumpimbá Sékáráíya imérowasa tufúwana pukáíye.

³⁶ Minkáé'-wáásítí afufumpimbó kárúraan-kwaasi tínkamuwasa pukáawiwara'a miwítí sáwí-meyamba káfé'ó méraan-kwaasi maénááwe Ísu siyáíye.

*Ísumo arumbó uwátínkarain-aai.
Rúku 13:34-35*

³⁷ Ísu mináái simátimena Yérúsaremu-naopaken-kwaasi arumbá uwátinkena séna Yérúsaremu-naopaken-kwaasisono. Maníkón-aaimo simátímakaawi tínkambae núwasa pukáawe. Maníkó ti'marówasa kuwái óntantamba tínkambae núwasa pukáawe. Kokórigó aráátombo ayóífá'ó

tínkarenamo káátatinkaintemba aasiyaasi-kánáá kemá miyá ónaumne súndanifo tínaaemba wéuwasimewe.

³⁸ Ísáaro. Maníkó tiyuwáina'a tu'nankáámbá ónááwe.

³⁹ Simátimela sune. Ímba úwoi suwánánááfo ánaaembo sé'o Maníkó ai'maráisana kunkáiwaimba Maníkó kawé'á uwánkáiye siyanka'a aneka'á suwánánááwe Ísu siyáíye.

24

Óraa'-amaan-dambo tawisínda-aaimo siyáin-aai.

Mááka 13:1-2, Rúku 21:5-6

¹ Ísu mináái simátimuwasa óraa'-amaan-daumpakemba kárúwesa kúmúmba wení kísau-waasi sésa óraa'-amaan-damba kawel-námbán-ifo awánaao suwaná

² Ísu séna káfé'o awánaan-dantafe'a simátimela sune. Ánaaemba waási tésa mindámbá seyaafá tawísísuwesa seyaafá'-óntákwará'é tawísísuwanaawe Ísu siyáíye.

Sáwí-kanaa tíníyemo siyáin-aai.

Mááka 13:3-13, Rúku 21:7-19

³ Ísu mináái simátimena Órífi-omapa'a imérowasa wení kísau-waasi weyáá méropa'a tésa áisai esa sésa emó sénda nóin-kanaawa paápé íníyo. Nóin-kwaamera ínataawa séta ampáánká'á emá kúmínana káfé'o wérain-tantaa'a tai'áíníyesa sénaumno suwaná

⁴ Ísu séna karo'-áái isé'a érai'e sefó káráwiyoro.

⁵ Sáwífa'-waasi tésa kesúwí'a máwatesa sésa Maníkómó íyáfasisinkaraiwai úne síyasa sáwífa'nanka minkáro'-ááisáfésa érai'e sénááwe.

⁶ Tíyááwemo síyan-aai némpakena'i ewaakéná'i isáiyana ímba táá'a íno. Miyán-kánáámó tinda mindá ímba seyaafá-tántáá'ó tai'áínda-waame'an-íye.

⁷ Fí'o-fi'on-aempa'-waasi tiyánááwe. Moóra-kawaa-waasigomo éna moóra-kawaa-waasigoni amááraasafena íyáfasine tíyáaromo sínasa íyáfasinesa tiyánááwe. Fí'o-fi'om-barafa'a aawai táíníye. Fí'o-fi'om-barafa'a óraa'-mari táíníye.

⁸ Miyán-tántáá'ó paápé ína'a sé'a seyaafá-tántáá'ó tai'áínda-kanaa ímba tiyáífo iyámpóímo matinkánae owanamó óraa-ti'o intembá umbai-kánáámó tinda minkánáá paápé iye seró.

⁹ Miyán-ááímó síyasa minkákémbá kembiwí ta'óto'mai fí'owi timíyasa sáwí'a uwátinkesa tínkamiya'a puwónááwe. Kentáfésamo fasi'ámaimo méraiyantafesa fí'o-fi'on-kwaasi seyaafá'nánká tíyámba uwátinkanaawe.

¹⁰ Kesááisafesa érai'emo wésiyawifinkemba sáwífa'nanka kesáái tínaaemba uwámesa miwítí namuro-wáásí moóra-morawigo aráátimesa tíyámba uwátinkanaawe.

¹¹ Sáwífa'nanka paápé ésa karo'á sésa Maníkón-aai simátimundawi úne sésa sáwífa'nanka karo'á simátimenaawe.

¹² Miyáumai sáwí-kisaugo wété éna óraa'a ínasa fí'owi-imayaamo émémba ifátuwsa kentáfé-ímáyáá aantemba ónááfo

¹³ ímbo ifátuwsamo kentáfésamo fasi'ámaimo méraiyawí tai'áínda-kanaara'a Maníkó tí'mai kawepá'á métinkainíye.

¹⁴ Seyaafá'-márafákén-kwáásí isáiyantafe'a ásé-aai Maníkó wení waásimo kawáánin-aai simátíma'mae iyíyana ánaaemba seyaafá-tántáá'á tai'áínda-kanaa tíníye Ísu siyáíye.

Sáwí-kanaagon-aai.

Mááka 13:14-23, Rúku 21:20-24

¹⁵ Ísu mináái simátimena séna ánaaemba sáwí'a íyan-tantaako paápé íníye. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awí'a Tánieri mintántáátáféna siyáíye Ísu siyáíye. Kemá Mátíyu sune. Maanáúfáímó torausíyawí tááko péé sína'a ísáaro wésune. Ísu séna Maníkóní kawe'-náópa'a misáwí-tántáá'á paápé ínasa awánáiyamba

¹⁶ Yúndiyaa-marafa'o méraiyan-kwaasi omápata tuwaantantésa iyónááwe.

¹⁷ Ontará'ó méraiyan-kwaasi ímba naaúmpa'o iyíyamba óntama ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónááwe.

¹⁸ Kísaufa'o méraiyan-kwaasi ímba naaópa'o tíyamba unáánkwátói ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónááwe.

¹⁹ Tímúka'nine káfé'-iyampoiwara'-inine minkánáá sáwí'a ónááwe.

²⁰ Tuwaantambó iyíyamba táwí'o índá-kanaa iyé'a saagaan-kánáá iyé'a únafo sé'a Maníkómpá'á inaí seró.

²¹ Minkánáámó tinda óraa'-umbai táíniye. Naaófá'á Maníkó maramó úmaronka'e káfé'wara'e miyán-úmbái-tántáá'á ímba tiyáíye. Ánaaenkwará'a miyán-úmbái-tántáá'á ímba tíniye.

²² Miyán-úmbái-tántáá'ó wéin-kanaa Maníkó ampáásé úmakaiye. Miyán-úmbái-kánáámó ayáátááka'o wérainkaka seyaafá'-wáásí ímba úwoi túnamai méraawisino. Maníkó wemparí'o úmakain-kwaasisafena imáyáa éna miyán-úmbái-tántáá'á ampáásé uráíye.

²³ Ampáásémó ínasa tuwímbai simátimesa sésa Maníkómó íyáfasinankaraiwai mifá'-maafa'a méraiye síya'o é'a ímba ísáaro.

²⁴ Tuwímbai paápé ésa karo'á sésa Maníkómó íyáfasisinkaraiwai úne síyasa tuwímbai karo'á sésa Maníkón-aaimo simátimundawí úne simátíma'maesa níyamba ímbo awánen-kisau maesa Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi karo'á simátinkanáe sésa miyán-óráá-kísáú maénááwe.

²⁵ Miwísáfé'a érai'-waasin-owe sefó sé'a ímba paápé uráanka'a aifa'á simátimumpo káráwiyoro.

²⁶ Súnda-aai imáyáa é'a ánaaembo moóráwigomo kentáfénamo sénamo paápé uréna máásai-marafa'a méraiye sína'o é'a ímba koró. Moóráwigomo kentáfénamo aúpá'á méraiye sína'o é'a ímba érai'e seró.

²⁷ Wiyómpa'o aafáyáumo tóráísasamo awánaantemba kemá waási úranko miyáumai afora'á aneka'á kumónaumne.

²⁸ Póímo sawaímó kawáá'ipa'o náíndasafenamo embontaan-dúmágómó tatorúpaintemba Maníkó sínana súnda-aai paápé íníye Ísu siyáíye.

Ísumo marapá'ó kumínda-aai.

Mááka 13:24-31, Rúku 21:25-33

²⁹ Ísu mináái simátimena séna miyán-úmbái-tántáá'ó tinda-kanaa tai'áínana aafáúgó kumeu'á ínana wíyónko ímba sán-káínana o'á wíyómpakemba kaisínana wíyónko úwaaúwa ínasa

³⁰ seyaafá'-márafákén-kwáásí wíyómpa'a awánemba fí'onka'ma'mai-tantaa'a awánésa kentáfésa sésa kumínena to'mayaa wéiye sésa táátáfesa wéesa ifi'á wétesa suwánemba kemá waási úranko óraa-fasi'aenkwará sáwara'a ainánká kumóna'a suwánánaáwe.

31 Uwíyemba wétufuwe'a wíyómpaken-kisau-waasi ti'maráanasa Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi seyaafá'-márafákémbá tí'maesa moórafimba túwaandu ónááwe Ísu siyáíye.

32 Ísu mináái simátimena séna moóra naan-táigón-áwí'a fíki-taigontafe'a imáyáa úmai ísáaro. Asáómó agaínda awáné sé'a áú'o sínda-kanaa kárika'a tíníye sénááwe.

33 Miyámó intembá kemó sún-da-tantaa'a ína'a awáné sé'a kárika'a kumíníye sénááwe.

34 Érai'a simátíme sune. Káfé'o méraan-kwaasi tuwímbai ímbo pukáiyanka'a kemó sún-da-tantaa'a paápé íníye.

35 Wíyóne marawé tai'áínífo kesáái ímbo tai'áínda úwoi waé'wae'a íníye Ísu siyáíye.

Kúmón-da-kanaa waási ímba ísaraawemo siyáín-aai.

Mááka 13:32-37, Rúku 17:26-30,34-36

36 Ísu mináái simátimena séna kúmón-da-kanaa aafáúmá waási ímba ísáawasa wíyómpaken-kisau-waasiwara'a ímba ísáawa'a kemá Maníkón-ááninko ímba wéisaumpo kesifo weyáá ísaraiye.

37 Naaófá'á moóráwigon-awí'a Nówaamo méronka'a waási ímbo Maníkón-ímáyáa ésamo maé'óntemba ánaaemba kemá waási úranko kúmón-da miyá ónááwe.

38 Piri'-nónkómó ímbo tínkankonka'a noné tóné wénesa tiyáámumba wétó'waaí-esa aaré máúwasa waaí máúwasa wéuwana Nówaa nompín-táómpimba imérowasa

39 piri'-nónkó táínda-aai ísaresa ímba imáyáa ésa mérowana óraa'-a'a téna piri'-nónkó seyaafá'-wáási tókamuwasa putásaraawe. Miyámó uráantemba kemá waási úranko aneka'ó kúmóndara'a kentáfésamo ímbo imáyáamo iyawi miyá ónááwe.

40 Minkánaá maará ónááwe. Kae'-wáási kisaufa'a méreyana Maníkó moóráwigomba auwéna moóráwigomba aiyáíníye.

41 Minkánaá kae'-ínínkáí tómbá wétó'mayaan-íyana Maníkó moóra-inimba auwéna moóra-inimba aiyáíníye.

42 Kemá kentí Fasi'aénkómó kúmón-da-kanaa ímba ísaraafo káráwiyoro.

43 Simátíménda-aai imáyáan-oro. Naankón-afowámó umén-kwáásímó tinda-kanaamo ísarenaraa umén-kwáásímó timbá wétó'mayaan-ena awánéna watúwáísana wení naaúmpakemba umémbá ímba máísino.

44 Miyáumai kemá waási úranko kafífímbá kumónaumpo kembiwí wétó'mayaan-e'a simu'maráaro Ísu siyáíye.

Sáwí'a owasá kawe'á owasamó on-áái.

Rúku 12:42-46

45 Ísu mináái simátimena séna kawe-kísáúmó máéwi kawe'-ímáyáawará'-wáásísáfé'a sune. Wení óraako séna kesí kisaufá'-waasiyá'a káráwiye tómbá tuwímbai tíma'mae iyuwó síníye.

46 Wení óraako téna wení kisaumo kawe'-úmaimo maínda taawánáínana kisaumo maíndawi arunkó kawe'á ínana

47 minóráákó séna kesí seyaafá'-mópáráwínká'á káráwiyuwo síníye.

48 Énifo minkísáú-wáásígómó imáyáamo énamo kesí óraako ayáátááka'a ímba tíníye sénamo

49 kisaufá'-waasi tókamenamo tómbó nénamo uwóí'-nombo wénaan-kwaasiye uwóí'o énamo

50 wení óraakomo tinda-kanaa ímbo ísarainanamo kafífímbó téna

⁵¹ óraaka'a tatufú'mai ai'mátuwna séna kaumbo-kae'-ááíwára'-wáásímó mésamo tí'o wéisasamo ifi'ó wétesamo túwááyaambo umpufuwésamo méraapa'a kóuwo síníye Ísu siyáíye.

25

Siyáánkai-inaamaru-taai.

¹ Ísu mináái simátimena aaremó máéwini áwáuma imáyáa éna séna ánaaen-kanaamo tínda Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-íye. Aaremó maíndawi tómbá náíyanesa siyáánkai-inaamaru ómbá kúra'maesa aampakémbá koáíkaawe.

² Minárásísómbá séfataase sáwí-imayaawara'a owasá séfataase kawé'-ímáyááwára'á owasá

³ sáwí-imayaawara'-arasi ómbá kurarésa fí'on-anafeumpimba iyamó káínda-nomba ímba fatíyowasa

⁴ kawé'-ímáyááwára'-árásí ómbá kurarésa fí'on-anafeumpinkwara'a iyamó káínda-nomba fatiyésa

⁵ aaremó maíndawimba koamu'makáawana ímba ááéma tisasá tógáfaa'a isasá tún-kwaiguráawe.

⁶ Tún-kwéraawana nó'waan-afufuntamba moóráwigo táántena séna wétifo koaiyánáisiye sisasá

⁷ misíyáánkái-árásí íyáfasinesa ómbá to'maésa kombá

⁸ sáwí-imayaawara'-arasi kawé'-ímáyááwára'-árásísáfésa sésa kentáási iyamá pisináínífo nombá fatísimero sewasá

⁹ miwí sésa kesááwára'á miyáumai wétai'aifo nombó fatiyón-daumpakemba koméyámbáráaro sewasá

¹⁰ wégowana aaremó maíndawi tisasá séfataase-arasi to'mayaa úmaimo méraawi wesé'o tómbó náíyanesa naaúmpa'a íyówana

¹¹ ontá wisúwáísasa miséfátáásé-árásí nombó fatiyónaesamo kówai tésa óraaka'a sésa óraakoo ontá tisinkaaó sewaná

¹² ímba awánáúnda-arasi ombá pó'a ímba ontá titinkánaumne siyáíye.

¹³ Ísu simátimena séna miyáumai kemó kúmónnda-kanaa ímba ísarenka'a kumónaumpo káráwiye'a méraaro Ísu siyáíye.

Kaumbo-kísáú-wáásí táái.

Rúku 19:11-27

¹⁴ Ísu mináái simátimena séna ánaaen-kanaamo tínda Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-íye. Moórá-oraako némpa'a wááu koménae séna wení kísau-waasi táántena séna kesí óntanka'a káráwiyoro séna

¹⁵ moóráwigo wení kísau kawé-kísáúmó máísanamo awánaiwaintafena séna kesí óntamba séfataase-unamba káráwiyuwo séna aména moóráwigo wení kisaumo kárika'o kawé-kísáúmó máíwaintafena séna kesí óntamba kae'-únámbá káráwiyuwo séna aména moóráwigo wení kisaumo kárikisaumo máíwaintafena séna kesí óntamba moórá-unamba káráwiyuwo séna aména tiyuwéna némpa'-marafa'a kóísana

¹⁶ séfataase-unan-ontambo maiyáiwai minóntántámbá kísau maimaéna wéwna fí'omba séfataase-unan-ontamba máísana

¹⁷ moóráwigo kae'-únán-óntámbó maiyáiwai minóntántámbá kísau wémaena fí'omba kae'-únámbá máísana

¹⁸ moóráwigo moórá-unan-ontambo maiyáiwai minóntántámbá ímba kísau maéna úwoi marafímbá utámakaiye.

19 Utámakaisasa miyá wéowana miwítí óraako ayáátáaka'a kuróm-bapa'a mifá'á ména ánaaemba téna wááumo tímakaunda-ontamba torupámai awánánae séna táántaisasa

20 tésa séfataase-unan-ontambo maiyáiwai maimaéna máaraanamena séna séfataase-unan-ontambo símakaandarakemba kísau wémae'a fí'omba séfataase-unan-ontamba maiyáumne sisaná

21 óraako séna kesí kísau-waasigo kawel'á óne. Kentáfémo imáyáamo émo kári-tantaaka'o kawel'ó úmaimo káráwiyaandantemba sáwífa-tantaaka'a káráwiyinone. Kesirunkómó aamoimó intembá kesé'a taménana enarunkó aamoí íno sisaná

22 kae'-únán-óntámbó maiyáiwai maimaéna máaraanamena séna kae'-únán-óntámbó símakaandarakemba kísau wémae'a fí'omba kae'-únán-óntámbá maiyáumne sisaná

23 óraako séna kesí kísau-waasigo kawel'á óne. Kentáfémo imáyáamo émo kári-tantaaka'o kawel'ó úmaimo káráwiyaandantemba sáwífa-tantaaka'a káráwiyinone. Kesirunkómó aamoimó intembá kesé'a taménana enarunkó aamoí íno sisaná

24 moórá-unan-ontambo maiyáiwai maimaéna máaraanamena séna emá fasi'aén-kwáásí éma fí'owiti kísaurakemba tómbá wéne fí'owiti kísaurakemba úwoi wéne wémandaana'a

25 enáároi inkaisé'a ení óntantamba kísau ímba maúnda úwoi aúpá'á makáumpo ení óntamba máinone sisaná

26 óraako séna sáwí-kísau-waasigo kafóná-waasi po kentáfémo sémo fí'owiti kísaurakemba tómbá wéne fí'owiti kísaurakemba úwoi wéne wémandaana'a óne sènda po

27 kesí óntambo seyaafá'-wáásítí óntambo máraán-daumpa'o makáandaraka té'a kesí óntankwara a'wáá-ontankwara'a máúsino séna

28 wení kísau-waasisafena séna minóntámbá maiyé'a siyáánkai-unan-ontambo tokáiwaimba áméro.

29 Sáwífa-tantaaka'o kawel'-úmaimo káráwisinkaiwaimba moórá-mora-tantaa'a áménana káráwisinkainifo ímbo kawel'-úmaimo káráwisinkaindawimpakemba makáimba méraana'a

30 misáwí-kísáú-wáásígómbá ál'mae'a máapa'a múra auwáíyana kumeu'-áémpá'á tí'o wéisasamo ifi'ó wétesamo túwááyaambo umpufuwésamo méraapa'a wíníye siyáíye Ísu siyáíye.

Ísu méraawini áwáusafenamo tísai índa-aaí.

31 Ísu mináái simátimena séna kemá waási úranko ánaaembo kúmóndara'a ságaenkwará wíyómpaken-kísau-waasiwara'a káráwiyaundawi pó'a kúmónasa

32 seyaafá'-márafákén-kwáásí kesúranka'a túwaandu íya'a sipisípi-poiye méme-poiya'emo káráwiyaiwaimo tuwímbaraintemba minkwáásísómbá miyáumai tuwímbake'a

33 tuwímbai siyáánúrapa'a mótinke'a tuwímbai siyáánaepa'a métinke'a

34 káráwiyaundawi siyáánúrapa'o méraiyan-kwaasisafe'a sé'a kesifo kawel'ó uwátínkáíwain-owe. Maníkó maramó úmakonka'a ken-ímáyáá éna kentí maru'a to'mayaa úmakaifo mifá'á taméraaro.

35 Kawel'á uwásinke'a kembó sááimo tówa'o méraawanda tómbá simé'a nombá simé'a fí'om-bapaken-kwaasimo ówánda aamoí uwásinke'a kentí naaúmpa'a mósá wésinke'a

36 unáánkwátói-iyaimbo ówánda wésime'a sí'o úmba wégarawiye'a ándáfa'o maéwánda wésuwa'nai-e'a miyá uwásínkaraawe. Miyán-áái senasá

³⁷ arupíse úmaimo méraawi sísai esa sésa Fasi'aénkóo nó'waiya embó ááimo tówamo méronda tóné noné amétaawa

³⁸ nóin-kanaawa fí'om-bapaken-kwaasiyaambo undá aamoí uwánketa kentáásí naaúmpa'a mósá ankétaawa nó'waiya unáánkwátói-iyaimbo undá amétaawa

³⁹ nó'waiya áí'o úmba áwa'nai étaawa nó'waiya ándáfa'o maúnda áwa'nai uráumno síya'a

⁴⁰ káráwiyaundawi sé'a érai'a simátime sune. Kesí waásimo úwoi-waasimo miyáumaimo túwa'nai uráamba mindá kembán-iye simátimenaumne.

⁴¹ Miyá simátime'a siyáánaepa'o méraiyan-kwaasisafe'a sé'a Maníkó sáwí'a uwátinkaindawin-ofo siyuwé'a kóro. Maníkó waántáwankone wení kísau-waasiye imáyáa éna óraa'-iyama to'mayaa uwátínkaraisana kámakama'a wéena ímba písínáípa'a mifá'á koméraaro.

⁴² Kembó sááimo tówa'o méraawanda tóné noné ímba simé'a

⁴³ fí'om-bapaken-kwaasimo ówánda ímba aamoí uwásinke'a kentí naaúmpa'a ímba mósá sinké'a unáánkwátói-iyaimbo ówánda ímba simé'a sí'o úmba ímba súwa'nai e'a ándáfa'o maéwánda ímba súwa'nai e'a miyá uwásínkaraawe. Miyán-áái senasá

⁴⁴ sísai esa sésa Fasi'aénkóo nó'waiya embó ááimo tówamo méronda tóné noné ímba amétaawa nó'waiya fí'om-bapaken-kwaasiyaambo undá ímba aamoí uwánketa kentáásí naaúmpa'a ímba mósá ankétaawa nó'waiya unáánkwátói-iyaimbo undá ímba amétaawa nó'waiya áí'o úmba ímba áwa'nai étaawa nó'waiya ándáfa'o maúnda ímba áwa'nai uráumno síya'a

⁴⁵ kemá sé'a érai'a simátime sune. Kesí waásimo úwoi-waasimo ímbo túwa'nai uráamba mindá kembán-iye simátimenaumne.

⁴⁶ Miyán-áái simátime'a aái senasá miwítí sáwí-meyambo ímbo tai'áinanamo waé'wae'o índa-aempa'a komaé'mae'a ónááfo arupíse úmaimo méraawi aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe Ísu siyáíye.

26

Ísumbo tufuwíyan-aaimo siyáan-aai.

Máaka 14:1-2, Rúku 22:1-2, Yóni 11:45-53

¹⁻² Ísu mifí'ó-fí'ón-áái wení kísau-waasisafena simátímakaiye. Naaófá'ó Maníkó Yúndaa-waasi tíyótai mo í-tánón-kánáa imáyáa éna séna kae'-nó'wáámbá waésa tíyótai mo í-tánón-kánáa tinda kembá ta'óto'mai aaraa-táíyá'á sínkamiya'a puwónaumne Ísu wení kísau-waasisafena simátímakaiye.

³ Simátimuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-ora'-waasiye aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Káyafaasini naaúmpa'a túwaandu urésa

⁴ sésa nóraumaisaawa aúpá'á Ísumba ta'óto'maisaawa tufuwónaumno.

⁵ Seyaafá'-wáási tíyááfainifo tanómba kaufíyan-kanaara'a ínta tufuwónaumne siyáawe.

Ísumbo asaa-wiyúm-básáwémbó a'ánkarain-aai.

Máaka 14:3-9, Yóni 12:1-8

⁶ Suwaná Ísu Pétáni-naopa'a koména moóráwigon-awí'a Sáímonini naaúmpa'a áúmo námombo kón-kwaasigoni naaúmpa'a ména tómbá wénowana

⁷ moórá-ininko iyéna asaa-wiyúmbó úm-basawemba óraa'-ontankakemba méyámbakaim-basawemba maimaéna iyúmba Ísu a'nómpímbá fatímarowasa
⁸ wení kísau-waasi awánésa aaisambá sésa nóra sénawa mimbásáwémbá úwoi fatiyankaiyo.

⁹ Mimbásáwémbó fí'owi timénamo óraa'-ontambo maiyénamo ímbo óntamo makáan-kwaasi tíméraambaniye suwaná

¹⁰ Ísu iséna séna ifátuwe'a ímba aaisambá aééro. Kawe'á asínkáíye.

¹¹ Ímbo óntamo máráán-kwaasi kesé'a maé'mae'a wéiya'a túwa'nai ónae sé'a túwa'nai ónááfo kemá kesé'a marapá'á ímba maé'mae'a ónaumne.

¹² Púwóndara'a masawémba asinkésa utánaáfo minínínkó é'a masawémba asínkáíye.

¹³ Érai'a sumpo ísáaro. Kesí ásé-aai seyaafá'-mápá'á simátimesa minínínkómó uwásínkáín-aai simátimiyasa tááka'a maránaáwe Ísu siyáíye.

Yúndasi Ísuni pintaru'ó maiyáin-aai.

Mááka 14:10-11, Rúku 22:3-6

¹⁴ Súwana Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigo-awi'a Yúndasi moórá-awi'a Ísakerioti óraa'-amaan-kísau-waasifa'a wéna

¹⁵ séna Ísumbo ta'ótoraimo aráátíména'o é'a nóraumai-meyana siménaao súwasa moórá-waai úmai siyáánkai-ontamba 30 ontamba toráumai ámuwana Yúndasi maimaéna

¹⁶ wéna nóraumaiya Ísumba aráátíménasawa ta'ótoranaao-imayaa ómbarena úmaena kuráíye.

Tíyótaimo í-tánómbó kauráan-aai.

Mááka 14:12-21, Rúku 22:7-14,21-23, Yóni 13:21-30

¹⁷ Yúndaa-waasi ímbo intóráín-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa aifa-kánaá túntemba wení kísau-waasi Ísumba taáisai esa sésa nááfara tíyótaimo í-tánómbá kogaufónaumno suwaná

¹⁸ Ísu séna Yérúsaremu-naopa'a wékai moórá-waasigontafe sékai kentáásí óraako séna kesí kanaamá tisatá kesí kísau-waasise'a ení naaúmpa'a tíyótaimo í-tánómbá nánaumne wésiye kosimámékaiyo súwasarai

¹⁹ Ísumo súntemba miyá ésarai minká'á tanómba kauwánkaraaye.

²⁰ Tanómba kaumakóyasa fenómpinka'a Ísu wení kísau-waasi wésa mindáúmpá'á imésa

²¹ tómbá wémandesa uwaná Ísu séna kempínkémbá moóráwigo kembá namuro-wáásí aráátiminiye súwana

²² tirunkó umbai tówasa moórá-mora áisai esa sésa Fasi'aénkóo kewá'íyo símaesa kuwaná

²³ Ísu séna moóráwigo wení tón-ayai maimaéna kesé'o moórá-taufapimba tú'maimo náíndawi wemá kembó namuro-wáásímó aráátimindawin-íye.

²⁴ Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna waási úranko puwíniye siyáintemba pó'a púwónana namuro-wáásímó aráátimindawi sáwí-meyamba máíniye. Wembó ímbo ma'ánkaraankakaa kawe'á isinó Ísu súwana

²⁵ Yúndasi wembó aráátimindawi séna óraakoo kentáféwa sénó súwana Ísu séna é'a séne siyáíye.

Ísu wení kísau-waasi tómbó tímakain-aai.

Mááka 14:22-26, Rúku 22:15-20, 1 Kórinti 11:23-25

²⁶ Súwasa tómbá wénowana Ísu péréti maisoréna Maníkómpá'á súwiyo séna tafámbai wení kísau-waasi tiména séna mindá kesún-ifo maimái naaró séna

²⁷ ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna Maníkómpá'á súwiyo séna tiména séna seyaafá'á naaró.

²⁸ Mindá kesí naaén-ye. Kesí naaemá sáwífa'-waasisafena kumínda póna Maníkó sáwí-imayaa maitiyuwéna séna kesé'a kááisamai méraiwaé séna mináú-áái símai kááisamakaiye.

²⁹ Simátíme sune. Fí'onkwara'a ándá-aran-domba ímba nánaumpo kesifo wení waásimo kawáánipa'a kesé'o méraiyaamba ándá-aran-domba aú-nomba nánaumne Ísu súwasa

³⁰ Maníkóntáfésa ísámai imá simásuwesa mindáúmpá'á tuwésa Órífi-omapa'a iyáawe.

Pítaa ánaaeni'a uwásinkainiyemo siyáin-aai.

Mááka 14:27-31, Rúku 22:31-34, Yóni 13:36-38

³¹ Órífi-omapa'a imérowana Ísu simátimena séna Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó séna

sipisípiya'o kawáániwaimba tufúwónasa

sipisípisomba wété ónááwe Maníkó siyáiyé

siyáimba póna káfé'-no'waamba táá'a ína'a siyuwé'a wété ónááwe.

³² Énifo púwónasa utámaraiya iyáfasine'a kentí aifa'á Káriri-aempa kona'á kesínaaemba kónááwe Ísu súwana

³³ Pítaa séna seyaafá'nánká auwésa wété ónááfo kemá ímba miyá ónaumne súwana

³⁴ Ísu séna érai'a simáme sune. Káfé'-no'waamba kokórigó ímba ááimo siyáindara'a emá kaumbo-íká'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasiye sínone Ísu Pítaantafena súwana

³⁵ Pítaa séna enté'o sínkamonaé íya'o é'a ímba auwé'a kónaumne súwasa wení kísau-waasi seyaafá'á miyá simásaraawe.

Ísu Kétésémánifa'a inaimó siyáin-aai.

Mááka 14:32-42, Rúku 22:39-46

³⁶ Seyaafá'á miyá simásuwesa Ísuwe wení kísau-waasiye taaiyámófa'a áwí'a Kétésémánifa'a komésa Ísu simátimena séna maanká'-méraiya'a Maníkómpá inai kosenó séna

³⁷ Pítaane Sépétin-ááninkaiye tí'maena komérowana umbai-tántáákó arumbá sáwí'a úwana

³⁸ simátimena séna kesirunkó umbaisé'a taisá pó'a púwóraantamba wéune. Maanká'-mé'a kesé'a káráwiyoro séna

³⁹ tiyuwéna ewaa'á wéna Maníkó óraakon-ye séna mara'á kumbéna inaifínkémbá séna kesifóo emó kanaán-ye sémo e maanúmbái-tántáá'ó kempá'ó tinda maisiyuwé énifo ímba kesí imáyáan-ifo ení imáyáa arááíwáéno Ísu siyáiyé.

⁴⁰ Ísu inai simásuwena wení kísau-waasiyaufa'a téna tatuwánómba tún-kwaigurówana tatúséna Pítaantafena séna ímba kanaará'á kárika'a kesé'a káráwimai méraane.

⁴¹ Waántáwanko tísai úmai isánae-aai kempá'á sifáínifo Maníkómpá'á inai seró. Imáyáago ewé sisaná áugo umbaimó wétaimba mindá aúgáfaa'a wéiye simátimena

⁴² aneka'á tiyuwéna ewaa'á wéna Maníkómpá'á inai'fínkémbá séna minúmbái-tántáá'á empá'á úwoi tíníyemo sina'ó é'a emó sindantembá miyá ónaumne siyáíye.

⁴³ Ísu inai' kosimásuwena wení kísau-waasiyau'fa'a téna tatuwánómba tún-kwaigurésa tógáfaate'a wéuwana

⁴⁴ aneka'á tiyuwéna ewaa'á wéna súntemba aneka'á inai' kosimásuwena kouweréna

⁴⁵ minkáúmbónárausafena séna túmó waiguré'o méraamba kembá waási úrankomba sáwí'o on-kwáásí aráátiminasa ta'ótoraiyan-kanaa wétifo

⁴⁶ íyáfasinewata wétiyapata konó. Kembó aráátimindawi wétiye Ísu siyáíye.

Ísumbo ta'ótokaan-aaí.

Máaka 14:43-50, Rúku 22:47-53, Yóni 18:3-12

⁴⁷ Ísu mináái wésuwana wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwígon-awí'a Yúndasi tumba wesé'a sáwífa'-waasi taánáínkwara paepáé'wara'a maimaé tumbá óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-ora'-waasiye miwí ti'márówasa tumbá

⁴⁸ ááéma Yúndasi Ísumbo aráátimindasafena simátimena séna aaweyáámó uwánkáandawimba ta'ótóráaro siyónka'a

⁴⁹ póna Yúndasi Ísumpa'a téna séna óraakoo méraano wésena aaweyáá wéuwankowana

⁵⁰ Ísu séna kesí waásiyo emó ónaemo sinda-í'a uwó súwasa wesé'o tuwái Ísumba ta'ótórówana

⁵¹ Ísuni kísau-waasifinkemba moóráwigo paepáé'a awáúfínkémbá mósá taútuwena aifa'-amáán-káwáágóní kísau-waasigon-áa'a fagáúsuwowana

⁵² Ísu wentáféna séna ení paepáé'a awáúfá'á wiyuwó. Paepáétambo tínkamiyan-kwaasi anondáámo ésa paepáétamba tínkamiyasa puwónááwe.

⁵³ Maarásáfé'a imáyáan-oro. Kesifontáfé'o sé'o súwa'nai uwómó senanamó éna wíyómpaken-kisau-waasisomba sáwífa'nanka ímbo kanaamó torausónááwi minúwóíyáámbá ti'maráínasa súwa'nai ónááwe.

⁵⁴ Miyámó sündarakaa Maníkón-aaí aúfáífimba agaimakáin-umbaitantaa'a kempá'á ímba tisinó. Énifo siyáintemba miyáumai paapé íníye

Ísu siyáíye.

⁵⁵ Ísu mináái simátimena tun-kwáásísáféna séna kentáfé'a uménkwáásín-íye sé'a pó'a taánáínkwara paepáé'wara'a maimaé'a kembá ta'ótoranae sé'a wétewe. Sáwífa-kanaa óraa'-amaan-daumpa'a kesááimo wésimatimundara'a ímba kembá ta'ótokaawe.

⁵⁶ Naaófá'á Maníkón-aaímo simátímakowi aúfáífimbo agaimakáan-aaí kembó miyámó uwásínkéne'a wétewe súwasa wení kísau-waasi seyaafá'á inkaisésa auwésa wété uráawe.

Óraa'-waasi Ísumba aaifimbó ánkaraan-aaí.

Máaka 14:53-65, Rúku 22:54-55,63-71, Yóni 18:13-14,19-24

⁵⁷ Wení kísau-waasi inkaisésa auwésa kóuwasa Ísumbo ta'ótórówi ái'maesa aifa'-amáán-káwáágón-áwí'a Káyafaasini naaúmpa'a móankesa mindáúmpá'á amáámbo sun-kwáásíyé Yúndaa-ora'-waasiye túwaandu urón-daumpa'a móankowana

⁵⁸ Pítáa tínaaemba nénka'o témomba aifa'-amáán-káwáágóní máápa'-ontafinkemba iyéna naamaáífa ména Ísun-ane'ó paapé índamo awánáíndasafena i-wáásísé méraiye.

⁵⁹ Pítaa mérowasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-óraa'-waasiye seyaafá'nánká Ísumba tufuwíyana puwíníye-aaigoni áwáuma saafá uwaná

⁶⁰ ímba wérowasa Ísuntafesa mósimesi-aai sésa ímba moórá-aai suwasá kae'-wáásígórái iyáfasinesarai

⁶¹ karo'á sésarai wemó sisatáámó isáúndasa óraa'-amaan-damba Maníkóní naambá kanaa tawísísuwe'a kaumbo-kánáá maisuwé'a ónaumne siyáíye suyaná

⁶² aifa'-amáán-káwáágó iyáfasinena Ísumba áísai ena séna mindáraimo simánkaayan-aai anondáá ina sínono súwana

⁶³ Ísu iséna ímba aai súwana aifa'-amáán-káwáágó séna Maníkó fasi'aénkwáráwín-aúranka'a emá méma áísai onda-áái érai'-aai aantemba simásimiyo. Maníkómó iyáfasinankaraiwai Káráísiti Maníkón-ááninkowa'onompo simásimiyo súwana

⁶⁴ Ísu séna é'a sémpo simátíme'a sune. Ánaaemba suwánáíya'a kemá waási úranko Maníkó fasi'aénkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá imé'a ainánká'á kumónaumne Ísu súwana

⁶⁵ aifa'-amáán-káwáágón-arunko sáwí'a úwana wení unáánkwátói tafétuwena séna Maníkómbá karaánáá'a ankéna wesáféna sífó minááisáféta aaifimbá maenkéta fí'on-aaimo simánkáámba saafá únda póta ifátá tuwéta Maníkómbó símaimo sáwí'o uwánkáíntafeta

⁶⁶ nórasaawa ónaumno súwasa sáwí'an-ifo tufuwíyana puwíno sésa

⁶⁷ Ísumba tuwiyáái wi'ankésa tufuwésa tiyáántambo tufúwún-kwaasi

⁶⁸ karaánáá'a sésa esáfé sé Maníkó iyáfasisinkaraiwai únemo séndawi ómpo kemá nááwa tufúnái simásimiyo siyáawe.

Pítaa ímbo awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aai.

Mááka 14:66-72, Rúku 22:56-62, Yóni 18:15-18,25-27

⁶⁹ Pítaa naamaáífa mérowana aifa'-amáán-káwáágóní kisaumo maún-arasigo awánéna wempá'á téna séna Káríri-aempakewise'o maéndawi óne súwana

⁷⁰ Pítaa seyaafá'-wáásí túranka'a séna emó sénda-aai sááko ímba kawé'án-íye simásuwena

⁷¹ máápa'-ontafimba komérowana aneka'á moórá kisaumo maún-inaamarugo awánéna méron-kwaasisafena séna minkwáásígó Ísu Násareti-naopakewiye'o máíwain-íye súwana

⁷² Pítaa aika'á maréna séna ímbo awánáúnda-waasin-íye simásuwena mérowasa

⁷³ kárika'a mésa Pítaampa'a tésa sésa Ísuni kisaau-waasi miyán-kwáásí méraawataamo awánemaundantenkaan-kwaasiyaamba éma mináémpákén-kwáásí tááíyaamba wésene suwaná

⁷⁴ Pítaa séna karo'-ááímó wésenanamo éna Maníkó sínkaminiye. Sewímbá ímbo awánáúnda-waasin-íye súwana kokórigó áái súwana

⁷⁵ Pítaa Ísumo simámakon-aai ááka'-maréna miyá siyónka'a kokórigó ááimo ímbo siyáindara'a emá kaumbo-íká'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasin-íye sínone siyónka'a mináái ááka'-maréna máápa'a kuména áfááraumai

ifi'á taráíye.

27

Ísumba Páíratimpa'o áí'mae kuráan-aai.

Mááka 15:1, Rúku 23:1-2, Yóni 18:28-32

¹ Úwasa aafáúmó íyáúsunka'a óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraal-waasiye Ísumbo tufuwíyanamo puwínda-aai símai tarímaresa

² Ísumba ayáánka'a kára'umaresa áí'maesa Rómu-kamani-kawaagon-awi'a Páíratimpa'a kuráawe.

Yúndasi pukáin-aai.

Aantá-waasi 1:18-19

³ Páíratimpa'a kuwaná Yúndasi Ísuni pintaru'ó maiyówi Ísu puwíníyemo sun-áái iséna ímbo miyá oráámbá kemá sáwí'a uráumne séna pintaru'ó ésamo ámakon-ontamba 30 ontamba maimaéna óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraal-waasiye miwífá'á wéna séna

⁴ ímba sáwí'a uráin-kwaasi aráátimuna'a tufuwóna'e'a wéomba kemá mindá sáwí'a uráumne súwasa miwí sésa ímba kentáánén-ifo endén-iyé suwaná

⁵ Yúndasi minóntámbá óraa'-amaan-daumpa'a metuwéna tiyuwéna ándá maimaéna waanda'á faráiyé.

⁶ Yúndasi minóntámbá óraa'-amaan-daumpa'a metuwówasa óraa'-amaan-kisau-waasi maésa sésa maanóntámbá pintaru'-óntámbá póta seyaafá'-wáásímó Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamo máráán-ontampimbo máráandasa kentáási ámaámba taraisónaumne simásuwesa

⁷ minóntánkón-aai sésa mimbórá-áái sésa minóntántámbá moórámarama sawemó om-báramá méyámbakaanasasa mimbárafímbá fi'om-barafaken-kwaasi puwíyan-kwaasi utánaáwe siyáawe.

⁸ Miyá uráantafesa mimbárasáfésa sésa pintaru'-márámán-iyé siyáawasa káfé'wara'a miyá wésewe.

⁹ Óraa'-amaan-kisau-waasi miyán-áái wésesa mimbáramá méyámbakaamba Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Yéremayaamo siyáin-aai

paápé uráiyé. Yéremaya séna

Ísarerin-aísaafitantambo uráawi tuwímbai mimbórá-áái sésa moóráwigombo pintaru'ó

íyan-ontamba 30 ontamba maimaésa

¹⁰ sawemó wéom-barama méyámbakaamba Fasi'aénkómó simásímakaintemba miyá ónááwe

Yéremayaamo siyáintemba pósa miyá uráawe.

Páíratí Ísumbo áísai uráin-aai.

Mááka 15:2-5, Rúku 23:3-5, Yóni 18:33-38

¹¹ Ísu Rómu-kamani-kawaagon-aúranka'a mérowana áísai ena séna Yúndaa-waasiti kawáágówá ónó súwana Ísu séna é'a séne súwasa

¹² óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraal-waasiye fí'o-fi'on-aaisafesa aaifimbá maénkówana Ísu iséna ímba aai súwana

¹³ Páíratí Ísumba áísai ena séna sáwífa'-aai wésimankaafo ína wéisaano súwana

¹⁴ Ísu iséna seyaafá'-ááísáféna ímba anondáá súwana kámáni-kawaago Páíratí sáwífa'-imayaa uráimbaniye.

Ísumba tufuwíyana puwínomo siyáin-aai.

Mááka 15:6-15, Rúku 23:13-25, Yóni 18:39-19:16

¹⁵ Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi tíyótai í-tánón-kánáá túntemba Rómu-kamani-kawaago séna seyaafá'nánká túwaandu urésa aamoí ésa ándáfa'o

mérain-kwaasigon-awi'a síya'a faútuwanaumne séna minkánáá miyáumai ándá-waasi faútínkáíye.

¹⁶ minkánáá moóráwigon-awi'a Párápási seyaafá'nánká wenáái ísarowi ándáfa'a mérowasa

¹⁷ sáwífa'-waasi túwaandu urówana Páírati tísai ena séna ándáfa'o méraan-kwaasifinkemba moóráwigon-awi'a síya'a faú'auwaano. Párápásiya'i Ísu Maníkómó íyáfasinankaraiwaiye wésewina'iyó séna

¹⁸ Páírati imáyáa éna séna óraa'-amaan-kisau-waasi Ísuntafesa ímba óraa'-waasi-i'a ínkwaé sésa ta'óto'maesa ke maúndafa'a áí'maesa tiyáawe séna mináái tísai uráíye.

¹⁹ Páírati mináái tísai ena aaimó ísón-daumpa'a mérowana awaainínkó moóráwigomba ai'marówana wempá'á téna séna enawaainínkó séna nó'waamba kaaimbá awánáúnda minkwáásígó ímba sáwí'a uráisana sirunkó umbái wétaifo ímba aaifimbá maenkaaó enawaainínkó siyé kosimámakaiye.

²⁰ Awaainínkón-áái kosimámuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-óraa'-waasiye úwoi-waasi sáwífa'nanka wa'wisésa sésa Páíratintafe'a sé'a Párápásimba faú'áúwénasa Ísumba tufíyana puwíno simáméro simátímúwana

²¹ Páírati aneka'á tísai ena séna minkáé'-wáásífínkémbá nááwana faú'auwanaumno súwasa miwí sésa Párápásimba faú'auwaaó suwaná

²² Páírati séna Ísumba Maníkómó íyáfasinankaraiwainemo sewímbá nóra ónaumno súwasa seyaafá sésa aaraa-táiyá'á tufíyana puwíno suwaná

²³ Páírati séna nóra-sawira uráíyo súwasa óraaka sésa aaraa-táiyá'á tufíyana puwíno aantemba siyáawe.

²⁴ Miyá aantemba suwaná Páírati miwí táái ímba kanaa'á taraisónaumne-imayaa éna seyaafá'-wáásí tiyáafo séna táúfapimba nombá fatímarena seyaafá'-wáásí túranka'a aiyowáí'a éna ayáámba non-kwiyéna séna miwámó puwínda-umbai-tantaako kesiyáámpimba ímba wéraifo kentiyáámpimba wéraiye súwasa

²⁵ seyaafá sésa puwínata mimbéyámbá kentáásísaafitantambo íyawiseta maénaumne suwaná

²⁶ Páírati Párápásimba faú'auwena i-wáásí simátimuwasa Ísumba áwíyandasamba áwíyonku'-nowana Páírati séna áí'mae aaraa-táiyá'á tufuwíyana puwíno séna Ísumba i-wáásí tímakaiye.

*I-wáásí Ísumba karaánáá'o ánkaraan-aaí.
Máaka 15:16-20, Yóni 19:2-3*

²⁷ Páírati Ísumba wení i-wáásí tímúwasa áí'maesa kámáni-waasiti naaúmpa'a móankesa seyaafá'-í-wáásí táántowasa tamésa

²⁸ wení unáánkwátói faútuwesa naae-unáánkwátói óraa'-waasiti unáánkwátóin-iyé sésa Ísumba uwánkesa

²⁹ óraa'-waasiti kámo'an-iyé sésa áwíyandama owepámai Ísu a'nómpímbá kufé'ankesa táúmba ayáánúrappa'a to'ankésa karaánáá'a ankésa moórámora kífaesa sésa Yúndaa-waasiti kawáágó óne sésa

³⁰ tuwiyáái wi'ankésa ayáámpimbo to'ánkón-taumba maiyésa a'nómbá wétufamesa

³¹ karaánáá'a ánkásuwesa naae-unáánkwátói faútuwesa wení unáánkwátói uwánkesa tufíyanamo puwíndafa'a áí'maesa kuráawe.

Ísumba tufúwanamo pukáin-aaí.

Mááka 15:21-32, Rúku 23:26-43, Yóni 19:17-27

³² I-wáásí Ísumbo áí'mae kumbá moóráwigo Sáírini-naopakewin-awi'a Sáimoni aampa'á túwasa i-wáásí ta'ótoresá Ísumbo tufíyan-aaraa-tai áúwaata'ankesa sésa áwa'nai úmai tiyó suwaná miyá úwasa

³³ marésa moórá-maragon-awi'a Kórígótaafa'a wésa mináwíkóní áwáuma a'nónayaantapa'emo supa'á wésa

³⁴ ándá-aran-domba maiyésa áí'a tai'áínkwae sésa ikamó

fain-tántáá'á mimpímbá marésa Ísumba ámuwana óika'a ma'mái awánéna ímba naráíye.

³⁵ Ísu ímba nówasa áí'maesa aaraa-táíyá'á aiyayaampimba tufúsúmaresa wení unáánkwátói maénae sésa ááfésa wétiyaananasa nááwa iyáákaindawiya máíníyo sésa miyá ésa

³⁶ mara'á mésa Ísunka'a káráwiyesa

³⁷ Ísumbo tufúwanamo puwún-aaigoni áwáuma aúfáifimba agaimarésa sésa Ísu Yúndaa-waasiti kawáágón-íye agaimarésa a'nónká'-ááráá-táíyá'á mósá marésa

³⁸ uménté'o uyan-kwáásíyái tí'maesa Ísuni séfasefa'-aempa'a aaraa-táíyá'á tufúsúmaresa mara'á mésa minkwáásíyá'á káráwiyowasa

³⁹ tuwímbai tésa tiyáámba tóipimba faafésa timántákái fa'ankésa karaánáá'a ankésa sésa

⁴⁰ úwé emá séma óraa'-amaan-damba tawísísuwe'a kaumbo-kánáá maisuwé'a aneka'á ónaumne siyáampo Maníkón-ááninkomo émo e esáfé enáú áwa'nai ema eyáárika'a taaiyakémbá taútuwe marapá'á kumuwó siyáawe.

⁴¹ Suwasá miyáumai óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé Yúndaa-óraa'-waasiye karaánáá'a ankésa

⁴² sésa fí'owi túwa'nai ena wesáféna wenáúma ímba kanaa áwa'nai iye. Ísareri-waasiti kawáágó únemo sémáimba póna érai'o sémaindama éna weyáárika'a aaraa-táíyákémbá kumínata awánéta séta érai'a Maníkón-áánimban-iyesa sénaumne.

⁴³ Maníkóntáfé'a fasi'ámai méraunda Maníkón-áánimba úne sémáimba Maníkómó áwa'nai ónaemo sénaraa káfé'a áwa'nai isinó suwasá

⁴⁴ miwímó suntembá uménté'o uyan-kwáásíyái séfasefa'-aempa-taiya'o tufúsúmarowiyai

karaánáá'a Ísumba ánkaraaye.

Ísumo pukáin-aaí.

Mááka 15:33-41, Rúku 23:44-49, Yóni 19:28-30

⁴⁵ Ísumba karaánáá'a ánkówana wááwái seyaafá'-áémpá'á túnkwéna aafáúmó taenónka'a túnkúmba

⁴⁶ Ísu óraaka Yúndaa-waasi-taafinkemba séna eri eri rama sapakataniyemo súmba maarán-íye. Maníkó kesí Maníkóo nóra séwa siyuwááno súwasa

⁴⁷ minká'ó méron-kwaasi isésa tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aaí simátímakaiwaimba Íráiyaamba wéaantaiye suwaná

⁴⁸ moóráwigo awaantanténa faru-táénama maimaéna ándá-aran-domba ika-nómpímbá tu'maéna ofiyen-táemopimba sinúfaimaena náínkwae séna Ísun-óika'a mósá marówasa

⁴⁹ tuwímbai sésa Íráiyaama kuména áwa'nai ini ina áwa'nai íníyo séta amu'maréta méraumne suwaná

⁵⁰ Ísu aneka'á óraaka séna afowan-ayáámpimba wení ámútamba to'maréna pukáiyé.

⁵¹ Ísu puwúwana óraa'-amaan-daumpa'a ampanta-óntámó úmakomba sanaan-áyáiyákémbá itafáá'maena marapá'á mútafaatena kaesé uwágúwana póna Maníkómpá'ó iyíyan-amba wi'marówana óraa'-marima tówana óraa'-ontantomba tufánkaa'a wéuwana

⁵² utámárón-ontan-aifimba awááúmaron-ontamba fawákúwasa Maníkóní waási sáwífa'nanka'o pukómpinkemba iyáfasinesa

⁵³ utámakon-ontan-aifinkemba iyáfasinesa mésa Ísu pukéna iyáfasinon-kanaa Yérúsaremu-naopa'a paápé úwasa sáwífa'nanka awánaraawe.

⁵⁴ Ísu puwúmba i-wáásítí kawáágówé wení i-wáásíyé Ísunka'o káráwisuwesamo mérowi marímo tówanamo seyaafá-tántáá'ó paápé úmba awánésa áfááraumai táatafesa ésa sésa érai'a wemá Maníkón-ááninkon-íye siyáawe.

⁵⁵ Minááímó sumbá sáwífa'-inimba awánánae sésa tumbá nénka'a tamésa awánaraawe. Minínintómbá Káríri-aempakembo Ísumbo arááíwa'maesamo áwa'nai úmaesamo Yérúsaremufa'o tiyáan-inintompinkemba

⁵⁶ moórá-inimba Mágátáraa-naopaken-ininkon-awi'a Máriaa úwana moórá-inimba Yémísinte Yósepinte tinówan-awi'a Máriaa úwana moórá-inimba Sépétin-ááninkai tinówa úwasa tuwímbai-inintonkwara'a tamésa awánaraawe.

Ísumbo utaráan-aaí.

Máaka 15:42-47, Rúku 23:50-55, Yóni 19:38-42

⁵⁷ Minínintómbá tamérowana fenómpinka'a moóráwigo óntawarawin-awi'a Yósepi Árimátíyaa-naopakewi Ísun-aaisafena érai'e súwai

⁵⁸ Páíratimpa'a téna séna Ísun-áuma utánáifo simiyó súwana wení i-wáásísáféna séna Ísun-áuma mai-áméro súwasa miyá uwaná

⁵⁹ Yósepi Ísun-áuma tamaimái aú-ampantafimba asááúmaena

⁶⁰ maimaéna kemó púwónasamo utáiyane sénamo aúsámakon-ontan-aifimba mámarena óika'a óraa'-ontantamba awááúwasuwena kóúwasa

⁶¹ Máriaa Mágátáraa-naopaken-ininko úwana araámáóe'a mara'á mésarai Ísumbo utámárón-ontan-aifimba karátuwesarai méraaye.

Páíratí utámaráápa káráwiyoromo siyáin-aaí.

⁶² Minínínkáí kará'matuwesarai méroyasa aafáyáara'a sambaatíyá'á óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáán-kawaa-waasiye Páíratimpa'a túwaandu ésa

⁶³ sésa óraakoo úwoimo aúmó arónka'a karo'-ááísé'o siwái séna kaumbo-kánáá maisuwé'a púwóndafinkemba iyáfasinanaumne súwataamo ísaraundasa sáákata maráúmpo

⁶⁴ i-wáásí ti'márénasa kaumbo-kánáá utámaráán-ontan-aifimba kogáráwiyesa awánaaro. Wení kísau-waasi wenáuma fasímbaesa aúpá'á utámaresa sésa pukáimpinkemba iyáfasinkaiye sefáínifo. Miyán-ááímó síyanamo éna minkáro'-ááígó ááémo siyáin-karo'-aaigomba iyáákafainiye suwaná

⁶⁵ Páíratí séna kentí i-wáásí ti'maréwasa sentembá minóntán-aifimba kawé'-úmai káráwiyoro súwasa

⁶⁶ wésa waási óntan-aifimba íyáféraáfo sésa torú maimaésa mókaaisamaranae sésa kurésa miyá araénáémba úmaresa i-waási mátíyuwesa kóuraawe.

28

Ísu pukáimpinkembo íyáfasinkain-aaí.

Máaka 16:1-10, Rúku 24:1-10, Yóni 20:1-18

¹ Yúndaa-waasimo saagon-kánáá tai'ówasarai sondaará'á aafáyáara'a aafáúmó íyáúsunka'a Máriyaa Mágátáaraa-naopaken-ininko úwana araámáo úwasarai Ísumbo utámakopa'a koawánánae sésarai kuyambá

²⁻³ óraa'-marima tówana Fasi'aénkóní kísau-waasigo wíyómpakemba kuména wenóikakemba aafáúmó íyáúsenamo intembá wéuwana wení unáánkwátóiyakemba ainánkómó intembá waení'a kówana kuména óntambo óika'o makón-ontamba kufankwátuwena minóntánká'á mara'á mérowana

⁴ utámakopa'o káráwiyuwai áfááraumai táá'a úwasa tinekembá tata'á úwana tímááfomba waékuraiye.

⁵ Káráwiyuwai miyá úwasarai minkáé'-ínimbá kuyaná wíyómpakewi minínínkáí simátimena séna ímba táá'a íno Ísumba aaraa-táíyá'ó tufúwówanamo pukáiwaimba taawánáyaé sékaimo téyamba ísaraumne.

⁶ Wemó siyáintemba pukáimpinkemba íyáfasinena kówéna ímba maanká'á méraifo utaráampimba iawánékai

⁷ tuwaantantékai wení kísau-waasi kosimátimekai
sékaí Ísu pukáimpinkemba íyáfasinena kentí aifa'á Káríri-aempa'a wína'a koawánánaáwe. Mináái kosimátímekaiyo siyáíye.

⁸ Súwasarai minínínkáí minúwóíyáámbá utarópa'a tuwésarai táátafesarai uyaná tirunkó aamoí úwasarai wení kísau-waasi kosimátimiyantafesarai aampa'á kuyambá

⁹ Ísu minínínkáí tuwánéna séna nááfara maémayaayana'o súwasarai óraako iyé-ímáyáá ésarai wenaísamaifimba tamésarai aísamaiya'a ta'ótoresarai wen-ímáyáá mósá máróyana

¹⁰ Ísu simátimena séna kesífá'awaawi kosimátimiyasa Káríri-aempa'a komésa suwánaaro Ísu siyáíye.

Utámakopa'o káráwiyaawi-taai.

¹¹ Ísu mináái súwasarai wemó súntemba minínínkáí aampa'á kuyambá utámárópa'o káráwiyun-i-waasi tuwímbai Yérúsaremu-naopa'a wésa óraa'-amaan-kisau-waasi paápé ún-tantaa'a kosimátímúwasa

¹² óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-óraa'-waasiye túwaandu urésa aaí símai mimbórá-áái tarímaresa utámárópa'o káráwiyun-i-waasi óraa'-ontamba tímésa

¹³ simátimesa sésa maarán-áái simátíméro. Nó'waamba súsa kwaig-uráunasa Ísuni kísau-waasi tésa wenáuma umémbá maimaésa kóuraawe kosimátíma'mae'a nóro.

¹⁴ Páíratimo minááímó isáínataamo éta moóra-aaiwara'a simáménanasa kembíwí ímba aaifimbá maitínkáíniye suwasá

¹⁵ miní-waási isésa óntamba maimaésa kurésa sunten-áái aantemba kosimátíma'maesa núwana minááígó wété úwasa ísaraamba káfé'wara'a Yúndaa-waasi wéisaawe.

Ísuní waási wembó awánaraan-aai.

Mááka 16:14-18, Rúku 24:36-49, Yóni 20:19-23

¹⁶ Ísunj kísau-waasi sísamaifakemba moórá kumbaimái-waasi Káríri-aempa'a Ísumo minómáká'ó koméaraaromo siyón-omaka'a komérowana

¹⁷ miwí túranka'a paápé úwasa awánésa wen-ímáyáá mósá márówasa tuwímbai kae'-ímáyáá ésa sésa Ísu pukáimpinkemba íyáfasinkai fí'owawa'iyo suwaná

¹⁸ Ísu miwí timándára'a taména séna Maníkó fasi'aémbá siména séna wíyómpa'e marapá'é káráwiyuwo simbá

¹⁹ pó'a mindásafe'a seyaafá'-márafá'á kesáái simátíma'mae'a níyasa kesí waási-i'a ésa kesifowé kemá wenááninkoe Ufaen-ámútánkóe'a kááisamai méraiya'a kentáásúwíka'a nombá maitinké'a

²⁰ simátímakaunda-aai arááiwaesa fasi'ámai ta'ótoraiwae sé'a simátíma'mae'a iyóro. Maramá wéraindara'a kembiwísé'a mé'a káfé'o wérain-tantaa'o tai'áíndara'a kembiwísé'a méraandasafe'a imáyáa úmae'a iyóro Ísu siyáíye.

Kemá Mátíyu súnda-aai taí'áíye.

Mááka

Ísu wíyómpa'a iyówana Mááka moórá-waai úmai siyáánkai-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna Ísu Maníkón-ááninkon-aai agaimakáíye. Mááka moórá-awí'a Yóni-Mááka Yérúsaremufa'a wení naaópa'a ména óraa'a éna Pitaante Póronte'a kísau túwa'nai uráíye. Rómu-waasi Ísun-aai isáíwae séna maanáúfái agaimakáíye. Rómu-waasi fasi'aénkó tiráái tain-kwáásín-owe séna maarán-áái agaiyáíye. Ísu fasi'aémbá tokéna tí'o ún-kwaasi asófatinkena waántáwambo tirunturómbo maitiyuwéna sáwí-imayaagomo ta'ótokompinkemba faútínkaraiye. Miyán-áái Mááka agaimakáíye. Mááka agaiyáin-aigoni ayáiyá'á maarán-táúntámpimbo wérain-aai moórá-waasigo agaimakáíye.

*Yóni nombó maitinkówimo simátimakin-aai.
Mátíyu 3:1-12, Rúku 3:1-9, Yóni 1:19-28*

¹ Maníkón-ááninko Ísu Káráísiti wení ásé-aai maarán-íye.

² Naaófá'á moóráwigon-awí'a Yóni ímbo méronka'a Maníkón-aaimo simátimakin-awí'a Áísáya Yónin-aai símai agaimaréna séna Maníkó séna isaaó. Moóráwigomba ai'maráanana kesáái maimaéna ení aifa'á wéna ení aambá wi'ankéna

³ máásai-marafa'a ména aaemáiyakemba séna Fasi'aénkóni aambó wi'ankáiyamba wení aambá arupíse úmai wi'ankáiyana minámpá'á wíno Maníkó siyáíye

Áísáya agaimaréna siyónka'a Yóni paápé úwana mináái paápé uráíye.

⁴⁻⁵ Yóni nombó maitinkówi máásai-marafa'a komérowasa Yúndiyaa-aempakene Yérúsaremu-naopaken-kwaasi seyaafá'á Yónimpa'a tuwaná simátimena séna kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á tiyana sáwí-imayaa maitiyuwáina'a nombá maitínkáano súwasa miwítí sáwí-awau kufíyúwana Yóni Yóndani-nompimba nombá maitínkaraiye.

⁶ Yóni káámeri-poigoni áyáu-watoi iyéna ásisandena á'wáánkau uréna fa'nóríné wantáámikóni aúwé mintón-aantemba wénena

⁷ simátimena séna moóráwigo kesínaaembo tindawi wemá óraako kembá iyáákaraifo wemó aai síndara'o kemó sendá sáwí'an-íye.

⁸ Kemá nombá maitínkánaumpo wemá Ufaen-ámútánkómbá ai'maráinana kuména kempímbá óraa'a uwátinkainiye siyáíye.

*Ísumba nombó maiyánkarain-aai.
Mátíyu 3:13-17, Rúku 3:21-22*

⁹ Minkánáá Káríri-aempa'a Násareti-naopakemba

Ísu túwana Yóndani-nompimba Yóni wembá nombá maiyankówana

¹⁰ Ísu nompínkémbá iyáfasinowana kampúaran-tawaai tuwínkaa'-úwana Yóni awánómbo Maníkóni ámútanko mááufu'-numaraamba úmaena Ísun-ane'á kumbaúwana

¹¹ wíyómpakemba aaigó aantemba séna emá kesááninko óna'a en-ímáyáá é'a óraa'-aamoi uwánkaumne siyáíye.

*Waántáwanko Ísumba ma'máimo awánarain-aai.
Mátíyu 4:1-11, Rúku 4:1-13*

12 Súwana Maníkóní ámutanko Ísumba simámuwana máásai-marafa'a komérowana

13 ayáátáaka'a 40 no'waamba komérowana waántáwanko Ísu sáwí'o índá awánánae séna fí'o-fi'on-aaí súwana Ísu ímba sáwí'o úmba afáá'-wáí-wáánkó íyáíse'a mérowasa wíyómpakemba Maníkóní kísau-waasisomba kumésa áwa'nai uwánkaraawe.

Ísu éiyain-kwaasimo táántarain-aaí.

Mátíyu 4:12-22, Rúku 4:14-15

14 Ánaaemba Yóni Káriri-marafaken-kawaagon-awí'a Érotintafena séna sáwí'a uráíye siyóntafena Yónimba ándáfa'a máankowana mérowana Ísu Káriri-aempa'a wéna Maníkóní ásé-aaí simátimena séna

15 miwání áwáu paápé isaná Maníkóní nombaragó ewaa'á tifo kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkóní ásé-aaisafe'a timankúnkúmba oro siyáíye.

16 Mináái simátimena Káriri-waaukoni áwáí fakafambo kúmba kae'-wáásíyái awaaón-áwí'a Sáimoni úwana áfákon-awí'a Énduruwe'a mésarai miwítí kísau pósarai mófáá'a to'mái tímapa'a wénesarai mare'mare'-únámbá nompí tukésarai méroyana

17 Ísu simátimena séna kesé'a tekaiyó. Mófáá'o to-tímapa'o nóyantemba aú-kísau tíménakai wénekaí kesáái simátímapa'a wéníyasa kempá'á teró súwasarai

18 mimbáré'maré'-únámbá tuwésarai wesé'a kurááye.

19 Wesé'a kuyaná Ísu kárika'a kúmba kae'-wáásíyái Sépétin-ááninkai awaaón-áwí'a Yémisi úwana áfákon-awí'a Yóníye'a nompín-táómpimba mésarai mare'mare'-únámbá to'mayaa wéuyana

20 Ísu tuwánéna táántowasarai mindómpín-táómpimba tifowáné wení kísau-waasiye tiyuwésarai Ísuwe'a kurááye.

Arumpimbá sáwí-amutambo mérowin-aaí.

Rúku 4:31-37

21 Kápaneamu-naopa'a komérowasa Yúndaa-waasi áamáán-aaímo ísón-kanaa túwana Ísu áamáán-daumpa'a iména wenáái simátimuwasa

22 isésa óraaka sùntafesa sésa áamáambo sentenkáámbá ímba wésifo óraa'-waasigoraamba wésiye sésa táátafesa uráawe.

23 Táátafesa uwaná minámáán-dáúmpá'á moóráwigo wenarumpimbá sáwí-amutambo méron-kwaasigo ména

24 óraaka séna Ísu Násaretifakewi óne. Kentáá nórawa ínawa tasínkambaisaawa tai'áínono. Embá awánáúndawí Maníkóní kawé-kísáú-wáásí óne súwana

25 Ísu sáwí-amutankontafena óraaka séna aseré minkwáásígómbá auwé kóuwo súwana

26 misáwí-ámútánkó minkwáásí famétuwowana aiyayaanko

tata úwana wáá'a túmaena arumpinkémbá kóúwasa

27 awánésa táátafe ésa keáímbá sésa mindórawa'iyo. Aúí'an-iye. Wemá sáwí-amutantafena óraaka sisasá sintembá wéowe suwaná

28 miyá úwasa Káriri-aempa'a Ísun-aaí wété úwasa ísaraawe.

Ísu tí'o ún-kwaasimo asófatinkarain-aaí.

Mátíyu 8:14-17, Rúku 4:38-41

²⁹ Ísówasa áamáán-daumpa'a tuwésa Sáímoninte Éndurunteti naaúmpa'o íyúmba Yémisiye Yóniye Ísuwe úmai íyúmba

³⁰ Sáímonin-aráandaomba áuiya kówana mérowasa Ísumba simámúwana

³¹ iséna wempá'á téna ayáánka'a ta'óto'mai íyáfasinankowana mináúiyá tai'ówana íyáfasinkwena tómbá agaimái tímakaiye.

³² Úwasa fenómpinka'a tí'o ún-kwaasisonkwara sáwí-amutamba tirumpimbó méron-kwaasisonkwara'a tí'maesa Ísumpa'a tuwasá

³³ mindáópaken-kwaasisomba seyaafá ontará'á túwaandu uwaná

³⁴ Ísu fí'o-fí'on-ti'o ún-kwaasisomba asófatinkena sáwí-amutamba tirumpinkémbá maitiyuwówasa misáwí-ámútántómbá Ísuntafesa Maníkón-ááninkon-iye sésa wembá awánontafena aséráaro Ísu súwasa kóuraawe.

*Ísu Kárírafa'o simátímakain-aai.
Rúku 4:42-44*

³⁵ Kóuwana siyataró'á Ísu íyáfasinena mindáópa'a tuwéna Maníkómpá'á inaimó síndasafena ímba waásimo méropa'a koména inái wésena mérowana

³⁶ Sáímoni wení waásise'a Ísumba ayaafái úmai

³⁷ awánésa sésa seyaafá'-wáási embá wéayaafai-owe suwaná

³⁸ Ísu séna fí'on-daopimpa'warata wéneta kesáái simátímapa'a kónaumne. Miyámó ondasáfé'a túne séna

³⁹ Káríri-aempa'a áamáán-daompimpa kosimátímapa'a wénena tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitiyuwówasa kóuraawe.

*Ísu námombo kón-kwaasi kawé'ó uwánkarain-aai.
Mátíyu 8:1-4, Rúku 5:12-16*

⁴⁰ Moórá-kanaa Ísumpa'a námombo kón-kwaasigo téna óraakon-iye séna aísamaifimba takífaena séna kentáfénamo ankáínamo e kanaa'á aúí'a uwásinkainono súwana

⁴¹ Ísun-arumbá úwana ayáántamba ane'á ta'ótorena séna miyá ónaumpo enáúra'a karefó'a kawáúwiye súwana

⁴² minúwóíyáámbá kawáúguwana

⁴³⁻⁴⁴ Ísu óraaka séna enáúra'a kawáúwimba po Mósesemo siyáintemba áamáán-kisau-waasifa'a wéma enáúma máaraatime póíma tímínasa Maníkóntáfésa ísámai tufú'mai agaíyasa seyaafá'nánká awánésa áúrakemba kawáúwiye sénááwe. Énifo enáúra'o uwánkaunda-aai simátimunafo sé waaó Ísu súwana

⁴⁵ minkwáásígó ifátuwana kawé'ó uwánkon-aai simátíma'mae iyúwana minááígó wété úwasa sáwífa'nanka Ísu tíniye sésa kentí naaópimpa'a túwaandu urówana mindásafena Ísu ímba naaó'-nao'o kúmba waási ímbo méronkafamba mérowasa naaó'-naoken-kwaasi wempá'á tóso uráawe.

2

*Ísu aísamaimo pukówimba kawé'ó uwánkarain-aai.
Mátíyu 9:1-8, Rúku 5:17-26*

¹ Tuwímbai-no'waamba waéna Ísu Kápaneamu-naopa'o kúmba wení naaúmpa'a mérowasa sáwífa'-waasi isésa

² túwaandu ésa mindáúmpá sisipáá ésa pááimpa'wara'a sisipáá uwásowana Ísu wenáái wésimatimuwasá

³ éiyain-kwaasi aísamaimo pukówimba taawiya'maésa tumbá

⁴ mindáúmpá sáwífa'-waasi sisipáá uwasá ímba kanaa'ó íyóraantamba ésa naanamífa'á taawiya'maésa imésa afaa'á aúsámaresa ándára ta'ótoresá túwówana kuméména Ísumo méronka aúranka'a kumúwana

⁵ Ísu taawiya'maé

tun-kwáásímó érai'a kawé'á uwánkainiye-imayaamo umbá Ísu tuwánéna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna kesí waásiyo ení sáwí-imayaa maiyauwáúmne súwasa

⁶ áamáambo sun-kwáásí mésa

⁷ imáyáa ésa sésa nóra sénawa miyá síyó. Maníkó weyáá sáwí-imayaa maitiyuwáínífo waási ímba miyá ónááfo Maníkómbá karaánáa'a ánkáíye-imayaa ésa suwaná

⁸ Ísu minímáyáámó umbá iséna simátiména séna nóra séra miyán-imáyáá wéoo.

⁹ Moóráwigo aísamaimo pukáindawintafenamo séna ení sáwí-imayaa maiyauwáúmne sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sénááwe. Énifo moóráwigomo aísamai pukáindawintafenamo séna eyáárika'a íyáfasine ení wandaaí maimaé waaó sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sésa awánánááwe.

¹⁰ Kemá waási úranko marapá'ó méraunda waásiti sáwí-imayaamo maitiyuwáúnda-fasi'aemba tokáumpo aráátíménda awánánááwe séna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna

¹¹ isaaó. Íyáfasinke ení wandaaí maimaé naaópa'a waaó súwana

¹² seyaafá'-wáási túranka'a íyáfasinkwena wení wandaaí maimaéna kúwasa seyaafá'nánká táatafesa ésa Maníkón-áwí'a mósá marésá sésa ímbo awánaraunda-i'a isatá awánáúmne sésa táatafesa ésa tiyáamba tóipimba fáakaawe.

*Ísu Rífáimbo áántarain-aai.
Mátíyu 9:9-13, Rúku 5:27-32*

¹³ Ísu tuwéna Káriri-nonkwaakunkoni áwáífa'a kúwasa sáwífa'-waasi wempá'á túwaandu uwaná wenáái simátiména

¹⁴ wéna awánómba Áráfiásin-ááninkon-awí'a Rífái taakisimó máúndaumpa'a mérowana Ísu awánéna séna íyáfasine kesé'a tiyó súwana íyáfasinena wembá arááiwa'maena kuráíye.

¹⁵ Kúwasa Ísuwe wení kísau-waasiye Rífáini naaúmpa'a imésa tómbá wénowasa taakisimó máún-kwaasiye sáwí'o un-kwáásíyé sáwífa'a Ísumba arááiwa'maesa Rífáini naaúmpa'a imésa wénowasa

¹⁶ áamáán-kawaa-waasifinkemba áamáambo sun-kwáásí Ísu taakisimó máún-kwaasiye sáwí'o un-kwáásíyé tómbó wénomba tuwánéna Ísuni kísau-waasisafesa tísaí esa sésa nóra sénawa taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásísé'a Ísu tómbá wénaiyo suwaná

¹⁷ Ísu iséna séna tiyofaan-kwaasi kawé'-úmaimo méraan-kwaasi ímba wétuwa'nai-ófo tí'o

ín-kwáásí wétuwa'nai-owe. Mindásafe'a arupíse úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tíwae sé'a ímba kunkáumpo sáwí'o úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tíwae sé'a kunkáumne Ísu siyáíye.

*Tómbó aawentamó on-áái.
Mátíyu 9:14-17, Rúku 5:33-39*

¹⁸ Moórá-kanaa Yóni nombó maitínkáíwaini kísau-waasiye áamáán-kawaa-waasiye Maníkóntáfésa imáyáa ésa tómbá ímbo nombá inaí aantemba

wésuwasa tuwímbai Ísumba taáisai esa sésa Yónini kísau-waasiye áamáan-kawaa-waasiti kísau-waasiye moórá-mora-kanaa Maníkóntáfesa imáyáa esa tómbá ímbo naambá inai aantemba wésefo ení kísau-waasi ímba miyámó ombá tómbá úwoi wénaawe. Nóra sésawa miyá wéoo suwaná

¹⁹ Ísu séna moóráwigo aaremó maíndawi amááraasomba tanómba kau-timínda miwísé'a mérainasa aamoí ésa mintómbá ímba a'áo sénááfo úwoi nánááwe.

²⁰ Ánaaemba minkwáásígómbá aí'mae kóiyasa minkánáá amááraasomba tirunkó sáwí'a ínasa tómbá a'áo sénááwe Ísu séna wemó ánaaemba tiyuwénamo iyíndasafena mináái siyáiyé.

²¹ Ísu mináái simátimena séna ááéraan-ampantamo afaa'ó wéraisasamo ombá aú-ampanta ímba kárámai wéfaruwowe. Miyámó iyanamo éna aú-ampantago sáwí'a ínana ááéraan-ampantago aú-ampantaraamba ímba íníye.

²² Aú-anda-aran-domba ááéeraa-sipisipi-asi-anafeumpimba ímba wéfatimaraawe. Miyámó iyanamo éna aú-anda-aran-donko óraa'a éna ááéraan-anafeumba kafaména sáwí'a ínana mindómbá úwoifa'a fatíwiniye. Mindásafesa aú-anda-aran-domba aú-sipisipi-asi-anafeumpimba wéfatimaraawe Ísu siyáiyé.

Ísu sambaatisáfénamo siyáin-aaí.

Mátíyu 12:1-8, Rúku 6:1-5

²³ Moórá-kanaa Yúndaa-waasimo saagon-kánáará'á Ísuwe wení kísau-waasiye wíti-ton-kisau'fa'a wéwesa wení kísau-waasi wíti-aramba kútúmai ásimá pítuwesa nowasá

²⁴ áamáan-kawaa-waasi tuwánésa Ísuntafesa sésa isaaó. Ení kísau-waasi saagaan-kánáámá aambá fáí'makaawasa miyá wéowe suwaná

²⁵⁻²⁶ Ísu séna naaófá'á Téfitimo uráimba aúfáífimbo agaimakáin-aaigoni áwáu ímba ísaraawe. Aífa'-ámáan-káwáágón-áwí'a Ápáyata méronka'a Téfitiye wení waásiye táái tówana Téfiti Maníkóni áamáan-daumpa'a iyéna Maníkón-aúranka'o makón-tomba imaiyéna wénena wení waási timúwasa naráawe. Mintómbá úwoi-waasi ímbo né'ómbanifo áamáan-kísau mo máún-kwaasi aantembo né'ómbaniye. Téfiti mintómbá imaiyéna timúwasa nonká'á Maníkó ímbo aaisambá siyáimbanifo kesí waási miyá owa'á aaisambá ímbo seráámbá wésewe.

²⁷ Maníkó waásisafena imáyáa éna túwa'nai índasafena saagaan-kánáá maréna waási aifa-tántáá'á maréna saagaan-kánáá ánaaen-tantaa'a póna túwa'nai índasafena makáiyé.

²⁸ Wíyómpakemba waási úranko pó'a saagaan-kánáará'ó káráwiyaundawi úmpo saagaan-kánáámó waási kísau mo máémba kendén-iyé Ísu siyáiyé.

3

Ayáámbo kemporarín-kwaasigon-aaí.

Mátíyu 12:9-14, Rúku 6:6-11

¹ Moórá-kanaa Ísu áamáan-daumpa'o iyúmba moóráwigo ayáámbo kemporarón-kwaasi mérowasa

² aaifimbá maenkánae suwái mésa Ísuntafesa sésa saagaanká póna minkwáási kawe'ó uwánkainataamo éta ta'óto'maisa aaifintá maenkánaumne sésa Ísumba awánomba

³ Ísu ayáámbo kemporarón-kwaasisafena séna kemó méraundara tiyó súwana miyá úwana

⁴ Ísu miwísáféna séna kentáásí áamáán-aaifimba nóin-aaíya wéráiyó. Saagaan-kánáará póta kawé-kísáúsááwá máúm sáwí-kisausaawa wémaumno. Waási túwa'nai onasasááwá kawerá óna tínkamonasasaawa puwónááo tísai ena súwasa ímba aai suwaná

⁵ Ísu mótuwana-metuwana éna aaisambá tituwena waásisafesa ímbo imáyáamo ontáféna arumbá úwana ayáámbo kemporarón-kwaasigontafena séna enayáamba fárútuwaaó súwana ayáámbo fárútuwowana kawé'á uwánkowasa

⁶ áamáán-kawaa-waasi áamáán-daumpa'a tuwésa minúwóiyáán-úmai Érotini waási túwaandu ésa Ísumba nóraumaisaawa tufuwónaumno sésa tu-fuwíyanamo puwínda-aaí siyáawe.

Sáwífa'nanka nonkwaaúnkóní áwáífa'o kuráan-aaí.

⁷ Ísu tiyuwéna wení kísau-waasi tí'maena Káríri-nonkwaaunkoni áwáífa'o kúmba sáwífa'-waasisomba Kárírifaken-kwaasiye Yúndiyaafaken-kwaasiye

⁸ Yérúsaremu-naopaken-kwaasiye Ítúmiyaa-aempaken-kwaasiye Yóndani-nonkoni menáípákén-kwáásíyé Táyya-nao'-aempaken-kwaasiye Sáíndóni-nao'-aempaken-kwaasiye miyáumaifaken-kwaasisomba Ísuni kísau-aaí isésa Ísumpa'a tóso uwaná

⁹⁻¹² sáwífa'-waasi asófatinowasa mindásafesa tí'o ún-kwaasisomba asófasinowasa sésa Ísun-ane'ó ta'ótoraiyanesa famé'mae iyúwasa tirumpimbó sáwí-amutambo méron-kwaasi Ísumba awánésa mara'á kífaesa óraaka sésa emá Maníkón-ááninko óne suwaná Ísu óraaka séna Maníkón-ááninko óne sé'a ímba símai paápé oro séna wení kísau-waasi simátimena séna sáwífa'-waasi famé'maesa famésiyuwaafó nompín-táómba maimaé ewaa'á másínkáaro siyáíye.

Ísu wení kísau-waasimo táántarain-aaí.
Mátíyu 10:1-4, Rúku 6:12-16

¹³ Ísu omápa'a iména tuwímbai iyáfasintinkanae séna táántowasa wempá'á iyúwana

¹⁴ minkwáásífínkémbá sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi iyáfasintinkena séna kesí aantá-waasi é'a mé'a kesáái kosimátimapa'o wíyantafe tí'maré'a

¹⁵ tirumpinkémbó sáwí-amutambo komaitiyuwáíya-fasi'aembo tímúnda miyásáfé'a iyáfasintinkaumne siyáíye.

¹⁶ Miwí túwí'a Sáímoniye séna aú-awí'a Pítaawe simánkena

¹⁷ Sépétin-ááninkorai túwí'a Yémísini Yóni aú-awí'a Póánésiye súwaiyai mináwíkoní áwáu wíyónaaimo siwáíní áráákoraiye súwaiyaisafena séna

¹⁸ moóráwigo Énduruni moóráwigo Fírípini moóráwigo Pátóromiyuni moóráwigo Mátíyuni moóráwigo Tómaasini moóráwigo Áráfíasin-ááninko Yémísini moóráwigo Tándiyasini moóráwigo Sáímoni wemá Rómu-kamani-waasi tí'mátuwanaemo siyáiwaini

¹⁹ moóráwigo Yúndasi-Ísakerioti wemá ánaaemba Ísumba wení namuro-wáásímó aráátimakaiwai miyáumai-waasi Ísu iyáfasintinkena naaópa'a kouwékáíye.

Ísunte Píyésepurinte-taai.
Mátíyu 12:24-32, Rúku 11:14-23, 12:10

²⁰ Ísu naaúmpa'o iyúmba aneká sáwífa'-waasi túwaandu ésa sisipáá untáfésa Ísuwe wení kísau-waasiye tómba ímba kanaa'á naráátámbo uwasá

21 Ísun-amááraa isésa uwóí'a úmae wéniye sésa taaiyánae sésa tiyáawe.

22 Yérúsaremu-naopaken-kwaasi Maníkóní amáámbo sun-kwáásí tésa sésa sáwí-amutantonti kawáágón-áwí'a Piyésepurí fasi'aémbá amísana tokéna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiye suwaná

23 Ísu táántowasa tuwaná waé'mai-aai simátimena séna waántáwankomo éna ímba waántáwamba maisuwáíníye.

24 Moórá-andamo tiyésamo ésa tuwínkaa'a urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

25 Moórá-akumba aaimó tuwintáán-akumba pósa tuwínkaa'-urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

26 Waántáwankoni waási tiyésamo tuwínkaa'-ésamo ésa ímba fasi'ámai méranaawe.

27 Moórá-aai imáyáan-oro. Moóráwigo moórá-nankoni afowámó fasi'aéwí mérainanamo éna mindáúmpákén-úmémbo maíndasafenamo éna ímba úwoi iyáferainifo miwámá mindánkóní afowámbá ándá kárá'umakenamo éna kanaa'á iyáfekena wení moparáwímbá umémbo máíníye Ísu siyáíye.

28 Ísu simátimena séna ísáaro. Waási sáwí-kisau wémaesa símai sáwí'o uwátínkáamba mindá Maníkó maitiyuwáínífo

29 Ufaen-amútánkóntáfésa símai sáwí'o uwánkaiyamba mindá Maníkó ímba maitiyuwáínana waé'wae'a íníye Ísu siyáíye.

30 Ísuntafesa sésa sáwí-amutanko wenarumpimbá méraiye mo suntáféna Ísu mináái simátimakaiye.

*Ísun-anówawe áfárawaisai-taai.
Mátíyu 12:46-50, Rúku 8:19-21*

31 Mináái simátimuwasa Ísun-anówawe Ísun-áfárawaisaiye tésa máápa'a tamésa sésa Ísuntafesa tiyó kosimáméro suwasá

32 naaúmpa'o méron-kwaasi sésa enanówe enáfárawaisaiye máápa'a tamésa wéaantaawe suwaná

33 Ísu séna kesinó nááwa'íyo. Kesífárawaisai nááwiya'o séna

34 naaúmpa'o méron-kwaasi tuwánéna séna kesinó kesífárawaawi méraawe.

35 Maníkómó sintembó owí kesinówe kesúnafaraawinen-owe Ísu siyáíye.

4

*Moóráwigo ánáuntumba tu'makáin-aai.
Mátíyu 13:1-23, Rúku 8:4-15*

1 Aneka'á Ísu Káríri-nonkwaqunkoni áwáífa'a koména aai wésimatimuwasa sáwífa'nanka tóso ésa ewaa'á tamérontafena nompín-táómpimba iyátena mérowana nompín-táómba waaún-afofora'a wérowasa minkwáásísómbá nonkwaaúnkóní áwáífa'a mérowana

2 fi'o-fi'on-aai waé'mai simátimena séna

3 ísáaro. Moóráwigo ánáuntumba maimaéna kisaufa'a wéwena

4 mátu'maraisana tuwímbai-anauntumba aampa'á kunkwéraisana nu-magó fáí'nasukaiye.

5 Tuwímbai-anauntumba óntankwara'-marafimba kunkwéna paáká'-márafímbá éna minúwóiyáán-úmai óraa'a isaná

6 aa'á kaisaná ánú'a ayáátáaka'a ímba kunkéna aáénkaguraiye.

7 Tuwímbai-anauntumba karaampa'á kunkwéna kárúraisana karaan-tantáákó fandundupásúwáísana ímba arambá wéiyaiye.

8 Tuwímbai-anauntumba kawé'-márafímbá kunkwéna kárúrena óraa'a éna arambá imái sáwífa'-aramba iyéna tuwímbai íyáákamai-aramba íyáísana tuwímbai imaimái-aramba wéiyaiye.

9 Ísáán-kwaasi ísámai kawé'án-oro Ísu siyáiyé.

10 Ísu súwasa ánaaemba wení kísau-waasiye tuwímbai-waasiye mésa Ísuntafesa sésa minkwáé'mái-ááígóní áwáuma sinatá ísáano suwaná

11 Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaigoni áwáumo wésimatimunda Maníkó kembiwí imáyáa tímísa'a wéisaafo fí'on-kwaasi waé'mai-aaí aantemba wésimatimumpo

12 Ísáámbanifo ímba ísámai kawé'á wéowe.
Awánaambanifo ímba awánamai kawé'á wéowe.
Ísékaa Maníkómpá'á tewaná Maníkó miwítí
sáwí-imayaa maitiyúwáísino.

Mindásafe'a waé'mai-aaí simátimune Ísu siyáiyé.

13 Ísu simátimena séna maankwáé'mái-ááímó simátimunda ímba ísáafo fí'o-fi'on-kwaemai-aaimo sendá ímba ísánááwe.

14 Minááígóní áwáumo sendá ísáaro. Moóráwigomo ánáuntumbo tu'maráinten-úmai Maníkón-aaí simátímísana

15 tuwímbai-anauntumbo aampa'ó kúmimba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aaí ísááwana waántáwanko téna tirumpinkémbá maimái úwoifa'a wétiyuwaiye.

16 Tuwímbai-anauntumbo óntankwara'-marafimbo kúmimba waási tirumpintá kúmísasa minúwóiyáámbá Maníkón-aaí ísésa aamoí ombánifo

17 ímba tirumpimbá ta'óto'mai kawé'á owasá Maníkón-aaísafesa umbai-taiyé sésa Maníkón-aaí ifá'á wétuwaawe.

18 Tuwímbai-anauntumbo karaampa'ó kúmimba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aaí ísáámbanifo

19 marapá'-úmbái-tántáátáfésa imáyáa úmae nésa ónta-imayaa úmae wénesa fí'o-fi'on-tantaa'a maénae símae nésa miyán-imáyáágó Maníkón-aaí faráátasuweisasa ímba Maníkóní kísau wémaewe.

20 Tuwímbai-anauntumbo kawé'-márafímbó kúmimba waási tirumpimbá kúmísasa Maníkón-aaí ísésa tirumpimbá ta'óto'mai kawé'á ésa fasi'ámai mésa Maníkóní kísau maésa wétuwa'nai-owasa tuwímbai íyáákamai-kísau maésa wétuwa'nai-owe Ísu siyáiyé.

Ómbó kúrakain-aaí.

Rúku 8:16-18

21 Ísu simátimena séna ómbó kúra'maraamba ímba aúpá'á marésa ímba taare-améndaampa'a wémaraafo afora'á mósá wémaraawe.

22 Miyámó onten-úmai aúpá'ó wérain-tantaa'a seyaafá afora'á paápé ínasa awánánááwe. Kumeupá'ó wérain-tantaa'a afora'á paápé ínasa awánánááwe.

23 Ísáán-kwaasi ísámai kawé'án-oro.

24 Tíménten-úmai Maníkó miyáumai tíména aneka'á tímíniye. Mindásafe'a ísáán-aaí imáyáa úmai kawé'án-oro.

25 Maníkón-aaí ísámaimo kawé'ó owí Maníkó túwa'nai ínasa moórá-aaíwara'a ísánááwe. Maníkón-aaí ímbo ísámai kawé'ó owí tirumpinkémbá maimainana ímba wéiniye. Mindásafe'a ísáán-aaí imáyáa úmai kawé'án-oro Ísu siyáiyé.

Ánáuntumba tukáisana arambó iyáin-aai.

²⁶ Ísu simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ye. Moóráwigo ánáuntumba tu'maréna

²⁷ ímbo áwa'nai ímbá waéna siyaréna wéisana ánáuntunko weyáárika'a wéanon-ye.

²⁸ Maragó ánáuntunkomba áwa'nai isaná áruma wíkéna óraa'a éna arambá iyéna

²⁹ áfuma kaisaná fáká'naiyan-kanaa tisasá fáká'mai wénaawe Ísu siyáie.

Taaérankon-aai.

Mátíyu 13:31-35, Rúku 13:18-19

³⁰ Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánimba nóinkara kawááníyómpo maarán-áái simátiména'a ísáaro.

³¹ Maníkó wení waásimo kawáánimba maarán-ye. Kári-taerankon-awi'a másítáti mintáígón-aramba ímbo ane'ó awánaraan-taeramba marafímbá u'makáawana mimpínkémbá wíkéna

³² óraa'a éna óraa'-amaima mófarena wété uráisana numagó mimpímpá'á ánáamba úmarena wémaiye Ísu siyáie.

³³⁻³⁴ Ísu waásisomba aaí simátimenae sénamo úmba ímba aforá siyáifo waé'mai-aai aantemba simátimuwasa tuwímbai súntemba móisasuwowana mináyáiyákémbá simátimuwasa móisowana miyáumai simátimena éni fo wení kísau-waasi wesé'o méronka'a minááígóní áwáu simátíma'maena iyáie.

Óraa-fiyunda torówana Ísu mafaimakáin-aai.

Mátíyu 8:23-27, Rúku 8:22-25

³⁵ Minkánáá fenómpinka Ísu wení waásisafena séna nonkwaaúnkóní menáípátá kónae súwasa

³⁶ fí'on-kwaasi tiyuwésa Ísumba áí'maesa nompín-táómpimba íyáte kuwasá tuwímbai-nompín-taonkwara'o kumbá

³⁷⁻³⁸ Ísu mintáónkoni ayáífá'á aùn-kwaigurówana óraa-fiyunda torówana nonkó tufántááfan-éna nompín-táómpimba ówitowasa kúwáfekunafo sésa inkaisésa Ísumba koaúsésa sésa óraakoo ken-ímáyáá ímba inatá puwúnafosa súwa'nai uwo suwaná

³⁹ iyáfasinena fiyúndágonte nonkóntétafena óraaka'a séna mafáékaiyo súwasarai fiyúndágoe nonkóe mafáúyana nonkó kará'náguwana

⁴⁰ Ísu simátimena séna nóintafera wéinkaisoo. Kentáfé nóra séra ímba timankúnkúmba wéoo súwana

⁴¹ táá'a úwasa keáímbá sésa nóran-kwaasiya isanawá fiyúndágoe nonkóe'a wenáái isaíyó sésa tiyáámba ufakésa táátafesa ésa siyáawe.

5

Sáwí-amutamba arumpinkémbó maiyáúkain-aai.

Mátíyu 8:28-34, Rúku 8:26-39

¹ Simásuwesa mindómpín-táómpimbo kumbá Káriri-marama tínaaempa wérowana Kégésaa-marama túrampa'a wérowasa mimbáráfá'ó kumbá

²⁻⁴ Ísu mindómpín-táómpinkemba mimbáráfá'á kumúwana moóráwigo sáwí-amutamba arumpimbó méron-kwaasigo utátínkón-ontan-aifa'o maúmpakemba Ísumpa'a tiyái. Minkwáási kára'umarontemba tara'naara'ó úwaima éna ímba waási mésa ímba kára'umakowana

⁵ wááwáíye nó'waane omápa'o utátínkón-ontan-aifa'a wénena wáá'a wétena óntantamba wenáuma wékambisena

⁶⁻⁸ nénkakemba Ísumba awánéna awaantanténa Ísun-amándára'a taména wen-ímáyáá éna áwí'a mósá marówana Ísu minkwáásígó arumpinké-sáwí-ámútánkóntáféna séna emá sáwí-amutamba ómpo minkwáásígómbá auwé kóuwo súwana óraaka séna Ísuwo íyáákamai-Fasi'aenkon-ááninko ómpo Maníkóntáfé ísámai sínkamonaafainifo nóra uwásinkainono súwana

⁹ Ísu séna enáwí'a nááwa'ono súwana séna sáwífa'a méraumpo kesúwí'a sáwí fakoma úne séna mérowasa

¹⁰⁻¹³ omápa'a sáwífa-poima mésa umá wénowasa minkwáásígó arumpinké-sáwí-ámútántómbá Ísuntafesa óraaka sésa fi'opa'a ímba si'maraaó. Mimpóí tirumpintá si'maraaó suwaná miyán-oro súwasa sáwí-amutantomba minkwáásígón-arumpinkemba kárúwesa póí-tirumpimba koférówasa mimpóísómbá seyaafá'á ámémpakemba tuwaantantésa nonkwaaúmpíntáámó kúwáférómba putásowasa

¹⁴ póíya'o tafíkówi miyámó úmba awánéna minúwóíyáámbá naaópa'a wésa kísau fimpá'o méron-kwaasi mósimatim-besimati uwasá isésa koawánánae sésamo kumbá

¹⁵ Ísumpa'a kotúwaandu ésa awánomba sáwí-amutantombo arumpinkémbó kóun-kwaasigo unáánkwátóí úmarena kawé'-úmai mérowasa koawánéna tááte'a úwasa

¹⁶ Ísu minkwáásígómbó kawé'ó uwánkawasamo awánon-aaiye póígomo ún-aaiye simátímúwasa

¹⁷ isésa Ísuntafesa sésa maambáráfá'á ifá siyuwésa kóuwo suwaná

¹⁸ nompín-táómpimba íyátowana sáwí-amutambo maiyauwón-kwaasigo Ísuntafena óraaka'a séna esé'a kónae súwana

¹⁹ ímbanifo ení naaópa'a kuré Fasi'aénkómó arumbá uwánkenamo kawé'ó uwánkáín-aai enamááraasomba kosimátimiyo súwana

²⁰ Tékáporisi-aempa'a mindáópata Ísumo uwánkon-aai simátíma'mae kúwasa seyaafá'-wáásí sáwífa'-imayaa uráawe.

Inaamarúgóe aaregónté-taai.

Mátíyu 9:18-26, Rúku 8:40-56

²¹ Ísu Káíriri-waaunkoni menáípákémbá nompín-táómpimba kouweréna túmba aneká waaúnkón-áwáífa'a mérowasa sáwífa'-waasi túwaandu uwaná

²² moóráwigo amáán-danka'o káráwiyowin-awi'a Yáírásí téna Ísumba taawánéna Ísu óraakon-iye séna aísamaifimba kífaena

²³ óraaka séna kesiyáámúmba puwíndasafena wéifo tiyéma ane'á kota'ótořenana asóféna kawé'-úmai méraino súwana

²⁴ Ísu wesé'o kúmba sáwífa'-waasi Ísumba úkúresa arááiwa'mae kuwaná

²⁵ moórá-ininkomba áí'o ún-ininkowara'a arááiwa'mae kúmba wembá naaeyámba ankówana sísamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai maisuwéna mináí'á ímba é'ankowasa

²⁶ sáwífa'-ika tíyofaan-kwaasi áwa'nai uwaná óntamba tíma'mai tai'ásuwowana mináí'á ímbo é'ankomba óraa'-ai'a uwágúwana

²⁷⁻²⁸ minínínkó Ísumo kawé'ó uwátínkaron-aai iséna séna Ísuni unáánkwátóíya'a kota'ótóráánana sí'a ésinkainiye séna sáwífa'-waasimo arááiwa'mae kumpímbá minínínkó maréna ánaaempakemba unáánkwátóíya'a ta'ótorowana

²⁹ mindááéyánko é'ankowana asófasinkaiye-imayaa úwana

³⁰ Ísu imáyáa éna séna kempínké-fásí'áénkó moóráwigomba kawe'á uwánkáiye séna waé'mai tuwánéna séna nááwawa kesí unááankwátóiya'a ta'ótóráina'iyo súwasa

³¹ wení kísau-waasi Ísumba simámeša sésa úwé sáwífa'-waasimo famé'mae iyómpimba ta'ótokaafo nááwawa kesí unááankwátóiya'a ta'ótóráina'iyo nóra séwa wéseno suwaná

³² ta'ótorowintafena móawana-meawana úwana

³³ minínínkó asófaskaiye-imayaa úwana anekembá tata'á úwana Ísun-aísamaifimba kífaena asófankon-aai simámuwana

³⁴ Ísu séna kesímánaako kentáfé sé érai'a súwa'nai índawin-iyé sända póna áí'a é'ánkáifo kawe'-úmai waaó Ísu siyáiyé.

³⁵ Ísu mináái wésuwasa áamáán-danka'o káráwiwini naaópaken-kwaasi tésa Yáírásintafesa sésa enayáámúnko pukáifo óraakontafe ténafo siyó suwaná

³⁶ Ísu mináái iséna ifátuwena Yáírásintafena séna minááisáfé ímba áákauraumo indá kentáfé amankúnkúmba uwo séna

³⁷ arááiwa'mae kun-kwáásísóntáféna maanká'-méraaro séna Pítaane Yémisine wenáfákon-awi'a Yónine tí'maena kúmba

³⁸ sáwífa'-waasi áamáán-danka'o káráwiwini naaúmpa'a túwaandu urésa óraa'-ifi'a wétowana Ísu iséna

³⁹ naaúmpa'a iyáferena séna ímba ifi'á taaró. Minárásígó ímba pukáifo úwoi aúma wéraiye súwasa

⁴⁰ Ísun-awíyáái uwaná ti'mátuwowasa máápa'a kúwákárúwowana minárásígón-anófoiyé wení kísau-waasiyauwe tí'maena minárásígó pukópa'a iyéna

⁴¹ ayáánka'a ta'ótorena wenááfinkemba simámena séna tarita kumi miyámó súmba waé'mai séna inaamarúgóó iyáfasinaao súwana

⁴² iyáfasinkwena sífákémba kael'á kumbaimái-aataimo maisukáin-inaamaru iyáfasinowasa awánésa táátafesa uwaná

⁴³ Ísu óraaka séna kemó únda-aai ímba simátíméro séna minárásígómbá tómbá áméro siyáiyé.

6

*Násaretifakewi Ísumba tínaaeni'o uwánkaraan-aai.
Mátíyu 13:53-58, Rúku 4:16-30*

¹ Minkákembá Ísu wenamáapa'a wéena wení kísau-waasise'o kúmba

² Yúndaa-waasi áamáán-aaimo ísón-kanaara'a áamáán-daumpa'a iyéna aai simátimuwasa sáwífa'-waasi iséna táátafesa ésa sésa nááfakena kawe'-ímáyáa maiyénawa kawé'-áái wésimasimenasaawa nááwawa fasi'aémbá amísanawa kawé-kísáú ímbo awánáúnda-kisau wémaiyo.

³ Wentáámó awánáúnda wení kísau taaisambó tuwímbai-tantaa'o wéiwain-iyé. Máriyaan-ááninko éna Yémisiye Yósisíye Yúndasiye Sáímoni-iyai tuwaaón-iyé. Wenáúnafaraawimba maanká'á méraawe. Maankákéwí éna úwoi-waasin-ifo nááfakena mináái isénawa mifásí'áémbá maiyénawa wésiyo sésa kaorésa tínaaemba uwámúwana

⁴ Ísu simátimena séna Maníkón-aaimo simátímíwai fí'o-fi'on-daopa'a

wénisasa wenáwí'a mósá wémaraafo wení naaópa'o koméramba we-namááraa sésa kesáámó úndanten-kwaasin-iyé sésa wenáwí'a ímba mósá makáawe Ísu siyáiyé.

⁵ Kesáámó úndanten-kwaasi éna ímba súwa'nai íníyemo suntáféna ímbo awánon-kisau moórá-mora-kisau aantemba maiyáíye. Moórá-mora tí'o ún-kwaasi tine'á ayáántamba ta'ótorena asófatinkena

⁶ wenamáápakén-kwaasi sésa ínta súwa'nai íníye
sun-ááísáféna imáyáa uwááena naaó'-nao'a
Maníkón-aai simátímapa'a kuráíye.

*Ísu wení waási kísaura'o ti'mákain-aai.
Mátíyu 10:5-15, Rúku 9:1-6*

⁷ Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi táántowasa tuwaná waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitíyu'mae nóro-fasi'aemba tiména séna kaesá uwásuwe'a nóro séna

⁸ óraaka simátiména séna aampa'ó wíyamba ímba moórá-tantaa'a maimaé'a koró. Tómbá ímba maimaé wé'a tón-únámbá ímba maimaé wé'a óntamba ímba maimaé'a koró. Táúmba faimaé'a

⁹ tísamai ánáamba wimaé'a moórá-mora unááankwátói timantentén-úmai kufé'mae'a koró.

¹⁰ Maníkón-aaimo simátimiyantafe moórá-naopa'o wíyasamo naambó timíya'a mindáúmpá'-aantemba mé'a kentí kísau maimái tai'é'a mindámbá tuwé'a fí'on-daopa'a koró.

¹¹ Moórá-naopa'o wíyambo naambá ímbo timésamo kentáái ímbo isáíyanamo éna Maníkó mindáópaken-kwaasi ímba aamoí uwátinkainifo aiyowáí'a é'a tísamaifakem-baramo uwáéntemba uwá'mare koró Ísu simátimuwasa

¹² wení kísau-waasi isésa naaó'-nao'a wénesa kosimátimesa sésa sáwí-imayaa tínaaemba uwáme'a Maníkómpá teró sésa

¹³ sáwí-amutantomba waási tirumpinkémbá komaitiyuwésa tí'o ún-kwaasi taaéraampinken-domba atínkáfa'a kuwasá asófaraawe.

*Yóni nombó maitínkaraiwai pukáin-aai.
Mátíyu 14:1-12, Rúku 3:19-20, 9:7-9*

¹⁴ Ísuni kisaugon-aai símae iyúwana Káríri-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti mináái ísaraiye. Ísuntafesa tuwímbai sésa Yóni nombó maitínkaraiwai pukáimpinkemba iyáfasinkena póna wempímbá fasi'aémbá wéraisana miyán-kísáú wémaíye suwasá

¹⁵ tuwímbai sésa wemá Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Íráiyaa pukáimpinkemba iyáfasinena méraiye suwasá tuwímbai sésa wemá naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowiyaamba méraiye suwaná

¹⁶ Éroti iséna séna wemá Yóni nombó maitínkaraiwain-íye. Kemó séwánasamo Yónin-anuwarambó kambísówanamo pukáimba iyáfasinankaraisana méraiye Éroti siyáíye.

¹⁷⁻¹⁹ Ááéma Éroti wenáfákon-awaaininkon-awi'a Érótiyasimba maiyówana Yóni séna enáfákon-awaainimba aambá fáí'makaawa maiyáane símasima'a wéuwana Éroti ti'marówasa Yónimba koái'maesa ándáfa'a máánkarowana Érótiyasi Yónin-aaisafena aaisambá séna tufuwónae súwana

²⁰ Éroti séna ímbaniye séna Yóni kawé'-ímáyááwára'-wáási úntafena Éroti wenáároi inkaiséna wenká'á káráwiyena Érótiyasi tufífo séna wenká'á káráwiyena wenáái iséna sáwífa'-imayaa uwánkena aasiyaasí koísaraiye.

²¹ Énifo ánaaemba Érótiyasini kanaamó túmba Éroti óraa-tanomba kaumái wení kawáá-wáásiyé i-wáásiyé Káríri-aempaken-oraa'-waasiye tímúwasa nowaná

²² Érotíyasín-ayaamunko téna araimá marówasa Érotiye tómbó non-kwáásiyé aamoí uwánkówana Éroti minárásígóntáféna séna nóin-tantaatafenawa aráái taiyó. Simásímína áméno.

²³ Érai'a sumpo síesai ina'á áméno. Kesí maragó aráái táínamo e síesai ina'á tuwín-ameno súwana

²⁴ anówamba koáisai ena séna nóin-tantaara komaénaumno súwana séna Yóni nombó maitínkaraiwaini a'nómbá koáisai e mauwó súwana

²⁵ minúwóiyáámbá Érotimpa'a téna taáisai ena séna káfé'a Yóni nombó maitínkaraiwai anuwarambá kambísámai a'nómbá táúfapimba ma'mái simiyó súwana

²⁶ iséna arumbá úmbanifo aifa'á fasi'aén-ááímó siyáin-aai imáyáa éna tómbó non-kwáásiwára'á ísaraantafenawe séna ímba a'áo sénæ séna

²⁷ moórá-i-waasi ai'marówana ándáfakemba Yónin-anuwarambá kambísámai a'nómbá

²⁸ táúfapimba maréna maimaéna minárásígómbá máamuwana maimaéna anówamba máamuwasa

²⁹ Yónini kísau-waasi iséna wenáúma komaimái utaráawe.

Ánaaemba Éroti Ísuni kisaugon-aai iséna séna minkwáási Yóni nombó maitínkaraiwai éna pukáimpinkemba íyáfasinankaisana méraiye Éroti siyáiyé.

Ísu sáwífa'-waasi tómbó tímákain-aai.

Mátíyu 14:13-21, Rúku 9:10-17, Yóni 6:1-13

³⁰ Ísu kísaura'o ti'mákain-kwaasi minkísáú maisuwésa Ísumpa'a tésa seyaafá-kísáúmó máún-aaiye aaimó sun-ááiyé simámúwasa

³¹ Ísumpa'a sáwífa'-waasi kuré-tiyesa untáfésa tómbá ímba kawé'-úmai nowaná mindásafena wení kísau-waasisafena séna waásimo ímbo mérepata kométa saagaanó súwasa

³² nompín-táómpimba íyátesa waási ímbo mérepataawe sésa kuwasá

³³ sáwífa'-waasi tuwánésa embí miwín-owe sésa naaó'-naokembo marapá'á tóso uwasá Ísu-iyai nompín-táómpimbo kumbá

³⁴ marapá'á kuména misáwífá'-wáási tuwánéna arumbá uwátinkena sipisípi-poimo miwímó káráyiyon-kwaasi ímba mérowasa keyáá aantemba mérontafena Ísu arumbá uwátinkena ayáátáá'-aai wésimatimuwasa

³⁵ fenómpinka'a wení kísau-waasi wempá'á tésa sésa ímbo sáwífa'-waasi méraapa'an-ifo fenáíndara

³⁶ ti'márénasa ewaa'-náómpimpa'a wénesa tómbá méyámbaráaro suwaná

³⁷ Ísu simátimena séna kemá tómbá tíméro súwasa sáwífa'-ontankakemba 200 kinaaraken-tomba méyámba'maisa tímúsina. Ontamba ímba wéraiye suwaná

³⁸ nóraumai-tona makáawai koawánaaro súwasa koawáné tésa sésa kári-tomba séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wára'á wéraiye suwaná

³⁹ Ísu wení kísau-waasisafena séna unkwima'mái mara'á méraaro súwasa

⁴⁰ moóráfa'a 50 waasi máúwasa moóráfa'a 100 waasi máúwasa miyáumai-waasi túwaandu urówana

⁴¹ Ísu séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wára'á maisoréna wíyómpa'a kararéna Maníkóntáféna súwiyo simásuwena mintómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi tímúwasa misáwífá'-wáási tímúwasa mófáá'a tafántafan-úmai tímúwasa misáwífá'-wáási tímúwasa

⁴²⁻⁴⁴ seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa sáwífa'a 5,000 waasi nowaná tímú'a fówasa wení kísau-waasi mintón-ayai sísamaifakemba kae'á kumbaimái-unampimba fáítuwana ówitaraiye.

*Ísu non-afófora'o kuráin-aai.
Mátíyu 14:22-33, Yóni 6:16-21*

⁴⁵ Fáítuwana ówitowana minkákémbá Ísu wení kísau-waasi ti'maréna séna aifa'á nompín-táómpimba iyáte'a menáipá'-náópa'a Pétésáitafa koró. Misáwifá'-wáásí ti'maré sé'a kentí naaó'-nao'a koró simátimenaumne séna.

⁴⁶ misáwifá'-wáásí ti'marówasa miwítí naaó'-nao'a kuwaná Maníkómpá'ó inaimó sindasafena omápa'a imérowana

⁴⁷ nó'waamba túnkúwana Ísu weyáá marapá'á mérowasa wení kísau-waasi nompín-táómpimba non-afufumpá mérowana maramá nénka'a wérowana

⁴⁸ Ísu awánómba óraa-fiyunda to'maé téna mintáómba tata'óto'marowasa nombó tuwíntámae kun-táámbá nonkó maimaúwasa ímbo kumbá si-yarónka'a Ísu non-afófora'a maréna wení kísau-waasimo méronka'a táyáákaguwasa

⁴⁹⁻⁵⁰ awánésa táátafesa ésa tinekembá tata'á uwasá sésa waántágo wéniye suwaná Ísu minúwóiyáán-úmai séna táá'a ifó aáno'a méraaro. Kemá úne séna

⁵¹ nompín-táómpimba iyátena wewará'á imérowana óraa-fiyundago mafauwasa áfááraumai táátafesa uráawe.

⁵² Kári-tombo sáwifa'-waasimo tafámbai timúwasamo nowíní áwáu ímba mindásafesa imáyáa unkákémbá táátafesa uráawe.

*Ísu Kénésárétifa'a tí'o ún-kwaasimo asófatinkarain-aai.
Mátíyu 14:34-36*

⁵³ Táátafesa áfááraumai ésa waaúnkóní menáipá'á Kénésáréti-marafa'o kumbá nonáwáifa'a nompín-táómba ándá kárá'umaresa

⁵⁴ marapátá kúmúwasa mimpápákén-kwáásí Ísumba awíyésa Ísun-iye sésa

⁵⁵ naaó'-nao'a simátimesa Ísumo tamaún-aai isésa tí'o ún-kwaasi taarerá'á taawiya'maé tóso uwaná

⁵⁶ Ísu kári'-nao'e óraa'-nao'e wénuwasa tí'o úwai tí'mai marupá'á marésa sésa ení unáánkwátói áráiya'a ta'ótoraiyana tí'a étinkainkwae suwasá ta'ótórówana tí'a étínkaraiye.

7

*Tíwá'náti áamáambo siyáan-aai.
Mátíyu 15:1-9*

¹ Ámáán-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé Yérúsaremu-naopakemba Ísumo méropa'a tésa

² tuwánomba Ísuni kísau-waasi tuwímbai tiyáamba ímba non-kwisuwésa tómbá nowasá

³ Yúndaa-waasi áamáán-kawaa-waasiye úwoi-waasiye tíwá'náti áamáambo arááiwaúntafesa tiyáamba non-kwisukésa tómbá nésa

⁴ maaketifákémbá naaópa'a iyésa tiyáamba non-kwisukésa tómbá nésa tíwá'náti áamáamba fí'o-fi'on-amaamba arááiwaesa táúfa'e nonánáwé anaféúne non-kwiyaawe.

⁵ Ámáán-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé Ísumpa'a túwaandu ésa sésa ení kísau-waasi nóra sésawa kentáá síwá'náti áamáamba ímba arááiwaesawa tiyáamba ímbo non-kwiyoomba tómbá wénao suwaná

⁶ Ísu séna kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásín-owe. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátimakowin-awi'a Áísáya kembiwísáféna érai'-aai agaimaréna séna Maníkó séna

maawí kesúwí'a tóikaken-aantemba sésa ken-ímáyáá ímba tirumpimbá wéraiye.

⁷ Waásiti áamáamba símai paápé ombánifo Maníkóní áamámban-iyé karo'ó sembá miyaráán-úmai ken-ímáyáá karo'-ímáyáá mósá wémaraawe

Maníkómó siyáimba aúfáifimba agaimakáiyé.

⁸ Maníkóní áamáamba tuwé'a tíwá'náti áamáamba wétoraawe.

⁹ Maníkón-aai túwáántafe'a miwán-ánóndáá kentááisafe'a aamoí wéowe.

¹⁰ Naaófá'á Mósese séna kentinófoi-tuwi'a óraa'an-oro. Énifo tinófoimo sáwikaambo simátinkaindawimba tufuwíyana puwíníye Mósese siyáifo

¹¹ kembiwímó siyáimba tinófoisafesa simátimesa sésa moórá-tantaa'a Maníkóndén-ifo ímba kanaa'á timénaumne siyésa

¹² tinófoi ímba wétuwa'nai-owe. Miyámó ontáfé'a kanaán-iyé wésewe.

¹³ Miyá-sáwí'ó ontáfé'a Maníkón-aai tuwé'a kentíwá'náti áamáamba wéaraaiwae'a kentáái wésimatimewe. Miyaráámbá wéowe Ísu siyáiyé.

*Waásimo sáwí'ó uwátínkáín-tantaakon-aai.
Mátíyu 15:10-20*

¹⁴ Ísu mináái simátimena waásisafena teró súwasa wempá'á tuwaná séna simátíménda isé'a kawé'an-oro.

¹⁵ Máápaken-tantaa'ó naawí ímba waási sáwí'a wéuwatinkaifo tirumpinkén-ááigó aantemba waási sáwí'a wéuwatinkaiye.

¹⁶ Ísáán-kwaasi ísámai kawé'an-oro Ísu siyáiyé.

¹⁷ Ísu simásuwena minkwáásísómbá tiyuwéna naaúmpa'a imérowasa wení kísau-waasi sésa minááigóní áwáusa simásimiyo suwaná

¹⁸ Ísu séna kenkwará'á ímba táako péé wésisa'a ísáámbanifo ímba ísámai kawé'a uráawe. Máápaken-tantaa'ó naawí waási ímba sáwí'a wéuwatinkaiye.

¹⁹ Mindá ímba imáyáa kuwérainifo tindáámpá'á kúwátúsúwinifo

²⁰ aaimó wésemba tirumpinkén-ímáyáágó éna mindá waási sáwí'a wéuwatinkaiye.

²¹ Tirumpin-ímáyááfínkémbá sáwí-imayaa ésa tínkamiyasa puwíyasamo ésa aare-úméné waai-úméné ésa seyaafá-tántáá'á umémbá ésa

²² túraniyamba ésa miyá-miya- sawí'a ésa karo'-áái sésa aoisaambá wimaé nésa kawé-kísáúmó máéntafesa tirunkó símai sáwí'a wéuwatinkesa tuwesarai-í'a ésa uwó-ímáyáá ésa

²³ miyá-sáwí'ó ombá tirumpinkén-ímáyáágó waási sáwí'a wéuwatinkaifo tiyáambo ímbo non-kwíyómbó tómbó wénaamba miwá waási ímba sáwí'a wéuwatinkaiye Ísu siyáiyé. Énifo Ísu wemó siyáimba seyaafá-tómbá kawé'-úmai wénaawe siyáiyé.

*Kénaani-marafaken-ininkon-aai.
Mátíyu 15:21-28*

²⁴ Ísu mináái simátimena wení kísau-waasise'a mifá'á tuwéna Táyaanaopa'e Sáíndóni-naopa'e mináémpá'ó kúmba moórá-naumpa'a iména séna kemó tamaúnda ímba simátíméro súwasa énifo tuwímbai-waasi tamaún-aai ísówana

²⁵ moórá-ininkon-ayáámúnko arumpimbá sáwí-amutamba mérowana minínínkó Ísumo tamaún-aai iséna minúwóiyáán-úmai wempá'á iyéna mara'á kífaena

²⁶ wemá ímba Yúndaa-inimba póna Síriyaa-marafa'a Fínisiyaa-naopaken-ininko Ísumpa'a iyéna mara'á kifaena óraaka séna kesiyáámúnkon-arumpinkemba sáwí-amutamba maiyauwaaó súwana

²⁷ Ísu simámena séna aifa'á iyámpói tómbá timénaumne. Iyámpóiti tómbá maimái iyámbá timúnafo miyáumai Ísareri-waasimo túwa'nai úndantemba emá fí'onkaa-inimba ónda pó'a áwa'nai únafo sune súwana

²⁸ minínínkó séna óraako érai'a sémpo iyámpóiti tón-ayai iyánkó tamandáíniye. Miyáumai fí'onkaa-ininkon-iye sinaná kanaán-ína súwa'nai ínono súwana

²⁹ Ísu séna kawe'-ááímó séndasafe'a enayáámúnkon-arumpinkemba sáwí-amutamba maiyauwáúmpo ení naaópa'a waaó súwana

³⁰ wení naaópa'a wénamo koawánómba sáwí-amutamba kóúrowana ayáámúnko kawe'-úmai taarerá'á méraiye.

Ísu sáwífa'nanka'o asófatinakarain-aai.

³¹ Ísu Táyaa-naopa'-aempakemba Sáíndóni-naopa'-aempa'a táyáákéna Tékaporisi-aempa'a táyáákéna Káriri-nonkwaaumpa'o kúmba

³² tuwímbai uwó-wáásígómbá áí'mae tésa sésa enayáántamba ta'óto'mai asófankao suwaná

³³ waásifinkemba áí'mai weyááfa'a ankéna ayáánaufitamba áápimba wimaréna awiyáái wi'maréna anááfíya'a ta'ótorena

³⁴ wiyómpa'a awánéna sirumbá iyé séna wenááfinkemba séna epaata mináái waé'mai séna áá'o káúnkaimba intísuwaumne súwana

³⁵ ááko kawe'á úwana anááfígo fetóí úwana aai kawe'-úmai súwana

³⁶ Ísu óraaka séna ímba simátíméro súwasa ímbo ísónkakemba simátímapa'a kuwasá

³⁷ ísówana áfááraumai táá'a úwasa sésa seyaafá-tántáá'á kawe'á úmai wéiyena táá'o káúnkain-kwaasi kawe'á wéuwatinkena aaimó ímbo kawe'-úmaimo sen-kwáásí kawe'á wéuwatinkaiye siyáawe.

8

Ísu aneka'á tómbó tímakain-aai.

Mátíyu 15:32-39

¹ Moórá-kanaa sáwífa'-waasi túwaandu uwaná miwítí tómbá tai'ówana Ísu wení kísau-waasi táántowasa tuwaná

² séna kaumbo-kánáá kesé'a taméraawana tómbó maimaé tiyáamba tai'áisa'a sirumbá uwátinkaumne.

³ Ti'maráanasa kentí naaó'-nao'a kónááfo némpaken-kwaasi aampa'ó wiyamba tááimo táínka'a pósa púwófainifo súwasa

⁴ wení kísau-waasi sésa máásai-marafa'an-ifo nááfakentaawa tómbá maimáisaawa timénaumno suwaná

⁵ tísai ena séna nóraumai-tona makáao súwasa afakaeté-tomba makáawe suwaná

⁶ minkwáásísóntáféna séna mara'-méraaro séna afakaeté-tomba maisoréna Maníkóntáféna súwiyo séna tómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi timúwasa minkwáásísómbá tímúwana

⁷ sesimái-mofaa'a wérowana Ísu maisoréna Maníkóntáféna súwiyo séna wení kísau-waasi timúwasa minkwáásísómbá tímúwasa

⁸⁻⁹ nowaná tímú'a fówasa sáwífa'-waasi 4,000 waasi nowaná tímú'a fówasa wení kísau-waasi mintón-ayaimo túwómba afakaeté-unampimba fáítumai ówitowana

¹⁰ Ísu misáwífa'-wáásí ti'maréna wení kísau-waasise'a nompín-táómpimba íyátesa Tárímánúta-aempa'a kuráawe.

*Ímbo awánáúnda-kisau mauwómó siyáan-aaí.
Mátíyu 16:1-4, Rúku 12:54-56*

¹¹ Mifá'á Ísu mérowasa áamáan-kawaa-waasi sáwí-aaímo sínda isánae sésa Ísumpa'a tésa sésa éraira Maníkómpákéná kunkáanai ímbo awánáúnda-kisau máínata awánaano suwaná

¹² Ísun-arunko umbaí wétopakemba séna káfé'lo méraan-kwaasi nóra séra ímbo awánáúnda-kisau máínata awánaano wéseo. Érai'a simátíme sune. Káfé'lo méraan-kwaasi ímbo aráátimenaumne séna

¹³ ifátiyuwena nompín-táómpimba íyátena nonkwaaúnkóní menáípa'á kuráíye.

*Ímbo kaumbo-kae'-ááíwára'-wáásí orómó siyáin-aaí.
Mátíyu 16:5-12*

¹⁴ Ísu wení kísau-waasise'a nonkwaaúnkóní menáípa'ó kumbá wení waási péréti-tomba ímbo máúmba tuwinkésa kuwaná kimbora-tomba nompín-táómpimba wérowana

¹⁵ Ísu áamáan-kawaa-waasiye Érotiye kaumbo-kae'-ááíwára'-wáásí owé-ímáyáá éna wení kísau-waasi simátímena séna intóráín-tantaa'a káritantaa'a moórá-tonkon-awi'a péréti mimpímbá márááwanamo intoréna óraa'lo intembá áamáan-kawaa-waasiye Érotiye miwí tááisafe'a kentúra'a káráwiyoro súwasa

¹⁶ keáímbá sésa nóra sénawa miyá wésiyo. Péréti-tomba ímbo makáunanasa miyá wésiye suwaná

¹⁷ Ísu keáímbó wésun-aaí iséna nóra séra tómbá ímbo wéraiye-aaí wéseo. Kanaa'á tómbá timénaumpo ááémo uráundawini áwáuma ímbo tááko péé wésiye. Kentí imáyáagowe kentirunkówé faráátaraisa'a wéowe.

¹⁸ Túramba wéráimbanifo ímbo awánamai kawé'á wéowe. Táá'a wéráimbanifo ímbo isámai kawé'á wéowe.

¹⁹ Séfataase-tombo tafántafan-úmaimo sáwífa'a 5,000 waasi timéwánasamo naráamba mintón-ayai nóraumai-unampina fáíturaaó séna tísai úwasa sísamaifakemba kae'á kumbaimái-unampinta ówitaraumne suwaná

²⁰ afakaeté-tombo tafántafan-úmaimo sáwífa'a 4,000 waasi timéwánasamo naráamba mintón-ayai nóraumai-unampina fáíturaaó séna tísai úwasa afakaeté-unampinta ówitaraumne suwaná

²¹ Ísu séna nóra sénawa ímbo tááko péé sisa'á ísaraao Ísu siyáíye.

Ísu aúrambo kafikówimba kawé'ó uwánkarain-aaí.

²² Ísu simátímena wení kísau-waasise'a Pétésáíta-naopa'lo kumbá tuwímbai aúrambo kafikówimba áí'maesa Ísumpa'a tésa sésa ta'óto'mai asófankaaó suwaná

²³ Ísu ayáán-to'maena mindáókoni ayáífa'á wéna aúrampimba awiyáái wi'ankéna aúranka'a ta'ótorena séna éra awánááno súwana

²⁴ awánéna séna wéawanaumne. Taaiyaán-kwáásí marapá'á wénowa'a awánáúmne súwana

²⁵ aneka'á Ísu aúranka'a ta'ótorena kawé'á uwánkowana aúramba kararéna kawé'-úmai awánówana

²⁶ Ísu séna mindáópa'a kónafo ení naaópa'a tauweré waaó siyáíye.

*Pítaa Ísuni áwáumo siyáin-aaí.
Mátíyu 16:13-20, Rúku 9:18-21*

27 Ísu simámena wení kísau-waasise'a Sísááriya Fírípái-nao'-aempa'o kúmba aampa'á wéwena wení waási tísai ena séna kentáfésa seyaafá'nánká nóran-kwaasin-iyewa wéseo súwasa

28 miwí tuwímbai sésa emá Yóni nombó maitinkáándawi óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaandawin-awí'a Íráiyaa óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaawifinkemba moóráwigo óne wésewe suwaná

29 Ísu séna kembiwí kentáfé'a nóran-kwaasiyewa wéseo súwana Sáimoni Pítáa séna Maníkó iyáfasinankaraiwai Yúndaa-waasisa wéamu'maraundawisa óne súwana

30 mináái ímba simátíméro Ísu óraaka siyáíye.

Ísu puké'a iyáfasinanaumnemo siyáin-ai.

Mátíyu 16:21-28, Rúku 9:22-27

31 Ísu wemó puwínda-aaí ómbarena wení kísau-waasi simátimena séna sí'o índa-i'a uwásinkesa Yúndaa-oraa'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye ámaámbo sen-kwáásiyé tínaaeni'a uwásinkesa sínkamiya'o púwóndanifo kaumbo-kánáaí tai'áína'a púwóndafinkemba iyáfasinanaumne séna

32 miyáumai afora'á simátimuwana Pítáa Ísumba áí'maena weyááfa'a máankená séna miyán-áái sénafo súwana

33 Ísu waeréna wení kísau-waasi tuwánéna Pítaantafena óraaka séna waántáwanko siyuwé kóuwo. Waásiti imáyáafinkemba wésempo ímba Maníkóní imáyáafinkemba wésene Ísu siyáíye.

34 Ísu mináái simámena waásisone wení kísau-waasiye táántena séna kembó sirááiwaenae síyawí tirááímo táínda-tantaa'a ímba ta'ótóráaro. Kemá púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae kondantembá kembó sirááíwaiyawí umbai-tántáa'á timíyasa minúmbái-tántáa'á úwoi maimaésa sirááíwaenaawe.

35 Tirááímo táínda-i'o ésa ímba kawé'-úmai méranaafo kentáfésa ísámai Maníkóní ásé-aaisafesa ísámai tirááímo táínda-tantaa'o tuwésa puwésa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

36 Mararáké-séyááfá-tántáa'ó maésamo puwíyambo éna mintántáákó ímba túwa'nai íníye.

37 Puwíyamba marapá'ó makáan-tantaatamba ímba méyámbátuwesa aneka'á ayáátáaka méranaawe.

38 Káfé'a Maníkóntáfésa ímba imáyáa ésa méraanka'a kenkwára kesááiwara'o tigaemó uwásínkáámbo pó'a ánaaemba kemó marapá'ó kúmóna miwí sigáé uwátinkanaumne. Kemá waási úranko ánaaembo kesifoní sáwara wiyómpakembo Maníkóní kísau-waasiti sáwara'o marapá'ó kúmóna miwí sigáé uwátinkanaumne.

9

1 Érai'a simátime sune. Tuwímbai maanká'ó méraan-kwaasi ímba aifa'á puwé'a Maníkó wení fasi'aéntámbo wégawaanimba awáné'a ánaaemba puwónááwe Ísu siyáíye.

Ísu fí'on-kuwawaa'o faúkáin-ai.

Mátíyu 17:1-13, Rúku 9:28-36

2 Ísu mináái simátimena afa'móráe-no'waamba waéna Pítaane Yémísine Yónine tí'maena óraa'-omapa'o iyúmba miwí aantemba imésa miwí túranka Ísu fí'oran-auma faufúwana

³ wení unáánkwátóiyakemba sán-kena aafáúmó íyáúsenamo intembá úwasa

⁴ awánomba kae'-wáásíyái wíyómpakemba paápé ésarai mindárai-tuwi'a Íráiyaae Mósesee'a Yúndaa-waasi tíwá'nárai Ísuwe'a aaí wésuyana

⁵ Pítáa Ísuntafena séna óraakoo maanká'ó méraundasa kawel'a ímbá póta wááu-namba kaumbosáámó ondasá moórá endé éta moórá Mósesende éta moórá Íráiyaande miyáumaisa onó súwana

⁶ áfááraumai táá'a úwana nóin-aaiya
sínenawa íyómpo miyán-áái Pítáa siyáiyé.

⁷ Miyá wésunka'a ainánkó kuména káataguwana mináínámpínkémbá aaigó aantemba séna miwá kesáánimba isa'a wen-ímáyáá wéune. Wenáái ísáaro súwasa

⁸ wení kísau-waasiyau awánomba mindárai wíyómpa'a íyúyana Ísu aantemba méraiye.

⁹ Úwasa omápakembo kúmúmba Ísu óraaka simátimena séna awánaamba ímba simátíméro. Kemá waási úranko púwóndafinkembo íyáfasinaandara'a maami awíyaamba kanaará'á simátíma'mae íyóro súwasa

¹⁰ isésa ímba simátimesa mináái úwoi faráátesa keáímbá sésa púwóndafinkemba íyáfasinanaumne simbá nóran-aaiya'iyó siyáawe.

¹¹ Simásuwesa Ísumba áísai esa sésa áamáambo sen-kwáásí sésa Íráiyaa aifa'á paápé ínana Maníkó íyáfasinankaraiwai Yúndaa-waasisa amu'makáundawisa ánaaemba paápé ínáyemo sembá nóra sésawa mináái wéseo suwaná

¹² Ísu séna aifa'á Íráiyaa paápé éna to'mayaa íníye-aaí érai'-aainiye. Moórá-aaí waási úranko kumpaápé uráiwaintafena agaimaréna séna wembá áí'o índá-i'a uwánkésa tínaaeni'a uwánkanaawe agaimaréna siyáiyé.

¹³ Simátíme'a sune. Íráiyaa é'a tiyáiyé. Agaimakóntemba úmai wembá sáwí'a uwánkanae sésa sáwí'a uwánkaraawe. Miyán-áái wentáfésa agaimakóntemba kemá waási úrankontafesa agaimakáawe Ísu siyáiyé.

Ísu sáwí-amutambo maiyáúkain-aaí.

Mátíyu 17:14-21, Rúku 9:37-43

¹⁴ Ísu simátimena omápakembo kúmúmba wení kísau-waasifa'a kúmúwasa sáwífa'-waasi túwaandu ésa áamáambo sun-kwáásíyé Ísuni kísau-waasiye iyafákén-áái sésa

¹⁵ Ísu túntafesa ifátuwesa aaweyáá uwánkówana

¹⁶ Ísu séna nóintafera iyafákén-áái wéseo séna tísai úwana

¹⁷ miwífínkémbá moóráwigo séna óraakoo kesáánimba áí'mae túne. Wenarumpimbá sáwí-amutamba méraisana ímba aaí wésisana

¹⁸ misáwí-ámútánkó ta'óto'mai fame'naame'-isaná tanaambá fágufagu wéena áwááyaamba umpufuwéna aigaregó nonkáánéna aiyayaamba ku'wisana miyá úmae wéiyisa'a ení kísau-waasisafe sé'a sáwí-amutamba arumpínkémbá maiyáúwáaro súnasa ímba kanaa'á maiyáúkaawe súwana

¹⁹ Ísu séna kentáfé'a ímba imáyáa owaná póna sirumbá umbaí wétaifo nóraumai-kanaarara kesé'a méranaumno simásuwena séna énifo enáánimba áí'mae tiyó súwasa

²⁰ áí'maesa tuwaná misáwí-ámútánkó Ísumba awánéna miníyámpói famé'auwowana tanaambá féna wárere'-úwana aigaregó nonkáánúwana

²¹ Ísu afowántáféna séna nóin-kanaawa ánkaraíyo súwana umaranká'á ánkaraíye.

²² Tufuwíndasafena póna sáwífa'-i'a famé'mai iyafíné nompínémó túwááraantamba wéíye. Emó kanaamó e aruntá uwásinkesa súwa'nai uwo súwana

²³ Ísu séna nóra séwa emó kanaamó e súwa'nai uwo wéseno. Maníkómpá timankúnkúmbo íyawimo ésa seyaafá-tántáá'á kanaa'á ónááwe súwana

²⁴ miníyámpóígón-afowá minúwóiyáán-úmai óraaka séna kemá Maníkómpá'á simankúnkúmbo úmpo kemá Maníkómpá'á ímba fasi'aráumpo súwa'nai uwo súwana

²⁵ Ísu awánómbe sáwífa'-waasi sisipáá uwaná sáwí-amutankontafena séna uwó-sáwí-ámútánkóo auwé kóuwo. Ímbo kouwérénda éka'a kóuwo súwana

²⁶ wáá'a téna miníyámpóí famé'auwowana tanaambá fówana arumpinkémbá kóúwana miníyámpóí púwóraantan-éna mérowasa tuwímbai sésa é'a púwíye suwaná

²⁷ Ísu ayáánkwanda to'mái íyáfasinakowana koku'á méraiye.

²⁸ Koku'á mérowana Ísu naaúmpa'a imérowasa Ísu weyáámo méronka'a wení kísau-waasi imésa sésa nóra sétaawa misáwí-ámútámbá ímba kanaatá maiyáúkaumno suwaná

²⁹ séna inaigó aantemba miyáumai miyá-sáwí-ámútámbá maiyauwáínífo fí'on-tantaako ímba kanaa'á maiyauwáíníye Ísu siyáíye.

Ísu puwínda-aaimo siyáin-aai.

Mátíyu 17:22-23, Rúku 9:43-45

³⁰⁻³¹ Ísu simátimena tuwéna Káríri-aempa'-aampa'a wéwena sáwífa'-waasi túwaandu ofó séna kesí kísau-waasi aantemba aai simátimenae séna aampa'á wéwena séna kembá waási úrankomba fí'on-kwaasi timíyasa sínkamiya puwé'a kaumbo-kánaá maisuwé'a íyáfasinanaumne súwasa

³² wemó sún-aaigoni áwáuma ímba isésa áísai ónae sésamo umbá táá'a úwasa ímba áísai uráawe.

Nááwa íyáákaiyomo siyáan-aai.

Mátíyu 18:1-5, Rúku 9:46-48

³³ Ímba áísai esa Kápaneamu-naopa'o kumbá naaúmpa'a imáúwana Ísu tísai ena séna aampa'-wéte'a nóin-aaiya siyáao súwasa

³⁴ aampa'-wéwesa sésa kentááfínkémbá nááwa íyáákaiyo sésa keáímbá símae wéwesa pósa ímba aai suwaná

³⁵ Ísu mara'-maéna wení waási sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasisafena séna ísáaro. Íyáákanaemo síyawí tínaaeni'a ésa seyaafá'-wáásítí wayó'á máéro simásuwena

³⁶ moórá-iyampoi áí'mai afufumpimbá isáúwankena taparéna simátimena séna

³⁷ kentáfésa imáyáa wéesa iyámpóímo túwa'nai onten-úmai wésuwa'nai-owe. Súwa'nai onten-úmai Maníkó si'mákaiwaimba wéawa'nai-owe Ísu siyáíye.

Kentí kísaugomba ímba sáwí'o on-aai.

Rúku 9:49-50

³⁸ Súwana Yóni Ísuntafena séna óraakoo moóráwigo wénena sáwí-amutantontafena séna Ísuni fasi'aémbó wéraintafe auwé kóuwo simátimapa'a wisasá misáwí-ámútámbá kóuraawe. Minkwáásígó ímba

kentááfinkén-kwáásí ómpo ímba miyámó indá étuwaaosa siyáumne Yóni súwana

³⁹ Ísu séna ímba tufínankaaro. Ímbo awánaan-kisaumo wémaewi úwoi kesúwí'a ímba sáwí'a uwásinkanaawe.

⁴⁰ Kentáásí kisaugomba ímba sáwí'o owí úwoi wésuwa'nai-owe.

⁴¹ Érai'a simátíme sune. Kembiwí tuwánésa sésa Ísu Káráísitini waási ombá pósa túwa'nai ónae sésa kári-tantaa'a nombó timíyawí Maníkó kawé'-méyámbá timíníye Ísu siyáíye.

Sáwí'o on-aaí.

Mátíyu 18:6-9, Rúku 17:1-2

⁴² Ísu mináái simátimena séna iyámpóímo kesááisafesa timankúnkúmbo ontenkáán-úmai tuwímbai timankúnkúmbo wéowe. Tuwímbai tésa kesááisafesa timankúnkúmbo owímá karo'-áái tasimátimiyasa isésa sáwí-ampa'a kóiyasa Maníkó karo'ó síyawí sáwí-meyamba óraa'a timínífo miwímó tinuwarampimbó óraa'-ontamba fári'wimaresa nompímbó túwááwasamo kumpuwésaraa karo'-áái ímba simátíméwasa sáwí-ampa'a ímba kowisinó. Mindá kanaán-íye.

⁴³ Tiyáánkomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-tiyaamba kambísásúwáaro. Kae-tiyáámbó wéraina'o é'a ónkaifa'o iyamó kámakama'o wéipa'o wíyamba mindá sáwí'an-íye. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o méraiyaamba mindá kawé'an-íye.

⁴⁴ (-)

⁴⁵ Tísamaigomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-tisamai kambísásúwáaro. Kae-tísamáímó wéraina'o é'a ónkaifa'o iyamó kámakama'o wéipa'o wíyamba mindá sáwí'an-íye. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o méraiyaamba mindá kawé'an-íye.

⁴⁶ (-)

⁴⁷ Túrankomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-turamba fitúwáaro. Kae-túrántámbó awáné'o é'a ónkaifa'o iyamó wégaipa'o wíyamba mindá sáwí'an-íye. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o méraiyaamba Maníkó wení waásimo kawáánipa'o méraiyaamba mindá kawé'an-íye.

⁴⁸ Ónkaifa'a marinkómó éna waé'wae'a wéinana iyamó éna ímbo pisínáimba kámakama'a wéíye Ísu siyáíye.

⁴⁹ Ísu simátimena séna uwímó tónká'ó to'marááwanamo kawé'ó in-tembá Maníkó waásiya'a iyamó kaintenkáán-úmai maráínasa kawé'-úmai méranaawe.

⁵⁰ Uwímá kawé-tántáá'án-ifo óraa'a taí'áísana ayáántámba wéraifo ímba aneka'á uwímó káína'o é'a to'maránááwe. Uwígó ásémo intenkáámbá wée'a áano úmai méranaawe Ísu siyáíye.

10

Aarakwá'ó tuwínáán-aaímo siyáin-aaí.

Mátíyu 19:1-12, Rúku 16:18

¹ Ísu minká'á tuwéna Yúndiyaa-aempa'a Yóndani-nonkoni menáípa'á komérowasa aneka'á sáwífa'-waasi túwaandu úwana sún-aaí wésimatimuwasa

² ámáán-kawaa-waasi sésa sáwí-aaímo sínda isánae sésa Ísumpa'a tésa sésa moórá-waasigo awaainínkómbá kanaará auwáíníyo. Miyámó énamo éna ámáán-aaí taraisíní ína taraisíníyo suwaná

³ séna naaófá'á Mósesé nóra-amaana simátímakaiyo séna tísai úwasa

⁴ miwí sésa Mósesse maará siyáíye. Moóráwigo awaainínkómbó ai'mátuwaindawi aúfáifimba agaimaréna séna kesuwaainímbá ai'mátuwaumne séna agaimái amíno siyáíye suwaná

⁵ Ísu séna kentiwá'ná tirumbó makáamba pósa Maníkón-aai ímbo ísöntafena mindásafena Mósesse minámáámbá siyáimbanifo

⁶ Maníkó wíyóne marawémó úmaronka'a ímba miyá siyáifo Maníkó aarewára waaiwára'á úmakaiye.

⁷ Miyámó uráintafesa tinófoi tiyuwésa awaaikóe awaainínkóe'a takááísamai

⁸ mimbórá-túma ma'mái méraawe. Mindásafesa awaaikóe awaainínkóe'a ímba kae'-wáásiyáámbó ombá mimbóráí'a wéowe

⁹ Maníkó aare-waai moórá-i'o uwátínkaraintafesa ímba tuwínáaro Ísu siyáíye.

¹⁰ Ísu simátimena naaúmpa'a imésa wení kísau-waasi Ísumo sún-aaisafesa áísai uwaná

¹¹ séna moóráwigo awaainínkómbá ai'mátuwenamo fí'on-inimbo wémaimba umémbá wéíye.

¹² Moórá-inínko awaaikómbá auwénamo fí'onkwambo wémaimba umémbá wéíye Ísu siyáíye.

Ísu iyámpóimo ayááfúmbo tátínkarain-aai.

Mátíyu 19:13-15, Rúku 18:15-17

¹³ Ísu simátimuwasa tuwímbai Ísu ta'ótorena ayááfúmbo tátinkainkwae sésa iyámpói tí'mae tuwasá wení kísau-waasi sésa tí'mae kóro suwaná

¹⁴ Ísu tuwánéna aaisambá tiyéna séna ímba kóro síyamba tiyuwáiyasa kempá'á iyámpói úwoi teró. Miníyámpói kempá'ó tentembá Maníkó wení waásimo kawáánimba miyaráán-úmai wégawaanimba iyámpói kempá'ó tíyan-amba ímba faítinkaaro.

¹⁵ Érai'a simátime sune. Maníkóntáfésamo sésa iyámpóiyaaan-úmai kenkátá wégawaanonemo síyanamo éna miwíyá'á kawáánínífo ímbo miyámó síyawimo éna ímba kawááníníye Ísu séna

¹⁶ miníyámpóísómbá taparéna tine'á ta'ótorena ayááfúmbo tátínkaraiye.

Óntawara'-waasigon-aai.

Mátíyu 19:16-30, Rúku 18:18-30

¹⁷ Ísu simátimena kúwana moóráwigo awaantanténa Ísu óraakon-íye séna takífaena séna kawekó óne. Nóra úmaiya aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

¹⁸ Ísu séna kentáfé nóra séwa kawekó óne wéseno. Mimbóráwígó Maníkó weyáá kawekón-íye.

¹⁹ Maníkóní amáámba é'a ísaraane. Minámáámbá aúfáifimba agaimaréna séna waási ímba tínkamiyasa púwóro. Ímba aare-úmémbán-oro. Ímba umémbá máéro. Ímba karo'-áái simátínkáaro. Ímba karo'á sé'a fí'owiti moparawímbá máéro. Kentinófoi-tuwi'a óraa'-i'an-oro siyáíye súwana

²⁰ miwá séna minámáámbá kemá iyámpóiyakemba ísare'a kawé'á úmae wéiyune súwana

²¹ Ísu awánéna aamoí éna séna kawé'á éma moórá-tantaa'a ímba kawé'á uráampo ení moparawímbá fí'on-kwaasi wétime óntamba maiyé ímbo makéwi tuwín-timinana ení kawé'-méyámbá Maníkó wíyómpa'a ankáíníye. Tuwín-timemo e kembá sirááiwainone súwana

²² mináái iséna sáwífa'-moparawimbo makóntafena ai'á kaoréna óraa'-imayaa úwana arunkó sáwí'a úwana kuráiyé.

²³ Kúwana Ísu waaréna wení kísau-waasisafena séna sáwífa'-ontamo makén-kwaasi Maníkó wení waásimo kawáánipa'o wíyamba umbái táíniye súwana

²⁴ wení kísau-waasi minááisáféna táá'a úwana séna kesí iyámpóisono. Ónta-imayaamo émaiawi Maníkómó kawáánipa'o wíyamba umbái táíniye.

²⁵ Moórá-poigon-awi'a káámeri mimpóigó waigóní afaapimbá ímba kanaa'á kóferainiye. Káámeri-poigomo waigóní afaapimbó kóféráinkakaa sáwífa'-ontamo makáan-kwaasi Maníkómó kawáánipa'a kowisinó súwasa

²⁶ mináái iséna táátafesa ésa sésa umbái taifó nóran-kwaasiya Maníkómó kawáánipa'a méranáo suwaná

²⁷ Ísu tuwánéna séna waási miwítí kísausamba ímba méyámbarésa kónááfo Maníkó seyaafá-tántáá'á úwoi kanaa'á wéiyé súwana

²⁸ Pítáa séna isaaó. Kentáási seyaafá-tántáá'á tuwéta entá wéaragaiwaumne súwana

²⁹ Ísu séna érai'a simátime sune. Kentáfesa imáyáa ésa Maníkóní áse-aaimo kosimátimiyantafesa naaópa'a tuwésa tuwaaísáiye tífátone tímánaatone tinófoiye táanine tiyáámúne tiyuwésa miwítí maramó túwááwin-anondaa

³⁰ marapá'ó méraanka'o túwáán-tantaa'a miyán-tántáá'á sáwífa'a maésa tuwaaísái-i'a ésa tímánaari'a ésa tinóisai-i'a ésa kentí iyámpó-i'a ésa naané marawémó maíyamba miwífimbá umbaimó tátinkaiyambo ésa ánaaen-kanaa aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónááwe.

³¹ Ánaaemba aifarááwífínkémbá tuwímbai tínaaeni'a íyasa tínaaenkewifinkemba tuwímbai aifarí'a ónááwe

Ísu siyáiyé.

Ísu wemó puwíndasafenamo siyáin-ai.

Mátíyu 20:17-19, Rúku 18:31-34

³² Ísu simásuwena Yérúsaremu-naopa'a kónae sésa aampa'á wéwesa Ísu aifa'á kúwasa wení kísau-waasi táátafesa uwasá tínaaembo kun-kwáásiwárá'á táátafesa uwaná Ísu wení waási sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi tí'maena moórá-aempa'a tínkarena wempá'ó tinda-tantaakontafena mósimatimena

³³ séna ísáaro. Yérúsaremu-naopa'a konanasá moóráwigo kembá waási úrankomba óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sen-kwáásíyé aráátiminasa kembó sínkamiyan-ai símaresa sí'mai fí'onkaa-waasi tímíyasa

³⁴ karaánáa'a sinkésa tuwiyáái wisinkésa súwiyonku'-wénesa sínkamiya'a púwónasa utámaraiya'a kaumbo-kánáá maisuwé'a íyáfasinanaumne Ísu siyáiyé.

Yémísiye Yóniye'a Ísumbo áísai urááyan-ai.

Mátíyu 20:20-28

³⁵ Minkánáá Sépétin-ááninkorai Yémísiye Yóniye'a Ísumpa'a tésarai sésa óraakoo áísai oyantembá uwásinkaaó suyaná

³⁶ nóintafenawa wétinkaina uwátinkanaumno súwasarai

³⁷ Sésarai ení sámó kaim-bárúpá'ó imómo e kenkáí iyáfasisinke séfasefa'-arausampa'a sinkaaó suyaná

³⁸ Ísu séna séyan-aagioni áwáu ímba ísaraaye. Sáwí-nombo anaféúmpínkémbó naandantén-úmai sí'o índá-i'o uwásinkaiyamba

kerái kanaará kemó naanda-ánáfeumpinkemba náyááyo. Sí'o índá-i'o uwásinkaiyantemba kanaará kenkái miyá uwátinkanaao súwasarai

³⁹ Sésarai kerái kanaa'á pókai máéyauye suwaná Ísu séna érai'a séye. Kemó naanda-ánáfeumpinkemba náyááye. Sí'o índá-i'o uwásinkaiyantemba kenkái miyá uwátinkanaafo

⁴⁰ kesí séfasefa-sirausampa'a kemá ímba íyáfasintinkanaumpo Maníkó kae'nárai uwátínkaraimba póna íyáfasintinkainiye súwasa

⁴¹ Ísuni kísau-waasi siyáánkainarau mináái isésa Yémísinte Yóninte aaisambá tíyúwana

⁴² Ísu táántowasa tuwaná séna é'a ísaraawe. Marapá'-óráá'-wáásísómbá íyáákamai-fasi'aen-aai simáti-simati uwasá wenkóyááka-tayaaka uráawe.

⁴³ Óraa'-waasimo ontembá kembiwíwará'á ímba miyán-oro. Kempínkémbó íyáákanaemo síyawi fí'owiti wayó'á ónááwe.

⁴⁴ Kempínkémbó aifarí'a ónaemo síyawi seyaafá'-wáásítí kísau túwa'nai oro.

⁴⁵ Kemá waási úranko ímba súwa'nai íwae'a kunkáumpo kemá waási túwa'nai ónae'a kunkáumne. Sáwí-imayaafinkembo faútínkáandasafe puwónaumne Ísu siyáíye.

Ísu aúrambo kafíkówimba kawé'ó uwánkarain-aai.

Mátíyu 20:29-34, Rúku 18:35-43

⁴⁶ Ísuwe wení kísau-waasiye Yéríko-naopa'o kumbá sáwífa'-waasiwara'a mindáópa tuwésa aampa'á kuwaná Tímiyasín-ááninkon-awí'a Páátímiyasi aúrambo kafíkówi óntamba inái símai maénae séna aanawáísára'a kumbéna wéinai súwasa

⁴⁷ tuwímbai sésa Ísu Násaretifakewi wétiye suwaná iséna óraaka séna Ísuwo Téfitín-andafakewi ómpo arumbá uwásinkaaó súwasa

⁴⁸ sáwífa'nanka aaisambá aéesa sésa aseraaó suwaná mináái ifátuwena aneka'á óraaka séna Ísuwo Téfitín-andafakewi ómpo arumbá uwásinkaaó súwana

⁴⁹ Ísu aampa'ó wémomba wení ewaa'á koíyáfasinena séna áántaaro súwasa aúrambo kafíkówimba áántesa sésa enarunkó kawé'á íno. Wéaantaifo íyáfasinaao suwaná

⁵⁰ atuwénamo méron-ampanta faúmarena íyáfasinena Ísuni ewaa'á túwana

⁵¹ Ísu séna nóina embó arááímo táínda-i'a uwánkanaumno súwana séna óraakoo súramba kawé'á uwásinkainkwae'a úne súwana

⁵² Ísu séna kentáfé kanaa'á súwa'nai índawín-íye sémpo kawé'á uwánkaumpo waaó súwana minúwóiyáámbá aúramba awánéna Ísun-ánaemba kuráíye.

11

Ísu Yérúsaremu'fá'ó kuráin-aai.

Mátíyu 21:1-11, Rúku 19:28-40, Yóni 12:12-19

¹ Ísu wení kísau-waasise'o kumbá Yérúsaremu-nao'-ampa'o kumbá Órifi-omapa'-ewaa'-naokai moórá Pétéfasi-nao'a úwana moórá Pétání-nao'a úwana minkáé'-náókoni ewaa'ó kumbá wení kísau-waasi kae'á máti'marena

² séna epín-dáópa'a kurékai moórá-poigon-awí'a tónki koawáneyambo waásimo ímbo ayáákainda-poi ándá faútuwekai áí'mae tekaiyó.

³ Moóráwigo tuwánénamo nóra óyaekaiya óyómo sínakai óraako ayáá'mae'a konasá áí'maesa kouweránááwe siyé simámékaiyo súwasarai

⁴ kuyaná mimpóí ontará'á ándá anuwarampimbá fári'wimarowana mérowasa koawánésarai minándá kofaútúwóyana

⁵ minká'ó méron-kwaasi sésa nóra sékaiya mimpóígóní ándá wéfautuwaayo suwasaráí

⁶ Ísumo sún-aai simátímúyasa kanaán-ifo miyá okaiyó suwasaráí

⁷ áí'maesarai Ísumpa'a tuyasá wení kísau-waasi paákákén-únánkwátói faú'mai mimpóígón-arósááunka'a wandaaí uwí'márówana Ísumba ayáá'mae wéguwasa

⁸ sáwífa'-waasi mésa óraa'-waasin-iyé sésa tuwímbai paákákén-únánkwátói faú'mai tuwímbai taaénáma ankáimai aampa'á uwí'ma'mae wéguwana minúnánkwátóiya'e mintáénárafane támae wéguwasa

⁹ aifa'ó tun-kwáásiyé Ísun-ánaaembo tun-kwáásiyé óraaka'-oraaka'a sésa Fasi'aénkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó kawé'á uwánkáíye.

¹⁰ Kentáá síwá'ná Téfitimo kawáán-uráintemba miyaráámbá íniye. Wenáwí'a mósá maráúmne óraaka'-oraaka'a suwaná

¹¹ Ísu Yérúsaremufa'o kúmba óraa'-amaan-daumpa'a iména seyaafá-tántáá'á awánéna fenómpinka'a wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi tí'maena Pétáni-naopa'a kuráíye.

Taaigón-aai.

Mátíyu 21:18-19

¹² Pétáni-naopa'a kowaiyómba aafáyáara'a mindáópa'a tuwésa aampa'ó kumbá Ísumba áái tówana

¹³ moórá-taigon-awí'a fíkima wérowana mintáéramba nánæ séna áwáufa'a wéna awánómba arambó iyái-kánáámó ímbo túmba ímba iyéna áná aantemba wérowana saafá uwááena

¹⁴ mintáígóntáféna séna emá arambá ímba iyáínone. Aneka'á waási ení arambá ímba nánááwe súwasa wení kísau-waasi mináái ísaraawe.

Ísu óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-aai.

Mátíyu 21:12-17, Rúku 19:45-48, Yóni 2:13-22

¹⁵ Ísumo sún-aai isésa Yérúsaremu-naopa'o kumbá Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iyéna áamáán-daumpa'o méyámbó wéun-kwaasi tuwánéna iti'mátuwená áamáán-dankoni óntambo méyámbárón-kwaasiti taaremá tawísísuwená Maníkóntáfésa imáyáa ésa mááufu'-numamo wéamun-dumamo méyámbárón-kwaasiti taaremá tawísísuwená

¹⁶ simátimena séna aneka'á ímba áamáán-daumpa'a miyán-tántáá'á maimaé'a iyé-kunke oro.

¹⁷ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna kesí naantafésa sésa Maníkómpá'ó inaimó sen-dámbá isasá fí'o-fi'om-barafaken-kwaasi tésa inái wésewe agaimaréna siyáíye. Énifo umén-dáúmpá'ó ontenkáámbá uráawe Ísu siyáíye.

¹⁸ Ísu súwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáámbo sun-kwáásiyé Ísumbo tufuwíyan-aai wésesa sáwífa'-waasi Ísun-aaimo ísámae wéiyuntafesa táátafe ésa Ísumbo tufíyan-amba wésaafa-uwasa

¹⁹ fenómpinka'a Ísu wení kísau-waasise'a Yérúsaremu-naopa'a tuwésa kuráawe.

Taaigómó aáénkarain-aai.

Mátíyu 21:20-22

²⁰ Ísu wení kísau-waasise'a kowaiyómba íyáfasinesa aampa'ó kumbá fíki-taimo awánomba ánúka to'mái seyaafá'á móaenkagurowana

²¹ Pítaa Ísumo séwiyon-aai ááka'a maréna séna awánaao. Aaimó séwiyaanda-taima é'a aáénkaraiye súwana

²² Ísu séna Maníkómpá'á timankúnkúmba oro.

²³ Érai'a simátíme sune. Maanómátáfé sé'o iyé faiwí'wé nompá'á kumuwómó siyawí ímbo kae'-ímáyáá tokésamo súndantemba érai'a íníye siyanamo éna érai'a miyá íníye.

²⁴ Mindásafe'a Maníkómpá'á inai sé'a fí'o-fi'on-tantaatafe'a áísai e'o sembá érai'a Maníkó kanaa'á súwa'nai uwásínkáíye sembá kanaa'á wétuwa'nai-ye.

²⁵ Maníkómpá'á inaimó sembá sáwí'o uwátinkaiyamba anondáá sáwí'a ónaumne-imayaa ímbo iyamba ifátúwáaro. Miyámó íyanamo éna kentifo wíyómpakewi kembiwí sáwí'o ombá maitiyuwáíníye.

²⁶ Énifo sáwí'o uwátinkaiyamba úwoimo imáyáamo úmae wéíye'o ímbo ifátuwaiyanamo éna kentifo wíyómpakewi sáwí'o ombá ímba maitiyuwáíníye Ísu siyáíye.

Nááwawa ai'máráísawa tiyáanomo siyáan-aai.

Mátíyu 21:23-27, Rúku 20:1-8

²⁷ Ísu wení kísau-waasise'a aneka'á Yérúsaremu-naopa'o kumbá óraa'-amaan-daumpa'a wénuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraal-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé Ísumpa'a tésa

²⁸ sésa nááwawa ai'máráísa tiyéwa nááwampinkena maiyéwa fasi'aén-kísáú wémaeno. Simásimiyo suwaná

²⁹ Ísu séna aifa'á moórá-aaimo tísai ona'ó anondáámo síya'o é'a síasai on-áái simátimenaumne.

³⁰ Ááema Yóni nombó maitínkaraiwai Maníkówa simámakaisanawa nombá maitínkarai waásiya simámakaawanawa nombá maitínkaraiyo súwasa

³¹ miwí keáímbá sésa nórassaawa sénaumno. Maníkó simámakaisana nombá maitínkaraiye senanasáámó éna nóra séra Yónin-aaisafe'a ímba érai'e siyáao síníye.

³² Waási simámakaawana nombá maitínkaraiye senasasáámó ésa úwoi-waasisa sínkamonaawe. Úwoi-waasi sáwífa'-waasi Yónintafesa sésa Maníkón-aai simásimakaiwai uráíye wésemba pósa aisantá siyónááwe miyá keáímbá sésa

³³ Ísuntafesa sésa emó síasai ónda-aaisa ímba isáúmne suwaná Ísu séna ímbo simásimiya'a nááwampinkena maiyéra fasi'aén-kísáúmó wémaunda-aai ímba simátimenaumne Ísu siyáíye.

12

Ándá-aran-kisaura'o káráwiyowi-taai.

Mátíyu 21:33-46, Rúku 20:9-19

¹ Ísu waé'mai-aai simátimena séna moóráwigo óntan-kusai úmakena ándá-aran-kisau úmarena ándá-arankoni táúfa'a úmarena ándá-arambo mapamínanamo anombó kumínda-taufa'a úmarena óntan-damba kísaura'o káráwiyiyan-damba úmarena ayáátááka fí'om-barafa'a koménae séna maankísáúrá'ó káráwiyawimo é'a kesáfé'a tuwímbai-aramba wémae'a tuwímbai kembá siyúwáaro simátimena fí'om-barafa'a koméraisana

² arambó áfumo kain-kánáá tisaná aanáfó kesí ándá-aramba komáéro séna wení kísau-waasi ai'máráísana minkísáúrá'ó káráwiyowifa'a tisasá

³ ta'óto'mai tufú'maresa ándá-aramba ímbo ámémba ai'mátuwaawana kóísana

⁴ aanáfó moóráwigomba ai'maráísana tisasá minkísáúrá'ó káráwiwowi ta'óto'mai a'nómbá tufámbai sáwí'a uwánkááwana kóísana

⁵ aanáfó moóráwigomba ai'maráísana tisasá ta'óto'mai tufú'marááwana púwísana aanáfó moórá-mora ti'maráintemba tewasá tínkamba tinkamba wéowasa tuwímbai púwówasa tuwímbai tauwérááwana

⁶ aanáfó kímborama wenááninkomba póna wen-ímáyáámó wéuwaimba ayáátááka'a imáyáa émena kesááninkon-aai isánááwe séna ai'maráísana

⁷ tisasá minkísáúrá'ó káráwiwowi awánésa keáímbá sésa aanáfón-ááninko wétifo tufúwónanasa puwéna maankísáú ímba mainata kesáá maénae sésa

⁸ ta'óto'mai tufúwówana púwísasa maimái aumépa'a métukaawe.

⁹ Ísu mináái simátimena séna minkísáú-áánáfó miyá íníye. Téna kísaura'o káráwiwowi tínkaminasa puwíyana fi'onkaa-waasi kesí kísaura'a káráwiworo síníye.

¹⁰ Maníkón-aai aúfái toráumai awánaraawe. Maarán-áái agaimaréna séna óntan-dambo on-kwáásí moórá-ontantafesa sáwí'a wéiye sésa maisukáawe.

Ánaaemba minóntánkó áfonkaamba uráíye.

¹¹ Mindá Fasi'aénkó isatá awánéta séta fí'oran-kawe'a uráíye sune

agaimaréna siyáíye Ísu súwasa

¹² Yúndaa-kawaa-waasi mináái isésa kentáásáféna siyé sésa ta'óto'mai tufuwónae sésamo umbá seyaafá'-wáásísáféna táá'a úwasa ifátuwesa kuráawe.

*Taakisi-ááísáfésamo áísai uráan-aai.
Mátíyu 22:15-22, Rúku 20:20-26*

¹³ Óraa'-amaan-kisau-waasi wésa Ísumba áísai íyana sáwí-aaimo sínasa aaifimbó maiyankáíyantafesa áamáan-kawaa-waasifinkemba tuwímbaiye Éroti amááraawifinkemba tuwímbaiye ti'marówasa

¹⁴ Ísumpa'a tésa sésa óraakoo érai'-waasi po waási táároi ímba inkaisé óraa'-waasiye úwoi-waasi táároi ímba inkaisé tirumbó faiyá'mai-aai ímbo sénda Maníkóní aambó arááiwaén-aai arupíse úmai simátimendasa wéisaumne. Emá nóra séwa wéisaano. Kanaasááwá taakisi-óntámbá Rómu-kamanisa timénaum íntaawa timénaumno. Tíméndasa Yúndaa-waasisa kentáási áamáana taraisónaum íntaawa taraisónaumno.

¹⁵ Timénaum íntaawa timénaumno suwaná Ísu miwítí imáyáa iséna kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásín-owe séna kentáfé'a sáwí-aaimo síndawe sé'a wésisai-owe. Moórá-ontamba maimaé máaraasimero súwasa

¹⁶ maimaé máaraanamuwana séna nááwan-óikaana uráinkara áwí'a wéraiyo súwasa miwí sésa Rómu-kamani-kawaagon-óikaamba isaná áwí'a wéraiye suwaná

¹⁷ Ísu séna Rómu-kamani-kawaagonde wembá áméro. Maníkóndé Maníkómbá áméro súwasa mináái ísówana táá'a úwasa ímba aai siyáawe.

*Pukémpinkembo iyáfasinaiyan-aai.
Mátíyu 22:23-33, Rúku 20:27-40*

¹⁸ Suwasá Sátúsi-amaan-kawaa-waasi púwómpinkemba ímba iyáfasinanaawemo sun-kwáásí pósa Ísumpa'a tésa sésa

¹⁹ óraakoo naaófá'á Mósese séna moóráwigo aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáimba puwínana áfáko maimakéna awaaón-anondaa-ware'le séna iyámpói ma'ankáíníye siyáíye.

²⁰ Moórá-aaí isaaó. Moórá-kanaa afakaeté-afarawainonda mésa tuwaaó aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana

²¹ wenánaaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana wenánaaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana miyá émesa

²² afakaeté-waasi putásaawana minínínkó ánaaemba pukáíye simámesa

²³ Ísumba áísai esa sésa miyámó ombá waási puwíyampinkembo iyáfasinaiyan-kanaa minínínbá afakaeté-waasi tuwaainímbá éna nááwa máíníyo suwaná

²⁴ Ísu séné Maníkón-aaí aúfáífimbo agaimakón-aaí ímba kawé'-úmai isé'a Maníkóní fasi'aémbá ímba awáné'a pó'a miyáumai sáwísáwí-aaí wésewe.

²⁵ Pukémpinkemba iyáfasinesa wíyómpa'o imaiyan-kanaa aaré ímba maiyasa waaí ímba maiyamba ésa Maníkóní kísau-waasimo wíyómpa'o méraawimo ontembá minínínákwa'á miyáumai aaré ímba

maiyasa waaí ímba maiyamba ónááwe.

²⁶ Waási pukémpinkembo iyáfasinaiyamba Mósesé minááísáféna agaimakáíye. Aúfáífimba agaimaréna séné kári-taiya'a iyamó kaimbá ímba mintái káwísana mintáífínkémbá Maníkó Mósesentafena séné Maníkó úne. Enaiwá'ná Embaramuwe Áísáakiye Yékopuwe miwítí Maníkó úne siyáíye. Maníkó minááímó siyáimba minkáúmbó-wáásí é'a púwúwasa utaráambanifo

²⁷ mináái siyáimba pósa miwí úwoi méraawe. Énifo kentáái sáwísáwí-aaí siyáawe Ísu siyáíye.

Aifaráán-ámáánkón-aaí.

Mátíyu 22:34-40

²⁸ Súwana amáambo sún-kwaasigo ména seyaafá'-wáásímó sumbá iséna Ísuni iyáákamai-aaí iséna Ísumba áísai ena séné Maníkóní amáámpinkemba nóran-amaana aifaráámbán-iyó súwana

²⁹ Ísu séné aifaráán-ámáámbá sēnaumne. Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séné

Ísareri-waasi ísáaro. Maníkó kentáásí Fasi'aénkó éna mimbórá-Fási'áénkón-íye.

³⁰ Maníkómpá'á

kentí Fasi'aénkómbá kentiruné kentí imáyáawe kentimané kentí fasi'aéné améro

agaimaréna siyáíye.

³¹ Miwán-ánaaenken-amaamba sēnaumpo ísáaro. Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séné

kesáfé-imáyáámó ontembá kentí

waási-imayaawara'a oro

agaimaréna siyáíye. Minkáé'-ámáánkó seyaafá'-ámáámbá iyáákaraiye Ísu simámuwana

³² minkwáásígó séné óraakoo érai'a sēnda Maníkó weyáá Fasi'aénkón-ifo fí'o-fi'o-fasi'aemba ímba méraawe.

³³ Kesáámá Maníkómpátá kesiruné imáyáawe kesí fasi'aénésá wempá'á tuwéta miyásá onó. Kesáfé-imáyáámó úndantenta kesí waási-imayaawarata onó. Minkáé'-ámáánkó seyaafá'-ámáámbá iyáákaraiye. Tóné sipisípiye iyafímbá agaimái Maníkómbá amúndanifo mindáwara'a iyáákaraiye séné

³⁴ miwámó súmba kawé'-imáyááfínkémbá súwana póna Ísu iséna séné Maníkómó kawáánimba wení ewaa'á méraane súwasa ísómbo Ísun-aaísafesa táá'a úwasa ímba áísai uráawe.

Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráísitin-aai.

Mátíyu 22:41-46, Rúku 20:41-44

³⁵ Ímba áísai uwaná Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iména simátimena séna áamáambo sen-kwáásí sésa Káráísiti Téfitin-andafaken-kwaasin-ye wésefo

³⁶ naaófá'á Maníkóní Ufaen-ámútánkó Téfitimba imáyáa amúwana Téfiti Káráísitintafena séna kesí Fasi'aénkón-ye siyáimba imó agaimakón-aufaifimba Téfiti agaimaréna séna

kesí Fasi'aénkóntáféna Maníkó séna kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'-ména'a ení namuro-wáásí íyáakaanasa miwí tai'ánááwe Maníkómó siyáin-aai Téfiti siyáie.

³⁷ Miyáumai Téfiti Káráísitintafena séna kesí Fasi'aénkón-ye siyáimbanifo nóraumaiya wemá Téfitin-andafaken-kwaasin-ye Ísu súmba Káráísiti Téfitini Fasi'aénkó éna Téfitin-andafaken-kwaasigon-ye. Úwoi-waasi seyaafá'á Ísun-aai isésa aamoí uráawe.

Áamáambo sen-kwáásítí aambá arááíwáéfomo siyáin-aai.

Mátíyu 23:1-36, Rúku 11:37-54, Rúku 20:45-47

³⁸ Úwoi-waasi seyaafá'á Ísun-aai isésa aamoí wéuwana Ísu simátimena séna tuwímbaimo áamáambo sen-kwáásítí aambá arááíwáéfo. Minkwáásí ayáátáá-kuferai wiyésa naaópa'a afufumpa'a wénowasa pósa waási tuwánésa sésa óraa'-waasin-owe wésewe.

³⁹ Minkwáásí áamáán-daumpa'o ombá óraa'-waasimo máén-aempa'a imésa tanómba kaúfópa'o ombá kawé'-áémpá'á mésa kawé-tómbá wénaawe.

⁴⁰ Minkwáásí keto'-íníntí óntawara naankwará'á umémbá wémaesa waási suwánésa súwí'a mósá maráiwae sésa karo'-áái táfisímai inai wésewe. Miyámó on-ánóndáá óraa'-umbai maénááwe Ísu siyáie.

Keto'-ínínkó Maníkómpá'á óntambo tukáin-aai.

Rúku 21:1-4

⁴¹ Simátimena Ísu óraa'-amaan-daumpa'a ména óntambo túwón-anafeunkoni ewaa'á ména tuwánómba waásisomba tésa óntambo túwómba sáwífa'-ontawara'-waasi sáwífa'-ontamba túwówana

⁴² moórá-keto'-inínkó ímba óntamo makón-inínkó téna kári'-ontamba kae-tóyaráámba túwówana

⁴³ Ísu wení kísau-waasi táántena séna érai'a simátime sune. Minkétó'-ínínkómó túwáin-ontanko seyaafá'-wáásímó túwáán-ontamba íyáákaiye.

⁴⁴ Miwí sáwífa'-ontafinkemba tuwímbai túwáafo wemá kári'-ontafinkemba mútú'a túwáimba póna ónta-iyaimba méiniye Ísu siyáie.

13

Óraa'-amaan-dambo tawísínda-aaimo siyáin-aai.

Mátíyu 24:1-2, Rúku 21:5-6

¹ Ísu mináái simátimuwasa óraa'-amaan-daumpakemba kárúwesa kúmúmba wení kísau-waasifinkemba moóráwigo óraa'-amaan-dantafena séna úwé awánaao. Maanóntán-dámbá kawé'á uráisana minóntámba óraa'-ontamba wéraiye súwana

² Ísu séna maanóráá'-námbá awánaaro. Ánaaemba waási tésa mindámba seyaafá'á tawísísuwesa seyaafá'-óntánkwará'á tawísísuwanaawe Ísu siyáie.

Sáwí-kanaa tíníyemo siyáin-aai.

Mátíyu 24:3-14, Rúku 21:7-19

³ Ísu mináái simátimena Órífi-omapa'a iména óraa'-amaan-damba awánómbe Pítaawe Yémisiye Yóniye Énduruwe miyáumai-waasi Ísumo weyáá mérompa'a tésa áisai esa sésa

⁴ emó sésa nóin-kanaawa paápé íniyo. Nóran-kwaamera ínataawa séta ampáánká'á Ísumo siyáimba miyá íniyesa sénaumno suwaná

⁵ Ísu séna karo'-áái isé'a érai'e sefó káráwiyoro.

⁶ Sáwífa'-waasi tésa kesúwí'a másesa sésa Maníkómó iyáfasisinkaraiwai úne síyasa sáwífa'nanka minkáro'-ááisáfésa érai'e sénááwe.

⁷ Tíyááwemo siyáan-aai némpakená'i ewaakéná'i isáiyana ímba táá'a íno. Miyán-kánaámó tinda mindá ímba seyaafá-tántáá'ó tai'áínda-waame'an-iyé.

⁸ Fí'o-fi'on-aempa'-waasi tiyánááwe. Moórá-kawaa-waasimo ésa moórá-kawaa-waasi timááraasafesa iyáfasine tíyáaro síyasamo ésa iyáfasinesa tiyánááwe. Fí'o-fi'om-barafa'a óraa'-marima táíniye. Fí'o-fi'om-barafa'a aawai táíniye. Miyán-tántáá'ó paápé ína'a sé'a seyaafá-tántáá'ó tai'áínda-kanaa ímba tiyáifo iyámpóimo matinkánae owanamó óraa-ti'o intembá umbai-kánaámó tinda minkánaa paápé iye seró.

⁹ Miyán-ááisáfé'a káráwiyoro. Kawáá-wáásí kembiwí tí'maesa óraa'-waasifa'a mótinkesa aaifimbá maitinkésa áamáan-daumpa'a mótinkamesa kentáfésamo fasi'ámaimo méraiyantafesa ta'óto'mai tí'maesa kámáni-óraa'-waasifa'e kawáá-wáásífé'é mótinkesa aai simátinkaiya'a minóráá'-wáásí kesáái simátimenaawe.

¹⁰ Aífa'á ásé-aai seyaafá'-márafákén-kwáásí simátímapa'a wényana ánaaemba seyaafá-tántáá'ó tai'áínda-kanaa tíniye.

¹¹ Ta'óto'mai aaimó simátínkénka'a nóran-aaiya sénaumno-imayaa ímba óraa'a é'a ímba kentí imáyáafinken-aai sénááfo Maníkóní Ufaen-ámútánkó síyan-aai táaka tinkáina'a mináái sénááwe.

¹² Tuwímbai tífárawaawi tí'mai fí'owi timíyasa tínkamiyasa puwónááwe. Tífoísáimo ésa tíráamarimba tí'mai fí'owi timíyasa tínkamiyasa puwónááwe. Iyámpóísombo ésa tinófoi tí'mai fí'owi timíyasa tínkamiyasa puwónááwe.

¹³ Kentáfé'o fasi'ámaimo méraiyantafesa seyaafá'nánká tíyamba uwátinkanaawe. Ímbo ifátuwesamo kentáfésa fasi'ámaimo méraiyanwí tai'áínda-kanaara'a Maníkó tí'mai kawepá'á métinkainiye.

Sáwí-kanaagon-aai.

Mátíyu 24:15-28, Rúku 21:20-24

¹⁴ Ísu mináái simátimena séna ánaaemba sáwí'o íyan-tantaako uwófí'a íyam-baruka'a paápé íniye Ísu siyáiyé. Kemá Mááka sune. Maanáúfáímó torausíyawí táako péé sína'a ísáaro sune. Ísu séna uwófí'o

í-márúká'á paápé ínaa awánáiyamba Yúndiyaa-marafa'o méraiyan-kwaasi omápaata tuwaantantésa iyónááwe.

¹⁵ Ontará'ó méraiyan-kwaasi ímba naaúmpa'o iyíyamba óntama ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónááwe.

¹⁶ Kísaufa'o méraiyan-kwaasi ímba naaópa'o tíyamba unáánkwátói ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónááwe.

¹⁷ Tímúka'-inine umaran-iyámpóíwará'-íniné minkánaa sáwí'a ónááwe.

¹⁸ Tuwaantanté'o iyíyamba táwi'o índa-kanaa miyá únafo sé'a Maníkómpá'á inai seró.

19 Minkánáámó tinda óraa'-umbai táíniye. Naaófá'á Maníkó maramó úmaronka'e káfé'wara'e miyán-úmbái-tántáá'á ímba tiyáiyé. Ánaaenkwará'a miyán-úmbái-tántáá'á ímba tíniye.

20 Miyán-úmbái-tántáá'ó índa-kanaa Fasi'aénkó ampáásé úmakaiye. Miyán-úmbái-kánáámó ayáátááka'o ínínkaka seyaa'fá'-wáásí ímba úwoi túnamai méraawisino. Maníkó wemparí'o úmakain-kwaasisafena imáyáa éna miyán-úmbái-tántáá'á ampáásé uráiyé.

21 Ampáásémó ínasa tuwímbai simátimesa sésa Maníkómó íyáfasinankaraiwai mifá'-maafa'a méraiye síya'o é'a ímba ísáaro.

22 Tuwímbai paapé ésa karo'á sésa Maníkómó íyáfasisinkaraiwai úne síyasa tuwímbai karo'á sésa Maníkón-aaimo simátimundawi úne simátíma'maesa níyamba ímbo awánen-kisau maésa Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi karo'á simátinkanáe sésa miyán-óráá-kísáú maenááwe.

23 Miwísáfé'a érai'-waasin-owe sefó sé'a ímbo paapé uráanka'a aifa'á simátimumpo káráwiyoro Ísu siyáiyé.

Ísumo marapá'ó kumínda-aai.

Mátíyu 24:29-35, Rúku 21:25-33

24 Ísu mináái simátimena séna miyán-úmbái-tántáá'ó tinda-kanaa tai'áínana aafáúgó kumeu'á ínana wíyónko ímba sán-káínana

25 o'á wíyómpakemba kuntínana wíyónko tora'náára'a ína'a

26 kemá waási úranko óraa-fasi'aenkwará sáwara'a ainánká kúmóna'a suwánánááwe.

27 Wíyómpaken-kisau-waasi ti'maráanasa Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi seyaa'fá'-márafákembá tí'maesa moórafimba túwaandu ónááwe Ísu siyáiyé.

28 Ísu mináái simátimena séna moórá naan-táígón-áwí'a fíki-taigontafe'a imáyáa úmai ísáaro. Asáómó agaínda awáné sé'a áú'o sínda-kanaa kárika'a tíniye sénááwe.

29 Miyámó intembá kemó súnda-tantaa'a ína'a awáné sé'a kárika'a kumíniye sénááwe.

30 Érai'a simátíme sune. Káfé'o méraan-kwaasi tuwímbai ímbo pukáiyanka'a kemó súnda-tantaa'a paapé íniye.

31 Wíyóne marawé tai'áínana kesáái ímbo tai'áínda úwoi waé'wae'a íniye Ísu siyáiyé.

Kúmóna-kanaa waási ímba ísaraawemo siyáín-aai.

Mátíyu 24:36-44, Rúku 17:26-30,34-36

32 Ísu mináái simátimena séna kúmóna-kanaa aafáúmá waási ímba ísááwasa wíyómpaken-kisau-waasiwara'a ímba ísááwa'a kemá Maníkón-ááninko ímba ísáúnana kesifo weyáá ísaraiye.

33 Kemó kúmóna-kanaa ímbo ísaraiyanka'a kumónaumpo káráwiyoro.

34 Miyámó intenkáán-úmai maarán-ááín-íye. Moórá-oraako némpa'a wááu koméranáe séna wení kísau-waasisafena kísau máéro séna ti'má'mae wéwena ontará'ó kawáániwaintafena séna káráwiyuwo séna kóuraiye.

35 Naankóní aanáfómó tinda-kanaa ímbo ísáántemba kemó kúmóna-kanaama ímba ísaraafo káráwiyoro. Siyatarórá'í wááwáiya'i fenáíndarara'i nó'waana'i kumónaumno minkánáa ímba ísaraafo

36 kentáfé'a ímba imáyáamo wéiyanka'a kumúnafainifo wéto'mayaan-e'a simu'maráaro.

37 Kemó simátimunda seyaa'fá'-wáásísáfé'a sumpo káráwiye'a méraaro Ísu siyáiyé.

14

Ísumbo tufuwíyan-aaimo siyáan-aai.

Mátíyu 26:1-5, Rúku 22:1-2, Yóni 11:45-53

¹ Ísu mináái simátimena naaófá'ó Maníkó Yúndaa-waasi tíyótaimo í-tánómbá ímbo intóráín-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa aúnkáraamba úwasa kae-kánáá úwoi mésa óraa'-amaan-kisau-waasiye ámaámbo sun-kwáásiyé sésa nóraumaisaawa Ísumba aúpá'á ta'óto'maisaawa tufuwónaumno.

² Seyaafá'-wáási tíyááfainifo tanómbo kaufíyan-kanaarata ímba tufuwónaumne siyáawe.

Ísumbo asaa-wiyúm-básáwémbó a'ánkarain-aai.

Mátíyu 26:6-13, Yóni 12:1-8

³ Suwaná Ísu Pétáni-naopa'a koména moóráwígon-awi'a Sáímonini naaúmpa'a áumo námombo kón-kwaasigoni naaúmpa'a ména tómbá wénowana moórá-ininko iyéna asaa-wiyúmbó úm-basawemba óraa'-ontankakembo méyámbakaim-basawemba maimaéna iyúmba minánáféumbá tafántuwena Ísu a'nómpímbá fatímarowasa

⁴ tuwímbai keáímbá sésa aaisambá aéésa nóra sénawa mimbásáwémbá úwoi fatíyankaiyo.

⁵ Mimbásáwémbó fí'owi timénamo óraa'-ontamba maiyénamo ímbo óntamo makáan-kwaasi tíméraambaniye sésa minínínkómbá aaisambá áúwana

⁶ Ísu séna ifátuwe'a ímba aaisambá aééro. Kawe'á asínkáíye.

⁷ Ímbo óntamo máraán-kwaasi kesé'a maé'mae'a íya'a túwa'nai ónae sé'a túwa'nai ónááfo kemá kesé'a marapá'á ímba maé'mae'a ónaumne.

⁸ Minínínkó wení imáyáafinkemba kawe'á asínkáíye. Púwóndara'a masawémba asínkésa utánáafo minínínkó é'a masawémba asínkáíye.

⁹ Érai'a sumpo ísáaro. Kesí ásé-aai seyaafá'-mápá'á simátimesa minínínkómó uwásínkáín-aai simátimiyasa tááka'a maránááwe Ísu siyáíye.

Yúndasi Ísuni pintaru'ó maiyáin-aai.

Mátíyu 26:14-16, Rúku 22:3-6

¹⁰ Súwana Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwígon-awi'a Yúndasi moórá-awi'a Ísakerioti óraa'-amaan-kisau-waasifa'a wéna séna túwa'nai ona'á Ísumba ta'ótoranaawe súwasa

¹¹ isésa aamoí ésa sésa miyámó inda-méyámbá óntanta aménaumne suwaná nóraumaiya Ísumba aráátíménasawa ta'ótoranaao-imayaa ómbarena úmaena kuráíye.

Tíyótaimo í-tánómbó kauráan-aai.

Mátíyu 26:17-25, Rúku 22:7-14,21-23, Yóni 13:21-30

¹² Yúndaa-waasi ímbo intóráín-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa túntemba tíyótaimo í-tánón-kánáá sipisípi-araa'a tufú'mai káúfúnka'a wení kísau-waasi Ísumba taáisai esa sésa tíyótaimo í-tánómbá nááfataawa kaufónaumno suwaná

¹³ kae'á ti'maréna séna Yérúsaremu-naopa'a wíyana moóráwigo nonánámó maimaé wíndawimba arááiwaékaiyo.

14 Wemó naaúmpa'o iyíndafa'o naankón-afowámó mérainakai kosimámekai óraako áisai ena séna kesí kísau-waasise'a náán-aempara tíyótaimo í-tánómbá nánaumno wésiye kosimámekaiyo.

15 Wemá afófumayaa'-nankoni óraa'-aempa'a aráátiminiye. Kúfu'o uwándáíyan-tantaa'a mimpímbá wéraiye. Seyaafá-tántáá'á to'mayaa úmarekai minká'á kausínkáakaiyo súwasarai

16 mindárai isésarai Yérúsaremu-naopa'a wésarai Ísumo sún-tantaa'a wérowasarai minká'á tanómba kauwánkaraaye.

17 Tanómba kaumakóyasa fenómpinka'a Ísu wení kísau-waasise mindáúmpá'á imésa

18 tómbá wémandesa uwaná Ísu séna kempínkémbá moóráwigo kesé'a tómbó wénaiwai kembá namuro-wáásí aráátiminiye súwana

19 tirunkó umbaí tówasa moórá-mora áisai esa sésa kewá'íyo símaesa kuwaná

20 Ísu séna moóráwigo wení tón-ayai maimaéna kesé'o moórá-taufapimba tú'maimo náíndawi wemá kembó namuro-wáásímó aráátimindawin-iyé.

21 Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna waási úranko puwíníye siyáintemba pó'a púwónana namuro-wáásímó aráátimindawi sáwí-meyamba máíniye. Wembó ímbo ma'ánkaraankakaa kawé'á isinó Ísu siyáíye.

*Ísu wení kísau-waasi tómbó tímakain-aai.
Mátíyu 26:26-30, 1 Kórinti 11:23-25*

22 Súwasa tómbá wénowana Ísu péréti maisoréna Maníkómpá'á súwiyo séna tafámbai tiména séna mindá kesún-ifo maimái naaró séna

23 ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna Maníkómpá'á súwiyo séna timúwasa seyaafá'á nowaná séna mindá kesí naaén-iyé.

24 Kesí naaemá sáwí-waasisafena kumínda póna Maníkó kesé'a kááísamai méraiwaé séna mináú-áái símai kááísamakaiye.

25 Simátimé'a sune. Aneka'á ándá-aran-domba ímba nánaumpo Maníkó wení waásimo kawáánipa'a mé'a ándá-aran-domba aú-nomba nánaumne Ísu súwasa

26 Maníkóntáfésa ísámai imá simásuwesa mindáúmpá'á tuwésa Órífi-omapa'a iyáawe.

*Pítaa ánaaeni'a uwásinkainiyemo siyáin-aai.
Mátíyu 26:31-35, Rúku 22:31-34, Yóni 13:36-38*

27 Órífi-omapa'a imérowana Ísu simátiména séna Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó séna

sipisípiya'o kawáániwaimba tufúwónasa

sipisípisomba wété ónááwe Maníkó siyáíye

siyáimba póna táá'a ína'a siyuwé'a wété ónááwe.

28 Énifo púwónasa utámaraiya íyáfasine'a kentí aifa'á Kárirí-aemapa kona'á kesínгааemba kónááwe Ísu súwana

29 Pítaa séna seyaafá'nánká auwésa wété ónááfo kemá ímba miyá ónaumne súwana

30 Ísu séna érai'a simáme sune. Káfé'-no'waamba kokórigó ímba kae'-í'a ááimo siyáíndara'a emá kaumbo-íká'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasin-iyé sínone Ísu Pítaantafena súwana

31 Pítaa óraaka'a séna enté'o sínkamonaé íya'o é'a ímba auwé'a kónaumne súwasa wení kísau-waasi seyaafá'á miyá simásaraawe.

*Ísu Kétésémánifa'a inaimó siyáin-aaí.
Mátíyu 26:36-46, Rúku 22:39-46*

³² Seyaafá'á miyá simásuwesa Ísuwe wení kísau-waasiye taaiyámófa'a áwí'a Kétésémánifa'a komésa Ísu simátimena séna maanká'-méraiya'a Maníkómpá inai kosenó séna

³³ Pítaane Yémísine Yónine tí'maena komérowana umbai-tántáákó arumbá sáwí'a úwana

³⁴ simátimena séna kesirunkó umbaisé'a taisá pó'a púwóraantamba wéune. Maanká'-mé'a káráwiyoro séna

³⁵⁻³⁶ tiyuwéna ewaa'á wéna Maníkó óraakon-iye séna mara'á kumbéna inai fínkémá séna kesifóo seyaafá-tántáá'á kanaa'á wéonda po kanaán-iye. Ewé sémo e maanúmbái-tántáá'ó kempá'ó tinda maisiyuwé é'nifo ímba kesí imáyáan-ifo ení imáyáa arááiwaéno Ísu siyáie.

³⁷ Ísu inai simásuwena wení kísau-waasiyaufa'a téna tatuwánómba tún-kwaigurówana tatúséna Pítaantafena séna Sáimoniyo aùn-kwaiguré ímba kanaa kárika'a káráwiye méraane.

³⁸ Waántáwanko tísai úmai isánae-aaí kempá'á sifónifo Maníkómpá'á inai seró. Imáyáago ewé sisaná áugo umbaimó wétaimba mindá aúgáfaa'a wéiye simátimena

³⁹ aneka'á tiyuwéna ewaa'á wéna súntemba Maníkómpá'á inai kosimásuwena

⁴⁰ wení kísau-waasifa'a téna tatuwánómba tún-kwaigurówana tatúsúwana tógáfaate'a úwasa nóran-aaíya anondáa ímba simámuwana

⁴¹ tiyuwéna inai kosimásuwena kouweréna minkáúmbóráúsáféna séna tímó waiguráamba é'anifo kembá waási úrankomba sáwí'o on-kwáásí aráátiminasa ta'ótoraiyan-kanaa wétifo

⁴² iyáfasinewata wétiyapata konó. Kembó aráátimindawi wétiye Ísu siyáie.

*Ísumbo ta'ótokaan-aaí.
Mátíyu 26:47-56, Rúku 22:47-53, Yóni 18:2-12*

⁴³ Ísu mináái wésuwana wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awí'a Yúndasi tumba wesé'a sáwífa'-waasi taánáinkwara paepáénkwara'a maimaé tumbá óraa'-amaan-kisau-waasiye ámaámbo sun-kwáásíyé Yúndaa-ora'a'-waasiye miwí ti'márówasa tumbá

⁴⁴ ááéma Yúndasi Ísumbo aráátimindasafena simátimena séna aaweyáámó uwánkáandawimba ta'óto'mae'a káráwimae'a koró siyónka'a

⁴⁵ póna Yúndasi Ísumpa'a téna séna óraakoo méraano wésena aaweyáá wéuwankowasa

⁴⁶ wesé'o tuwái Ísumba ta'ótórówana

⁴⁷ Ísuni kísau-waasifinkemba moóráwigo paepáé'a maimaéna aifa'-amáán-káwáágóni kísau-waasigon-áa'a fagáúsuwowana

⁴⁸ tun-kwáásísáféna séna kentáfé'a umén-kwáásín-iye sé'a pó'a taánáinkwara paepáé'wara'a maimaé'a kembá ta'ótoranae sé'a wétewe.

⁴⁹ Sáwífa-kanaa óraa'-amaan-daumpa kesé'a mé'a kesááimo wésimatimundara'a ímba kembá ta'ótokaawe. Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáifimbo agaimakáan-aaí kembó miyámó uwásínkéne'a wétewe súwasa

⁵⁰ wení kísau-waasi seyaafá'á inkaisésa auwésa wété uwasá tun-kwáásí Ísumba áí'maesa kuwaná

⁵¹ moórá-ifo'-waasigo ampanta aantemba kára'umaena Ísun-ánaemba wéguwasa wembá ta'ótórówana

⁵² ampantá awátuwena wátói-iyaimba kóuraiye.

Óraa'-waasi Ísumba aaifimbó ánkaraan-aaí.

Mátíyu 26:57-68, Rúku 22:54-71, Yóni 18:13-24

⁵³ Kóúwasa Ísumbo ta'ótórówi áí'maesa aifa'-amáán-káwáágóní naaúmpa'a móankesa mindáúmpá'á óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraal'-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé túwaandu urón-daumpa'a móankowana

⁵⁴ Pítaa tínaaemba nénka'o témomba aifa'-amáán-káwáágóní máápa'-ontafinkemba iyéna naamaáífa iména i-wáásísé iyará'á koména iyá wégaufiye.

⁵⁵ Pítaa iyá wégaufuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraal'-waasiye seyaafá'nánká Ísumba tufuwíyana puwínda-aaigoni áwáu saafá uwaná ímba wérowasa

⁵⁶ Ísuntafesa mósimesi-aaí sésa ímba moórá-aaí suwasá

⁵⁷ tuwímbai iyáfasinesa karo'á sésa

⁵⁸ wemó sisatáámó isáúndasa óraa'-amaan-damba waásimo uráan-damba tawísísuwe'a kaumbo-kánáa maisuwé'a waásimo ímbo íyan-damba ónaumne siyáíye suwasá

⁵⁹ minkwáásí ímba moórá-aaí suwaná

⁶⁰ aifa'-amáán-káwáágó íyáfasinena Ísumba áísai ena séna simánkáán-aaí anondáa ína sínono súwana

⁶¹ Ísu iséna ímba aaí súwana aifa'-amáán-káwáágó áísai ena séna kesáámó áwí'o mósá maráúndawin-ááninko e Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káraísitiya'onai simásimiyo súwana

⁶² Ísu séna kemá úne. Suwánena'a kemá waási úranko Maníkó fasi'aénkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá imé'a ainánká'á kumónaumne Ísu súwana

⁶³ aifa'-amáán-káwáágón-arunko sáwí'a úwana wení unáánkwátói tafétuwena séna Maníkómbá karaánáa'a ankéna wesáféna simbá póta minááísáféta aaifimbá maenkéta fí'on-aaimo simánkáamba saafá únda póta ifátá tuwéta

⁶⁴ Maníkómbó símaimo sáwí'o uwánkáíntafeta nórasaawa ónaumno súwasa sáwí'an-ifo tufuwíyana puwíno sésa

⁶⁵ Ísumba tuwiyáái wi'ankésa aúranka'a ampantasámbá káátamakesa wétufuwesa sésa esáfé sé Maníkó íyáfasisinkaraiwai únemo séndawi ómpo kemá nááwa tufúnái simásimiyo suwasá i-wáásí áí'mai tiyáántamba tufúkáawe.

Pítaa ímbo awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aaí.

Mátíyu 26:69-75, Rúku 22:56-62, Yóni 18:15-27

⁶⁶⁻⁶⁷ Pítaa naamaáífa ména iyá wégaufuwana aifa'-amáán-káwáágóní kisaumo maún-arasigo téna Pítaamba taawánéna séna Ísu Náaretifakewiye'o maéndawi óne súwana

⁶⁸ emó sénda-aaí sááko ímba kawé'an-íye simásuwena máápa'-ontafimba komérowana

⁶⁹ minárásígó aneka'á awánéna méron-kwaasisafena séna efíwáni waásifinkewin-íye súwana

⁷⁰ aneka'á Pítaa séna ímbaniye simásuwena mérowasa kárika'a maémómba Pítaantafesa sésa éraitá súne. Kárirí fakewi po wení kísau-waasifinkewi óne suwaná

⁷¹ Pítaa aika'-maréna séna karo'-ááímó wésenanamo éna Maníkó sínkaminiye. Sewimbá ímbo awánáúnda-waasin-iyé súwana

⁷² kokórigó aneka'á áái súwana Pítaa Ísumo simámakon-aai áaka'-maréna miyá siyónka'a kokórigomo kae'-í'o ááimo ímbo siyáindara'a emá kaumbo-íká'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasin-iyé sínone siyónka'a mináái áaka'-maréna áfááraumai ifi'á taráiyé.

15

Ísumba Páiratimpa'o áí'mae kuráan-aai.

Mátíyu 27:1-2,11-14, Rúku 23:1-5, Yóni 18:28-38

¹ Úwasa aafáúmó iyáúsunka'a óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-ora'a'-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé mimbórá-áái símai tarímaresa Ísumba ayáánka'a kará'umaresa áí'maesa Rómu-kamani-kawaagon-awi'a Páiratimpa'a kuwaná

² Páirati Ísumba áísai ena séna Yúndaa-waasiti kawáágówá ónó súwana Ísu séna é'a séne súwasa

³ óraa'-amaan-kisau-waasi fí'o-fi'on-aaisafesa aaifimbá maénkówana

⁴ Páirati Ísumba áísai ena séna sáwífa'-aai wésimankaafo anondáá ina moórá-aai sínono súwana

⁵ Ísu iséna ímba anondáá súwana Páirati sáwífa'-imayaa uráiyé.

Ísumba tufuwíyana puwínomo siyáin-aai.

Mátíyu 27:15-26, Rúku 23:13-25, Yóni 18:39-19:16

⁶ Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi tíyótimo í-tánón-kánáá túntemba Rómu-kamani-kawaago séna seyaafá'nánká túwaandu urésa aamoí ésa ándáfa'o mérain-kwaasigon-awi'a síya'a faú'auwaano séna minkánáá miyáumai ándáfaken-kwaasi faútínkáiyé.

⁷ Minkánáá moóráwigon-awi'a Párápási ándáfa'o maúmba ááéma tuwímbai kámáni-waasise tíyónka'a wemá moóráwigomba tufúwana puwúwasa ándáfa'a ánkárowana mérowasa

⁸ sáwífa'-waasi túwaandu urésa Páiratintafesa sésa moóráwigomba faú'ankaa suwaná

⁹⁻¹⁰ Páirati imáyáa éna séna óraa'-amaan-kisau-waasi Ísuntafesa ímba óraa'-waasi-i'a ínkwaé sésa ta'óto'maesa kempá'á tiyáawe séna títai ena séna Yúndaa-waasiti kawáágóná faú'ankanaumno súwasa

¹¹ óraa'-amaan-kisau-waasi úwoi-waasi sáwífa'nanka wa'wisésa sésa Ísumba ímba faú'ankainompo Párápásimba faú'ankaa simáméro suwasá isésa mináái simámúwana

¹² Páirati séna Ísumba Yúndaa-waasiti kawáágó iyémó sewimbá nóra ónaumno súwasa

¹³ óraaka sésa aaraa-táiyá'á tufíyana puwíno suwaná

¹⁴ Páirati séna nóra-sawira uráiyó súwasa óraaka'-oraaka'a sésa aaraa-táiyá'á tufíyana puwíno aantemba suwaná

¹⁵ Páirati miwí táái ewé senasá aamoí uwásinkaiwae séna Párápásimba faú'ankena

i-wáásí simátimuwasa Ísumba áwíyandasamba áwiyonku'-nowana Páirati séna áí'mae aaraa-táiyá'á mátufiyana puwíno séna Ísumba i-wáásí tímakaiye.

*I-wáásí Ísumba karaánáá'o ánkaraan-aaí.
Mátíyu 27:27-31, Yóni 19:2-3*

¹⁶ Ísumba i-wáásí timúwasa áí'maesa kámáni-waasiti naaúmpa'a móankesa seyaafá'-í-wáásí táántowasa tamésa

¹⁷ naae-únánkwátói óraa'-waasiti unáánkwátóin-iyé sésa Ísumba uwánkesa óraa'-waasiti kámo'an-iyé sésa áwíyanda owepámai Ísu a'nómpimbá wiyankésa

¹⁸⁻¹⁹ karaánáá'a ankésa moórá-mora kífaesa sésa Yúndaa-waasiti kawáágó óne sésa táuntamba a'nómbá wétufamesa tuwiyáái wi'ankésa

²⁰ karaánáá'a ánkásuwesa naae-únánkwátói faútuwesa wení unáánkwátói uwánkesa tufíyanamo puwíndafa'a áí'maesa kuráawe.

*Ísumba tufúwanamo pukáin-aaí.
Mátíyu 27:32-44, Rúku 23:26-43, Yóni 19:17-27*

²¹ I-wáásí Ísumbo áí'mae kumbá moóráwigo Sáírini-naopakewin-awi'a Sáimoni wemá Árékísándaee Rúfaasinteti tifowá Yérúsaremu-nao'-ampa'a túwasa

i-wáásí ta'ótoresá Ísumbo tufíyan-aaraa-tai áúwaata'ankesa sésa áwa'nai úmae tiyó suwaná miyá úwasa

²² marésa moórá-maragon-awi'a Kórígótaafa'a wésa mináwíkóní áwáu a'nónayaantapa'emo supa'á wésa

²³ ándá-aran-domba maiyésa áí'a tai'áínkwae sésa ikamó fain-tántáá'á mimpimbá marésa Ísumba ámuwana ímba naráíye.

²⁴ Ísu ímba nówasa áí'maesa aaraa-táiyá'á aiyayaampimba mátufusumaresa wení unáánkwátói maénae sésa ááfésa tiyáananasa nááwamo iyáákaindawi máíníye sésa miyá ésa

²⁵ aafáúgómó áyana'o kain-kánaárá'á tufúmba

²⁶ Ísumbo tufúwanamo puwún-aaigoni áwáu aúfáífimba agaimarésa sésa Ísu Yúndaa-waasiti kawáágón-iyé agaimarésa aaraa-táiyá'á mósá marésa

²⁷ uménté'o uyan-kwáásíyái tí'maesa Ísuni séfasefa'-arausampa'a aaraa-táiyá'á tufúsúmarowana

²⁸ naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna wemá sáwí'o on-kwáásímo máépa'a méraisasa awánaraawe agaimaréna siyónka pósa miyá uráawe.

²⁹ Aaraa-táiyá'á tufúsúmarowasa tuwímbai tésa tiyáámba tóipimba fáákesa timántákái fa'ankésa karaánáá'a ankésa sésa úwé emá séma óraa'-amaan-damba tawísísuwe'a kaumbo-kánaá maisuwé aneka'á ónaumne siyáampo

³⁰ esáfé enáú áwa'nai ema eyááríka'a taaiyakémbá taútuwe marapá'á kumuwo suwasá

³¹ miyáumai óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé sésa fí'owi túwa'nai ena wesáféna wenáú ímba kanaa'á áwa'nai íníye.

³² Maníkómó iyáfasisinkaraiwai é'a Ísareri-waasiti kawáágó únemo sé'éimba póna érai'o sé'éíndamo éna weyááríka'a taaiyakémbá kumínata awané séta érai'a Maníkón-áanimban-iyé sénaumne suwasá miwímó suntembá uménté'o uyan-kwáásíyái séfasefa'-arausampa'o aaraa-táiyá'ó tufúsúmarowiyai Ísumba karaánáá'a ánkaraaye.

*Ísumo pukáin-aaí.
Mátíyu 27:45-56, Rúku 23:44-49, Yóni 19:28-30*

³³ Ísumba karaánáá'a ánkówana wááwái seyaafá'-áémpá'á túnkwéna aafáúmó taenónka'a túnkúmba

³⁴ Ísu óraaka Yúndaa-waasi-taaifinkemba séna eri eri rama sapakataniyemo súmba maará siyáíye. Maníkó kesí Maníkóo nóra séwa siyuwááno súwasa

³⁵ minká'ó méron-kwaasi isésa tuwímбай sésa naaófá'ó Maníkón-aaimo simátímakaiwaimba Íráiyaa wéaantaiye suwaná

³⁶ moóráwigo awaantanténa faru-táéná maimaéna ándá-aran-domba ika-nómpímbá tu'maéna ofiyen-táemopimba sinúfaimaena náínkwae séna Ísun-óika'a mósá maréna séna Íráiyaa kuména taaiyakémbá kutaútuwaini ina taútuwainiyo séta amu'maréta méraumne súwana

³⁷ Ísu óraaka séna puwúwana

³⁸ óraa'-amaan-daumpa'o ampanta-óntámó úmakomba sanaan-áyáiyákémbá itafé'maena marapá'á mútafetena kaesé uwágúwana póna Maníkómpá'ó iyíyan-amba wi'makáíye.

³⁹ Ísu óraaka'o sénamo puwúmba i-wáásítí kawáágó awánéna séna érai'a wemá Maníkón-ááninkon-íye siyáíye.

⁴⁰ Minááímó súmba sáwífa'-inimba awánánae sésa tumbá némpa'a tamésa awánaraawe. Miníníntómpínkémbá moórá-inimba Mágátáara-naopaken-ininkon-awi'a Máriaa úwana moórá-inimba ifó'-Yémísinte Yósisinte tinówan-awi'a Máriaa úwana moórá-ininkon-awi'a Sárómi

⁴¹ miyáumai-inimba Ísumo Káíriri-aempa'a núpa'o wembó arááiwa'maesamo áwa'nai úmae kuráan-inimba Ísu Yérúsaremufa'o tumba miníníntómbá tésa aaraa-táiyá'ó tufúsúmaronka némpa'a tamésa awánaraawe.

Ísumbo utaráan-ai.

Mátíyu 27:57-61, Rúku 23:50-55, Yóni 19:38-42

⁴² Miníníntómbá tamérowana Yúndaa-waasi áamáan-aaimo isón-kanaa aafáyáaraamba úwana káfékaamba fenómpinka'a moóráwigon-awi'a Yósepi Árimátíyaa-naopakewi

⁴³ wemá óraa'-waasi éna kawe'-wáásí éna Maníkó wení waási kawáánííye séna amu'makówi ímba áátafena úmba Páíratimpa'a téna Ísun-áúma utánáifo simiyó súwana

⁴⁴ Páíratí imáyáa éna éra pukáíyo séna i-wáásítí kawáágómbá áántena séna Ísu éra pukáíyo súwana

⁴⁵ ewé é'a pukáíye simámuwana Páíratí séna kanaámpó Ísun-áúma máínone súwana

⁴⁶ Yósepi aú-ampanta komaimaé tiyéna Ísun-áúma aaraa-táiyákémbá tataú'mai minámpántáfímbá asááúmaena maimaéna aúsámakon-ontan-aifimba mámarena óika'a óraa'-ontantamba awááúwasuwena kúwana

⁴⁷ Máriaa Mágátáara-naopaken-ininko úwana araámáó Yósisin-anówa'e'a mésarai Ísumbo utámaromba taawánésarai kurááye.

16

Ísu pukáimpinkembo iyáfasinkain-ai.

Mátíyu 28:1-8, Rúku 24:1-12, Yóni 20:1-10

¹ Yúndaa-waasimo saagon-kánáá tai'ówasa kaumbo-ínímbá Máriaa Mágátáara-naopaken-ininko úwana araámáó Yémísin-anówa úwana Sárómi

úwasa miyáumai-inimba Ísun-áúra'a asaa-wiyúm-básáwémbá máa'ankanae sésa

² ááéma aafáúmó íyáúsunka'a mimbásáwémbá maimaésa Ísumbo utámakopa'a kumbá

³⁻⁴ aampa'á wéwesa sésa óika'o awááúwasukaan-ontamba óraa'-ontamba póna nááwa súwa'nai énaaawa óikaken-ontamba waétuwainiyo sésa awánomba minóntámbá é'a fawátukowasa awánésa

⁵ minóntán-aifimbo íyumba moórá-ifo'-waasi waén-únánkwátóiwara'-waasigo minká'á mérowasa awánomba táá'a úwana

⁶ simátimena séna ímba táá'a íno. Ísumba Násaretifakewimba aaraa-táiyá'á tufúwówanamo pukáiwaimba taawánánae sé'o wétemba pukáimpinkemba íyáfasinena kówéna ímba maanká'á méraifo utámakaampimba iawáné'a

⁷ wení kísau-waasiye Pítaane kosimátime sé'a Ísu siyáintemba pukáimpinkemba íyáfasinena kentí aifa'á Káríri-aempa'a wína'a koawánánaáwe. Mináái kosimátíméro súwasa

⁸ minóntán-aima tuwésa táá'a éna tinekembá tata'á úwasa tuwaantantésa wésa táá'a úntafesa mináái ímba kosimátímakaawe.

Mááka kemó súnda-aai taí'áiyé.

Ísu paápé úwana Máriyaamo awánarain-aai.

Yóni 20:11-18

⁹ Sondaará'á ááéma Ísu pukáimpinkemba íyáfasinena aifa'á Máriyaa Mágátáraa-naopaken-ininkon-aúranka'o paápé úmba ááéma Ísu minínínkón-arumpinkemba afakaeté-sawi-amutambo maiyáúkain-ininkon-aúranka'a paápé úwana

¹⁰ awánéna wení waási ifi'ó wétopa'a kosimátimuwasa

¹¹ Ísumo aúnarowana minínínkómó awánón-aai simátimumba isésa ímba ísámai kawel'á uráawe.

Éméyási-nao'-ampa'a Ísumbo awánaraayan-aai.

Rúku 24:13-35

¹² Minkákémbá kae'-wáási némpa'-ampa'a wéguyana Ísu fí'on-kwaasiyaamba úmaena minkáé'nárai túranka'a paápé úwasarai awánésarai

¹³ kouwerésarai Ísuni waási tasimátímúwasa ímba ísámai kawel'á uráawe.

Ísuni waási wembó awánaraan-aai.

Mátíyu 28:16-20, Rúku 24:36-49, Yóni 20:19-23

¹⁴ Minkákémbá Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba moórá kumbaimái-waasi tómbá wénowana Ísu paápé úwasa awánowana Ísu aaisambá tiyéna séna kemá pukáundafinkembo íyáfasinkaunda suwánaresa simátíméwa'a isé'a sirumbá wéfaiyaraawe sé'a tuwarónaawaro wéowe. Simátímén-aaisafe'a érai'emo seráámbá ímba érai'e siyáawe simásuwena

¹⁵ séna kesí ásé-aai seyaafá'-máráfá'á simátímapa'a koró.

¹⁶ Kesááisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmba ésa nombó maíyana Maníkó miwí sáwí'o úmimo mérempinkemba faútinkainifo kesááisafesa ímba érai'e sésa timankúnkúmba íyawí Maníkó aafimbá maitinkáíniye.

¹⁷ Kesááisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmba íyawí ímbo awánaan-kísau maésa kesí fasi'aéntámbá waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitiyuwésa fí'on-aaifinkemba sésa

¹⁸ waaifaimbó ta'ótoraiyana unkutíndamo ésa ímba puwésa puwíyandombo náiyambo ésa ímba puwésa tí'o índa-waasimo tiyáámbo ta'ótoraiyamba asófatinkanaawe Ísu siyáiyé.

Maníkó Ísumba aiyówanamo iyáin-aai.

Rúku 24:50-53, Aantá-waasi 1:9-11

¹⁹ Fasi'aénkó Ísu mináái simásuwowana Maníkó Ísumba áí'maena wiyómpa'a móankowana Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mérowasa

²⁰ Ísuni kísau-waasi seyaafá'-márafá'á ásé-aai simátímapa'a kuwana Fasi'aénkó túwa'nai úwasa waási ímbo awánaraan-kisau maúwasa awánésa sésa maanááimó simásiménta érai'-aain-iye siyáawe.

Mináái taí'áiyé.

Rúku

Ísu wíyómpa'a iyówana Rúku tuwímbai-aatai maisuwéna Ísun-aai agaimakáíye. Rúku ímba Yúndaa-waasin-ifo fí'onkaa-waasigo éna tíyofaan-kisau maiyáíye. Kíríki-waasi Ísun-aai isáíwae séna maanáúfái agaiyáíye. Kíríki-waasi arupíse úmáimo méraamba tiráái tain-kwáásín-owe séna maanáái agaiyáíye. Ísu érai'a arupíse-waasi póna arumbó wéuwatinkaiwain-íye. Maníkómpá'á inaimó sen-ááíyé Maníkóní ámútankon-aaiye sáwí'o um-béyámbá Maníkó maisíyúwáín-aaiye miyán-áái Rúku agaimakáíye.

1-4 Óraako Tíófíráasiyo moórá-aai sénaumpo isaaó. Maníkó kentááfímbá paápé uráimba aifa'ó awánaraan-kwaasi mintántáákón-aai simátíma'maesa iyáamba isasá kentáá wésimasimewe. Sáwífa'nanka mináái érai'-aai agaimakáamba minááígóní áwáu kawel'-úmai isé'a aifakén-ááíyé afu-fumpinkén-ááíyé ánaaenken-aaiye agai-amúne. Ísaraanda-aai érai'-aaiya'i karo'-ááíyá'iyompo mindásafe'a maanáúfái agai-amúmpo toráumai isaaó.

Yónimbo ma'ankáínda-aaimo simámakain-aai.

5 Yúndiyaa-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti méron-kanaafimba moóráwigon-awi'a Sékáráíya Ápáísaani akún-ándáfákén-kwáásí ména Maníkóní áamáan-daumpa'a kisaumo maúwai mérowana awaainínkón-áwí'a Írísápéti Éronini akún-ándáfákén-ínínkó Maníkóní áamáan-daumpa'a kisaumo máún-kwaasiti akún-ándáfákén-ínínkó úwasarai

6 Maníkón-aúranka'a minákwá'á kawel'-úmai mésarai Fasi'aénkón-aráái waésarai wení áamáamba kawel'-úmai isésarai

7 age-ínímbá ména iyámpói-iyaimba mésarai wauránaráamba káguraaye.

8-9 Wauránaráamba káguyasa Sékáráíyaani akúmbá Maníkóní áamáan-daumpa'a kisaú maésa miyá úmae iyésa miwítí kisaú tuwínkaa'-ésa Sékáráíyaamba iyáfasinankowana asaa-wiyúmbó índa-tantaa'o agaíndasafena Fasi'aénkóní óraa'-amaan-daumpa'a iyúwasa

10 asaa-wiyúmbó índa-tantaa'o agái-kánaá seyaafá'á Yúndaa-waasi máápa'a mésa Maníkómpá'á inaí wésuwana

11 Sékáráíya Fasi'aénkóní óraa'-amaan-daumpa'a iyúwana asaa-wiyúmbó í-tántáá'ó agái-táárégóní ayáánúrapa'a wíyómpaken-kisau-waasigo paápé úwana

12 Sékáráíya awánéna kantúmba maréna inkaisúwana

13 wíyómpakewi séna Sékáráíyaao ímba inkaisuwó. Maníkómpá'ó inaimó sénda isáíntafena enawaainínkó Írísápéti iyámpói máínífo miníyámpóígón-áwí'a Yóniye siyó.

14 Ma'ankáínana enarunkó aamoí ínasa fí'on-kwaasiwara'a aamoí ónááwe.

15 Ma'ankáíndara'a Maníkóní Ufaen-ámútánkó miníyámpóígón-arumpimba óraa'a ínana ándá-aran-done uwóí'o on-dóné ímba náino. Maníkón-aúranka'a wenáwí'a óraa'a íníye.

16 Wemá óraa'a éna Ísareri-waasisomba tafisínasa miwítí Fasi'aénkó Maníkómpá'á aneka'á ténááwe.

17 Wemá Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Íráiyaa uráintemba fasi'ámai ména Fasi'aénkóní aifa'á wéna tifoísáíye tíráámarine tafisínasa taankarotámai méranaawe. Aaimó ímbo isáíyan-kwaasi tafisínasa arupísemo on-kwáásímó iyantemba ésa kawel'-ímáyáá ónááwe. Miyáumai

Fasi'aénkómó kumíndasafena wení waási to'mayaa uwátinkainiye wíyómpakewi súwana

¹⁸ Sékáráíya séna kesuwaainínkóekai wauránaráámba káguraufó nóra séra minááísáfé'a érai'e sénaumno súwana

¹⁹ wíyómpakewi séna kemá Képarieri mé'a Maníkón-aúranka'a méraunana kawé'-áái siména si'maráísa'a músimamundasafe

²⁰ ímba érai'e sémpo emá ímba aaimó sindá mérenana ánaaen-kanaa kemó súnda-tantaa'a paápé ína kawé'-úmai aai sínone súwasa

²¹ máápa'o méron-kwaasi Sékáráíyaamba amu'matuwé mésa sésa óraa'-amaan-daumpa'a nóintafenawa ayáátááka'a méraiyo wésuwana

²² máápa'a kuména ímba aai súwasa óraa'-amaan-daumpa'a kaainkáámbá awánaraiye suwaná ayáán-kwaame'naame'a wéena ímba aaimó súmba ména

²³ wení kísau-kanaa tai'ówana wení naaópa'a kuráíye.

²⁴ Komérowana awaainínkó Írísápéti ámú'a paápé éna aúpá'á séfataase-wiyomba maéna

²⁵ séna Fasi'aénkó kawé'á uwásinkena miyámó uráintafe'a aamoí é'a ayáátááka'a iyámpói ímbo matinkáúnda misígáémó ímbá tai'áíye Írísápéti siyáíye.

Ísumbo ma'ankáínda-aaimo simámakain-aai.

²⁶ Írísápéti ámúka'a ména afa'mórée-wiyomba maisuwówana Maníkó wení kísau-waasigon-awi'a Képarierimba wíyómpakemba ai'marówana Káriri-marafa'a Násareti-naopa'a kuména

²⁷ moórá-arasigon-awi'a Máriyaambo simámindasafena kunkáíye. Minárásígó ímba waaí maiyón-arasigo Téfitin-andafaken-kwaasiya'a áwí'a Yósepinka'a aai tarímarowana

²⁸ wíyómpakewi Máriyaampa'a kuména séna méwa'ono. Maníkó aamoí uwánkena esé'a méraiye simámuwana

²⁹ óraa'-imayaa éna séna minááígóni áwáu nóran-aaisafenawa síyó súwana

³⁰ miwá séna Máriyaa Maníkó aamoí uwánkáífo ímba áá'a íno.

³¹ Ámú'o kaumáímo iyámpóímo ma'anké áwí'a Ísuwe simánkainone.

³² Wemá óraa'a éna óraa'-waasi-i'a ínasa iyáákamai-Fasi'aenkon-ááninkon-iye sénááwe. Aíwá'nágon-awi'a Téfitimo kawáá-kísáúmó maiyáintemba Maníkó kawáá-kísáú amínana

³³ Yékopun-andafaken-kwaasi kawáá-kísáú waé'wae'a ínana minkáwáá-áwí'á ímbo tai'áínda waé'wae'a íníye Képarieri súwana

³⁴ Máriyaa séna nóra séwa sénó. Kemá ímba waaí maiyé'a úwoi méraumne súwana

³⁵ wíyómpakewi séna Maníkóni Ufaen-ámútánkó esé'a mérainana iyáákamai-Fasi'aenkoni fasi'aémbá embá amína po ma'ánkénasa áfááran-iyampoi Maníkón-áánimban-iye sénááwe.

³⁶ Enamááraa-ininkon-awi'a Írísápéti áráamba kéna ámú'a kauráíye. Age-ínimbán-iye wésewana ámú'a kauréna afa'mórée-wiyomba maisúwáíye.

³⁷ Maníkó seyaafá-tántáá'á fetói wéena wenkwárá'á miyá wéuwankaiye súwana

³⁸ Máriyaa séna Maníkóni kísau-arasi úmpo simásimendantemba Maníkó kembá miyá íníye súwana Maníkó ai'mákowi auwéna iyáíye.

Máriyaa Írísápétini namu'ó kuráin-aai.

³⁹ Iyúwana kárika'a Máriyaa ména iyáfasinena minúwóiyáán-úmai Yúndiyaa-marafa'a omápa'-aempa'a moórá-naopa'a wéna

⁴⁰ Sékáraíyaani naaúmpa'a iyéna Írisápétin-awi'a mó tówana

⁴¹ Írisápéti Máriyaa amóísáúmba isówana iyámpóígo anówan-arumpimba ména úwaaúwa úwana Maníkóni Ufaen-ámútánkó Írisápéti arumpimbá óraa'a úwana

⁴² óraaka séna Maníkó kawé'á uwánkena fí'on-inimba kárika kawé'á uwátinkena embá óraaka kawé'á uwánkaraiye. Ma'ánkénda-iyampoigonkwara'a kawé'á wéuwankaiye.

⁴³ Ímba súwí'wara'-inimba úndanifo kesí Fasi'aénkómbá ma'ánkénda-ininko éma kesí namu'á wétene.

⁴⁴ Enamóísáúmba isáúnana sirumpimbó mérain-iyampoigo aamoí éna úwaaúwa uráiyé.

⁴⁵ Maníkó simámakain-aai érai'a paápé íniye séndasafena Maníkó kawé'á uwánkáiye Írisápéti siyáiyé.

Máriyaa Maníkón-áámói éna imó siyáin-aai.

⁴⁶ Súwana Máriyaa séna kesí imáyáago Fasi'aénkón-áwí'a mósá wémaraisa'a

⁴⁷⁻⁴⁹ Maníkóni kísau-arasi úwoi-arasi únana ken-ímáyáá isaná sirunkó kawé'á isa'á Maníkó kawé'-ámpá'ó mészínkáiwaimba aamoí uwánkaumne. Maníkó óraa-fasi'aenkwarawi óraa'a uwásínkáimba pósa kentáfésa sésa Maníkó kawé'á uwánkaraiye sénááwe. Káfé'o méraan-kwaasiye ánaaembo paápé íyan-kwaasiye mináái símaesa kónááwe. Maníkó áfáá'orawi éna

⁵⁰ wenaísamaifimbo méraan-kwaasisafena ááémo maé'ón-kwaasiye káfé'o méraan-kwaasiye ánaaembo paápé íyan-kwaasiye arumbá uwátínkámaena iyíniye.

⁵¹ Maníkó fasi'aréna fasi'aén-kísáú maéna kentúwí'o mósá máraán-kwaasi ti'mátu'makaiye.

⁵² Maníkó túwí'o wérain-kwaasi kárika'a múra tinkéna ímbo túwí'o wérain-kwaasi óraaka'a mósá wétinkaiye.

⁵³ Tááimo wétain-kwaasi kawé-tántáá'á tiména sáwífa-tantaa'o makáan-kwaasi ímba tiména ti'mátukaiye.

⁵⁴⁻⁵⁵ Maníkó kentáá síwá'náwara Émbaramuntafenawara'a óraaka séna enkwára enaísaafitantambo iyawiwarara'a sirumbá uwátínkámae'a iyónaumne siyáin-aai áaka'a makéna kentáá Ísareri-waasisa wení kísau-waasisa wésuwa'nai-iyé Máriyaa séna

⁵⁶ Írisápétiye ména kaumbo-wíyómbá maisuwéna wení naaópa'a kunkáiye.

Írisápéti Yónimbo ma'ánkarain-aai.

⁵⁷ Kumúwana Írisápétini kanaa túwana iyámpói ma'ankówasa

⁵⁸ Fasi'aénkó arumbó uwánkarain-aai isésa wenamááraawe wení naaópakewiye isésa anówankwara'a aamoí uwánkaraawe.

⁵⁹ Aamoí uwaná miníyámpóígo afakaumboé-no'waamba waúwasa áuma káramai araénaémba ónae sésa afowán-áwí'a Sékáraíyaawe simánkanae uwaná

⁶⁰ anówa séna ímbanifo wenáwí'a Yóniye seró súwasa

⁶¹ miwí sésa ímba ení waásifa'a miyán-áwí'á wéraiye suwaná

⁶² afowámbá áá'a káúnkowasa tiyáán-kwaame'naame'-esa nóran-awira simánkainono suwaná

⁶³ afowá aúfái-wandaai síméro séna waamé'naame úwasa máámúwana agaimaréna wenáwí'a Yóniye séna timúwasa awánésa óraa'-imayaa uwaná

⁶⁴ Sékaráíya agaimaréna ói'a fetói úwana aaí séna Maníkón-áwí'a mósá marówasa

⁶⁵ mindáópaken-kwaasi táá'a úwana Yúndiyaa-marafa'a omápa'-aempa'a mináái wété úwasa

⁶⁶ ísówi óraa'-imayaa ésa sésa miníyámpóigó ánaaemba nóran-kwaasiya méraiyo sésa Fasi'aénkóní fasi'aémbá wesé'a méraiye siyáawe.

Sékaráíyaamo siyáin-aaí.

⁶⁷ Miníyámpóigó afowámbá Sékaráíyaamba Maníkóní Ufaen-ámútánkó óraa'a uwáńkowana Maníkón-aaí simátimena séna

⁶⁸ Maníkó kentáásí Fasi'aénkó éna wení waásisa Ísareri-waasisa súwa'nai ena sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafenasa wéimba póta wenáwíta mósá maránaumne.

⁶⁹ Maníkó wení kísau-waasi Téfitin-andafakewimba fasi'aén-kwáásí iyáfasinankaraimba póna sáwí'o úmaisaamo méraundafinkemba kawé'-ámpátá mésinkainiye.

⁷⁰ Naaófá'á Maníkó mináái wení kawé'-wáásí simátimuwasa agaimakáawe.

⁷¹ Naaófá'á Maníkó kentáásáféna óraaka séna tíyámbo kembó uwátínkén-kwaasi namuro-wáásí ta'ótokempinkemba métiyanaumne siyáaye.

⁷² Ááéma Maníkó kentáá síwá'násafena arumbó uwátinkainda-aaí séna wení fasi'aén-áái áaka'o maráinda-aaí siyáaye.

⁷³⁻⁷⁴ Maníkó Émbaramu kentáá síwá'násafena kentáásí namuro-wáásífákémbá mésinkainata ímba sáá'a ínata wení kísau maéta

⁷⁵ wenaúranka'a kawé'-úmai arupíse úmai maé'mae'o onda-ááisá óraaka'a siyáaye. Sékaráíya simásuwena séna

⁷⁶ kesááninkoo entáfésa iyáákarai-Fasi'aenkon-aaímo simátímíndawi óne sénááwe. Aifa'á emá Fasi'aénkóní aambá wiyínone.

⁷⁷ Fasi'aénkó wení waásiti sáwí-imayaa maitiyuwéna kawé'-ámpá'ó métinkainda-aaí wésimatime Fasi'aénkóní aambá wiyínone.

⁷⁸ Kentáásí Fasi'aénkó áfááraumai arumbá uwásinkenasa aafáúmó iyáúsenamo sámó kaintembá kawé'-ámpátá mésinkenasa sása kásinkainiye.

⁷⁹ Kumeu'ó ín-áémpá'ó méraawi puwíyantafena táá'o iwáí sama kátinkena kawé'-ámpá'á métinkainiye Sékaráíya siyáaye.

⁸⁰ Súwana miníyámpóigó óraa'a éna kawé'-ímáyáá wéena máásai-marafa'a ména Ísareri-waasi túranka'a paápé índa-kanaa túwana máásai-marafa'a méraiye.

2

Máriyaa Ísumbo ma'áńkarain-aaí.

Mátíyu 1:18-25

¹ Minkánaáfímbá Rómu-kamani-oraakon-awi'a Ógásitasi simátimena séna seyaafá'-márafákén-kwáásí túwí'a agaénááwe siyáaye.

² Aifa'á túwí'o agáún-kanaafimba Sáiriniyasi Síriyaa-waasiti kawáágómó méron-kanaafimba

³ namupa'ó maífá'o kuráawi kouwerésa kentí akúmbó méropa'a túwí'o agáiyantafesa tiyáawe.

⁴ Yósepi Téfitin-andafaken-kwaasi póna Káíriri-marafa'a Násareti-naopa'a tuwéna Yúndiyaa-marafa'a Téfitini naaópa'a téna mindáópa'-awi'a Pétařemufa'a túwana

⁵ awaainín-árásígó Máriaa amú'a kaufúwana áwí'o maíndasafena áí'maena túwana

⁶ mindáópa'a ména iyámpóimo ma'ankái-kánáá túwana

⁷ aifaráán-iyámpói ma'ankéna iyámpóigoni unáánkwátói úsúrena purumakagóni táúfapimba ánkariye. Túwí'a wéagauwasa sáwífa'-waasi wíyómpimba waásimo wááumo wáén-daumpa'a ówí'a tarówana purumakagóni naaúmpa'a mérena ma'ánkariye.

Sipisípiya'o káráwiyowi simátímakain-aaí.

⁸ Mináémpá'ó sipisípiya'o káráwiyowi nó'waamba ufá'á wégawaanuwana

⁹ Fasi'aénkó wení kísau-waasi wíyómpakemba ai'marówana sipisípiya'o káráwiyowífa'a paápé úwana Maníkóni sama tuwówana kumúwasa awánésa áfááraumai táátafesa uwaná

¹⁰ wíyómpakewi séna ímba táá'a íno. Ásé-aaí kusimátimunda pósa sáwífa'-waasi isésa áfááraumai aamoí uwánkanaawe.

¹¹ Káfé'a Téfitini naaópa'a iyámpói ma'ánkáísana miníyámpóigóntáfésa Maníkó iyáfasinankaraiwai Fasi'aénkón-iyé sénááwe. Miníyámpóigó kenkwará'é fí'on-kwaasiye sáwí'o úmáimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkainiye.

¹² Miníyámpói ampantasámbá úsúmai purumakagóni táúfapimba máráísa'a koawáné sé'a simásímakain-aaí érai'-aaí kentáá kawé'-ámpá'á mésinkaindawimba ma'ánkariye sénááwe súwasa

¹³ minúwóiyáámbá wíyómpakewi sáwífa'a paápé ésa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa

¹⁴ wíyómpa'a Maníkón-áwí'a mósá maráúmne. Marapá'á Maníkó aamoimó uwátínkáín-kwaasi aaweyáá úmai méraawe siyáawe.

Sipisípiya'o káráwiyowi Ísumbo koawánaraan-aaí.

¹⁵ Wíyómpaken-kísau-waasi wíyómpa'a kunuwerésa iyúwasa sipisípiya'o káráwiyowi sésa Fasi'aénkómó simásímakain-aaisafeta Pétaaremufa'a koawánanaisaiye sésa

¹⁶ minúwóiyáán-úmai kumbá Máriaae Yósepiye mésarai purumakagóni táúfapimba Ísumba ánkariyasa taawánésa

¹⁷ wíyómpakewimo siyón-aaí miníyámpóigón-áái tasimátimesa

¹⁸⁻²⁰ kouwerésa simásímakain-aaisa érai'-aaiye sésa ísaron-aaisafesa koawánontafesa Maníkón-áwí'a mósá makáawe. Sipisípiya'o káráwiyowi simátimun-aaí ísówi imáyáa uwaná Máriaa mináái áákaraaka'a éna imáyáa uráíye.

Ísun-awí'o simánkarain-aaí.

²¹ Iyámpói ma'ankéna afakaumboé-no'waamba wauúwasa miníyámpóigón-áuma káramai araenáemba uwaná áwí'a simánkena anówamo ímbo amú'o kaurónka'a wíyómpakewimo siyón-awí'a simánkena Ísuwe siyáíye.

Símiyoniye Ánaae'a Ísumbo awánaraayan-aaí.

²² Naaófá'ó Mósese aaremó iyámpóimo matinkésa nombó pétuwesa miwítí naaópa'o iyíyan-aaimo siyáín-kanaa túwasarai Yósepiye Máriaae'a Ísumba áí'mesarai Fasi'aénkómbó amíyanesarai Yérúsaremu-naopa'a kurááye.

²³ Fasi'aénkóni amáámba Mósese agaimaréna séna Fasi'aénkó séna kentí iyámpói aifa'á waai-iyámpóisómbá tí'mae'a kempá'á mátinke'a ení iyámpóíye sénááwe Fasi'aénkó siyáíye Mósese agaimaréna siyáíye.

²⁴ Moóráfa'a Fasi'aénkóní áamámba agaimaréna séna Maníkóntáfékai ísámai mááufu'-numa kae'á fámai agáékaiyo. Ímbo mááufu'o makékai mááufukaan-dumagon-aráá'a kae'á maimái agáékaiyo siyáíye. Mináái miyá íyantafesarai Ísumba ái'mesarai Yérúsaremu-naopa'a kurááye.

²⁵ Kuyaná moóráwígon-awí'a Símiyoni Yérúsaremufa'a ména kawel'-wáásí éna Maníkón-aaisafena fasi'ámai ména Ísareri-waasi kawel'ó uwátinkaindawimba amu'maréna mérowana Maníkóní Ufaen-ámútánkó wesé'a ména

²⁶ ááéma simámena séna ímba ááéma puwínompo Fasi'aénkóní Káráisitimba awáné puwínone simámakaimba

²⁷ Maníkóní ámútanko imáyáa amúwana óraa'-amaan-daumpa'a imérowasarai Ísun-anófoiyai áamámba miyá siyóntafesarai Ísumba ái'mesarai óraa'-amaan-daumpa'a iyúyana

²⁸ Símiyoni miníyámpóí tapéna Maníkóntáféna súwi simásuwena séna

²⁹ Fasi'aénkóo simásímakaanda-aai káfé'a paápé isaná sirunkó kawel'á wéimba pó'a úwoi puwónaumne.

³⁰⁻³¹ Seyaafá'-wáásísáféna ísámai kawel'-ámpá'ó métinkaindawimbo íyáfasinankaandawimba é'a awánáúmne.

³² Fí'onkaa-waasi sáma kátinkena kawel'-ámbá aráátiminana póna Ísareri-waasi súwíta sanaambá iyíníye Símiyoni siyáíye.

³³ Símiyoni miníyámpóígóntáféna súwasarai anófoiyai isésarai óraa'-imayaa uyaná

³⁴ Símiyoni séna Maníkó kawel'á uwátinkainíye simásuwena miníyámpóígón-anówantafena séna Maníkó maaníyámpóí íyáfasinankaiye. Wentáfésa Ísareri-waasi tuwímbai Maníkóntáfésa kawel'-úmai méwasa tuwímbai tinaemba uwámenaawe. Maníkó wembá waamékaámba uwánkáisasa sáwí-aaimo simánkaiyawiti

³⁵ sáwí-imayaa seyaafá'-wáásí túranka'a paápé íníye. Ááiwara-tantaako faiyaráisanamo áí'o intenkaámba umbai-tántáákó enarumpimbá tíniye Símiyoni Máriyaantafena siyáíye.

³⁶⁻³⁷ Moórá-ininkon-awí'a Ánaa Maníkón-aaimo simátimun-ininko ména Ásan-andafaken-inimba Fániyuerin-ayáámúnko éna waaí maiyéna afakaeté-aatai maisuwówana awaaikó puwúwana ayáátááka'a 84 aatai maisuwéna áráamba kéna aasiyaasi-kánáá óraa'-amaan-daumpa'a iména aafáyáara'e fénáímpinka'e nó'waane Maníkón-áwí'a mósá wémarena inái aantembo síndasafena ímba tómbá wénena

³⁸ Símiyoni sún-kanaa wewará'á ewaa'á taména Maníkóntáféna súwi séna miníyámpóígón-aai simátimena Maníkó Yérúsaremufaken-kwaasi sáwí-imayaago ta'ótokaímpinkemba faúsinkaindasafenasa siyáíndawimba wéamu'maraundawintafena miníyámpóígón-aai simátímakaiye.

Yósepiye Máriyaa'e'a Násareti-naopa'o kurááyan-aai.

³⁹ Yósepiye Máriyaa'e'a Fasi'aénkómó siyáín-amaamba taí'ásuwesarai Káriri-marafa'a mindáraití naaópa'a Násaretifa'a koméroyana

⁴⁰ mindáraití iyámpóígo óraa'a uwáwéna fasi'ámai ména kawel'-ímáyáá úwana Maníkó kawel'á uwánkaraiye.

Ísu iyámpóíya'a óraa'-amaan-daumpa'o iyáín-aai.

⁴¹ Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi tíyótaimo í-tánón-kánáá túntemba Ísun-anófoi Yérúsaremu-naopa'a kógo urááye.

⁴² Ísu sísamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai maisukónka'a Yúndaa-waasiti áwáu arááiwaesarai mintánómbó náíyantafesarai Ísumba áí'maesarai Yérúsaremufa'a koméroyana

⁴³ mintánón-kánáá tai'ówasa miwítí naaópa'a wété uwaná Ísu Yérúsaremufa'a mérowasarai anófoi ímba awánésarai

⁴⁴ imáyáa ésarai wenamááraase'a aampa'á wéwiye-imayaa ésarai aampa'á wéwesarai fenómpinka'a wétoso uwasarái mindárai miwítí naaóraafine timááraafinemo tındawe sésarai ayaafái uyambá

⁴⁵ ímba awánésarai ayaafái uwááesarai aneka'á tauwerésarai Yérúsaremufa'a koayaafái úmaesarai kuyambá

⁴⁶ kaumbo-kánáá maisúwóyana óraa'-amaan-daumpa'a mérowasarai anófoiyai awánaraaye. Yúndaa-waasi aaimó simátímún-kwaasiti afufumpimbá Ísu ména miwí táái wéisena minááisáféna tísai úwasa

⁴⁷ anondáá wembá áisai uwaná wení kawe'-ímáyááfínkémbá simátimuwasa isésa táátafesa uwasá

⁴⁸ anófoi taawánésarai táátafesarai ésarai tiyáámba píkinesarai anówa séna kesááninkoo enafoékai ayaafái úmaekai wénuyana sirunkó umbái wétaifo nóra séwa miyá wéono súwana

⁴⁹ Ísu séna nóra sékaiya siyaafái wéoyo. Kesifoní naaúmpa'a méraumpo nóra sékaiya ímba ísaraayo súwasarai

⁵⁰ minááiígóní áwáu ímba kawe'-úmai ísaraaye.

⁵¹ Ímba ísóyana Ísu anófoise'a Yérúsaremufakemba Násareti-naopa'a téna miwí tááisafena ewé símaena wéiyena tamérowana anówa Ísumo urómba imáyáa wéena mérowana

⁵² Ísu óraa'a uwáwéna kawe'-ímáyáá wéuwasa Maníkówé waásiye aamoí uwánkaraawe.

3

Yónimo simátímakain-aaí.

Mátíyu 3:1-12, Mááka 1:2-8, Yóni 1:19-28

¹ Rómu-waasiti óraakon-awi'a Táípíriyasi ména kawáá-kísáú maiyéna sísamaifakemba séfataase-aatai maisuwónka'a Yúndiyaa-marafaken-kawaagon-awi'a Póntiyasi-Páíratí maúwana Káríri-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti maúwana áfákon-awi'a Fírípi wemá Ítúríya-marafa'e Térékónaitisi-marafa'e káráwiyuwana Ráiseniyaasi Ápíríni-marafa'a káráwiyuwasa

² miyáumai-waasi káráwiyonka'a Ánásiye Káyafaasiye aifa'-ámáán-káwáágórái méroyanka'a Sékáráíyaan-ááninkon-awi'a Yóni máásai-marafa'a mérowana Maníkó aaí simámuwana

³ Yóni Yóndani-nonkoni arúfá'á wénena simátimena séna sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á tíya'a nombá maitínkáanana Maníkó kentí sáwí-imayaa maitiyuwáíniye Yóni siyáíye.

⁴ Miyá súntafena naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya agaimaréna séna

moóráwigo máásai-marafa'a ména aaemáiyakemba séna Fasi'aénkóní aambó wi'ankáiyamba wení aambá arupíse íyana minámpá'á wíno.

⁵ Omá'a kárámai ukwítu'mae koró. Kaentaén-ámbá arupíse oro. Kumpékaape'o uráin-amba maimái kawe'án-oro.

⁶ Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba

kawe'-ámpá'ó métinkaindawimba ai'maráínana kumínda seyaafá'nánká awánánááwe

Áísáya agaimaréna siyónka'a póna Yónintafena mináái siyáíye.

⁷ Súwasa Yóni nombá maisinkáinkwae sésa sáwífa'-waasi wempá'á tóso uwaná Yóni simátimena séna iyánkó póigon-araa'an-owe. Maníkó kentí sáwí-meyamba timínífo nááwa sisará iséra inkaisé wéteo.

⁸ Kentí sáwí-kisau tuwé'o Maníkómpá'ó té'o é'a kawe-kísáú maíya'a tuwánánaumne. Émbaramu kentáá síwá'ná imbá póta Maníkóni kawe'-wáásísá úne sé'a miyán-ímáyáá ímba oro. Maníkó Émbaramun-aísaafitantamba ónááwemo sénaraa maanóntámpínkémbá kanaámpó'a waási úráaro sisa'á úráawisino. Émbaramun-aísaafitantambo uráundawi póta kawe'-wáásísá úne sé'a miyán-ímáyáá ímba oro.

⁹ Ímbo kawe'-arámbó iyáín-taimo áwáufimbo ayáímai iyafímbó agaisúwáántemba Maníkó miyáumai kentí sáwí-meyamba timíniye Yóni siyáíye.

¹⁰ Súwasa isésa sésa simásimenda-aaisa nórasaawa ónaumno suwaná

¹¹ Yóni séna kae'-únákwátóimo makéwi ímbo makéwi moórá-mora tíméro. Tómbá makéwi ímbo makéwi moórá-mora tíméro Yóni súwasa

¹² taakisi-óntámbó máún-umen-kwaasi Yóni nombá maisinkáinkwae sésa wempá'á tésa sésa óraako ómpo nórasaawa ónaumno suwaná

¹³ Yóni séna ímba karo'á símai óraa'-ontambo maíyamba taakisi-óntán-aantemba máéro súwasa

¹⁴ i-wáási sésa kesáá nórasaawa ónaumno suwaná Yóni séna tínkantuke'a miwítí óntama maénae ímba seró. Karo'-áái simátíme'a miwítí óntama maénae ímba seró. Kentí kisaugoni méyántáfé'a ímbo kaórémba tirunkó kawe'á ína'a méraaro Yóni siyáíye.

¹⁵ Yúndaa-waasi Maníkómó iyáfasinankaraiwaimba amu'marésa mésa Yónin-aai isésa óraa'-imayaa ésa sésa Maníkómó iyáfasinankaraiwai wemá Yóniya'i fí'owawa'iyo suwaná

¹⁶ Yóni séna kesínaaembo tındawi wemá óraako kembá iyáákaraifo wemó aái síndara'o kemó sendá sáwí'an-íye. Kemá nombá maitinkánaumpo wemá Maníkóni Ufaen-ámútánkómbá ai'maráínana kuména kempímbá óraa'a uwátinkena iyamó agáéntemba íníye.

¹⁷ Aawinkwínaumo sipetifímbó mósá makésamo mentúwááwanamo anómbo marapá'ó kúmísanamo ásimó fiyúndágo aútúwáísasamo kámakama'o in-iyáfímbó wiyú'maimo agaisuwésamo anómbo naaúmpa'o mósá máráántemba waási miyaráámbá íníye Yóni séna

¹⁸ Maníkóni ásé-aai ísámai kawe'á íwae séna miyán-áái simátíma'maena iyáíye.

Ísumba nombó maiyánkarain-aai.

Mátíyu 3:13-17, Mááka 1:9-11

¹⁹⁻²² Yóni simátíma'mae wéiyena sáwífa'-waasi nombá maitinkéna ánaaemba Ísumba maiyankówana inai súwana kampúaran-tawaai tuwínkaa'-úwana Maníkóni Ufaen-ámútánkó mááufu'-numaraamba úmaena ane'á kumbérowana aaigó aantemba wíyómpakemba séna emá kesááninko óna'a en-ímáyáá wée'a áfááraumai aamoí uwánkaumne siyáíye.

Yóni Maníkóní ásé-aai simátimumbanifo Káríri-marafaken-kawaagon-awí'a Éroti áfákon-awaainínkón-áwí'a Érótyasimba maiyówana mindásafena fí'o-fi'on-tantaa'o sáwí'o úntafena Yóni séna sáwí'a óne súwana Éroti Yónimba áí'mai ándáfa'a ankéna mindásafena sáwí-kisau maimaéna iyáíye.

*Ísun-aíwá'náti túwíkon-aai.
Mátíyu 1:1-17*

²³ Ísu marapá'a kumbéna moórá-waii úmai siyáánkai-aatai maisuwéna wénena Maníkón-aaimo simátiminda ómbarena úwasa waási imáyáa ésa sésa Yósepin-ááninkon-íye siyáawe.

Yósepi afowán-áwí'a Írai úwana

²⁴ Írai afowán-áwí'a Mátáti úwana
Mátáti afowán-áwí'a Rífái úwana
Rífái afowán-áwí'a Méri kai úwana
Méri kai afowán-áwí'a Yánai úwana
Yánai afowán-áwí'a Yósepi úwana

²⁵ Yósepi afowán-áwí'a Mátátayasi úwana

Mátátayasi afowán-áwí'a Émósi úwana

Émósi afowán-áwí'a Néamu úwana

Néamu afowán-áwí'a Ésírai úwana

Ésírai afowán-áwí'a Nágai úwana

²⁶ Nágai afowán-áwí'a Méati úwana

Méati afowán-áwí'a Mátátayasi úwana

Mátátayasi afowán-áwí'a Sémeni úwana

Sémeni afowán-áwí'a Yóséki úwana

Yóséki afowán-áwí'a Yónda úwana

²⁷ Yónda afowán-áwí'a Yóánani úwana

Yóánani afowán-áwí'a Résa úwana

Résa afowán-áwí'a Sérápáperi úwana

Sérápáperi afowán-áwí'a Síáritiyeri úwana

Síáritiyeri afowán-áwí'a Nérai úwana

²⁸ Nérai afowán-áwí'a Méri kai úwana

Méri kai afowán-áwí'a Éndai úwana

Éndai afowán-áwí'a Kósamu úwana

Kósamu afowán-áwí'a Érimendamu úwana

Érimendamu afowán-áwí'a Éya úwana

²⁹ Éya afowán-áwí'a Yósúwa úwana

Yósúwa afowán-áwí'a Éríyesa úwana

Éríyesa afowán-áwí'a Yórimu úwana

Yórimu afowán-áwí'a Mátáti úwana

Mátáti afowán-áwí'a Rífái úwana

³⁰ Rífái afowán-áwí'a Símiyoni úwana

Símiyoni afowán-áwí'a Yúndaa úwana

Yúndaa afowán-áwí'a Yósepi úwana

Yósepi afowán-áwí'a Yónamu úwana

Yónamu afowán-áwí'a Éráyakimu úwana

³¹ Éráyakimu afowán-áwí'a Mériya úwana

Mériya afowán-áwí'a Ména úwana

Ména afowán-áwí'a Mátáta úwana

Mátáta afowán-áwí'a Nétáani úwana

Nétáani afowán-áwí'a Téfiti úwana

³² Téfiti afowán-áwí'a Yési úwana

Yési afowán-áwí'a Ópéti úwana
 Ópéti afowán-áwí'a Póási úwana
 Póási afowán-áwí'a Sárimoni úwana
 Sárimoni afowán-áwí'a Násoni úwana
³³ Násoni afowán-áwí'a Ámínándapu úwana
 Ámínándapu afowán-áwí'a Ándimini úwana
 Ándimini afowán-áwí'a Anái úwana
 Anái afowán-áwí'a Ésironi úwana
 Ésironi afowán-áwí'a Pérési úwana
 Pérési afowán-áwí'a Yúndaa úwana
³⁴ Yúndaa afowán-áwí'a Yékopu úwana
 Yékopu afowán-áwí'a Áísáaki úwana
 Áísáaki afowán-áwí'a Émbaramu úwana
 Émbaramu afowán-áwí'a Téra úwana
 Téra afowán-áwí'a Né'o úwana
³⁵ Né'o afowán-áwí'a Séráki úwana
 Séráki afowán-áwí'a Ríyu úwana
 Ríyu afowán-áwí'a Péréki úwana
 Péréki afowán-áwí'a Ípa úwana
 Ípa afowán-áwí'a Síra úwana
³⁶ Síra afowán-áwí'a Kénaani úwana
 Kénaani afowán-áwí'a Áfákisati úwana
 Áfákisati afowán-áwí'a Sému úwana
 Sému afowán-áwí'a Nówaa úwana
 Nówaa afowán-áwí'a Rémeki úwana
³⁷ Rémeki afowán-áwí'a Métúsara úwana
 Métúsara afowán-áwí'a Ínóki úwana
 Ínóki afowán-áwí'a Yéréti úwana
 Yéréti afowán-áwí'a Má'árariri úwana
 Má'árariri afowán-áwí'a Kénaani úwana
³⁸ Kénaani afowán-áwí'a Ínosi úwana
 Ínosi afowán-áwí'a Sėti úwana
 Sėti afowán-áwí'a Ándámu wemá
 Maníkón-áánimban-íye.

Miwí Ísun-aíwá'ná owé-ímáyáá uráawe.

4

*Waántáwanko Ísumba ma'máímo awánarain-aai.
 Mátíyu 4:1-11, Mááka 1:12-13*

¹ Yóni Ísumba nombá maiyankónka'a Maníkóní Ufaen-ámútánkó Ísumba óraa'a uwánkena simámuwana Ísu Yóndani-nomba tuwéna máásai-marafa'a komérowana

² waántáwanko Ísu sáwí'o índa awánánae súwana Ísu ímba tómbó nómba ména ayáátaáka'a 40 no'waamba waúwana áfááran-aai tówana

³ waántáwanko séna emá Maníkón-ááninko úne wésempo maanóntánkóntáfé tómbá úréna'a naanó siyó súwana

⁴ Ísu séna Maníkón-aai aúfáífinkemba séna tómbó náíyawí aantemba waási ímba fasi'átinkainifo Maníkómó siyáintemba seyaafá'á íyana fasi'átinkainiye

siyáimba pó'a emó sénda ímba miyá ónaumne súwana

⁵ waántáwanko Ísumba áí'maena iyéna minúwóiyáán-úmai seyaafá'-márafá'ó káráwiyon-kwaasi aráánamena

⁶ séna seyaafá'-márafá'á káráwiyuwo sénamo símakaimba moóráwigomba kesí imáyáafinkemba kanaa'á tíménda isa'á embá áménana enáwíko iyíníye.

⁷ Ken-ímáyáámó mósá máréna'o é'a káráwiyi-kisau áména káráwiyuwo waántáwanko súwana

⁸ Ísu séna Maníkón-aai aúfáífinkemba séna kenti Fasi'aénkó Maníkómpá'á imáyáa é'a wenáwí'-aantemba mósá maré'a wení kísau aantemba máéro

siyáifo emó sända ímba miyá ónaumne súwana

⁹⁻¹¹ waántáwanko Ísumba áí'maena Yérúsaremu-naopa'a wéna óraa'-amaan-dankoni amifa'á móankena séna Maníkón-aai aúfáífinkemba séna Maníkó wiyómpakemba wení kísau-waasisomba ti'maráínasa enká'á káráwiyonaawe.

Moóráfimba séna óntanka'a aísamai turaráanafo sésa tiyáántandesá faramónááwe

siyáíye. Mindásafe emá Maníkón-ááninko úne wésempo maankákémbá ásáfenasa wiyómpakewi farámbaesa marapá'á múankaaro waántáwanko súwana

¹² Ísu séna Maníkón-aai aúfáífinkemba é'a miyá siyéna moórá-aaiwara'a séna

kenti Fasi'aénkó Maníkómbá áísai úmai isánga ímba seró

siyáimba emó sëndantembo miyámó ékaa Maníkómbá áísai úmai isáúsino. Mindásafemo emó sända ímba miyá ónaumne Ísu súwana

¹³ waántáwanko seyaafá'-tántáátáféna Ísumba áísai uwásuwena séna kárika aneka'á taáísai ónaumne séna auwéna kóuraiye.

*Ísu wení kisaumo ómbakain-aai.
Mátíyu 4:12-17, Mááka 1:14-15*

¹⁴ Kúwana Maníkóní Ufaen-ámútánkóní fasi'aénkó Ísumpimba wérowana Ísu máásai-marafa'a tuwéna Káríri-marafa'a komérowana wenááigo seyaafá'-márafá'á wété úwana

¹⁵ miwítí amáán-daumpimpa'a

Ísu simátimuwasa seyaafá'nánká wenáwí'a mósá makáawe.

*Násaretifakewi Ísumba tínaaembo uwánkaraan-aai.
Mátíyu 13:53-58, Mááka 6:1-6*

¹⁶ Minkákémbá Ísu kárikomo maé'éún-daopa'a Násaretifa'a koména Yúndaa-waasi amáán-aaimo isón-kanaa aasiyaasi-kánáá amáán-daumpa'a imáéntemba miyáumai iména Maníkón-aai aúfáífinkembo simátimindasafena iyáfasinowasa

¹⁷ naaófá'á Maníkón-aaimo siyówi Áísaya agaimakón-kwandaai amúwana maiyéna fariyéna moórá-aai awánéna séna

¹⁸ Fasi'aénkóní amútanko kesé'a méraiye. Úwoi-waasisafe kesí ásé-aai kosimátimiyo séna si'mákaifo Fasi'aénkóní amútanko kesé'a méraiye. Ta'ótokaan-kwaasisafe'a kemá faútínkáana'a méraaro siyé-áái kosimátimiyo. Túrambo kafikáin-kwaasisafe aneka'á túrambo awánáíyan-aai kosimátimiyo. Tirumbó umbaimó táinda-waasisafena minúmbái-tántáá'á tai'áíníye siyé-áái kosimátimiyo.

¹⁹ Fasi'aénkó wení waási kawé'ó uwátinkainda-kanaagon-aai kosimátimiyo séna si'mákaiye

agaimaréna siyáíye Ísu simásuwena

²⁰ mináúfái-wándáái owepámai káráwiyowimba aména aai simátimindasafena mara'á mérowasa mindáúmpá'ó méron-kwaasi aai sínena úwasa aúrampimba karákówana

²¹ Ísu séna minááímó súna'o isérón-aai afora'á paápé iye súwasa

²² isésa aifa'á kawé'-áái siyé sésa aamoí uwánkesa ánaaemba óraa'-imayaa ésa sésa Yósepin-ááninko éna maankákéwí éna kesáámó úndanten-kwaasin-ifo nóra sénawa miyán-áái síyó suwaná

²³ Ísu séna waási waé'mai-aai sésa emá tíyofaan-waasi ómpo enáúra'a eyáárika kawé'an-uwo wésewe. Mináái kentáfé'a simásuwe sé'a Kápaneamu-naopa'a kawé-kísáú maiyáanata ísaraumpo maanká'á ení naaópa'wara'a miyán-kísáú mauwó kentáfé'a siyambanifo

²⁴ érai'a simátíme sune. Maníkón-aaimo simátímíwai wení waásifa'a Maníkón-aai kosimátiminenamo wimbá wenamááraa sésa kesáámó úndanten-kwaasin-ife sésa wenáwí'a ímba mósá wémaraawe.

²⁵ Érai'-aai sénaumpo ísáaro. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Íráiyaa méronka'a kaumbo-áátái úmai afa'móráe-wiyomba maisuwéna ímba aa'á téna aawai tówana minkánáá Ísareri-waasiti marafá'á keto'-ínimbá sáwífa'a mérowana

²⁶ Maníkó ímba minkétó'-ínimbá kotúwa'nai ínone séna fí'om-barafaken-keto'-inimba Sáíndóni-marafa'a Sáréfati-naopaken-ininkomba koáwa'nai uwó séna Maníkó Íráiyaamba ai'marówana kuráíye.

²⁷ Naaófá'á moóráwigo Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Íráisa méronka'a Ísareri-waasiti marafá'á túmo námombo kón-kwaasi sáwífa'a mérowana Maníkó minkwáásísómbá ímbo asófatinakaraimbanifo fí'om-barafa'a Síriyaa-marafaken-kwaasi áumo námombo kón-kwaasigon-awi'a Néamanimba asófankaraiye Ísu súwasa

²⁸ minámáán-dáúmpá'ó mérowi isésa imáyáa ésa kentáásáféna Maníkó ímba túwa'nai íníye Ísu wésiye sésa tirunkó ika fówasa

²⁹ iyáfasinesa Ísumba ta'ótokesa tafisímaesa máápa'a kúwákárúwesa miwítí naaó'-omapa amémpa'a famétuwanaesa uwaná

³⁰ éniyo Ísu tufíntuwena kóuraiye.

Arumpimbá sáwí-amutambo mérowin-aai.

Máaka 1:21-28

³¹ Ísu Káíriri-marafa'a Kápaneamu-naopa'a koména Yúndaa-waasi amáán-aaimo isón-kanaara'a amáán-daumpa'a iména aai simátimuwasa

³² isésa óraaka'o súntafesa óraa'-waasigoraamba siyé sésa táátafesa uráawe.

³³ Táátafesa uwaná minámáán-dáúmpá'á moóráwigo sáwí-amutamba we-narumpimbó méron-kwaasigo óraaka séna

³⁴ Ísu Násaretifakewi óne. Kentáá nórawa ínewa'ono tasínkambaisaawa tai'áinono. Embá awánáúndawi Maníkóní kawé-kísáú-wáásígó óne súwana

³⁵ Ísu sáwí-amutankontafena óraaka séna aseré minkwáásí auwé kóuwo súwana misáwí-amútánkó minkwáásí famé'auwowana túranka'a tanaa fówana ímba sáwí'o uwánkomba úwoi kóúwasa

³⁶ awánésa táátafesa ésa keáímbá sésa nóran-aaiya wésiyo. Fasi'aén-áái sáwí-amutantafena óraaka simátímísasa tirumpinkémbá wégowe suwaná

³⁷ miyán-áái Ísun-aai mináémpá'á wété úwasa ísaraawe.

Ísu tí'o ún-kwaasimo asófatinakarain-aai.

Mátíyo 8:14-17, Máaka 1:29-34

³⁸ Ísówana Ísu minámáán-dáúmpá'á tuwéna Sáímonini naaúmpa'o iyúmba Sáímonin-áraandaomba áuiya kówana mérowasa Ísumba simámúwana

³⁹ iséna wempá'á téna áuiyagontafena séna tai'aaó súwana mináuíyá tai'ówana íyáfasinkwena tómbá agaimái tímakaiye.

⁴⁰ Úwasa fenómpinka'a fí'o-fi'on-ti'o ún-kwaasi tí'maesa Ísumpa'a tuwaná ayáamba ta'ótorowasa asófaraawe.

⁴¹ Miyá úwasa sáwí-amutantomba sáwífa'-waasi tirumpinkémbá tiyuwésa óraaka sésa Maníkón-ááninko óne simásuwesa kóuraawe. Sáwí-amutamba imáyáa ésa Ísuntafesa Maníkómó íyáfasinankaraiwai iyé-ímáyáa untáféna Ísu aséráaro súwasa tiyuwésa kóuraawe.

Yúndiyaa-aempa'o Ísu simátímakain-aai.

Mááka 1:35-39

⁴² Kóuwana aafáúmó íyáúsunka'a Ísu mindáópa'a tuwéna Maníkómpá'á inaimó síndasafena ímba waásimo méropa'a komérowasa ayaafái úmai awánésa sésa kónafo keséta méraao suwaná

⁴³ Ísu séna fí'on-daopimpa'wara'a ásé-aai Maníkó wení waásimo kawáánin-aai kosimátimenaumne. Miyámó ondasáféna Maníkó si'mákaisa'a kunkáumne séna

⁴⁴ tiyuwéna Yúndiyaa-aempa'a koména áamáán-daumpimpa'a simátíma'maena iyáíye.

5

Ísu wení kísau-waasimo táántarain-aai.

Mátíyu 4:18-22, Mááka 1:16-20

¹ Moórá-kanaa Ísu nonkwaaúnkóní áwáífa'-awi'a Kénésárétifa'a mérowasa Maníkón-aai isánae sésa tóso ésa famé'maesa tuwaná

²⁻³ kae'á káril-nompín-taomba nonáámááífa'a wérowana moórá Sáímoninde wérowana awánówasa mófáá'o tóróyan-kwaasi mindómpín-táómba tuwésa mare'mare'-únámbá wénonkwiyuwana mintáómba úwoi wérowana awánéna Sáímonini nompín-táómpimba íyátena Sáímonintafena séna ewaa'á maimaé waaó súwana ewaa'á fafúsúmaena nonáwáífa'a kúwana Ísu mimpímbá mara'-ména seyaafá'-wáásí simátímakaiye.

⁴ Simátimena Sáímonintafena séna nompín-táómba fafúsúmae nonafufumpá'á kuré ewé ení waásiye mare'mare'-únámbá túwéwana nompímbá kumíná'a mófáá'a fasínáaro súwana

⁵ Sáímoni séna óraakoo káfé'-no'waamba miyámó úmae iyúndasa ínta mófááta toráúndasa úwoisa méraumpo emó séndantemba ónaumne séna

⁶ nonafufumpá'á wésa mare'mare'-únámbá túwówana nompímbá kumúwana sáwífa'-mofaa'a minúnámpímbá ówitená tararááráántamba úwasa

⁷ moórá-nompín-taompimba miwítí waási mérowasa awánésa tiyáán-tuwaa'a ésa tasúwa'nai oro suwasá tésa minkáé-táómpimba mófáá'a mósá márówana ówitená umbaí téna nompímbó kúwáférááraantamba úwana

⁸ Sáímoni Pítaa miyámó úmba awánéna Ísu óraakon-iye séna aísamaifimba kífaena séna Fasi'aénkóo sáwí-waasi úmpo siyuwé waaó siyáíye.

⁹ Sáwífa'-mofaa'o tóróntafena Pítaawe wesé'o méron-kwaasiye táátafesa uwasá

¹⁰ Sáímoniye mófáá'o to'maésarai núyawí Sápétin-ááninkai-tuwi'a moóráwigo Yémísi úwana moóráwigo Yóni mindáraiye táátafesarai uyaná

Sáimoni Pítáa Ísuntafena séna Fasi'aénkóo sáwí-waasi úmpo siyuwé waaó súwana Ísu séna ímba áá'a íno. Mófáá'o to'maé wénomba minkísáú ifátuwe'a káfé'a waási tafisíyasa kesiráái wáéro súwasa

¹¹ mindómpín-táomba tafisímaesa nonáámááífa'a mámaresa miwítí kísau ifátuwesa Ísumba arááíwakaawe.

*Ísu námombo kón-kwaasi kawé'ó uwánkarain-aai.
Mátíyu 8:1-4, Mááka 1:40-45*

¹² Moórá-kanáa Ísu moórá-naopa'a mérowana moóráwigo seyaafá'-áúfá'ó námombo kón-kwaasi Ísumba awánéna óraakon-iye séna aísamaimba takífaena séna kentáfénamo ankáínamo e kanáa'á aúí'a uwásinkainone súwana

¹³ Ísu ayáamba ane'á ta'ótorena séna miyá ónaumpo enáúra'a karefó'a kawáúwiye súwana minúwóiyáámbá kawáúguwana

¹⁴ Ísu óraaka séna enáúra'a kawáúwifo naaófá'ó Mósesemo siyáintemba áamáán-kisau-waasifa'a wéma enáú máaraatime póíma tímínasa Maníkóntáfésa ísámai tufú'mai agaíyasa seyaafá'nánká awánésa áúrakemba kawáúwiye sénááwe. Énifo enáúra'o uwánkaunda-aai simátimunafo sé waaó Ísu súwana

¹⁵ ifátuwena kawé'ó uwánkon-aai simátíma'maena iyúwana minááígó naaó'-nao'a wété úwasa sáwífa'nanka tóso ésa wenáái wéise'a onaná tí'o in-kwáásí asófatininkinkwae sésa tóso uwaná

¹⁶ énifo Ísu Maníkómpá'á inaimó síndasafena máásai-marafa'a kógo uráíye.

*Ísu aísamaimo pukówaimba kawé'ó uwánkarain-aai.
Mátíyu 9:1-8, Mááka 2:1-12*

¹⁷ Moórá-kanáa tuwímbai áamáán-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé Yérúsaremu-naopakene Káríri-aempakene Yúndiyaa-aempakene tóso ésa Ísu moórá-naumpa'a aaimó wésimatimumba táisaraawe. Maníkó Ísumba asófatinkinda-fasi'aemba amúwana mérowasa

¹⁸ tuwímbai aísamaimo pukówimba wandaaifímbá marésa taawiya'maé tésa Ísumpa'a máánkáananasa kawé'á ínkwaé sésa tumbá

¹⁹ mindáúmpá'á sáwífa'-waasi sisipáá uwasá ímba kanáa'ó íyóraantamba ésa naanamifa'á taawiya'maé imésa afaa'á aúsámaresa ándára ta'ótorena túwówana kuméména waásifimbo Ísumo mérompimba aúranka'a kumúwana

²⁰ Ísu taawiya'maésamo tun-kwáásímó érai'a kawé'á uwánkainiye-imayaamo umbá Ísu tuwánéna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna kesí waásiyo ení sáwí-imayaa maiyauwáúmne súwasa

²¹ áamáán-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé keáímbá sésa Maníkó weyáá sáwí-imayaa maitiyuwáínífo waási ímba miyá ónááfo Maníkómbá karaánáá'a ánkáíye suwaná

²² Ísu minímáyáámó umbá iséna séna nóra séra miyán-ímáyáá wéoo.

²³ Moóráwigo aísamaimo pukáindawintafena sénamo ení sáwí-imayaa maiyauwáúmne sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sénááwe. Énifo moóráwigomo aísamaimo pukáindawintafena sénamo eyáárika'a íyáfasine waaó sínasamo ésa éraira sí karorá síyó awánánááwe.

²⁴ Kemá waási úranko marapá'ó méraunda waásiti sáwí-imayaa maitiyúwáanda-fasi'aemba tokáumpo aráátíménda awánánááwe séna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna isaaó. Íyáfasine ení wandaaí maimaé ení naaópa'a waaó súwana

²⁵ túranka'a íyáfasinkwena wení wandaaí wémaena Maníkón-áwí'a mósá maréna wení naaópa'a kúwasa

²⁶ seyaafá'nánká táátafesa ésa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa ímbo awánáúnda-i'a isatá awánáúmne sésa táátafesa ésa tiyáámba tóipimba fáákaawe.

*Ísu Rífáimbo áántarain-aai.
Mátíyu 9:9-13, Mááka 2:13-17*

²⁷ Ánaaemba Ísu aampa'á wéwena awánómba taakisi-kísáúmó maúwain-awí'a Rífái taakisimó máún-daumpa'a mérowana Ísu awánéna séna íyáfasine kesé'a tiyó súwana

²⁸ íyáfasinena seyaafá-tántáá'á tuwéna wembá arááiwa'mae wéna

²⁹ Ísuwe'o náíndasafena wení naaúmpa'a óraa-tomba agaúwasa taakisimó máún-kwaasiye fí'o-fi'on-kwaasiye Rífáini naaúmpa'a tamésa mindáraise'a tamésa tawémandowasa

³⁰ áamáán-kawaa-waasiye miwítí áamáambo sun-kwáásiyé Ísuni kísau-waasisafesa aaisambá tiyésa tísai esa sésa taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásísé'a tómbá wénáao suwaná

³¹ Ísu iséna séna tíyofaan-kwaasi kawé'-úmaimo méraan-kwaasi ímba wétuwa'nai-ofo tí'o in-kwáásí wétuwa'nai-owe.

³² Mindásafe'a arupíse úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tíwae sé'a ímba kunkáumpo sáwí'o úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tíwae sé'a kunkáúmne

Ísu siyáíye.

*Tómbó aawentamó on-áái.
Mátíyu 9:14-17, Mááka 2:18-22*

³³ Suwasá tuwímbai Ísuntafesa sésa Yóni nombó maitínkáíwaini kísau-waasi moórá-mora-kanaa Maníkóntáfesa imáyáa ésa tómbá ímba wénesa inái aantemba wésewasa áamáán-kawaa-waasiti kísau-waasiwara'a miyá wéofa ení kísau-waasi ímba miyá ombá tóné noné úwoi wénaawe. Nóra sésawa miyá wéoo suwaná

³⁴ Ísu séna moóráwigo aaremó maíndawi amááraasomba tanómba kau-timínda miwísé'a mérainasa aamoí ésa mintómbá ímba a'áo sénááfo úwoi nánááwe.

³⁵ Ánaaemba minkwáásígómbá áí'mae kóiyana minkánáá amááraasomba tirunkó sáwí'a ínasa tómbá a'áo sénááwe Ísu séna wemó ánaaemba tiyuwénamo iyíndasafena mináái siyáíye.

³⁶ Ísu mináái simátimena maarán-áái waé'mai-aai séna ááéraan-ampantamo afaa'ó wéraisasamo ombá aú-ampanta ímba kárámai wéfaruwowe. Miyámó íyana aú-ampantago sáwí'a ínana ááéraan-ampantago aú-ampantaraamba ímba íníye.

³⁷ Aú-anda-aran-domba ááéraa-sipisipi-asi-anafeumpimba ímba wéfatimaraawe. Miyámó íyanamo éna aú-anda-aran-donko óraa'a éna ááéraan-anafeumba kafaména sáwí'a ínana mindómbá úwoifa'a fatíwiniye.

³⁸ Mindásafesa aú-anda-aran-domba aú-sipisipi-asi-anafeumpimba wéfatimaraawe.

³⁹ Ááéraan-anda-aran-dombo naawímó ombá sésa ááéraan-anda-aran-donko ásé wéíye sésa aú-anda-aran-domba ímba sínkáíye wésewe.

6

Ísu sambaatísáfénamo siyáin-aai.

Mátíyu 12:1-8, Mááka 2:23-28

¹ Moórá-kanaa Yúndaa-waasimo saagon-kánáará'á Ísuwe wení kísau-waasiye kisaufa'a wíti-ton-kisaufa'a wéwesa wení kísau-waasi wíti-aramba kútúmai ási pítuwesa nowasá

² áamáan-kawaa-waasi tuwímbai tuwánésa sésa saagaan-kánáá aambá fáí'makaawa'a nóra séra miyá wéoo suwaná

³ Ísu séna naaófá'á Téfitimo uráimba aúfáífimbo agaimakáin-aaigoni áwáu ímba ísaraawe. Téfitiye wení waásiye táái tówana

⁴ Téfiti Maníkóní áamáan-daumpa'a iyéna Maníkón-aúranka'o makón-tomba imaiyéna wénena wení waási timúwasa naráawe. Mintómbá úwoi-waasi ímbo né'ómbanifo áamáan-kisau-waasi aantembo né'ómbaniye. Téfiti mintómbá imaiyéna timúwasa nonká'á Maníkó ímbo aaisambá siyáimbanifo kesí waási miyá owa'á aaisambá ímbo seráámbá wésewe.

⁵ Wíyómpakemba waási úranko pó'a saagaan-kánáará'ó káráwiyaundawi úmpo saagaan-kánáará'ó waásimo kísau máemba kendén-iyé Ísu siyáiyé.

Ayáámbo kemporaráin-kwaasigon-aai.

Mátíyu 12:9-14, Mááka 3:1-6

⁶ Moórá-kanaa Yúndaa-waasimo saagon-kánáará'á Ísu áamáan-daumpa'a iyéna wésimatimuwana moóráwigo ayáánúrapa'-ayaambo kemporarón-kwaasi mérowasa

⁷ áamáan-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé mésa Ísuntafesa saagáiyá póna minkwáásímó kawé'ó uwánkainataamo éta ta'óto'maisa aafintá maiyankánaumne sésa Ísumba awánomba

⁸ Ísu minímáyáámó umbá iséna ayáámbo kemporarón-kwaasisafena séna iyáfasine kemó méraundara'a imauwó súwana iyáfasinena Ísumpa'a túranka imauwana

⁹ Ísu miwísáféna séna moórá-aaisafe'a tísai ónae'a sune. Kentáásí áamáan-aafimba nóin-aaiya wéraiyo. Saagaan-kánáará póta kawé-kísáúsááwá máúm sáwí-kisausaawa wémaumno. Waási túwa'nai onasasááwá kawerá óna tínkamonasasaawa puwónááo tísai ena súwasa ímba aai suwaná

¹⁰ Ísu mótuwana-metuwana éna ayáámbo kemporarón-kwaasisafena séna enayáámba fárútuwaaó súwana ayáámba fárútuwowana kawé'á uwánkowana

¹¹ miwí tirumbá áfááraumai sáwí'a úwasa nóra úmaisawa tufuwónaumno sésa kemó mérompimba keáímbá siyáawe.

Ísu wení kísau-waasimo táántarain-aai.

Mátíyu 10:1-4, Mááka 3:13-19

¹² Minkánáará'á Ísu fenómpinka omápa'a iména ímba aúmá waéna Maníkómpá'á inai símae wéiyuwana

¹³ siyarówana Ísumbo arááiwa'mae kun-kwáásí táántowasa iyúwana minkwáásífínkémbá sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi toráumai séna kesí aantá-waasin-owe séna túwí'a siyáiyé.

¹⁴ Miwí túwí'a séna moóráwigo Sáimoniye séna

aú-awi'a Pítaawe simánkena moóráwigo Pítaan-áfáko Énduruni moóráwigo Yémísini moóráwigo Yónini moóráwigo Fírípini moóráwigo Pátóromiyuni

¹⁵ moóráwigo Mátíyuni moóráwigo Tómaasini moóráwigo Áráfiásin-ááninko Yémísini moóráwigo Sáímoni wemá Rómu-kamani-waasi ti'mátuwanae siyáiwaini

¹⁶ moóráwigo Yémísini-ááninko Yúndasini moóráwigo Yúndasi-Ísakerioti wemá ánaaemba Ísumba wení namuro-wáásímó aráátímakaiwai miyáumai-waasi Ísu táántaraiye.

Ísu sáwífa'-waasifimba kisaumo maiyáin-aai.

Mátíyu 4:23-25

¹⁷ Omápakemba Ísu miwísé'a arúfá'a kumbérowasa wembó arááiwaún-kwaasi sáwífa'nanka Yúndiyaa-aempakene Yérúsaremu-naopakene Táyaanaopa'e Sáíndóni-naopa'-non-awaifakene sáwífa'-waasisomba tamésa

¹⁸ Ísun-aai isánae sésa tí'o ún-kwaasiwara'a asófatininkwae sésa tóso ésa sáwí-amutamba tirumpimbó méron-kwaasiwara'a tóso uwaná Ísu sáwí-amutamba tirumpinkémbá maitiyuwówasá

¹⁹ tí'o ún-kwaasi Ísun-ane'á ta'ótoraanana sí'a tai'áínkwae sésa miyá uwaná fasi'aémbá tokéna póna mintí'á asófatininkaraiye.

Tirunkó kawé'a éna sáwí'a énamo índa-aai.

Mátíyu 5:1-12

²⁰ Ísu miyá uwátinkena wení kísau-waasi tuwánéna séna kembiwí Manikó súwa'nai ínkwawemo sewí Manikó miwí kawé'a uwátinkena miwíyá'á wégawaaniye.

²¹ Káfé'a tááimo wétaiwai tirunkó fetóí ína'a méraaro. Manikó kanaa uwátinkainiye. Káfé'a tirunkó sáwí'a isa'á ifi'ó wétaawi tirunkó fetóí ína'a méraaro. Tirunkó kawé'a ína'a wíyáái ónááwe.

²² Kembiwí kemá waási úranko kumpaapé uráundawintafe'a fasi'ámaimo méraawi waási tínaaembo uwátinkesa tíyámbo uwátinkesa sáwí-aaimo simátinkesa sáwí-waasin-owemo síyamba tirunkó fetóí ína'a méraaro.

²³ Miyá íya'a tirunkó kawé'a ína'a imá wéte'a wíyómpakemba kentí kawé'-mékámbá maénááwe. Naaófá'á miwí tíwá'ná miyá ésa Manikón-aaimo simátímakaawi sáwí'a uwátinkaraawe.

²⁴ Énifo marapákén-tántáá'ó makáawi káráwiyoro. Tirunkó kawé'ó wéintantaa'a é'a makáamba pó'a ímba moórá kawé'-mékámbá maénááwe.

²⁵ Káfé'a tímú'o faiwái káráwiyoro. Ánaaemba táái táíníye. Káfé'a wíyááimo owí káráwiyoro. Ánaaemba ifi'á tánááwe.

²⁶ Naaófá'á kentíwá'ná karo'-ááímó simátímakaawi-tuwi'a mósá makáamba pósa miyámó sésamo kentúwí'o mósá méréwa'o é'a káráwiyoro Ísu siyáíye.

Namuro-wáási kawé'a uwátínkáaro-aai.

Mátíyu 5:38-48

²⁷ Ísu simátimena séna kemó simátíménda-aai ísáaro. Kesááimo isé'o é'a kentí namuro-wáási tirumbá kawé'a uwátinke'a tíyámbo uwátínkéwi kawé'a uwátínkáaro.

²⁸ Sáwí-aaimo simátínkéwi kawé'a uwátínkáaro. Sáwí'o uwátínkéwimo é'a Manikómpá'á inai símai miwí túwa'nai oro.

²⁹ Táá'o tuwaumiya'o é'a ímba anondáá tínkame'a aneka'á waé-tíméro. Kentí unáánkwátói maiyésa sésa aneka'á maénae síya'o é'a ímba a'áo seró.

³⁰ Moórá-tantaa'a simiyó síya'o é'a úwoi tíméro. Kendémó moórá-tantaa'o maíya'o é'a ímba fuwafí sé'a síméro seró.

³¹ Kembó tirááímo táínda-i'lo úmaimo túwa'nai íya'a miwí miyáumai túwa'nai oro Ísu siyáíye.

³² Ísu simátimena séna seyaafá'nánká kentí waási-imayaamo owasamó ombá anondáá miwí-ímáyáá wéowe. Sáwí'lo on-kwáásí ímba kawe'-wáásí ombánifo miwítí waási-imayaamo owasamó ombá anondáá miwí-ímáyáá wéowe. Miyáumaimo kentí waási-imayaa aantembo íyanamo éna Maníkó ímba kawe'-mékámá timínifo kentí namuro-wáásíwára'á ímáyaá tíméro.

³³ Seyaafá'nánká kawe'ó uwátínkáán-kwaasi kawe'á wéuwatinkaawe. Sáwí-waasiwara'a miyá wéowe. Miyámó onten-úmai kawe'ó uwátínkáán-kwaasi aantembo kawe'ó uwátínkéwanamo éna Maníkó ímba kawe'-án-owe síníye. Kentí namuro-wáásíwára kawe'á uwátínkáaro.

³⁴ Sáwí-waasi ánaaemba siménááwe-imayaa ésa wétimewe. Ánaaembo timíyan-kwaasi aantembo timíyanamo éna Maníkó ímba kawe'-án-owe síníye. Ánaaemba siménááwe-imayaa ímbo íyamba úwoi tíméro.

³⁵ Kentí namuro-wáásí kawe'á uwátinke'a ímáyaá tíméro. Anondáá simíwae-imayaa ímbo íyamba úwoi tíméro. Miyámó íyambo é'a Maníkómpákémá kawe'-mékámá maénááwe. Maníkó wentáfésa ímba súwimo sen-kwáásí úwoi túwa'nai ena sáwí-waasiwara'a miyá isasá pósa waási kembiwí miyámó ombá tuwánésa sésa Maníkó wíyómpakewin-áánintomban-owe sénááwe.

³⁶ Kentifo arumbó uwátínkáántemba miyán-oro Ísu siyáíye.

Ímba sáwí-aai simátíméromó siyáín-aai.

Mátíyu 7:1-5

³⁷ Tuwáné'lo é'a sáwí-waasiye síyanamo éna Maníkó kentáfénawara'a miyá sínífo tuwáné'lo é'a sáwí-waasiye sefó. Umbai-tántáá'ó timíyanamo éna Maníkó kenkwára'á miyá ínifo umbai-tántáá'á tíméfo. Sáwí'lo uwátinkaiya'lo é'a mintántáá'á ímba ímáyaámo íyamba ifátúwáaro. Miyámó íyanamo éna Maníkó kemó sáwí'lo ombá maitiyuwáíníye.

³⁸ Timíyantemba Maníkó anondáá kembá timíníye. Tómbó tíméwasamo nawááesa aráá'lo máraántemba Maníkó miyá úmai sáwífa-tantaa'a timíníye. Miyáumaimo tíméntemba Maníkó miyá íníye Ísu siyáíye.

³⁹ Ísu simátimena waé'mai-aai séna moóra aúgafitawi moóra aúgafitawimba ayáán-to'maesaraí ímba kanaa'á kóyááfo miyámó ésaraimo ésarai maipímá tanaambá fáyaáye.

⁴⁰ Iyámpóímo ésa uwáitái'-on-kwáásí ímba íyáákanaafo miwí táái ísámaesa íyantemba ónááwe Ísu siyáíye.

⁴¹ Ísu simátimena séna kentúrampimba iya-arumbó wéraisalo ombá ímbo awánaamba kentí waási tuwáné'a enaúrampimba ayaantambá wéraiye wésefo ímba miyá seró.

⁴² Kentúrampimbo iya-arumbó ímbo awánaamba nóra séra kentí waási túrampinkemba tiyaantambá maitiyuwánae wéseo. Kaumbo-kae'-ááíwára'-wáásín-fo kentúrampinkemba iya-arumbá maisuké'a tuwáné'a kentí waási túrampinkemba tiyaantambá kanaa'á maitiyuwánaáwe Ísu siyáíye.

Taaigó arambó íyáín-aai.

Mátíyu 7:16-20, Mátíyu 12:33-35

⁴³ Ísu simátimena séna kawe-táigó ímba sáwí-aramba íyáísana sáwí-taigo ímba kawe'-árámba wéiyaifo

⁴⁴ mintáigón-aramba awánésa sáwí-taiye

kawe-táíyé wésewe. Fekómó éna ímba áwíyanda-arankaamba iyáínífo fe'-arambá iyáíníye. Antirígó afo'afáá'-arankaamba ímba iyáínífo antirí-aramba iyáíníye.

⁴⁵ Miyáumai kawe'-wáásí kawe'-ímáyááfínkémbá kawe-kísáú máéwasa sáwí-waasi

sáwí-imayaafinkemba sáwí-kisau wémaewe. Tirumpin-ímáyááfínkémbá wésewe Ísu siyáíye.

Naambó urááyawi-taai.

Mátíyu 7:24-27

⁴⁶ Ísu simátimena séna kentáfesa óraako óne sembánifo kemó simátimunda-aai ímba arááiwa'mai kawe'á wéowe.

⁴⁷ Kempá'ó tésa kesáái isésa

kawe'-úmaimo arááíwaiyawi miyán-kwáásímó simátíméndara'a isáaro.

⁴⁸ Naambá ónae sésa marafímbá mai'á u'maé kumémesa óntamba kusaafá ésa minká'á naamayáamba múfaimai naambá úmaraiyana aa'á téna óraa'-nomba fínana mindámbá ímbo tawisínda fasi'ámai wéena óntanka'-namba póna úwoi wéiniye. Miyaráán-úmai waásimo kempá'ó tésa kesáái isésa kawe'-úmaimo arááíwáéwi fasi'ámai ménaawe.

⁴⁹ Énifo kesáái isésamo ímbo kawe'-úmaimo isáíyawí miyán-kwáásímó simátíméndara'a isáaro. Naambá ónae sésa ímba mai'ó ukésamo iyamba paáká'á úmakaiyana óraa'-a'a téna nombá fiyéna mindámbá tawísísuwainana sáwí'a íníye. Miyaráán-úmai ímbo kesáái isámaimo kawe'ó iyawí ímba fasi'ámai ménaawe Ísu siyáíye.

7

Rómu-i-waasigon-aai.

Mátíyu 8:5-13

¹ Ísu mináyáátáá'-áái simátimena Kápaneamu-naopa'a kúwana

² Rómu-i-waasiti kawáágó wení kísau-waasi aráái tówimba áí'a úwana puwíndasafena wéuwana

³ minkáwáágó Ísumo taméron-aai iséna Yúndaa-oraal'-waasisafena séna Ísumba koái'mae tíyana taasófankaino séna ti'marówasa

⁴⁻⁵ Ísumpa'a óraaka kosésa minkáwáágó Yúndaa-waasisa súwa'nai ena kentáásí amáán-damba úmakaifo kawe'-wáásí po kawe'-úmai koáwa'nai ínóne suwaná

⁶ Ísu iséna miwísé'a wéna minkáwáágóní naambá ewaa'ó wéronka'a kúwana minkáwáágó wení waási simátimena séna Ísumba kosimáme'a maará seró. Óraakoo kentáásí kawáágó séna kemá kári'-waasi úmpo emá óraa'-waasi ómpo ifátuwe kesí naaúmpa'a ímba iyínóne.

⁷ Mindásafe'a ímba empá'á kosimámakaumpo ímba kesí naaúmpa'o íyínda úwoi aai aantemba sinaná kesí kísau-waasi asófáino.

⁸ Kewará'á kawáá-kísáúgóní áwáuma awánáúnda kesí kawáágó sisa'á wení kísau maé'a kesí i-wáásísáfé'a súnaša kesí kísau wémaewe. Moóráwigontafe sé'a waaó súnana wisa'á moóráwigontafe sé'a tiyó súnana tisa'á kesí kísau-waasisafe'a miyá uwómó súndantemba miyá wéiye siyé. Ísumba kosimáméro súwasa ti'marówi tésa tasimámúwana

⁹ Ísu mináái iséna áatafena éna kowaeréna wembó arááiwa'mae kun-kwáásísóntáféna séna simátime sé'a minkwáásí Rómu-waasigo kentáféna súwa'nai índa-fasi'aemba tokáíye wésifo kesí waási Ísareri-waasifinkene fí'on-kwaasifinkene ímba miyán-áái wésewe Ísu súwasa

¹⁰ ti'marón-kwaasi kouweré tésa taawánomba kísau-waasigo kawel'-úmai mérowasa taawánaraawe.

Ísu moóráwigombo íyáfasinankarain-aai.

¹¹ Ísu kárika'a ména tiyuwéna wení kísau-waasiye sáwífa'-waasiye kúmba Néni-naopa'a wéna

¹² mindáoconi óntan-kusaigoni ontará'ó kúnka'a moórá-keto'-ininkon-ááninko puwúwasa taawiya'maésa sáwífa'-waasi anówae wétuwana

¹³ Fasi'aénkó anówambo awánómba arumbá uwánkena séna ímba ifi'á taaó séna

¹⁴ makón-taarera'a kota'ótorowasa taawiya'maé tun-kwáásí tamáúwana Ísu séna ifó'-wáásígóo íyáfasinaao súwana

¹⁵ pukómpinkemba íyáfasinena aai súwana Ísu anówantafena áí'mae waaó súwasa

¹⁶ seyaafá'nánká táátafesa ésa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa káfé'a Maníkón-aaimo sin-kwáásí óraa'-waasi kentááfímbá paapé iye. Maníkó ai'maráísana wení waásisaamo súwa'nai índa-waasisa kúmiye suwaná

¹⁷ mináái Ísuntafesamo sun-ááigó Yúndiyaa-aempa'a seyaafá'-áémpá wété uráíye.

*Yóni nombó maitínkáíwain-aai.
Mátíyu 11:2-19*

¹⁸ Minááigó wété úwasa Yónini kísau-waasi isésa Yónimba kosimámúwana wení kísau-waasiyai táántowasarai tuyaná

¹⁹ simátimena séna Ísumba maanáái koáisai okaiyó. Emá kumínonemo siyáawiya'o fí'owawa ónómpo kemá kumíndawimba amu'maránaumno siyé. Kosekaiyó Yóni súwasarai isésarai

²⁰ Ísumpa'a tasimámesarai Yóni nombó maitínkáíwai si'maráísakai empá'á túye. Yónimo simbá kumínonemo siyáawiya'o fí'owawa ónómpo kemá kumíndawimba amu'maránaumno siyé. Ísumba tasimámúyana

²¹ minkánaáfímbá Ísu sáwífa'-waasi fí'o-fí'on-ti'a ún-kwaasi kawel'á uwátinkena sáwí-amutamba tirumpinkémbá wémaitiyuwena túrambo kafíkón-kwaasi túramba awánamái kawel'á uwaná

²² Ísu Yónimo ti'marón-kwaasisafena séna tauwerékai awánááyane isááyane Yónimba kosimáme sékai túrambo kafíkáiwai túramba awánamái kawel'á owaná táá'o káúnkaiwai táá'a isááwana tísaimo pukáiwai kawel'-úmai tín-taawaná námombo kaiwái kawel'á uwátinkena pukáan-kwaasi íyáfasintinkena úwoi-waasi ásé-aai simátimena séna

²³ kentáfésa ímba kae'-ímáyáá íyawi tirunkó kawel'á wéiye siyé. Yónimba kosimámékaiyo Ísu súwasarai kurááye.

²⁴ Yónini kísau-waasiyai tauwerésarai kuyaná Ísu Yónin-aai seyaafá'-wáásí simátimena séna Yóni máásai-marafa'a méraisa'a koawáné nóran-imayaawa wéera koawánaraao. Fiyúnda toréna umó móma'mema'o intenkáán-kwáásí Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ímbanifo Yóni ímba miyán-kwáásín-ifo fasi'aén-kwáásín-íye.

²⁵ Nóran-imayaawa wéera koawánaraao. Kawel'-únánkwátói úmakain-kwaasi Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ímbanifo miyán-kwáásí kawel'-únánkwátóiwara óntawara'-waasi óraa'-waasiti naaúmpa'a méraawe.

²⁶ Nórán-imayaawa wéera koawánarao. Maníkón-aaimo siwáí Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ewé Maníkón-aaimo siwáín-iyé. Érai'a simátime sune. Wemá Maníkón-aaimo siyáawi iyáákaraiye.

²⁷ Maníkón-aai aúfáifimba Yónin-aai símai agaimaréna séna Maníkó séna isaaó. Moóráwigomba ai'maráanana kesáái maimaéna ení aifa'á wéna ení aambá wiyíníye siyáíye agaimaréna siyáimba Yónintafena siyáíye.

²⁸ Simátime sé'a Yónini kisaugo seyaafá'-wáásítí kisaugomba iyáákaisana Maníkó kawé'a uwánkaraifo Maníkó wení waásiya'o kawáánin-kwaasi óraa'-waasiye úwoi-waasiye óraa-kawé'a uwátinkainiye Ísu siyáíye.

²⁹ Taakisimó máún-kwaasiye úwoi-waasiye mináái isésa Maníkómó siyáín-aai érai'-aai póta konanasá nombá maisinkáínkwae sésa Yónimpa'a kuráawe.

³⁰ Énifo Yóni Maníkóní aambó aráátímakaimba áamáán-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé minámbá tínaaemba uwámesa ímba nombó máumba kóuraawe.

³¹ Ísu moórá-aaiwara'a simátimena séna káfé'o méraan-kwaasi nórán-kwaasiyaanewa sénaumno.

³² Miyán-kwáásíyáámbán-owe. Iyámpóisomba naaópa'a marupímbá mésa ááféma wétesa moórá-aempa'o méraan-iyampoi táántesa sésa tiyé'a imá seró. Moórá-isa súna'a ímba táásái uráawe. Tirumbó in-ísá súna'a ímba ifi'á taráawe siyáawe. Énifo miniyámpóímó uráantemba maaméraan-kwaasi miyá wéowe.

³³ Yóni nombó maitínkáíwai ména ándá-aran-domba ímba wénena Maníkóntáféna imáyáa éna tónkwará'á ímba wénaisa'a wentáfé sé'a sáwí-amutamba arumpimbó mérailwain-iyé wésewe.

³⁴ Kemá waási úranko mé'a ándá-aran-donkwara tónkwará'á náúna'a kentáfé sé'a ándá-aran-done tónté'o námae íyíwai póna taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásítí waásin-iyé wésewe.

³⁵ Énifo Maníkó simátímakaintembo owí sésa Maníkó kawé'-ímáyááwáráwín-iyé wésewe Ísu siyáíye.

Ísun-aísamaiya'a masawémbo fatíyain-aai.

³⁶ Moórá-kanaa áamáán-kawaa-waasigon-awi'a Sáímoni Ísuntafena séna kesí naaúmpa'a tómbá tamandaaó súwana wení naaúmpa'a iyéna tómbá iwénowana

³⁷ mindáópaken-aankaro'-ininko Ísu áamáán-kawaa-waasigoni naaúmpa'a ména tómbá wénaiye-aai minínínkó iséna óntan-anafeumpimba asaa-wiyúmbó ún-basawembo wéromba maimaéna

³⁸ mindáúmpá'á iyéna Ísun-ánaaempa'a aísamaifimba iména ifi'á wétowana a'ní ka'maéna Ísun-aísamaiya'a kumúwana minínínkó ayáátáá'-a'nontausamba aísamaiyakemba wéuwaena aísamai wéamo'nena asaa-wiyúmbó ún-basawemba aísamaiya'a fatímarowana

³⁹ áamáán-kawaa-waasigo Ísumbo áántowi awánéna imáyáa éna séna minkwáásígó Maníkón-aaimo siwáímó inkakaa aísamaiya'o ita'ótokain-ininko aankaró'-ínínkó iyé-ímáyáá isinó séna miyán-ímáyáá úwana

⁴⁰ Ísu minkwáásígóntáféna séna Sáímoniyo moórá-aai simámenae súwana minkwáásígó séna óraako siyó súwana

⁴¹ Ísu séna moóráwigo óntambo tímiwai ména moóráwigomba sáwífa'-ontamba siyáánkai-taemo'-ontamba aména moóráwigomba kári'-ontamba moórá-taemo'-ontamba ámisana

⁴² aanáfómbó amí-kánáá tísasarái óntamba ímba wéraisasarai saafa uwáaesarai wempá'á tíyana séna kanaán-ifo ímba méyámbá maénaumpo kenkáítí méyán-túwí'a tuwígauufatuwaumpo kokaiyó siyáiyé-aai Ísu Sáímonimba simámena séna mindásafena miyámó sintáféna minkáé'-wáásígórái tirunkó aamoí wéuwankaaye. Moóráwigo áfááraumai aamoí wéuwankaimba nááwa'iyo Ísu áísai ena súwana

⁴³ Sáímoni séna sáwífa'-ontambo maiyénamo aanáfómbó ímbo máamisanamo méyán-áwí'a tuwígáúfatuwaiwai óraa'-aamoí wéuwankaiye Sáímoni súwana Ísu séna mindásafe'o súnda é'a séne simásuwena

⁴⁴ koutauséna minínínkómbá awánéna Sáímonintafena séna minínínkómbá awánaao. Ení naaúmpa'o iyúnda kentáásí áwáu sísamaimo non-kwiyí-nómbá ímba siménana minínínkó ifi'á taisaná a'nimá sísamaiya'a kúmísana wení a'nóntausamba uwákáiyé.

⁴⁵ Ímba aaweyáá uwásinkaanana minínínkó sísamai taamó'na-amó'na uráiyé.

⁴⁶ Kentáásí áwáu ímba si'nómpá'á masawémba asinkáánana minínínkó sísamaiya'a asaa-wiyúmbó im-básáwémbá fatímai asínkáiyé.

⁴⁷ Mináái simáme sune. Minínínkóní seyaafá-sáwí-ímáyáá maisuwáúnda póna kembá óraa'-aamoí uwásinkena miyán-tántáá'á kawé'á uwásínkáiyé. Énifo moóráwigombo kári-sawi-tantaa'o maisuwáúnda kári'-aamoí uwásínkáiyé Ísu Sáímonintafena simásuwena

⁴⁸ minínínkóntáféna séna ení sáwí-imayaa maisuwáúmne súwasa

⁴⁹ wesé'o tómbó wénon-kwaasi keáímbá sésa waásiti sáwí-imayaa wémaitiyuwaiwai mindá nóran-kwaasiya'iyo suwaná

⁵⁰ Ísu minínínkóntáféna séna kentáfé amankúnkúmba óna'a ení sáwí-imayaa maisuwé'a kawé'á uwánkaumpo aáno úmai enarunkó kawé'á ina waaó Ísu siyáiyé.

8

Tuwímbai-inimba Ísumbo arááíwakaan-aai.

¹ Minkákémbá Ísu naaó'-nao'a óraa'-naopimpa'e kári'-naopimpa'e wénena Maníkó wení waásimo kawáánin-aai ásé-aai simátíma'maena iyáiyé. Ísuwe wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi wénuwasa

² tuwímbai-ininte wénesa miníníntómbá tuwímbai tí'a úwana Ísu kawé'ó uwátínkaron-inimba uwasá tuwímbai tirumpinkémbá sáwí-amutambo maitíyukain-inimba uwaná moórá-inimba Mágátáraa-naopakemba áwí'a Máriyaa Ísu wenarumpinkémbá afakaeté-sawi-amutambo maiyáúkon-ininko úwana

³ moórá-ininkon-awi'a Yóána awaaikón-áwí'a Súsa wemá Érotini naanka'ó káráwiyowi úwana moórá-ininkon-awi'a Súsáana úwasa tuwímbai-ininkwara'a uwasá miyáumai-inimba ésa kentí moparáwímpínkémbá Ísune wení kísau-waasiye túwa'nai úmaesa kuráawe.

Moóráwigo ánáuntumbo tu'makáin-aai.

Mátíyu 13:1-23, Mááka 4:1-20

⁴ Naaó'-naoken-kwaasi sáwífa'a Ísumpa'a tóso uwaná Ísu simátiména séna

⁵ moóráwigo ánáuntumba maimaéna kisaufa'a wéwena mátu'maraisana tuwímbai-anauntumba aampa'á kuwéraisasa waási tasasámpasukaawana numagó fáí'nasukaiye.

⁶ Tuwímbai-anauntumba óntankwara'-marafimba kuwéna karuwéna anoníyaim-barafa'a póna aáénkaraiye.

⁷ Tuwímbai-anauntumba karaampa'á kuwéna kárúraisana karaan-tantáákó fandundupásukaiye.

⁸ Tuwímbai-anauntumba kawé'-márafímbá kuwéna karuwéna óraa'a éna arambá imái sáwífa'-aramba iyáiyé. Ísáán-kwaasi ísámai

kawé'án-oro Ísu siyáiyé.

⁹ Súwasa Ísuni kisa-u-waasi Ísuntafesa minkwáé'mái-ááígóní áwáu sinatá ísáano suwaná

¹⁰ Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaigoni áwáumo simátimunda Maníkó kembiwí imáyáa tímisa'a wéisafo fi'on-kwaasi waé'mai-aaí aantemba wésimatimumpo ísáámbanifo ímba ísámai kawé'á wéowe. Awánaambanifo ímba awánamai kawé'á wéowe Ísu siyáiyé.

¹¹ Ísu simátimena séna minááígóní áwáumo sendá ísáaro. Moóráwigo ánáuntumbo tu'maráínten-úmai Maníkón-aaí simátímísana

¹² tuwímbai-anauntumbo aampa'ó kúmimba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aaí ísááwana waántáwanko imáyáa éna Maníkón-aaísafesa timankúnkúmba íyana sáwí-ampakemba kawé'-ámpá'á métínkáifo séna tirumpinkémbá tamaimái úwoifa'a wétiyuwaiye.

¹³ Tuwímbai-anauntumbo óntankwara'-marafimbo kúmimba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aaí ísésa aamoí ombánifo ímba tirumpimbá ta'óto'mai kawé'á ontáfésa kárika'a timankúnkúmba owaná fi'o-fi'on-tantaako tísasá miwán-imáyáa ésa Maníkón-aaí ifátukaawe.

¹⁴ Tuwímbai-anauntumbo karaampimbó kúmimba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aaí ísáámbanifo marapá'-úmbái-tántáátáfésa imáyáa úmae nésa ónta-imayaa úmae wénesa fi'o-fi'on-tantaa'a maénae símae nésa miyán-imáyáágó Maníkón-aaí faráátasuweisasa ímba Maníkóní kísau wémaewe.

¹⁵ Tuwímbai-anauntumbo kawé'-márafímbó kúmimba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aaí ísésa kawé'-ímáyááwára'-wáásí ísésa tirumpimbá ta'óto'mai kawé'á ésa fasi'ámai mésa Maníkóní kísau maéna fi'owi wétuwa'nai-owe Ísu siyáiyé.

Ómbó kúrakain-aaí.

Mááka 4:21-25

¹⁶ Ísu simátimena séna ómbó kúra'maraamba ímba aúpá'á marésa ímba taare-améndaampa'a maránááfo afora'á mósá makéwasa seyaafá'nánká naaúmpa'o iyíyamba awánánááwe.

¹⁷ Miyámó onten-úmai aúpá'ó wérain-tantaa'a seyaafá'á aforá paápé ínsa awánánááwe. Kumeupá'ó wérain-tantaa'a aforá paápé ínsa awánánááwe.

¹⁸ Ísáán-aaí imáyáa úmai kawé'án-oro. Maníkón-aaímo ísámaímo kawé'ó owí Maníkó túwa'nai ínsa moórá-aaíwara'a ísánááwe. Maníkón-aaímo ímbo ísámai kawé'ó ésa karo'á sésa kawé'-úmai wéisaumne sewí tirumpinkémbá maimainana ímba wéiniye. Mindásafe'a ísáán-aaí imáyáa úmai kawé'án-oro Ísu siyáiyé.

Ísun-anówawe áfárawaisai-taai.

Mátíyu 12:46-50, Mááka 3:31-35

19 Súwasa Ísun-anówawe Ísun-áfárawaisaiye tésa sáwífa'-waasi Ísuwe mésa sisipáá uróntafesa ímba naaúmpa'o íyúmba máápata tamérowasa

20 mindáúmpá'ó méron-kwaasi Ísuntafesa sésa enanówe enáfárawaisaiye embá awánánae sésa máápa'a taméraawe suwaná

21 Ísu seyaafá'-wáásísáféna séna Maníkón-aaimo isésa kawé'ó iyawi kesinówe kesífárawaawin-owe Ísu siyáiyé.

Óraa-fiyunda torówanamo Ísu mafaimakáin-aai.

Mátíyu 8:23-27, Máaka 4:35-41

22 Moórá-kanaa Ísu wení kísau-waasise'a nompín-táómpimba iyátena nonkwaaúnkóní menáipá'á kónae séna miwísé'a kúmba

23 Ísu aúnn-kwaigurówana minkwaaúmpá'á óraa-fiyunda torówana nonkó tufántááfan-éna nompín-táómpimba ówitowasa kúwáfekunafo sésa

24 inkaisésa Ísumba koaúsésa sésa óraakoo puwúnafoosaawe suwaná Ísu iyáfasinena fiyúndágonte nonkóntétafena óraaka séna mafáékaiyo súwasarai fiyúndágoe nonkóe'a mafáúyana nonkó étuwowana

25 Ísu simátimena séna kentáfé'a nóra séra ímba timankúnkúmba onkákéná wéseo súwasa táatafesa ésa keáímbá sésa nóran-kwaasiya isanawá fiyúndágoe nonkóe'a wenáái isaíyó sésa tiyáámba ufakésa táatafesa ésa siyáawe.

Sáwí-amutamba arumpinkémbó maisukáin-aai.

Mátíyu 8:28-34, Máaka 5:1-20

26 Simásuwesa mindómpín-táómpimbo kumbá Káríri-marama tínaaempa'a wérowana Kégésaa-marama túrampa'a wérowasa

27 mimbárafá'ó kumbá Ísu mindómpín-táómpinkemba mimbárafá'á kumúwana moóráwigo mindáópakewi Ísumpa'a téna wenarumpimbá sáwí-amutamba mérowana póna ayáátáaka'a unáánkwátói-iyaimba ména ímba wení naaúmpa'o maúmba waásimo utátínkón-ontan-aifa'a mérowana

28-29 sáwífa-kanaa misáwí-ámútánkó sáwí'a uwáankowasa waási káráwiyesa aiyayaanka'a kárá'umarowana minándá tarátuwená misáwí-ámútánkó áí'maena máásai-marafa'a máánkarowana Ísumo túmba awánéna wáá'a túwana Ísu sáwí-amutankontafena séna auwé kóuwo súwana Ísu óraakon-iyé séna aísamaifimba kífaena óraaka séna Ísuwo iyáákamai-Fasi'aenkon-ááninko ómpo sínkamonafofíno nóra uwásinkainono súwana

30 Ísu séna enáwí'a nááwa'ono súwana minkwáásígó sáwífa-sawí-amutamba wenarumpimbó mérontafena séna kesúwí'a sáwífa'nanka úne séna mérowasa

31-32 omápa'a sáwífa-poi mésa umá wénowasa minkwáásígó arumpinké-sáwí-ámútántómbá Ísuntafesa óraaka sésa waántáfa'a ímba si'maraaó. Mimpóí tirumpintá si'maraaó suwaná miyán-oro súwasa

33 sáwí-amutantomba minkwáásígón-arumpinkemba kárúwesa póí-tirumpimba koférowasa mimpóísómbá seyaafá'á ámémpakemba tuwaantantésa nonkwaaúmpimbó kúwáférómba putásowasa

34 póíya'ó káráwiyowi awánéna minúwóiyáán-úmai naaópa'a wésa kisaufaka'ó méron-kwaasi mósimatim-besimati uwasá

35 isésa koawánánae sésamo kumbá Ísumpa'a kotúwaandu ésa awánomba sáwí-amutamba arumpinkémbó kóun-kwaasigo unáánkwátói úmarena Ísun-aísamaifimba kawé'-úmai mérowasa koawánéna táatafesa uwasá

36 Ísu minkwáásígómbó kawé'ó uwáankowasamo awánon-aai simátímúwasa

³⁷ isésa áfááraumai táatafesa ésa pósa Kégésaa-marafaken-kwaasi seyaafá'nánká Ísuntafesa sésa maambáráfá'á ifá siyuwésa kóuwo suwaná nompín-táómpimba íyátowana

³⁸ sáwí-amutambo maisuwón-kwaasigo Ísuntafena óraaka séna esé'a kónae súwana ímbanifo

³⁹ ení naaópa'a kuré Maníkómó embó kawé'ó uwánkáín-aai kosimátimiyo súwana Ísumo uwánkon-aai mindáópa'a simátíma'maena kuráíye.

Inaamarúgóe aaregónté-taai.

Mátíyu 9:18-26, Máaka 5:21-43

⁴⁰ Ísu Káríri-waaunkoni menáípákémbá nompín-táómpimba kouweréna túmba sáwífa'-waasi amu'makówana túwasa aamoí uwaná

⁴¹⁻⁴² moóráwigo ámáán-danka'o káráwiyowin-awí'a Yáírasi téna Ísu óraakon-iyé séna aísamaifimba kífaena óraaka séna kimbora kesiyáámumba puwíndasafena wéifo tiyé ane'á kota'ótorenana asófáino súwana minínáámárúgó sísamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai maisukáín-arasigontafena afowá tasúwana Ísu wesé'o kúmba sáwífa'-waasi Ísumba úkúresa arááíwa'mae kuwaná

⁴³ moórá-ininkomba áí'a ún-ininko sísamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai naaeyámba ankówasa ímba kanaa'á asófankowana minái'á úwoi wérowana

⁴⁴ minínínkó sáwífa'-waasifimba Ísumba arááíwa'mae wéwena wení unáánkwátói-araiya'a kota'ótorowana mindááéyánko é'ankowana

⁴⁵ Ísu séna nááwawa kesí unáánkwátóíya'a ta'ótóráína'iyó súwasa seyaafá'nánká sésa ímbaniye suwaná Pítaa séna óraakoo sáwífa'-waasi famé'maesamo iyómpimba ta'ótokaawe súwana

⁴⁶ Ísu séna kempínké-fásí'áénkó moóráwigomba kawé'ó uwánkáimba awáné'a sé'a moóráwigo kesí unáánkwátóíya'a ta'ótokaiye sune súwana

⁴⁷ minínínkó imáyáa éna ímba aúpá'á úmpo é'a suwánaraiye-imayaa éna anakembá tata'á úwana Ísun-aísamaifimba kífaena seyaafá'-wáási túranka'a wení unáánkwátóíya'o ta'ótorowanamo asófankon-aai simátimuwana

⁴⁸ Ísu séna kesímánaako kentáfé sé érai'a súwa'nai índawin-iyé sénda póna áí'a é'ánkáífo kawé'-úmai waaó Ísu siyáíye.

⁴⁹ Ísu mináái wésuwasa ámáán-danka'o káráwiyowini naaópaken-kwaasi tésa Yáírásintafesa sésa enayáámúnko pukáífo óraakontafe ténafo simámuwo suwaná

⁵⁰ Ísu mináái iséna Yáírásintafena séna minááisáfé ímba áákauraumo indá kentáfé amankúnkúmba inaná enayáámúnko kawé'-úmai méíniye Ísu séna kúmba

⁵¹ Yáírásini naankóní ewaa'á wéna arááíwa'mae kun-kwáásísóntáféna maanká'-méwaro séna Pitaane Yónine Yémísine minárásígón-anófoíye tí'maena naaúmpa'o iyúmba

⁵² mindáúmpá'ó méron-kwaasi óraa'-ifi'a wétowana Ísu séna ímba ifi'á taaró. Minárásígó ímba pukáífo úwoi aúma wéráíye súwasa

⁵³ minkwáásísómbá é'a pukuráíye-imayaa ésa Ísun-awíyáái uwaná

⁵⁴ Ísu minárásígón-ayáánka'a ta'ótorena séna inaamarúgóo iyáfasinaao súwana

⁵⁵ minárásígón-amanko arupimbá túwana minúwóíyáámbá iyáfasinowana Ísu séna tómbá amíyana náino súwasarai

⁵⁶ anófoi táatafesarai uyaná Ísu óraaka séna kemó únda-aai ímba simátímékaiyo siyáíye.

9

Ísu wení waási kísaura'o ti'mákain-aai.

Mátíyu 10:5-15, Mááka 6:7-13

¹ Ánaaemba Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi táántowasa tuwaná waási tirumpinkembá sáwí-amutamba maitíyu'mae'a nóro-fasi'aemba tiména tí'o índá-waasi asófatinakai-fasi'aemba tiména

² séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai kowésimatime'a tí'o índá-waasi wéasofatinke'a oro séna

³ aampa'ó wíyamba ímba moórá-tantaa'a maimaé koró. Táúmba ímba maimaé wé'a tón-únámbá ímba maimaé wé'a tómbá ímba maimaé wé'a óntamba ímba maimaé koró. Moórá-mora unáánkwátói timantentén-úmai kufé'mae koró.

⁴ Maníkón-aaimo simátimiyantafe'a moórá-naopa'o wíyamba naambó timíya'a mindáúmpá'-aantemba mé'a kentí kísau maimái tai'é'a mindámbá tuwé'a fí'on-daopa'a koró.

⁵ Moórá-naopa'o wíyasamo ímbo naambó timíyana Maníkó mindáópakenkwaasi ímba aamoí uwátinkainifo aiyowáí'a é'a tísamaifakem-baramo uwáéntemba uwá'mare'a koró Ísu simátimuwasa

⁶ wení kísau-waasi tuwésa naaó'-nao'a wénesa Maníkóní ásé-aai simátíma'mae wéwesa tí'o ún-kwaasi asófatinbaka'a kuráawe.

Éroti Ísun-aaimo ísarain-aai.

Mátíyu 14:1-2, Mááka 6:14-16

⁷ Ísuni kísaugon-aai símae iyúwana Káríri-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti mináái iséna óraa'-imayaa uráíye. Ísuntafesa tuwímbai sésa wemá Yóni nombó maitínkaraiwai pukáimpinkemba íyáfasinkaiye suwasá

⁸ tuwímbai sésa wemá Maníkón-aaimo simátímakaiwain-awi'a Íráiyaa pukáimpinkemba íyáfasinena méraiye suwasá tuwímbai sésa wemá naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaawifinkemba moóráwigo pukáimpinkemba íyáfasinkaiye suwaná

⁹ Éroti miséyááfá'-áái iséna séna kemá séwánasamo Yónimba anuwarambá kambísówanamo pukáimbanifo minááímó wésemba nááwa'iyompo awánánaumne Éroti símae iyáíye.

Sáwífa'-waasi tómbó tímákain-aai.

Mátíyu 14:13-21, Mááka 6:30-44, Yóni 6:1-13

¹⁰ Ísuni aantá-waasi Ísumo timún-kísau maisuwésa wempá'á tésa seyaafá-kísáúmó máún-aai simámúwana Ísu miwí aantemba tí'maena Pétésáíta-naopa'a komérowasa

¹¹ éni fo sáwífa'-waasi iséna arááiwa'mae kuwaná Ísu tuwánéna aamoí éna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai simátiména tí'o ún-kwaasi asófatinkaraiye.

¹² Asófatinrowasa fenómpinka'a wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi Ísumpa'a tésa sésa ímbo sáwífa'-waasi méraapa'an-ifo fenáíndara'a ti'márénasa ewaa'-náópimpa'a wénesa tóné naané saafá oro suwaná

¹³ Ísu simátiména séna kemá tómbá tíméro súwasa miwí sésa kári-tomba séfataasewara kae'-mófáá'wárá'á wéraifo sáwífa'-waasifimba ímba kanaan-ínífo tómbá koméyanorowa wéseno áisai esa suwasá

¹⁴ sáwífa'-waasi 5,000 waai uwasá aarewé iyámpóiye mérowana Ísu wení kísau-waasisaféna séna unkwima'mái tuwínkaa tuwínkaa-úmai 50 50 mara'á méraaro simátíméro súwasa

¹⁵ isésa miyá uwátínkówana

¹⁶ Ísu séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wará'á maisoréna wíyómpa'a kararéna Manikóntáféna súwi simásuwena mintómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi tímúwasa misáwifá'-wáási tímúwasa

¹⁷ seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa Ísuni kísau-waasi mintón-ayai sísamaifakemba kae'á kumbaimái-unampimba fáítuwana ówitaraiye.

Pítaa Ísuni áwáumo siyáin-ai.

Mátíyu 16:13-19, Mááka 8:27-29

¹⁸ Moórá-kanaa Ísuwe wení kísau-waasiye mérowana Ísu aantemba Manikómpá'á inai simásuwena tísai ena séna kentáfésa seyaafá'nánká nóran-kwaasiyewa wéseo súwasa

¹⁹ miwí tuwímbai sésa emá Yóni nombó maitinkáándawi óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Manikón-aaimo simátímakaandawin-awi'a Íráiyaa óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Manikón-aaimo simátímakaandawi pukáandafinkembo iyáfasinkaandawi óne wésewe suwaná

²⁰ Ísu séna kembiwí kentáfé'a nóran-kwaasiyewa wéseo súwana Pítaa séna Manikó iyáfasinankaraiwaimba Yúndaa-waasisa wéamu'maraundawisa óne súwana mináái ímba simátíméro Ísu óraaka siyáiyé.

Ísu puké'a iyáfasinanaumnemo siyáin-ai.

Mátíyu 16:21-28, Mááka 8:31-9:1

²¹ Ísu séna mináái ímba simátíméro simásuwena

²² séna kembá waási úrankomba sí'o índá-i'a uwásinkesa Yúndaa-oraal-waasiye óraal-amaan-kísau-waasiye áamáambo sen-kwáásiyé tínaaemba uwásimesa sínkamiya'a púwóndanifo kaumbo-kánáá maisuwéna Manikó iyáfasisinkainiye Ísu siyáiyé.

²³ Ísu seyaafá'nánká simátimena séna kembó sirááiwaenae síyawí tirááiimo táinda-tantaa'a ímba ta'ótóráaro. Kemó púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae'o kondantembá kembó sirááiwaiyawí umbai-tántáá'á aasiyaasi-kánáá timíyasa minúmbái-tántáá'á úwoi maimaésa sirááiwaenaawe.

²⁴ Tirááiimo táinda-i'o ésa ímba kawé'-úmai ménaafo kentáfésa ísámai tirááiimo táinda-tantaa'o tuwésamo puwésa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

²⁵ Mararáké-séyááfá-tántáá'ó wémaesamo puwíyambo éna mintántáákó ímba túwa'nai íníye.

²⁶ Kesááiwara kenkwará'ó tigaemó uwásínkáamba pó'a ánaaemba kemó marapá'ó kúmónnda miwí sigaé uwátinkanaumne. Kemá waási úranko ánaaembo kesí sáwara kesifoní sáwara wíyómpakembo Manikóní kísau-waasiti sáwara'o marapá'ó kúmónnda miwí sigaé uwátinkanaumne.

²⁷ Érai'a simátimé'a sune. Tuwímbai maanká'ó méraan-kwaasi ímbo pukénka'a Manikó wení waásimo kawáánimba awáné'a ánaaemba puwónááwe Ísu siyáiyé.

Ísu fí'on-kuwawaa'o faúkáin-ai.

Mátíyu 17:1-13, Mááka 9:2-13

²⁸ Ísu simátimena afakaumboé-no'waana'i miyáumai waéna Pítaane Yónine Yémísine tí'maena inaimó síndasafena omápa'a iména

²⁹ inai wésuwana ói'a fí'on-oi'a faufúwana wení unáánkwátóiyakemba waéní'a kéna tугáyaagaya úwasa

³⁰⁻³¹ awánomba kae'-wáásíyái wíyómpakemba paápé ésarai mindárai-tuwi'a Mósesee Íráiyaae'a Yúndaa-waasi tíwá'nárai Ísuwe'a aaí wésuyana wíyómpake-sawara'a wérowarasarai naaófá'á Maníkó Ísuntafena séna Yérúsaremufa'a puwíníye siyáimba ampáánká'á miyá íníye-aaí wésuyasa

³² Pítaae'o méroyan-kwaasi tún-kwaémomba íyáfasinesa Ísuni sámó kaimbá Ísuwe'a méroyan-kwaasi tuwánomba

³³ mindárai Ísumba ímba auwésarai iyóyanka'a Pítaa Ísuntafena séna óraakoo maanká'ó méraundasa kawel'á ímba póta wááu-namba kaum-bosáámó ondasá moórá endé éta moórá Mósesende éta moórá Íráiyaande éta miyásá ónaumne Pítaa ímba imáyáamo úmba úwoi siyáíye.

³⁴ Miyá wésunka'a ainánkó kuména káátaguwasa táátafesa uwaná

³⁵ ainámpínkémbá aaigó aantemba séna miwá kesáánimba éna kemó íyáfasinankaundawin-ifo wenáái ísáaro

³⁶ súwasa awánomba mindárai wíyómpa'a iyúyana Ísu aantemba mérowasa awánomba minkánáa ímba simátimesa mináái úwoi ta'ótokaawe.

Ísu sáwí-amutambo maiyáúkain-aaí.

Mátíyu 17:14-21, Mááka 9:14-29

³⁷ Aafáyáaraamba omápakembo kúmúmba Ísumpa'a sáwífa'nanka tóso uwaná

³⁸ miwífínkémbá moóráwigo óraaka séna óraakoo maawá kimbora kesáánimban-ifo arumbá uwánkaao.

³⁹ Sáwí-amutanko arumpimbá taména wáá'a téna fame'naame'á isaná tanaambá fágufagu wéena áwááyaamba umpufuwéna aigaregó nonkáánéna aiyayaamba ku'wisana miyá úmae wéiyena sáwí'a wéuwankaisa'a

⁴⁰ ení kísau-waasisafe sé'a sáwí-amutamba arumpinkémbá maiyaúwáaro súnasa ímba kanaa'á maiyáúkaawe súwana

⁴¹ Ísu séna kentí imáyáa kaentaén-imáyáa isa'á kentáfé'a ímba imáyáa owaná póna sirunkó umbaí wétaifo nóraumai-kanaarara kesé'a ménaumno simátimena miníyámpóígón-afowantafena séna enáánimba áí'mae tiyó Ísu súwana

⁴² áí'mae túwana misáwí-ámútánkó miníyámpói famé'auwowana tanaambá fówana aiyayaamba ku'wisana aigaregó nonkáánúwana Ísu awánéna misáwí-ámútánkóntáféna séna auwé kóuwo séna miníyámpói kawel'á uwánkena afowántáféna séna áí'mae waaó súwasa

⁴³ Ísumo miyámó úmba Maníkóní óraa-fasi'aemba awánéna seyaafá'nánká táátafesa

ésa tiyáámba tóipimba fáákaawe.

Ísu puwínda-aaimo siyáin-aaí.

Mátíyu 17:22-23, Mááka 9:30-32

⁴⁴ Ísu seyaafá-kísáúmó maúmba awánéna táátafesa uwaná wení kísau-waasisafena séna simátíménda tááka'a máráaro. Kembá waási úrankomba fí'on-kwaasi timíyasa sínkamiya puwónaumne súwasa

⁴⁵ wemó sún-aaigoni áwáu ímba isésa miwítí imáyáa umbaí tówana minááígóní áwáu aúpá'á wérowasa ímba ísámai kawel'á ésa áísai ónae sésamo umbá táá'a úwasa ímba áísai uráawe.

Nááwa iyáákaiyomo siyáan-aaí.

Mátíyu 18:1-5, Mááka 9:33-37

⁴⁶ Ísuni kísau-waasi mósimesi-aai sésa kentááfínkémbá nááwa íyáákaiyo sésa keáímbá símae kuwaná

⁴⁷ Ísu miwítí imáyáa iséna moórá-iyampoi áí'mai amándára'a ankéna

⁴⁸ simátimena séna kentáfésa imáyáa ésa iyámpóimo áwa'nai onten-úmai wésuwa'nai-owe. Súwa'nai onten-úmai Maníkó si'mákaiwaimba wéawa'nai-owe. Kempínkémbá tuwímbai sé'a kemá kári'-waasi únemo siyawí Maníkó minkwáásísáféna wéiyaakaawe wésiye Ísu siyáíye.

Kentí kisaugomba ímba sáwí'o on-aai.

Mááka 9:38-40

⁴⁹ Súwana Yóni Ísuntafena séna óraakoo moóráwigo wénena sáwí-amutantontafena séna Ísuni fasi'aémbó wéraintafe auwé kóuwo simátímapa'a wisasá misáwí-ámútámbá kóuraawe. Minkwáásígó ímba kentááfínkén-kwáásín-ifo ímba miyámó indá étuwaaosa siyáumne Yóni súwana

⁵⁰ Ísu séna ímba tufínankaaro. Kentáásí kisaugomba ímba sáwí'o owí úwoisa wésuwa'nai-owe Ísu siyáíye.

Sámériyaa-waasi Ísumba ímba naambó ámakaaan-aai.

⁵¹ Maníkó Ísumba aiyáínana wíyómpa'o iyínda-kanaa ampáánká ténena úwana Ísu wenarumpin-ímáyáa éna óraaka séna Yérúsaremu-naopa'a kónae séna wéna

⁵² wení waásisafena kowaíyan-damba kosaafá wéiyaro séna ti'marówasa aifa'á Sámériyaa-waasiti naaópa'a kuwasá

⁵³ Ísu Yérúsaremu-naopa'o wínda-aai iséna tirunkó sáwí'a úwasa ímba naambá tímúwasarai

⁵⁴ wení kísau-waasifinkemba kae'-wáásíyái Yémísiye Yóniye'a mináái isésarai sésarai Fasi'aénkóo Maníkó wíyómpakemba iyamá tuwáínana kuména minkwáásí kafúkoro-aaimo suyambá wéankaiyo suyaná

⁵⁵ Ísu méfaerena óraaka séna ímba miyá sekaiyó súwasa

⁵⁶ mindáópa'a tuwésa fí'on-daopa'a kuráawe.

Ísumba arááiwaenaemo siyáan-aai.

Mátíyu 8:19-22

⁵⁷ Aampa'á wéguwana moóráwigo Ísuntafena séna seyaafá'-náópa'o nín-dafa'a esé'a nónaumne súwana

⁵⁸ Ísu minkwáásígómbá simámena séna waankó taaiyaifimbá wáísana numagó ánáamba úmarena wéwaifo kemá waási úranko kumpaapé uráundawi ímba naambá úmake'a wéwaumne séna

⁵⁹ minkákémbá moóráwigontafena séna sirááiwa'mae tiyó súwana séna óraakoo kemá méraanana kesifo puwína utámare'a embá arááiwaenaumne súwana

⁶⁰ Ísu séna ímbanifo kesáái ímbo isésamo pukáan-kwaasiyaambo owí puwíyan-kwaasi utátinkanaafo emá Maníkómó wení waásimo kawáánin-aai simátíma'mae wínone súwana

⁶¹ moóráwigo Ísuntafena séna óraakoo embá arááiwaenaumpo aifa'á kesimááraa siyáámba timé'a embó taarááiwaenda kanaawá'íyo súwana

⁶² Ísu séna Maníkóní kisaumo ómbaresa maiyésamo ifátuwesa fí'on-imayaamo owí Maníkó wení waásimo kawáánipa'a ímba kanaa'á kísau maenááwe Ísu siyáíye.

10

Ísu 70 waasi kisaumo tímakain-aai.

¹ Ánaaemba Fasi'aénkó sáwífa'-waasi 70 waasi íyáfasintinkena kaekae'á uwásuwe wemó wínda-naopimpa'a aifa'á kónááwe séna

² Maníkómpá'ó tíyantafesa wenáái kosimátíma'mae koró-áái simátimena séna kisaufa'a sáwífa'-tomba áfu karáisasa mintómbó fakaráíyan-kwaasi sesimái-waasi méraafo kisaugoni afowámpá'á inai síyana kisa-u-waasi ti'maráínasa mintómbá fakaránááfo koró.

³ Sipisípi-araa'a wínana áwáífiyaamo in-íyánkómó intenkáámbó on-kwáásífa'á ti'maránaumne.

⁴ Ontambo inai-inaimó sí-únámbá ímba maimaé wé'a tón-únámbá ímba maimaé wé'a tísamai ánáamba ímba maimaé wé'a aampa'ó wéwe'a ayáátááka'a ímba úwoi-aai símae wé'a

⁵ moórá-naumpa'o iyé sé'a faru úmai méraiyyataao seró.

⁶ Síyana faru úmimo méraindawimo éna mifárú-áái wempímbá wéinifo ímba faru úmai méraindawimo éna mifárú-ááígó kouweréna kembiwífa'á tíníye.

⁷ Kisaumo maíyawí méyámbó máéntafe'a timínda-naumpa'a imé'a timíyan-tomba nánááwe. Ímba fí'on-daumpimpa'o níyamba timíyan-daumpa'-aantemba iméraaro.

⁸ Moórá-naopa'o wíyamba naambá timésa tómbá timésa íya'o wéne'a

⁹ mindáópa'o tí'o índa-waasi asófatinke'a simátíme sé'a Maníkó wení waásimo kawáánínda-kanaa kempá'á kárika'a tíníye simátíméro.

¹⁰ Moórá-naopa'o wíyambo naambá ímbo timíya'a aampa'á wéwe'a afora'á simátíme sé'a

¹¹ kenti naaópakem-bara sísamaifakenta uwátuwaundasa Maníkó kembiwí ímba aamoí uwátínkáíntafeta aiyowái'a úmai aráátimune. Ísáaro. Maníkó wení waási kawáámó índa-kanaa ampáánká'á tína isa'á tínaaemba uwámewe simátíméro.

¹² Simátíme sune. Maníkó waásimo méraawini áwáusafena tísai índa-kanaa tínda naaófá'á Sónómu-naopa'o méron-kwaasi sáwí-waasi sáwí-meyamba timínifo kembiwímó tínaaembo uwátimíyan-kwaasi sáwí-meyamba áfááraumai timíníye Ísu siyáíye.

Ímba aaimó ísaraan-aai.

Mátíyu 11:20-24

¹³ Ísu simátimena séna Kórasi-naopaken-kwaasiye Pétésáíta-naopaken-kwaasiye káráwiyoro. Naaófá'á Táya-naopaken-kwaasiye Sáíndóni-naopaken-kwaasiye Maníkón-aaimo ímbo ísaraawifimbo fí'o-fí'on-kisau ímbo awánaraan-kisaumo maéwándamo awánarekaa kenti sáwí-awau tukáawisino. Sáwí-awau tuwésamo úwoi-unankwatoimo úmaesamo kanamó a'makáankakaa Maníkó tuwánaraisino.

¹⁴ Mindásafe'o simátíménda ísáaro. Maarán-ímáyáá wé'e'a Maníkó waási méraawini áwáusafena tísai índa-kanaamo tínda Maníkó Táya-naopaken-kwaasiye Sáíndóni-naopaken-kwaasiye sáwí-meyamba óraa'a timíníye-imayaa wéowe. Énifo kenti sáwí-meyanko minkáé'-náópakewiti sáwí-meyankomba íyáákamai-sawí-meyamba timíníye.

¹⁵ Kápaneamu-naopaken-kwaasisono. Kentúwí'a mósá maré sé'a wíyómpa'a iyónaumne sembánifo púwón-aempa'a kónááwe Ísu simásuwena

¹⁶ wení kisa-u-waasisafena simátimena séna kentaái ísamai kawé'ó owí miyámó ombá kesáái ísamai kawé'á wéfo tínaaembo uwátínkááwi

kenkwará'á miyá wéowe. Tínaaembo uwásínkááwi miyámó ombá si'mákaiwainkwara'a miyá wéowe Ísu siyáíye.

70 waasimo kouwékáan-ai.

¹⁷ Ísu súwasa minkwáásí 70 waasi isésa wété urésa Ísumpa'a tóso ésa aamoí tauwánkesa sésa Fasi'aénkóo sáwí-amutantontafe séta Ísun-awika'a sumpo tiyuwé kóro súnasasa isésa kóuraawe suwaná

¹⁸ Ísu séna miyá owaná wíyómpakembo aafáyáumo tóráintemba wíyómpakemba waántáwankombo maisukáimba awánaraumne.

¹⁹ Simátíménda isáaro. Fasi'aémbá timúna pó'a waaifainkómó fáíndamo é'a ímba puwíyana áwáífiyaamo índa-ufonkwankomo fáíndamo é'a ímba puwónááwe. Tímakaunda-fasi'aenko waántáwankoni fasi'aénkómbá íyáákaimba póna ímba seyaafá-tántáákó sáwí'a uwátinkainiye.

²⁰ Sáwí-amutantomba kentáái isésa kóuraantafe'a ímba aamoín-ófo Maníkó wíyómpa'a aúfáífmbo kentúwí'o agaimakáintafe'a aamoín-oro Ísu siyáíye.

*Ísu Maníkón-áwí'o mósá makáin-ai.
Mátíyu 11:25-27, Mátíyu 13:16-17*

²¹ Minkánáá Maníkóní Ufaen-ámútánkó Ísumba imáyáa amúwana arunkó kawé'a úwana séna kesifóo wíyómpa'wara marará'wára'ó káráwiyaandawi óne. Seyaafá-tántáá'á isáúmne sen-kwáásí ímba simátíme úwoi-waasi simátíme miyámó íyantafena ánkáísa'a pó'a enáwí'a mósá maráúmne Ísu Maníkóntáféna simásuwena

²² simátímena séna kesifo seyaafá-tántááká'á káráwiyuwo séna símakaiye. Seyaafá'nánká kesí áwáu ímba suwánaraafo kemá kesifoní áwáugo únana póna kesí áwáu suwánaraiye. Seyaafá'nánká kesifoní áwáu ímba awánaraafo kesifombá pó'a keyáá wení áwáu awánaraumne. Kesifoní áwáumo aráátimundawi wéawanaawe Ísu siyáíye.

²³ Ísu simátímena méwaerena wení kísau-waasisafena aantemba séna awánaafo tirunkó kawé'a ína'a méraaro.

²⁴ Simátíme sune. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowiye óraa'-waasiye kembiwímó wéunda-kísau awánaanten-úmai awánánae sésa umbá ímba awánaraawe. Miwí kembiwímó wéisaanten-úmai isánae sésa umbá ímba ísaraawe Ísu wení kísau-waasisafena siyáíye.

Sámériyaafakewi namuro-wáásímó áwa'nai uráin-ai.

²⁵ Moórá-kanaa Ísu wenáái wésimatimuwana moóráwigo amáámbo kawé'-úmaimo isówi Ísumpa'a téna áísai úmai Ísumba isánae séna óraakoo nóra úmaiya aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

²⁶ Ísu séna Maníkón-ai aúfáífmbo awánaánda minááísáfé nóran-imayaawa óno súwana

²⁷ minkwáásígó séna Maníkón-ai aúfáífmken-aaigo séna kentiruné kentí imáyáawe kentí fasi'aéné Maníkómpá'á kentí Fasi'aénkómbá áméro séna kesáfé-ímáyáámó ontembá kentí waási-imayaawara'a oro siyáíye súwana

²⁸ Ísu séna érai'a sémpo miyámó é aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ínone Ísu siyáíye.

²⁹ Súwana minkwáásígó imáyáa éna fí'on-kwaasi suwánésa kawé'-wáásín-iye síwae séna Ísuntafena séna kesí waási nááwa'iyó súwana

³⁰ Ísu séna simátíménda isaaó. Moóráwigo Yúndaa-waasi Yérúsaremu-naopakemba Yéríko-naopa'a kónae séna aampa'ó wimbá umén-kwáásí ta'ótokesa wení unáánkwátói awá'maesa tufú'marááwana puwíndasafena aampa'á méraisana

³¹ moóráwigo Maníkóntáfénamo ísámai póímo tufú'mai agáíwai minámpá'ó wimbá aanawáísáfa'a méraisana kóawanena moórá-aanawaisafa'a kóyáákaisana

³² moóráwigo Rífáin-anaankakewi áamáán-daumpa'a kisaumo máíwai minámpá'ó wimbá aanawáísáfa'a méraisana wení ewaa'á wéna kóawanena moórá-aanawaisafa'a úwoi kóyáákaisana

³³ moóráwigo Sámériyaafaken-kwaasi miwí Yúndaa-waasiti namuro-wáásífínkémbá moóráwigo minámpá'ó wimbá koawánéna arumbá uwánkena

³⁴ wení ewaa'á koména masawémbe ándá-aran-donkwara úmai afi-fimbá a'ankéna asáá uwánkena mósá farámbai wení tónki-poifimba ankéna áí'maena wááumo ten-kwáásímó wáén-daumpa'a móankarena káráwiye

³⁵ iyáfasinena aafáyáara'a mindánkón-afowámbá kae-kánaá-kísáúgóní óntamba aména séna kawé'-úmai káráwiye wenane'ó túwénda-ontambo é'a ke té'a anondáá embá mááméno simásuwena kóuraiye Ísu simásuwena

³⁶⁻³⁷ nóra úmaisawa aúí'a úmaisá maé'mae'a ónaumno súwaintafena Ísu áísai ena séna umén-kwáásímó tufúkáan-kwaasigoni waási minkáúmbó-wáásífínkémbá nááwa'iyó Ísu súwana minkwáásígó séna arumbá uwánkena áwa'nai uráiwai wení waásin-iyé súwana Ísu séna wemó intembá komé miyá ínóne Ísu siyáiyé.

Máátaante Máriyaante-taai.

³⁸ Ísu wení kísau-waasise'a aampa'ó kúmba moórá-ininkon-awi'a Máátaamo méron-daopa'a kúwana Ísuntafena séna kesí naaúmpa'a tómbá imandaaó súwana

³⁹ iména aaí wésuwana minínínkón-áúnkón-awi'a Máriyaa Ísuntafena óraa'-waasin-iyé-imayaa éna aísamaifimba taména wenáái wéisowana

⁴⁰ Mááta seyaafá-tómbá wéagaena óraa-kísau wémaena óraa'-imayaa éna Ísumpa'a téna séna Fasi'aénkóo kesúngo ímba súwa'nai isa'á keyáá óraa-kísau wémaumpo kentáfé ína imáyáa ónó. Simámínana tasúwa'nai íno súwana

⁴¹ Ísu arumbá uwánkena séna Máátaao sáwífa-tantaa'a óraa'-imayaa ónana enarunkó umbái wétaifo

⁴² kesááimo isáámba mindá óraa-tantaa'a póna mindásafena Máriyaa méraifo ímba ifátuwe'a ai'maráanana wíníye Ísu siyáiyé.

11

Maníkómpá'ó inaimó sen-áái.

Mátíyu 6:9-15, Mátíyu 7:7-11

¹ Ísu moórá-kanaa Maníkómpá'á inái wésuwasa wení kísau-waasi mérowana Ísu simásuwowana wení waásifinkemba moóráwigo séna Fasi'aénkóo Yóni nombó maitínkáíwai wení kísau-waasi simátímísasa Maníkómpá'ó inaimó sentembá kentáá simásímínata Maníkómpátá inái senó súwana

² Ísu séna Maníkómpá'ó inaimó síyamba maará seró. Kentáásifowao enáwí'o iyáákarain-awita mósá maráúmne. Ení nombaragó seyaafá moórá-mora-waasi tirumpimbá kumíno.

³ Káfé-kanaa-tomba kentáá simiyó.

⁴ Waásimo aoisaambó uwásinkaiyata anondáá ínta miyásá uwátinketa miwítí aoisaambá maitiyúwána miyáumaisa kentáási aoisaambá maisiyuwaaó.

Sáwí-yantaapinkembo kentáá ma'máímo awánáíndasafenamo ínamo e wasiyuwaaó.

Miyán-áái Maníkómpá'á seró Ísu siyáíye.

⁵⁻⁶ Ísu simásuvena simátimena séna moórá ení waásigo némpakemba nó'waan-afufumba tína ímba tómbá maké ení waásigoni ontafá'á wée áísai e sé kesí waásigo némpakembo timbá ímba tómbá makáunana úwoi méraifo tómbá simína'a mááméno sínana

⁷ wení naaúmpakemba séna ontá wisuwéta kesí aare-iyámpóiseta súsa waiguráumpo ímba iyáfasine'a aménaumpo kóuwo síníye.

⁸ Kesí waási pó'a aménaumne-imayaamo ímbo ínanamo éna ayáátáaka'a mináái wésinana ímba aigaé ínana mináái wésindasafena iyáfasinena amíníye.

⁹ Miyaráán-úmai simátime sune. Maníkómpá'ó inaimó sembá áísai úmae iyíyana timíníye. Áántamae iyíyana kentáái isáíníye. Saafá úmae iyíyana Maníkó aráátiminiye.

¹⁰ Áísai íyanamo éna Maníkó timíníye. Áántewanamo éna Maníkó kentáái isáíníye. Saafá íyanamo éna Maníkó aráátiminiye.

¹¹ Kembíwí iyámpóíwara'-waasi kentáánintombo mófáá'a simiyómó síya'o é'a ímba iyaankafayaambá timénááwe.

¹² Kokóri-auma simiyómó síya'o é'a ímba íyoiyoimba timénááwe.

¹³ Énifo sáwí-waasin-ofo kentáánintomba kawé-tántáá'á wétiméfo wíyómpakemba kentáásifowa kawé'-aantembo iwái póna ení Ufaen-ámútámbá simiyómó síyawí Maníkó wení Ufaen-ámútámbá timíníye Ísu siyáíye.

Ísunte Píyésepurinte-taai.

Mátíyu 12:22-30, Máaka 3:20-27

¹⁴ Moóráwigo wenarumpimbá sáwí-amutamba mérowana póna minkwáásígó ímba aái wésuwana Ísu maiyauwówana kóúwana minkwáásígó aái súwasa sáwífa'nanka awánésa táátafesa uwasá

¹⁵ tuwímbai sésa sáwí-amutantonti kawáágón-áwí'a Píyésepuri fasi'aémbá ámísana tokéna póna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiye suwasá

¹⁶ tuwímbai Ísumo sáwí-aaimo sínda isánae sésa éraira Maníkómpákéná kunkáanai ímbo awánáúnda-kisau maínata awánaano suwaná

¹⁷ Ísu miwímó un-ímáyáá iséna simátimena séna moórá-andamo tiyésamo ésa tuwínkaa'-urésa ímba fasi'ámai méranaawe. Moórá-akumba aaimó tuwíntáán-akumba pósa tuwínkaa'-urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

¹⁸ Waántáwankoni waásimo tiyésamo tuwínkaa'-ésamo ésa ímba fasi'ámai méranaawe. Kentáfé'o sembá Píyésepuri fasi'aémbá ámísana tokéna póna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiyemo sembá

¹⁹ énifo Píyésepurini fasi'aénká'ó sáwí-amutambo wémaitiyuwaundarakaa kentí waásiwara'a Píyésepurini fasi'aénká'á sáwí-amutamba maitiyúwáísino. Miyán-ááímó síyasamo ésa kentí waási karo'á sewé sénááwe.

²⁰ Énifo kemá Maníkóní fasi'aénká'á sáwí-amutambo maitiyuwáúndasafena Maníkóní fasi'aémbá kempímbá paápé isa'a wéawanaawe.

²¹ Moórá-aaí imáyáan-oro. Fasi'aén-kwáásígó
paroi tokéna wení naaka'á káráwiyaisana wení moparáwímbá kawé'-úmai
wéraifo

²² moóráwigo wení fasi'aémbó íyáákaraíwai téna tatufú'mai wení paroi
fasi'ámaimo ta'ótokaim-paroi tatafiyéna wení moparáwímbá tatafiyéna
tuwín-timakaiye.

²³ Kembá ímba súwa'nai esa kesí namuro-wáásíyáámbá owe. Ímba
súwa'nai esa waási túwaandu úmai símémba wété uwáguraawe
Ísu siyáíye.

*Sáwí-amutanko kouwékáin-aaí.
Mátíyu 12:43-45*

²⁴ Ísu simátimena moórá-aaí séna waási arumpinkémbá sáwí-amutanko
auwéna máásai-marafa'a nombá ímbo wéraipa'a kowénena séna nááfara
ménaumno séna saafá uwááena séna tauweré'a kesí naambá waásigon-
arumpimba pó'a koménaumne simásuwena

²⁵ téna taawánaimba mindánkómbá kankambá wiyú'mai kawé'á
uwásukaisana taawánéna

²⁶ tauweréna afakaeté-sawí-amutamba miwítí sáwí-kisau óraa'o uráawi
tí'maena minkwáásígón-arumpimba taméraawana moórá-sawí-amutanko
arumpimbá méraisana minkwáásígó sáwí'a úmai méraisasa ánaaemba
sáwífa-sawí-amutamba méraawana wemá óraa-sawí'a úmai méraiye Ísu
siyáíye.

Érai'a tirunkó kawé'á wéin-aaí.

²⁷ Ísu mináái simátimuwana sáwífa'-waasifinkemba moórá-ininko
Ísuntafena óraaka séna enanó embá ma'ánkarena náámbo ámakaiwaimba
Maníkó kawé'á uwánkaraiye súwana

²⁸ Ísu séna érai'a sémpo Maníkó wenáái ísámai kawé'ó owímá óraa-kawé'a
wéuwatinkaiye Ísu siyáíye.

*Ímbo awánáúnda-kisau mauwó siyáan-aaí.
Mátíyu 12:38-42, Máaka 8:12*

²⁹ Súwasa sáwífa'-waasi Ísumpa'a tóso uwaná simátimena séna
káfé'o méraan-kwaasi sáwí-waasin-owe kentáfé'a wéseмба Maníkómó
ai'mákainamo e ímbo awánáúnda-kisau mainata awánaanomo sembá
naaófá'á Maníkó Yónaambo uráintemba kembá miyá ínifo mináái imáyáan-
oro.

³⁰ Naaófá'á Nínéfa-naopaken-kwaasi Yónaa uráintafesa Maníkó
ai'mákaiyemo siyáantemba kemó ondá awáné'a Maníkó ai'mákaiye
sénááwe.

³¹ Naaófá'á Yúndaa-waasiya'a káráwiyowin-awí'a Soromoní kawé'-
ímáyááfínkémbá aaí wésimatimuwana moórá-ininko némpaken-kawaa-ininko
Soromonin-áái koisánae séna wéména kuráíye. Káfé'a kemá Soromonimbó
íyáákaraundawi mérauna'a kesáái ímba ísáámba póna ánaaemba Maníkó
waásimo méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaamo tinda minínínkó
kembíwí aaiimbá maitinkéna séna kemá némpakemba Soromonin-áái
taísaraumpo Soromonimbó íyáákaraíwai kempá'á mérowa'a wenááimo
ísááraamba ímba ísaraawe síníye.

³² Naaófá'á Yónaa Nínéfa-naopa'a Maníkón-aaí kosimátimuwasa isésa
sáwí-awau tuwésa Maníkón-aaí ísaraawe. Káfé'a Yónaambo íyáákaraundawi
mérauna'a kesáái ímba ísáámba póna ánaaemba Maníkó waásimo méraawini
áwáusafena tísai índa-kanaamo tinda Nínéfa-naopaken-kwaasi kembíwí

aaifimbá maitinkésa sésa Yónaa-aaí iséta sáwí-awausa tukáundasaanifo Yónaambo iyáakaraiwai kentí naaópa'a mérowa'a wenáái is'é'o sáwí-awau túwááraamba ímba tukáawe Nínéfa-naopaken-kwaasi sénááwe Ísu siyáíye.

Túranko kentí imáyáafimbo sámó kain-áái.

Mátíyu 5:15, Mátíyu 6:22-23

³³ Ómbó kúra'maresa ímba aúpá'ó maráiyamba afora'á makéwasa naaúmpa'o iyíyawí awánánááwe.

³⁴ Miyáumai túranko kentí imáyáafimbo sámó kain-tántáá'án-iye. Túrankomo kawé'-úmáimo awánáinanamo éna seyaafá'-ímáyáá sámá káínífo túrankomo ímbo kawé'-úmáimo awánáinanamo éna seyaafá'-ímáyáá tuwinkáííye.

³⁵ Kentí sámó kain-tántáá'á tunkwifainifo kentúra'a káráwimai kawé'-án-oro.

³⁶ Kentí imáyáago ímba kumeu'ó índá seyaafá'á sámó wégaimba ónkómó sámó kátínkáíntemba póna kentí imáyáago kentúra'a sámá kátinkainiye

Ísu siyáíye.

Ámáán-kawaa-waasi sáwí'a owémó siyáín-aaí.

Mátíyu 23:1-36, Mááka 12:38-40, Rúku 20:45-47

³⁷ Ísu mináái simátimuwana moóráwigo ámáán-kawaa-waasigo Ísumpa'a téna séna kesí naaúmpa'a tómbá imandaaó súwana tómbó náíndasafena iména

³⁸ ímba ayáámba non-kwiyéna tómbá nówana minkwáásígó awánéna áátafena éna imáyáa úwana

³⁹ Fasi'aénkó awánéna simámena séna kemá ámáán-kawaa-waasi anaféúné táúfa'e paáká'-aantemba wénon-kwiyófo andáámpá'á sáwí'a uráísa'a túraníyamba é'a sáwí'a wéowe.

⁴⁰ Sáwí-imayaawara'-waasi méraawe. Maníkó paáká-tántáá'á éna andáámpá-tántáá'é imáyáawe mindáwara'a uráíye.

⁴¹ Kentí imáyáamo arupíse é'o kemó makén-tantaa'o ímbo makén-kwaasi timé'o é'a kentí imáyáago

kawé'á íníye.

⁴² Kemá ámáán-kawaa-waasi kentí kisaufakemba kári-tonkwara'a tuwínkaa'-úmai siyáánkai maké'a moórá Maníkómbá amé'a kawé'á é'a miyán-ámáámbá ísámae wéiyófo óraa'-amaamba ifá'á tuwé pó'a Maníkómbá ímba imáyáa wéame'a óntan-iyain-kwaasi sáwí'o uwátínkáántafe'a káráwiyoro.

⁴³ Kemá ámáán-kawaa-waasi ámáán-daumpa'a imé'a kawé'-áémpá'á waási túranka'o iméraamba tiráái wétaiye. Marupá'ó iméraawasa waási tuwánéna kawé'-ááímó sembá tiráái wétaifo kentúra'a káráwiyoro.

⁴⁴ Waásimo maipímbó utámakaawanamo kawáá'isasamo waási ímbo awánaantemba kentirumpimbá miyá isa'á sáwí'a owasá waási ímba wétuwanaafo káráwiyoro Ísu siyáíye.

⁴⁵ Ísu simátimuwana moóráwigo ámáámbo sún-kwaasigo Ísuntafena séna miyámó sénda kentááwará'á símai sáwíta uwásinkaane súwana

⁴⁶ Ísu séna kemá ámáámbo sen-kwáásí kemó ámáámbo simátímén-aaigo umbái tíyáísa'a mináái ímba wétuwa'nai-ófo káráwiyoro.

⁴⁷⁻⁴⁸ Kentíwá'ná Maníkón-aaimo simátimakowi tínkamuwasa púwúwa'a utámakaapa'a to'waaí wéowe. Naaófá'á kentíwá'námo uráantafe'a kawé'a uráawe sé'a utámakaapa'a to'waaí wéofó káráwiyoro.

⁴⁹ Naaófá'á Maníkó kawé'-ímáyááfínkémbá séna kesááimo simátimiyawiye aráatimiyawiye ti'maráanasa miwífimbá wéniyasa tuwímbai sáwí'a uwátinkesa tuwímbai tínkamiyasa puwónááwe Maníkómó siyáimba mináái paápé uráíye.

⁵⁰ Naaófá'wára afufumpinkwára ánaaenkwará'a Maníkón-aaimo simátimakowi tínkamuwasa pukáantafena póna misáwí'ó uráawin-anondaa-meyamba káfé'o méraan-kwaasifa'a tíníye.

⁵¹ Aifa'ó tufúwanamo pukáin-kwaasigon-awi'a Éperi ánaaemba moóráwígon-awi'a Sékáráíya óraa'-amaan-daumpa'a mérowana moórá-aempa'a Maníkóntáfésa ísámaimo póí tufú'maímo agáún-ontan-taare wérowana moórá-aempa'a aifa'-ámáán-káwáágó aantembo iyún-onta wérowana afufumpimbá Sékáráíya imérowasa tufúwana pukáíye. Minkáé'-wáásítí afufumpimbó kárúraan-kwaasi tínkamuwasa pukáawiwara'a miwítí sáwí-meyamba káfé'o méraan-kwaasi maénááwe.

⁵² Kemó áamáambo sen-kwáásí érai'-aai ímbo aúpá'ó tukáankakaa mináái ísámai kawé'a owisinó. Kemá ímba ísámai kawé'a ombá fí'on-kwaasiti aambá fáíkaafo káráwiyoro Ísu siyáíye.

⁵³ Ísu mináái simátimena máápa'a kumúwasa áamáambo sun-kwáásíyé áamáán-kawaa-waasiye tirumpimbá aaisambá aéésa fí'o-fí'on-tantaatafesa

áisai úmai ísáananamo

⁵⁴ aaimó kaentaén-ááímó sína'o é'a aaifimbá maenkánae sésa áisai uráawe.

12

Ímba kaumbo-kae'-áái serómó siyáin-aai.

Mátíyu 10:26-27

¹ Minkánáá áfááraumai sáwífa'-waasi túwaandu ésa sisipáá uwaná Ísu wení kísau-waasi simátimena séna áamáán-kawaa-waasi kaumbo-kae'-ááíwára'-wáásiyáámbá ofó ímba miyáumai méraaro. Intóráin-tantaa'a káritantaa'a moórá-tonkon-awi'a péréti mimpimbá márááwana intoréna óraa'o intembá áamáán-kawaa-waasiti sáwí-aai miyá wéifo kempimbá misáwí-ááígó óraa'a tifáínifo kentúra'a káráwiyoro.

² Aúpá'ó wérain-tantaa'a seyaafá'á afora'á paápé ínasa awánánááwe. Kumeupá'ó wérain-tantaa'a afora'á paápé ínasa awánánááwe.

³ Nó'waambo siyáan-aai sán-káíndara'a síyasa isánááwe. Aúpá'ó siyáan-aai seyaafá'-wáásí túranka'a síyasa isánááwe Ísu siyáíye.

Moóráwígon-aaroi inkáísóromo siyáin-aai.

Mátíyu 10:28-31

⁴ Ísu simátimena séna kesí waási simátíménda ísáaro. Tuwímbai tínkamiya'a puwónááfo moórá sáwí'o uwátinkai-tantaa'a ímba wéraifo ímba miwísáfé'a inkáísóro.

⁵ Kemá simátíme sune. Maníkó méraifo wenáároi inkáísóro. Wemó tínkamina'o puwíyambo éna kanaa'á ónkaifa'a mátiyuwainiye. Mináái Maníkóntáfé'a inkáísóro-aai sune Ísu siyáíye.

⁶ Ísu simátimena séna káril'a téntémpaaran-dumama séfataase-numama káril'-ontankakemba kae-tóyaráán-óntánkákémbá wémeyanofo Maníkó kíyaan-dumama ímbo awinkaiwái póna awánaraiye.

⁷ Numamá káril'-tantaa'o awánaiwai póna waási óraa-tantaa'an-oyo ímbo táá'a íno. Kenti'nóntáu toráúsíwain-ifo ímbo táá'a íno Ísu siyáíye.

Ísun-awi'a aforatáámó senda-áái.

Mátíyu 10:32-33, Mátíyu 12:32, Mátíyu 10:19-20

⁸ Ísu simátimena séna simátimé sune. Seyaafá'-wáási túranka'a kentáfésa sésa Maníkó ai'maráísana kunkáiwai kesí óraakon-íye síyawisafe'a kemá waási úranko Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi túranka sé'a kesí waásin-owe sénaumne.

⁹ Énifo waási túranka'a kembá tínaaembo uwásimiyawisafe'a kemá Maníkóní kísau-waasi túranka'a sínaaemba uwátimenaumne.

¹⁰ Kembá waási úrankomba símai sáwí'o uwásinkaiyamba mindá Maníkó maitiyuwáínífo Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá símai sáwí'o uwánkaiyamba mindá Maníkó ímbo maitiyuwáínana miwísé'a waé'wae'a íníye.

¹¹ Kesí waási-i'o ontáfésa ta'óto'mai tí'maesamo óraa'-waasiye ámaán-kawaa-waasiye túranka'o mátínkaresamo aafimbá maitínkéwa'o é'a nóran-aaimo síyamba ímbo táá'a ínana

¹² Maníkóní ámútanko síyan-aai úwoi tááka tinkáína'a sénááwe Ísu siyáíye.

Óntawara'-waasigo sáwí-imayaamo uráin-aai.

¹³ Súwana sáwífa'-waasifinkemba moóráwigo Ísuntafena séna óraakoo ke-sifo púwísana kesuwaá seyaafá-tántáá'á maiyéna ímbo tuwímbai wésimifo emá šinaná tuwímbai násimino súwana

¹⁴ Ísu séna kesí waásiyo mináái ímbo kosénaumpo keáfáráwáiti moparáwímbá ímbo tuwín-timenaumne simámena

¹⁵ seyaafá'-wáásísáféna séna waási kawel'-úmaimo méraawiti áwáu ímbo sáwífa'-moparawimba makáafo moparáwímbá maénae séme'a máéfainifo kentúra'a káráwiyoro Ísu siyáíye.

¹⁶ Simásuwena moóra-aai simátimena séna moóráwigo sáwífa'-moparawimbo makáindawi wení kísau'fa'a sáwífa-tomba wéraisana

¹⁷ wenarumpin-ímáyáá éna sáwífa-tombo fáká'maimo maráanda-namba ímbo wéraifo nóra ónaumno.

¹⁸ Miyámó é'a tómbó makáunda-namba tawísíye'a óraa'-namba úmare'a mimpímbá seyaafá-tómbá fáká'mare'a kesí moparáwímkwára'á maránaumne.

¹⁹ Miyámó é'o é'a kesáfé sé'a seyaafá-tántáá'á ímbo aáfáán-túwáanda tóné noné námae iyé'a ayáatááka'a úwoi mé'a onaná sirunkó kawel'á ína'a ménaumne sisaná

²⁰ Maníkó simámena séna sáwí'o úmaemo iyóna-waasigo óne. Káfé'-no'waamba puwéma esáfémo makáanda-moparawimba túwénana náawa máíníyo Maníkó siyáíye.

²¹ Marapá'á kesáfé-moparáwín-aantembo makáiyawi miyán-kwáásín-oyo marapá-tántáá'-aantemba marésa Maníkómpákén-tántáá'á ímbo makáawe Ísu siyáíye.

Maníkómpá'á imáyáa áméron-aai.

Mátíyu 6:25-34

²² Ísu mináái simátimena wení kísau-waasisafena séna simátimena sune. Miyaráán-úmai méraamba ímba óraa'-imayaa é'a tómbó náiyantafe'a ímba óraa'-imayaa é'a kentúra'o unáánkwátóimo íyantafe'a ímba óraa'-imayaan-oro.

²³ Tómbó náiyamba úwoisambanifo waásimo méraamba óraa-tantaa'an-ye. Unáánkwátóimo íyamba úwoisambanifo waási túma óraa-tantaa'an-ye.

²⁴ Numagómpá'á imáyáan-oro. Numagó ímba kísau éna tómbá fáká'mai naaúmpa'a makéna wénaifo Maníkó miwítí tómbá tímísasa wénaawe. Maníkón-aúranka'a numamá kári-tantaa'an-ifo waási óraa-tantaa'a póna kentí tómbó éna timíníye.

²⁵ Kembiwímó óraa'-imayaamo é'o é'a kemó maíyan-kanaa ímba kanaa'á ayáatáaka'a méranaawe.

²⁶ Mindá kári-tantaa'a isa'á ímba kanaa'ó íyamba pó'a fí'o-fi'on-tantaatafe'a ímba óraa'-imayaan-oro.

²⁷ Waiwandáánká'á imáyáan-oro. Waiwandáánkó ímba kísau éna ímba wení unáánkwátóí makáífo simátimena sune. Naaófá'á Yúndaa-waasiti óraakon-awi'a Soromoní sáwífa'-unankwatoíye ko'naaririyé makówi úwasa waási awánésa kawé'an-ye sumbánifo waiwandáán-aramba awánésa óraa-kawé'an-ye wésewe.

²⁸ Ufá'á ko'naarirí-tántáá'é séna waiwandáámbá Maníkó makáíye. Umá ímba waé'wae'a ínifo káfé'a ínasa aafáyáa waási agaisuwáiyamba Maníkó mintántáá'á imáyáa éna ko'naarirí-tántáá'á makáíye. Miyáumai Maníkó waasisafena imáyáa éna kentí unáánkwátóí timínífo kembiwí maarán-áái ímbo seráámbá Maníkó ímba kanaa'á wésuwa'nai-iwain-ye wésewe.

²⁹ Maníkó wétuwa'nai-imba pó'a tóné nonémó náiyantafe'a ímba óraa'-imayaan-oro.

³⁰ Moórá-mora-marafaken-kwaasi Maníkón-aai ímbo isáán-kwaasi tóné nonémó náiyantafesa óraa'-imayaa wéowe. Tóné nonémó ímbo né'o é'a púwófo séna kentífo imáyáa éna wétimífo ímba óraa'-imayaa é'a

³¹ Maníkó wení waásimo kawáánintafe'a imáyáa íyana mintántáá'á timíníye Ísu siyáíye.

Wíyómpaken-kawe-tantaakon-aai.

Mátíyu 6:19-21

³² Ísu simátimena wení kísau-waasisafena séna kembó sirááiwaéwi káráwiyaumne. Kentáásifowamo simbá kesí waásimo kawáánonda kembiwíwárá'á kawáánónááwe. Miyá íyana kesirunkó kawé'á íníye simbá póna ímba táá'a íno.

³³ Kentí moparawímbá wétimena méyámbá maiyé'a ímbo makén-kwaasi tíméro. Miyámó íyana kentí kawé'-méyámbá wíyómpa'a wérainasa waási ímba umémbá íyana ímba ufóiyaraamba ínana kawé'-úmai aasiyaasi waé'wae'a ína'a minkáwé'-méyántáfé'a imáyáa é'a

³⁴ marapá'ó kentí óntamo wérainanamo éna marapátáféna tinkáínífo wíyómpa'o kentí óntamo wérainanamo éna wíyómpatafena tinkáíníye Ísu siyáíye.

Kísau-waasimo to'mayaa on-áái.

³⁵⁻³⁶ Ísu simátimena séna óraa'-waasigo aaremó to'waai on-tánómbá komandánae séna wínasa wení kísau-waasi unáánkwátóí úmaresa ómbá kúra'makesa amu'matuwé mérewana téna táántainasa minúwóiyáámbá ontá tiyankánááwe. Miwí to'mayaambó ontembá kembiwíwárá'á to'mayaa é'a amu'maré'a méraaro.

37 Minóráá'-wáásígómó tinda wení kísau-waasi koku'á mésa amu'matuwésa ménka'a tínsa aamoí ónááwe. Érai'a simátíme'a sune. Minóráá'-wáásígó kisaumo maíndasafena unáákwátói faú'mai múra maréna minkwáásísóntáféna maanká'-méwa'a tómbá tíméro síníye.

38 Minóráá'-wáásígó nó'waan-afufuna'i siyatarórá'íyo tinda wení kísau-waasi koku'á mésa amu'matuwésa ménka'a tínana tirunkó kawé'á íníye.

39 Simátíménda-aai imáyáan-oro. Naankón-afowámó umén-kwáásímó tinda-kanaamo isénaraa umén-kwáásímó timbá wétó'mayaan-ena awánéna watúwáísana wení naaúmpakemba umémbá ímba máísino.

40 Miyáumai kemá waási úranko kúmóndasafe'a kembíwíwará'á ímba imáyáa iyanka'a kumúnafainifo wétó'mayaan-e'a simu'maré méraaro Ísu siyáíye.

*Sáwí'a owasá kawé'á owasamó on-áái.
Mátíyu 24:45-51*

41 Súwana Pítaa séna Fasi'aénkóo emó sénda-aai kentáásáfé aantena wése seyaafá'-wáásísáféwarara wéseno súwana

42 Fasi'aénkó séna kawé-kísáúmó máéwi kawé'-ímáyááwará'-wáásísáfé'a sune. Wení óraako séna kesí kísau-waasiya'a káráwiye tómbá tuwímbai tíma'mae iyuwó síníye.

43 Wení óraako téna kisaumo kawé'-úmáimo maínda taawánáínana kisaumo maíndawi arunkó kawé'á ínana

44 minóráákó séna kesí moparáwíné seyaafá'-tántááká'é káráwiyuwo síníye.

45 Énifo minkísáú-wáásígómó imáyáa énamo kesí óraako ayáátááka'a ímba tíníye sénamo kísau-ininakwa'o tínkamenamo tóné uwóí'-none wénenamo uwóí'o énamo

46 wení óraakomo tinda-kanaa ímbo ísarenamo ímbo imáyáa wéindara'a téna óraaka'a tatufú'mai Maníkón-aai ímbo wéisaan-kwaasimo méraapa'a móankainiye Ísu siyáíye.

47 Ísu simátímena séna kísau-waasi miwítí óraa'-waasigon-aai isésa wemó síndantemba ímbo iyamba mérewana óraa'-waasigo téna óraaka'a tatínkaminiye.

48 Énifo kísau-waasi miwítí óraa'-waasigon-aai ímba isésamo ombá sáwí'a ésa méraawana óraa'-waasigo téna kárika'a tatínkaminiye. Maníkó kawé'-ímáyáá óraa'o tímakaiyawí óraa'-kísau máéro. Kawé'-ímáyáá óraa'o tokáiyawí waási túwa'nai oro Ísu siyáíye.

*Ísu waásimo tuwináínda-aai.
Mátíyu 10:34-36*

49 Ísu simátímena séna iyamó kaintembá kisaumo máéndasafe'a marapá'á kumbéraunda minkísáú tai'áínana kawé'á íníye-imayaa wéune.

50 Kárika'a kembá sí'o índa-i'a iyantafena sirunkó umbái taisaná sí'o índa-i'o iyamba tai'áínana sirunkó kawé'á íníye.

51 Kentáfé'a maarán-ímáyáá ímba oro. Waási seyaafá'á aáno úmai méraantafena marapá'á kunkáíye. Ímbanifo marapá'ó kunkáunda maarán-íye. Waási tuwínkaa'-ésa tuwímbai kesáái isáiyasa tuwímbai ímba isánááwe.

52 Káfé'wara ánaaenkwará'a moórá-naumpa'a séfataase-waasi mésa kesááisafesa miwítí imáyáa tuwínkaa'-urésa kaumbonárau moórá-imayaa iyasa kae'nárai fí'on-imayaa óyááye.

⁵³ Afowá moórá-imayaa ínana ááninko fí'on-imayaa íníye. Anówa moórá-imayaa ínana ayáámúnko fí'on-imayaa íníye. Anááfúkowe fí'o-fí'on-imayaa óyááye. Kesááisafesa miyáumai miwítí imáyáa tuwínkaa'a ónááwe Ísu siyáíye.

*Tuwímbai-tantaakoni áwáumo ísáán-aaí.
Mátíyu 16:2-3, Mááka 8:11-13*

⁵⁴ Ísu sáwífa'-waasisafena séna ainámbó wéraina'o é'a sé'a aa'á tíníye síyana aa'á tíníye.

⁵⁵ Fiyúnda to'mái tai'áína'o é'a sé'a aa'á káíníye síyana aa'á káíníye.

⁵⁶ Wíyómpa'o awáné'o ombá sé'a aa'á káíníye. Aa'á tíníyemo sembá mintántáá'á awánaraawe. Kaumbo-kae'-ááíwára'-wáásí pó'a miyán-tántáákóní áwáu awánaambanifo Maníkó káfé'o wéin-tantaakoni áwáu ímba awánaraawe Ísu siyáíye.

*Aaimó arupísemo íyan-aaí.
Mátíyu 5:25-26*

⁵⁷ Ísu séna simátíménda-aaí ísásuwe'a minkáé'-ámpá'á tuwínkaa'a uré'a moórá-ampa'-aantemba koró.

⁵⁸ Moórá-aaí ísáaro. Aaimó simátinkanae síyawimo tí'mae wíyasa aampa'á mósimai paápé uwásuwesa koró. Óraa'-waasimo mátimiyasamo ésa i-wáásí timíyasa ánda-naumpa'a tinkánááwe.

⁵⁹ Ímbo miyá íyasamo ésa ánda-naumpa'a mótinkaiyasa ímba ááéma tai'ánaumne sésa seyaafá'-méyámbá tímatuwaiyasa faútinkanaawe Ísu siyáíye.

13

Sáwí-imayaa ímbo tuwáíyawimo puwíyan-aaí.

¹ Ísu wésimatímuwasa tuwímbai tasímamesa sésa Káríri-marafaken-kwaasi tuwímbai Maníkóntáfésa ísámai póimo tufú'maimo agáémba kámáni-wasiti óraakon-awi'a Páírati tuwímbai ti'maráísasa tínkamisasa pukáawe suwaná

² Ísu séna minKárírífákémbá pukáan-kwaasisafe'o sembá miwítí sáwí-awaugo Kárírífakemba seyaafá'-wáásítí sáwí-awaugomba iyáákaraintafesa pukáawewa wéseo.

³ Ímba miyá wéofu simátíme'a sune. Kentí sáwí-awaumo ímbo tuwé'o Maníkómpá té'o é'a kembiwíwára'á puwónááwe.

⁴ Imáyáan-oro. Síróámufa'a ayáátáá'-namba tawiséna sáwífa'-waasi 18 waasi tínkamisasa pukáawe. Mindásafe'o sembá miwítí sáwí-awaugo Yérúsaremuwakemba seyaafá'-wáásítí sáwí-awaugomba iyáákaraintafena pukáawewa wéseo.

⁵ Ímba miyá wéofu simátíme'a sune. Kentí sáwí-awaumo ímbo tuwé'o Maníkómpá té'o é'a kembiwíwára'á puwónááwe Ísu siyáíye.

Taaigó ímba arambó iyáin-aaí.

⁶ Ísu waé'mai-aaí simátímena séna moóráwigo wení ánda-aran-kisaufa'a arambó naan-táíma áwí'a fígi u'makáisana áruma wíkáisana arambá ko-maénae séna koawánaimba ímba iyáísana

⁷ minkísáúráló

káráwiyain-kwaasisafena séna kaumborá'á áú'o simbá mintáéramba ko-maénae'a koawánáunda ímba arambá iyáísa'a úmpo mintái ayáísuwaa. Maragóní anombá nasúwáífaínifo ayáísuwaa sisaná

⁸ miwá séna
 óraakoo ímbanifo mintái áwáufa'a ó'á túmake'a
 agamo'á maké'a

⁹ moórá-au'o sínda awánaanana arambó iyéna kawé'á ínifo miyámó ímbo
 ína'a ayáísuwanaumne siyáíye Ísu siyáíye.

Ísu sambaatiyá'á moórá-inimbo asófamankarain-aai.

¹⁰ Moórá-kanaa Yúndaa-waasi áamáán-aaimo
 ísón-kanaara'a Ísu áamáán-daumpa'a iména aai wésimatimuwana

¹¹ moórá-ininko sáwí-amutamba arumpimbó méron-ininko ayáátáaka'a
 sáwí'a úmai ména 18 aatai maisuwéna miyáumai sáwí'a úmai mérowana
 arósááumba kaénkówana ímba kanaa'á koku'á mérowana

¹² Ísu minínínkómbá awánéna séna enái'a tai'áíno séna

¹³ ane'á ta'ótorowana minúwóiyáámbá arósááumba arupíse úwana koku'á
 iyáfasinena Maníkón-áwí'a mósá marówana

¹⁴ Ísu saagon-kánaará'á minínínkómbá asófankontafena áamáán-danka'o
 káráwiwain-arunko sáwí'a úwana sáwífa'-waasisafena séna afa'mórée-
 kanaa kisaumo máénka'a sí'a asófasinkainkwae sé'o é'a té'a saagaan-
 kánaámó é'a ímba teró súwana

¹⁵ Fasi'aénkó séna kaumbo-kae'-ááíwará'-wáásín-owe. Saagaan-
 kánaará'á kentí purumakawará'á tónki-poiwara'a naaúmpakemba
 faú'anke'a áí'mae nompá'á kowaná nombá wénaiye.

¹⁶ Minínínkó Émbaramun-aísaafitantambo uráin-inimba isaná
 waántáwanko ayáátáaka'a 18 aatai ta'ótokaisa'a saagaan-kánaará'á
 faú'anakauna'a sáwí'a óne wésewe Ísu súwasa

¹⁷ símaimo sáwí'o uwánkówi mináái isésa tigaemá uwaná kawé-kísáú
 wémauntafesa úwoi-waasi aamoí uráawe.

Taaérankon-aai.

Mátíyu 13:31-33, Máaka 4:30-32

¹⁸ Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánimba nóinkara kawááníyómpo
 maarán-áái simátíména'a ísáaro.

¹⁹ Maníkó wení waásimo kawáánimba maarán-iye. Kári-taerankon-
 awi'a másítáti mintáéramba moóráwigo kisaufa'a u'makáisana óraa'a éna
 amaimá mófarena wété uráisana numagó mimpímpá'á ánáamba úmarena
 wémaiye Ísu siyáíye.

²⁰ Simátiména séna Maníkó wení waásimo kawáánimba nóinkara
 kawááníyómpo maarán-áái simátíména'a ísáaro.

²¹ Moórá-ininko péréti-tomba agaénae séna kanaráán-tántáákón-áwí'a
 páráwaa'a maimaéna intoráínda-tantaa'a kári-tantaa'a káúmaraisana wéna
 intoréna óraa'a wéiye Ísu siyáíye.

Kári'-ontagon-aai.

Mátíyu 7:13-14, Mátíyu 7:21-23

²² Ísu mináái simátiména Yérúsaremu-nao'-ampa'o kúmba naaó'-nao'a
 wenáái simátíma'mae kúwana

²³ moóráwigo séna óraakoo Maníkó moórá-mora-waasi aantena kawé'-
 ámpá'á métinkainiyo súwana Ísu séna

²⁴ tiyáántán-kwiyé'a kári'-ontafimba iyáféráaro. Simátíme'a sune.
 Sáwífa'nanka iyáferanae sésa iyambanifo ímba kanaa'á iyáferanaawe.

²⁵ Naankón-afowá íyáfasinena ontá úmaraina'a ontará'á imé'a áánte sé'a óraakoo ontasá tisinkaaó síyana séna ímbo tuwánáúnda-waasi nááfakewiya'o sína'a

²⁶ kentáásí naaópa'a té enáái tasimásimenata eséta tóné nonésá naráumne síyana

²⁷ wemá séna nááfakewiya'o. Ímbo tuwánáúnda-waasin-ofo kóro naankón-afowá síníye Ísu simásuwena séna

²⁸ Maníkó wení waásimo kawáánipa'a ti'maráína'a máápakembo awánáiyamba kentíwá'ná Émbaramuwe Áísáakiye Yékopuwe Maníkón-aaimo simátímakaawiye Maníkómó kawáánipa'a méwa'a tuwáné tíyántafe'a é'a ifi'á tánááwe.

²⁹ Seyaafá'-áémpákén-kwáásí Maníkómó kawáánipa'a tésa tamésa tómbá nánááwe.

³⁰ Minkánáará'á ánaaemba aifarááwí tínaaeni'a

íyasa tínaaenkewi aifarí'a ónááwe Ísu Maníkómó kawáánintafena mináái siyáíye.

*Ísumo arumbó uwátínkarain-aai.
Mátíyu 23:37-39*

³¹ Minkánáá ámáán-kawaa-waasi tuwímbai Ísumpa'a tésa sésa óraa'-waasigon-awi'a Éroti séna Ísumba tufúwónana puwíníye wésifo maanká'á tuwé fí'on-daopa'a kóuwo suwaná

³² Ísu séna Érotimba áwáífiyaamo in-áfá'-íyánkáán-kwáásí kosimáme sé'a sáwí-amutamba waási tirumpinkémbá wémaitiyuwe'a tí'a on-wáásí asófátinkaunda-kisau káfé'e aafáyáawe maé'a aúnká kesí kísau tai'ánaumne.

³³ Maníkón-aaimo simátímakaawi Yérúsaremu-naopa'-aantemba tínkamowasa wépuwontafe'a káfé'e aafáyáawe aúnkáwe aampa'á wéwe'a kísau maifá kónaumne siyé Érotimba kosimáméro Ísu simásuwena

³⁴ Yérúsaremu-naopaken-kwaasi arumbá uwátinkena séna Yérúsaremu-naopaken-kwaasisono. Maníkón-aaimo simátímakaawi tínkambae íyúwasa pukáawe. Maníkó ti'marówasa kuwái óntantamba tínkambae íyúwasa pukáawe. Kokórigó áráátombo ayóífá'ó tínkarenamo káátatinkaintemba aasiyaasi-kánáá kemá miyá ónaumne súndanifo tínaaemba wéuwasimewe.

³⁵ Ísáaro. Maníkó tiyuwáína'a tu'nankáámbá ónááwe. Simátíme'a sune. Ímba úwoi suwánánááfo ánaaembo sé'o Maníkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó kawé'á uwánkáiye síyanka'a aneka'á suwánánááwe Ísu siyáíye.

14

Ísu aiyayaambo intorón-kwaasimo asófankarain-aai.

¹ Moórá-kanaa saagon-kánáará'á Ísu ámáán-kawaa-waasi óraa'-waasigoni naaúmpa'a tómbó náíndasafena imérowasa saagaan-kánáará'ó Ísu nóramo índa awánánae sésa imésa awánowana

² moóráwigo aiyayaambo intorón-kwaasimo wení ewaa'á mérowana

³ Ísu minkwáásígómbá awánéna ámáán-kawaa-waasiye ámáambo sun-kwáásíyé tísai ena séna saagaan-kánáará'á kanaará áí'o in-kwáási asófankanaumno súwasa

⁴ isésa ímba aaí suwaná minkwáásígómbá áíkена kawé'á uwánkena séna éniyo waaó súwana kóúwana

⁵ tísai ena séna kempínkémbá kentí iyámpóíya'i kentí póráára'iyo maipímbó kúwáfekaina'o é'a saagaan-kánaará'á ááéwa mósá fasinánááo Ísu súwasa

⁶ mináái ímba kanaa'á anondáá siyáawe.

Waási ímba kentúmo maimaé iyíyan-aaí.

⁷ Aaí ímba anondáá suwasá tómbó nánaesamo

tun-kwáásí aifa'á iménaemo sumbá Ísu tuwánéna waé'mai-aaí séna

⁸ moóráwigo séna aaremó to'waaí on-tánómbá tamandaaó sína ímba aifa'á imauwó. Aifa'ó iménaemo enáwí'o iyáákaraindawimo títanamo éna

⁹ táántaindawi entáféna séna iyáfasinenana maankwáásígó maanká'á tamáino sínana aigaé uwásuwe tínaaempa'a kumbéínone.

¹⁰ Énifo táántainamo tínaaempa'o iménaemo táántainda-waasigomo weyáárika'o entáféna séna kesí waásiyo iyáfasine aifa'á imauwó sínamo iménasa awánésa enáwí'a mósá maránááwe.

¹¹ Óraa'-waasi úne síyawí Maníkó miwí túwí'a múra tiyuwáínífo káři'-waasi únemo síyawí Maníkó miwí túwí'a maimaé iyíniye Ísu siyáíye.

¹² Ísu simátimena áántarowaisafena séna óraa-tanombo kaufónae sínda-kanaa óntawara'-waasiye enamááraawe ení akúné ení waási aantemba ímba táántao. Miyámó inasamó ésa ánaaemba áántewa tómbó komandendá mindá ení tónkóní anondáán-íye.

¹³ Énifo óraa-tanombo kaufónae sínda-kanaa ímbo óntamo makén-kwaasiye tiyayaamba sáwí'o urén-kwaasiye túgafitan-kwaasiye táántenasa tamandáiyambanifo

¹⁴ ení tónkón-ánóndáá ímba amíyambanifo enarunkó kawé'a ínana Maníkó ení tónkón-ánóndáá amíníye. Ánaaemba arupíse úmai mén-kwaasi pukémpinkembo iyáfasinaiyan-kanaa Maníkó amíníye Ísu siyáíye.

Óraa-tanombo kauráin-aaí.

Mátíyu 22:1-10

¹⁵ Mináái súwasa Ísuwe tómbó wénowi isésa uwaná moóráwigo séna Maníkó wení waásimo kawáánipa'a tómbó náíyawí tirunkó aamoí íníye súwana

¹⁶ Ísu séna érai'a simbánifo simátíménda imáyáan-oro. Moóráwigo óraa-tanomba kaufónae séna sáwífa'-waasi táántarena méraisana

¹⁷ mintánómbó náíyan-kanaa kárika'a títana wení kísau-waasigomba ai'maráísana táántaraiwaisafena séna tómbó nembá wétó'mayaan-ifo teró sisasá

¹⁸ miwí ímbo tíyan-aaí sewaná moóráwigo séna maramá méyánure'a koawánanaumpo ímba tanómbó kaúfópa'a kónaumne siyé kosimámuwo sisaná

¹⁹ moóráwigo séna siyáánkai-poima méyánure'a koawánanaumpo ímba tanómbó kaúfópa'a kónaumne siyé kosimámuwo sisaná

²⁰ moóráwigo séna káfé'a aaré maiyáunda pó'a tanómbó kaúfópa'a ímba kónaumne siyé kosimámuwo sisaná

²¹ minkísáú-wáásígó wení óraakompa'a téna miyá sewé tasimámísana arunkó sáwí'a isaná séna minúwóíyáámbá naaó'-nao'a wéne tiyayaamba sáwí'o uráinda-waasiye túrambo kafíkáinda-waasiye óntama ímbo makén-kwaasiye tiyaafái úmai tí'mae tiyó séna ai'maráísana

²² minkísáú-wáásígó miyá kosímai kouweréna taséna simásimendantemba kosímai tí'mae'o túnda ení naaúmpa'a paaí tu'ma'á wéraiye sisaná

²³ wení óraako séna seyaafá'-wáási kesí naaúmpata sisipáá oro. Seyaafá'-ámpá'á wéne waásimo tiyaafái e óraaka'a símai tí'mae tiyó siyáíye.

²⁴ Ísu séna simátime sé'a aifa'ó táántaraiwai ímba tésa wení tómbá ímba tamandánááwe Ísu mináái waé'mai-aai siyáíye.

*Imáyáa kawé'á urésa Ísu-ánaembo arááíwaiyan-aai.
Mátíyu 10:37-38*

²⁵ Súwasa Ísuwe aampa'á kuwaná méwaerena simátimena séna

²⁶ kembó sirááiwaenae síyawi aifa'á kembá imáyáa simésa ánaemba tinófoiye tuwaainíné iyámpóíye tífárawaawiye túnafaraawine kesáfésawe imáyáan-oro. Ímbo miyámó iyamba uwófi'a ónááfo miyámó ésamo ésa kembá sirááiwaesa kesí kísau-waasi-i'a ónááwe.

²⁷ Kemó púwóna-aaraa-taimo súwaata'mae kondantembá kembó sirááíwaiyawi umbai-tántáá'á timíyasa minúmbái-tántáá'ó ímbo maimaésamo sirááíwáemba uwófi'a ombá pósa ímba kesí kísau-waasi-i'a ónááwe.

²⁸ Moórá-aai isáaro. Ayáátáá'-nambo ónae síyawi aifa'á óntambo tuwésamo íyan-imayaa ésa óntamba toráumai awánáiyambo kanaamó ínasamo ésa mináyáátáá'-námá ónááwe.

²⁹⁻³⁰ Ímbo toráumai awánaresamo mindámbó iyamba minóntámbá tai'áwinana mindámbá úwoi wérainasa waási awánésa ímba ásawimai uwásukaawe sésa tuwíyáái ónááwe.

³¹ Moórá-aai isáaro. Moórá tiyáífin-óráá'-wáásígó tiyánae séna aifa'á wení i-wáásímó torausínda sáwífa'-waasi 10,000 waasi ínana fí'on-i-waasiti óraako wení i-wáásímó torausínda áfááraumai sáwífa'-waasi 20,000 waasi ínana imáyáa éna kembá iyáákanaa ina iyáákanaao séna

³² ímba kanaa'á iyáákanaumne-imayaa énamo éna óraa'-waasi némpa'a mérainana aantá-waasi ti'maréna séna mintíyáísá ifátá tuwánae siyé kosimáméro síníye.

³³ Ísu mináái simásuwena séna aifa'á íyan-imayaa urésa ánaemba síyantemba ónááwe. Miyáumai kembá sirááiwaenae síyawi aifa'á makáan-tantaatafesa imáyáa urésa ímba mintántáá'á tuwánáúmne sésamo ésa kembá ímba sirááiwaenafo mintántáá'á tuwánáúmne sésamo ésa kembá sirááiwaesa kesí kísau-waasi-i'a ónááwe Ísu siyáíye.

Uwígón-áái.

Mátíyu 5:13, Máaka 9:50

³⁴ Ísu simátimena séna uwímá kawé-tántáá'an-ifo óraa'a tai'áísana ayáántámá wéraifo ímba aneka'á uwímó káína'o é'a to'maránááwe.

³⁵ Ayáántámá ímba agamopá'á maráiyana kawé'á ínifo úwoifa'a tuwánááwe. Ísáán-kwaasi ísámai kawé'an-oro Ísu siyáíye.

15

Sipisípi-poimo áwiyokain-aai.

Mátíyu 18:12-14

¹ Taakisi-óntámbó máún-umen-kwaasiye sáwí'o un-kwáásíyé Ísumpa'a wenáái isánae sésa tuwasá

² ámaán-kawaa-waasiye ámaámbo sun-kwáásíyé tuwánésa tirunkó sáwí'a úwasa keáímbá sésa sáwí-waasisé'a tómbá wénena aaimó simbá sáwí'a wéíye suwana

³ Ísu mináái iséna waé'mai-aai séna
⁴ sipisípiya'o káráwiyowimo on-áái ísáaro. Moóráwigo sáwífa'a 100 sip-
 isipiya'a káráwiyaisana moórá-sipisipi áwiyo'wisasa misáwífá-sípísípí ufá'á
 méraawana moórámo áwiyo'wimba kosaafá émena awánéna

⁵ aamoí éna áúwaata'maena

⁶ naaópa'a téna wenamááraawe wení naaópaken-kwaasiye táántaisasa
 túwaandu owaná séna kesí sipisípi áwiyo'wisa'a kosaafá éme'a áí'mae túmpo
 aamoísá ónae sisasá aamoí uráawe.

⁷ Simátíme súne. Miyáumai wíyómpa'o méraawi marapá'ó tuwánaamba
 arupíse úmaimo méraan-kwaasi kawé'-úmaimo méraamba tuwánésa aamoí
 owasá sáwí'a úmaimo méraampinkemba sáwí-imayaa tuwésa Maníkómpá'á
 tíyasa Maníkóní kísau-waasi wíyómpa'o méraawi óraa'-aamoí wéowe Ísu
 siyáíye.

Óntambo áwiyokain-aai.

⁸ Ísu séna moórá-aai imáyáan-oro. Moórá-ininko siyáánkai-ontan-arumba
 makáísana moórá
 áwiyowisana ómbá kúra'makena wení naaúmpa'a kankambá wéwiyufena
 kawé'á uwámai saafá éna

⁹ awánéna wenamááraawe wení naaópaken-kwaasiye táántaisasa
 túwaandu owaná simátimena séna kesí óntamba áwiyowisa'a saafá éme'a
 maiyáumpo aamoí íyataao sisasá aamoí uráawe.

¹⁰ Simátíme'a súne. Miyáumai sáwí'o úmaimo méraampinkemba sáwí-
 imayaa tuwésa Maníkómpá'á tíyasa Maníkóní kísau-waasi wíyómpa'o
 méraawi óraa'-aamoí wéowe Ísu siyáíye.

Moórá-ifoko afowámbá auwénamo kóurain-aai.

¹¹ Ísu séna moórá-aai imáyáan-oro. Moóráwigo kae'-íyámpóíwáráwí
 méraisana

¹² ánaaenkewi afowántáféna séna ení seyaafá-tántáá'á ímbo pukéndara
 káfé'a tuwí-simiyo sisaná tuwímbai ááninkai tímísana

¹³ ánaaenkewi kárika'a ména wembó ámakaim-boparawimba tíména
 óntan-aantemba maimaéna némpa'-marafa'a koména sáwí'a úmaena
 wéiyena wení óntamba tu'mái

¹⁴ taí'ásuwaisana

óraa'-aawaima taisaná tóntáféna saafá uwááena

¹⁵ mimbárafákén-kwáásígómpá'á wéna kísau maénae kosimámísana kesí
 marafá'á komé kesí póíya'a káráwiyuwo sisaná

¹⁶ póíya'a káráwiyena ááisafena úmae wéiyena póíti tómpínkémbá nánae
 séna sisasá ímba améwana

¹⁷ ánaaemba kawé'-ímáyáá éna séna kesifoní kísau-waasi sáwífa-tomba
 wénesa tímú'a faisasá aráá'wara'a wémaraafo maanká'á mé'a sáái táína'a
 puwúnafaimpo'a

¹⁸ maanká'á tuwé'a kesifompá'á wé'a sé'a kesifóo Maníkón-aúranka'e
 enaúranka'e sáwí'a úmpo

¹⁹ kentáfé kesááninkowe sénda uwófi'a ómpo kesí kísau-waasiye siyó
 kosénaumne séna

²⁰ mifá'á tuwéna témena aampa'á tisaná némpakemba afowá awánéna
 arun taféna uwánkena ainténa kotaparéna ifi'á wétaisana

²¹ ááninko séna kesifóo Maníkón-aúranka'e enaúranka'e sáwí'a uráumpo
 kentáfé kesááninkowe sénda uwófi'a óne sisaná

²² afowá mináái ifátuwena wení kísau-waasi táántaisasa tewaná séna
 minúwóíyáámbá kawé'-únánkwátói maimaé máuwanke'a kesáánimba
 intáfé'a waiyambá wéuwanke'a aísamai ánáamba wéuwanke'a

²³ ánoíwara-purumaka-araa'a maimaé'a mátufu'mai aamoi-tánómbá kaufiyata wéneta aamoisá uwánkáano.

²⁴ Kesááninko áwiyokurai pukurái súnana úwoi ména timbá póta aamoisá ónaumne sisasá aamoí uráawe.

²⁵ Aamoí owaná aifakéwí kisaufakembo timbá naankóní ewaa'a téna aamoimó on-áái taiséna

²⁶ kísau-waasigomba áántena séna nóinka'-aamoíya wéoo sisaná

²⁷ enáfá'a kawé'-úmai tiyáísana enafo séna ánoíwara-purumaka-araa'a tufú'mai kaufóro sisasá miyá wéesa méraawe sisaná

²⁸ mináái isáísana arunkó sáwí'a isaná kaoréna ímba naaúmpa'a íyísana afowá máapa'a kuména aifakéwín-arumbá kusímai íyáísana

²⁹ afowántáféna séna ayáátááka'a esé mé'a sáwífa'-aatai wémaisuwe'a enáái ímbo taraisúnda emó séndantemba miyá wéuna óraa-poiye kári-poiye méme-araa'e ímba tufú-siména'a kesí waásise'a naráumne.

³⁰ Enááninko ení óraa'-ontamba maimaé koména aare tine'a minóntámbá mátu'mai taí'ásuwena tisá ánoíwara-purumaka-araa'a tufú'mai kau-améne sisaná

³¹ afowá séna ayáátááka'a kesé'o méraanda kesí seyaafá-tántáá'a endén-íye.

³² Enáfáko áwiyokurai pukurái súnana úwoi ména tintáféta aamoisá uwánkaumne siyáíye Ísu siyáíye.

16

Moóráwigo kísau sáwí'o uráin-aaí.

¹ Ísu wení kísau-waasisafena séna moórá-aaí ísáaro. Moóráwigo moparáwínkwará'-wáásígó kísau-waasisafena séna kesí moparáwínká'a káráwiyuwo sisaná miyá isasá tuwímbai tésa sésa ení moparáwínká'a ímba kawé'-úmai káráwiyaisana ení óntamba áwiyokaiye sewaná

² miwá iséna káráwiyaiwaimba áántaisana tisaná séna enáái sewa'a isáúmpo kesí moparáwínká'a ímba káráwinompo kesí moparáwínká'a káráwinda-aufai agai-símína'a ení kisaugoni áwáu awánaano sisaná

³ wéwena imáyáa éna kesí óraakomo si'mátuwaina'a nóra ónaumno. Kemá ímba fasi'aénkó pó'a maramó ufi-kísáú ímba kanaa'a maénaumpo inaimó sísféna sigáé ínifo

⁴ miyá é'a aasásóí'a úmae wénonana si'mátuwainasa miwítí naaúmpa'a sínkaresa tómbá siménááwe-imayaa uwásuwena

⁵ wení óraakompakembo ánaaemba méyánónaumne sésa úwoimo maiyáan-kwaasi táántaisana moóráwigo tisaná séna kesí óraakomba nóraumai-meyana amínono sisaná

⁶ séna sáwífa'-masawemba 100 masawemba ówitamai aménaumne sisaná miwá séna ení aúfáífimba ímba 100 iye sindá 50 iye símai agai-simiyó sisaná miyá isaná

⁷ moóráwigo tisaná séna kesí óraakomba nóraumai-meyana amínono sisaná séna sáwífa-ton-unamba 100 unamba aménaumne sisaná miwá séna ení aúfáífimba ímba 100 iye sindá 80 iye símai agauwó sisaná

⁸ minááímó simbá óraakomba simáméwana iséna wení moparáwínká sáwí'a úmai káráwiyaiwaintafena séna kawé'-ímáyááwará'-wáásímó on-tembá miyá óne siyáíye. Marapá'-wáásí kentí imáyáarakemba ásavimai miyámó ondawí kawé'a íníye símai wémaefo sámó kain-áémpá'ó méraan-kwaasi ímba miyá wéowe. Miyáumai óraako wení moparáwínká'o

káráwiyaiwaintafena séna kawe'-ímáyááwára'-wáásímó ontembá miyá óne siyáye Ísu siyáye.

⁹ Ísu simásuvena minááísáféna séna ísáaro. Marapá'á kentí óntantamba túwa'nai íyasa kentí waási-i'a íya'a kentí óntambo tai'áíndara'a wíyómpa'o ésa iyíyan-kanaa wíyómpa'a minkwáásí tuwánésa aamoí uwátinkanaawe.

¹⁰ Kári-tantaaka'a kawe'-úmaimo káráwiyowi óraa-tantaaka'wara'a kawe'-úmai káráwiyonaawe. Kári-tantaaka'a sáwí'a úmaimo káráwiyowi óraa-tantaaka'a sáwí'a úmai káráwiyonaawe.

¹¹ Marapá-tántááká'ó ímbo kawe'-úmaimo káráwiyaiyawimo éna Maníkó wíyómpaken-tantaa'a ímba tiména káráwiyoro síníye.

¹² Marapá'ó Maníkómpákén-tántááká'ó ímbo kawe'-úmaimo káráwiyaiyawimo éna Maníkó wíyómpaken-tantaa'a ímba tiména kendén-íye síníye.

¹³ Ímba kanaa'á kae-káwáá-wáásítí kísau wémaewe. Miyámó ésamo ésa moóráwigomba aamoí ésa moóráwigomba ímba aamoí uwánkanaawe. Miyámó ésamo ésa moóráwigoni kísau kawe'-úmai maésa moóráwigoni kísau tuwesaraí ónááwe. Miyáumai Maníkóní kísau mo maé'o é'a sáwífa'-ontamba maénaumne-imayaa ímba úmae iyónááwe. Sáwífa'-ontamba maénaumne-imayaamo é'o é'a Maníkóní kísau ímba maénááwe Ísu siyáye.

¹⁴ Ísu mináái súwasa ámaán-kawaa-waasi isésa óntantafesa aamoí wéesa pósa Ísun-awíyáái uwaná

¹⁵ Ísu simátimena séna kembiwí waási túranka'a kawe-kísáú wémaewasa tuwánésa sésa kawe'-wáásín-owe wésefo Maníkó kentí imáyáa wétuwanaiye. Seyaafá-tántáákón-áúmo mósá máraán-tantaatafena Maníkó sáwísamban-íye wésiye Ísu siyáye.

¹⁶ Ísu simátimena séna Mósesé Maníkóní ámaámbo simátimakain-aiye Maníkón-aaímo simátímakaawimo agaimakáan-aiye mindá aambó usukáín-ááímó éna Yónimo nombó maitínkarainka'a mináái tiyáye. Káfé'a áse-aaí Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí wésimatimemba pósa waási Maníkómó kawáánipa'a tiyáántamba fasi'ámaesa wéiyaferaawe.

¹⁷ Marawé wíyóne tai'áínífo Maníkóní ámaámbo kári'-amaane óraa'-amaane ímbo tai'áínda aasiyaasí waé'wae'a íníye.

¹⁸ Moóráwigo awaainímbá ai'mátuwenamo fí'on-inimbo máimba umémbá wémaiye. Moórá-waasigo ai'mátukain-inimbo máimba wewará'á umémbá wémaiye Ísu siyáye.

Óntawara'-waasigoe Rásarasite-tai.

¹⁹ Ísu séna moórá-aaí ísáaro. Óntawara'-waasigo ména kawe'-únánkwátói sáwífa'a makéna kawe-tómbá náma'nama'-isaná

²⁰⁻²¹ moóráwigoon-awí'a Rásarasi ímba óntamo makáiwai óraa'-namomba kaisaná méraisasa ayái-tómbá amínana náíníye sésa óntawara'-waasigoni ontará'á móankaraawana méraisana iyánkó téna mindámómbá tauwá'naraiye.

²² Ánaaemba ímbo óntamo makáin-kwaasigo púwísasa Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi kunái'maesa Émbaramumo kawe'-mápá'ó méraipa'a móankaraawana óntawara'-waasigo púwísasa utámakaawana

²³ púwón-aempa'o iyamó wégaipa'a óraa'-ai'a isaná ména mósá awánaimba némpa'a Émbaramuwe Rásarasiye'a méraayana tuwánéna

²⁴ aaemáífinkemba séna kesifóo Émbaramuwo iyamó wégaipa'a óraa-si'a isa'á méraumpo arumbá uwásinke Rásarasimba ai'márénana kunkéna ayáámba nompi támai sinááfiya'a maráínana tasíyasi íno sisaná

²⁵ Émbaramu séna kesááninko marapá'ó méraandara'a seyaafá-káwé-tántáá'á makáampo Rásarasi sáwí'a úmai méraifo mindásafe imáyáan-uwo. Káfé'a wemá kawé'-úmai méraifo embá áí'o ipa'á méraane.

²⁶ Senda-ááíwará'á imáyáan-uwo. Afufumpimbá óraa-tunai wéraifo ímba wété ónááfo sisaná

²⁷ óntawara'-waasigo séna kesifó Émbaramuwo emó sénda-aaisafe'a simáme'úne. Rásarasimba ai'márénana kesifoní naaópa'a

²⁸ séfataase kesífárawaisai méraafo kusimátimena sáwí-marupa'o iyamó kaipa'á tefó simátimino sisaná

²⁹ Émbaramu séna Mósesemo siyáin-aaiye Maníkón-aaimo simátímakaawi siyáan-aaiye aúfáifimbo agaimakáamba pósa toráumai isánááwe sisaná

³⁰ kesifó Émbaramuwo ímbanifo moóráwigo pukáimpinkemba íyáfasinena kusimátiminasa sáwí-imayaa tuwésa Maníkómpá'á kónááwe sisaná

³¹ Émbaramu séna Mósesemo siyáin-aaiye Maníkón-aaimo simátímakaawi siyáan-aaiye ímbo isésamo ésa pukáimpinkembo íyáfasinkaiwain-aai ímba isánááwe Émbaramu siyáíye Ísu siyáíye.

17

Sáwí'o on-aai.

Mátíyu 18:6-7, Mátíyu 18:21-22, Mááka 9:42-48

¹ Ísu wení kísau-waasisafena séna fi'o-fi'on-tantaa'a waásifa'a tínsa kesáái tuwánááwe. Tuwímbai tésa kesááimo wéisaawi karo'-áái tasimátimiyasa kesáái tuwésa kóiyasa karo'ó síyawifa'a sáwí-meyamba tíníye.

² Miwímó tinuwarampimbó óraa'-ontamba fári'wimaresamo nompímbó túwááwasamo kumpuwésaraa karo'-áái ímba simátíméwasa kesááimo ísaraan-iyampoi kesáái ímba tuwésa sáwí'a owisinó.

³ Mindásafe'a kentúra'a káráwiyoro.

Kentí waásimo kembó sáwí'o uwátinkaiya'o é'a kembiwífá'á mindásafe simátimiyasa sáwí'a únemo síya'o é'a ímba aneka'á imáyáa é'a ifá'á túwáaro.

⁴ Kentí waásigomo kembó sáwí'o uwántínkáfa'o iyésamo kempá'ó tésamo sáwí'a únemo símae iyíya'o é'a ímba aneka'á imáyáa é'a ifá'á túwáaro. Mimbórá-kánáámó afakaetéra'o miyámó íya'o é'a ímba imáyáa é'a ifá'á túwáaro Ísu siyáíye.

Ísumpa'o timankúnkúmbo on-áái.

⁵ Suwasá Fasi'aénkóní aantá-waasi wentáfésa sésa entáféta simankúnkúntaamo úndasa súwa'nai inatá entáféta simankúnkúntaamo úndasa fasi'ámáisa méraano suwaná

⁶ Fasi'aénkó séna moórá-taigon-awi'a másítáti kári'-aramba tu'makáawana áruma wíkéna óraa-tainambo intembá miyáumai kentáfé'a timankúnkúmbo íyambo é'a óraa-taisafe sé'o taawí'wé óraa'-nompimba kunkaruwúwó síyanamo éna miyá íníye Ísu siyáíye.

Kísau-waasiti kísaugon-aai.

⁷ Ísu wení kísau-waasisafena séna moórá-aai ísáaro. Kísau-waasigomba ai'marááwana kísau wémaena kisaufakena'i póíya'o káráwiyaindafakena'i timbá ení tómbá emá agaimái naaó ímbo síyamba

⁸ kafegafé úmai kawé'-únánkwátói uré tómbá agai-símína'a nasúwáana ánaaemba ení tómbá agaimái náínone miyán-áái wésewe.

⁹ Sintembá kísau-waasi miyá ésa úwoi miwítí kísau isasá miyá ombá pósa ímba túwí'a mósá wémaraawe.

¹⁰ Miyáumai kembiwí miyá é'a simátíméndantemba é'a tai'áiyanka'a sé'a úwoi wení kísau-waasisa úndasa póta úwoi kentáásí kísausa maiyáumne sé'a ímba kentú maimaé'a íyóro Ísu siyáíye.

Ísu námombo kón-kwaasi kawé'ó uwátínkarain-aai.

¹¹ Ísu Yérúsaremu-nao'-ampa'o kúmba Sámériyaa-marawe Káríri-marawe afufumpin-ámpá'á wéna

¹² moórá-naopa'a kúwasa námombo kón-kwaasi siyáánkai-waasi wétesa némpa'o Ísumo túmba awánésa

¹³ aaemái sésa óraako Ísuwo kentáá arumbá uwásinkao suwaná

¹⁴ Ísu tuwánéna séna áamáán-kísau-waasifa'a wé'a kentú máaraatimiyasa tuwánésa námomba kawáúwiye sénááwe súwasa aampa'ó kumbá túma kawé'a uwátinkowana

¹⁵ miwífínkémbá moóráwigo áuma kawé'ó uwánkombá awánéna kouweréna óraaka tasiyéna Maníkón-áwí'a mósá maréna

¹⁶ Ísu óraakon-íye séna aísamaifimba takífaena súwi séna minkwáásí ímba Yúndaa-waasin-ifo Sámériyaa-marafaken-kwaasigo súwi súwana

¹⁷ Ísu séna siyáánkai-waasi túma kawé'ó uwátinkaunda afa'éíyain-kwaasi ímba kouwérááwana

¹⁸ kímborawigo fí'om-barafaken-kwaasigo kouweréna Maníkón-áwí'a mósá máráiye simásuwena

¹⁹ minkwáásígóntáféna séna kentáfé súwa'nai índawin-íye sénda póna enáú kawé'án-ifo waaó Ísu siyáíye.

Maníkó wení waásimo kawáánin-aai.

Mátíyu 24:23-28, Mátíyu 24:37-41

²⁰ Súwasa áamáán-kawaa-waasi Ísumba áísai esa sésa Maníkó wení waásimo kawáánin-kanaa nóin-kanaawa tíníyo suwaná Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánimba ímba kanaa'á túrantamba awánánááfo

²¹ Maníkó wení waásimo kawáánimba waási túra'a ómbaraimba pósa mifará'i maafá káráwiyaiye ímba kanaa'á sénááwe Ísu siyáíye.

²² Ísu simátiména wení kísau-waasisafena séna ánaaemba kemá waási úranko kúmóna-kanaa awánánae síyambanifo ímba miyán-kánáá suwánánááwe.

²³ Tuwímbai sésa maafá'á méraifo taawánaaromo síyasa fí'owi sésa maafá'á méraifo taawánaaromo síya'o é'a ímba érai'e sé'a wété oro.

²⁴ Wíyómpa'o aafáyáumo tóráísasamo awánaantemba kemá waási úranko miyáumai afora'á aneka'á kumónaumne.

²⁵ Misúnda-aai ímba paápé uráinasa aifa'á káfé'o méraan-kwaasi tínaaemba uwásinkesa sí'o índá-i'a uwásinkanaawe.

²⁶ Naaófá'á moóráwígon-awí'a Nówaamo méronka'a waási ímba Maníkón-ímáyáá ésamo maé'óntemba ánaaemba kemá waási úranko kúmóna miyá ónááwe.

²⁷ Nówaaamo méronka'a noné tóné wénesa tiyáámúmba wéto'waa-esa aaré máúwasa waaí máúwasa wéuwana Nówaa nompín-táómpimba imérowana piri'-nónkó seyaafá'-wáási tínkamuwasa putásaraawe.

²⁸ Naaófá'á moóráwigon-awi'a Rótimo méronka'a ímba Maníkón-ímáyáá ésa noné tóné wénesa méyánúmae wénesa kísauwe naané úmae né'ómba

²⁹ Róti Sónómu-naopa'o tiyuwónka'a Maníkó óntankwara iyaronkwará'á wíyómpakemba tuwówana kuména tínkamuwasa putásaraawe.

³⁰ Rótimo méronka'a wáási ímba Maníkón-ímáyáá ésamo maé'óntemba kemá wáási úranko aneka'ó kumpaapé ondará'á miyá ónááwe.

³¹ Aneka'ó kúmóndara'a ontará'ó méraiyan-kwaasi ímba naaúmpa'o iyíyamba moparáwimbá ifátuwanaawe. Kísaufa'o méraiyan-kwaasi ímba naaúmpa'o tiyamba moparáwimbá ifátuwanaawe.

³² Róti awaainínkón-áái imáyáan-oro. Wení moparáwimbó tuwón-imayaa éna mówaerowana óntankwara iyaronkwará'á kuména tufúwana pukáíye.

³³ Tirááímo táinda-i'o ésa ímba kawe'-úmai ménaafo kentáfésa imáyáa ésa tirááímo táinda-tantaa'o tuwésamo puwésa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

³⁴ Simátíme'a sune. Aneka'ó kúmóndara'a mindó'wáámbá kae'-wáási mimbóráfá'á tuma wéreyana Maníkó moóráwigomba auwéna moóráwigomba aiyáíniye.

³⁵ Minkánaá kae'-ínínkáí tómbó wéto'mayaan-iyana Maníkó moórá-inimba auwéna moórá-inimba aiyáíniye.

³⁶ Kae'-wáási kísaufa'o méreyana Maníkó moóráwigomba auwéna moóráwigomba aiyáíniye Ísu súwasa

³⁷ wení kísau-waasi sésa Fasi'aénkóo emó sésa-aai nááfatafewa sénó suwaná póíye sawaiyémo kawáá'ípa'o náíndasafenamo embontaan-dumágómó tatorúpaintemba Maníkó sínana súnda-aai

paapé íniye Ísu siyáíye.

18

Moóráwigo keto'-ínínkón-aaimo ísarain-aai.

¹ Ísu séna aasiyaasí Maníkómpá'á inai wésesa túwáafo séna waé'mai-aai simátiména séna

² moórá-naopa'a aaimó ísáín-kwaasigo ména ímba Maníkón-áároí inkaiséna ímba wáási-imayaa éna méraisana

³ mindáópa'a keto'-ínínkó ména aasiyaasí aaimó ísáín-kwaasigompa'a tóso éna séna sáwí'a uwásinkanaesa wéfo aai súwa'nai uwásinkaaó sisaná

⁴ ayáátáaka'a wenáái ímba ísarena ánaaemba imáyáa éna séna Maníkón-áároí ímba inkaisé'a wáási-imayaa ímba é'a wéumpo

⁵ minínínkó kempá'ó timbá suwesaraí ifáímpó'a áwa'nai ónaumne siyáíye.

⁶ Fasi'aénkó simásuwéna séna aaimó ísáí-sawi-waasigon-aai imáyáan-oro.

⁷ Maníkóní wáási wempá'ó inaimó símae iyómba túwáafo séna ímba ayáátáaka'a úwoi ména miwí táái iséna

⁸ sáwí'o uwátínkénka'a ááéma túwa'nai íniye. Ánaaemba kemá wáási úranko aneka'ó kúmóndara'a méraiyan-kwaasifinkemba kesááisafesa timankúnkúmba ónaa ina ónaao tuwánánaumne Ísu séna Maníkómpá'ó inaimó símae iyómba túwáafo séna mináái siyáíye.

Ámáán-kawaa-waasigonte taakisimó maún-kwaasigonte-taai.

⁹ Tuwímbai kawe'-wáási úne sésa kentúma maimaé iyésa fi'on-kwaasi túma símai sáwí'o uwátínkén-kwaasisafena waé'mai-aai Ísu simátiména séna

10 kae'-wáásígórái moóráwigo áamáan-kawaa-waasigon-ifo moóráwigo taakisi-óntámbo máin-kwaasigo ésarai óraa'-amaan-daumpa'a inai séyae sésarai iyóyamba

11 áamáan-kawaa-waasigo koku'á ména wenáú maimaé iyéna séna Maníkóo kemá tuwímbaimo ontembá ímba wéumpo entáfé'a súwi sune. Umémbó maésamo karo'ó sésamo aare-úmémhá ésamo ontembá kemá ímba miyá wéune. Maaméraiwai taakisimó máin-umen-kwaasigomo intembá kemá ímba miyá wéune.

12 Aasiyaasi-sóndáará'á kae-kae-kánáá áamáantafe'a imáyáa é'a ímba tómbá wénaumne. Aasiyaasi-kísáúgóní sondaará'ó maúnda-tantaa'a tuwínke'a kemá afa'éiyaimba maé'a moóra embá áma'mae'a wéiyune sisaná

13 taakisimó máin-kwaasigo moóráfa koku'á ména aigaé éna kífaena séna Maníkóo kempímbá sáwí-imayaa wéraifo arumbá uwásinkaa siyáye.

14 Ísu mináái simátimena séna ísáaro. Maníkó taakisimó máiwaini sáwí-imayaa máiyauwáísana Maníkóe taankarotámai maéna wení naaópa'a wisaná áamáan-kawaa-waasigo wempímbá sáwí-imayaa úwoi wéraisana wení naaópa'a kuráye. Óraa'-waasi únemo síyawí Maníkó túwí'a múra tuwáínífo Maníkón-áisamaifimbo méraawi Maníkó túwí'a maimaé iyíníye Ísu siyáye.

Ísu iyámpóimo ayááfúmbo tátínkarain-ai.

Mátíyu 19:13-15, Máaka 10:13-16

15 Simátimuwasa tuwímbai Ísu ta'ótorena kawé'a uwátinkainkwae sésa iyámpói tí'mae tuwasá wení kísau-waasi tuwánésa kóro suwaná

16 Ísu miníyámpóísáféna táántena séna teró. Ímba kóro síyamba tiyuwáiyasa kempá'á iyámpói úwoi teró. Miníyámpóímó kempá'ó tentembá Maníkó wení waásimo kawáánimba miyaráán-úmai wégawaanimba iyámpóimo kempá'ó tíyan-amba ímba aambá faíyóro.

17 Érai'a simátime sune. Maníkóntáfésa sésamo iyámpóíyaan-úmai kenká'á wégawaanonemo síyanamo éna miwíyá'á kawáánínífo ímbo miyá síyawimo éna ímba kawááníníye Ísu siyáye.

Óntawara'-waasigon-ai.

Mátíyu 19:16-30, Máaka 10:17-31

18 Súwana moóráwigo Yúndaa-waasiti óraako Ísumpa'a téna séna óraakoo kawekó óne. Nóra úmaiya aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

19 Ísu séna kentáfé nóra séwa kawekó óne wéseno. Mimbóráwígó Maníkó weyáá kawekón-íye.

20 Maníkóní áamáamba é'a ísaraane. Minámáámbá aúfáífimba agaimaréna séna ímba aare-úmémbán-oro. Ímba waási tínkamiyasa púwóro. Ímba umémbá máero. Ímba karo'-áái simátínkáaro. Kentínófoi-tuwi'a óraa'-i'an-oro siyáye súwana

21 miwá séna minámáámbá kemá iyámpóíyakemba ísare'a kawé'a úmae wéiyune súwana

22 Ísu iséna séna kawé'a éma moóra-tantaa'a ímba kawé'a uráampo ení moparáwímbá fí'on-kwaasi wétime óntamba maiyé ímbo makéwi tímínana ení kawé'-mékámbá Maníkó wíyómpa'a ankáíníye. Tímatuwemo e kembá sirááiwainone súwana

23 mináái iséna sáwífa'-moparawimbo makóntafena óraa'-imayaa úwana arunkó sáwí'a uráye.

²⁴ Arunkó sáwí'a úwana Ísu awánéna séna sáwífa'-ontamo makén-kwaasi Maníkómó wení waásimo kawáánipa'o wiyamba umbai táiniye.

²⁵ Moórá-poigon-awi'a káámeri mimpóigó waigóní afaapimbá ímba kanaa'á kóferainiye. Káámeri-poigomo waigóní afaapimbó kóferáinkakaa sáwífa'-ontamo makáan-kwaasi Maníkómó kawáánipa'a kowisinó súwasa

²⁶ mináái isésa áisai esa séna umbai taifó nóran-kwaasiya Maníkómó kawáánipa'a méranaao suwaná

²⁷ Ísu séna waási miwítí kísausamba ímba méyámbaresa kónááfo Maníkó úwoi kanaa'á wéiye súwana

²⁸ Pítáa séna isaaó. Kentáási naaópa'a tuwéta entá wéaraaiwaumne súwana

²⁹ Ísu séna érai'a simátíme sune. Maníkó wení waásimo kawáánintafesa imáyáa ombá naaópa'a tuwésa tuwaaininé tuwaaísáíye tinófoiye táanine tiyáámúne tiyuwésa miyáumaimo túwááwin-anondaa

³⁰ marapá'ó méraanka'o túwáán-tantaa'a miyán-tántáá'á sáwífa'a mémaesa ánaaen-kanaa aúí'a úmai wiyómpa'a maé'mae'a ónááwe Ísu siyáíye.

Ísu wemó puwíndasafenamo siyáin-ai.

Mátíyu 20:17-19, Máaka 10:32-34

³¹ Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi tí'maena moórá-aempa'a tínkarena simátimena séna isáaro. Yérúsaremu-naopa'a konanasá naaófá'ó Maníkón-aaimo simátímakowimo waási úrankon-ai agaimakáan-ai paápé íniye.

³² Kembá sí'mai fí'onkaa-waasi timíyasa karaánáa'a sinkésa símai sáwí'a uwásinkesa tuwiyáái wisinkésa

³³ súwiyonku'-nésa sínkamiya'a púwónasa utámaraiya'a kaumbo-kánáa maisuwé'a íyáfasinanaumne Ísu súwasa

³⁴ wení kísau-waasi nóin-aisafenawa síyó séna minááígóní áwáumo aúpá'ó wérontafesa ímba isámai kawé'á ésa Yérúsaremu-nao'-ampa'a kuráawe.

Ísu aúrambo kafíkwimba kawé'ó uwánkarain-ai.

Mátíyu 20:29-34, Máaka 10:46-52

³⁵ Ísu aampa'ó kúmba Yéríko-nao'-ewaa'a kúwana moóráwigo aúrambo kafíkwí óntamba inai símai maénae séna aanawáísára'a kumbéna wéinai séna

³⁶ sáwífa'-waasimo tésamo kínkimbo sumbá iséna nááwiya'o súwasa

³⁷ Ísu Násaretifakewi wétiye suwaná

³⁸ óraaka séna Ísuwo Téfitin-andafakewi ómpo arumbá uwásinkaaó súwasa

³⁹ aifa'ó tun-kwáási aaisambá aéesa séna aseraaó suwaná mináái ifátuwena aneka'á óraaka séna Ísuwo Téfitin-andafakewi ómpo arumbá uwásinkaaó súwana

⁴⁰ Ísu aampa'ó wémomba wení ewaa'á koíyáfasinena séna áí'mae teró súwasa áí'maesa ewaa'á tuwaná Ísu áisai ena séna

⁴¹ nóin-tantaara embá arááímo táinda-tantaa'a uwánkanaumno súwana séna óraakoo súramba kawé'á uwásinkaaó súwana

⁴² Ísu séna kentáfé kanaa'á súwa'nai índawin-iye sémpo aúramba kawé'á íno súwana

⁴³ minúwóiyáámbá aúramba kawé'-úmai awánéna Ísumba arááiwa'mae wéwena Maníkón-áwí'a mósá marówasa sáwífa'-waasi awánéna Maníkón-áwí'a mósá makáawe.

19

Sákíyasín-aaí.

¹ Maníkón-áwí'a mósá márówana Ísu Yéríko-naopa'a kóyáákanae séna kúmba

² moóráwígon-awí'a Sákíyasi taakisi-óntámbó máún-kwaasiti óraa'-waasigo éna sáwífa'-ontamba makéna

³ Ísumba awánánae séna úmba sáwífa'-waasi fáítukowana ampáán-kwáásígó éna ímba kanaa'á awánéna

⁴ maanámpá'á tíniye séna minkwáási tínaaempakemba aifa'á íyáákéna moórá-taífa'a íyátena mérowana

⁵ Ísu mintáígóní áwáufa'a wéna mósá awánéna séna Sákíyasiyo ení naaúmpa'a kónaumpo minúwóiyáámbá marapá'á kumuwo súwana

⁶ aamoí uwásuwena minúwóiyáámbá marapá'á múra tuwéna kúwáái'maena wení naaúmpa'a kúwasa

⁷ minkwáásísómbá awánésa tirunkó sáwí'a úwasa sésa sáwí'o in-kwáásígóní naaúmpa'a wéwiye suwana

⁸ Sákíyasi wení naaúmpa'a mósá ankéna Fasi'aénkóntáféna séna óraakoo kesí ónta afufuntambá tuwínke'a tuwímbai ímbo makén-kwaasi tímé'a tuwímbai karo'á simátinke'a óntamba umémbó maiyáunda pó'a éiyain-eiyain-úmai tíma'mae'a kónaumne súwana

⁹ Ísu séna káfé'a maandáúmpá'ó méraan-kwaasi kawel'-ámpá'á métinkaumne. Émbaramun-aísaafitantambo uráandasafe'a miyá úne.

¹⁰ Kemá waási úranko kumpaapé uráundawi enkáán-kwáási saafá úmai sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'ó métínkáandasafe'a kunkáumne Ísu siyáíye.

Siyáánkai-waasi-taai.

¹¹ Mináái ísówana Ísu Yérúsaremu-naokoni ewaa'á kúwasa wesé'o kun-kwáási imáyáa ésa sésa Maníkó wení waásimo kawáánimba kárika'a paapé íniye suntáféna waé'mai-aaí simátiména

¹² séna moórá-oraakon-aaí ísáaro. Kámáni-waasi némpa'-marafa'a méraawana kotísai onasamó kanaán-iyemo síya'o é'a kesí waásiya'a takáráwiyonae séna

¹³ wení kísau-waasi siyáánkai-waasi táántaisasa tewaná óntamba kae-táémo kae-táémo'a tíména séna koméraana'a minóntánkákémbá kísau wémaiya'a té'a tuwímbai-ontankwara'a tamáéno séna kóísasa

¹⁴ wenamááraa tíyántafesa uwánkésa kámáni-waasi kosimátíme sé'a kentáará'á ímba takáráwiyiniye kosimátíméro sewasá kuráawe.

¹⁵ Énifo minóráákómbá káráwiyi-kísau améwana kouweré téna ááémo óntambo tímakain-kwaasi táántaisasa tewaná séna tímakaunda-ontankakemba nóraumai-ontana maiyáao sisaná

¹⁶ aifa'ó ámakaiwai téna séna óraakoo símakaanda-ontankakemba kísau wémae'a moórá kae-táémo'a maiyáumne sisaná

¹⁷ óraako séna kesí kísau-waasigo kawel'á óne. Kári-tantaaka'a kawel'-úmai káráwiyaampo siyáánkai-naoraara'a káráwiyuwo sisaná

¹⁸ moórá-kísau-waasigo téna séna óraakoo símakaanda-ontankakemba kísau wémae'a siyáánkai-taemo'-ontamba maiyáumne sisaná

¹⁹ énifo séfataase-naoraara'a káráwiyuwo sisaná

²⁰ moórá-kísau-waasigo téna séna óraakoo símakaanda-ontamba am-pantafímbá mú'múmai aúpá'á makáumpo máínone.

21 Emá fasi'aén-kwáásí éma ímbo makáanda-tantaa'a wémae úwoi wéne fí'owiti kisaufaken-tomba wénaana pó'a enáároi inkaisé'a úwoi aúpá'a makáumpo máínone sisaná

22 óraako séna sáwí-kisau-waasigo ónda pó'a kentáfémo séndantemba aai simánkanaumne. Kentáfé sé fasi'aén-kwáásí éma ímbo makáanda-tantaa'a wémae úwoi wéne fí'owiti kisaufaken-tomba wénaane sémpo

23 kesí óntamba seyaafá'-wáásítí óntambo máráán-daumpa'o makáandaraka tiyé'a kesí óntankwara a'wáá-ontankwara'a máúsino séna

24 méraan-kwaasisafena séna maanóntámbá maiyé'a kae-táémo'-ontambo tokáiwaimba áméro sisasá

25 miwí sésa ímbanifo kae-táémo'-ontamba é'a tokáiyé sewaná

26 óraako séna simátime sune. Sáwífa-tantaaka'o kawé'-úmáimo káráwisinkaawi moórá-mora-tantaa'a tíménasa káráwisinkanaafo ímbo kawé'-úmáimo káráwisinkaawifinkemba makáan-tantaa'a máéna'a

27 kesí namuro-wáásí kentáará'á ímbo káráwinone siyáawi tí'mae'a kempá'á tiyé'a tínkamiyasa

púwóro siyáiyé Ísu siyáiyé.

Ísu Yérúsaremu'fafa' kuráin-aai.

Mátíyu 21:1-11, Mááka 11:1-11, Yóni 12:12-19

28 Ísu mináái simátimena aifa'á Yérúsaremu-nao'-ampa'o kúmba

29 Órífi-omapa'-ewaa'-naokai moórá Pétífasi-nao'a úwana moórá Pétáni-nao'a úwana minkáé'-náó'-ewaa'a wéna wení kisaufaken-tomba wéna wení kisaufaken-tomba kae'á máti'marena séna

30 epín-dáópa'a kurékai moórá-poigon-awi'a tónki koawáneyambo waásimo ímbo ayáákainda-poi ánda awátuwekai áí'mae tekaiyó.

31 Moóráwigo tuwánénamo nóra óyaekaiya óyómo sínakai óraako ayáá'mae'a kónae siyé simámékaiyo súwasarai

32 kuyaná súntemba mimpóí mérowasarai koawánésarai

33 ánda koawátúwóyana mimpóígón-afowá awánéna séna nóra sékaiya mimpóígóní ánda wéawaaeyo súwasarai

34 mindárai sésarai óraako ayáá'maena wínkwae simásuwesarai

35 áí'maesarai Ísumpa'a tuyasá wení kisaufaken-tomba wéna wení kisaufaken-tomba paákákén-únánkwátói faú'mai mimpóígón-arósááunka'a wandaaí uwí'marówana Ísumba ayáá'mae wéguwasa

36 sáwífa'-waasi mésa óraa'-waasin-iye sésa paákákén-únánkwátói faú'mai aampa'á uwí'ma'mae wéguwana minúnánkwátóiyá'a auwétamaena wéwena

37 Órífi-omapaken-ampa'o kumúmba Yérúsaremu-nao'-ewaa'a kúwasa Ísumba sáwífa'-waasi arááiwa'mae wéwesa aamoí ésa fí'o-fi'on-kisau kawé-kísáú maúmba awánontafesa Maníkón-áwí'a mósá marésa óraaka'-oraaka'a sésa

38 Fasi'aénkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó minkáwáágómbá kawé'á wéuwankaiye. Maníkó kentáásáféna séna aáno úmai méraaro wésimba póna wenáwí'a óraa'a wéiyé óraaka'a suwasá

39 misáwífa'-wáásífínkémhá tuwímbai ámáán-kawaa-waasi sésa óraakoo embó arááiwa'mae wénon-kwaasisafe sé aseráaro siyó suwaná

40 Ísu séna simátime sune. Miwí ímbo aaimó senkakaa maanóntánkó kentáfénawe séna aai sisinó Ísu siyáiyé.

Ísun-arumbó uwátínkarain-aai.

41 Ísu Yérúsaremu-nao'-ewaa'a wéna awánéna waási tífi'a téna séna

⁴² aáno úmáimo máéwini áwáu ímba ísámai kawé'á uráawe. Isékaa aáno úmai méraawisino. Káfé'a ímba kanaa'á wéisaawe.

⁴³ Kentí namuro-wáásí tésa kentí naaópa'a taúkúresa maramá u'mái ontafímbá agari'á tásuwesa

⁴⁴ kentí aare-iyámpóíwara'a tínkamesa kentí naambá tawísísuwanaawe. Maníkó kawé'-ámpá'á métinkanae séna tisa'á tínaaemba uwánkáamba pósa kentí namuro-wáásí tésa miyá ónááwe Ísu siyáíye.

Ísu óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-aai.

Mátíyu 21:12-17, Mááka 11:15-19, Yóni 2:13-22

⁴⁵ Ísu mináái simásuwena Yérúsaremu-naopa'a óraa'-amaan-daumpa'a iyéna áamáan-daumpa'o méyámbó un-kwáásí iti'mátuwená

⁴⁶ simátimena séna Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna mindá kesí naambá Maníkómpá'ó inaimó sen-dámbán-iyé agaimaréna siyáíye. Énifo umén-dáúmpá'ó ontenkáamba uráawe Ísu siyáíye.

⁴⁷ Aasiyaasí óraa'-amaan-daumpa'a Ísu simátíma'maena iyúwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé óraa'-waasiye Ísumbo tufíyan-aai suwasá

⁴⁸ úwoi-waasi sáwífa'a Ísun-aai ísámae wéiyuwasa tufuwíyan-amba ímba kanaa'á saafá uráawe.

20

Nááwawa ai'maráísawa tiyáanomo siyáan-aai.

Mátíyu 21:23-27, Mááka 11:27-33

¹ Moórá-kanaa Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iména Maníkóní ásé-aai simátimuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé Yúndaa-óraa'-waasiye tésa

² sésa nááwawa ai'maráísawa tiyéwa nááwampinkena maiyéwa fasi'aén-kísáú wémaeno. Simásimiyo suwaná

³ Ísu séna aifa'á moórá-aai tísai ona'á simásíméro.

⁴ Ááéma Yóni nombó maitínkaraiwai Maníkówa simámakaisanawa nombá maitínkarai waásiya simámakaawanawa nombá maitínkaraiyo súwasa

⁵ miwí keáímbá sésa nórasaawa sénaumno. Maníkó simámakaisana nombá maitínkaraiye senanasáámó éna nóra séra Yónin-aaisafe'a ímba érai'e siyáao síníye.

⁶ Waási simámakaawana nombá maitínkaraiye senasasáámó ésa úwoi-waasisa sínkamonaawe. Úwoi-waasi sáwífa'-waasi Yónintafesa sésa Maníkón-aaimo simásimakaiwai uráíye wéseмба pósa óntamba maiyésa sínkamonaawe.

⁷ Ísuntafesa sésa emó síasai ónda-aaisa ímba isáúmne suwaná

⁸ Ísu séna ímbo simásimiya'a nááwampinkena maiyéra fasi'aén-kísáúmó maúnda-aai ímba simátimenaumne Ísu siyáíye.

Ándá-aran-kisaura'o káráwiyowi-taai.

Mátíyu 21:33-46, Mááka 12:1-12

⁹ Ísu waé'mai-aai simátimena séna moóráwigo ándá-aran-kisau úmarena ayáátáaka fí'om-barafa'a koménae séna maankísáúrá'ó káráwiyaaawimo é'a kesáfé'a tuwímbai-aramba wémae'a tuwímbai kembá siyúwáaro simátimena fí'om-barafa'a koméraisana

¹⁰ arambó áfumo kain-kánáá tisaná aanáfó kesí

ándá-aramba komauwó séna wení kísau-waasigomba ai'maráísana minkísáúrá'ó káráwiyowifa'a tisasá ta'óto'mai tufú'maresa ándá-aramba ímbo ámémba ai'mátuwaawana kóísana

¹¹ aanáfó moóráwigomba ai'maráísana tisasá minkísáúrá'ó káráwiyowi ta'óto'mai tufú'maresa sáwí'a uwánkesa ándá-aramba ímbo ámémba ai'mátuwaawana kóísana

¹² aanáfó moóráwigomba ai'maráísana tisasá ta'óto'mai tufú'marááwana naaemá kúmísasa famétuwaawana kóísana

¹³ aanáfó séna nóra ónaumno. Kesááninko imáyáamo ámakaundawimba ai'maráanana wínasa wenáái isánááwe séna ai'maráísana tisasá

¹⁴ minkísáúrá'ó káráwiyowi awánésa keáímbá sésa aanáfón-ááninko tifo tufúwónanasa puwéna maankísáú ímbo mainata kesáá maénae sésa

¹⁵ ta'óto'mai ándá-aran-kisauwakemba famétuwesa tufúwówana pukáíye. Ísu mináái simátimena séna minkísáú-áánáfó miyá íníye.

¹⁶ Téna kísaura'o káráwiyowi tínkaminasa puwíyana fí'onkaa-waasi kesí kísaura'a káráwiyoro síníye Ísu súwasa mináái isésa sésa ímbo miyán-oro suwaná

¹⁷ Ísu árimba tuwánéna tísai úmai isánae séna imáyáan-oro séna Maníkón-aai aúfáifimba maarán-áái agaimaréna séna

óntan-dambo on-kwáási moórá-ontantafesa sáwí'a wéíye sésa maisukáawe.

Ánaaemba minóntánkó áfonkaamba uráíye
agaimaréna siyáimba minááisáfé'a imáyáan-oro.

¹⁸ Wíyamba minóntánká'á tanaambá kofésa sáwí'a ónááfo minóntánkó tufú'mai sáwí'a uwásuwainíye Ísu súwasa

¹⁹ óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé simbá kentáásáféna siyé sésa ta'óto'mai tufuwónae sésamo umbá seyaafá'-wáásísáféna táá'a úwasa ifátukaawe.

*Taakisi-ááisáfésamo áísai uráan-aai.
Mátíyu 22:15-22, Máaka 12:13-17*

²⁰ Ifátuwesa ta'ótoraiyan-kanaa káráwiyesa tuwímbai ti'marésa sésa Ísun-aaimo isáán-kwaasimo ontembá té'a áísai íyana sáwí-aaimo sínata ta'óto'mai kámáni-kawaagompa'a móankanaumne sésa ti'marówasa Ísumpa'a tésa

²¹ sésa óraakoo érai'-aai wése waási táároi ímbo inkaisé óraa'-waasiye úwoi-waasi táároi ímbo inkaisé tirumbó faiyá'mai-aai ímbo sénda Maníkóní aambó arááiwaén-aai arupíse úmai simátimendasa ísaraumne.

²² Emá nóran-imayaawa ónó. Kanaasááwá taakisi-óntámbá Rómu-kamanisa timénaum íntaawa timénaumno. Tíméndasa Yúndaa-waasisa kentáási áamáana taraisónaum íntaawa taraisónaumno. Timénaum íntaawa timénaumno suwaná

²³ Ísu miwítí imáyáa iséna séna

²⁴ moórá-ontamba maimaé máaraasimero súwasa maimaé máaraanamuwana séna nááwan-óikaana uráinkara áwí'a wéraiyo súwasa Rómu-kamani-kawaagon-óikaamba isaná áwí'a wéraiye suwaná

²⁵ Rómu-kamani-kawaagonde wembá áméro. Maníkóndé Maníkómbá áméro súwasa

²⁶ mináái isówana táá'a úwasa ímbo aai siyáawe. Ísu waási túranka'a ména ímbo sáwí-aai súwasa pósa ímbo aai sésa ta'ótokaawe.

*Pukémpinkembo íyáfasinaiyan-aai.
Mátíyu 22:23-33, Máaka 12:18-27*

²⁷ Ímbo ta'ótórówasa Sátúsi-amaan-kawaa-waasi púwómpinkemba ímbo íyáfasinanaawe sun-kwáási pósa Ísumpa'a tésa

²⁸ sésa óraakoo naaófá'á Mósese séna moóráwigo aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba puwínana áfáko maimakéna awaaón-anondaa-ware'e séna iyámpói ma'ánkáiínye siyáíye.

²⁹ Moórá-aaí isaaó. Moórá-kanaa afakaeté-afarawainonda mésa tuwaaó aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana

³⁰ wenánaaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana

³¹ wenánaaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana miyá émesa afakaeté-waasi putásaawana

³² minínínkó ánaaemba pukáíye simámesa

³³ Ísumba áísai esa sésa miyámó ombá waási puwíyampinkembo iyáfasinaiyan-kanaa minínímbá afakaeté-waasi tuwaainímbá éna nááwa máíníyo suwaná

³⁴ Ísu séna marapá'ó méraan-kwaasi aaré maíyasa waaí maíyasa tiyáámumba to'waaí ésa wéowe.

³⁵ Maníkó táántena séna pukémpinkemba iyáfasine'a wíyómpa'a iménaawe siyáimba minínínákwá'á wíyómpa'o iméraiyaamba aaré ímbo maíyasa waaí ímbo maíyamba ónááwe.

³⁶ Maníkóní kísau-waasimo wíyómpa'o mésamo ímbo púwóntemba minkwáásí miyá ésa ímbo aneka'á puwónááwe. Pukémpinkembo iyáfasinaiyamba Maníkóní waásin-owe.

³⁷ Waási pukémpinkembo iyáfasinaiyamba Mósese minááísáféna agaimakáíye. Aúfáífimba agaimaréna séna áru-taiya'a iyamó kaimbá ímbo mintái káwisana mintáíínkémbá Maníkó Mósesentafena séna Maníkó úne. Enaíwá'ná Embaramune Áísáakine Yékopune miwítí Maníkó úne siyáíye. Maníkó minááímó siyáimba minkáúmbó-wáásí é'a púwúwasa utaráambanifo

³⁸ mináái siyáimba pósa miwí úwoi méraawe. Maníkón-aúranka'a seyaafá'nánká méraawe Ísu súwasa

³⁹ áamáambo sun-kwáásí sésa óraakoo kawé'-áái simásímakaane suwaná

⁴⁰ Ísun-aaigo táá'a úntafesa ímbo áísai uráawe.

Maníkómó iyáfasinankaraiwai Káráísitin-aaí.

Mátíyu 22:41-46, Mááka 12:35-37

⁴¹ Ímbo áísai uwaná Ísu séna Káráísiti Téfitin-andafaken-kwaasin-íye wésefo

⁴² naaófá'á Téfiti Káráísitintafena séna kesí Fasi'aénkón-íye siyáimba imó agaimakón-aufaifimba Téfiti agaimaréna séna

kesí Fasi'aénkóntáféna Maníkó séna kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á

⁴³ mara'-ména'a ení namuro-wáásí iyáákaanasa miwí tai'ánááwe

Maníkómó siyáin-aaí Téfiti siyáíye.

⁴⁴ Miyáumai Téfiti Káráísitintafena séna kesí Fasi'aénkón-íye siyáimbanifo nóraumaiya wemá Téfitin-andafaken-kwaasin-íye Ísu súmba Káráísiti Téfitini Fasi'aénkó éna Téfitin-andafaken-kwaasigon-íye.

Áamáambo sen-kwáásítí aambá arááíwáéfomo siyáin-aaí.

Mátíyu 23:1-36, Mááka 12:38-40, Rúku 11:37-54

⁴⁵ Sáwífa'-waasi mináái ísówana Ísu wení kísau-waasisafena séna

⁴⁶ áamáambo sen-kwáásítí aambá arááíwáéfo. Minkwáásí ayáátáá-kuferai wiyésa naaópa'a afufumpa'á nówasa pósa waási tuwánésa sésa óraa'-waasin-owe wésewe. Minkwáásí áamáan-daumpa'o ombá óraa'-waasimo

máépa'a imésa tanómba kaúfópa'o ombá kawe'-áémpá'á mésa kawe-tómbá wénaawe.

⁴⁷ Minkwáási keto'-ínintí óntawara naankwará'á umémbá maésa waási suwánésa súwí'a mósá maráíwae sésa karokómbá tafisímai inái wésewe. Miyámó on-ánóndáá óraa'-umbai maénááwe Ísu siyáíye.

21

Keto'-íninkó Maníkómpá'á óntambo tukáin-aai.

Mááka 12:41-44

¹ Simátimena Ísu óraa'-amaan-daumpa'a ména tuwánómba óntambo túwón-anafeumpimba sáwífa'-ontawara'-waasi sáwífa'-ontamba túwówana

² moórá-keto'-ininko ímba óntamo makón-ininko téna kári'-ontamba kae-tóyaráámbá tuwómba Ísu awánéna

³ wení kísau-waasisafena séna érai'a simátime sune. Minkétó'-íninkómó túwáin-ontanko seyaafá'-wáásímó túwáán-ontamba iyáákaiye.

⁴ Miwí sáwífa'-ontafinkemba tuwímbai túwáqfo wemá kári'-ontafinkemba mótú'a túwáimba póna ónta-iyaimba méniye Ísu siyáíye.

Óraa'-amaan-dambo tawisínda-aaimo siyáin-aai.

Mátíyu 24:1-2, Mááka 13:1-2

⁵ Súwasa tuwímbai óraa'-amaan-dantafesa sésa kawe'-óntánkákémbá úmakaawe. Maníkómbá ámakaan-tantaa'a ko'naarirí úmakaawata awánéta aamoisá úne suwaná

⁶ Ísu séna ánaaemba waási tésa awánaan-tantaa'a seyaafá tawísísuwesa seyaafá'-óntánkwará'é tawísísuwanaawe Ísu siyáíye.

Sáwí-kanaa tınıyemo siyáin-aai.

Mátíyu 24:3-14, Mááka 13:3-13

⁷ Ísu mináái súwasa áísai esa sésa óraakoo emó sénda nóin-kanaawa paápé íniyo. Nóin-kwaamera ínataawa séta ampáánká'á Ísumo siyáimba miyá íniyesa sénaumno suwaná

⁸ Ísu séna karo'-áái isé'a érai'e sefó káráwiyoro. Sáwífa'-waasi tésa kesúwí'a máwatesa sésa Maníkómó iyáfasisinkaraiwai únda póna minkánáá ampáánká'á tınıye sénááwe. Miyán-áái síyawí ímba tirááiwaéro.

⁹ Tiyááwemo síyan-aai némpakena'i ewaakéná'i isáiyana ímba táá'a íno. Miyán-kánáámó tında mindá ímba seyaafá-tántáá'ó tai'áínda-waame'an-iyé.

¹⁰ Fí'o-fi'on-aempa'-waasi tiyánááwe. Moórá-kawaa-waasigomo éna moórá-kawaa-waasigoni amááraasafena iyáfasine tiyáaromo sínasa iyáfasinesa tiyánááwe.

¹¹ Fí'o-fi'om-barafa'a óraa'-mari táíniye. Fí'o-fi'om-barafa'a aawai táíniye. Sáwífa'-waasi tí'a íniye. Wíyómpa'a fí'o-fi'on-tantaa'a paápé ína'a awané táátafe'a ónááwe.

¹² Mintántáá'ó ímbo paápé ínasa kembiwí ta'óto'mai sáwí'a uwátinkesa amáán-daumpa'a kawáá-wáásí aafimbá maitinkesa ándáfa'a mótinkanaawe. Kentáfé'o fasi'ámaimo méraiyantafesa ta'óto'mai óraa'-waasifa'e kámáni-kawaa-waasifa'e mótinkesa aái simátinkaiya'a

¹³ minóráá'-wáásí kesáái simátimenaawe.

¹⁴ Aaimó simátínkénka'a nóran-aaiya sénaumno-imayaa ímba óraa'a íyana tirunkó umbai táino.

¹⁵ Minkánáá kawe'-ímáyáá timé'a aái tááka tínkáana'a síyasa kentí namuro-wáásí ímba kanaa'á kentáái taraisésa iyáákanaawe.

16 Kentinófoiye kentífá'awaawiye kentimááraawe kentí waásiye tí'maesa óraa'-waasiya'a iyésa aaí simátinkaiyasa kempínkémbá tuwímbai tínkamiya'a puwónááwe.

17 Kentáfé fasi'ámaimo méraiylantafesa seyaafá'nánká tityámba uwátinkanaawe.

18 Miyá ésa ímba timambá tínkambai tai'ánááwe.

19 Fasi'ámaimo mé'lo é'a kawé'-úmai méranaawe Ísu siyáíye.

Sáwí-kanaagon-aai.

Mátíyu 24:15-21, Mááka 13:14-19

20 Ísu mináái simátimena séna Yérúsaremu-naopa'a namuro-wáási taúkúmaraiya sé'a seyaafá-tántáá'á tawísísuwaiyan-kanaa tiyé sénááwe.

21 Yúndiyaa-marafa'lo méraiyan-kwaasi omápata tuwaantantésa iyónááwe. Naaópa'lo méraiyan-kwaasi mindáópa'a tuwésa wété ónááwe. Kísaufa'lo méraiyan-kwaasi ímba naaópa'a iyónááwe.

22 Minkánáa Maníkó sáwí-meyamba timínana Maníkón-aai aúfáífinken-aai paápé íniye.

23 Tímúka'-inine káfé'-iyampoiwara'-inine minkánáa sáwí'a ónááwe. Maníkó maankwáásísáféna aaisambá tiyínana óraa'-umbai táiniye.

24 Fí'om-barafakewi tuwímbai paepáétamba tínkamesa tuwímbai tí'maesa fí'lo-fi'on-kwaasiti marafá'á mótinkesa fí'onkaa-waasi Yérúsaremu-naopa'a káráwiyesa sáwí'a íyana Maníkó séna kentí kanaa tai'áiye síníye Ísu siyáíye.

Ísumo marapá'ó kumínda-aai.

Mátíyu 24:29-35, Mááka 13:24-31

25 Ísu mináái simátimena séna aafáúrá'é wíyónka'e oká'é fí'lo-fi'on-tantaa'a paápé íniye. Marapá'á fí'lo-fi'om-barafaken-kwaasi tirunkó umbai táiniye. Uwí-nónkó óraaka'a áái wésena tufántááfan-ínasa waási inkaisónááwe.

26 Wíyónko tora'náára'a ínasa waási sésa nórawa'iyó sésa tinekembá tata'á ínasa táatafesa ésa óraa'-imayaa ónááwe.

27 Kemá waási úranko óraa-fasi'aenkwara sámó kainkwará'á ainánká kúmóna'a suwánánááwe.

28 Kemó súnda-tantaa'a áwáu ómbarena paápé ina'a mósá awánánááwe. Maníkó kawé'-ámpá'á métinkainda-kanaa kárika'lo tinda pó'a to'mayaa é'a mósá awánaaro Ísu siyáíye.

29 Ísu mináái simátimena séna moórá naan-táígón-áwí'a fíki mindáwara fí'on-taiwara'a imáyáan-oro.

30 Asáómó agaínda awáné sé'a áú'lo sínda-kanaa kárika'a tiniye sénááwe.

31 Miyámó intembá kemó súnda-tantaa'a ina'a awáné sé'a Maníkó wení waási kawáánimba kárika'a tiniye sénááwe.

32 Érai'a simátimé sune. Káfé'lo méraan-kwaasi tuwímbai ímbo pukáiyanka'a kemó súnda-tantaa'a paápé íniye.

33 Wíyóne marawé tai'áínifo kesáái ímbo tai'áínda

úwoi waé'wae'a íniye Ísu siyáíye.

34 Ísu simátimena séna kentúra'a káráwiyoro. Uwóí'lo on-dómbá né'a kafóná mé'a marapá-tántáá'á óraa'-imayaa ofáínifo. Miyá é'lo é'a ímba imáyáamo wéiyanka'a kumúnafainifo káráwiyoro.

35 Kífo'lo aumakáawanamo waígo ímbo imáyáa ímbó tafááfíntemba fí'lo-fi'om-barafaken-kwaasi ímbo wéisenka'a kumúnafainifo

³⁶ káráwiyoro. Inaí símae wéiyiyana kemó súnda-tantaa'a kempá'ó tína'o é'a fasi'ámai mé'a waási úranko súranka'a méranaawe Ísu siyáíye.

³⁷ Minkánaáfímbá aasiyaasi-kánáá Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iména wenáái simátíma'mae wéiyena fenómpinka máápa'a kumbéna Órífi-omapa'a nó'waamba imaé'mae úwasa

³⁸ sáwífa'-waasi aafáyáara'a ááéma Ísun-aai isánae sésa óraa'-amaan-daumpa'a imaé'mae'a úmae iyáawe.

22

Yúndasi Ísuni pintaru'ó maiyáin-aai.

Mátíyu 26:1-5,14-16, Mááka 14:1-2,10-11, Yóni 11:45-53

¹ Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi tíyótaimo

í-tánómbá ímbo intóráin-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa kárika'a túwasa

² óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé Ísumbo tufíyan-aai suwaná úwoi-waasisafena táá'a úwasa ímba aforatá ta'ótoranaumne siyáawe.

³ Suwaná Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba kae'á, kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Yúndasi moórá-awi'a Ísakerioti éna waántáwanko wenarumpimbá koména imáyáa amúwana

⁴ óraa'-amaan-kisau-waasifa'e áamáán-daka'o káráwirowifa'e wéna séna túwa'nai ona'á Ísumba ta'ótoranaawe súwasa

⁵ isésa aamoí ésa sésa miyámó inda-méyámbá óntanta aménaumne suwaná

⁶ Yúndasi ewé séna ímbo waásimo mépa'o é'a nóraumaiya Ísumba aráátiménasawa ta'ótoranaao-imayaa ómbarena

úmae kuráíye.

Tíyótaimo í-tánómbó kauráan-aai.

Mátíyu 26:17-25, Mááka 14:12-21, Yóni 13:21-30

⁷ Yúndaa-waasi ímbo intóráin-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa túntemba tíyótaimo í-tánón-kánáá sipisípi-araa'a tufú'mai káúfúnka'a

⁸ Ísu Pítaante Yóninte'a ti'maréna séna tíyótaimo í-tánómbá kowégaufiyata komandaanó súwasarai

⁹ mindárai sésarai nááfara kogaufóyauyo suyaná

¹⁰ Ísu séna Yérúsaremu-naopa'a wíyana moóráwigo nonánámó maimaé wíndawimba arááiwáékaiyo. Wemó naaúmpa'o iyíndafa'o

¹¹ naankón-afowámó mérainakai kosimámekai óraako áísai ena séna kesí kísau-waasise'a náán-aempara tíyótaimo í-tánómbá nánaumno wésiye kosimámekaiyo.

¹² Wemá afófumayaa'-nankoni óraa'-aempa'a aráátiminiye. Kúfu'o uwándáíyan-tantaa'a mimpímbá wéraiye. Seyaafá-tántáá'á to'mayaa úmarekai minká'á kausínkáakaiyo súwasarai

¹³ mindárai isésarai Yérúsaremu-naopa'a wésarai Ísumo sún-tantaa'a wérowasarai minká'á tanómba kauwánkaraaye.

Ísu wení kísau-waasi tómbó tímakain-aai.

Mátíyu 26:26-30, Mááka 14:22-26, 1 Kórinti 11:23-25

¹⁴ Tanómba náíyan-kanaa túwasa Ísuwe wení aantá-waasiye tómbó náíyapa'a komérowana

¹⁵ Ísu simátimena séna kárika'a sí'o índa-i'a uwásinkaiyan-kanaa ímbo tiyáina'a ááéma tíyótai mo í-tánómbá kembiwísé'a nánaumne-imayaa úmae iyáunda káfé'a minkánáa paapé ímbá póta nánaumne.

¹⁶ Simátimé sune. Marapá'a maantánómbá ímba aneka'a nánaumpo Maníkó wení waásimo kawáánipa'a maantánónkóní áwáuma afora'a wéraina'a nánaumne séna

¹⁷ ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna Maníkómpá súwiyo séna maimái moórá-mora úmqi naaró.

¹⁸ Simátimé sune. Ándá-aran-domba ímba nánaumpo Maníkó wení waásimo kawáánipa'a mé'a aneka'a nánaumne séna

¹⁹ péréti maisoréna Maníkómpá súwiyo séna tafánkena tiména séna mindá kesún-ifo kembiwísáfé'a ísámai kesú tuwánáúmne. Miyáumai kentáfé'a imáyáa é'a námae iyóro súwasa

²⁰ tómbá násúwówana ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna pérétimo timúntemba miyáumai ándá-aran-domba tiména séna mindá kesí naaén-iye kesí naaemá kembiwísáféna kumínda póna Maníkó séna kesé'a kááísamai méraiwaé séna mináú-áái símai kááísamakaisa'a miyáumai kentáfé'a imáyáa é'a námae iyóro.

²¹ Kembá namuro-waásímó aráátimindawi keséta ména tómbá wénaiye.

²² Naaófá'a Maníkó séna waási úranko puwíníyemo siyáintemba pó'a púwónana namuro-waásímó aráátimindawi sáwí-meyamba máíniye Ísu súwasa

²³ wení kísau-waasi keáímbá sésa nááwa miyá ínísanawa síyó siyáawe.

Nááwa iyáákaiyomo siyáan-aaí.

²⁴ Ísuni kísau-waasi mósimesi-aaí sésa kentááfínkémbá nááwa wéiyaakaiyo suwaná

²⁵ Ísu séna marapá'-óráá'-wáásísómbá iyáákamai fasi'aén-áái simátisimati uwasá wenkóyááka-tayaaka ésa sésa kentáásí óraa'-waasi kawé'a wéowe siyáawe.

²⁶ Kembiwí miyáumaimo óraa'-waasimo ontembá ímba miyán-oro. Kempínkémbá óraa'o ménae síyawi seyaafá'-wáásítí kísau túwa'nai oro. Íyáákanaemo síyawi fí'owiti wayó'a maénaáwe.

²⁷ Marapá'-wáásífínkémbá tómbó ménamo wénaiwai óraa'-waasin-ifo kúfu'o uwámíwai káril'-waasi ímbánifo kemá kentí óraako ímba miyá é'a kentí wayókóráámbá wéune.

²⁸ Miyá úná'a kembó sáwí'o uwásínkáanka kesé'a mé'a ímba síyukaawe.

²⁹ Kesifo kentáféna séna waási kawáánuwo siyáintemba kembiwísáfé'a miyán-áái simátimenaumne.

³⁰ Waási kawáámó ondará'a mé'a tómbá wéne'a kawáámó ondará'a mé'a Ísarérin-áánintomba sísamaifakemba kae'a kumbaimái-aanintonti minándáfákén-kwáási-taai isé'a

tuwínkaa'a ónááwe Ísu siyáiyé.

Pítaa ánaaeni'a uwásinkainiyemo siyáin-aaí.

Mátíyu 26:31-35, Máaka 14:27-31, Yóni 13:36-38

³¹ Ísu Sáímonimba arumbá uwánkena séna Sáímoniyo isaaó. Owái to'máímo tufimpí owanamó arú'ó marapá kúmíساسamo anónka'o mósá máéntemba kawé-tántáá'a mósá maé'a sáwí-tantaa'a úwoimo wéraindasafena waántawanko tísai úmai isánae sína'a

³² mindásafe Maníkómpá'á inai sé'a kesé'o kááísamaimo méraanda siyuwáanafo sé'a inai siyáumne. Emá siyuwé kouweré kesí waási fasi'átinkaafo Ísu súwana

³³ Pítaa séna Fasi'aénkóo ándáfa'o áí'mae wíya'o é'a kesé'a kóyauye. Tufuwíyamo puwína'o é'a kesé'a puwóyauye Pítaa súwana

³⁴ Ísu séna Pítaao simáme sune. Káfé'a kokórigo ímbo áái siyáindara'a emá kaumbo-íká'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasiye sínone Ísu Pítaantafena siyáíye.

³⁵ Ísu simásuwena wení kísau-waasisafena séna ááéma ti'maré sé'a óntambo inai-inaimó sí-únámbá ímba maé'a tón-únámbá ímba maimaé wé'a tísamai ánáamba ímba maimaé koró. Mináái ááéma sé'a ti'mákaunda moóra-tantaatafe'a aáfáán-tukáana'iyó súwasa miwí sésa ímbaniye suwaná

³⁶ Ísu séna káfé'a óntan-unambo makáiyawi minúnámbá maimaésa koró. Tón-únámbó makáiyawi minúnámbá maimaésa koró. Paepáé'a ímbo makáiyawi miwítí paákákén-únánkwátói fí'owí timésa óntamba maiyésa paepáé'a méyánuresa koró.

³⁷ Simátíme sune. Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba Áísáya agaimaréna séna

ái'maesa sáwí'a uráan-kwaasimo

mépa'a móankaraawe agaimaréna siyáimba kentáfénamo siyáimba póna paápé íníye Ísu súwasa

³⁸ wení kísau-waasi sésa Fasi'aénkóo kae-páépáé'a makáumne suwaná wemó sún-aaigoni áwáu ímba ísón tafena séna é'aniye

Ísu siyáíye.

Ísu Kétésémánifa'a inaimó siyáin-aai.

Mátíyu 26:36-46, Mááka 14:32-42

³⁹ Ísu simátimena máápa'a kuména Órífi-omapa'a imaé'mae úntemba iyúwasa wení kísau-waasi arááiwa'maesa

⁴⁰ iyúwana Ísu simátimena séna waántáwanko tísai úmai isánae-aai kempá'á sifáínifo Maníkómpá inai seró séna

⁴¹ tiyuwéna ewaa'á wéna Maníkó óraakon-iyé séna mara'á kumbéna inai fínkembá

⁴² séna kesifóo emó kanaán-iyé sémo e maanúmbái-tántáá'ó kempá'ó tinda maisiyuwé éni fo ímba kesí imáyáan-ifo ení imáyáa arááiwaéno súwana

⁴³ Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi paápé éna fasi'áankowana

⁴⁴ arunkó óraa'-umbai tówana Maníkómpá'á inai fasi'ámai súwana umu'náamba naaeráámbá marapá'á kumúwana

⁴⁵ inai simásuwena iyáfasinena wení kísau-waasiyaufo'a téna tatuwánómba tirunkó umbai tówasa tún-kwaigurówana

⁴⁶ tatúséna tasimátimena séna túmó wéraamba iyáfasine'a inai seró. Waántáwanko tísai úmai isánae-aai kempá'á sifáínifo Maníkómpá'á inai seró Ísu siyáíye.

Ísumbo ta'ótokaan-aai.

Mátíyu 26:47-56, Mááka 14:43-50, Yóni 18:3-12

⁴⁷ Ísu mináái wésuwana sáwífa'-waasi wétuwana Ísuni kísau-waasi sísamai fakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awí'a Yúndasi misáwífa'-wáásí fimbá aifa'á téna Ísumba aaweyáámó uwánkaindasafena Ísuni ewaa'á téna

⁴⁸ aasásóí'á úntafena Ísu séna Yúndasiyo kemá waási úrankomba kesí namuro-wáásímó aráátímíndasafe aaweyáá uwásinkaane súwasa

⁴⁹ Ísuwe'o mérowi moórá-tantaa'o paápé índa-imayaa ésa sésa Fasi'aénkóo paepáétanta karánaumno suwaná

⁵⁰ Ísuni kísau-waasifinkemba moóráwigo paepáé'a maimaéna aifa'-ámáán-káwáágóní kísau-waasigon-áá'a fagáúsuwowana

⁵¹ Ísu étuwaaó séna minkwáásígón-ááka'a ta'ótorena áá'a kawe'á uwánkaraiye.

⁵² Kawe'á uwánkowasa óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáán-danka-kawaa-waasiye óraa'-waasiye Ísumbo ta'ótoraiyanesa tamérowana Ísu simátimena séna kentáfé'a umén-kwáásín-ye sé'a pó'a taánáínkwara paepáé'wara'a maimaé kembá ta'ótoranae sé'a wétewe.

⁵³ Sáwífa-kanaa óraa'-amaan-daumpa'a kesé'o méraundara'a ímba kembá ta'ótokaawe. Káfé'a kentí kanaamá isa'á kumeukóní fasi'aémbá íyáákaisa'a kembá ta'ótórááwe Ísu siyáíye.

Pítaa ímba awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aai.

Mátíyu 26:57-58,69-75, Mááka 14:53-54,66-72, Yóni 18:12-18,25-27

⁵⁴ Súwasa Ísumba ta'óto'maesa aifa'-ámáán-káwáágóní naaúmpa'a móankowana Pítaa tínaaemba nénka'o témomba

⁵⁵ mindánkóní naamaáífa iyamá agaimarésa mérowana Pítaa miwísé mara'á tamérowana

⁵⁶ iyamó wégonka'a moórá-kisau-arasigo téna Pítaamba takarákéna séna minkwáásígó wesé'o máíwain-ye súwana

⁵⁷ Pítaa séna ímbanifo kemá ímbo awánáúnda-waasin-ye súwana

⁵⁸ kárika'a moóráwigo Pítaamba taawánéna séna wení waásifinkewi óne súwana Pítaa séna kemá ímbaniye súwana

⁵⁹ kárika'a moóráwigo Pítaantafena óraaka séna érai'a sune. Kárírifakewi éna wení kísau-waasifinkewin-ye súwana

⁶⁰ Pítaa séna emó sénda-aai ímba isáúmne súwana kokórigó áái súwana

⁶¹ Fasi'aénkó waeréna Pítaamba awánówana Pítaa Fasi'aénkó simámakon-aai ááka'-maréna miyá siyónka'a káfé'o kokórigó ááimo ímbo siyáindara'a emá kaumbo-íká'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasin-ye sínone siyónka'a mináái ááka'-maréna

⁶² máapa'a kuména áfááraumai ifi'á taráíye.

Ísumba karaánáá'o ánkaraan-aai.

Mátíyu 26:67-68, Mááka 14:65

⁶³ Pítaa ifi'á tówasa Ísunka'o káráwirowi karaánáá'a ankésa tufuwésa

⁶⁴ aúrampa'a ampantasámbá káátamakesa wétufuwesa sésa esáfé sé Maníkómó iyáfasisinkaraiwai únemo séndawi ómpo kemá nááwa tufúnái simásimiyo wésesa

⁶⁵ fí'o-fí'on-aai símai

sáwí'a uwánkaraawe.

Áamáán-óraa'-waasifa'a Ísumbo áí'mae kuráan-aai.

Mátíyu 26:59-66, Mááka 14:55-64, Yóni 18:19-24

⁶⁶ Aafáúmó íyáúsunka'a Yúndaa-waasiti óraa'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé túwaandu urówasa Ísumba áí'maesa íyúwasa

⁶⁷ sésa Maníkómó iyáfasinankaraiwai Káráísitiya'onai simásimiyo suwaná séna simátiména'o é'a ímba kawe'-úmai isánááwe.

⁶⁸ Moórá-aaimo tísai ona'ó é'a ímba simásimenaawe.

⁶⁹ Kemá waási úranko Maníkó fasi'aénkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á iménaumne súwasa

⁷⁰ seyaafá'nánká sésa ewá séwa Maníkón-ááninko úne sénó suwaná Ísu séna é'a sewé súwasa

⁷¹ miwí sésa wesáféna sífó minááísáféta aaifintá maenkéta fí'on-aaimo simánkáámba saafá únda póta ifátá tuwánáúmne siyáawe.

23

Ísumba Páiratimpa'o áí'mae kuráan-aai.

Mátíyu 27:1-2,11-14, Mááka 15:1-5, Yóni 18:28-38

¹ Minááísáfésa misáwífá'á iyáfasinesa Ísumba áí'maesa Rómu-kamani-kawaagon-awi'a Páiratimpa'a wésa

² aai simánkesa sésa minkwáásígó Yúndaa-waasi karo'-áái simátimena miwítí imáyáa símai sáwí'a éna séna Rómu-kamani-aifa-kawaagomba taakisi-óntámbá ímba áméro séna wesáféna séna Yúndaa-waasiti kawáágó é'a Maníkómó iyáfasisinkaraiwai úne siyáaye suwaná

³ Páirati Ísumba áísai ena séna Yúndaa-waasiti kawáágówá ónó súwana Ísu séna é'a séne súwana

⁴ Páirati óraa'-amaan-kisau-waasisafenawe úwoi-waasisafenawe séna minkwáásígó ímba sáwí'a uráisa'a awánáúmne súwasa

⁵ óraaka sésa Káriri-aempaken-kwaasi tirumbá totuwéna minkákémbá Yúndiyaa-aempa'a taména miyá wéiye siyáawe.

Ísumba Érotimpa'a áí'mae kuráan-aai.

⁶ Suwaná Páirati mináái iséna séna Káriri-aempakewiya'iyo súwasa

⁷ ewé mináémpákéwín-iye suwaná imáyáa éna séna Éroti mináémpákén-kawáágó káfé'a maanká'á Yérúsaremu-naopa'a taméraifo ai'maráanana wempá'á wínana wemá isáíniye Páirati simásuwena ai'marówasa áí'maesa Érotimpa'a kuráawe.

⁸ Ayáátáaka'a Éroti Ísuntafesamo sun-áái iséna Ísumba awánaanana ímbo awánáúnda-kisau maína'a awánánae súwasa Ísumba Érotimpa'a kuwaná awánéna aamoí éna

⁹ fí'o-fí'on-tantaatafena áísai úwana Ísu iséna ímba aaimó súmba úwoi mérowasa

¹⁰ óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé mésa Ísumbo simánkón-aai óraaka suwasá

¹¹ Érotiye wení i-wáásiyé Ísumba símai sáwí'a uwánkesa karaánáa'a ankésa óraa'-waasiti unáánkwátói uwánkesa áí'maesa Páiratimpa'a aneká kuráawe.

¹² Ááéma Érotiye Páiratiye aaisambó siyááyamba pósarai minkánáá kawe'-úmai méroyasa Ísumba áí'maesa aneká Páiratimpa'a kuráawe.

Ísumba tufíyana puwínomo siyáin-aai.

Mátíyu 27:15-26, Mááka 15:6-15, Yóni 18:39-19:16

¹³ Kuwaná Páirati óraa'-amaan-kisau-waasiye óraa'-waasiye úwoi-waasiye táántena

¹⁴ séna minkwáási kempá'á té'a sé'a waásiti imáyáa símai sáwí'a wéiye wésewe. Kentúranka'a áísai únana simánkáán-aaigoni áwáu ímba wérais'a awánáúmne.

15 Érotiye áísai úyamba minááígóní áwáu saafá uwááekai úyana ai'maráísasa áí'maesa kempá'á tiyáawe. Tufíyanamo puwínda-i'a ímba uráifo

16 i-wáásí senasá áwiyonku'-násúwéwa'a faú'ankanaumne súwasa

17 Yúndaa-waasi tíyótai moórá-waasi táántowana Páíratí minkwáásí faú'ankowana miwífá'á kúwana Páíratí séna Ísumba faú'ankanae súwasa

18 seyaafá'-wáásí óraaka sésa ímbanifo tufíyana puwínífo Párápásimba faú'ankaao siyáawe.

19 Ááema tuwímbai kámáni-waasiye tíyómbo moóráwigon-awí'a Párápási moóráwigomba tufúwana puwúwasa ándáfa'a ánkawasa sésa Párápásimba faú'ankaao suwaná

20 Páíratí Ísumba faú'ankanae-imayaa éna simátimuwasanifo

21 óraaka'-oraaka sésa aaraa-táiyá'á tufíyana puwíní suwaná

22 Páíratí aneka'á séna nóra-sawira uráiyó. Tufíyanamo puwínda-i'a ímba uráifo i-wáásí senasá áwiyonku'-násúwéwa'a faú'ankanaumne súwasa

23 óraaka sésa aaraa-táiyá'á tufíyana puwíní símae iyún-aaigo Páíratín-aaigomba iyáákowana

24 Páíratí miwí táái iséna ewé séna kemó sentembá oro séna

25 moóráwigomba faú'ankená kámáni-waasi tíyómbo moóráwigomba tufuwúwana puwúwasa ándáfa'o ánkawaimba táántowaimba Páíratí faú'ankená aaraa-táiyá'á tufíyana puwíníye-imayaa untáféna Ísumba i-wáásí tímakaiye.

Ísumba aaraa-táiyá'ó tufúkáan-aaí.

Mátíyu 27:32-44, Máaka 15:21-32, Yóni 19:17-27

26 Timúwasa i-wáásí Ísumbo áí'mae kumbá moóráwigo Sáíríní-naopakewin-awí'a Sáímoni Yérúsaremu-nao'-ampa'a túwasa i-wáásí ta'ótoresá Ísumbo tufíyan-aaraa-tai áúwaata'ankesa sésa Ísun-ánaaemba tiyó suwaná miyá úwasa

27 sáwífa'-waasi Ísumba arááiwa'mae wéguwasa aaresómbá tirumbá uwánkesa imá siyésa ifí'á támaesa arááiwa'mae kuwaná

28 Ísu waeréna séna Yérúsaremu-naopaken-inintono. Ímba kesífi'o tembá kentí iyámpóisafe'e kesáfé-ífi'á taaró.

29 Yérúsaremu-naopa'a sáwí-kanaamo tinda age-íniné ímbo iyámpóímo matinkésamo náambo tímakaan-inine aamoí ésa iyámpóí-iyaimba pó'a inkaisé'a kónaumne sésa aamoí wéowe sénááwe.

30 Minkánáámó tinda kári'-omakowe óraa'-omakontafesawe sésa ááema pukónáífo faiwí'mae kufaráataao sénááwe.

31 Kemá aú-taiyaamba únda pósa sáwí'a wéuwasinkaafó kembiwí aáénkaen-taiyaamba ombá pósa óraa-sawí'a uwátinkanaawe Ísu siyáíye.

32 Ísu súwasa kae'-wáásí sáwí'o urááyan-kwaasiwara'a tí'maesa Ísunkwara'-úmai tínkamonaé sésa tí'maesa

33 mimbáragón-áwí'a a'nónayaantapa'emo supa'á kurésa Ísumba aaraa-táiyá'á tufusésa séfasefa'-arausampa'a kae'-wáásí aaraa-táiyá'á tufúsúmarowana

34 Ísu séna kesifóo maami owíní áwáu ímba awánqresa kembá sáwí'o uwásínkáamba ímba imáyáa e sáwí-meyamba ímbo tímínda sáwí-imayaa maitiyuwaaó súwasa i-wáásí sésa wení unáánkwátói maénae sésa ááfé tíyáananasa nááwamo iyáákaindawi máíníye sésa miyá uwasa

³⁵ waásisomba káá'a karátuwesa mésa Yúndaa-oraa'-waasi karaánáá'a ankésa sésa fi'owi túwa'nai ena Maníkómó íyáfasinankaraiwaimo énamo éna wesáféna wenáú áwa'nai íníye suwasá

³⁶ i-wáásíyé karaánáá'a ankésa ikamó fón-domba maimaésa wempá'á tésa sésa naaó.

³⁷ Yúndaa-waasiti kawáágómó émo e

esáfé enáúma áwa'nai uwo suwasá

³⁸ ááéma aúfái agaimakésa sésa Yúndaa-waasiti kawáágón-iyé sésa agaimái Ísun-a'nónká-táiyá'á mósá makáawe.

³⁹ Mósá márówana sáwí'o uyan-kwáásímó tufúsúmaroyan-kwaasigori moóráwigo Ísumba karaánáá'a ankéna séna Maníkómó íyáfasinankaraiwaimo émo e enáú áwa'nai e kenkáíwará'á súwa'nai uwo súwana

⁴⁰ moóráwigo

séna ímba miyá siyó. Maníkón-áároimo inkaiséra

miyá ímba sésino. Wembó sáwí-meyambo ámentemba kenkáíwará'á miyá wéowe.

⁴¹ Wemá ímba sáwí'o uráiwaimba sáwí-meyamba wéamefo kerái sáwí'o uráuyawinkai sáwí-meyamba uwásínkááwe séna

⁴² Ísuntafena séna Ísuwo ení waásimo kawáá indará'á ken-ímáyááwará'á uwo súwana

⁴³ Ísu séna érai'a simáme sune. Káfé'a kesé'a kawé'-mápá'á iméínone Ísu siyáiyé.

Ísumo pukáin-aai.

Mátíyu 27:45-56, Mááka 15:33-41, Yóni 19:28-30

⁴⁴ Súwana wááwái seyaafá'-áémpá'á tunkwéna aafáúmó taenónka'a tunkúmba

⁴⁵ óraa'-amaan-daumpa'a ampanta-óntámó úmakomba tafááténa kaesé uwágúwana póna Maníkómpá'ó iyíyan-amba wi'marówana

⁴⁶ Ísu óraaka séna kesifóo kesimambá enayáámpimba to'maráúmne simásuwena puwúwana

⁴⁷ i-wáásítí kawáágó Ísumo puwúmba awánéna Maníkón-áwí'a mósá maréna séna érai'a arupíse-waasin-iyé súwasa

⁴⁸ sáwífa'-waasi koawánanaumne sésa túwaandu urón-kwaasi Ísumo puwúmba awánéna tirunkó umbaí tówasa miwítí naaópa'a wété uwasá

⁴⁹ Ísuwe'o nún-kwaasiye Kárirí-aemapakemba Ísumba arááiwa'maesa Yérúsaremufa'o tiyón-inine nénka'a tamésa seyaafá-tántáá'á awánaraawe.

Ísumbo utaráan-aai.

Mátíyu 27:57-61, Mááka 15:42-47, Yóni 19:38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Awánowana moóráwígon-awí'a Yósepi Yúndiyaa-marafa'a Árimátíyaa-naopakewi kawé'-wáásí arupíse úmimo mérowi Maníkó wení waási kawááníníye séna amu'maréna póna Ísumbo tufuwónae sun-kwáásí tááisafena ímba ewé siyáiwai wemá

⁵² Páiratimpa'a téna Ísun-áúma utánáifo simiyó súwana ewé súwana

⁵³ Ísun-áúma aaraa-táiyákémbá tamaimái aú-ampantafimba asááúmaena maimaéna waásimo aúsámakon-ontan-aifimba mámarena waási ímbo makón-aifimba mámarena

⁵⁴ tómbó fáká'maimo to'mayaa un-kánáá Yúndaa-waasi saagon-kánáá kárika'a tíne úntafesa Ísumba utámarowasa

55 Kárírifakembo Ísumbo arááíwa'mae tiyón-inimba Yósepimba arááíwa'mae tésa Ísumbo utámárómba taawánésa
 56 tauwerésa áúra'a máa'ankanae sésa asaa-wiyúm-básáwémbá to'mayaa unká'á saagon-kánáá túwana áamáambo sunten-úmai úwoi méraawe.

24

Ísu pukáimpinkembo íyáfasinkain-aai.

Mátíyu 28:1-10, Mááka 16:1-8, Yóni 20:1-10

1 Saagon-kánáá úwoi mérowana tai'ówasa aafáúmó íyáúsunka'a áúra'a máa'ankanae sésa asaa-wiyúm-básáwémbá to'mayaa úmakom-basawemba maimaésa Ísumbo utámaropa'a wésa

2 awánomba óraa'-ontamba óikakemba é'a fawátukowasa awánésa

3 minóntán-aifa'o íyúmba Fasi'aénkó Ísun-áúma ímba wérowasa awánésa

4 óraa'-imayaa ésa awánomba kae'-wáásiyái tógáyáagayaamo ún-unankwatoi urésarai ewaa'á méroyasa tuwánésa

5-6 táátafesa ésa kífiyowasarai sésarai púwisa'o máánkaraan-ontan-aifimba ímba méraifo íyáfasinena kóuraifo ímba maampímbá ayaafái oro. Wemá Kárírifafa'á úwoimo méronka'a simátímakain-aai imáyáan-oro.

7 Maará siyáíye. Kembá waási úrankomba sáwí-waasi timíyasa sínkamiya'a puwé'a kaumbo-kánáá maisuwé'a íyáfasinanaumne siyáíye suyasá

8 isésa simátímakain-aai tááka'a marésa

9 minóntán-aima tuwésa wésa Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba moórá kumbaimái-waasiye fi'on-kwaasiye mináái kosimátimesa

10 minínímbá moórá Mágátáara-naopaken-ininkon-awi'a Máriaa úwana moórá araamáó Yémisin-anówa úwana moórá Yóána úwasa miwísé'o méron-inimba Ísuni aantá-waasi mináái kosimátímúwasa

11 isésa sésa úwoi karo'-áái sewé simásuwesa úwoi mérowananifo

12 Pítaa íyáfasinena awaantanténa utámakon-ontan-aifimba kogífaena awánómba ampantasámbó kárá'umae máutamankon-ampanta antemba wérowana awánéna kouweréna mindásafena óraa'-imayaa uráíye.

Éméyási-nao'-ampa'a Ísumbo awánaraayan-aai.

Mááka 16:12-13

13 Minkánáá Ísuni waásifinkemba kae'nárai Éméyási-naopa'a kóyae siyáíye. Mindáópa Yérúsaremufa'a ayáátáákakaamba wérowasarai Éméyási-naopa'a kóyae sésarai Yérúsaremufa'a tuwésarai aampa'á wéwesarai

14 Ísumbo éwiyon-aai símaesarai wéguyana

15 Ísu ewaa'á téna minkáé'náraise'a kúwasarai

16 awánoyana Maníkó túramba kumeu'á uwátinkowasarai ímba awíyéraaseraamba uyaná

17 Ísu séna nóin-aaiya aampa'á símae wégoyo súwasarai minká'á komésarai tirunkó sáwí'a úwasarai

18 moóráwígon-awi'a Kíríyópási séna káfé-kanaa Yérúsaremu-naopa'a tóso ésa paápé uráin-tantaa'a awánaraafo eyáá ina awánaraano áísai ena súwana

19 Ísu séna nóina'iyo súwasarai mindárai sésarai Ísu Násaretifakewintafekai súye. Maníkón-aai siyáíwai Maníkón-aúranka'a fasi'aén-kísáú maéna fasi'aén-áái simásímísata ísaraumne.

20 Kentáási

óraa'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye Ísumba tufuwíyanesa Rómu-kamani-waasigomba áméwana ewé sisasá aaraa-táiyá'á tufúwówana pukáíye.

²¹ Kesáá Ísareri-waasisa sêta kentáási kawáá-í'a éna Rómu-kamani-waasi íyáákainiye siyáundasa tufúwówana pukáíye. Moórá-aaiwara'a wéraiye. Tufúwówana pukáimba kaumbo-kánáá maisukáíye.

²² Tuwímbai-inimbo simásímén-aaisa sáátafeta úne. Káfé'-aafayaara'a ááéma utaráapa'lo kombá

²³ wenáú ímba wéraisasa koawánésa kouweré tésa sésa wíyómpakendarai tuwánáúnasaraí sésaraí pukáimpinkemba íyáfasinkaiye séye tasewatá

²⁴ kentááfínkémbá tuwímbai utámakaapa koawánaawana minínímbó sentembá miyá éna ímba wéraisasa awánaawe suyaná

²⁵ Ísu sêna sáwí-imayaawara'a óye. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaawi agaimarésa siyáan-aaisafekai ímba ááéma érai'e séye.

²⁶ Maníkó íyáfasinankaraiwaimba áí'lo índa-i'a uwánkaiyambanifo sámó kain-áémpá'á iméiniye miyám-biyan-aai Maníkó siyáíye.

²⁷ Maníkón-aai aúfáífinkemba wentáfésa siyáan-aagioni áwáu simátímakaiye. Mináái Mósesé agaimaréna siyáin-aaiwara minkákémbá Maníkón-aaimo siyón-kwaasi agaimarésa siyáan-aaiwara'a simátímakaiye.

²⁸ Simátimuwasaraí kuyan-dáókoni ewaa'á kuyaná Ísu kóyáákuwasaraí

²⁹ mindárai ta'ótoresaraí óraaka sésaraí kumeupá nó'waamban-ifo kesékai méraao suyaná mindáraise'a naaúmpa'a iména

³⁰ tómbá náíyanesa uwaná tómbá maisoréna Maníkómpá súwi sêna tafámbai timúwasaraí

³¹ awánésaraí Ísumba awíyéraase uyaná áwiyokuwasaraí

³² sésaraí aampa'ó túyanamo Maníkón-aai aúfáífinkemba simásímísanaraí sirunkó óraa'-aamoin-iye siyááye.

³³ Mináái simásuwesaraí íyáfasinesaraí kouwerésaraí Yérúsaremu-naopa'lo tuyambá Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba moórá kumbaimái-waasiye fí'on-kwaasiye túwaandu urómba tuwánoyasa

³⁴ miwí sésa érai'a Fasi'aénkó pukáimpinkemba íyáfasinena Sáímonimpa'a paápé isaná awánaraiye suwasarái

³⁵ mindárai aampa'ó kuyan-áái simátimesaraí sésaraí tómbá tafámbai símísakai Fasi'aénkómbá awíyéraase uráuye siyááye.

Ísuni waási wembó awánaraan-aai.

Mátíyu 28:16-20, Mááka 16:14-18, Yóni 20:19-23

³⁶ Mináái suyaná Ísu paápé éna miwítí afufumpimbá ména aáno úmai méraaro súwasa

³⁷ inkaisésa waántá sewé sésa táátafesa uwaná

³⁸ Ísu sêna ímba táá'a íno. Ímba kae'-ímáyáámó íyamba

³⁹ siyáánarumpin-afiye sísamaifin-afiye awáné'a kentáfé'a wén-iye seró. Waántá-waasi ama'wára ayáántánkwara'a ímba wéraifo kembá úwoi wéraifo suwáné'a sine'á ta'ótóráaro

⁴⁰ Ísu simásuwena ayáánarumpin-afiye aísamaifin-afiye aráátimuwasá

⁴¹ óraa'-aamoi ésa táátafesa ésa óraa'-imayaa uwaná waántán-iye sefó sêna Ísu náíyan-tomba makáao tísai ena súwasa

⁴² agaimakóm-bofaa'a ámúwana

⁴³ maimái túranka'a naráíye.

⁴⁴ Násuwena simátiména sêna kesé'lo úwoimo maéwándara'a maará siyáumne. Kentáféna Mósesé agaimaréna siyáin-aaiye Maníkón-aaimo siyón-kwaasi agaimarésa siyáan-aaiye imá agaimarésa siyáan-aaiye érai'a paápé íniye simátímakaumne.

⁴⁵ Maníkón-aai aúfáífinkemba kawé'-úmaimo isáiyantafena miwítí imáyáa kawé'á uwátínkaraiye.

⁴⁶ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkómó iyáfasinankaraiwaimba áí'o índá-i'a uwánkaiyana puwíndanifo kaumbo-kánáá maisuwéna iyáfasinainasa

⁴⁷ wení fasi'aénkwará'á mésa aifa'á Yérúsaremu-naopa'a simátimesa minkákémbá fí'o-fí'om-barafaken-kwaasi mósimatim-besimatin-esa sésa kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá tíyana kentí sáwí-imayaa maitiyuwáíníye agaimaréna siyáíye.

⁴⁸ Awánaan-aai simátíma'mae koró.

⁴⁹ Kesifo óraaka'a séna tíméndawimba ai'maráanana kembiwísé'a kumbéiniye. Yérúsaremu-naopa'a méraiya kempímbá kumbéna wíyómpake-fasi'aemba timína'a awánaan-aai simátíma'mae koró Ísu siyáíye.

Maníkó Ísumba aiyówanamo iyáin-aai.

Mááka 16:19-20, Aantá-waasi 1:9-12

⁵⁰ Simásuwena Ísu tí'maena Yérúsaremu-fa'a tuwéna Pétáni-nao'-ewaa'a koména ayáántamba aasumí'a uwátínkaraiye.

⁵¹ Uwátinkowana Maníkó aiyówana wíyómpa'a iyúwasa

⁵² Ísun-imayaa ésa áwí'a mósá marésa tirunkó óraa'-aamoi úwasa kouwerésa Yérúsaremu-naopa'a tésa

⁵³ aasiyaasi-kánáá óraa'-amaan-daumpa'a iyésa Maníkón-áwí'a mósá makáawe.

Rúku kemó súnda-aai tai'áíye.

Yóni

Ísu wíyómpa'a iyówana kaumbo-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna Yóni Ísun-aai agaimakái. Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Yóni séna Ísun-aaisafesa érai'e síwae séna maarán-áái agaimakáiyé. Maníkón-ímáyáámá aráátimindawi marapá'á ma'ánkaraimba wemá Ísun-iyé. Yóni séna wemá Maníkón-aaigon-iyé siyái. Ísu Maníkón-ááninko sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba awásiyukaiwain-iyé síyantafena Ísu kawé-kísáú ímbo awánaron-kisau maiyái. Tuwímbai wenááisafesa érai'e sésa wení aampa'á arááíwáéwasa tuwímbai karo'é sésa símai sáwí'a uwánkaraawe. Ísu Maníkómpá'ó iyíyan-amba éna éraikoni áwáuma éna maé'mae'o íyawini áwáuman-iyé-aaisafesa érai'e sewí Ísu aúí'a úmai maé'mae'a íyani'a wéuwatinkaiye. Aúí'a úmai maé'mae'o wéowini áwáuma ísáaro. Miyán-áái Yóni agaimakáiyé.

¹ Áwáura'a maramá ímbo wéronka'a Maníkóní imáyáama aráátímíwaima wenáwí'a Maníkón-aaigon-iyé. Maníkón-aaigo aasiyaasi ména Maníkóe ména wemá Maníkó póna

² áwáura'a Maníkón-aaigo Maníkóe ména

³ seyaafá-tántáá'á úmarowana Maníkó imáyáa amúwana seyaafá-tántáá'á minkánáa paapé uráin-tantaa'a úmakaiye.

⁴ Maníkón-aaigo waásimo maé'mae'o íyawini áwáuman-iyé. Miyáumai wemá waásifimba sama kátinkena

⁵ kumeu'ó in-áémpá'á sama kaisaná kumeu'ó í-tántáákómá sámó kain-tántáákómbá ímba íyáákéna kumeu'á uwánkaraiye.

⁶ Moóráwigon-awi'a Yóni mérowana Maníkó ai'maréna

⁷ sámó kain-áái maimaé seyaafá'-wáásífá'á winasá mináái isésa sésa érai'a Ísu Káraísitima waási sama kátínkáíwain-iyé síwae súwana

⁸ Yóni wemá ímba sámó kátínkáíwai póna sámó kátinkaindawin-aa maimaéna kuráiyé.

⁹ Maníkón-aaigoma seyaafá'-wáásífímbá sama kátínkáíwain-iyé. Yóni simátímakonka'a Maníkón-aaigo marapá'-wáásífímbá kumpaapé uráiyé.

¹⁰ Maníkón-aaigo maramá úmakena marapá'á kumbérowasa marapá'-wáási wení áwáuma ímba kawé'-úmai awánaraawe.

¹¹ Wenamáápa'a kumbérowasa wenamááraa ímba aaweyáa uwánkówasa

¹² tuwímbai aaweyáa uwánkesa wenááisafesa timankúnkúmba ésa Maníkómpákémbá kunkáiyé suwaná póna miwísáféna séna Maníkóní iyámpóísomban-owe siyáiyé.

¹³ Waási kentí imáyáafinkeni'a úmai wématinkaafó Maníkóní iyámpói ímba miyáumai Maníkóní iyámpóíyaani'a wéowe. Maníkó wení imáyáafinkembo uwátínkáimba pósa Maníkóní iyámpóíyaani'a wéowe.

¹⁴ Maníkón-aaigo waási úkéna marapá'á ména kentááfímbá mérowata awánaraumne. Farumó

í-tántáá'wára arupísemo í-tántáá'wára'á wempímbá sáwífa'a wéron-kwaasi póna sámó kainkwára'-wáási úwata awánaraumne. Afowámá ááninkomba kímborawigomba póna sama amúwana misáwára'á mérowata awánaraumne.

15 Yóni wentáféna seyaafá'-wáásí simátimena séna kembá ímbo masínkaronka'a kesínaembo tındawi wenónkáámbá paápé uréna ména póna kembá íyáákaraiye siyáunda-aai minkwáásísáfé'a siyáumne siyáíye.

16 Farumó í-tántáá'á wempímbá sáwífa'o wérarwai póna kentáá kawé'á wéuwasinkamaena wéwiye.

17 Naaófá'á Maníkó Mósesemba ai'maréna séna kesí áamáamba simátimiyo siyéna ánaaemba Ísu Káráisitimba ai'maréna séna farumó í-tántáá'é arupísemo í-tántáá'é mútimiyo siyáíye.

18 Naaófá'-naofa'e káfé'e marapá'-wáásí Maníkón-ane'á ímba awánaraambanifo kímborawigo ááninkoma wesé'a ména mimbórái'a úmai ména póna kentáá wéaraasimiye.

Yóni nombó maitínkaraiwain-aai.

Mátiyu 3:1-12, Máaka 1:7-9, Rúku 3:15-17

19 Yérúsaremu-naopakemba Yúndaa-kawaa-waasi áamáán-kisau-waasiye Rífáin-andafaken-kwaasiye ti'márówasa Yónimpa'a tésa áísai esa sésa emá nááwa'ono suwaná

20 Yóni ímba umémpa'a tuwómba afora'á séna Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráisiti ímba kemá úne súwasa

21 sésa emá nááwa'o. Íráiyaa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaiwaiya'ono suwaná Yóni séna ímbaniye súwasa miwí sésa naaófá'á Maníkó séna kesáái simátimindawi Móseseraan-kwaasi ai'maráanana kumíníyemo siyáimba wemá ewá'ónó suwaná Yóni séna ímbaniye súwasa

22 miwí sésa nááwa'ono simásimiyo. Simásímínda-aai si'mákaawisa kosimátimeno suwaná

23 Yóni simátimena séna Maníkón-aai simátímakowin-awi'a Áísáya naaófá'á agaimaréna séna

máásai-marafa'a moóráwigo ména aaemáiyakemba séna Fasi'aénkóní aambá wi'ankáiyamba wení aambá arupíse íyana minámpá'á wíno

siyáimba mindá kemá úne Yóni súwasa

24 taáísai-un-kwaasifinkemba tuwímbai áamáán-kawaa-waasi miwí

25 Yónimba áísai esa sésa emó sémó Maníkómó íyáfasinankaiwai ímba kemá úne. Ímba kemá Íráiyaa úne. Maníkón-aaimo simátimindawi Móseseraan-kwaasi ímba kemá úne. Emó siyáandanifo nóintafewa nombá wémaitinkaano suwaná

26 Yóni séna kemá non-aantemba wémaitinkaunana kentí afufumpimbó moóráwigomo méraimba ímba wéawanaamba póna

27 ánaaembo kesínaenka'o tındawi wemó aaimó síndara'o kemó sendá sáwí'an-íye. Wení kísauwo wémaundasafe'a kemá úwoi-waasi úne Yóni siyáíye.

28 Yóndani-nonkoni menáípá'á Pétáni-naopa'a Yóni nombá wémaitinkowasa áísai uwaná Yóni mináái simátímakaiye.

Ísun-aai Yóni simátímakain-aai.

29 Simátimena aafáyáaraamba Ísumo túmba Yóni awánéna simátimena séna kentí sáwí-imayaasafesa ísámai sipisípi-araa'o tufú'maimo Maníkómbó ámentemba wétin-kwaasi seyaafá'-wáásítí sáwí-imayaasafena ísámai maitiyuwáíndasafena póna puwíníye. Mindásafena Maníkó ai'maráísana kúmimba póna puwíníye.

³⁰ Kembá ímbo masínkaronka'a kesínaaembo tíndawi wendónkáámbá ména kembá íyáákaraiyemo siyáunda-aai minkwáásísáfé'a siyáumne.

³¹ Maníkómó íyáfasinankaiwain-aai isé'a nááwantafesawa séo siyáunda isa'á nombá wémaitinkaunda pósa Ísareri-waasi wembá kawé'-úmai awánánááwe Yóni siyáiyé.

³²⁻³⁴ Yóni awánaron-aai simátimena séna Maníkómó íyáfasinankaraiwaintafe'a sé'a nááwa'iyomo siyáunda wíyómpakemba Maníkóní ámútanko mááufu'-numagoraamba úmaena wenane'á kumbérais'a awáné'a sááka'a makáunda póna Maníkó si'mákaiwai séna nombá wémaitinkenana kesí ámútanko moórá-waasigon-ane'á kumbaína emá awáné sé Ufaen-ámútánkó tirumpimbá óraa'o uwátinkaindawin-iyé siyáin-aai sááka'o makáundara'a póna miyámó

imbá awáné'a simátimé'a sune. Wemá Maníkón-ááninkon-iyé Yóni siyáiyé.

Énduruwe Pítáae'a Ísumbo arááiwakaayan-aai.

³⁵ Simátimena aafáyáaraamba Yóniye wení kísau-waasiyaiye méresa

³⁶ Ísumo kúmba awánéna uwaná Yóni séna minkwáási Maníkó ai'mákain-kwaasi póna seyaafá'-wáásítí sáwí-imayaasafena ísámai puwíníye. Kentí sáwí-imayaasafesa ísámai sipisípi-araa'o tufú'maimo Maníkómbó ámentemba seyaafá'-wáásítí sáwí-imayaasafena ísámai puwíníye súwasarai

³⁷ mindárai isésarai Ísun-ánaaemba arááiwáúyana

³⁸ Ísu faé'mai métuwanena séna nóintafekaiya'oyo súwasarai miwí tááifinkemba sésarai Raapaiyo nááfara méraano waé'mai sésarai óraakoo nááfara méraano suyaná

³⁹ Ísu séna taawánaakaiyo súwasarai wesé'a kuyambá mindáúmpá'á koméresa aafáúmó taenónka'a koméraawe.

⁴⁰ Yónimo siyáin-aai iséna Ísumbo arááiwakon-kwaasi moóráwigon-awi'a Énduru wemá Sáimoni Pítaan-áfáko

⁴¹ aifa'á awaaó ayaafái úmai awánéna séna Maníkómó íyáfasinankaraiwai Mésíyaa mérais'a awánaraumne siyáiyé. Mésíyaawe-awi'a waé'mai Kíríki-waasi-taáifinkemba Káraísitiye sembá mináwíkóní áwáuma Maníkómó íyáfasinankaraiwain-iyé wésewe.

⁴² Sáimonimba áí'maena Ísumpa'a tuyaná Ísu awánéna séna Yónin-ááninko óne. Enáwí'a Sáimoniye. Moórá-awi'a Pítaawe simánkaumne Ísu siyáiyé. Miwí tááifinkemba Pítaawemo sembá óraa'-ontankowe wésewe.

Fírípiye Nátániyeriye Ísumbo arááiwakaayan-aai.

⁴³ Aafáyáaraamba Ísu séna Káríri-aempa'a kónae séna Fírípimba ayaafái úmai awánéna séna kembá sirááiwauwo siyáiyé.

⁴⁴ Wemá Pétésáitafakemba Éndurunte Pítaanteti naaópaken-kwaasin-iyé.

⁴⁵ Fírípi Nátániyerimba ayaafái éna séna Mósese Maníkón-aai aúfáifimba agaimarówasa Maníkón-aai simátímakowiye aúfáifimba agaimarésamo siyáan-kwaasigonta awánaraumne. Wemá Násareti-naopakemba Yósepin-ááninkon-awi'a Ísun-iyé súwana

⁴⁶ Nátániyeri séna kesáámó súndasa Násareti-naopakemba ímba kawé'-wáásín-iyé wésune súwana Fírípi séna taawánaao súwasarai

⁴⁷ kuyambá Ísu Nátániyerimba awánéna séna maandá érai'a Ísareri-waasigo éna ímbo karo'-ímáyáámó wéraraiwai wétiye súwana

⁴⁸ Nátániyeri áísai ena séna nóra úmaiya kesí imáyáa suwánéwa sénó súwana Ísu séna Fírípi ímbo áántarainka'a ení naaópa'a piyáí-áwáura'a méraana'a kesí imáyáafinkemba awánaraumne súwana

⁴⁹ Nátániyeri séna óraakoo emá Maníkón-ááninko e Ísareri-waasi kentáásí kawáágó óne súwana

⁵⁰ Ísu séna piyáí-áwáura'a méraana'a kesí imáyáafinkemba awánaraumne súndasafe kentáfé sé érai'e Maníkón-ááninko óne wésene. Ení naaópa'a méraana'a imáyáafinkembo awánaraundasafe sénda po mintántáákómbó iyáákainda-tantaa'a ánaaemba awánáínone.

⁵¹ Érai'a simátime'a sune. Wíyómpa'a kampúaran-tawaai tuwínkaa'a ínasa wíyómpakemba waási úranko kumpaapé uráundawifa'a wíyómpaken-kisau-waasi iyé-kunke íya'a tuwánánááwe Ísu siyáíye.

2

Ísu non-úramba wáíni-nombo waé'makain-aaí.

¹ Aúnkáraamba Káríri-aempa'a Kéna-naopa'a túwaandu urésa aaré wétó'waai-esa Ísun-anówa komérowasa

² Ísune wení kísau-waasiye táántowasa komérowasa

³ ándá-aran-domba nowaná tai'ówana Ísun-anówa Ísuntafena séna ándá-aran-domba tai'áíye súwana

⁴ Ísu séna kesí kísausafe ímba simásimiyo. Seyaafá'nánká'ó kesí áwáumo suwánáíyan-kanaa ímba tiyáíye súwana

⁵ Ísun-anówa kísau-waasisafena séna simátimindantemban-oro siyáíye.

⁶ Yúndaa-waasi tiyáámbo non-kwíyúmba mindásafena afa'mórée óraa-sawema wérowana

⁷ Ísu kísau-waasisafena séna misáwéfímbá nombá fatímai ówitaaro súwasa fatímai ówitamarowana

⁸ Ísu séna tuwímbai-nomba umaé'a tónká'ó káráwiyaiwaimba mááméro súwasa miyá uwaná

⁹ mindómbá ándá-aran-domba urówana tónká'ó káráwiyowi néna séna nááfaken-dona'iyomo súmba kísau-waasi Ísun-aaí isésa awánaraawe. Nááfaken-dona'iyó séna aaremó maún-kwaasigomba áántowana túwana séna

¹⁰ seyaafá'-wáásí aifa'á kawé'-ándá-arán-dómbá tíméwasa násúwááwasa úwoi-anda-aran-domba wétimewe. Emá ímba miyá óndarakemba ánaaemba kawé'-ándá-arán-dómbá wésimene siyáíye.

¹¹ Káríri-aempa'a Kéna-naopa'a Ísu minkísáú-wáámé'á úmba wení fasi'aémbá aráátimuwasa wení kísau-waasi awánésa timankúnkúmba ésa sésa Maníkómpákémbá kunkáíye siyáawe.

¹² Minkákémbá Ísuwe anówawe mináfáráwáínónndaawe wení kísau-waasiye miyáumai-waasi Kápaneamu-naopa'a kárika'a kumbéraawe.

Ísu óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-aaí.

Mátíyu 21:12-13, Máaka 11:15-19, Rúku 19:45-46

¹³ Naaófá'ó Maníkó Yúndaa-waasi tíyótimo í-tánón-kánáá tóso ún-kanaama ampáámbá wéunka'a Ísu Yérúsaremu-naopa'a wéna

¹⁴ óraa'-amaan-daumpa'a iyúmba mifá'á waásisomba mésa Maníkómbó amíyantafesa purumakawé sipisípiye mááu'fu'-numawe wémeyambaresa áamáán-dankoni óntamba wémeyanesa mérowana Ísu tuwánéna

¹⁵ ándásamba ufántuwena mindásamba purumakawé sipisípiye tusú uwásuwena áamáán-dankoni óntambo méyámbárón-kwaasiti taaremá tawísísuwena

¹⁶ mááufu'-numamo méyámbárón-kwaasisafena séna maimaé'a kóro. Ke-sifoní naaúmpa'a ímba maaketí márémba maimaé'a kóro Ísu súwasa

¹⁷ wení kísau-waasi awánésa sésa naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Maníkóo ení naambá sáwí'a ofó sé'a óraa'-imayaa wéune agaimaréna siyónka'a pósa mináái wení

kísau-waasi tááka'a makáawe.

¹⁸ Yúndaa-kawaa-waasi Ísuntafesa sésa nóin-kwaamera inatááwá awánéta séta Maníkó fasi'aémbá ámakaintafema óraa'-amaan-daumpa'a miyá ónesa sénaumne suwana

¹⁹ Ísu séna maanáamáán-dámbá tawísísuwewa'a kaumbo-kánaárá'á úmaranaumne súwasa

²⁰ sésa maanáamáán-dámbá ayáátááka'a 46 aatai maisuwésa úmakaan-damba isamá emá sé kaumbo-kánaá úmaranaumne wésene sumbánifo

²¹ mindá áamáán-dantafenamo siyáimba wení áúsafena siyáíye.

²² Ánaaemba pukáimpinkemba Maníkó Ísumba íyáfasinankonka'a wení kísau-waasi mináái tááka'a marésa sésa Ísu siyáin-aaí érai'-aaí siyáimbaniye sésa Maníkón-aaí aúfáífinken-aaí érai'-aain-íye siyáawe.

²³ Naaófá'ó Maníkómó Yúndaa-waasi tíyótaimo

í-tánón-kánaárá'á Yérúsaremufo'a Ísu fí'o-fi'on-kisau kawé-kísáú maúwasa waásisomba awánésa Ísuntafesa sésa érai'a Maníkómpákémbá kunkáíye sumbánifo

²⁴ Ísu waási tirumpimbá awánéna séna mináái kentáfésa ímba tirumpinkémbá wésefo tuwesaraí kembá uwásinkanaawe séna

²⁵ waási ímba simámun-aaifinkenban-ifo wemá waási tirumpimbá awánarontafena Ísu mináái siyáíye.

3

Níkótímási Ísumbo áísai uráin-aaí.

¹ Moóráwigo áamáán-kawaa-waasi Yúndaa-waasiti kawáágón-áwí'a Níkótímási

² moórá-no'waamba Ísumpa'a téna séna óraakoo Maníkón-aaí simásimíndasafena embá ai'maráísama taméeraanata awánaraumne. Maníkómó embó fasi'aémbó ímbo ámakainkaka'a fí'o-fi'on-kawe-kisau ímba kanaa'á maésino súwana

³ Ísu séna érai'a simáme'a sune. Ímbo aneka'ó aúraan-úmaimo matinkáíyawimo ésa Maníkóní nombara ímba maénááwe súwana

⁴ Níkótímási séna óraa'a uwáguraafo nóraumaiya aúí'a ónaao séna tinóisai tirumpimbá ímba aneká komaiýasa matinkánaáwe súwana

⁵⁻⁶ Ísu séna érai'a simáme'a sune. Waásimo matinkáámba mindá waásin-fo Maníkóní ámutankomo uwátínkáimba mindá Maníkóní ámutankowara'a aúí'a wéowe. Ímbo nonkwára Maníkóní ámutankowara'o aúraani'o úmaimo méraiýani'o uwátínkááwi Maníkómó kawáánipa'a ímba méranaawe.

⁷ Aneka'á aúraan-úmai matinkáíníyemo sunda-aaisafena ímba áá'a íno.

⁸ Maarán-áái imáyáan-uwo. Fiyúndágo wení imáyáafinkemba wéwisasa ane'á ímba wéawanesa sésa nááfakena nááfara wéwiyo wésewe. Miyámó intembá Maníkóní ámutanko miyaráán-úmai waási wéuwatinkaiye súwana

⁹ Níkótímási séna nóra énewa miyá íníyo súwana

¹⁰ Ísu séna Ísareri-waasifimba aaí wésimatimendawi óndanifo mináái ímba isááne.

¹¹ Érai'a simáme'a sune. Kesáámó awánaraunda-tantaa'e ísaraunda-tantaatafeta wésimatimunda isa'á ímba wéisaawe.

¹² Miyá wéon-tantaa'e marapá'ó wéon-tantaatafe'o wésimamunda ímba érai'e séndanifo wíyómpaken-tantaatafe'o simáméndamo e nóra séwa érai'e sínono.

¹³ Ímba wíyómpa'a iyésa kunkáafo keyáá wíyómpakemba kunké'a kumpaapé uráundawi wíyómpaken-tantaa'a kanaa'á aráátimune.

¹⁴ Naaófá'á Mósesé óntamba iyaankafayaambá úmai taaiya'ó mósá marówasa puwónaesamo un-kwáási awánésa ímba pukáawe. Miyámó uráintemba kembá waási úranko kumpaapé uráundawimba sínkambai aaraa-táiyá'á mósá maráiyamba pósa

¹⁵ kesááisafesamo timankúnkúmbo iyawimo ésa aúí'a úmai aasiyaasí maé'mae'a ónááwe Ísu siyáíye.

¹⁶ Maníkó marapá'ó méraan-kwaasisafena áfááraumai aruntaféna éna póna wenáánimba kimborawigomba ai'marówana kunkáimba pósa wenááisafesamo timankúnkúmbo iyawi waásimo méraawini áwáuma Maníkóni némpa'a ímba maé'mae'a ónááfo wení ewaa'á aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

¹⁷ Marapá'-wáási aaifimbá maitinkaaó séna Maníkó ááninkomba ímba ai'marówana kunkáifo marapá'-wáási sáwí-imayaafimbo méraawi kuntí'mai kawé'-ámpá'á métinkaaó séna Maníkó ááninkomba ai'marówana kunkáíye.

¹⁸ Maníkó ááninkon-aaisafesa timankúnkúmbo iyawi ímba aaifimbá maitinkáínifo ímbo timankúnkúmbo iyawi é'a aaifimbá maitínkaraiye. Maníkóni kimbora-aaninkon-aaisafesa ímbo timankúnkúmbo wéiyawisafena é'a aaifimbá maitínkaraiye.

¹⁹ Sámo kátínkáíwai marapá'á kunkáimbanifo waási sáwí'a wéesa pósa kumeu'ó

in-áémpátáfésa imáyáa ésa sámo kátínkáíwaifa'o ímbo tentáféna aaifimbá maitinkáíníye.

²⁰ Sáwí'o wéowi sámo kátínkáíwaintafesa ímba wétinkaisasa kesí kísau paapé ifo sésa ímba sámo kátínkáíwaifa'a tawémaewe. Sáwí'o owí miyá wéofó

²¹ arupísemo owí sámo kátínkáíwaifa'a taméraamba pósa Maníkómó sintembó ombá wétuwanaawe.

Yóni Ísun-aaimo simátímakain-aaí.

²² Minkákémbá Yúndiyaa-aempa'a Ísuwe wení kísau-waasiye komésa nombá wémaitinkowana

²³⁻²⁴ minkánáará'á Yónimba ándáfa'a ímba máánkaronka'a Ínóni-aempa'a Sérími-naokoni ewaa'-nónaumpa'a Yóni ména sáwífa'-nomba wéropa'a mérowasa waásisomba tóso uwaná Yóni nombá wémaitinkowasa

²⁵ Yónini kísau-waasisonte moórá Yúndaa-waasigo-iyaise mésa nombó maitínkón-aaisafesa wesimán-kwesiman-esa

²⁶ Yónini kísau-waasisomba wembá tasímámesa sésa óraakoo Yóndani-nonkoni menáípa'ó esé'o máíwaimba wenáwí'o mósá maráándawimba wemá nombá wémaitinkaisasa sáwífa'-waasi wétoso owe suwaná

²⁷ Yóni séna Maníkómó tímísasamo ombá mindá miwínén-íye.

²⁸ Kemó siyáunda Maníkómó iyáfasinankaraiwai ímba kemá úmpo si'marówa'a wení aifa'á tiyáumnemo siyáunda-aaí ísaraawe.

²⁹ Maarán-áái imáyáan-oro. Aú-ininkomo awaaikómpá'ó tisanamá awaaikó amááraasombo aamoimó onten-úmai Ísumpa'a tewa'á aamoí wéune.

³⁰ Wemá óraa'-waasi imbá póna wenáwíko íyáákainifo kemá kári'-waasi únda póna kesúwíko kumíníye Yóni siyáíye.

³¹ Wíyómpakewi seyaafá'nánká íyáákaraiye. Maankákén-kwáásí marapá'-wáásí póna marapá'ó wéon-tantaatafesa wésefo wíyómpaken-kwaasi íyáákarain-kwaasi póna

³² awánarain-tantaa ísarain-tantaatafena sisasá ímba ísáámbanifo

³³ wenááísafesa érai'e sewí sésa Maníkó érai'-aaigoni áwáun-íye sisasá tuwánésa sésa Maníkó érai'-aaigoni áwáun-íye wésewe.

³⁴ Maníkó ai'mákaiwaimba wení ámútamba ámakaimba póna Maníkón-aaí wésisasa minááísáfésamo érai'emo sewí sésa Maníkó érai'-aaigoni áwáun-íye wésewe.

³⁵ Maníkó afowámá éna ááninkomba arumbá aména séna seyaafá-tántáá'á kawáánúmai káráwiyuwo siyáíye.

³⁶ Ááninkon-aaisafesamo timankúnkúmbo ésamo wesé'o kááísamaimo mérai yawi aúí'a úmai maé'mae'a ónááfo wenááimo ímbo ísáamaimo kawé'ó íyawí ímba aúí'a úmai mérewana Maníkóní áyánko miwísé'a aasiyaasí waé'wae'a isasá méraawe.

4

Sámériyaafaken-ininkon-aaí.

¹⁻³ Yóni nombó maitínkáín-kwaasi Ísumo maitínkáíwai kóyáákaraiye. Énifo Ísu ímba maitínkaraifo wení kísau-waasi maitínkaraawe. Yónimo maitínkáín-kwaasi Ísumo maitínkáímba kóyáákamai-waasi maitínkáín-aaí amáán-kawaa-waasimo ísón-aaí Ísu iséna Yúndiyaa-aempa'a tuwéna aneka'á Káíriri-aempa'a kónae séna

⁴ Sámériyaa-ampa'a kónae séna

⁵ kúmbe Sámériyaa-aempa'a Sáíkaa-naopa'a naaófá'ó Yékopumo ááninko Yósepimbo ámakom-barama ewaa'á wéron-daopa'a kúmbe

⁶ Yékopu nombó uwínenamo u'makóm-bai'a wérowana aampa'á kúwana Ísumba awesaraí úwana mimbáíká'á wááwái komérowasa

⁷⁻⁸ wení kísau-waasi tómbá méyánónae sésa naaópa'a kuwaná Sámériyaa-ininko nombá uwínena túwana Ísu séna nombá usimiyó súwana

⁹ minínínkó séna emá Yúndaa-waasi ómpo kemá Sámériyaa-inimba úmpo ímba nombá usimiyó siyó siyáíye. Yúndaa-waasiye Sámériyaa-waasiye ímba moórá-anafinkemba wénaafo ímba nombá usimiyó siyó súwana

¹⁰ Ísu séna Maníkómó kanaán-úmaimo amínda-tantaa'a ímba awánaraane. Nombá usimiyómó súnda-waasigosi áwáuma ímba suwánáanda-waasi úne. Kesí áwáumo suwánáandawiyaantasi aasiyaasimó maé'mae'o on-dómbá simiyó séna'a amúsino súwana

¹¹ minínínkó séna maandómbá káúnkáúmpá'ó kunkwérimba náán-anafina aasiyaasimó maé'mae'o on-dómbá uwínono.

¹² Kentáá síwá'nágo Yékopu maandóm-bái'á u'maréna wení sipisípiye wení akúnté'o tímakaimba isasá maandómbá wénaawe. Kemó súnda emá tímínda-nonko Yékopumo tímakain-donkomba ímba íyáákainiye wésune súwana

¹³ Ísu séna maandómbó wénaiyawimo éna aneka'á nontáféna tinkáínífo

14 kemó tíménda-nombo náíyawimo éna ímba aneka'á nontáféna tinkáíniye. Kemó tíménda-nombo náíyawimo éna tirumpimbá nonaumpinkémbó íyáúsenamo intenkáámbá ínasa pósa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe súwana

15 minínínkó séna emó sénda-nomba símína'a naananá nontáféna ímba sinkáína'a ímba maampínkémbá tauwóno súwana

16 Ísu séna enawaaikómbá koáántamae tiyó súwana

17 séna kesuwaaí'íyaimba úne súwana Ísu séna emá érai'a séndamanifo

18 séfataase-wamba maiyé miwísé'o maénda isamá káfé'o minkwáásígóe'o emó méraanda ímba enawaai'á isamá pó érai'-aai simásimene súwana

19 minínínkó séna kemó imáyáamo únda Maníkón-aai simátimendawi óne.

20 Sámériyaa-waasi kentáá síwá'ná sésa maanómáká'á Maníkón-imáyáá mósá máráaro siyáawa'a kembiwí Yúndaa-waasi sé'a Yérúsaremu-naopa'a Maníkón-imáyáá mósá máráaro wésewe súwana

21 Ísu séna kemó sendamá érai'e siyó. Moóra-kanaamo tinda ímba maanómáká'wára Yérúsaremu-naopa'wara'-aantembanifo seyaafá'-náópá'wára'á kesifon-imáyáá mósá maránááwe.

22 Kembiwí Sámériyaa-waasi wen-imáyáá máráámbanifo wení áwáuma ímba awánare'a wéowe. Yúndaa-waasisa wen-imáyáá mósá maréta wení áwáusa awánaraumne. Maníkó séna moóráwigo sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkanae síndawi Yúndaa-waasifinkemba paápé íniye siyáíye.

23 Kesifo séna ken-imáyáámó mósá maráiyamba ímba tóikakemba sé'a érai'a tirumpinkémbá ken-imáyáá mósá máráaro siyáimba miyáumai moóra-kanaa wétisasamo érai'o kesifon-imáyáámó mósá wémaraiyawí tirumpinkémbá arupíse úmai kesifon-imáyáá mósá maránááwe.

24 Maníkómbá áuma ímba wéraisana ámútanko méraisasa pósa ímba túrantamba ane'á wéawanaafo miyaráán-úmai Maníkón-imáyáámó mósá máráambo ombá wení ámútanko túwa'nai isasá tirumpinkémbá wen-imáyáá mósá máráaro súwana

25 minínínkó séna Maníkómó iyáfasinankaraiwai Káráísitiyemo sewí kumíniye. Kumíndara'a seyaafá-tántáátáféna simátiminiye sewa'á ísaraumne súwana

26 Ísu séna minááímó séndawi maandá kemá úne Ísu siyáíye.

27 Ísu mináái wésuwasa wení kísau-waasi kouwerésa Ísumo Sámériyaa-ininkontafenamo súmba Yúndaa-waasiti namuro-ínínkóntáféna wésuwana póna táá'a úwasa tirumpin-imáyáá ésa minínínkóntáféna nóintafenawa wéankaisanawa iyó-imayaa ésa Ísuntafesa nóra sénawa minínínkóe'a wésiyo-imayaa ésa ímba taáisai uwaná

28 minínínkó wení sawe-kúramá tuwéna naaópa'a wéna simátimena séna

29 seyaafá'ó uráunda-tantaa'a wépaape in-kwaasi méraiye. Maníkómó iyáfasinankaiwaiya'íyo taawánaaro súwasa

30 naaópa'a tuwésa Ísumpa'a tumbá

31 Ísuni kísau-waasi Ísuntafesa sésa óraakoo tómbá naaó suwaná

32 Ísu séna kemá ímbo awánaan-tomba makáumne súwasa

33 wení kísau-waasi keáímbá sésa nááwa tómbá maimaénawa máamakaiyo suwaná

34 Ísu séna tóntáfénamo tááimo taintembá si'mákaiwain-aai isé'a wení kísau maimaé wéwe'a tai'áandasafena wésinkaiye.

³⁵ Kísaufa'a wérain-tontafe'a éiyain-kwiyomba kóinana áfuma káinata fáká'mai túwaandu ónaumne wésefo kemá sune. Awánaaro. Káfé'a maankánáá tómbó áfumo kaintembá miyaráán-úmai waásisomba tí'mai Maníkómpá'á túwaandu ónááwe.

³⁶⁻³⁷ Waásisombo tí'mai Maníkómpá'ó túwaandu uwátinkaiyan-kwaasimo ésa miwí kawe'-méyámbá maíyasa Maníkómpá'ó tíyan-kwaasi aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe sune. Tuwímbai kísau úmaraiyasa fí'owi fakaránááwe wésewe. Miyáumai kísau íyawiwara'e fakaráiyawiwara'e aamoí ónááwe.

³⁸ Fí'owi kisaumo úmakaamba isa'á kemá tí'maráúna'a fí'owiti kisaufaken-tomba wéfakaraawe Ísu waé'mai-aai simátímakaiye.

³⁹ Énifo minínínkó séna seyaafá'ó uráunda-tantaa'a paapé uráíye siyáin-aai isésa pósa Sámériyaa-waasi mindáópaken-kwaasi Ísuntafesa sésa érai'a Maníkómó íyáfasinankaraiwain-íye sésa

⁴⁰ Ísumpa'a tésa sésa kentáásí naaópa'a taméraao suwaná Ísu kae-kánáá koména

⁴¹ aai simátimuwasa isésa sáwífa'-waasiwara'a sésa érai'a sáwí'o úmaimo méraundafinkenta kawe'-ámpátáámó mészinkaindawin-íye sésa

⁴² minínínkómbá simámesa sésa ímba enááísafeta aantembanifo wenááimo ísaraundasafeta séta marapá'-wáásí sáwí'o úmaimo méraundafinkemba kawe'-ámpátá mészinkaindawin-íye siyáawe.

Ísu moórá-iyampoimo asófankarain-aai.

⁴³ Ísu kae'-nó'wáámbá waéna mindáópa'a tuwéna Káríri-aempa'a kónae séna wéna

⁴⁴ séna Maníkón-aai simátímíwain-awi'a wenamááraa ímba mósá máráafo fí'on-daopaken-kwaasi wenáwí'a mósá wémaraawe súwana

⁴⁵ miyáumai Káríri-aempa'a kúwasa mináémpákén-kwáásí aamoí uwánkaraawe. Ááéma tíyótáimo í-tánón-kánáará'á miwí Yérúsaremu-naopa'a komésa Ísumo kisaumo maiyáimba awánaraamba pósa aamoí uwánkaraawe.

⁴⁶ Aamoí uwánkówana Ísu Káríri-aempa'a wénena Kéna-naopa'a non-úrango ándá-aran-dombo úkáin-daopa'o kúmba kámáni-waasi Kápaneamu-naopaken-kwaasigo ááninkomba áí'a wéuwana

⁴⁷ Ísu Yúndiyaa-aempakemba Káríri-aempa'a tiyáin-aai iséna Ísumpa'a téna séna kesááninko puwíndasafena wéisa'a úmpo kesí naaópa'a kuré koasófankainono súwana

⁴⁸ Ísu séna ímbo fí'o-fí'on-kisau-waame'o awáné'o é'a ímba kesááísafe'a timankúnkúmba ónááwe súwana

⁴⁹ óraakoo kesáánimba puwíndasafena wéimba minúwóiyáán-úmai tiyó súwana

⁵⁰ Ísu séna enáánimba asófawifo waaó súwana Ísun-aaisafena érai'e séna kúmba

⁵¹ aampa'á kúmba wení kísau-waasi tésa sésa enáánimba áí'a é'ánkaraiye suwaná

⁵² tísai ena séna kesáánimba nóin-kanaarara áí'a é'ánkaraiyo súwasa miwí sésa fénáimba wááwái áúiyamo kaimbá é'ánkaraiye suwaná

⁵³ afowámá imáyáa éna séna minkánáá enáánimba asófawiyemo siyáimba érai'a siyáíye súwasa wení akúmpákén-kwáásí seyaafá'á Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uráawe.

⁵⁴ Yúndiyaa-aempakemba Káríri-aempa'a koména moóráma kawe-kísáú-wáámé'á uréna minká'á miníyámpóígómbá asófankowasa wení akúmbá timankúnkúmba uráawe.

5

Nonkwaaúmpá'á Ísu moóráwigombo asófankarain-ai.

¹ Ánaaemba Yúndaa-waasi áamáantafesa tanómba kaumakónka'a Ísu Yérúsaremu-naopa'a kurái.

² Yérúsaremu-naokoni óntan-kusaifa'a ontamá wéromba áwí'a sipisípigoni ontamá miwání ewaa'á nonkwaaúnkón-áwí'a Pétésíta-nonkwaaumba wérowana

³ mindónkón-áwáifa'a wááu-namba séfataase-namba wérowasa mindáúmpátá tí'o ún-kwaasisomba tuwímbai túgafitan-kwaasisone tíyayaambo kararón-kwaasisone mésa nonkómó úwaaauwaamo índá amu'makówana

⁴ moórá-mora-kanaa wíyómpakewi nompímbá kumúwana nonkó úwaaauwa úwana aifa'ó nompímbó kumúwaimba áí'a é'ánkaraiye.

⁵ Tí'o ún-kwaasisompimba moóráwigo ména ayáátááka'a 38 aatai áí'a ún-kwaasi mérowana

⁶ Ísu awánéna ayáátááka'a áí'a wéiye-imayaa éna áísai ena séna embá asófendasafena wéankaiyo súwana

⁷ we séna nonkómó úwaaauwaamo índara'o sí'maenamo nompímbó sinkáíndawi ímba méraiye. Kemá kumónae'o úndanifo moóráwigo kembá kúwáákana nompímbá aifa'á kúmísana kesí'a úwoi wéraiye súwana

⁸ Ísu séna iyáfasinaao. Ení tuwaai'á maimaé waaó súwana

⁹ minúwóiyáán-úmai áí'a é'ankowana wení tuwaai'á maimaéna kuráiye.

Yúndaa-waasi áamáán-aaimo ísón-kanaara'a miyá úwasa

¹⁰ Yúndaa-kawaa-waasi asófankon-kwaasisafesa sésa káfé'a saagaan-kánáa isa ení tuwaai'á maimaé wégonda aaraamá makáawe suwaná

¹¹ we séna asófasinkaraiwai séna ení tuwaai'á maimaé waaó siyáiyé súwasa

¹² miwí áísai esa sésa ení tuwaai'á maimaé waaómó siyáiwai nááwa'iyó suwaná

¹³ sáwífa'-waasifimba Ísu áwiyokuwana póna asófankowi séna áwí'a ímbo isáúnda-waasin-iyé siyáiyé.

¹⁴ Simásuwena ánaaemba óraa'-amaan-daumpa'a iyúwana Ísu ayaafái úmai awánéna séna áí'a é'ánkaraimba po sáwíyamba sínkáífo sé sáwí-imayaa aneka'á ímba uwó súwana

¹⁵ iséna Yúndaa-kawaa-waasi kosimátimena séna asófasinkaraiwai Ísun-iyé súwasa

¹⁶ Yúndaa-waasi áamáán-aaimo ísón-kanaara'a Ísu asófankarontafesa Yúndaa-kawaa-waasi Ísumba sáwí'a uwánkámae iyúwana

¹⁷ Ísu séna kesifo aasiyaasi-kánáa kísau wémaimba pó'a miyaráán-úmai kísau maénaumne súwasa

¹⁸ saagon-kánáará'á asófankarontafenawara Maníkó kesifomán-iyemo siyóntafenawara'a pósa Yúndaa-kawaa-waasi sésa tufuwónae símasíma'a umbá Maníkó kesifomán-iyemo siyónten-úmai Maníkóe kesé'a mimbórái'a úmai mérauye siyóntafesa Yúndaa-kawaa-waasi sésa tufuwónae siyáawe.

Afowán-ááimo Ísumo siyáin-ai.

¹⁹ Suwaná Ísu simátimena séna érai'a simátimé'a sune. Ááninko pó'a ímba kesí imáyáafinkemba únda kesifomó ímba awáné'a miyá wéune. Kesifomó intembá ááninko wéune.

20 Kesifo ááninkomba arumbá siména seyaafá-tántáá'ó wéimba wéaraasimiye. Íyáákainda-kisaumo aráásimina'a minkísáú máéna'a táátafe'a ónááwe.

21 Kesifomá pukáampinkembo íyáfasintinkaintemba ááninko kesí imáyáafinkemba íyáfasintinkanae'a wéune.

22 Kesifo séna ímba aaifimbá maitinkánaumpo aaifimbó maitinkáinda-kisau kesááninkomba ámakaumne siyáíye.

23 Aaifimbó maitinkáanda-kisau símakaimba pósa kesifon-áwí'o mósá maráántemba ááninko súwí'a mósá maránááwe. Kesúwí'o ímbo mósá maráiyawimo ésa kesifo si'mákaiwain-awí'wara'a ímba mósá maránááwe.

24 Érai'a simátime'a sune. Kesááimo isésamo érai'a ai'mákaiwai Maníkómá iyémó síyawí é'a áwáuma ómbaresa aúí'a úmai maé'mae'a owe. Waási méraawini áwáuma Maníkóní némpa'o maé'ómbanifo Maníkóní ewaa'a taméraamba pó'a ímba aaifimbá maitinkánaumne.

25 Érai'a simátime'a sune. Moórá-kanaa tínsa pukáíyan-kwaasi Maníkón-ááninko-saai isánááwe. Isáíyawí íyáfasinesa maé'mae'a ónááwe.

26 Kesifomá waásimo méraawini áwáun-íye. Fasi'aémbá siména séna miyámó úndantemba waásimo méraawini áwáuma óne siyáíye.

27 Kemá wíyómpakemba waási úranko kumpaápé uráundawí únana póna kesifo kentáféna séna aaifimbó maitinkéndá-kisau amúne siyáíye.

28 Minááisáféna ímba táá'a íno. Moórá-kanaamo tinda utaráan-kwaasi seyaafá'á kesáái isésa

29 utarémpinkemba íyáfasinanaawe. Kawe'ó uréwimo íyáfasinesa aúí'a úmai maé'mae'a ónááfo sáwí'o uréwimo íyáfasinaiya'a aaifimbá maitinkánaumne. Minááisáféna ímba táá'a íno Ísu siyáíye.

Ísu wení áwáumo siyáin-aaí.

30 Ísu simátimena séna ímba kesí imáyáafinkemba wéumpo si'mákaiwai simásímakaintemba miyá wéune. Ímba kesí imáyáafinkembo ondasáfé'a arupíse úmai aaifimbá maitinkánaumpo kesifo simásímakainten-úmai aaifimbá maitinkánaumne.

31 Kemó kesáfé'o súndarakaa karo'é sewaisinó.

32 Moóráwigowara'o kentáfénamo simbá érai'a wésiye.

33 Kembiwí tuwímbai ti'márówasa Yóni nombó maitinkáíwaimba koáisai uwaná Yóni kentáféna séna érai'-waasin-íye. Kosimátíméro siyáíye.

34 Kesí áwáumo síyantafe'a ímba óraa'-imayaa úndanifo Yóni kentáfénamo siyáin-aisafe'a érai'e síya'a sáwí'o úmimo méraampinkemba kawé'-ámpá'a métinkanae-imayaa wée'a mináái simátimune.

35 Ómbó aampa'ó kúra'mae konten-úmai Yóni kentí aampa'ó kúratinkowa'a kárika'a aamoí uráawe.

36 Moórá-tantaako Yóni kentáféna siyáin-aaigomba íyáákaraiye. Kesifomó simásímakain-kisau wémaunana minkísáúgó kesí áwáuma wépaape-íye. Kesifomó siménamo si'mákain-kisau wémaunasa kesí áwáuma wéawanaawe. Mintántáákó Yóni kentáfénamo siyáin-aaigomba íyáákaraiye.

37 Kesifo si'mákaiwai wewará'á kentáféna simbánifo wenáái isámai ímba kawé'a é'a wenane'á ímba awánaraawe.

38 Si'marówa'o kunkáundasafe'a ímba timankúnkúmba ombá póna Maníkón-aaí ímba tirumpimbá wéraiye.

39 Kembiwí sé'a aúí'a úmai maé'mae'a ónaumne sé'a Maníkón-aaí aúfáifimba toráumai awána-awana wéowe. Mináúfáifimbá kesí áwáuma agaimarówa'anifo ímba kawé'-úmai isaraawe.

⁴⁰ Kawe'ó úmaimo isé'ó kempá'ó tenkaka aú'í'a úmai maé'mae'a owais-inó.

⁴¹ Waási kesúwí'a óraa'a uwásinkanaawe-imayaa ímba wéune.

⁴² Maníkómbó ímbo tirumbó áménka'a wétuwanaumne.

⁴³ Kesifomá simásímakaintafe'a kunkáundanifo ímba kawe'á wéuwasinkaawe. Énifo moóráwigombo kesifomó ímbo simámakaindawimo tina'ó é'a kawe'á uwánkanaawe.

⁴⁴ Kembiwí sé'a waási kentáá súwí'a óraa'a uwásinkanaawe sé'a pó'a kesáái ímba érai'e wésewe. Maníkómá kentáá súwí'a óraa'a uwásinkainiye senkaka kentáfé'a érai'e sewaisinó.

⁴⁵ Kesifon-aúranka'a ímba aaifimbá maitinkánaumpo Mósesé naaófá'ó amáán-aaimo agaimakáiwai aaifimbá maitinkáíniye. Mósesé súwa'nai iyémó sewímó éna wemá aaifimbá maitinkáíniye.

⁴⁶ Mósesé kesáái agaimakáimba pó'a Mósesen-aaisafe'ó timankúnkúmba onkaka kesááisafe'a timankúnkúmba owisinó.

⁴⁷ Mósesemo agaimakáin-aaisafe'a ímba érai'e sembá pó'a kesááisafe'a ímba érai'e sewé Ísu siyáíye.

6

Ísu sáwífa'-waasi tómbó tímakain-aaí.

Mátíyu 14:13-21, Máaka 6:30-44, Rúku 9:10-17

¹⁻⁴ Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi tíyótai

í-tánón-kánaá ampáámbá úwana Káíri-waakunkoni menáípa'á Ísu nompín-táómpimba wéna minkwaaúnkóni moórá-awí'a Táípíriyasi nompá'á kúmba tí'ó ún-kwaasisomba asófatinowasa awánésa pósa wenánaemba arááiwaúwasa Ísuwe wení kísau-waasiye nompín-táómpinkemba marapá'á kumésa omápa'a imérowasa

⁵⁻⁶ sáwífa'-waasi Ísumpa'a iyúwana tuwánéna imáyáa éna séna ánaemba miyá ónaumpo aifa'á Fírípimba áísai úmai isánae séna áísai éna séna nááfakena tómbá méyámba'maiya tíménara nánaao súwana

⁷ Fírípi séna sáwífa'-ontankakemba 200 kinaaraken-tomba méyámba'maisa timúnasasa naawaisinó súwana

⁸ moórá-kísau-waasigo Sáimoni Pítaan-áfákon-awí'a Énduru

⁹ séna moórá-iyampoigo séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wará'á makáifo sáwífa'-waasi méraawe súwana

¹⁰ Ísu wení kísau-waasisafena séna mara'á méraaro simátíméro súwasa simátímúwasa mara'á mérowana minkwáásísómbá sáwífa'a 5,000 waaima mérowana

¹¹ Ísu mintómbá maisoréna Maníkóntáféna súwiyo simásuwena tómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi timúwasa miwí tímúwana tómbó nontenkáán-úmai mófáá'a miyáumai nowaná tímú'a fówasa miwítí imáyáagomo úni'a uwaná

¹² wení kísau-waasisafena séna mintón-ayai ímba úwoifa'a túwáaro súwasa

¹³ séfataase-tompinkemba nésamo túwón-ayaisomba sísamaifakemba kae'á kumbaimái-unampimba fáítuwana ówitowasa

¹⁴ Ísumo úmba awánésa sésa Maníkón-aaimo simátímíwai íntaamo awánaúnda-waame'a isatá awánaúmne sésa amu'maráúndawin-íye sésa

¹⁵ kentáásí kawáá-íta iníyemo sumbá Ísu miwí tirumpimbó un-ímáyáa iséna ímba miyá ónaunasa sewé séna tiyuwéna omápa'a iyáíye.

Ísu non-afófora'o kuráin-aai.

Mátíyu 14:22-23, Mááka 6:45-52

- ¹⁶ Ísu omápa'a imérowasa fenómpinka'a wení kísau-waasi nonkwaaúnkóní áwáífa'a kumésa
¹⁷ Kápameamufa'a kónae sésa nompín-táómpimba íyátesa kuwaná Ísu ímba túwana nó'waamba fénkúwana
¹⁸ óraa-fiyunda toréna nonkó tufántááfan-úwasa
¹⁹ taántámbá nombá tuwíntámaesa ayáátááka'a kuwaná Ísu non-afófora'a maréna nompín-táónkoni ewaa'á túwasa awánésa táátafesa uwaná
²⁰ Ísu séna kemá úmpo ímba táátafe oro. Aáno'a méraaro súwasa
²¹ aamoí ésa sésa nompín-táómpimba íyátao suwaná minúwóíyáámbá nompín-táónko nonáwáífa'a kúpa'a kuráíye.

Ísumba ayaafái uráan-aai.

- ²² Aafáyáama menáípa'ó koméron-kwaasi sésa fénáimba nompín-táómba kimbora wéraisana Ísu ímba mimpímbá wisasá wení kísau-waasi miwí aantemba kuráafo Ísu nááfara méraiyo siyáawe.
²³ Tuwímbai-waasi nompín-táómpimba Táípiriyasifakemba tóso ésa fénáínkaambo Ísumo Maníkóntáfénamo súwiyo súwasamo waásisombo tómbó néwiyopa'a tésa
²⁴ Ísuwe wení kísau-waasiye ímba mérontafesa tiyaafái ónae sésa mindómpín-táómpimba íyátesa Kápameamufa'a kuráawe.

Ísu maé'mae'o íyan-tomba únemo siyáin-aai.

- ²⁵ Kápameamu-naopa'o kumbá Ísumba awánésa sésa kesí óraakoo emá nóin-kanaawa maafá'á tiyáano suwaná
²⁶ Ísu séna ísáaro. Ímba kawé'-wáámé'ó aráátimundasafe'a wésiyaafai-fo tómbó naráantafe'a wésiyaafai-owe.
²⁷ Tómbó ímbo aasiyaasimó waé'wae'o índa-tontafe'o é'a ímba kísau maé'a waásimo aasiyaasimó maé'mae'o íyan-tontafe'o é'a kísau máero. Mintómbó tíménda kemá waási úranko mintómbá timénaumne. Maníkó kesifomá kentáféna séna aamoí uwánkaumne. Kesí kísau mauwó simbá pó'a mintómbá timénaumne súwasa
²⁸ áisai esa sésa nóraumaaisaawa Maníkóní kísau maénaumno suwaná
²⁹ Ísu séna kentáfé'o sé'o érai'a Maníkó ai'mákaisana kunkáiwai iyémó sembá mindá Maníkóní kísau maé'a sewé súwasa
³⁰ nóran-kwaamera'ini ímbo awánáúnda-waame'o inatáámó éta awánéta séta érai'a Maníkó embá ai'maráísama kunkáandawi ónesa sénaumne. Nóin-kísau-waamera ínono sésa
³¹ kentáá síwá'ná máásai-marafa'a mésa wíyómpaken-tonkon-awi'a máána-tomba né'ómbanifo emó uráandawimo éna ímba mindá íyáákaraiye. Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna wíyómpaken-tomba timúwasa naráawe agaimaréna siyáíye suwaná
³² Ísu séna ísáaro. Mósesemo tímakain-tomba ímba wíyómpaken-tombanifo kesifomá wíyómpaken-tomba kawé-tómbá wétimiye.
³³ Wíyómpakembo marapá'ó kunkáiwai wemá Maníkómó tímín-tomban-íye. Wentáfé'o wée'a maé'mae'a ónááwe súwasa
³⁴ miwí sésa sénda-tomba aasiyaasi-kánáá simiyó suwaná
³⁵ Ísu séna kemá aasiyaasí maé'mae'o íyan-tomba úne. Kempá'ó wétiyawí ímba tááima táíníye. Kenká'ó timankúnkúmbo wétiyawí ímba nontáféna tinkáíníye.

³⁶ É'la simátímaumne. Kesí kísau-waame'la awánaambanifo kesááisafe'la ímba érai'e sésa ímba kenká'á timankúnkúmba wéowe.

³⁷ Énifo kesifomó símín-kwaasimo é'la kempá'á ténááwe. Kempá'ó tíyan-kwaasisafe'lo é'la ímba kóro sésaumne.

³⁸ Kesí imáyáamo arááíwáéndasafe'la wíyómpakemba ímba kunkáumpo si'mákaiwaini imáyáamo arááíwáéndasafe'la kunkáumne.

³⁹ Si'mákaiwai simásimena sésa amúnda-waasi sáwí-ampa'la arááíwáéfo sé kawáánuwo. Ánaaen-kanaa pukémpinkemba íyáfasintinkaano.

⁴⁰ Kesifomá simásimena sésa kesááninkoo embá awánésa sésa Maníkón-ááninkoman-iyemo síyawí aúí'la úmai maé'mae'la ónááwe siyáíye. Ánaaen-kanaama pukémpinkemba íyáfasintinkanaumne Ísu siyáíye.

⁴¹ Kemá wíyómpaken-tomba úne Ísu súntafesa Yúndaa-oraa'-waasi tirunkó sáwí'la úwasa

⁴² miwí sésa wemá Ísuma Yósepin-ááninkoman-iyé. Anófoi étaamo tuwánáúndanifo nóra sénawa wíyómpakemba kunkáumne wésiyo suwaná

⁴³ Ísu simátimena sésa ímba miyá mósimesin-oro sésa

⁴⁴ kesópa'la ímba úwoima ténááfo kesifo kembá si'mákaiwaima táántaina'la kesópa'la tíya'la ánaaen-kanaama pukémpinkemba íyáfasintinkanaumne.

⁴⁵ Mindásafesa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi agaimarésa sésa Manikó seyaafá'-wáásí símai aráátiminiye siyáawe. Kesifon-aaimo ísámai kawé'ó íyawí kesópa'la ténááwe.

⁴⁶ Kesifombá ímba awánaraafo kemá Maníkónópakemba kunkáundawí keyáama kesifombá awánaraumpo kesifon-aaimo ísámai kawé'ó íyawí kesópa'la ténááwe.

⁴⁷ Érai'la simátime'la sune. Kesááisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmba íyawí áwáuma ómbaresa aúí'la úmai maé'mae'la wéowe.

⁴⁸ Kemá maé'mae'lo íyan-tomba úne.

⁴⁹ Kentíwá'náma máásai-marafa'la mésa máána-tomba némesa úwoi putaráawe.

⁵⁰ Énifo wíyómpaken-tomba miyán-tómbó náíyawima úwoi maé'mae'la ónááwe.

⁵¹ Kemá wíyómpaken-tomba maé'mae'lo íyan-tomba úne. Mintómbó nésamo ésa aasiyaasí maé'mae'la ónááwe. Kesúma timúna'lo naantafé'la pó'a aasiyaasí maé'mae'la ónááwe Ísu siyáíye.

⁵² Ísu súwasa Yúndaa-oraa'-waasi tirunkó sáwí'la úwasa keáímbá sésa nóra sénawa miwá wenáuma simínataawa nánaumno suwaná

⁵³ Ísu simátimena sésa érai'la sune. Kemá waási úranko pó'a kesúmo ímbo né'lo kesí naaemó ímbo né'lo é'la ímba maé'mae'la ónááwe.

⁵⁴ Énifo kesúwe kesí naaewémó naawí áwáuma ómbaresa aúí'la úmai maé'mae'la ombá pó'a ánaaen-kanaama pukémpinkemba íyáfasintinkanaumne.

⁵⁵ Kesúma kawé-tómbán-iyé. Kesí naaemá kawé'-nómbán-iyé.

⁵⁶ Kesúwe kesí naaewémó naawí kesé'la kááísamai méraawa'la kemá miwísé'la kááísamai méraumne.

⁵⁷ Kesifo si'mákaiwai aasiyaasí maé'mae'la iwáí isa'á pó'a kewará'á aasiyaasí maé'mae'la wéune. Kemá maé'mae'la úndasafe'la pó'a kesúmo newí aasiyaasí maé'mae'la ónááwe.

⁵⁸ Kentíwá'ná tómbá némesa úwoi putaráawe. Kemó súnda-tomba wíyómpaken-tomba ímba miyán-tómbán-iyé. Kemó súnda-tomba mintómbó newí aasiyaasí maé'mae'la ónááwe Ísu miyámá

⁵⁹ Kápaneamu-naopa'a áamáán-daumpa'a simátímakaiye.

⁶⁰⁻⁶¹ Ísu simátimuwasa wembó arááíwáún-kwaasi tirunkó sáwí'a úwasa imáyáa ésa sésa wemó sin-ááigó ínta sínkáín-aai póna umbai wétaiye suwaná Ísu arumpin-imáyáa éna simátimena séna minááísáfé'a wégaoraawe.

⁶² Kemó wíyómpaken-waasi úrankomo kumpaapé uráundawimo kunuw-eré'o iyóna'o suwáné'o é'a nóran-imayaawa ónaao.

⁶³ Waásiti fasi'aénkó ímba túwa'nai ínifo Maníkóní amútankoni fasi'aénkó túwa'nai ína'a aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe. Miyámó intembá kemó súnda-aai mindá amútankon-aai aúí'a úmai maé'mae'o íyan-aain-ifo

⁶⁴ tuwímbai kentáfé'a sé'a karo'á siyé wésewe Ísu súmba Ísu karo'á siyé mó sun-kwáásiyé wení pintaru'ó índawiwara'a naaófá'á ísaronka'a póna séna tuwímbai kentáfé'a sé'a karo'á siyé wésewe Ísu simátimena

⁶⁵ séna mindásafe'a é'a simátime'a sune. Kempá'á ímba úwoi ténááfo kesifomó táántaina'o é'a ténááwe simátímakaiye.

⁶⁶ Ísu simátimuwasa wembó arááíwáún-kwaasisomba Ísumba ifá'auwesa wesé'a ímba wénuwana

⁶⁷ Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasisafena tísai ena séna kewárará kembá siyuwaaó séna tísai úwana

⁶⁸ Sáimoni Pítaa séna óraakoo kesáá nááfataawa kónaunawa sénó. Enááigo aúí'a uwátinkainasa aasiyaasí maé'mae'a ónááwe wésendawi óne.

⁶⁹ Káfé'a entáféta simankúnkúmba éta séta Maníkómpákembá kawekó ónesa wésune súwana

⁷⁰ Ísu simátimena séna kemá sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasimo kempari'a uráundanifo kempinkembá moórá sáwi-waasigo paapé íniye súmba

⁷¹ Sáimoni-Ísakeriotin-ááninkon-awi'a Yúndasintafena séna Yúndasi wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba Ísuni pintaru'á maíndawin-íye. Wentáféna mináái siyáíye.

7

Ísun-áfárawaisai-taai.

¹ Minkákembá Yúndiyaa-aempaken-kwaasi Ísumba tufuwónae suntáféna Ísu Yúndiyaa-aempa'a ímba númba Káríri-aempa'a wénuwana

² Yúndaa-waasimo wááu-nambo ésamo tanómbó kaúfún-kanaa ampáámbá úwasa

³ Ísun-áfárawaisai karaánáa'a ankésa sésa maanáémpá'á tuwéma Yúndiyaa-aempa'a waásimo túwaandu iyapa'a ení kísau komáínasa pósa ení waási ení kawé-kísáú awánaaro.

⁴ Seyaafá'-wáásí suwánáíwae síyawi ímba aúpá'á kísau maénááfo seyaafá'-wáásí túranka'a kísau komauwó sésa

⁵ Ísun-áfárawaisai wentáfésa ímba imáyáa ésa sésa Maníkómpákembá kunkáíye sumbá mináái simámúwana

⁶ Ísu simátimena séna seyaafá'nánká kesí áwáumo suwánáíyan-kanaa ímba tiyáífo kembiwí úwoi wíyasa tuwánésa

⁷ marapá'-wáásí kembá ímba aaisambá tíkaafo miwímó on-áwáúsáfé'o súndasafesa kembá aaisambá síkaaawe.

⁸ Tanómbó opa'á ke koró. Seyaafá'nánká kesí áwáumo suwánáíyan-kanaa ímba tiyáífo káfé'a ímba tanómbó opa'á kúmpo kemá koró séna

⁹ Kárirí-aempa'a méraiye.

Ísu Yérúsaremu'falo kuráin-ai.

¹⁰ Ísu mérowasa áfárawaisai tanómbó upa'á kuwaná ánaaemba wemá aúpá'á kúwasa

¹¹ Yúndaa-oraa'-waasi Ísumba ayaafái ésa sésa nááfara méraiyo sésa tísai uwasá

¹² Ísuntafesa úwoi-waasi sáwífa'-aai sésa tuwímbai sésa kawé'-wáásín-iyé suwasá tuwímbai sésa ímbanifo karo'-wáásín-iyé sésa

¹³ Yúndaa-oraa'-waasi sáwí'a uwásínkáafó sésa ímba afora'á sumbá umémpa'a tukáawe.

¹⁴ Yúndaa-waasimo wááu-nambo úmakesamo tanómbó kaúfún-kanaa séfasefa úwana afufuntan-kánáá Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iména wenáái simátimuwasa

¹⁵ Yúndaa-oraa'-waasi isésa táatafesa ésa tóipimba tiyáamba faafésa sésa áamáan-aaimo uwáitái'-opa'á ímba koména ísaraimbanifo nááfakéna ísaraiyo suwaná

¹⁶ Ísu minímáyáámó umbá iséna séna kesí imáyáafinkemba ímba simátimumpo Maníkó si'mákaiwaini imáyáafinkemba simátimune.

¹⁷ Kembiwí imáyáama é'a sé'a nááfaken-aaiya simásímakaiyo. Wení imáyáafinkéna'i Maníkóní imáyáafinkéna'iyó-imayaa wéowe. Maníkómó siyáintemba ónaemo síyawí miwímó ésa simátimunda-aigoni áwáuma isánáawe.

¹⁸ Kentí imáyáafinken-aaimo síyawí kesúwí'a mósá maráíwae sésa kentí imáyáafinkemba wésefo ti'mákaiwain-awí'a mósá maránae síyawí ímba

karo'á sembá érai'-aai wésewe.

¹⁹ Mósesé áamáamba simátímakombanifo ímba ísámai kawé'á uré'e sembá sínkamónae wésewe súwasa

²⁰ úwoi-waasisomba sésa ímba tufuwónae-imayaasa wéumpo enarumpimbá sáwí-amutamba méraisa miyán-áái séne suwaná

²¹ Ísu séna áamáan-aai ísáan-kanaara'a ímba awánaraan-kwaame'a uráunda pó'a kemá sáwífa'-imayaan-owe.

²² Kentíwá'nárakemba sésa iyámpói matínkaraawasa afakaumboé-no'waamba waésa túma kárámai araénáemba ónááwe suwaná ánaaemba Mósesé mináái agaimakómba pósa tuwímbai-kanaa áamáan-aai ísáan-kanaara'a miyá wéowe.

²³ Móseseni áamáamba ímba taráíyaamba pó'a saagaan-kánáará'á miyán-kísáú iyámpói túra'a wéowe. Énifo saagaan-kánáará'á moóráwigomba asófankaraunda pó'a kísau maénafo sé'a aaisambá wésiyowe.

²⁴ Ímba awánéraase aaisáfé'a ímba simátínkáaro. Érai'a awánáíyan-aaisafe'a simátínkáaro Ísu siyáíye.

²⁵ Ísu simátimuwasa tuwímbai Yérúsaremu-naopaken-kwaasi sésa minkwáásísáfésawa tufuwónae wéseo sésa

²⁶ wemá afora'á wenáái simátímísa'anifo ímba aaifimbá maiyánkaraawe. Óraa'-waasisomba sésawa wemá Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráísitin-iyé miyáwá wése ína wéseo.

²⁷ Maankwáásígóní naaópa'a awánáúndanifo Maníkómó íyáfasinankaraiwaini naaópa'a ímbo awánáúndafakemba tíníye siyáawe.

²⁸ Minkákémbá Ísu óraa'-amaan-daumpa'a simátiména séna kembá éra suwánéra kesi máápa'a éra awánéra miyáwá uráao. Ímba kesí

imáyáafinkemba kunkáumpo moóráwigo si'maráisa'a kunkáumne. Wemá éraite'o siwáín-ye. Wembá ímba awánaraafo

²⁹ kemá é'a awánáúndawi si'mákaisa'a wempákémbá kunkáumne súwasa

³⁰ minááímó súnkakemba wembá ta'ótoranae sésa umbánifo wení kanaamá ímba tiyóntafesa ímba ta'ótorowasa

³¹ úwoi-waasifinkemba tuwímbai sésa Maníkómó íyáfasinankaraiwaimo tándara'a wení kísau-waameko seyaafá-kísáúgómbá íyáákainiye-imayaa wéeta Ísuni kisaugo miyán-kísáúgó póna Ísu Maníkómó íyáfasinankaraiwain-ye wésune siyáawe.

Ísumba kota'ótoraaaro sésamo ti'mákaan-aaí.

³² Úwoi-waasisomba mináái sumbá áamáán-kawaa-waasi isésa miwíyé óraa'-amaan-kisau-waasiye

i-wáásísáfésa sésa Ísumba kota'ótoraaaro sésa ti'márówasa kuwaná

³³ Ísu séna kárika'a kembiwísé'a mé'a si'mákaiwaimpa'a íyóna'a

³⁴ siyaafái uwááe'a ímba suwáné'a iméraandafa'a ímba kanaa'á iyónááwe súwasa

³⁵ Yúndaa-oraal-waasi keáímbá sésa nááfara wíndasafenawa síyómpo ayaafái uwááeta ínta awánánaumne. Kíríki-aempara Yúndaa-waasimo méraapara wénawa wenáái simátiminiyo sésa

³⁶ wemá séna siyaafái uwááe'o é'a ímba suwáné'a iméraandafa'a ímba iyónááwemo simbá minááígóní áwáuma ínta ísaraumne siyáawe.

Maé'mae'o íyan-donkon-aaí.

³⁷ Yúndaa-waasi wááu-nambo úmakesamo tánómbó kaúfún-kanaara'a tai'ón-kanaa óraa-kanaa úwana minkánáará'á Ísu íyáfasinena óraaka séna nontáfénamo tinkáíndawi kempákémbá tamandaaró.

³⁸ Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna siyáintemba nonaumpinkémbó íyáúsenamo intenkáámbá kesááisafesa timankúnkúmbo íyawi tirumpinkémbá nonaumpinkémbó intembá íníye Ísu súmba

³⁹ Maníkóní ámutankontafena siyáíye. Ísu ímba wíyómpa'o kunuwékáintafena Maníkóní ámutanko ímba kunkáíye. Ísu imáyáa éna séna kemá púwóndafinkemba íyáfasine'o kesifompá'ó iyé'a Maníkóní ámutankomba ai'maráanana kuména kesááisafesa timankúnkúmbo íyawi tirumpimbá kumbéíniye-imayaa éna Ísu mináái simátimakaiye.

Ísuntafesa imáyáa tuwínkaa'o uráan-aaí.

⁴⁰ Ísumo simátimumba waásisomba isésa tuwímbai sésa érai'a wemá Maníkón-aaímo simátímiwain-ye suwasá

⁴¹ tuwímbai sésa wemá Maníkómó íyáfasinankaraiwai wéamu'maraundawin-ye suwasá tuwímbai sésa Maníkómó íyáfasinankaraiwai ímba Kárírifakemba paápé íníye.

⁴² Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Maníkómó íyáfasinankaraiwai Téfitin-andafakemba Téfitini naaópa'a Pétafemufa'a ma'ankáíniye agaimaréna siyáíye sésa umbá

⁴³ Ísuntafesa imáyáa tuwínkaa'a ésa

⁴⁴ tuwímbai sésa ta'ótoranae sumbánifo ímba Ísumba ta'ótokaawe.

⁴⁵ Ímba ta'ótoresá i-wáási óraa'-amaan-kisau-waasifa'e áamáán-kawaa-waasifa'e kouwérówasa nóra séra ímba ta'óto'mai áí'mae'a téo suwasá

⁴⁶ i-wáási sésa wenááigo seyaafá'-wáási tááigomba íyáákaraiye suwasá

⁴⁷ áamáán-kawaa-waasi tísai esa sésa kenkwárará karo'á simátínkáísara wéseo.

⁴⁸ Óraa'-waasiye kesáá áamáán-kawaa-waasisaawe ímba érai'a wíyómpakemba kunkáiyesa wésumpo kewará'á miyá seró.

⁴⁹ Úwoi-waasi aantemba érai'e wésewe. Miwí Móseseni áamáamba ímba wéisaamba póna Maníkó tínkaminiye suwaná

⁵⁰ áamáán-kawaa-waasifinkemba moóráwígon-awi'a Níkótímási ááéma Ísumpa'a iyáiwai simátimena séna

⁵¹ kentáásí áamáánko séna ímba úwoi sé'a sáwí'a uráiyé síyamba wenáái ísare'a wení kísau awáné'a aaifimbá maénkáaro kentáásí áamáánko siyáiyé súwasa

⁵² Níkótímásimba karaánáá'a ankésa sésa Kárírifakewimba arááíwaino. Maníkón-aaí aúfáifimba toráumai awánamai kawé'á uréo. Maníkón-aaí simátímíwai ímba Kárírifakewin-ifo wemá ímba Maníkón-aaí simátímíwain-iyé sésa

⁵³ kenti naaó'-nao'a wété uwaná Ísu Órífi-ompa'a iyáiyé.

8

Moórá-ininko fí'on-kwaasise'o nín-aaí.

¹ Órífi-omapa'a Ísu iména

² aafáyáara'a kuména óraa'-amaan-daumpa'a imérowasa waásisomba wempá'á túwaandu uwaná mara'á ména wenáái simátimuwasa

³ áamáambo sun-kwáásíyé áamáán-kawaa-waasiye aaregómbá áí'maesa minínínkó fí'on-kwaasise'o nímba pósa áí'mai seyaafá'-wáásítí túranka'a ankésa

⁴ Ísuntafesa sésa óraakoo minínímbá fí'on-kwaasise'a nísata awánéta ta'óto'maeta áí'maeta túne.

⁵ Áamáán-aufaifimba Mósesé agaimaréna séna miyámó índawimba óntantamba tufúwónanasa puwíniye agaimaréna siyáiyé. Nóran-imayaawa óno sésa

⁶ Ísumba ma'mái awánánae sésa miyá senanasá paápé ínata wembá aaifimbá maiyankánae sésa suwaná Ísu kífaena ayáánaufitamba marará'á aúfái agaimarówasa

⁷ áísai aisai uwaná iyáfasinena simátimena séna ímbo aoisaambó uráindawi aifarí'ena óntamba maiyé tufuwó simátimena

⁸ aneka'á kífaena ayáánaufitamba marará'á aúfái agaimarówasa

⁹ isésa moórá-mora-waasi kúwákárúwasowana óraa'-waasi aifa'á kumúwasa miwán-ánaaemba arááíwa'maesa kúmúwana minínínkó aantemba Ísuwe'a mérowana

¹⁰ iyáfasinena áísai ena séna nááfara seyaafá'á méraao. Seyaafá'nánká ina aaifimbá maenkánaao súwana

¹¹ séna ewé ímba aaifimbá maisinkánááwe súwana we séna kewará'á ímba aaifimbá maiyankáúna kómpo aneka'á ímba aoisaambá

uwó Ísu siyáiyé.

Waási sáma kátínkáandawi únemo Ísu siyáin-aaí.

¹² Aneka'á Ísu wenáái simátimena séna waási sámo kátínkáandawi úne. Kembó sirááíwaiyawí ímba kumeu'á ínifo sáma kátínkaina'a maé'mae'a ónááwe súwasa

¹³ áamáán-kawaa-waasi sésa eyáárika'a ení áwáuma séndamanifo ímba érai'a wésene suwaná

14 Ísu séna ímbanifo kesááigoni áwáuma érai'a sune. É'a awánáúndafakemba kunkáundasafe'a é'a awánáúndafa'a iyóna pó'a kemó sunda-aai érai'a sune. Kesí áwáuma ímba suwánaraawe.

15 Marapá'-wáásí kentí imáyáafinkemba aaimá maisínkáafo kemá ímba aaimá wémaitinkaumne.

16 Kemó aaimó maitinkáúndarakaa arupíse úsino. Ímba ke aan-temba aaifimbá maitinkánaumpo kesé kesifoé'a aaifinkái maitinkáyauye. Miyáumai kemó aaimó maitinkáúndarakaa arupíse úsino.

17 Kentí amáán-aufaiimba agaimaréna séna kae'-wáásíyái moórá-aaimo séyambo ékai mináái érai'a wéseye agaimaréna siyáie.

18 Miyáumai kemá kesáfé'a simátimunana kesifoé kesé'a mimbórá-áái wésimatimuyamba póna érai'-aain-ye súwasa

19 enafomá nááfara méraiyo áísai esa suwaná séna kesí áwáumo ímba suwánaantafe'a kesifombá ímba awánaraawe. Kesí áwáumo suwánaankakaa kesifombá awánaawaisino Ísu súmba

20 óraa'-amaan-daumpa'a óntambo túwón-daumpa'a mináái simátimuwasa ta'ótoranae sésa uwááesa wení kanaamá ímba tiyóntafesa ímba ta'ótokaawe.

21 Minkákembá Ísu simátimena séna tiyuwé'o iyóna'a siyaafái uwááe'a ímba suwánanááwe. Puwíyamba kentí sáwí-imayaa wéraina'a puwónááwe. Íyóndafa'a ímba kanaa'á iyónááwe súwasa

22 Yúndaa-oraal-waasi sésa wemó séna iyóndafa'a ímba kanaa'á iyónááwe simbá póna weyáárikara puwíndasafenawa síyó suwaná

23 Ísu séna kembiwí maankákén-kwáásín-oyo kemá sanaankéwí úne. Kembiwí marapákén-kwáásín-oyo kemá wíyómpakewi úne.

24 Simátime'a sune. Puwíyamba kentí sáwí-imayaa wéraina'a puwónááwe. Kemá wíyómpakewi úmpo kentáfé'o ímba timankúnkúmba é'o é'a kentí sáwí-imayaa wéraina'a puwónááwe súwasa

25 minááígóni áwáuma ímba isésa sésa emá nááwawa óno suwaná Ísu séna aasiyaasi-kánáá é'a simátímakauumne.

26 Kembiwísáfé'a sáwífa'-aai kanaa'á sé'a aaifimbá maitinkáandanifo si'mákaiwain-aai aantemba seyaafá'-wáásísáfé'a wésimatimune. Wemó arupísemo iwáín-áái wésimatimune súwasa

27 Maníkón-aai súmbanifo ímba ísówana

28 mindásafena Ísu séna kemá waási úranko kumpaapé uráundawimba sí'mae'a aaraa-táiyá'á mósinkamiyamba suwáné sé'a wemó siwái wení imáyáafinkemba ímba sífó afowamá simámakain-aaifinkemba siyáie miyá sénááwe.

29 Si'mákaiwai aamoí ínkwa-e-i'a úmae'a wéiyunda póna ímba siyuwéna kesé'a mérainiye súwasa

30 sáwífa'-waasi isésa wentáfésa timankúnkúmba ésa wíyómpakewin-ye siyáawe.

Ta'ótokaawanamo Ísu awátínkáín-aai.

31 Ísu Yúndaa-oraal-waasi wentáfésa timankúnkúmba ésa wíyómpakewi iyémó siyówisafena séna kesááimo ísámaimo kawel'ó é'o é'a kesí waási-i'a úmai méranaawe.

32 Érai'-aai ísówana ta'ótokaiyampinkemba minérái'-ááígó awátinkainasa mérangaawe súwasa

33 Émbaramun-andafaken-kwaasi únda póta ímba fí'on-kwaasi ta'ótokaawe. Nóra séwa awátinkainiye sénó suwaná

³⁴ Ísu séna érai'a simátíme'a sune. Aoisaambó owí mináoísaámbó owí kembá wéta'otoraiye. Kesí kísau úwoi máíwae sésa méyamba'mai tíkaantenkaan-kwaasin-owe.

³⁵ Miyán-kwáásí kawáágóní naaúmpa'a ímba maé'mae'a ónááfo wenáánintomba maé'mae'a ónááwe.

³⁶ Kemó Maníkón-ááninkomo awátínkáana'o é'a awátuwe'a méranaawe.

³⁷ Émbaramun-andafaken-kwaasi ombánifo kesáái ímba tirumpimbá wéraintafe'a tufuwónae wésewe.

³⁸ Kesifomó aráásímín-aai wésumpo kentifomó simátímín-aai wésewe súwasa

³⁹ Émbaramu kentáásifowan-iyé suwaná Émbaramun-andafakewimo ékaa Émbaramumo uráintemba miyá owaisínó.

⁴⁰ Maníkó érai'-aaimo simásímakaimba simátimuna'a tufuwónae wésewe. Émbaramu ímba miyá uráifo

⁴¹ kentifomó uráintemba miyá wéowe súwasa miwí sésa ímba kesínó aankaró'ó únkakemba kentáá masínkaraiye. Kentáásifowa mimbóráwígó Maníkón-iyé suwaná Ísu séna

⁴² Maníkómpákembá kunkáunda pó'a Maníkón-aráá'o ékaa kentirumbá síméwaisino. Ímba kesí imáyáfinkemba kunkáumpo Maníkó si'maráísa'a kunkáumne.

⁴³ Kemó súnna nóra séra ímba wéisaa. Kesááigo umbái wétiyaiye.

⁴⁴ Kemá waántáwankon-araa'a pó'a wenarááíma waénae wésewe. Wemá áwáurakemba tókamisasa waási puwé'ówin-iyé. Érai'o sí-tántáá'á ímba wempimbá wéraisana karokaro'-ááígóní afowái'a wéiwain-iyé.

⁴⁵ Miyáumai érai'-aaimo simátimundasafe'a érai'-aain-iyé ímba wésewe.

⁴⁶ Kemá ímba sáwí'a uráunda wéisaa. Arupíse-aai simátimuna'a ímba érai'e wésewe.

⁴⁷ Maníkón-aráá'a pósa wenáái isésa méraafo kembiwí ímba Maníkón-aráá'imaarini'a uré'a pó'a wenáái ímba ísaraawe Ísu siyáíye.

⁴⁸ Ísu simátimuwasa Yúndaa-oraal'-waasi karaánáá'a ankésa sésa éraitá sune. Sámériyaa-waasi ónana sáwí-amutanko enarumpimbá méraisampo mináái siyáane suwaná

⁴⁹ Ísu séna sáwí-amutanko ímba kesirumpimbá méraiye. Kesifon-áwí'a óraa'a úndanifo kesúwí'a sáwí'a uwásínkááwe.

⁵⁰ Kesúwí'a ímba óraa'-i'a ónae. Maníkó kentáféna séna kawé-kísáú máénda pó'a enáwí'a mósá óraa'a uwánkanaumne siyáíye.

⁵¹ Érai'o senda-áái kesáái ísámai kawé'ó iyawí ímba puwónááwe súwasa

⁵² Yúndaa-oraal'-waasi sésa senda-aai sáwí-amutambo enarumpimbó méraimba éta ísaraumne. Émbaramu puwúwasa Maníkón-aai simátímakowí púwúmbanifo emá sé kesáái ísámai kawé'á iyawí ímba puwónááwe wésene.

⁵³ Kentáásifowa Émbaramu puwúwasa Maníkón-aai simátímakowí pukáambanifo miwí iyáákainono. Emó senda nááfakewiya'ono suwaná

⁵⁴ Ísu séna kesúwí'o mósá maráúndarakaa úwoisambanifo kesúwí'o mósá maráínda kesifomán-iyé. Wentáfé'a sé'a kentáásí Fasi'aénkón-iyé wésewe.

⁵⁵ Kemá wembá wéawanaumpo kembiwí ímba wéawanaawe. Kemó sé'o ímba wéawanaumnemo súndarakaa kembiwímó ontembá karo'-wáásí mérausino. É'a wéawane'a pó'a wenáái mósá wémaraumne.

⁵⁶ Kentifo Émbaramu kemó marapá'ó kúmónnda-aai iséna aamoí éna kembá suwánéna wenarunkó kawé'á uráíye súwasa

⁵⁷ Yúndaa-oraal-waasi sésa emá ifó'-wáásígó éma ímba kae'-wáái úmai siyáánkai-aatai maisukáampo emá séma Émbaramumba awánaraumne wésene suwaná

⁵⁸ Ísu séné érai'a simátimé'a sune. Émbaramumbo ímbo ma'ánkaronka'a kemá maé'éúndaniye súwasa

⁵⁹ minááísáfésa tufuwónae sésa óntamba máúwana Ísu aúpá'á óraa'-amaan-daumpakemba kárúwaguraiye.

9

Ísu aúramba kafikówimba kawé'ó uwánkarain-ai.

¹ Ísu kúmba moóráwigomba anówama aúgafitamba ma'ánkarowimba awánésa

² wení kísau-waasi áisai esa sésa óraakoo nááwani aoisaankóni anondááwa aúramba kafikáiyó. Wendégówá'í anófoinegowal'iyó suwaná

³ Ísu séné ímba wení aoisaankówé anófoiti aoisaankówén-ifo Maníkóni kawé-kísáú wenane'a paápé ínasa awánáiyantafena aúramba kafikáiyé.

⁴ Si'mákaiwaini kísausa máéno. Sámo kainká'ó kisaumo wémaewanamo nó'waambo isanamó kisaumo máén-kanaamo tai'áíntemba miyáumai kísau maúnda-kanaa tai'áínda póta káfé'a Maníkóni kísausa maénaumne.

⁵ Marapá'ó méraunda waási sáma kátinkaundawi úne séné

⁶ marará'á awiyááima wi'maréna mindásamba toiyaambá úmarena aúranka'a a'maréna

⁷ simámena séné nonkwaaúnkón-áwí'a Síróámu-waumpimba máperaao súwana miyá uráiyé. Síróámuwemo súmba wenááifinkemba waé'mai séné ai'maráín-kwaune súwana mápetuwena aúramba awánamai kawé'á éna túwasa

⁸ wení naaópaken-kwaasiye fí'on-kwaasiye awánésa sésa wemá aampa'ó ménamo óntantafenamo inaimó símasima'o iwáiyá'iyó suwasá

⁹ tuwímbai sésa ewé wemán-iye suwasá tuwímbai sésa ímbanifo wen-ói'maisan-kwaasin-iye suwaná wemá séné ímbanifo kemá úne súwasa

¹⁰ áisai esa sésa nóra ónanawa aúramba kawé'á uráiyó suwaná

¹¹ moóráwigon-awi'a Ísu wemá awiyáái wi'maréna mindásamba toiyaan-úmarena súranka'a a'maréna simásimena séné Síróámu-waumpimba máperaao sisa'á isé'a koperáúnana súramba kawé'án-iye súwasa

¹² áisai esa sésa nááfara kuráiyó suwaná ímba awánaraumne siyáiyé.

¹³⁻¹⁴ Simátimuwasa áí'maesa ámáán-kawaa-waasifa'a máánkówana Ísu toimá aúranka'a a'maréna aúrambo kawé'ó uwánkon-kanaa Yúndaq-waasi ámáán-aaimo isón-kanaa kísau aaraamó makón-kanaa úwasa aúramba kawé'ó uwánkarowimba áí'maesa ámáán-kawaa-waasifa'a máánkówasa

¹⁵ áisai esa sésa nóra ónanawa aúramba kawé'á uráiyó suwaná séné toimá súranka'a asínkáísa'a máperaunana súramba kawé'á uwásínkaraiye súwasa

¹⁶ ámáán-kawaa-waasi tuwímbai sésa saagaan-kánáará'ó miyámó uráimba ímba Maníkómpákémbá kunkáiyé suwasá tuwímbai sésa sáwí-imayaawara'-waasigomo énaraantasi ímba kanaa'á kawé-kísáú-wáámé'á isinó suwasá imáyáa tuwínkaa'a ésa

¹⁷ sésa enaúramba kawé'á uwánkaraifo wentáfé nóin-imayaawa óno áisai esa suwaná Maníkón-ai simátimíwain-iye súwasa

¹⁸ éniyo minYúndáá-óráá'-wáási aúrambo kawé'ó uwánkontafesa ímba imáyáa umbá anófoi táántowasa

¹⁹ tuyasá tísai esa sésa kenkáítí táánina'iyó. Éniyo aúgafitana ma'ánkaraayana'iyó. Nóra énawa aúramba wéawanaiyo suwasaráí

²⁰ sésarai kesáánimban-iyé. Ma'ankááwayamba aúgafitamban-iyé.

²¹ Énifo káfé'a nóra isanawá aúramba kawé'-úmai awánáiyómpo wemá óraakon-ifo áísai iyana weyáárika'a simátimino siyááye.

²² Ááéma Yúndaa-oraa'-waasi sésa Ísuntafesa Maníkómó íyáfasinankaraiwai wéamu'maraundawin-iyé siyawí áamáán-daumpa'a ímba iyónááwe sumbá póna minánófóí Yúndaa-oraa'-waasisafena táá'a úwasarai

²³ sésarai óraakon-ifo wembá áísai oro siyááye.

²⁴ Simátímúyasa aneka'á aúramba kawé'ó uwánkarowimba áántowana túwasa sésa minkwáásígó sáwí-imayaa wéiye sewatá ísaraunda po Maníkón-aúranka'a arupíse úmaisa simásimiyó suwaná

²⁵ séna sáwí-waasiya'i kawé'-wáásiyá'íyo kemá ímba isáúmne. Moórá-tantaatafe'a isáúnda súramba kafíkuraimbánifo káfé'a súramba wéawanaumne súwasa

²⁶ nóraumaiya aúramba kawé'á uwánkaraiyo áísai esa suwaná

²⁷ séna é'a simátímakaumpo ímba ísaraawe. Anekará simátimenara isánááo. Wenaráái waénaemo sé'a wení kísau-waasi-i'a ónááwe súwasa

²⁸ karaánáá'a ankésa sésa emá wenaráái wéwaempo kesáá Mósesé arááísa wéwaraumne.

²⁹ Maníkó Mósesemba aai simámakaifo minkwáásí nááfaken-kwaasiya'íyo suwaná

³⁰ miwá séna fí'onka'ma'mai-tantaa'an-iyé. Súramba kawé'á uwásinkaraifo kembiwí sé'a nááfaken-kwaasiya'íyo wésewe. Mindá fí'onka'ma'mai-tantaa'an-iyé wésune.

³¹⁻³³ Wemó ímbo Maníkómpákémbó kunkénaraa ímba miyá uráisino. Maníkó sáwí-imayaamo owí táái ímba wéisaifo wení kísau wémaewi-taai wéisaiye. Maníkón-áwí'o mósá marááwi-taai wéisaiye. Maambáramó úmaronkakemba ímba moórá aúgafitan-kwaasi méraisana kawé'á uwánkaraiye sewa'á ísaraumne súwasa

³⁴ enanó aampa'á ma'ánkaraisa po úwoifaken-kwaasi éma enáái kentáá kawé'-wáásísá wésimasimendasaanifo áamáán-daumpakemba kárúwaaó suwaná kárúwaguraiye.

³⁵ Minkákémbá ai'mátukon-aai Ísu iséna ayaafái úmai awánéna áísai ena séna wíyómpakemba waási úrankonka'a amankúnkúmba wéono súwana

³⁶ Ísuntafena séna óraakoo emó sénda nááwawa'íyo. Simásímína'a simankúnkúmba onó súwana

³⁷ Ísu séna é'o suwánáánda kemá úne súwana we séna

³⁸ Fasi'aénkóó enká'á simankúnkúmba úne

séna kífaena wen-ímáyáá mósá makáíye.

³⁹ Wen-ímáyáá mósá marówana Ísu séna marapá'á kunkáunda pósa waási afufuntambá tuwínkaa'a ónááwe. Túrambo kafíkáíndawi túramba kawé'-úmai awánáiyasa túrambo awánaawi túramba kafiyíníye súwasa

⁴⁰ áamáán-kawaa-waasi tuwímbaimo mérowi isésa áísai esa sésa ewá kentáásáféwa túramba kafíkáíwai owéwá wéseno suwaná

⁴¹ Ísu séna túrambo kafíkáíwaimo méraankakaa kentí sáwí-imayaagoni méyámbá ímba máéwaisino. Éta awánáúmne sentáféna kentí sáwí-imayaagoni méyámbá wéraiye

Ísu siyáíye.

10

Sipisípigoni kusaifá'ó káráwiyaan-aai.

¹ Ísu séna érai'a simátime'a sumpo ísáaro. Sipisípi kusaifá'ó kónae síyawí ímbo sipisípigoni ontafimbó íyáférembo kusaiyákémbó íyámaatesamo ésa miwí umén-kwáásíyé sénááwe.

² Sipisípiya'o káráwiyaiwai ontafimbá wéiyaferaiye.

³ Miyáumai ontarákén-káwáágó ontá tiyánkáisana íyáferena wení sipisípi túwí'a itáántaisasa wenáái isésa wempá'á kowaná

⁴ sipisípi kusaifákémbá tí'maena aifa'á wisasá wenáái isésa wéaraiwaewe.

⁵ Énifo fí'on-kwaasi-taai ímba isésa arááiwaiyamba inkaisésa wété wéowe

⁶ Ísu miyá simátimuwasa minááígóní áwáuma ímba ísaraawe.

Ísu sipisípiya'o káráwiyaan-aai.

⁷ Minááígóní áwáuma ímba ísontafena Ísu séna érai'a simátime'a sune. Sipisípigoni ontamá kemá úne.

⁸ Ímbo kunkáundara'o tuwímbaimo tiyáawi umén-kwáásín-owe. Miwí táái sipisípsonko ímba ísaraawe.

⁹ Kemá ontamá úne. Kempá'ó tíya'o é'a íyáféráaro senasá íyáferaiya'a káráwiyonaumne. Tómbó náiyantafesamo ésa kúwákárúwaresa násuwesa aneka'á íyáferanaawe.

¹⁰ Umén-kwáásímó tiyawimo ésa waási tínkambai sáwí'a uwátinkaiyambanifo kemá kunkáunda pósa fí'onka'ma'mai kawé'á úmai maé'mae'a ónááwe.

¹¹ Sipisípiya'a kawé'-úmaimo káráwiyaundawi úne. Sipisípiya'o kawé'-úmaimo káráwiyaiwai séna kesí sipisípi túwa'nai ónaumne séna puwíníye.

¹² Énifo óntantafesawe sésa sipisípiya'a káráwiyaawi áwáífiyaa in-íyánkómbá awánésa sipisípi ifátiyuwesa kówana sipisípisomba fámai watúwáísasa kóítawaa'a uwáguraawe.

¹³ Miwí sipisípiya'o káráwiyi-imayaa tuwésa óntamo maíyan-imayaa wéowe.

¹⁴⁻¹⁵ Sipisípiya'a kawé'-úmaimo káráwiyaundawi úne. Kesifo kembá suwíyaisa'a kemá kesifombá awíyáúnana miyámó úndantemba kesí sipisípi seyaafá'á tuwíyáúnasa kembá wésuwiyaawe. Kesí sipisípi túwa'nai on-dasáfé'a pó'a kemá puwónaumne.

¹⁶ Kesí sipisípi tuwímbai fí'on-kusaifa'a méraamba pó'a kotíyáanasa kesáái isésa tésa mimbórái'a úmai méraiya'a seyaafá-sípísípiyá'á káráwiyonaumne.

¹⁷⁻¹⁸ Púwóndafinkemba íyáfasinaanda-imayaa kesifomá símisa'a kemá ewé súndasafena wenarumbá wésimiye. Kemó ímbo ewémó súndarakaa ímba kanaa'á sínkamowisino. Kesí imáyáafinkemba pó'a kanaa'á puwónaumne. Púwóndafinkemba kanaa'á íyáfasinanaumne. Kesifomá simásimena séna miyán-uwo séna miyámó onda-fásí'áémbá símakaiye Ísu siyáíye.

¹⁹ Ísu minááímó súntafesa Yúndaa-oraa'-waasi imáyáa ésa tuwínkaa'-uwasá

²⁰ tuwímbai sésa sáwí-amutamba arumpimbá méraintafena uwó-í'a wéena siyé. Ke nóra séra wenáái wéisao suwasá

²¹ tuwímbai sésa sáwí-amutambo arumpimbó mérainkaka ímba miyán-áái sisinó. Sáwí-amutambo arumpimbó mérainkaka ímba aúgafitan-kwaasi aúramba

kawé'-úmai awánéna méraisino siyáawe.

Yúndaa-oraa'-waasi tínaaembo uwánkaraan-aaí.

²² Yúndaa-waasi óraa'-amaan-dambo uráan-kanaamo túntemba Yérúsaremu-naopa'a tanómba kaúfúnka'a minkánáá táwi-kanaa póna túwana

²³ Ísu óraa'-amaan-daumpa'a ména Soromoní áúwimai úmakopa'a kúwasa

²⁴ Yúndaa-oraa'-waasi túwaandu ésa taúkúmaresa áísai esa sésa entáféta sáwífa'-imayaasa wéune. Maníkómó íyáfasinankaraiwai wéamu'maraundawisaama ewá ónómpo arupíse úmai sinatá ísáano suwaná

²⁵ Ísu sésa simátimuna'anifo ímba ísaraawe. Kesifo simásímakain-kisau wémaunda póna kesí áwáuma afora'á wépaa'íye.

²⁶ Kembiwí ímba kesí sipisípisomba pó'a kesááísafe'a ímba timankúnkúmba wéowe.

²⁷ Kesí sipisípi tuwíyáúnasa kesáái isésa wésiraiwaewa'a

²⁸ imáyáa timúnasa aúí'a úmai maé'mae'a ombá pósa ímba tai'ánááwe. Kawáánúndafinkemba ímba kanaa'á tatafisénááwe.

²⁹ Kesifomá símakaimba wení fasi'aénkó seyaafá-fásí'áénkómbá íyáákaisasa kesifomá kawáánimpakemba ímba kanaa'á tatafisénááwe.

³⁰ Kesé kesifoé'a mimbórái'a wéuye Ísu siyáíye.

³¹ Súwasa Ísumo sún-aaisafesa Yúndaa-oraa'-waasi aneka'á tufuwónae sésa óntamba máúwana

³² Ísu simátimena sésa kesifomá simásímakain-kisau kawé-kísáú wémauna'a wéawanaafo nóin-kisauwa maúndasafera sínkamonaao súwasa

³³ ímba kawé-kísáúsáféta tufumónaeta wéumpo Maníkómbá karaánáá'o ankáándasafeta tufuwónaumne. Marapá'-wáásígó séma Maníkó únemo séndasafeta tufuwónaumne suwaná

³⁴⁻³⁵ Ísu sésa Maníkón-aaí aúfáífimba ímbo karo'-ááímó wérain-aufai agaimaréna sésa Maníkó sésa kembiwí maníkón-owe siyáíye moóráwigo agaimaréna siyáíye. Maníkón-aaí simátímakowisafena sésa maníkón-owe siyáíye.

³⁶ Kesifomá simásinkena si'mákaisa'a marapá'á kunkáumpo Maníkón-ááninko úne súndasafe'a Maníkómbá ímba karaánáá'a wéankaumne.

³⁷ Kesifoní kisaumo ímbo wémaundarakaa kentáfé'a wíyómpakemba ímba kunkáiye sewaisinó.

³⁸ Kesifoní kísau wémaumpo kentáfé'a wíyómpakemba ímba kunkáiye sé'a ímba timankúnkúmba ombánifo kesí kísausafe'a Maníkóní kísau wémaíye sé'o é'a mindásafe'a sé'a wesé afowáe'a mimbórái'a wéoye sénááwe Ísu súwasa

³⁹ aneka'á ta'ótoranae sésa umbá ta'óto'mai tofíyántuwowana kóuraiye.

⁴⁰ Ísu miwí tiyuwéna Yóndani-nomba kofaténa ááéma Yónimo nombó maitínkaropa'a komérowasa

⁴¹ waásisomba túwaandu ésa sésa Yóni ímbo awánáúnda-kisau maiyáimbanifo minkwáásísáféna simásímakain-aaí érai'-aaí siyáíye suwasá

⁴² sáwífa'-waasi Ísuntafesa timankúnkúmba ésa Maníkómpákémbá kunkáiye siyááwe.

11

Rásarasimo pukáin-aaí.

¹ Moóráwigon-awi'a Rásarasi Pétáni-naopa'a mérowana áí'a úwasarai ámánaakai túwí'a Máriyaae Máátaae'a mimbóráfá'á mésa

² Máriyaa ááéma ásé-wiyumbo ún-basawemba Ísun-aísamaiya'a fatiyena wena'nóntáusamba uwátukain-ininko éna tuwaawisáwágómbá áí'a wéuwasarai

³ minámánáákái moóráwigontafesarai sésarai Ísumba kosimáme sé óraakoo emó arumbó ámakaandawimba áí'a wéiye kosimámuwo suyaná kosimámuwana

⁴ Ísu iséna séna Rásarasimbo áí'o wéimba ímba éka'a puwíndasafena áí'a wéifo Maníkón-áwí'wara ááninko súwí'wara'o mósá maráiyantafena áí'a wéiye Ísu sumba

⁵ Máátaane Máriyaane Rásarasine wenarumbá tímakomba póna

⁶ áí'o wéun-aaí iséna kae-kánáá aáno'a maéna

⁷ minká'á wení kísau-waasisafena séna aneka'á Yúndiyaa-aempata kónaumne súwasa

⁸ sésa óraakoo Yúndaa-oraa'-waasi óntantamba tufuwónae sésa wéopa'a isa aneka'á mináémpá'á kónae wésene suwaná

⁹⁻¹⁰ Ísu miwí simátimena séna kumeu'ó isasamó kombá ímba sama kaisasá pósa tanaambá wéfaafo sámó kaisasamó kombá ímba tanaambá wéfaawe. Miyámó ontembá isa'á káfé-kanaa kawé'-úmai kísau maénaumne Ísu simátimena séna

¹¹ kentáási waásigo Rásarasi aúma wéraimba pó'a iyáfasinankaandasafe'a kónaumne sumba

¹²⁻¹³ Rásarasi pukóntafena Ísu sumbanifo wení kísau-waasi imáyáa ésa aú-nkwérimba póna iyáfasinainiye-imayaa ésa sésa óraakoo kawé'á ímbá póna áí'a é'ankainiye suwaná

¹⁴ Ísu afora'á séna Rásarasi pukáíye.

¹⁵ Áí'o ipa'á ímba wesé'o méraunda kawé'á ímbá póta wempátáámó kondá suwáné'a kentáfé'a timankúnkúmba é'a Maníkómpákémbá kunkáíye simásinkanaawe súwana

¹⁶ wení kísau-waasifinkemba moóráwigon-awí'a Tómaasi moórá-awí'a Títímási mináwíkóní áwáuma amáántágae'a wemá simátimena séna Yúndaa-oraa'-waasi Ísumba tufuwónáámba póta weséta puwónaeta mifátá kónaumne Tómaasi siyáíye.

Ísu puwíyampinkemba iyáfasinaiyawini áwáuma únemo siyáin-aaí.

¹⁷ Súwana Ísu Pétáni-naopa'o kúmba Rásarasi puwúwasa utámárówana éiyaimba waúnka'a Ísu koísaraiye.

¹⁸ Pétáni-nao'a Yérúsaremufa'a ewaa'á pósa

¹⁹ Máátaante Máriyaante tuwaawisáwágó pukóntafesa Yúndaa-waasisomba ifi'á kowétesa mérowana

²⁰ Ísu wétiyemo sumbá Mááta iséna wétupa'a kúwana Máriyaa naaúmpa'a mérowana

²¹ Mááta Ísuntafena koséna óraakoo emó maanká'ó méraandaraka ke-suwaawisáwágó ímba púwísino.

²² Káfé'o Maníkómpá'ó inaimó sinanamó éna miyá íniye-imayaa wéune súwana

²³ Ísu séna enawaawisáwágó pukáimpinkemba iyáfasinainiye súwana

²⁴ Mááta séna ánaaen-kanaa tínda pukáindafinkemba iyáfasinainiye-imayaa wéune súwana

²⁵ Ísu séna puwíyampinkembo wéiyafasinaawemo sewíní áwáuma kemá úne. Aúí'a úmai maé'mae'o iyawini áwáuma kemá úne. Kesááisafesamo érai'emo sésa kenká'á timankúnkúmba iyawimo ésa puwíyambanifo iyáfasinanaawe.

²⁶ Mésa kesáaisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmbo íyawimo ésa ímba puwónááwe. Mindásafe emá érai'ewa wéseno Ísu Máátaantafena súwana

²⁷ séna Fasi'aénkóo emá Maníkómó íyáfasinankaraiwai wéamu'maraundawi óne. Maníkón-ááninko óne. Marapá'á kúmíndawi emá óne Mááta siyáíye.

²⁸ Mááta simásuwena wéna áúnkontafena ukutóipínkémbá simámena séna óraako wétena wéaantaiye súwana

²⁹ Máriaa iséna minúwóiyáán-úmai íyáfasinena wétupa'a kúmba

³⁰ Ísu Máátaamo taawánónka'a ména ímba naaópa'o túmba

³¹ Máriaa íyáfasinenamo kúmba Yúndaa-waasi ifi'ó wéton-kwaasi awánésa imáyáa ésa sésa Rásarasimbo utámakaapa'o ifi'ó táíndasafena wiyé sésa arááiwa'maesa kumbá

³² Ísumo méronka'a Máriaa wéna óraakon-iye séna aísamaifimba kífaena séna Fasi'aénkóo emó maanká'ó méraandaraka kesuwaawisáwágó ímba púwísino súwasa

³³ Máriaawe wenánaenka'o arááiwaún-kwaasiye ifi'ó tombá Ísu tuwánówana arumbá éna umbai-tántáákó arumbá sáwí'a úwana

³⁴ tísai ena séna náánkara utámakao súwasa óraakoo taawánaao suwana

³⁵ Ísu ifi'á tówasa

³⁶ Yúndaa-waasi awánésa sésa pukáiwaimba aruntaféna uwánkáíye suwasá

³⁷ tuwímbai sésa aúgafitan-kwaasi aúramba kawé'ó uwánkaraimbanifo nóra sénawa ímba asófankaisanawa pukáíyo siyáawe.

Ísu Rásarasimbo pukómpinkembo íyáfasinankarain-ai.

³⁸ Suwaná Ísu áfááraumai arumbá úwana utánkaropa'a kúmba óntan-aifimba mámakesa óika'a óntantamba awáá uwásukowana Ísu koawánéna

³⁹ séna óntamba maisúwáaro súwana Mááta pukówin-ámánaako séna Fasi'aénkóo éiyain-kanaara'o wáimba póna ánkúte'a íníye súwana

⁴⁰ Ísu séna é'a simámakaumne. Kesáaisafemo érai'emo sémo kenká'ó amankúnkúmbo émo e Maníkóní kawé-kísáú awánáínone súwasa

⁴¹ óntamba maisúwówana Ísu wíyómpa'a awánéna séna kesifóo kesáái isáándasafe'a súwiyo sune.

⁴² Kesáái isáámpo maanáái súnna pósa maanká'ó méraan-kwaasi kentáfésa érai'a Maníkó ai'mákaisana kunkáíye sénááwe simásuwena

⁴³ óraaka'a séna Rásarasiyo tiyó súwana

⁴⁴ pukówi íyáfasinenamo túmba ampantasámbá úsúmai ánáan-kwisuwesa aiyayaanka'a kárá'umaresa óika'a káátamaresa miyá úmakon-ampantawara'a túwana

Ísu séna awátúwéwana méraino siyáíye.

Óraa'-waasi Ísumba tufuwíyan-aaimo siyáan-ai.

Mátíyu 26:1-5, Mááka 14:1-2, Rúku 22:1-2

⁴⁵ Yúndaa-waasisomba Máriaampa'o kun-kwáásí Ísumo úmba awánésa timankúnkúmbo ésa Maníkómpákémbá kunkáíye suwasá

⁴⁶ tuwímbai ímbaniye sésa áamáán-kawaa-waasifa'a kosésa Ísumo ún-ai simátímúwasa

⁴⁷ mináái isésa áamáán-kawaa-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye aaimó isón-kwaasi táántesa sésa ímbo awánáúnda-kisau wémaimba póta nórasaawa ónaumno.

⁴⁸ Úwoimo túwáananasaamo éna miyán-kísáú wémainasa pósa seyaafá'nánká wenááisafesa timankúnkúmba ónááwe. Minká'á Rómu-kamani-waasi tésa óraa'-amaan-damba tatawísísuwesa kentáa seyaafá'nánká sáwí'a uwásínkáafonifo nórasaawa ónaumno suwaná

⁴⁹ moóráwigon-awi'a Káyafaasi minkánáa aifa'-ámáán-káwáágó póna wemá séna ímba kawé'-úmai wéisaawe.

⁵⁰ Yúndaa-waasi seyaafá'á púwófo séna moóráwigo puwíníye Káyafaasi siyáíye.

⁵¹ Minááímó súmba ímba wení imáyáafinkemba siyáífo minkánáa aifa'-ámáán-káwáágó mérontafena póna Maníkó imáyáa amúwana paápé úmai séna Yúndaa-waasi seyaafá'-wáásísáféna ísámai Ísu puwíníye.

⁵² Ímba Yúndaa-waasi aantemba Maníkón-áráá'an-ofo fí'o-fi'om-barafaken-kwaasi mimbórái'a úmai méraiwaé séna Ísu puwíníye.

⁵³ Káyafaasi mináái súwasa minkákémbá Yúndaa-ora'-waasi Ísumbo tufuwíyan-aaí suwaná

⁵⁴ mindásafena Ísu ímba Yúndaa-ora'-waasi túranka'o númba tiyuwéna máásai-maragoni awáífá'á Éfaráímu-naopa'a kúmba wení kísau-waasise'a koméraawe.

⁵⁵ Komérowana tíyótai mo í-tánón-kánáa ampáámbá úwasa pósa tirumbó kawé'ó íyanesa naaó'-naokemba Yérúsaremu-naopa'a kotúwaandu ésa

⁵⁶ Ísuntafesa móawana-meawana ésa óraa'-amaan-daumpa'a túwaandu ésa sésa tanómbo opa'á tíní ína tíníyo siyáawe.

⁵⁷ Óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáán-kawaa-waasiye sésa Ísumbo awánésamo ésa simásimiyata ta'ótóráano sumbá mindásafesa úwoi-waasi sésa tanómbo opa'á tíní ína tíníyo siyáawe.

12

Máryaa Ísun-aísamaiya'a asaa-wiyúm-básáwémbó a'ánkarain-aaí.

Mátíyu 26:6-13, Mááka 14:3-9

¹ Tíyótai mo í-tánón-kánáa kárika'a túwana afa'móráe-kanaa úwoi wérowana Ísu Pétáni-naopa'a wéna pukómpinkemba íyáfasinankaraiwain-awi'a Rásarasini naaópa'a kúwasa

² Ísuni tómbá kúfu'umarowana Ísuwe Rásarasiye'a tómbó náíyapa'a méroyana Mááta mintómbá maimái tíma'maena kúwana

³ Máryaa asaa-wiyúmbó úm-basawemba óraa'-ontankakemba méyámbakena Ísun-aísamaiya'a sáwífa'a fatímarena wena'nóntáusamba uwátuwowana mimbásáwén-kwíyúnkó óraa'-wiyumba naaúmpa'a iyúwana

⁴⁻⁵ moóráwigon-awi'a Yúndasi-Ísakerioti séna nóra sénawa mimbásáwémbá timénamo óraa'-ontamba 300 kina maiyénamo ímbo óntamo makáan-kwaasi tuwín-timeraane séna minááímó siyáimba Ísuni pintaru'ó maíndawi siyáíye.

⁶ Ímba ónta-iyain-kwaasi-imayaa éna siyáífo wemá Ísuni waásiti óntanka'a káráwiyowi uménté'ó úwai póna minóntámpínkémbá maénae séna mináái súwana

⁷ Ísu séna minínínkómbá étúwéwana úwoi miyá íno. Púwónanamo asínkáíndasafena miyá wéíye.

⁸ Ímbo óntamo makáan-kwaasi kesé'a aasiyaasí maé'mae'a íya'a túwa'nai ónááfo kemá kesé'a marapá'á ímba maé'mae'a ónaumne Ísu siyáíye.

Rásarasimba tufuwíyan-aaimo siyáan-aaí.

⁹ Súwasa Pétáni-naopa'a Ísu méráíye sumbá sáwífa'-waasi Yúndaa-waasi isésa Rásarasi pukówana iyáfasinankarowinte'a kotuwánánae sésa kuráa.

¹⁰⁻¹¹ Rásarasimba iyáfasinankarontafesa pósa Yúndaa-waasi miwítí óraa'-waasi tiyuwésa Maníkómpákembá kunkáiwaimpata kónae sésa suntáfésa óraa'-amaan-kisau-waasi Rásarasimba tufuwíyan-aaiwara'a siyáawe.

Ísu Yérúsaremufa'o kuráin-aaí.

Mátíyu 21:1-11, Máaka 11:1-11, Rúku 19:28-40

¹² Fénáikaamba ásé-masawemba a'ánkaraifo káfékaamba Yérúsaremufa'a Ísu tınıye sumbá waásisomba mináái isésa

¹³ taaénama tará'maesaa aampakémbá koaiyésa óraaka'-oraaka'a sésa Fasi'aénkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó kawé'á wéuwankaiye. Wení Ísareri-waasiti kawáágón-íye wenáwíta mósá maráúmne suwaná

¹⁴ moórá-poigon-awí'a tónkigo Ísumba ayáá'maena túmba

¹⁵ naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
Sáiyóni-naopaken-kwaasi táá'a ifó
kentí kawáágó wétiye. Tónki-araako
ayáá'maena wétiye

agaimarénamo siyóntemba miyáumai Ísu tiyáíye.

¹⁶ Minkánáá wení kísau-waasi ímba imáyáa úmai tááka'a makónka'a pósa Ísu pukómpinkemba wíyómpa'o iyúnka'a tááka'a marésa sésa aúfáífimba wérainka'a póna miyán-íye siyáawe.

¹⁷ Ísuma Rásarasi pukómpinkembo iyáfasinankomba awánésa tuwímbai-waasi simátímúwasa

¹⁸ isésa mindásafesa pósa aampakémbá koaiyówasa

¹⁹ óraa'-amaan-kisau-waasi keáímbá sésa seyaafá'nánká kentáá siyuwésa wenaráái-aantemba wéwaefo nórasaawa ónaumno siyáawe.

Kíríki-aempaken-kwaasi Ísumba awánánaemo siyáan-aaí.

²⁰ Yérúsaremu-naopa'a ámáán-aaí isánae sésa Yúndaa-waasi kuwasá Kíríki-waasise'a wésa

²¹ Fírípi Káríri-aempa'a Pétésáíta-naopaken-kwaasigompa'a tésa sésa Ísumba awánánaeta wétune suwaná

²² Fírípi Éndurumba kosimámena áí'maesarai Ísumba kosimámúyana

²³ Ísu séna kemá waási úrankomba kesúwíko óraa'o índasafena káfé'a wépaa'íye.

²⁴ Érai'a simátíme'a sune. Ánáuntumbo úwoimo wérenamo éna ímba arambá iyáínífo ánáuntumba u'marááwana aáénkarena áruma wiyéna sáwífa'-aramba imái áfu káíníye.

²⁵ Miyámó ontembá tirááímo táínda-i'o ésa ímba kawé'-úmai méranaafo maambárárakén-ímáyáámó tuwáiyawi aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

²⁶ Kentáfésa ení kisaumo maénae síyawí kembá sirááíwáéro. Miyámó íyawí kesé'a méranaawe. Kesí kisaumo maíyawí kesífo kentúwí'a mósá maráíníye Ísu siyáíye.

Ísu wemó puwíndasafena siyáin-aaí.

²⁷ Ísu simátímena séna kesirunkó umbaisé'a wétaimba pó'a nóra sénaumno. Kesífoo maanúmbái-tántáá'ó kempá'ó tinda maisiyuwaaó ímba miyá sénaumpo kemá mindásafe'a kunkáumne.

²⁸ Kesífoo enáwíko óraa'a íníye súwana wíyómpakemba aaí séna é'a kesúwí'a óraa'a uráunda pó'a aneka'á ónaumne súwasa

29 méron-kwaasisomba isésa tuwímbai sésa wíyónaai siyé suwasá tuwímbai sésa Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi aaí wésimamiye suwaná

30 Ísu simátimena séna minááímó isáámba ímba kembó súwa'nai índanifo kembó túwa'nai índaniye.

31 Marapá'-wáásímó aaifimbó maitinkáinda-kanaa wétiye. Marapá'-wáásítí sáwí-kawaagombo watiyuwáinda-kanaa wétiye.

32 Aaraa-táiyá'ó mó tufusíyan-kanaa seyaafá'á imáyáa tíménasa kempátá ténááwe Ísu siyáíye.

33 Miyámó siyáimba aaraa-táiyá'á tufíyana puwíndasafena súwasa

34 waásisomba isésa sésa Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Maníkómó iyáfasinankaraiwai aasiyaasí maé'mae'a íníye siyáifo emó sésa kemá waási úrankomba aaraa-táiyá'á mó tufusíya'a puwónaumne wésempe emá nááwawa sé ewá séné suwaná

35 Ísu séna waási sáma kátinkaundawí úndanifo kárika'a kesé'a méranaumne. Waásimo kumeu'ó in-áémpá'ó kombá nááfara'i wégowasa pósa ímba wéawanaawe. Kumeu'ó in-tántáákó kempá'á tifó sé'a sámo kátinkáípa'a méraaro.

36 Sáma kaimbá pó'a kentáfé'a sé'a kentáásí ságoma óne sembá pó'a ságoni áráá'marimba ú'mai méranaawe Ísu siyáíye.

Yúndaa-oraa'-waasi Ísuntafesa ímba timankúnkúmba uráan-aaí.

Ísu simátimena tiyuwéna aúpá'á méraiye.

37 Túranka'a kawé-kísáú ímba awánaraan-kwaame'o uráimbanifo wentáfésa ímba timankúnkúmba ésa Maníkómpákémbá kunkáíye siyáawe.

38 Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaímo simátimakowin-awí'a Áísáya siyáin-aaí érai'a siyáíye.

Fasi'aénkóo kawé'-áái kosimátimunasa minááísáfésa ímba érai'e wésewe. Ení fasi'aémbá aráátimendanifo ímba awánaraawe

Áísáya agaimaréna siyáíye.

39 Ísun-aaísafesa ímba timankúnkúmba untáféna naaófá'á Áísáya agaimaréna séna

40 Maníkó túramba kafítúwáísasa pósa túramba ímba awánaraawe. Maníkó táá'a káuntuwáísasa pósa ímba ísaraawe. Maníkómó simbá miyá uráunda pósa kempá'á ímba tíya'a sáwí-imayaa maitiyuwé'a kawé'a uwátinkanaumne

Maníkó siyáíye Áísáya agaimaréna séna

41 Ísuni sáma awánaraimba póna mináái agaimaréna siyáíye.

42 Yúndaa-oraa'-waasi tuwímbai Ísuntafesa timankúnkúmba ésa Maníkómpákémbá kunkáíye sésa ámaán-kawaa-waasi ámaán-daumpa'a iyófo sésa aambá fáí'maraafoniye sésa ímba afora'á sumbá

43 Maníkó kesúwí'a mósá maráinkwae-imayaa ímbanifo waási tuwímbai kesúwíta mósá maráíwae-imayaa ésa miyán-ímáyáá umbá pósa Ísuntafesa érai'e ímba afora'á siyáawe.

Ísu simátimuwasa tuwínkaa'o uráan-aaí.

44 Ímba afora'á suwaná Ísu óraaka séna kesááísafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmba iyawí ímba kentáfésa aantemba ofo si'mákaiwaintafesawara'a timankúnkúmba wéowe.

45 Kesí áwáumo suwánaawimo ombá ímba ken-aantemba wésuwanaafo si'mákaiwainkwara'a wéawanaawe.

46 Marapá'ó kumúnda waási sáma kátinkaundawí únda pósa kenká'á timankúnkúmba iyawí ímba kumeu'ó in-áémpá'á méranaawe.

⁴⁷ Kesááimo ímbo ísámai kawé'ó owí aaifimbó maitinkái ímba kemá úne. Marapá'-wáási ímba aaifimbó maitínkáandasafe'a kumúndanifo sáwí'o úmáimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkanae'a kunkáumne.

⁴⁸ Ánaaen-kanaara'a kesáái isésa tínaaembo uwásinkaiyawí sésa kawé'-áái sínaaemba uwámakaundaniye sénááwe.

⁴⁹ Ímba kesí imáyáafinkemba súmpo kesifo si'mákaiwai simásímakain-aaí sún-da pó'a ánaaen-kanaa tínsa sésa kawé'-áái sínaaemba uwámakaunda ímbo oráámbá uráundaniye sénááwe.

⁵⁰ Kesifon-aaí aúí'a úmai maé'mae'o íyan-aaín-íye. Sún-da-aaí kesifo simásímakain-aaí simátimune Ísu siyáíye.

13

Ísu wení waási tísamaimo non-kwitínkarain-aaí.

¹ Tíyótáimo í-tánón-kánáá aafáyáaraamba úwana káfékaamba Ísu imáyáa éna séna marapá'á tuwé'a kesifompá'ó kunuweré'o iyón-da-kanaa tiyé séna marapá'-wáási wenááimo isón-kwaasi áfááraumai imáyáa tiména miwísáfénawe séna puwíníye súwana

² waántáwanko Sáímonin-ááninkomba áwí'a Yúndasi-Ísakeriotimba Ísuni pintaru'á uwó-imáyáá ámakowasa Ísuwe wení kísau-waasiye tómbá wénowana

³ afowámá seyaafá-fási'áémbá ámakowana póna Maníkómpákémbá kunkáunda pó'a kunuweré'a iyónaumne-imayaa Ísu éna póna

⁴ tómbá wénowana iyáfasinena paákákén-únánkwátói faú'marena táuri kárá'umaena

⁵ táúfapimba nombá fatímarena wení kísau-waasi tísamai non-kwitinkéna táúrisamba uwátuwana

⁶ Ísuma Sáímoni Pítaampa'a túwana séna Fasi'aénkóo ímba kesísamai non-kwisínkaaó súwana

⁷ Ísu séna kemó úndama káfé'a ímba wéisaanda po ánaaemba isáínone súwana

⁸ Pítaa séna kesísamaimo non-kwisínkéndasafe'a a'áo símasima'a ónaumne súwana Ísu séna enaísamaimo ímbo non-kwiyánkáanamo éma kesí waási-i'a ímba ínone súwana

⁹ Pítaa séna Fasi'aénkóo ení waási-i'a ónae súmpo ímbo sísamai aantemba non-kwínda síyayaankwara si'nónkwará'á non-kwiyuwó súwana

¹⁰ Ísu séna nombó pékáawimo ésa ímba seyaafá-túfá'á non-kwiyónááfo tísamai aantemba non-kwiyónááwe. Kembiwí non-kwisaawaná kímborawigo ímba non-kwiyáiyemo súmba

¹¹ Ísu wení pintaru'-wáásígómbá ísarontafena séna kembiwí non-kwisaawaná kímborawigo ímba non-kwiyáíye siyáíye.

¹² Ísu simátimena tísamai non-kwitiyuwéna paákákén-únánkwátóimo faú'maromba maimái úmaena ménamo tómbó némopa'a wéna tísai éna séna kemó úndawini áwáuma éra isaaó.

¹³ Kentáfé'a sé'a uwáitái'-iwái Fasi'aénkó ónemo sembá érai'a miyán-kwáásí úne.

¹⁴ Kemá kembó uwáitái'-úndawí kentí Fasi'aénkó pó'a tísamaimo non-kwitínkáúndasafe'a kemá moórá-mora non-kwitínkáaro.

¹⁵ Kemó kembó aráátimundantemba kembiwíwará'á miyán-oro.

¹⁶ Érai'a simátime'a sune. Kísau-waasimo ésa miwítí óraa'-waasigomba ímba íyáákanaawe. Ti'mákaiwain-aai maimaésa kosimátímakaawimo ésa ti'mákaiwaimba ímba íyáákanaawe.

¹⁷ Miyáumai kemó únda é'a awánaafo miyámó iyambo iyana tirunkó kawe'á íniye.

¹⁸ Kempínkémbá ímba seyaafátáfé'a sumpo kendé-í'o uwátinkaunda-waasi é'a tuwánaraumne. Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna kesé'a moóráfinkembo tómbó naráiwai kesí pintaru'-wáásín-iyé agaimarénamo siyáimba érai'a siyáiyé.

¹⁹ Ímba paapé uráisa'a simátimunda póna ánaaemba paapé ína'a kentáfé'a timankúnkúmba é'a Maníkómpákémbá kunkáiyé sénááwe.

²⁰ Érai'a simátime'a sune. Ti'maráanasa wíyawí-taai ísámai kawé'ó iyanten-úmai kesáái ísámai kawé'á ónááwe. Kesááimo isáiyanten-úmai si'mákaiwain-aai isánááwe Ísu siyáiyé.

Moóráwigo kesí pintaru'á máíniyemo Ísu siyáin-aai.

Mátíyu 26:20-25, Mááka 14:17-21, Rúku 22:21-23

²¹ Ísu simátimena wenarunkó umbaí tówana séna érai'a simátime'a sune. Kempínkémbá moóráwigo kembá namuro-wáásímá aráátiminiye súwata

²² wení kísau-waasi moórá-mora wenaúfinayaafimba éta nááwantafenawa síyó séta

²³ wení kísau-waasigo Ísu kembá arumbá símakowi Ísuni ewaa'á méraawanana

²⁴ Sáímoni Pítáa kentáféna aúwá'náán-kwaame'a éna séna nááwantafewa sénó sé áísai uwo súwa'a

²⁵ wení ewaa'á kífae'a áísai e'a sé'a Fasi'aénkóo emó sénda nááwa'iyó séwánana

²⁶ Ísu séna kemó tómbó nompín-tu'maimo áménda-waasi wemán-iyé séna tómbá maimaéna nompín-tu'mai miwámbá Sáímoni-Ísakeriotin-ááninkon-awí'a Yúndasimba amúwana

²⁷ mintómbá maúwana waántáwanko wenarumpimbá iyúwana Ísu simáména séna emó ónae sinda-í'a maaránka'a uwó Ísu súwasa

²⁸ tómbó wénesamo méron-kwaasi Ísumo sún-aaigoni áwáuma ímba ísámai kawé'á umbá

²⁹ sésa Yúndasi óntanka'o káráwiyowintafena Ísu séna ímbo óntamo makáan-kwaasi tuwímbai timiyó Ísu siyéma sésa tanómbó káúfón-kanaaratafesa sésa tómbá méyánuwo Ísu siyéma suwaná

³⁰ Yúndasi Ísumo amún-tomba maimaéna minúwóiyáán-úmai máápa'a kumúwana kumeu'á uráiyé.

Aú-amaambo simátímakain-aai.

³¹ Yúndasi máápa'a kumúwana Ísu séna káfé'a waási úranko súwí'a óraa'a isaná kesí kísaugo Maníkón-áwí'a óraa'a íniye.

³² Kesí kísaugo Maníkón-áwí'a óraa'o intembá káfé'a Maníkó kesúwí'a óraa'a uwásinkainiye.

³³ Kesí iyámpóisono. Kárika'a kesé'a mé'a tiyúwáana'a siyaafái ónááwe. Yúndaa-waasisafe'o é'o simátime'o súndantemba kentáfé'a sé'a iyóndara'a ímba kanaa'á iyónááwe.

³⁴ Aú-amaamba simátíména'a kesirumbó timúndanten-úmai moórá-mora-waasi kentirumbá tíméro.

³⁵ Moórá-mora kentirumbó timíyasamo ésa tuwánésa sésa Ísuni kísau-waasin-owe sénááwe Ísu siyáiyé.

Pítaa ánaaeni'a uwásinkainiyemo siyáin-aaí.

Mátíyu 26:31-35, Mááka 14:27-31, Rúku 22:31-34

³⁶ Ísu simátimuwana Sáimoni Pítaa áísai ena séna Fasi'aénkóo nááfara iyínono súwana séna íyóndara'a káfé'a ímba sirááiwainompo ánaaemba sirááiwainone súwana

³⁷ Pítaa séna Fasi'aénkóo nóra séra káfé'a ímba embá arááíwaenaumno. Ímba pó'a áwa'nai e'a púwónana kawé'á íníye súwana

³⁸ Ísu séna áwa'nai e'a puwónaumnemo sénda kemá érai'a simáme'a sune. Kokórigomo ímbo ááimo siyáindara'a kaumbo-íká'á kentáfé séma ímba awánáúnda-waasin-iyé

sínone Ísu siyáíye.

14

Maníkómpá'ó íyan-amba kemá únemo Ísu siyáin-aaí.

¹ Ísu simátimena séna kentirunkó ímba sáwí'a ína'a ímba óraa'-imayaan-oro. Maníkómbá timankúnkúmba é'a kenkwará'á miyán-oro.

² Kesifoní naaópa'a sáwífa'-maru'a wéraiye. Ímbo miyámó uráinkakaa ímba simátimusino.

³ Kemó iyúnda kentí maru'á ito'mayaa uwátinkanae'a iyúne. Iyuweré'o kuntí'mae'o iyónnda kemó méraundara'a iméranaawe. Miyá ona'á kesé'a méranaawe.

⁴ Kemó iyúnda-amba é'a awánaraawe súwana

⁵ Tómaasi simámena séna óraakoo emó iyónnda-naopa'a ínta awánaraumne. Nóraumaissaawa aantá awíyánaumno súwana

⁶ Ísu séna Maníkómpá'ó iyíyan-amba kemá úne. Kemá éraikoni áwáuma úne. Kemá maé'mae'o íyawini áwáuma úne. Kesifoní naaópa'a ímba úwoi iyónááfo kemá minámbá únda pósa iyónááwe.

⁷ Kesí áwáumo suwánékaa kesifombá awíyaawisino. Káfé'a wéawanaawe súwana

⁸ Fírípi séna óraakoo enafombá aráásímínanasa kentáá kanaa'á íno súwana

⁹ Ísu séna ayáátáaka'a kesé'a méraundanifo emá kesí áwáuma ímba suwánaraane. Kesí áwáumo suwánaawi kesifombá é'a wéawanaafo nóra isawá enafombá aráásimiyo wéseno.

¹⁰ Kemá kesifoé'a kááísamai méraunana kesifomá kesé'a kááísamai méraiye. Minááísáfé'a érai'e seró. Ímba kesí imáyáafinkemba sumpo kesifomá kesé'a ména wení kísau isa'á sune.

¹¹ Kemá kesifoé'a kááísamai méraunana kesifomá kesé'a kááísamai méraimba pó'a minááísáfé'a érai'e seró. Ímbo miyámó sé'o é'a kesí kísau awáné'a sé'a érai'a wíyómpakemba Maníkómpákémbá kunkáíye seró.

¹² Érai'a simátimela sune. Kentáfé'a timankúnkúmba é'a Maníkómpákémbá kunkáíye siyawí kemó úndanten-kísau miwíwará'á maénááwe. Kesifompá'á iyé'a Maníkóní ámútankomba ai'maráandasafena miwítí kisaugo kesí kisaugomba iyáákainiye.

¹³ Ken-ímáyáámó é'o sísai íya'o é'a miyá ónaumpo kentáfé'a ísámai kesifon-áwí'a mósá maránááwe.

¹⁴ Ken-ímáyáámó é'o sísai íya'o é'a

kemá miyá ónaumne Ísu siyáíye.

Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá ai'maráanana kumíníyemo siyáin-aaí.

¹⁵ Ísu mináái simátimena séna kentirumbó simé'o é'a kesáái ísámai kawé'á ónááwe.

¹⁶ Kesifombá áísai onaná karáálá tutinkáíndawimba ai'maráínana kumbéna kesé'a aasiyaasí maé'mae'a íníye. Wemá éraikoni áwáun-íye.

¹⁷ Marapá'-wáásí wembá ímba awánésa wenáái ímba wéisaamba pósa ímba kanaa'á sésa kesé'a tamauwó wésefo kesé'a ména kentirumpimbá maé'mae'a ímbá pó'a wembá wéawanaawe.

¹⁸ Kárika'a tiyúwáandanifo ímba áwíyaraa'-iyampoimo ontembá ónááfo iyuweránaumne.

¹⁹ Kári-kanaa marapá'-wáásí kembá ímba suwánánááfo kembiwí aneka'á suwánánááwe. Kesé'a méraunda pó'a kemá aúí'a úmai méranaawe.

²⁰ Minkánáá tína'a sé'a érai'a afowáe'a ména keséta méraisata weséta méraumne miyá sénááwe.

²¹ Kesááimo taawiyafésamo kawé'ó owí tirumbá siménááwe. Tirumbó simíyawí kesifoé kesé'a sirunkái timéyauye. Kesirumbó timúndawisafe'a símai afora'á paápé úmai méranaumne súwana

²² Yúndasi-Ísakerioti araamáón-awi'a Yúndasi séna Fasi'aénkóo nóintafewe séwa úwoi-waasisafemase símai ímba afora'á paápé úmai méranaumnewa sénó. Kentáásáfémase símai afora'á paápé úmai méranaumnewa sénó súwana

²³ Ísu séna tirumbá simíyawí kesáái ísámai kawé'á íyana kesifomá arumbá miwí timínakai kewé kesifoé miwísé'a kumbéyauye.

²⁴ Kesáái ísámai ímba kawé'ó owí tirumbá ímba símakaawe. Súnda-aai ímba kesí imáyáafinken-aain-ifo kesifo sí'mákaiwaini imáyáafinken-aain-íye.

²⁵ Kesé'o méraundara'a mináái simátimune.

²⁶ Énifo kesifomá wení Ufaen-ámútánkómbá kentí karáákómbá ai'maráínana kumbéna ken-ánóndáá éna seyaafá-tántáá'á aráátimena súnda-aai timína'a tááka'a maránááwe.

²⁷ Tiyuwé'a faru uwátinke'a kentirumbó aáno'o uwátínkáandate úmai méraaro. Marapá'-wáásí ímba miyá wéuwatinkaafo kesirumbó aáno'o maráúndantemba miyáumai timúne. Mindásafena kentirunkó ímba sáwí'a éna ímba táá'a íno.

²⁸ Tiyúwáandanifo kentópa'a iyuweránaumnemo súnda é'a wéisaawe. Kentirumbó simé'o é'a kesifompá'á iyóndasafe'a aamoí ónááwe. Kesifomá kembá iyáákaraintafe'a símai aamoí ónááwe.

²⁹ Ímba paápé uráisa'a simátimunda póna paápé ína'a kentáfé'a sé'a érai'a siyáíye sénááwe.

³⁰ Waántáwanko maambáraraké-sáwí-káwáágó wétimba pó'a ímba aaimá ayáátááka'a simátimumpo wení fasi'aénkó ímba kembá ta'ótorainiye.

³¹ Kesifomó simásímakaimba miyámó únda suwánésa sésa afowámba arumbá ámakaiye sénááwe. Íyáfasinaiyata konó Ísu siyáíye.

15

Érai'a ándáma kemá únemo Ísu siyáín-aai.

¹⁻⁵ Ísu simátimena séna érai'a ándáma kemá úne. Kesifomá minándará'ó káráwiyaiwain-íye. Ándáma kemá úne. Ándágoni amaimá kemán-owe. Ímbo arambó iyáínda-amaimo éna ayááisuwainiye. Arambó iyáínda-amaimo éna ayááimarainana arágásáó agaimái arambá iyáíniye. Ayááímaráíntemba simátímakaunda-aigo miyá éna tirunkó arupise wéiye. Kesé'a kááisamai méraiya'a kemá kempá'á kááisamai méraano. Amai aantenkomo éna ímba arambá iyáíniye. Miyámó intembá kesé'o ímbo kááisamaimo méraiyanamo éna ímba arambá iyáíniye. Kemá kesé'a kááisamai méwa'a pó'a kesé'o

kááísamaimo mérai yawimo é'a sáwífa'-aramba imái méranaawe. Kembó ifá'ó siyuwésamo ésa ímba arambá imái méranaawe.

⁶ Amaimó ayááisuwainda-amaimo aáénkáíndamo éna ayáímai agaisuwáíniye. Kesé'o ímbo kááísaiyawí miyá íniye.

⁷ Kesé'o kááísamaimo mérai yawí kesááimo kentirumpimbó ta'óto'maraiyawí áísai íyana póna miyá uwátinkainiye.

⁸ Sáwífa'-arambo imáímo méraiyan-kwaasimo tuwánésamo ésa sésa Ísumbo arááíwáén-kwaasin-owe síyana kesifon-áwíkomo éna óraa'a íniye.

⁹ Kesifomó arumbó símakainten-úmai kesirumbá kembá tímúne. Kemó é'a misírúntáfé'e símai méraaro.

¹⁰ Kesifoní áamámba ísámai wenaruntafé'o símimo méraundantemba kesí áamámba isé'o é'a kesiruntafé'a símai méranaawe.

¹¹ Mináái simátímakaunda pó'a kesí aamoigó kentirumpimbá óraa'a wéraina'a aamoí é'a méraaro.

¹² Kesirumbó tímúndantemba moórá-mora-waasi tirumbá tíméro. Mindá kesí áamámba tímúne.

¹³ Kentí waásisafesawe símai wétuwa'nai-e'o puwónae sésamo puwíyamba ímba moórá-ai símai íyáákamai tirumbá tíménááwe.

¹⁴ Kesááimo isémaiyawimo é'a kesí waási-i'a ónááwe.

¹⁵ Óraa'-waasigoni kísau-waasi óraakoni kísau ímba awánaraambanifo wenáfárawaisai wení kísau wéawanaraawe. Miyámó ontáfé'a pó'a kesifomó seyaafá'-ááímó simásímakaimba simátimunda pó'a ímba kesí kísau-waasiye sendá kesifárawaisaiye sénaumne.

¹⁶ Kembiwí ímba kembá kendé-í'a uwásínkááwa'a kemá kembiwí kendé-í'a uwátinkaunda pó'a wé'a fasi'aén-árámbá koimái sáwífase úmai méraaro. Ken-ímáyáámó é'o kesifompá'ó áísai íyanamo éna miyá uwátinkainiye.

¹⁷ Moórá-mora-waasi tirumbá tíméro sé'a miyán-ámáámba simátimune Ísu siyáíye.

Marapá'-wáásí tíyámbo uwátínkaraan-ai.

¹⁸ Ísu mináái simátimena séna marapá'-wáásímó kembiwísáfésamo tíyámbo uwátinkaiya'o é'a tááka'a maré'a sé'a aifa'á kentáásí Fasi'aénkómba tíyamba uwánkaraawe sénááwe.

¹⁹ Kemá marapá'-wáásífínkémbá kembá kendé-í'a uwátinkaunda pósa marapá'-wáásí tíyamba wéuwatinkaawe. Kembó úwoimo marapá'-wáásímó onkaka kentáfésa sésa kenkáán-kwáásín-owe sésa tirumbá tíméwisino.

²⁰ Kísau-waasi miwítí óraa'-waasigomba ímba íyáákaraawemo súnna imáyáan-oro. Kentí óraako únasa pósa marapá'-wáásí karaánáa'a sínkésa sáwí'o uwásínkáanten-úmai kembiwí karaánáa'a tinkésa sáwí'a uwátinkanaafo kesááimo ísáimimo kawel'ó iyawí kentáái isánááwe.

²¹ Kembiwí kesí waási-i'a ombá pósa marapá'-wáásí karaánáa'a tinkésa sáwí'a uwátinkanaawe. Si'mákaiwaimba ímba awánaraamba pósa sáwí'a ésa miyá ónááwe.

²² Kemó ímbo kusimátimundarakaa marapá'-wáásítí sáwí-imayaa úwoi aúpá'á wéraisino. Kusimátimunasa miwítí sáwí-imayaa ifá'ó túwááraamba ímba ifá'á túwááwana úwoi wéraiye.

²³ Tíyámbo uwásinkewi kesifonkwárá'á tíyamba wéuwankaawe.

²⁴ Kemó fí'owimo íyáákamaimo ímbo fí'o-fí'on-kisaumo maúndarakaa marapá'-wáásítí sáwí-imayaa úwoi aúpá'á wéraisino. Kesí kísau awánésa kené kesifoné tíyánkai wéuwasinkaawe.

²⁵ Maníkón-ai aúfáífimba agaimaréna séna úwoisafesa kembá tíyamba wéuwasinkaawe siyáinka'a póna mináái káfé'a wépaape-íye.

²⁶ Kesifompá'á iyé'a kenti karáá'ó tutinkáíndawimba ai'maráanana kesi-fompákémbá wenámútanko kembiwísé'a kumbéna wemá éraikoni áwáugo póna kentáféna seyaafá-tántáá'á kusimátiminiye.

²⁷ Kemó kisaumo ómbaraawandarakemba é'a suwánaraamba pó'a kentáfé'wara kesí kisausafe'wara'a simátímapa'a kónááwe.

16

¹ Ánaaemba kesááisafe'a ímba fasi'ámai mé'a siyúwáafo sé'a mináái simátimunda imáyáan-oro.

² Ánaaemba marapá'-wáásímó kembiwísáfésamo áamáan-daumpakemba watuwánaemo síyamba mindásafesa sésa Ísuni kísau-waasi tínkamiyawí Maníkóní kísau wémaewe karo'á sénááwe.

³ Kenté kesifonté'a ímba suwánaraamba pósa miyáumai sáwí'a uwátinkanaawe.

⁴ Káfé'a mináái simátimunda póna mindá paápé ína'a imáyáa é'a sé'a simásímakaimba wépaape-iyé sénááwe. Mindásafe'a simátimune Ísu siyáíye.

Maníkóní Ufaen-ámútánkó kisaumo wémáin-aaí.

Ísu simátimena séna kesé'a méraunda pó'a mináái ímba simátímake'a

⁵ si'mákaiwaimpa'o iyóndasafe'a káfé'a simátímakaana'a nááfara iyónó sé'a ímba sisai owe.

⁶ Iyónaumne súnda-aaí isááwana tirunkó umbaí taisa'á pó'a nááfara iyónó sé'a ímba sisai owe.

⁷ Érai'a simátíme'a sune. Ímbo iyúndarakaa kenti karáá'ó tutinkáíndawi ímba kúmísino. Iyé'a wembá ai'maráanana kembiwísé'a kumbéna kawé'a uwátinkainiye.

⁸ Kumbéna marapá'ó méraan-kwaasi kenti sáwí-imayaagoni áwáuma aráátiminiye. Arupísemo úmaimo méraiyawini áwáuma aráátiminiye. Manikómó aaifimbó maitinkáíndawini áwáuma aráátiminiye.

⁹ Kesááisafesamo ímbo timankúnkúmbo iyawisafena simátimena séna kenti sáwí-imayaa úwoi wéraiye síníye.

¹⁰ Kesifompá'ó iyúnda ímba suwánanááfo kenti karáá'ó tutinkáíndawi arupíse úmaimo méraiyaamba kunaráátiminiye.

¹¹ Maambáraraké-sáwí-káwáágómbá é'a aaifimbá maiyánkaraimba póna Manikó aaifimbá maitinkáíníyema simátiminiye.

¹² Sáwífa'-aaí simátimusina umbai-áái pó'a káfé'a ímba kanaa'á isánááfo ánaaemba isánááwe.

¹³ Maníkóní ámútanko kumbéna érai'-amba kawé'-ámbá aráátiminiye. Ímba wení imáyáafinkemba simátiminifo simámakain-aaí simátimena aáno'o paápé índa-tantaa'a simátiminiye.

¹⁴ Súnda-aaí simátiminana kesúwíko óraa'a íníye.

¹⁵ Seyaafá'-ááísómbá kesifondé mindá kendén-iyé. Miyáumai sé'a simámakaunda-aaí Maníkóní ámútanko simátiminiye Ísu siyáíye.

Tirunkó umbaí taréna ánaaemba kawé'á íníyemo siyáin-aaí.

¹⁶ Ísu simátimena séna kárika'a ímba suwáné'a ánaaenka'a suwánanaawe súwasa

¹⁷ wení kísau-waasifinkemba tuwímbai sésa kesifompá'á iyúnda pó'a kárika'a ímba suwáné'a ánaaenka'a suwánanaawemo simbá nóintafenawa síyó.

¹⁸ Kárika'emo simbá minááígóní áwáuma ínta isáúmne. Nóintafenawa síyó suwana

¹⁹ Ísu áísai ónaesamo umbá iséna simátimena séna kárika'a ímba suwáné'a ánaaenka'a suwánanaawemo súnda-aaisafe'a kembiwí áfááraumai kemó súnda-aaisafe'a símae wénowe.

²⁰ Érai'a simátimé'a sune. Kembiwí ifi'á táiyasa marapá'-wáásí aamoí iyambanifo kentirunkó umbaí taréna ánaaemba kentirunkó fetóí íníye.

²¹ Moórá-ininkomo iyámpóimo ma'ankáinda-kanaa títanamo éna áí'a ínana arunkó umbaí táinana ánaaemba miníyámpói ma'ankéna áíkomba ímba imáyáa éna aamoí íníye.

²² Miyámó ontembá kentirunkó umbaí táina'a ánaaemba suwáné'a aamoí ónááwe. Aamoimó í-tántáá'á ímba maitiyuwánááwe.

²³ Minkánáámó tína'a ímba sísai ónááfo kesifompá'ó inaimó síyamba kentáfé'a ísámai áísai iyantafena póna miyá uwátinkainiye.

²⁴ Kesifompá'á ímba inaí siyááfo káfé'a kentáfé'a ísámai inaimó síyamba miyá uwátinkainana kentirunkó óraa'-aamoí ína'a méraaro Ísu siyáíye.

Marapá-tántáá'á Ísu iyáákariyemo siyáin-aai.

²⁵ Ísu simátimena séna waé'mai-aai simátimunda pó'a ánaaen-kanaa tína'a kesifon-aai afora'á simátimenaumne.

²⁶ Minkánáámó tína'a ken-ímáyáámó ontáfé'a kesifompá'á inaí síya'a kemá ímba inaí senaná

²⁷ wemá úwoi tiména wenarumbó tímakaintafena póna úwoi timíníye. Kentáfé'a

sé'a Maníkémpákémbá kunkáíye sé'a tirumbá símakaantafena kesifomá arumbá tímakaiye.

²⁸ Kesifompákémbá marapá'á kumbéraunda pó'a káfé'a marapá'á tuwé'a kesifompá'á iyónaumne Ísu súwasa

²⁹ wení kísau-waasi sésa káfé'a ímba waé'mai-aafinkemba sémpo aforatá simásimene.

³⁰ Kesáá séta áísai ónáísaiye ímba súnasaama emá ísaraandawi po afora'á wésene. Miyásá séta Maníkémpákémbá kunkáanesa sune suwaná

³¹ Ísu séna kentáfé'a Maníkémpákémbá kunkáíye sembánifo

³² kárika'a siyuwé'a kentí naaó'-nao'a wété owa'á keyáá mérausina kesifomá kesé'a méraiye.

³³ Mináái simátimunda pó'a kesé'a kááísamai mé'a aáno úmai wempa'á méraaro. Marapá'-wáásí karaánáa'a tinkésa sáwí'a uwátinkanaafo marapá-tántáá'wará waásiwara'a iyáákaraunda pó'a kentirunkó aamoí ína'a méranaawe Ísu siyáíye.

17

Ísu wení waásisafena ísámai Maníkémpá'á inaimó siyáin-aai.

¹ Ísu simátimena wíyómpa'a awánéna séna kesifóo minkánáa wétiye. Kesúwí'a óraa'a ína'á enáwí'a óraa'-i'a uwánkáano.

² Seyaafá'-wáásí káráwiyaundasafe fasi'aémbá símakaanda pó'a símakaanda-waasi aúí'a úmai maé'mae'a uwátinkaunda mindásafe kesúwí'a óraa'-i'a ína'á enáwí'a óraa'-i'a uwánkáano.

³ Eyáá érai-Fasi'aenko óne. Kembá si'mákaandawi úne. Empá'é kempá'é tésa kenkáísááimo ísááwi aúí'a úmai maé'mae'a wéowe.

⁴ Marapá'á enáwí'a óraa'a úmai símakaanda-kísau tai'áúmne.

⁵ Kesifóo maramó ímbo úmakondara'a esé'a méraawanana kesúwíko óraa'-i'o uráinka'a po aneka'á miyá ínkwa'e'a sune.

⁶ Marapá'-wáásífínkémbá ení waási-i'a uwátinke símakaana'a entáfé'a miyámó iwáí méraiye símai paápé uwátinkaunasa enáái wéisaawe.

7 Símakeandasafesa sésa mintántáálá Maníkómó ámakain-tantaa'e wésewe.

8 Símakeanda-aaimo simátimunda wéisaawe. Empákémbá kunkáunda-aai isésa sésa Maníkó ai'mákaisana kunkáiye wésewe.

9 Miwísáfé'a ísámai inai sune. Marapákén-úwói-wáásísáfé'a ímba inai súmpo símakeanda-waasi ení waásisafe'a ísámai inai sune.

10 Ení waási kesí waásin-owe. Kesí waási ení waási ésa kesúwí'a óraa'-i'a wéowe.

11 Marapá'ó ímbo méraanda empá'a iyónaumpo miwí marapá'a méranaawe. Kawe-késifóo miwiyá'a emá káráwiyinasa pósa Maníkómbó áántaan-kwaasi-i'a úmai méranaawe. Esé kesé'o kááísamaimo mérauyantemba miwí kááísamai méranaawe.

12 Miwísé'a mé'a káráwiyauansa Maníkómbó áántaan-kwaasi-i'a úmai mésa ímba sáwí-amba arááiwakaawe. Énifo moóráwigo sáwí-amba arááiwainda póna mináái Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna siyáin-aai paapé íniye.

13 Empá'a ímbo iyúnda marapá'a mé'a miwí tirumpimbá kesí aamoigó óraa'o intáfé'a mináái simátimune.

14 Enáái simátímakaumne. Kemó ímbo érai'o marapá'-wáásímó úndantemba miwí ímba érai'a marapá'-wáásí ombá pósa marapá'-wáásí úwoi-waasi tíyámba wéuwatinkaawe.

15 Ímba sé'a miwí marapákémbá kuntiyaaó súmpo waántáwanko sáwí'a uwátínkáifo séma káráwiyuwo sune.

16 Kemó ímbo érai'o marapá'-wáásímó úndantemba miwí ímba érai'a marapá'-wáásín-owe.

17 Enáái érai'-aai póna tirumpimbá wérainasa ení waási-i'a úmai méranaawe.

18 Kembó si'maróna'o marapá'ó kunkáundantemba miwí ti'maráanasa marapá'-wáásífímba méranaawe.

19 Miwísáfé'e sé'a enaráái aantemba wáúnda pósa enaráái aantemba waránááwe.

20 Ímba maankwáásísáfé'-aantemba inai súmpo miwí táái isésa kentáfésa timankúnkúmba ésa Maníkómpákémbá kunkáiye síyawisafe'wara'a inai sune.

21 Kesifóo inai sé'a esé kesé'o kááísamaimo mérauyantemba miwí enté kenká'é kááísamai méranaawe. Miwí kááísamai méraamba pósa marapá'-wáásí tuwánésa sésa érai'a Maníkó Ísumba ai'mákaisana kunkáiye sénááwe. Mindásafe'a inai fínkémba simámune.

22 Esé kesé'o mimbórái'o úmimo mérauyantemba símakeanda-fasi'aemba tímakaunda pósa mimbórái'a úmai méranaawe.

23 Emá kesé'a kááísamai méraana'a kemá miwísé'a kááísamai méraunda pósa miwí kááísamai méranaawe. Marapá'-wáásí mindá tuwánésa sésa Maníkó Ísumba ai'mákaisana kunkáiye sénááwe. Enarumbó símakeandantemba miwíwará'a tímakaunda pósa marapá'-wáásí tuwánésa sésa érai'e sénááwe.

24 Kesifóo maramó ímbo úmakondara'a enarumbá siméma fasi'aémba símakeane. Símakeanda-waasi kesé'a méraiwaé sé'a súnda pósa kesí fasi'aémba awánánááwe.

25 Kesifóo usukáéwi óne. Marapá'-wáásí embá ímba wéawanaafo kemó awánáúnda símakeanda-waasi kentáfésa sésa Maníkó ai'mákaisana kunkáiwaiye wésewe.

²⁶ Entáfé'a miyámó iwáí méraiye símai paápé uwátimunasa enarumbó símakaandantemba miwí tirumbá simíya'a miwísé'a méranaumne. Entáfé'a miyámó iwáí méraiye símai paápé uwátinkare'a paápé úmai kónaumne Ísu inaifínkémbá miyá siyáíye.

18

Ísumbo ta'ótokaan-aai.

Mátiyu 26:47-56, Máaka 14:43-50, Rúku 22:47-53

¹ Ísu simátimena wení kísau-waasise'a Kíndáróni-nomba kofatésa taai-kanáágúnéfímbá komérowana

² Ísu wení kísau-waasise'a mintái-kánaágúnéfá'á kógo upa'á Yúndasi Ísuni pintaru'-wáásígó mintái-kánaágúnéfá'á awánópa'a

³ mifá'á kúmba áamáán-kawaa-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye i-wáásiwára áamáán-danka'-i-waasiwara'a ti'márówana Yúndasi tí'maena taánaínkwara paepáé'wara'a maimaésa ómbá to'maésa mintái-kánaágúnéfá'á kumbá

⁴ Ísu wempá'ó tinda-tantaakomba iséna wení waásifinkemba iyáfasinena miwí túranka'a koména tísai ena séna nááwani ayaafáíya wéoo súwasa sésa

⁵ Ísu Násaretifakewintafeta wéayaafai-une suwaná séna miwántáfé'o sembá kemá úne súwasa Yúndasi Ísuni pintaru'-wáásígó póna miwísé'a méraiye.

⁶ Kemá úne Ísu súwasa miwí tauwéropa'a tanaambá fowaná

⁷ Ísu aneka'á tísai ena séna nááwani ayaafáíya wéoo súwasa Ísu Násaretifakewintafeta wéayaafai-une suwaná

⁸ Ísu séna é'a simátímakaumne. Maandá kemá úne. Kembó siyaafái ontáfé'a maankwáási étinkaiyasa koró Ísu súbma

⁹ Maníkóntáféna siyáimba símakaanda-waasi ímba sáwí-amba arááiwwakaawe siyónka'a póna paápé úmai mináái súwana

¹⁰ Sáimoni Pítaa paepáé'a awáúfínkémbá taútuwena aifa'-ámáán-káwáágóni kísau-waasigon-áá'a fagáúsuwomba minkísáú-wáásígón-áwí'a Márákáasi wenáá'a fagáúsuwowna

¹¹ Ísu Pítaantafena séna ení paepáé'a awáúfímbá wiyuwó. Sí'o índá-i'a uwásinkaiyambanifo

kesifoní kísau ímba tuwánáúmpo miyá ónaumne Ísu siyáíye.

Ísumba áí'maesa Ánásimpa'o kuráan-aai.

¹² Ísu súwasa i-wáásiyé miwítí óraa'-waasiye

ámáán-danka'-i-waasiye Ísumba ta'óto'mai ayáánka'a kará'umaesa

¹³ áí'maesa aifa'á moórá-kawaagon-awi'a Ánásimpa'a tuwaná wemá Káyafaasin-ásáánko éna minkánáá Káyafaasi aifa'-ámáán-káwáágó póna

¹⁴ ááéma simátimena séna Yúndaa-waasi seyaafá'á púwófo séna moóráwigo puwíniye siyáiwain-ásáánkompa'a kuráawe.

Pítaa ímba awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aai.

¹⁵ Kuwasarái Ísuni kísau-waasiyai moóráwigo Sáimoni Pítaae moóráwigoe'a Ísumba arááiwa'maesarai kuyambá aifa'-ámáán-káwáágó moóráwigomba awánasuwowana aaimó isópa'a Ísumbo máánkaropa'a imérowana

16 Pítaa máápa'-ontafimba mérowana aifa'-amáán-káwáágó awánówi iyuweréna ontará'ó káráwiyon-arasigomba simámuwana ontá tiyankówana Pítaamba áí'maena íyáferowana

17 minárásígó Pítaamba awánéna áísai ena séna minkwáásígóní kísau-waasiya'ono súwana Pítaa séna ímbanifo kemá fí'on-kwaasi úne súwasa

18 táwitafesa ésa kísau-waasiye i-wáásíyé iyamá agaimakésa tiyáámba wégaufuwana Pítaa mináái simásuwana iyará'á koména ayáámba kauráíye.

Aifa'-amáán-káwáágó Ísumbo áísai uráin-aai.

Mátíyu 26:59-66, Mááka 14:55-64, Rúku 22:66-71

19 Pítaa iyamá wégaufuwana aifa'-amáán-káwáágó Ísuntafena séna simátímakaanda-aai simásimiyo. Ení kísau-waasisafewara'a simásimiyo súwana

20 Ísu séna Yúndaa-waasiti óraa'-amaan-daumpa'e kári'-amaan-daumpa'e simáti-simatimbo émaunda afora'ó sémaunda ímba aúpá'á simátímakaumpo

21 nóintafewa wésisai-ono. Kesááimo ísaraawi tísai inasá simátímakaunda-aai ísaraamba pósa sénááwe súwana

22 áamáán-danka'-i-waasigo Ísumba tufuwéna séna aifa'-amáán-káwáágómó sinká'á ímba miyá siyó súwana

23 Ísu séna sáwí-aqimo súndaraka misáwí-áái ááéma afora'á isinó. Kawe'-ááímó súndasafe nóintafewa sínkamono súwana

24 Ánási ai'marówasa ayáámpinken- anda ímba awátuwesa minándáwará'á áí'maesa Káyafaasi aifa'-amáán-káwáágómpá'á kuráawe.

Pítaa ímbo awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aai.

Mátíyu 26:71-75, Mááka 14:69-72, Rúku 22:58-62

25 Aifa'-amáán-káwáágómpá'á Ísumba kuwaná Pítaa iyará'á ména ayáámba wégaufuwasa iyará'ó máún-kwaasi áísai esa sésa ewárará minkwáásígóní kísau-waasiya'ono suwaná mináái umémpa'a tuwéna séna ken-ímbaniye súwana

26 aifa'-amáán-káwáágóní kísau-waasigo Pítaantafena séna emá minkwáásígóe'a taai-kanáágúnéfá'á méraaya'a tuwánérúnda éraira súno séna Pítaamo áá'lo fagáúsuwowini akún-ándáfákéwí súwana

27 Pítaa aneka'á séna ken-ímbaniye súwana kokórigo áái siyáíye.

Ísumba Páíratimpa'o áí'mae kuráan-aai.

Mátíyu 27:1-2,11-14, Mááka 15:1-5, Rúku 23:1-5

28 Kokórigo áái súwasa siyarónka'a Káyafaasini naaúmpakemba Ísumba áí'maesa kámáni-oraakoni pááimpa'a máankesa sésa ímba Yúndaa-waasiti naaúmpa'an-ifo fí'on-kwaasiti naaúmpa'a iyéta tíyótimo í-tánómbá ínta náúnafo sésa ímba iyúwana

29 Rómu-kamani-kawaagon-awi'a Páíratí kúwákárúwena kuntísai ena séna minkwáásí nóra inkakena aafimbá maenkánaera séo súwasa

30 sésa ímbo sáwí'lo uráinkakaa ínta áí'maeta túsino suwaná

31 Páíratí séna keyáárika'a áí'mae'a kentí áamáambo makénten-úmai simánkáaro súwasa minYúndáá-óráá'-wáásí sésa Rómu-kamani-waasi moóráwigombo tufú'maimo utáiyantafesa aambá fáí'makaawe sumbá

32 ááéma Ísu simátimena séna aaraa-táiyá'á sínkamiya'a uwónaumne siyáin-aai paápé úwasa áí'maesamo kumbá minááisáfesa uwaná

33 Páíratí naaúmpa'a kunuweréna iyéna Ísumba áántena séna emá Yúndaa-waasiti kawáágówá óno súwana

³⁴ Ísu séna ení imáyáafinkena síesai ó waásiya simámakaawawa síesai ónó súwana

³⁵ Páirati séna kemá ímba Yúndaa-waasi úne. Ení waásiye óraa'-amaan-kisau-waasiye áí'maesa kempá'á tiyáafo nóra ónasawa'iyo súwana

³⁶ Ísu séna kemó kawáá-í'o úndama ímba marapá'á wéraiye. Kemó kawáá-í'o úndamo marapá'ó wérainkaka kesí kísau-waasi tíyááwaisino. Yúndaa-waasi kembá ta'ótoraafó sésa tíyááwaisino sésa ta'ótokaawe. Kemó kawáá-í'o úndama ímba marapá'á wéraiye súwana

³⁷ Páirati áisai ena séna kawáágowá ónó súwana Ísu séna é'a sene. Mindásafe'a marapá'á kumúnana masínkaraimba pó'a arupíse-aai wésimatimune. Arupíse-aaisafesamo aamoimó owí kesááima wéisaawe súwana

³⁸ Páirati séna nóin-aaiya arupíse-aain-iyo siyáíye.

Ísumba tufuwíyana puwínomo siyáin-aai.

Mátíyu 27:15-31, Máaka 15:6-20, Rúku 23:13-25

Páirati simásuwena kúwákárúwena Yúndaa-waasisafena séna wemó sáwí'o uráimbo simásímakaamba saafá únana ímbanifo

³⁹ tíyótaimo

í-tánón-kánáá tintembá moórá-waasi áántaawa'a ándáfakembo awá'ankaundantemba minkánáámó tinká'á Yúndaa-waasiti kawáágóná awá'ankanaumno tísai ena súwasa

⁴⁰ óraaka sésa ímbanifo wembá ímba awá'ánkenda Párapásimba awá'ankaa suwaná Párapási tiyéna uménté'a in-kwáásín-ye sésa wembá awá'ankaa siyáawe.

19

¹ Suwaná Páirati i-wáásí simátimuwasa Ísumba áwíyandasamba áwiyonku'-nésa

² óraa'-waasiti kámo'an-ye sésa áwíyandama owepámai Ísu a'nómpímbá kufé'ankesa naae-únánkwátói óraa'-waasiti unáánkwátóin-ye sésa uwánkesa

³ karaánáa'a ankésa moórá-mora wempá'á tésa sésa Yúndaa-waasiti kawáágó óne sésa tiyáántamba tufúto'naamai uráawe.

⁴ Tufúto'naamai uwaná aneka'á Páirati kúwákárúwena seyaafá'-wáásísáféna séna isáaro. Ímba sáwí'o uráintafe'a áí'mae'a túranka'a máánkaraana'a awánaaro. Ímba sáwí'a uráíye súwana

⁵ Ísu kúwákárúwena a'nómpímbá áwíyandawara naae-únánkwátóiwara'a kúwákárúwowana Páirati simátimena séna minkwáásígómbá awánaaro súwasa

⁶ óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáán-danka'-i-waasiye awánésa óraaka'-oraaka'a sésa aaraa-táiyá'á tufíyana puwíno suwaná Páirati séna wemá ímba sáwí'a uráimba pó'a kemá ímba tufuwónaumpo kembiwí áí'mae'a aaraa-táiyá'á mátufuworó súwasa

⁷ Yúndaa-waasi sésa wemá séna Maníkón-áánimba úne sémáyáímbanifo kentáásí áamáánko séna miyámó síndawimba tufuwíyana puwíno símakaampimba póta tufuwónaumne suwaná

⁸ Maníkón-ááninko úne siyáin-aai Páirati isówana áfááraumai áá'a úwana

⁹ naaúmpa'a kunuweréna imaéna Ísumba áisai ena séna nááfakewiya'ono súwana Ísu iséna ímba aai súwana

¹⁰ Páirati séna kemó áísai únda nóra séwa ímba aai wéseno. Kemó aaimó senasamó ésa awá'ankanaawe. Kemó senasamó ésa aaraa-táiyá'á tufuwíyama puwínone. Mifásí'áémbá tokáumne súwana

¹¹ Ísu séna Maníkómó mifásí'áémbó ímbo ámakainkaka ímba toráásino. Maníkó ámakaiфо sí'maenamo enká'ó másinkaiwaini sáwí-kisaugo ení sáwí-kisaugomba íyáákaraiye siyáíye.

¹² Ísu súwana Páirati mináái iséna séna nóra'iyo ke minkwáási awá'ankanae'a wéune súwasa Yúndaa-waasi óraaka sésa emó awá'ankemo éma ímba Rómu-kamani-aifa-kawaagoni waási-i'a wéone. Ísu séna kemá kawáágó úne siyáintafena Rómu-kamani-aifa-kawaagomba íyáákanaemo siyáintafe mindásafewe séma ímba awá'ankaao suwaná

¹³⁻¹⁴ Páirati mináái iséna Ísumba áí'maena máapa'a óntan-arumbo akwítukom-barupa'a Yúndaa-waasi-taaifinken-awi'a Kápata-marupa'a kumbéna aafimbó maitínkáám-barupa'a kumbéna Yúndaa-waasisafena séna kentí kawáágón-íye súwana tíyótimo í-tánón-kánáa aafáyáaraamba úwana káfékaamba wááwái kárika'a tinená úwana Páirati Yúndaa-waasisafena séna kentí kawáágón-íye súwasa

¹⁵ ímbaniye sésa óraaka'-oraaka'a sésa aaraa-táiyá'á tufuwíyana puwíno suwaná Páirati tísai ena séna kentí kawáágómbá aaraa-táiyá'á tufuwónaumno. Mindá tirááíya táiyó súwasa óraa'-amaan-kisau-waasi sésa Rómu-kamani-aifa-kawaago weyáá kentáásí kawáágón-íye suwaná

¹⁶ Yúndaa-waasi-taigo íyáákontafena Páirati séna Ísumba aaraa-táiyá'á tufúwóro séna tímakaiye.

Ísumba aaraa-táiyá'ó tufúkáan-ai.

Mátíyu 27:32-44, Máaka 15:21-32, Rúku 23:26-43

¹⁷ Páirati timúwasa i-wáási Ísumba áí'maesa tufuwíyan-aaraa-taima wembá amúwana áúwaata'maena tufuwíyan-aempa'o kúmba mináémpá'-áwí'a a'nónayaantapa Yúndaa-waasi-taaifinkemba Kórígótaafa mináémpá'á kuwasá

¹⁸ aaraa-táiyá'á aiyayaanka'a tufúsúmaresa kae'-wáásíyái Ísuni séfasefa'-arausampa'a aaraa-táiyá'á tufúsúmaresa Ísumba afufumpimbá tufúsúmarowana

¹⁹ Páirati wení kísau-waasisafena séna Ísu Násaretifakewi Yúndaa-waasiti kawáágón-íye sé'a agaimái a'nónká-táiyá'á máráro súwasa

²⁰ kaumbo-wáási tááifinkemba Yúndaa-waasi-taaifinkene Rómu-waasi-taaifinkene Kíríki-waasi-taaifinkene agaimárowasa sáwífa'-waasi awánomba tufúwún-aempa'a óraa'-naopa'a ewaa'á wérowasa sáwífa'-waasi mináúfáímá awánésa toráumai ísówasa

²¹ Yúndaa-oraal'-amaan-kisau-waasi Páiratintafesa sésa Yúndaa-waasiti kawáágón-íye

ímba miyá símai agáinda wemá séna Yúndaa-waasiti kawáágó úne miyá símai agauwó suwaná

²² Páirati séna é'a agaimakáumne siyáíye.

²³ I-wáási Ísumba aaraa-táiyá'á aiyayaanka'a tufúsúmaresa wení unáánkwátói maimaésa éiyainka'a tuwímbarésa moóra-mora-i-waasi éiyainkwaasi minúnánkwátói maimaésa moóra-ampanta paákákén-únánkwátói ímbo farúmakon-ampanta maimaésa sésa

²⁴ ínta tafeónaumpo sésa ááfésa tíyáananasa nááwa íyáákenawa máíníyo sumbá Maníkón-ai aúfáíimba agaimaréna séna

kesí unááinkwátói tuwímbai maimaésa moórá
kesí ampantarátáfesa ááféma tiyaráawe
siyónka'a pósa i-wáásí miyá uráawe.

²⁵ I-wáásí miyá uwasá Ísuni waási aaraa-táiyá'ó tufún-taigoni áwáufimba
mésa Ísun-anówa úwana wenáúnko Kórópasi awaainínkón-áwí'a Máriyaa
úwana Mágátáaraa-naopaken-ininkon-awí'a Máriyaa úwasa miyáumai-inimba
aaraa-táigóní áwáufimba mérowana

²⁶ Ísu wenanówamba awánéna kembá Yónimba suwánéna anówantafena
séna miwá enáanimban-iye séna

²⁷ kentáféna séna miwá enanón-iye súwa'a
isé'a kesí naaúmpa'a móankare'a káráwiyaumne.

Ísumo pukáin-aai.

Mátíyu 27:45-56, Máaka 15:33-41, Rúku 23:44-49

²⁸ Minkákembá Ísu imáyáa éna séna seyaafá-kísáú tai'áúmne súmba
sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba awátinkaunda-kisau seyaafá-kísáú
tai'ásuwaumne séna Ísun-aai Maníkóní aúfáífinkemba paápé índasafena Ísu
séna nontáféna sínkáíye súwana

²⁹ ándá-aran-domba ika-nómbá anaféúmpimbá wérowasa faru-táénama
mindómpimbá tu'maésa ofiyen-táemopimba sinúfaimaesa náínkwae sésa
Ísun-óika'a mósá márówana

³⁰ Ísu néna séna seyaafá-kísáú tai'ásuwaumne séna a'nómbá kífaena
afowan-ayáámpimba wenámútamba to'maréna pukáíye.

Ísuni awáúfimbá waantáámbó faiyáin-aai.

³¹ Ísu weyaárika'a puwúwasa Yúndaa-waasimo saagon-kánáá tiyótaimo í-
tánón-kánáá aafáyáaraamba úwasa pósa sésa saagaan-kánáará'á puwíyan-
kwaasi aaraa-táiyá'á máéfo sésa Páiratimpa'a tésa sésa puwíyan-kwaasi
ímba úwoi tiyúwéwasa aaraa-táiyá'á méraaro. Tísamai ankaisíyasa ááéma
puwíyasa taaiyakémbá marapá'á múratuwaaro suwaná

³² Páirati ewé súwasa i-wáásí Ísuni séfasefa'-arausampa'o tufúsúmaron-
kwaasi tísamai koankaisésa

³³ Ísumba taawánomba é'a pukóntafesa wenaísamai ímba ankáisúwana

³⁴ moórá-i-waasigo Ísuni awáúfimbá waantáántámbá faúwana naewará
nonkwará'á kunkáíye.

³⁵ Mindámo awánáúndawi simátímakaumne. Awáné'a érai'-aai súnda pó'a
isé'a sé'a érai'e sénááwe.

³⁶ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna wenayáátámba ímba
ankaisónááwe agaimaréna siyónka'a pósa i-wáásí miyá uráawe.

³⁷ Moóráfa'a agaimaréna séna waantáántámbó fáiyamba afuwónááwe
agaimaréna siyónka'a póna paápé uráíye.

Ísumbo utaráan-aai.

Mátíyu 27:57-61, Máaka 15:42-47, Rúku 23:50-56

³⁸ Yósepi Árimátíyaa-naopakewi Ísun-aai isówi éna Yúndaa-oraa'-waasi
táaroí inkaiséna wenáwí'a áwiyotuwena Ísumo puwúnka'a Páiratimpa'a téna
séna Ísun-áuma utánáifo simiyó súwana Páirati séna kanaámpó máínone
súwana Yósepi Ísun-áuma komaúwana

³⁹ Níkótímási ááéma Ísumpa'o nó'waambo tiyáiwai asaa-wiyúmbó úm-
basawemba óraa'-masawemba kae'á maimaéna Yósepimba kóái'maesarai

⁴⁰ Ísun-áúma komaimaésarai ampantafímbá minásáá-wíyúm-básáwénkwará'á kará'umaesarai tésarai Yúndaa-waasi miyáumaimo utaantembá pósarai miyáumai utarááye.

⁴¹ Ísumbo tufúkáan-aempa'a taai-kisáú wérowana utaráan-ontan-aima ímbo waási utarón-ontan-aima wérowasarai

⁴² saagaan-kánáámá ampáámbán-ye sésarai minóntán-aima ewaa'á wérontafesarai Ísumba mimpímbá máutaraaye.

20

Ísu pukáimpinkembo íyáfasinkain-aai.

Mátíyu 28:1-8, Mááka 16:1-8, Rúku 24:1-12

¹ Sondaará'á siyarónka'a ímba sán-karowana Máriyaa Mágátáara-naopaken-ininko utámakopa'a wéna koawánómba óntan-aigoni óikaken-ontamba maisukówana koawánéna

² awaantanténa Sáímoni Pítaante kenté'a tasimásimena séna kentáásí óraakon-áúma óntan-aifinkemba maimaésa nááfara makáao súwakai

³ Pítaae kesé'a utámakon-ontan-aifa'a kónae sékai

⁴ suwaantantékai kówayamba kemá Pítaamba kóyááke'a aifa'á óntan-aifimba kówánda

⁵ kífae'a ampanta aantemba wéromba awáné'a ímba óntan-aifimba íyáferaawanana

⁶ Sáímoni Pítaa téna óntan-aifimba íyáferena awánómba ampanta aantemba wérowana

⁷ Ísun-a'nónkákén-ámpántá moórá-aempa'a wérowana awánówa'a

⁸ óntan-aifimba aifa'ó kówándawi íyáfere'a awáné'a sé'a érai'a pukáimpinkemba íyáfasinkaiye séwándanifo

⁹ Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna pukáindafinkemba íyáfasinainiye siyáimba ímba ísámai kawé'á ówáyamba

¹⁰ kenkáísí naaópakai kuráuye.

Ísu paápe úwana Máriyaamo awánarain-aai.

Mááka 16:9-11

¹¹ Naaópa'a kówayana Máriyaa óntan-aigoni óika'a ména ifi'á wétena kífaena óntan-aifimba awánómba

¹² kae'-wáásí waén-únánkwátóiwara'a Ísumbo utámakom-barupimba mésarai moóráwigo a'nómpá'á maúwana moóráwigo aísamaifa'a méroyana Máriyaa tuwánówasarai

¹³ sésarai menínínkóo nóintafewa ifi'á wétaano suyaná Máriyaa séna kesí Fasi'aénkómbá maimaésa nááfara makáao sé'a ímba wéraisala wéawanaumne

¹⁴ simásuwena waaréna awánómba Ísu úmbanifo ímba awánéraase úwana

¹⁵ Ísu séna menínínkóo nóin-ifira wétewa nááwan-ayaafaawa wéono súwana Máriyaa séna taai-kisáúrá'ó káráwiyaiwai iyé-ímáyáá éna séna emó maimaémo nááfa'o maké simásimiyo. Komaénae súwana

¹⁶ Ísu séna Máriyaa súwana méwaerena wenááifinkemba séna Raaponai súmba maanááifínkémbá waé'mai séna kesí Fasi'aénkóo súwana

¹⁷ Ísu séna kesifompá'ó íyóndasafe'a úmpo ímba ta'ótoraa. Kesífárawaisai kosimátíme sé kesifoné kentifompá'á iyúne. Kesí Maníkóné kentí Maníkómpá'á iyúne súwana

¹⁸ Máriyaa Mágátáara-naopaken-ininko Ísuni kísau-waasi kosimátimena séna Fasi'aénkómbá awánáúmne séna Fasi'aénkómó sún-aai simátímakaiye.

*Ísuni waási wembó awánaraan-aai.
Máaka 16:14-18, Rúku 24:36-49*

19 Misóndáágóní fenómpinka'a Ísuni kísau-waasi Yúndaa-oraa'-waasisafena táá'a úwasa naaúmpa'a imésa ontá wisukówana Ísu túranka'a paápé éna séna aáno úmai méraaro séna

20 ayáánarumpin-afiwara awáúfín-áfíwará'á aráátimuwasa miwítí Fasi'aénkómbá awánésa pósa áfááran-aamoi uwánkówana

21 Ísu aneka'á séna aáno úmai méraaro. Kesifomó si'mákaintemba miyáumai kembiwí ti'maráana'a kesí kísau komáéro séna

22 wenáama áútímena séna Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá tíménana kesé'a mérainiye.

23 Sáwí-imayaamo maitiyuwáíyanamo éna misáwí-ímáyáá tai'áíníye. Ímbo maitiyuwáíyanamo éna misáwí-ímáyáá úwoi waé'wae'a íníye Ísu siyáíye.

Tómaasi Ísumbo awánarain-aai.

24 Ísu paápé úwasa wení kísau-waasi awánasuwonka'a Tómaasi moórá-awi'a Títímási mináwíkóní áwáuma amáántágae'a wemá fí'opa'o maémomba

25 túwasa simámesa sésa Fasi'aénkó paápé isatá awánáúmne suwaná Tómaasi séna ayáánarumpin-afiwara awáúfín-áfíwará'ó awáné'o ta'ótorekaa sé'a pukáimpinkemba íyáfasinkaiye súsono súwasa

26 afakaeté-no'waamba maisuwésa Tómaasiwara'-úmai aneka'á wení kísau-waasiye naaúmpa'a imésa ontá wisukówana Ísu túranka'a paápé éna séna aáno úmai méraaro séna

27 Tómaasintafena séna siyáánarumpimba ta'óto'mai awáné suwáúfimbá ta'óto'mai awáné sé kentáfé karo'é sénafainifo érai'e siyó súwana

28 Tómaasi séna kesí Fasi'aénkó emá kesí Maníkó óne súwana

29 Ísu séna ááema ímba suwánarempo karo'é siyáandaniye. Káfé'a suwánáanda po érai'e wésene. Ímbo suwánaawimo ésa érai'emo sésamo timankúnkúmbo ésa aamoí isaná tirunkó kawé'á íníye Ísu siyáíye.

30 Ísu wení kísau-waasi súrankata fí'o-fi'on-kísau-waame'a aráásimuwata tuwímbai maankwándááífimbá ímba agaimakáundanifo tuwímbai agaimakáúmne.

31 Ísu Maníkón-ááninko póna wemó íyáfasinankaraiwain-iye sé'a maanáúfái agaimakáumpo Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo ónááwe. Miyámó timankúnkúmbo ésa Ísuwe'a kááisamai maé'mae'a ónááwe sé'a maanáúfái agaimaráúmne.

21

Afakaeté-waasi Ísumbo awánaraan-aai.

1 Ánaaemba Táípiriyasi-waaukoni áwáífa'a Ísu miyáumai paápé úwasa wení kísau-waasi awánaraawe.

2 Wení kísau-waasi túwaandu uwái miwí túwí'a Sáímoni Pítaawe Tómaasi moórá-awi'a Títímásiye moóráwigo Káríri-aempakemba Kéna-naopakemba kwaasigon-awi'a Nátániyeriye Sépétin-ááninkaiye fí'on-kae'-waasiye miyáumai-waasi túwaandu uwaná

3 Sáímoni Pítaa simátímena séna mófáá'a kotoránae'a kúne súwasa kesááwará'á montá kónáisiye sésa nompín-táómpimba íyátesa kumbá nó'waamba mófáá'amai wima'wima'-umbá ímba mófáá'a torówana

4 siyarónka'a Ísu nonáwáífa'a mérowasa ímba awánéraase uwaná

5 Ísu séna iyámpóisono. Mófáá'a tokáao súwasa ímbaniye suwaná

⁶ Ísu séna mare'mare'-únámbá tiyáánúrapa'-aempa'a nompímbá túwéwana kumína'a mófáá'a tóráaro súwasa wemó súnten-umba sáwífa'-mofaa'a tórówana mindómpín-táómpimba ímba kanaa'á máraáraantamba éna ówitowa'a

⁷ kemá Pítaantafe'a sé'a epínda Fasi'aénkón-iye séwánana Pítaa mináái iséna kisaumo maíndasafena paákákén-únánkwátóimo faú'maromba minúnánkwátói maimái úmaena nompín-táómba tuwéna nompímbá ásáfena nonáwáífa'a kúwana

⁸ nonáwái ewaa'á wérowata fi'on-kwaasisa mindómpín-táómba maimaéta mare'mare'-únámbá tafisímaeta kówándasa

⁹ nonáwáífa'o ásáfaawandasa iyamá wégowana mófáá'wara tónkwará'á wéagauwata awánááwánanasa

¹⁰ Ísu séna tóráám-bofaa'a tuwímbai maimaé'a teró súwana

¹¹ Sáimoni Pítaa nompín-táómpimba iyátena mare'mare'-únámbá tafisímaena nonáwáífa'a mámarowana óraa'-mofaa'a 153 mofaa'a wéna sáwífa'-mofaa'a wérombanifo mare'mare'-únámbá ímba tararówana tafisímaena nonáwáífa'a mámarowana

¹² Ísu simásimenasa séna tamandaaró súwata nááwa'ono séta áísai ónae séta ówándasa ímba áísai eta Fasi'aénkó iyé-ímáyáá ówánanasa

¹³ Ísu mófáá'wara tónkwará'á maimáísa símakaiye.

¹⁴ Ísu pukáimpinkemba iyáfasinkena kae'-í'a paápé uréna kaumbogóntá aneká awánaraumne.

Ísu Pítaantafena kesí waásiya'a káráwiyuwomo siyáin-aaí.

¹⁵ Tómbá násúwówana Ísuma Sáimoni Pítaantafena séna Yónin-ááninko Sáimoniyo. Miwí iyáákewa enarumbá wésimeno súwana séna ewé Fasi'aénkóo en-ímáyáámó únda é'a suwánaraane súwana Ísu séna kesí sipisípi-araaka'a káráwiyuwo séna

¹⁶ aneka'á Ísu áísai ena séna Yónin-ááninko Sáimoniyo. Ken-ímáyáá wéono súwana séna ewé Fasi'aénkóo en-ímáyáámó únda é'a suwánaraane súwana Ísu séna kesí sipisípiya'a káráwiyuwo séna

¹⁷ kaumbo-í'a Ísu

áísai ena séna Yónin-ááninko Sáimoniyo. Ken-ímáyáá wéono súwana kaumbo-í'a áísai ena súntafena Pítaan-arunko umbái tówana séna Fasi'aénkóo seyaafá-tántáá'á é'a awánaraandasafe en-ímáyáámó úndawara'a é'a suwánaraane súwana Ísu séna kesí sipisípiya'a káráwiyuwo.

¹⁸ Érai'a simáme'a sune. Emá aú-waasi méraanda po ení unáánkwátói ane'maké ení imáyáafinkemba úwoi wénompo waurámbó kema enayáámba fárútuwenasa ímbo embó arááímo táíndafa'a máankanaawe Ísu séna

¹⁹ minááímó súmba Pítaamo miyáumai puwéna mindá Maníkón-áwí'a mósá maráínone séna Pítaantafena séna kesirááíma wauwó siyáíye.

Ísunte Yóninte-taai.

²⁰ Ísu Pítaantafena súwana Pítaa kowaeréna moóráwigomba awánarai. Ááema tómbó nopa'á Ísuni ewaa'á ména séna Fasi'aénkóo nááwa ení pin-taru'-wáási íniiyo siyáiwaimba

²¹ Pítaa kowaeréna awánéna Ísumba áísai ena séna Fasi'aénkóo minkwáásíndó súwana

²² Ísu séna kemó sé'o wemá úwoi maambárará'á mérgaina'a kemá kumónaumnemo sendamá ímba endén-ifo kendén-iye. Emá kesirááíma wauwó Ísu súwasa

²³ wení kísau-waasi ímba kawé'-úmai isónkakemba sésa wemá ímba puwíníye sésa simátíma'mae kuwaná Ísu miyán-áái ímba siyáimbanifo

wemá úwoi mérain'a kemó kumónaumnemo sendamá ímba endén-iye Ísu siyáíye.

²⁴ Ímba puwíníyemo siyáan-kwaasi kemá Yóni úne. Mináái simátime'a aúfáífimba agaisuwaúnda mináái érai'-aain-iye.

²⁵ Ísumo maiyáin-kisau tuwímbai agaé'a tuwímbai ímba agaiyáunda pó'a seyaafá'ó agaisuwé'o é'a seyaafá'-máramá faráátasuwaunafo sé'a sune.
Kemá Yóni súnda-aai taí'áiye.

Aantá-waasi

Ísu wíyómpa'a iyówana Rúku kae'-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimakáíye. Maníkómpá'ó iyíyan-amba Yúndaa-waasiti áamáan-aai isaná Ísuma marapá'ó kunkáinka'a wenááisafesa timankúnkúmba ésa wenká'á kááisamai méraan-amban-íye. Maníkóní ámutanko Ísuni kísau-waasiye wení aampa'ó kun-kwáásiyé fasi'aémbá timúwasa Ísun-aai aifa'á Yúndaa-waasi Yérúsaremufa'o mérowi simátímúwasa minááisáfesa timankúnkúmba ésa wenká'á kááisamai mérowi Yúndaa-waasiti marafá'á fí'on-daopimpa'a kosimátímakaawe. Minkákémbá tuwímbai fí'om-barafaka'a Yúndaa-waasiye fí'o-fí'on-kwaasiye kosimátin-tasimatin-uraawe. Rúku miyán-áái agaimakáíye.

Aantá-waasiti kisaumo maiyáan-aai.

¹ Tíófíráasiyo maankwándááífimbá moórá-aai sénaumpo isaaó. Aifa'-wándááífimbá Maníkó Ísumba ai'marówana marapá'ó kunkáin-aaiwara kísau kumbaiyáin-aaiwara aaimó siyáin-aaiwara afufumpimbá seyaafá-kísáúmó maiyáinkwara'a komaé tamae úmai wení kísau marapá'á tai'ówana

² Maníkó kunaiyówana wíyómpa'o iyáin-aaiwara'a aifa'-wándááífimbá agaimakáunda isa'á maankwándááífínkwará'a agaimaráúmpo isaaó. Ísu kesí aantá-waasiye séna wemparí'a úmakaiye. Ísu ímba wíyómpa'o iyónka'a Maníkóní Ufaen-ámútánkóní fasi'aénkwará'á ména aantá-waasi wení áamámba simátímakaiye.

³ Ísu pukómpinkemba íyáfasinena kae'-wáái-kánáá 40 kanaa moórá-mora-kanaa paápé uréna wenáúma kawé'-úmai aráátimuwasa awánésa sésa érai'a Ísu pukáimpinkemba íyáfasinena méraiye suwaná paápé urónka'a Maníkó wení waásimo kawáánin-aai simátíma'maena iyáíye.

⁴ Moórá-kanaa túwaandu urésa tómbá wénowana Ísu paápé éna séna maanká'á Yérúsaremufa'a ímbo túwémba aáno mé'a kesífo kesí ámutamba timénaumnemo óraaka siyáimba wéamu'mare'o méraanana úwoi timíno. Mináái é'a simátíme'a sune.

⁵ Yóni nombá maitínkaraimbanifo kárika'a Maníkóní Ufaen-ámútánkó kumbéna óraa'a uwátinkainifo amu'maré'a méraaro Ísu siyáíye.

Maníkó Ísumba kunaiyówana iyáin-aai.

⁶ Órífi-omapa'a Ísuwe aantá-waasiye túwaandu ésa Ísumba áísai esa sésa Fasi'aénkóo káféra Rómu-kamani-waasi ti'mátuwewa Ísareri-waasisa kawáánínono suwaná

⁷ Ísu séna moórá-kanaamo tinda káféra'i aánora'íyo Maníkó wení imáyáafinkemba miyá íníye. Kawé-kánááwé sáwí-kanaawemo paápé inda Maníkó wení imáyáafinkemba miyá íníye. Miyán-kánáámó tinda káril-aain-ifo

⁸ kemó sendá óraa'-aain-ifo isáaro. Maníkóní Ufaen-ámútánkó kempá'ó kumínda wení fasi'aénkó tirumpimbá óraa'a uwátinkaina'a kesááiware kentáfé'wara'a simátíme'a Yérúsaremu-naopa'e Yúndiyaa-aempa'e Sámériyaa-aempa'e seyaafá'-áémpá'á kosimátíma'mae'a nóro

⁹ Ísu simásuwowasa awánomba Maníkó Ísumba kunaiyówana ainánkó Ísumba káátaguwasa ímba awánowana

¹⁰ Ísumo iyúmba wíyómpa'a karátuwesa mérowasa minúwóiyáán-úmai kae'-wáási waén-únánkwátói úmaesarai ewaa'á mésarai

¹¹ sésa Káriri-aempaken-kwaasisono. Ímba wíyómpa'a karátuwe'a méraaro. Awánaawanamo Maníkó kunáiyáisanamo wíyómpa'o íyínten-úmai aneka'á miyáumai kumíníye siyááye.

Yúndasini kísaura'o íyámaiain-ai.

¹² Mindárai simásúwóyasa aantá-waasi Órífi-omapa Yérúsaremu-nao'-ewaa'-omapa'a tuwésa Yérúsaremu-naopa'a kouwerésa

¹³ méron-daumpa'a afófumayaataan-daumpa'a imésa miwí Ísuni aantá-waasi moórá-mora-waasi-tuwi'a Pítaawe Yóniye Yémisiye Énduruwe Fírípiye Tómaasiye Pátóromiyuwe Mátíyuwe Áráfiásin-ááninkon-awi'a Yémisiye moóráwigo wemá Rómu-kamani-waasi ti'mátuwanae siyáiwain-awi'a Sáimoniye moóráwigo fí'on-Yemisin-aaninkon-awi'a Yúndasiye miyáumai-aanta-waasi

¹⁴ tatúwaandu untembá inai sé'ómbani. Minkwáásísóné tuwímbai-inintone Ísun-anówawe Ísun-áfá'awaawiye tatúwaandu urésa inai sé'ómbani.

¹⁵ Inai símasima'a wéesa moórá-kanaa sáwífa'-waasi 120 waasi Ísuni waási tatúwaandu urówana Pítaa íyáfasinena simátimena séna

¹⁶⁻¹⁷ kesí waásisono. Naaófá'á Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentáa síwá'nágon-awi'a Téfitimba simámena Yúndasi-ai súwana agaimakáimba póna mináái paapé íniye. Ááéma kentáásáfénawe Yúndasintafenawe Ísu kesí kísau máéro séna sáántowata aantá-kisaua maiyáumne. Ánaaemba Yúndasi tí'maena túwasa Ísumba ta'óto'maesa ándáfa'a ánkaraawe.

¹⁸ Yúndasi misáwi-kísáugóní méyámbá óntamba maiyéna maramá méyánuwasuwena mimbáráfá'á ándáma maiyéna weyáárika'a waanda'á faréna ámu'a tufáncuwana ayánaruntomba marapátá kunturáye.

¹⁹ Yérúsaremu-faken-kwaasi isésa miwí tááifinkemba mimbárágón-áwí'a Akendamafa'an-iyé sésa waé'mai-awi'a naae-máráfá'án-iyé siyáawe.

²⁰ Énifo imó agaimakón-aufaifimba Téfiti agaimaréna séna wení naambá tu'nambá ínasa mimpímbá ímba waási wéwaewe

agaimaréna séna moóráfa'a agaimaréna séna wení kísaura'a moóráwigo íyámainiye

agaimaréna siyónka'a póta

²¹⁻²² moóráwigo Yúndasini kísaura'o íyámaindawimba saafá úmaisa aiyánaumne. Ísu Káráisiiti pukáimpinkembo íyáfasinkain-ai weséta táásái úmai simátíma'maeta kondasá póta Yóni nombá wémaitinkowana Ísu kísau moóbarena maiyówata kuré-tiyeta úmae wénowananas Maníkó Ísumba kunaiyówana wíyómpa'a iyúwasa awánaraawifinkemba moóráwigomba aiyáananasa wemá Yúndasimo tukáin-kisau íyámainiye Pítaa simásuwowasa

²³ isésa kae'-wáási túwí'a tésa moóráwigo kaumbo-áwí'ó simánkaraawi moórá-awi'a Yósepini moórá-awi'a Pásapasini moórá-awi'a Yásitasi úwana moóráwigon-awi'a Mátáyáasi mindárai-tuwi'a tásuwesa

²⁴ inai sésa Fasi'aénkóo seyaafá'-wáásítí imáyáa awané tirumbá tuwáné minkáé'-wáásífínkémbá nááwa Yúndasini kísau aantá-kisau íyámainiyo aráásímínata awánaano.

²⁵ Yúndasi wení kísau ifátuwena puwéna wení kísaugoni méyámbá sáwí-marupa'a kunkáye sésa

26 inai simásuwesa kae'-wáásí túwí'a kae'-wándááíimbá agaimái anaféúmpimbá ufé'márówana moóráwigo moórá-wandaai mósá maiyéna awánómba Mátáyáasiye sésa agaimárówana aantá-waasi sísamaifakemba moórá kumbaimái-waasifimba kogísau maiyáie.

2

Maníkóní Ufaen-ámútánkó kunkáin-aai.

1 Ánaaemba tómbá fáká'mai Maníkóntáfésa ísámai kaundánae sésa túwaandu un-kánáá túwasa Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo uwái seyaafá'á mimbórá-náúmpá'á túwaandu urówana

2 minúwóiyáán-úwana wíyómpakemba óraa-fiyundaraamba torówasa wéisowana méron-daumpa'a kuména ówitowana

3 iyaronkáán-tántáá'á paápé uréna tafántafan-ena moórá-mora-waasi tinepimpá'á wété úwana

4 Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá óraa'a uwátinkowasa mérowana Maníkóní ámútanko fasi'aémbá timúwasa fí'o-fi'on-kwaasi-taafinkemba siyáawe.

5 Tómbá fáká'mai Maníkóntáfésa ísámai kaundánae sésa túwaandu un-kánáá túntafesa Yúndaa-waasi Maníkón-ímáyáá mósá márówi fí'o-fi'om-barafakemba Yérúsaremu-naopa'a tatúwaandu urówana

6 fiyúndáraambo torónka'a isésa mindámbó wérope'a tatúwaandu uwasá miwí tááfinkemba wésuwasa isésa táátafesa ésa

7 áfááraumai imáyáa ésa sésa wésewi seyaafá'á Kárírifakewi mináái wésewin-owe sésa

8 moórá-mora-waasi sésa kesááfinken-aaiye simásaraawe.

9 Kesáámá tuwímbai Páátiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Míndiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Írámu-marafakewisa únasa tuwímbai Másépótemiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Yúndiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Kápándósiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Póntási-marafakewisa únasa tuwímbai Ésiyaa-marafakewisa únasa

10 tuwímbai Fírísiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Pámpíriyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Ísípi-marafakewisa únasa tuwímbai Rípiyaa-marafakewisa Sáíríni-maragoni ewaakéwísá únasa tuwímbai Rómu-naopakewisa miyáumai-naopakemba tatúwaandu éta

11 Rómu-naopakewisa tuwímbai Yúndaa-waasisa únasa tuwímbai fí'on-ampa'a tuwéta Yúndaa-amaan-ampata wéaraaiwaeta éniyo tuwímbai Kíríti-marafakewisa únasa tuwímbai Árépiyaa-marafakewisa tatúwaandu uráunasasa Maníkó kawé-kísáú maiyáin-aai wésesa moórá-mora-waasi kesááfinkenta sewatá wéisaumne sésa

12 táátafesa ésa áfááran-imayaa ésa isaisa ésa sésa mintántáákóní áwáuma nóra íníyo suwasá

13 tuwímbai wíyáái ésa sésa miwí uwóí'o on-dómbá nésa uwóí'a ésa fí'o-fi'on-kwaasi-taafinkemba wésewe siyáawe.

Pítaamo simátímakain-aai.

14 Simásúwówana aantá-waasi 11 waasi íyáfasinompimba Pítaa íyáfasinena túwaandu urón-kwaasisafena óraaka'a simátimena séna kesí Yúndaa-waasisono. Yérúsaremu-naopaken-kwaasiye fí'om-barafaken-Yúndaa-waasiye ísáaro. Kárírifakewi fí'o-fi'on-kwaasi-taafinkembo wésewini áwáuma simátimumpo ísáaro.

¹⁵ Uwóí'lo on-dómbá nésa uwóí'a owémó sembá minkwáásí ímba uwóí'a wéowe. Waási nó'waamba uwóí'lo on-dómbá nésa uwóí'a wéofó káfé'a aafáyáara'-aantembanifo minkwáásí ímba uwóí'a wéowe. Mintántáákóní áwáu maarán-iyé.

¹⁶ Naaófá'á Maníkón-aai simátímakowin-awi'a Yóweri agaimaréna siyáin-aai wépaape-iyé. Maarán-áái agaimaréna séna

¹⁷ Maníkó séna ánaaen-kanaa maará ónaumne. Kesí ámútambo seyaafá'-wáásímó tíménda kentáánintone kentiyaámúntone kesáái afora'á simátimenaawe. Kentí ifó'-wáásíyé waurán-kwáásíyé kaaimbá awánánááwe.

¹⁸ Érai'a minkánáará'á kesí ámútamba kesí kísau-ininakwa'lo tíménda kesáái afora'á simátimenaawe.

¹⁹ Wiyómpa'e marapá'é fí'o-fi'on-kisau-waame'lo ondá naaewará iyawará óraa'-umunkwara'a paápé íníye.

²⁰ Aafáúgó kumeu'á ínana wiyónko naaerírí'a ína'a miyámó ondá kesí fí'o-fi'on-kanaa sámó kain-kánáámó paápé índa

²¹ kentáfésamo Fasi'aénkówémó síyawí sáwí'lo úmáimo mérempinkemba kawé'-ámpá'á

métinkanaumne Maníkó siyáiyé

Yóweri agaimaréna siyáiyé Pítaa mináái simátimena

²² séna Ísareri-waasisono. Senda-áái ísáaro. Maníkó Ísumba Násetifakewimba fasi'aémbá amúwana simámakain-kisau maéna kawé-kísáú fí'o-fi'on-kisau-waame'lo uráimba kempímbó úmba awánaraawe.

²³ Naaófá'á Maníkó imáyáamo éna miyám-biya ónaumnemo siyáinka'a pósa tuwímbai Ísumba áí'mai kembiwí tímúwa'a tufuwónae sé'a sáwí-waasi tímúwasa áí'maesa aaraa-táiyá'á tufúwana puwúmbanifo

²⁴ Maníkó pukómpinkemba íyáfasinankariye. Pukéna puwí-áwáúgómá ímba kanaa'á ta'ótorowana Maníkó Ísumba faú'ankowana pukómpinkemba íyáfasinkaiye.

²⁵ Mindásafena naaófá'á kentáá síwá'nágon-awi'a Téfiti Ísun-aai agaimaréna séna

aasiyaasí Fasi'aénkó kesé'a méraisa'a awánaraumne. Wemá áfomba faiyáísa'a pó'a ímba sáwí-imayaa wéune.

²⁶⁻²⁷ Mindásafe'a kesirumbá kawé'á uré'a Maníkón-áwí'a mósá wémaraumne. Púwón-aempa'a kesimambá ímba mósíyuwainone. Kesirumbá ámaakaundawi ení kísau-waasi únda po pukémpa'a ímba másiyuwenana súma kawáá'a íníye. Mindásafe'a méraunda pó'a imáyáa é'a púwóndafinkemba íyáfasisinkainiye.

²⁸ Púwíndafinkemba íyáfasine maé'mae'a ínóne séma kesé'a méraanda póna kesirunkó kawé'-úmai óraa'a ína'a ménaumne

Téfiti agaimaréna siyáiyé Pítaa mináái simátimena séna

²⁹ kesí waasisono. Kentáá síwá'nágon-awi'a Téfitin-aai afora'ó simátimunda wemó agaimakáimba ímba wesáféna siyáiyé. Wemá puwúwasa utámakowa'a wení mararaambá é'a awánaraamba póna agaimakáimba ímba wesáféna siyáiyé.

³⁰ Naaófá'á Maníkó séna Téfitimo kawáá ménamo uráintemba moóráwigo minákúmpákéwí anondáara'a kawáámá méiniye Maníkó siyáimba Téfiti Maníkón-aai simátímakaiwai póna wemá séna Maníkómó siyáin-aai érai'a paápé íníye Téfiti siyáiyé.

³¹ Téfiti Maníkómó ánaaembo índa-imayaa éna séna Maníkómó íyáfasinankaiwai Káráísiti puwíndafinkemba íyáfasinainiye súntafena séna pukén-aempa'a ímba móauwainana

áúma kawáá'a ínáyemo

Téfíti sùmba

³² mindá Ísuntafena siyáíye. Énifo Maníkó Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankowata éta awánaraumne.

³³ Maníkó kunáí'maena óraa'-waasi póna ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á móankená wení Ufaen-ámútámbá ámakaiye. Afowámó séna érai'a kesí ámutamba aménaumnemo siyáintemba ámakaisana wení ámutamba kembá símakaimba wéise'a suwáné'a wéowe Pítaa mináái simátimena séna

³⁴ Téfíti ímba wíyómpa'o iyáíwai séna kesí Fasi'aénkóntáféna séna Maníkó séna kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á ména'a

³⁵ ení namuro-wáási íyáákaanasa miwí tai'ánááwe

Téfíti siyáíye. Wemá ímba wíyómpa'o iyáíwai póna wesáféna ímba siyáíye.

³⁶ Énifo kembiwí aaraa-táiyá'á tufúkáawintafena Maníkó séna kemá íyáfasinankaundawí Káráísiti éna Fasi'aénkón-iyemo Maníkó siyáimba pósa Ísareri-waasi kawé'-úmai ísáaro Pítaa simátimuwasa

³⁷ ísómba tirunkó umbáí tówasa Pítaane aantá-waasisafesawe sésa sáwíta uráumpo nóra ondasáfénawa síyó suwaná

³⁸ Pítaa séna kembiwí misáwí-ímáyáá tínaaemba uwáme'a Maníkómpá'á té'a Ísu Káráísitintafe'a ísámai nombá máéro. Mindásafena kentí sáwí-imayaa maitiyuwéna Maníkóní Ufaen-ámútámbá úwoi timíníye.

³⁹ Maníkó kempá'á terómó sindawí kesí ámutamba timénaumne Maníkó siyáimba pósa kembiwíyé kentíráátone fí'o-fi'om-barafakewiye fasi'aén-áái siyáíye Pítaa siyáíye.

⁴⁰ Pítaa simátimena fí'o-fi'on-aai kawé'-ááiwará'á simátimena óraaka'a séna káfé'o sáwí-waasi méraawimo é'a sáwí-meyamba maénááwe. Kemá káfé'a sáwí-ampa'a tuwé'o é'a ímba sáwí-meyamba maénááwe Pítaa súwasa

⁴¹ sáwífa'-waasi ísésa wenááisafesa érai'e sésa nombá wémaesa minkánáá sáwífa'-waasi 3,000 waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwasá Ísuni waási sáwífa'-waasi-i'a ésa

⁴² túwaandu uwáfa'a iyésa aantá-waasi Ísun-aai simátíma'maesa waafán-kwáási wéiyesa moórá-mora-waasi wétuwa'nai-esa Ísuntafesa ísámai aráá-tomba wénesa inái símae iyááwe.

⁴³ Inái símaesa wéiyesa miyámó umbá aantá-waasi kawé-kísáú fí'o-fi'on-kisau máúwasa pósa seyaafá'nánká táátafesa uwasá

⁴⁴ Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwáí mimbórá-ímáyáá wéesa túwaandu wéesa ímáýáá ésa kentáási moparáwímbá waafání'an-íye sésa

⁴⁵ miwítí marawé miwítí moparáwíné fí'on-kwaasi tímésa óntamba maiyésa tuwínkaa'-úmai ímbo makón-kwaasi tímésa

⁴⁶ aasiyaasi-kánáá Yúndaa-waasiti óraa'-amaan-daumpa'a Maníkóntáfésa ísámai túwaandu wéesa fí'owiti naaúmpimpa'a komésa Ísuntafesa ísámai aráá-tomba wénesa tirumbá kawé'-úmai mésa tómbá tuwínkaa'-úmai tíma'mai wénesa

⁴⁷ Maníkón-áwí'a mósá márówasa seyaafá'nánká tuwánésa miwísáfésa kawé'á wéowe suwaná sáwí'o urómpinkemba aasiyaasi-kánáá Fasi'aénkó tuwímbai kawé'-ámpá'á métinkowasa Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwáíyé túwaandu urááwe.

3

Pítaa aísamai kawé'ó uwánkarain-aai.

1-2 Moórá-waasi anówa ma'ánkarompinkemba aísamai pukón-kwaasigo mérowasa aasiyaasi-kánáá áí'maesa óraa'-amaan-dankoni ontará'á áwí'a sásá'-óntará'á móankarowana ména óraa'-amaan-daumpa'o iyún-kwaasisafena óntantafena inaimó

sún-kwaasi méronka'a óraa'-amaan-daumpa'a Pítaae Yóniye'a iyúyana aafáúmó andeiyónka'a Maníkómpá'á inaimó sen-kánáará'á iyúyana

3 tuwánéna séna óntamba símékaiyo súwasarai

4 túramba afuwésarai Pítaa séna kenkáí suwánaao suyaná

5 siméyááye-imayaa éna tuwánówana

6 Pítaa séna óntamba ímba tokáumpo Ísuni fasi'aéntámbá kawe'á uwánkanaumne. Ísu Káráisiti Násaretifakewin-awika'a sune. Íyáfasine aítaao sune Pítaa simásuwena

7 ayáánúrappa'a ta'óto'mai íyáfasinankowana aísane aísarune kawe'á úwana

8 íyáfasinkwena ásáfaraa táúfaraa'a éna aamoí éna Maníkón-áwí'a mósá wémarena mindáraise'a óraa'-amaan-daumpa'a

9 weyáárika'a marapá'á iyéna Maníkón-áwí'a mósá marówasa seyaafá'-wáásí awánésa

10 sésa miwá aasiyaasi-kánáá óraa'-amaan-dankoni sásá'-óntará'á ména óntan-inai símasima'o iwáin-iyé sésa táátafesa ésa weyáárika'a marapá'ó iyúntafesa tiyáámba píkinesa táátafesa uráawe.

Pítaa simátimakain-aai.

11 Weyáárika'a iyéna aamoí éna Pítaante Yóninte tine'á ta'ótorowasa seyaafá'-wáásí táátafesa ésa miwífá'á tóso ésa óraa'-amaan-daumpa'a Soromoní áúwimaimo úmakopa'a tóso uwaná

12 Pítaa tuwánéna séna Ísareri-waasisono. Mintántáátáféna ímba táá'a íno. Ímba kenkáí káá'a súfíáero. Ímba kenkáísí fasi'aénkó kawe'-úmai arupíse úmai mékai wéufo

13 Maníkóní fasi'aénkó miyá wéisana minkwáásígó weyáárika'a wéniye. Miyá uráintafena Maníkó Ísun-awí'a mósá maréna kentáá síwá'ná Émbaramuwe Áísáakiye Yékopuwe miwítí Fasi'aénkó wení kísau-waasigon-awí'a Ísumba póna mósá makáíye. Énifo Ísumba áí'mae'a Rómu-kamani-kawaagon-awí'a Páíratimpa'a kuwaná Páíratí séna faú'ankanae súwa'a a'áo siyáawe.

14 Kawe'-wáásí arupíse úmai méron-kwaasigontafe'a a'áo sé'a moórá-waasi tufúwana puwúwasa ándáfa'a áúkon-kwaasigontafe'a faú'ankaao siyáawe.

15 Miyá uráantafe'a aúí'a úmai maé'mae'o íyawini áwáu-waasi kemá tufúwana pukáimpinkemba Maníkó íyáfasinankowakai awánarauye.

16 Awánarauyawi Ísun-awikoni fasi'aénkó aísamaimo pukáin-kwaasi fasi'ánkáísa'a wéawaraawe. Ísu kenkáísí simankúnkúmba wéuwasinkaisana minkwáásí kawe'-úmai wénisa'a wéawanaawe Pítaa siyáíye.

17 Pítaa mináái simátimena séna kembiwíyé kentí kawáá-wáásísé ímba awánamai Ísumba kawe'á uré'a tufúkáawe.

18 Naaófá'á Maníkó wenáái simátimakowisafena séna simátíme'a sune. Kemó íyáfasinankaandawimba sáwí'a uwánkanaawe Maníkó siyónka'a póna kembiwí Ísumbo uráamba mináái paápé uráíye.

19 Mindásafe'a kentí sáwí-imayaa tínaaemba uwáme'a Maníkómpá'á tíyana Maníkó kentí sáwí-imayaa maitiyuwáíníye.

²⁰ Moórá-mora-kanaa Fasi'aénkó wení fasi'aémbá timína'a wesé'o méraiyantafe'a kentí sáwí-imayaa tuwé'a

Maníkómpá'á teró. Maníkó túwa'nai ínkwae séna íyáfasinankaraiwaimba Ísumba ai'maráínana kumíndasafe'a kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á teró.

²¹ Ísu wíyómpa'a iméraitmba póna ánaaen-kanaamo éna seyaafá-tántáá'á aúí'o índá-kanaa aneka'á marapá'á kumíniye. Naaófá'á Maníkó mináái simátimuwasa Maníkón-aaimo isón-kwaasi kawé'-wáásí isésa simátimakaaawe.

²² Maníkón-aai simátimakowin-awi'a Mósesé séna Maníkó kentí Fasi'aénkó kembá kesí kísau mauwó séna si'mákainten-úmai Maníkón-aaimo simátimindawimba keándáfakemba moóráwigomba ai'maráínana wenáái simátiminasa isánááwe.

²³ Ímbo isáiyawimo éna Maníkó wení waásifinkemba ti'mátuwena tínkaminasa puwónááwe Mósesé siyáíye.

²⁴ Maníkón-aai simátimakowin-awi'a Sámúwéri simátimakonka'a ánaaen-kwaasi simátimé'ontemba maami kífé-kanaa wépaape-íye.

²⁵ Naaófá'á Maníkó kentáá síwá'nán-awi'a Émbaramuntafena séna enándáfakén-kwáásísáféna seyaafá'-márafákén-kwáásí kawé'á uwátinkanaumne Maníkó óraaka siyáíye. Émbaramun-andafaken-kwaasi owaná póna kembiwísáféna Maníkó mináái óraaka siyáíye.

²⁶ Miyáumai Maníkó Ísuntafena kesí kísau mauwó séna ai'marówana kempímbá kunkáíye. Seyaafá'á kentí sáwí-imayaa tínaaemba uwámiyana aifa'á kembiwí kawé'á uwátinkaindasafena kempímbá kunkáíye Pítaa Ísareri-waasisafena siyáíye.

4

Pítaante Yóninte aaifimbó maitínkaraan-aai.

¹ Óraa'-amaan-daumpa'a Pítaae Yóniye wésimatimuyasa áamáán-kisau-waasiye áamáán-danka'o káráwiyowiye Sátúsi-amaan-aaimo sun-kwáásíyé tóso ésa

² miwí táái taisésa aaisambá suwasarái mindárai Ísu pukáimpinkembo íyáfasinkain-aai simátímúyasa úwoi-waasi isésa sésa Ísu pukáimpinkembo íyáfasinkaintafesa seyaafá'-wáásí pukémpinkemba íyáfasinanaawe suwasá mináái isésa karo'é sésa aaisambá sésa

³ mindárai ta'ótoresá sésa fénáimba póta aafáyáarata aaifintá maitínkánaumne sésa kawáá-wáásí ándáfa'a tínkómbanifo

⁴ úwoi-waasi sáwífa'a 5,000 waasi mindárai-taaisafesa timankúnkúmba uráawe.

⁵ Aafáyáara'a aaifimbá maitínkánaumne sésa waiyómba aafáyáara'a Yérúsaremu-naopa'a Yúndaa-kawaa-waasiye óraa'-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé miyáumai-waasi miwí táái isánae sésa túwaandu ésa

⁶ aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Ánásiye wení akún-ándá-wáásíyé Káyafaasiye Yóniye Árékísandaawe túwaandu ésa

⁷ Pítaante Yóninte táántowasarai tuyasá tísai esa sésa aísamaimo pukáin-kwaasi nóra urááyo. Nááwani fasi'aéná kenkáífimbá wéraisakaiya kawé'á uwánkaraayo. Nááwan-awira sékaiya kawé'á uwánkaraayo suwaná

⁸ Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwánkowana Pítaa séna Ísareri-kawaa-waasiye óraa'-waasiye isáaro.

⁹ Aísamaimo pukáin-kwaasi kawé'ó uwánkaraundasafe'a wésisai-owe. Nóra séra kawé'ó uwánkaraundasafe'a wésisai-o.

¹⁰ Afora'ó simátíménda kembiwíyé seyaafá'-Ísárérí-wáásíyé ísáaro. Ísu Káráisiti Násaretifakewimba

aaraa-táiyá'á tufúwówana Maníkó pukómpinkemba íyáfasinankaraiwaimba wenáwíka'a súyana wení fasi'aénkó minkwáásí kawel'á uwánkáísana kempímbá kawel'-úmai méraisa'a wéawanaawe.

¹¹ Maníkón-aai aúfáífimba Ísun-aai agaimaréna séna óntan-dambo on-kwáásí moórá-ontantafesa sáwí'an-iyé sésa maisukáawe.

Ánaaemba minóntánkó áfonkaamba uráiyé

mináái Ísuntafena agaimaréna siyáiyé.

¹² We aantemba sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpátá méwésinkaiye. Maníkó séna wenáwíka'-aantemba wení fasi'aénkó aantemba waási sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpátá métinkainiye

Pítaa siyáiyé.

¹³ Pítaa mináái simátiména mindárai ímba táá'a úwasarai óraaka simátímúyasa minkáwáá-wáásí tuwánésa táátafesa ésa mindárai úwoi-waasiyai ímbo uwáitái'-urááyan-kwaasin-oye sésa táátafesa ésa sésa Ísuwe'o núyantafesarai miyá wéoye sésa

¹⁴ awánomba Pítaante Yónintepa'a aísamai kawel'ó uwánkaroyan-kwaasi mérowasa awánésa mindáraimo simátimíyan-aaisafesa saafá uwááesa ifátuwesa

¹⁵ sésa máapa'a kúmókaiyo suwasarái kúmúyasa minkáwáá-wáásí keáímbá sésa

¹⁶ mindárai nórasaawa ónaumno.

Fí'on-kisau kawel-kísáú maiyááyamba pósa Yérúsaremufaken-kwaasi seyaafá'á ísáamba póta ímba karo'ésá sénaumpo

¹⁷ fí'o-fi'on-daopaken-kwaasi ímba isáiyantafeta mindáraisafeta simátiméta séta Ísun-awika'a ímba simátímékaiyosa sénaumne sésa

¹⁸ táántowasarai íyúyasa sésa Ísun-aai ímba simátímékaiyo. Ísun-awi'a ímba sekaiyó suwasarái

¹⁹ Pítaae Yóniye sésarai kemó miyá simásinkaiyakaimo Maníkón-aaimo tuwékai Maníkón-aúranka'a kawerá ínáyai ke mináái aneka'á ísáaro.

²⁰ Keráímó awánarauyan-tantaa'e ísarauyan-tantaa'e ímba tuwáyaufu úwoi simátimeyauye suyasá

²¹⁻²² kawáá-wáásí aneka'á óraaka simátimesa sésa énifo úwoi kárúwaakaiyo siyáawe. Aísamai kawel'ó uwánkaron-kwaasi kael'-wáái-áátáiyá'á ímba weyááríka'a wénuwasarai kawel'á uwánkóyasa úwoi-waasi isésa Maníkón-áwí'a mósá maróntafesa mindárai ímbo tínkamuyamba úwoi kárúwaakaiyo siyáawe.

Fasi'ámai ménaumne sésa inaimó siyáan-aai.

²³ Kárúwaakaiyo suwasarái Pítaae Yóniye kentí waásifa'a tésarai óraa'-amaan-kisau-waasiye

óraa'-waasiyemo sun-áái másimátímúyasa

²⁴ isésa Maníkómpá'á inái sésa Fasi'aénkóo wíyóne marawé uwí-nóné úmare miwán-arumpimbo úmakaanda-tantaa'waraka'a wégawaanone.

²⁵ Naaófá'á emá sunaná ení Ufaen-ámútánkó ení kisau-waasi kentáa síwá'nágomba Téfitimba kusimámuwana agaimaréna séna nóintafesawa fí'om-barafakewi aaisambá sésawa nóintafesawa tufuwíyan-aai siyááesa áúkaawe.

²⁶ Fí'om-barafaken-kawaa-waasi to'mayaa úmae tatúwaandu ésa Fasi'aénkónté wemó íyáfasinankaiwainte tiyátinkanae siyáawe

mináái Téfiti agaimaréna siyáíye.

²⁷ Mináái paápé úwasa Yérúsaremu-naopa'a Érotiye Póntiyasi-Páiratiye fí'onkaa-waasiye Ísareri-waasiye túwaandu ésa Ísumbo tufuwíyan-aai sésa emó iyáfasinankaandawimba ení kawe-kísáú-wáásí Ísuntafesa tufuwíyan-aai siyáawe.

²⁸ Naaófá'ó emó miyá ónááwemo siyáanda pósa túwaandu ésa miyá uráawe. Emó ímba miyá ónááwemo siyáandarakaa ímba Ísumba tufúkáawisino.

²⁹ Fasi'aénkóo óraa'-amaan-kisau-waasi tááimo símaimo taráíyaamba ísaraanda po súwa'nai ínonda póta ímba inkaiséta enáái úwoi óraakata simátimenaumne.

³⁰ Ení fasi'aémbá símínata tí'o índa-waasisa asófatinakafata konó. Ení kawe-kísáú-wáásígón-áwí'a Ísuwe súnanasa wení fasi'aénkó fí'o-fí'on-kisau kawe-kísáú paápé íniye

³¹ inái simásúwówana túwaandu urón-daumpa'a tora'náára'a úwana Maníkóní Ufaen-ámútánkó miwífimbá óraa'a uwátinkowasa Maníkón-aai óraaka simátíma'mae kuráawe.

Moparáwimbó moórá-mora uwátímakaan-aai.

³² Ísumpa'a timankúnkumbo uwái mimbórá-ímáyáá wéesa mésa kentí moparáwintáfesa ímba kendé aantembaniye wésesa úwoi moórá-mora tíma'maesa kuwasá

³³ aantá-waasi áfááraumai fasi'aénkwará'á mésa Ísu pukómpinkembo iyáfasinkain-aai óraaka simátíma'mae wéwesa Maníkó aantá-waasi túwa'nai úntafesa kawe-kísáú maimaé wéguwasa

³⁴⁻³⁵ Ísuni aampa'ó kuwái marawé naanémó makówi fí'on-kwaasi tímésa óntamba maiyésa aantá-waasi tímúwasa tuwínkaa'-úmai ímbo makón-kwaasi tímakaafó Ísuni aampa'ó kuwái seyaafá-tántáá'á ímba aáfáán-túwówana

³⁶⁻³⁷ moóráwigon-awí'a Yósepiwara'a miyá éna moórá-marama fí'on-kwaasigomba aména óntamba maiyéna aantá-waasi tíména wemá Rífaín-andafakewi Sáíparasi-aempakemba tamérowasa aantá-waasi moórá-awí'a simánkesa Kíríki-taafinkemba Páánápáasiye sésa waé'mai-awí'a tiráfaiyaiwain-iyemo suwái minóntámbá tímakaiye.

5

Ánánáyasinte Sáfáíraante-taai.

¹ Páánápáasi minóntámbá tímúwasarai moóráwigon-awí'a Ánánáyasi úwana awaainínkón-áwí'a Sáfáíraae'a mésarai moórá-marama fí'on-kwaasi tímésarai óntamba maiyésarai

² tuwináyauyo awaainínkómbá simámuwana miyá ínone súwana minóntámbá tuwínkaa'-uréna tuwímbai wesáféna maéna tuwímbai maimaéna aantá-waasi mótimena karo'á séna seyaafá'á tímúne súwana

³ Pítáa séna Ánánáyasiyo waántáwanko áísai úmai isánae sintáfé ewé sé mararákén-óntámbá seyaafá'á tímúnemo sénda Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá karo'á simánkaane.

⁴ Mimbáramá ení maramá isa tuwé óntamba maiyé ení óntamba isa tuwímbai tímé ímba sáwí'a éma mararákén-óntámbá tuwímbai tímúne ímbo sénda seyaafá'á tímúne séndama sáwí'a ómpo ímba waási aantemba karo'á simátinkaampo Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá karo'á simánkaane Pítáa súwana

⁵ Ánánáyasi iséna pu'maéna kuntúwasa minááímó ísón-kwaasi áfááraumai táátafesa uwasá

⁶ ifó'-wáásí tésa puwúmba taasááúmaesa maimaésa máutaraawe.

⁷ Máwautowana awaainínkó kárika'a ména awaaikómó puwún-aai ímba ísarena Pítaa-iyafa'a túwana

⁸ Pítaa séna kenkáítí mararákén-óntámbá seyaafára símakayo súwana minínínkó séna ewé seyaafá'án-iyé karo'á súwana

⁹ Pítaa séna enawaaikóe esé'a mimbórá-ímáyáá ékai Fasi'aénkóní ámútankomba karo'á simánkámai awánáyae siyááye. Enawaai'ó máwautaan-kwaasi tésa embá tamaimaésa máutanaawe Pítaa súwana

¹⁰ pu'maéna Pítaan-aísamaifimba kuntúwasa ifó'-wáásí tésa puwúmba taawánésa maimaésa awaaikómbó utopa'á máutowasa

¹¹ Fasi'aénkóní waásiye fí'on-kwaasiye iséna táátafesa uráawe.

Fí'o-fi'on-kisau kawé-kísáúgón-ai.

¹² Aantá-waasi waási túranka'a fí'o-fi'on-kisau

kawé-kísáú maimaésa iyúwasa Ísumpa'a timankúnkúmbo uwáí óraa'-amaan-damba Soromoní áúwimai úmakopa'a aasiyaasí túwaandu uwasá

¹³⁻¹⁴ fí'o-fi'on-akwa'a sáwífa'a Fasi'aénkón-aaísafesa timankúnkúmbo ésa miwísé'a túwaandu é'ómbanifo fí'on-kwaasi tuwánésa sésa kawé'-wáásín-owe sésa táátafesa ésa ímba miwísé'a túwaandu uwasá

¹⁵ aantá-waasimo uráamba iséna tí'o ún-kwaasi taawiya'maésa marupá'á mátinkesa sésa Pítaa wéninana amankókonko taauwétáínasa asófáíwae suwasá

¹⁶ fí'o-fi'on-daopakemba tí'o ún-kwaasiwara tirumpimbá sáwí-amutambo méron-kwaasiwara'a tí'maesa Yérúsaremu-naopa'a mátínkówana Maníkó Pítaamba áwa'nai úwasa seyaafá'á asófasaraawe.

Kawáá-wáási aantá-waasi sáwí'o uwátínkaraan-ai.

¹⁷ Miyá wéuwana aifa'-ámáán-káwáágóe wení waási Sátúsi-amaan-aaimo sun-kwáásiyé sésa seyaafá'á ímba kentáásiraaima wáéfo aantá-waasi tirááíma wáéwe sésa tíyántafesa ésa

¹⁸ ta'óto'mai ándáfa'a tiyúwówana

¹⁹ mindó'wáámbó waúnka'a Fasi'aénkóní kísau-waasigo wíyómpakewi ontamá tisuwéna tí'maena máápa'a mútinkena séna

²⁰ óraa'-amaan-daumpa'a imé'a

aú-amba waási kawé'-úmai maé'mae'o íyan-ankoni áwáuma isimátíméro súwasa

²¹ iséna siyarónka'a

óraa'-amaan-daumpa'a imésa mináái simátímakaawe.

Óraa'-amaan-daumpa'a moóráfa'a wésimatimuwasa moóráfa'a aifa'-ámáán-káwáágówe wení waásiye tésa ándá-waasi-tai isánae sésa Ísareri-óraa'-waasi táántowasa tésa áamáán-danka'-i-waasisafesa sésa aantá-waasi ándáfa'a méraafo kotí'mae'a teró suwasá

²² kumbá ímba mérowasa kouwerésa tésa sésa

²³ ándá-namba ontamá wisuwésa i-wáásí ontará'á méraawata ontá tisuwéta awánáúndasa ímba méraawata úne suwasá

²⁴ áamáán-kawaa-waasiye áamáán-danka'o káráwiyowiye iséna táátafesa ésa sésa mindá nórasaawa ónaumno simásuwesa sáwífa'-imayaa wéuwana

²⁵ moóráwigo téna séna ándáfa'o mátíyukaan-kwaasi óraa'-amaan-daumpa'a mésa wésimatimewa'a tuwánáúmne súwasa

²⁶ áamáán-danka'o káráwiyowiye wembó áwa'nai un-kwáásíyé kotí'maesa aáno úmai tésa sésa úwoi-waasi miwí táái isésa sínkamofó sésa aáno úmai

²⁷ tí'maesa aaimó isái-wáásí'fá'á mátínkówana aifa'-ámáán-káwáágó

²⁸ séna é'a simátíme séta minkwáásígón-aai wenáwíka'a ímba simátíma'mae'a korósá siyáundasa isa'á é'a simátíméwasa Yérúsaremu'faken-kwaasi seyaafá'á isásaraawa'a ke karo-súfímbá sinkéta minkwáásí tufúkáawe sewé aifa'-ámáán-káwáágó súwasa

²⁹ Pítaawe aantá-waasiye sésa Maníkón-aai aifaráán-ááígó póna waási-taaigomba iyáákaraimba póta kentááisa ínta iséta Maníkón-aaisa iséta miyásá ónaumne.

³⁰ Kembiwí Ísumba aaraa-táíyá'á tufúwana puwúwana kentáá síwá'nátí Maníkó Ísumba pukáimpinkemba iyáfasinankena

³¹ séna óraa'-waasi póna sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'á métinkainiye séna ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á móankena Ísareri-waasi kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á tíyana kentí sáwí-imayaa maitiyuwáíniye séna Maníkó Ísumba pukómpinkemba iyáfasinankena ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á móankaraiye.

³² Mináái iséta kawel'-úmaisa simátimunanasa Maníkóní Ufaen-ámútánkó mináái kawel'-úmai wésimatimiye. Maníkó wenáái isámai kawel'ó owí wení ámútamba wétimisana Maníkóní Ufaen-ámútánkó mináái wésimatimiye aantá-waasi siyáawe.

³³ Simásúwówasa aaimó isáán-kwaasi isésa

tirunkó sáwíte'a úwasa tínkamona-e-imayaa uwaná

³⁴ miwífínkémbá moóráwigo iyáfasinena áamáán-kawaa-waasigon-awi'a Kámérieri iyáfasinena miwí táái taráísuwena wemá Maníkón-aai aúfáí'finkemba aasiyaasi simátimuwasa wenáwí'a mósá wémarowi iyáfasinena aantá-waasisafena séna kárika'a máápa'a kumónááwe súwasa máápa'a kúmúwana

³⁵ séna Ísareri-waasisono. Maaminkwáásísáfé'a miyá ónaemo síyamba éka'a imáyáa uré'a miyán-oro.

³⁶ Ááéma moóráwigon-awi'a Tíútasi iyáfasinena séna óraa'-waasi únda pó'a kesiráái aantemba waénááwe súwasa sáwífa'-waasi 400 waasi arááiwa'uwana moóráwigo Tíútasimba tufúwana puwúwasa wembó arááiwa'maesamo nún-kwaasi wété ésa wení kísau ifátukaawe.

³⁷ Minkákémbá túwí'o faríyón-kanaa moóráwigo Kárírifakewin-awi'a Yúndasi iyáfasinena táántowasa sáwífa'-waasi wenaráái'ma wa'maésa wéguwana moóráwigo tufúwana puwúwasa wembó arááiwa'maesamo nún-kwaasi wété uwáguraawe.

³⁸ Mindásafe'a imáyáa é'a maaminkwáásísómbá ímba ándáfa'a mátiyuwe'a ifátúwéwasa méraaro. Miwítí kísaugoni áwáumo marará'-wáásítí imáyáafinkembo énamo éna tai'áíniye.

³⁹ Miwítí kísaugoni áwáumo Maníkóní imáyáafinkembo ína'o é'a ímba kanaa'á taraisónááfo úwoi waé'wae'a íniye. Maníkómpákémbó ína'o é'a minkwáásí sáwí'o uwátinke'o é'a Maníkónkwará'á sáwí'a uwánkanaawe Kámérieri súwasa aaimó isáán-kwaasi isésa wenááisafesa ewé sésa

⁴⁰ aantá-waasi táántowasa iyúwasa túwiyonku'-nésa óraaka sésa Ísun-aai wení fasi'aémbá ímba simátíméro sésa tí'mákaawe.

⁴¹ Tí'márówasa wéesa tigaesáfésa uráawisina Maníkó imáyáa timúwana tirunkó kawel'á úwasa sésa Maníkó fasi'aémbá símakaisata Ísuntafeta

fasi'ámaisa méraundasa pósa sí'o índá-i'o uwásínkéntaanifo sirunkó kawé'á ínata méronaumne aantá-waasi simásuwesa

⁴² aasiyaasi-kánáá óraa'-amaan-daumpa'e waásiti naúmpimpa'e Ísuni ásé-aai simátíma'mae wénesa Maníkómó íyáfasinankaraiwai Yúndaa-waasisa wéamu'maraundawisa wemá Ísun-íye sésa simátíma'maesa kuráawe.

6

Afakaeté-waasimo túwa'nai uráan-aai.

¹ Simátíma'mae kuwasá Ísun-aai isésa sáwífa'-waasi wení aampa'á wéwesa méronka'a Yúndaa-waasi fí'om-barafaken-kwaasi Kíríki-taafinken-aaimo sun-kwáásí Yérúsaremu'fa'a méron-Yúndaa-waasisafesa í'ai tinkésa óntamba tuwínkésa Kíríki-keto'-inimba ímbo tímúnkakemba í'ai tínkówasa

² mindásafesa aantá-waasi Ísuni aampa'ó kuwái seyaafá'nánká táántowasa tuwasá sésa Maníkón-aaimo simátimunda-kisau tuwéta óntamba tuwínkaa'-úmai tímúnda-kisau maúnafo sésa

³ kempínkémbá afakaeté-waasi túwí'o síyata óntambo tuwinái-kísáú timénaumne. Miwí kawé'-ímáyááwárá'-wáásí Maníkóní Ufaen-ámútánkó miwífímbá óraa'o uwátínkáín-kwaasi túwí'a síyata óntambo tuwinái-kísáúsá timéta

⁴ kesáá Maníkómpátá inai wéseta Maníkón-aai simátíma'maeta konó aantá-waasi suwasá

⁵ ísówana tirunkó kawé'á úwasa afakaeté-waasi túwí'o sumbá moóráwigon-awi'a Sítífeni wemá Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwánkowana Ísuntafena imáyáa éna fasi'ówi úwana moóráwigo Fírípi úwana moóráwigo Pórókórasi úwana moóráwigo Náíkéna úwana moóráwigo Táimóni úwana moóráwigo Páménasi úwana moóráwigo Níkóráasi wemá Ántíoku-naopaken-kwaasi éna fí'on-ampakemba Yúndaa-amaan-ampa'a kuréna minkákémbá Ísuni aampa'ó túwai úwasa

⁶ miyáumai-waasi tí'maesa aantá-waasifa'a tuwasá Fasi'aénkóní kisaumo maíyantafo tinea'á ta'ótokesa Maníkómpá'á inai siyáawe.

⁷ Maníkón-aai simátíma'mae kuwasá Yérúsaremu-naopaken-kwaasi sáwífa'a Ísuni aampa'á kuwasá Maníkóní amáán-daumpa'a kisaumo máún-kwaasi sáwífa'a Ísun-aai isésa wení aampa'á kuwasá miyá úmae wéwesa sáwífa'-waasi-i'a uráawe.

Sítífenimba ta'ótokaan-aai.

⁸ Fasi'aénkó Sítífenimba áwa'nai úwana fasi'aénkwárá'á ména seyaafá'-wáásí túranka'a fí'o-fí'on-kisau kawé-kísáú wémauwasa

⁹ moórá-kanaa tuwímbai Sítífenimpa'a tésa karo'-ááiyé-ímáyáá ésa wesimán-kwesiman-esa miwí Yúndaa-waasi ésa tuwímbai Sáírini-marafakewi uwasá tuwímbai Árékísándiriyaa-marafakewi uwasá tuwímbai Sírísiyaa-marafakewi uwasá tuwímbai Ésiyaa-marafakewi miyáumai-marafaken-kwaasi mimbórá-amáán-dáúmpá'á mésa Sítífenimpa'a tésa karo'-ááiyé-ímáyáá ésa wesimán-kwesiman-umbanifo

¹⁰ Maníkóní amútanko Sítífenimba kawé'-ímáyáá amúwana póna Sítífenin-aigo miwí táai íyáákwasa

¹¹ ifátuwesa wésa aúpá'á óntamba túwaandu úmai tuwímbai-waasi tímésa sésa Sítífeni Mósesemba símai sáwí'a uwánkena Maníkómbá símai sáwí'a uwánkaraisata ísaraumne. Kosimátíméro suwasá

¹² minkáró'-áái tasimátímúwasa úwoi-waasiye óraa'-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé ísówana tirunkó sáwí'a úwasa Sítífenimo úpa'a tésa tata'óto'mai áí'maesa áamáán-óraa'-waasifa'a máankesa

¹³ karo'-ááímó sun-kwáási kotí'maesa mátinkówasa karo'á sésa minkwáásígó óraa'-amaan-damba símai sáwí'a úmae iyéna Móseseni áamáamba símai sáwí'a úmae iyéna

¹⁴ séna naaófá'á Mósesemo áamáambo simátímakain-amaamba Ísu Násaretifakewi ifátuwená fí'on-amaamba wésena Yúndaa-waasiti óraa'-amaan-damba tawísíuwainiye Sítífeni siyáíye. Miyán-káro'-áái suwasá

¹⁵ seyaafá'-wáási Sítífenimbo awánomba wíyómpakemba Maníkóni kísau-waasi tóikaamba úkówasa awánaraawe.

7

Sítífeni áamáán-óraa'-waasimo simátímakain-aaí.

¹ Miyá simásúwówana aifa'-ámáán-káwáágó Sítífenimba áísai ena séna sen-áái érai'-aaiya'i karo'-ááíyá'iyó súwana

² Sítífeni séna kesifoísái kesuwaaísáíyo simátíménda ísáaro. Naaófá'á kentáá síwá'nágo Émbaramu ímba Éraanifa'a koméronka'a Mésópótemiyaa-marafa'o méronka'a Maníkó fasi'aénkwáráwí kuména

³ Émbaramuntafena séna ení marawará enamááraawara'a tiyuwé wina'á moórá-maramo aráánáméndafa'a koméínone súwana

⁴ íséna mimbáramá Káringiyaa-waasiti marafá'á tuwéna témena Éraanifa'a tamérowana afowá puwúwana Maníkó ai'marówana témena maafá'ó méraundafa'a túwana

⁵ minkánaá Maníkó ímba maramó amúmba óraaka séna ánaaemba maambáramá enkwára enaísaaftantambo iyawiwara'a timénaumne. Maníkómó súmba Émbaramu iyámpói ímbo ma'ánkarónka'a mináái simámena

⁶ moórá-aaíwara'a séna enaísaaftantambo iyawi fí'on-kwaasiti marafá'á koméwasa umbai-kísáú tiména sáwí'a uwátinkéwana sáwífa'-aatai 400 aatai tai'áina'a

⁷ sáwí'o uwátinkaiyawí sáwí-meyamba tíménda pósa enaísaaftantambo iyawi mimbáramá tuwéna maafá'á tésa ken-ímáyáá mósá maránááwe séna

⁸ mináái naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena séna ánaaemba maambáramá enkwára enaísaaftantambo iyawiwara'a timénaumne siyáimba mináái símai kááísamarena póna túma kárámai araénáémba uwo Maníkó siyáíye.

Súwana Émbaramu ména Áísáakimba ma'ankéna afakaumboé-kanaa maisuwéna áuma kárámai araénáémba uwánkowana Áísáaki óraa'a éna Yékopumba ma'ankéna áuma kárámai araénáémba uwánkowana Yékopu óraa'a éna sísamaifakemba kae'á kumbaimái-iyampoi matinkéna túma kárámai araénáémba uwátinkáfa'a kuráíye.

⁹ Miyá uwátinkáfa'a kúwasa mináfáráwáínónnda tífákon-awi'a Yósepintafesa sésa sínaaenkewi ímba kentáará'á káráwiniye sésa tirumbá sáwí'a uwánkesa áí'maesa fí'on-kwaasiya'a mátinkesa óntamba máúwasa miwí Yósepimba áí'maesa wémesa Ísípi-marafa'a máánkówana Maníkó wesé'a mérowasa

¹⁰ umbai-kísáú aména sáwí'o uwánkómbanifo Maníkó wesé'a ména áwa'nai ena kawé'-ímáyáá uwánkena wení umbai-tántáá'á tai'ánkowana mimbáramá Ísípi-marafaken-kawaago Yósepini kawé'-ímáyáá awánéna séna Ísípi-marafa'a seyaafá'-wáásiyá'á kawé'-úmai káráwiye kesí moparáwínká'á miyán-uwo súwana wemó súntemba úwana

11 ánaaemba aawaimá téna Ísípi-marafa'e Kénaani-marafa'e seyaafá'-áémpá'á aawaimá tówasa tááisafe uwaná kentáá síwá'násomba tómbá ímba miwífímbá wérowana

12 Yékopu séna Ísípi-marafa'a tómbá wéraiye-aai isáúmpo koméyánoro séna áánintomba ti'marówasa koméyánúmaesa

13 tifowámpá'á tamérowana mintómbá tai'ówasa aneka'á kuwaná Yósepi miwísé'a tamaéna séna kemá Yósepi kentífáko úne súwasa pukáanesa siyáumne suwaná Ísípi-marafaken-kawaago Yósepini áwáuma iséna awaaísái tuwánówana

14-15 Yósepi awaaísái simátimena séna kesifombá kosimámiyana wení akúmbá tí'maena Ísípifa'a tiyó Yósepi siyé. Kosimáméro Yósepi súwana afowámá iséna wení akúmbá 75 waasi tí'maena Ísípifa'a kawé'-úmai komésa púwúwasa

16 ánaaemba miwí tisaafitomba tiyáántamba maimaésa témesa Síkémufa'o máutomba naaófá'ó Émbaramu Émon-anaankaken-kwaasi óntambo tímakom-barafa'a máutaraawe.

17 Énifo kentáá síwá'násomba Ísípi-marafa'a komésa sáwífa'-waasi agaiyáawe. Maníkó Émbaramuntafena fasi'aén-áái séna Kénaani-marama enaísaaftantambo iyawi timénaumne siyóntemba tímínda-kanaa ampáámbó únka'a

18 moóráwigo Ísípi-marafaken-kawaago Yósepimo naaófá'ó pukóntafena wení kísau-aai ímba ísarowi póna

19 kentáá síwá'nása umbai-kísáú tiména maimái sáwí'a wéuwatinkowasa iyámpói máápa'a tiyúwówasa pukáawe.

20 Iyámpóísomba púwúwana minkánááfímbá Mósesemba kawé'-óí'wará'-iyámpói ma'ánkarena anówama aúpá'á naaúmpa'a ánkarrowana kaumbo-wiyómbá maisuwéna

21 máápa'a áí'maena múankarrowana Ísípifaken-kawaagon-ayáámúnko awánómba aráái tówana kesáánine séna káráwiyowana óraa'a úwasa

22 Ísípifaken-kwaasi
miwítí áwáuma simáma'maesa iyúwana Mósesese wéisena óraa'a éna wení kísaugowe wenááigowe kawé'a uráíye.

23 Mósesese miyá éna kae'-wáái-áátái maisuwéna kesí waási Ísareri-waasi kotuwánánae séna kúmba

24 Ísípi-waasigo Ísareri-waasigomba sáwí'a uwáńkowana Mósesese tuwánéna Ísareri-waasi áwa'nai éna Ísípi-waasigomba tufúwana puwúwana

25 Mósesese imáyáa éna séna Maníkó minkísáúrátáféna iyáfasisinkaraimba póla Ísípifakemba Ísareri-waasi tí'mae'o kondá minkísáúsáfésa ewé sénááwe siyáimbanifo Ísareri-waasi ímba miyán-imáyáa uwaná

26 Mósesese kowaiyómba iyáfasinena kúmba Ísareri-waasi kaekó tiyóyana tuwánéna tiyótainda-imayaa éna séna kae'náraiyo mimbórá-náóraan-oyo tiyááyafó súwana

27 aifa'ó ómbarenamo tiyón-kwaasigo Mósesemba famétuwena séna nááwa embá iyáfasinankaraisawa kentáásí kawáái'a éwa aaisá wésimasimeno.

28 Fénáímbo Ísípi-waasimo tufuwónanamo puwéwiyaintena kembá miyáwá ínono súwana

29 Mósesese iséna inkaiséna wéme wémena Míndiyaani-marafa'a fí'on-kwaasiti marafá'á koména

kae'-íyámpói matínkaraiye.

³⁰ Mósesse koména kae'-íyámpói matinkéna ména kae'-wáái-áátái maisuwéna moóra-kanaa máásai-marafa'a wéwena Sáínai-omapa'a ewaa'ó wéronka'a kúwana kári-taiyakemba iyá kéné ímba mintái kówana Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi mimpímbá mérowana mintái ímba kówana

³¹⁻³² Mósesse awánéna óraa'-imayaa éna ewaa'á koména awánówana Maníkó séna enaíwá'ná Émbaramune Áísáakine Yékopune miwítí Maníkó úne súwana Mósesse mináái iséna aiyayaankakemba tata'á úwana úwoifa'a kararówana

³³ Fasi'aénkó séna méraandafa'a ufaem-bárámá wéraipa'an-ifo kawé'-márafá'ó méraapa'an-ifo maambárámá sáwí'a ónafainifo aísamai ánáamba faútuwaa.

³⁴ Ísípifa'a kesí waási sáwí'o wéuwatinkaawasamo ifi'ó wétaamba tuwánáúnda pó'a túwa'nai ónaumpo iyáfasinena'a ai'maráana wéme wéme Ísípifa'a kuré kesí waási Ísareri-waasi kótí'mae Kénaani-marafa'a waaó Maníkó Mósesentafena siyáíye.

³⁵ Wembá Mósesemba Ísareri-waasi tínaemba uwámesa sésa nááwa embá iyáfasinankaraisawa kentáási kawáái'a éwa aaisá wésimasimeno siyáawe. Siyáan-kwaasisafena Maníkó mináái siyáíye. Wembá Mósesentafena Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi kári-taiyakemba aaí simámakaiye. Wembá Mósesemba Maníkó kawáá-kísáú aména ai'marówana Ísípifakemba Ísareri-waasi kótí'maena Kénaani-marafa'a kuráíye.

³⁶ Wemá Mósesema Ísípifa'a ímbo awánon-kisau fí'on-kisau maúwasa sésa úwoi tí'mae kóuwo suwaná tí'maena kúmba nonkón-áwí'a naae-nóné supa'á wéna ímbo awánon-kisau kawé-kísáú komaéna tí'maena kúmba máásai-marafa'a kae'-wáái-áátái komérowana ímbo awánon-kisau kawé-kísáú maimaéna iyáíye.

³⁷ Wemá Mósesema simátiména séna Maníkó kembó iyáfasisinkarainten-úmai ánaaemba moóráwigomba kentisaafitantambo iyawifinkemba iyáfasinankainiye. Maníkón-aaimo simátimindawimba iyáfasinankainiye.

³⁸ Wemá Mósesema máásai-marafa'o Maníkóní waási Ísareri-waasimo méropa'a miwísé'a maéna kentáá síwá'násonde'a maéna Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi wesé'a maéna Sáínai-omapa'a imérowana Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi Maníkóní amáámba simámuwana ímbo taí'áín-aaí simámuwasa simátíma'maesa kuráanta wéisaumne.

³⁹ Mósesse aaimó simátimumba kentáá síwá'ná ímba isésa tínaemba uwámesa Ísípifa'a tauweránae-imayaa uwaná

⁴⁰ ánaaemba Maníkó Mósesemba áántowana omápa'a imérowasa Mósesse awaaón-áwí'a Éronintafesa sésa Mósesse Ísípifakembo síkaiwaisa nááfara kóuraiyo. Ímbo awánáúndafata kóuraifo moóra-manikomba uwámakewata wenarááísa wáéno sésa

⁴¹ óntantamba purumaka-aráákaamba úmaresa minkáro'-máníkóní aamoimá uwánkesa póima tufú'mai wénesa úmárón-tantaatafesa aamoí ésa tóní'a úmai wénowana

⁴² mindásafena Maníkó ánaaemba uwátiyuwowasa wíyóne aafáúwé otáfésa kesí

maníkón-iye siyáawe. Mindásafena naaófá'á

Maníkón-aaimo simátímakowi agaimaréna séna

Ísareri-waasisono. Máásai-marafa'a kae'-wáái-áátái mé'a póima tufú'mai wéne'a ímba kentáfé'a ísámae wé'ómbanifo

⁴³ kentí karo'-mánikóntáfé'a ísámai wení ampanta-námbá maimaé'a wénowe. Minkáro'-mánikón-áwí'a Mórókiye siyáawe. Okáán-tántáá'a úmake'a áwí'a Réfáániye wése'a to'maé'a wénowe. Minkáro'-káé'-máníkái úmare'a kesí manikówé karo'á sé'a áwí'a maimaé wéiyowe. Miyámó uráantafe'a kentí marafákémbá ti'maráana'a wéme'a moórá-marafa'a áwí'a Pépíroni-marafa'a koméranaawe

Manikón-aaimo simátímakowi agaimaréna siyáiyé.

⁴⁴ Naaófá'a máásai-marafa'a Manikó Mósesemba aráanamena Manikóní naambó ampantasámbó iyamba maará ónááwe séna aráanamuwasa Manikómó sūntemba miyán-dámbá úmai maimaésa máásai-marafa'a né'ómbaniye.

⁴⁵ Ánaaemba miwí táánintomba kentáá síwá'násomba mindámbá taawiyáfúwana Yósúwa tí'maena Kénaani-marafa'o kúmba Manikó túwa'nai ena mimbáráfá'ó méron-kwaasi watuwówasa kóuwasa kotafíyesa mindámbá minká'á mámaresa mérowana ánaaemba Téfiti Ísareri-waasiti kawáámó mérompimba mindámbá úwoi wérowana

⁴⁶ Téfiti kawe'-úmai mérowana Manikó aamoí uwáńkowana Téfiti Manikómbá áisai ena séna ení naambá ónaum ína ónaumno. Emá Yékopuni Manikómá po ewé sina'ó é'a ení naambá ónaumne súwana

⁴⁷ Manikó séna emá ímba ínomo enááninko Soromoní kesí naambá íníye siyáimbanifo

⁴⁸ Manikó wíyómpa'o méraimba waásimo úmakaan-daumpa'a ímba méraiye. Mindásafena naaófá'a Manikón-aaimo simátímakowi agaimaréna séna

⁴⁹ Fasi'aénkó séna wíyómpa'a káráwiye'a marará'á káráwiyumpo úmárénda-naumpa'a ímba úwoi marapá'á kumbénaumne.

⁵⁰ Kesáfé'a mintántáá'á seyaafá'á

úmakaumne Fasi'aénkó siyáiyé

agaimaréna siyáiyé Sítífeni siyáiyé.

Sítífeni mináái simátimena aaimó ísón-kwaasisafena simátimena séna

⁵¹ kembiwí tirunté'a wémare'a pó'a Manikóní aampa'ó ímbo arááiwaén-kwaasiyaamba é'a Manikón-aai ísáámbanifo ímba ísámai kawe'á wéowe. Kentíwá'násomba Manikóní Ufaen-ámútánkómbá tínaaembo uwáme'ontemba kemá miyá wéowe.

⁵² Kentíwá'násomba Manikón-aai simátíma'maesa wéguwai seyaafá'-wáásí sáwí'a uwátinkesa Manikóní kawe-kísáú-wáásí kumíníye-aaimo simátímakowi tńkamuwasa pukáawe. Ánaaemba wemá kumúwa'a pin-taru'á úmai tufúwana pukáiyé.

⁵³ Énifo wíyómpakewi Manikóní áamámba simátímakowa'a kembiwí ísaraambanifo ímba ísámai kawe'á uráawe Sítífeni siyáiyé.

Sítífenimba óntantambo tufúkáan-aai.

⁵⁴ Sítífeni minááímó simátimumba aaimó ísón-kwaasi áfááraumai tirunkó kási'a úwasa tiyántafesa uwaná

⁵⁵ Sítífenimba Manikóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwáńkowana wíyómpa'o awánómba Manikóní sámó kaimbá wérowana Ísu Manikón-ayáánúrappa'a fasi'aén-áémpá'á mérowana Sítífeni awánéna

⁵⁶ séna awánaaro. Wíyómba tuwínkaa'-isaná Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á Ísu waási úranko méraimba wéawiyaumne súwasa

⁵⁷ miwí wenáái ímba isánae sésa tááka'a awááesa óraaka'a aái sésa Sítífenimba tuwaantantésa

⁵⁸ ta'ótokesa taawiya'maesa naaókoni awáífa'á mátuwesa óntamba maiyésa tufúkáawe. Sítífenintafesa karo'-ááímó siyáawi paákákén-únánkwátói faútúwówana ifó'-wáásígón-áwí'a Sóro minúnánkwátói káráwiyowasa

⁵⁹ Sítífenimba óntantamba tufúwana Fasi'aénkónká'á inaifínkémbá séna Ísu Fasi'aénkóo kesimambá kumbáína'a púwóno séna

⁶⁰ arauntaúmbá faiyéna óraaka'a séna Fasi'aénkóo sáwí'a wéuwasinkaafo miwí ímba anondáá sáwí'a uwátinkaa Sítífeni simásuwena pukáíye.

8

Sóro Ísuni waási sáwí'o uwátinkarain-aaí.

¹⁻³ Sítífenimbo tufúmba Sóron-arunko aamoí uráífo tuwímbai Maníkón-aaísafesa fasi'owí Sítífenin-áuma maimaésa máutesa óraa'-ifi'a towaná Sóro Ísuni aampa'ó kuwái tínkantanae séna kúmba naaúmpimpakemba aarakwá'á kotafisímai ándáfa'a tíyupa'a kúwasa Yérúsaremufa'a Ísuni aampa'ó kuwái aifarí'ena sáwí'a uwátinkowasa wété uwasá aantá-waasi aantemba Yérúsaremufa'a mérowasa fí'on-kwaasi Ísuni aampa'ó kun-kwáásí Yúndiyaa-aempa'e Sámériyaa-aempa'e wété uráawe.

Sámériyaafa'a ásé-aaímo kosimátimakaan-aaí.

⁴ Ísuni aampa'ó kuwái wété ésa Ísuni ásé-aaí kosimátíma'maesa kuráawe.
⁵ Fírípi Sámériyaa-naopa'o kúmba kosimátimena séna Maníkómó iyáfasinankaraiwai amu'maráúndawisaamo é'o kunkáimba wemá Ísun-íye

⁶ Fírípi simátimuwasa
 kawe'-úmai isówana ímbo awánaron-kisau maúwasa awánowana
⁷ sáwí-amutamba tírumpimbó mérowisafena aái súwasa sáwí-amutamba wáá'a túmaesa kóuwasa waási kawe'-úmai mérowana tíyayaambo pukón-kwaasi asófatinowasa kawe'-úmai mérowana

⁸ Sámériyaafaken-kwaasi áfááraumai tírunkó
 kawe'á uráíye.

⁹ Sámériyaa-naopa'a moóráwigon-awí'a Sáímoni óraa'-waasi úne séna aítambá éna fintó úmaena wéiyuwasa táátafesa ésa

¹⁰ óraa'-waasiye úwoi-waasiye wemó úmba awánésa wenaráái waésa sésa Maníkóní fasi'aénkóe wení fasi'aénkóe'a awaiyarí'a uráíye karo'á suwaná

¹¹ ayáátáaka'a aítambá éna fintó úmaena wéguwasa wenaráái waésa táátafesa uráafo

¹² ánaaemba Fírípi Maníkóní ásé-aaí kosimátimena Maníkó wení waásimo kawáánin-kanaa kosimátimena Ísu Káráísitin-aaí kosimátimuwasa isésa érai'e sésa timankúnkúmba uwaná Fírípi minákwá'á nombá maitinkówana

¹³ Sáímoniwará'a amankúnkúmba úntafena Fírípi nombá maiyankówana Fírípiye wénuwana ímbo awánón-kisau maúwana awánéna áátafena uráíye.

¹⁴ Miyámó Sámériyaafa'o úmba Yérúsaremufa'a aantá-waasi mésa Sámériyaafaken-kwaasi Maníkóní ásé-aaí isésa minááímó méta'otokaan-aaí isésa Pítaante Yóninte tí'márówasarai wémesarai

¹⁵ Sámériyaafa'a komésarai Ísuni aampa'ó kuwáísáfésarai inaifínkémbá sésarai Maníkóní

Ufaen-ámútambá maénááwe siyááye.

16 Fírípi nombó maitinkónka'a Fasi'aénkó Ísuntafena ísámai nombá maitinkówana Maníkóní Ufaen-ámútámbá ímbo maiyónka'a pósarai Pítaae Yóniye inafinkémbá sésarai

17 tiyáámba ta'ótóróyana Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá kumúwasa maiyáawe.

18 Aantá-waasiyai tiyáámba ta'ótóróyana Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá kumbaúwasa máúmba Sáímoni awánéna fasi'aémbá méyámbaranae séna Pítaante Yónintetafena séna óntamba maékai

19 mifási'áémbá símekaiyo. Kemá fí'on-kwaasi siyáámba ta'ótóráanana Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá kumbaínkwae súwana

20 Pítaa séna Maníkó úwoimo wétimin-tantaatafe óntantamba méyánónae sénda po ení óntankwara ewará'á iyafímbá tai'áyáaye.

21 Maníkón-aúranka'a ení imáyáa ímba arupíse ímbá pó maankísáú kenkáísi kísau ímba súwa'nai ínone.

22 Ení sáwí-imayaagomba ánaaemba uwáme Fasi'aénkómbá áísai inaná ení sáwí-imayaagon-anondaa maiyauwáíniye.

23 Maníkó ímba fasi'aémbá ámakaintafe enarumbá sáwí'a uwásinkaanana ení sáwí-imayaago óraa'a éna embá ta'ótokaiye Pítaa súwana

24 Sáímoni Pítaante Yónintetafena séna súwa'nai ekai Fasi'aénkómbá inafinkémbá áísai íyana emó sénda misáwí-tántáákó ímba kempá'á tíno Sáímoni siyáíye.

25 Súwasarai Pítaae Yóniye Fasi'aénkón-aaí simátimesarai Ísuwe'lo né'óyan-aaí simátimesarai Yérúsaremufa'a kónae sésarai aampa'á wéwesarai Sámériyaa-aempa'a naaó'-nao'a Maníkóní ásé-aaí simátíma'maesarai kurááye.

Fírípinte Ítíópíyaafaken-kwaasigonte-taai.

26-28 Mindárai Yérúsaremufa'a kuyaná Fírípi Sámériyaafa'a mérowana óraa'-waasigo Ítíópíyaa-marafakewi éna Ítíópíyaa-waasiti kawáá-ínínkón-áwí'a Káándésini óntanka'o káráwiyowi Maníkón-ímáyáa éna Yérúsaremufa'a wéména Maníkón-áwí'a mósá maréna kouweréna wení táómpimba óraa-poigo tafisímaena nún-taómpimba kúmba Fasi'aénkóní kísau-waasigo wíyómpakewi Fírípintafena séna iyáfasine Yérúsaremufakemba Késaafa'o kon-ámpá'á waaó súwana iséna iyáfasinena minámpá'á wéména máásai-marafa'o kúmba Ítíópíyaa-marafaken-oraal-waasi wení táómpimba wéwéna aúfáífimba toráumai awánéna naaófá'ó Maníkón-aaímo simátímakowin-awí'a Áísáya agaimakón-aaí toráumai awánómba

29 Maníkóní Ufaen-ámútánkó Fírípintafena séna wení táónkoni ewaa'á waaó súwana

30 awaantanténa kúmba Áísáya agaimakón-aaí toráumai wéawanowana Fírípi iséna áísai éna séna minááígóní áwáuma ísaraano súwana

31 séna é'a moóráwigo simásimina'a isánaumpo kesí táómpimba iyátaao súwana Fírípi mintáómpimba iyátena imaúwana

32 mináúfáífínkén-áái torauséna séna sipisípi áyáumo karánae owanamó ímbo wáá'o tintembá minkwáásígó ímba aaí siyáíye. Sipisípi tufuwónae owanamó ímbo wáá'o tintembá minkwáásígó ímba aaí siyáíye.

³³ Wenáwí'a múra tuwésa sáwí'a úmai aaifimbá maiyánkaraawe. Wení waási sáwí-kisau maiyésa tufúwówana marapá'ó mérain-kanaa taí'áraiye. Mindásafesa miwítí sáwí-kisau ímba kanaa'a aforá simátimenaawe agaimaréna siyáiyé.

³⁴ Ítíópíyaafaken-kwaasigo mináái toráusuwena Fírípimba áísai ena séna Maníkón-aaimo simátimakowi nááwantafenawa mináái siyáiyó. Wesáfénawa siyái fí'owantafenawa siyáiyó súwana

³⁵ Fírípi Maníkón-aai aúfáífinkembo toráumaimo simámakainten-úmai Ísuni ásé-aai wésimamena

³⁶ aampa'á kuyambá nombó wéroka'a wésarai uyaná Ítíópíyaafaken-kwaasigo séna nombó wérainka'a maisinkáínkwaé sé'a únana nóinkowa aambá fasiyíyo súwana

³⁷ Fírípi séna Ísumpa'o arumbó amé wenááisafe amankúnkúmbo ina'ó é'a nombá maiyánkáano súwana séna Ísu Káráisitintafe'a érai'a Maníkón-áánimban-iyé sune séna

³⁸ táombo to'maé kúwaintafena séna táomba ta'ótorao súwana ta'ótorowasarai Fírípiye Ítíópíyaafaken-kwaasigoe nompímbá kunkésarai Fírípi nombá maiyankéna

³⁹ iyúyana Fasi'aénkóní ámútanko Fírípimba kunái'maena kóúwana Ítíópíyaafaken-kwaasigo awánómba ímba mérowana wení naaópa'a wéna aamoí uráiyé.

⁴⁰ Fasi'aénkóní ámútanko Fírípimba kunái'maena Ásítóti-naopa'a máankowana Fírípi mináémpá'-náópa'a Maníkóní ásé-aai simátíma'maena Sísááríyaa-naopa'a kuráiyé.

9

Sóro Ísun-aaisafena amankúnkúmbo uráin-aai.

¹ Minkánáá Sóro Fasi'aénkóní aampa'ó kuwáísáféna arumbá sáwí'a éna tínkamonaé símasima'a éna aifa'-ámáán-káwáágómpá'á

² koáísai ena séna aúfái agai-símína'a maimaé'a Támásikasi-naopa'o Yúndaa-amaan-daumpimpa'o méraan-kwaasiti óraa'-waasi mátimeno súwana ewé séna mináái agaimaréna séna Sóro Ísuni aampa'ó wíyawí saafá éna ta'óto'maena témena Yérúsaremufa'a ándáfa'a mátiyuwainiye séna agaimaréna súwana

³ Sóro mináúfái maimaé wémena Támásikasi-naopa'a ewaa'ó kúmba wíyómpakemba sámó kaimbá aafáyáuraan-tantaa'a tuwówana kuména aúgáyáagaya úwana

⁴ tanaa fówana aaigó aantemba séna Sóroo nóra séwa kembá sáwí'a wéono súwana

⁵ séna emá nááwa sénó súwana kemá Ísu sumpo kembá sáwí'a uwásinkaampo

⁶ iyáfasine Támásikasi-naopa'a koménana moóráwigomo síndantemba miyán-uwo súwasa

⁷ Sóroe'o kun-kwáásí ímba aaí sumbá mésa ímba waási ane'á awánésa aaimó sún-aantemba ísówana

⁸ Sóro iyáfasinomba aúramba ímba kawé'-úmai awánówasa waási ayáán-to'maesa Támásikasi-naopa'a máánkarowana

⁹ kaumbo-nó'wáámbá waéna ímba aúramba awánéna tóné noné ímba naráiyé.

¹⁰ Sóro kaumbo waúwana moóráwigo Támásikasifa'a ména Ísuni aampa'ó kúwain-awi'a Ánánýasi aúramba aréna kaainkáámbá awánómba Fasi'aénkó simáména séna Ánánýasiyo súwana oó Fasi'aénkóo kemá úne súwana

¹¹ íyáfasinema aampa'á waaó. Minánkón-áwí'a arupísemo uráin-ampa'a kuré Yúndasini naaúmpa'a wée moóráwigo Táásási-naopakewin-awi'a Sóromba koawánaao. We inái wésiye.

¹² Kaainkáámbá awánarainka'a moóráwigon-awi'a Ánánýasi téna ane'á ta'ótóráísana aúramba kawé'-úmai awánaraiye Fasi'aénkó súwana

¹³ Ánánýasi séna Fasi'aénkóo sáwífa'-waasi wenáái simásímakaawe. Yérúsaremufa'a ení waási sáwí'lo uwátínkarain-aai simásímakaawe.

¹⁴ Aifa'-ámáán-káwáágó aúfái agaimái ámisana en-ímáyáámó mósá máraán-kwaasi ándáfa'lo tiyuwáíndasafena Támásikasifa'a tiyáíye súwana

¹⁵ Fasi'aénkó séna kesí kísau áménana kesáái kosimátin-tasimatimba fí'on-daopaken-kwaasiye kawáá-waásiyé kesí waási Ísareri-waasiye kosimátin-tasimatimba ínifo íyáfasine wempá'á winaná

¹⁶ kesí kísau Sóro wémainasa waási sáwí'a uwánkanaawe. Mindásafe'a ke aráánamenaumne Fasi'aénkó siyáíye.

¹⁷ Súwana Ánánýasi iséna wéna sún-daumpa'a iyéna Sóro ane'á ayáámba ta'ótorena séna Sóroo kesí waásiyo. Aampa'á wéte Fasi'aénkó Ísumba awánaraandawí si'maráísa'a túne. Aúramba kawé'-úmai awánenana Maníkóní Ufaen-ámútánkó arumpimbá óraa'lo uwánkaindasafena si'maráísa'a túne súwana

¹⁸ Sóron-aúrampinkemba aerambá tákúwana aúramba kawé'-úmai awánéna íyáfasinowana Ánánýasi nombá maiyankówana

¹⁹ tómbá násuwena áúgoma kawé'á uráíye.

Sóro Támásikasifa'lo simátímakain-aai.

Sóro Támásikasifa'a tuwímbai-no'waamba waéna Ísuni aampa'ó kuwáísé'a ména

²⁰ minúwóíyáán-úwana áamáán-daumpa'a iména Ísun-aai simátiména séna érai'a Ísu Maníkón-áánimban-íye súwasa

²¹ wenáái ísón-kwaasi táátafesa ésa moórá-mora-waasi tísai-isai esa sésa Yérúsaremufa'a Ísun-imayaamo mósá máraán-kwaasi tínkamemayain-kwaasin-íye. Ísun-imayaamo mósá máraán-kwaasi tí'mae ándáfa'a áamáán-kawaa-waasiya'lo mátinkanae séna maanká'lo tiyáin-kwaasin-íye. Ísumpa'a téna méraiye sésa táátafesa uráawe.

²² Suwaná Sóro óraaka simátíma'mae iyéna séna érai'a Maníkómó íyáfasinankaraiwaimba amu'maráúndawisa Ísun-íye séna wenááiigo iyúwasa Támásikasifaken-Yundaa-waasi isésa wembá ímba anondáá simámakaawe.

²³ Ímba anondáá sumbá sáwífa'-no'waamba waésa túwaandu ésa Sóromba tufuwónae sésa

²⁴ tufuwíyanesa nó'waane wááwáíye Támásikasi-naokoni óntan-kusaigoni aumépa'a mésa ontará'á takaráwi-karawí wéuwana moóráwigo iséna tufuwónae-aaimo sumbá kosimámuwasa

²⁵ moórá-no'waamba Ísuni aampa'ó kuwáí Sóromba áí'maesa pofafímbá fáitumaresa óntan-kusaigoni afaapimbá túsúsuwesa ándára'a ta'ótoresá tówówana kuméména marapá'á múra tuwéna kóuraiye.

Sóro Yérúsaremufa'lo komérain-aai.

²⁶ Sóro Yérúsaremu-naopa'a wémena wéna séna Ísuni aampa'ó kowísé'a méranae'a túne súwasa miwí sésa Ísun-aai ímba ísaraiwai karo'á siyé sésa wenáároí inkáísúwana

²⁷ moóráwigon-awí'a Páánápáasi Sóron-aai iséna kawé'á úwana áí'maena aantá-waasifa'a wéna Sóron-aai kosimátimena séna Sóro Támásikasi-ampa'o wéwenamo Fasi'aénkómbó awánówana aaimó simámakain-aai simátimena Sóro Támásikasi-naopa'o Ísun-aaimo óraaka'o simátíma'maenamo kuráin-aai simátimuwasa

²⁸ isésa érai'e suwaná Sóro miwísé'a ména Ísuni fasi'aémbá wérowana Yérúsaremu-naopa'o Ísun-aai óraaka kosimátin-tasimatin-ena

²⁹ fi'on-Yundaa-waasi Kíríki-waasi-taaifinkembo sun-kwáásí simátimuwasa aai wesimán-kwesiman-esa tufuwónae sésa

³⁰ sumbá Ísuni aampa'ó kuwái isésa Sóromba áí'maesa wémesa Sísááriyaa-naopa'a máankesa sésa Táásási-naopa'a waaó sésa ai'márówana mindáópa'a kóuraiye.

³¹ Kóúwasa Ísuni aampa'ó kun-kwáásímó tínkamumba étínkówasa aáno úmai wempa'á mésa Yúndiyaa-aempa'e Káríri-aempa'e Sámériyaa-aempa'e Ísuni aampa'ó kuwái aáno úmai wempa'á mérowana Manikóní Ufaen-ámútánkó túwa'nai úwasa fasi'ámai mésa Ísun-aai simátímúwasa isésa érai'e sésa sáwífa'-waasi-i'a ésa Fasi'aénkón-áwí'a mósá marésa we-naísamaifimba méraawe.

Pítaa Ríndaa-naopa'o kuráin-aai.

³² Pítaa naaó'-nao'a wénena Manikóní waási tuwánáindasafena Ríndaa-naopa'o kúmba

³³ moóráwigon-awí'a Íniyasi ímba aintamai wénena afakaumboé-aatai naaúmpa'-aantemba maé'mae'a wéuwana

³⁴ Pítaa awánéna séna Íniyasiyo Ísu Káráísiti asófankaifo iyáfasinke ení wandaai fawasaaó súwana iyáfasinkwena kúwasa

³⁵ Ríndaa-naopaken-kwaasiye Séróni-naopaken-kwaasiye seyaafá'á awánésa Fasi'aénkómpá'á tiyáawe.

Pítaa Yópaa-naopa'o kuráin-aai.

³⁶ Yópaa-naopa'a moórá-ininkon-awí'a Tápítaa Kíríki-waasi-taaifinkemba mináwí'á Tókáasiye wésewe. Wemá Ísuni aampa'ó kún-inimba aasiyaasí kawé-kísáú wémaena moparáwímbá ímbo makón-kwaasi túwa'nai úwaimba

³⁷ áí'a úwana puwúwasa wenáúma nombá pé'ankesa maimaésa afófumayaataan-daumpa'a móankaraawe.

³⁸ Yópaa-naopakemba Ríndaa-naopa'a ewaa'á pósa Yópaafaken-kwaasi Ísuni waási Pítaa Ríndaafa'o taméron-aai isésa kae'-wáásí ti'márówasarai Pítaamba kosimámesarai sésa awaantanté kempátá tiyó sésa si'marááwakai túye suyaná

³⁹ Pítaa iyáfasinena mindáraise kúwasa áí'maesa minínímbá puwúwasa matuwé méron-daumpa'a afófumayaataan-daumpa'a iyúwasa Pítaampa'a keto'-ínintómbá tatúwaandu urésa ifi'á tésa sésa Tókási ímba pukáinka'o farú-simakain-unankwatoiye sésa aráánámúwana

⁴⁰ awánéna séna máápa kárúwaaro súwasa kúmúwana Pítaa kífaena Fasi'aénkómpá'á inai simásuwena méwae'mai minínímbá awánéna séna Tápítaa iyáfasinaao súwana aúramba éna Pítaamba awánéna iyáfasinena mérowana

⁴¹ Pítaa koisáúwankena Ísuni aampa'ó kun-kwáásíyé keto'-íníné táántowasa aúmó arómba iawánésa

⁴² Yópaa-naopa'a kosimátíma'maesa kuwasá isésa sáwífa'-waasi Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmba uwaná

⁴³ Pítaa Yópaa-naopa'a sáwífa'-no'waamba waéna moóráwigon-awi'a Sáimoni wení naaúmpa'a mérowana minkwáásígó waan-ásisambo wení kisaumo maún-kwaasigoni naaúmpa'a méraiye.

10

Pítaa Kóniríyasini naaúmpa'o iyáin-aai.

¹ Sísááriyaa-naopa'a moóráwigon-awi'a Kóniríyasi ména Rómufakemba sáwífa'a 100 i-waasiya'o káráwiyowi mérowasa miní-wáásí túwí'a Ítáari-i-waasiye sésa uwaná

² Kóniríyasi Maníkón-aaisafena fasi'ámai ména wení akúnté'a Maníkón-ímáyáá éna áwí'a mósá maréna Yúndaa-waasimo ímbo moparáwímbó makón-kwaasi túwa'nai ena Maníkómpá'á inaí símaena iyúmba

³ moórá-kanaa fenómpinka'a inaí wésuwana Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi aúranka'a paápé úwana kawé'-úmai awánówana séna Kóniríyasiyo súwana

⁴ áá'a úwana aúramba afuwéna séna Fasi'aénkóo nóran-aaiya simásiminewa sénó súwana emó inaimó séndawiye waásimo túwa'nai óndawiye Maníkón-aúranka'a kawé'ó óndasafena Maníkó en-ímáyáá imbá pó

⁵ ení waási ti'márénasa Yópaa-naopa'a moóráwigon-awi'a Sáimoni Pítaamba koaíyáaro.

⁶ Wení araámáó Sáimonini naaúmpa'a ména minkwáásígó waan-ási-kisaumo máin-kwaasigoni naaúmpa'a uwí-nónkóní áwáífa'-naumpakemba koaíyáaro

⁷ simásuwena áwiyokuwana Kóniríyasi wení kisaumo máún-kwaasifinkemba kae'-wáásiyáiyé moórá-i-waasi Maníkón-ímáyáá mósá marówinte'a miyáumai-waasiyau táántowasa

⁸ tuwaná wíyómpakewimo simámakon-aai simátimena séna miyáumai Yópaa-naopakemba koaíyáaro séna ti'mákaiye.

⁹ Ti'marówasa aampa'á kówaesa wémesa Yópaa-naopa'a ewaa'ó kumbá wááwái Pítaa naan-afófora'a iména Maníkómpá'á inaí wésuwana

¹⁰ áái tówana tómbá nánae súwasa tómbá wéagauwana kaainkáámbá awánómba

¹¹ wíyómba tuwínkaa'-úwana mimpínkémbá óraa'-ampanta éiyain-araiya'a ta'ótoresá túwówana kuménama marapá'á kumúwana awánómba

¹² minámpántáfímbá waí-waane póiyé iyaankafayaané numawé fí'o-fi'on-kwai-waane mérowana

¹³ aaigó aantemba séna Pítaaó iyáfasinke tufú'mai agandaaó súwana

¹⁴ Pítaa séna Fasi'aénkóo ímbanifo kentáásí amáámba Yúndaa-waasisa miyán-tántáá'á aambá fáí'makaawata póta ínta wénaumne súwana

¹⁵ minááigó aantemba aneka'á séna Maníkó kawé-tántáá'émó siyáin-tantaatafe ímba aambá fáí'makaawe siyó súwana

¹⁶ kaumbo-í'a kaainkáámbá awánówana wíyómpa'a minámpántá iyáiyé.

¹⁷ Iyúwana Pítaa minkááínkáán-ááigóní áwáuma nórawa'iyo súmba Kóniríyasimo ti'marón-kwaasi Sáimonini naambá taawánésa ontará'á tamésa

¹⁸ táántesa sésa Sáimoni Pítaa maandáúmpará méraiyo suwaná

¹⁹ Pítáa minkááínkáán-ááígóní áwáuma saafá úwana Maníkóní ámútanko séna kaumbo-wáásí embá ayaafái úmaesa tefo

²⁰ íyáfasine kumuwó. Kemá ti'maráúnasa tefo ímba kae'-ímáyáán-uwo. Úwoi miwísé'a waaó súwana

²¹ Pítáa kuména minkwáásísáféna séna wésiyaafaa-on-kwaasi úmpo nóintafera wésiyaafaaó súwasa

²² kentáásí kawáágón-áwí'a Kóníríyasi si'maráísata empátá túne. Wemá kawé'-wáásí Maníkón-ímáyáá éna áwí'a mósá maráísasa pása Yúndaa-waasi seyaafá'á wentáfésa kawé'-wáásíyé wésewe. Moóráwigo Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi kusimámena séna ti'marénasa Pítaamba Yópaa-naopakemba koaiyéwana empá'á téna aai tasína isaaó sisatá túne suwaná

²³ Pítáa tí'maena naaúmpa'a tinkówasa wáumba aafáyáara'a Pítáa íyáfasinena miwísé'a kuráiyé.

Miwísé'a kúwasa Yópaa-naopakemba Ísuni aampa'ó kun-kwáásí tuwímbai awíyo'maesa

²⁴ aampa'á kówaesa wémesa Sísáaríyaa-naopa'o kumbá Kóníríyasi wenamááraawe wení waásiye táántowasa tatúwaandu urésa Pítaamba amu'makówana

²⁵ Pítáa Kóníríyasiini naambó wéronka'a ontará'á kúwana Kóníríyasi aamoí éna óraakon-iyé séna aísamaifimba kifauwana

²⁶ Pítáa séna emó óndanten-kwaasi úmpo íyáfasinaao séna íyáfasinakena

²⁷ aai simáma'maena Kóníríyasiye'a naaúmpa'o iyúmba sáwífa'-waasi túwaandu urómba ituwánéna

²⁸ séna kentáásí áamámba ísaraawe. Yúndaa-waasisa fí'onkaa-waasisé ímba moórárata taankarotámaisa wémaumne. Miwítí naaúmpata ínta wégundarata Maníkó aráásimena seyaafá'-wáásí ímba sáwí-waasin-owe siyáisa'a awánaraunda póta ímba sáwí-waasiyemo sendá úwoi kawé'-úmai ménaumne.

²⁹ Mindásafesa sáantaamba ímba a'áo súnda túmpo nóintafera sáántaraao Pítáa súwana

³⁰ Kóníríyasi séna éiyain-do'waamba waé'a káfékaamba fénáímpinka'a kesí naaúmpa'a inai súnana minúwóiyáámbá moóráwigo sámó kain-únánkwátói uréna súranka'a kumbéna

³¹ séna Kóníríyasiyo emó inaimó sémo waási túwa'nai ema Maníkón-aúranka'a kawé'ó óndasafena Maníkó en-ímáyáá ímba pó

³² ti'marénasa Yópaa-naopa'a moóráwigo-awí'a Sáimoni Pítaamba koaiyáaro. Araámáó Sáimonini naaúmpa'a méraiye. Waan-ási-kisaumo máin-kwaasigoni naaúmpakemba uwí-nónkóní áwáífa'-naumpakemba koaiyáaro súwa'a

³³ minúwóiyáán-úmai ti'maráúnasa embá koaiyáawa kawé'-úmai téne. Kesáá Maníkón-aúranka'a túwaandu éta Fasi'aénkó simámakain-aai simásiminkwae séta amu'makáunasa téne Kóníríyasi siyáiyé.

Pítaamo simátímakain-aai.

³⁴ Kóníríyasi súwana Pítáa séna káfé'a wéisaumne. Érai'a Maníkó ímba Yúndaa-waasi aantemba wégarawifo

³⁵ seyaafá'-áémpákén-kwáásí Maníkón-aúranka'a arupíse úmai kawé'-úmai méraawi Maníkó miwí aamoí wéuwatinkaiye.

³⁶ Maníkó Ísu Káráísitimba ai'marówana Ísareri-waasisafena ásé-aai simátímakaimba é'a ísaraawe. Ísu Káráísiti seyaafá'-wáásítí Fasi'aénkón-iyé. Minásé-ááísáfésa érai'emo síyawí tirumbá kawé'-úmai wempa'ó méraiymba

³⁷ kemá ísaraawe. Yóni simátimena séna kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkémpá'á té'a nombá maenááwe siyáimba Ísun-aaí aifa'á Káírí-aempakemba tiyéna Yúndiyaa-marafa'a wété uráíye.

³⁸ Ísu Násaretifakewin-aaí ísaraawe. Maníko wení Ufaen-ámútámbá Ísumba ámakowana wempímbá óraa'a uwáńkowana Maníko fasi'aémbá aména wesé'a mérontafena naaó'-nao'a kawé-kísáú wété éna waántáwankomo ta'ótoron-kwaasi kawé'a uwátínkáfa'a kuráíye.

³⁹ Yúndiyaa-marafa'a Yérúsaremu-naopa'a kísau maiyáimba awánaraumne. Wembá aaraa-táíyá'á aiyayaampimba tufúsúmarowana puwéna

⁴⁰ kaumbo-kánaá maisuwówana Maníko Ísumba pukómpinkemba iyáfasinankowana paápé únta kesúrandesa awáraumpo

⁴¹ ímba seyaafá'-wáásí awánaraawe. Maníko simátíméromo siyáinta Ísunta awánéta pukómpinkembo iyáfasinonka'a tóné noné weséta naráumne.

⁴² Ísu óraaka'a simásimena séna Maníko imáyáa siména pukén-kwaasiye tímó arén-kwaasiye aafimbá maitínkáínone siyé simátíméro Ísu siyáíye.

⁴³ Naaófá'á Maníkón-aaímo simátímakowi Ísun-aaí simátimesa sésa wenáaisafesa timankúnkúmbo iyawi Ísuni fasi'aénká'á Maníko miwítí sáwí-imayaa maitiyuwáíníye naaófá'á siyáawe Pítaa siyáíye.

⁴⁴ Pítaa mináái simátimuwana wéison-kwaasifimba Maníkóní Ufaen-ámútánkó miséyááfápímbá kumbéna

⁴⁵⁻⁴⁶ Maníkóní Ufaen-ámútánkó kumúwasa fí'o-fi'on-aaifinkemba Maníkón-áwí'a mósá márówasa Yúndaa-waasi Ísuni aampa'ó kun-kwáásí Pítaa-iyaise'a Yópaafakembo tuwáíyé táátafesa ésa sésa Maníko fí'onkaa-waasiwara'a wení ámútamba úwoi wétimiye sésa táátafesa uwaná Pítaa séna

⁴⁷ Maníko wení Ufaen-ámútántáámó símakaintenta miwíwará'á wétimimba póta nombó maíyamba ímba aambá faiyónaumpo úwoi nombá maenááfo

⁴⁸ maitínkáaro súwasa Ísu Káráisitintafesa ísámai nombá maitínkówasa Pítaantafesa sésa tuwímbai-no'waamba keséta wáínone suwaná miyá uráíye.

11

Yérúsaremu'fa'a Pítaamo simátímakain-aaí.

¹ Fí'onkaa-waasi Ísun-aaí isésa ta'ótokaawemo sumbá aantá-waasiye Ísuni aampa'ó kuwáí Yúndiyaa-marafaken-kwaasiye mináái isésa mérowana

² Pítaa Yérúsaremu-naopa'a kúwasa tuwímbai-waasi aaisambá aéésa Yúndaa-waasi túma kárámai araenáémbo wéontemba fí'onkaa-waasiwara'a miyá orómó siyón-kwaasi Pítaamba aaisambá aéésa

³ sésa emá fí'onkaa-waasiti naaúmpa'a iwaé ímbo túmo kárámai araenáémbo úmakaan-kwaasiti naaúmpakemba tómbá imandaráne suwaná

⁴ Pítaa seyaafá-tántáá'ó uráimba simátimena

⁵ séna Yópaa-naopa'a mé'a Maníkémpá'á inaimó séwándara'a kaainkáámbá awánááwánana wíyómpakemba óraa'-ampanta éiyain-araiya'a ta'ótoresá túwówana kuména méraawandara'a kumúwa'a

⁶ mimpímbá afuwé'a awánááwánda póíye wai-waane iyaankafayaané numawé mérowa'a awánááwánana

⁷ aaigó aantemba séna Pítaa iyáfasinke tufú'mai agandaaó súwa'a isé'a

⁸ sé'a Fasi'aénkóo ímbanifo kentáási áamáamba miyán-tántáá'á aambá fáí'makaawata póta ímba wénaumne séwánana

⁹ minááigó aantemba aneka'á séna Maníkó kawé-tántáá'é siyáin-tantaatafe ímba aambá fáí'makaawe siyó súwa'a

¹⁰ kaumbo-í'a kaainkáámbá awánááwánana wíyómpa'a minámpántá iyáíye.

¹¹ Minúwóiyáámbá Sísááriyaaafakemba kaumbo-wáási kentáá'a ti'marówi tumbá

¹² Maníkóní ámútanko simásimena séna ímba kae'-ímáyáá indá miwísé'a waaó súwa'a kówánasa Yópaafakemba maankwáási afa'mórée-waasi Ísun-aaimo ísááwi suwíyórówata Sísááriyaa-naopata Kóníríyasini naaúmpata kówánana

¹³ simásimena séna Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi kesí naaúmpa'a kumbérais'a awánáúnana séna ti'márénasa Yópaa-naopakemba moóráwigon-awi'a Sáímoni Pítaamba koaiyéwana

¹⁴ téna aai tawésimatimina'a ewára ení akúinkwára'á seyaafá'á wéisewana Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkainiye wíyómpakewi siyáíye Kóníríyasi súwa'a

¹⁵ aai wésewanana Maníkóní Ufaen-ámútánkó aifa'ó kentááfímbó kunkáintemba miwífímbá miyá úwa'a

¹⁶ awáné'a moóra-aai sáaka'a makáumne. Ááéma Fasi'aénkó séna Yóni nombó maitínkaraimbanifo Maníkóní Ufaen-ámútánkó kuména kempímbá óraa'a uwátinkainiye Fasi'aénkó siyáin-aai sáaka'a makáumne.

¹⁷ Énifo kesáá Fasi'aénkó Ísu Káráisitín-aaisafeta simankúnkúnta ówánanasa Maníkó wení ámútambo símakaintenta fí'onkaa-waasi miwí miyá owa'á awánaraumpo kemá Ísuni kísau-waasi pó'a nombó máúmba ímba aambá faiyówánasa úwoi nombá maiyáawe Pítaa súwasa

¹⁸ mináái isésa aaisambó áúmba ifátuwesa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa Maníkó miyá éna ímba Yúndaa-waasi aantemba aaisá wésimasimifo fí'onkaa-waasiwara'a wésimatimisawara'a miwítí sáwí-imayaa tínaaemba uwámesa Maníkómpá'á tésa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe siyáawe.

Ántíokufakemba Ísuni waási-taai.

¹⁹ Ááéma Sítífenimba tufúwana puwúwasa fí'on-kwaasi Ísuni aampa'ó kun-kwáási sáwí'a uwátínkówasa wété uráamba tuwímbai Fínísiyaa-marafa'a kuwasá tuwímbai Sáíparasi-marafa'a kuwasá tuwímbai Ántíoku-naopa'a kuwasá miwí minkáúmbó-maráfá'ó méron-kwaasi Yúndaa-waasi aantemba Ísun-aai kosimátimesa

²⁰ miwífínkémbá tuwímbai Sáíparasi-marafakewi tuwímbai Sáírini-marafakewi miwí Ántíoku-naopa'o koméronka'a Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiyewara'a Fasi'aénkó Ísuni ásé-aai kosimátimuwana

²¹ Fasi'aénkóní fasi'aémbá miwísé'a wérowasa sáwífa'-waasi Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmba ésa wempá'á tiyáawe.

²² Ántíokufaken-kwaasi Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmba ésa wempá'ó tiyáan-aai suwasá Fasi'aénkóní waási Yérúsaremufa'o méron-kwaasi mináái isésa Páánápáasimba ai'marówana Ántíoku-naopa'a wéména

²³ koména Maníkó kawé'ó uwátínkaromba tuwánéna aamoí éna óraaka simátiména séna kentirumbá fasi'ámai Fasi'aénkóntáfé'a méraaro séna

²⁴ Páánápáasi kawé'-wáási úwana Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwánkowana Fasi'aénkómpá'á amankúnkúmba fasi'ámai éna aai simátíma'maena iyúwasa sáwífa'-waasi isésa Fasi'aénkómpá'á tiyáawe.

²⁵ Uwaná Páánápáasi Sóromba ayaafái úmaena Táásási-naopa'o kúmba

²⁶ koawánéna koái'maena Ántiokufa'a tésarai moórá-aatai tamaisuwésarai Fasi'aénkóní waásise'a mésarai sáwífa'-waasi tatúwaandu untembá Ísun-aaí simátíma'maesarai íyúyasa Ísuni aampa'ó kuwáísáfésa sésa Káráísitini waásiye suwaná aifa'á Ántiokufa'a mináái paápé uráíye.

²⁷ Mináái paápé úwana minkánáá tuwímbai Maníkón-aaímo simátímakowi Yérúsaremufa'a tuwésa wémesa Ántiokufa'a kuwaná

²⁸ miwífínkémbá moóráwígon-awí'a Ákápaasi íyáfasinena Maníkóní ámútanko wesé'a mérowana séna óraa'-aawai seyaafá'-áémpá'á táíníye siyónka'a póna ánaaemba Rómu-kamaniti kawáágón-áwí'a Kírondíyasi méronka'a minááwái paápé uráíye. Ákápaasi mináái súwasa

²⁹ isésa Ísuni aampa'ó kuwái moórá-mora sésa óntamba túwaandu úmai Ísun-aaímo ísááwi Yúndiyaa-marafa'o méraan-kwaasi tíménae sésa

³⁰ miyá ésa minóntámbá Páánápáasinte Sóronte tímúwasarai maimaésarai wémesarai Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi mátímakaaye.

12

Aneka'á sáwí'o uwátínkaraan-aaí.

¹ Minkánáá Érotin-anáwainko araámáo Éroti Yúndaa-waasiti kawáágó ména Ísuni aampa'ó kuwái tuwímbai sáwí'a uwátinkena

² moóráwígomba ai'marówana Yóni awaaón-áwí'a Yémísimba kota'ótokena anuwarambá kambísásuwowana puwúwasa

³ Yúndaa-waasi aamoí uwaná Éroti awánéna aamoí uwásinkaiwae séna moóráwígomba ai'marówana Pítaamba kota'ótokaiye. Yúndaa-waasi ímbo intóráín-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa Pítaamba kota'óto'maena

⁴ ándáfa'a máánkowasa siyáánkain-úmai afa'móráe-i-waasi wenká'á káráwiyowasa éiyain-eiyain-kwaasi kóyááka-tayaaka úmai káráwiyuwasa Éroti séna Maníkó Yúndaa-waasi tíyótáimo í-tánón-kánáá tai'áína'a Pítaamba áí'mae'a Yúndaa-waasi túranka'a aaifimbá maenké'a tufuwónaumnemo súmba

⁵ Pítaa ándáfa'a mérowasa Fasi'aénkóní waási Fasi'aénkómpá'á inaí símai Pítaamba áwa'nai uráawe.

Pítaamba ándáfakembo faú'ánkarain-aaí.

⁶ Inaí sésa Pítaantafesa ísámai áísai uwaná aafáyáaraamba Éroti Yúndaa-waasi túranka'a Pítaamba aaifimbá maiyankánaumne súwana káfé'-no'waankaamba Pítaamba aiyayaanka'a kára'umakesa kae'-í-wáásí séfasefa'a méroyana Pítaa aún-kwaigúwasarai kae'-í-wáásí ontará'á káráwiyoyana

⁷ minúwóiyáámbá Fasi'aénkóní kísau-waasigo wíyómpakewi kumúwana ándá-naumpa'a sán-kówana Pítaan-ayóiyá'á tufuwéna aúsúwana íyáfasinowana séna úwoiya íyáfasinaao súwana Pítaa ayáámpinken-anda weyáárika'a faú'wena marapá'á kumúwana

⁸ wíyómpakewi séna ení á'wáánkau uré enaísamai ánáamba maimái uwó súwana miyá úwana ení paákákén-únánkwátói kuférénakai kesékai koyó súwana

⁹ Pítaa ándá-naumpakemba wenánaaemba kuména ímba waásin-iye-imayaa uráifo kaaimbá awánáúmne-imayaa éna

¹⁰ i-wáásímó méron-ontara'a kúwáákesarai minkákémbá moórá-ontara'a i-wáásímó méron-ontara'a kúwáákesarai minkákémbá

ándáfakembo naaópa'o kónae owasamó titinkáán-ontara'a fasi'aén-
óntará'á kúmúyana weyáárika'a tigúwasarai kuwákárúwesarai aampa'á
kuyaná minúwóiyáámbá wíyómpakewi Pítaamba auwéna áwiyokuwana

¹¹ Pítaa imáyáa éna séna ímba kaaimbá awánáúmpo érai'a
Fasi'aénkó wení kísau-waasigomba ai'maráísana kuména Éroti sínkamine
isaná ayáámpinkemba kuntafísuwaisa'a túne. Yúndaa-waasiwara'a
sínkamonaesamo ombá kuntafísuwaisa'a túne Pítaa siyáíye.

¹² Pítaa minímáyáa uwásuwena Máriyaani naambó wéropa'a wéna Yóni-
Máakaani anówani naambó wéropa'a kúwasa sáwífa'-waasi mindáúmpá'á
túwaandu ésa Pítaantafesa ísámai Fasi'aénkómpá'á inai wésuwana

¹³ mindánkóní ontamá paupau súwana moórá-arasi mindáúmpá'ó
kísau mo maún-arasigon-awi'a Róta ontará'á kuména

¹⁴ séna nááwa'ono súwana Pítaa séna kemá úne súwana Pítaan-
amóísáúmba iséna kunaamoí éna ímbo ontamó tiyankómba awaantanténa
sáwífa'-waasi isimátiména séna Pítaa ontará'á méraiye súwasa

¹⁵ miwí sésa emá uwóí'a éma karo'á séne suwaná minárásígó aneka'á
séna érai'a Pítaa ontará'á méraiye súwasa miwí sésa Pítaan-amankon-iyé

¹⁶ suwaná Pítaa ontamá óraaka'a paupau súwasa iséna ontá kuntiyésa
awánomba wemá Pítaa úwasa táátafesa uwaná

¹⁷ káíkarewa'a simátíméno simásuwena séna Fasi'aénkó ándáfakemba
kembá sí'maena aampa'á másiyuwaifo Yémisine Ísun-aaimo ísáán-kwaasiye
kosimátíméro Pítaa simátiména tiyuwéna fí'on-daopa'a kuráíye.

¹⁸ Kúwasa aafáyáara'a i-wáásí Pítaambo káráwiyowi awánomba ímba
mérowasa kantúmba marésa Pítaa nááfara kóuraiyo suwaná

¹⁹ Éroti iséna Pítaamba ayaafái oró súwasa ayaafái uwááesa ifátuwowana
Éroti miní-wáásí aafimbá maitinkéna séna tínkamoro séna tuwímbai
ti'marówasa tínkamuwasa púwúwana Éroti miyá uwásuwena Yúndiyaa-
marafa'a tuwéna kuméména Sísááriyaa-naopa'a kumbéraiye.

Érotimo pukáin-aai.

²⁰ Éroti Sáíndóni-naopaken-kwaasiye Táyya-naopaken-kwaasiye
áfááraumai aaisambá tiyúwasa minkáé'-náópaken-kwaasi tatúwaandu
ésa sésa Érotimo káráwiyai-marafakemba kentáásí tómbá wémaumne
sésa mináái símai kawé'á ónae sésa Érotimpa'o tumbá wení naaka'ó
káráwiyowin-awi'a Párasitasimba másimamuwana isówasa minááisámbá
másimai tukáawe.

²¹ Minkákémbá Éroti óraa-kanaa úwana wenká'ó káráwiyowini
unáánkwátói úmaena káráwiyowi maé'mae'o úpa'a iména ayáátáá'-aai
wésuwasa

²² Érotimba símai arumbá torésa sésa ímba waásigo sífó maníkó siyé
óraaka suwaná

²³ Éroti minááisáféna ímba Fasi'aénkó úmpo úwoi-waasi úne séna aúpá'á
tuwówana maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi tufúwana ufónkwanko
arumbá unkutúwana pukáíye.

²⁴ Puwúwasa Fasi'aénkóní waási Maníkón-aai kosimátin-tasimatin-uwasá
iséna érai'e sésa Fasi'aénkómpá'á tiyáawe.

²⁵ Ántíokufaken-kwaasi Yérúsaremu faken-kwaasisafesa óntamba
timénaumne siyómba pósarai Páánápáasiye Sóroe wétimuyana

minkísáú tai'ówasarai ifó'-wáásígón-áwí'a Yóni-Máákaamba áí'maesarai Yérúsaremufa'a tuwésarai wémesarai Ántíokufa'a kurááye.

13

Maníkó Páánápáasinte Sóronte kisaumo tímakain-aai.

¹ Ántíoku-naopa'a Fasi'aénkóní waásifinkemba Maníkón-aai wésimatimen-kwaasiye uwáítái'o un-kwáásíyé mésa moóráwígon-awí'a Páánápáasi úwana moóráwigo fafután-kwáásígón-áwí'a Símiyoni úwana moóráwigo Sáíríni-marafaken-kwaasigon-awí'a Rúsiyasi úwana moóráwígon-awí'a Mánéyeni wemá Éroti kawáágóní naaúmpa'o maé'éíwai úwana moóráwigo Soro úwana úmai mésa

² moórá-kanaa Fasi'aénkóní waási Maníkón-ímáyáá mósá marésa tómbá ímba nésa inai aantembo sunká'á Maníkóní Ufaen-ámútánkó simátimena séna Páánápáasinte Sóronte kesí kísaura'a íyáfasintinkaraumpo mindárai tiyúwáaro súwasa

³ tómbá ímbo nombá inai aantemba sésa Maníkóní kísaurai máíwae sésa tine'á tiyáántamba ta'ótoresas ti'marówasarai kurááye.

Sáíparasi-marafa'o kosimátímakaayan-aai.

⁴ Maníkóní Ufaen-ámútánkó Páánápáasinte Sóronte ti'marówasarai Yóni-Máákaamba áí'maesarai Ántíoku-naopa'a tuwésarai Sérúsiyaa-naopa'a kumésarai uwí-nónkóní afufumpim-báráfá'á áwí'a Sáíparasi-marafa'a kónae sésarai nompín-táómba ta'ótoresarai íyátesarai wémesarai

⁵ Sáíparasi-marafa'a Sárámisi-naopa'a mindómpín-táómpinkemba kumésarai Yúndaa-waasiti áamáán-daumpimpa'a Maníkón-aai simátíma'maesarai kuyaná Yóni-Mááka túwa'nai úmaena kúwasarai

⁶ kawé'-áái simátíma'maesa marapá'á wémesa Péfosi-naopa'a kuwana moóráwigo mindáópa'a Yúndaa-waasigo ména wenáwí'a Pááyísási Kíríki-taafinken-awí'a Érímasi aitambá éna fintómó ún-kwaasi póna karo'á séna Maníkón-aai simátimundawi úne súwana

⁷ moóráwigo kámáni-kawaagon-awí'a Sésiyasi-Porasi ména kawé'-ímáyááwárá'-wáási póna Maníkón-aai isánae séna Páánápáasinte Sóronte táántowana Érímasi aitambá éna fintómó ún-kwaasigo kámáni-kawaagoe aasiyaasí maé'mae'o úwai mérowana kámáni-kawaago Páánápáasinte Sóronte táántowasarai tuyaná Érímasiwara'a téna

⁸ mindárai-taai tasímai taráísuwena kámáni-kawaago Ísun-aaisafena amankúnkúmba ifó séna mindárai-taai tasímai taráísuwowana

⁹ Soro moórá-awí'a Poro Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwánkowana Poro fintómó ún-kwaasigomba káá'a afuwéna

¹⁰ séna waántáwankon-aráá'a po kawé'-ánkóní namuro-wáási éma seyaafá-sáwí-ímáyáágó empímbá óraa'a uwánkáimba po Fasi'aénkóní kawé'-ámbá sáwí'o úmae iyóndasafena

¹¹ káfé'a Fasi'aénkó ení méyámbá amína aúrampa káfí'wína tuwímbai-kanaa sámó káínda ímba awánáínone Poro súwana minúwóiyáámbá Érímasin-aúrampa'a kumeu'á uwágúwana siyáán-to'maesamo níyane séna waási tiyaafái úmae wénuwana

¹² kámáni-kawaago Fasi'aénkón-aai iséna áátafena éna Fasi'aénkómó úmba awánéna séna Fasi'aénkón-aai érai'-aain-iye séna amankúnkúmba uráíye.

Písíndiyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'o kurááyan-aai.

13 Póro wesé'o wénuwaise Péfosi-naopa'a tuwésa nompín-táómba ta'ótoresá íyátesa wémesa Pámpíriyaa-marafa'a Pékaa-naopa'a mindómpín-táómpinkemba kúmúwana Yóni-Máaka tiyuwéna Yérúsaremufa'a kóúwasarai

14 mindárai marapá'á wémesarai Písíndiyaa-marafa'a Ántioku-naopa'a wésarai Yúndaa-waasi áamáán-aaimo ísón-kanaara'a Yúndaa-amaan-daumpa'a mara'á iméroyasa

15 aúfáíinkemba Maníkóní áamáamba Mósesé agaimakómba simátimesa Maníkón-aaimo simátimakowi agaimakón-aai simátímúwasa Yúndaa-amaan-kawaa-waasi moóráwigomba ai'márówana mindáraifa'a téna séna kentáásí waásiyaiyo aaimó wérainakaimo ékai kentáásí imáyáa símai asésinkaakaiyo súwana

16 Póro íyáfasinena séna ísáaro. Kesí Ísareri-waasiye fí'onkaa-waasi Maníkón-imáyáámó mósá marááwiye ísáaro.

17 Naaófá'á Ísareri-waasiti Maníkó kentáá síwá'násafena séna kesí waásin-owe súwasa fí'on-kwaasiti marafá'á Ísípi-marafa'a mésa sáwífa'-waasi agáúwana Maníkó wení óraa-fasi'aemba wérontafena Ísípifakemba tí'maena

18 máásai-marafa'a mátinkowasa sáwífa'-aatai 40 aatai wénesa aasiyaasí Maníkóntáfésa sáwí-imayaa umbánifo Maníkó miwíyá'á káráwiye na ímba tiyuwówasa

19 Kénaani-marafa'a afakaeté-marafaken-kwaasi moórá-mora úmai mérowana Maníkó tínkambaena wéiyuwasa tuwímbai putásowana miwítí maramá maimaéna wení waási Ísareri-waasi mátimuwasa

20 mimbárafá'á

mésa sáwífa'-aatai 450 aatai maiyáawe.

450 aatai máúwana Maníkó moórá-mora-waasi kawáá-kísáúrá'á íyáfasintinkafa'a kúwana Maníkón-aaimo simátimakowin-awi'a Sámúwéri íyámauwasa miyán-káwáá-wáásí tai'ásowasa

21 Ísareri-waasi Maníkó ímba kentáará'á káráwiyinkwae sésa kentááfínkémbá moóráwigomo éna kentáará'á káráwiniye suwaná Maníkó séna Pénisaminin-andafakewi Kísín-ááninkon-awi'a Sóro káráwiyi-kisau máíníye súwana minkísáú wémaena 40 aatai maisuwówana

22 Maníkó minkísáú Sórompakemba Yésín-ááninkon-awi'a Téfitimba amúwana maúwana séna Téfiti kemó súndantemba wéifo aamoí uwánkaumne Maníkó siyáíye.

23 Naaófá'á Maníkó séna Téfitin-andafakembo ánaaembo íyáfasinankaandawi wemó éna Ísareri-waasi sáwí'o úmimo mérempinkemba kawé'-ámpá'á métinkainiye siyáimba Ísuntafena minéráí'-áái siyáíye.

24 Ísu ímba seyaafá'-wáásí túranka'o paápé urónka'a Yóni nombó maitinkówi seyaafá'-Ísárérí-wáásísáféna simátimena séna kentí sáwí-imayaa tínaaembo uwáme'o Maníkómpá'ó tíya'o é'a nombá maitinkánaumne súwasa miyá uwaná nombá maitinkéna

25 wení kísau ampáánká'á tai'áíne úwana simátimena séna kentí imáyáagomo kentáfé'o nááwa'iyomo sembá wéamu'maraawi ímba kemá úmpo kesínaaembo tındawi wemá óraako kembá íyáákaraifo wemó aaimó síndara'o kemó sendá sáwí'an-íye Yóni siyáíye

Póro siyáíye.

26 Póro simátimena séna kesí waási Émbaramun-andafaken-kwaasiye fí'onkaa-waasi Maníkón-imáyáá mósá marááwiye ísáaro. Sáwí'o úmimo méraampinkemba kawé'-ámpá'ó métínkáimba kentáásáféna Maníkó siyáíye.

²⁷ Yérúsaremu faken-kwaasiye miwítí kawáá-wáásiyé sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkainiyemo siyáin-aai Ísuntafesamo siyáamba ímba imáyáa uráawe. Aasiyaasi-kánáá áamáan-aaimo isón-kanaa Maníkón-aaimo simátímakowi agaimakón-aai aúfáífinkemba toráumai suwasá isésa Ísuntafesamo siyáamba ímba imáyáa uráafo tufúwana pukáifo mináúfáífínkén-áái paápé uráíye.

²⁸ Tufuwíyan-ambo saafá umbá ímba sáwí'a uróntafesa Páiratintafesa úwoi sésa tufuwínone siyáawe.

²⁹ Maníkón-aai aúfáífimba Ísun-aai agaimakómba seyaafá'á miyá uwasá aaraa-táiyákémbá maimái óntan-aifimba máutamakowana

³⁰ Manikó pukómpinkemba íyáfasinankowana

³¹ ayáatáaka'a moórá-mora-kanaa wení waási túranka'a paápé uráíye. Ímbo tufúkónka'a Kárírifakemba Yérúsaremu faka'a wesé'o kuráawi pukómpinkemba íyáfasinenamo moórá-mora-kanaamo paápé urómba minkwáásí awánésa sésa awánáúndasaawe isáúndasaawe Ísareri-waasi kosimátíma'maeta kónae sésa kuráamba minkísáú paaí wémaewe.

³²⁻³³ Páánápásiyekai minásé-áái simátíméyanekai túye. Manikó kentáa síwá'násafena miyá ónaumnemo siyáimba kesáámó méraundakanaafinta miyá éna Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankaraiye. Mináái imó agaimakón-aufaifimba kaepímbá agaimaréna séna

emá kesáánimba óna'a
kesí kísaura'a ánkaraumne
agaimaréna siyáíye.

³⁴ Manikó wembá pukómpinkemba íyáfasinankaraimba póna ímba aneka'á puwínana áuma kawáá'índasafena Manikó séna Téfitintafe sé'a érai'a kawé'á uwánkanaumne siyáundantemba embá kawé'á uwánkanaumne

Manikó siyáíye.

³⁵ Moóráfa'a imó agaimakón-aufaifimba agaimaréna séna

Manikó wení kawé-kísáú-wáásígómbá
ímba auwáínana áuma kawáá'íníye
agaimaréna siyáíye.

³⁶ Mináái ímba Téfitintafena siyáifo Téfiti Manikóní kísau wémaena puwúwasa maimaésa aíwá'námo utámakompimba máutamarrowana áuma kawáá'uraifo

³⁷ Manikó Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankarowimba wenáuma ímba kawáá'uraiye Póro siyáíye.

³⁸ Póro simátimena séna kesí waásisono.

Ísámai kawé'án-oro. Ísu pukómpinkemba íyáfasinankaraiwaintafena waásiti aoisaambá maitiyuwáíníye Manikó siyáíye. Minááimó simátimunda ísámai kawé'án-oro.

³⁹ Manikó Mósesembo simámakain-amaambo arááiwaéwimo ombá mináamáánkó kentí aoisaambá ímba maitiyuwáínana arupíse úmai méraawin-owe Manikó ímba sínífo Ísumo éna wenáái safesa timánkúnkúmbo iyawiti aoisaambá maitiyuwáínana miwísáféna arupíse úmai méraawin-owe Manikó síníye.

⁴⁰ Miyáumai Manikón-aaimo simátímakowi siyáan-aaigo kempá'á tifó sé'a káráwimai kawé'án-oro.

⁴¹ Naaófá'á Manikón-aaimo simátímakowi agaimaréna sésa érai'-aaisafe'a símai sáwí'o on-kwáásí isáaro.

Kembiwímó méraiyan-kanaa kísau máénda minkísáúmó awáné'o ímbo
 kempá'ó té'o
 é'a úwoi puwónááwe. Minkísáúsáfésamo simátimiya'a minááísáfésa íмба
 timankúnkúmba ónááwe
 sésa agaimarésa siyáawe. Mináái kempá'a tifó sé'a káráwimai kawe'án-
 oro Póro siyáaye.

⁴² Mináái simátimena Póroe Páánápáasiye áamáán-daumpakemba máápa'a
 kumónae uyasá waási sésa aneka'á áamáán-aaimo isáán-kanaa tínakai
 mináái másíyata isáano

⁴³ simásuwesa máápa'a kúmúwasa sáwífa'-waasi Yúndaa-waasiye
 fí'onkaa-waasi Yúndaa-amaan-ampa'o kuwáiyé Póronte Páánápáasinte
 tirááiwa'maesa kuwasarái sésarai Maníkó úwoi kawe'á uwátinkainifo
 fasi'ámai wení aampa'á koró siyáaye.

⁴⁴ Suyaná Yúndaa-waasi áamáán-aaimo isón-kanaa túwasa mindáópaken-
 kwaasi seyaafá'á Fasi'aénkón-aaí isánae sésa Yúndaa-amaan-daumpa'a
 imérowasa

⁴⁵ Yúndaa-waasi tuwánésa tirunkó sáwí'a úwasa mináái arááiwaéfo
 sésa Póronte Páánápáasinte karaánáa'a tinkésa karo'-áái séye sésa símai
 taráísúwasarai

⁴⁶ miwí táároí ímbo inkáísúyamba óraaka sésarai aifa'á érai'a Maníkón-aaí
 simátimuyamba mináái tínaaemba uwáme'a íмба sínkáíye sembá pó'a aúí'o
 úmáimo maé'mae'o ondá uwófi'a ónaumne-imayaa ombá pókai tauwerékai
 fí'onkaa-waasi Maníkón-aaí kosimátimeyauye.

⁴⁷ Ááéma Fasi'aénkó simásimenasa séné
 emá fí'onkaa-waasi sama kátinke kesáái simátímínasa kesí aambá
 awánáíya'a
 seyaafá'-márafákén-kwáásí sáwí'o úmáimo méraampinkemba kawe'-ámpá'á
 métinkanaumne

Maníkó mináái simásímakaimba pókai fí'onkaa-waasi wenáái
 kosimátimeyauye Póro siyáaye.

⁴⁸ Póro súwasa fí'onkaa-waasi isésa Fasi'aénkón-aaí safesa aamoí ésa
 tirunkó kawe'á úwana Maníkó séné kesí waási é'a aúí'a úmai maé'mae'a
 ónááwe súwasa miwí Fasi'aénkón-aaí safesa timankúnkúmba uráawe.

⁴⁹ Fasi'aénkómpá'á timankúnkúmba ésa mimbárafá'á Fasi'aénkón-aaí
 kosimátin-tasimatin-uwasa sáwífa'-waasi isówasa

⁵⁰ Yúndaa-waasi Póronte Páánápáasinte tirumbá sáwí'a uwátinkesa
 aare túwí'o wéron-inimba Yúndaa-amaan-aaimo fasi'ámaimo méron-inine
 mindáópaken-oraa'-waasiye tirumbá tórówasa Póronte Páánápáasinte
 sáwí'a uwátinkesa aaisambá tiyésa miwítí marafákémbá ti'mátuwowasarai

⁵¹ Maníkó minkwáásí íмба aamoí uwátinkainiye-aiyowai'a ésarai
 tísamaifakem-barama uwá'maresarai Ántíoku-naopa'a tuwésarai
 Áíkóníyamu-naopa'a kuyasá

⁵² Ántíoku-naopa'a Ísuni aampa'ó kun-kwáásí mérowana Maníkóní Ufaen-
 ámutánkó miwífímbá óraa'a uwátinkowana tirunkó kawe'á uráaye.

14

Póroe Páánápáasiye Áíkóníyamu-naopa'o kurááyan-aaí.

¹ Póroe Páánápáasiye Áíkóníyamu-naopa'a wésarai ááémo urááyantemba
 Yúndaa-amaan-daumpa'a imésarai ásé-aaí óraaka simátímúyasa

isésa sáwífa'-waasi Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwasá

² tuwímbai-Yundaa-waasi Ísun-aaisafesa tínaaemba uwámesa ímbo timankúnkúmba uwái Póronte Páánápáasinte sáwí-aai simátínkówasá fí'onkaa-waasi isésa mindáraiye Ísun-aaimo isówiye tirumbá sáwí'a uwátínkówasá

³ mindárai ayáátáaka'a mindáopa'a mésarai miwí táaroí ímbo inkáísúyamba Fasi'aénkón-aai óraaka simátímúyana Fasi'aénkó waási úwoi kawé'ó uwátínkáimba awánáíwae séna mindárai wení fasi'aémbá tímúwasarai ímbo awánaron-kisau kawé-kísáú máúyasa

⁴ mindáópakewi kaeká tuwínkaa'-ésa tuwímbai Yúndaa-waasi-taaisafesa érai'e suwasá tuwímbai aantá-waasi-taaisafesa érai'e siyáawe.

⁵ Suwasá fí'onkaa-waasiye Yúndaa-waasiye miwítí óraa'-waasiye túwaandu ésa tínkamona-e-aai sésa óntantamba Póronte Páánápáasinte tínkamona-e suwasarái

⁶ mináái isésarai kawé'ó íyapa'e sésarai Ríkíóniyaa-marafa'a wésarai Rísítara-naopa'e Tépi-naopa'e fí'o-fi'on-daopa'e

⁷ ásé-aai simátíma'maesarai kurááye.

Rísítarafa'e Tépifa'emo kurááyan-aai.

⁸ Moóráwigo Rísítara-naopa'a anówan-arumpinkemba aísamai sáwí'o uwáguromba ma'ánkarowana ímba aintómba ááemo maúnka'a ména

⁹ Póro wésimatimun-aai iséna érai'-aai wésimba póna kawé'á uwásinkainiye-imayaa úwana Póro minímáyáámó úmba awánéna aráá'a afuwéna

¹⁰ óraaka séna koku'á íyáfasinaao súwana íyáfasinkwena aamoí éna weyáárika'a marapá'ó kúmba

¹¹ sáwífa'-waasi Póromo úmba awánéna miwí tááifinkemba Ríkíóniyaa-taaifinkemba sésa kentáási maníkórái waásiyaan-úmai marapá'á kentááfímbá kumbéraye sésa

¹² miwítí maníkón-áwí'a mindárai simátinkesa sésa Páánápáasintafesa Súsiye sésa Pórontafesa aaisé'o simátímíwaiye sésa Émísiye siyáawe.

¹³ Marukón-awáífa'á minkáró'-máníkón-áwí'a Súsi wení amáán-damba wérowana minkáró'-máníkóntáféna ísámai póí'o uwándon-kwaasigo puru-makamá wémaena mowáán-aramba wétarare úmaena mindáókoni kusai-óntará'á mó marówasá sáwífa'-waasi miwítí maníkóntáfésamo póí'o uwándaantemba miyáumai Ísuni aantá-waasiyaiya'a póí'a uwándánaemo

¹⁴ sun-áái isésarai sáwí'an-iye sésarai kentí unáánkwátói tafétuwesarai tuwaantantésarai sáwífa'-waasifimba komésarai óraaka sésarai

¹⁵ kenkáí nóra ónaera wéoo. Kerái kemó onten-kwáási úye. Ásé-aai tasimátimuyamba miyán-káró'ó ombá tuwé'a érai'-Manikompa'a teró. Érai'-Maniko wíyóne marawé uwí-nóné mimpímbó wérain-tantaa'e úmarena fasi'aénkwáráwí méraiye.

¹⁶ Ááéma Maníkó úwoi tíyukowa'a kentí imáyáafinkemba seyaafá'-áémpákén-kwáási wénesa

¹⁷ miyá'éímbanifo Maníkó méraiye síwae séna aai sisaná aa'á téna tónkó kawé'á isa'á wéne'a tirumpin-áámóí wéowe. Miyáumai awáné'a miyámó im-báníkó méraiye síwae séna Maníkó kawé'-í'a wéiye

¹⁸ mindárai mináái suyasá seyaafá'-wáási fasiyésa mindáraiya'a póí'a uwándánae suwasarái ímba miyán-oro símai tufímbarai íyúyasa ifátukaawe.

19 Ifátuwowasa tuwímbai-Yundaa-waasi Písíndiyaa-marafa'a Ántíoku-naopakene tuwímbai Áíkóniyamu- naopakene tésa seyaafá'-wáási tirumbá tórówasa isésa Póromba óntantamba tufuwésa é'a púwíye-imayaa ésa tafisímaesa mindáókoni awáífá'á mátúwówasa

20 Ísuni aampa'ó kuwái taúkúresa awánowana íyáfasinena mindáópa'a wéna kowaúmba aafáyáara'a íyáfasinesarai Póroe Páápápáasiye mindáópa'a tuwésarai Tépi-naopa'a kurááye.

Síriyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'a aneka'ó kurááyan-aai.

21 Póroe Páánápáasiye Tépi-naopa'a ásé-aai kosimátímúyasa isésa érai'e sésa Ísuni aampa'á kuwasarái mindárai Rísítara-naopa'a aneka'á kurésarai minkákémbá Áíkóniyamu-naopa'a kurésarai minkákémbá Písíndiyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'a aneka'á kurésarai

22 miyá úmae wénesarai Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmbo uwái miwítí imáyáa fasi'átinkesarai sésarai Ísuni aampa'á fasi'ámai koró sésarai Maníkó wení waásimo kawáánipa'o kónae sé'o é'a minámpá'á umbaimó tain-ámpá'á kónááwe sésarai

23 miyáumai mindáópaka'a wénesarai Fasi'aénkóní waásifinkemba miwítí óraa'-waasi íyáfasintinkafa'a kuyasá Maníkón-imáyáá ésa ímba tómbá nésa inai aantemba wésesa mindárai Fasi'aénkómpá'á timankúnkúmbo uwáísáfésarai Fasi'aénkó káráwitinkamae iyíníye simátímakaaye.

24 Simátimesarai Písíndiyaa-marafa'a kóyáákesarai Pámpíriyaa-marafa'a wésarai

25 Pékaa-naopa'a komésarai ásé-aai kosimátimesarai minkákémbá Átériyaa-naopa'a kumésarai

26 nompín-táomba ta'ótoresarai íyátesarai témesarai Síriyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'a aneka'á tiyááye. Ááéma mindáópa'a Fasi'aénkóní waási mindáraisafesa Maníkó túwa'nai úmaena iyínífo wení kísau komáékaiyo siyówasarai minkísáú komaisuwésarai tiyááye.

27 Ántíokufa'a tuyasá Fasi'aénkóní waási tatúwaandu uwasarái Maníkómó simátimuntebo urááyan-aai sésarai Ísuni aampa'ó fí'onkaa-waasi aráátímúyasa minááísáfésa timankúnkúmbo ésa minámpá'á kowé-áái tasimátimesarai

28 mindáópa'a Ísun-aaimo ísówi ayáátáaka'a méraaye.

15

Yérúsaremufa'a túwaandu ésamo siyáan-aai.

1 Ántíoku-naopa'a méroyasa tuwímbai Yúndiyaa-marafakemba Ántíoku-naopa'a komésa Ísun-aaimo ísówisafesa sésa Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo ímbo isé'o túmo kárámai araénáembo íyanamo éna Fasi'aénkó sáwí'o úmimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á ímba métinkainiye suwasarái

2 Póroe Páánápáasiye minááísáfésarai aaisambá tiyésarai wesimán-kwesiman-esa Ántíokufakewi Ísun-aaimo ísówi sésa Yérúsaremufa'a aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasiye minááísáfé'a kotísai oro sésa Póroe Páánápáasiye tuwímbai-waasiye ti'márówasa kuráawe.

³ Fasi'aénkóní waási ti'márówasa wémesa Fínisiyaa-marafa'e Sámériyaa-marafa'e naaó'-nao'a komérowasa Ísun-aaimo ísówi túwaandu urówi simátimesa sésa fí'onkaa-waasi Ísun-aai isésa timankúnkúmba ésa méraawe suwasá isésa tirunkó kawel'á úwasa

⁴ naaó'-nao'a simátimesa wémesa Yérúsaremu-naopa'a komérowasa aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiye miwítí óraa'-waasiye tiyáamba timésa aamoí uwasá Maníkó kisaumo tímakain-kisaumo maiyáan-aai másimatimuwasá

⁵ isésa tuwímbai Ísun-aaisafesa timankúnkúmba umbánifo áamáan-kawaa-waasiti aampa'ó kuwái iyáfasinesa sésa fí'onkaa-waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmba owí Mósesé simátímakon-amaamba isésa túma káramai araenáemba orómá kosimátíméro suwasá

⁶ aantá-waasiye óraa'-waasiye sésa mináái túwaandu uréta imáyáa úmaisa senó siyáawe.

⁷ Uwasá túwaandu urésa ayáatáaka'a mináái suwaná Pítaa iyáfasinena séna kesí waásisono. Fí'onkaa-waasi ásé-aai isésa Ísun-aaisafesa timankúnkúmba íwae séna ááéma Maníkó kempínkémhá iyáfasisinkena si'marówa'a kosimátimewanasa isésa érai'e siyáawe. Kemá mináái é'a ísaraawe.

⁸ Maníkó seyaafá'-wáásítí imáyáa tuwánéna fí'onkaa-waasisafena séna kesí waásin-owe séna Ufaen-ámútámbó símakainten-úmai miwíwará'ó tímakaimba awánaraumne.

⁹ Maníkó Yúndaq-waasisa fí'on-amba ímba aráásimenasa fí'onkaa-waasi ínta fí'on-amba aráátimena wéifo Maníkó seyaafá'-wáásísá mimbórá-ántá wéaraasimiye. Miwí Ísun-aaisafesa timankúnkúmba ontáféna miwítí sáwí-imayaa maitiyuwéna kawel'-ímáyáa uwátínkaraiye.

¹⁰ Mósesen-aai go kentáá síwá'nása umbái tiyówasa ímba kanaa'á arááiwaawe. Kentááwará'á miyá isatá ínta kanaatá wéaraaiwaumne. Mindásafesa fí'onkaa-waasi Ísuni aampa'ó kowísáfésamo Mósesen-aai arááiwaéro síyasamo ésa umbai-ámbá arááiwaenaawe. Miyámó íyanamo éna Maníkó aaisambá sína'a ímba miyá ónááwe.

¹¹ Fasi'aénkó Ísu úwoi súwa'nai enasa sáwí'ó úmaimo méraundafinkenta kawel'-ámpátá méwésinkaiye. Minááisáféta érai'esa sénáísaiye miyámó wéintenta fí'onkaa-waasiwara'a miyá wéiye Pítaa siyáíye.

¹² Pítaa súwasa isésa seyaafá'nánká érai'a siyé sésa ímba aai suwasaráí Póroe Páánápáasiye Maníkó tímakain-kisau fí'onkaa-waasifimbo minkísáú maiyááyan-aai simátimesarai Maníkóní kísau ímbo awánaraan-kisau kawel-kísáúmo maiyááyan-aai

¹³ simátímúyana Yémisi séna kesí waásisono. Kesáái ísáaro.

¹⁴ Ááéma Maníkó fí'onkaa-waasisafena imáyáa éna minkwáásífínkémhá tuwímbai iyáfasintinkena séna kesí waásin-owemo siyáin-aai Pítaa káfé'a simásímakaiye.

¹⁵ Maníkón-aai simátímakowi mináái aúfáífimba agaimarésa sésa

¹⁶ Fasi'aénkó séna ánaaemba kumé'a Téfitini naambó tawísísukaamba kunuwásuwanaumne. Sáwí-tantaa'wara'a kawel'ó kunuwásúwáanda pósa

¹⁷ fí'onkaa-waasi kempá'á ténááwe. Kesí waásin-owe sendawí kempá'á ténááwe séna

¹⁸ Fasi'aénkó mináái naaófá'á siyáimba isaná káfé'wara'a miyá wésiye Yémisi siyáíye.

19 Yémísi simátimena séna Fasi'aénkó siyáin-aaisafe'a imáyáa é'a sé'a fí'onkaa-waasi Maníkómpá'ó ten-kwáásí umbai-kísáú ímba timénaumpo

20 aúfái agaimái timéta séta karo'-mánikóntáfésa imáyáa ésa póí'o uwándaamba mimpóí ímba naaró. Aare-úméné waai-úméné ímba oró. Póíma tufú'newana wení naaemá ímbo kumíndamo úwoimo wéraina'a mimpóí ímba naaró. Naaewará'a ímba naaró. Mináái aúfáifimba agaimaráumpo toráumai ísáaro.

21 Ááemo maé'ón-kwaasiye káfé'o méraan-kwaasiye ayáátááka'a aasiyaasí ámaán-aaimo ísáán-kanaa mináái Mósesen-aai simátíma'maesa kuráawe. Mindásafeta aúfáifimba agaimaráumpo toráumai ísáaro Yémísi siyáie.

Aúfái agaimái fí'onkaa-waasimo tímakaan-aai.

22 Súwasa aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiye miwítí óraa'-waasiye sésa kanaámpóta kentááfímbá tuwímbai ti'maráanasasa Póroe Páánápáasiye Ántiokufa'o wíyapa'a miwísé'a wíwae sésa miwífínkémbá kae'-wáásí túwí'a mósá makáan-kwaasiyai-tuwi'o sumbá moóráwigo Sáírásí úwana moóráwigo kae'-áwí'á Yúndasi Pásapasiye úmai

23 aúfái timésa ti'marówasa kuráawe. Mináúfáifímbá agaimarésa maará siyáawe. Kesáá kentí waásisa úne. Aantá-waasiye óraa'-waasiye moórá-aai sénaumpo kentáásí waási ísáaro. Fí'onkaa-waasi Ántioku-naopa'e Síriyaa-marafa'e Sírisiyaa-marafa'o méraan-kwaasi ísáaro.

24 Kentááfínkémbá tuwímbai kempá'á wésa ímbo simátímakaunda-aai miwítí imáyáafinkemba kosimátímúwa'a isé'a tirunkó sáwí'a úwa'a um-baimó taráanta iséta

25-26 túwaandu uréta imáyáa éta mimbórá-áái símai kae'-wáásí iyáfasintinketa ti'maráúnasasa Páánápáasiye Póroe'a migóye. Mindárai kesí waásisa siruntá tímakaundanaraiye sínkamiyakai puwúyafo-imayaa ímba ésarai Fasi'aénkó Ísu Káráísitini kísau wémauye-imayaa ésarai fasi'ámai wémaeye.

27 Yúndasinte Sáírásinte ti'maráúnasarai migóyamba pósarai aúfáifinken-aaiwara simátimiyan-aaiwara'a mimbórá-áái pósarai kosimátimeyaaye.

28 Maníkóní Ufaen-ámútánkówé kesááwé mimbórá-áái símaisa ímba umbai-ááísá simátimumpo maanáúfáifínkén-áái simátimundasa ísáaro.

29 Karo'-mánikóntáfésa imáyáa ésa póí'o uwándaamba mimpóí ímba naaró. Naaemá ímba naaró. Póímo tufú'newana wení naaemó ímbo kumíndamo úwoimo wéraina'a mimpóí ímba naaró. Aare-úméné waai-úméné ímba oró. Kesáámó súnda-aaimo isé'o é'a kawé'á ónááwe. Mináái tai'áie. Aúfái agaimái timésa siyáawe.

30 Suwasá mináúfái timésa ti'marówasa maimaé wémesa Ántioku-naopa'a kuwasá Fasi'aénkóní waási túwaandu urówasa mátímúwasa

31 mináúfáifínkémbá toráumai simátímúwasa kawé'-áái isésa tirunkó kawé'á úwasarai

32 Yúndasiye Sáírasiye Maníkón-aai simátímakoyan-kwaasi ésa ayáátááka'a simátimesarai miwítí imáyáa arupíse uwátímúyasa isésa fasi'owasarái

33 tuwímbai-no'waamba miwísé'a méroyasa Ísun-aaimo ísówi sésa é'a kanaán-ifo ti'mákaan-kwaasifa'a kawé'-áái kosimátímékaiyo suwaná

34 Sáírásí fí'on-imayaa éna mindáópa'a mérowasarai

35 Póroe Páánápáasiye ayáátááka'a Ántiokufa mésarai mindáraise'a tuwímbai-waasi mésa Fasi'aénkón-aai simátíma'maesa kuráawe.

Póroe Páánápáasiye'a tuwínkaa'o urááyan-aai.

³⁶ Ánaaemba Póro Páánápáasintafena séna naaó'-nao'a Fasi'aénkón-aaimo simátímakauyamba Ísun-aaimo ísaraawi kawerá úmaiya méraawai tuwánamaekai kóyae Póro súwana

³⁷ Páánápáasi séna Yóni-Máákaamba áí'mekai kóyae súwana

³⁸ Póro séna weséta téwáyana Pámpíriyaa-marafa'a kenkáí másiyuwena wení naaópa'a tauwékáimba pókai ímba áí'mekai kóyauye Póro súwana

³⁹ minááísáféna kaorésarai aaisa simásuwesarai mindárai tuwínkaa'-uyaná Páánápáasi Yóni-Máákaamba áí'maena nompín-táómba ta'ótoresarai íyátesarai wémesarai Sáíparasi-marafa'a kuyaná

⁴⁰ Póro Sáírásimba aiyówasa Ísun-aaimo ísówi inai simásuwesa sésa Fasi'aénkó úwoi kawel'á uwátinkainifo kokaiyó suwaná Sáírásimba áí'maena kúmba

⁴¹ Síriyaa-marafa'e Sírisiyaa-marafa'e naaó'-nao'a wénesarai Fasi'aénkóní waási túwa'nai úmaesarai kuyasá kawel'á uráawe.

16

Tímóti mindáraise'o kuráin-aai.

¹ Póroe Sáírasiye miyá úmaesa Tépi-naopa'e Rísítara-naopa'e kuyaná moóráwigon-awi'a Tímóti mindáópa'a ména Ísuni aampa'ó kúwai úwana anówa Ísuni aampa'ó kún-ininko Yúndaa-ininko úwana afowá Kíríki-waasi úwasa

² Rísítara-naopakene Áikóniyamu-naopakene Ísun-aaimo ísówi Tímótin-awi'a mósa makáawe.

³ Afowá Kíríki-waasi éna áuma ímba káramai araenáemba urómba pósa Yúndaa-waasi mináémpá'ó méraan-kwaasi miyán-áái ísówana Póro séna Fasi'aénkóní kísaura'a Tímótimba aiyánae séna Yúndaa-waasi aamoí íwae séna Tímótimba áuma karéna

⁴ áí'maena naaó'-nao'a wénesa aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasiye Yérúsaremufa'o siyáan-aai Fasi'aénkóní waásisafesa simátíma'mae wésa sésa mináái ísáaro suwasá

⁵ Fasi'aénkóní waási Ísumpa'a fasi'ámai mésa fí'on-kwaasi simátíma'maesa kuwasá isésa aasiyaasi-kánáá tuwímbai Ísun-aaisafesa timankúnkúmba úmae wéwesa sáwífa'-waasi-i'a uráawe.

Póro kaainkáámbó awánarain-aai.

⁶ Pórowe Sáírasiye Tímótiye Fírísíyaa-marafa'e Kárésíyaa-marafa'e wénesa Ésiyaa-marafa'a áse-aai kosimátimenae sumbá Maníkóní Ufaen-ámútánkó ímba kónááwe súwasa

⁷ isésa wémesa Mísíyaa-maragoni ófímbá kurésa Pítíníyaa-marafa'a kónae sésa uwaná Ísuni ámútanko ímba kónááwe súwasa

⁸ isésa wémesa Mísíyaa-marafa'a kóyáákesa wémesa Tóróasi-naopa'a kúmúwana

⁹ nó'waamba Póro kaainkáámbá awánówana Máséndóniyaa-marafaken-kwaasigo koku'á taména séna Máséndóniyaafa'a tasúwa'nai uwo óraaka súwana

¹⁰ Póro awánéna simásimuwata íyáfasineta séta Máséndóniyaa-waasisa áse-aaisa kosimátíméndasafena Maníkó wésaantaisata Máséndóniyaafa'a kónaesa siyáumne.

Ríndíyaa Ísumpa'o tiyáin-aai.

¹¹ Miyá séta Tóróasi-naopa'a nompín-táómba ta'ótoreta íyáteta kówánanasa mindómpín-táónko arupíya'a kúwata Sámóteresi-marafa'a kowaéwándasa aafáyáara'a wémata Níápórisi-naopa'a marapá kúwateta

12 *minkákémbá Fírípái-naopa'a marapátá kuráumne. Mindá Máséndóniyaa-marafa'a óraa'-naopa'a Rómu-kamani-waasimo káráwiyon-daopa'a tuwímbai-no'waamba kówaeta*

13 *Yúndaa-waasi áamáán-aaimo isón-kanaa úwata imáyáa éta Yúndaa-waasi nonáwáífa'a túwaandu ésa inai wésesa owé séta naaópa'a tuwéta nonáwáífa'o kumówándasa aaresómbá túwaandu urópata kumbéta simátimewanasasa*

14 *isésa uwaná moórá-ininko Táýátáira-naopaken-ininkon-awi'a Ríndíyaa wení*

kísau óraan-tantaa'a ampantará'á tásuwena wétimena óntamba wémaena wemá Maníkón-imáyáa éna wenáwí'o mósá marón-ininko Fasi'aénkó imáyáa amúwana Póron-aaí kawe'-úmai isówana

15 *minínínkówará wení akúnkwará'á nombá maitinkówana minínínkó séna kentáfé sé'a Fasi'aénkón-aaisafena amankúnkúmba éna Ísumpa'a fasi'ámai mérain-ininkon-iye sé'a kesí naaúmpa'a taméranaawe óraaka súwata wení naaúmpata kuráumne.*

Póroe Sáírásiye ándáfa'o méraayan-aaí.

16 *Moórá-arasi kisaumo maún-arasigomba tuwímbai-waasi óntamba tuwésa méyánuraan-arasigomba sáwí-amutanko wenarumpimbá mérowana tuwímbai-waasifa'o ánaaembo paápé índa-aaí simátimuwasa óntambo amúmba wembó méyámbakaan-kwaasi timúwasa maé'ómbaniye. Moórá-kanaa inai wésupa'a kumówánanasa minárásígó suwánénasa*

17 *Póronte kenté sirááiwa'mae wéwena óraaka séna Maníkó wíyómpa'o méraiwaíni kisaumo máén-kwaasin-owe. Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawe'-ámpá'á métínkáín-aaimo simátiméwin-owe minárásígó séna*

18 *sáwífa-kanaa arááiwa'mae wénena miyá súwana Póron-arunko umbaí tówana méutausena wenarumpimbó méro-sawi-amutankontafena séna Ísu Káráisitini fasi'aémbó wéraintafe'a óraaka sune. Minárásí auwé kóuwo súwana minúwóiyáámbá auwéna kóuwasa*

19 *minárásímó méyánuraawi awánésa tirunkó sáwí'a úwasa sésa ímba óraa'-ontamba maénaumne sésa Póronte Sáírásinte tiyáánkwanda tafisímaesa marupá'á kawáá-wáásíyá'á tiyésa*

20 *Rómu-kamani-waasiya'a tésa sésa maandárai Yúndaa-waasiyai kentáásí naaópa'a sáwí-kísau wémaeye.*

21 *Kentáásí áamáamba taraisésarai fí'on-ampa'-amaamba wéseye. Maandáraimo séyan-amaamba ínta arááiwaenaumpo Rómu-waasiti áamáanta arááiwaenaumne suwasá*

22 *sáwífa'-waasi taúkúresa óraaka sésa érai'e suwasá kawáá-wáásí mindáraití unáánkwátóí tafétuwesa sésa kunánaantamba tínkamoro suwasá*

23 *áfááraumai tínkambaresa tafisímaesa ándáfa'a fáfúsúsuwesa ándáfa'o káráwiyon-kwaasigontafesa sésa ontará'á káráwimai mindárai kawe'-án-uwo suwaná*

24 *afufumpin-dáúmpá'á mófafususuwena tísamaiyai taaí imaiyéna faráátamai ándásamba kárá'umarowasarai méraaye.*

25 *Mésarai nó'waan-afufuntamba Póroe Sáírásiye inai wésesarai Maníkómpá'á imá wésuyasa ándáfa'o méron-kwaasi isówana*

26 *minúwóiyáámbá óraa'-marima tówana naamayáámba ko-rekááre uwágúwana seyaafá'-óntá tigúwana ándáfa'o méron-kwaasi tíyayaampimpaken-anda weyáárika'a awakúwasa*

27 ándá-naumpa'o káráwiyowi aúma waiguréna íyáfasinena awánómba ontá tigurówana íyáawanena séna ándá-waasi kóuraawe-imayaa éna óraa'-waasigon-aaroi inkaiséna wení paepáé'a mósá taúkéna wenáúfimba fa-gaifáíndasafena úwana

28 Póro awánéna óraaka séna ímba miyán-uwo. Kesáá seyaafátá úwoisa méraumne súwana

29 ándá-naumpa'o káráwiyowi wení waásisafena séna ómbá kúra-simero súwasa kúra'-amuwana minúwóíyáán-úmai ándá-naumpa'o iyúmba aiyayaankakemba tata'á úwana óraakorai óye séna Póronte Sáírásinte tísamaifimba kífaena

30 íyáfasinena tí'maena máápa'a kumbéna séna nóra onanawá sáwí'o úmimo méraundafinkemba Maníkó kawé'-ámpá'á mészinkainiyo súwasarai

31 mindárai sésarai Fasi'aénkó Ísu Maníkómpákémbo kunkáiwaintafe amankúnkúmba inaná ewé ení akúné sáwí'o úmimo mérempinkemba kawé'-ámpá'á métinkainiye simámesarai

32 minkwáásísómbá Fasi'aénkón-aai simátímúyasa isésa

33 mindó'wáán-afufuntamba ándá-naumpa'o káráwiyowi tí'maena tirósááumpa'-afima wénon-kwitiyuwena minkánáá wewé wení waásiye nombá maiyáawe.

34 Nombá maéna Póronte Sáírásinte tí'maena wení naaúmpa'a mátínkarena tómbá timúwasarai wénoyasa wewé wení akúné Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwaná tirunkó kawé'á uráíye.

35 Mérowasa aafáyáara'a Rómu-kawaa-waasi i-wáásí ti'márówasa ándá-naumpa'a wésa sésa mindárai faútínkénasarai kókaiyo suwaná

36 ándá-naumpa'o káráwiyowi Pórontafena séna Rómu-kawaa-waasi i-wáásí ti'marááwasa tésa sésa Póronte Sáírásinte faútinkao sefó faútínkáanakai tirunkó kawé'á ínakai kokaiyó súwana

37 Póro i-wáásísáféna séna ímba kawé'-áái sésa kempímbá ímba wérain-aai símai kunánaantamba sínkamesa ándáfa'a fafúsúsukaawe. Rómu-waasiti aúfái tokáuyan-kwaasi úyasa sínkamomba sáwí'a ésa minámáámbá taráíyaawe. Káfé'a aúpá'á faúsínkéyan-imayaa owakái ímba miyá óyauye-imayaa ékai Rómu-kawaa-waasi kempá'á tésa ontá tatisúwéwakai kóyauye Póro súwasa

38 i-wáásí isésa kouwerésa Póron-aai tasimátimesa Rómu-waasiti aúfái tokááyan-kwaasin-oye simátímúwasa isésa táátafesa ésa

39 ándá-naumpa'a komésa sésa kerái Rómu-waasiti aúfáima tokááyan-kwaasi óyata ímba ísareta úwoisa tínkankaunda mindá sáwíta éta tínkankaumne sésa tí'maesa máápa'a kumésa aáno úmai sésa kentáási naaópa'a tuwékai kokaiyó suwasarái

40 Póroe Sáírásiye ándáfa'a tuwésarai Rítiyaani naaúmpa'a kuyasá Ísun-aaimo ísówi túwaandu urówasarai miwítí imáyáa kawé'á uwátinkesarai tiyuwésarai kurááye.

17

Tésáróníkaa-naopa'o koméraayan-aai.

1 Póroe Sáírásiye wésarai Ámpíporisi-naopa'e Ápóróniyaa-naopa'e kóyáákesarai Tésáróníkaa-naopa'a kuyaná mindáópa'a Yúndaa-waasiti áamáán-damba wérowana

² Póro úntemba Yúndaa-waasi áamáán-aaimo sunkálá áamáán-daumpa'a iména Maníkón-aai aúfáifinken-aai simátimumba áamáán-aaimo isónkanaara'a kaumbo-íká simátimena

³ séna aúfáifinkemba séna Maníkómó iyáfasinankaraiwaimba áí'o índá-i'a uwánkaiyana puwéna iyáfasinainiye siyáimba minááígóní áwáuma afora'á simátimune. Mináái Ísuntafesa siyáawe Póro súwasa

⁴ iséna Yúndaa-waasi tuwímbai minááisáfésa timankúnkúmba ésa Póronte Sáírásinte tirááiwaesa Kíríki-waasi Maníkón-ímáyáá mósá márówiye sáwífa'-inimba túwí'o wéron-ininte miyáumai-sawífa'-waasi arááiwwakaawe.

⁵ Arááiwaúwasa Yúndaa-waasi tuwánésa tirunkó sáwí'a úwasa sésa mináái arááiwaéfo sésa sáwí-waasi kafóná-waasi táántowasa tamésa tiyánae-aai simátímúwasa Yésónini naambá taúkúmaresa Póronte Sáírásinte tata'óto'maeta seyaafá'-wáásí túranka'a aaifintá maitinkánae sésa tiyaafáí umbá

⁶ ímba méroyasa Yésóniye Ísun-aaimo isówi tuwímbai tafisímaesa mindáópaken-kawaa-waasiya'a mátinkesa óraaka sésa Póroe Sáírásiye sáwí-aai wémaresarai seyaafá'-máráfá'á wétesarai káfé'a maanká'wará'á kentáásí naaópa'a taméraayana

⁷ Yésóni wení naaúmpa'a mátínkaraiye. Rómu-aifa-kawaagoni áamámba taraisésa sésa kentáará'ó káráwiyaiwai Ísun-iye wésewe suwasá

⁸ seyaafá'-wáásiyé kámáni-kawaa-waasiye iséna tirunkó sáwí'a úwasa tiyái-ímáyáá uwasá

⁹ kawáá-wáásí Yésónimpin-kwimái tuwímbai-waasisafesa sésa óntamba simíyata faútínkáana'a ti'mátuwaaro suwasá óntamba tímúwasa faútínkówasarai kurááye.

Périya-naopa'o kuráan-aai.

¹⁰ Faútínkówasarai kuyasá mindó'wáámbá Ísun-aaimo isówi Póronte Sáírásinte tínkamofa sésa ti'márówasarai Périya-naopa'a wémesarai kuyambá Yúndaa-waasiti áamáán-daumpa'a imésarai Ísun-aai simátímúyasa

¹¹ minkwáásísómbá ímba Tésáróníkaa-waasiyaamba ésa kawé'-ímáyáá ésa Póron-aai kawé'-úmai iséna aasiyaasi-kánáá Maníkón-aai aúfáifimba toráumai iséna sésa Póro éraira wési karorá síyó sésa aasiyaasi-kánáá Maníkón-aai aúfáifimba toráumai awánomba

¹² Yúndaa-waasi sáwífa Ísun-aaisafesa érai'e sésa timankúnkúmba uwasá Kíríki-inimba túwí'o wéron-inimba sáwífa Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwasá Kíríki-waasi sáwífa Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwasá

¹³ Póro Périya-naopa'a Maníkón-aai simátímíyemo sun-áái Yúndaa-waasi Tésáróníkaafaken-kwaasi iséna Périya-naopa'a tésa miwí tirumbá torésa suwasá iséna Póromba aaisambá aéesa tufuwónae suwasá

¹⁴ minúwóiyáámbá Ísun-aaimo isówi Pórontafesa tufúwófo sésa uwí-nómpá'á kumuwo suwaná kumúwasarainifo Sáírásiye Tímótiye mindáópa'a méroyasa

¹⁵ Póromba áí'maesa kumémesa Áténisi-naopa'a múauwesa kunuwerésa miwítí naaópa'a iyésa Sáírásinte Tímótinte isimátimesa

sésa minúwóiyáán-úmai kúmókaiyo Póro siyé isimátímakaawe.

Póro Áténisi-naopa'o mérain-aai.

¹⁶ Póro Áténisi-naopa'a kuména Sáírásinte Tímótinte wétimu'marena awánomba mindáópaken-kwaasi sáwífa'a karo'-máníkámbá úmakesa miwán-áwí'a mósá wémarowana Póro tuwánéna arunkó umbái tówana

17 Yúndaa-waasiti áamáán-daumpa'a iména Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasi Maníkón-imáyáámó mósá márówiye isimátimena Maníkóní ásé-aai isimátimena aasiyaasi-kánáá mimbárúpá'ó méron-kwaasi Maníkón-aai simátíma'maena iyúwasa

18 Épíkúriyaan-aai isámaesa kuwáiyé Sítóikin-aai isámaesa kuwáiyé Pórompa'a tésa wesimán-kwesiman-esa tuwímbai sésa aaisé'o símae nín-kwaasi nóintafenawa síyó suwasá tuwímbai sésa fí'om-barafakembanikontafena siyé sumbá Póro Ísun-aai séna pukáimpinkemba iyáfasinkaiye simátímakaintafesa mináái suwasá

19 Póromba áí'maesa kawáá-wáásímó túwaandu ésamo tuwímbai-aaimo símaimo kawé'-un-áémpá'á áwí'a Áríópagasi-aempa'a Póromba áí'maesa máankesa sésa aú-aaimo simátimenda-aai simásímínata isáano.

20 Kesáá minááisá isáúnda minááígó fí'oran-ifo aneka'á minááígóní áwáuma simásímínata isáano sésa

21 Áténisi-naopaken-kwaasiye fí'om-barafaken-kwaasi mindáópa'o taméron-kwaasiye aasiyaasi-kánáá túwaandu ésa aú-aai aantemba wésewe. Mindásafesa minááígóní áwáuma simásímínata isáano siyáawe.

22 Suwaná Póro iyáfasinena Áríópagasifa'a túwaandu un-kwáásísáféna séna Áténisi-naopaken- kwaasi isáaro. Monotáfé'o fasi'ámaimo méraawi é'a tuwánaraumne.

23 Kentí naaópa'a wéne'a tuwánáúna'a tuwímbai-tantaa'a úmake'a miwán-áwí'o mósá wémaraamba tuwánaraumne. Óntan-taarera'a aúfái agaimaréna séna ímbo awánáúnda-manikontafe'a maanóntán-táaré úmakaumne agaimarénamo siyáimba úwa'a awánaraumne. Mimbáníkómbá ímbo awánaam-banikon-aai simátimune.

24 Wemá wíyóne marawé mimpímbó wérain-tantaa'e úmarena seyaafá-tántááká'á káráwiye ímbo waásimo úmakaan-daumpa'a méraiye.

25 Weyáá waásimo méraawini áwáugo éna táama tiména seyaafá'-wáásíyá'á káráwiye wempímbá ímbo aawaimó taiwái éna ímbo waási wembá áwa'nai owín-iyé.

26 Maníkó aifa'á moórá-waasi úmakowasa wempínkémbá fí'o-fi'on-kwaasi sáwífa'a paápé urésa seyaafá'-márafá'á wété uráawe. Maníkó wení imáyáafinkemba seyaafá'-máramá tuwín-timena seyaafá'-wáásítí kanaamá makáíye.

27 Kembá siyaafái úmai suwánáíwae séna Maníkó miyá uráíye. Wemá ímbo némpa'a méraifo ewaa'á méraimba póta awánánaumne.

28 Moóráwigo séna wemá méraisata póta kesáá méraumne siyáíye. Kempínkémbá moóráwigo agaimaréna séna érai'a wení iyámpóisa úne agaimaréna siyáíye.

29 Maníkóní iyámpóisa póta waásimo kentí imáyáafinkembo óntambo úmaken-tantaatafetaamo éta kesifowésá ímbo sénaumne.

30 Ááémo miwí mésamo sáwí'o umbá Maníkó miwísáféna ímbo sáwífa'-aai siyáífo káfé'a seyaafá'-márafákén-kwáásísáféna séna sáwí-amba tuwé'a kempá'á teró Maníkó wésiye.

31 Wení imáyáafinkemba seyaafá'-wáásí aafimbó maitinkáínda-kanaa tíníye. Aafimbó maisinkáínda-waasisa é'a iyáfasinankaraiye. Pukáimpinkemba iyáfasinankaraimba pósa érai'a wemá aafimbó maisinkáíníye sénááwe Póro siyáíye.

32 Pukáimpinkemba iyáfasinankaraiye súmba isésa tuwímbai karaánáá'a suwasá tuwímbai sésa moórá-kanaamo índa simásímínata isáano suwaná

33 Póro tiyuwéna kóúwasa

³⁴ tuwímbai arááiwa'maesa wésa wenáái isésa Ísun-aaisafesa timankúnkúmba umbá miwífínkémbá moóráwígon-awí'a Táyonisiyasi Áríópagasi kánísórugo úwana moórá-ininkon-awí'a Támárisi-iyai minkáé'náraise úmai tuwímbaifin-kwimái Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uráawe.

18

Póro Kórinti-naopa'o komérain-aai.

¹ Póro Áténisi-naopa'a simátimena tiyuwéna Kórinti-naopa'a komérowana

² moórá Yúndaa-waasigon-awí'a Ákwíra mérowana wembá anówa Póntási-marafa'a ména ma'ánkarowana ména óraa'a éna Ítáári-marafa'a Rómu-naopa'a koména awaainínkón-áwí'a Pírísiraae méroyana mimbárafá'ó káráwiyon-kawaagon-awí'a Kórondíyasi Yúndaa-waasi aaisambá tí'mai Rómufakemba tí'mátuwowasa kuwasarái Ákwíraae Pírísiraae Kórinti-naopa'a koméroyana Póro mindáraifa'a wéna

³ wení moórá-kisau-waasifa'a póna mindáraise koména ampanta-námbá ésa óntamba wémaesa

⁴ Yúndaa-waasi áamáan-aaimo ísón-kanaa túntemba Póro Yúndaa-waasiti áamáan-daumpa iména Yúndaa-waasiye Kíríki-waasiye Ísun-aaisafesa érai'e sésa wempá'a tíwae séna

Ísun-aai simátíma'maena iyáiyé.

⁵ Simátimunka'a Sáírasiye Tímótiye Máséndóniyaa-marafa'a tuwésarai Kórinti-naopa'a kúmúyana Póro aasiyaasi-kánáá kawé'-áái simátíma'mae wéiyena Yúndaa-waasisafena séna Maníkómó iyáfasinankaraiwaimba Yúndaa-waasisa amu'maráúndawisa wemá Ísun-iyé súwasa

⁶ wenáái taraisésa sáwí-aai simánkówana wení unáánkwátóiyakemba kankambá fapífi éna séna Maníkó sáwí'o iyampinkembo kawé'-ámpá'ó ímbo métinkainda kentí áwáugo ína'a sáwí'a ónááwe. Kemá ímba sáwí'a uwátinkaumpo keyáárika'a sáwí'o ontáfé tiyuwé'a fí'onkaa-waasifa'a kosimátíma'mae'a kónaumne Póro simátimena

⁷ tiyuwéna moórá-waasigoni naaúmpa'a komérowana mindáúmpákén-kwáásígón-áwí'a Tísíyasi-Yásitasi wemá fí'onkaa-waasigo éna Maníkón-ímáyáá mósá marówi úwana wení naambá Yúndaa-waasiti áamáan-dankoni ewaa'á wérowana Póro mindáúmpá'á koména kawé'-áái kosimátíma'maena iyúwana

⁸ moóráwígon-awí'a Kírísipasi Yúndaa-waasiti áamáan-danka'-oraa'-waasigo Fasi'aénkón-aaisafena amankúnkúmba úwasa wení akúnkwárá'á timankúnkúmba uwasá Kórinti-naopaken-kwaasi sáwífa'nanka Póron-aai isésa Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmba ésa nombá maiyáawe.

⁹⁻¹⁰ Nombá máúwana moórá-no'waamba Póro kaainkáámbá awánówana Fasi'aénkó séna ímba áá'a íno. Kemá esé'a méraumpo ímbo ifátúwénda kesáái úwoi simátíma'mae waaó. Mindáópakemba sáwífa'nanka kesáái isésa kesí waási-i'a iyamba

pósa ímba sáwí'a uwánkanaawe Fasi'aénkó súwana

¹¹ Póro mindáópa moórá-aatai úmai afa'móráe-wiyomba ména Maníkón-aai simátíma'maena iyáiyé.

¹² Simátimuwana ánaaemba Rómu-kamanigon-awí'a Káriyo Ákáyaa-marafa'o káráwiyonka'a Yúndaa-waasi Póromba ta'óto'maesa Káriyompa'a wésa

¹³ sésa maankwáásígó tuwímbai-aai simátimena Maníkómpá'ó iyíyan-amba moórá-ankwara'a wéaraatimiye. Minááígó kentáási áamámba wétaraisiye suwaná

¹⁴ Póro sénæ súwana Káriyo Yúndaa-waasisafena séna minkwáásígó kámáni-waasi-taaimo sáwí'o énamo sáwí-kisaumo máinkakaa kentáái káfé'a kawé'-úmai isáúsina.

¹⁵ Énifo kentááiye kentúwí'e kentí áamáán-aantentafe'a tasisai ontáfé'a ifátuwe'a keyáárika mináái másimai kawé'án-oro. Kemá ímba miyán-áái isánaumne séna

¹⁶ aaimó sí-náúmpákémbá ti'mátuwowasa

¹⁷ moóráwigo-awi'a Sósíténisi Yúndaa-waasiti áamáán-danka'-oraa'-waasigomba ta'ótokesa aaimó isón-dankoni ewaa'á tufúwana Káriyo mindásafena ímbo imáyáamo úmba ifátukaiye.

Póro Antíokufa'a aneká'ó kuráin-aai.

¹⁸ Póro Kórinti-naopa'a ayáátáaka'a Ísun-aaimo isówise'a ména tiyuwéna séna Pírísiraante Ákwíraante'a tí'maena Síriyaa-marafa'a kónæ séna Sénkíriyaa-naopa'a kumbéna Maníkóntáféna érai'-aai séna a'nóntáu seyaafá'á kárasuwena mindárai tí'maena nompín-táómba ta'ótoresá iyátesa wémesa

¹⁹ Éfésási-naopa'a mindómpín-táómpinkemba marapá'á kumésa Póro Pírísiraante Ákwíraante minká tiyuwéna Yúndaa-waasiti áamáán-daumpa'a iména aai wesimán-kwesiman-uwasa

²⁰ miwí sésa ayáátáaka'a keséta mérainone suwaná a'áo kanaán-ifo méwaro

²¹ séna Maníkómó ewé sénamo ši'maráina'o é'a kouweránaumne séna nompín-táómba ta'ótorena iyátena Éfésási-naopa'a tuwéna wéména

²² Sísááriyaa-naopa'a mindómpín-táómpinkemba marapá'á kunkéna Yérúsaremufa'a marapá'á iyéna Fasi'aénkóní waásisafena kawé'-áái simátimena Síriyaa-marafa'a Antíoku-naopa'a koména

²³ tuwímbai-no'waamba waitinkéna tiyuwéna Kárésíyaa-aempa'a Fírísíyaa-aempa'a naaó'-nao'a wénéna Ísun-aaimo isówisafena simátíma'maena iyúwasa fasi'ámai méraawe.

Moóráwigo-awi'a Ápórósin-aai.

²⁴ Moórá Yúndaa-waasigo-awi'a Ápórósi wemá Árékísándiriyaafaken-kwaasi Éfésási-naopa'a taméraiye. Wemá Maníkón-aai kawé'-úmai iséna aúfáifinken-aai kawé'-úmai simátíma'maena iyúwana

²⁵ moóráwigo Fasi'aénkóní aampa'ó kun-áái simámakowana aamoí éna óraaka simátimena Ísun-aai arupíse úmai simátíma'mae iyéna Yóni nombó maitinkón-aai aantemba iséna Ísuni waási nombó maitínkón-aai ímbo isómba

²⁶ Éfésási-naopa'a taména Yúndaa-waasiti áamáán-daumpa'a óraaka simátimuwasarai Pírísiraae Ákwíraae'a isésarai áí'maesarai kentí naaúmpa'a máankesarai Maníkóní aampa'ó kun-áái seyaafá'-áái kawé'-úmai simámakaaye.

²⁷ Simámuyana Ápórósi iséna séna Ákáyaa-marafa'a kónæ súwasa Éfésási-naopaken-kwaasi Ísun-aaimo isówi áwa'nai ónaumne sésa aúfái agai-áménasa Ísun-aaimo isááwi Ákáyaa-marafa'o méraawi mátímínasa kawé'á uwánkáaro suwaná mináúfái maimaéna wéména kúmba Maníkó úwoi áwa'nai úwana Ísuni aampa'ó kuwáí túwa'nai ena

²⁸ afora'á Yúndaa-waasise aai wesimán-kwesiman-ena Maníkón-aai aúfáifinken-aai simátimena séna Maníkómó iyáfasinankaraiwaimba wéamu'maraundawisa wemá Ísun-ye súmba wenááigo miwí tááigomba iyáákowana miyáumai Ísuni aampa'ó kuwái túwa'nai uráíye.

19

Póro Éfésási-naopa'o kuráin-aai.

¹ Ápórósi Kórinti-naopa'a mérowana Póro afufumpim-báráfá'á wéména Éfésási-naopa'o kúmba Ísuni aampa'ó kun-kwáásí mérowana

² Póro tuwánéna tísai ena séna Ísun-aaisafe'a timankúnkúmba uráan-kanáa éra Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentirumpimbá kumbéraiyo súwasa miwí sésa ímbaniye. Maníkóní Ufaen-ámútánkón-aaisa ínta ísaraumne suwaná

³ Póro séna nóran-aaiya wésesawa nombá maitínkaraao súwasa miwí sésa Yónimo simátímakain-aai simásimesasa nombá maisínkaraawe suwaná

⁴ Póro séna Yóni séna sáwí-imayaa tinaemba uwásuwe'a Maníkómpá'a teró súwasa miyá uwaná nombá maitinkéna séna moóráwigo kesínaaembo tındawin-aaisafe'a timankúnkúmba oro Yóni siyáíye. Miwántáféna Ísuwe siyáíye Póro súwasa

⁵ miwí isésa Fasi'aénkó Ísuntafesa ísámai nombá máúwana

⁶ Póro tine'á ayáámba ta'ótorowana Maníkóní Ufaen-ámútánkó miwífimbá óraa'a uwátinkowasa fí'o-fi'on-kwaasi-taaifinkemba sésa Maníkón-aai simátimesa

⁷ sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi miyá uráawe.

⁸ Miyá uwaná Póro miwísé'a ména kaumbo-wíyónká'á Yúndaa-waasiti ámaán-daumpa'a iyéna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai óraaka simátíma'maena iyúwasa

⁹ tuwímbai tirunté'a marésa minááísáfésa ímba érai'e sésa seyaafá'-wáásí túranka'a Fasi'aénkóní aantafésa símai sáwí'a uwaná Póro tiyuwéna Ísuni aampa'ó kun-kwáásí tí'maena moóráwigon-awi'a Tíránasi túwaandu un-dámbo úmakopa'a mótínkarena aasiyaasi-kánáá Fasi'aénkón-aai simátíma'mae iyéna

¹⁰ kae'-áátái maisuwówasa Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye Ésiyaa-marafa'o méron-kwaasi seyaafá'á Fasi'aénkón-aai ísaraawe.

Sífan-ááninton-taai.

¹¹ Fasi'aénkón-aai ísówana Maníkó Póromba fasi'aémbá amúwana ímbo awáron-kisau fí'on-kisau maúwasa

¹² tuwímbai-waasisomba ampantasámbá Póron-ane'á to'maésa miwítí waásimo tí'o úwai tine'á máto'marowasa asófowasa miwítí waási tirumpimbó sáwí-amutambo mérowi miyá máuwatinkowasa sáwí-amutamba kóuwasa

¹³ tuwímbai-Yúndaa-waasi wénesa waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitíyu'mae wénesa sáwí-amutantafeta óraaka séta Ísun-awika'o Póro sin-áwíká'á kórosa sune suwaná

¹⁴ moóráwigon-awi'a Sífa Yúndaa-amaan-kawaa-waasigon-áánintomba afakaeté mésa miyán-kísáú wémauwana

¹⁵ sáwí-amutanko simátimena séna kemá Ísune Pórone wétuwanaumpo kemá nááwiya'o súwana

16 sáwí-amutanko arumpimbó méron-kwaasigo tínkamuwana naaemá kumúwana unááankwátói tarátíyuwena mináfákáété-waasi iyáákena famétuwowasa unááankwátói-iyaimba máápa'a kumúwasa

17 Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasiye seyaafá'á Éfésási-naopaken-kwaasi mináái isésa táátafesa ésa Fasi'aénkó

Ísun-awi'a mósá makáawe.

18 Sáwífa'-waasi méronka'a Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo uwái tésa waási túranka'a paápé ésa sésa sáwí'a uráumne sésa

19 miwífínkémbá titambá ésa fintómó non-kwáási miwítí aúfái-wandaaí tamaiyésa titambá ésa fintómó non-áái wérontafesa tamaimái iyafímbá agaisuwésa mináúfái-wándááímó méyánuraamba sáwífa'-waasi tíyayaamba faikámai minóntámbá 50,000 kina tuwésa

20 miyá óraa-fasi'aembo umbá pósa Fasi'aénkón-aaí simátíma'maesa kuwaná wété éna iyáákaraiye.

Éfésásifa'a óraaka'-oraaka'o siyáan-aaí.

21 Miyá uwaná Póro séna Máséndóniyaa-marafa'e Ákáyaa-marafa'e wéne'a Fasi'aénkón-aaí simátíma'mae nónae'e séna minkákémbá Yérúsaremufa'a kuré'a Rómu-naopa'a kónaumne séna

22 Tímótinte Érásítasinte áwa'nai íyan-kwaasiyai ti'marówasarai Máséndóniyaa-marafa'a kuyaná Ésiyaa-marafa'a weyáá méraiye.

23 Mérowasa minkánáá Éfésási-naopaken-kwaasi Fasi'aénkóní aampa'ó kuwáísáfésa tirumbá sáwí'a uwátinkesa mindáópakemba óraaka'-oraaka'a suwaná

24 moóráwigon-awi'a Témítiriyasi minkwáásígó óntantamba úmakena miwítí karo'-máníkóní káril'-amaan-dane séna minkáró'-mání-ínínkón-áwí'a Átémísiye sésa wení kísau-waasisomba úmakowasa sáwífa'-waasi óntamba mátimesa minkáró'-máníkóní naambá méyánuwana

25 Témítiriyasi mimbórá-kísáú wémaun-kwaasi táántowasa tatúwaandu uwaná simátimena séna kesáá óraa'-ontamba minkísáúrákéntá wémaumne.

26 Énifo Póro séna waásimo úmáraámba karo'-mání'á wémaraawemo sin-áái Ésiyaa-marafa'a Éfésási-naopaken-kwaasiye fi'o-fi'on-daopaken-kwaasiye isésa érai'e wésewe. Kemá Póron-aaí é'a ísaraawe.

27 Póron-aaigo kentáási kisaumo sáwí'o indasafena wéiye. Ímba miyá aan-tembanifo Ésiyaa-marafaken-kwaasiye seyaafá'-márafákén-kwáásiyé kentáási maní'-ínínkón-áwí'a Átémísi mósá wémaraamba Póron-aaigo Átémisini ámaán-damba sáwísankaamba símai uwásukaimba póna wenáwíko kumíníye siyáíye.

28 Súwasa mináái isésa tirunkó sáwí'a úwasa aaisambá sésa óraaka'-oraaka'a sésa Éfésási-naopaken-kwaasi kentáási Átémísin-awi'a óraa'a wéiye sésa

29 aaemái suwasá mindáópa'a tésa óraaka'-oraaka'a sésa Póroe'o núyan-kwaasi Máséndóniyaafaken-kwaasiyai moóráwigon-awi'a Káyási úwana moóráwigon-awi'a Árísítakasi mindárai tafísímaesa túwaandu urópa'a mátínkówana

30 Póro seyaafá'-wáásímó túwaandu íyapa'a iyónae súwasa Ísuni aampa'ó kuwái ímba waaó sésa ta'ótórówasa

31 mimbárafákén-óráá'-wáásí tuwímbai Póroni waási pósa aaí tuwésa sáwífa'-waasimo túwaandu íyapa'a ímba iyuwó Pórontafesa siyáawe.

³² Suwasá túwaandu un-kwáásísómbá miwítí imáyáa aupiri ésa fí'o-fi'on-
aai sésa tuwímbai sésa nóran-aaisafetaawa tatúwaandu uráumno-imayaa
uwasá

³³ Yúndaa-waasi miwífínkémbá moóráwigon-awi'a Árékísandaamba
túranka'a máánkówasa tuwímbai óraaka sésa emá aai siyó suwaná miwí
táái taraisónae séna ayáámba mósá tuwówasa

³⁴ awánomba Yúndaa-waasi úntafesa mimbórá-áái ayáátáaka'a tafísímai
óraaka sésa Éfésási-
naopaken-kwaasi kentáásí Átémisin-awi'a óraa'a wéiye siyáawe.

³⁵ Óraaka suwaná mindáópaken-oraal-waasigo aúfáímo agaúwai tuwááwí
éna séna Éfésási-waasisono. Seyaafá'nánkátá awánáúnda Átémisini áamáan-
damba kawáánéta fí'onka'ma'mai-ontambo wíyómpakemba marapá'ó
kunkáin-ontamba kawáánúne.

³⁶ Mináái ímba kanaa'á taraisónááfo seyaafá aseré'a ímba sáwí'an-oro.

³⁷ Mindárai áamáan-daumpakemba ímba umémbá ésarai kentáásí maní'-
íníntáfésarai ímba símai sáwí'a uráaya'a úwoi tí'mae'a maanká'á tiyáawe.

³⁸ Témítiriyasiye wení kísau-waasiye aai simátinkanae sésamo ésa aaimó
simátinkai-kanaa úwoi wéraiye. Óraa'-waasi méraamba pósa aai símai
kawé'á uwátinkanaawe.

³⁹ Énifo kembiwímó fí'on-aaimo wéraina'o é'a seyaafá'-wáásímó
túwaandu ompímbá símai kawé'á uwásuwanaawe.

⁴⁰ Kesáámó aaifintáámó méraandasa káfé'o tíyáananasaamo Rómu-
kamani-waasi tésamo tásai ésasaamo nóin-aaiyakena tiyááomo síyata
kesáámó senda-ááisá ímba wéraiye.

⁴¹ Aúfáímo agaún-kwaasigo simátimena túwaandu urón-kwaasi
tí'mátuwowasa kóuraawe.

20

Póro Máséndóniyaa-marafa'e Kíríki-marafa'emo kuráin-aai.

¹ Miwí táái tai'ówana Póro Ísuni aampa'ó kun-kwáásí táántowasa tuwaná
miwítí imáyáa símai kawé'á uwátinkena séna Ísun-aai aantemba maimái
tirumpimbá máráaro séna énifo méwaro séna tiyuwéna Máséndóniyaa-
marafa'a wémena

² mifá'á naaó'-nao'a wénena Ísuni aampa'ó kun-kwáásísáféna áfááraumai
simátíma'maena núwasa tirunkó kawé'á úwana tiyuwéna Kíríki-marafa'a
wémena

³ koména kaumbo-wíyómbá maisuwéna nompín-táómpimba Síriyaa-
marafa'a kónae séna úwasa Yúndaa-waasi wembó tufuwónae sumbá iséna
ifátuwéna Máséndóniyaa-marafa'a marapá'á kónaumne súwasa

⁴ maaráumai-waasi moóráwigo Périya-naopakewi Pírasin-ááninkon-awi'a
Sópata úwana Tésáróníkaa-naopakendarai túwí'a Árísítakasiye Sékandasiye
uyaná Tépi-naopakewin-awi'a Káyási úwana Ésiyaa-marafakendarai túwí'a
Tíkíkaasiye Tárófímasiye uyaná Tímóti úwasa úmai Póroe'a wésa

⁵ aifa'á Tóroasi-naopa'a komésa kentáásimu'a makówata

⁶ Yúndaa-waasimo ímbo intóráin-tantaa'wara-peretimo agaún-kanaamo
tai'ónka'a Fírípái-naopakemba nompín-táómba ta'ótoreta iyáteta wémata
séfataase-no'waamba mindómpín-táómpimba kówaeta Tóroasi-naopa'a
marapá kúwateta aifa'ó komésamo kentáásimu'o makón-kwaasiseta kométa
moórá-sondaasa maiyáumne.

Yútíkásimba pukáimpinkembo iyáfasinankarain-aai.

⁷ Sondaará'á Ísuntafeta ísámai tómbá néta aráá-tombo naandasáféta túwaandu uráawananas Póro aafáyáa kónae séna simátíma'maena nó'waan-afufuntambo iyúmba

⁸ afófumayaataan-daumpa'a méta sáwífa'-omba kúra'maketa méraawananas

⁹ moórá-ifokon-awi'a Yútíkási naan-afaapimbá imérowana Póro Ísun-aai simátíma'mae wéiyuwana Yútíkásimba aúgáfaa'a úwana aún-kwéna meminkákémbá tanaa féna marapá'á kuntufamúwasa kunkésa awánomba puwúwasa uwaná

¹⁰ Póro kuména kunkífaena tapéna awánéna séna ímba imáyáan-oro. Pukéna aúnaraiye simátimena

¹¹ mindáúmpá'á iyéna Ísuntafena ísámai tómbá tafámbai timúwasa nowaná Póro simátíma'mae wéiyuwana siyarówana tiyuwéna kúwasa

¹² puwúwanamo iyáfasinankon-kwaasigomba áí'maesa wení naaúmpa'a máankesa tirunkó kawé'á uráíye.

Póro Máiritasi-naopa'o kuráin-aai.

¹³ Úwana Póro simásimenasa séna kembiwí nompín-táómpimba Ásosi-naopa'a wéwiya'a kemá marapá'á wéme'a Ásosi-naopakemba nompín-táómba ta'ótore'a iyáte'a konó súwata aifa'á kunkéta nompín-táómba ta'ótoreta iyáteta wémeta Ásosi-naopa'a kówánanasa

¹⁴ Póro marapá'á wéména Ásosi-naopa'a kuréna nompín-táómba ta'ótorowata kóai'maeta wémeta Mítíríni-naopa'a kówaeta

¹⁵ siyarówata wémeta Káyosi-marafa'a kóyáákaawananas fenówata kówaeta aafáyáarata wémeta Sémósi-marafa'a kóyáákaawananas fenówata kówaeta aafáyáara'a wémeta Máiritasi-naopa'a kówánanasa

¹⁶ tómbá fáká'mai Maníkóntáfésa ísámai kaundánae sésamo túwaandu un-kánáá ampáánká'á tíne úwana Póro séna minúwóiyáámbá Yérúsaremu-naopa'a kuré'a mintánómbá komandánae séna nompín-táómpimba Éfésási-naopa'a kóyáákanaumpo Ésiyaa-marafa'a ímba ayáátáaka'a ménaumne súwata Máiritasi-naopata kuráumne.

Póro Éfésásifaken-kwaasisafena méwaromo siyáin-aai.

¹⁷ Máiritasi-naopata kówánanasa Póro moóráwigomba ai'marówana Éfésási-naopa'a wéména Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi kosimátimena séna Póro wétaantaifo teró siyáíye súwasa

¹⁸ tuwaná simátimena séna kesáái ísáaro. Kesí aifa-kánáá Ésiyaa-marafa'a kesé'a komé'a kemó ówánda suwánaraawe.

¹⁹ Yúndaa-waasi sínkamiyanesa suwaná sirunkó umbaí tówa'a ímba imáyáa é'a Fasi'aénkóní kísau-waasigo úne sé'a wenaísamaifimba mé'a wení kísau maiyáumne.

²⁰ Ímba aúpá'á tuwé'a seyaafá'-áái úwoi simátíme'a kembó túwa'nai í-áái túwaandu umpíné kentí naaúmpa'e simátíma'mae'o iyáunda é'a ísaraawe.

²¹ Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye áfááraumai simátíme sé'a sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á té'a Fasi'aénkó Ísun-aaisafe'a timankúnkúmba oro simátíma'mae'a iyáumne.

²² Énifo Maníkóní Ufaen-ámútánkó Yérúsaremu'fa'a waaó simásímakaimba pó'a miyá ónaumne. Kesine'ó paápé índasafe'a ímbo isáunda úwoi kúne.

²³ Seyaafá'-náópa'o kúnda Maníkóní Ufaen-ámútánkó óraaka simásimena séna umbai-tántáá'á uwánkesa ándáfa'a máankanaawemo simásímimba mindá aantemba ísaraumne.

²⁴ Sínkamiya'o púwóndara'a ímba káráwiyaumpo Fasi'aénkó Ísumo símakain-kisau maimái tai'ásuwanaumne. Maníkó úwoi súwa'nai in-áái ásé-aaí simátíma'mae'o iyúnda-kisau maimái tai'ásuwanaumne.

²⁵ Minkísáúmó maiyáunda kembiwífimbá wéne'a Maníkó wení waásimo kawááanin-aaí simátímakaumpo ánaaembo é'a kembó ímbo suwánáiyamba ken-ísaraumne.

²⁶⁻²⁷ Ímbo inkaisówánda Maníkón-aaí seyaafá'-áái simátímakaunda pósa kembiwífinkémbó tuwímbaimo kesááimo ímbo isésamo Maníkómpá'ó ímbo tésamo ombá ímba kesí áwáugon-ifo kentí áwáugo ína'a miyá íyantafe'a mináái káfé'a óraaka simátimune.

²⁸ Maníkó ááninkomba ai'marówana kuména kumpuwéna wení naaesámbó méyánuwasukaimba Fasi'aénkóní waásin-ófo káráwiyoro. Maníkóní Ufaen-ámútánkó kembá iyáfasintinkaraifo kentúwawaa'wara Fasi'aénkóní waásiya'wara'a kawé'-úmai káráwiyoro. Sipisípiya'o káráwiyonten-úmai káráwiyoro.

²⁹ Áwáífiyaamo índa-iyamba téna sipisípi tafámaimo waráintemba kemá kónasa waási tésa tasáwí'a ónááwe.

³⁰ Moórá-kanaa tínsa kembiwífinkémbá tuwímbai iyáfasinesa Ísuni aampa'ó kon-kwáásítí imáyáa tafisénæ sésa karo'-áái síyasa tuwímbai érai'e sésa arááiwaenaawe.

³¹ Mindásafe'a káráwimai kawé'án-oro. Kaumbo-áátái kesé'a mére'a moórá-mora sirumbá uwátinke'a aafáyáara'e fenómpinka'e nó'waane aasiyaasí simátínkáfa'a iyáumne. Minááisáfé'a imáyáa úmai kawé'án-oro.

³² Kawé'á íyana Maníkó káráwitinkamae iyína'a méraaro. Wenááigo fasi'átinkainiye. Wení waásimo kawé'ó uwátínkáintemba kembiwíwará'á kawé'á uwátinkainiye.

³³ Óntantafe'e unááankwátóisafe'e fí'owiti moparáwintáfé'e ímba súraniyamba úne.

³⁴ Kísau wémæ'e minóntántámbá ímbo makáunda-tantaa'a méwémæ'e kembó súwa'nai on-kwáásítí tóné unááankwátóiyé maitimé'a úne. Miyámó ówánda é'a suwánaraawe.

³⁵ Fasi'aén-kísáúmó maéwánda suwánaraafo miyá é'a aamoisaén-kwáásí túwa'nai ónááwe. Fasi'aénkó Ísumo siyáin-aaí imáyáan-oro. Wemá séna wémaewi tirunkó kawé'á ímbánifo tímatuwaawi tirunkó kaweté'a wéiye Ísu siyáin-aaí Póro siyáiyé.

³⁶ Póro simásuwena kífaena minóráá'-wáásíyé Fasi'aénkómpá'á inai simásuwowasa

³⁷ seyaafá'-wáásí áfááran-ifi'a tésa Póromba tataparésa aaweyáá uwánkesa uwaná

³⁸ Póro séna ánaaembo é'a ímba suwánánááwe sún-aisafena tirunkó umbai tówasa nompín-táómpimba múaukaawe.

21

Póro Yérúsaremufa'o kuráin-aaí.

¹ Múauwowata minkwáásísáféta méwaro séta tiyuwéta nompín-táómpimba íyáteta arupíse úmaisá wéméta Kósi-naopa'a kóyááketa wéméta

kówaeta aafáyáara'a Rósi-naopa'a kóyááketa wémeta Pátaraa-naopa'a kuréta marapá'á kuméta

² awánááwándasa Fínisiyaa-marafa'o wínda-nompin-taomba wérowata mimpímbá íyáteta wémeta

³ Sáíparasi-marama siyáánaepa'a wérowata kóyááketa wémeta Síriyaa-marafa'o kówándasa Táyaa-naopa'a moparáwímbá mówétuwowata marapá'á kumówánasasa

⁴ Ísuni aampa'ó kuwái mérowata tuwánéta moóra-sondaa miwísé'a méraawanasasa sésa Maníkóni ámútanko simátímakain-aa Póromba simámesa sésa tufúwófo Yérúsaremufa'a ímba waaó simáma'mae iyúwata

⁵ miwísé'o méraawanda-kanaa tai'ówata mindáópa'a tuwéta kówánasasa minkwáásísómbá miwítí aare-iyámpóise'a sí'maesasa naaópa'a tuwésa uwí-nómpá'á kúmúwata kífaeta Maníkómpá'á inai simásuweta ówánasasa

⁶ kentáásáfésa éniyo koró suwatá miwísáféta éniyo méwataao simásuweta nompín-táómpimba íyátaawanasasa miwí kunuwerésa miwítí naaópa'a iyáawe.

⁷ Miwítí naaópa'a iyúwata nompín-táómpimba Táyaa-naopata tuwéta Tórémesi-naopata marapá'ó kondasáféta Ísun-aaimo ísówi tuwánéta siyáánta timéta moóra-no'waamba miwísé'a waéta

⁸ íyáfasineta marapá'á wémeta Sísááriyaa-naopa'o kówándasa ááéma aantá-waasi afakaeté-waasi Ísuni kisaumo tímakowifinkemba moóráwigon-awi'a Fírípini naaúmpata iméraawananasa wemá Ísun-aaimo simátimuwai mérowasa

⁹ éiyain-ayaamumba mésa ímba waaí maiyésa úwoi mésa Maníkón-aaí wésimatimesa tifowáe'a mérowata

¹⁰ tuwímbai-no'waamba mindáúmpátá waéwánanasa moóráwigo Maníkón-aaimo simátimuwain-awi'a Ákápáasi Yúndiyaa-marafakemba

¹¹ kuména Póroni á'wáánkau kumbaíyéna wení aiyayaanka'a kará'umai aiyowái'a úmai aráánamena séna Maníkóni Ufaen-ámútánkó séna maaná'wáánkáuígóni afowámó Yérúsaremufa'o iyínasamo ésa Yúndaa-waasi ta'óto'mai miyáumai kará'uwankeza áí'maesa fí'onkaa-waasi mátimenaawe Maníkóni Ufaen-ámútánkó siyáíye Ákápáasi kusúwata

¹² iséta kesétaamo méron-kwaasise'a Pórontafeta séta Yérúsaremufa'a ímba iyuwó óraaka séwánanasa

¹³ Póro séna nóintafera ifi'á téra kae'-ímáyáá uwásínkááwanawa kesirunkó umbai wétaiyo. Yérúsaremufa'o iyónasamo kembó ta'ótoraiyamba ímba sáá'a wéíye. Fasi'aénkó Ísun-aaí simátimudasafesamo sínkamonaesamo ésa úwoi sínkamonaawe Póro súwata

¹⁴ wenááisa ímba kanaasá taraisónaumne séta ifátuweta séta Fasi'aénkóni imáyáara'a miyá ónááwe siyáumne.

¹⁵ Miyá simásuweta tuwímbai-no'waamba miwíséta waéta kentáásí moparáwímbá to'mayaa úmaeta mindáópa'a tuwéta Yérúsaremufa'a iyówánasasa

¹⁶ Sísááriyaafaken-kwaasi Ísuni aampa'ó kuwái tuwímbai keséta Yérúsaremufa'a iyésa moóráwigon-awi'a Nésonini naaúmpata mósinkowana minkwáásígó Sáíparasi-marafaken-kwaasigo ayáátáaka'a Ísuni aampa'ó kúwai séna kesí naaúmpa'a méranaawe súwasa wení naaúmpata mósinkaraawe.

Póroe Yémisiye aaimó simátímakaayan-aaí.

¹⁷ Mósinkesasa kentí naaópa'a kúmúwata Yérúsaremufa'a méraawanasasa Ísun-aaimo ísówi aamoí umpínkémbá siyówata

¹⁸ iwaéwándasa aafáyáara'a Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi Yémisi túwaandu uwátinkowasa méropata Póro sí'mae kúwata koméraawananasa

¹⁹ Póro ayáamba tíma'mai aaweyáá éna séna Maníkó ámakain-kisaumo fí'onkaa-waasifimbo maiyáin-aai seyaafá'-áái simátimuwasa

²⁰ isésa Maníkón-áwí'a mósá marésa Fasi'aénkóntáfésa sésa kesí waásiyo. Sáwífa'-waasi Yúndaa-waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmba ésa Móseseni áamámba ímba tuwésa fasi'ámai isésamo méraamba é'a ísaraane.

²¹ Tuwímбай miwísáfésa sésa Póro fí'onkaa-waasiti naaó'-nao'a wénena Yúndaa-waasi mindáópaka'o méraan-kwaasi simátimena séna Móseseni áamámba ifátuwe'a kentí iyámpói túma ímba kárámai araénáemba uwátinke'a Yúndaa-waasiti aambá ímba arááíwáéro Póro wésiye sewasá isésa

²² emó tiyáanda-aai isésa aaisambá wésefo

²³ simáméndantenta uwo. Maanká'á éiyain-kwaasi mésa Maníkómpá'á érai'-aai simakaamba po

²⁴ ewará'á miyán-uwo. Yúndaa-waasiti áamámba ísámai kawé'ó í-tántáá'á e minéiyáin-kwáásítí póí'o méyanuwatiyuwe áamáan-kawaa-waasi timé miwísé'a a'nóntáu kárásuwenasa awánésa Yúndaa-waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmba owí sésa emá Móseseni áamámba isé méraanasa entáfésa karo'-áái simánkaraawe seró.

²⁵ Énifo fí'onkaa-waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uráawisafeta ááéma moórá'-aai séta agaimaréta séta karo'-máníkóntáfésa imáyáa ésa póí'o uwándaamba mimpói ímba naaró. Naaemá ímba naaró. Póímo tufú'newana wení naaemá ímba kumínda úwoimo wéraina'a mimpói ímba naaró. Aare-úméné waai-úméné ímba oró. Ááéma mináái agaimaréta tukáumne suwaná Póro iséna

²⁶ aafáyáara'a minkwáásí tí'maena Yúndaa-waasiti áamámba ísámai kawé'ó í-tántáá'á uwásuwena Póro óraa'-amaan-daumpa'a iyéna áamáan-kawaa-waasisafena séna afakaeté-no'waamba maisuwéta Yúndaa-waasiti áamámba ísámai kawé'ó í-tántáá'á úmai tai'ásuweta moórá'-mora-waasi póí'a úmaeta Maníkómpá'á máamenaumne simátímakaiye.

Óraa'-amaan-daumpa'a Pórombo ta'ótokaan-aai.

²⁷ Simátimena mérowana mináfákáété-no'waamba tai'ówana Póro óraa'-amaan-daumpa'o iméromba tuwímбай Yúndaa-waasi Ésiyaa-marafakewi iawánésa Pórontafesa sáwí-aai simánkesa tufuwíyan-imayaa ésa ta'ótokesa óraaka sésa

²⁸ Ísareri-waasi súwa'nai oro. Maankwáásígó naaó'-nao'a wénena Ísareri-waasisafena sáwí-aai simátinkena Móseseni áamámba símai sáwí'a uwánkena maanóráá'-ámáan-dámba símai sáwí'a wéiye. Káfé'a fí'onkaa-waasi tí'maena maanóráá'-ámáan-dáúmpá'á Yúndaa-waasi aantembo iyón-daumpa'a mótinkaisana póna maankáwé'-námba sáwí'a wéiye sumbá

²⁹ Éfésási-naopaken-kwaasigon-awí'a Tárófímasi Póroe'a Yérúsaremufa'a núwasa awánonka'a pósa imáyáa ésa Póro ái'maena óraa'-amaan-daumpa'a móankaraiye-imayaa karo'-ímáyáa ésa mindásafesa mináái siyáawe.

³⁰ Mináái óraaka simátimuwasa mindáópaken-kwaasi mimbóráfímba tawiyésa Póromba tata'óto'mai áamáan-daumpakemba tafisímaesa máá'arifa'a múra auwésa áamáan-dankoni ontá wimarésa

³¹ sáwífa'-waasi Póromba tufú'naafu'-uwaná moóráwigo Rómu-i-waasiti óraakomba isimámena séna Yérúsaremufa'a seyaafá'-wáásí wétiyaawe súwana

³² minúwóiyáán-úmai i-wáásíyé miwítí kawáá-wáásíyé tí'maena awaan-tanténa kuména waási túwaandu urómpimba tafákáaraa'a úmaena kumúwasa i-wáásíyé miwítí óraakone tuwánésa tufuwémómba úwoi mérowana

³³ óraako Póromba tata'ótorena i-wáásísáféna séna kae'-ándásámbá kárá'oro simásuwena tísai ena séna maankwáásí nááwa'iyo. We nóra uráiyó súwasa

³⁴ tuwímbai fí'o-fi'on-aaisafesa suwasá tuwímbai miyá suwasá uwaná óraako minááígóní áwáu ímba iséna

i-wáásísáféna séna miwámbá áí'mae'a i-wáásítí naaúmpa'a iyóro súwasa

³⁵ áí'maesa ontafín-karááká'ó iyúmba tufuwónaesa untáfésa i-wáásí tiyáánka'a farámbaesa iyúwasa

³⁶ tínaaemba tirááíwa'mae iyésa tufuwíyana puwíno símaesa óraaka'a iyáawe.

Póromo simátímakain-ai.

³⁷ I-wáásí Póromba áí'maesa miwítí naaúmpa'a iyónae suwaná Póro miwítí óraakomba simámena séna moórá-ai simámenae súwana óraako séna Kíríki-waasi-taaifinkemba wésempo

³⁸ emá ímba Ísípi-marafaken-kwaasi óne. Minkwáásígó Rómu-kamani-waasisafena aaisambá tiyéna sáwífa'-waasi 4,000 waasi símai tí'maena tiyáí-tántáá'á maimaésa máásai-marafa'o kuráamba ímba wemá óne súwana

³⁹ Póro séna Yúndaa-waasi úne. Kesinó kembá Sírísíyaa-marafa'a Táásási-naopa'a óraa'-naopa'a masínkaraiye simásuwena séna moórá-ai simátimenae súwana

⁴⁰ óraako séna énifo miyán-uwo súwana Póro ontará-karááká'á ména aseráiyantafena ayáámba mósá tuwéna séna kemó senda-áái isáaro súwasa aserówana Yúndaa-waasi-taaifinkemba

Ípúru-taaifinkemba simátímakaiye.

22

¹ Póro simátimena séna kesífárawaisai kesifoísáíyo maanááímó simásínkáámba anondáá sénaumpo isáaro séna

² Ípúru-taaifinkemba súwasa miwí tááifinken-ai pósa isésa asékésa wenáái kawé'-úmai ísówana Póro séna

³ kemá Yúndaa-waasi úne. Kesinó Sírísíyaa-marafa'a Táásási-naopa'a masinkówa'a óraa'a é'a Yérúsaremufa'a Kámérírimo úpa'a taméraawanana kentáá síwá'náti áamáamba fasi'ámai simásíma'maena iyáíye. Maanká'ó méraan-kwaasimo Maníkóntáfésamo fasi'ámai méraantemba Maníkón-ai fasi'ámai méta'otokaumne.

⁴ Ísuni aampa'ó kun-kwáásí sáwí'a uwátinke'a tafisímae'a ándáfa'a aare-waái mátínkaraumne.

⁵ Ááéma aifa'-amáán-káwáágówé áamáán-ora'-waasiye aúfái simésa Támásikasi-naopa'a Yúndaa-waasi maimaé mátimuwo suwa'á Ísuni aampa'ó kun-kwáásí kotí'mae'a Yérúsaremufa' ándáfa'a mátinkanae sé'a Támásikasi-naopa'a kuráumne. Ááémo mináúfáímó símakaan-kwaasi kotísai e'o é'a kentáfésa érai'a siyé seró.

⁶ Énifo aampa'á wéme'a Támásikasi-naopa'a ewaa'á kówánana wááwái wíyómpakemba sama aafáyáuraan-tantaa'a tuwówana kuména sугáýáagaya úwa'a

⁷ marapá'á tanaa fááwánana aaigó aantemba isááwánana sáántena séna Sóroo nóra séwa kembá sáwí'a ónó súwa'a

⁸ emá nááwa sénó séwánana kemá Násaretifakewi Ísu únama sáwí'a wéuwasinkaane súwasa

⁹ kesé'o méron-kwaasi sama awánésa simásimun-aaí ímba kawé'-úmai ísówá'a

¹⁰ áísai e'a sé'a Fasi'aénkóo kemá nóra ónqumno séwánana Fasi'aénkó séna íyáfasine Támásikasi-naopa'a winaná moóráwigo Maníkómó embó ámakain-kisau-aaí simámino súwana

¹¹ ságo sùgáyáagaya úwa'a ímba awánááwánasa kesé'o nún-kwaasi siyáán-to'maesa Támásikasi-naopa'a kuráawe.

¹² Kuwaná moóráwigo-awí'a Ánányasi Maníkón-aaísafena fasi'ámai ména kentáási áamámba ísówasa Yúndaa-waasi Támásikasi-naopakewi wenáwí'o mósá márówi

¹³ kempá'á téna ewaa'á taména séna Sóroo kesí waásiyo. Aneka'á kawé'-úmai aúrumba awánáínone súwa'a minúwóiyáámbá súramba awánamai kawé'á ówánana

¹⁴ séna kentáá síwá'nási Fasi'aénkó embó íyáfasinankaintafe wení imáyáa arááíwáínone. Wení kawé-kísáú-wáási awáné wenáái iséma ónda po wenáái arááíwáínone.

¹⁵ Awánáánda-tantaa'e isáándawe seyaafá'-wáási simátíma'mae nínone.

¹⁶ Ímba úwoimo máínda íyáfasine Fasi'aénkó Ísumba áántenana ení sáwí-imayaa maiyauwáína Ísuntafe ísámai nombá mauwó Ánányasi simásimuwa'a miyá uráumne.

¹⁷ Miyá é'a kouweré'a Yérúsaremufa tamé'a

óraa'-amaan-daumpa'a Maníkómpá'á inai wése'a kaainkáámbá awánááwánana

¹⁸ Fasi'aénkó simásimena séna Yérúsaremufa'o méraan-kwaasi kesáái simátímínasa ímba kawé'-úmai isánááfo minúwóiyáámbá íyáfasine maanká'á tuwaaó Fasi'aénkó súwa'a

¹⁹ Fasi'aénkóo áamáan-daumpimpa'a wéne'a enááisafesa timankúnkúmbo on-kwáási ta'óto'mai tínkambai tafisímae'a ándáfa'o mátíyukaunda é'a suwánaraawe.

²⁰ Sítífeni enááimo simátímakaiwaimba tufúnka'a kemá mé'a sirunkó kawé'á úwa'a tufún-kwaasiti paákákén-únánkwátóiya'a káráwiyaawanasa tufúwana pukáíye séwánana

²¹ Fasi'aénkó séna ai'maráana íyáfasine némpa'a fí'onkaa-waasi kesáái simátíma'mae núwo

Fasi'aénkó siyáíye Póro siyáíye.

²² Póro súwasa ánaaembo sún-aaísafesa aaisambá sésa óraaka'-oraaka'a sésa tufuwíyana puwíno. Miyán-kwáási ímba maambaráfá'á mérainiye

²³ óraaka'-oraaka'a sésa miwítí unáánkwátói faúkésa oférófé ésa ofái káúresa óipa'a tuwésa uwaná

²⁴ Rómu-oraako

i-wáásísáféna séna áí'mae'a kentí naaúmpa'a íyóro súwasa miyá uwaná séna Póromba áwiyonku'-newana Yúndaa-waasi-taaigoni áwáu sínata ísáano súwasa

²⁵ Póromba ándásamba kárá'uwankeza áwiyonku'-nánae sésa uwaná i-wáásítí kawáágó mérowana Póro wentáféna séna kemá Rómu-waasiti aúfái-wandaai tokáundawi úmpo ímbo síesai ombá aaifimbó maisinkésamo

súwiyonku'-nánae-imayaamo ombá áamáamba taraisésa uwófí'a ónááfo ímba úwoi súwiyonku'-nánááwe Póro súwana

²⁶ iséna wení óraakomba kosimámena séna minkwáásígó Rómu-waasiti aúfái-wandaai tokáiwaimban-ifo nóra ónaumno súwana

²⁷ óraako iséna Pórompa'a téna séna Rómu-waasiti aúfái-wandaai tokáano súwana ewé súwana

²⁸ óraako séna kemá óraa'-ontamba tuwé'a mináúfái-wándáái maimái tokáumne súwana Póro séna kesifo tokáimba pó'a kewará'á úwoi tokáumne súwasa

²⁹ áwiyonku'-nánaemo sun-kwáásí mináái iséna némpa'a kuwana óraakowara'a áatafena éna séna Rómu-waasiti aúfái-wandaai tokáiwaimbo kára'umankaunda sáwí'a úne séna áatafena uráíye.

Póromba áí'maena áamáán-ora'a-waasifa'o kuráin-ai.

³⁰ Áatafena éna aafáyáara'a óraako séna Yúndaa-waasi Pórombo simánkáán-aaigoni áwáu síya'a isánae séna óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáán-ora'a-waasisafena séna túwaandu oro séna i-wáásísáféna Póro ayáámpinken-anda faútúwáaro súwasa faútúwówana áí'maena túwaandu urónka'a máánkaraiye.

23

¹ Máankowana Póro áamáán-ora'a-waasi káá'a túfífaena séna kesí waásisono. Kemá ááéwara káfé'wara'a Maníkón-aúranka'a kawé'-úmai mé'a moórá-tantaa'a sirunkó ímba umbái wétaiye súwana

² aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Ánánáyasi wemá Póroni ewaa'ó mérowisafena séna ói'a turaráaro súwasa miyá uwaná

³ Póro wentáféna séna empímbá sáwí-imayaa wéraitimba póna Maníkó embá tufuwíniye. Emá méma imáyáa éma áamáamba arááiwa'mai aaifimbá ankáúmne sémpo minámáámbá taraisé ói'a turaráaro sénasa sói'o turaráámba áamáamba taraisóne Póro súwasa

⁴ wení ewaa'ó mérowi sésa Maníkóní aifa'-ámáán-káwáágómbá símai sáwí'a wéuwankaane suwaná

⁵ Póro séna aifa'-ámáán-káwáágó iyémó sewa'ó isékaa ímba mináái súsino. Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna kentí waásiya'o káráwiyewi ímba símai sáwí'a uwánkáaro agaimaréna siyáimba isa'á sáwí'a úne Póro siyáíye.

⁶ Póro simásuwena áamáán-ora'a-waasi tuwánéna imáyáa éna tuwímbai Sátúsi-amaamba sésa púwómpinkemba ímba iyáfasinanaawe-ai sen-kwáásí owasá tuwímbai áamáán-kawaa-waasi owé-imáyáa éna óraaka séna kesí waásisono. Kesifomá áamáán-kawaa-waasigo éna kembó masínkaraimba kemá áamáán-kawaa-waasi úne. Maníkó pukén-kwaasi iyáfasintinkainiyemo siyáunda-aaisafe'a káfé'a aaifimbá maisínkááwe Póro simátimuwasa

⁷ iséna áamáán-kawaa-waasi Sátúsi-amaambo sun-kwáásí keiyái aaisambá símai tuwínkaa'-uráawe.

⁸ Sátúsi-amaambo sun-kwáásí Maníkó pukén-kwaasimo iyáfasintinkainda-aaisafesa karo'-ááín-íye sésa Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi ímba méraawe sésa waási timambá ímba wéraiye suwasá áamáán-kawaa-waasi sésa Maníkó pukén-kwaasi iyáfasintinkainiye. Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi méraawe. Waási timambá wéraiye suwasá minááísáféna tuwínkaa'-ésa

⁹ aaisambá sésa áamáán-kawaa-waasifinkemba áamáambo sun-kwáásí iyáfasinesa óraaka sésa kesáámó awánáúndasa Póro ímba sáwí'a wéifo Maníkóní kísau-waasigowa wembá simámakai moóráwigo wíyómpakewiya wembá simámakaiyo. Ínta isáúmne suwasá

¹⁰ aaisambá óraaka'-oraaka'a siyáawe.

Aaisambá óraaka'a suwaná i-wáásítí óraako séna Póromba aaisambá aeésa tafisiyapa'a aiyayaamba tawiyófainifo i-wáásísáféna séna waásiti afufumpimbá komé'a koái'mae'a kentí naaúmpa'a iyóro súwasa miwítí naaúmpa'a móankaraawe.

¹¹ Móankowana mindó'wáámbá Fasi'aénkó Póroni ewaa'á kumbaéna séna fasi'ámai mé kentáfé Yérúsaremufa'a simátimakaantemba Rómu-naopa'a kosimátiminone Fasi'aénkó siyáaye.

Póromba tufuwíyan-aaimo siyáan-ai.

¹² Súwasa aafáyáara'a Yúndaa-waasi tuwímbai túwaandu ésa Póromba tufuwíyan-ai sésa tufútuweta tóné nonésá nánaumpo ímbo tufuwéta tóné nonésá ínta nánaumnemo óraaka'o

¹³ sun-kwáásí kae'-wáái-wáásí mésa sésa

¹⁴ óraa'-amaan-kisau-waasiye óraa'-waasiye kosimátimesa sésa túwaandu éta óraaka séta Póromba tufútuweta tóné nonésá nánaumpo ímbo tufuwéta tóné nonésá ínta nánaumne.

¹⁵ Miyáumai áamáan-ora'-waasiye Rómu-oraakontafe'a karo'á kosimáme sé'a Póromba ái'mae kempátá tinatá áisai úmai minááígóní áwáusa isánae sewé kosimáme'a seró. Mináái isésamo aampa'ó ái'maesamo tíyata tu-fuwónáisiye siyáawe.

¹⁶ Suwaná Póroni áamánaakon-ááninko tufuwíyan-aaimo sumbá iséna awaantanténa i-wáásítí naaúmpa'a iyéna Póromba mináái isimámuwana

¹⁷ iséna i-wáásítí kawáágómbá áántena séna miwámbá ái'mae óraakompa'a winaná moórá-ai kosimámimo súwana

¹⁸ ái'maena óraakompa'a wéna séna ándáfa'o imérain-kwaasigon-awi'a Póro sáántena séna minífó'á ái'mae óraakompa'a winaná moórá-ai simámimo sisa'á empá'á ái'mae túne súwana

¹⁹ óraako miwámbá ayáán-to'maena ímbo waásimo méron-aempa'a ánkarena áisai ena séna nóran-aaiya'iyó sina'á isáano súwana

²⁰ miwá simámena séna Yúndaa-ora'-waasiye áamáan-ora'-waasiye moórá-ai sésa aafáyáara'a empá'á iyéna karo'á iséna Póromba ái'mae kempátá kumínata áisai úmai minááígóní áwáusa isánae karo'á isenááwe.

²¹ Miwí táái ímba isaaó. Kae'-wáái-wáásí óraaka sésa Póromba tufútuweta tóné nonésá nánaumpo ímbo tufuwéta tóné nonésá ínta nánaumne sésa aúpá'á aampa'á káráwiyesa miwí tááisafe ewé sínono sésa káráwiyaaawe. Mindásafe miwí táái ímba isaaó. Minífókó óraakomba miyá isimámuwana

²² iséna séna simásimenda-ai ímba fí'on-kwaasi simátíme óraakomba simámakaumne ímba siyó séna ai'mákaiye.

Póromba ái'maesa óraakompa'o kunkáan-ai.

²³⁻²⁴ Minífókómbá ai'maréna i-wáásítí kawáágónkáí táántowasarai tuyaná séna káfé'-no'waamba Póromba ái'maekai Sísáariyaa-naopa'o kámáni-oraakompa'a múauwaakaiyo. Sáwífa'-i-waasi 200 i-waasi to'mayaa iyasa tuwímbai-waasi ósifinka'o nón-kwaasi 70 waasi to'mayaa iyasa sáwífa'a 200 waasi paepáé'o tokáan-kwaasi to'mayaa íya'a Pórombo ayáá'maenamo wínda-osi to'mayaa uwánke'a káfé'-no'waamba Póromba kawel'-úmai káráwimai ái'mae'a kámáni-oraakon-awi'a Fírikísimpa'a múauwaaro séna

²⁵ aúfái agaéna maará simámena séna

²⁶ kentáásí óraa'-waasi Fírikísiyo isaaó. Kemá Kóróndiyasi-Rísíyaasi kári'-aai simámenaumpo isaaó. Kawel'-úmaiya méraano.

27 Yúndaa-waasi minkwáásígón-áwí'a Póromba ta'ótokesa tufuwíyanesa owa'lá Rómu-waasiti aúfáímo tokáin-kwaasigo isa'á isé'a Yúndaa-waasi tiyáámpinkemba tafisímai kesí

i-wáásí tiyáámpimba tinkáúnasa áí'maesa migowé.

28 Minkwáásígómbó simánkén-aaí isánae sé'a áí'mae'a miwítí óraa'-waasifa'a kunkáumne.

29 Ímba sáwí'a uráifo miwítí áamáán-aaigomo intáfésa simánkaraawe. Kemó ándáfa'o auwé'o tufúwónanamo puwínda ímba moórá-tantaa'a uráíye.

30 Yúndaa-waasi tuwímbai tufuwíyan-aaí sewa'lá isé'a empá'á ai'maráanasa áí'maesa kumónááwe. Wembó simánkaraan-kwaasisafe'a simátíme sé'a wembó aaifimbó maénkáán-aaí enaúranka'a símai kawel'án-oro. Mináúfáímbá agaimaréna siyáíye.

31 Agaimaréna súwasa i-wáásí simátimuntemba miyá ésa mindó'wáámbá Póromba áí'maesa wémesa Ántípátirisi-naopa'a kunkwaésa

32 aafáyáara'a i-wáásí marapá'ó kun-kwáásí kunuwerésa miwítí naaópa'a iyúwasa ósifimbo nún-kwaasi Póromba áí'maesa

33 wémesa Sísááriyaa-naopa'a ósifinkemba marapá'á kumbaésa mináúfái óraakomba múamesa Póromba aúranka'a múankowana

34 mináúfái toráumai iséna Pórontafena séna emá náám-barafaken-kwaasiya'ono súwana Póro séna kemá Sírísiyaa-marafaken-kwaasi úne súwana iséna

35 éni'fo aaimó simánkaraan-kwaasi kumíya'a isánaumne séna wení waásisafena séna Érotimo uráin-daumpa máánkare'a kawel'-úmai káráwiyoro súwasa miyá uráawe.

24

Yúndaa-waasi Pórombo simánkaraan-aaí.

1 Káráwiyuwasá séfataase-no'waamba waésa aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Ánánáyasiye óraa'-waasiye Póromba aaimó simánkénesa Sísááriyaa-naopa'a Fíríkísimpa'o kúmúmba moóráwigo áamámba kawel'-úmaimo isón-kwaasigon-awí'a Tétárasí wesé'a Fíríkísimpa'a kumbésa

2 Póromba áántowana túwana Tétárasí aaí simánkena óraakomba símai arumbá faiyaréna séna kentáásí óraakoo kawel'-ímáyááwárá'-wáásí po kawel'-úmai káráwiyonata ayáátáaka'a aáno úmaisa méraumne. Ení imáyáafinkemba kawel'-úmai súwa'nai ónata maé'éúndasaaniye.

3 Kesáá naaó'-nao'o méraunda-waasisa aasiyaasi-kánáá entáféta aamoisá wéune.

4 Ímba ayáátáá'-aaí sénaumpo embá awesaraí ifáínifo ampáán-áái sénaumpo usúká'mai isaaó.

5 Maankwáásígó aoisaambá wimái seyaafá'-márafá'á wénena Yúndaa-waasi símai tirumbá faiyaráisasa Násaretifakewini aampa'á arááiwaesa owaná miyámó on-kwáásítí aifarááwí éna miyá wéíye.

6 Miyá éna fí'onkaa-waasi áí'maena óraa'-amaan-daumpa'a móankaraisana ména sáwí'o uráintafeta maankwáásísá ta'ótoketa kentáásí áamáán-óraa'-waasifa'a aaí simánkanae únansa

7 i-wáásítí óraakon-awí'a Rísíya kuména kusínkambaisa siyáámpinkemba Póromba kunáí'maena iména

8 simásimenasa séna empá'á másenááwe sisatá wégumune. Maankwáásígómbó áísai inanamó éna aaifimbó maénkaraunda-aaí wemá sína seyaafá'-áái isaaó Tétárasí súwasa

9 Yúndaa-waasi wembá áwa'nai esa minááímó simbá érai'-aai siyé siyáawe.

Póro Fírikísimbo mósísimamakain-aai.

10 Suwaná kámání-oraako aúwáámé'a éna Pórontafena e siyó súwana Póro séna emó káráwiyonda ayáátááka'a aatái maisu'maé iyáanda pó'a enaúranka'a anondáá ke aaimó sendasáféna sirunkó aamoí wéiye.

11 Maníkóntáfé'a imáyáa é'a wenáwí'o mósá maráúndasafe'a Yérúsaremufa imé'a siyáánkai úmai kae'-nó'wáámbá tai'áraifo tuwímbaimo tísai inasá érai'a siyé sénááwe.

12 Óraa'-amaan-daumpa'e káril'-amaan-daumpimpa'e máápa'e ímba aaisankáámbá sé'a ímba waási símai tiyái-ááímó siyáunda Yúndaa-waasi suwánaraawe.

13 Kembó simásínkáámba karo'á sefó minááígóní áwáu ímba wéraiye.

14 Afora'á ke simámenaumne. Ísuni aampa'á wéwe'a kentáá síwá'náti Maníkón-ímáyáa é'a áwí'a mósá maráúnasa Ísuni aantafésa maankwáásísómbá sésa karo'-ámbán-iye wésewe. Móseseni áamámba isé'a Maníkón-aaimo simátímakowi agaimakáan-aai isé'a érai'e sune.

15 Miwí sésa Maníkó seyaafá'nánká sáwí-waasiye kawé'-wáásíyé pukémpinkemba iyáfasintinkainiye sésamo amu'maráántemba kemá miyá wéune.

16 Mindásafe'a kesí imáyáafimba sáwí'an-ifo sé'a Maníkón-aúranka'e waási túranka'e kawé'-úmai méraumne.

17 Énifo fí'o-fi'om-barafa'a wéne'a tuwímbai-aatai maisuwé'a Yérúsaremufa'a kesí waási ímbo tómbó makáan-kwaasi óntamba timé'a Maníkóntáfé'a isámai póí'o ondasáfé'a iyáumne.

18 Minkísáú wémae'a Yúndaa-waasiti áamámba isámai kawé'ó í-tántáá'á uwásuwe'a Maníkóntáfé'a isámai póí'o ondasáfé'a óraa'-amaan-daumpa'a iméraawanasa kempá'á sáwífa'-waasi ímba taméresa aaimó símae kumbá Yúndaa-waasi suwánowasa

19 tuwímbai Yúndaa-waasi Ésiyaa-marafaken-kwaasi mésa suwánaraawe. Sáwí'o uráanasamo suwánaresa enaúranka'a simásínkáaro.

20 Ámáán-oraal'-waasifa'o méraawandara'o sáwí'o uráanasamo suwánaresaraa moórá-aai aantemba sewisinó. Moórá-aai aantembo senkákaa isáásino.

21 Ámáán-oraal'-waasifa'o méraawandara'a óraaka sé'a Maníkó pukén-kwaasimo iyáfasintinkainiyemo siyáunda-aaisafesa káfé'a aafimbá maisínkááwe séwánasa kemó siyáunda-aaisafesa simásínkááwe

Póro siyáiyé.

22 Súwana Fírikísi Ísuni aampa'ó kun-áái é'a ísarena séna i-wáásítí óraakon-awi'a Rísíya kumína'a maanáái isámai kawé'á ónái'fo koró simásuwena

23 Póromba káráwiyowintafena séna ándáfa'a kawé'-úmai káráwiye ímba aiyayaanka'o kárá'umarenda ímbo wemó makáinda-tantaa'a wení waásimo áwa'nai ónae síyamo e úwoi ewé sinasá áwa'nai oro

Fírikísi siyáiyé.

Póro Fírikísinte Túrusíraante'o simátímakain-aai.

24 Fírikísi simásuwena ména tuwímbai-kanaa maisuwéna awaainímbá Yúndaa-ininkon-awi'a Túrusíraamba áí'maena taména Póromba áántowana téna séna Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo un-ááígóní áwáu simátimuwasarai isóyana

²⁵ Póro kawel'-ááígóní áwáu séna miwí túra'lo káráwiyian-aai séna Maníkó waásimo méraawini áwáumo tísai índa-aai súwana Fírikísi áá'a úwana séna éniŋo waaó. Ánaaemba ímbo kisaumo wéraindara'a áántanaiye séna

²⁶ imáyáa éna Póro ándáfa'a méyán-onaná faúsinkainkwae séna óntamba simína'a faú'ankanae-imayaa éna mindásafena aasiyaasi-kánáá Póromba áántowana túwasarai aai símaesarai iyáaye.

²⁷ Aai símae iyúyana kae'-áátái maisuwéna moóráwigon-awi'a Pósiyasi-Fésítasi Fírikísin-anondaa kámáni-kisau iyámainda ampáámbá úwana Fírikísi Yúndaa-waasi tirunkó kawel'á ínkwaé séna Póromba ímba faú'ánkaraifo úwoi ándáfa'a méraiye.

25

Póro aifa-káwáágómpá'á kónaumnemo siyáin-aai.

¹ Póro ándáfa'a mérowana Fésítasi mináémpá'á Sísááriyaa-naopa'a taména kaumbo-nó'wáámbó tawaúmba minkákémbá Yérúsaremufa'a imérowasa

² Yúndaa-oraa'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye wempá'á tésa sésa Pórombo simánkaraundantenta anekata simánkanae sésa

³ súwa'nai esa Póromba kuai'márénana Yérúsaremufa'a iyíno. Minááímó sumbá tuwímbai aampa'á káráwiyesa tufiyan-imayaa ésa mináái suwana

⁴ Fésítasi séna Póro Sísááriyaa-naopa ándáfa'a méraiye. Kemá ampáánká'á kumónaumpo

⁵ kempínkémbá óraa'-waasi kesé'a kumésa Póro sáwí'lo uráinda-aai síya'a ísáano simásuwena Fésítasi

⁶ afakaumboé-no'waana'i siyáánkai-no'waana'iyó waéna Sísááriyaa-naopa'a kumbéna aafáyáara'a aaimó ísón-daumpa'a iména Póromba koái'mae teró súwasa koái'maesa tuwasá

⁷ Yúndaa-waasi Yérúsaremufakembo kúmúwai Póromba úkúresa mésa áuíyain-aai simánkówana

⁸ Póro miwí táái anondáá simátiména séna kemá ímba Yúndaa-waasiti áamáamba taráíye'a óraa'-amaan-damba ímba sáwí'a é'a Rómu-kamani-waasiti áamáamba ímba taráíyaumne Póro súwana

⁹ Fésítasi Yúndaa-waasi tirunkó kawel'á ínkwaé séna Póromba áísai éna séna Yérúsaremufara iyínara simánkaraan-aai ísámai kawel'á ónaumno súwana

¹⁰ Póro séna ímbaniye. Rómu-kamani-aifa-kawaagoni waási ómpo kesáái ísámai kawel'án-uwo. Yúndaa-waasiti áamáamba ímbo taráíyaunda é'a suwánaraane.

¹¹ Áamáambo taráíye'lo sáwí'lo úndarakaa tufuwónaemo sembá ímba a'áo súsino. Úwoi sínkamowisino. Simásínkáán-aai ímba érai'-aai pó'a ímba iyónaumpo Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a konaná kesáái ísámai kawel'á íníye Póro súwana

¹² Fésítasi iséna wení kawel'-ímáyááwára'-wáásiyé aai simásuwena Pórontafena séna Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a kónae sénda pó'a ai'maráana wínone Fésítasi siyáíye.

Póro Ágírípaante Pénáisinte'lo simátímakain-aai.

¹³ Fésítasi simásuwena mérowana ánaaemba moóráwigo Yúndaa-oraa'-waasigon-awi'a Ágírípa úwana ámanaankon-awi'a Pénáisiye'a mindárai Sísááriyaa-naopa'a kumésarai Fésítasi kámáni-kawaa-kisau maiyóntafesarai wempá'á kumésarai ayáamba amésarai

¹⁴ tuwímbai-no'waamba wáúyana Fésítasi Ágírípaamba Póron-aaí simáména séna Fíríkisi moóráwigomba ímbo faú'ánkáimba úwoi ándáfa'a ánkáísana méraiye.

¹⁵ Yérúsaremufa'o iméraawandara'a Yúndaa-waasiti óraa'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye kempá'á tésa wembó simánkaraan-aaí séna tufuwó suwa'á

¹⁶ simátíme sé'a Rómu-waasi ímba úwoisa tínkamonaumne. Aoisaankwára'-wáásímó éna wemá aaimó simánkéwise'a mérainata éfo simánkén-aaí anondáá siyómó senaná síníye. Rómu-waasiti áwáuma miyán-iyé. Simátímewanasa

¹⁷ kúmúwa'a ímba úwoi maéwánda aafáyáara'a aaimó sen-dáúmpá'á imé'a Póromba áántaawanasa áí'mae iyúwasa

¹⁸ wembó simánkaraan-kwaasi iyáfasinowa'a sáwí'o uráinda-aaí sénááwe-imayaa ówánasa

¹⁹ kentáái aantemba sésa moóráwígon-awí'a Ísu pukáiwaintafesa sésa Póro séna wemá iyáfasinena úwoi méraiye siyáin-aaísafesa aaisambá siyáawe.

²⁰ Kemá sé'a nóraumaiya minááígóní áwáu isánaumno sé'a Póromba áísai e'a sé'a Yérúsaremufara iyínara simánkaraan-aaí isámai kawé'á ónaumno séwánana

²¹ Póro séna ímbaniye. Ándáfa'a méraunasa káráwiyaamba pó'a Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a konaná kesáái isámai kawé'á íníye súwa'a káráwiyaan-kwaasisafe sé'a káráwimai kawé'á uréwana aambá paápé ína'a ai'maráanana wíníye siyáumne

²² Fésítasi súwana Ágírípa séna miwán-áái isánae súwana séna éniyo aafáyáa isaaó Fésítasi siyáíye.

²³ Úwasarai Ágírípaae Pénáisiye waiyóyamba aafáyáara'a iyáfasinesarai kawé'-únánkwátói úmaesarai i-wáásítí óraa'-waasiye mindáópaken-óraa'-waasiye aáno úmai iyúyasa seyaafá'nánká tuwánowasarai aaimó sínáúmpá'á iyúyana Fésítasi Póromba áántowasa áí'mae iyúwana

²⁴ Fésítasi séna óraako Ágírípaae'o méraan-kwaasiye isáaro. Yérúsaremu-naopakewiye maafákéwíyé Yúndaa-waasi aaimó maankwáásímó simánkaraamba awánaaro. Tufuwíyana puwínomo óraaka'o símae'o iyáamba

²⁵ saafá úmae'o iyúnda ímba sáwí'a uráifo ímba puwíníye. Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a kónaumne siyáintafe'a ai'maráanana wínda

²⁶ kemó aúfái agaimáímo áménda ímba wéraiye. Mindásafe maaméraan-kwaasifimba Ágírípaan-aúranka'a máankaunda po wemó sínda-aaí isé simásímína'a aúfái agaénaumne.

²⁷ Ándáfa'o mérain-kwaasi úwoimo ai'maré'o simánkaraan-aaimo ímbo aúfáifimbo agaimáímo áménda uwófi'a ónaumne Fésítasi siyáíye.

26

Póro anondáámo simátímakain-aaí.

¹ Súwana Ágírípa Pórontafena séna éniyo simánkaraan-aaí anondáá simátimiyo súwana Póro ayáamba mósá tuwéna simánkaron-aaigomba anondáámo síndasafena séna

² kentáási óraako Ágírípao Yúndaa-waasi simásínkaraan-aaí enaúranka'a anondáámo sendasáféna sirunkó aamoí wéiye.

³ Yúndaa-waasiti áwáuwará ámáánkwará'á kawé'-úmai isáándasafena sirunkó kawé'á intáféna ímba suwesarái iyé sé kesáái kawé'-úmai isáínone.

⁴ Kemá iyámpóiyakemba kesí Yúndaa-waasifimba mé'a Yérúsaremufa'á komé'a kemó ówándawini áwáu Yúndaa-waasi seyaafá'á suwánaraawe.

⁵ Ámáán-kawaa-waasiti aampa'á arupíse úmae kuráumne. Ámáán-kawaa-waasi Maníkón-ímáyáásá éta fasi'aén-ámpátá arááiwaeta minámpá'á arupíse úmae kuráumne. Yúndaa-waasi ayáátááka suwánaraamba pósa sésáínasamo ésa kentáfésa érai'a siyé sénááwe.

⁶ Naaófá'á Maníkó kentáá síwá'násafena érai'-aai simátímakomba paápé indasafe'a amu'makáumnemo siyáunda-aaisafesa aafimbá maisínkaraawe.

⁷ Kentáá síwá'ná sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba Yúndaa-waasi aafáyáara'e fénáímpinka'e nó'waane Maníkón-ímáyáá mósá marésa minéráí'-áái amu'maráántemba miyámó úndasafesa aafimbá maisínkaraawe.

⁸ Yúndaa-waasisono. Maníkó waási pukémpinkemba kanaa'ó iyáfasintinkainda-aaisafe'a nóra isará ímba

érai'e wéseo.

⁹ Ááéma kemá imáyáa é'a Ísu Násaretifakewini aampa'ó kuwái sáwí'o uwátínkáanda-imayaa uráumne.

¹⁰ Yérúsaremufa'á miyá ówánana óraa'-amaan-kisau-waasi si'marówa'á Maníkóní waási sáwífa'nanka tí'mai ándáfa'á tinkááwánasa tínkamiyasa púwóro sumbá kewará'á miyán-oro siyáumne.

¹¹ Aasiyaasi-kánáá ámáán-daumpimpa'á wéne'á Ísun-aai símai sáwí'á íwae sé'a tínkambae iyáumne. Sirunkó ika fówa'á némpa'-naopa'wara'á wéne'á tínkambae kuráumne.

¹² Óraako Ágírípaa mindásafesa óraa'-amaan-kisau-waasi aúfái agaimái simúwa'á Támásikasi-naopa'á maimaé'o kówánda

¹³ wááwái sáma aafáúgóní sáwara'o iyáákaro-sama tuwówana wíyómpakemba kuména kesinepakéné kesé'o kun-kwáásí tinepakéné sán-kówata

¹⁴ marapátá tanaa fááwánanasa aaigó aantemba súwa'á isááwánana simásiména Yúndaa-waasi-taafinkemba séna Sóroo nóra séwa kembá sáwí'á wéono. Póimo ándámo wímakaawanamo ayáámbo nararáintemba emá miyá wéone súwa'á

¹⁵ Fasi'aénkó nááwa'ono séwánana Fasi'aénkó séna kembá Ísumba sáwí'o wéuwasinkaandawi úne.

¹⁶ Íyáfasinaao. Kesí kísau maínkwae sé'a iyáfasinanke'á enaúranka'o paápé únda káfé'o suwánáandarakemba aráánáménda-aai simátíma'mae iyínone.

¹⁷ Ai'maráana Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasiye simátímínasa tuwímbai aaisambó aíya'á miwí tiyáámpinkemba aiyánaumne.

¹⁸ Simátímínasa kumeu'ó índa-ampa'á ifátuwesa sámó káínda-ampa'á teró. Waántáwankoni fasi'aémbá tuwésa Maníkóní fasi'aémbá tamáéro. Simátímínasa kesáaisafesa timankúnkúmba íya'á miwítí sáwí-imayaa maitiyuwé'á Maníkóndé-i'o uwátínkaraunda-waasifimba mótínkáano Ísu simásímakaiye.

¹⁹ Óraako Ágírípaa wíyómpakembo simásímakain-aai ímbo tuwáúnda úwoi miyá wéune.

20 Aifa'á Támásikasi-naopa simátime'a ánaaemba Yérúsaremufa simátime'a minkákémbá Yúndaa-waasiti marafá simátime'a fí'onkaa-waasiti marafá simátime sé'a

kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá té'a kawé-kísáú maíyasa tuwánésa sésa Maníkómpá'ó tiyáawin-owe síwae sé'a simátíma'mae'a kuráumne.

21 Mindásafe'a óraa'-amaan-daumpa méraawandara'a Yúndaa-waasi kembá ta'ótokesa sínkamona siyáambanifo

22 Maníkó súwa'nai úmaena káfél'wara'a íyísa'a maanká'á mé'a óraa'-waasiye úwoi-waasiye kesáái simátime'a Maníkón-aaimo simátímakowi agaimakáan-aai Móse agaimakáin-aai simátimunda-aai mimbórá-áái wésimatimune.

23 Maará siyáawe. Maníkómó iyáfasinankaiwaintafesa agaimarésa sésa áí'o índá-i'a iyana aifarááwí pukáimpinkemba iyáfasinankainda-aai agaimakáamba pósa Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye pukáimpinkembo iyáfasinkain-aai isésa sámó kain-ámpá'á wíwae sésa agaimarésamo siyáan-aai kemá wésimatimune Póro siyáaye.

24 Pórombo simánkaraan-aai anondáá simátimuwana Fésítasi óraaka séna Póroo uwóí'a wéone. Aúfáífkemba sáwífa'-imayaa uwáitái'-uráanana ení imáyáago embá uwóí'a wéiye Fésítasi súwana

25 Póro séna óraakoo ímba uwóí'a úmpo súnda-aai érai'-aai arupíse-aain-iye.

26 Súnda-tantaa'a ímba aúpá'á uráafo seyaafá'-wáási tááka'o siyáamba ewará'á mináái ísaraampo kemá ímbo inkaisúnda úwoi wésimamune.

27 Maníkón-aaimo simátímakowi-taaisafe érai'e wéseno. Érai'emo sembá é'a ísaraumne Póro súwana

28 Ágírípa séna kárl'-aaimo simásimenda-imayaa e Ísuni waási-i'a úne-imayaa ónó súwana

29 Póro séna ímba kárl'-aaisafe'a ímba ayáátáá'-aaisafe'a sune. Maníkómpá'á maará sune. Kemó úndantemba kesááimo Ísáán-kwaasiye ewé miyá íwae súmpo kembó kárá'uraan-andagoma ímba kempímbá wérainkwae sune Póro siyáaye.

30 Súwasa Ágírípaawe Fésítasiye Pénáisiye seyaafá'-wáásiyé iyáfasinesa

31 máápa'a kumbésa keáímbá sésa ímba sáwí'o uráintafesa ándáfa'a ankésa tufuwíyana puwíno siyáawe suwaná

32 Ágírípa Fésítasintafena séna Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a kónaumne ímbo siyáinkakaa faú'áúwáanana kóisina mináái siyáimba po ai'marénana Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a wíno Ágírípa siyáaye.

27

Póro Rómu-naopa'o kuráin-aai.

1 Súwana Fésítasi to'mayaa éna séna Ítáári-marafa Rómu-naopa'a nompín-táómpimba wíwae séna Póronkwara tuwímbai-anda-waasiwara'a moórá-waasigontafena káráwimae wínkwaé séna méankowana minkwáásígón-áwí'a Yúríyasi wemá Rómu-aifa'-waasigoni i-wáásítí kawáágómbá méankowana

2 moórá-nompín-taomba Ándámítíyamufakemba wérowana Ésiyaa-maragoni awáífáká'-náópa'a kónae súwata mindómpín-táómpimba iyáteta Máséndóniyaa-marafa'a Tésáróníkaa-naopaken-kwaasigon-awí'a Árísítakasi weséta iyáteta wémeta

³ aafáyáara'a Sáíndóni-naopa marapá'á kúwátaawanana Yúriyasi Póromba arumbá uwánkena séna úwoi ení waási kotuwánenasa ímbo tokénda-tantaa'a áméro súwana miyá úwata kouweréta

⁴ mindómpín-táómpimba íyáteta kówánanasa fiyúndá toréna nompín-táómba ta'óto'marowana ímba kúwata nonafufumpa'ó wérom-baragon-awí'a Sáíparasi-marama wéropa'a mináémpá'á fiyúndá ímba torówata mifátá wémeta

⁵ Sírísiyaa-marafa'a Pámpíriyaa-marafa'a kóyááketa Rísíyaa-marafa'a Máíraa-naopa'a marapá kúwátaawanana

⁶ moórá-nompín-taonko Árékísándiriyaafaken-taonko Ítáári-marafa'a kónae sún-taonko wérowana i-wáásítí kawáágó awánéna mindómpín-táómpinta mósinkaraiye.

⁷ Mósinkowata kówándasa kári-fiyunda toréna mindómpín-táonko ímba aintówata tuwímbai-no'waamba waéta miyá úmaeta Náíndási-nao'-ewaata kówándasa óraa-fiyunda toréna nompín-táómba aii'á tosétuwowata sínaaepakenta kouweréta nonafufumpa'-márágón-áwí'a Kíríti-marafa'a fiyúndá ímbo torópa'a wémeta ayáífá'-márágón-áwí'a Sárímoni-marafa'a kóyááketa

⁸ uwí-nónáwáífakafamba suwesaraisáféta úmaeta wémeta Rásíya-naokoni ewaa'á kawel'-wáúné supa'á

⁹ ayáátááka'a koméraawanana aifa'-amáán-káwáágó Yúndaa-waasiti óraa'-amaan-daumpa'a afufumpin-dáúmpá'ó iyún-kanaa tai'ówana minkánáa fiyúndá torón-kanaa uwí-nónkó tufántááfan-úwasa inkaisésa ímba nompín-táómpimbo nún-kanaa túwana Póro imáyáa éna simátimena séna

¹⁰ káfétaamo nompín-táómpimbo kondasá sáwí-tantaa'a kesinetá paapé íniye. Ímba moparáwín-aantembanifo nompín-táone waásiye áwiyoranaawe. Mináái kemá é'a ísaraunda póta aánota ménaumne Póro súwana

¹¹ i-wáásítí kawáágó Póron-aai ímba iséna nompín-táómba to'maé núwain-aaiye mintáónkoni afowán-áái aantemba iséna Póron-aisafena ímba érai'e-imayaamo úmba

¹² mintáómba wérompa'a fiyúndámo tóráín-kanaa ímba kawel'ó ún-aempa'a mésa sáwífa'-waasi sésa tuwéta Fíníkisi-naopata koméraananasa fiyúndámo toráínda-kanaa tai'áínata kónaumne sumbá Fíníkisi-naopa'a Kíríti-marafa'o wéron-daopa'a kawel'-nónkwaaumpa'a ímbo fiyúndámo torón-kwaumba wérowasa mináái siyáawe.

Óraa-fiyunda torówana uwí-nónkó tufántááfambo uráin-aai.

¹³ Suwaná tiyáánaepakemba kári-fiyunda torówasa awánésa sésa Fíníkisi-naopata kónae sésa nompímbó túwówanamo ta'ótokon-anda mósá tafisímai márówata Kíríti-maragoni uwí-nónáwáífata kówándasa

¹⁴ Kíríti-marafakemba óraa-fiyunda toréna

¹⁵ mindómpín-táómba ta'ótorowana ímba aintówana tuwíntámae nún-taamba tuwówana fiyúndágo weyáárika'a fafúsúmaena kúwana

¹⁶ nonafufumpa'á kári'-maragon-awí'a Kóna-mara wérowana ímba fiyúndá wétoropata kówándasa tínaaempa'o kará'umakesamo tafisímai iyún-taomba tafisímai

¹⁷ óraa-taompimba marésa óraa-taomba tawísífo sésa ándásamba kará'umai kawel'á úmárovana Rípíyaa-marafa'-aempa'a uwí-nómpímba

nonáámáái-oma'a wérowasa minómáká'á aikó tawífo sésa fiyúndágo
fafúsúmaenamo kún-ampanta awá'mai múra márówana wempa'á kúwana

¹⁸ aafáyáara'a mifiyúndá paaí wétorowasa moparáwimbá tuwímbai uwí-
nómpá'á tuwésa

¹⁹ aafáyáara'a mintáómpimbo kisaumo máún-kwaasi kisaumo máún-
tanta'a nompá'á túwówana

²⁰ óraa-fiyunda paaí wétorowata ayáátáaka'a aafáúwé o'é ímba awánéta
táonkomo wínda-amba ímba awánéta imáyáa éta kentáásí marasá ímbo
awánaandasa maafátá tai'ánaumne-imayaasa uráumne.

²¹ Imáyáa ówándasa ayáátáaka'a tómbá ímba wénowana Póro túranka'a
taména séna Kíríti-marafa'a téta séwánda ímba kesáái ísaraawe. Isékaa
sáwí'o

í-tántáá'ó moparáwimbó tuwáí ínta úsino.

²² Énifo tirumbá fasi'ámai méraaro. Nompín-táón-aantemba sáwí'a ínifo
waási ínta puwónaumne.

²³ Maníkón-imáyáámó mósá maráúnda káfé'-no'waamba wemá wení
kísau-waasigomba ai'maráísana wíyómpakemba kempá'á kuména

²⁴ séna Póroo fasi'ámai méraao. Emá Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a
winaná enáái isáíníye. Maníkó embá kawé'á uwánkáimba póna esé'o
wégon-kwaasi káráwiyinasa ímba puwónááwe siyáíye.

²⁵ Mindásafe'a fasi'ámai méraaro. Simásímíntemba Maníkó miyámó índa
é'a isáúmne.

²⁶ Fiyúndágo nompín-táomba fafúsúsuwainata nonafufumpa'á maragóní
awáífatá kónaumne

Póro siyáíye.

²⁷ Súwana uwí-nónkón-áwí'a Éndíriyaa-nompimba sísamaifakemba
éiyaimba kumbaimái-no'waamba fiyúndá toréna fafúsúmaena kúwasa
nó'waan-afufuntamba táómpinken-kisau-waasi sésa maragóní ewaatá kúne
sésa

²⁸ ándá-ayaiya'a umbaimó tón-tanta'a fári'wiyesa nompímbá tu'mái
tafisímai awánomba mindónkwááúmbá ayáátáaka'a 120-ya'a úwasa wéwesa
aneka'á mótu'mai awánomba kárika'a 90-ya'a úwasa

²⁹ maragóní awáífá'á óntambo wéraindara'a tanaa fáúnafo sésa táátafesa
ésa

éiyain-anda faútúwówana ánaaempakemba nompímbá kuména
ta'ótorowasa minúwóiyáámbá siyaráínata nóin-tantaara wéraiya awánánae
sésa

³⁰ nompín-táómpinken-kisau-waasi imáyáa ésa aúpá'á kónaumne-imayaa
ésa karo'á sésa aikakén-ándá faútuwanae sésa kári-taomba nompá'á múra
túwówana

³¹ Póro

i-wáásíyé miwítí kawáágóntáfénawe séna táómpinken-kisau-waasimo
ímbo óraa-taompimbo méresamo ésa seyaafá'á tai'ánaáwe Póro súwasa

³² i-wáásí

kári-taonkoni ándá kárasuwowana kóuraiye.

³³ Kóúwana siyarónka'a Póro séna sísamaifakemba éiyaimba kumbaimái-
no'waamba úwoi mé'a ímba tómbá náráafo káfé'a tómbá naaró.

³⁴ Kemá óraaka simátíme sé'a tómbá newaná túgo kawé'á ína'a mé'a ímba
tai'ánaáwe

³⁵ Póro simásuwena seyaafá'-wáásí túranka'a tómbá maiyéna
Maníkóntáféna súwi séna tómbá tafámbai nówasa

³⁶ awánowana tirunkó kawel'á úwata tómbá nááwándasa
³⁷ mindómpín-táómpimba sáwífa'-waasi 276 waasi méraawanda-waasisa
 tómbá nááwánanasa
³⁸ símú'a fówanasa mintáómba umbái tówasa mimpímbó wéron-tonkon-
 awi'a wíti nompímbá maisu'márówana fetóí uráíye.

Nonkó tufántááfan-éna mintáómba tawísísukain-aai.

³⁹ Úwasa siyarónka'a awánomba ímba awánom-barama wérowasa
 awánomba mifá'á nonkó iyówana kawel'-áámáái wérowasa awánésa sésa
 mefátá iyónanasa kawel'-áámááífa'á póna táónko úwoi iyíniye sésa
⁴⁰ táómba ta'ótóráín-anda kárásuwowana nompá'á kumúwasa
 fafúsúmaesa nún-taanka'o kárá'umaron-anda awátuwesa aipa'á ampantá
 fári'wimaresa fiyúndágo weyáárika'a fafusínata áámááífa'a kónae sésa
⁴¹ kuwaná nompímbá nonáámáái-oma'a wérowana mimpímbá
 mintáónkon-ai'a tawiyúwana nonkó ayámífa'a tufántááfan-émena
 tawísísukaiye.

⁴² Tawísísuwowasa i-wáásí sésa ándá-waasi nombá tufámbaesa kófainifo
 tínkamona suwaná

⁴³ i-wáásítí kawáágó Póromba áwa'nai ena séna ímba tínkamoro
 simásuwena séna nombó tufámbaimo kawel'ó iyawi nompímbá ásáfe'a
 tufámbae'a aápá'á koró.

⁴⁴ Tuwímbai ímba nombó tufámbaimo awánewi nompín-táónkoni taaimá
 maiyé'a minká ta'ótoke'a fafúsúmae aápá'á koró súwata miyá éta seyaafá'-
 wáásísá kawel'á úmaisa aápátá kógosa uráumne.

28

Mórita-marafata kógo uráunda-aai.

¹ Aápátá kawel'á úmaisa koméraawanasasa mindónáfúfúmpá'-márágón-
 áwí'a Mórita-marawe suwatá ísaraumne.

² Aa'á téna táwi'a wéuwasa mimbárafákén-kwáásí kawel'á uwásinkesasa
 iyamá agaisínkówata siyáánta wégaufowanana

³ Póro iyááí'a komaimaéna mimpímbá máagaimarowana koko'á úwana
 waaifainkó téna Póron-ayáámba taunkutúwasa

⁴ waási awánésa keáímbá sésa moórá-waasi tufúwísana púwísana
 nompín-táómpimbo timbá nonkómá ímba tufúkáimba póna káfé'a wen-
 ánóndáá maéna waaifainkó fáinana puwíníye keáímbá suwaná

⁵ Póron-ayáámba tufimpín-úwana minkwáífaínkó tará'maena iyafímbá
 ánkúfowana ímba Póromba áí'a úwasa

⁶ minkwáásí Pórontafesa imáyáa ésa intoráinana puwíníyo. Marapá'á
 kunténa puwíníyo-imayaa ésa ayáátáaka'a aúrampimba karákésa
 amu'matuwésa mérowana ímba ááéma puwúwasa imáyáa ésa sésa
 minkwáásí maníkón-íye siyáawe.

⁷ Suwaná mimbárafákén-óráá'-wáásígón-áwí'a Pápíriyasi wení maramá
 ewaa'á wérowi kawel'á uwásinkenasa másinkowata wení naaúmpata
 kaumbo-nó'wáámbá kowaéwánanasa

⁸ Pápíriyasi afowámbá áuíyankena ayánómbá naaewará'á wéuwana
 mérowana Póro wempá'á wéna awánéna Maníkómpá'á inai séna
 ayáántamba anel'á ta'ótorowana mináí'á tai'águwasa

⁹ awánésa tí'o

ún-kwaasi tí'maesa Pórompa'a tuwaná miyáumai asófatinaka'a kúwasa

10 aamoí ésa tuwímbai-tantaa'a símúwata méraawanasasa nompín-táómpimba kónae séwánda-kanaasa ímbo makáawanda-tantaa'a símúwata kuráumne.

Rómu-naopa'o kuráunda-aai.

11 Árékísándiriyaafakemba moórá-nompin-taonkon-awi'a keáfaráwái-káro'-mánikó éna fiyúndámo torái-kánaá mimbáragóní nonkwaaúmpimbá wérowata kaumbo-wiyómbá maisuwéta mindómpín-táómpimba iyáteta wémeta

12 Sísari-marafa'a Sáirákusi-naopa'a wéta marapátá kuméta kaumbo-nó'wáámbá waéta

13 nompín-táómpimba iyáteta wéta Rísíyamu-naopa'a kówaeta aafáyáara'a sínnaempakenta fiyúndá toréna fáfúsúmaenasa kúwata kae'-nó'wáámbá kówaeta Ítáári-marafa'a Piútíyorai-naopa'a marapá'á kumówánasasa

14 Ísun-aaimo ísówi mérowata kotuwánááwánasasa simásimesasa sésa moórá-sondaa keséta méranaawe suwatá miyáumaísa moórá-sondaa miwíséta maéta Rómu-naopata marapátá kówándasa

15 Rómu-naopakemba Ísun-aaimo ísówi kówánda-aaisa isésa aampakémbá kotiyánae sésa Ápiyasi-naopa'a maaketi-márúpá'á seyaafá'-wáásí wááumo wái-námbá kaumbo wéropa'a tuwaná Póro tuwánéna Maníkómpá'á aamoí úwana arunkó kawel'á uráíye.

Póro Rómu-naopa'o mérain-aai.

16 Póron-arunko kawel'á úwata Rómu-naopa'a kówánanasa mindáópakenkamani-waasigo Pórontafena séna ímba ándá-naumpa'o máínda úwoinaumpa'a ménana i-wáásígó enká'á káráwiyiniye súwana

17 kaumbo-nó'wáámbá maisuwéna Póro mindáópakemba Yúndaa-waasiti óraa'-waasi táántowasa wení naaúmpa'a tuwaná simátimena séna kesí waásisono. Yúndaa-waasi ímba símai sáwí'a uráumpo kentáá síwá'náti áamámba ímba taráíyaundanifo Yérúsaremu-naopa'a kembá ta'óto'mai Rómu-kamani-i-waasi tíméwasa ándáfa'a sínkaraawe.

18 Sínkaresa sínkamiyanesa kesí áwáumo saafá ombá ímba isasá faú'ankanae sewasá

19 Yúndaa-waasi mináái taráísúwa'a kesí áwáuma ímba sáwí'a uróntafe sé'a Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a konaná kesáái isáíniye. Kesí Yúndaa-waasi aái simátinkanae ímbo súnda kesáái isáínkwae sé'a Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a tiyáumne.

20 Yúndaa-waasisa Maníkómó íyáfasinankaraiwaimbo amu'makáundawin-aai séwánasa ta'ótokesa siyáánka'a kárá'uraamba pó'a táántamai tuwáné'a simátimenae Póro súwasa

21 isésa miwí sésa Yúndiyaafakemba Yúndaa-waasi ímba entáfésa aúfái agaimái túwááwana tiyáíye. Ímba tuwímbai aái másimasimesasa entáfésa sáwí-aai ímba wésimankaawe siyáawe.

22 Seyaafá'-aémpá'á Ísuni aampa'ó kontáfésa sáwí'o uwátínkáámba wéisaumpo mináái simásímínata isáano siyáawe.

23 Simásuwesa moórá-kanaa Póro simátiminda-kanaa marésa komésa minkánaa túwasa sáwífa'-waasi Póromo méropa'a tuwaná aafáyáarakemba ómbakena Maníkó wení waásimo kawáámó in-áái simátíma'maena nó'waamba taí'aráiye. Naaófá'á Mósesemo agaimakáin-aafinkene Maníkón-aaimo simátímakowi agaimakáan-aafinkene Ísun-aaimo

simátíma'maena tirumbá toréna iyéna Ísun-aaisafesa timankúnkúmba íwae séna simátimuwasa

²⁴ isésa tuwímbai sésa érai'-aaiye suwasá tuwímbai sésa karo'-ááíyé suwasá

²⁵ miyáumai aaisankáámbá sésa tuwínkaa'-uwaná Póro séna naaófá'á Maníkóní Ufaen-ámútánkó moóráwigomba Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáyaamba simámuwana kentíwá'násomba simátímakomba mináái érai'-aain-iyé.

²⁶ Áísáya agaimaréna séna Maníkó séna minkwáásísáfé kosimátíme sé ísáámbanifo ímba ísámai kawé'á wéowe. Awánaambanifo ímba awánamai kawé'á wéowe.

²⁷ Miwítí imáyáago umbai taisaná tááko aaimó isáísáféna tuwesaraí isaná túranko awánaisafena túgáfaa'a wéifo ímbo miyámó ésamo ésa táá'o isésamo túrambo awánésamo kesááimo isésamo miwítí sáwí-imayaamo tuwésamo kempá'ó tenkaka sáwí-imayaa maitiyuwé'a kawé'á uwátinkausino Maníkó siyáíye

Áísáya agaimaréna siyáíye. Póro simásuwena

²⁸ séna kemá miyá owa'á pó'a simátíme sé'a Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métínkáín-aai fí'onkaa-waasi kosimátímakaundasa Maníkón-aai wéisaawe

²⁹ Póro mináái simásuwowasa Yúndaa-waasi wesimán-kwesiman-esa aaisambá símaesa kóuraawe.

³⁰ kóuwana Póro mindáópa'a ména kae'-áátái maisuwéna wení óntamba naanka'á wétuwena méromba sáwífa'-waasi wempá'á tuwaná aamoí éna

³¹ Maníkó wení waásimo kawáámó in-áái Fasi'aénkó Ísu Káráísitin-aai simátíma'maena iyáíye. Kámáni-waasi minááísáféna ímba aambá faiyúwana óraaka simátíma'maena iyáíye.

Kemá Rúku súnda-aai tai'áíye.

Rómu

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afakaeté-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna Kórinti-naopa'a ména maanáái agaimái Rómu-naopa'o méron-kwaasi agaimái moórá-ininkon-awi'a Fípimba amúwana mátímakaiye. Rómu-naopa'a kámáni-waasiti aifa'-náópa'a Ítáári-marafa'a wéron-daopa'an-iyé. Póro Rómu-naopa'a wínena póna Ísuni aampa'ó kun-kwáásífimbá kísau málnena póna miwí túwa'nai e'a to'mayaa uwátinkanae séna maarán-áái agaimái Fípimba amúwana mátímakaiye. Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye seyaafá'nánká sáwí'o úmaesamo

nú-fasi'aenko ta'ótokowana Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo owí aantafena arupíse úmai méraawe Maníkó siyáiyé. Sáwí'o úmaesamo nú-fasi'aenko ta'ótokaimpinkemba Maníkóni ámutankoma faútínkáísasa Ísuwe'a kááísamai aúí'a úmai méraawe. Maníkóni ámáánkoni kísau-aaiwara'a agaimái amúwana mátímakaiye.

1 Kemá Póro Ísu Káráisitini kísau-waasigo é'a maanáái agai-timúmpo ísáaro. Maníkó kembá aantá-waasi sí'marena séna kesí ásé-aaí kosimátíma'mae núwo séna sí'mákaiye.

2 Naaófá'á Maníkó wenáái simátímakowisafena minásé-áái símai fasi'ámakain-aaí súwasa aúfái-wandaaifimba agaimakáawe.

3 Minásé-áái Maníkón-ááninko kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitintafesa símai agaimakáawe. Wemá waásimo kunúkaimba óraakon-awi'a Téfitin-aísaafitantambo uráiwain-iyé.

4 Wení ámutanko Maníkómpákémbá póna Maníkó wembá pukáimpinkemba iyáfasinankaraintafeta minóráá-fási'áémbá awánéta séta Maníkón-ááninkon-iyé sune.

5 Fí'o-fí'om-barafaken-kwaasi wenááisafesa timankúnkúmbo ésa taawiyafiyantafena Maníkó Káráisitimba imáyáa amúwana kentáféna séna kesáái kosimátíma'mae núwo séna kawé-kísáú símakaiye.

6 Ísu Káráisitini waási-i'a iyantafena Maníkó táántena kembiwí Rómu-naopa'o méraawiwara'a táántaraiye.

7 Minááísáfé'a imáyáa é'a maanáúfái agaimaráúmpo ísáaro. Kembiwí Rómu-naopa'o méraawi Maníkó wenarumbá tiména wení waási-i'a iyantafena táántaraiwai ísáaro. Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye úwoi túwa'nai esarai farumó uwátinkaayantafe'a inái sune.

Rómu-naopa'a kónaemo siyáin-aaí.

8 Kembiwí Ísu Káráisitimpa'a timankúnkúmbo on-ááígó seyaafá'-áémpá'-wáásífá'á wété isasá ísáawa'a Ísu Káráisitini kísausafe'a imáyáa é'a Maníkómpá'á súwi sune.

9 Maníkóni kísau fasi'ámai maé'a ááninkoni ásé-aaí simátíma'e kembiwísáfé'a inái símae'o iyúnda Maníkó wéisaiye.

10 Kempá'ó ímbo kúndasafe'a sé'a Maníkómpá'á áísai úmae iyé'a arááímo táínamo e aambá wisínkéna'a Rómu-naopaken-kwaasise'a koméraano sune.

11 Maníkóni ámutanko súwa'nai isa'á kotúwa'nai ona'á wenááisafé'a fasi'ámai imáyáa iyantafe'a kempá'á kónae sé'a úne.

12 Miyámó ina'o é'a kembiwí túwa'nai ona'á kembá súwa'nai ónááwe. Ísu Káráisitintafe'a imáyáa é'a túwa'nai ona'á kembá miyá ónááwe.

13 Kesí waásisono. Kempá'ó ímbo kúndasafe'a sáwí-imayaa ofáínifo maanáái ísáaro. Sáwífa-kanaa kónae sé'o únda moórá-tantaako

ta'ótóráísa'a méraumne. Fí'onkaa-waasifimbo Maníkóní aambó arááíwáéntemba kembiwí fí'onkaa-waasi owa'á miyá ónae sé'a úne.

¹⁴ Maníkó súwa'nai uráintafe'a sáwífa'-waasi óraa'-naopa'e kári'-naopa'e seyaafá'-ááímó ísaraawiye ímbo ísaraawiye túwa'nai onó.

¹⁵ Miyámó únda Rómu-naopa'o méraan-kwaasi áse'-aai kosimátimenae sé'a úne.

Ásé-aaigoni fasi'aén-áái.

¹⁶ Ásé-aaisafe'o ímbo sigaesáfé'o únda maarán-ááín-iyé. Ásé-aaisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó wení fasi'aéntámbá miwítí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba wéfautinkaiye. Aifa'á Yúndaa-waasi ísaraawasa ánaaemba fí'onkaa-waasi wéisaawe.

¹⁷ Ísu Káráísitin-aaisafetaamo érai'emo séta simankúnkúmbo úndasafenasa mindásafena aantemba Maníkó séna arupíse úmai méraawe sisatá wenaúranka'a arupíse úmaisá méraumne. Ásé-aifinkemba miyán-ááísá ísaraumne. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Maníkón-aaisafesa érai'emo sésamo timankúnkúmbo owísáféna Maníkó
séna
arupíse úmai méraawe simbá pósa
aúí'a úmai méranaawe
agaimaréna siyáíye.

Maníkómbá tínaaembo uwámakaan-aai.

¹⁸ Maníkó maanáái aráásímakaiye. Marapákén-kwáási sáwí-imayaa ésa sáwí'a ésa miyámó ombá Maníkóní érai'-aaigoni aambá fáí'makaamba póna Maníkó áyámba éna wíyómpakemba sáwí-meyamba timíníye.

¹⁹ Maníkóní áwáuma ímba aúpá'á wéraifo afora'á aráátímakaimba marapákén-kwáási awánésa ímba imáyáa uráamba póna sáwí-meyamba timíníye.

²⁰ Maníkó maramó úmaron-kanaarakemba kífé'wara'a Maníkóní áwáuma awánésa wení fasi'aémbó waé'wae'o i-fási'aémbá kawé'-úmai awánésa Maníkón-ane'á túrantamba ímba wéawanaafo wení áwáuma é'a wéisaawe. Maníkó úmakain-tantaa'a awánésa pósa wemó mérain-aai kanaa'á wéisaawe. Mindásafesa sáwí'o ombá miwítí áwáugo isasá sáwí'a wéowe.

²¹ Maníkó mérain-aai ísaraambanifo ifátuwesa wenáwí'o mósá marésamo érai'a méraiyemo seraámba ímba mósá marésa súwi ímba sésa ifátuwesa kaentaén-ímáyáá ésa kumeu'ó in-áémpá'-ímáyáá ésa

²² karo'á sésa kawé'-ímáyááwára'-wáásísá úne sembánifo sáwí-imayaawara'-waasi ésa

²³ Maníkó maé'mae'o iwáín-ímáyáá ímba mósá marésa waási áúwawaakaamba numamá wai-waamba iyaankafayaambá úmakesa mintántáákóntáfésa imáyáa mósá wémaraawe.

²⁴ Waási miyá-sáwí'ó ontáféna Maníkó ánaaemba uwátimena séna sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o íyamba úwoi miyán-oro siyáísasa miwí keyááríka'a miwí túma sáwí'a wéowe.

²⁵ Maníkón-aai érai'-aai taraisésa
karo'-áái arááíwaesa Maníkó seyaafá-tántáá'ó úmakaiwaintafesa ímba imáyáa mósá marésa wení kísau ímbo máémba wemó uráin-tantaakontafesa imáyáa mósá marésa mintántáákóní kísau wémaewe. Maníkón-áwí'-aantembo mósá máraáraamba érai'a mindá ímba mósá wémaraawe.

²⁶ Waási miyá-sáwí'ó ontáféna Maníkó ánaaeni'a uwátimena séna sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o iyamba úwoi miyán-oro siyáísasa aaré tuwaai'waimbá tiyuwésa keiyái kesuwaainíné sisaná kesuwaai'é sésa sáwí'a úmae nówasa

²⁷ waaí miyáumai tuwaainíntómbá tiyuwésa keiyái kesuwaainí kesuwaainíné símaesa wénesa miyá-sáwí'a úmae wénontafena Maníkó miwí túra'a sáwí-meyamba arupíse úmai wétimiye.

²⁸ Maníkó wenáái érai'-aai taráísóntafenawe séna ánaaemba uwátímísana miwítí sáwí-imayaago táái téna isasá kentí imáyáafinkeni'o ombá uwófí'a wéowe.

²⁹ Fí'o-fi'o-sawi-imayaago miwífimbá óraa'a isasá sáwí'o ombá ímba saagésa túranyamba ésa sáwí'a uwátinkesa kawé-kísáúmó máéntafesa tirunkó símai sáwí'a uwátinkesa tínkamowasa púwówasa aaisambá sésa karo'á simátiyuwesa símai sáwí'a uwátinkesa tíyo-aai símae nésa

³⁰ túwí'a kumínkwae sésa karo'-áái sésa Maníkómbá tíyamba uwánkesa sáwí-aai simátinkesa karo'á sé'a óraa'-waasisa úne sésa túma maimaé iyésa aú-sawi-kisau maénae sésa miyá ésa tinófoi-taai taraisésa

³¹ tirumpimbá kawé'-áái ímba wéraisasa símaimo fasi'ámakaini'a ímba ésa miwítí waási-imayaa ímba ésa tirumbá ímba uwátinkesa miyámó ombá

³² Maníkó amáámba símarena séna miyá-sáwí'ó owí puwónááwe siyáimba isésa ímba ifátúwáámba miyá úmae iyésa ímba saagésa miyámó owísáfésa aamoín-owe.

2

Maníkó aaiimbó wémaitinkain-aai.

¹ Tuwímbai tuwánésa sésa sáwí'o owí sáwí-meyamba maénááwe sewí simátíménda ísáaro. Miyámó sembá kembiwíwára'á miyá-sáwí'ó ombá póna aaiimbá maitinkáina'a sáwí-meyamba maénááwe.

² Miyá-sáwí'ó owí Maníkó aaiimbá maitinkéna sáwí-meyamba tímimba wemó arupíse úmaimo miyámó in-ááísá ísaraumne.

³ Tuwímbai tuwáné'a sé'a sáwí'o owí sáwí-meyamba maénááwe sembá miyá-sáwí'a ombá pó'a Maníkó aaiimbá ímba maisinkéna sáwí-meyamba simíníye ímba seró.

⁴ Sáwí'a owaná Maníkó arumbá uwátinkena ímba ááéma sáwí-meyamba tímimba timu'maréna méraiye. Mindásafe'a sáwísamban-íye ímba seró. Sáwí'o ombá tuwé'a Maníkómpá'á tíyantafena arumbá uwátinkena timu'maréna méraiye.

⁵ Énifo kemá tirunté'a maré'a sáwí'o ombá ímba tuwé'a Maníkómpá'á ímba wétewe. Miyá-sáwí'ó úmae iyóntafena Maníkómó aaisambó sénamo arupíse-sawi-meyambo tímínda-kanaa tínana Maníkó áfááraumai sáwí-meyamba tímínana óraa'a íníye.

⁶ Minkánáá tínana seyaafá'nánká miwítí kísausafena kawé'-mékáné sáwí-meyane anondáá tímíníye.

⁷ Kawé'á úmae iyésa sésa Maníkó kentáá súwí'a mósá maréna sánkasinkenasa maé'mae'o onda-íta uwásinkainiye sewí Maníkó aúí'a úmai maé'mae'o íyani'a uwátinkainiye.

⁸ Kesáfé-ímáyáá aantemba ésa kawé'-áái tínaaeni'a uwámesa sáwí-aai arááíwáéwi Maníkó áfááraumai aaisambá tiyéna sáwí-meyamba tímíníye.

⁹ Sáwí'o owí Maníkó tí'a índa-i'a uwátinkena umbai-tántáá'á tíména Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye miyá éna

¹⁰ kawe'ó owí Maníkó sánkatinkena túwí'a mósá maréna aáno uwátinkena Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye miyá éna

¹¹ ímba tuwínkaa'-úmai-meyamba timínifo arupíse úmai-meyamba timíníye.

¹² Fí'onkaa-waasi Maníkó naaófá'ó Mósesembo simámakain-amaamba ímba isésa sáwí'o ontáféna méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a ónááwe. Yúndaa-waasi Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo isésamo taráísontafena Maníkó minámáánkóní áwáuwará'a aaifimbá maitinkáíníye.

¹³ Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo isésamo ímbo arááíwaiyanamo éna Maníkó arupíse úmai méraawe ímba síníye.

¹⁴ Maníkó fí'onkaa-waasi wení áamáamba ímba simátimakowasa miwítí imáyáafinkembo minámáámbó arááíwaesamo ombá minámáámbó ísaraan-kwaasiyaamba wéowe.

¹⁵ Miyámó ombá Maníkóní áamáamba miwítí imáyáafimba wéraisasaraamba méraawana tirumpimbá aaí wéna kawe'ó ontáféna minááígó séna kawe'án-owe séna sáwí'o ontáféna sáwí'an-owe wésiye.

¹⁶ Moórá-kanaamo títanamo éna Maníkó Ísu Káráísitintafena sínana wemá waásiti imáyáa aúpá'-ímáyáa tuwímbarena aaifimbá maitinkáíníye. Ásé-aaimo simátimunda minááíwárá'a simátimune.

Yúndaa-waasi Maníkóní áamáamba tokáundasa póna súwa'nai iyemo siyáan-aaí.

¹⁷ Yúndaa-waasisa únemo sewí ísáaro. Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba ísaraundasa póta kawe'-úmaisaamo méraundasa Maníkóní waásisa úne sé'a kentúma mósá wémaraawe.

¹⁸ Minámáámbá ísaraantafe'a Maníkómbó arááímo tainí'o on-áái isé'a kawe'ó on-tántáá'é sáwí'o on-tántáá'é kanaa'á tuwímbare'a

¹⁹ óraaka sé'a kawe'-ámbó ímbo awánaraan-kwaasi kanaa'á aráátimeta kumeu'-áémpá'ó méraan-kwaasi kanaa'á sama kátinketa

²⁰ táá'o ímbo ísáán-kwaasi aráátimeta iyámpóíyaambo on-kwáásí aráátimune wésewe. Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba ísaraantafe'a imáyáa é'a sé'a seyaafá'-áái iséta érai'-aaisa sune-imayaa é'a pó'a miyán-áái wésewe.

²¹ Tuwímbaimo aráátimemba kembiwíwárá'a mináái arááíwáéro. Umémba ímba orómó sembá kembiwíwárá'a ímba miyán-oro.

²² Aare-úméné waai-úméné ímba orómó sembá kembiwíwárá'a ímba miyán-oro. Karó'-máníkó sáwí-tantaa'a iyémó sembá kembiwíwárá'a sáwí'a é'a minkáro'-máníkóní naaúmpa'o sáwí'o ombá mindá ifá'á túwáaro.

²³ Maníkó Mósesembo simámakain-amaanta ísaraumne sé'a kentúma mósá marááambanifo minámáámbá taraisé'a sáwí'o ombá waási tuwánésa séna Maníkón-áwí'a sáwí'a uwánkááwe wésewe.

²⁴ Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Yúndaa-waasi sáwí'o ontáfésa fí'onkaa-waasi tuwánésa Maníkómbá símai sáwí'a wéuwankaawe agaimaréna siyáiye.

²⁵ Yúndaa-waasi ontáfé'a túma káramai araénáémba wée'a sé'a Maníkóní waásisa únemo sewí Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba arááíwáémba Yúndaa-waasi ombá mindá kawe'á uwátínkáífo minámáámbá ímba arááíwáémba Yúndaa-waasi é'a túma káramai araénáémba uráamba mindá ímba kawe'á uwátínkáísa'a úwoi-waasiyaamban-owe.

²⁶ Fí'onkaa-waasi ímba túma káramai araénáémbo

owí Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba arááiwaéwanamo ímbá Maníkó séna Yúndaa-waasiyaamba é'a túmo kárámaimo araénáembo owíyáámbá é'a kesí waásiyaamban-owe wésiye.

²⁷ Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba agaimarówa'a Yúndaa-waasi isé'a túma kárámai araénáemba uráambanifo minamáámbá taráíyaamba pósa fi'onkaa-waasi ímba túmo kárámaimo araénáembo owí minamáámbá arááiwaéwimo ésa aafimbá maitinkánááwe.

²⁸⁻²⁹ Túmo kárámaimo araénáembo owí mindásafena aantemba ímba Yúndaa-waasi Maníkóní waási-úramban-oyo Maníkóní ámutanko miwítí sáwí-imayaa maitiyukaiwai Yúndaa-waasi Maníkóní waási-úramban-owe. Agaimakáin-amaanko ímba miyá uwátínkáífo Maníkóní ámutanko miyá wéuwatinkaiye. Miyámó on-kwáásísáfésa fi'on-kwaasi ímba aamoí wéuwatinkaafo Maníkó aantemba aamoí wéuwatinkaiye.

3

¹ Ímba fi'onkaafimban-ifo Yúndaa-waasifimba nóran-kawe-tantaara paápé uráíyo. Túmo kárámaimo araénáembo uráamba mindá nóran-kawe-tantaara paápé uráíyo sembó

² síesai íya'o é'a anondáá sé'a kawé-tántáá'á paápé éna aifa'á Yúndaa-waasi Maníkón-aaimo ta'ótoraiyantafena simátímakaiye sénaumne.

³ Simátímakaimbanifo tuwímbai Maníkóntáfésa ímba imáyáa ésa wenáái ímba wétaawiyafowe. Miyán-oyo Maníkó ímba miyá éna wemó siyáintemba éna símai fasi'ámakaintemba wéiye.

⁴ Waási karo'-áái wésefo Maníkó érai'-aai aantemba wésiye. Maníkóntáfésa símai aúfáifimba agaimaréna séna enááigo érai'-aai aantemba isasá waási ísaraawe. Ímba kanaa'á aafimbá maenkánááfo enááigo seyaafá'-wáásí táái wéiyaakaiye agaimaréna siyáíye.

⁵ Kesáámó sáwítaamo úndafinkemba Maníkóní kawé-kísáú afora'á wérantafeta sáwíta únasasa Maníkó sáwí-meyamba símimba sáwí'a iyésá ímba senó. Miyán-áái waási imáyáfinkemban-ifo ímba miyásá senó.

⁶ Maníkómó ímbo arupíse úmaimo mérainkaka ánaaemba seyaafá'nánká'ó méraawini áwáusafena ímba tísai isinó.

⁷ Moórá-aai isáaro. Kesáámó karo'-ááímó súndafinkemba Maníkóní érai'-aai afora'á paápé isaná wenáwí'a mósá óraa'o intáféta kesáámó sáwí'o úndasafenasa Maníkó aafimbá maisínkáimba sáwí'a iyésá ímba senó.

⁸ Miyán-káro'-ááímó sembá mimpínkémbá sésa kesáámó sáwí'o úndasa mimpínkémbá kawé-tántáá'á paápé ínana Maníkón-áwí'a iyíníye ímba miyán-áái seró. Tuwímbai kesúwí'a sáwí'a uwásinkaiyantafesa kentáfésa karo'á sésa miyán-áái siyé wésefo Maníkó miwí aafimbá maitinkéna arupíse úmai sáwí-meyamba timíníye.

Seyaafá'-wáásí ímba arupíse úmaimo méraan-aai.

⁹ Kemá Póro mináái imáyáa é'a sune. Maníkón-aúranka'a ímba maarán-íye. Yúndaa-waasiya kawé'-wáásísá únasasa fi'onkaa-waasi sáwí-waasi owémá ímba miyán-ifo é'a siyáumne. Sáwí-imayaago seyaafá'nánká ta'ótokaiye sune.

¹⁰ Mindásafena Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkón-aúranka'a seyaafá'nánká ímba arupíse úmai méraawe.

¹¹ Énifo seyaafá'nánká'ó arupísemo í-tántáá'á ímba kawé'-úmai awánésa Maníkóe'a méranae ímba wésewe.

12 Seyaafá'nánká Maníkómbá tínaaemba uwámesa sáwí-amba arááiwaesa kosaambai ésa

ímba kawé'á wéowe.

13 Waási puwésamo kawáá'o ontembá miwí tááigo miyá isasá karo'á simátiyuwaawana miwí tááigo waaifainkómó waásimo ukútíntemba isasá

14 óraa'a símai sáwí'a uwátinkesa

15 ááéma tínkamowasa púwówi mésa

16 nópa'o tí'o úni'a úmai

umbai-tántáá'á timésa

17 ímba faru uwátinkesa

18 Maníkón-áároí ímba inkaisésa ifátuwesa méraawe agaimaréna siyáie.

19 Maníkó seyaafá'-márafákén-kwáásísáféna áamáamba séna mináái arááiwaéro siyáimbanifo taraiséta seyaafá'nánká Maníkón-aúranka'a sáwí'a éta súnda arupíse úmaisa méraumnesa ímba érai'a sune.

20 Maníkómó siyáin-amaamba wéraisata seyaafá'nánká ímba érai'e séta seyaafá'-amáámbá arááiwaundasa póna Maníkó kentáásáféna séna arupíse úmai méraawe síníye súndasa karo'-ááisá sune.

Áamáamba iséta sáwí'a uráumnesa sune.

Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó arupísemo uwátínkáín-aai.

21 Maníkó aú-amba aráásimenasa Maníkón-aúranka'o waásimo arupísemo uwátínkáín-amba aráásimenasa wemó siyáin-amaamba ímba imáyáa éna minámbá aráásimakaiye. Minááisáfésa naaófá'á Mósesee Maníkón-aai simátimakowiye minámbá paápé índa-aai simátimesa agaimakáawe.

22 Waási Ísu Káráisitafesa sésa érai'a kentáási sáwí-imayaafinkemba awásíyukaiye sewaná miwísáféna Maníkó séna arupíse úmai méraawe wésiye. Ísu Káráisitín-aaisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó arupíse uwátínkáimba mimbórá-ámbá wéraiye.

23 Seyaafá'nánká sáwí'a ésa Maníkómbó arááiimo táínda-i'o úmaimo ménaesamo ombá káfé'a ímba miyáumai méraawana póna

24 Maníkó úwoi túwa'nai ena arumbá uwátínkáísana Ísu Káráisiti miwítí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkembo awátinkena Maníkón-aúranka'a arupíse uwátinkaindasafena pukáie.

25 Maníkó séna sáwí'o om-béyámbá maitiyuwáíndasafena Ísu Káráisiti puwínana wení naaemá kumíníye siyáimba minááisáféta séta érai'a miyáníye súndasafenasa kentáási sáwí-meyamba wémaisiyuwaiye. Ááémo sáwí'o uráamba Maníkó ímba ááéma sáwí-meyamba tiména wemá arupíse ímbá awánáiyantafena séna ánaaemba Ísu Káráisiti puwéna miwítí sáwí-meyamba maitiyuwáíníye siyáie.

26 Káfé'a Maníkó arupísemo ímbá awánáiyantafena waásimo sáwí'o ontáféna imáyáa éna maará wéiye. Ísu Káráisiti miwítí sáwí-meyamba maitiyuwáín-aaisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó wenaúranka'a arupíse wéuwatinkaiye.

27 Miyáumai kesúsa maimaétaamo íyóndasa kentááfímbá ímba wéraiye. Ímba kentáási kawé-kísáúsáfénan-ifo Ísu Káráisitín-aaisafeta simankúnkúnta úndasafena mindásafena aantemba Maníkó wenaúranka'a arupíse wéuwasinkaiye. Miyáumai kesúsa maimaétaamo íyóndasa kentááfímbá ímba wéraiye.

28 Simátimunda érai'-aain-iyé. Maníkóní áamáanta ímba arááíwaundasafenasaan-ifo wenááisafeta simankúnkúnta úndasafenasa Maníkó wenaúranka'a arupísesa wéuwasinkaiye.

29 Ímba Yúndaa-waasi aantembanifo fí'onkaa-waasiwara'o túwa'nai indasafena Maníkó méraiye.

30 Mimbóráwígó Maníkó ména Yúndaa-waasisa wenaúranka'a arupíse uwásinkenasa fí'onkaa-waasiwara'a miyá wéuwatinkaiye.

31 Wenááisafeta simankúnkúmbo úndasafenasa Maníkó arupíse uwásínkáísata miyáumai Maníkóní áamáamba ímba tuwéta minámáánkóní áwáuma awánéta wéaraaiwaumne.

4

Émbaramu Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena arupíse úmai méraanemo Maníkó siyáin-ai.

1 Émbaramu Yúndaa-waasisa síwá'náma wenááimo simátíménda ísáaro.

2-3 Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna

Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'emo sénamo amankúnkúmbo uráintafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáiyé

agaimaréna siyáiyé. Émbaramuni kawé-kísáúsáfénamo Maníkómó sénamo arupíse úmai méraane siyáinkakaa Émbaramumo wení kisausafenamo áuma maimaéna iyúmba wéraisino. Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'e siyóntafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáimba mindásafena Maníkón-aúranka'a Émbaramu áuma maimaéna iyúmba ímba wérombaniye.

4 Moórá-ai ísáaro. Moóráwigoni kísau wémaewana méyámbó tímimba ímba úwoi wétimifo miwítí kísau awánéna méyámbá wétimiye.

5 Maarán-áái érai'-aain-iyé. Kawé-kísáúmó maúndasafena arupíse úmai méraawe-ai Maníkó ímba wésifo Maníkón-aaisafeta simankúnkúmbo úndasafenasa Maníkó séna arupíse úmai méraawe wésiye. Sáwí'o uráundasaamo arupísemo uwásínkáinta Maníkón-iyé.

6 Kawé-kísáúmó máéntafena Maníkó ímba imáyáa wéifo Maníkón-aaisafesamo érai'emo sentáféna imáyáa éna arupísemo uwátínkáíwain-iyé Maníkó sisaná miwí tirunkó kawé'á wéiyé. Minááisáféna naaófá'á Téfiti aúfáifimba agaimaréna séna

7 Maníkó sáwí'o owítí sáwí-imayaa maitiyuwéna ímba imáyáa úmae íyísana tirunkó kawé'á wéiyé.

8 Sáwí'o owí Maníkó ímba imáyáa úmae íyísana tirunkó kawé'á wéiyé agaimaréna siyáiyé.

9 Mináái túmo káramaimo araénáémbo uráawi Yúndaa-waasisafena aantemba ímba siyáifo ímbo túmo káramaimo araénáémbo uráawisafenawara'a Téfiti séna miwítí sáwí-imayaawara'a maitiyúwáísana tirunkó kawé'á wéiyé-ai siyáiyé. Fí'omba mináái

sé'a Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna

Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'emo sénamo amankúnkúmbo uráintafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáiyé agaimaréna siyáiyé.

10 Émbaramu áuma ímba káramai araénáémbo urónka'a Maníkó wentáféna séna arupíse úmai méraane séna

11 Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmba úntafena arupíse úmai méraandawi ómpo enáúma kárámai araénáémbo uwó súwana miyá uráiyé. Miyáumai túmo ímbo kárámaimo araénáémbo uráawiwara'a Maníkón-aaisafesa érai'e sésa timankúnkúmba ontáféna Maníkó séna arupíse úmai méraawe wésiye. Miwí Êmbaramumo miyámó uráintemba Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba ésa pósa Êmbaramuntafesa kentáá síwá'náraamban-iye wésewe.

12 Súmo kárámaimo araénáémbo úndawisa wemá kentáá síwá'náma iyésá sune. Ímbo súmo kárámaimo araénáémbo úndasafeta aantembanifo Êmbaramumo miyámó uráintemba Maníkón-aaisafeta simankúnkúmba úndasafetaawe Êmbaramuntafeta kentáá síwá'náma iyésá sune. Êmbaramu áumo ímbo kárámaimo araénáémbo urónka'a Maníkón-aaisafena amankúnkúmba éna ména póna Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba owí tíwá'nán-iye.

Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba owí Maníkó símai fasi'ámakaimbo timínda-aai.

13 Naaófá'á Maníkó Êmbaramuntafena símai fasi'ámakon-aai séna ewé enaísaaftitantambo íyawíye seyaafá'-máramá kentí maramá wéraiye siyáiyé. Ímbo Êmbaramu Maníkóní áamámba arááíwakontafenan-ifo amankúnkúmba úntafena aantemba Maníkó séna arupíse úmai méraane súmbanifo Maníkó Êmbaramuntafena símai fasi'ámakon-aai siyáiyé.

14 Maníkó símai fasi'ámakon-aai Mósesembo simámakain-amaambo arááíwáéwisafena ímbo siyáífo Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba owísáféna siyáiyé. Miyámó ímbo uráinkakaa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba owí úwoisafesa owisinó. Maníkó símai fasi'ámakaimba úwoisafena sisinó.

15 Ámáán-aai wéraisasa taráíyaantafena moóra-amba Maníkómó aaisambó sénamo sáwí-meyambo timínda-amba paápé uráiyé. Ámáán-aaimo ímbo wérainkakaa ímbo taráísísina ámáán-aai wéraiye.

16 Êmbaramu Maníkón-aaisafena amankúnkúmba úntafena símai fasi'ámakon-aai siyáiyé. Miyáumai Êmbaramun-aísaaftitantambo íyawí Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba íyawí Maníkó úwoi túwa'nai ena símai fasi'átínkáimba timíníye. Ímbo Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo ísaraawi aantembanifo Êmbaramumo amankúnkúmba uráintemba timankúnkúmba owí wemá úwoi túwa'nai iye. Maníkón-aaisafeta simankúnkúmba úndawisa Êmbaramu kentáá síwá'náraamban-iye.

17 Maníkón-aúranka'a Êmbaramu mérowana maarán-áái símai agaimaréna séna fí'o-fi'on-kwaasi tíwá'náma óne Maníkó siyáiyé

agaimaréna siyáiyé. Maníkó púwómpinkembo íyáfasintinkaiwai éna wemó aaimó sisanamó ímbo wérain-tantaakomo paápé iwáín-ááísafena Êmbaramu amankúnkúmba uráiyé.

18 Waási ímbo paápé íyan-tantaatafena Maníkó Êmbaramuntafena súwana Êmbaramu érai'a miyá ínena siyé siyáimba póna fí'o-fi'on-kwaasi tíwá'nán-iye. Maníkón-aai aúfáíimba agaimaréna séna enaísaaftitantambo íyawí sáwífa'-waasi paápé ónááwe agaimaréna siyáinka'a pósa paápé uráawe.

¹⁹ Ááéma Émbaramu waurámbá kéné sáwífa'-aatai 100 aatai maisuwéna mérowana awaainínkó Séraa age-ínímbá mérowana póna ímba imáyáa éna Maníkóntáféna fasi'ámai imáyáa éna

²⁰ Maníkó símaimo fasi'ámakon-aaisafena érai'e séna ímba kae'-ímáyáa éna fasi'ámai ména Maníkón-áwí'a mósá maréna

²¹ séna Maníkómó símaimo fasi'ámakainten-úmai kanaa'á iyámpói simíníye séna

²² miyáumai Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmba úntafena séna arupíse úmai méraane siyáíye.

²³ Arupíse úmai méraane siyáimba ímba Émbaramuntafena aantemba siyáífo

²⁴ kentáásáfénawara'a miyán-áái siyáíye. Fasi'aénkó Ísumba pukáimpinkemba Maníkó iyáfasinankaraiwain-aaisafeta érai'e séta simankúnkúmba úndasafenasa séna arupíse úmai méraawe wésiye.

²⁵ Kesáámó sáwí'o uráundasafenasa kentáásí sáwí-meyambo maisiyuwáindasafenasa Maníkó Ísu Káráísitimba ai'marówana kuména kumpuwúwana Maníkó wenaúranka'a arupíse uwásinkaindasafenasa pukáimpinkemba iyáfasinankaraiye.

5

Maníkó arupísesaamo uwásínkáín-aai.

¹ Ísu Káráísitin-aaisafeta simankúnkúmba úndasafenasa Maníkó wenaúranka'a arupísesa uwásínkarenasa Fasi'aénkó Ísu Káráísitini kísau-imayaa éna faru uwásínkáísata mimbóráí'a úmaisa méraumne.

² Ísu Káráísitin-aaisafeta simankúnkúmba úndasafenasa Maníkó úwoi wésuwa'nai-ipata mósinkaraisata méta Maníkóe'a sámo kain-áémpátá méraandasafeta amu'maréta méraunanasa sirunkósá aamoí wéíye.

³ Umbai-tántáá'ó kempátáámó wéraimba sirunkósá aamoí isatá minúmbái-tántáá'ó wéraintafeta fasi'ámai méta ímba suwesarái ínta

⁴ mindásafena Maníkó séna kawé'-úmai méraawe sisatá mindásafeta weséta méraandasafeta amu'maréta méraunana sirunkósá aamoí wéíye.

⁵ Weséta méraandasafeta amu'marétaamo méraundasa kentáásáféna ímba awínkáinda póna ímba sigaesá iniye. Maníkó wení Ufaen-ámútánkómbá ai'marówana keséta kumbéna Maníkómó kentáásáfénamo óraa'-imayaamo ímbá aráásímimba póta wesé'o méraandasafeta amu'maréta méraunanasa póna ímba sigaesá wéíye.

⁶ Kesáá ímba fasi'ámai méraawananas Maníkómó siyáin-kanaamo tiyáimba kesáámó sáwí'o úmaisaamo méraundafinkembo kusúwa'nai indasafenasa Ísu Káráísiti kumpukáíye.

⁷ Arupíse-waasigombo áwa'nai ondasáfé'a puwónaemo senkakaa umbai taisinó. Kawé'-wáásígómbó áwa'nai ondasáfé'a wen-ánóndáa puwónae sésa púwówaisi ina púwówaisino ímba isáúmne.

⁸ Énifo kesáámó sáwítaamo úmaisaamo méraundasa súwa'nai indasafenasa Ísu Káráísiti kumpukáíye. Ísu Káráísiti pukáimpinkemba Maníkó arumbó símínta mindása wéaraasimiye.

⁹ Ísu Káráísiti kentáá-ímáyáa énamo pukáintafena Maníkón-aúranka'a arupíse uwásínkarainta pónasa Káráísiti érai'a kentáásí sáwí-meyamba maisíyukaintafenasa Maníkó ímba aaisambá síníye.

¹⁰ Kesáá Maníkómbó síyamba uwánkaraundasa wenááninko kentáá-ímáyáá éna pukáimba póta Maníkóe'a mimbórá-ímáyáárátá méraundasa miyáumai Ísu Káráisiti úwoi ména póna érai'a kawel'-ámpá'ó kúndasafenasa wégarawiyiye.

¹¹ Ímba mináái aantembanifo maarán-ááiwará'án-iye. Fasi'aénkó Ísu Káráisiti Maníkónté mimbórái'a uwásínkáisanasa póna Maníkóntáféna ke-sirunkósá aamoí wéiye.

Ándámunte Ísunte-taai.

¹² Maarán-áái ísáaro. Aifaráán-kwáásígó Maníkón-aai taráiyaimba póna sáwí'o on-ámbá paapé uráiyiye. Sáwí'a uráimba póna púwón-amba paapé uráiyiye. Seyaafá'nánká sáwí'a ombá pósa púwón-ampa'a wégowe.

¹³ Maníkómó Mósesembo áamáambo ímbo simámakonka'a waási sáwí'a uráimba isaná Maníkó misáwí'ó uráan-aai ímba agaimakáiyiye.

¹⁴ Aifa'á Ándámu mérowasa matinka-matinka úmaesa tunka'á Mósesemo iyámaunka'-waasisomba pukáawe. Ándámu Maníkón-aai taráiyowasa wempákén-kwáásí tuwímbai ímba miyá umbá sáwí'a ésa pósa pukáawe.

Ándámu ánaaembo paapé índawimo índanteni'a éna Káráisitimo tuwímbai-tantaa'o índanteni'a ímba uráifo

¹⁵ sáwí'a uráimbanifo Maníkó úwoisa wésuwa'nai-iye. Ándámu Maníkón-aai taráiyaimba pósa seyaafá'nánká pu'maésamo iyómba érai'-aain-ifo Maníkó seyaafá'nánká úwoi túwa'nai índasafena moóráwigomba Ísu Káráisitimba ai'marówana kuména kawel'á uwátínkáfa'a iyimba minánkó iyáákaraiye.

¹⁶ Ándámu aifaráán-kwáásígó sáwí'o uráinkakemba seyaafá'nánkátá sáwí'a úmaeta iyúnanasa Maníkó ímba miyámó ímbá kawetá uwásínkáiyiye. Aifa-kánáá aifaráán-kwáásígó Maníkón-aai taráiyowana Maníkó séna sáwí'a ónda po puwínone séna ánaaemba sáwífa'-waasi sáwí'a uwaná séna úwoi túwa'nai e'a kesúranka'a arupíse uwátinkanaumne siyáiyiye.

¹⁷ Ándámu aifaráán-kwáásígó sáwí'o uráinkakemba seyaafá'nánká puwí-ámpá'á arááiwaéwana minánkó ta'ótokaifo moóráwigo Ísu Káráisiti maarán-óráá-káwé-kísáú maiyáiyiye. Maníkóntáfésa súwa'nai uwómó sewí úwoi kawel'-úmai túwa'nai ena wenaúranka'a arupíse uwátínkáisana Káráisiti túwa'nai isasá fasi'ámai mésa sáwí-kisaukombá wéiyaakaawe.

¹⁸ Énifo minááígóní áwáuma maarán-ááin-iye. Aifaráán-kwáásígó sáwí'o urónkakemba Maníkó seyaafá'nánkátáféna séna sáwí'a ésa puwónááwe siyáimba póna moóráwigo Ísu Káráisiti kawel'á urónkakemba sáwí'o uráampinkemba faútinkena aúí'o úmaimo maé'mae'o íyani'a wéuwatinkaiye.

¹⁹ Aifaráán-kwáásígó Maníkón-aai taráiyonkakemba seyaafá'nánká sáwí'a uráambanifo moóráwigo Ísu Káráisiti Maníkó siyáintemba urónkakemba Maníkó wenaúranka'a sáwífa'nanka arupíse wéuwatinkaiye.

²⁰ Sáwí'o umbá Maníkó wení áamáamba Mósesemba simámakomba mindásafena miwítí sáwí-imayaago óraa'a uráiyiye. Miyá umbánifo Maníkó arumbá uwátínkámaena iyúwana óraa'a uráiyiye.

²¹ Ááéma sáwí'o urón-imayaago ta'ótokowasa pósa puwí-ámbá arááiwaakaawe. Miyá uráambanifo káfé'a Maníkómó arumbó uwásínkáíwaisa ta'ótóráisata wenaúranka'a arupíse úmaisamo

méraundasa kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisiti aúítaamo úmaisa maé'mae'o onda-ita wéuwasinkaiye.

6

Ísuwe'a kááísamaisaamo méraunda-aai.

¹ Simátíménda ísáaro. Maarán-áái ímba seró. Maníkó úwoi súwa'nai úmae iyínana óraa'a índasafeta sáwí'a úmae iyéta méranae ímba seró.

² Púwón-kwaasimo miwítí sáwí-imayaagomo ímbo aneka'ó ta'ótotuwenamo wéraintemba kentááfímbá sáwí-imayaago ímba ta'ótotuwenana wéraisata póta ímba sáwíta úmaeta iyéta ménaumne.

³ Maarán-áái é'a ísaraawe. Nombó maisínkáanta Ísu Káráisiti weséta kááísasinkaisata weséta pukétaaraamba úmaisa méraunanasa kentáásí sáwí-imayaago ímba ta'óto'maena íyísata méraumne.

⁴ Nombó maisínkáanta kesáa Ísu Káráisitiyeta puwúnasasa utaráawataaraa únanasa kentáásí sáwí-imayaago ímba ta'óto'maena wéiyiye. Maníkó kentáásifowa fí'onka'ma'mai-fasi'aentambo pukáimpinkembo íyáfasinankaraintemba kentáa íyáfasisinkenaaraamba uráísata aúí'a úmaisa méraumne.

⁵ Ísu Káráisiti pukáimba wemó waásiti sáwí-imayaagomba íyáakaraintemba weséta kááísamai méraundasafenasa sáwí-imayaago kentáa ímba ta'ótokaiye. Miyáumai Ísu Káráisitimo pukáimpinkembo íyáfasinankaraintemba weséta kááísamai méraundasafeta aúí'a úmaisa méraumne.

⁶⁻⁷ Maarán-áái ísaraawe. Púwówanamo ímba sáwí-imayaago ímba ta'ótotuwenana wéraisana kentáásí sáwí-imayaagoni fasi'aémbá tai'áínana kesáámó sáwí'o úmae iyúndawisa ímba ta'óto'mae iyíndasafena Ísu Káráisiti aaraa-táiyá'a pukáísana kentáásí sáwí-imayaago kentáa ímba ta'ótokaiye.

⁸ Ísu Káráisitiye'a pukétaaraanta úmaisa méraundasa póta mináái érai'-aai isatá weséta méraumne.

⁹ Maarán-ááisá ísaraumne. Ísu Káráisiti pukáimpinkemba íyáfasinkaisana puwí-fásí'áénkó ímba ta'ótoraisana aneka'á ímba wépuwiye.

¹⁰ Aoisaambó ombó tai'áíndasafena mimbórá-kánáa pukáimba póna mindásafena ímba aneka'á puwéna íyáfasinena ména Maníkóntáféna imáyáa éna méraiye.

¹¹ Miyáumai imáyáa é'a sé'a pukétaaraanta úmaisa méraunanasa sáwí'o úndawisa ímba ta'ótotuwenana wéraisata méta Ísu Káráisitiye'a kááísamaisa méraundasa Maníkó aamoí ínkwa-e-í'a úmaisa méraumne.

¹² Kentí sáwí-imayaasafe'a tirááísafe'a ofáínifo sáwí'o owí kembiwí ímba ta'ótoraino.

¹³ Kentúsane kentiyáánamaisane ímba ewé símai sáwí'a é'a pukékaan-úmai méraawanamo íyáfasintinkaisa'o méraawi Maníkómpá'a kentúwawaa'a amé'a wentáfé'a ewé é'a kentúsane kentiyáánamaisane wení kawé-kísáú aantemba máéro.

¹⁴ Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko ímba káráwiyisana Maníkó úwoimo túwa'nai iwáí káráwiyisana póna kentí sáwí-imayaago kentúma ímba ta'ótoraino.

Maníkó wení kísau-waasi-i'o uwátínkáín-aai.

¹⁵ Mináái imáyáa é'a simátíménda ísáaro. Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáará'a ímba káráwiyisana Maníkó úwoimo súwa'nai iwáísá káráwiyisata mindásafeta ímba úwoi sáwí'a úmaeta iyóno.

16 Wení kísau maénaumnemo semba wemá káráwiyisasa wení kísau-waasi méraawe-aaí ísaraawe. Miyáumai sáwí'o íyanamo éna misáwí-ímáyáágó ta'ótokaina'a misáwí-kísáú maimaé iyé'a méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a ónááfo Maníkón-aaímo isáíyanamo éna wemá káráwiyaina'a wení kísau maimaé'a iyíyana wenaúranka'a arupíse uwátinkainiye.

17 Ááemo sáwí'o uráawi ta'ótokowasa ánaaemba érai'-aaí simátíma'maesa iyówa'a isé'a kentirumpimbá fasi'ámai ta'ótokaawa'a mindásafe'a Maníkómpá'á súwi sune.

18 Sáwí'o uwái ta'ótokompinkemba Maníkó faútinkowa'a arupíse-imayaa uwaná minárúpísé-ímáyáágó ta'ótokaiye.

19 Ímba fasi'ámai méraantafe'a kesáái isáíyan-aaí simátimune. Ááema sáwí'a ónae sé'a fí'o-fi'on-tantaa'wara'a sáwí'a uwaná ta'ótokaimbanifo káfé'a kawé'á ónae sé'a kawé-ímáyáá aantemba é'a Maníkóndé-i'a oro.

20 Ááemo sáwí'o uwái ta'ótokonka'a kawé'-ímáyáá ímbo umbá

21 sáwí'o uráamba káfé'a tigaemá wéiye. Sáwí'o untáféna ímba kawé-tántáá'á kentópa'a tiyáiyé. Miyá-sáwí'ó úmae iyómpinkemba méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a wéowe.

22 Maníkó sáwí'o umpínkémbá faútinkena wení kísau-waasi-i'a uwátínkaraimba pó'a Maníkóndé-i'a úmai mé'a aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

23 Sáwí'o owí-ánóndáá puwíyambanifo Maníkó kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísitini kísau-imayaa éna aúítaamo úmaisamo maé'mae'o onda-íta wéuwasinkaiye.

7

Maníkóní ámútanko aráásímakain-antaamo arááiwaunda-aaí.

1 Kesí waásisono. Seyaafá'nánká ámáán-aaí ísaraafo simátíménda ísáaro. Úwoimo méraanka'a ámáán-aaigo káráwiyaimba póna puwíyamba minááígó ímba káráwiyiniye.

2 Ámáánkomo siyáintemba aarakwá'ó ombá awaaikómó aúmó aráínka'a awaainínkó wesé'a kááísamai méraisana awaaikómó púwísanamo ímba kááísamaimo méreyamba wétai'aiye.

3 Awaaikómó méraínka'o aaregómó fí'on-kwaasigonka'o wimbá mindá sáwí-inimban-iye sefó awaaikómó puwínanamo éna ámáánkomo sintembá fí'on-kwaasimo maíndamo éna kanaán-iye.

4 Kesí waásisono. Miyáumai kentáfénawe séna

Ísu Káráísiti pukáimba Maníkómó Mósesembo simámakain-amaamba imáyáa é'a Ísu Káráísitiye'a kááísamaimo méraantafe'a pukékaambo úmimo méraamba minámáánkó ímba ta'ótokaifo Ísu Káráísitiye'a kááísamai méraawe. Maníkó Ísu Káráísitimba pukáimpinkemba iyáfasinankaraiwai Ísunde-i'a uré'a pó'a Maníkóní kísau wémaewe.

5 Ááema sáwí-imayaasafeta siráásíafetaamo uráundarata ímba miyán-oro siyáin-amaamba iséta imáyáa éta ifátuweta sáwí-imayaasafeta siráásíafeta éta sáwí'a

éta púwónda-amba arááiwaeta

6 miyásáámó uráunda káfé'a Maníkó sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkenta faúsínkáísanasa Maníkómó Mósesembo simámakain-amaanko ímba

ta'ótokaisata ááéraan-amba Mósesemo agaimakáin-amaankoni aambá ímba arááíwaeta

aú-amba Maníkóní ámútanko aráásímakain-anta wéaraaiwaumne.

Maníkóní áamáambo ímbo wérainkakaá sáwí-imayaagoni áwáuma ímba isáúsino siyáin-aai.

⁷ Minááímó imáyáamo é'a simátíménda isáaro. Maníkómó Mósesembo simámakain-amaantafe'a sáwí-amaamban-iyé ímba seró. Minámáán-ááímó ímbo wérainkakaá sáwí-imayaagoni áwáuma ímba isáúsino. Túraniyamba ímba oro. Minámáánkómó ímbo miyámó siyáinkakaá súraniyambo úndasafe'a sáwí'a úne ímba súsinó.

⁸ Minámáánkó séna túraniyamba ímba orómó siyáimba kempímbá sáwí-imayaa wéraimba pó'a minámáámbá taraisónae sé'a súraniyamba áfááraumai uráumne. Minámáánkómó ímbo wérainkakaá sáwí'o únda ímba imáyáa é'a sáwí'a úne súsinó.

⁹ Áamáánko ímba miyán-oro siyáimba ímba isé'a kawé'-úmai méraumne-imayaa é'a mé'a ánaaemba minámáámbá ísaraunda taraisónae sé'a taráiyaunda

¹⁰ mindá púwóndawi úne. Minámáámbó arááíwakaundarakaa kawé'-úmai mérausino. Minámáámbó taráiyaundawi pó'a púwóndawi úne-aai ísaraumne.

¹¹ Minámáánkó séna ímba miyán-oro siyáimba kempímbá sáwí-imayaago wéna póna karo'á simásínkáisa'a mináái taraisónae sé'a taráiyaunda pó'a púwóndawi úne.

¹² Miyáumai Maníkómó Mósesembo simámakain-amaan-aai ímba miyá oró-áái Maníkón-aai arupíse-aai kawé'-ááín-iyé.

¹³ Minkáwé'-ááígó ímba púwónda-i'a uwásínkaraifo kesí sáwí-imayaago aantemba púwónda-i'a uwásínkariye. Sáwí-imayaasafe'a siráái wétaifo minámáámbó taraisónae sé'o taráiyaunda púwóndawi é'a kesí sáwí-imayaagoni áwáuma áfááraumai sáwí'a úwa'a awánaraumne. Minámáánkó séna ímba sáwí'an-oro siyáifo kemó sáwí'o uráunda kesí sáwí-imayaago aantemba óraa-sawí'a úwa'a awánaraumne.

Sáwí'o úndawisaamo ta'ótokain-aai.

¹⁴ Áamáamba Maníkómpákémbá kunkáifo kemá marapákén-kwáásí únana sáwí'o úndawi ta'ótokaisa'a minímáyáágóní kísau wémaumne.

¹⁵ Kawé'ó úndasafena siráái taisa'á miyá ónae súndanifo ímba miyá wéune. Sáwí'o úndasafena ímba siráái taisa'á ímba miyá ónae súndanifo miyá wéune. Miyámó únda ímba kawé'-ímáyáá wéune.

¹⁶ Ímba sáwí'a ónae súndanifo miyá-sáwí'ó úndasafe'a sé'a Maníkó siyáin-amaamba kawé'-ámáámbán-iyé súne.

¹⁷ Sáwí'o únda ímba kemá miyá úmpo sáwí-imayaago kempímbá wérais'a sáwí'a wéune.

¹⁸ Marapákén-kwáásí únda kanaa'ó kawé'ó únda kempímbá ímba wérais'a awánaraumne. Kawé'ó úndasafena siráái taisa'á ímba kanaa'á kawé'á wéune.

¹⁹ Kawé'á ónae sé'a úndanifo ímba miyá é'a ímba sáwí'a ónae sé'a úndanifo úwoi sáwí'a wéune.

²⁰ Ímba sáwí'a ónae súndanifo miyá-sáwí'ó únda ímba kemá miyá úmpo sáwí-imayaago kempímbá wérais'a sáwí'a wéune.

²¹ Áwáuma maarán-iye. Kawe'á ónae sé'o úndanifo sáwí-imayaago tafisímaena íyísa'a

²² kesirumpimbá Maníkóní áamáántafe'a aamoí úndanifo

²³ moórá-awauma kempimbá wéraisana sáwí'o ónae súndawi kembá tafisisaná Maníkóní áamáamba kawe'-ámáámbá pó'a arááiwaenae súndawi tafisisaná sáwí'o ónaemo súndawi tafisímai ta'ótokaiye.

²⁴ Sésé'á únana sirunkó sáwí'a isa'á méraundasafe'a sé'a sáwí'a é'a púwóraantambo úndafinkemba nááwa siyáíniyo súnana

²⁵ Fasi'aénkó Ísu Káráisiti síyáísa'a Maníkóntáfé'a súwi sune.

Miyáumai kesirumpin-ímáyáá é'a sé'a Maníkóní áamáamba arááiwaenae súndanifo kesúgoma sáwí-imayaafinkemba sáwí'a wéiye.

8

Maníkóní ámútankomba arááiimo tainí'o on-áái.

¹ Miyáumai Ísu Káráisitiye'o kááisamaimo méraawi miwítí sáwí-meyamba maitiyukaintafena Maníkó ímba aaifimbá maitinkéna sáwí-meyamba ímba timíníye.

² Ááéma sáwítaamo uráundawi ta'ótokowata púwóndasafeta ówánanasa Ísu Káráisiti faúsínkaraisata weséta aúí'a úmaisa méraunanasa Maníkóní ámútanko káráwiyisana Maníkó aaifimbá ímba maisinkénasa ímba sáwí-meyanta simíníye.

³ Maníkó wení áamáamba siyáimbanifo sáwí'a ónae séta minámáámbá ímba kanaatá arááiwakaunda póna minámáánkó sáwíta úmaisa méraundafinkemba ímba síkaisata méraunanasa ánaaemba Maníkó wenááninkontafena séna sáwí'a ombá po miwísáféwe sé kumpuwínone séna ai'marówana kesáámó sáwí'o úndawisaamo úndanten-auwarawi maimaéna kentáásí sáwí-imayaamo maisiyuwáíndasafenasa kumpukáíye.

⁴ Maníkó miyá uráimba póta sáwí-imayaasafetaamo sirááisafetaamo úndasa ímbo miyá étaamo Maníkóní ámútankomo siyáintembo étaamo éta Maníkóní áamáánko siyáintemba miyásá úmaisa arupísesa ónaumne.

⁵ Sáwí-imayaasafesamo tirááisafesamo owí miwítí sáwí-imayaago ta'ótokaifo Maníkóní ámútankombo arááiimo táínda-i'o owí wení kawe'-ímáyáágó wégarawiyiye.

⁶ Miwítí sáwí-imayaasafesamo tirááiimo tain-ímáyáá aantembo owí méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a ónááfo Maníkóní ámútankombo arááiimo tain-ímáyáá aantembo owí aáo úmai aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

⁷ Sáwí-imayaasafesa tirááisafesa on-ímáyáá aantembo owí Maníkóní áamáamba ímba kanaa'á taawiyafésa Maníkóní namuro-wáásiyáámbán-owe.

⁸ Sáwí-imayaasafesamo tirááiimo táínda-i'o iyawi Maníkó ímba aamoí wéuwatinkaiye.

⁹ Maníkóní ámútankomo kentirumpimbó méraimbo é'a sáwí-imayaasafe'o tirááiimo táínda-i'a ímba é'a Maníkóní ámútankomo siyáintemba é'a méraawe. Ísu Káráisitini ámútanko tirumpimbó ímbo méraiwei ímba wení waásin-owe.

¹⁰ Ísu Káráisitini ámútanko kentirumpimbó méraimbo éna Maníkó we-naúranka'a arupíse uwátínkaraimba pó'a kentí ámútanko maé'mae'a índawi é'a sáwí'o uráantafe'a kentúgoma puwíndawin-owe.

¹¹ Maníkó Ísumba pukáimpinkemba íyáfasinankowana wení ámútankomo kentirumpimbó méraimbo éna kenkwará'ó éna puwíyampinkemba íyáfasintinkainiye. Wení ámútanko kentirumpimbá méraintafena Maníkó miyá íniye.

¹² Kesí waásisono. Mináái imáyáa íyata ímba kentáásí imáyáafinkeni'a éta Maníkóní ámútankombo arááiimo táinda-ita úmaisa méraano.

¹³ Sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o ombó éna Maníkó séna méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a méraaro siyáífo Maníkóní ámútankomo túwa'nai ína'o sáwí-imayaamo tuwé'o é'a aúí'a úmai ménaawe.

¹⁴ Maníkóní ámútankomo sintembó owí Maníkón-áánintomban-owe.

¹⁵ Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kentirumpimbá méraiwai ímba inkáítinkaisana inkaisí-imáyáágó ímba ta'ótokaisa'a méraafo Maníkó wenáánintoni'a uwátínkáisa'a Maníkómbá áánte'a sé'a kesifóo sé'a méraawe.

¹⁶ Kesáá séta Maníkón-áánintonta únesaamo súnda Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentáásirumpimba ména séna mindá érai'-aain-iyé wésiye.

¹⁷ Maníkón-aráá'a úndasa póta Maníkómó kentáásáfénawe sénamo to'mayaa úmakaimba maimaéta Ísu Káraísitimo maíndanten-úmaisa maénaumne. Umbai-tántáákómó wembó uráintemba kentááfímbá umbai-tántáá'a wéraimba póta ánaaemba weséta sámó kain-áémpátá ménaumne.

Maníkó wení fí'onka'ma'mai-sasaamo aráásiminda-aii.

¹⁸ Maarán-áái imáyáa é'a sé'a érai'a Maníkó wení fí'onka'ma'mai-sama aráásiminata mindásafeta imáyáa éta kentááfímbó wérain-umbai-tantaatafeta ímba óraa'-imayaasa wéune.

¹⁹ Maníkón-áánintone ayáámúntonesa únasasa Maníkómó úmakain-tantaako wai-waankowe taaigówé seyaafá-karáán-tántáákówé kentáámó suwánáiyantafesa mósá titaawiyésa simu'marésasa méraawe.

²⁰ Naaófá'a Maníkó uwámakain-tantaatafena séna kawáá'a uwáwíniye wení imáyáafinkemba séna ímba miwítí imáyáafinkemba siyáimba maarán-imáyáa éna séna

²¹ ánaaemba kawáá'índa-tantaa'a aambá fáítinkaanana uwámakaunda-tantaa'a aneka'a ímba kawáá'a íniye. Kesí iyámpóímo faútinkáanasamo kawé'ó úmaimo méraiyantemba mintántáákó miyáumai kawé'-úmai wéiniye Maníkó minímáyáá uráiyé.

²² Maarán-ááísá ísaraumne. Aaremó iyámpóímo matinkánaesamo sésé'ó ontembá Maníkómó seyaafá-tántáá'ó úmakain-tantaako sésé'a éna Maníkómó úmakain-tantaa'a paápé ínana awánánae séna amu'maréna méraiye.

²³ Ímba Maníkómó úmakain-tantaako aantembanifo kesááwará'a miyásá éta Maníkómó to'mayaa úmakain-tantaa'o simíndasafeta imáyáa ondasáfénasa Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kesirumpintá kumbéraisata sésétá éta amu'maréta méraunanasa Maníkó wenayáámúntone wenáánintone síkenasa aú-suwawaa'a uwásinkaindasafeta amu'maréta méraumne.

²⁴ Maníkó kawé'-ámpá'ó mészinkokata séta érai'a Maníkóní iyámpóíya éta weséta méraumne séta amu'maréta méraumne. Awánasuwaunda-tantaatafeta ínta amu'maréta ímbo awánáúnda-tantaatafeta amu'maréta ménaumpo

²⁵ ímbo awánáúnda-tantaatafeta amu'maréta méta séta érai'a paápé íniye séta ímba suwesarái ínata fasi'ámai amu'maréta ménaumne.

²⁶ Ímba fasi'ámai-waasi méta kawel-ámpátá kúnanasa umbai-tántáákó ta'ótóráisana póna Maníkóní ámutanko súwa'nai isatá nóraumaisaawa Maníkómbá áisai onanasááwá súwa'nai ínío sêta sirumpintá sésé'-aantemba éta ímba kanaa'á aai súnanasa Maníkóní ámutanko kentáásáféna imáyáa éna Maníkómpá'á áisai isaná

²⁷ Maníkóní ámutanko Maníkómbó arááimo tain-áái sêna wení waási-imayaa éna miyán-áái simbá póna Maníkó kentáási imáyáa awánaiwai póna wení ámutankomo sin-áái wéisaiye.

²⁸ Maarán-áái isáúmne. Wení waási-i'a ondasáfénasa wemparí'a úmakaisata wen-imáyáa éta méraunanasa sáwí-tantaa'e kawel-tántáá'é kempátáámó timbá Maníkó mintántáá'á kawel'á wéuwasinkaiye.

²⁹ Naaófá'á Maníkó wendé-í'a úmai wemparí'a úmakowaisafena sêna kesááninkaamba ónááwe siyáimba póna wenááninko Ísu kentáásuwaa-i'a isatá wenáúnafaraawinta úne.

³⁰ Naaófá'á wemparí'a úmakowisafenasa sáántenasa wenaúranka'a arupíse uwásinkenasa wenááninkaani'a wéuwasinkaiye.

Maníkó arumbá siménasa Ísumba ai'marówanamo kumpukáin-aaí.

³¹ Maníkó miyáumai súwa'nai uráifo imáyáa é'a simátíménda isáaro. Sáwí'a uwátinkanae sésamo miyámó iyamba ímba kanaa'á kentáá iyáákanaawe.

³² Maníkó wenááninkomba ímba ta'ótorena kentáási sáwí-imayaa maisiyuwáinkwae sênasa ai'marówana kumpukáíye. Miyá uráifo súwa'nai índa-tantaa'a úwoisa simíníye.

³³ Maníkó kentáá wemparí'a úmakaiwaisa wenaúranka'a arupísesa uwásínkarainta pósa tuwímbai-waasi ímba kanaa'á aafintá maisínkáááwe.

³⁴ Tuwímbai-waasi kentáásáfésa puwíwae sêsa ímba aafimbá maisínkáááwe. Ísu Káráisiti kentáásáfénasaawe sêna puwéna iyáfasinena Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á ména kentáá súwa'nai éna Maníkómpá'á inai wésiye.

³⁵ Miyá intáfésa tuwímbai-waasi ímba kanaa'á Káráisitiyetaamo méraundafakenta síyááwanasa Káráisiti kentáásáfénasa ímba awinkéna kentáá-imáyáa ímba wétuwaiye. Umbai-tántáá'ó kempátáámó tındawe aoisaambó wisínkétaawe sáwí'o uwásínkéntaawe sááimo táíndasaawe unáánkwátói-iyaintaamo ondasááwé tuwímbaimo sínkamiyantaawe púwóndasaawe miyán-tántáá'ó kempátáámó tında Káráisitiyetaamo méraundafakenta ímba kanaatá síyááwanasa Káráisiti kentáásáfénasa ímba awinkéna kentáá-imáyáa ímba wétuwaiye.

³⁶ Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna sêna ení waási-ita úndarakemba tuwímbai-waasi kentáásáfésa sêsa tínkamónasa puwíwae-imayaa úmaesa wéiyowe. Sipisípimo tufúwówanamo púwíntemba kentáásáfésa tínkamónasa

puwíwae símae iyówe
agaimaréna siyáíye.

³⁷ Miyá-sáwí'ó uwásínkáanta ímba imáyáa únanasa Ísu Káráisiti arumbá símimba póna fasi'ásínkáísata miwísá wéiyakaumne.

³⁸⁻³⁹ Maarán-áái érgi'-aaí isa'á ísaraumne. Maníkó arumbá siménasa Fasi'aénkó Ísu Káráisitimba ai'marówana kentáásáfénawe sêna kumpukáimba pósa Maníkómpá'ó méraundafakenta ímba kanaatá siyánááwe. Púwóndasaawe úwoimo méraundasaawe Maníkómpá'ó méraundafakenta ímba kanaatá siyánááwe. Wíyómpaken-kisau-waasiye

sáwí-amutane ífé'o wérain-tantaa'e ánaaembo paápé índa-tantaa'e wíyómpakewiye waántá-waasiti marupákéwiyé Maníkómó úmakain-tantaa'e miyán-tántáátónkó ímba kanaatá Maníkómpá'ó méraundafakenta síyááwanasa Maníkó kentáásáfénasa ímba awinkéna kentáá-ímáyáá ímba wétuwaiye.

9

Póro Ísareri-waasi arumbó uwátínkarain-aai.

¹ Kemá Póro Ísu Káráísitini waási é'a érai'-aai aantemba súnana Maníkóní Ufaen-ámútánkó kesirumpimbá ména káráwiyisa'a maarán-áái érai'-aai wésimatimune.

² Kesí waási Ísareri-waasifinkembo kemá tiyáunda isa'á imáyáa únana sirumbá isaná sirunkó umbaí támae íyíye.

³ Miwí Ísu Káráísitin-aaisafesa ímba érai'e sembá pósa érai'emo sésamo ken-ánóndáámó iyámaiyanamo Maníkómó siyuwáinanamo Ísu Káráísitimo ánaaembo uwásiyuwainda mindá kanaán-iyé sune.

⁴ Miwí kesí waási Ísarerin-andafakewi Maníkó wenáánintoni'a úmai wemparí'a úmakena wení sama aráátimena aaimá símai kááísatinkena wení áamámba simátimena símai fasi'ámakain-aai simátimena Maníkón-ímáyáámó mósá maráán-amba aráátimuwasa

⁵ ááeraan-oraal'-waasi miwí tíwá'náma uwaná Ísu Káráísiti iyámpói ú'mai minándáfá'á kumbéna seyaafá'-wáásíyá'á káráwiyisata wenáwita mósá ma'maéta iyúnda mindá érai'-aain-iyé.

⁶ Maníkó Ísarerin-andafaken-kwaasifinkemba ímba seyaafá'á wemparí'a úmakaifo tuwímbai wemparí'a úmakaimba Maníkó fasi'ámakain-aai taráiyaiye ímba sénáísaiye.

⁷ Émbaramun-aísaafitantambo uráawi ímba seyaafá'án-oyo tuwímbai Maníkóní iyámpói owaná naaófá'á Maníkó Émbaramunatafena séna enááninkon-awí'a Áísáaki wenaísaafitantambo iyawi aantentafena séna enaísaafitantamba wéowe sénááwe Maníkó siyáiyé.

⁸ Minááígóní áwáuma maarán-iyé. Émbaramun-aísaafitantambo uráawifinkemba ímba seyaafá'án-oyo Maníkó kesí waásin-owemo óraaka'o siyáiwai aantemba Maníkóní waásin-owe.

⁹ Naaófá'á Maníkó Émbaramunatafena símai fasi'ámakain-aai séna súnadkanaa tína'a méraanana Séraa waaíyámpói ma'ankáíníye siyómba

¹⁰ mináái kentáá síwá'náma Áísáakintafena siyáiyé. Wemá óraa'a éna aaré maiyówana awaainínkón-áwí'a Répéka amáántágae'-iyampói

¹¹ ímba matínkaroyasarai miníyámpóiyái ímba kísau maiyóyanka'a

¹² Maníkó minínínkóntáféna séna ení iyámpóiyaimo ésarai aifarááwí ánaaenkewini kísau máíníye siyáiyé. Maníkó wení imáyáafinkemba wení waási-i'a úmai wemparí'a úmarena táántaraifo miwítí kísau ímba awánarena táántaraiye. Miyáumai naaófá'á séna ení iyámpóiyaimo ésarai aifarááwí ánaaenkewini kísau máíníye siyáiyé.

¹³ Maníkón-aai aúfáífimba miníyámpóiyáísáféna agaimaréna séna Yékopumba kemparí'a úmare'a Ísomba sínaaeni'a úmaraune Maníkó siyáiyé agaimaréna siyáiyé.

14 Tuwímbai mindásafesa imáyáa ésa karo'a sésa Maníkó ímba arupíse iyémó sembá mindá karo'-ááín-iyé.

15 Naaófá'á Maníkó Mósesentafena séna sirumbó uwátinkanae súndawisafe'a sirumbá uwátinkaumne. Kawe'ó uwátinkanae súndawisafe'a miyá wéune siyáíye.

16 Miyáumai ímba waási tirááímo taintáfénawe waási kawe-kísáúmó maíyantafenawenifo Maníkó wení imáyáafinkemba séna sirumbá uwátinkanae siyáintafena wení waási-i'a úmakaiye.

17 Maníkón-aai aúfáífmiba agaimaréna séna Mósesé méronka'a Ísípi-marafa'o káráwiyowi wentáféna Maníkó séna seyaafá'-márafákén-kwáásí kesí fasi'aéntámbó enane'ó úndama awánésa kesúwí'a isáíwae sé'a embá káráwiyi-kisaura'a iyáfasinankaraumne Maníkó siyáíye agaimaréna siyáíye.

18 Miyáumai Maníkó wení imáyáafinkemba wembó arááímo tainí'o énamo sirumbá uwátinkanaemo simbá arumbá uwátinkena wembó arááímo tainí'o énamo tirumbó máráántembo ímbá tirumbá máráántemba wéuwatinkaiye.

Maníkó aaisambá tiyéna arumbá uwátinkenamo in-áái.

19 Mindásafe'a imáyáa é'a maarán-áái ímba seró. Sáwítaamo úndasa nóra sénawa Maníkó aaifintá maisinkáíyo. Maníkó imáyáa éna séna sáwí'a ónááwemo siyáimba mindása sáwíta wéune. Miyáumai aaifimbó maisínkáínta mindá sáwí'an-iyé mináái ímba seró.

20 Kembiwí úwoi-waasi méraafo Maníkómó siyáín-aai anondáá ímba seró. Maarán-áái imáyáan-oro. Sawe-ánáfeumbo ombá agari'-máramá maiyésa sawe-ánáfeumba úmárááwana misáwé-ánáfeunko ímba maarán-áái wésiye. Nóra séra kembá miyá uwásinkaaio ímba wésiye.

21 Sawe-ánáfeumbo ombá mimbórá-ágáí'-máramá maiyésa kae'-ánáfeumba úmaresa moóráfimba úwoi-kisau maésa moóráfimba kawe-kísáúmó máémba mindá miwínén-iyé.

22 Maníkó miyaráámbá wéíye. Maníkóní fasi'aéné aaisambó siné awánáíyantafena sáwí'o uráan-kwaasimo tínkaminda miwítí méyámbá póna ááéma ímbo tínkamimba timu'maréna ména ánaaemba tínkaminiye.

23 Kentáá wemparí'a úmarenasa arumbá uwásínkáínta póta weséta sámó kaipatá méta wení fí'oran-kawe-kisau awánaandasafenasa Maníkó sáwí'o uráan-kwaasi ímba ááéma tínkamimba timu'maréna méraiye.

24 Ímba Yúndaa-waasifinken-aantenta sáántaraifo fí'onkaa-waasiwara'a táántaraiye.

25 Miyáumai naaófá'ó Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Ósíya agaimaréna séna

Maníkó séna ímba kesí waási-i'a uráan-kwaasisafe'a kesí waásin-owe sé'a ímbo sirumbó tímakaundasafe'a sirumbá tímúne sénaumne.

26 Ímba kesí waásin-owe siyáundafa'o méraawisafe'a ánaaemba kesáánintomban-owe sénaumne Maníkó fasi'aénkwáráwí síníye

Ósíya agaimaréna siyáíye.

27 Naaófá'ó Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya agaimaréna séna Ísarerin-andafaken-kwaasi sáwífa'a ésa nonáámááíyaamba úmai sáwífa'-waasi ménaafo Maníkó ímba seyaafá'á tiyáínífo tuwímbai sáwí'o úmaimo méraampinkemba tiyáíníye.

²⁸ Fasi'aénkó seyaafá'nánká minúwóiyáán-úmai aaifimbá maitinkéna sáwí-meyamba timíníye
agaimaréna siyáíye.

²⁹ Moóráfa'a Áísáya agaimaréna séna
Fasi'aénkó seyaafá-fásí'áémbó tokáiwaimo sénamo tuwímbai ímba
tínkamonda tiyúwáanasa mésa iyámpói matinkánááwe siyáinkakaa
Sóndómu-naopaken-kwaasiye Kómóraa-naopaken-kwaasiyemo
putásaraantemba kesááwará'á miyásá úsino
agaimaréna siyáíye.

Ísareri-waasi Ísun-aaisafesa ímba timankúnkúmbo uráan-aaí.

³⁰ Minááígóní áwáuma maarán-íye. Fí'onkaa-waasi Maníkón-aúranka'a
arupíse úmáimo méraan-ambo ímba saafá uráawi Ísu Káráisitín-aaí isésa
timankúnkúmbo ombá póna Maníkó wenaúranka'a arupíse uwátínkaraiye.

³¹ Miwí miyá uráafo Yúndaa-waasi Maníkó wemparí'o úmakaiwai sésa
Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba arááíwáénanasa wenaúranka'a
arupísesa uwásinkainiye siyáafo Maníkó Mósesembo simámakain-
amaankoni áwáuma ímba isésa wenaúranka'a ímba arupíse úmai méraawe.

³²⁻³³ Maníkóní áamámba arááíwáénanasa wenaúranka'a arupísesa
uwásinkainiye siyáafo wenááisafesa ímba timankúnkúmbo uráantafena
ímba arupíse uwátínkaraiye Maníkón-aaí aúfáíimba Ísuntafena
símai agaimaréna séna

Maníkó séna isáaro. Sáiyóni-naopa'a moóra-ontamba maráúnda
pósa minóntánká'á tísamaima turarésa tanaambá fánááwe.
Óntantafenamo siyáintembo índawimpa'o timankúnkúmbo íyawí ímba
tigaesáfesa

ónááwe siyáíye

mináái agaimaréna siyáíye. Óntanemo siyáimba Ísuntafena siyáíye.
Óntanka'o tanaambó faantembá Ísu Káráisitín-aaímo taraisésa miyáumai
tanaankáámbá fánááwe.

10

¹ Maanááímó simátíménda isáaro. Kesí waási Yúndaa-waasi sáwí'o
úmáimo méraampinkemba Maníkó faútinkaindasafena áfááraumai sirááíma
wétaisa'a Maníkómpá'á inái símae'a iyúne.

² Yúndaa-waasi Maníkóní kísau maénae sésa fasi'aambánifo Maníkón-
aaigoni áwáuma ímba ísaraamba tuwánaraumne.

³ Maníkómó wenaúranka'o arupísemo uwátínkáín-amba ímba awánésa
karo'-ántáfésa érai'-amban-íye sésa pósa Maníkóní érai'-amba ímba
wéaraaiwaewe.

⁴ Áamámba arááíwaundasafena Maníkó wenaúranka'a arupíse
uwásinkainiye sésa Yúndaa-waasi arááíwáén-amba Ísu Káráísiti séna
minámbá taí'áífo kesááisafesa timankúnkúmbo owísáféna Maníkó
wenaúranka'a arupíse uwátínkáímbanifo Yúndaa-waasi minámba ímba
wéaraaiwaewe.

⁵ Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba arááíwáénanasa Maníkó
arupísesa uwásinkainiye

sen-ááísáféna naaófá'á Mósesé agaimaréna séna
minamáámbó seyaafá'ó arááíwaiyawí
kawé'-úmai ménaawe
siyáíye.

6 Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owímó arupíse uwátínkáín-aaisafena agaimaréna séna
maarán-áái ímba seró. Nááwa wíyómpa'a iyénawa Káráísitimba áí'maenawa kumíníyo.

7 Nááwa pukáan-kwaasimo méraapa'a kuréwa Káráísitimba áí'maenawa tíníyo. Miyán-áái
ímba seró.

8 Maníkón-aai kentirumpimbá
ewaa'á wéraisa'a wésewe
agaimaréna siyáíye. Ísu Káráísitin-aaisafe'a timankúnkúmbo oró-áái simátimunda

9 mináái maarán-iye. Ísu kentáásí Fasi'aénkón-iye afora'ó simátimé'o kentirumpinkémbó sé'o Ísu pukáimpinkemba Maníkó iyáfasinankariyemo siyanamo éna sáwí'o úmimo méraampinkemba Maníkó faútinkainiye.

10 Maníkón-aaisafeta kesirumpintá simankúnkúnta úndasa wenaúranka'a arupísesa uwásínkáísata afora'ó minááímó simátimundasa sáwí'o úmaisaamo méraundafinkenta wéfausinkaiye.

11 Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna
siyáintembo índawimpa'o timankúnkúmbo
íyawí ímba tigaesáfésa ónááwe siyáíye.

12 Mináái seyaafá'-wáásí Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye Maníkón-aúranka'a mimbórái'a ontáféna siyáíye. Maníkó seyaafá'nánká'ó káráwiyaiwai éna súwa'nai ínkwae sésamo simámén-kwaasi óraa-kawe'a wéuwatinkaiye.

13 Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna
Fasi'aénkóntáfésa sésa sáwí'o úmimo
méraundafinkemba siyáínonemo sewí seyaafá'nánká miyá íníye
agaimaréna siyáíye.

14 Maníkó ímba méraiye-aaimo sewímó ombá súwa'nai uwo ímba kanaa'á wésewe. Maníkón-aaimo ímbo isááwimo ombá minááisáfésa timankúnkúmbo ímba kanaa'á wéowe. Maníkón-aaimo ímbo kosimátíméwasamo ombá mináái ímba kanaa'á isááwe.

15 Ímbo ti'marááwasamo ombá ímba kanaa'á kowásimatimewe. Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna
ásé-aaimo kosimátíméwi
aamoí wéuwatínkaawe
agaimaréna siyáíye.

16 Minásé-áái isésamanifo tuwímbai taráíyaawe. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai simátímakowin-awi'a Áísáya agaimaréna séna
Fasi'aénkóo kawé'-áái kosimátimunasasa
minááisáfésa ímba timankúnkúmbo owe
agaimaréna siyáíye.

17 Ísu Káráísitin-aaimo simátíméwasamo isésamo ombá kanaa'á timankúnkúmbo wéowe.

18 Yúndaa-waasi Ísu Káráísitin-aai érai'a é'a isaraawe súne. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna
seyaafá'-márafá'á wénesa simátímúwana
minááígó wété uráíye
agaimaréna siyáíye.

19 Yúndaa-waasi mindá Ísareri-waasi minááígóní áwáuma é'a isaraamba mindá érai'-aain-iye. Naaófá'á Mósesé Maníkómó siyáín-aai agaimaréna séna
Yúndaa-waasi fí'onkaa-waasisafe'a sé'a

úwoi-waasin-owe siyáamba miwísáfé'a kesí
waásin-owe sendasáfé'a aaisambá tiyé'a
tirunkó sáwí'a uwátinkainiye

Maníkó siyáíye Mósesé agaimaréna siyówana

²⁰ ánaaemba Áísáya ímba áá'a úwana agaimaréna
séna Maníkó séna

nóra símaisaawa Maníkómpá'á ténaumno-aai ímba sewífá'á paápé uráumne.

Maníkómbá aráásíméro-aai ímba sewífá'á paápé uráumne séna

²¹ Ísareri-waasisafena séna túwa'nai ónaumne sé'a kempá'á teró símae'a
iyúnasa kesáái taraisésa kembá tínaaeni'a wéowe

Maníkó siyáíye Áísáya agaimaréna siyáíye.

11

Maníkó Ísareri-waasi arumbó uwátínkáín-aai.

¹ Simátíménda ísáaro. Érai'a Maníkó wení waási Yúndaa-waasi ímba
ánaaemba tímakaiye. Kemá Yúndaa-waasifinkemba é'a Ísareri-waasi é'a
Émbaramun-aísaafitantambo úndawí é'a Pénisaminin-andafakewi úne.

² Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi wemparí'a úmarena ánaaemba ímba
ti'mátukaiye. Íráiyaa-aai agaimakáimba ísaraawe. Naaófá'á Íráiyaa
Ísareri-waasisafena í'ai séna Maníkóntáféna séna

³ Fasi'aénkóo enáái simátímakaawifinkemba sáwífa'nanka tínkamuwasa
púwúwasa óntan-taarema tawísísuwesa entáfésamo imáyáamo
ésamo póimo tufú'maimo agaimaráán-taarema tawísísukaawe.
Enááimo simátímakaawifinkemba keyáá méraunda pósa kenkwará'á
sínkamonaawe

Íráiyaa súwana

⁴ Maníkó simámena séna
ímbanifo kesí waási méraiyantafena sáwífa'nanka 7,000 waasi ta'ótokaunasa
karo'-máníkón-áwí'o Péárimba wenáwí'a
ímba mósá makáawe Maníkó simámakaiye.

⁵ Miyámó uráintemba kífé'wara'a Maníkó arumbá uwátínkáíwaisafena
Yúndaa-waasifinkemba tuwímbai wemparí'a úmakaisasa méraawe.

⁶ Miwítí kísausafena ímba wemparí'a úmakaifo arumbá uwátinkenafena
wemparí'a úmakaiye. Miwímó kawé-kísáúmó maiyáawin-anondaa
ímba wemparí'a úmakaifo wemá arumbá uwátinkenafena wemparí'a
úmakaiye.

⁷ Miyáumai Ísareri-waasi Yúndaa-waasi Maníkómó wenaúranka'o
arupísemo uwátínkáín-amba saafá uwááesa owasá seyaafá'nánká ímba
awánaraafo Maníkómó wemparí'o úmakaiwai tuwímbai awánaraawe.
Maníkó táántaraimba táá-kautan-kwaasiyaamba ésa ímba ísááwasa
tuwímbai ísaraawe.

⁸ Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Maníkó séna tuwesaraí uwátinkaumne súwana tuwesaraí úwasa ímba
kanaa'á aai ísaraamba miyámó uráantemba ífé'wara'a miyá wéowe
agaimaréna siyáisana

⁹ Téfiti agaimaréna séna

tóntáfésa aantemba óraa'-imayaa ésa sésa kawé'-úmaisa méraumne
síyambanifo minímáyáágó karo'á simátinkainasa sáwí'a úmai mésa
sáwí-meyamba maénááwe.

10 Miwí túramba kafíkurainasaraamba ímba awánánááwe. Miwítí umbai-tántáákó waé'wae'a éna ímba tai'áíniye

Téfíti siyáíye.

11 Mináái imáyáa é'a simátíménda ísáaro. Yúndaa-waasi karo'-ámbá arááiwaémbanifo ánaaemba ímba miyá ónááwe. Yúndaa-waasi Maníkón-aai taráíyaanka'a fí'onkaa-waasi Maníkómó sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'ó métínkáín-aai isésa érai'e sembá Yúndaa-waasi isésa tirunkó sáwí'a ínasa kewárátá miyáumai arááiwaenae sénááwe.

12 Yúndaa-waasi sáwí'a ésa sáwí-amba arááiwaémba mindásafesa fí'onkaa-waasi kawé'-ámbá arááiwaesa kawé'-úmai méraawe. Miyáumai ánaaemba Yúndaa-waasi Ísu Káráisitín-aaisafesa érai'e sésa kawé'-ámbó arááiwaiyamba sáwífa'nanka tuwánésa áfááraumai kawé'-úmai ménaawe.

Fí'onkaa-waasi kawé'-ámpá'ó métínkáín-aai.

13 Ímba Yúndaa-waasin-ofo fí'onkaa-waasisafe'a imáyáa é'o simátíménda ísáaro. Maníkó kentáféna séna fí'onkaa-waasi kesáái kosimátíma'mae núwo séna si'mákaimba minkísáú óraa-kisaun-íye sùne.

14 Fí'onkaa-waasi simátímunda imáyáa é'a kesí waási Yúndaa-waasi isáíyana tirunkó sáwí'a ínasa kewárátá miyáumai arááiwaenae sénááwe-imayaa úne. Yúndaa-waasi miyá íyana Maníkó kawé'-ámpá'a métinkaindasafe'a fí'onkaa-waasi simátíma'mae'a iyúne.

15 Maníkó Yúndaa-waasi ánaaemba uwátímakainka'a fí'onkaa-waasi sáwífa'nanka wení waási-i'a uwátínkaraisasa miyáumai ánaaemba Yúndaa-waasi Maníkómpá'a tíyana Ísu Káráisitini waási-i'a uwátinkainda pukésa íyáfasinesaraamba ónááwe.

16 Yúndaa-waasisafe'a imáyáa é'o simátíménda ísáaro. Tuwímbaimo tómbó ayááímó tafámbaimo Maníkómbó ámémba mintómbá mútú'a Maníkóndén-íye. Tuwímbaimo sésa mintái-ánú'á Maníkóndén-íye sembá mintáímá seyaafá'á wendén-íye.

17 Moórá-taigon-awí'a órífíma kisaufa'a wérain-taima mintáíyáámbá Yúndaa-waasin-owe. Maníkó minórífí-táígó ayáánamai anai'uwásuwena amo'náfakemba afáá'-órífé-táígó ayáánamai anai'úmai máafusu'maraisana áfóiyaken-anomba táfisena óraa'a uráíye. Afáá'-órífí-táígó ayáánamaiyaamba kemá fí'onkaa-waasin-owe.

18 Mindásafe'a kentúwí'a ímba maimaé iyé'a anai'uwásukain-ayaanamaisafe'a sáwísamba owatá kesáá óraa'a úne ímba seró. Mintáígó fasi'aémbá wétimifo kembiwí mintáígómbá ímba fasi'aémbá wéamefo kentúwí'a ímba maimaé iyóro.

19 Kentúwí'a ímba mósá maré'a sé'a Maníkó kentáa máafusu'maraíndasafena ayáánamai anai'uwásukaiye ímba seró.

20 Maarán-áái érai'-aain-íye. Yúndaa-waasi Ísu Káráisitín-aaisafesa ímba timankúnkúmba untáféna anai'uwásukaisa'a kembiwí timankúnkúmba uráantafena miwí-tínóndáa méraawe. Mindásafe'a ímba kentúwí'a mósá máréwana táá'a ína'a káráwiyoro.

21 Yúndaa-waasi ayáánamai-úramban-ofo Ísu Káráisitín-aaisafesa ímba timankúnkúmba ontáféna anai'uwásúwáísasa méraamba pó'a kembiwímó miyámó íyanamo éna Maníkó miyá íniye.

22 Maníkó tuwímbai arumbá uwátinkena tuwímbai sáwí-meyambo timínda imáyáan-oro. Sáwí'o uráawi sáwí-meyamba tiména kembá kawé'a

uwátínkáíye. Kawe'ó uwátínkáípa'o ímbo maé'mae'o íyanamo éna ayáánamaimo anai'uwásukaintemba kembiwí miyá íníye.

²³ Yúndaa-waasimo sáwí-ambo tuwésamo Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmba íyanamo éna Maníkó fasi'aémbó tokáiwai tiyéna ááemo maé'ópa'a mótinkainiye.

²⁴ Fí'onkaa-waasi afáá'-órífí-táígó ayáánamaíyaamba owaná Maníkó anai'uwásuwena kawe'-órífí-táífimbá máafusu'makaimba mindá umbaí taráíye. Yúndaa-waasi kawe'-órífí-táíyáámbá owaná Maníkó minkáwé-táígó ayáánamai anai'uwásukaifo aneka'á maimái Yúndaa-waasi máafusu'marainda mindá ímba umbaí táinda kanaa'á íníye.

Maníkó seyaafá'nánká arumbó uwátínkáín-aai.

²⁵ Kesí waásisono. Kesáá óraa'-waasisa úne súnafo sé'a afora'ó simátíménda isáaro. Ísareri-waasi Ísu Káráísitin-aaisafesa ímba timankúnkúmba ombánifo ímba miyá úmae iyésa ánaaembo fí'onkaa-waasimo Maníkómó wemparí'o úmakaiwaimo Maníkómpá'ó tíyanka'a Ísareri-waasi Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmba ónááwe.

²⁶ Miyáumai Maníkó Ísareri-waasi sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawe'-ámpá'á métinkainiye. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawe'-ámpá'ó métínkáíwai Sáíyóni-naopa'a paápé éna Yékopun-aísaafitantamba uráawiti sáwí-imayaa maitiyuwáíníye.

²⁷ Sáwí-imayaa maitiyúwáandara'a símaimo kááísamakaunda-aai paápé íníye Maníkó siyáíye

agaimaréna Ísareri-waasi Yékopun-aísaafitantambo uráawisafenawe miwítí óraa'-naopa'-awi'a Sáíyóni-naopatafenawe agaimaréna siyáíye.

²⁸ Yúndaa-waasifinkemba sáwífa'nanka Ísu Káráísitin-aai taráíyaamba pósa Maníkóní namuro-wáásiyáámbá ompínkémbá fí'onkaa-waasi wenáái isé'a érai'e siyáawe. Yúndaa-waasi tíwá'náma Maníkó símai kááísamakaintafena miwí tísaafitantambo uráawi wení waási-i'a úmakaiye.

²⁹ Maníkó wení waási-i'a úmakena kawe'á uwátínkaraimba ímba ifátuwena fí'on-imayaa íníye.

³⁰ Ááéma kemá fí'onkaa-waasi Maníkón-aai taráíyaawasa ánaaemba Yúndaa-waasi miyá uráamba póna káfé'a Maníkó kembiwí arumbá wéuwatinkaiye.

³¹ Yúndaa-waasi Maníkón-aai taráíyaawana kembiwímó arumbó uwátínkáíntemba ánaaemba miwí arumbá uwátinkainiye.

³² Seyaafá'nánká Maníkón-aai taráísúwana Maníkó séna sáwí'o ombá miwá ta'ótokaiye séna arumbó uwátinkaindasafena mináái siyáíye.

Maníkón-áwí'a óraataamo úmae iyúnda-aai.

³³ Maníkó áfááraumai arumbá uwátinkena kawe'-ímáyáá éna seyaafá-tántáátáféna imáyáa isaná miyám-baaran-aaimo Maníkómpá'ó wéraitimba ímba kanaatá isáúnanasa miyám-baaran-kisaumo máimba ímba kanaatá wéawanaumne.

³⁴ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Fasi'aénkómó imáyáamo ímbá ímba kanaa'á wéisaawe. Fasi'aénkómó máín-kisau ímba kanaa'á táísái úmai wémaewe.

³⁵ Moórá-tantaa'a simíya'a kemá anondáá tíménoma ímbo siwái póna wemá ísarena tímiwain-íye

agaimaréna siyáíye.

³⁶ Maníkó seyaafá-tántáá'á úmáraísana wení fasi'aémbá wéraintafena seyaafá-tántáá'á wéraimba pósa wenáwí'o mósá maráiyantafena seyaafá-tántáá'á wéraiye. Mindásafeta Maníkómó kisaumo máimba ímba kanaatá seyaafá'á wéawanaumpo kárikata wéawanaumne. Wenáwí'o óraa'o úmae íyimba érai'-aain-iye.

12

Maníkóní kisaumo máén-ai.

¹ Kesí waásisono. Maníkó áfááraumai arumbó uwátínkáintafe'a maarán-áái óraaka simátimune. Kembiwí kentúma Maníkómbá amé'a wentáfé'a imáyáa é'a wení kísau aantemba maíyana aamoí uwátinkaino. Miyámó é'o é'a wen-imáyáa érai'a mósá maránááwe.

² Marapá'-wáásímó sáwí'o ontembá ímba miyámó iyamba Maníkómó sin-ááisáfé'a ewé síyana kentí imáyáa aú'la uwátinkaina'a aú-waasiyaamba ónááwe. Miyámó é'o é'a Maníkómbó arááímo tain-áái isé'a Maníkómó aamoimó in-áái isé'a kawé-kísáú-áái isé'a wení sásá'-ímáyáámó ímba isánááwe.

³ Maníkó úwoimo súwa'nai uráintafe'a maarán-áái simátimune. Kentúma ímba maimaé iyé'a óraa'-waasisa úne ímba seró. Maníkó túwa'nai isa'á ímba waásiti fasi'aénká'án-ifo Maníkóní fasi'aénká'á wení kisaumo máemba mindásafe'a imáyáa é'a kentúma ímba maimaé iyóro.

⁴ Kentúwawaa'a imáyáan-oro. Tíyayaanko wení kísau máísana moórámora-tantaako miyá isatá

⁵ miyáumai kesáá sáwífa'-waasi méta Ísu Káraísitiyeta kááísamaisa mimbórá-súwawaa'a ma'máísa méraunanasa

⁶ Maníkó úwoi súwa'nai isatá moórámora-waasisa kentáási kisausa máendasafenasa Maníkó fasi'aémbá siménasa Maníkó fasi'aémbó timénamo kesáái simátíma'mae nóromo siyáinda érai'-aain-iye sé'a miyán-oro.

⁷ Fasi'aémbó timénamo túwa'nai orómó siyáindawi miyán-oro. Fasi'aémbó timénamo kesí aambó aráátíméromo siyáindawi miyán-oro.

⁸ Fasi'aémbó timénamo fasi'átínkáaromo siyáindawi miyán-oro. Kentí óntamo tuwímbaimo tíméwi kawé'án-oro miyán-oro. Kárawiyaawi kawé'án-oro miyán-oro. Kawé'ó uwátínkááwi aamoimó íyapakemba miyán-oro.

⁹ Moórámoramo tirumbó tímémba ímba karo'ó síyamba éraika'a tirumbá tíméro. Sáwí-kísau tínaaemba uwáme'a kawé-kísáú ta'ótóráaro.

¹⁰ Ísu Káraísitini waási ontáfé'a mimbórá-ákúnkáání'a é'a pó'a moórámora-waasi tirumbá tímé'a moórámora-waasi túwí'a mósá maráámba aamoí é'a méraaro.

¹¹ Fasi'aénkómpá'á imáyáa é'a ímba tuwesaraí ina'a tiyáántán-kwimái Fasi'aénkóní kísau kawé'án-oro.

¹² Ísu Káraísitimo kumíndasafe'o amu'maré'o méraamba tirunkó aamoí ínana umbai-tántáá'ó kentópa'o wéraimba ímba imáyáamo iyamba fasi'ámai mé'a Maníkómpá'á inaí símae iyé'a ímba saagaaró.

¹³ Maníkóní waási ímbo tómbó makéwi túwa'nai e'a namu'-waasímó tíya'o é'a tóné naané tíméro.

¹⁴ Sáwí'o uwátínkááwisafe'a Maníkóntáfé'a sáwí'a uwátinkaa'o ímba síyamba kawé'á uwátinkaa'o seró.

¹⁵ Aamoimó owísé'a kewará'á aamoín-oro. Ifi'ó taawísé'a kewará'á ifi'á taaró.

¹⁶ Mimbórá-ímáyáá é'a óraa'-waasisa úne ímba síyamba moórá-mora-waasi túwa'nai e'a úwoi-kisauwara'a máéro. Kesáfé-ímáyáámó ombá keyáása kawé'-ímáyááwára'-wáásísá úne ímba seró.

¹⁷ Sáwí'o uwátínkarewa'o é'a anondáá ímba miyá uwátínkáaro. Waási túranka'a kawé'-aantemba úmai méraaro.

¹⁸ Seyaafá'-wáásífímbá faru úmai ménæ sé'a tiyáántán-kwimái miyáumai méraaro.

¹⁹ Sáwí'o uwátinkaiya'o é'a anondáá ímba miyá íyamba méwana Maníkó anondáá sáwí-meyamba timíníye. Mindásafena Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Fasi'aénkó séna sáwí'o íyawini anondáá-meyambo tíménda mindá kendéníye. Sáwí-kisausafe'a méyámbá timénaumne siyáíye agaimaréna siyáíye.

²⁰ Mináái imáyáa é'a maarán-oro. Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

namuro-wáásímó tááimo taimbó é'a tómbá tíméro. Namuro-wáásímó nontáfénamo tínkáímbo é'a tíméro. Miyámó íyasamo ésa sáwí'o uwátínkáántafesa tigaemá íníye agaimaréna siyáíye.

²¹ Sáwí'o owíní áwáuma ímba íyáákainifo kentí kawé-kísáúgó sáwí-kisagomba íyáákaino.

13

Káráwiyaan-kwaasi tísamaifimba kífaero-aai.

¹ Seyaafá'nánká marapá'ó káráwiyaan-ora'-waasi tísamaifimba kífaero. Maníkómó fasi'aémbó ímbo tímakainkaka ímba káráwiyon-kisau máéwaisino. Maníkó miyáumaimo káráwiyaawi íyáfasintinkaraiye.

² Marapá'ó káráwiyaan-ora'-waasi Maníkó íyáfasintinkaimba pó'a miwí táái isé'a ímba taráísóro. Taraisiyambo é'a Maníkón-aúranka'a sáwí'a é'a sáwí-meyamba maénááwe.

³ Kawé'ó owí káráwiyaan-ora'-waasisafena ímba táá'a wéifo sáwí'o owí káráwiyaan-ora'-waasi táároi wéinkaisowe. Káráwiyaan-ora'-waasi táároi ímba inkaisónaemo sé'o é'a kawé'-aantemba íyasa aamoí uwátinkanaawe.

⁴ Káráwiyaan-ora'-waasi túwa'nai íya'a kawé'-úmaimo méraiýantafena Maníkó miwí íyáfasintinkaraiye. Sáwí'o é'o é'a miwí táároi inkáísóro. Fasi'aémbá tokáamba pósa sáwí'o íyawí sáwí-meyamba timénááfo inkáísóro. Maníkó íyáfasintinkaraimba pósa sáwí'o owí sáwí-meyamba timénááwe.

⁵ Mindásafe'a marapá'ó káráwiyaan-ora'-waasi tísamaifimba kífaero. Maníkó aaisambá sifo sé'a káráwiyaan-ora'-waasi tísamaifimba kífaero. Ímba mindásafe aantembanifo kentirumpinkén-árúpísé-ímáyáásáfé'a káráwiyaan-ora'-waasi tísamaifimba kífaero.

⁶ Miwí miyán-kísáúmó máémba miyán-kísáú maíýantafena Maníkó íyáfasintinkaraimba pó'a taakísí

⁷ fí'o-fi'on-takisi

orómó síya'a arupíse úmai miyá é'a óraa'-waasi-tuwi'a mósá máráaro.

Moórá-mora-waasifimba tirumbó tímén-aai.

⁸ Óntambo tímakaiya'a ayáátááka'a ímba mé'a ááéma tíméro. Moórá-mora-waasi tirumbá tímé'a miyámó ombá Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba wéaraaiwaewe.

⁹ Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko séna aare-úméné waai-úméné fí'o-fi'on-tantaa'e ímba oró. Ímba tínkamiyasa púwóro. Túraniyamba ímba oró. Miyám-baaran-amaankoni áwáuma maarán-iye.

Kesáfé-ímáyáámó ontembá
kenti waási-imayaawara'a oró.

¹⁰ Miwítí waási-imayaamo owí ímba sáwí'a uwátinkanaawe. Miwítí waásifimba tirumbó tíméwi Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba wéaraaiwaewe.

¹¹ Ísu Káráísitimo kumínda-kanaa kárika'a tína'a Ísumo kumínda-kanaamo ímbo imáyáamo ontembá ímba é'a káráwiyoro. Ísu Káráísitin-aaisafeta érai'e séta simankúnkúmba uráundarata Maníkómó siyáinda-kanaa kárika'a tínda póta méraundasa káfé'a minkánaá kárika'a tíniye.

¹² Marapá'ó kumeu'-áémpá'ó méraamba taí'áimba pó'a kárika'a wíyómpa'o sámó kaipa'á ménaafo mindásafe'a sáwí-kisau tínaaemba uwáme'a tiyáántán-kwimái kawé-kísáú maé'a méraaro.

¹³ Sámó kain-áémpátáámó méraunda-waasisaamo úndantenta miyá é'a kawé'-úmai méraaro. Ímba túwaandu uré'a uwóí'o on-dómbá wéne'a uwóí'a oró. Aare-úméné waai-úméné ímba é'a aaisané ímba sé'a kawé-kísáúmó maíyantafe'a kentirunkó ímba símai sáwí'a uwátinkáaro.

¹⁴ Sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o ombá ímba ewé síyamba tínaaemba uwáme'a Fasi'aénkó Ísu Káráísitintafe'a sé'a kentáará'á káráwiyuwo seró.

14

Waásiti kisaugomba ímba símai sáwí'a oró-áái.

¹ Ísáaro. Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmba ésamo ímbo fasi'ámáimo arááiwaéwisafe'a ímba tiyuwé'a keséta méraaro síyamba miwítí fí'o-fi'on-imayaasafe'a ímba aaisambá símai tuwínáaro.

² Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmba owífínkémbá tuwímbai sésa seyaafá-tómbó náúndasa kanaán-iye sewasá tuwímbai Maníkóni aampa'ó ímbo fasi'ámáimo arááiwaéwi sésa kisaufaken-ton-aantemba néta póí-ama'a ínta nánaumne sewasá

³ seyaafá-tómbó naawí póí-ama'o ímbo naawísáfésa ímba símai sáwí'a uwátinkáaro. Wenááísafesa timankúnkúmba ésa póí-ama'o naawísáféna Maníkó séna kesí waásin-owe siyáimba pósa kisaufaken-ton-aantembo naawí póí-ama'o naawísáfésa sáwí'a wéowe ímba seró.

⁴ Moóráwighoni kisaú-waasigontafe'a sáwí'a óne ímba seró. Ímba kendén-ifo wení óraa'-waasigonde póna weyáárika'a séna kawé-kísáú maé sáwí-kisau maé óne wení óraa'-waasigo wésiye. Fasi'aénkó kanaa'á áwa'nai índa póna kawé-kísáú maéna fasi'ámai méíniye.

⁵ Tuwímbai moórá-mora-kanaasafesa sésa óraa-kanaan-ifo seyaafá-kánaá úwoi-kanaan-iye sewasá tuwímbai sésa seyaafá-kánaá mimbórá-kánaaráání'an-iye wésewe. Seyaafá'nánká imáyáa ésa moórá-aaimo arupíse-aaimo sésamo ésa mináái miyán-oro. Tuwímbai moórá-aaimo arupíse-aaimo sésamo ésa mináái miyán-oro.

⁶ Tuwímbai Fasi'aénkón-áwí'a mósá maránae sésa moórá-kanaasafesa óraa-kanaan-iye sewasá tuwímbai Fasi'aénkón-áwí'a mósá maránae sésa tómbá Maníkómpá'á súwi sésa wénaawe. Tuwímbai Fasi'aénkón-áwí'a mósá maránae sésa tuwímbai-tontafesa ímba nánaumne sésa naan-tóntáfésa Maníkómpá'á súwi wésewe.

⁷ Métaamo púwóndasaawe ímba kendésáánifo Maníkóndén-iye.

8 Méraundasa Fasi'aénkóntáféta imáyáa éta méraunda póta puwóndasa Fasi'aénkóntáféta imáyáa éta puwónaumne. Méraundasaawe puwóndasaawe Fasi'aénkóndé-ita wéune.

9 Ísu Káráisiti pukáan-kwaasiya'e úwoimo túmó aráan-kwaasiya'e káráwiindasafena pukéna íyáfasinkaiye.

10 Mindásafe'a imáyáa é'a Ísu Káráisitini waási ontáfé'a moórá-mora-waasiti kísau ímba tuwiné'a sáwí'a uwátinkáaro. Maníkó seyaafá'nánká méraawini áwáuma tísai índara'a Maníkón-aúranka'a seyaafá'nánkátá méraundasafenasa póna sísai índasafe'a mindásafe'a waásiti kisaugomba ímba símai sáwí'an-oro.

11 Minááísáféna Maníkón-aai aúfáífmba agaimaréna séna Fasi'aénkó séna méraundasafe'a sé'a kesúranka'a seyaafá'nánká kífaesa ken-ímáyáá mósá marésa afora'á sésa érai'a emá Maníkó óne sénááwe Maníkó siyáíye agaimaréna siyáíye.

12 Miyáumai minkánaámó tinda Maníkón-aúranka'a seyaafá'nánkátá kesáámó méraundawini áwáusa simámenaumne.

Kentáásí kisaugoni aambá kawé'-án-aantemba awánésa ímba sáwí-ambo arááíwaiwae siyáín-aai.

13 Mindásafeta imáyáa éta moórá-mora-waasiti kísau ímba tuwinéta sáwí'a uwátinkáafo maarán-ímáyáa éta séta kesí waási kesí kísau awánésa sáwí'a óne sefáínifo kawé'-aantemba ónae séta miyásá ónaumne.

14 Fasi'aénkó Ísuwe'a kááísamai méraunda pó'a maarán-áái érai'-aain-iyé ísaraumne. Seyaafá-tómbá wéraimba ímba sáwí'a isasá náíyanamo éna ímba sáwí'a uwátinkainifo karo'ó sésamo naananá sáwí'a uwásinkainiye sésamo náíyanamo éna sáwí'a uwátinkainiye.

15 Tuwímbaimo mintómbá ímba nánaumnemo sen-tómbó náíyasamo ésa minááímó sewí tuwánésa mintómbó náíyantafesa sáwí-amba arááíwaenaawe. Miyámó ombá sáwí'a é'a tirumbá ímba wétimewe. Miyán-tómbó naambá miwísáfénawe séna Káráisiti pukáiwai tuwánésa sáwí-amba arááíwáéfo sé'a káráwiyoro.

16 Kawe-tántáá'án-iyé sé'o ombá tuwímbai tuwánésa símai sáwí'a uwásínkááfo sé'a káráwiyoro.

17 Miyám-baaran-tone noné naawasá ímba naawasamó ombá ímba Maníkó kentáará'ó káráwiain-awaun-ifo Maníkó kentáará'ó káráwiyaimba maarán-iyé. Wenaúranka'a arupíse úmai aáno úmai méraunanasa Maníkóní Ufaen-ámútánkó súwa'nai isaná sirunkósá aamoí wéíye.

18 Miyámó ombá Ísu Káráisitini kísau máéwana Maníkó aamoí uwátínkáísasa tuwánésa sésa kawé'-án-owe wésewe.

19 Mindásafeta imáyáa éta aáno úmaisá méta moórá-mora-waasi fasi'aémbá timénae séta siyáántán-kwimáísa kísausa máéno.

20 Tuwímbaimo karo'ó sésamo mintómbá naananasá sáwí'a uwásinkainiye sewa'ó ombá mintómbá nánae sé'o né'o ombá tuwánésa sáwí-amba arááíwáéfainifo káráwiyoro. Maníkómó kentirumpimbó máín-kisaugomba sáwí'a ifáínifo káráwiyoro. Seyaafá-tómbó naambá mindá kanaán-ifo tuwímbai-tombo naambó tuwánésa sáwí-amba arááíwáémba sáwí'a uwátínkáámba mindá sáwí'an-iyé.

21 Póí-ama'e ándá-aran-done fí'o-fi'on-tone náúndamo suwánésa sáwí-amba arááíwáéfo sé'a miwísáfé'a imáyáa é'a mintómbó naambá ifátiyuwe'a miyámó ombá kawé'-án-owe.

²² Mintántáátáfé'o imáyáamo ombá Maníkó aantemba simáméro. Kentirumpinkén-imáyáásambó ombá ímba sáwí'a úne sefó kentirunkó kawé'ó iní'a wéowe.

²³ Tuwímbai-tontafe'a kae'-imáyáá toké'a nánaum ína nánaumno sewí kentirumpinkén-imáyáágó ímba naaó síná'o né'o é'a Maníkón-aúranka'a sáwí'a ónááwe. Kentirumpinkén-imáyáágó kawé'an-ye ímbo sisasamó miyámó ombá sáwí'a wéowe.

15

Ísumo ímbo wesáfé-imáyáámó uráintemba miyán-oro-aai.

¹ Kesáá Maníkómpá'ó simankúnkúmbo fasi'ámaisamo úndawisa Maníkómpá'ó timankúnkúmbo ímbo fasi'ámaimo owí túwa'naisa onó. Sirááimo taintembó úndasa aantemba ímba imáyáa éta

² kentáásí ewaa'ó méraawi Maníkómpá'á timankúnkúmbo fasi'ámae íyantafeta miwísáfé'wará'á imáyáa éta túwa'naisa onó.

³ Ísu Káráisiti ímba wesáfé-imáyáá úmba waásisafena imáyáa uráíye. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Káráisiti Maníkóntáféna séna símai sáwí'o uwánkaraawi pósa kembá sáwí'a uwásínkaraawe siyáíye agaimaréna siyáíye.

⁴ Naaófá'á Maníkón-aai aúfáifimbo agaimakáamba maarán-ááísáfésa agaimakáawe. Súwa'nai ínanasa ímba ááéma suwesaraí ínata Maníkón-aaisafeta fasi'ámai imáyáa éta wesé'a ménaandasafeta amu'maréta méraumne. Mindásafesa aúfái agaimakáawe.

⁵ Ímba tuwesaraí ína'a fasi'ámai méraaro séna Maníkó túwa'nai iye. Ísu Káráisitimo méraintemba miyáumai mé'a kempímba mimbórá-imáyáán-oro séna Maníkó túwa'nai isa'á

⁶ pó'a mimbórá-imáyáá é'a mimbórá-áái sé'a Maníkón-áwí'a Fasi'aénkó Ísu Káráisitin-afowán-áwí'a mósá máráamba mindásafe'a inái sune.

Ísu Ísareri-waasiye fí'onkaa-waasiyemo túwa'nai uráin-aai.

⁷ Ísu Káráisitimo kentáfénamo aamoimó intembá kempímba moóra-mora-waasisafe'a aamoí é'a miyá owaná Maníkón-áwí'a óraa'a wéíye.

⁸ Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasisa síwá'násafenasa símai fasi'ámarowana Maníkómó siyáintembo índasafena mifásí'áén-ááímó paápé índasafena Ísu Káráisiti kumbéna Yúndaa-waasi túwa'nai úwasa

⁹ fí'onkaa-waasi sésa Maníkó arumbá uwásínkáísata wenáwí'a mósá maráúmne síyantafena Ísu Káráisiti kunkáíye. Minááísáféna Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna fí'onkaa-waasifimbo méraunda enáwí'a mósá maré'a imó súnnda enáwí'a mósá maráúmne agaimaréna súwana

¹⁰ moóráfa'a agaimaréna séna fí'onkaa-waasisono. Maníkómó wemparí'o úmakaiwai tirunkó aamoí ína'a kentirunkówará'á aamoí íno agaimaréna súwana

¹¹ moóráfa'a agaimaréna séna fí'onkaa-waasisono. Fasi'aénkón-áwí'a mósá máráaro. Seyaafá'-wáásísé'a wenáwí'a mósá máráaro

agaimaréna súwana

¹² Maníkón-aai simátimakowin-awi'a Áísáya agaimaréna séna Téfitin-afowan-awi'a Yési wenándáfakemba moóráwigo paápé ínana fí'onkaa-waasiya'o káráwiwindasafena Maníkó íyáfasinankainasa wembá amu'maréna ménaawe agaimaréna Ísu Káráisitintafena siyáíye.

¹³ Wesé'o méraiyaamba amu'maré'a méraaro séna Maníkó wétuwa'nai-íye. Wesé'a kááísamai méraantafena aáo uwátinkena tirumbá kawé'a uwátínkáisana wení Ufaen-ámútánkó fasi'átínkáfa'a íyísa'a wesé'o méraiyaamba amu'maré'a méraamba mindásafe'a inái sune.

Maníkóní kisaumo maúndasafe'a aamoí únemo siyáin-aai.

¹⁴ Kesí waásisono. Imáyáamo únda-aaimo simátiménda ísáaro. Kawé'-wáási-úrumba pó'a kawé'-ámbó arááíwáén-aai seyaafá'nánká isé'a kanaa'á wéaraatimewe. Kentáfé'a miyán-imáyáá úne.

¹⁵⁻¹⁶ Maanáúfáímbá tuwímbai-aai fasi'ámaimo simátimunda mináái imáyáa íyantafena ímba sáa'a isa'á sune. Fí'onkaa-waasifimba Ísu Káráisitini kísau máéndasafena Maníkó si'mákaimba póna ímba sáa'a isa'á fasi'ámai maanáúfáímbá simátimune. Maníkóntáfé'a sé'a maafí'ónkáá-wáási ení waási owaná ení Ufaen-ámútánkó ení waási-i'a uwátínkaraiye senaná Maníkó aamoimó indasafe'a wení ásé-aai simátimune.

¹⁷ Ísu Káráisitiye'a kááísamai mé'a Maníkóní kísau maúndasafe'a aamoí úne.

¹⁸ Ísu Káráisiti fasi'aén-imáyáá símísa'a fí'onkaa-waasi Maníkón-aaisafesa érai'e síyantafe'a kísau miwífímbá maiyáunda mináái ímba sáa'a ina'a pó'a simátiménda ísáaro. Aai simátime'a kisaumo maiyáunda

¹⁹ Maníkóní ámútanko fasi'aémbá símísa'a fí'o-fi'on-kisau ímbo awánaraan-kísau maimaé'a kuráumne. Yérúsaremu-naopakemba fí'o-fi'on-daopa'a wéne'a Káráisitini ásé-aai simátíma'mae'a iyé'a Írírikamu-marafa'a kuráumne.

²⁰ Kemá sé'a naaó'-nao'a Ísu Káráisitini-aaimo ímbo ísaraan-daopa'a ásé-aai kosimátimenae. Kosimátímakaan-kwaasifimba ímba kosimátimenaumpo fí'on-daopimpa'a kosimátíma'mae'a nónaumne sé'a minásé-áái ímbo ísaraan-kwaasifimba kosimátímakaumne.

²¹ Naaófá'á Maníkón-aai aúfáímba miyán-áái agaimaréna séna ímbo simátímúwasamo ísaraawi ánaaemba Maníkóní aambá awánanááwe. Ímbo ísaraawi ánaaemba Maníkón-aai isánááwe agaimaréna siyáimba pó'a Ísu Káráisitini-aaimo ímbo ísaraan-kwaasifimba kosimátímakaumne.

Rómu-naopa'a kónaemo siyáin-aai.

²² Ímbo ísaraan-kwaasi ásé-aai simátimundara'a kempá'á kónae sé'a únda simátimunda-kisaugo sáwífa-kanaa kembá ta'ótokaiye.

²³ Kempá'á kónae sé'a únda sáwífa'-atai maisuwé'a ímba kanaa'á kúndasafe'a káfé'a maandáópimpa'a kesí kísau taí'ásuwe'a

²⁴ kempá'á kónae-imayaa úne. Sípéni-marafa'e sé'a wéme'a kentí naaópa'a kotuwáné'a koméraana'a súwa'nai íya'a Sípéni-marafa'a kónaumne.

²⁵ Aifa'á Yérúsaremu-naopa'a Maníkóní waási kotúwa'nai ónaumne.

²⁶ Maníkóní waási Máséndóniyaa-marafakewiye Ákáyaa-marafakewiye sésa aawaí taisasá Maníkóní waási Yérúsaremu-naopakewi tómbá ímbo

makáawi túwa'nai ónae sésa miwítí óntamba torupámakaamba pósa simíya'a maimaé'a Yérúsaremufa'a wé'a mátimenaumne.

²⁷ Miwítí imáyáafinkembo miyámó ombá mindá kawé'an-iye. Yúndaa-waasi fí'onkaa-waasi Ísu Káráisitin-aai kosimátímakaamba pósa imáyáa ésa miwítí óntamba Yúndaa-waasi tómbá ímbo makáawimo tímémba mindá kawé'an-oro miyán-oro.

²⁸ Torupámakaan-ontamba maimaé'a wéme'a seyaafá'nánká mátime'a Sípéni-marafa'e sé'a wéme'a kentí naaó'a kómé'a minkákémbá Sípéni-marafa'a kónaumne.

²⁹ Kentí naaópa'a koméeraanana Ísu Káráisiti áfááraumai kawé'a uwátinkainiye-imayaa úne.

³⁰ Kesí waásisono. Kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráisitintafe'a imáyáa é'a Maníkóní ámútanko arumbá uwásínkáintafe'a imáyáa é'a óraaka simátimé'a sune. Maníkómpá'a inai sumpo kewará'a súwa'nai úmai fasi'ámai inai seró sune.

³¹ Yérúsaremu-naopa'o kondá Yúndiyaa-aempaken-Yúndaa-waasi Ísu Káráisitin-aaisafesa ímba érai'emo sewí sínkamofó sé'a súwa'nai úmai inai seró. Mifá'a Maníkóní waásimo méraawi túwa'nai on-óntántáfesa aamoí iyantafe'a inai seró.

³² Minkísáú taí'ásuwaanana Maníkómó ewémó sína'o é'a aamoí é'a kentópa'a wéme'a kotuwáné'a aú'a úmai ménaumne.

³³ Maníkó aano'o uwásínkáíwaisa kesé'a méraiye sé'a inai sunda érai'-aain-iye.

16

Kawé'-úmai méraaromo siyáin-aai.

¹ Moórá-ininkon-awi'a Fípi kesímánaakaanta éna Maníkóní waási Sénkíriyaa-naopakewi túwa'nai isa'a wenáái simátimune.

² Kesé wesé'a Fasi'aénkóní waási ontáfé'a kentópa'o wínda aamoí uwánke'a kesé'a méraao sé'a tuwímbai-tantaa'o wempímbó ímbo wérainda áwa'nai oro. Sáwífa'nanka túwa'nai ena kenkwará'ó súwa'nai intáfé'a pó'a áwa'nai oro.

³ Moórá-ininkon-awi'a Pírísiraawe awaíkon-áwí'a Ákwíraante'a kawé'-úmai méraakaiyo sune. Mindáraiye kewé Ísu Káráisitini kisausa wémaumne.

⁴ Ááéma sínkamiyakai puwúyáfo-imayaa ímba ésarai súwa'nai uráaya'a aamoí uwátinkaumne. Ímba ke aantemba aamoí uwátinkampo fí'onkaa-waasi fí'o-fi'om-barafakewi Maníkóní waásiwara'a aamoí wéuwatinkaawe.

⁵ Mindáraití naaúmpa'a Maníkón-imáyáa ésa túwaandu owísáfé'a kawé'-úmai méraaro sune.

Moóráwígon-awi'a Épinitasi kesí waási-i'a intáfé'a kawé'-úmai méraao sune. Wemá Ésiyaa-marafakewi aifa'a Ísu Káráisitin-aaisafena amankúnkúmba uráiwain-iye.

⁶ Moórá-ininkon-awi'a Máriyaantafe'a kawé'-úmai méraao sune. Wemá kentáféna imáyáa éna óraa-kisau wémaiye.

⁷ Kae'-Yúndáa-waási túwí'a Ándónaikasiye Yúniyasintetafe'a kawé'-úmai méraakaiyo sune. Kemá Ísu Káráisitiye'a ímba kááisamai méraawandara'a mindárai-nonkaamba kááisamai maé'óyambani. Ísuni aantá-waasisomba minkáé'nárai tuwánaraan-kwaasiyai ésarai ááéma kesé'a ándáfa'a kuráaye.

⁸ Moóráwigo Ámpíríyetasintafe'a kawel'-úmai méraao sune. Wemá kesí waási-i'a éna Fasi'aénkóe'a kááísamai méraiye.

⁹ Moórá Épáanintafe'a kawel'-úmai méraao sune. Wemá kesé'a Ísu Káráísitini kísaurai wémauye. Moóráwigo kesí waási-i'a iwáín-áwí'a Sítékisintafe'a kawel'-úmai méraao sune.

¹⁰ Moóráwigo Ápérísi Ísu Káráísitini aampa'á fasi'ámai arááíwáíwaintafe'a kawel'-úmai méraao sune. Árísítopurasini akúntáfé'a kawel'-úmai méraaro sune.

¹¹ Moórá Yúndaa-waasigon-awi'a Érotiyonintafe'a Násísáasini akúmbá Ísu Káráísitini waásisafe'a kawel'-úmai méraaro sune.

¹² Moóráwigo Táráífinae moóráwigo Táráífosaye mindárai Fasi'aénkóní kísau wémaeyawisafe'a kawel'-úmai méraakaiyo sune. Moóráwigo Pésísi Fasi'aénkó Ísuntafena imáyáa éna óraa-kísau wémaiwaintafe'a kawel'-úmai méraao sune.

¹³ Moóráwigo Rúfaasi Ísu Káráísitini kísau mo maénamo íyáákaraiwainte anówa kesinóraamba uráin-ininkontafe'a kawel'-úmai méraakaiyo sune.

¹⁴ Tuwímbai-tuwi'a Ásínkiritasiye Fírígoniye Émísiye Pátáropasiye Émásiye miwísé'a Fasi'aénkóní waási méraawisafe'a kawel'-úmai méraaro sune.

¹⁵ Tuwímbai-tuwi'a Fírórógasiye Yúriyaawe Nériyasiye wenámáánaakowe Órímpasiye miwísé'a Maníkóní waási méraawisafe'a kawel'-úmai méraaro sune.

¹⁶ Kempínkémbá moórá-mora-waasi imáyáa é'a tiyáamba tíméro. Ísu Káráísitini waási seyaafá'nánká kentáfésa sésa kawel'-úmai méraaro sewé.

¹⁷ Kesí waásisono. Maarán-áái óraaka simátimune. Tuwímbai simátímakaunda-aaí ímba arááíwaesa sésa karo'-áái simátíméwasa isésa tuwínkaa'-ésa tuwímbai kawel'-ámbá tuwésa sáwí-ampa'a wégowe. Káráwiye'a miyán-kwáásí tínaaemba uwátíméro.

¹⁸ Miyán-kwáásí kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísitini kísau ímba maésa sáwí-imayaasafesa tirááísafesamo on-kísáú maésa karo'á simátinkanae sésa aaí simátimesa símai tirumbá faiyarááwasa ímbo kawel'ó úmimo aaimó isááwi minkárol'-ááísáfésa érai'e wésewe.

¹⁹ Kembiwímó ásé-aaimo fasi'ámaimo taawiyáfón-aaí seyaafá'nánká isáántafe'a imáyáa é'a aamoí uwátinkaumne. Kawe-kísáúsáfé'a imáyáa úmae iyé'a sáwí-kisausafe'a ímba imáyáa ombá mindá sirááíma wétaiye.

²⁰ Maníkó aáno'o uwásínkáíwaisa túwa'nai ína'a kárika'a waántáwankomba íyáákanaawe. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu úwoi túwa'nai úmae íyíntafe'a inái sune.

²¹ Kesé'a kísau mo máíwain-awi'a Tímóti kawel'-úmai méraaro siyé. Tuwímbai-Yundaa-waasi-tuwi'a Rúsiyasiye Yésóniye Sósipataawe kawel'-úmai méraaro sewé.

²² Kemá Tétíyasi Póro sin-áái maanáúfái agaé'a kembiwísé kesé'a Fasi'aénkóní waási úndasafe'a kawel'-úmai méraaro sune.

²³ Moóráwígon-awi'a Káyási kawel'-úmai méraaro siyé. Wení naaúmpa'a wéwaunasa Maníkóntáfésa imáyáa on-kwáásí mindáúmpá'á túwaandu

wéowe. Moóráwigon-awí'a Érásítasi wení naaópakewiti óntanka'a káráwiyaiwai kawé'-úmai méraaro siyé. Moóráwigon-awí'a Kótasi Maníkóní waásigo kawé'-úmai méraaro siyé.

²⁴ Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísiti úwoi túwa'nai úmaena íyimba érai'-aain-iye sé'a inai sune.

²⁵ Maníkón-áwí'a óraa'a úmae íyóno. Ísu Káráísitin-aai ásé-aai simátimun-aai isare'a érai'e sembá póna Maníkó kanaa'á fasi'átínkáimba pó'a wenááisafe'a fasi'aén-ímáyáá wéowe. Naaófá'á Maníkó minásé-ááísá aúpá'á makówasa kentáá síwá'náwe miwí tísaafitántamba uráawiye minááígóní áwáuma ímba ísaraawe.

²⁶ Maníkón-aai simátímakaawi mináái agaimakáawe. Maníkó maé'mae'o iwái káfé'a paápé íniye simbá pósa seyaafá'-márafákén-kwáásí minááígóní áwáuma isánaáwe. Minááísáfésa timankúnkúmba ésa taawiyafíyantafena minááígóní áwáuma paápé uráiyé.

²⁷ Ísu Káráísitimo uráintafeta Maníkón-áwí'a óraa'a úmaeta wéiyune. Maníkó mimbórá-Máníkó ména weyáá seyaafá'-tántáátáféna ísaraiwai wenáwí'a óraa'a úmaeta iyúndasa érai'-aain-iye.

Kemá Póro sún-da-aai tai'áiyé.

1 Kórinti

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afa'móráe-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna Éfésási-naopa'a ména maanáái agaimái Kórinti-naoraa-waasi mátímakaiye. Kórinti-naopa'a óraa'-naopa'a Ákáyaa-marafa'a wéron-daopa'a Kíríki-waasi sáwífa'a mérowasa tuwímbai-Yundaa-waasiwara'a máúpa'an-iyé. Ááéma Póro Ísun-aai kosimátíma'maena iyúwasa Ísuni aampa'á wéwesa ánaaemba tuwínkaa'a ésa sáwí'a urówana Póro mináái iséna maanáái agaimái tuwówasa mátímakaawe.

¹ Kemá Póro maanáái agai-timúmpo ísáaro. Maníkó wení imáyáafinkemba kembá aantá-waasi-i'a uwásinkena séna Ísu Káráisitin-aai kosimátíma'mae núwo séna si'mákaiye. Kentáásí waásigon-awi'a Sósénisintafe'a súnana maanáúfái wéagaiye.

² Maníkóní waási Kórinti-naopa'o méraawi ísáaro. Maníkó wendé-í'a uwátínkaraisa'a Ísu Káráisitiye kááisamaimo méraawi ísáaro. Seyaafá'-márafákéwí Fasi'aénkó Ísu Káráisitimpá'a inaimó sewíyé kembiwíyé Maníkó wemparí'a uwátínkaraiye. Káráisiti miwíyá'á káráwiyaiwai éna kentáará'wará'á káráwiyaiye.

³ Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye úwoi túwa'nai esarai faru wéuwatinkaayantafe'a inái sune.

⁴ Kembiwísáfé'a ísámai aasiyaasí Maníkémpá'á súwi sune. Maníkó Ísu Káráisitini kísausafena imáyáa éna wétuwa'nai-imba mindásafe'a Maníkémpá'á súwi sune.

⁵ Ísu Káráisitiye'o kááisamaimo méraantafena Maníkó kawé'ó uwátínkáimba kempímbá óraa'o uráintafe'a pó'a wenáái isé'a kawé'-úmai wésimatimewe.

⁶ Ísu Káráisitin-aai simátímakaunata tirumpimbá ta'ótoke'a fasi'ámai mé'a pó'a wenáái kawé'-úmai simátíme'a

⁷ Fasi'aénkó Ísu Káráisitimo marapá'ó kumínda amu'maré'o méraamba Ufaen-ámútánkó tími-fasi'aemba maimái ta'ótokaawe.

⁸ Fasi'átínkáfa'a iyínana póna ánaaen-kanaamo Fasi'aénkó Ísu Káráisitimo kumínda-kanaa kempímbá sáwí-aai ímba wéíniye.

⁹ Maníkó sintembó wéena wenááninko kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitinte'o kááísatinkaindasafena táántaraimba sintení'o iwái póna miyá íniye.

Tuwín-tuwimbo uráan-aai.

¹⁰ Kesí waásisono. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitini fasi'aémbá símakaintafe'a óraaka wésimatimune. Mimbórá-áái wése'a ímba tuwínkaa'-é'a mimbóráfímbá mé'a mimbórá-ímáyáa wée'a mimbórá-kísáú máéro.

¹¹ Kempínkémbá moórá-ininkon-awi'a Kórówini akúmpákén-kwáásí tuwímbai tasimásimesa sésa keiyái aaisambá sésa tuwínkaa'-úmai méraawe tasimásímakaawe.

¹² Mináísánkóní áwáuma maarán-iyé. Tuwímbai sé'a Póro kentáásí óraakon-iyé sewa'á tuwímbai sé'a Ápórosi kentáásí óraakon-iyé sewa'á tuwímbai sé'a Pítaa kentáásí óraakon-iyé sewa'á tuwímbai sé'a Ísu Káráisiti kentáásí óraakon-iyé wésewe.

13 Ísu Káráisiti mimbóráwígó óraako méraifo ímba tuwínáaro. Kemá Póro ímba kembiwísáfé'a imáyáa é'a aaraa-táiyá'á pukáumne. Ímba kentáfé'a ísámai nombá maiyáafo Ísuntafe'a ísámai nombá maiyáawe.

14-15 Tuwímbai sé'a Póro kentáásí óraa'-i'o índasafena nombá maisínkaraiye sefó sé'a sáwífa'nanka ímba nombá maitínkaraunda mindásafe'a Maníkómpá'a súwi sune. Kempínkémbá ímba sáwífa'an-oto kae'-wáásí túwí'a Kírísipasinte Káyásinte minkáé'nárai aantemba nombá maitinké'a sáwífa'-waasi ímbo nombó maitínkaraundasafe'a Maníkómpá'a súwi sune.

16 Énifo moóráwígon-awi'a Sétefanasiye wení akúné nombá maitinké'a imáyáa é'a fí'owima ímba maitínkaraumne.

17 Ísu Káráisiti ímba simásimena séna nombá maitínkámae núwo simásímakaifo ásé-aaí simátíma'mae núwo séna si'mákaiye. Ísu Káráisiti aaraa-táiyá'ó pukáin-aaigoni áwáuma ímba ísáafo sé'a Káráisitin-aaí afora'á simátíme'a waásiti kawé'-ímáyááfínkén-áái ímba sé'a tafisúnda-aaí ímba simátímumpo afora'á Káráisitin-aaí wésimatimune.

Ísumo pukáimba Maníkóní fasi'aénkón-iyé-aaí.

18 Sáwí'o úmáimo méraawini aambó arááiwaéwi Ísu Káráisiti waásisafenamo imáyáa énamo aaraa-táiyá'ó pukáin-aaísafesa sésa úwoi-aaín-iyé wésefo Maníkómpá'ó kon-ámbó arááiwaundawisa minááísáféta séta Maníkó súwa'nai í-fásí'áémbá iyésá wésune.

19 Sáwí'o úmáimo méraawini aambó wéaraaiwaewisafena Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna marapá'-wáásí kawé'-ímáyáán-iyé sen-ímáyáa tai'ásuwe'a fí'o-fi'on-ímayaa'wara'-waasiti imáyáa maitiyuwánaumne agaimaréna siyáiyé.

20 Marapá-tántáátáfésa kawé'-ímáyáámó owísáféna Maníkó séna minímáyáa sáwísamban-iyé siyáiyé. Kawé'-ímáyááwáráwí ímba aifa'á wíyasa pósa áamáambo ísaraawi ímba aifa'á wíyasa pósa marapá-tántáátáfésamo aaimó símae wénowi ímba aifa'á kónááwe.

21 Maníkó kawé'-ímáyáa éna séna marapá'-wáásí miwítí kawé'-ímáyááfínkémbá ímba kanaa'á kesí áwáuma suwánánáawe súmbanifo imáyáa éna séna kesááísafesa timankúnkúmbo iyawi sáwí'o úmáimo méraampinkemba faútinkanaumne Maníkó súwata minásé-áái simátímunasasa tuwímbai úwoi-aaín-iyé wésewe.

22 Yúndaa-waasi sésa ímbo awánaanda-i'o inatá Ísu Káráisitin-aaísafeta érai'esa sénaumne sewasá Kíríki-waasi kawé'-ímáyáán-iyé sen-ímáyáa saafá ombánifo

23 kesáá Ísu Káráisitimo kentáásáféna imáyáa énamo pukáin-aaísa simátímunasasa Yúndaa-waasi mináái isésa Ísu Káráisitin-aaí tíngaemba uwáméwasa Kíríki-waasi mináái Maníkóní kawé'-ímáyááfínkén-áái isésa úwoi-aaín-iyé sewatá

24 Yúndaa-waasifinkene fí'onkaa-waasifinkene Maníkó wemparí'o uwásinkaraiwaisa séta Maníkóní kawé'-ímáyááfínkémbá Ísu Káráisiti pukáísana Maníkóní fasi'aénkó sáwí'o úmaisaamo méraundafinkenta wéfausinkaiye.

25 Marapá'-wáásí sésa Maníkóní imáyáa úwoi-imayaan-iyé sen-ímáyáágó kawé'-ímáyáágó póna waásiti kawé'-ímáyáágómbá iyáákaraiye. Waási

sésa Maníkó aamoisaémbá iyémó sen-áámóísáénkó waásiti fasi'aémbá íyáákaraiye.

²⁶ Kesí waásisono. Maníkómó wení waási-i'lo uwátinkonka'lo máúwaini áwáuma imáyáan-oro. Kempimbá marapá'-wáásí túranka'a kawé'-ímáyááwárá'-wáásí ímba sáwífa'a méraafo moórá-mora mé'a marapá'-wáásí túranka'a fasi'aén-kwáásí ímba sáwífa'a méraafo moórá-mora mé'a marapá'-wáásí túranka'a túwí'lo wéron-kwaasi sáwífa'a ímba méraafo moórá-mora méraawe.

²⁷ Marapá'-wáásí sésa úwoi-waasin-owe sen-kwáásífinkémbá Maníkó wení waási-i'a uwátinkena marapákén-káwé'-ímáyááwárá'-wáásí Maníkóní waási tuwánésa sésa kentáásí kawé'-ímáyáá sáwísamban-iye síyantafena Maníkó miyán-kwáásí wemparí'a uwátinkaraiye. Marapá'-wáásí sésa aamoisaén-kwáásín-owe sen-kwáásífinkémbá Maníkó wení waási-i'a uwátinkena marapáké-fási'aénkwárá'-wáásí Maníkóní waási tuwánésa sésa kentáásí fasi'aémbá sáwísamban-iye síyantafena Maníkó miyán-kwáásí wemparí'a uwátinkaraiye.

²⁸ Marapá'-wáásí sésa úwoi-waasin-owe sésa símai sáwí'lo uwátínkááwiye ímbo méraawiye Maníkó wení waási-i'a uwátinkaraiye. Marapá'-wáásí sésa óraa'-waasin-owe sen-kwáásí tai'aíyantafena úwoi-waasifinkemba Maníkó wemparí'a uwátinkaraiye.

²⁹ Maníkón-aúranka'a miwí kentúwí'a ímba mósá maráíyantafena úwoi-waasifinkemba Maníkó wemparí'a uwátinkaraiye.

³⁰ Maníkó Ísu Káráísitinte'a kááísatinkaraisa'a méraawana póna Ísu Káráísiti kentáásí kawé'-ímáyáágóní áwáu-ita Maníkó uwánkaraiye. Ísu Káráísiti pukáintafena Maníkó wenaúranka'a arupísesa uwásinkenasa wení waási-i'a uwásinkenasa sáwí'lo úmaisamo méraundafinkenta maisiyuwéna siyáísata méraumne.

³¹ Minááísáféna naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna sένα moóráwigomo kesúwí'lo mósá maránae sénamo éna ímba miyá éna Fasi'aénkón-áwí'a mósá maráíno agaimaréna siyáíye.

2

Ísu aaraa-táíyá'ó pukáin-aai.

¹ Kesí waásisono. Kentópa'lo komaéwánda Maníkón-aai paápé uráin-aai kosimátimewandara'a kesúwí'a maimaé iyíwae-aai ímbo simátimewanda Maníkón-aai afora'á simátímaumne.

² Ááéma imáyáa é'a sé'a kentópa'lo komáénda ímba miyám-baaran-tantaakoni imáyáa é'a simátíménda Ísu Káráísitintafe'a imáyáa é'a kentáásáfénawe sένα aaraa-táíyá'ó pukáin-aai aantemba imáyáa é'a kosimátimenaumne sé'a

³ kentópa'lo komaéwándara'a sáá'a úwana tata'á úwa'a aamoisaén-kwáásí mé'a

⁴⁻⁵ aaimó simátimewandara'a Maníkón-gaisafesamo érai'emo síyawini áwáuma ímba waásiti kawé'-ímáyááfinkémbán-ifo Maníkóní fasi'aémpínkémbán-iye sé'a simátime'a Ufaen-ámúntánkóní kísauwe fasi'aéné aráátimewana'a awánaraawe.

Maníkóní kawé'-ímáyáágón-aai.

⁶ Maníkóntáfé'o fasi'ámaimo méraawisafe'a kawe'-ímáyááfínkémbá kawe'-áái simátimune. Minkáwé'-ímáyáágó ímba marapá'-wáásífínkéné marapá'ó káráwiyaawimo tai'áiyawifinkemban-ifo

⁷ minkáwé'-ímáyáágó Maníkómpákémbán-iye. Maníkó maramó ímbo úmakonka'a séna to'mayaa é'a ánaaemba paápé onaná miwá kawe'á uwátinkainasa ságaen-aempa'a ménaawemo siyáimba kentáásáféna séna minkáwé'-ímáyáá aúpá'á makáimba póna wérowasa

⁸ marapá'ó káráwiyaawi ímba kawe'-úmai ísaraawe. Ísaresaraa Fasi'aénkó fí'ora-fasi'aenkwarawimba aaraa-táiyá'á ímba tufúwana pukáisino.

⁹ Minááísáféna naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Maníkó to'mayaa úmai wembó tirumbó ámén-

kwaasi timíniye. Túrantamba ímba awánésa táá'a ímba isésa ímba imáyáa uráan-tantaa'a Maníkómó to'mayaa úmakaimba timíniye

agaimaréna siyáie.

¹⁰ Énifo Maníkó wení ámútankomba ai'marówana keséta ména Maníkómó to'mayaa úmakainta aráásímakaiye. Maníkóní ámútanko seyaafá-tántáá'á awánéna Maníkómó wenarumpin-ímáyáá énamo to'mayaa úmakaimba awánaraiye.

¹¹ Waásimo ombá moóráwigoni imáyáa ímba wéawanaafo wení ámútanko aantemba wéawanaie. Miyáumai Maníkóní imáyáa ímba wéawanaafo wení ámútanko aantemba wéawanaie.

¹² Maníkó marapáké-fásí'áémbá ímba siménasa wení ámútankomba ai'marówana keséta ména fasi'aéntá símakaiye. Maníkómó to'mayaa úmaimo símínta awánáúndasafenasa wení ámútankomba ai'marówana keséta kumbéraiye.

¹³ Minááísáámó wésimatimunda ímba waásiti

kawe'-ímáyááfínkén-ááín-ifo Maníkóní ámútanko simásímakain-aaisa wésimatimune. Maníkóní ámútankomo tirumpimbó mérain-kwaasisafeta Maníkóní érai'-aaisa wésimatimune.

¹⁴ Maníkóní ámútankomo tirumpimbó ímbo méraiwai wemó wétimin-tantaa'a ímba kanaa'á maésa mintántáátáfésa sésa sáwísamban-iye sésa marapá'-wáásí Maníkóní ámútankomo wétimin-tantaa'a ímba kanaa'á wéisafo Maníkóní ámútankomo tirumpimbó méraiwai aantemba mintántáá'á isésa kawe-tántáá'án-iye wésewe.

¹⁵ Maníkóní ámútankomo tirumpimbó méraiwai kanaa'á seyaafá-tántáákóní áwáuma tuwínkaa'-úmai sáwí-aaiye kawe'-ááíyé wéisafo marapá'-wáásí Maníkóní ámútankomo tirumpimbó méraiwai tuwánésa miwítí kisaugoni áwáuma ímba wéawanaawe.

¹⁶ Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Fasi'aénkómó imáyáamo wéimba ímba wéisaamba pósa ímba kanaa'á wení imáyáa arupíse wéuwankaawe

agaimaréna siyáimbanifo Maníkóní ámútankomo sirumpimbó méraiwaaisa Ísu Káráísitini imáyáasa wéisaumpo marapá'-wáásí kentáásí kisaugoni áwáuma ímba wéawanaawe.

3

Maníkóní kísau-waasi-taai.

¹ Kesí waásisono. Maníkóní ámútanko tirumpimbó óraa'o úmaimo mérain-kwaasimo simátimundantemba kentópa'o koméraawandara'a kem-biwí ímba miyá simátimé'a Ísu Káráisitintafe'o ímbo fasi'ámaimo méron-kwaasi untáfé'a tuwíntuwe-tuwintuwe'a simátímakaumne.

² Umarambó fasi'aén-tómbá ímba tímé'o náámbo tíméntemba Káráisitin-aaí ímba fasi'aén-ááífimbán-ifo fetóimó in-ááífínkémbá simátímakaumne. Ááéma ímba kanaa'á ísáántafe'a miyán-ááífínkémbá Káráisitin-aaí simátímakaumne. Káfé'wara'a miyá uré'a mé'a pó'a ímba kanaa'á wéisaawe.

³ Ísu Káráisitintafe'a ímba fasi'ámai imáyáa é'a marapá-tántáátáfé'a imáyáa é'a mé'a tirumbó sáwí'o wéuwatinke'o aaisambó sembá marapá-tántáátáfé'a imáyáa é'a marapá'-wáásímó méraanten-úmai miyá uráawe.

⁴ Tuwímbai Póro kentáásí óraakon-iye sewasá tuwímbai Ápórosi kentáásí óraakon-iye sembá marapá'-wáásímó méraanten-úmai miyá uráawe.

⁵ Kenkáí súwí'a mósá maré'a tuwínkaa'-úmai méraambanifo Maníkóní kísau-waasiyai aantemba úye. Fasi'aénkó Ápórosintafena séna kesí kísau mauwó séna kentáféna kesí kísau mauwó súwakai wení kísau maéwáya'a Fasi'aénkón-aaísafe'a timankúnkumbo uráamba wení kísau-waasiyai úye.

⁶ Kísau'fa'o ánáuntumbo ontembá Fasi'aénkón-aaí simátimewanana námáimo úmaimo fiyútúwáantemba Ápórosi miyáumai túwa'nai úwana Maníkómó ánáuntumbo óraa'o uwátínkáintemba wemá imáyáa timúwa'a wenáái tirumpimbá ta'ótokaawe.

⁷ Ánáuntumbo kísau fiwáiyé námáimo uwátínkáíwaiye mindárai ímba óraa'-waasiyai ofo Maníkó óraa'o uwátínkáíwai wemá óraakon-iye.

⁸ Ánáuntumbo kísau fiwáiyé námáimo iwáiyé mimbórái'a úmai méraayamba póna Maníkó miwítí kisaugoni méyámbá timíníye.

⁹ Kesé Ápórosiye'a Maníkóní kísau-waasi úya'a kembiwí Maníkóní kísauraamba owatá miyásáámó úndasa Maníkóndésa úmpo miyán-imáyáa kenkáísáfé'a ímba ombá kembiwí wétuwinaawe. Ímbo tuwínkaa'-oráámbá isa'á wétuwinaawe. Ísáaro. Kembiwí Maníkómó in-dánkáání'a wéowe.

¹⁰ Maníkó súwa'nai úwa'a kempímbá kísau maiyáumne. Naambó on-kwáásiyá'ó káráwiyaiwaimo kawé'-ímáyáámó énamo áfombo fáintemba Ísu Káráisitin-aaímo simátímakaunda áfonkaamba faitínkáfa'a kówánasa mináfónká'ó naambó owí minkísáú káráwiyoro.

¹¹ Fí'on-afomba ímba faénááfo mimbórá-áfómbó Maníkómó é'o faimakáimba mináfómbá Ísu Káráisitin-iye.

¹² Mináfónká'á naambá ónááfo tuwímbaimo ésa Ísuntafesa ímbo fasi'ámaimo imáyáamo owí wááu-tantaa'a taaisané owáísané iyasa tuwímbaimo ésa Maníkóntáfésa fasi'ámaimo imáyáamo owí fasi'ámaimo waé'wae'o índá-tantaa'a korí-óntántané fí'o-fí'on-ontantamba ónááwe.

¹³ Waásiti kísau ánaaemba paapé índara'a iyamó tuwímbai-tantaa'o kénamo tuwímbaimo ímbo kaintembá Ísu Káráisitimo kumíndara'a waásiti kísau paapé ínana tuwímbai-kísau tai'áínana tuwímbai-kísau úwoi wéíniye.

¹⁴ Mináfónká'ó naambó ombá fasi'ámaimo waé'wae'o índá-tantaatamba owí miwítí kísau wérainasa miwítí kawé'-méyámbá maénááfo

¹⁵ wááu-tantaatambo owí miwítí kísau tai'áínasa minkísáúgóní méyámbá ímba maésa miwí aantemba kawé'-úmai ménaawe. Waásiti moparáwímbó káwisasamo miwí aantemba kawé'-úmaimo méraantemba miwí miyá ónááwe.

16 Kembiwí ímbo tuwínkaa'-oráámbá tuwínkaa'-uráafo Maníkóní ámúntanko kentirumpimbá méraimba Maníkóní ámáán-dankaamba ombá imáyáan-oro.

17 Maníkóní ámáán-damba ufaen-dámbá isa'a kembiwí mindánkáámbá owasá tuwímbaimo kembó sáwí'o uwátínkááwa'o méraambo éna Maníkó miwí tai'ásuwainifo ímbo tuwínkaa'-oráámbá wétuwinkaa'-owe.

18 Kentí imáyáago karo'a simátínkáífo sé'a káráwiyoro sune. Marapá'-wáásí túranka'a kawé'-imáyááwárá'-wáásísá únemo sewí Maníkón-aúranka'a kawé'-imáyáá íyantafesa marapákén-káwé'-imáyáá ímba aifaráámbán-ye seró sune.

19 Marapá'-wáásí kawé'-imáyááwémó sen-imáyáásáféna Maníkó séna sáwí-imayaan-ye wésiye. Minááísáféna naaófá'a Maníkón-aai aúfáíimba agaimaréna séna

marapá'-wáásí miwítí imáyáa mósá
márááwana Maníkó sisaná miwítí
imáyáago karo'a wésimatinkaiye
agaimaréna súwana

20 moóráfa'a agaimaréna séna
kawé'-imáyááwémó sen-imáyáásáféna
úwoi-imayaawe Fasi'aénkó siyáíye
agaimaréna siyáimba

21 mindásafe'a ímba waási-tuwi'a sanaambá ma'maé íyóro. Seyaafá-tántáá'ó túwa'nai índa wéraiye.

22 Kemá Pórowe Ápórosiye Pítaawe túwa'nai ondawísá méraumne. Marawé seyaafá-tántáá'ó wéraine puwíyana'i úwoimo méraiyaana'i mindámo túwa'nai índa wéraiye. Káfé'o wérain-tantaa'e ánaaembo paápé índa-tantaa'wara'e mindá túwa'nai índa wéraiye.

23 Kembiwí Káráísitini waási owaná Káráísiti Maníkóndén-ye.

4

Fasi'aénkóní aantá-waasi-taai.

1 Kembiwí kentáásáfé'a imáyáa é'a sé'a Káráísitini kísau-waasi ésa Maníkómó aúpá'ó makáimba aráátimena séna mináái simátíma'mae nóro. Minkísáúrá'a káráwiyoro siyáíwai owé-imáyáán-oro.

2 Moóráwigoni kísaura'o káráwiyaiwaimo sisasamó ontembá miyán-oro.

3 Maníkóní kísaura'a káráwiyaunderisafe'a kembiwíyá'ó fí'owiya'o sé'a kawé-kísáúwá'i sáwí-kisauwa'iyo sé'o sembá ímba óraa'-imayaa é'a kesí kísausafe'a ímba awáné'a kawé-kísáúwá'i sáwí-kisauwa'iyo sune.

4 Kesirumpinkén-imáyáágómó séna kawé'-aantemba uráanemo sínda kawé-kísáúwá'i sáwí-kisauwa'iyo-aai ímba kendén-ifo Fasi'aénkóndé póna wésuwanaiye.

5 Mindásafe'a Fasi'aénkómó siyáin-kanaamo ímbo tiyáindara'a ímba tuwínáaro. Fasi'aénkómbó amu'makéwana kumíndara'a kumeupá'ó áwiyokaimba sára'a maréna waásiti imáyáa afora'a makéna seyaafá'-wáásí miwítí kísausafena tuwinéna túwí'a mósá maráíníye.

6 Kesí waásisono. Arupíse íyantafe'a simátímakaunda-aai Ápórosiye kesé'o siyáunda ímba kerái aantembanifo seyaafá'-wáásísáfé'wara'a siyáumne. Maníkón-aai aúfáí-wandaaifimba agaimaréna siyáantemba miyán-oro. Moórá-oraakon-awi'a maimaé iyé'a moórá-oraakon-awi'a símai sáwí'a ombá kentúma maimaé'o wéiyomba miyá ímbo oráámbá wéowe.

⁷ Kembiwí ímbo íyáákaraawin-ofo miyámó

on-kwáásí-í'a Maníkó uwátínkaraiye. Maníkó miyán-kwáásí-í'a uwátínkaraifo kentúma ímba maimaé iyé'a sé'a kesáá keyáárikata miyán-kwáásísá méraumne ímba seró.

⁸ Kembiwímó maarán-ááímó sembá karo'á sé'a kawé'-wáásí-í'a úmaisa méraumne. Ímba Apórosiye Póroe'a simásímakaayan-imayaafinkemban-ifo kentáásí imáyáafinkenta Maníkóní imáyáa iséta mindáraisá íyáákaraumne karo'á wésewe. Kembiwímó íyáákaraankakaa keráíwará'á miyáumaiyai íyáákauyaisino. Sáwí-tantaakomba íyáákaiwae sé'o sún'da ímba íyáákaraawe.

⁹ Imáyáamo únda Maníkó wení aantá-waasisa seyaafá'-wáásí tínaaempata sínkarainta tínkamowasamo púwón-kwaasimo waási túranka'o mótinkesamo tínkamontemba wíyómpaken-kisau-waasi túranka'e waási túranka'e Maníkó kentáá miyá uwásínkaraiye-imayaa wéune.

¹⁰ Ísu Káráísitin-aaimo simátimundasafesasa sésa sáwí-imayaawara'-waasin-owe wésefo kembiwí kesáfé'a sé'a Ísu Káráísitiye kááísamaisa méta kawé'-ímáyááwará'-wáásísá úne wésewe. Kesáá aamoisaén-kwáásísá ún'a kembiwí kesáfé sé'a fasi'aén-kwáásísá úne-imayaa owí pó'a kentúwí'a maimaé iyé'a kesúwita wétuwaawe.

¹¹ Maníkóní kisau maimaéta wénundasa ááéwe káfé'e nontáfénawe tóntáfénawe sáái taisatá ímba naambá makéta ímba kawé'-únánkwátói makáunasasa sínkamowata

¹² tómbá ímba úwoi máéndasafeta óraa-kisau maéta óntamba máúnasasa símaimo sáwí'o uwásínkáanta Maníkó kawé'á uwátínkainiye-aai simátimunasasa sáwí'o uwásínkáanta fasi'ámai méta ímba ifátuwaunasasa

¹³ kentáá súwí'a kumínkwae sésa karo'-ááímó sembá anondáá kawé'-áái simátimunasasa ááéwe káfé'e kentáásáfesa sésa ofaiyáán-kwáásín-ofo miwí táái ímba ísáaro wésewe.

¹⁴ Kesí iyámpóísone sé'o imáyáamo úndawi tááko péé sína'a isé'a kawé'o íyantafe'a maanáúfái wéagaumne.

¹⁵ Káráísitini waási owasá sáwífa'nanka Ísu Káráísintin-aai simátímém'ba ímba sáwífa'nanka kentifoísái méraafo aifa'á Káráísitin-aai simátimewana'a Káráísitiye'o kááísamai méraantafe'a keyáá kentifomá úne.

¹⁶ Mindásafe'a wa'wisé sé'a kemó úndantemba miyán-oro sune.

¹⁷ Mindásafe'a moóráwigomba Tímótimba ai'máráanana kentópa'a wém'ena wíníye. Wemá Fasi'aénkóe'a kááísamai méraiwei ímba siyuwéna fasi'ámai ména kesááninkaambo uráiwai wen-ímáyáá úndawi kempá'á wéna Ísu Káráísitin-aúranka'o méraunda-aaiye Maníkóní waási naaó'-nao'o méraawi simátimunda-aaiye kosimátimena kemó méraundanten-úmai méraaro-aai kosimátiminiye.

¹⁸ Kempínkémbá tuwím'bai sésa Póro úwoi aúfáífinken-aai wésifo kentáá aaimó simásimindasafenasa ímba tíníye sembá kentúma maimaé wéiyowe.

¹⁹ Énifo Fasi'aénkómó ewémó sína'o é'a kárika'a kentópa'a wé'a túmo maimaé iyówi siyáan-aai aantentafe'a ímba kónaumpo miwítí fasi'aémbá Maníkómpákéná'íyo awánaandasafe'a kónaumne.

²⁰ Maníkómó kentáárá'ó káráwiyaimba maarán-iye. Ímba aaisáféna aantemba káráwiyai'fo Maníkóní fasi'aénká'ó méraawi miwíyá'á káráwiyaiye. Mindásafe'a Maníkóní fasi'aénká'á méraa ína Maníkóní fasi'aénká'á méraao sé'a kotuwánánaumne.

²¹ Imáyáan-oro. Kembiwífá'ó ímbo kuráandara'o sáwí-imayaamo tuwé'o kawé'-úmaimo méwa'a ken-ímáyáá é'a faru úmaisa koménaumne. Ímbo miyámó uréwa'o é'a fasi'ámai arupíse kouwátinkanaumne. Mindásafe'a imáyáan-oro.

5

Afowán-awaainimbo maiyáin-aai.

¹ Kempínkémbá moóráwigo óraa-sawí'a éna afowán-awaainimba maiyáíye sewa'á isáúmne. Kembiwí Maníkóní waási miyá-sáwí'ó uráiwaintafe'a étuwaao ímba sewaná úwoi miyá ímbánifo waántáwankoni aambó arááíwáéwi ímba miyá ésa miyámó owísáfésa sáwí-meyamba maénááwe wésewe.

² Kempímbá moóráwigo ména óraa-sawí'a wéisa'a kawé'á úmaisa méraumne karo'á sé'a kentúma maimaé wéiyofó sáwí'ó uráin-kwaasisafena kentirunkómó umbaimó táina'a minkwáásí ai'mátuwaaro.

³ Kemó kentópa'o komékaa minóráá-sáwí'ó uráiwaimba aaifimbá maenké'a sáwí'a wéiye súšina. Kemá némpa'a mé'a kesí imáyáago kentópa'a wérais'a misáwí'ó uráiwaimba é'a aaifimbá maiyánkaraumne.

⁴ Túwaandu iyampimba kesí imáyáago kentópa'a wérainana Fasi'aénkó Ísuni fasi'aémbá kembiwísé'o wéraintafe'a misáwí'ó uráiwaimba aaifimbá maénkáaro.

⁵ Maníkóní waási káráwiyaampinkemba ai'mátuwenana waántáwanko umbai-tántáá'á amínana sáwí-amba tuwáínana Fasi'aénkó Ísumo kumíndara'a wembá aiyáíndasafe'a miyá é'a aaifimbá maenké'a aúwáaro.

⁶ Kawé'á úmaisa méraumne sé'a makáawanamo moórá-kisaamo kawáá'énamo ímba seyaafá-kísááfá'ó wété intembá kempímbá moóráwigo miyáumai sáwí'ó índawi kempímbá tifó sé'a ai'mátuwaaro.

⁷ Tíyótaimo

Í-tánón-kánáámó tóso ésa Yúndaa-waasi tómbó intóráín-tantaa'a tuwésa aú-tomba marésa sipisípi-araa'a tufú'mai wénaawe. Miyáumai Ísu Káráísiti kentáásáfénawe séna pukáimba pó'a aúí'a úmai mé'a mindásafe'a misáwí'ó uráimba tuwé'a kawé'-úmai méraaro.

⁸ Sáwí'ó é'a sáwí-tantaatafe'a ímba aamoí é'a kawé-tántáátáfé'a érai'-aaisafe aantemba aamoín-oro.

⁹ Ááéma moórá-aufai agaimái simátime'a sé'a

aare-úméné waai-úméné mó owísé'a ímba méraaro siyáunda

¹⁰ minááímó siyáunda Maníkóní waásifinkembo miyámó owísé'a ímba méraaro siyáumne. Waántáwankon-imayaamo on-kwáásí aare-úméné waai-úméné fí'o-fi'on-tantaa'-umene túrande-urande ésa marapá-tántáátáfésa aamoí ésa ímba Maníkóntáfésa aamoí ésa miyámó on-kwáásísáfé'a ímba sé'a Maníkóní waásifakewimo miyámó isáfé'a siyáumne. Waántáwankon-imayaamo on-kwáásí seyaafá'-máráfá'ó méraamba ímba tiyuwé'a miwísé'a úwoi méraaro.

¹¹ Énifo agaimakáunda-aaigoni áwáuma maarán-iye. Moóráwigo Ísuni waási úne siwái aare-úméné fí'o-fi'on-tantaa'-umene aúrande-urande éna marapá-tántáátáféna aamoí éna Maníkóntáféna ímba aamoí éna símai túwí'a sáwí'ó uwátinkena uwóí'ó on-dómbá néna uwóí'ó owísé'a ímba mé'a wesé'a ímba tómbá naaró. Agaimakáunda-aaigoni áwáuma miyán-ááísáfé'a siyáumne.

12-13 Ímbo Maníkómpá'ó tiyáawi kemá ímba aaifimbá maitinkánaumpo Maníkó aaifimbó maitinkáinda mindá wendén-ye. Kempínkémbá Maníkóní waási sáwí'o uráawi aaifimbá maitínkáaro. Kempínkémbá moóráwigo misáwí'ó uráindawimba ai'mátuwaaro.

6

Fasi'aénkóní waásifimbo umbai-tántáá'ó wérainda arupíse uwátínkáaromo siyáin-aaí.

¹ Moórá-aaímo sáwí'o ombá simátiménda isáaro. Kempínkémbá tuwímbai sáwí'o ombá ímbo waántáwankon-imayaamo on-kwáásifá'á mátinkare'a aaifimbó maitínkáamba sáwí'a wéofo Maníkóní waási óraa'-waasiya'a mátinkare'a símai arupíse oro.

² Ánaaemba Maníkóní waási óraa'-waasi-íla ésa seyaafá'-márafákén-kwáási táái isésa kawé-kísáúwé sáwí-kísauwe sésa tuwínkaa'-ésa ánaaemba miyá ónááfo káfé'a kári'-aaí kanaa'á símai arupíse oro.

³ Ánaaemba wíyómpaken-kisau-waasi-taaímo isáiyamba mindá óraa-tantaa'an-ifo marapá'ó méraan-kwaasi-taaímo arupísemo iyamba mindá kári-tantaa'an-ye.

⁴ Moórá-tantaa'o arupísemo ónae sé'o éla Maníkóní waásifimbo túwí'o ímbo wérainda-waasisafe'a arupíse uwásínkáaro ímba sé'a túwí'o wéraindawisafe'a arupíse uwásínkáaro seró.

⁵ Sáwí'a úne sé'a misáwí'ó ombá ifátuwe'a kawé'ó iyantafe'a maanáái agáúmne. Kembiwí sé'a kawé'-ímáyááwára'-wáásísá úne sembánifo ímba aaí isámai arupíse wéuwatinkaafo

⁶ Ísu Káraísitin-aaísafo ímbo timankúnkúmbo iyawiya'a mátinke'a sé'a moórá-aaí arupíse uwásínkáaro sé'o ombá mindá sáwí'an-ye.

⁷ Waántáwankon-imayaamo on-kwáásíyá'ó mátinke'a aaifimbá maitínkáamba sáwí'a éla Maníkóní aambá ímba kawé'-úmai wéaraaiwaewe sune. Kentí óraa'-waasímo isátinkaiyan-aaigomo éna ayááímó úwoimo wéinda mindá kárika'a sáwí'an-ifo Maníkó waántáwankon-imayaamo on-kwáásifá'ó aaifimbó maitínkáamba mindá óraa-sawí'an-ye.

⁸ Miyámó ombá Maníkóní waási kentífá'awaawi sáwí'a uwátinke'a kentúwí'wara'a sáwí'a wéowe.

⁹ Sáwí'o owímó Maníkómó káráwiyaipa'o ímbo wíyantemba wéowe. Karó'-ímáyáá ímba éla simátimunda-aaí isáaro. Aare-úméné waai-úméné ésa marapá-tántáátáfésa aamoí wéesa Maníkóntáfésa ímba aamoí ésa waai keiyái kesuwaainíné sewasá kesuwaai'é sésa sáwí'a úmae nówasa aaré miyáumai keiyái sáwí'a úmae wénesa

¹⁰ umémbó ombá túraniyamba ésa uwóí'o on-dómbá nésa uwóí'a ésa símai túwí'a sáwí'a uwátinkesa wétinkamesa umémbá ésa miyámó on-kwáási Maníkómó káráwiyaipa'a ímba kónááwe.

¹¹ Kempínkémbá tuwímbai miyámó uráan-kwaasiyaani'a wéofo kentáási Maníkóní ámútanko Fasi'aénkó Ísu Káraísitini fasi'aéntámbá misáwí-tántáá'á maitiyuwéna Maníkóndé-íla uwátinkena wenaúranka'a arupíse uwátínkariye.

Túsamba Fasi'aénkóní kisaumo maíyan-aaí.

¹² Kempínkémbá tuwímbai sé'a seyaafá-tántáá'ó úndasa kanaán-ye sefó kemá sé'a tuwímbai-tantaa'o ombá ímba kawé'á wéuwatinkaiye sé'a moórá-aaí seyaafá-tántáá'ó únda kanaán-ifo tuwímbai-tantaa'o únda miwá kembá ta'ótoraindasafe'a a'áo sune.

¹³ Tónkó tirumpimbó kumíndasafena isaná tirunkó tómbó náíndasafena ímbá póna Maníkó minkáé-tántáá'á tai'ásuwainiye. Miyá ínifo túwawaatafesamo imáyáamo ombá maarán-iyé. Túwawaatamba ímba aare-úmémbo iyambanifo mintúwáwáátámbá Fasi'aénkóní kísau máéro. Miyámó iyantafena Fasi'aénkó túwawaaka'a wétuwa'nai-iyé.

¹⁴ Maníkó Ísumbo pukáimpinkembo iyáfasinankaraintemba wení fasi'aéntámbá kentáá súwawaa'a iyáfasisinkainiye.

¹⁵ Kentúwawaa'a Káráísiti aiyayaankaamba ímbá pó'a sáwí-anka'o nín-da-inimba ímba maiyé'a mimbórá-túma ma'mái méraaro.

¹⁶ Moóráwigo sáwí-anka'o nín-da-ininkoe'a méraimba mimbórá-túma ma'mái méraaye. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

minkáé'nárai mimbórá-túma
ma'mái méraaye

agaimaréna siyáiyé.

¹⁷ Énifo Fasi'aénkóe'o kááísamaimo méraiwei wení ámútanko wesé'a méraisana mimbóráí'a úmai méraiye.

¹⁸ Aare-úméné waai-úménémó ombá tínaqemba uwáméro. Fí'o-fi'on-tantaa'o sáwí'o wéomba túgo ímba sáwí'a wéifo aare-úmémbo wéomba túgo sáwí'a wéiyé.

¹⁹ Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kentirumpimbá kumbérimba póna kentúma Ufaen-ámútánkóní naambó wérimba é'a ísaraawe. Kentúma Maníkóndé isa'á kesúma kendésáámá póta sirááimo táínda-i'a úwoi ónaumne ímba seró.

²⁰ Ísu Káráísiti kembiwísáfénawe sénamo pukáimba mimbéyámbá kem-biwí wendén-ofo marapá'ó méraamba Maníkón-áwí'a óraa'a úmae iyóro.

7

Aaremó máén-aai.

¹ Tuwímbai-aaimo agaimáimo sísai uráan-aaisafe'a simátimune. Awá'-wáásí aaré ímba maésa úwoimo méraiymba mindá kawé'án-iyé.

² Énifo kembiwí úwoi waásifimbo méraawi aare-úméné waai-úméné óraa'o ompimbá méraantafe'a umémbo únafo sé'a aaré maíyasa waai maíyambo iyamba mindá kawé'án-iyé.

³ Waaigó wenáúma ímba ta'ótorainifo mindá awaainínkóndé isaná awaainínkó wenáúma ímba ta'ótorainifo awaainínkóndé isaná miyáumai we-nawá'nai wenawá'nai úmai méyaaye.

⁴ Awaainínkó wenáúma ímba we káráwiyaifo awaainínkó káráwisana awaainínkó wenáúma awaainínkó káráwiyaiye.

⁵ Ímba aamba faiyésarai énifo kanaán-iyé sésarai Maníkóntáfésarai imáyáa ésarai inái símaesarai iyantafesarai kári-kanaa saagáyáaye. Minkánáa tai'áínasarai mimbóráfimbá kouwé'mai méyaaye. Ímba kanaa'á kentúra'a káráwiyewana ayáátáaka'a nénka'a méyana kawé'ó úmimo méraiya-fasi'aemba tai'áínana waántáwanko sáwí'a íwae séna tafisifó sé'a simátimundantemba miyán-oro.

⁶ Minááísáfé'a ímba fasi'ámai simátimé'a sé'a miyán-oro sé'a miyán-ááísáfé'o sísai omba simátimé'a sé'a miyámó iyamba kawé'án-iyé sune.

⁷ Kemó aaré ímbo makáundantemba seyaafá'nánká miyámó íyamba siráái wétaiye. Énifo ímbo miyámó íyamba Maníkó miyám-baaran-tantaakoni fasi'aémbá wétimiye.

⁸ Simátíménda awá'-wáásiyé keto'-íniné ísáaro. Kemó úndantemba miyámó íyamba kawé'án-iyé.

⁹ Énifo ímbo kanaa'ó kentúra'o káráwiye'o é'a aaré maíyasa waaí maíyamba ónááwe. Aaré maíyasa waaí maíyambo íyamba mindá ímba sáwí'an-ifo úwoimo mésamo aaré maénae-imayaamo óraa'a únafo sé'a aaré maíyasa waaí maíyambo íyamba kanaán-iyé.

¹⁰ Aaré máéwasa waaí máémbo owí simátimé'a sune. Ímba kesí imáyáafinkemban-ifo Fasi'aénkóní imáyáafinkemba simátimune. Aaregó awaaikómbá ímba auwéna kóino.

¹¹ Énifo awaaikómbó auwénamo éna fí'omba ímba waaí máino. Ímbo miyámó énamo éna kouweréna awaaikómpá'á tíno. Waaí ímba kentuwaainíntómbá ti'mátuwaaro.

¹² Moórá-aaimo simátíménda Fasi'aénkó simátimiyo ímba siyáifo kemá simátimune. Keákwákómó ékai awaaikó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba isaná awaainínkó ímba miyá in-ínínkó awaaikóntáféna esé'a mérayae sínanamo éna ímba ai'mátuwaano.

¹³ Énifo awaainínkó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba isaná awaaikó ímba miyá iwái awaainínkóntáféna esé'a mérayae sínanamo éna ímba ai'mátuwaano.

¹⁴ Waaigó Maníkón-aaisafena ímba amankúnkúmba iwái awaainínkó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba in-ínínkóe'a taankarotámai méraintafena Maníkó séna awaaikó isaná póna kanaán-iyé wésiye. Aaregó Maníkón-aaisafena ímba amankúnkúmba in-ínínkó awaaikó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba iwáiyé'a taankarotámai méraintafena Maníkó séna awaainínkó isaná póna kanaán-iyé wésiye. Ímbo miyámó inkakaa miwítí iyámpói Maníkóní waásiti iyámpóíyaamba ímba owaisinó. Énifo miwisáféna Maníkó séna kesí waásiti iyámpóíyaamban-owe séna kanaán-iyé wésiye.

¹⁵ Keákwákómó ombá awaaikó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba isaná awaainínkó ímba miyá isaná awaainínkó amankúnkúmba isaná awaaikó ímba miyámó ombá auwé'a kónae sésa miyá íyamba kanaa'á wété ónááwe. Maníkón-aaisafena timankúnkúmba owí owasá ímba miyámó owíyé ímba kááísamai méraamba pósa wété íyamba kanaán-iyé. Maníkó faru úmai méraiylantafena táántaraimba pósa auwé'a kónae sésamo ésa kanaán-iyé.

¹⁶ Aaré ísáaro. Enawaaikómbá áwa'nai inanawá Maníkón-aaisafena amankúnkúna ini ina ínío. Mináái ímba ísaraawe. Énifo waaí ísáaro. Enawaainínkómbá áwa'nai inanawá Maníkón-aaisafena amankúnkúna ini ina ínío. Ímba ísaraawe. Mindásafe'a ímba ááéma tuwé'a wété oro.

Maníkó wení waási-i'o uwátínkarainka'o méraanten-úmai méraaromo siyáin-ai.

¹⁷ Maníkó seyaafá'-wáási tínkámae kuráimba wení waási-i'o uwátínkarainka'o méraanten-úmai miyáumai méraaro. Maníkóní waási naaó'-nao'a méraan-kwaasi mináái simátimune.

¹⁸ Maníkómó wení waási-i'o uwátínkarainka'o mé'o Yúndaa-waasi kentúmo kárámai araénaémbo owasamó fí'onkaa-waasi kentúmo ímbo kárámai araénaémbo owasamó ombá mindá kanaán-ifo úwoi miyá é'a fí'on-kwaasi-i'a ónae ímba sé'a méraaro.

¹⁹ Túmo káramaimo araenáémbo owasá ímbo túmo káramaimo araenáémbo owasá ombá ímba óraa-tantaa'an-ifo Maníkón-aaimo taawiyafésamo méraamba óraa-tantaa'an-iyé.

²⁰ Maníkómó wení waási-i'lo uwátínkarainka'a méraanten-úmai miyáumai méraaro.

²¹ Maníkómó wení waási-i'lo uwátínkarainka'a kembiwí méyámbakaawiti wayó-kísáúmó maiyáawimo ombá ímba óraa'-imayaa ombánifo minkísáúmó túwén-ambo wéraina'o é'a tuwánááwe.

²² Fasi'aénkómó wení waási-i'lo uwátínkarainka'a kembiwí méyámbakaawiti wayó-kísáúmó maiyáawimo é'a Fasi'aénkóe'a kááísamai mére'a tu'makákáámbá méraawe. Énifo Fasi'aénkómó wení waási-i'lo uwátínkarainka'a úwoimo tu'maká'ó méraawimo é'a Ísu Káráísiti méyámbakaisa'a wení wayó'-wáásín-owe.

²³ Ísu Káráísiti pukáimba kentáféna mimbéyámbá uráisa'a wení waási-i'a uráamba pó'a kentí imáyáa ta'ótoranae síya'o é'a a'áo seró.

²⁴ Maníkómó wení waási-i'lo uwátínkarainka'o méraanten-úmai Maníkóe'a kááísamai méraaro.

Awá'-wáásí táái.

²⁵ Awá'-wáásísáféna Fasi'aénkó ímba fasi'aén-áái simásímakaisa'a kesí imáyáafinkemba súné. Fasi'aénkó arumbá uwásínkáíntafe'a sún-da-aai pó'a kawé'-ááiyémó síyantafe'a simátimune.

²⁶ Umbai-tántáá'ó wéraintafe'a imáyáa é'a sumpo méraantemba miyáumai méraaro. Miyámó iyamba kawé'an-iyé.

²⁷ Aaremó makáawi ti'mátuwanae ímba síyasa aaremó ímbo makáawi aaré maénae ímbo seró.

²⁸ Énifo aaremó maíyambo é'a ímba aoisaambá ónááwe. Inamarúmó waaímó maíyambo é'a ímba aoisaambá ónááwe. Aaré maíyasa waaí maíyambo iyamba marapá'ó méraan-umbai-tantaa'a wérainmba mindá imáyáa é'a miyán-ófo sé'a aaré ímbo maíyasa waaí ímbo maíyambo iyamba kawé'an-iyé súné.

²⁹ Kesí waásisono ísáaro. Maníkómó siyáin-kanaa ampáánk'á tai'áínífo aaremó makáawi miwítí umbai-tántáátáféna ímbo óraa'-imayaa ésa aaremó ímbo makáawimo mésamo Maníkóní kisausafesamo imáyáa ésamo méraantemba miyán-oro.

³⁰ Tirunkómó umbaimó taiwái mindásafe aantemba ímbo imáyáa ésa tirunkómó ímbo umbaimó taiwái mésamo Maníkóní kisausafesamo imáyáa ésamo méraantemba miyán-oro. Tirunkómó aamoimó iwái mindásafe aantemba ímbo imáyáa ésa tirunkómó ímbo aamoimó iwái mésamo Maníkóní kisausafesamo imáyáa ésamo méraantemba miyán-oro. Óntamo méyánowi mindásafe aantemba ímbo imáyáa ésa óntamo ímbo méyánowi mésamo Maníkóní kisausafesamo imáyáa ésamo méraantemba miyán-oro.

³¹ Marapá-tántáá'ó méyánowi mindásafe aantemba ímbo imáyáa ésa miyán-kísáúmó ímbo máéwi mésamo Maníkóní kisausafesamo imáyáa ésamo méraantemba miyán-oro. Marapá'ó méraan-kwaasimo máén-kisau tai'áínda pó'a sún-da-aai marapá'ó wérain-tantaatafena ímbo aifaráán-tántáá'an-iyé seró.

³² Marapá-tántáátáfé'lo ímbo óraa'-imayaamo ombá siráái wétaiye. Awá'-wáásí Fasi'aénkóní kisausafesa imáyáa ésa Fasi'aénkómó aamoimó intembá wéofó

³³ aarewáráwí marapá-tántáátáfésa imáyáa ésa tuwaainíntómbó aamoimó íyan-kisau máéwana

³⁴ kae'-ímáyáágó wétafisiye. Ímbo waaimó maiyéwiye awá'-ínáámárúwé Fasi'aénkóní kisausafesa imáyáa ésa sésa súwawaa'e imáyáawe Fasi'aénkómbá aménae sefó waaiwárá'-ínímbá marapá-tántáátáfésa imáyáa ésa tuwaai'waimbá aamoí íwae sésa miyán-kísáú wémaewe.

³⁵ Aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyamba oró-áái ímba súmpo túwa'nai onda-áái simátíme'a kawé'-úmai méraiýantafe'a mináái simátíme'a Fasi'aénkóntáfé'a imáyáa é'a wení kisaú aantembo maíýantafe'a mináái wésimatimune.

³⁶ Moóráwigomo aaré maénae sénamo aaimó tarímakenamo éna ánaaemba wentáfénamo maénae-imayaa óraa'a énamo séna ímba kawé'-úmai méraumpo maénaemo síndamo seyaafá-tántáá'ó kanaamó ínanamo éna úwoi máíniye. Maíndamo éna kanaán-iyé.

³⁷ Moóráwigomo aaremó maénae sénamo aaimó tarímakenamo éna wení imáyáamo fasi'ámaimo énamo wenáúra'o káráwiýenamo séna ímba maénaumpo úwoi méíniye sínanamo seyaafá-tántáá'ó kanaamó ínanamo éna miyámó énamo ímbo maínda kawé'-án-iyé.

³⁸ Miyáumai moóráwigo aaremó aái tarímakaindawimo maínda kawé'-án-ifo moóráwigomo aaremó aái tarímakenamo ímbo maínda áfááraumai kawé'-án-iyé.

³⁹ Ámáánko séna keákwákómó ésarai awaaikómó méraindara'a kááísamái méraiýana awaaikó puwínana waisáfénamo ankáínana Fasi'aénkóní waásiya'-aantemba wíno.

⁴⁰ Énifo imáyáa é'a ímbo waaimó maénamo úwoimo mérainda arunkó kawé'á ínana méraíniye. Maníkóní ámúntanko minááisáféna mimbórá-áái wésiye-imayaa úne.

8

Pói tufú'mai karo-fási'áénkómbó ámén-aai.

¹ Agaimái sísai e'a sé'a póimo wétufu'nesamo tuwímbai-ama'o kárámaimo waántá-taarera'o marésamo tuwímbaimo maaketimó máraámba minámá'á méyámba'maimo naandasá kanaawá'íyó-aaimo sísai e'o sen-áái simátíménda ísáaro.

Miyám-baarankoni áwáuma awánasaraundasa póta miyásá ónae-aai ááéma ímba seró. Miyámó ombó é'a kentúma maimaé íyófo waásimo tirumbó tímémbo wétuwa'nai-omba mindá kawé'-án-iyé.

² Tuwímbaimo moórá-tantaatafesa imáyáamo ésamo sésamo é'a awánasaraumnemo síyawí ímba kanaa'á awánasaraafo

³ Maníkómbó tirumbó améwanamo ímbá Maníkó miwí tuwánasariye.

⁴ Mináái imáyáa é'a aneka'-áái póimo tufú'nesamo tuwímbai-ama'o kárámaimo waántá-taarera'o marésamo tuwímbaimo maaketimó wémaraamba minámá'á méyámba'maimo náíyan-aaimo sendá ísáaro. Waántá-waasi ímba fasi'aénkwárá'-wáásín-fo mimbóráwígó fasi'aénkwáráwí Maníkó iyé-ááisá ísaraumne.

⁵ Wíyómpa'e marapá'é sáwífa-tantaa'a wéraisasa tuwímbai sésa kentáási fasi'aénkwáráwí ména kenká'á káráwiýaiye sewaná miyámó sen-tántáá'á sáwífa'a wéraifo

⁶ kesáá mimbóráwígóntáféta séta kentáási Maníkó éna kentáásifowa iyésá sune. Seyaafá-tántáá'á úmakaimba póta wenáwí'a mósá maréta wení waási-i'lo úndasafeta méraumne. Mimbórá-Fásí'áénkó méraimba Ísu Káraísiti póna Maníkómó siyáintemba seyaafá-tántáá'ó uráimba wení fasi'aénkátá méraumne. Miyáumai waántá-waasi ímba fasi'aénkwárá'-wáási owé-áái ísaraumne.

⁷ Minááisá ísaraumpo seyaafá'nánká ímba ísaraawe. Tuwímbai póí tufú'mai wénesa waántá-waasi-imayaa ésa timé'ómbanifo Maníkómpá'ó tiyáanka'a ááéraan-imayaa paaí ésa waántá-waasi tímém-poiman-iye sésa mimpóimó wénaamba tirumpin-ímáyáágómó sáwí'a owémó sintembá ésa sésa mimpóimá ímbo naaráámbá náúmne wésewe.

⁸ Mintómbó ímbo néta nétaamo úndasa Maníkó ímba imáyáa éna náúndasafenasa aamoí uwásinkenasa ímbo náúndasafenasa aamoí uwásinkenasa ímba miyá wéiye.

⁹ Waántá-waasi tímém-poimo né'o ímbo né'o ombá mindá kanaán-ifo Maníkóntáfésa ímbo fasi'ámáimo méraawi tuwánésa kembiwímó ontembá miyá ésa miwí tirumpin-ímáyáágómó sáwí'a owémó sintembá miyá ofó sé'a káráwiyoro.

¹⁰ Kembiwí sé'a waántá-waasi ímba fasi'aénkwáráwí ombá pó'a tímém-poimo úwoimo wénaunda kanaán-iyemo sen-kwáási waántá-waasiti áamándaumpa'o tómbó naambó ésa Maníkóntáfésamo ímbo fasi'aawí tuwánésa sésa keséta mintómbá nánaumnemo sésamo wénaamba tirumpinkén-ímáyáágómó sáwí'a owémó sintembá wéowe.

¹¹ Miyáumai mintómbó náúnda kanaán-iye wésemba mindá Maníkóntáfésamo ímbo fasi'ámáimo méraawi sáwí'a wéuwatinkaawe. Ísu Káraísiti miwísáfénawe séna pukáiwai kentífa'awaawi sáwí'a uwátínkááwasa sáwí-amba wéaraaiwaawe.

¹² Kentífa'awaawi sáwí'a uwátínkela miwímó ímbo fasi'ámáimo méraan-imayaa sáwí'o uwátínkáámba Káraísitimba sáwí'a wéuwankaawe.

¹³ Kemá Póro sune. Waántá-waasi tímém-poimo naanasá kesífa'awaisai suwánésa sáwí-amba arááiwaéfo sé'o ama'ó ímbo naanasá suwánésa misáwí-ámba ímba arááiwaenaawe.

9

Póro aantá-kisau wémaena méyámba ímbo maiyáin-ai.

¹ Waási kembá ímba wéta'otoraafó Maníkó kesáái simátiminkwae séna aantá-waasi-i'a uwásínkaraiwai é'a súrantamba kentáási Fasi'aénkó Ísumba awáné'a wení kísau kempimbá komaéwánda suwáné'a Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmba uráamba mindá kesí kisaugoni áwáuma paapé uráíye.

² Tuwímbai kentáfésa sésa ímba Fasi'aénkóní aantá-waasin-ifo úwoi-waasin-iye sewa'á kembiwí ímba kanaa'á miyán-áái wésewe. Fasi'aénkó si'marówa'a kembiwí wenáái kosimátimewana'a timankúnkúmba uráafo mindásafe'a imáyáa é'a kentáfé'a sé'a

érai'a Fasi'aénkóní aantá-waasin-iye seró.

³ Tuwímbai kempínkémbá kentáfé'a sé'a Fasi'aénkón-ai simátiminkwae séna ímba ai'mákaiwain-iye sembá maarán-áái anondáa simátimune.

⁴ Ásé-ai kosimátimewandara'a tómbó ímbo méyámbare'o úwoimo naráundarakaa kanaán-uráisino.

⁵ Fasi'aénkóní aantá-waasiye Fasi'aénkón-áfá'awaawiye Pítaawe tuwaainíntómbó tí'maesamo ásé-aiimo kosimátíma'mae nóntemba kemó

kesuwaainimbó áí'mae'o ásé-aaimo kosimátíme'o kentí tómbó úwoimo naráundarakaa kanaán-uráisino.

⁶ Tuvímbai ásé-aai kosimátímakaamba tómbó méyámba'mai náiyantafesa ímba kísau wémauwa'a tómbá úwoi tímúwasa naráafo Páánápáasiye kenkáísáfé aantemba imáyáa é'a sé'a tómbó náiyantafesarai kísau wémaesarai óntamba maiyesarai tómbá wémandaaye-imayaamo ombá mindá sáwí-imayaa wéowe.

⁷ Maarán-áái imáyáan-oro. I-wáásí miwímó kisaumo máénkakemba ímba tómbá méyámba'mai wénaafo miwítí óraakomo tímín-tomba wénaawe. Kisaumo owí minkísáúfákén-tómbá wénaawe. Póimo awíyówi mimpóímá tufú'mai úwoi wénaawe. Miyáumai kisaumo wémaewi méyámbá wémaewe.

⁸ Mináái waásiti imáyáafinken-aai simátimumpo Maníkón-aai aúfái-wandaafimba miyán-ááímó wéraimba simátíménda ísáaro.

⁹ Manikó Mósesembo simámakain-amaamba agaimaréna séna waásiti tómbá wíti-aramba ásimá piyíndasafena purumakagón-aísamai támai mapándáampa úmai ásimá fitúwáínka'a purumakagón-óika'a ímba kára'umakewana úwoi ména tuwímbai náíníye

siyáimba minkísáúgóní méyámbá póna mintómbá tuwímbai úwoi náíníye. Manikó ímba purumakasáfénawe séna mináái agauwó siyáifo

¹⁰ kentáásáfénawara'a mináái siyáíye. Kisaumo owí mifákén-tómbá nánaumne-imayaa ésa wémaewe. Námáimo owí minkísáúfákén-tómbá nánaumne-imayaa ésa wéowe.

¹¹ Miyáumai kempímbá Maníkón-aai kosimátímakaundasa pó'a tóné tuwímbai-tantaa'emo úwoimo simíyanta kawé'án-íye.

¹² Kentáásínaaemba tuwímbai kempímbá Maníkóní kísau kowémaesa sésa tómbá síméro suwa'á úwoi tímúwasa naráawe. Miwímó tóné tuwímbai-tantaa'e úwoimo maiyáantemba kesááwárá'ó úwoimo méraandasa kanaán-íye. Kentópakemba tóné tuwímbai-tantaa'e máénda-amba wéraifo kemó simíyan-tomba siyáán-umai máénata Ísu Káráísitin-aai ímba ísáafo séta kemó kisaumo maúndarakemba óntamba maimái tómbá méyámba'mai néta óraa-kísau wémaeta ímba

ifátuweta óraa-kísau maiyáumne.

¹³ Maarán-ááísáfé'a imáyáan-oro. Yérúsaremu-naopa'a óraa'-amaan-daumpa'a kisaumo máéwi mindáúmpákén-tómbá úwoi wénaawasa óntantaarera'o Maníkóntáfésa póí tufú'mai wéagaewi mimpínkén-tómbá úwoi wénaan-aai ísaraawe.

¹⁴ Miyáumai Fasi'aénkó Ísu óraaka séna ásé-aai kosimátimiyawifakemba tómbá úwoi timíyasa

nánááwe siyáíye.

¹⁵ Kempímbá komé'a Ísu Káráísitini ásé-aai kosimátimewandara'a kentópakemba tóné tuwímbai-tantaa'e máénda-amba wérombanifo tómbá síméro ímba siyé'a maéta káfé'wara'a simíwae sé'a ímba maanáúfái agáúmne. Áfááraumaimo sááimo táína'o puwónae'o é'a tómbá síméro ímba sénaumne. Miyáumai kesí kísauraken-tombo wénaandasafe'o é'a ímba aambá fáísinkaaro.

¹⁶ Manikó óraaka simásímakaisa'a ásé-aai simátíme'a minásé-ááímó ímbo wésimatimekaa kesópa'a umbai-tántáá'á paápé isinó. Mindásafe'a minásé-áái wésimatimundasafe'a ímba kesúma maimaé wéiyune.

17 Kesí imáyáafinkembo ásé-aaimo wésimatimekaa méyámbá maénae súšina. Ímba miyá é'a Maníkó simásímakaintafe'a wésimatimune.

18 Mindá érai'-aai póna kesí méyámbá maarám-béyámbán-iye. Ásé-aai wésimatimunda tómbó úwoimo wémaundarakaa kanaán-isinó. Tómbá ímba úwoi maiyáunda pósa ímba maarán-áái sénááwe. Ásé-aaimo ísaraundarata tóntá ámakaumne ímba seró. Ásé-aaimo úwoimo wésimatime'o aamoimó wéunda mindá kesí méyámbániye.

19 Kembiwí kembá ímba ta'óto'makaawa'a kemó sentembá ímba únana tóné tuwímbai-tantaa'e máenda-amba wéraifo ímba maéta miyán-tántáá'ó maiyáundarakaa sesimái-waasi Maníkómpá'á tewaisinó. Ímba maiyáundasafe'a sáwífa'nanka túwa'nai únasa Maníkómpá'á wétewe.

20 Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo íyantafe'a Yúndaa-waasifimba mé'a miwímó onten-kísáú wémaunana Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko ímba kembá ta'ótokaifo minámáánkómó ta'ótokain-kwaasifimba mé'a miwímó ontembá miyáumai mé'a Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo íyantafe'a miyá uráumne.

21 Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo íyantafe'a fí'onkaa-waasi Maníkóní áamáambo ímba ísaraan-kwaasifimba mé'a miwímó onten-kísáú maé'a Maníkóní áamámba Ísu Káráísiti siyáin-amaamba ímba taraisé'a úwoi wétaawiyafune.

22 Tuwímbai-tomba aawentamó on-kwáásí túwa'nai únasa Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo íyantafe'a miyán-tómbá ímba né'a méraumne. Tuwímbai Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo íyana sáwí'o úmaimo méraampinkemba Maníkó faútinkaindasafe'a miyám-baaran-kwaasifimba mé'a miwímó ontembá wéune.

23 Ásé-aai wété ínana Maníkó kawé'á uwátinkena kenkwará'á miyámó uwásinkaindasafe'a miyá wéune.

24 Maarán-áái imáyáan-oro. Seyaafá'nánká tuwaantantésa kowaná moóráwigo kóyáákena méyámbá kowémaena aamoí uráíye sen-áái wéisaawe. Miyáumai Maníkómó aamoimó uwátinkaindasafe'a imáyáa é'a Maníkóní aampa'á miyáumai koró.

25 Kesúma fasi'áínkwae sésa tuwaantantésamo nómba tiyáántán-kwimái wéwesa miwí túra'a wégarawiyesa tai'áínda-meyambo maiyantafesa miyá wéofa waé'wae'o índa-meyambo máéndasafeta Maníkóní aampatá wégune.

26 Miyáumai ímba úwoi wégumpo némpa'o wérain-beyantafe'a imáyáa é'a Maníkóní aampa'á wégune.

27 Ímba kesúra'o sirááímo taintembánifo Maníkómbó arááímo taintembá arááíwáéndasafe'a kesúra'a káráwiye'a ásé-aai simátimunana ánaaemba Maníkó ímba aamoí uwásínkáífo sé'a kesúma wégarawiyune.

10

Waántá-waasi-imagaa ímba mósá máráaromo siyáin-aai.

1 Kesí waásisono. Maarán-áái imáyáan-oro. Naaófá'á Yúndaa-waasi síwá'nása Ísípi-marafa'a ándáfakemba Maníkó faútinkowasa miwí túma ímba káráwiyesa sáwí'o uráamba imáyáan-oro. Maníkó faútinkowasa Ísípi-marafa'a tuwésa wéguwana aambá aráátimena ainámbá seyaafá'-wáási

túrampa'a makówasa mináínánkó kún-aempa'a wéguwana Maníkó óraa'-nomba tuwínkaa'a úmarowasa seyaafá'nánká mimpímbá kofatésa máásai-marafa'a wéwesa

² miwítí óraako Mósesee'a kááísamai mérowana Mósesee mináínámbá arááiwa'maena wéguwana kentáá síwá'náma miyá uwaná Maníkó nombá tuwínkaa'a úmarowana mimpímbá Mósesee kofatowasá miwíwará'a mimpímbá kofatésa

³⁻⁴ noné tóné ímbo wéropa'a wéguwana Maníkó tóné noné timúwasa seyaafá'nánká nowaná Maníkó óraa'-ontamba fairarówana minóntámpínkémbá nombá kumúwasa nésa wénuwana minóntámbá miwítí ewaa'a wérowasa naráawe. Minóntántáféta séta Ísu Káráisitiniye sune.

⁵ Máásai-marafa'a wéme wémesa Maníkón-aaimo arááiwaéraamba sáwífa'nanka ímba arááiwaesa sáwí'a uwaná mindásafena Maníkó ímba aamoí uwátinkena máásai-marafa'a tínkamaena wénuwasa pukáawe.

⁶ Sáwí-imayaa aantemba ésa sáwí'o untáfésa aamoí uráafo kesáá miyásá únafo séta miwímó uráantafeta imáyáa éta kentáásúra'a káráwiyono.

⁷ Miwífínkémbá tuwímbai karo'-máníkómbá úmakesa wen-imáyáa mósá makáafo kesáá ímba miyá ónáisaiye. Minááísáféna Maníkón-aai aúfáífmbo agaimaréna séna

waási mara'a mésa tóné noné násuwesa íyáfasinesa tiraimá makáawe.

Karo'-máníkóntáfésa imáyáa ésa miyá uráawe agaimaréna siyáaye.

⁸ Miwífínkémbá tuwímbai aare-úméné waai-úméné uráafo kesáá ímba miyá ónáisaiye. Miyámó untáféna mimbórá-kánaáfímbá Maníkó sáwífa'-waasi 23,000 waasi tínkamuwasa pukáawe.

⁹ Miwífínkémbá tuwímbai Fasi'aénkómbá ma'mái awánésa sésa Maníkó kentáará'a ímba kawel'-úmai káráwiyaiye karo'a sésa sáwí'a uráafo kesáá ínta miyá ónáisaiye. Miyá untáféna Maníkó iyaankafayaantómbá ti'marówasa fowasá pukáawe.

¹⁰ Miwífínkémbá tuwímbai Maníkómbá í'ai ánkaraafo kesáá ímba miyá síyataao. Miyámó untáféna Maníkómó wíyómpakembo ai'marówai tínkamuwasa pukáawe.

¹¹ Miwífímbá miyán-tántáa'a paapé úwana Maníkón-aai aúfáífmbo agaimakáimba kesáá tai'áinda-kanaafinta méraundawisa mináái iséta imáyáa éta ímba miyá éta káráwiyono.

¹² Miyáumai kesáfé'a sé'a fasi'ámai méraundawi únemo sewí moórátantaako tafisína'a sáwí'a únafo sé'a káráwiyoro.

¹³ Sáwí'o íyan-umbai-tantaa'o kempá'ó tiyáimba mindá seyaafá'-wáásífa'a tiyáaye. Maníkó áfombo faiyáiwai séna sáwí-fasi'aen-tantaako kempá'a téna tafisína'a sáwí'a ofó séna miyán-tántáa'ó tuwáíyan-amba áámáá-ontama aráátimína'a kanaa fasi'ámai mé'a ímba sáwí'a ónááwe.

¹⁴ Kesí waásisono. Yúndaa-waasisa síwá'námo uráantemba miyá únafo sé'a karo-fási'aénkwáráwí-imáyáámó mósá maráámbo tínaaemba uwáméro.

¹⁵ Kawel'-ímáyáámó on-kwáásí owa'a óraaka simátimé sé'a simátimunda-aai kawel'-úmai imáyáan-oro.

¹⁶ Ísu Káráisitimo kentáásáfénawe sénamo wení naaemó kumúwanamo pukáintafeta imáyáa éta aráá-tombo náúndasa ándá-aran-domba Maníkómpá'a súwi séta mindómbó náúndasa maará séta Ísu Káráisitini

naaemá isatá kááísamaisa méraumne. Minaráá-tómbá tafámbaisa náúndasa maará séta Ísu Káraísiti áúma isatá kááísamaisa méraundasa

¹⁷ minaráá-tómbá mimbórá-tómbá wéraisata mimpínkéntáámó seyaafá'nánkátá náúndasafeta mimbórá-wáásí-í'a úmaisa méta sáwífa'nankata úndanifo mimbórá-wáásíyáántá úmaisa méraumne.

¹⁸ Ísarerin-andafakewi Yúndaa-waasimo ombá imáyáan-oro. Maníkóntáfésa imáyáa ésa óntan-taarera'a póí tufú'mai agaimái amésamo ombá Maníkóe'a kááísamai méraawe.

¹⁹⁻²⁰ Súnda-aaigoni áwáumo simátíménda ísáaro. Waántá-waasimo tómbó tímémba ímba túwa'nai índa-tantaa'an-ye. Waántá-waasimo tímén-tomba ímba túwa'nai índa-tantaa'an-ye. Súnda-aaigoni áwáuma maarán-ye. Póímo tufú'nésamo tuwímbai-ama'o waántá-waasimo tímésamo méraamba ímba Maníkómbá amésa méraawe. Waántá-waasi tímé'o miwísé'o kááísamaimo méraamba miyáumai méraantafena ímba siráái wétaiye.

²¹ Fasi'aénkóe'a kááísamai mésa waántá-waasise'a kááísamai mésamo ombá ímba kawé'a uwásuwesa méraawe. Fasi'aénkóntáfé'a imáyáa é'a ándá-aran-done tóné wénaafo waántá-waasisafesamo imáyáa ésamo mintómbó naapa'á ímba komé'a naaró.

²² Miyámó é'o sé'o Fasi'aénkó ímba aifarááwín-ye síyanamo éna aaisambá tiyíniye. Maníkóní fasi'aénkó kentáásí fasi'aémbá iyáákaraifo ímba miyán-oro.

²³ Kempínkémbá tuwímbai sé'a seyaafá-tántáá'ó úndasa kanaán-ye sefó kemá Póro sune. Tuwímbai-tantaa'o ombá ímba kawé'a uwátínkáísana tuwímbai-tantaa'o ombá ímba túwa'nai iye sune.

²⁴ Miyáumai kesáfé'o túwa'nai íyan-kisau aantemba ímbo maíyamba fí'owiwaro'o túwa'nai íyan-kisauwara'a máéro.

²⁵⁻²⁶ Maarán-áái imáyáan-oro. Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna

marawé minká'ó wérain-tantaa'e
seyaafá'á Fasi'aénkóndén-ye

agaimaréna siyáimba Maníkó kentáásáféna imáyáa éna makáimba pó'a maaketiyákém-póí-ámá'á úwoi méyánure'a ímba óraa'-imayaa é'a sé'a sáwíra'u kawerá'únó ímba sé'a úwoi naaró.

²⁷ Moóráwigomo Maníkón-aaisafenamo ímbo amankúnkúmbo índawi táántena séna kesí naaúmpa'a tómbá naarómó sína'o ewémó sé'o é'a komé'a ímba áísai e'a nááfaken-tona'iyó ímba síyamba úwoi né'a sáwíra'u kawerá'únó ímba síyamba úwoi naaró.

²⁸⁻²⁹ Énifo moóráwigomo sénamo waántá-waasimo tímén-tomba iyémó síndamo é'a kanaámpó úwoi nánaumne-imayaa ombánifo minááímó sin-kwáásígó imáyáa éna séna Ísu Káraísitini waási waántá-waasimo póímo tímémba kanaán-ye sifó ímba naaró.

Kempínkémbá tuwímbai sé'a waántá-waasimo tímén-tombo náúndasa mindá kanaán-ye. Énifo moóráwigomo wesáfénamo séna waántá-waasimo tímén-tomba náúnafo siwái wemá kentáásáféna naafó ímba sisinó.

³⁰ Tóntáféta Maníkómpá'á súwi séta náúnanasa moóráwigo séna ímba naaró ímbo seráámbá wésiye kembiwí sentáfé'a

³¹ kemá Póro sune. Maníkón-áwí'a mósá máraán-kisau aantemba maé'a tóné noné né'a kisaumo máémba Maníkóntáfé'a imáyáa é'a wenáwí'a mósá máraaro.

³² Yúndaa-waasisafe'e fí'onkaa-waasisafe'e Maníkóní waásisafe'e imáyáa é'a kawel'án-oro. Tuwánésa aoisaan-ámbá arááíwáéfo sé'a káráwiyoro sùne.

³³ Imáyáa é'a sé'a suwánésa aamoí uwásinkaiwae sé'a méraumne. Kesáfé aantemba kawel'ó í-kísáú ímba wémaumpo seyaafá'-wáásíwará'ó kawel'ó uwátínkáín-kisau wémaunda póna Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba tiyáínasa kawel'-úmaimo

11

méraiyan-kisau wémaumne.

¹ Ísu Káráisitimo uráintemba miyá wéumpo kemó údantemba kewará'á miyán-oro.

Maníkóntáfésa imáyáa ésa túwaandu ombá aare ti'nónká'ó káátaraan-aai.

² Kentáfé'a imáyáa úmae iyé'a simásímakain-aaimo simátímakaunda-aaimo taawiyáfóntafe'a aamoí uwátinkaumne.

³ Simátíménda ísáaro. Káráisiti seyaafáká'á káráwisasa waaimó ombá tuwaainíntónká'á káráwiyowana Maníkó Káráisitinka'a káráwiyaiye.

⁴ Miyáumai Maníkóntáfésa imáyáa ésa túwaandu ombá waaimá inai wésesa Maníkón-aai simátímémba ti'nónká'ó káátaresamo ésa Káráisitin-awí'a sáwí'a ónááwe.

⁵ Túwaandu ombá aaremá inai sésa Maníkón-aaimo simátímémba ti'nónká'ó ímbo káátaresamo ésa tuwaai'wai túwí'a sáwí'a ónááfo aare ti'nónká'ó káátaraamba tuwánésa tuwaai'waimbá káráwiyaawe sembá mindásafesa ti'nónká'ó ímbo káátaresamo ésa tuwaai'wai túwí'a sáwí'a ónááwe. Sáwí'o on-ínimbó tigaesáfésa íwae sésamo ti'nóntáumo kárásuwaantemba ti'nónká'á ímba káátaraan-inimba sáwí-ininkaamba ésa pósa tigaesáfésa wéowe.

⁶ Aaremó ti'nónká'ó ímbo káátaresamo ésa ti'nóntáu kárásuwaaro sùne. Énifo ti'nóntáumo kárásuwaamba tigaesáfésa ésa pósa ti'nónká'á káátaro.

⁷ Maníkó fasi'aénkwáráwí seyaafá-tántááká'ó káráwiyaiwaimo intembá waaí miyá ésa pósa túwaandu ombá ti'nónká'á ímba káátaraawe. Maníkó tuwaai'wainká'á káráwiyaisasa tuwaai'waimbó ontembá aaré ésa pósa túwaandu ombá ti'nónká'á káátaraawe.

⁸ Maníkó aifaráán-ínimbá awaaikó arausantámbá úmakaifo waaí ímba aaregó arausantámbá úmakaiye.

⁹ Waaigó aaregónká'ó méraindasafena ímba úmakaifo aaregómá waaigónká'ó méraindasafena Maníkó úmakaiye.

¹⁰ Mindásafesawe wíyómpaken-kisau-waasi túranka'a méraantafesawe aare ti'nónká'á káátaro. Tuwánésa sésa tuwaai'waimbá káráwiyaawe sénááwe.

¹¹ Énifo Fasi'aénkón-aúranka'o méraamba aaré waaí áfomba faiyááwasa pósa ímba keyáá méraawe.

¹² Maníkó aifaráán-ínimbá waaigó arausantámbá úmakaisasa aaré mésa waaí matínkááwasa méraamba Maníkó seyaafá-tántáákóní áwáugon-iyé.

¹³ Maníkóntáfésa imáyáa ésa túwaandu ombá aare ti'nónká'ó ímbo káátaresa inaimó sembá kanaawá'i ina kanaán-iyó imáyáan-oro.

¹⁴ Waásiti áwáuma imáyáa é'a sé'a waaí miwí ti'nóntáu ayáátáaka'o wéraintafesa tigaesáfésa owasá

¹⁵ aaré kentí ayáátáa-ti'nontausafesa aamoimó ombá Maníkó tímakaisana ti'nóntáugo ti'nónká'á káátaraiye wésewe.

¹⁶ Kempínkémbó tuwímbai ti'nónká'ó káátamakaantafesamo narú'nárú'-ááímó síya'lo é'a sé'a kesáá Maníkóní waásisa túwaandu uráunasasa fí'on-fi'on-daopa'a Maníkóní waási túwaandu ombá miyá úndasaanifo fí'on-awauma ímba wéráíye sénaumne.

Fasi'aénkóntáfésa imáyáa ésa aráá-tomba naan-áái.

¹⁷ Sáwí'lo on-ááísáfé'a simátíménda ísáaro. Maníkóntáfé'a imáyáa é'a túwaandu ombá moórá-mora ímba kawé'a umátinke'a sáwí'a wéuwatinkaawe.

¹⁸ Túwaandu ompínkémbó tuwínkaa'-úmaimo méraan-aaimo sewa'ó ísáúnda érai'-aain-íye.

¹⁹ Tuwínkaa'-úmai mé'a tuwímbai fí'on-imayaa owasá tuwímbai fí'on-imayaa owa'á érai'-aaimo sen-kwáásí wéisaawe.

²⁰ Túwaandu ombá sé'a aráá-tomba nánaumne sembánifo Fasi'aénkóntáfé'a ímba imáyáa é'a

aráá-tomba né'a

²¹ tuwímbai kentí naaúmpakembo maimaé'lo tiyáan-tontafe'a imáyáa é'a naawasá tómbó ímbo makáawi táái taisasá tuwímbai uwó'lo on-dómbá nésa uwó'la owa'á miyámó ombá aráá-tomba sáwí'a úmai wénaawe.

²² Miyámó ombá tómbá ímba tuwínkaa'-é'a tómbó ímbo makáawi timé'a sáwí'a uwátínkááwasa tigasáfésa ombá mindásafe'a ímba aamoí uwátinkaumpo sáwí'an-owe. Kentí naaúmpa'a tóné noné násuwe'a túwaandu é'a Fasi'aénkóntáfé'a imáyáa é'a aráá-tomba naaró.

²³ Fasi'aénkó simásímakaimbo simátímakaunda maarán-ááin-íye. Moóráwigo Yúndasi Fasi'aénkó Ísumba wení namuro-wáásí ímbo aráátímakonka'a mindó'wáámbá Ísu Káráisiti péréti maisoréna

²⁴ Maníkómpá'á súwi séna tafaména séna mindá kesúman-ifo kem-biwísáfé'a ísámai kesúma tinkánaumne. Miyáumai kentáfé'a imáyáa é'a námae iyóro súwasa

²⁵ tómbá násúwówana pérétimo maúntemba ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna séna mindá kesí naaemán-íye. Kesí naaemá kem-biwísáféna kumínda póna Maníkó kesé'a kááísamai méraawe séna mináú-áái símai kááísamakaiye. Maandómbó naambá kentáfé'a imáyáa é'a námae iyóro Ísu Káráisiti siyáíye.

²⁶ Mimpérétíyé mindónémó naambá kentáásáféna Fasi'aénkó pukáíye-aai wésimatimewe. Miyá úmae iyíyana Fasi'aénkó marapá'á kumíníye.

²⁷ Miyáumai Fasi'aénkóntáfésa imáyáa ésa aráá-tomba nánae sésamo ombá aifa'ó ímbo kawé'-ímáyáámó ésamo úwoimo aráá-tone ándá-aran-done nésamo imáyáa ésamo sáwísamba iyémó sésamo ésa Fasi'aénkón-áúwe naaewé sáwí'a íyana sáwí-meyamba tinkáíníye.

²⁸ Mindásafesa méraawini áwáuma kawé'-ímáyáa ésa tuwímbai ísásuwesa sáwí'lo úmaimo méraamba kawé'-ímáyáa ésa aráá-tomba nánááwe.

²⁹ Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáin-aaigoni áwáumo ímbo imáyáa urésamo úwoimo mintóné mindóné naambó é'a kesáfésa aafimbá wíyana Maníkó sáwí-meyamba timíníye.

³⁰ Kempínkémbá tuwímbai miyámó é'a Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáimba ímba imáyáa é'a aráá-tomba sáwísamba iyé-ímáyáa ombá pó'a tuwímbai aamoisaén-kwáásí méraawasa tuwímbai tí'lo iwái méraawasa tuwímbai pukáawe.

³¹ Énifo méraundawini áwáumo imáyáa kawé'ó étaamo tuwinétaamo sáwí'lo únda arupíse úndarakaanta Fasi'aénkó sáwí-meyamba ínta símísino.

³² Énifo Fasi'aénkó arupíse uwásinkaindasafenasa sáwí-meyamba símínta póna marapá'-wáásímó sáwí-meyambo waé'wae'o índa-meyambo timíndara'a miwísé'a sáwí-meyanta ínta simíníye.

³³ Kesí waásisono. Minááísáfé'a imáyáa é'a tómbá né'a Fasi'aénkóntáfé'a imáyáa é'a aráá-tombo náíyantafe'a túwaandu uráamba timu'maré'a mé'a seyaafá té'a aráá-tomba naaró.

³⁴ Tááímo táína'o é'a kentí naaúmpa'a tómbá násuwe'a túwaandu uré'a tómbá nánááwe. Miyámó íyanamo éna Maníkó sáwí-meyamba ímba timíníye. Fí'on-aaisafe'wara'o agaimáímo sísai uráan-aaí kempá'á wéme'a kosimátimenaumne.

12

Maníkóní ámútanko fasi'aémbó wétimin-aaí.

¹ Kesí waásisono. Fí'o-fí'on-kisaumo maíyantafena Maníkóní ámútanko fasi'aémbó tímimba ímba ísámai usúkáafo sé'a simátíménda ísáaro.

² Waántáwankoni aambó arááiwaúnka'a waántáwanko ta'ótorena tafisúwa'a sáwí-amba arááiwae'a waántá-waasi karo-fásí'aénkwáráwí ímba aaí sewí-imáyáa mósá makáamba ísaraawe.

³ Maníkóní ámútanko kesé'a ímba mérowa'a sáwí-ambo arááiwakaantafe'a imáyáa é'a maarán-ááímó simátíménda ísáaro. Tuwímbai sésamo Ísu káráwiyaiwai iyémó sembá Ufaen-ámútánkó miwí tirumpimbó méraiwai wésefo tuwímbai sésamo Maníkó Ísumba sáwí'a uwánkainiyemo sembá

Ufaen-ámútánkó miwí tirumpimbá ímba méraiye.

⁴ Maníkóní waási-i'o owí wení kisaumo máéntafena Maníkóní ámútankoma fí'o-fí'o-fasi'aembo tímimba mimbóráwígómá wétimiye.

⁵ Maníkóní kisaú fí'o-fí'on-kisaumo máéntafesa Fasi'aénkó Ísuntafesa ísámai minkísáú wémaewe.

⁶ Maníkóní kisaumo máéntafena wemá fí'o-fí'o-fasi'aemba tímísasa minkísáú wémaewe.

⁷ Seyaafá'nánká kawé'á uwátinkaiyantafena Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi tirumpimbá ména Maníkóní fasi'aémbá wéaraatimiye.

⁸ Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi kawé'-imáyáa tímísasa mináái wésimatimewe. Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi ímbo ísaraan-aaí simátímísasa wésimatimewe.

⁹ Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa Maníkóntáfésa timankúnkúmba ésa sésa érai'a Maníkó siyáintemba íníye wésewe. Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi fasi'aémbá tímísasa tí'o ímbá wéasofatinkaawe.

¹⁰ Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi fasi'aémbá tímísasa ímbo awánarāan-kisauwara'a kawé'-úmai wémaewe. Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa Maníkó simátímakain-aaí wésimatimewe. Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa fasi'aénkómbá tuwinésa sésa moórá Maníkóní ámútankompinke-fasi'aemban-iyé sésa moórá waántá-waasiti fasi'aémbán-iyé wésewe. Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa ímbo ísáán-aaifinkemba wésewe. Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa miwímó siyáan-aaí miwíwárá'á ímbo ísáán-aaifinkemba pósa waé'mai wésewe.

¹¹ Maníkóní ámútanko weyáá wení imáyáafinkemba miyá éna moórá-mora-waasi fí'o-fí'o-fasi'aemba wétimiye.

Fasi'aénkón-áúraantaamo uráunda-aaí.

¹² Moórá-aaí sénaumpo ísáaro. Waási túfimba sáwífa-tantaa'o wéraimba mimbórá-áúmán-iyé. Miyámó intembá kesáá Ísu Káraísitini waásisa sáwífa'-waasimo méraundasa weséta kááísamai mimbórá-wáásíyáántá uráumne.

¹³ Tuwímbaisa Yúndaa-waásisa únasasa tuwímbai fí'onkaa-waasi owasá tuwímbai wayó-kísáúmó máén-kwaasi owasá tuwímbai úwoimo tu'maká'ó méraan-kwaasi owaná Maníkó wení ámútamba ai'marówana kentáásirumpimba kumbéna kááísasinkenasa mimbórá-wáásíyáántá uwásínkaraiye.

¹⁴ Kesáá mimbórá-wáásíyáántá úndasa imáyáa éta maarán-ááímó simátíménda ísáaro. Mimbórá súwawaapimba sáwífa-tantaa'a wéraimba

¹⁵ aísamaigomo séna kemá ímba ayáámba úmpo ímba mimbórá áúrakemba úne sínífo mimbórá áúra'a wéraiye.

¹⁶ Áákomó séna kemá ímba aúramba úmpo ímba mimbórá áúrakemba úne sínífo mimbórá áúra'a wéraiye.

¹⁷ Seyaafá'-áúfá'ó aúran-aantembo wérainkaka ímba áá'a ísáísino. Seyaafá'-áúfá'ó

áá'-aantembo wérainkaka seyaafá'-wíyúmbá ímba ísáísino.

¹⁸ Énifo Maníkó wení imáyáafinkemba seyaafá'-áúwawaa'a úmakena seyaafá'-tántáá'á wenamáá'-aantemba ma'maéna kuráíye.

¹⁹ Áúwawaapinkembo mimbórá-tántáá'ó wérainkaka áúwawaa'a ímba wéraisino.

²⁰ Seyaafá'-tántáá'á wéraimbanifo mimbórá kúwawaa'a wéraiye.

²¹ Miyáumai aúranko ayáánkонтafena ímba kanaa séna emó ímbo méraandaraka úwoi mérausino ímba sínana a'nónkó aísamaigontafena ímba kanaa séna emó ímbo méraandaraka úwoi mérausino ímba síníye.

²² Miyáumai túwawaapinken-tantaatafeta séta aamoisaémbán-iyemo súndasa ímbo wérainkaka áúwawaa'a ímba kawé'-úmai wéraisino.

²³ Túwawaapinken-tantaatafetaamo séta sáwísamban-iyemo súndasa kawé'-úmais wégarawiyune. Afora'á ímbo aráátíménda-tantaa'a aúpá'á makéta wégarawiyune.

²⁴⁻²⁵ Afora'ó wérain-tantaa'a ímba wégarawiyune. Áúwawaapinken-tantaako seyaafá'á kawé'-úmai kísau maéna moórá-mora-tantaako wenáúra'-wenaúra'a káráwiyaintafena Maníkó wenamáá'amaa'a maréna sáwísamban-iyé súnda-tantaa'a wégarawiyiye.

²⁶ Áúwawaapinkembo moórá-tantaakomo áí'o ínana seyaafá'-áúfínkénkwará'á áí'a uwásáíníye. Áúwawaapinkembo moórá-tantaako kawé'ó ínana seyaafá'-áúfínkénkwará'á kawé'á uwásáíníye.

²⁷ Túwawaatafe'o súnda-aaigoni áwáuma maarán-iyé. Kembiwí Ísu Káraísiti áúwawaakaamba uré'a moórá-mora-waasigo wenaíyayaankaane wenaúrankaane miyaráámbá uráawe.

²⁸ Maníkó wení waási moórá-mora-waasigomba kísau tíména miyán-kísáúmó maíyantafena fasi'aémbá wétiména wení aantá-waasi aífa'á íyáfasintinkena miwí tínaaemba simátímakain-aaímo simátimiyawi íyáfasintinkena miwí tínaaemba uwáítáí'-íyawí íyáfasintinkena miwí tínaaemba ímbo awánaraan-kisaumo maíyawí íyáfasintinkena tí'o índawaasimo asófatinakaiyawí íyáfasintinkena miwí tínaaemba túwa'nai íyawí íyáfasintinkena miwí tínaaemba fí'o-fi'on-kisaura'o káráwiyiyawí

íyáfasintinkena miwí tínaaemba fí'o-fi'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo síyawi íyáfasintinkena miyámó íyawi íyáfasintinkafa'a kuráiyé.

²⁹ Maníkó aantá-kisaumo tímakaimba seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe. Maníkó simátímakain-aaimo simátímémba seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe. Uwáitái'o ombá seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe. Ímbo awánaraan-kisaumo máémba seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe.

³⁰ Maníkóní fasi'aéntámbá tí'o imbó asófatinakaamba seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe. Fí'o-fi'on-aaí ímbo ísáán-aaifinkembo sembá seyaafá'nánká ímba miyá sewasá tuwímbai wésewe. Minááígóní áwáumo waé'maimo sembá seyaafá'nánká ímba miyá owasá tuwímbai wéofó Maníkó wení imáyáafinkemba miyá-fásí'áémbá wétimiye.

³¹ Maníkómó tímí-fasi'aemba maénaemo sembá imáyáa é'a sé'a Maníkóní kísau íyáákamai-kísau maénaemo sé'a tiyáántán-kwiyé'a kísau máéro.

Mináái kemá imáyáa é'a sé'a kawé'-ááín-ifo waásimo tirumbó tímémba minánkó seyaafá'-ánkómbá íyáákaraimba minánkóní áwáumo simátíménda ísáaro.

13

Waásimo tirumbó tíméwini áwáuman-iyemo siyáin-aaí.

¹ Maníkóní ámútankomo fasi'aémbá simínataamo fí'o-fi'on-aaimo ímbo ísáúnda-aaifinkembo séta wíyómpaken-kísau-waasi-taaifinkenkwara'o sétaamo miyá aantembo éta ímbo waási-imayaamo ondasáámó éta mináái úwoi-aaí séta kámene però'emo úwoimo tufúwóntemba miyá ondasáánifo waási-imayaamo étaamo éta kawé'a uwátinkanaumne.

² Maníkó fasi'aémbó simínata simásímakain-aaimo simátimetaamo Maníkó aúpá'ó makáin-aaí isétaamo ímbo ísaraunda-aaí Maníkó simásímakain-aaí isétaamo Maníkóntáféta fasi'ámaimo métaamo séta érai'a Maníkó siyáintemba íníye sétaamo Maníkómó siyáintemba umbai-kísáúmó maétaamo miyá aantembo éta ímbo waási-imayaamo éta úwoi-waasisa úne.

³ Makáunda-tantaa'o seyaafá'ó tuwín-timetaamo Maníkóní kísau wémaundasafesasa sáwí'o uwásínkenta aamoí éta kanaán-íye sétaamo miyámó éta ímbo waási-imayaamo ondasáámó éna siyáunda-aaigo ínta súwa'nai íníye.

⁴ Waásimo tirumbó tíméwini áwáuma maarán-íye. Waásimo tirumbó tíméwi sáwí'o wéuwatinkaamba anondáá ímba miyámó ombá túwa'nai esa waásimo tirumbó tíméwi túwí'o wérain-kwaasisafesa tirumbá ímba sáwí'a uwátinkesa waásimo tirumbó tíméwi miwí túwí'a ímba maimaé iyésa

⁵ waásimo tirumbó tíméwi kesáfesa seyaafá-tántáá'á kawé'a wéune ímba sésa sáwí-aaí ímba sésa waásimo tirumbó tíméwi kesáái íyáákainkwae ímba sésa waásimo tirumbó tíméwi ímba úwoiyaamba aaisambá sésa waásimo tirumbó tíméwi sáwí'o uwátínkáamba ímba imáyáa úmae iyésa

⁶ waásimo tirumbó tíméwi sáwí'o ontáfesa ímba aamoí ésa kawé'ó ontáfesa aamoí ésa

⁷ waásimo tirumbó tíméwi umbai-tántáá'ó ombá úwoi wémaesa waásimo tirumbó tíméwi seyaafá'-wáásísáfesa ímba inkaisíyan-imayaa ésa seyaafá'nánkátá kawé'ó íyantafesa timu'marésa mésa waásimo tirumbó tíméwi seyaafá'-úmbái-tántáápímbá fasi'ámai mésa ímbo ifá'ó túwáamba miyáumai méraawe.

⁸ Waásimo tirumbó tímén-anko waé'wae'a éna ímba tai'áínana Maníkó simátímakain-aaimo simátímén-kisau tai'áínana fí'o-fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo

sen-kísáú tai'áínana ímbo ísaraan-aaimo Maníkó simátímakain-aaí simátímén-kisau tai'áíníye.

⁹ Ímbo ísáúnda-aaimo Maníkó simásímakain-aaí ínta kanaatá ísásaraumne. Maníkómó simásímakain-aaimo simátímakaunda ínta kanaatá simátímataraumne.

¹⁰ Maníkó kawé'-úrumba ónaumnemo siyáimba ánaaemba paápé índa póta ímbo ísásaraunda-aaiwarata tai'áwinata seyaafá'á áwáusa awánánaumne.

¹¹ Iyámpóimo méraawandara'a iyámpóimo sentembá miyán-áái wése'a iyámpóimo ontembá miyá wée'a iyámpóimo ontembá miyán-ímáyáá uráumpo waási-úrumba iyáé'a iyámpóíya'o uráunda-tantaa'a tukáumne.

¹² Iyámpóimo ímbo kawé'-úmaimo ísáántemba Maníkóní waásisa ímba kawé'-úmaisa Maníkóní áwáuma wéawanaumne. Nompímbó waási tói'o ímbo awánamaimo kawé'ó úndantenta káfé'a miyaráántá wéundasa Maníkóní áwáuma ímba kawé'-úmaisa wéawanaumpo waási tói'o aforatáámó awánáúndantemba ánaaemba miyásáámó ondasá Maníkóní áwáuma kawé'-úmaisa awánánaumne.

Káfé'a ímba awánasaraundasa Maníkó kentáámó suwánasaraintemba ánaaemba Maníkóní áwáusa awánánaumne.

¹³ Miyá ínifo káfé'a Maníkómpá'á simankúnkúnta únda-amba isaná érai'a Maníkóeta maé'mae'a ónaumnemo súnda-amba isaná Maníkómbó tirumbó áméne waásimo tirumbó tímén-amba isaná úmai minkáúmbó-ámbá wéraifo iyáákarain-amba Maníkómbó tirumbó áméne waásimo tirumbó tímén-amban-íye.

14

Maníkómó simátímakain-aaimo wésimatimen-aaí.

¹ Waásimo tirumbó tímén-amba fasi'ámai aráái'wae'a Maníkómó wétuwintimi-fasi'aemba maénae sé'o Maníkómó simátímakain-aaimo simátímémba óraa-tantaa'an-ifo mifási'áémbá maénae seró.

² Maníkóní ámútanko fasi'aémbó tímísasamo fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sembá ímba waásisafesa wésefo Maníkóntáfesa sésa waásimo minááígóní áwáumo ímbo ísáántafesa waásisafesa ímba wésewe. Maníkóní ámútanko fasi'aémbá tímísasa aúpá'-áái wésefo

³ tuwímbai Maníkómó simátímakain-aaimo simátímémba fasi'ámai arupíse úmai kawé'ó uwátínkáamba mindásafe'a sé'a Maníkómó simátímakain-aaimo simátímémba óraa-tantaa'an-ifo mifási'áémbá maénae seró wésune.

⁴ Fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sewí kesáfesa símai wéfasi'aafó Maníkómó simátímakain-aaimo simátíméwi Maníkóní waási seyaafá'á fasi'aémbá wétimewe.

⁵ Maníkóní ámútanko fasi'aémbó tímísa'o fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo siyamba siráái wétaifo Maníkómó simátímakain-aaimo simátímé-fasi'aemba maé'a simátimiyamba áfááraumai siráái wétaiye. Túwaandu ombá fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sembá minááímó waé'mai síndawi ímbo ménamo simátiminasamo ésa minááígóní áwáuma ímba kawé'-úmai íséwana minááígó ímba túwa'nai íníye. Miwí tááigo ímba túwa'nai índasafesa Maníkómó simátímakain-aaimo simátíméwasa afora'a simátíméntafesa miwí fí'on-aaimo ímbo

ísáán-aaifinkembo sewí iyáákaraawe.

⁶ Kesí waásisono. Kentópa komé'a fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkembo sendamó é'a ímba isáíyana kesááigo ímba túwa'nai ínifo Maníkómó paápé uráin-aaíya'i ímbo isáúnda-aaaimo Maníkó simásímakain-aaíya'i Maníkómó simásímakain-aaíya'i Maníkóni aambó arááíwáén-aaíya'i miyán-áwáúmó afora'ó simátíméndamo é'a isáíyana kesááigo túwa'nai íníye.

⁷ Fontóimó ímbo kawé'-úmáimo áái sínasamo ésa ímba ísámai kawé'á ónááfo kawé'-úmáimo sínasamo ésa ísámai kawé'á ónááwe.

⁸ Moóráwigo ímbo kawé'-úmáimo aaemáimo sínasamo ésa ímba isésa tatúwaandu ónááwe.

⁹ Miyáumai túwaandu uráiyampimba fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo síya'o é'a minááigóni áwáuma ímba isáíyamba keáínkáámbá sénááwe.

¹⁰ Seyaafá'-máráfá'á sáwífa'-waasi mésa fí'o-fí'on-aaimo sembá minááigóni áwáuma wéraifo

¹¹ moóráwigo wenááifinken-aaaimo sína'a sé'a imáyáa é'a fí'on-daopaken-kwaasiye senaná kentáféna imáyáa éna fí'on-daopaken-kwaasiye síníye. Miyámó sen-ááigó ímba túwa'nai íníye. Miyáumai túwaandu uráamba fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sembá minááigó ímba túwa'nai íníye.

¹² Maníkóni ámútankomo tuwín-timi-fasi'aembo maíyamba aamoí é'a pó'a Maníkóni waási kawé'ó uwátínkáí-fasi'aemba tiráái wétaina'a maiyé'a Maníkóni waási kawé'á uwátínkáaro.

¹³ Mindásafe'a fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sewí Maníkómpá'á áísai íyana minááimó waé'máimo simátimiyantafena fasi'aémbá timíníye.

¹⁴ Maníkóni ámútankomo fasi'aéntáámó símakaisataamo fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkembo Maníkóntáféta inaimó súndasa sóikakenta súmpo kentáási imáyáago sáwísankaamba uráíye.

¹⁵ Mindásafeta maarásá ónaumne. Maníkóni ámútankomo fasi'aéntáámó símakaimba fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkemba Maníkómpátá inái séta kentáá sááifinkenkwara sánaumne. Fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinken-ima séta kentáá sááifinken-iwarata sánaumne.

¹⁶ Fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo Maníkómpá'á inái sé'a wenáwí'a mósá máráámba moóráwigomo úwoi-waasimo minááigóni áwáumo ímbo ísaraiwaimo kembiwímó túwaandu uráampimbo ménamo éna sen-ááigóni áwáuma ímba ísarena póna ímba kanaa'á érai'e síníye.

¹⁷ Fí'o-on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo Maníkómpá'ó inaimó sembá kawé'an-ifo minááigóni áwáuma ímbo ísaraindawimba minááigó ímba áwa'nai íníye.

¹⁸ Fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sembá tuwímbai-kanaa wésefo kemá fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkembo súnda sáwífa-kanaa mindásafe'a Maníkómpá'á súwi sune.

¹⁹ Énifo Maníkóni waási túwaandu uráamba fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkembo ayáátáá'-aaimo súnda kári-tantaa'an-ifo isáán-aaifinkembo fasi'aémbá timínda-aaimo ampáán-ááimó súnda mindá óraa-tantaa'an-íye.

²⁰ Kesí waásisono. Iyámpóimo ímbo kawé'-ímáyáámó ontembá ímba miyá é'a táákaefaen-kwaasimo onten-ímáyáán-oro. Umarambó ímbo sáwí-imayaamo ontembá miyán-oro.

²¹ Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Fasi'aénkó séna kesí waási kesáái ímba isááfo simátimenaumne. Fí'on-aaimo sewí simátíménasa miwí tááifinkemba simátimesa sáwí'a uwátinkaiyasa pósa kentáfésa ímba imáyáa ésa kesáái ímba isánááwe agaimaréna siyáíye.

²² Naaófá'á Maníkó miyá éna

wení waási wenáái ímbo ísarowi wení fasi'aémbá aráátimumba awánaraantemba Maníkón-aaisafesa ímba timankúnkúmba iyawi fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sen-áái isésa sésa Maníkóní fasi'aémpínkémbá wésewe sénááwe. Énifo Maníkó simátímakain-aaí simátímémba Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba iyawi isésa sésa Maníkóní fasi'aémpínkémbá miyá wésewe sénááwe. Énifo Maníkón-aaisafesa ímba timankúnkúmba iyawi isésa ímba miyán-áái wésewe.

²³ Maníkóní waási túwaandu urémpimba seyaafá'nánká'ó fí'o-fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo síyasamo úwoi-waasimo Maníkón-aaisafesa ímbo timankúnkúmba íyan-kwaasimo íyáferesamo isésamo ésa maawí uwó-waasin-owe sénááwe.

²⁴ Énifo seyaafá'nánká'ó Maníkómó simátímakain-aaimo afora'ó síyasamo úwoi-waasimo Maníkón-aaisafesa ímbo timankúnkúmba íyan-kwaasimo íyáferesamo isáíyanamo éna minááígó tirumbá faiyaráínasa sáwí-waasi úne sésa

²⁵ miwítí aúpá-sáwí-ímáyáá afora'á mégufiyesa Maníkón-aúranka'a kífaesa wen-ímáyáá mósá marésa sésa érai'a kempímbá Maníkó méraiye sénááwe.

Maníkóntáfésa imáyáa ésa túwaandu urénka'a arupíse úmai méraaromo siyáin-aaí.

²⁶ Kesí waásisono. Kemó sún-da-aaigoni áwáuma maarán-iye. Maníkóntáfé'a imáyáa é'a túwaandu urénka'a moóráwigo maarán-ímá sénauadne sínana moóráwigo Maníkón-aaifinken-aaí simátiminana moóráwigo Maníkómó aráánaminda simátiminana moóráwigo fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkemba sínana moóráwigo mináái waé'mai sína'a miyáumai Maníkóní waási fasi'aémbó tíméntafe'a miyá úmae'a íyóro.

²⁷ Fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo síyambo é'a kaumbo-kae'-wáásí aantemba sé'a aifa'á moóráwigo sínda waé'mai simásuwainana wenánaaemba moóráwigomo sínda waé'mai simásuwainana wenánaaemba moóráwigomo sínda waé'mai simásuwaina'a miyá sénááfo

²⁸ minááímó waé'mai síndawimo ímbo méraína'o é'o fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sewí seyaafá'-wáásí túranka'a ímbo síyamba imáyáafinkemba Maníkóntáfé'a seró.

²⁹ Maníkómó simátímakain-aaimo simátímémba kaumbo-kae'-wáásímó íyáfasinkesamo simátímémba tuwímbai isé'a mináái tuwímbai ísáaro.

³⁰ Minááímó ísáán-kwaasifinkembo Maníkó moóráwigombo simáminanamo éna simátiminda-waasigo wenáái tai'áínana moóráwigo íyáfasinena simátiminiye.

³¹ Maníkómó aaimó simátímakaiwai seyaafá sé'a moórá-morawigo moórá-mora-kanaa símae iyé'a pó'a seyaafá'nánká isé'a fasi'aémbá maénááwe.

³² Maníkómó simátímakain-aaimo simátíméwi sembá kentí imáyáara'-aantemba káráwiyaafo miyán-oro.

³³ Kawe'-ímáyáámó é'o faru úmaimo méraamba Maníkómbá aráái taifó simátímén-aaí káráwiyoro.

Maníkóní waási seyaafá'-náópa'o túwaandu uráamba maarán-owe.

³⁴ Túwaandu urémpinkemba aaré ímba aaí seró. Maníkón-aaí aúfáifinkembo siyáintemba aaré ímba káráwiyonaawe.

³⁵ Mindásafe'a túwaandu urémpinkemba aaré aái sefó sésa moórá-aaigoni áwáumo tísai ónae sésamo ésa miwítí naaúmpa'a tuwaai'waimbá tísai ónááwe.

³⁶ Kentí imáyáafinkembo miyámó ombá Maníkón-aaí kempínkén-aantemba ímba paápé isa'á ímba kembiwí aantembanifo fí'o-fi'om-barafaken-kwaasiwara'a ísaraafo miwímó túwaandu urésamo ontembá miyán-oro.

³⁷ Kempínkémbá tuwímbai kesáfésa sésa Maníkómó siyáin-aaí ísaraundawí únemo siyawiye tuwímbai kesáfésa sésa Maníkó fasi'aémbá símakaiwai únemo siyawiye miyámó sewí maanáúfáímó agaimáímo timúndafimba toráumai awáné'a sé'a mináái Fasi'aénkó áamámba siyáin-aain-iyé sénéáfo

³⁸ maanáúfáímó agai-timúndamo ímbo íséwa'o é'a miwísáfé'a sé'a ímba Maníkóní áamáanko kentirumpimbá wéraiye seró.

³⁹ Kesí waásisono. Maníkómó simátímakain-aaímo simátímémba fasi'aén-ímáyáa é'a simátíma'mae'a iyé'a fí'o-fi'on-aaímo ímbo ísáan-aaífinkembo sembá ímba aiyowái'a úmáráaro.

⁴⁰ Énifo seyaafá'-ááímó sembá ímba sáwífa'-aaímo síyamba aáo úmai arupíse úmai méraaro.

15

Ísumba pukómpinkembo íyáfasinankarain-aaí.

¹ Kesí waásisono. Ásé-aaí kosimátímakanda-aaí aneka'ó simátíménda ísáaro. Minásé-ááísáfé'a érai'e sé'a ta'ótoke'a fasi'ámai méraawe.

² Fasi'ámaímo ta'óto'mae iyé'o é'a kawé'-ámbá arááíwa'mae iyónááfo tóikaken-aantemba érai'emo síyambo é'a kawé'-ámbá ímba arááíwa'mae iyónááwe.

³ Aífa'á Maníkó mináái simásimuwa'a kembó simátímakanda óraa'-aaí póna Maníkón-aaí aúfáífimba agaimarésa siyáantemba sáwí-imayaasa maisiyuwáindasafena Ísu Káráisiti puwúwasa

⁴ utámárowana kaumbo-kánáa maisuwówana Maníkó pukómpinkemba íyáfasinankaraiye. Mináái Maníkón-aaí aúfáífimba agaimarésa siyáawe.

⁵ Ísu Káráisiti pukómpinkemba íyáfasinena Pítan-aúranka'a paápé éna wení kísau-waasi túranka'a paápé éna

⁶ moórá-kanaa sáwífa'-waasi wesé'o núwai 500 waasi túranka'a paápé uráíye. Minkwáásífínkémbá sáwífa'nanka úwoi túnaraawasa tuwímbai pukáamba minkwáási túranka'a paápé éna

⁷ Yémisin-aúranka'a paápé éna wení aantá-waasisonti túranka'a paápé éna

⁸ ánaaemba kemá Póro súranka'a paápé éna Ísu Káráisiti wení waási-i'a uwásinkainkwae-imayaa ímba uráunda kembá wení waási-i'o uwásínkaraiwai súranka'a paápé uráíye.

⁹ Ááéma Ísu Káráisitini waási sáwí'a uwátínkaraumpo Fasi'aénkóní aantá-waasifinkemba kemá kári'-waasi úne. Ímba kanaán-uráunda pósa kentáfé'a Fasi'aénkóní aantá-waasi ónemo sembá uwó-áái sewé-ímáyáa wéune.

¹⁰ Énifo Maníkó úwoi súwa'nai uráimba pó'a Maníkómó kesáái simátiminkwae séna si'mákaiwai ówánana wemá úwoi súwa'nai úwa'a ímba úwoi mé'a fasi'aén-kísáú wémaewanana kesí kisaugo fí'owiti kisaugomba íyáákaraifo keyáa minkísáú ímba maéwánana Maníkó súwa'nai ena kesé'a mérowa'a minkísáú maiyáumne.

¹¹ Kemó ásé-aaímo simátímewanda-aaí isé'a miwímó simátímún-aaí mimbórá-áái pó'a isé'a timankúnkúmba uráawe.

Púwón-kwaasimo íyáfasinaiyan-aaí.

¹² Maníkó Ísu Káráísitimba pukómpinkemba íyáfasinankarain-aaísa simátimundasa kempínkémbá tuwímbai sé'a púwón-kwaasi ímba íyáfasinanaawe sembá nóra séra wéseo.

¹³ Púwómpinkembo ímbo íyáfasinanaankakaa Maníkó Ísu Káráísitimba pukómpinkemba ímba íyáfasinankaraisino.

¹⁴ Maníkó Káráísitimbo pukómpinkembo ímbo íyáfasinankarainkakaa simátimunda-aaísa sáwísankaamba uwáwisa'a misáwísánkáán-ááísáfé'a timankúnkúmba owisinó.

¹⁵ Púwómpinkembo ímbo íyáfasinanaankakaa Maníkó Káráísitimba pukómpinkemba ímba íyáfasinankaraisino. Maníkó Káráísitimba pukómpinkemba íyáfasinankaraiyemo simátimundasa éni'fó minááímó karo'-ááímó inkakaa Maníkómó uráintafeta karo'-ááíyésá simátimusino.

¹⁶ Púwómpinkembo ímbo íyáfasinanaankakaa Maníkó Káráísitimba pukómpinkemba ímba íyáfasinankaraisino.

¹⁷ Maníkómó Káráísitimbo pukómpinkembo ímbo íyáfasinankarainkakaa úwoi-aaísafe'a timankúnkúmba owaná aoisaambá kempímbá úwoi wéraisino.

¹⁸ Moórá-aaíwara'a simátimenaumne.

Maníkómó Káráísitimba pukómpinkembo ímbo íyáfasinankarainkakaa Káráísitinka'o timankúnkúmba ésamo pukáawi pukáampinkemba ímba íyáfasinesa Maníkóní ewaa'á ímba mésa sáwí-aempa'a méraawisino.

¹⁹ Marapá'ó méraundara'a séta púwóndafinkemba íyáfasineta wíyómpa'a Ísu Káráísitiye'a méraandasa amu'maréta méraumne-aaímo karo'-ááímó súndarakaata marapá'-wáásí kentáá suwíyáái ésa tirumbá uwásínkááwisino.

²⁰ Érai'-aaí maarán-ááín-íye. Maníkó Ísu

Káráísitimba pukómpinkemba íyáfasinankaraiye. Púwón-kwaasifinkemba aifa'á wemá íyáfasinkaimba pósa ánaaembo puwíyan-kwaasi íyáfasinanaawe.

²¹ Aifa'-wáásígón-áwí'a Ándámu sáwí'a uráimba pósa púwón-amba seyaafá'nánká wéaraaiwaefo moórá-waasigon-awí'a Káráísiti kawé'á uráimba póna seyaafá'nánká puwíyampinkemba íyáfasintinkainiye.

²² Seyaafá'nánká Ándámun-aísaafitantambo uráundawi póta púwóndasaanifo Ísu Káráísitini waásisa póta púwóndafinkenta íyáfasinanaumne.

²³ Maníkó siyáin-kanaa tínata púwóndafinkenta íyáfasinanaumne.

Aifa'á Maníkó Káráísitimba pukómpinkemba íyáfasinankaraimba póna Káráísiti marapá'ó kumíndara'a Maníkó Káráísitini waásisa púwóndafinkenta íyáfasisinkainanasa

²⁴⁻²⁶ mindá tai'áínda-kanaa Ísu Káráísiti káráwiyinana Maníkó sínana Káráísiti wení namuro-wáásí íyáákéna fí'owimo sáwí-kisaura'o káráwíyaan-kisauwe fí'o-fí'o-sawí-fasi'aene tai'ásuwena puwíyan-amba tai'ásuwena miyámó índa wení namuro-wáásítí fasi'aémbá tai'ásuwena Maníkóntáféna séna kesifóo seyaafá-tántááká'á káráwiyuwo síníye.

²⁷ Maníkón-aaí aúfáífmba agaimaréna séna
Maníkó wembá seyaafá-tántáá'á
íyáákamai-i'a uwánkaraiye

agaimaréna siyáifo Káráisiti Maníkómbá ímba íyáákainiye. Maníkó sínana Káráisiti seyaafá-tántáá'á íyáákainiye.

²⁸ Maníkó Káráisitimba seyaafá-tántáá'á íyáákamai-i'lo uwánkaraindara'a Káráisiti Maníkón-ááninko Maníkóntáféna séna emá seyaafá-tántáá'á íyáákamai-i'la uwásinkaandawi po kenká'á káráwiyinone sínana Maníkó seyaafá-tántáá'á káráwiyiye.

²⁹ Tuwímbai sésa puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawe sembánifo pukáan-kwaasisafesa imáyáa ésa nombá maiyáawe. Puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawe-aaimo érai'-aaimo inkakaa pukáan-kwaasisafesa ímba imáyáa ésa nombá máéwaisino.

³⁰ Púwóndafinkembo íntaamo íyáfasinanaetara moórá-mora-naopa'a sínkamonaé wéopa'a ásé-aai ímba kosimátíma'mae'a núsino.

³¹ Kesí waásisono. Kembiwíyé kewé kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye'a kááísamai méta kentáfé'a aamoimó únda miyámó érai'o úndantemba aasiyaasi-kánáá imáyáa é'a sé'a káfékaamba sínkamiya'a púwóno-imayaa únda mindáwara'a érai'-aainiye.

³² Púwómpinkembo ímbo íyáfasinanaankakaa kemá úwoi-waasi é'a kesí imáyáafinkemba sune. Afáá-póígómó waási fándaifo sésamo arááíwáéntemba kembá miyaráámbo uwásínkáamba maanká'á Éfésási-naopa'o méraunda óraa'-umbai-tantaa'a kempá'á tisa'á óraa-kisaumo maúnda úwoisafe'a wéune súsino. Púwómpinkembo ímbo íyáfasinanaankakaa waásiti imáyáafinkembo sentembá miyá séta aafáyáasa puwónaumpo káfé'a kawé-tómbá néta sirááímo taintentá ónaumnesa súsino.

³³ Puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawemo sembá minkáro'-ááísáfé'a érai'e sefó sé'a simátíménda-aai isé'a káráwiyo. Tuwímbai érai'a sésa sáwí'lo on-kwáásisé'lo méraambo é'a kawé'-ámbá ifátuwe'a sáwí-amba arááíwaenaawe sefó

³⁴ puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawe minkáro'-ááísáfé'a sáwí-imayaaawe

sáwí-awauwe ifátuwe'a kawé'-ímáyáán-oro. Miyámó íyantafe'a sé'a kempínkémbá tuwímbai Maníkómpá'á ímba tiyáawe sune.

Puwíyampinkembo íyáfasinaiyamba wíyómpa'o méraiyan-tuman-iye-aai.

³⁵ Puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawe-imayaa é'a sísaí e'a sé'a púwón-kwaasi nóra úmaiya íyáfasinesawa nóran-tuwa ma'máíya íyáfasinanaao-aaimo

³⁶ sísaí omba sáwí-imayaaafinken-aainiye. Puwíyampinkembo íyáfasinaiyamba maararáámbo uráifo isé'a kísau-anauntunka'a imáyáán-oro. Ánáuntumba u'marááwana minánaúntúnkó ímba úwoi áruma wéwiyaiyo u'marááwana ánaaemba mapánkena áruma wéwiyaiye.

³⁷ Tómbá fákákesamo nempínkémbá ímba aneka'á wéu'maraafo ánáuntumba maiyésa kísau fúmáráawana aneka'á áruma wíkéna wéanon-iye.

³⁸ Maníkó sisaná moórá-mora-anauntumpinkemba áruma wíkéna óraa'lo ímba Maníkó wení imáyáafinkemba seyaafá-tómbá fí'o-fi'on-auwara-tomba makáifo

³⁹ seyaafá'ó méraamba mimbórá túwawaa'a ímba maréna waási fí'on-tuwawaa'wara'a tinkéna wai-waamba fí'on-tuwawaa'wara'a maréna numamá fí'on-tuwawaa'wara'a maréna mófáá'a fí'on-tuwawaa'wara'a makáíye.

⁴⁰ Wíyómpa'a fí'on-tantaa'a wéraisana marapá'á fí'on-tantaa'a wéraiye. Wíyómpa'o wérainpimba fí'on-to'waai wéraisana marapá'ó wérainka'a fí'on-to'waai wéraiye.

⁴¹ Aafáúfimbá fí'o-sama wéraisana wíyómpimba fí'o-sama wéraisana okómpimbá fí'o-fí'o-sama wéraisana miyá uwásaraiye.

⁴² Miyámó intembá puwíyampinkembo iyáfasinaiyamba maará ónááwe. Púwómbo utámaráán-tuwawaa'a tai'áínifo mimpínkémbó iyáfasinaiyan-tuwawaa'a waé'wae'a íniye.

⁴³ Utámaráán-tuwawaa'a aamoisaén-túwawaa'a sáwí-tuwawaa'an-ifo puwíyampinkemba iyáfasinaiyan-tuwawaa'a fasi'aén-túwawaa'a kawé-túwawaa'an-ifo

⁴⁴ utámaráán-tuwawaa'a marapá'ó méraan-tuwawaa'an-ifo púwómpinkembo iyáfasinaiyamba wíyómpa'o méraiyan-tuwawaa'an-ife. Marapá'ó méraan-tuwawaa'o intembá wíyómpa'o méraiyan-tuwawaa'a wéraiye.

⁴⁵ Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó aifaráán-kwaásígón-áwí'a Ándámumbo úmakaimba úwaa'uwa éna waásin-iye

agaimaréna siyáíye. Ánaaen-kwaasigon-awi'a Ísu Káráísiti waásimo aúí'o úmaimo maé'mae'o íyan-amba wikáiwai paápé uráíye.

⁴⁶ Wíyómpa'o méraiyan-tuwawaa'a ímba aifa'á paápé uráífo marapá'ó méraan-tuwawaa'a aifa'á paápé uráíye.

⁴⁷ Maníkó aifa'-waásígómbá marasámbá úmakaifo ánaaen-kwaasigo Ísu Káráísiti wíyómpakemba kunkáíye.

⁴⁸ Ándámumbo marasámbó úmakain-auwawaa'o wéraintemba seyaafá'-waási miyán-túwawaa'a wéraifo Káráísiti wíyómpaken-auwawaa'o wéraintemba wení waási miyán-túwawaa'a wéíniye.

⁴⁹ Maníkómó marasámbó úmakain-kwaasiyaambo úndantenta Káráísiti wíyómpakewimo intentá ónaumne.

⁵⁰ Kesí waásisono. Simátíme'a sune. Maníkómó wíyómpa'o káráwiyaipa'a marapákén-túwawaawara'a ímba méraiyaana waé'wae'o índa-tantaa'o wéraindafa'a tai'áínda-tantaako ímba mimpímbá wéíniye sune.

⁵¹ Maníkómó aúpá'-makénamo aráátímakain-aaimo simátíménda ísáaro. Seyaafá ímba puwéta úwoi méta súwawaata fí'o-suwawaata faufínata

⁵² mimbórá-kánáá wíyómpakemba uwiyeimba sínana minúwóíyáámbó aafáyáumo tawáintemba minúwóíyáámbá pukén-kwaasi iyáfasintinkainasa maé'mae'a iyata súwawaata fí'o-suwawaata faufíniye.

⁵³ Marapá'ó méraunda-suwawaata púwón-da-suwawaatan-ifo wíyómpa'o méraanda-suwawaata ímba púwón-da-suwawaata faufíniye.

⁵⁴ Marapá'ó méraan-tuwawaa'a púwón-tuwawaa'an-ifo wíyómpa'o méraiyan-tuwawaa'a ímba puwí-túwawaa'o faufíndara'a Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna siyáin-aai paápé íniye. Maará siyáíye.

Púwón-amba tai'áínana maé'mae'o íyan-anko

púwón-ankomba iyáákainiye

agaimaréna súwana

⁵⁵ moóráwigo séna

púwón-anko ímba íyáákaraimba póna púwón-ambo sáwí'o uwátinkainda-fasi'aenko tai'áíniye

agaimaréna siyáíye.

⁵⁶ Maníkóní áamáambo ísámaimo túwáán-imayaago ta'ótokaiye. Miyámó ontáféna púwón-ambo sáwí'o uwátinkainda-fasi'aenko ta'ótokaifo

⁵⁷ Maníkó púwón-amba kentáá íyáákamai-ita wéuwasinkaiye. Kentáási Fasi'aénkó Ísu Káraísiti púwón-ankoni fasi'aémbá tai'éna íyáákaraimba póna Maníkó miyá wéuwasinkaisata súwisa sune.

⁵⁸ Mindásafe'a kesí waási fasi'ámai mé'a ímba tuwesaraí ina'a Fasi'aénkóní kísau maimaé wéíye'a ímba ifátúwáaro. Fasi'aénkóní kisaumo wémaemba ímba úwoi-kisaun-ifo áúwara-kisau wémaefo maimaé iyóro.

16

Fasi'aénkóní waási túwa'nai on-óntánkón-aaí.

¹ Maníkóní waási Yérúsaremu-naopa'a méraawi tómbá ímbo makáawi túwa'nai iyamba óntamba torupé'a maarán-oro. Kárésíyaa-marafa'a Maníkóní waásimo méraawi simátímakaundantemba miyán-áái simátimumpo miyán-oro.

² Moórá-mora-sondaara'a moórá-kisau-fin-ontamba tuwímbai Maníkóní waási túwa'nai iyapa'a maré'a kentí naaúmpimpa'o maráiyamba óraa'a ina'a ánaaemba kempá'á komáéna'a Maníkóní waási Yérúsaremu-naopa'o méraawi timíyan-ontamba ímbo saafá iyamba úwoi maitiménááwe.

³ Kempínkémbá tuwímbai iyáfasintewa'a kempá'á komé'a aúfái agaimái timé'a ti'maráanasa Maníkóní waási Yérúsaremu-naopa'o méraawi mináúfáiyé torupámaraiyan-ontane maimaésa mátimenaawe.

⁴ Minkánáá kemó komáénda-kisaumo wéraina'o é'a konasá miwí kesé'a kónááwe.

Kórinti-naopa'a kónae siyáin-aaí.

⁵ Máséndóniyaa-marafa'a Maníkóní ásé-aaí simátíma'mae'a nónae únda pó'a miyá kósimatime'a kempá'ó kondá

⁶ ampáánkárá koménaum ayáátáákara koménaumno. Ímbo aampa'ó wénon-kanaa uwí-nómpáké-fiyúndámó mafaiyáíndarara fí'on-daopa'a kónaumno. Fí'on-daopa'o kónae ona'ó é'a súwa'nai íya'a kónaumne.

⁷ Kempá'ó ayáátááka'o koménae'o súnna Maníkómó ewé sína'o é'a ayáátááka'a koménaumne.

⁸⁻⁹ Maanká'á Éfésási-naopa'a ásé-aaí simátíménda-waasi sáwífa'a méraamba pósa isésa érai'e sésa fasi'ámai ménaawi máéwasa kesí kisausafesa aambó faiyíyan-kwaasi sáwífa'a méraawe. Minkísáúmó maúnda tómbá fáká'mai Maníkóntáfésa ísámai kaundánae sésa túwaandu ombá minkánáá ímba tiyáisa'a mé'a minkísáú maúnda póna mintánón-kánáá tai'áína'a kónaumne.

¹⁰ Moóráwigo Tímótimo kentópa'o komérainda aamoí é'a áwa'nai oro. Kemó úndantemba Fasi'aénkóní kísau wémaifo

¹¹ wentáfé'a úwoi-waasin-íye ímba sé'a tínaaemba uwáméro. Kem-biwí tiyuwénamo kempá'ó tinda áwa'nai íyana kempá'á kawé-úmai tíno. Wesé'o Maníkóní waási kentáási waási kempá'ó tiyantafe'a timu'maré'a méraumne.

¹² Kentáásí waásigon-awi'a Ápórosimba óraaka simáme'a sé'a Kórinti-naopa'a kentáásí waásimo wíyan-kanaa esé'a waaó súnda póna káfé'a ímba kanaa'á wínífo aambó wérainanamo éna wíníye.

¹³ Kentúra'a káráwiye'a Maníkómpá'á timankúnkúmba úmae iyé'a ímba táá'a ína'a fasi'ámai méraaro.

¹⁴ Kísaumo máémba waási-imayaa úmai kísau máéro.

¹⁵ Kesí waási ísáaro. Ákáyaa-marafaken-kwaasi Sétefanasini akúmbá aifa'á Maníkómpá'ó tiyáawi Maníkóní waási fasi'ámaimo túwa'nai on-áái ísaraawe. Óraaka simátime'a sé'a

¹⁶ miyán-kwáásímó sen-áái taawiyafé'a miwísé'a Maníkóní kísau fasi'aén-kísáúmó wémaewi-taai ísáaro.

¹⁷ Kempínkémbá kaumboráú-tuwi'a Sétefanasiye Fótíyúnetasiye Ákáíkasiye mindárau kempá'á tewa'á aamoí úmpo kembiwí ímba seyaafá'nánká kanaa'á kempá'á tewasá mindárau kempá'ó tembá aamoí úne.

¹⁸ Mindárau kesí imáyáa aúí'a uwásinkesa kentí imáyáawara'a miyá uráawe. Miyán-kwáásí túwí'a mósá máraaro.

¹⁹ Ésiyaa-marafa'a naaó'-naokemba Maníkóní waási kentáfésa kawé'-úmai méraaro wésewe. Moóráwígon-awi'a Ákwíra awaainínkó Párisiraawe mindáraití naaúmpa'a túwaandu owí Fasi'aénkóe'o kááísamai méraawi aamoí ésa kentáfésa kawé'-úmai méraaro wésewe.

²⁰ Maanká'ó méraawi Maníkóní waási seyaafá'nánká kentáfésa kawé'-úmai méraaro wésewe. Moórá-mora tiyáámba tíméro.

²¹ Ayáíyá'á kemá Póro agaimaráúmpo awáné'a wenayáánaufi'a isaná wenááin-íye sé'a ísáaro.

Kemá Póro súne. Kawé'-úmai méraaro súne.

²² Fasi'aénkómpá'ó ímbo tirumbó áméwi Maníkó sáwí'a uwátinkainiye. Kentáásí Fasi'aénkó kumíníye súne.

²³ Fasi'aénkó Ísu úwoi wétuwa'nai-intafe'a inái súne.

²⁴ Ísu Káráísitiye'a kááísamai méraawa'a kembá sirumbá tímúne.

Kemá Póro súnda-aai taí'áíye.

2 Kórinti

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afakaeté-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Kórinti-naoraa-waasi Ísuni aampa'ó kun-kwáási tímakaiye. Póro Máséndóniyaa-marafa'a mérowana Táitási Kórinti-nao'a tuwéna Pórompa'a wémena Kórinti-waasi-taai kosimámuwana Póro iséna séna aúfáima agaimái tímakaunda isasá isésa tuwímbai sáwí'o ombá tínaaemba uwásukaawasa tuwímbai ímba miyá ésa kentáfésa sésa ímba érai'a Ísuni aantá-waasin-iyé wésewe séna érai'a Ísuni aantá-waasin-iyé síwae séna maanáúfái agaimarówasa mátímakaawe.

¹ Kemá Póro maanáái agai-timúmpo ísáaro. Moóráwigon-awi'a Tímótí kentáási waásigo kesé'a méraisa'a agaimaráúmpo ísáaro. Maníkó wení imáyáafinkemba kentáféna séna aantá-waasi éma Ísu Káráisitín-aaí kosimátíma'mae núwo séna sí'mákai'fó ísáaro. Kórinti-naopakewi Maníkón-aaisafe'a érai'emo sewí ísáaro. Ákáyaa-marafa'a Kórinti-naopakewiye fí'o-fi'on-daopakewiye méraawi Fasi'aénkóní waási ísáaro.

² Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráisitíye úwoi túwa'nai esarai aáno'o uwátinkaayantafe'a inái sune.

³ Kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráisitín-afowa Maníkón-áwí'a mósá maráúmne. Wemá kentáásifowama arumbó uwásínkáíwai siráfaenasa súwa'nai iwáín-áwíta mósá maráúmne.

⁴ Fí'o-fi'on-umbai-tantaa'a seyaafá'á kentááfá'ó timbá Maníkó siráfaiyaimba póna fí'o-fi'on-umbai-tantaa'o tuwímbaífa'o tinda Maníkómó siráfaiyaintenta úmai kesáa miwí kanaa'á arásáfaitinkanaumne.

⁵ Káráisitimba áí'o úni'a uwánkówasa Káráisitíni waási-i'o úndarakemba sí'a índá-i'o uwásínkáámbe miyáumai Maníkómó Káráisitimbo aráfaiyaintemba miyáumaisa óraata siráfaiyaiye.

⁶ Kembiwísé'a méta túwa'nai ówánanasa sáwí'o urómpinkemba Maníkó tí'maena kawepá'á métínkaraiye. Miyá ówándarakemba sí'o úni'a uwásínkónta Maníkó siráfaiyaiye. Keséta méraawanasasa sí'o úni'a uwásínkónta ímba ifátuwaundasa fasi'ámaisa méraumne. Miyáumai tí'a índá-i'o uwátinkaiyamba kesáámó uráundantembo miyá é'o ímbo ifátuwe'o fasi'ámáimo mérai'yambo éna Maníkó kenkwará'á tiráfaitinkainiye.

⁷ Sí'o úni'o uwásínkaraantenta tí'a índá-i'o uwátínkáámbe miyáumai Maníkómó siráfaiyaintemba tiráfaitinkaiyamba séta mindásafe'a fasi'ámai ménaawe óraaka séta timu'maréta méraumne.

⁸ Kesí waásisono. Ésiyaa-marafataamo maéwánda fí'o-fi'on-umbai-tantaa'a kentááfá'ó túmba mináái isáíwae séta simátimumpo ísáaro. Minúbái-tántáá'ó fí'oran-oraa'-umbai-tantaa'a úwata kentááfá'ó túmba póta puwónaumne séta súnareta

⁹ sínkamiyata puwóna-kanaan-iyé séta súnareta ímba kentáási fasi'aéntámbán-ifo Maníkóní fasi'aéntámbá kisausa wémaeta méraumne. Maníkó pukáampinkembo iyáfasintinkaiwaini fasi'aéntámbá kisausa wémaeta méraumne súndasafenasa minóráá'-úmbái-tántáá'á kentááfá'á tiyáiyé.

¹⁰ Umbai-tántáápímbá puwónae ówándafinkemba Maníkó síyótaisa uwásinkowata súnaraundasa póna miyámó uráintemba íníye. Sáwísampinkemba síyótaisa úmaena iyíníye séta méraumne.

11 Kewará'á kentáásáfé'a Maníkómpá'á súwa'nai e'a inai seró. Sáwífa'nanka inai síyana Maníkó súwa'nai índa mindásafesa Maníkómpá'á súwi sénááwe.

Póro karo'-áái ímbo simátímakain-aai.

12 Waási túranka'o méraundasafeta imáyáa úndasa sirumpinkén-imáyáágó séna kawé'-úmaisa méraumne sisatá aamoisá wéune. Marapá'-ááigóní áwáuma ímba imáyáa éta Maníkó úwoisaamo súwa'nai intáféta imáyáa éta Maníkóní kísau aantemba maéta ímba kae'-ááiwará'-wáásiyáán-úmaisa méraundantemba kentúranka'a érai'a miyá úmaisa méraumne.

13-14 Agaimái timúnda-aufaimba ímba kaumbo-kae'-áái simátimumpo toráumaimo awáné'o ísaraan-aai aantemba tafisímai sune. Kentáási áwáuma kárika'a suwánaafo suwánamai kawé'á íwae sé'a únda miyámó é'o é'a Fasi'aénkó Ísu kumíndara'a kentáfétaamo aamoimó ondantembá kentáásáfé'a aamoí ónááwe.

15-16 Kembiwí kentáásáfé'a aamoí uwásínkááwe-aai imáyáa uráundasafe'a sé'a kae-kánáá kentópa'a kómé'a Máséndóniyaa-marafa'a kónae únda kentópa'a kuré'a tiyuwé'a wéme'a Máséndóniyaa-marafa'a kuré'a kouweré'a anekalá kentópa'a tiyé'a tiyuwé'a Yúndiyaa-marafa'a ténaumne siyáumne. Kae-kánáámó kawé'ó uwátínkáana'a súwa'nai íya'a Yúndiyaa-marafa'a ténaumne-imayaamo uráundasafe'a mináái siyáumne.

17 Miyámó ónae uráunda ímba miyá uráundasafesa kempínkémbá tuwímbai kentáfesa sésa kae'-ááiwará'-wáásín-ye siyáafo kentópa'a kónaumne siyáunda marapá'-wáásímó ontembá ímba miyámó únda mimbórá-ímáyáa úmai mimbórá-áái afora'á simátímakaumne.

18 Maníkó érai'-aai aantembo siyáintemba simátímakaundera-aai ímba kae'-ímáyááfínkémbán-ifo mimbórá-ímáyáa úmai mimbórá-áái afora'á simátímakaumne.

19 Sáírasiye Tímótiye kewé kentópa'o maéwánda Maníkón-ááninko Ísu Káráisitín-aaisa simátímakaundera wemá moórá-aai afora'á séna moórá-aai aúpá'á tuwéna miyá ímbo iwái póna seyaafá'-áái afora'-aantemba siwáín-aai simátímakaumne.

20 Maníkó seyaafá'-áái símai fasi'ámakaimba Ísu Káráisitintafena siyáimba póna paapé uráíye. Ísu Káráisiti miyá-séyááfá'-kísáúmó maiyáintafeta Maníkó siyáín-aaisafeta érai'-aaiye súnanasa Maníkón-áwí'a óraa'a wéraiye.

21 Maníkó Ísu Káráisitimba kentááwé kembiwíyé kááísisinkaraisata fasi'ámaisa méraumne. Kentáá wemparí'a úmarena

22 kesí waásín-owe séna érai'a wení waásisa úne sendasáfénasa wení ámútankomba ai'marówana kentáásirumpimba kumbérimba mindásafeta séta to'mayaa uwásínkarainta miyá íníyesa sune. Miyámó uráintafe'a ímba kae'-ááiwará'-wáásiyáámbá úne.

23 Maníkó kesí kisaugomba awánaraiwain-aúranka'o simátimunda-aai érai'-aain-ye. Kórinti-naopa'a kentópa'a kónae séwánda óraaka simátíménana tirunkó umbai taifó sé'a ifátuwe'a ímba kuráumne.

24 Maníkón-aaisafe'a érai'e fasi'ámai sé'a wempá'á timankúnkumbo uráamba póta kentópa'o kondasá Maníkón-aaisafe'a timankúnkumba oró-ááísá ímba anekalá sénaumpo tirunkó aamoí índasafeta kempímbá taankarotámai méta kisausa komaénaumne.

2

¹ Imáyáa é'a sé'a aneká kentópa'a wé'a sáwí'o ontáfé'a óraaka simátiménana tirunkó umbai taifó sé'a káfé'a ímba kónaumne siyáumne.

² Kentirumbó umbai tátínkáanasamo ésa kesirumbó kawé'o uwásinkaiyawí ímba ménaawe.

³ Kentópa'a ímbo kuráundara'a sé'a aúfáifimba toráumai awáné'a sáwí'o ombá kawé'a uwátinkaiwae sé'a kentópa'o kondá ímba sirunkó umbai táiniye sé'a mináúfái agai-timé'a kawé'-úmaimo méraantafena kesirunkó kawé'o índawi mináúfái agai-tímakaumne. Kesirunkómó kawé'o ínanamo éna kentirunkówará'a kawé'o índa mindá érai'-aain-iyé.

⁴ Mináúfái agai-timéwánda sirunkó umbai tówa'a kentáfé'a óraa'-imayaa é'a áfááraumai ifi'á tátinke'a tirunkó umbai táíndasafe'a ímba mináúfái agai-tímakaumpo Póro wenaruntá áfááraumai símakaiye síyantafe'a mináúfái agai-tímakaumne.

Sáwí'o uráin-kwaasisafe'a enáái tai'áiye serómó siyáin-ai.

⁵ Kempínkémbá moóra-waasigo sáwí'o uráintafena ímba kempín-aantembanifo kembiwífinkémbá tuwímbaifimba umbai-tántáá'a wéraiye. Seyaafápímbá umbai-tántáá'a wéraiye-ai miyán-óráá'-áái ímba sénae sé'a tuwímbaifimba umbai-tántáá'a wéraiye-ai sune.

⁶ Tímakaunda-aufai toráumai awáné'a símai moóra-aaiya'-maré'a fasi'aén-áái minkwáásígómbá simánke'a wení ewaa'a ímba mé'a sáwí'o uráintafe'a mimbéyámbá amé'a ímba fí'om-beyamba áméro.

⁷ Káfé'a wentáfé sé'a enáái tai'áiye sé'a ímba aneká'a imáyáa úmae iyé'a aráfáéro. Kemó ámé-sawi-meyamba waé'wae'a ínana séna ímba kanaa kawé'-ámpá'a kónaumne séna ifátúwáifainifo

⁸ wentáfé sé'a embá siruntá amúmpo kawé'-úmai méraao seró-áái óraaka sune.

⁹ Ááéma kentáfé sé'a simátimunda-ai isánaa Ína isánaáo sé'a kentópa'a ímba wé'a mináúfáifímbá agai-tímake'a timu'makáumne.

¹⁰ Sáwí'o uráin-kwaasigontafe sé'a wenáái tai'áiye sé'a ímbo aneká'o imáyáamo ontembá kewará'a miyá úne. Sáwí'o uráintafe sé'a wenáái tai'áiye sé'a ímba aneká'a imáyáa é'a Ísu Káráisitín-aúranka'a kentáfé'a imáyáa é'a miyá úne.

¹¹ Waántáwankoni sáwí'-kisaugoni áwáuma awánéta kentáa íyáákaifo séta sáwí'o uráintafeta aneká'a ímba imáyáa úmae iyéta séta wenááima tai'áiye sune.

Tóróasifa'a ména Póro óraa'-imayaa uráin-ai.

¹² Ísu Káráisitín-ai ásé-ai kosimátimenae sé'a Tóróasi-naopa'a ko-maéwánda minááímó isáiyantafena Fasi'aénkómó to'mayaa úmba awáné'a ásé-ai simátimenae sé'o ówánda

¹³ kesí waásigon-awi'a Taitási kentí naaópakemba Tóróasi-naopa'a ímba téna kentáái tasimásímintafe'a ayaafái uwááe'a ímba awáné'a óraa'-imayaa é'a sé'a tiyuwé'a kónaumne sé'a Máséndóniyaa-marafa'a tiyáumne.

Ísuni fasi'aéntámbá siyáántán-kwimái áfontaamo fáúnda-ai.

¹⁴ Maarán-ááisáféta Maníkómpá'a súwisa sune.

Ísu Káráisiti íyáákaraintafena Maníkó wentéta kááísasinkenasa óraaka sisatá siyáántán-kwimái áfonta fáúne. Maníkó si'marówata Káráisitín-ai seyaafá'-márafá'a kosimátimunasa isááwana wenááigo asaa-wiyúnkáámbá úmaena seyaafá'-márafá'a wété wéiye.

¹⁵ Maníkó séna Ísu Káráisiti kentáféna imáyáa éna kesí kisaumo máimba asaa-wiyún-kánámó agáentemba wéiye simbá miyámó intembá Ísu Káráisitin-aa simátimunanas Maníkó kentáásáféna séna Ísu Káráisitimo intembá asaa-wiyún-kánámó agáentemba owé wésiye. Maníkón-arááimo wáéwi minkwiyúmbá isááwasa waántawankon-arááimo wáéwi minkwiyúmbá isáámba wéowe.

¹⁶ Waántawankon-arááimo wáéwi puwésa Maníkóní némpa'a maé'mae'o iyawi Ísu Káráisitin-aa simátimunda-aaisafesa ánkúkaamban-iyé sewasá Maníkón-arááimo wáéwi minááísáfésa sésa asaa-wiyúnkáámbá wéiye sésa maé'mae'a ónááwe. Maníkón-aa simátímén-aa óraa-kisaun-ifo waási aantemba ímba kanaa'á wémaewe.

¹⁷ Maníkó si'marówata Káráisitini kisa-uwaasi méta wenaúranka'a Maníkón-aa érai'-aa simátimeta ímba kae'-ááíwára'-wáásiyáántá únasasa méyámbaréwa'a óraa'-ontamba maénae sésamo ontembá tuwímbai Maníkón-aa simátíménasasa méyámbá simíwae sésamo ontembá kesáá ímba miyásá éta Káráisitini kisa-uwaasi

méta Maníkón-aa érai'-aaisa simátimune.

3

Aú-aa simaimo kááísamakain-aa.

¹ Minááímó simátimundasafeta ímba kentáá súwí'a maéta wéiyune. Tuwímbai aúfái agai-tímúwasa maimaésa mátímúwa'a toráumai awáné'a kawé'an-owe siyáafo kesáá ímba miyá éta kentáásí kisaúra'-aufai agai-tíménata toráumai awáné'a aamoí uwásinkaiwae-ita ímba éta ímba kentáásí kisaúra'-aufai agáéro sumpo Maníkó si'maráísata wení kisausa wémaumne.

²⁻³ Tuwímbaimo fi'owiti kisaugoni aúfái awánésamo aamoimó uwátinkáantemba tuwímbai-waasi kembiwí tuwánésa sésa érai'a Ísu Káráisiti Póroe'a kisa-uwaasi ména-kwaasiye wenté'a ti'marówasa wenaái tasimátímúwasa isésa érai'e suwaná Káráisiti wení waási-i'a uwátinkowana Maníkó fasi'aénkwaráwíní ámútanko miwítirumpimba méraisasa méraawe wésewe. Mindásafe'a kembiwí Káráisiti agaiyáin-aufaiyaamba owe. Ísu Káráisitini kisaugoni aúfái ímba óntanka'o agaiyáin-aufaiyaan-ifo kempá'á wérain-kisa tuwánaantafeta aamoisá uwátinkaumne.

⁴ Ísu Káráisiti kentáá fasi'aémbá símísata Maníkón-aúranka'a fasi'ámai méta minááísá sune.

⁵ Kentááfímbá fasi'aémbá ímba wéraisata minkísáúsá wémaumpo Maníkóní fasi'aéntántá minkísáúsá wémaumne.

⁶ Maníkó aú-aa simaimo kááísamakain-aa kosimátimewananas wenaúranka'a arupíse uwátinkainasa méraiyaantafena fasi'aéntá símakaiye. Mináú-áái simaimo kááísamakain-aa maarán-iyé.

Ímba Maníkó Mósesembo simámakain-amaamban-ifo Maníkóní ámútanko kentáásirumpimba méraisata wemó siyáintenta únda-aain-iyé. Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba ímba kanaa'á arááíwáéntafesa Maníkón-aúranka'a ímba arupíse úmai mésa puwí-ámpá'á wégofa Maníkóní ámútanko imáyáasa símísata Káráisitin-aaisafeta érai'e séta aúí'a úmais maé'maeta wéune.

⁷ Naaófá'á Maníkó Mósesemba óntan-kwandaaiya'a siyáánkai-amaamba agai-ámakaimba minamáámbá arááíwaenae sésa umbá ímba kanaa'á arááíwaesa taráímae iyésa mindásafesa puwí-ámpá'á wégowe. Maníkó Mósesembo amáámbo simámakonka'a Maníkómpákémbá sama paápé éna Mósesen-óika'a sama paápé úwana óntan-kwandaaiya'o siyáánkai-amaambo

agaimarómba maimaéna Ísareri-waasifa'a kumúwasa Mósesen-óika'a sama wéna póna tугáýáagaya úwasa ímba kanaa'á awánowana ánaaemba uwákuraiye.

⁸ Naaófá'á Maníkó Mósesemba siyáánkai-amaambo simámakonka'a Maníkóni sama paápé uráifo káfé'a Maníkó wení ámútankomba ai'maráísana wení waási tirumpimbá méraiye-aai paápé ímbá póna Maníkóni sama óraa'an-iyé.

⁹ Maníkó Mósesemba siyáánkai-amaamba simámakaimba pósa ímba kanaa'ó arááíwáéntafesa puwí-ámpá'á wégowe. Maníkó minámáán-ááímó paápé únka'a wení sama wérowana káfé'a Maníkó wení ámútanko wenaúranka'o arupíse uwátínkáín-aai paápé isaná póna wení ságoni fasi'aémbá óraa'a wéraiye.

¹⁰ Káfé'a aú-aai símaimo kááísamakain-aai wéraisana íyáákarai-sagoni fasi'aémbá wérimba póta séta Maníkó Mósesembo siyáánkai-amaambo simámakai-sagoni fasi'aémbá sáwísamba iyésá sune.

¹¹ Maníkó Mósesembo simámakain-aai wááu-aain-ifo aú-aai símaimo kááísamakain-aai waé'wae'o índa óraa'-aain-iyé. Wááu-aai simámakonka'a ságoni fasi'aémbá wérombanifo káfé'a waé'wae'a índa-aai paápé isaná póna óraa-sama fasi'aémbá wéraiye.

¹² Mináái fasi'aén-áái waé'wae'o índa-aai

ísaraunda póta ímba sáa'a isatá óraaka'a minááisá wésimatimune.

¹³ Mósesemo uráintemba ímba miyásá wéune. Mósesé Ísareri-waasisafena séna kesóipa'o wérai-sama uwá'wimba awánaafo séna ampantasámbá óika'a káátaraiye.

¹⁴ Ísareri-waasi táá'-aantemba

isésa tirunté'a marésa maé'ómba pósa káfé'o méraan-kwaasi Maníkó símaimo kááísamakon-aai aúfáífinkemba toráumai isésa minááígóni áwáuma ímba kawé'-úmai wéisaawe. Mósesemo óipa'o ampantasámbá káátamakowasa sámó ímbo awánaraantemba káfé'a Maníkón-aai aúfáífimbo toráúsómba miwítí imáyáago fáíkuraísana kumeu'á isasá pósa mináúfáígóni áwáuma ímba awánamai kawé'á wéowe. Ísu Káráísitiye'a kááísamai méraawi Maníkón-aai-aufai torausésa minááígóni áwáuma kawé'-úmai wéisaawe.

¹⁵ Káfé'o méraan-Ísareri-waasiwara'a Maníkón-aai Mósesemo agaimakáín-aaimo toráúsómba miwítí imáyáago fáíkuraísana kumeu'á isasá pósa minááígóni áwáuma ímba ísáafo

¹⁶ Fasi'aénkó Ísu Káráísitimpa'o tembá minkúméú'á taí'áínkakemba minááígóni áwáuma kawé'-úmai wéisaawe.

¹⁷ Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye'o súnka wení ámútankontafe'a sune. Fasi'aénkóni ámútanko tirumpimbó méraiwai sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútínkáísasa kawé'-úmai méraawe.

¹⁸ Ísareri-waasiti imáyáago ímbo kawé'-úmaimo ísaraantemba kentáási imáyáago ímba miyá isanasá Fasi'aénkóni ságo kentáá sása wégasinkaiye. Fasi'aénkó Ísu Káráísitini ámútanko kentáásirumpimba ména wenkáání'a uwásinkenasa wení sama siménasa miyá úmae wéiyiye.

4

Sawefimbo wímakaawanamo ááémo kará'wintemba miyaráántáámó únda-aai.

¹ Maníkó aruntá uwásinkenasa mindásafena kesí kísau máéro séna simakaisata wenáái simátimundasa ímba suwesaraín-ye séta wétuwaumpo

² wenáái simátiméndasafeta aúpá'ó tiguaesáfésamo ombá sínaaemba uwámeta ímba karo'á simátiyuweta Maníkón-aaigomba waé'mai-aaí ímba simátimeta Maníkón-aúranka afora'á érai'-aaí simátimunasasa suwánésasa érai'-aaí aantemba wésewe tirumpinkémbó síyantafeta Maníkón-aúranka'a miyásá sune.

³ Ásé-aaí afora'ó simátimundasa minááígóní áwáu ímbo isésamo ésa miwí Maníkóní némpa'a mésa puwí-ámpá'ó wégowin-owe.

⁴ Waántáwanko marapá'ó káráwiyaiwai miwítí imáyáa kumeu'á uwátínkáísasa Ísu Káráísitin-aaísafesa ímba timankúnkúmba wéowe. Waántáwanko séna Káráísitin-aaigo sama kátínkáífo séna miwítí imáyáa kumeu'á uwátínkáísasa Káráísitini sama ímba wéawanaawe. Maníkómó méraintemba Káráísiti miyá isaná waántáwanko séna Káráísiti sama kátínkáífo séna miwítí imáyáa kumeu'á wéuwatinkaiye.

⁵ Kesáá ímba óraa'-waasi úmpo Ísu Káráísitintafe'a kentáási óraakon-ye síyantafeta wenáái kosimátimeta wení kísau-waasisa méraunda póta wétuwa'nai-une.

⁶ Áwáura'a kumeu'á úwana Maníkó sama kaaó súwana sámó karáimba wemá sámó kásínkáíwaisaan-ye. Ísu Káráísiti ói'-imayaa úndasa Maníkóní fí'oran-awaumo awánaandasafena sása wégasinkaiye.

⁷ Kesáá ímba fasi'aréta ásé-aaísa ta'ótokaumpo sawefímbó wímakaawanamo ááémo kará'wintemba miyá éta ásé-aaísa ta'ótokaumne. Suwánésa minááígómó iyáákarai-fasi'aenkomba awánésa sésa ímba miwífínkémbán-ifo Maníkómpáké-fásí'aémbán-ye síyantafeta ímba fasi'éta mifásí'aéntá ta'ótokaumne.

⁸ Namuro-wáásímó tínkamiyantafesamo úkóntemba fí'o-fi'on-umbai-tantaako kentáá úkúraa isatá tu'ma'ó wéraimpinkenta mótuweta wégune. Tuwímbai-kanaa séta nóra sétaawa Maníkóní kísau wémaumno séta ímba ifátá tukáumne.

⁹ Sávíta uwásínkáámbanifo Maníkó ímba siyúwáísata méraumne. Síngamomba ímba tai'ásuwaawata úwoisa súnaraumne.

¹⁰ Ísumbo sáwí'o uwánkesamo tufúwanamo pukáin-ampata kúndasa pósa Ísu maé'mae'a isaná wení fasi'aémbá kentááfímbó wérain-aaí wéisaawe.

¹¹ Méraundasa aasiyaasi-kánáá séta Ísuni waási-i'a úndarakemba káféra sínkamiyata puwónaumno súndasa pósa kesáá méraundawini áwáuma Ísu póna kentáá súma tai'áínda-sufimba méraiye-aaí wéisaawe.

¹² Ásé-aaí simátimundasa sávíta uwásinkesa sínkamiyata púwónda-ampata kúndasa mindásafe'a ásé-aaí isé'a aúí'a úmai méraan-ampa'a wégowe.

¹³ Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Maníkón-aaísafe'a simankúnkúmba é'a pó'a wenáái wésimatimune

siyáintemba Maníkón-aaísafeta simankúnkúmba éta wésimatimune.

¹⁴ Fasi'aénkó Ísumba pukómpinkemba iyáfasinankaraiwai Ísunte'a kááísasinkenasa púwóndafinkenta iyáfasisinkenasa kentááwé kembiwíyé sí'maisa wenaúrankata sinkáíníye.

¹⁵ Kísausa wémaundasa sávíta uwásínkáámbanifo túwa'nai eta ímba ifátuwaunasasa fí'o-fi'on-kwaasi Maníkó úwoimo túwa'nai in-áái isésa

sáwífa'nanka Maníkómpá'á súwi símae iyésa wenáwí'a óraa'a úmae wéiyowe.

Maníkóni fasi'aénkátáámó méraunda-aai.

¹⁶ Mináái imáyáa úndasa ímba suwesaraín-iye séta ifátukaumne. Kentáá súma sáwí'a úmae íyísana Maníkó kentáásí imáyáa aúíta wéuwasinkaiye.

¹⁷ Kentááfá'ó wérain-umbai-tantaatafeta séta kári'-umbai-tantaa'a wááu wéraiye súnanasa ánaaemba minúmbáífinkémbá fí'oran-kawe-tantaa'a iyáákaimba waé'wae'o índa-kawe-tantaa'a paápé íníye.

¹⁸ Mindásafeta marapá'ó awánáúnda-tantaa'a ímba óraa'-imayaasa éta wiyómpa'o ímbo awánáúnda-tantaatafeta imáyáa úmae wéiyune. Awánáúnda-tantaa'a wááu-tantaa'an-ifo wiyómpa'a ímbo awánáúnda-tantaa'a waé'wae'a íníye. Mindásafeta umbai-tántáátáféta séta sáwísamban-iye sune.

5

¹ Kentáásúma wááu-nankaanta isatá misúwawaa'warata marapátá méta maarán-áái sune. Maankwááu-námbá tawisínata Maníkómó wiyómpa'o úmakain-daumpata ménaumne. Mindámbá waási ímbo úmakaan-damban-ifo Maníkó wení imáyáafinkemba úmakaimba waé'wae'o índa-namba mindá wiyómpa'o méraanda-suwawaa'an-iye.

² Marapá'ó méraundasa óraa'-imayaa éta wiyómpa'o méraanda-suwawaata simínkwaesa séta

³ maarán-áái ínta séta puwéta súwawaa'-íyainkaanta úmaisa méraumne ímba súmpo maarán-áái séta wiyómpa'o méraanda-suwawaata naankáántá ónaesa sune.

⁴ Kentáá súma wááu-nankaamba isatá méraundasa umbai-tántáá'ó wéraintafeta óraa'-imayaa éta marapáké-súwawaataamo túwáanda-aai ímba séta wiyómpa'o méraanda-suwawaata máénda-aaisa sune. Miyásáámó ondá marapáké-súwawaakaanta faú'wínata maé'maeta ónaumne.

⁵ Miyásáámó ondasáfénasa Maníkó kentáá to'mayaa éna wení Ufaen-ámútámbá ai'marówana kentáásirumpimba kumbéraisata mindásafeta to'mayaa uwásínkarainta miyá

íníyesa sune.

⁶ Maníkó wení ámútamba ai'marówana kentáásirumpinta kumbérintafeta kentáásí imáyáa fasi'ámaisa méraumne. Marapá'ó méraundasa Fasi'aénkó Ísu Káráísitiyeta ímba wiyómpakaani'a úmaisa méraumne.

⁷ Káféta marapá'ó méraundasa wenane'á ímba awánéta wenááisafeta simankúnkúmba éta

⁸ kentáásí imáyáasa fasi'éta puwétaamo wiyómpa'o Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye'o métaara aamoí úsino.

⁹ Maanká'ó méraundasaawe wiyómpa'o iméraandasaawe Maníkómbó arááimo tainí'a

ónae súndasa póna aamoisá uwásinkainiye.

¹⁰ Seyaafá'nánkátá Ísu Káráísitin-aúranka'a méraananasa kesáámó méraundawini áwáusafena síesai ena marapá'ó méraamba kawé'ó owí kawé'-mýámbá tiména sáwí'o owí sáwí-meyambo timínda póta wembó arááimo wétaini'a ónaesa sune.

Ísuwe kááísamaimo méraundasa aúí'a úmaisamo méraunda-aai.

¹¹ Fasi'aénkó méraundawini áwáuma síesai índasafeta wentáféna sáá'a wéisata wempá'á tiwae séta waásisa wétafisune. Maníkó méraundawini

áwáusa suwánaaisa'a kembiwísé'lo méraundawini áwáusa suwánaamba kawé'a wéiye sune.

¹² Kentáá súwí'a ímba maimaé wéiyumpo méraundawini áwáusafe'a aamoí iyantafeta méraundawini áwáusa wésimatimune. Aamoí é'a kentáásáfésamo sáwí-aaimo sen-kwáásí táái kanaa'a anondáá simátimiyantafeta méraundawini áwáusa wésimatimune. Minkwáásí paáká-túwawaa'-aantemba tuwánésa kawé'-wáásín-owe sésa tirumpin-ímáyáá ímba awáresa kawé'-wáásín-owe wésewe.

¹³ Tuwímbai kentáásáfésa uwóí'a wéowe sewatá kanaán-iyé séta Maníkóntáféta imáyáa éta miyásá únasasa tuwímbai kentáásáfésa kawé'-ímáyáawará'-wáásín-owe sewatá kanaán-iyé séta kembiwísáféta imáyáa éta miyásá wéune.

¹⁴ Seyaafá'nánká sáwí'lo ombá mimbéyámbá maésa púwófo séné Ísu Káráísiti mimbóráwígó kentáásáfénawe séné pukáimba póta Káráísiti arumbó símíwaini kísau aantenta wémaumne.

¹⁵ Seyaafá'nánkátá sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafena Ísu Káráísiti pukáimba póta

kentáá sirááímo táínda-i'a ímba éta wembó arááímo táínda-i'a éta méraano. Miyámó ondasáfénasa kentáásáfénawe séné puwúwana Maníkó iyáfasinankaraiye.

¹⁶ Ááéma marapá'ó méraan-kwaasiti áwáuma arááíwaeta tuwímbaisafeta kawé'-wáásín-owe séta tuwímbaisafeta sáwí-waasin-owe siyáumpo káfé'a ímba miyásá séta ááéma marapá'ó méraan-kwaasiti áwáuma arááíwakaunda Káráísitintafeta úwoi-waasin-iyé siyáundasa káfé'a ímba miyásá sune.

¹⁷ Mindásafeta Ísu Káráísitiye'lo kááísamaimo méraundasa aúí'a úmaisá méta ááémo uráundanten-imayaa ímba éta káfé'a aú-imayaa úmaisá méraano.

¹⁸ Maníkó miyá wéifo ááéma Maníkóní namuro-wáásíyáámbá úmaisá méraawananasá Maníkó kesí waási-i'a íwae séné Ísu Káráísitimba ai'marówana kentáásáfénawe séné kumpuwúwana wení waási-i'a uwásinkenasa séné kesí waási-i'a íwae-aai kosimátíméro séné si'mákaisata minkísáúsá wémaumne.

¹⁹ Minááígóní áwáuma maarán-iyé. Ísu Káráísiti seyaafá'-wáásísáfénasa imáyáa éna pukáimba mindásafena Maníkó imáyáa éna waásimo sáwí'lo ombá ímba aafimbá wémaitinkaifo wení waási-i'a uwátinkena kentáásáfénawe séné kesí waási-i'a íwae-aai kosimátíméro séné si'mákaisata wésimatimune.

²⁰ Kesáá Ísu Káráísitini aantá-waasisa únanasa simásímísata kembiwísá wésimatimune. Maníkó kembiwísáféna óraaka siyáísata siyáin-aaisa wésimatimune. Káráísiti pukáintafena Maníkóní namuro-wáásíyáámbá uráampinkemba wení waási-i'a wéuwatinkaifo wenááisafe'a ewé seró.

²¹ Ísu Káráísitimpimba sáwí'lo í-áái ímba wérowana Maníkó kesáámó sáwí'lo únda-aai wembá ámakaiye. Káráísitiye'a kááísamai méta Maníkón-aúranka'a arupíse ondasáfénasa Maníkó miyá úwana Káráísiti kesáámó sáwí'lo únda-aai maimaéna mindánankwara'a pukáimba póna Maníkó wení namuro-wáásíyáánní'a uráundawi wení waási-i'a wéuwasinkaiye.

6

¹ Maníkóe'a taankarotámai méta kísau wémaeta óraaka simátíme séta Maníkó úwoi wétuwa'nai-ifo ímba úwoi mé'a wembó arááímo tainí'a oro sune.

² Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba Maníkómó siyáin-aai agaimaréna séna úwoi túwa'nai uráunda-kanaa kentáái isé'a sáwí'o urómpinkembo tíkaunda-kanaa túwa'nai uráumne

Maníkó siyáíye agaimaréna siyáimba mindásafe'a ísáaro. Káfé'a Maníkó úwoi túwa'nai in-kanaa éna sáwí'o uráampinkemba tíyáin-kanaa imbá pó'a ímba úwoi mé'a wembó arááímo tainí'a oro.

³ Kentáásí kisaugomba awánésa sáwí-amba arááíwáéfo séta kawé-kísáú aantembo maúndasa pósa ímba érai'a sésa sáwí-kisau máéwe wésewe.

⁴ Seyaafá-kísáúmó maúndasafeta séta suwánésasa érai'a Maníkóní kisa-uwaasin-owe síwae séta minkísáú wémaeta méraumne. Umbai-tántáá'ó kentááfá'ó tisasamó sí'o índa-i'o uwásinkesasa sáwí'o uwásínkáanta ímba ifátuweta fasi'ámaisa méraumne.

⁵ Maníkóní kisausa maúndarakemba sínkambai ándáfa'o mósinkesasaamo úkúresamo sáwí-aai simásinkesa miyámó ontá óraa-kisau maéta nó'waamba ímba súsá waúnda úwoi kisa maéta sááímo taintá ímba ifátuwaunda fasi'ámaisa méraumne.

⁶ Kentáásáfésa Maníkóní kisa-uwaasin-owe síyantafeta kawé-kísáú aantemba maéta kawé'-ímáyáá éta faru úmaisa méta kawé'á uwátinkaunanasa Maníkóní Ufaen-ámútánkó keséta méraisata érai'a miwí-ímáyáá éta

⁷ érai'-aai simátimunanasasa Maníkó fasi'aémbá simísata miyán-kísáú maéta Maníkón-aúranka'a arupíse úndasa mindá wenónkáámba fafériyaunanasa sáwí-aaigo kentááfímba ímba

tisatá Maníkón-aúranka'a arupíse úndasa mindá paroiyáámba uwásoketa umbai-tántáá'ó kempátáámó tintá wéiyaakaumne.

⁸ Tuwímbai kentáá súwí'a mósá marááwasa tuwímbai kentáá súwí'a símai sáwí'a owasá tuwímbai kawé'-ááísá simásíméwasa tuwímbai sáwí-aaísa simásíméwasa érai'-aaimo simátimundandasafesasa tuwímbai kentáásáfésa karo'á sewé sewasá

⁹ tuwímbai kawé'-úmai suwánésasa karo'á sésa úwoi-waasin-owe sewasá tuwímbai kentáásáfésamo puwónaesá owémó sembá ímba puwúndasa úwoisa súnaraumpo suwánaaro. Maníkó arupísese uwásínkáimba ímba sínkamisata wépuwune.

¹⁰ Sáwífa-tantaako kentáásirumba umbai wétasinkainta kentáásirunko kawé'á wéíye. Kesáá óntama ímbo makáundawisa éta Maníkón-aai sáwífa'-waasisa simátimunasasa kawé'-úmai méraawe. Óntaiyaiwai éta Maníkón-aai ta'ótokaundasafeta kawé'-úmaisa méraumne.

¹¹ Kórinti-naopaken-kwaasi ísáaro. Ken-ímáyáá éta kentáásirumpinken-aai afora'á simátímakaundasa

¹² kembiwísáféta ímba kaoráúna'a kentáásáfé'a kaókaawe.

¹³ Kesí iyámpóímo simátimundantenkaamba simátimumpo ken-ímáyáámó úndantemba kentáá-ímáyáá é'a kentirumpinkén-áái simásíméro.

Maníkóní naankaantáán-únemo siyáin-aai.

¹⁴ Ísáaro. ó'ó tombá moórá óraa-purumakawara moórá kári-purumakawara'a ímba fátóto úmai wégara'ofó awaiya-púrúmakarái tinuwarampimbá kará'umakaawasarai ó'á wétóye. Miyámó ontembá kembiwí Maníkón-aaísafe'a timankúnkúmbo owíyé ímbo timankúnkúmbo owíyé ímba taankarotaré'a kisa maéro. Arupíse owisé Maníkón-aai taráíyaawise ímba kanaa'á taankarotámai mésa kisa wémaewe. Sáwara kumeu'wará'á ímba mimbórafímba wéraiye.

¹⁵ Ísu Káráísitiye waántáwankoe ímba mimbórá-ímáyáá óyasa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owíyé ímbo timankúnkúmbo owíyé ímba mimbórá-ímáyáá wéowe.

¹⁶ Maníkóní naaúmpa'a waántá-waasi mimbóráfimbá ímba méranaawe. Maníkó fasi'aénkwáráwí kentáásirumpimba méraisata wení naankaantáán-úne. Minááísáféna naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó séna

kesí waásise mé'a miwífimbá wéne'a
miwítí Maníkó onasá kesí waási-i'a ónááwe

Maníkó siyáíye.

¹⁷ Mindásafena Fasi'aénkó séna
úwoi-waasifinkemba tiyuwé'a moórá-aempa'a
mé'a sáwí-awaugomba tínaemba uwátimiya'a
tíke'a

¹⁸ kentifo-í'a ona'á kesáánintone
kesiyáámúntoni'a ónááwe.

Fasi'aénkó seyaafá-fásí'áémbó tokáiwai siyáíye agaimaréna siyáíye.

7

¹ Kesí waási ísáaro. Maníkó kentáásáféna imáyáa éna mináái símai kááísamakaintafeta kesúrake-sawi-tantaa'e kentáási imáyáafinke-sawi-tantaa'e sínaemba uwámeta kawé'-úmaisa méta Maníkón-aúranka'a sáa'a isatá Maníkóndé-i'a éta kawé'-aantenta éta miyásá onó.

Póron-arunko aamoimó uráin-aai.

² Kentáásáfé'a ímba kaórémba kentáá-ímáyáá úwoin-oro. Ímba sáwí'a uwátinkaawanasasa sáwí-amba arááíwakaawe. Ímba karo'á simátinketa miwítí óntasa mémaiyaumne.

³ Minááímó simátimunda ímba aafimbá maitinké'a sune. Ken-ímáyáámó úndasa simátimeta aneka'á miyásá úne séta úwoimo méraundasa ken-ímáyáá éta púwónda-kanaa tinda úwoi ken-ímáyáásá ónaumne.

⁴ Érai'a kawé'-úmai méraawe óraaka sé'a kentúwí'a mósá wémaraumne. Óraa'-umbai-tantaa'a kentááfá'ó timbá mindásafe'a ímba imáyáa é'a ken-ímáyáá únana kentááigo fasi'ásínkáísana sirunkó áfááraumai aamoí wéíye.

⁵ Tóróasi-naopa'a tuwéta Máséndóniyaa-marafa'o tamaéwánda ímba kawé-kánáá úwata méraawanasasa seyaafá'-náópimpa'a kaentónáántón-ésa aaisambá suwaná kentáási kisausafena kentáásirunko umbai tówana

⁶ Maníkó tirunkó umbaimó tain-kwáási tiráfayaiwai wesá siráfaindasafena Táításimba ai'marówana kembiwí tiyuwéna kentááfá'á téna

⁷ maafá'ó túntafeta aamoí éta kembiwísé'o maún-kawé'-aai simásimuntafetaawara'a aamoí ówánanasa kembiwí kentáá suwánánaemo siyáamba tasimásimenasa sáwí'o uráantafenamo kentirunkó umbaimó taráimba tasimásimenasa kentáfésamo karo'-ááímó sen-kwáási táái anondáá simátímakaamba tasimásimenasa miyán-ááísómbó tasimásimuwata isááwánanasa kentáásirunko aamoí uráíye.

⁸ Aúfái agai-timé'a óraaka sé'a aneka'á ímba miyán-oro siyáunda mináúfái toráúsúwana kárika'a kentirunkó umbai tówa'a mináái isé'a mináúfái agaiyáundasafena sirumbá uwátinke'a káfé'a sirunkó ímba umbai téna

⁹ kawé'a wéíye. Kentirunkó umbai tóntafe'a ímba aamoí é'a kentirunkó umbai tówa'a sáwí'o ombó tínaembo uwámakaantafe'a aamoí úne. Sáwí'o

ontáféna tirunkó umbaí táino Maníkó wésiye. Mindásafe'a mináúfái agai-tímakaunda ímba sáwí'a uwátínkaraumne.

¹⁰ Maníkó tirumbá umbaí tátínkáíwai sáwí'o ombá tínaaemba uwáméwana sáwí'o úmaimo méraampinkemba Maníkó tiyéna kawepá'á mowétinkaisana mindásafena tirunkó ímba sáwí'a wéifo marapá'-wáási Maníkóntáfésa ímba imáyáamo owí tirunkó umbaí tainká'á sáwí'o ombá ímba tínaaemba uwámesa úwoi sáwí'a ésa Maníkóni némpa'a maé'mae'a ónááwe.

¹¹ Sáwí'o uráantafena Maníkó kentirumbá umbaí tátínkaraimba pó'a kawé'ó uráamba imáyáan-oro. Kembiwífínkémbá moóráwigo sáwí'o uráimba ímba óraaka simánke'a tímakaunda-aufai isé'a sé'a arupíse uwátinketa kawé'-ámbá arááiwaéno sé'a sáwí'o uráantafe'a tigesáfé'é'a sáwí-meyambo kentópa'o tinasafe'a táatafe'é'a sé'a arupíse uwátínkaanana Póromo ménamo éna súwa'nai íniye sé'a sáwí'o uráiwaimba ááema sáwí-meyamba amé'a kembiwífínké-sáwí-imáyáá arupíse uwátinke'a miyámó uráamba taí'áraiye-aai ísaraumne.

¹² Mináúfái agai-tímakaunda sáwí'o uráin-kwaasigontafe'a ímba aifa'á imáyáa'é'a sáwí'o uwánkarain-ininkontafe'a ímba aifa'á imáyáa'é'a miyá uráumpo Maníkón-aúranka'a kentáásáfé'a óraa'-imayaa'é'a kentáásáfé'a sé'a miwísáféta óraa'-imayaasa úne sénááwe sé'a mináúfái agai-tímakaumne.

¹³ Mináúfáimó tímakaundantembo uráamba kentáási imáyáa kawé'a uwásínkaraawe.

Táitásimba ai'marááwánanasa kempá'á koména wenarunkó umbaí tówana túwa'nai úwa'a kawé'a uwaná aamoí éna wenarunkó kawé'a úwana kentááfá'á téna tasimásimuwata iséta mindásafetaawara'a aamoisá úne.

¹⁴ Ááema Táitásin-aúranka'a kentúma maimaé iyáunana simátímakaunda-aai érai'-aaimo siyáundantemba Táitásimbo kentááimo simámakaunda-aai érai'an-iyé. Táitási kembiwísé'a koména kemó kentááimo simámakaunda-aaisafena érai'-aai siyáiyé siyáimba mindásafe'a ímba sigaesáfé'a úne.

¹⁵ Táitási kembiwísé'a komérowa'a wentáfé'a aamoí'é'a táatafe'a'é'a tinekembá tata'á'é'a wenáái isé'a miyá uwaná mindásafena Táitási imáyáa'éna arumbá wétimiye.

¹⁶ Kembiwísáfé sé'a seyaafá-kísáúmó ésa kawé'a ónááwe súnana sirunkó kawé'a wéiye.

8

Fasi'aénkóni waásimo túwa'nai uráan-aai.

¹ Kesí waásisono. Máséndóniyaa-marafa'o naaó'-nao'o méraawi Maníkóni waási wemó túwa'nai

in-aai simátimenaumpo ísáaro.

² Óraa'-umbai-tantaa'a miwífá'á téna tafisisasá ímba ifátuwesa Maníkóntáféna tirunkó kawé'a úmae íyísasa miwí kesáfésa óntaiyain-kwaasi méraantafesa ímba imáyáamo ombá Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóni waási méraawisafesa imáyáa'ésa kári'-ontamo makáampinkemba sáwífa-tantaa'a túwaandu úmai túwa'nai uráawe.

³ Érai'-aai simátimune. Miwí sésa maarán-tántáá'á kanaa'á timénaumpo fí'omba túwaandu úmai timénae sésa miwítí imáyáafinkemba miyá'ésa sáwífa'a tímakaawe.

⁴ Kentáásáfésa óraaka símae iyésa sésa Yúndiyaa-marafa'o Fasi'aénkóni waási méraawi timénae sétaamo únda aamoí úne siyáawe.

5 Imáyáa aantembo únda-tantaa'-aantemba ímba tímakaafó fí'o-fi'on-tantaakwara'a timésa aifa'á Fasi'aénkóntáfésa sésa ení waási-i'a éta ení kisausa wémaumne siyésa Maníkón-imáyááfínkémbá kentáásáfésa sésa Maníkóní kisaus simásimiyata kembiwísé'a méraano sésa

6 maanká'á Máséndóniyaa-marafa'o méraawi miyán-áái siyáamba póta Táításimba simáméta séta Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóní waási túwa'nai íyan-kisau Kórinti-naopa'a ko-ómbare tauweré kuré túwa'nai inasá túwaandu íyana tai'áíno Táításimba simámakaumne.

7 Fí'o-fi'on-kisau kawé'-úmai maé'a Maníkón-aaisafe'a fasi'ámai timankúnkúmba é'a wenáái kawé'-úmai simátime'a wenááigoni áwáuma kawé'-úmai isé'a aaweyáá é'a túwa'nai e'a kentirumbá simé'a miyámó on-kwáási ontáféta simátime séta Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóní waásimo méraawi túwa'nai iyamba kawé'-úmai timénááwe sune.

8 Maanká'á Máséndóniyaa-marafakewi Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóní waásimo méraawisafesa imáyáa ésa kawé'-úmai tímakaan-aai tíménda miyán-oro ímba sumpo timénáá ina timénááo sé'a kentirunkómbá tísai úmai isáúmne.

9 Kentáási Fasi'aénkó Ísu Káraísiti úwoi túwa'nai ímba ísaraawe. Wiyómpa'a fí'oran-kawé'a úmai ména kembiwísáféna imáyáa éna wiyómpa'a tuwéna kawé'-úmaimo méraiylantafena úwoi-waasiyaan-úmai marapá'á kumbaé'éimbaniye.

10 Kesí imáyáafinkemba sumpo isáaro. Ááéma Maníkóní waásifinkemba kembiwí aifa sé'a túwaandu úmai timénae sé'a ómbare'a moórá-aatai maisukááfo káfé'a minkísáú tai'ásuwaaro.

11 Ááéma aamoí é'a to'mayaa é'a káfé'a miyá é'a sáwífa-tantaa'o makéwi sáwífa'a maráiyasa kári'o makéwi miyáumai maráiyasa miyá íyana tai'áíno.

12 Sáwífa-tantaa'o máréne kári'o máréne Maníkó tuwánáínifo timénaemo síyan-tantaa'a sáwífa-tantaapinkemba sáwífa'a maré'a káripinkemba kári'a maré'o timíyamba Maníkó awánéna kanaán-iyé síníye.

13 Túwa'nai iyamba ímba seyaafá'ó túwémba kesáfé'a wémare'a oro.

14 Énifo káfé'a makáan-tantaa'o wéraintafe'a mimpínkémbá timé'a ánaaembo ímbo makémba miwí kembá túwa'nai íya'a awaiyarí'a ónááwe.

15 Miyáumai naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna moórá-tonkon-awí'a máana mintóntáféna séna

tóntáféna séna sáwífa'a tú'maímo nowí tímú'a fówasa ímba aráá'a márówasa kári'a tú'maímo nowí tímú'a fówana ímba táái taráíye

agaimaréna siyáíye. Miyáumai káfé'o makén-tantaatafe'a mimpínkémbá timé'a ánaaembo ímbo maráiyamba miwí kembá túwa'nai ónááwe.

Táítási Kórinti-naopa'o kuráin-aai.

16 Maníkó Táításimba imáyáa ámisana kemó túwa'nai úndantemba wewará'á túwa'nai ónae sisatá mindásafe'a Maníkómpá'á súwi sune.

17 Táításimba simáméta séta kotúwa'nai inasá Yúndiyaa-marafaken-kwaasimo túwa'nai íyantafesa tuwímbai-tantaa'a túwaandu úmai maránááwe súndasafenasa aamoí éna wení imáyáafinkenkwara'a séna aneka'á miwísé'a koménaumne Táítási siyáíye.

18 Táításimbo ai'maráandara'a moórá-waasiwara'a ai'maráanana wesé'a wíníye. Wemá ásé-aai simátíma'mae nísasa naaó'-naokemba Fasi'aénkóní waási wenáwí'o mósá márááwi wemá Táításiye'a wíníye.

¹⁹ Fasi'aénkóní waási naaó'-naokemba wembá íyáfasinankesa sésa esé'a minkísáú mauwó sewaná keséta wénena túwa'nai únda-kisaua máisasa kentáási kisaugomba awánésa sésa tómbá ímbo makáan-kwaasi túwa'nai owe sésa Fasi'aénkón-áwí'a mósá wémaraawe.

²⁰ Minkísáú mó maúndasa sáwí'an-owe sefó séta

²¹ Fasi'aénkón-aúranka'e waási túranka'e minkísáú kawé'á ónae séta naaó'-nao'a wéneta túwaandu úmáráan-ontantomba maimaéta ímbo makáan-kwaasimo túwa'nai ondasáféta úne.

²² Minkáé'nárimo ti'máráandarata moóráwigonkwara'a ai'máráanana wéna kaumbosé kóinda wembá sáwífa-kanaa áisai úmai awánánae súndasa túwa'nai in-kwáásigó isatá awánaraumne. Kembiwí kawé'ó on-áái iséna póna kotúwa'nai ónae siyáíye.

²³ Táításin-aai súnda kesé'a taankarotámai ména túwa'nai índasafena kesé'a kísau wémaíye. Wesé'o wíyan-kwaasi-taaimo súnda minkísáú maíyantafesa naaó'-naokemba Fasi'aénkóní waási kerái íyáfasintinkaraayasarai Ísu Káráisitín-awí'a mósá wémaraaye.

²⁴ Mindárau kempá'á koméraiya'a tirumbá tíméro. Kentúmo maimaé iyúndasafesamo sésa érai'a kawé'-úmai méraawe sésa ánaaemba naaó'-nao'a Fasi'aénkóní waási kosimátíma'mae níyasa kentáái isánááwe.

9

Fasi'aénkóní waási túwa'nai ónaemo siyáan-aai.

¹ Tuwímbai-tantaa'o túwaandu úmaimo Yúndiyaa-marafa'o Fasi'aénkóní waásimo timíyan-aai é'o ísaraantafe'a maanáúfáímbá ímba ayáátááka'a simátimenaumne.

² Túwa'nai ónaemo siyáan-aai ísaraumne. Máséndóniyaa-marafaken-kwaasi kentááimo simátimewanda kentúma maimaé iyé'a kembiwísé sé'a Ákáyaa-marafaken-kwaasi minkísáú wéto'mayaan-esa moórá-aatai maisukáawe séwánasa isésa sésa kesááwárá'á túwa'nai ónae sésa tuwímbai-tantaa'a túwaandu uráawe.

³ Kentúma maimaé iyéta séta minkísáú to'mayaa úmakaawesa súnda-aai úwoi-aain-íye sefó séta kaumboráu ti'máráanasá kempá'á kónááwe. Kemó siyáundantemba to'mayaa úmaraiyantafeta minkáúmbóráu ti'máráanasasa kotúwa'nai ónááwe.

⁴ Ánaaemba kempá'á konasá Máséndóniyaa-marafakembo tuwímbai kesé'o wésamo ésa ímbo to'mayaa úmakembo kotuwánaiyamba tigaesáfé'a íya'a to'mayaa úmakaawemo siyáunda-aaisafe'a sigaesáfé'a ónaumne.

⁵ Mindásafe'a imáyáa é'a mindárausafe'a óraaka simátíme sé'a kemó ímbo kuráandara'a miwífá'á koméwasa símimo fasi'ámakaantemba tuwímbai-tantaa'a túwaandu úmáráaro simátímakaumne. Ánaaemba kempá'á kona'á kentí imáyáafinkembo túwaandu úmárémba úwoi maisiménááfo ímba tísai ónaumne.

⁶ Maarán-áái imáyáan-oro. Kísau moórá kári-kisau úmakesa kári-tomba fáká'-naawasá moórá óraa-kisau úmakesa óraa-tomba wéfaka'-naawe. Miyáumaimo tímémba ánaaemba miyáráan-úmai maénááwe.

⁷ Miyáumai moórá-mora-waasimo timíyan-tantaatafe'a imáyáa uré'a miyáumai tíméro. Ímba timénae-imayaa é'a tíméfainifo. Óraa'-aaimo simásímakaine sé'a tíméfainifo. Imáyáa úmai kawé'-uré'a tíméro. Timíyantafesamo aamoimó iyawi miwí Maníkó aamoí uwátínkáífo timíyantafe'a aamoín-oro.

⁸ Maníkó kanaa'á áfááraumai kawé'ó uwátínkáimba seyaafá-tántáátáfé'a kawé'-úmai mé'a fí'o-fi'on-

kawe-kisau maíyantafena Maníkó áfááraumai kawé'á uwátínkáífo miyán-káwé-kísáú kanaa'á maénááwe.

⁹ Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna ímbo makáawi túwa'nai esamo tímatuwaawi miwítí kawé-kísáú waé'wae'a íníye agaimaréna siyáíye.

¹⁰ Maníkó seyaafá'-ánáúntúmbá tímísasa maiyésa wégisau-fuwandaawe. Maníkó minánáúntúnkómbá óraa'a úmáráísasa wéfaka'-naawe. Miyáumai Maníkó kawé'á uwátinkaina'a túwa'nai íyana mimpínkémbá kawé-kísáú óraa'a paápé íníye.

¹¹ Maníkó kawé'á uwátinkaina'a aasiyaasí kanaa'á túwa'nai íyasa simíyataamo tíménda-tantaatafesa Maníkómpá'á súwi sénááwe.

¹² Miyáumaimo túwa'nai íyamba Fasi'aénkóní waási ímbo makáawi túwa'nai íyana sáwífa'-waasi tirunkó kawé'á ínasa Maníkómpá'á súwi símae iyónááwe.

¹³ Kembiwísáfésa sésa Ísu Káráísitin-aaisafesa érai'e sésa fasi'ámai imáyáa ésa pása súwa'nai uráawe sésa Maníkón-áwí'a mósá marésa miwíyé seyaafá'-wáásíyé úwoi timíyantafesa Maníkón-áwí'a mósá marésa

¹⁴ Maníkómó kembiwí óraa'o túwa'nai intáfésa kembiwísáfésa imáyáa ésa túwa'nai esa Maníkómpá'á inaí sénááwe.

¹⁵ Maníkó seyaafá'-wáásísá fí'oran-kawé'a uwásínkáísata póta wenáwíta mósá wémaraumne.

10

Póro wení kisausafenamo simátímakain-aai.

¹ Kempínkémbá tuwímbai kentáfésa sésa Póro keséta taména faru úmai aai siyáífo némpa'o méraínka'a fasi'aén-áái simásímíye wésewe. Ísu Káráísiti marapá'ó méronka'a faru úmai ména ímba aaisambó siyáintafe'a imáyáa é'a óraaka simátimune.

² Kempá'ó kondá ímba óraaka sénae súmpo imáyáa é'a kempínkémbá tuwímbai kentáásáfésa karo'á sésa marará'-wáásítí áwáuma wéaraaiwaewemo sentáfé'a óraaka simátimenaumpo káráwiyoro.

³ Marapá'ó méraundasa namuro-wáásí iyáákanae sésamo tíyáántemba ímba miyá éta marapá-sáwí-tántáá'á iyáákanae séta Maníkóní kisausa wémaumne.

⁴ Taané paroiyé úmakesamo tiyé'a iyáákanae sésamo ontembá ímba miyá éta Maníkó fasi'aémbá símakaisata fí'o-fi'o-sawi-fasi'aenta wéiyaakaumne.

⁵ Kentáá sááisafesa karo'-ááyémó sewí tááigomba kesááigosa wéiyaakaiye. Tuwímbai miwí túwí'a mósá marésa Maníkón-aai isáafo sésa símai aambá fáí'maraawata aambó fáí'maraan-aai iyááketa kentáásí imáyáago Ísu Káráísitin-aai isáínkwae símaeta wéiyune.

⁶ Kentáá sáái isáíwae séta timu'maréta mérauna'a miyá íyata tuwánéta kentáá sáái ímbo isááwi sáwí-meyamba timénaumne.

⁷ Kembiwímó méraawini áwáuma imáyáan-oro. Kempínkémbá tuwímbai sésa érai'a Ísu Káráísitini waásisa úne sentembá kesááwará'á Ísu Káráísitini waásisa úmpo mindásafe'a imáyáan-oro.

⁸ Maníkó fasi'aémbá siménasa kembiwí ímba sáwíta uwátinkanaumpo kentí imáyáa fasi'átínkáándasafenasa mifásí'áéntá símakaiye. Mifásí'áémbó

símakaimbo simátíma'mae iyúnda-aai mindá érai'-aai isatá póta mifási'áémbó símakaimbo simátíma'mae iyúndasa mindásafeta ímba sigaesáfeta úne.

⁹ Aúfáímo agai-timúnda ímba maarán-ímáyáá é'a inkáísóro sénasa maanáúfái agaimái símiye sefó-ímáyáá é'a agáúmne.

¹⁰ Tuwímbai kentáfésa sésa aúfáífimba fasi'aén-áái simásimenasa ááéma keséta taména aamoisaén-kwáási ména úwoi-aaisa simásímakaiye sewí

¹¹ miwí maarán-áái imáyáan-oro. Némipa'a méraunda póta aúfáífimbo simátimunda-aai kempá'ó wéta mimbórá-áái póta kosimátimenaumne.

¹² Kentáfésa miyán-ááímó sewí miwí túwí'a mósá marésa óraa'-waasisa úne sewatá ímba mimbórá-wáásiyáántá éta miwímó méraawini áwáuma awánéta kesáá méraundawini áwáusa ímba tuwinéta séta kawel'-úmaisa méraumne. Sáwí'a úmaisa méraumne séta ínta tuwinánaumne. Miwí moórá-mora-waasimo méraawini áwáu tuwánésa miwítí imáyáafinkemba sésa méraundawini áwáusa kawel'-án-íye wésewe. Miyámó ombá sáwí-imayaafinkemba wéowe.

¹³ Kembiwífimbá Maníkómó símakainda-kisau-aai sénauempo ímbo símakainda-aai ínta sénauumne.

¹⁴ Kembiwímó méraapa'a Maníkó ímba aambá faiyéna úwoi kesáái kosimátíméro simásímakaisata úwoisa Ísu Káráisitini ásé-aai kosimátímakaumne. Miyámó uráunda Maníkó ímba aambá fáíkaisata úwoisa kosimátímakaumne.

¹⁵ Maníkómó aambó fáisinkarain-kisausafeta fí'on-kwaasimo maiyáan-kisausafeta kesáá maiyáumne ímba séta kentáá súsa maimaé iyúne. Ísu Káráisitin-aaisafe'a timankúnkúmba é'o fasi'ámai imáyáamo úmae iyíyamba timu'maréta méraumpo miyámó iyata áfááraumaisa túwa'nai ónaumne.

¹⁶ Miyámó iyata kanaám-póta tiyuwéta fí'o-fi'om-barafa'a Ísu Káráisitin-aai simátíma'maeta nónaumne. Fí'owimo Ísu Káráisitin-aaimo simátímaken-aempa'a ímba kométa karo séta kesáá simátímakaumne séta kentáá súsa maimaé iyónaumne.

¹⁷ Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna miwítí kisausafesa ímba túwí'o mósá maráiyamba Fasi'aénkóní kisausafesa wenáwí'a mósá máraaro agaimaréna siyáíye.

¹⁸ Waási kesáfésa kawel'-wáási únemo sembá Maníkón-aúranka'a ímba kawel'-wáásín-ófo Fasi'aénkó kawel'-wáásín-owemo siwái mindá Maníkón-aúranka'a kawel'-wáásín-owe.

11

Karo'-áántá-wáási táái.

¹ Kesúma maimaé iyé'a kári'-aaimo sendá ímba aambá fáisinkaiya'a úwoi senó.

² Kembiwí sáwí-amba arááiwaéfo sénamo Maníkó káráwiyaintemba miyáumai kenká'á káráwiyaumne. Kawel'-ináá'árúmó moórá-waasigonka'o símaráantemba miyáumai kembá tí'mae'a Ísu Káráisitimpa'a mátínkáana'a wesé'a ménaawe sune.

³ Naaófá'á iyaankafayaankó moórá-ininkon-awi'a Ífimba karo'á simánkowana minááisáféna érai'e siyáíye. Miyáumai tuwímbai kentí imáyáa sáwí'a uwátinkaiya'a Ísu Káráisitintafe'a fasi'ámai imáyáamo ombá ifátúwááfaiye sé'a mindásafe'a óraa'-imayaa úne.

⁴ Ááéma afora'á Ísu Káráisitini aai kosimátimewana'a ísówana Maníkóni ámútanko kesé'a mérowasa tuwímbai kempá'á wésa Ísu Káráisitini-aigomba kaentaén-áái simátimesa Maníkóni ámútankontafesa karo'-áái simátímúwa'a aamoí é'a minámbá arááiwaenae siyáawe.

⁵ Minkwáásísáfé'a karo sé'a Maníkóni aantá-waasi pósa óraa'-waasin-owe sembánifo minkwáási kembá ímba iyáákaraawe.

⁶ Aaimó wésimatimunananamo sóiko umbaimó wétaimba mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo Maníkóni-aigoni áwáuma kawé'-úmai ísaraunda mindá óraa-tantaa'an-iyé. Sáwífa-kanaa érai'-aai seyaafá simátimewana'a ísaraawe.

⁷ Maníkóni-aaimo simátimewanda méyámbá ímba maiyé'a simátímakaumne. Miyámó ówánda kentúwí'a maimaé iyé'a kesúwí'a sáwísankaamba uráumne. Miyámó uráundasafe'a kentáfé sáwí'a uráíye sumbánifo ímba sáwí'a uráumne.

⁸ Kempímbá Maníkóni kisaumo maéwánda Maníkóni waási fí'o-fi'on-daopakewi súwa'nai esa tuwímbai-tantaa'a símúwa'a kempímbá kisaumaiyáumne. Miwí sésa ánaaemba kentáa simíníye ímba sunkákémbá úwoi miwí tuwímbai-tantaa'a símúwa'a kembiwífímbá kisaumaiyáumne.

⁹ Kesé'o komaéwánda kesí óntamba tai'ówa'a súwa'nai oró ímba séwánda méraawanasa Máséndóniyaa-marafakemba tuwímbai Maníkóni waási tésa ímbo makáawanda-tantaa'a másúwa'nai uráawe. Minká'ó uráudantemba ánaaemba miyámó ondá umbai-tántáá'á timúnafo sé'a súwa'nai oró ímba sénauumne.

¹⁰ Ísu Káráisitini érai'-aaimo simátimundawi úndantemba Maníkóni-aai simátímakaundarakemba kembiwí Ákáyaa-marafaken-kwaasifinkemba óntamba ímba maiyáumne-aai símae iyónasa minááísáfésa karo'-ááin-iyé ímba sénááwe.

¹¹ Miyámó únda sirumbá timú ina wétimuno. Sirumbá é'o timúnda Maníkó wésuwanaíye.

¹² Maníkóni aantá-waasi owémó kemó sen-kwáási miwí túma maimaé iyésa sésa Póromo Maníkóni kisaumaiyáumne-aai kempákémbó óntambo máintemba miyásá úne sefó sé'a kempákémbá óntamba ímba maé'a miyá ónaumne.

¹³ Miwí mérowana Maníkó kesí aantá-waasin-owe ímba séna ti'mákaiye. Ísu Káráisitini kisaumaiyáumne-aai kempákémbó óntambo máintemba miyásá úne sefó sé'a kempákémbá óntamba ímba maé'a miyá ónaumne.

¹⁴ Miyán-kísáúmó maémba ímba sáá'a wéíye. Waántáwanko wíyómpakemba Maníkóni kisaumaiyáumne-aai kempákémbó óntambo máintemba miyásá úne sefó sé'a kempákémbá óntamba ímba maé'a miyá ónaumne.

¹⁵ Wení kisaumaiyáumne-aai kempákémbó óntambo máintemba miyásá úne sefó sé'a kempákémbá óntamba ímba maé'a miyá ónaumne.

Ísuni kisaumo maúndarakemba umbai-tántáá'á kempímbó tiyáin-aai.

¹⁶ Maarán-áái aneka'ó súnka kentáfé'a sáwí-imayaawara'-waasi iyé-áái ímba seró. Énifo miyámó sé'o é'a ímba a'áo sé'a siyuwáíya'a kárika'a kesúma maimaé iyóno.

¹⁷ Kesúmo maimaé iyúnda Fasi'aénkó siyáintemba ímba é'a sáwí-imayaafinkeni'a úne.

¹⁸ Sáwífa'-waasi marapákén-tántáátáfésa imáyaa ésa miwí túma maimaé wéíyofo kewará'á kesú maimaé iyónauumne.

¹⁹ Kembiwí kesáfé'a karo sé'a kawé'-ímáyááwára'-wáásísá únemo sembá sáwí-imayaawara'-waasisafe'a kanaán-iyé sé'a aamoí wéowe.

²⁰ Tuwímbai kesé'a komésa kentí imáyáa tafisewa'á sentembá owasá kentí óntamba karo'á simátinkesa wénesa kentúwí'a símai sáwí'a ésa sáwí-aaí simátinkesa miyámó ombá ímba a'áo sembá kanaán-iyé wésewe.

²¹ Sáwí'o uwátínkáántemba kesé'a kométa kesáá ímba kanaa'á miyásá uwátínkaraumpo sirunkó sáwí'a isa'á mináái sune.

Tuwímbai miwí túmo maimaé iyóntemba ímba sáa'á ina'á miyáumai kesú maimaé iyónaumne. Miyámó ondá sáwí-imayaawara'-waasiyaamba ónaumne.

²² Miwí túmo maimaé iyówi sésa Ípúru-aaifinkemba sune sewa'á kewará'á minááífínkémbó súndawí úne. Miwí sésa Ísarerin-andafaken-kwaasi úne sewa'á kewará'á minándáfákén-kwáási úne. Miwí sésa Êbaramun-aísaafitantambo uráundawí úne sewa'á kewará'á miyáumai wenaísaafitantambo uráundawí úne.

²³ Miwí sésa Ísu Káráisitini kísau-waasi úne sewa'á kewará'á miyáumai Ísu Káráisitini kísau-waasi é'a miwí wéiyaakaumne. Miyán-ááímó súnda sáwí-imayaawarawiyaamba sune-imayaa é'a Ísu Káráisitini kísau wémaunda óraa-kísau wémae'á miwítí kísau wéiyaakaumne. Maníkón-aaímo simátimundarakemba ándáfa'o sínkáamba sáwífa'-i'an-ifo miwímó ándáfa'o tínkáamba ímba sáwífa'an-iyé. Sáwífa'-i'a sínkáawa'á púwóraantambo úndanifo úwoi súnaraumne. Miyán-tántáá'á kempá'á sáwífa'-i'a tiyáifo miwífa'á ímba sáwífa'-i'a tiyáiyé.

²⁴ Ísu Káráisitini kísau mo maúndarakemba Yúndaa-waasi séfataase-ika'á áwiyandasambo súwiyonku'-nomba sáwífa'-i'a 39-i'a súwiyonku'-naraawe.

²⁵ Ísu Káráisitini kísau mo maúndarakemba Rómu-kamani-waasi kaumbo-íká'á kunánaantamba sínkankaawe. Moórá-kanaa kentáfésa puwínkwae sésa óntantamba sínkamuwá'a marapá'á tanaa-faráumne. Kaumbo-íká'á nompín-táómpimba nówánana mindómpín-táómba kúwáferombanifo kemá úwoi súnaraumne. Moórá-ika'á miyáumai nompín-táómba kúwáferowa'á mindómpimbá ayáátáaka'á moórá-no'waane moórá-waawaiye mé'a ímbo puwówánda úwoi méraumne.

²⁶ Ísu Káráisitini kísau mo maúnda fí'o-fi'om-barafa'o núnda piri'-nónkó maé'máeraantamba isa'á aampa'á umén-kwáási sínkamoraantamba owa'á kesí waási Yúndaa-waasi sínkamoraantamba owa'á fí'onkaa-waasiwara'á miyá owa'á fí'o-fi'on-oraa'-naopimpa'á núnasa sínkamoraantamba owa'á aampa'á fí'on-daopare'o kúnda sínkamoraantamba owa'á óraa'-nompá'o táómpimbo núnda sínkamoraantamba owa'á tuwímbai kentáfésa karo'á sésa ení waási úne sésa sínkamoraantamba owa'á miyámó ombá úwoi súnaraumne.

²⁷ Ísu Káráisitini kísau mo maúnda óraa-kísau mo maúnda suwesarái isa'á minkísáú wémae'á sáwífa'-no'waamba ímba sún-kwaé'á Ísu Káráisitini kísau wémae'á sáwífa'-i'a sááímo taimbá noné tón-iyaine mé'a sáwífa'-i'a táwí'a síyáísa'á sáwí-unankwatoi uré'a méraunana

²⁸ ímba miyán-úmbái-tántáá'-aantembanifo fí'o-fi'on-daopa'á Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaunda-umbai-tantaako kempá'á aasiyaasi wétiye.

²⁹ Fasi'aénkóní waásifinkembo tuwímbai ímbo fasi'ámáimo arááíwáemba sirumbá uwátinkaunana minúmbái-tántáákó kempá'á wétiye. Kawe'-ámbo arááíwáéwanamo moóráwigo tafisisasamó sáwí'o ombá sirumbá uwátinkaunana minúmbái-tántáákó kempá'á wétiye.

³⁰ Ímba moórá-amba wéraifo kesúmo maimaé iyúnda tuwímbai-

tantaa'a kempá'á tisasá suwánésa sésa aamoisaén-kwáásín-iyé sen-ááímó simátíménda ísáaro.

³¹ Maníkó kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísitin-afowan-awi'a mósá ma'maé iyónaumne. Simátimunda-aai ímba karo'-ááín-ifo Maníkó ísaraíye. Tuwímbai-tantaa'a kempá'á tisasá suwánésa sésa aamoisaén-kwáásín-iyé sen-ááímó simátíménda ísáaro.

³² Moórá-oraa'-nao'-awi'a Támásikasifa'a méraawanana káráwiowin-awi'a Árétaí wení kísau-waasi óraa'-waasigo kentáféna simátiménda séné áí'maé'a ándáfa'a móauwaaro súwasa mindáókoni sí'-óntará'á káráwiowasa

³³ tuwímbai súwa'nai esa kunánáan-unampimba fáitumai sí'-afaapimba máapa'a túsúsinkesa ándára'a ta'ótokowa kuméme'a marará'á kumówánasa siyúwówa'a kóuraumne.

12

Fasi'aénkó kaainkáán-úmaimo aráásímakain-aai.

¹ Kesúmo maimaé iyúnda miyán-ááígó ímba kentáa súwa'nai ínifo kentáfé'a Maníkóní aantá-waasin-iyé siyantafe'a kempá'ó tiyáin-tantaakon-aaimo simátíménda ísáaro. Fasi'aénkó kaainkáán-úmaimo aráásímakaimba simátíménda ísáaro.

² Ísu Káráísitini waási méraawanana Maníkó kusí'maena wíyómpa'a sanaan-úrambo iyúmba kesimankóná kunáikái mütú'-waasiya kusíkaiyo ímba isáúmpo Maníkó aantemba ísaraíye. Miyámó uráunda 14 aatai maisukáumne.

³ Maníkó kusí'maena wení kawé'-mápá'ó iyúmba kesimankóná kunáikái mütú'-waasiya kusíkaiyo ímba isáúmpo Maníkó aantemba ísaraíye.

⁴ Kusí'maena wení kawé'-mápá'á mósinkowa'a mífá'-mé'a tuwímbai-tantaakon-aai ísaraumpo simátíméndamo é'a sáwí'a ónaumpo ímba kanaa'á simátimenaumne.

⁵ Miyámó uráintafe'a kesú maimaé iyé'a kesí kísausafe'a ímba kesú maimaé iyé'a tuwímbai-tantaa'o kempá'ó tisasamó suwánésamo sésa aamoisaén-kwáásín-iyemo sen-ááísáfé'a kesú maimaé wéiyune.

⁶ Kesúmo maimaé iyónae sékaa érai'-aaisafe'a kesú maimaé iyúna'a kentáfé'a sáwí-imayaawara'-waasin-iyé ímba kanaa sewisinó. Énifo kesú ímba maimaé wéiyune. Aaimó súndarakembo kesúmo maimaé iyúndarakaa mináái isésa tuwímbai kentáfésa sésa óraa'-waasin-iyé sewisinó. Mindá ímba siráái wétaiye. Kesí kísau awáné'a simátimunda-aai isé pó'a méraundawini áwáuma suwánaawana siráái wétaimba mindásafe'a kesú ímba maimaé iyúne.

⁷ Maníkó siyówa'a fí'oran-kawe-tantaa'a sáwífa'a awánááwánana Maníkó kentáféna séné wenáú maimaé iyífo séné moórá-tantaa'a sí'o í-tántáá'á súfimba fairarówana mindásafena waántáwanko sáwí'a uwásínkáísana kesú ímbo maimaé iyóndasafena Maníkó miyá uwásínkaraiye.

⁸ Kaumbo-íká'á Fasi'aénkó Ísu Káráísitimpa'a inái sé'a maantántáá'á maisiyúwéna'a kawé'-úmai méraano séwánana

⁹ minkáúmbó-íká'á séné ímbanifo miyá uréna'a úwoi áwa'nai ondá embá kanaán-iyé. Ímbo fasi'ámaimo méraanda kesí fasi'aémbá áménana mífásí'aénkó embá iyáákaina méinnone símaena iyáíye. Ísu Káráísitini fasi'aénkó kenká'á káráwiyaimba pó'a

ímbo fasi'ámaimo méraundasafe'a aamoí úne.

¹⁰ Ísu Káráísitintafe'a imáyáamo únda ímbo fasi'ámaimo méraundawe símaimo sáwí'o uwásínkááne sáwí-aaimo simásínkááne umbai-tántáá'ó

wéraine sáwí'o uwásínkááne miyán-tántáátáfé'a ímbo imáyáa únda aamoí é'a sé'a ímbo fasi'ámaimo méraunda Ísu Káráisiti fasi'aémbá símísa'a fasi'ámai méraumne súne.

Kórinti-naoraa-waasi imáyáa arupísemo uwátínkarain-aai.

¹¹ Miyán-ááímó simátimunda kesúraamba maimaé iyé'a sáwí-imayaawara'-waasiyaamba úne. Kembiwí karo'á sé'a Maníkóní aantá-waasin-owe sen-kwáásí miwí kembá ímba iyáákaraawe. Kemá úwoi-waasi úndanifo miwí kembá ímba iyáákaraawe. Póro Maníkóní aantá-waasi iyé-áái kembiwí karo'-ááímó sen-kwáásísáfé'a simátíméraamba ímba simátímakaafo kemá Maníkóní aantá-waasi úne-aai imáyáa iyantafe'a kempá'ó tiyáin-tantaakon-aai maanáúfáímbá simátimune.

¹² Maníkóní aantá-waasiti kísau maarán-íye.

Fí'oran-kawe-kísau ímbo awánaraan-kísau Maníkóní fasi'aéntámbá wémaewe. Kempímbá komé'a miyán-kísáú wémae'a ímba ifá tuwááwána'a suwánaraawe.

¹³ Nóra séra kentáfé sé'a Maníkóní waási fí'o-fi'on-daopaken-kwaasiya'a kawe'-úmai káráwiyenawa kentáará'á ímba miyáumai wégarawiyo sembá fí'on-daopakewiya'o káráwiyaundanten-úmai kembiwíyá'á káráwiyaumne. Fí'o-fi'on-daopa'o Maníkóní waásifimbo komaéwánda miwí súwa'nai uráafo kempímbó komaéwánda súwa'nai oró-áái ímba séwándarakemba miyán-úmbái-áái ímba simátínkaraumne. Miyán-úmbái-ááímó simátínkaraundarakaa kawe'á ówána pó'a aamoí uwásínkaraawisino. Miyán-imáyáámó ombá ifátúwáaro.

¹⁴ Kae'-í'a kentópa'a kuré'a káfé'a wéto'mayaan-e'a aneká kónae sé'a úmpo kondá umbai-tántáá'á ímba timé'a kentí óntambo simíyantafena ímba wésinkaifo kentirumbó simíyantafena wésinkaifo kónaumne. Iyámpói ímba tinófoiya'a káráwiyesa wétuwa'nai-ofo tinófoi iyámpóíya'o káráwiyesa túwa'nai ontembá kemá miyá wéumpo

¹⁵ túwa'nai ondasáfé'a makáunda-tantaa'o túwa'nai úmaimo taí'ásuwe'o óraa-kísau maé'o miyámó ondafímbó púwóndasafe'a aamoí úne. Kesirumbá óraa'a wétimumpo kentirumbá kári'o wésimemba mindáwara'a taí'ááfainifo imáyáa úmai kawe'án-oro.

¹⁶ Súwa'nai oro ímba séwándarakemba umbai-tántáá'á ímba tímakaunda-aaisafe'a érai'-aain-íye seró. Kempínkémbá tuwímbai kentáfésa karo'á sésa kentáásí óntamba maénae séna karo'á simásínkaraiye wésewe.

¹⁷ Nóra séra miyá uráumno. Ti'mákaundawiya kentí óntamba maimaésawa kembá másímakaa.

¹⁸ Táitásimba fasi'aén-áái simáme'a ai'mákaunda moóráwigo Ísu Káráisitini waásiwara'a ti'mákaundarai mindáraiya karo'á símai óntamba maimaé másímakaa. Táitási ímba miyá-sáwí'á uráíye-aai ísaraawe. Wesékai mimbórá-imáyááfínkémbá kísau wémauye.

¹⁹ Kesí waásisono. Maanáúfáímó torausiyamba maarán-káro'-imáyáa é'a kentáá súranka'a Póro wenáái arupíse ónae séna maanáúfái agaiyáíye sénááwe-imayaa úne. Ímba miyán-ááísáfé'a agaé'a Ísu Káráisitiye'a kááísamai mé'a Maníkón-aúranka'a kentí imáyáa túwa'nai ónae'a miyán-áái wésimatimune.

²⁰ Kentópa'o kondamó ímbo kawe'-úmaimo méwa'o kotuwáné'o ímbo aamoimó ondasáfé'a óraa'-imayaa úne. Kentópa'o kondamó óraa'-aaimo simátíméndamo isé'a ímba aamoí iyantafe'a óraa'-imayaa úne. Kentópa'o kondá aaisambá sé'a kaoré'a aaisambá sé'a tuwínkaa'-é'a símai sáwí'a

uwátinke'a tíyo-aai sé'a kentúma maimaé iyé'a fí'o-fi'on-aai sé'a miyá-sáwí'á íya'a kotuwánáúnafo sé'a mináái simátimune.

²¹ Kentópa'o kondá aare-úméné waai-úménémó on-ímáyáá ímba tínaaemba uwámake'a sáwí-imayaasafe'a tirááísafe'o owímbá ímba tínaaemba uwámakenka'a kotuwánáúnafo sé'a mináái simátimune. Kentópa'o kondá miyá-sáwí'ó íya'o é'a Maníkón-aúranka'a kembiwísáfé'a sigaesáfé'a onaná sirunkó umbaí táíniye.

13

Ísun-aaisafe'a timankúnkúmbo ombá káráwiyon-aai.

¹ Kae'-í'a kentópa'a kuráundanifo aneka'á kónaumne. Kaumbo-kae'-wáásímó mimbórá-ánká'ó síyan-aaimo éta minááiígómbá arupísesa ónaumne.

² Ímba aifa-kánáán-ifo ánaaenka'a kentópa'o komaéwánda sáwí'o uráawiye seyaafá'é fasi'aén-áái simátímakaumne. Káfé'a némpa'o méraunda mináái simátimé'a sune. Kentópa'o kondá sáwí'o uráantafe'a kowésimatime'a ímbo étínkáanda sáwí-meyamba tíménaumne sune.

³ Kentáfé sé'a Ísu Káráísiti simámisanawa wési wení imáyáafinkena wésiyo wésewe. Kentópa'o kondá sáwí-meyambo tíméndara'a suwáné sé'a Ísu Káráísitimo simámintemba simásímíye sénááwe. Wemá Káráísiti kentirumpimbá kísau wémaena ímba aamoisaéwí éna wení fasi'aéntámbá kísau wémaiye.

⁴ Ááema wemá fasi'aémbá tuwéna aamoisaén-kwáásíyáámbá úwasa aaraa-táiyá'á tufúwana Maníkó íyáfasinankowana Maníkóní fasi'aénká'á méraiye. Miyáumai kesááwárá'á aamoisaén-kwáásí úndanifo Ísu Káráísitiyeta kááiseta Maníkóní fasi'aénká'á méta kembiwí wétuwa'nai-une.

⁵ Kembiwí Ísu Káráísitin-aaisafe'a timankúnkúna wéeo ína wéeo imáyáan-oro. Ísu Káráísiti kentirumpimbá mérai ína méraiyo imáyáan-oro. Méraína'o é'a Ísu Káráísitini waásisa úne sé'a

⁶ kentáásáfé'a Maníkón-aai simásíméwin-owe sénááwe-imayaa wéune.

⁷ Kentáásáfé sé'a Maníkón-aai simásíméwin-owe síyantafeta ímba inaisá súmpo kembiwí kawé'ó íyantafeta Maníkómpá'á inaimó súndasa Maníkóo túwa'nai inasá kawé'án-oro sune. Ímba sáwí'a íyamba póta ímba sáwí-meyamba mátimenasasa tuwímbai kentáásáfésa sésa ímba Maníkón-aai simásíméwin-owe íyamba mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo kembiwí kawé'úmaimo méraiýamba mindá óraa-tantaa'an-íye.

⁸ Érai'-aaigo íyáákaino séta kísausa maéta wétuwa'nai-une.

⁹ Kentópa'o kondasá Maníkóntáfé'o fasi'ámaimo méraiýambo éta aamoisá ónaumne. Miyámó íyambo éta ímba sáwí-meyamba tíméta aamoisaén-kwáásíyáámbá éta mindásafetaawara'a aamoí ónaumne. Sáwí'o ompínkémbá kawé'ó íyantafeta Maníkómpá'á inaisá sune.

¹⁰ Kentópa'o kondá sáwí'o ontáfé'a fasi'aén-áái kosimátimunafo sé'a némpa'a mé'a maanáúfái agai-timúne. Ímba sáwí'a uwátinke'a kentí imáyáa fasi'átínkáándasafena Fasi'aénkó íyáfasisinkowa'a kenká'á káráwiye'a némpa'a mé'a maanáúfái agai-timúmpo torausé'a súndantemba oro.

¹¹ Kesí waásisono. Kawe'-úmai mé'a kawe'-ámbá arááíwae'a súndantemba é'a mimbórá-ímáyáá úmai mé'a faru úmai méraaro. Miyámó íyanamo éna Maníkó arumbá tiména farumó uwátínkáíwai kembiwísé'a méíniye.

¹² Maníkóní akúní'o ontáfé'a moórá-mora tiyáámba tíméro.

¹³ Maníkóní waási maanká'ó méraawi kembiwísáfésa kawe'-úmai méraaro wésewe.

¹⁴ Fasi'aénkó Ísu Káráisiti úwoi túwa'nai isaná Maníkó arumbá tímísana wení Ufaen-ámútánkó kembiwísé'a méraisa'a mimbóráí'a úmai méraantafe'a inái sune.

Kemá Póro súnda-aai tai'áiyé.

Kárésíya

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afa'móráe-aataiya'i afakaeté-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Kárésíyaa-marafa'-waasi Ísuni aampa'ó kun-kwáásí agaimái mátímakaiye. Ímba Yúndaa-waasin-ofo fí'onkaa-waasifa'a Ísun-aaí simátímapa'a kuwasá timankúnkúmba ésa Ísuni aampa'á kuráawe. Ánaaemba Póron-aaí símai sáwí'a uwánkaron-kwaasi Kárésíyaa-marafa'a tésa sésa arupíse úmai méraawin-owe Maníkó sínkwae sésa Móseseni áamámba arááíwáéro karo'á wésewe. Tuwímbai minkáró'-ááísáfésa érai'e sésa pósa Ísuni aampa'á ímba kawé'-úmai arááíwakaawe. Póro iséna maarán-ááímá agaimaréna séna Ísun-aaisafesa érai'e sésa wenká'á timankúnkúmba owí aantentafena Maníkó séna arupíse úmai méraawin-owe síníye. Minááísáfésa érai'e sésa Ísuni aampa'á kawé'-úmai arááíwáéro séna maanáái agaimái Kárésíyaa-marafa'a méraan-kwaasi mátímakaiye.

1-2 Kemá Póro maanáúfái agai-timúmpo Fasi'aénkóní waási Kárésíyaa-marafa'a méraawi ísáaro. Kesétaamo Fasi'aénkóní waásimo kesé'o méraawiye kembiwísáféta séta kawé'-úmai méraaro wésune. Ísu Káráísitiye Maníkó kentáásifowama Ísumbo pukáimpinkembo iyáfasinankaraiwaiye kentáfésarai sésarai aantá-waasi-i'a éma kesáái kosimátíma'mae núwo sésarai si'mákaayamba ímba waási miwítí imáyáafinkemba si'mákaafó Maníkó wení imáyáafinkemba si'mákaifo ísáaro.

3 Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye úwoi túwa'nai esarai faru wéuwatinkaayantafe'a inaimá wésune.

4 Sáwí'o úmaimo méraampinke-fasi'aenko ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafenasaawe sáwítaamo wéundafinkemba maisiyuwáindasafenasaawe Fasi'aénkó Ísu Káráísiti pukáíye. Maníkó kentáásifowan-imayaafinkemba miyá uráíye.

5 Maníkón-áwí'o aasiyaasimó óraa'o úmaimo waé'wae'o úmaenamo iyínda érai'-aain-íye.

Ásé-aaí mimbórá-ááímó wérain-aaí.

6 Ísu Káráísiti úwoi túwa'nai úwana Maníkó wení waási-i'a uwátinkaindasafena táántowa'a isé'a ááéma Maníkómbá wéauwe'a fí'on-aaíma wéisaantafena mindásafena sáá'a wéíye.

7 Minááímá ímba kawé'-ásé-ááín-íye. Tuwímbai Ísu Káráísitini ásé-aaí waé'mai karo'á wésesa kentí imáyáa wétafisewe.

8 Kesááwá'i wíyómpaken-kisau-waasiya'i ímbo simátímakaunda-aaisaamo fí'on-aaímo simátíménanasaamo éna Maníkó aaisambá séna sáwí-meyamba simíníye.

9 Siyáunda-aaíma aneka'á sénaumpo ísáaro. Moóráwigomo ímbo simátímakaunda-aaímo fí'on-aaímo simátiminanamo éna Maníkó aaisambá séna sáwí-meyamba amíníye.

10 Waási aamoí uwásinkaiwae sé'a minááímá ímba wésumpo Maníkó kembá aamoí uwásinkainkwae sé'a minááímá wésune. Ááémo waásimo aamoí uwásinkaiwae sé'o uráundantemba káfé'a ímba miyá wéune. Káfé'o

waásimo aamoí uwásinkaiwae sé'o miyán-kísáúmó wémaekaa Ísu Káráísitini kisauma ímba máúsino.

Póromba aantá-waasi-i'a úmaimo íyáfasinankarain-aai.

¹¹ Kesí waási ísáaro. Ásé-aaimo simátímakaunda ímba waásiti imáyáafinkemban-iyé.

¹² Ísu Káráísiti paápé éna simásímakaifo ímba waási suwa'á ísaraumne.

¹³ Ááéma Yúndaa-waasiti áwáuma arááiwaewandara'a Ísuni aampa'ó wéaraqiwaewi tai'ánááwe sé'a áfááraumai sáwí'a uwátínkáfa'a kuráunda-aaima ísaraawe.

¹⁴ Kentáá síwá'námo uráantemba fasi'ámai arááiwaewa' Yúndaa-waasiti áwáuma arááiwaewanda aaweyáá wée'a kesimantoísái iyáákaraumne.

¹⁵ Miyá uráumpo ímbo kesinómo masínkaronka'a Maníkó wemparí'a uwásinkena kendéwé siyáimba póna arumbá uwásinkena wení kisauma máéndasafena kembá wemparí'a uwámakaimbaniye.

¹⁶ Maníkómó siyáin-kanaamo tiyáimba wenááninko aráásimena séna fí'onkaa-waasi kesáái kosimátíma'mae núwo súwa'a isé'a minkánáá ímba waási kotísai e'a sé'a nóran-aaiya simátíma'maera nónaumno ímba sé'a

¹⁷ Yérúsaremu-naopa'a ímba wé'a Maníkóní aantá-waasi ímba kotísai e'a aantá-waasiti kísaura'o kesí aifarí'o uráan-kwaasiya'a

ímba kotísai uráumpo Árériyaa-marafa'a waásimo ímbo méraapa'a komé'a ánaaemba aneka'á Támásikasi-naopa'a kuráumne.

¹⁸ Komé'a kaumbo-áátái maisuwé'a Yérúsaremu-naopa'a wé'a Pítaampa'a komé'a sísamaifakemba séfataase-no'waamba waé'a

¹⁹ minkánáá Fasi'aénkón-áfákon-awi'a Yémisimba awáné'a ímba fí'on-aanta-waasi tuwánaraumne.

²⁰ Maníkón-aúranka'a wéagaunda-aaima ímba karo'-ááín-ifo érai'-aain-iyé.

²¹ Minkánáá ímba fí'on-aanta-waasi tuwáné'a Yérúsaremu-naopa'a tuwé'a Síriyaa-marafa'e Sírisiyaa-marafa'e koméraawanasa

²² Ísu Káráísitini waási Yúndiyaa-marafa'o mérowi ímba kembá suwánésa

²³ kesáái aantemba isówasa tuwímbai sésa Ísuni aampa'ó wéaraaiwaiyawimo ésa tai'ánááwe séna áfááraumai tínkambaena kuráiwai káfé'a Ísun-aai simátíma'maena wéniye suwasá isésa

²⁴ kentáfésa aamoí ésa Maníkón-áwí'a mósá makáawe.

2

Pórowe fí'on-aanta-waasiye mimbórá-imáyáámó uráan-aai.

¹ Maníkón-áwí'a mósá márówa'a sísamaifakemba éiyain-aatai maisuwé'a moóráwigo Páánápáasiye kesé'a Yérúsaremu-naopa'a wékai moóráwigomba Táításinkwara'a ál'maekai wékai

² Maníkó kentáféna siyáintafe'a Yérúsaremu-naopa'a komé'a Ísuni waásiti óraa'-waasi aantemba túwaandu é'a fí'onkaa-waasimo ásé-aaimo wésimatimundantemba simátímakaumne. Ááemo simátímakaundawe káfé'o simátimundawe ásé-aai simátimunda-kisauugo áú-iyain-kisaun-ifo sé'a simátimewanda ísaraawe.

³ Táítási kesé'a ména ímba Yúndaa-waasin-ifo Kíríki-waasigo kesé'a mérowasa áuma káramai araenáemba uwó-ááímá Ísuni óraa'-waasi ímba siyáawe.

⁴ Tuwímbai karo'á sésa Káráisitini waási úne sésa miwísé'a túwaandu uráawanasa mindásafesa Ísuni óraa'-waasi minááímá siyáawe. Yúndaa-waasiti áamáanko ta'ótokaimpinkemba Ísu Káráisitini-aigo faútínkáín-aai kotúfífaimai isánae

sésa keséta kotúwaandu ésa sésa Yúndaa-waasiti áamáamba arááiwaesa túma kárámai araénáemba oro sésa minááígó ta'ótorainkwae sésa Ísu Káráisitini-aigo ímba faútinkainiye sumbánifo Ísuni óraa'-waasi miwí táái ímba isésa Táítási áuma kárámai araénáemba uwó-ááímá ímba siyáawe.

⁵ Miwítí karo'-ááímá ímba arááiwaundasa póna ásé-aai érai'-aaima kempímbá fasi'ámai waé'wae'a íniye.

⁶ Minóráá'-wáásísómbá kentáfésa sésa ásé-aaimo simátímakaanda-aai aantemba simátimiyo siyáawe. Minóráá'-wáásísáfésa tuwímbai sésa túwí'wara'-waasin-owe sewaná Maníkó túwítafena ímba imáyáa wéintafena kewará'á ímba imáyáa é'a sé'a túwí'wara'-waasiya'o ína túwí'a wérainkwaasiya'o wésune. Minóráá'-wáásísómbá kentáfésa moórá-aaiwara'a simátimiyo ímba sembá

⁷ maarán-ááímá sésa Maníkó Pítaantafena súwanamo Yúndaa-waasimo ásé-aai wésimatimintemba Maníkó entáféna siyáisa fí'onkaa-waasi ásé-aai wésimatimene kentáfésa siyáawe.

⁸ Maníkó Pítaamba fasi'aémbá amúwana Yúndaa-waasi ásé-aai wésimatimintemba kewará'á fasi'aémbá símakaisa'a fí'onkaa-waasi wésimatimune.

⁹ Yémisiye Pítaawe Yóniye Fasi'aénkó Ísuni waásiya'o káráwiyaawi kentáfésa sésa Maníkómó ámakaini'a uwo sésa Páánápáasinte kenté'a miwí tiyáámba símakaawe. Maarán-ááísáféta mimbórá-imáyáa éta kerái fí'onkaa-waasi ásé-aai kosimátimeyauye. Miwí Yúndaa-waasi wésimatimewe.

¹⁰ Ísuni óraa'-waasisomba mimbórá-ááímá simásimesa sésa óntaiyainkwaasi túwa'nai oró-ááímá kosimátimiyo suwa'á mindásafe'a kewará'á é'a imáyáa wée'a aaweyáá uráumne.

Póro Pítaantafena séna sáwí'a ónemo siyáín-aai.

¹¹ Aaweyáá wée'a Ántíoku-naopa'a koméraawanana ánaaemba Pítaa túwa'a seyaafá'-wáásítí túranka'a Pítaantafe'a sé'a sáwí'a uráane siyáumne.

¹² Ááéma Pítaa fí'onkaa-waasi Ísun-aaisafesa érai'emo sun-kwáásísé'a tómbá wénowasa tuwímbai-Yúndaa-waasi Yémisimpakemba tésa sésa fí'onkaa-waasi túma kárámai araénáemba oro. Yúndaa-waasi fí'onkaa-waasisé'a tómbá ímba naaró suntáféna Pítaa áá'a úwana ifátuwena fí'onkaa-waasisé'a ímba tómbá néna

¹³ póna kae'-ááíwará'-wáásíyáání'a úwasa fí'on-Yúndaa-waasi Ísun-aaisafesa érai'emo sun-kwáásí Pítaamo úmba awánésa miwíwará'á miyá-sáwí'á uwaná miyá-sáwí-áwáúgó Páánápáasini imáyáa táfisúmba wewará'á miyá uráíye.

¹⁴ Miyámó ombá érai'-ase-aagoni aampa'á ímba arupíse úmai kombá kemá Póro tuwáné'a seyaafá'-wáásí túranka'a Pítaantafe'a sé'a emá Yúndaa-waasigo éma fí'onkaa-waasimo ontembá éma mindásafe fí'onkaa-waasisafe Yúndaa-waasimo ontembá oro miyán-áái sénafo ímba siyó

Pítaantafe'a siyáumne.

Ísumpa'a timankúnkúmbo owí Maníkó séna arupíse úmai méraawinowemo sin-áái.

¹⁵ Simásuwe'a Pítaantafe'a maarán-áái

siyáumne. Kentáásinofoisa Yúndaa-waasi pósa kentáá masínkaraawata Yúndaa-waasisa éta ímba fí'onkaa-waasi éta miwímó sáwí'o ontentá ínta wéumpo

¹⁶ Yúndaa-waasiti áamáantaamo wéarqaiwaundawisafenasa Maníkó ímba arupíse úmai méraawin-owe sínífo Ísu Káráisitín-aaisafeta érai'emo séta simankúnkúmba úndawisafenasa séna arupíse úmai méraawin-owe sisatá isáúmne. Maníkó kentáásáféna séna arupíse úmai méraawin-owe síndasafeta Ísu Káráisitín-aaisafeta simankúnkúnta wéune. Kentáási áamáambo arááiwaénanasaamo éna Maníkó suwánénasa arupíse úmai méraawin-owe ímba sínífo Ísu Káráisitín-aaisafeta érai'esaamo wésendawisafenasa Maníkó arupíse úmai méraawin-owe síníye.

¹⁷ Káráisitiyetaamo kááísamaisaamo méraundasa Maníkó kentáásáféna séna arupíse úmai méraawin-owe sisatá méraunda fí'onkaa-waasimo sáwí'o ontentá sáwí'a wéundasa Káráisiti misáwí-ímáyáá símakaisata sáwí'a wéune ínta sénaumne.

¹⁸ Yúndaa-waasiti áamáamba tukáunda pó'a moórá-imayaamo é'o é'a sé'a Yúndaa-waasiti áamáamba arááiwaenae. Minámáánkó arupíse uwásinkainkwaemo sékaa sáwí'a úsino.

¹⁹ Púwón-kwaasimo Yúndaa-waasiti áamáamba arááiwaénanamo éna minámáánkó arupíse uwásinkainkwa-e-imayaamo ímbo ontembá miyáumai mé'a Maníkóntáfé'a imáyáa wée'a wení kísau wémae'a méraumne.

²⁰ Ísu Káráisitimba aaraa-táiyá'á tufúwana puwún-kanaara'a sáwí'o uráundawini áwáuma tai'áraimba póna káfé'a Káráisiti kesé'a méraisa'a káfé'o méraunda ááéraani'a ímba úmai méraumne. Marapá'á méraunda ímba úwoi mé'a Maníkón-ááninko kentáféna imáyáa éna pukáiwain-aaisafe'a érai'emo sé'a simankúnkúmba úndasafe'a aúí'a úmai méraumne.

²¹ Maníkómó símakain-amaambo arááiwaéwisafena Maníkó séna arupíse úmai méraawin-owemo sinkakaa Ísu Káráisiti pukáimba úwoisafena pukáisino. Mindásafe'a sé'a Maníkómó úwoi wétuwa'nai-imba ímba úwoisamban-iyé wésune.

3

Áamáán-aai arááiwaesa timankúnkúmba owasamó on-áái.

¹ Kárésiya-marafaken-kwaasi sáwí-imayaamo owí isáaro. Ísu Káráisitimba tufúwana pukáin-aaima afora'á simátimewana'a ísómbe kentúrantankaan-úmai awáné'a kawé'-úmai ísaraambanifo tuwímbai tésa kentí imáyáa tafisewa'á uwó-ímáyáá wéowe.

² Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kentirumpimbá kumbéraiye. Moórá-aaima tísai ónaumne. Áamáambo arááiwakaantafenawa'i ásé-aai isé'a érai'emo sentáfénawa'iyó mindásafena Maníkó wení ámútamba tímakaiye súndanifo

³ ímba kawé'-ímáyáá wéowe. Maníkóní ámútanko kentirumpimbá méraisa'a pó'a aúí'o íyawini áwáuma ómbare'a káfé'a imáyáa ombá Yúndaa-waasiti áamáanko arupíse uwásinkainiye-imayaa wée'a ímba kawé'-ímáyáá wéowe.

⁴ Kawé'-ámbó arááiwakaamba kentópa'a tiyáin-tantaa'a ímba sáwísamban-iyé.

⁵ Maníkó wení ámútamba ai'marówana kentirumpimbá kumbéraisana Maníkó kempimbá fí'o-fí'on-kisaumo ímbo awánaraan-kisau maiyáiyé. Áamáambo arááiwakaantafena ímba miyá éna ásé-aai isé'a érai'emo sé'o timankúnkúmba uráantafena miyá uráiyé.

⁶ Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna

séna Émbaramu Maníkón-aaí safena érai'emo sénamo amankúnkúmbo uráintafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáimba

⁷ miyáumai Émbaramu uráintemba Maníkón-aaí safesa érai'emo sewí Émbaramun-araa'marimban-owe.

⁸ Naaófá'á Maníkó imáyáa éna séna ánaaemba fí'onkaa-waasi kesááí safesa érai'emo sésamo timankúnkúmbo iyawisafe'a sé'a arupíse úmai méraawin-owe sénaumne. Maníkómó imbo miyámó uráinka'a moóráwigo aúfáífimba áse-aaí agaimaréna séna Maníkó Émbaramuntafena séna en-imáyáa é'a seyaafá'-márafákén-kwáásí kawé'á uwátinkanaumne Maníkó siyáíye agaimaréna siyáíye.

⁹ Mindásafena naaófá'á Maníkó Émbaramumba kawé'á uwánkaraintemba wenááí safesamo érai'emo sésamo timankúnkúmbo owí kawé'á wéuwatinkaiye.

¹⁰ Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna agaimakáin-amaampinkemba seyaafá'-ámáámbo imbo arááíwa'mae iyíyawí Maníkómpákémbo miwítí sáwí-meyamba maénááwe agaimaréna siyáíye. Mindásafena áamáambo kawé'-úmai arááíwáénana Maníkó aamoí íníye sewí miwítí sáwí-meyamba wéraiye.

¹¹ Naaófá'á aúfáífimba agaimaréna séna Maníkón-aaí safesa érai'emo sésamo timankúnkúmbo owísáféna Maníkó séna arupíse úmai méraawe simbá pósa aúí'a úmai méranaawe agaimaréna siyáíye. Mindásafena áamáambo arááíwaenaemo sewísáféna Maníkó imba arupíse úmai méraawin-owe séna wenááí safesa érai'emo sewísáféna arupíse úmai méraawin-owe wésiye.

¹² Moóráfa'a agaimaréna séna áamáambo seyaafá'-ámáámbo arááíwaiyawí miwí méranaawe agaimaréna siyáíye. Mindásafesa áamáambo arááíwaesamo Maníkón-aaí safesa érai'e sésamo timankúnkúmbo ombá imba mimbórá-tántáá'án-ifo kae-tántáá'án-íye.

¹³ Moóráfa'a agaimaréna séna aaraa-táíyá'ó tínkamowasamo púwón-kwaasi sáwí-meyamba maésa puwónááwe agaimaréna siyáíye. Minááí saféna seyaafá'-ámáámbo imbo kanaa'á arááíwakaundasafenasa Maníkómpákémbo kentááfá'á sáwí-meyamba tifó séna Ísu Káráísiti faúsinkenasa misáwí-meyámba we maéna pukáíye.

¹⁴ Maníkó Émbaramuntafena séna seyaafá'-márafákén-kwáásí kawé'á uwátinkanaumnemo siyáintemba fí'onkaa-waasi kawé'á uwátinkaindasafena Ísu Káráísiti kentáásí sáwí-meyamba maéna pukáíye. Wenááí safeta simankúnkúmbo úndawisa Maníkómó siyáintemba wení ámútanko kentáásirumpimba méraindasafena Ísu Káráísiti faúsinkowana Maníkó kentáásí sáwí-meyamba imba siménasa Ísumba amúwana pukáíye.

Maníkó símai kááísamakain-aiye Mósesembo simámakain-amaane minkáé'-áái.

¹⁵ Kesí waásisono. Waásimo wéomba imáyáan-oro. Kae'nárai mimbórá-ááímá símai tarímaresarai agaimakááyamba moóráwigo minááímá ímba taraiséna fí'on-aaima áúwimai síníye.

¹⁶ Miyáumai naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena símai fasi'ámakain-aaima siyáinka'a Émbaramuntafenawe aísaaftafenawe éna ánaaembo paápé índawintafenawe siyáíye. Aúfáífimba agaimaréna séna aísaaftantambo íyawisafena ímba siyáifo aísaaftantambo índawintafena siyáíye. Aísaaftantambo ínnyemo siyáíwai Ísu Káráísitin-íye.

¹⁷ Agaimaráúnda-aigoni áwáuma maarán-íye. Aifa'á Maníkó Émbaramuntafena símai kááísamarena séna fasi'ámakaunda-aaima miyá ónaumne séna sáwífa'-aatai 430 aatai maisuwéna Mósesemba áamámba ámakaiye. Énifo miyámó uráinka'a Maníkó Émbaramuntafenamo símaimo kááísamakain-aai go ímba tai'éna waé'wae'a wéíye.

¹⁸ Maníkómó Mósesembo simámakain-amaambo arááíwaundasafenasa ímbanifo Maníkó kawé'á uwátinkanaumnemo ááémo óraaka'o siyáintafena kawetá wéuwasinkaiye. Maníkó Émbaramuntafena kawé'á uwánkanaumne óraaka'a siyáintafena kawé'á uwánkarena póna kentáá kawé'á wéuwasinkaiye.

¹⁹ Maarán-ááísáféna Maníkó Mósesemba áamámba ámakaiye. Sáwí'o owí Maníkóní áamámba isésa sésa sáwí'o wéunda káfé'a isáúmne síyantafena Maníkó Mósesemba áamámba ámakaiye. Minámáámbá wérainana Émbaramun-aísaafigo paápé índawintafenamo Maníkómó símaimo fasi'ámakaiwai paápé éna minámáámbá tai'ásuwainiye. Wíyómpaken-kisau-wasi Maníkóní áamámba afufumpin-kwáásígón-áwí'a Mósesemba simámúwana simátímakaiye.

²⁰ Énifo Maníkó Émbaramuntafenamo siyáimba wesáfénamo siyáíye. Kae'náraimo siyáamba afufumpin-kwáásígó ména wésimatimimbanifo Maníkó Émbaramuntafenamo siyáimba wesáféna siyáíye.

²¹ Ááémo Maníkómó símaimo tarímakain-aaima Maníkóní áamáánko ímba tararáíníye. Maníkó Mósesemba simámakain-amaankomo fasi'ámaimo wénamo waásimo aúí'o uwátínkáinkakaa minámáámbá wéaraaiwaewisafena Maníkó arupíse úmai méraawin-owe sisínó.

²² Énifo Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna sáwí-imayaago seyaafá'-wáásí ta'ótokaiye siyáíye. Maníkó séna Ísu Káráísitin-aaisafesamo timankúnkúmbo íyawima kawé'á uwátinkanaumne símaimo fasi'ámakain-aaima siyáintemba Ísu Káráísitin-aaisafeta simankúnkúmbo éta kentáásí sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faúsínkáíye súndawisa kawé'á wéuwasinkaiye.

²³ Ísu Káráísiti ímbo kunkónka'a ímba simankúnkúmbo uráawandarata Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáá ta'ótokowana Káráísiti kumúnka'a simankúnkúmbo onda-ámbá Maníkó wéwisinkena áamáánko kentáá ta'ótokain-amba tai'ásinkaraíye.

²⁴ Ísu Káráísiti ímbo kunkónka'a Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáá ta'ótokaiye. Maníkó séna miyámó ína'o é'a ánaaemba Ísu Káráísitin-aaisafesamo timankúnkúmbo íyawisafe'a arupíse úmai méraawin-owe sénaumne Maníkó siyáíye.

25 Káfé'a Ísu Káráisiti é'a kunkáinka'a wenááisafeta simankúnkúmba únanasa póna Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáa ímba aneka'á wéta'otoraiye.

26 Ísu Káráisitin-aaisafe'a timankúnkúmba é'a wesé'a kááisamai méraawisafe'a Maníkóni iyámpóin-owe.

27 Kembiwí nombó máémba Ísu Káráisitiye'a kááisamai méraawi wenkáání'a wéowe.

28 Ísu Káráisitiye'a kááisamai méraawisafe'a mimbórái'a úmai méraamba póna maarán-ááimá ímba óraa'-aain-iyé. Tuwímbai Yúndaa-waasi owa'á tuwímbai fí'onkaa-waasi owa'á tuwímbai wayó-kísáúmó wémaewi owa'á tuwímbai úwoimo méraawi owa'á waaimá owa'á aaremá owa'á wéofó seyaafá'nánká mimbórái'a úmai méraawe.

29 Ísu Káráisitini waásimo é'o é'a Émbaramumo uráintemba Maníkón-aaisafe'a éraile wésemba pó'a Émbaramu aísaa'fi'a ombá póna Maníkó Émbaramuwe wení aísaa'fi'e kawé'a uwátinkainda-aaima símaimo tarímakaintemba

kawé'a uwátinkainiye.

4

1 Simátíménda-aaima isáaro. Moóráwigo puwéna kesááninko kesí moparáwimbá máíniye sínana wemá aanáfó póna iyámpói méraindasafena úwoi-waasiyaamba úmai mérainana

2 afowámó simámakainda-waasigo wení moparáwínká'é miníyámpóiyá'é káráwiyainana afowámó siyáintemba óraa'a éna mimbópáráwimbá máíniye.

3 Ááéma kesáá miyáumai iyámpóiyaaamba úmai méta waántá-waasiti aambá wéaraaiwaewananasa minkwáántá-wáásí tááigo kentáa ta'ótokowana

4 Maníkómó siyáin-kanaa túwana ááninkomba ai'marówana marapá'a kumúwana moórá-ininko ma'ánkarowana Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba wéaraaiwaena ména

5 minámáánkó kentáa ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafenasa Maníkóni iyámpói-ita uwásinkaindasafenasa marapá'a kunkáiyé.

6 Maníkó kembiwí wení iyámpói-i'a ontáféna ááninkon-amutankomba ai'marówana kentirumpimbá kumbérimba pó'a Maníkóntáfé'a kesifowé wésemba

7 mindásafe'a waántá-waasi-taaigo ímba ta'ótokaiwai é'a Maníkón-áánini'a ombá póna áánintontafenamo to'mayaa úmakain-tantaa'a timíniye.

Póro Kárésíyaa-waasisafena óraa'-imayaamo uráin-aai.

8 Ááéma ímba Maníkónópa'a té'a isaraamba karo-tántáá'é waántá-waasi-imayaawe mósá makáawana minímáyáágó kembiwí ta'ótokaimbanifo

9 káfé'a Maníkómpá'a tiyáawana kembiwí wemá wétuwanaisa'a nóra séra sáwisan-tantaa'e aamoimó tain-tántáá'é mifá'a tirumbá waéré'a minkwáántá-wáásí-ímáyáá mósá maré'a miwítí kisaumo wémaentafe'a ewé wéseq.

10 Énifo tuwímbai-kanaawe tuwímbai-wiyone tuwímbai-kanaamo tómbó wénaane tuwímbai-aataiye mintántáákóntáfé'a karo'á sé'a óraa-kanaawe wése'a óraa'-imayaa wéomba

11 kempímbá nófi'naafi'a wéowana'a káfé'a Maníkón-aaiwara sáwí-aaiwara'a wéta'otoraawana póna kempímbá kesí kisaugo miwání anómba ímba paápé iyé-ímáyáá wéunana sirunkó umbái wétaiye.

¹² Kesí waásisono. Óraaka'a simátíménda ísáaro. Kembó ta'ótokain-amba tuwé'a kenkáámbá úmai méraumpo kembíwí kembó ta'ótokain-amba tuwé'a kenkáání'a oro. Kempímbó komaéwánda ímba sáwí'a uwásínkaraawe.

¹³ Sí'a úmbanifo ímba tiyuwé'a kówanda mé'a ásé-aaí simátimewana'a ísaraawe.

¹⁴ Sáwí-si'o úmba kesúma sáwí'a úwa'a miyá-sí'ó úwain-aaroi ímba inkaisé'a siyúmómba kawé'-úmai káráwiyaawe. Wíyómpaken-kisau-waasiya'i Ísu Káráísitiya'iyo komérowa'o káráwiyaantemba kenká'á miyáumai káráwiye'a

¹⁵ áwa'nai ónae sé'a kentí túrambo fi'máímo símakaankakaa kentí túramba fi'mái símakaawisino. Kawé'-úmai káráwiye'a aamoí uwásínkaraambanifo káfé'a miyán-áámói-tántáá'á ímba wéraitmba nóintafenawa'iyo.

¹⁶ Érai'-aaimo simátímakaundasafe'a kentáfé'a kesí namuro-wáásí iyé-ímáyáá wéowe.

¹⁷ Ísu Káráísitini ásé-aaigombo karo'ó waé'wáé'ó owí miwí sáwí-imayaafinkemba kentirumbá wéfaiaresa sésa wenáái ísáafonifo kesááisa ísáíwae sésa kentirumbá wéfaiaaraawe.

¹⁸ Kawé'-ámpá'á métinkanae sésamo kentirumbó faiyaráíyambo éna mindá kawé'-án-ye. Kemó kempímbó maéwándawe moórá-naopa'o tamáúndawemo kawé'-ámpá'á métinkanaemo síyanamo éna kawé'-án-ifo miwí ásé-aaigomba karo'á waé'wáé'á ésa kentirumbá wéfaiaaraawe.

¹⁹ Kesí iyámpóisono. Aaremó iyámpóímo matinkánaesamo umbaimó máentemba kembiwísáfé'o imáyáamo únda sirunkó umbaí wétaifo Káráísitinkaani'o iyamba minúmbái-tántáá'á tai'áíníye.

²⁰ Óraa'-imayaa é'a kempímbó komé'o aaimó simátíménda kawé'-úmai ísáíyan-imayaa wéunana sirunkó aamoí wéíye.

Ékaante Séraantetafena waé'mai-aaimo siyáin-aaí.

²¹ Kempínkémbá tuwímbai sé'a Mósese

siyáin-amaamba arááiwaundasa Maníkó aamoí uwásinkainiyemo wésewi minámáánkóní áwáuma ímba kawé'-úmai wéisafo simátíménda ísáaro.

²² Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Émbaramu kae'-iyámpói matinkómba moórá-iyampoi kísau-ininko ma'ánkarowana moórá-iyampoi aifa'-ínínkó ma'ankówana

²³ kísau-ininkoni iyámpói miwítí imáyáafinkemba ma'ánkaraifo aifa'-ínínkóntáféna Maníkó séna iyámpói ma'ankáínone símai fasi'ámakonka'a ma'ánkaraiye.

²⁴⁻²⁵ Minááígómbó waé'maimo sendá ísáaro. Mindá kae'-áái símai tarímakaiye. Moórá-aaima Árépiyaa-marafa'a Sáínai-omapa'a Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba póna moórá-ininkon-awi'a Éka kísau-inimba póna wenaráátomba kísau-waasi pósa áamáánko ta'ótokaipa'a méraawe. Minááígóní áwáuma maarán-ye. Yérúsaremu-naopa'a marapá'á wérain-daopa'a isasá mindáópaken-kwaasi áamáánko ta'ótokaipa'a méraawe.

²⁶ Énifo moórá-aaima símai tarímakain-aaima maarán-ye. Aú-nao'a Yérúsaremu-fakaan-dao'a wíyómpa'a wéraipa'a áamáánko waási ímba ta'ótokain-daopa'an-ye. Énifo minááígóní áwáuma maarán-ye Maníkón-aaisafeta érai'e súndawisa kentáá sinówaraamba uráíye.

²⁷ Minááísáféna Áísáya

Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna

age-ínínkó iyámpóímo ímbo matínkáín-ininkon-arunkó kawé'á íno.
 Waaigómó aúkain-ininkon-araatomba sáwífa'a méraafo waiwára'-
 ínínkón-aráá'a sesimái méraamba póna ímbo áí'o wéisanamo
 iyámpóímo ma'ánkáín-ininkon-arunkó kawé'á isaná aamoí wéiye
 agaimaréna siyáíye.

²⁸ Kesí waásisono. Maníkó Áísáakimba ma'ánkáínone símai
 fasi'ámakonka'a ma'ánkaraintemba kembiwísáféna Maníkó símai
 fasi'ámakainka'a pó'a wení iyámpóín-owe.

²⁹ Naaófá'á anófoiti imáyáafinkemba ma'ánkaron-iyampoigo éna
 Maníkóní ámútankoni imáyáafinkemba ma'ánkaron-iyampoigomba sáwí'a
 uwánkaraimba pósa miyán-kwáásí mésa miyá-sáwí'á wéowe.

³⁰ Naaófá'á aúfáifimba agaimaréna séna
 kísau-ininkonte ááninkonte'a ti'maraaó. Tifowámá puwínda aifa'-ínínkón-
 ááninko
 wení moparáwimbá maíndanifo kísau-ininkon-ááninko ímba máíniye
 agaimaréna siyáíye.

³¹ Kesí waásisono. Kesáámá ímba kísau-ininkon-araa'marinta úmpo aifa'-
 ínínkón-aráá'marinta úne.

5

*Ísu sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkaraindafa'a mé'a
 miyáumai méraaromo siyáín-aai.*

¹ Ísu Káráísiti séna sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkanaumne
 séna faúsínkaraimba pó'a kembiwí faútinkaraindafa'a mé'a aneka'á
 ta'ótorainda-ampa'a ímba arááíwáéro.

² Kemá Póro simátimumpo kawé'-úmai ísáaro. Arupíse úmai méraawin-
 owe Maníkó síndasafe'a túma kárámai araénáémbo oro wéseмба
 minááísáfé'o ewémó siyanamo éna Ísu Káráísiti kembiwísáfénawe sénamo
 pukáín-anko ímba túwa'nai íniye.

³ Túma kárámai araénáémbo orómó wésewisafe'a afora'á sumpo ísáaro.
 Yúndaa-waasiti amáámbo arááíwae'o túmo kárámaimo araénáémbo é'o é'a
 Yúndaa-waasiti amáámbo seyaafá'á arááíwa'mae'a koró.

⁴ Kempínkémbá tuwímbai sé'a amáámbo arááíwaunda Maníkó suwánéna
 arupíse úmai méraawin-owe síníye-imayaa wéowi Ísu Káráísitiye'o
 kááísamaimo méraamba ifátuwe'a Maníkómó úwoimo wétuwa'nai-imba
 tínaaeni'a uwámakaawe.

⁵ Kembiwí miyá wéofó kesáá maará éta Ísu Káráísitiye'a kááísamai
 méraunanasa Maníkóní ámútanko súwa'nai ímba pónasa kentáásáféna séna
 arupíse úmai méraawin-owe sínda amu'maréta méta séta érai'a miyá
 síníyesa wésune.

⁶ Ísu Káráísitiye'a kááísamaisa méraundasa moóráwigomo áúmo
 kárámaimo araénáémbo ínana ímbo áúmo kárámaimo araénáémbo ínanamo
 índa mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo
 méraundasa túwa'nai úmai méraundasa mindá óraa-tantaa'an-íye.

⁷ Ísu Káráísitini aampa'á aamoí ésa wéaraaiwaemba moóráwigo minámbá
 fásítuwaísa'a káfé'a Ísu Káráísitini érai'-aaima ímba wéaraaiwaewe.

⁸ Maníkó wemparí'o índasafena táántaraiwai minámbá ímba fáítukaifo
 waási fáítukaawa'a ímba wéaraaiwaewe.

⁹ Waási maarán-ááímá wésewe. Kisaamó moórámó kawáá'isana seyaafá'á wégawaaliye wésefo kentúra'a káráwiyoro.

¹⁰ Kembiwíyé kesááwé Fasi'aénkóe'a kááísamaisa méraundasafeta óraaka'a simátime'a sune. Kemó imáyáamo úndantemba miyán-imáyáá íyata mimbórá-imáyáásá ónaumnesa wésunda póna karo'-ááímá séné kentirumbá wéfaiyaraiwai kemá ímba awánáúnda-waasi wemá sáwí-meyamba máíniye-aaima wéisaumne.

¹¹ Kesí waásisono. Tuwímbai kentáfésamo karo'á sésa arupíse úmai méraawin-owe Maníkó síndasafe'a túma kárámai araenáémba oró-ááímá wésiyemo karo'ó wésemba minááímó paaímó wésundarakaa ímba sáwí'a uwásínkááwisino. Kemá simátime'a sune. Ísu Káráisitimba aaraa-táiyá'á tufúwana kentáásáfénawe séné pukáiyé-aaima wésimatimunda-aaisafesa aaisambá wésefo túma kárámai araenáémba oró-ááímó wésundarakaa ímba aaisambá síyówaisino.

¹² Karo'-ááímó simátimesamo kentirumbó wéfaiyaraawi miwí túma kárámai sáwí'a uwásuwaaro-imayaa wéune.

¹³ Kesí waásisono. Sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkembo faútinkaindasafena Maníkó táántamai miyá uráimba pó'a é'a faútinkaisa'a méraantafe'a sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o wéomba ímba arááíwae'a wempá'-wempá'a tirumbá timé'a túwa'nai úmai méraaro.

¹⁴ Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séné kesáfé-imáyáámó ontembá kentí waási-imayaawara'a oro

agaimaréna siyáiyé. Maníkómó siyáin-amaankoni áwáuma miyán-áwáún-iyé.

¹⁵ Énifo kembiwí keíyái aaisan-aaisambó sé'a íyambo é'a sáwí'a úmai tai'ánááfo káráwiyoro.

Maníkómbó arááímo tainí'a ésa sáwí-imayaagomba tirááísafesa ésamo on-áái.

¹⁶ Simátíménda ísáaro. Maníkóní ámútanko sintembá miyáumai maé'mae'a é'a Maníkómbó arááímo tainí'o é'o é'a sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o on-ámbo ímba arááíwaiyamba mindá kanaán-ifo miyán-oro.

¹⁷ Sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o ombá isaná Maníkóní ámútankombo arááímo tainí'o ombá isaná minkáé'-imáyáágórái wétiyaifo Maníkóní ámútankomo kentúra'o káráwiyaímbo é'a sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o on-ámbo ímba arááíwaenaawe.

¹⁸ Maníkóní ámútankomo sintembó miyámó é'o é'a sé'a Maníkóní ámútankomba arááímo tainí'a wéunana póna Yúndaa-waasiti áamáanko kembá ímba ta'ótokaiye wésewe.

¹⁹ Waási miwítí imáyáafinkemba afora'á maará wéowe. Maa'u-tántáá'-í'a ésa óraa-sawí'a ésa sáwí'o wéon-tantaatafesa ímba tigaesáfésa ésa

²⁰ kisaumo uwándaan-tantaakon-awí'a mósá marésa waántá-waasion-imayaa mósá marésa úwaa'a wéfesa fintón-kwénesa tíyamba wéuwatinkesa aaisambá wésesa tirumbá sáwí'a wéuwatinkesa aaisambá wétiyesa miwí tááigo íyáákainkwae sésa ímba taankarotámai kawé'-úmai mésa tuwínkaa'-úmai mésa

²¹ túrande-urande wéesa uwóí'o on-dómbá wénesa uwóí'a wéesa uwóí'o on-dómbó náiyantafesa túwaandu urésa miyán-tántáá'á waásiti imáyáafinkemba wéowa'a símai wákátime'a aneka'á símai wákátime'a sé'a miyámó wéowi Maníkóní nombara ímba maenááfo káráwiyoro wésune.

²² Énifo Maníkóní ámútanko tirumpimbá mérarwai maará uwátínkáísasa méraawe. Tirumbá wétimesa tirunkó kawel'a ésa faru úmai mésa fasi'ámai mésa ímba tuwesaraí ínasa mésa túwa'nai úmai kawel'a uwátinkesa miwítí kísau kawel'-úmai wémaesa

²³ miwí túma ímba maimaé iyésa miwí túra'a káráwimai kawel'a ésa miyámó owíní áwáuma ímba aambá fáikaiye.

²⁴ Ísu Káraísitini waási sáwí-imayaasafesamo tirááísafesamo wéon-imayaago kentáá ta'óto'mai tafisifó sésa sáwí-imayaasafesamo tirááísafesamo

on-ámbá tínaaeni'a uwámesa tukáawe.

²⁵ Maníkóní ámútanko aúí'a uwásínkaraisata aúí'a úmai méraundasa póta wení ámútankomo sintentá úmaisa arááíwáéno.

²⁶ Kentúma ímba maimaé'a iyé'a kesááigo íyáákainkwae ímba sé'a kawel-tántáá'ó índasafe'a ímba símai sáwí'an-oro.

6

Umbai-tántáá'ó wéraindawi túwa'nai orómó siyáin-aai.

¹ Kesí waásisono. Kempínkémbó tuwímbaimo sáwí'o wéombo ésa wétuwanaamba pósa kempínkémbó Maníkóní ámútankomo sintembó miyámó wéowi wempa'á arupíse uwátinkanaawe. Kembiwíwará'á miyá-sáwí'á ónááfo káráwiyoro.

² Umbai-tántáá'ó wéraindawi túwa'nai oro. Miyámó é'o é'a Ísu Káraísiti siyáintemba miyá ónááwe.

³ Úwoi-waasimo óraa'-waasi únemo síyamba minímáyáágó karo'á simátinkainiye.

⁴ Kentí kísauwe fí'owiti

kísauwe tuwínááfo kentí kísau tuwínke'a kawerá'i sáwíra'iyompo awánaaro. Kentí kísau kawel'ó ina'o é'a aamoí ónááwe.

⁵ Seyaafá'-wáásifá'á umbai-tántáá'á títanifo ímba ifátuwe'a fasi'ámai mé'a moórá-mora-waasi túwa'nai oro.

⁶ Maníkóní áse-aai ísámae wéiyowi miwítí kawel-tántáá'á seyaafá'á tuwínkaa'-úmai tuwímbai-tantaa'a Maníkón-aai wésimatimewifa'a tíma'mae'a íyóro.

⁷ Ímba kanaa'á Maníkómbá karo'á simánkanaafo érai'-aain-ifo ímba moórá-imayaan-oro. Kawel'-ánáúntúmbó úmáraáwimo ombá kawel-tómbá wéfakaraafo sáwí-anauntumbo úmáraáwimo ombá sáwí-tomba wéfakaraawe.

⁸ Miyámó ombá sáwí-tantaatafesa tirááísafesa úmaesa wéiyowi miyámó wéowini anondááma puwésa Maníkóní ewaa'á ímba méranaafo némpa'a méranaawe. Énifo Maníkóní ámútankombo arááímo tainí'o úmaesamo wéiyowi miyámó wéowini anondááma aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

⁹ Mindásafeta kesáá kawel'a úmaeta wéiyundasa ímba suwesaraí ínata ifátúwáano. Kawel'ó úmaetaamo wéiyundasaamo ímbo suwesaraí ínataamo tuwétaamo éta ánaaen-kanaamo tinda kawel'-méyántá maéta ménaumne.

¹⁰ Mindásafeta túwa'nai onda-ámbó wéraimbo éta seyaafá'nánká kawel'-úmaisa túwa'nai onó. Maníkón-aaisafesamo timankúnkumbo wéowiseta mimbórá-ákúni'a úmai méta túwa'naisaamo ondasá mindá óraa-tantaa'an-iyé.

¹¹ Ayáiyá'á kemá Póro óraa'-aufaifimba agaimaráúmpo toráumai awáné'a wenayáánaufi'an-iye seró.

¹² Tuwímbai sésa suwánésa óraa'-waasin-owe síwae sewí kembiwísáfésa sésa túma kárámai araénáémba oro wésewana miwí tááigo kembiwí wétafisiye. Ísu Káráisiti kembiwísáfénawe séna aaraa-táiyá'á pukáiyé-aai aantembo senkaka tuwímbai ísámai sáwí'a uwátínkááwisino. Ímbo sáwí'o uwátinkaiyantafesa sésa túma kárámai araénáémba oró-ááíwára'á wésewe.

¹³ Túma kárámai araénáémba orómó wésewi Mósesemo siyáin-amaamba ímba seyaafá'á wéaraaiwaewe. Kentúmo araénáémbo mósá úmaraiyantafesa túma kárámai araénáémba íwae wésewe.

¹⁴ Miwí miyá wésefo kemá Póro mimbórá-ááímá mósá maré'a Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna aaraa-táiyá'á pukáiyé-aaima mósá wémaraumne. Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáintafe'a púwón-kwaasimo marapá-tántáátáfésamo ímbo imáyáamo ontembá marapá-tántáátáfé'a ímba imáyáa é'a sáwísamban-iye wésunda póna mintántáákó kembá ímba wétafisiye.

¹⁵ Moóráwigomo áúmo kárámaimo araénáémba ínanamo moóráwigomo ímbo kárámaimo araénáémbo índa mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo Maníkó aú-waasiyaani'o uwásínkaraimba mindá óraa-tantaa'an-iye.

¹⁶ Simátimunda-aaimo arááiwa'mae iyíyanamo éna Maníkó faru úmai arumbá uwátinkena wení waási seyaafá'á miyá uwátinkainiye.

¹⁷ Ísun-aai simátimewandarakemba sínkamuwana afimá sine'á wéraintafe'a Ísu Káráisitini kísau-waasi óne wésefo moórá-umbai-tantaa'a ímba síméro.

¹⁸ Kesí waásisono. Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kembiwísé'a ména úwoi wétuwa'nai-isa'a érai'-aain-iye sé'a inai sune.

Kemá Póro súnda-aai tai'áiyé.

Éfésási

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba kae'-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Éfésási-naoraa-waasi Ísuni aampa'ó kun-kwáásífá'á agaimái amúwana Titíkaasi maimaéna mátímakaiye. Maanáái iséa fí'o-fí'on-daoraa tíméro séna agaiyáiyé. Ísun-aaimo simátíma'mae iyúnkakemba Rómu-naopa'a ándáfa'a ánkarrowana ména maanáái agaimarówana mátímakaiye.

¹ Kemá Póro maanáúfái agai-timúmpo ísáaro. Maníkó wení imáyáafinkemba kentáféna séna aantá-waasi-i'a éma Ísu Káráisitín-aai kosimátíma'mae núwo séna si'mákaifo ísáaro. Éfésási-naopakewi Fasi'aénkóní waási Ísu Káráísitiye'o kááísamai méraawi ímba ifátuwe'a fasi'ámaimo méraawi ísáaro.

² Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye úwoi túwa'nai esarai faru wéuwatinkaayantafe'a inai sune.

Káráisitinte'a kááísasinkenasa wemparí'o úmakain-aai.

³ Maníkó Ísu Káráisitín-afowámá éna Ísu Káráisitinteta kááísasinkenasa wíyómpa'a wenópakemba fasi'aémbá siménasa kawé'á uwásínkáísata póta wentáféta súwiyo sune.

⁴ Naaófá'á Maníkó maramá ímbo úmakonka'a Ísu Káráisitinteta kááísamaisa méraandasafenasa wenaúranka'a wendé-i'a onanasá kentááfímbá ímba sáwí-aaimo wéraindasafena wemparí'a úmakaiye.

⁵ Maníkó kentáásáféna imáyáa éna naaófá'á séna Ísu Káráisitini kísausafe'o é'a kesáánintone kesiyáámúntoni'a ónááwe séna wení imáyáafinkemba aamoí éna miyán-ááímá siyáimba póna miyá uráiyé.

⁶ Ááninkomba arumbó ámakaiwainte'a kááísasinkenasa óraa-kawé'a uwásinkenasa úwoi súwa'nai uwásínkaraimba póta wení áwáuma fí'oran-awauma mósá wémaraumne.

⁷⁻⁸ Pukáintafena sáwí-imayaasa maisiyuwénasa misáwí-imáyáágó ta'ótokainta faúsinkenasa kentáásáféna fí'oran-imayaa wéimba úwoi áfááraumai súwa'nai enasa póna kentáásí sáwí-imayaa maisíyukaiye.

⁹ Naaófá'á wení kawé'-imáyááfínkémbá aúpá'á to'mayaa úmakaimba káfé'a wépaape-isata wéawanaumne. Káráísiti ken-imáyáá íniye siyáintemba póna

¹⁰ Maníkómó siyáin-kanaamo tínda seyaafá-tántáá'ó úmakaimba wíyómpakene marapákéné komáétamae úmarainana Káráísiti óraako mindára'a káráwiiniye.

¹¹ Maníkó wení imáyáafinkembo to'mayaa úmakaimpinkemba miyá wéiyé. Imáyáa éna to'mayaa úmakaimba póna Yúndaa-waasi wení waási-i'o úndasafenasa Káráisitinte'a kááísasinkenasa wemparíta uwásínkaraiye.

¹² Aifa'á Káráisitimba amu'maréta méraundawisa wení áwáuma fí'oran-awauma isatá mósá wémaraumne.

¹³ Miyáumai fí'onkaa-waasi érai'-aaima kawé'-ámpá'á métinkainiye minásé-ááímá isé'a Ísu Káráisitín-aaisafe'o timankúnkúmba ombá Maníkó kesí ámútankomba timénaumne símai fasi'ámakaintemba miyá uráimba pó'a wení waási-i'a úmai mé'a ísaraawe.

¹⁴ Maníkóní Ufaen-ámútánkó keséta méraintafeta sétq érai'a Maníkó wení waásisafena símai fasi'ámakainta kesópata tíníye. Érai'a Maníkó wení waásisa ta'ótokaampinkemba faúsinkainiyesa wéseta mindásafeta wení áwáuma fí'oran-awauma mósá wémaraumne.

¹⁵ Agaúnda érai'-aaima pó'a kembiwí Fasi'aénkó Ísumpa'a timankúnkúmba é'a Maníkóní waási-imayaa é'a méraawe-aaima isé'a

¹⁶ Maníkómpá'á súwi símae iyé'a kembiwí túwa'nai úmai inai súnda

¹⁷ Maníkómpá'á maarán-ááisáfé'a áisai une. Fasi'aénkó Ísu Káráisitin-afowámá kentáásifowama fí'oran-awauma wérailwai wemá wení ámútamba timínana kentí imáyáa kawel'á uwátinkena Maníkóní áwáuma aráátimina'a pó'a kawel'-úmai awánánáawe.

¹⁸ Kentí imáyáa saagátinkena táántaraintafe'a wesé'o méraiyaambo amu'maré'o méraantafe'a mindásafe'a inai sune. Wemá wení waási kawel'ó úmimo méraiyaambo to'mayaa úmarena símai fasi'ámakaimbo awánáiyantafe'a inai sune.

¹⁹⁻²⁰ Wenááisafeta simankúnkúmba wéundawifinta wení fasi'aénkó kisauma wémaimba mifási'áémbá iyáákarai-fasi'aenko isa'á awánáiyantafe'a inai sune. Maníkó mifási'áéntámbá Káráisitimba pukómpinkemba iyáfasinankena wenayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á wíyómpa'a móankaraiye. Mifási'áémbá wenááisafeta simankúnkúmba wéundawisa símakai-fasi'aenta mimbórá-fási'áémbán-iyé.

²¹ Káráisiti seyaafá'-wáásiyá'á káráwiya wíyómpa'o káráwiyaawiya'e fasi'aénkwáráwiyá'é aifarááwiyá'é káfé'o túwí'o wérailwaiya'e ánaaembo túwí'o wéraindawiya'e káráwiyaie.

²² Maníkó seyaafáká'ó káráwiyindasafena wembá iyáfasinankena wení waásisafena imáyáa éna simámena séna iyáákae-Fasi'aenko-i'a uréma seyaafá-tántááká'á káráwiyuwo siyáie.

²³ A'nómpínkén-imáyáágómó seyaafá-túr'á'ó káráwiyaaintemba Maníkóní waásisa Káráisitin-áúraamba únanasa wemá si'nónkáántá éna káráwiyaie. A'nónkó weyáára'a ímba méraisana áuwawaako ímba miyá uráifo mimbórá-túwawaa'o wéraintemba Káráisiti seyaafá-túwawaa'a aaómíyamai-i'a uwásinkenasa wewará'á aaómíyamai-i'a úmai méraiye.

2

Maníkóní némpa'o méraundafakenta aúí'o úmimo méraunda-ita uwásínkáín-aai.

¹ Ááéma sáwí-imayaa wée'a sáwí'o urón-kanaafimba méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a mé'a pó'a

² marapákén-kwáásítí sáwí-amba arááíwae'a waántáwanko waántá-waasiti óraakomba arááíwae'a wemá Maníkón-aai ímba ísámai kawel'ó wéowiya'a káráwiyaiwaimba arááíwakaawe.

³ Miyámó ontembá ááéma miyásá uráunda sáwí-tantaatafeta sirááisafeta éta sáwí-imayaa arááíwaewananas Maníkó sáwí-meyamba seyaafá'nánká'ó tímínten-úmai kanaa'a simíndasafenasa ifátuwenasa

⁴ arumbá áfááraumai uwásinkenasa kentáásáféna óraa'-imayaa éna póna

⁵ úwoi súwa'nai enasa kawel'-ámpátá mészínkaraiye. Sáwítaamo étaamo méraawandawini áwáura'a Maníkóní némpa'a méraawandarata Ísu Káráisitimbo pukáimpinkembo iyáfasinankaraintemba aúí'o úmimo méraanda-ita uwásinkenasa

⁶ Káráísitimba pukáimpinkemba iyáfasinankena wiyómpa'a móankarena Ísu Káráísitinte'a kááísasinkenasa aúí'a uwásínkaraisata Káráísitimo wiyómpa'o ménamo káráwiyaintemba wiyómpata imáyáa éta méraumne.

⁷ Maníkó Ísu Káráísitimba ai'marówana kumbéna kentáásáfénawe séna puwéna kentáási sáwí-imayaa maisiyuwéna miyáumai óraa-kawe'a uwásinkenasa úwoi óraa'a súwa'nai uráisata póta wení kawe-kísáú awánamae iyóndasafenasa miyá uráíye.

⁸ Maníkó úwoi túwa'nai úwa'a wenááisafe'a timankúnkúmba uwaná sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faútinkena kawe'-ámpá'á métínkaraiye. Ímba kenti imáyáafinkemba wenááisafe'a timankúnkúmba uráafo Maníkó imáyáa timúwa'a timankúnkúmba uráawe.

⁹ Túma maimaé iyésa sésa kawe'á wéunda póta kawe'-ámpátá wégune sefó séna ímba kawe-kísáúgóní méyámbánifo Maníkó úwoi túwa'nai énasafena sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faútinkena kawe'-ámpá'á métínkaraiye.

¹⁰ Maníkó kentáámó uráiwai séna kawe-kísáú maimaé wéiyesa méranaawe siyáimba póna kawe-kísáú máéndasafenasa úmakena Ísu Káráísitinteta kááísasinkaraiye.

Mimbórá-wáási-ítaamo uwásínkarain-aai.

¹¹ Mindásafe'a imáyáan-oro. Kentinófoi ímba Yúndaa-waasi ofo kem-biwíwará'á ímba Yúndaa-waasi owatá Yúndaa-waasisa Maníkóní waásisa úndasafeta súma kárámai araenáenta wéeta kembiwísáfeta úwoi-waasi owé-imáyáa éta séta ímba túma kárámai araenáemba owí owésá wésumpo mindásafe'a imáyáan-oro.

¹² Minkánááfímbá kembiwí Káráísitini némpa'a mé'a fí'owima é'a ímba Manikómó wemparí'o úmakain-kwaasi é'a Maníkó símai fasi'ámarena kááísamakain-kwaasi ímba é'a marapá'á mérowana Maníkó kesé'a ímba mérowa'a wesé'o méraiyanatafe'a ímba amu'maré'a mérowana

¹³ ááema Maníkóní némpa'o mérowi Ísu Káráísiti kembiwísáfénawe séna puwéna póna tí'maena wení ewaa'á tínkaraisa'a pó'a wesé'a kááísamai méraawe.

¹⁴ Ísu Káráísiti puwúntafena Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye kentáási afufumpimbó wénamo tuwínkaa'-úmimo namuro-wáási-í'o uwásinkemonta maisiyuwéna mimbórá-wáási-í'a uwásinkenasa

¹⁵ Yúndaa-waasisa kentáási áamámba tuwéna Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye aúí'a úmai mimbórá-wáási-í'a uwásinkenasa wempá'á kááísasinkenasa póna faru uwásinkaindasafena miyá uráíye.

¹⁶ Ísu Káráísiti aaraa-táiyá'ó pukáintafena síyámbo wéunda-tantaa'a taí'ásinkenasa Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye mimbórá-wáási-í'a uwásinkenasa sí'maenasa Manikómpá'á mósinkenasa

¹⁷ miyá éna téna ásé-aai faru wéuwasinkain-aaisa simátimena kembiwí fí'onkaa-waasi Maníkóní némpa'o méraawi tasimátimena kesáá Yúndaa-waasi Maníkóní ewaa'ó méraundawisa tasimásimenasa

¹⁸ Ísu Káráísiti miyá uráintafena Maníkóní ámútanko súwa'nai isanasá Káráísiti kentáá Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye sí'maenasa kentáásifowampa'a wéwisata wení ewaatá méraumne.

¹⁹ Mindásafe'a ááema wááu-waasiyaamba uré'a káfé'a ímba miyá ombá Maníkóní waásiye kembiwíwará'á Maníkóní waási-í'a úmai méraamba kesááwé kembiwíyé Maníkóní akún-kwáási-íta úmaisa méraumne.

²⁰ Maníkómó naankáámbó wéumaraimba Ísu Káráisiti áfonkaamba isasá Maníkóni aantá-waasiye Maníkón-aaí simátíméwiye naamayáánkaamba owa'á kembiwí naankáámbá wéowe.

²¹ Áfonkomo seyaafá'-náánámímó kárá'uraintemba kesáá Ísu Káráisitiye'a kááísamaisa méraunda Maníkó wení ufaen-dámbá waási súsanta naankáámbá wéumariye.

²² Kembiwíyé kesááwé weséta kááísamaimo méraundasa Maníkóni ámútanko waási súsanta naankáámbá wéumarena mimpímbá méraiye.

3

Póro fí'onkaa-waasifimba kisaumo maiyáin-aaí.

¹ Mindásafe'a kemá Póro fí'onkaa-waasi Ísu Káráisitin-aaí simátímewandarakemba aaisambá sésa ándáfa'a mósínkarowa'a Ísu Káráisitini kísau-waasi é'a kembiwísáfé'a inai sune.

² Maníkómó úwoi túwa'nai índasafena minkísáú símakowana minkísáúgó kawe'ó uwátínkáimba é'a ísaraawe.

³ Maníkómó to'mayaa úmimo aúpá'ó makáimba aráásimuwa'a ááéma minááífínkémbá ampáán-áái aúfáífimba agaimakáumne.

⁴ Ááéma Ísu Káráisitin-aaí aúpá'ó makáimba simásimuwa'a ísaraumne. Maanáúfáímó agaúnda ísámai kawe'án-oro.

⁵ Maníkó naaófá'ó mérowi minááímá ímba simátimena káfé'a Maníkóni ámútanko wení aantá-waasisaawe wenáái simátíméwiye simásímakaiye.

⁶ Minásé-áái maarán-ááin-iyé. Yúndaa-waasisaamo ásé-aaimo ísaraundanten-úmai fí'onkaa-waasi ísaraantafena Maníkó kawe'á uwátínkáísasa fí'onkaa-waasiye Yúndaa-waasiye mimbóráí'a úmaisá méraumne. Maníkó séna Ísu Káráisitini kísausafe'a miyá ónaumne símai fasi'ámakaimba póna ímba Yúndaa-waasi aantembanifo fí'onkaa-waasisafenawara'a símai fasi'ámakaiye.

⁷ Ásé-aaimo simátíméndasafena Maníkó úwoi súwa'nai ena wení fasi'aémbá siména wení kísau-waasi-i'a uwásínkaraiye.

⁸ Maníkóni waási kembá iyáákaraawa'a kári-waasi pó'a fí'onkaa-waasi ásé-aaí Ísu Káráisitini kísau fí'on-kisau iyáákarain-kisau-aaimo simátíméndasafena iyáfasisinkaraiye.

⁹ Maníkó simásimena séna to'mayaa úmare'o aúpá'ó tuwé'o miyá ónaumne siyáunda-aaima símai paápé uwátimiyo Maníkó simásímakaiye. Maníkó seyaafá-tántáá'ó úmakaiwai aifa'á minááímá aúpá'ó tukáimba waé'wae'o émayáimba

¹⁰ káfé'a káráwiyaawiye fasi'aénkwáráwíyé wíyómpa'o méraawi Maníkóni waási tuwánésá sésa Maníkó fí'oran-kawe'-imayaawarawin-iyé wésewe.

¹¹ Áwáura'a Maníkó imáyáa éna to'mayaa éna séna miyá ónaumne séna Ísu Káráisiti kentáásí Fasi'aénkómbá imáyáa amúwana miyá uráiyé.

¹² Ísu Káráisitiye'a kááísamaisa méraundasafetaawe wenááisafeta simankúnkúmbo wéundasafenawe ímba sáa'a isatá Maníkónópata úwoisa wégune.

¹³ Mindásafe'a simátíme'a sune. Kembiwí ásé-aaimo simátímewandarakemba aaisambá sésa sí'a úni'a uwásínkaraafo fasi'ámai mé'a ímba ifátúwáaro.

Umbai-tántáá'ó kesópa'o wéraimba kanaán-ifo úwoi aamoín-oro.

Káráisiti aruntáámó símín-aaí.

¹⁴ Minááísáfé'a imáyáa wée'a Maníkó kentáásifowan-aúranka'a kífae'a inai sune.

¹⁵ Seyaafá'-ákumbá marapá'ó méraawiye wíyómpa'o méraawiye miwítí áwáuma Maníkó isa'a wenaúranka'a kífae'a mé'a maarán-inai sune.

¹⁶ Maníkóní ámútanko kentirumpimbá ména fí'oran-oraako póna fasi'aémbá timína'a fasi'ámai mé'a

¹⁷ Ísu Káráisitiin-aaisafe'a timankúnkúmbo ontáféna kentirumpimbá ména wemá tirumbó wétimewini áwáuma isa'a wentáfé'a fasi'ámai tirumbá wéame'a méraiyantafe'a inai sune.

¹⁸ Káráisiti seyaafápimbá arumbá wétimimba óraa'a wétimiye. Káráisiti fasi'aémbá timína'a kembiwiyé Maníkóní waásiye seyaafá'á sé'a Káráisiti kentááfimba arumbá wésimimba óraa'a wésimimba póna ímba tai'áíniye síyantafe'a inai sune.

¹⁹ Ísu Káráisiti seyaafápimbá arumbá wétimimba óraa'a wétimimba ínta kanaa'á úmaisa awánasaraundasaanifo káfé'a kárika'a awáné'a ánaemba awánamai kawel'ó iyantafe'a inai sune. Fasi'aémbá Manikómpimbá óraa'a wéena kembiwífimbá óraa'a wéintafe'a inai sune.

²⁰ Imáyáamo wéetaamo Manikómbó wéaisai-undasa kári-tantaa'an-ifo wení fasi'aéntámbó wésuwa'nai-ensaaamo wéimba mindá iyáákarain-tantaa'an-ye.

²¹ Maníkóní waásisa Ísu Káráisitiyeta kááísamaisa méta káfétaamo méraunda-waasiye ánaaembo paápé íyan-kwaasiye séta wenáwí'a óraa'a úmae wéiyimba

érai'-aaima iyésá símaeta iyónaumne.

4

Káráisiti áúwawaata únemo siyáin-aai.

¹ Fasi'aénkóní kísau wémaundarakemba ándáfa'a sínkaraawa'a mé'a maanááimá wa'wisé'a simátimune. Maníkó táántena séna maarán-úmai méraaro siyáifo miyán-oro.

² Kentúma ímba maimaé iyé'a aáo úmai mé'a imáyáa wée'a túwa'nai e'a sáwí'o uwátínkáambo é'a ímba imáyáamo iyamba úwoi túwa'nai oro.

³ Maníkóní ámútanko imáyáa tímisa'a mimbórá-ímáyáará'á mé'a miyá é'a aáo úmae'o iyíyantafe'a ímba ifátúwáaro.

⁴ Maníkóní ámútamba mimbórá méraisata kesáá mimbórá-súraámba úmaisa méraunanasa sáántaraimba póta wesétaamo méraandasafeta amu'maréta méta mimbórá-tántáátáféta amu'maréta méranauumne.

⁵ Fasi'aénkó mimbóráwígó méraisana Manikón-aaisafeta simankúnkúmbo wéunda-anta mimbórá-ámba isaná nombó maúndasa mimbórá-ámba isaná

⁶ Maníkó mimbóráwígó ména seyaafá'-wáásísá kentáásifowama ména seyaafá'-wáásíyá'á káráwiyena seyaafá'-wáásísá kawel'á uwásinkenasa wení waásifimba méraiye.

⁷ Maníkó méraisana Ísu Káráisiti wení imáyáafinkemba wení kísausaamo máéndasafenasa wení fasi'aémpínkémbá moórá-mora-waasisa fasi'aéntá símakaiye.

⁸ Mindásafena naaófá'á Manikón-aai aúfáífimba agaimaréna séna sanaambó iyúnka'a ta'ótokowi tí'maena iyéna waási aamoi-tántáá'á tímakaiye agaimaréna siyáiyé.

⁹ Iyúnka'o siyáin-aaigoni áwáuma maarán-iyé. Aifa'á marapá'á kunkéna mara-aifa'-úramba kunkéna

¹⁰ wíyómpa'o iyáimba mimbóráwígómá póna seyaafápímpá'á wení fasi'aémbá wéraiye.

¹¹ Aamoi-tántáá'á tímakaiye

siyáin-aaigoni áwáuma maarán-iyé. Wení kisauma maíyantafena fasi'aémbá waási tímúwasa tuwímbai-waasimo tímú-fasi'aentamba aantá-waasiti kísau máúwasa tuwímbai-waasimo tímú-fasi'aentamba Maníkó simátímakain-aaíma simátímúwasa tuwímbai-waasimo tímú-fasi'aentamba Maníkón-aaí ímbo ísaron-kwaasi simátíma'maesa kuwasá tuwímbai-waasimo tímú-fasi'aentamba Maníkóní waásiya'a káráwiyuwasa tuwímbai-waasimo tímú-fasi'aentamba Maníkón-aaí uwáitái'-uwasá miyáumai Ísu Káráisitini kisauma maíyáawe.

¹² Maníkóní waásisa wení kisauma wémaeta moórá-mora-waasisa túwa'nai úmai mimbórái'a úmaisa méta fasi'átinkaundasafenasa fasi'aéntámbá miyá uráiyé.

¹³ Mindásafeta méta Maníkón-ááninkon-aaísafeta simankúnkúmbo wéundasafetaawe wembá awánamai kawé'á wéundasafetaawe mimbórá-ímáyáá éta kááísamai méta sáá'a kaefaréta Káráisitinkaani'a úmaisa méranaumne.

¹⁴ Miyásáámó onasasáámó ésa iyámpóímo karo'ó simátiyuwaantemba kentáá ímba miyán-kárótá simásiyuwanaawe. Miyám-baaran-aaí ínta arááiwaeta waási sáwí-ampa'a métinkanae sésa sáwí-imayaafinkembo wésiyan-aaíma ímba íseta miyán-áái ínta arááiwaenaumpo

¹⁵ érai'-aaí antemba wéseta waási-imayaa wéeta seyaafá-tántáá'á sáakaefamai-waasi-i'a úmai méta Káráisitinkaani'a úmaisa méranaumne. Wemá kentáará'á káráwiyaisata

¹⁶ kesáá Káráisiti áúwawaata únana kentáási'nonkaamba Káráisiti éna seyaafá-súwawaakata káráwiyaiye. Tiyáamba tísamaima tínúnkoma ta'ótokaisana ti'nónkómó ímba seyaafá-túwawaapa'a ímáyáa tímísana tiyáánko wení kísau máísana tísamaigo wení kísau máísana miyámó wéenamo óraa'o wéimba miyáumai Káráisiti wení waási ímáyáa tímísasa moórá-mora-waasi wétuwa'nai-esa wéfasi'atinkesa méraawe.

Káráisitinte'a kááísatinkena aúí'o uwátínkarain-aaí.

¹⁷ Fasi'aénkón-aúranka'a fasi'ámai simátimumpo ísáaro. Maníkóní aambó ímbo arááiwaéwimo méraantemba ímba miyán-oro. Miwí sáwí-imayaafimba mésa

¹⁸ ímba ísámai kawé'á ésa Maníkón-aaísafesa tirumbá márááwana ti'nómbá umbaí taisasá méraantafesa miwítí ímáyáago kumeu'á isasá Maníkómó aúí'o wéuwatinkain-aempa'a ímba mésa

¹⁹ sáwí'o on-ímáyáá antemba ésa fí'o-fí'on-tantaa'o sáwí'o ombá aamoí ésa miyámó ontáfésa ímba tígasesáfésa wéowe.

²⁰ Miwí miyá wéofa kembiwí Ísu Káráisitimpa'a té'a wení aampa'á wéwe'a

²¹ wenáái isé'a érai'e sumbá Ísumpakemba érai'-aaíma simátíma'maesa íyúwa'a ísaraawe.

²² Ááéraan-imayaagomo sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o uwanamó karo'ó simátiyukaimba ifátuwe'a

²³ miyámó íyanamo éna Maníkó kentí ímáyáa aúí'a uwátinkena

²⁴ wembó arááiímo táínda-i'o íyantafena aúí'a Maníkónkáání'a uwátinkaina'a érai'a Maníkóntáfé'a ímáyáa é'a arupíse úmai méranaawe.

²⁵ Mindásafe'a karo'-ááímá tínaaemba uwáme'a kentí waásifimba érai'-aai aantemba seró. Ísu Káráisitini akún-ándá póta mimbóráí'a úmai méta póta miyásá onó.

²⁶ Aaisambó síyamba ímba sáwí'a é'a ááéma aáno úmai mé'a aaisambá waé'wae'a ifó sé'a ifá'á túwáaro.

²⁷ Waántáwanko tafisína'a sáwí'a únafo sé'a aaisambó síyamba ifá'á túwáaro.

²⁸ Umémbó iyawi maarán-oro. Ímba umémbá é'a tuwímbai-tantaa'o maíyantafe'a kísau wémae'a minkákémbá maiyé'a ímbo makén-kwaasi túwa'nai e'a tíméro.

²⁹ Sáwí-aaima ímba sé'a kawé'ó uwátinkainda-aai aantemba seró. Miyámó é'o é'a minááímó isáíyan-kwaasi kawé'á uwátinkaiyasa fasi'ámai méranaawe.

³⁰ Maníkóní Ufaen-ámútánkó arumbá umbaí taifáínifo ímba sáwí'an-oro. Maníkó seyaafá-tántáápínkémbó faúsinkainda-kanaamo tinda Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentirumpimbá méraintafe'a sé'a Maníkóní waási úne síyantafena Maníkóní Ufaen-ámútánkó arumbá umbaí taifáínifo ímba sáwí'an-oro.

³¹ Kempímpá'á maarán-tántáá'ó é'a tínaaemba uwáméro. Kaorái-tántáá'é tirumbó sáwí'o iyé aaisambó síyé símaimo sáwí'o uwátínkáíye seyaafá-tántáá'ó sáwí'o iyé

³² ímba miyámó iyamba tirumbá uwátinke'a túwa'nai e'a Ísu Káráisitimo kentí sáwí-imayaamo maitiyúwáisanamo Maníkómó ímbo anondáámo sáwí-meyambo tímíntemba fí'owimo sáwí'o uwátínkémba ímba

ímáyáa é'a anondáá sáwí-imayaa uwátínkáaro.

5

Sámo kain-áémpá'á méraaromo siyáin-aai.

¹ Maníkó arumbá wétimisa'a wení iyámpói ontáfé'a pó'a wemó intemba miyáumai wée'a

² moórá-mora-waasi kentirumbá wétime'a méraaro. Ísu Káráisitimo kentááfímbó arumbó wésimenasaamo kentáásí sáwí-imayaamo maisiyuwáindasafenasaamo puwúwanamo Maníkómó aamoimó uráintemba moórá-mora-waasi kentirumbá tíméro.

³ Maníkóní waási ontáfé'a maa'u-tántáá'é sáwí'o iyé túraniyamba únafo sé'a miyán-tántáákón-áái ímba seró.

⁴ Sáwí-aaiye uwónao-aaiye karaánáa'-aaiye súnafo sé'o Maníkómpá'ó súwimo síyamba mindá kawé'an-iyé.

⁵ Érai'a maa'u-tántáá'ó owíyé sáwí'o owíyé túraniyambo owíyé miyámó on-kwáásí Ísu Káráisitiye Maníkóe'o káráwiyayapa'a ímba mésa túraniyambo owí marapá-tántáátáfésa aamoí ésa ímba Maníkóntáfésa aamoí owí Káráisitiye Maníkóe'a káráwiyayapa'a ímba méranaawe.

⁶ Miyá-sáwí'ó on-tántáátáfésamo síyamba karo'á simátíyúwáafainifo káráwiyoro. Maníkón-aai ísámai sáwí'o owí miyá-sáwí-ááímó sembá póna Maníkó aaisambá tiyínifo káráwiyoro.

⁷ Miyámó síyawise'a ímba mé'a miwí ímba tirááiwaéro.

⁸ Ááéma kumeu'-áémpá'ó maé'ómbanifo káfé'a Fasi'aénkóní waási ontáfé'a sámó kain-áémpá'á méraamba pó'a sáraan-kwaasiyaamba úmai méraaro.

⁹ Sámó kain-áémpá'ó mé'o é'a arupíse úmai kawel'-úmai mé'a érai'-aai wése'a mé'a

¹⁰ imáyáa é'a sé'a Fasi'aénkó aamoí ínkwaé-i'a úne sé'a miyán-oro.

¹¹⁻¹² Kumeupá'ó méraawi ímba áúwara-kisau wémaefo ímba miwísé'a miyámó íyamba afora'á simátime'a sune. Sáwí'a owé sé'a aúpá'ó ombó sé'o é'a tigesáfé'a ónááfo afora'á simátime'a sune. Sáwí'a owé sé'a

¹³ afora'á aráatimiyasa mintántáákóní áwáuma awánasuwesa kouwerésa

¹⁴ sámó kain-áémpá'á taméranaawe. Mindásafesa sésa tímó waésamo pukésara úmimo mēmpinkemba íyáfasinewana Káráisiti sán-kátinkainiye

wésewe.

¹⁵ Mindásafe'a káráwiye'a sáwí-imayaamo arááíwáéwimo ontembá ímba íyamba kawel'-ímáyáa wée'a méraaro.

¹⁶ Káfé'a kentááfá'á umbai-tántáá'ó wéraintafe'a Maníkómpá'á tíyantafe'a úwoi máúnafo sé'a Maníkóní kísau máéro.

¹⁷ Mindásafe'a ímba sáwí-imayaa é'a Fasi'aénkómbó arááímo táínda-i'a úmai méraaro.

¹⁸ Mindásafe'a sáwí'a ónááfo uwóí'o on-dómbá né'a uwóí'a únafo sé'a Maníkóní ámutanko kentááfímbá óraa'a uwásinkainkwae sé'a méraaro.

¹⁹ Kempímbá Maníkón-aai aúfáífimba agaimakáan-aaima sé'a imá wése'a Fasi'aénkóntáfé'a tirumpimbá aamoí wée'a imá seró.

²⁰ Fasi'aénkó Ísu Káráisitini fasi'aéntáfé'a imáyáa wée'a seyaafá-tántáátáfé'a Maníkó kentáásifowampa'a súwima símae'a íyóro.

Aarakwá-táái.

²¹ Kembiwí Ísu Káráisitin-awi'a mósá wémare'a Ísun-akúní'a úmai mé'a minákúmpákén-kwáási táái ísáaro.

²² Aaresómbá ísáaro. Fasi'aénkón-aaimo wéisaanten-úmai kentuwaai-táái ísáaro.

²³ Ísu Káráisitimo wení waásiya'o káráwiyainten-úmai waaimá kentuwaainíntónká'á káráwiyoro. Káráisiti wení waási kawel'-ámpá'á métínkaraiye.

²⁴ Ísu Káráisitini waásimo wenááimo ísáanten-úmai aaremá seyaafá-tántáátáfé'a kentuwaai-táái ísáaro.

²⁵ Ísu Káráisitimo wení waásimo arumbó tíménamo miwísáfénawe sénamo pukáinten-úmai miyáumai waaimá kentuwaainíntómbá tirumbá tíméro.

²⁶ Ísu Káráisiti wení waási nontámbá kawel'a uwátinkena wenááisamba Maníkóndé-i'a uwátinkaindasafena

²⁷ wení waási kawel'a ésa miwífímbá sáwí-aaima ímba wérainana fí'onka'ma'mai-sasa'o uwátinkaindasafena pukáiyé.

²⁸ Miyáumai Ísu Káráisitimo wení waásimo arumbó tímíntemba waaimá kentuwaainíntómbá tirumbá tíméro. Waási kentúsafesamo imáyáamo onten-úmai kentuwaainíntón-ímáyáa oro. Tuwaainíntón-ímáyáamó onten-úmai kesáfé-ímáyááwárá'á wéowe.

²⁹⁻³⁰ Waási kentúwawaatafesa ímba tíyántafesamo ombá kawel'-úmai káráwiyesa tómbá námaesa wéiyowe. Kesáa Káráisitini waási-i'a éta wenáúwawaakaamba únanasa póna wemá miyáumai kentáárá'á kawel'-úmai káráwiyaiye.

³¹ Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna mindásafena waaigómó ímba anófowi tiyuwéna awaainínkóe'a taankarotámai

mimbórá-túwawaa'a ma'maésarai méraaye siyáíye.

³² Minááíímbá moórá óraa'-aaimo wéraimba minááígóní áwáuma maarán-íye. Ísu Káraísitiye wení waásiye moórái'a úmai méraawe siyáíye-imayaa wéune.

³³ Ímba mindásafena aantemba siyáífo kembiwímó kesáfé-ímáyáámó on-tembá kentuwaainíntón-ímáyáá oro. Aaresómbá kentuwaai-táái ísáaro.

6

Tinófoiye tíráá'marin-taai.

¹ Iyámpóísomba ísáaro. Fasi'aénkóní iyámpóí-i'o ontáfé'a kentinófoi-taai ísáaro. Miyámó iyamba mindá kawé'án-íye.

²⁻³ Naaófá'á Maníkó áamámba séna kentinófoi-tuwi'a óraa'an-oro aifa'á símai fasi'ámakaintafena séna miyámó é'o é'a kawé'-úmai ayáátáaka'a marará'á méranaawe siyáíye.

⁴ Iyámpóí tifoísái ísáaro. Kentí iyámpóíya'a kawé'-úmai káráwiyewana miníyámpóí tirunkó ímba sáwí'a ína'a Fasi'aénkó Ísun-aai simátíma'mae'a wéíye'a arupíse uwátinkaiyasa óraa'a ónááwe.

Kísau-waasiye miwítí kawáá-wáásité-taai.

⁵ Wayó-kísáúmó máén-kwaasi ísáaro. Ísu Káraísitin-aaimo ísáánten-úmai kentí óraa'-waasi-taai isé'a táátafe'a é'a tiyákáímó wétaamba kentí óraa'-waasiti kísausafe'a ímba kae'-ímáyáámó iyamba miwí táái ísáaro.

⁶ Miwí túranka'a aamoí uwásinkaiwae aantentafe'a ímba miyán-káwé'ó iyamba úwoi-kanaawara'a miyán-káwé'á wée'a Ísu Káraísitini kísau-waasi ontáfé'a Maníkómbó arááímo táínda-i'a úmai kawé'án-oro.

⁷ Kesí óraa'-waasiti kísau aantemba ímbanifo Fasi'aénkóní kísau-waasisa úne sé'a tirunkó kawé'á wéina'a kísau máéro.

⁸ Maanááíma ímáyaan-oro. Wayó-kísáúmó máén-kwaasiye miwítí óraa'-waasiye kawé-kísáúmó wémaentafena Fasi'aénkó kawé'-mékámbá tímíníye.

⁹ Wayó-kísáúmó máén-kwaasiti óraa'-waasi ísáaro. Kentí wayó'ó wéon-kwaasiya'a kawé'-úmai káráwiye'a ímba inkaisíyan-aaima wésimatime'a maarán-ímáyáán-oro. Miwítí óraakowe kentí óraakowe mimbóráwígó éna wíyómpa'a ména ímba tuwínkaa'-úmai-meyamba tímínífo arupíse úmai-meyamba tímíníye.

Fasi'aénkóní fasi'aénká'á méraaromo siyáin-aai.

¹⁰ Maanááímó simátíménda ísáaro. Fasi'aénkóe'o kááísamaimo méraamba wení fasi'aémbá wétimisa'a fasi'ámai méraawe.

¹¹ Waántáwanko tafisímai karo'á simátiyuwaifainifo fasi'ámai méraiyantafe'a tiyái-tántáá'ó Maníkómó tímímba máéro.

¹² Ímba marapákén-dámúró-wáásísé'-aantemba tíyewata kumeu'-áémpá'ó káráwiyaawiye waántá-waasiye sáwí-fasi'aenkwarawiye miyá-sáwí'ó owíséta tíyáano.

¹³ Mindásafe'a tiyái-tántáá'ó Maníkómó tímímba káfé'a maiyé'a sáwí-kanaamo tinda fasi'ámai mé'a ímba waántáwankon-aaisafe'a ewé sé'a ímba inkaisé'o kóiyamba fasi'ámai méraaro.

¹⁴ Miyáumai to'mayaa uré'a méraaro. Tú'wáánkaumo uráantemba érai'-aaima tirumpimbá ta'ótóráaro. Wenómbó fafériye'o méraantemba arupíse úmai fasi'ásuwe méraaro.

¹⁵ Tísamaimo ánáan-kwiye'o nóntemba áse-aaí tasí wéuwatinkain-aaima kosimátíméro.

¹⁶ Wenómbó fafériyaawanamo paroigómó túfimbo ímbo táféréáintemba Maníkón-aaí ta'ótokewana waántáwankon-aaigo ímba túfimba táferainiye.

¹⁷ Ti'nónká'ó kámo'o wimáímo káráwiyaanten-úmai kawel-ámpá'á métinkena wégarawiyiye. Paepáétambo túfimbo waantáfáénten-úmai Maníkóní ámútanko wenááimo siyáimba kosimátimiyasa minááígó tirumbá faiyaráíniye. Miyáumai Maníkómó tímimba maiyé'a to'mayaa úmai méraaro.

¹⁸ Maníkóní ámútankoni fasi'aéntámbá inaifínkémbá Maníkó wétuwa'nai-intafe'a áisai úmae'a iyóro. Miyámó iyantafe'a ímba fí'o-fi'on-imayaa é'a Maníkóní waásisafe'a seyaafá'á inaí símae iyé'a ímba ifátuwe'a

¹⁹ kentáfé'wara'a súwa'nai e'a inaí seró. Áse-aaímo simátíménda Maníkó aaí simínana ímba sáá'a ína'a afora'á simátíme'a Maníkómó aúpá'ó makáin-aaima afora'á simátimenaumpo mindásafe'a súwa'nai e'a inaí

seró.

²⁰ Minááímó simátíméndasafena Maníkó íyáfasisinkowa'a simátimewandarakemba aaisambá sésa ándáfa'a másínkaraawe. Áse-aaímo simátimunda mindá kesí kisauman-ifo mindásafe'a súwa'nai e'a inaí síyana ímba sáá'a ína'a simátíméno.

²¹ Kemó mé'o wéunda-aaima isáíyantafe'a moóráwigon-awi'a Tíkíkaasi kosimátiminiye. Wemá kentáásí waási Fasi'aénkóní kísau-waasi póna ímba tuwéna kawel-úmai méraiye.

²² Tíkíkaasimba ai'maráúnana kentópa'a wémena kentáásáái kosimátimena kentí imáyáa kofasi'átinkaina'a fasi'ámai méranaawe.

²³ Kesí waásisono. Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye'a kááísamai méraawi tirumbá wétimesarai faruaru wéuwatinkaayantafe'a inaí sune.

²⁴ Fasi'aénkó Ísu Káráísitimbo tirumbó wéamesamo ímbo aúwáán-kwaasi Maníkó úwoi wétuwa'nai-intafe'a inaí sune.

Kemá Póro súnda-aaí tai'áíye.

Fírípái

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba kae'-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Fírípái-naoraa-waasifa'a agaimái tuwówana moóráwigo maéna mátímakaiye. Póro ásé-aaí kosimátimuwasa iséa érai'e sésa Ísumpa'a timankúnkúmba uráawe. Mináái Aantá-waasi-taai-aufaifimba 16:11-40-fimba wéraiye. Póro fí'o-fí'on-daopa'a Ísun-aaí simátíma'maena iyúnkakemba Rómu-naopa'a ándáfa'a ánkarrowana mérowasa Fírípái-naopaken-kwaasi Póromba áwa'nai esa tuwímbai-tantaa'a ámúwana súwiyo séna maanáái agaimarówana mátímakaiye.

¹ Kemá Póro maanáái maanáúfáífimbá agai-timúmpo isáaro. Tímóti kesé'a méraisakai Ísu Káráisitini kísau-waasiyai úye. Fírípái-naopakewi Fasi'aénkóní waási Ísu Káráisitiye'a kááisamai méraawiye kembiwíyá'ó káráwiyaawiye wétuwa'nai-owiye maanááímá isáaro.

² Maníkó kentáásifowae Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye'a úwoi túwa'nai esarai faru uwátinkaayantafe'a inai sune.

³ Kembiwísáfé'a imáyáa únda-kanaa Maníkómpá'á súwi sune.

⁴ Kembiwísáfé'a Maníkómpá'á inaimó súnda-kanaa aasiyaasí sirunkó kawé'á wéiye.

⁵ Aifa'á Maníkóní ásé-aaí simátimuna'a isé'a súwa'nai úmai wésimatima'mae wéiye'a káfé'wara'a wésimatimentafe'a mindásafe'a Maníkómpá'á súwi sune.

⁶ Maníkó kentirumpimbá kawé-kísáúgóní áwáuma ómbarena maimaé iyéna káfé'wara'a wéiyimba póna Ísu Káráisitimo kumínda-kanaara'a minkáwé-kísáú tai'áiniye. Minááímá isáúmne.

⁷ Ísu Káráisitin-aaímo simátímakaundarakemba ándáfa'a sínkaraawa'a méraundafakenkwara'a ásé-aaí simátíme'a miwí táái anondáá simátimunana Maníkó úwoi wésuwa'nai-ena kembiwíwará'á úwoi wétuwa'nai-isa'a pó'a Maníkó kentirumpimbá kawé-kísáú maimaé wéiyiye-imayaamo únda mindá kawé'an-ye. Ken-ímáyáámó wéundasafe'a miyán-áái sune.

⁸ Imáyáamo tímakaunda ímba kesí imáyáafinken-aantembanifo Ísu Káráisitini imáyáafinken-aaíma tímakaunda érai'-aaí isaná

Maníkó wésuwaniye.

⁹ Maanááisáfé'a Maníkómpá'á inai sénaumne. Imáyáa tíma'mae wéne'a kawé-tántáá'á awáné'a kawé'-í'a é'a

¹⁰ seyaafá-tántáá'á tuwínkaa'-é'a kawé-tántáá'ó awáné'a kawé'-ámbá arááiwa'e'a Ísu Káráisiti kumínda-kanaa kawé'-úmai méwana kentí sáwí-meyamba ímba wérainana

¹¹ Ísu Káráisiti imáyáa timína'a kawé'-úramba úmai méwasa tuwánésa miyámó iyamba Maníkón-áwí'a mósá marésa súwimo síyantafe'a mindásafe'a inai sune.

¹² Kesí waásisono isáaro. Umbai-tántáá'á kesópa'o tiyáimba mindásafesa sáwífa'-waasi ásé-aaí ísaraawe.

¹³ Ísu Káráisitin-aaímo simátímakaundarakemba ándáfa'a sínkaraawasa kenká'ó káráwiyaawiye tuwímbaiye Ísu Káráisitin-aaí ísaraawe.

¹⁴ Ándáfa'o méraunda mindásafena Fasi'aénkó kentáásí waási sáwífa'a fasi'aembá tímísana ímba táá'a isasá Maníkón-aaí fasi'ámai simátíma'maesa wégowe.

¹⁵ Súwí'o wéraintafesa tuwímbai tirumbá sáwí'a ésa kentáfésa wenáwí'a kumíniye sésa Ísu Káráísitin-aaí wésimatimembanifo tuwímbai kawel'-ímáyááfínkémbá Káráísitin-aaí wésimatimewe.

¹⁶ Ásé-aaí simátíma'a miwí táái anondáá sendasáfena Maníkó ewé sisasá ándáfa'a sínkaraawe. Ándáfa'o méraunda-aaima tuwímbai isésa ímáyaá uwásinkesa Ísu Káráísitin-aaí wésimatimewe.

¹⁷ Tuwímbai ímba kawel'-ímáyááfínkémbán-ifo sáwí-imagaa tokésa sésa Ísu Káráísitin-aaímo simátíméndamo ésa kesúsa maimaé iyónááwe sésa Ísu Káráísitin-aaí wésimatimewe. Kentáfésa sésa ándáfa'a ména isáínana arunkó umbaí táíniye sésa Káráísitin-aaí wésimatimewe.

¹⁸ Mindásafe'a ímba óraa'-imagaa wéune. Kawel'-ímáyááfínkémbá Káráísitin-aaí wésimatimewana sirunkó kawel'á wéifo sáwí-imagaa tokáawiwara'a Káráísitin-aaí wésimatimewana úwoi sirunkó kawel'á wéiye.

¹⁹ Maníkómpá'á inaí wésewana póna Ísu Káráísitini ámútanko wésuwa'nai-isasa faúsinkaiyambo isáúnda sirunkó kawel'á wéiye.

²⁰ Sínkamiyara puwónaum úwoiya méranauumno. Mindásafe'a timu'maké'a inaí wése'a Ísu Káráísitintafe'a ímba sigaesáfé'a é'a ímba sáá'a ína'a fasi'ámai Ísu Káráísitin-awí'a mósá maránaumne. Miyá úmae'o iyúndantemba Káráísitin-awí'a mósá maránaumne sune.

²¹ Marapá'ó méraundamo é'a Ísu Káráísitin-awí'a mósá maránae sé'o méraundanifo puwé'o wíyómpa'o iyóna mindá marapá'ó mére'o úndawimba iyáákanaumne.

²² Marapá'ó úwoimo mé'o é'a áúwara-kisau maénaumne. Úwoimo méraandasafena siráái táínana púwóndasafena siráái táínana miyá ína'a miyámó ondawímbá ímba isáúmne.

²³ Minkáé'-ímáyáágó kembá wétafisiye. Puwé'a wíyómpa'a Káráísitiye'o méraandasafena iyáákarain-tantaa'a póna siráái wétaifo

²⁴ marapá'ó méraundamo é'a kawel'-úmai kembá túwa'nai únda póna kawel'á íniye.

²⁵ Minááímá érai'-aaima isa'ó isáúnda pó'a marapá'á mé'a kembiwísé'o komáénda túwa'nai ona'á Maníkón-aaísafe'a timankúnkumba úmae iyíyana tirunkó kawel'ó índa minááímá isáúmne.

²⁶ Kembiwísé'a aneka'á koméraandasafe'a kentáfé'a ímáyaá é'a Ísu Káráísitin-awí'a mósá maránaáwe.

²⁷ Moóra-aaímo óraaka'o simátíménda isáaro. Kawel'-úmai mé'a Ísu Káráísitini ásé-aaima mósá maráiyasa tuwánánaáwe. Miyámó wéiya'o é'a kentópa'o komé'o é'a tuwánánaumne. Énifo maanká'ó mé'o é'a kentáái aantemba isánaumne. Maarán-ááímó isáándasafe'a sune. Mimbórá-ímáyáá wée'a fasi'ámai mé'a tiyáántán-kwiyé'a fasi'ámai mé'a ásé-aaí simátíma'mae'a wíyasa minááísáfésa tuwímbai timankúnkumba ónááwe.

²⁸ Kentí namuro-wáásí túranka'a ímba moóra-tantaatafena táá'a índa pósa kembiwísáfésa sésa Maníkó wení aampa'á mótínkaraisasa méraawe-imagaa ésa kesáfésa Maníkóní némpata maé'maeta wéune-imagaa ónááwe.

29 Maníkó imáyáa tímisa'a Ísu Káráisitin-aaisafe'a timankúnkúmba wéowe. Maníkó ímba tíyótaiwa isa'á kembiwí Ísu Káráisitini waási-i'a onkákémbá tí'o

íní'a wéuwatinkaawe.

30 Ááema Ísu Káráisitini kísau siyáántán-kwimáimo maéwánda é'o suwánaraamba káfél'wara'a miyámó únda wéise'a tiyáántán-kwimái méraawe.

2

Káráisiti Maníkón-aísamaifimba mérowana áwí'a óraa'o uwánkarain-aai.

1 Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraamba wemá áfomba wéfaíye. Maníkómó wenarumbó tímimba fasi'aémbá wétimiye. Maníkóní ámutankomo arumbó wétimimba mimbóráfimbá méraawe. Tirumbá uwátínkáfa'a wéne'a túwa'nai úmai méraawe. Miyámó íya'o é'a

2 mimbórá-imáyáa úmai mé'a moórá-tirumba ma'mái mé'a kentirumbó tíma'mae'o níyamba mindá sirunkó óraa-kawe'a íniye.

3 Kísau wémaemba ímba kentúma maimaé iyé'a kesúwí'a maimaé iyíwae ímba sé'a Maníkón-aísamaifimba mé'a fí'owisafe'a sé'a kentáa íyáákaraawe seró.

4 Ímba kesáfé aantembo túwa'nai íyamba seyaafá'nánká túwa'nai oro.

5 Ísu Káráisitimo imáyáamo intembá maarán-imáyáan-oro.

6 Ísu Káráisiti Maníkóráámbá uréna wení fasi'aénkómó intembá uréna mífásí'áémbá ifátuwena

7 umarankááni'a múra úwana moórá-ininko ma'ankówana óraa'a éna wayó'-wáásíyáámbá éna

8 waásiyaamba úmai mérowasa awánowana Maníkón-aísamaifimba kífaena puwínda-aaisafena ewé séna kátúfena ímba úwoi pukáifo sáwí'a ésa aaraa-táíyá'á tufúwana pukáíye.

9 Miyámó uráintafena Maníkó pukáimpinkemba íyáfasinankena sanaan-úrumba móankena seyaafá'-wáási túwíka'a wenáwí'a óraa'a uwánkowasa

10 pósa Ísun-awí'o síyambo ésa óraa'an-íye sésa seyaafá'-wáási kífaesa wíyómpakewiye marapákéwíyé waántáfakewiye kífaesa

11 afora'á Ísu Káráisitintafesa sésa Fasi'aénkón-íye sésa Maníkómbá kentáásifowan-awí'a mósá maránááwe.

Waásifimba sáma kátinke'a méraaromo siyáin-aai.

12 Mindásafe'a kesí waási ísáaro. Kembiwísé'o méraawandara'a kesáái ísámae'o iyáantemba káfé'a ímba kembiwísé'a méraundara'a kesáái ísé'a Maníkómó sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faútinkena kawel'-ámpá'ó métínkarain-aai imáyáa é'a wentáfé'a wée'a wenáái tuwáúnafo sé'a táátafe'a wée'a fasi'ámai wení kísau máéro.

13 Maníkó aamoimó wéin-kísau maénae sé'o wéontafena kentirumpimbá kísau maimaé wéiyisa'a pó'a táátafe'a wée'a

kawel'-ámpá'á arááiwa'mae wégowe.

14 Ímba í'ai tinké'a ímba aaisambá tiyé'a miyáumai méraaro.

15 Miyámó é'a kawel'-úrumba úmai méraiyaana póna kentí sáwí-meyamba ímba wéiniye. Marapá'ó sáwí-ambo arááiwaesamo kaetónáántó úmae nón-kwaasifimba kembiwí Maníkóní waási mé'a sáwí-imayaa kempímbá ímba wéraina'a pó'a sáma kátinke'a

¹⁶ maé'mae'o íyan-aaima kentirumpimbá fasi'ámai ta'ótokewa'a pó'a Ísu Káráisiti kumíndara'a aamoí é'a sé'a koméraawanda pó'a maé'mae'o íyan-aaima tirumpimbá fasi'ámai ta'ótóráamba pó'a sé'a ímba áú-iyain-kisau wémae'a kesí fasi'aémbá ímba úwoi tukáumne sénaumne.

¹⁷ Maníkóni aamoi-tántáá'ó ámenteni'a úmai wenká'á kááisamai méraawe. Manikóntáfésamo imáyáamo ésamo ándá-aran-dombo fatimaraanteni'o úmai kembó sínkamiyanamo kesí naaemó kumína'o púwónanamo éna ándá-aran-donkaamba kumíniye. Miyámó ondamó éna kesirunkó kawel'á ínana póna kentirunkówará'á kawel'á íniye.

¹⁸ Miyáumai kesirunkómó kawel'ó índantemba kentirunkówará'á miyáumai kawel'á íniye.

Tímótiye Épafarotaitasinte-taai.

¹⁹ Ampáánká'á Tímótimba ai'maráanana kentópa'a wíndasafe'a Ísu Káráisitimpa'a inaiífinkémbá wéaisai-unda póna kentópa'a kuréna kouweréna kesópa'o téna kentáái másimasimina'a isé'a aamoí ónaumne.

²⁰ Wesé kerái aantemba kembiwísáfékai óraa'-imayaa ékai sékai kawerá úmaiya méraa sáwíra úmaiya méraao wésufo

²¹ tuwímbai kesáfé-imáyáá aantemba ésa Ísu Káráisitini-imayaa ímba wéowe.

²² Énifo ááninkomo afowání kisaumo áwa'nai intembá ásé-aaisafena Tímóti kembá wésuwa'nai in-áái ísaraawe.

²³ Kesópa'o tinda-tantaa'a amu'ma'mái awáné'a Tímótimba ai'maráanana kentópa'a wína'a

²⁴ kemá ampáánká'á kentópa'o kondasáfé'a Fasi'aénkómpá'á wéaisai-e'a wéamu'maraumne.

²⁵ Imáyáa é'a kesí waásigon-awi'a Épafarotaitasi ai'maráanana kentópa'a wíniye. Miyá ónaumne sune. Ai'marówana kesópa'a téna kentáái másimasimena kesí umbai-kísáú tasúwa'nai ena kesé'a fasi'aén-kísáú wémaisana

²⁶ áí'a ísa'á wenáái ísááwana wemá iséna óraa'-imayaa éna sí'o ímba asófaskain-aima kosimátimenae simbá pó'a ai'maráanana wíniye.

²⁷ Érai'a áí'a isaná puwíndasafena wéisana Maníkó arumbá uwánkena asófankaraiye. Umbai-tántáá'á kempímbó wérainka'a póna puwínana fí'on-umbai-tantaa'a tifó séna Maníkó arumbá uwásinkena asófankaraiye.

²⁸ Mindásafe'o ai'maráanda aamoí únana kentópa'a wína'o awáné'a aamoí íya'a ímba óraa'-imayaa ónaumne.

²⁹ Kentópa'a wína'a awáné'a aamoí uwánke'a Fasi'aénkómpá'á súwiyo síyana tirunkó óraa-kawe'a íniye. Miyán-kwáásí táái mósá maráaro.

³⁰ Ímba kanaa'á tasúwa'nai ontáféna kentí anondáá wemá téna kopuwúnafo ímba simbá úwoi tasúwa'nai ena Ísu Káráisitini kisa wémaimba puwíndasafena uráifo wembá awáné'a wenáái mósá maráaro.

3

Káráisitini-aaisafesa timankúnkumbo owí arupíse-waasin-owemo siyáin-ai.

¹ Kesí waási senda-ááímá ísáaro. Fasi'aénkóntáféna tirunkó kawel'á íno. Siyáunda-aaimo aneka'ó sendá ímba suwesarái ínana minááígó kembiwí túwa'nai íniye.

² Tuwímbai sésa túmo kárámáimo araénáémbo é'o é'a Maníkóní waási-i'a ónááwe wésefo minááímá ímba ísáaro. Miwí iyánkáán-kwáásí sáwí-kisaumo wémaen-kwaasi-taain-ifo ímba ísáaro. Miwí túma kárámai araénáémbo ésa Maníkóní waásisa úne sembánifo

³ kesáá ombá érai'a Maníkóní waási-úranta úne. Maníkóní ámútanko kentáá imáyáa símakaintafeta Maníkón-ímáyáa éta wenáwita mósá maréta Ísu Káráísitimba aamoí uwánketa kentáásí kisausafeta ínta aamoí wéeta séta kentáásí kisaugo kentáásí sáwí-imayaa ímba kanaa'á taí'ásuwainifo Ísu Káráísiti kentáásí sáwí-imayaa taí'ásuwainiye sune.

⁴ tuwímbai sésa kentáásí kisaugo kentáásí sáwí-imayaa kanaa'á taí'ásuwainiye wésewe. minááímó érai'-aaimo inkakaa kemá kawé'á úsina. kesí imáyáafinken-kisau óraa-kisauman-iyé siyáunda

⁵ kesinó masinkówa'a afakaumboé-no'waamba maisuwááwánasa súma kárámai araénáémbo uráawe. Kemá Ísarerein-aísaafitantambo uráundawi é'a Pénisaminin-andafakemba ówánasarai kesinófoi Ípúru-waasi-taifinkemba wésuya'a minááífinkémbá siyáumne. Yúndaa-waasiti áamáamba áamáán-kawaa-waasi fasi'ámai wéaraaiwaemba kemá áamáán-kawaa-waasiti aambá arááíwakaumne.

⁶ Maníkó aamoí uwásinkainkwae karo'á sé'a Ísuni aampa'ó kun-kwáásí sáwí'a uwátinkaraumne. Seyaafá'-ámáámbó arááíwaewanda suwánésa sésa kawé'á wéiye siyáawe.

⁷ Minkísáúsáfé'a kesí imáyáafinken-kisau óraa-kisaun-iyé siyáundanifo minímáyáa ifátuwe'a sé'a Ísu Káráísitin-aaisafe'a

érai'e súndasafe'a ááémo maiyáunda-kisausafe'a sáwísamban-iyé sune.

⁸ Ísu Káráísiti kesí Fasi'aénkóe'a kááísamai méraunda pó'a sé'a mindá aifaráán-tántáá'á éna seyaafá-tántáákómbá iyáákaraiye. Fí'on-tantaatafe'a sáwísamban-iyé sune. Ísu Káráísitintafe'a imáyáa é'a sé'a Káráísiti aifarááwí isa'á wesé'a kááísamai méraunda pó'a ááémo óraa-kisaumo maiyáundasafe'a mindá sáwísamban-iyé sé'a ifátukaumne.

⁹ Maníkómó Mósesembo simámakain-amaamba arááíwakaundasafe'a sé'a minááígó kawé'á uwásinkainana Maníkó kentáféna arupíse-waasin-iyé síníye miyá siyáundanifo káfé'a minímáyáa ifátuwe'a sé'a Ísu Káráísitin-aaisafe'a simankúnkúmbo úndasafena Maníkó kentáféna arupíse-waasin-iyé wésiye sune. Miyán-ááígó sirááíma taisa'á méraumne.

¹⁰ Ísu Káráísitintafe'a imáyáa únana miyán-ímáyáágó óraa'a isaná sirááíma taisa'á méraumne. Ísu Káráísiti pukáimpinkemba iyáfasinena fasi'ámai méraimba pó'a kemá miyá ónaumne-imayaamo únda sirááíma wétaiye. Ísu Káráísitimba áí'o úní'a uwánkaraamba pósa kembó sí'o índá-i'o uwásinkaiya'o é'a wenááigoni áwáuma isánae sé'a wéunana sirááíma wétaiye. Káráísitimo pukáimba kawé'-ímáyáa wéena pukówa'a miyán-ímáyáa ónae sé'a wéunana sirááíma taiyé.

¹¹ Púwóndafinkemba Maníkó iyáfasisinkainiye-imayaa únana sirááíma taisa'á amu'maré'a méraumne.

Póro ayáántán-kwiyéna kisaumo maiyáin-aai.

¹² Sirááímo taiyémo súnda-aaima Ísu Káráísitini áwáuma é'a isáúmne-imayaa ímba wéune. Ísu Káráísiti wení waási-i'a uwásinkowa'a kanaa'á uráumne ímba súnda miyán-kwáásímó uráandasafe'a fasi'ámai siyáántán-kwiyé'a kisaumo wémaumne.

¹³ Sirááímo taiyémo súnda-aaima é'a isáúmne-imayaa ímba wéé'a maará úne. Seyaafá'-wáásímó tuwaantantámae wéwesamo mimbórá-ímáyáámó

arááíwáéntemba kemá miyá wéune. Kesínaaempa'o wérain-tantaa'a ímba imáyáa é'a ánaaembo paápé índa-tantaa'-aantemba wéaraaiwae'a

¹⁴ ayáiyá'ó

wéraitim-beyamba maénae sé'a suwaantan-kwétaumne. Maníkó Ísu Káráisitini kísausafena imáyáa éna

séna wíyómpa'o maé'mae'o iyamba mindá kentí méyámbániye siyáintafe'a mindásafe'a siyáántán-kwiyé'a kísau wémaumne.

¹⁵ Miyán-imáyáámó úndantemba sáákaefaen-kwaasisa mimbórá-imáyáa íyataao. Tuwímbai fí'on-imayaa owaná Maníkó afora'á miyámó owíní áwáuma arááitiminiye.

¹⁶ Maníkón-aai wéisaamba póna minááígó kentúra'a káráwiyina'a méraaro.

¹⁷ Kesí waásisono. Úndantemba miyán-oro. Kesáámó úndantembo on-kwáásí tuwáné'a miyán-oro.

¹⁸ Ááemo símae'o iyáunda-aaimo é'a sirunkó umbaí taimbá pó'a aneka'á simátimé'a sune. Ísu Káráisiti aaraa-táiyá'ó pukáin-aaima tuwímbai isésa ímba aamoí ésa namuroráání'a wéowe.

¹⁹ Tómbó nai-tántáákó áuma mósá marésa tigaemó í-tántáá'á miwí ímba wéisa aamoí wéesa marapá-tántáátáfésa aantemba imáyáa wéiyana Maníkó miwí taí'ásuwainifo

²⁰ kesáa wíyómpataamo iméraanda-waasi únanasa Fasi'aénkó Ísu Káráisiti wíyómpakemba kuména kusiyaíndasafeta mindásafeta amu'makáananasa

²¹ kuména mararákémbá a'nú-súwawaakomba fí'ora-suwawaata faúsinkainiye. Fasi'aémbá tokéna seyaafá-tántáá'á kanaa'ó káráwiyai-fasi'aentamba wení fí'oran-auwawaakaanta kentáásúwawaa'a faúsinkainiye.

4

Kawe'-ímáyáa aantemba úmae iyóro-aai.

¹ Kesí waásisono. Ken-ímáyáa wéunda-waasisomban-owe. Maníkón-aaimo kosimátimakaundarakemba Maníkónópa'a tiyáantafena sirunkó kawe'á wéisa'a kotuwánánae sé'a wéune. Fasi'aénkóe'o kááísamaimo méraamba fasi'ámai méraaro.

² Kemá Póro kae'-ínínkáí túwí'a Yúótiyaae Síntikite óraaka'a simátimé'a sune. Fasi'aénkóntáfékai imáyáa ékai aaisambá ifátuwekai mimbórá-imáyáa okaiyó sune.

³ Kesé'o mimbórá-kísáúmó wémaindawi simáménda isaaó. Minkáé'-ínínkórái ásé-aaisafesarai súwa'nai urááyamba po minínínkáí túwa'nai inasarái aaisambá ifátuwesarai mimbórá-imáyáa okaiyó sune. Minínínkáíyé moóráwigon-awi'a Kérémentiye tuwímbaiye ásé-aaisafesa kesé'a fasi'aén-kísáú wémaesa aúí'a úmai maé'mae'o iyawi-tuwi'a Maníkó wení aúfái-wandaafimba agaimakáíye.

⁴ Fasi'aénkóe'o kááísamaimo méraamba aasiyaasí tirunkó aamoí íno. Aneka'á minááímá sé'a tirunkó aamoí íno sune.

⁵ Aáno úmai mé'o túwa'nai iyamba seyaafá'nánká tuwánánaáwe. Fasi'aénkó ampáánká'á kumíníye.

⁶ Seyaafá-tántáátáfé'a ímba óraa'-imayaa é'a Maníkómpá'á áísai e'a inai sé'a súwi seró.

⁷ Miyámó íyanamo éna Maníkó faru uwátinkainiye. Maníkóní farugómá seyaafá-fárúgombá íyáákaraiye. Ísu Káráisitiye'o kááisamaimo méraamba mifárúgó tirumpiné imáyáafine káráwiyniye.

⁸ Kesí waásisono. Senda-ááímá ísáaro. Érai'-aaiye aifa-tántáá'é arupíse-tantaa'e kawel'-aantembo

í-tántáá'é aamoimó wéon-tantaa'e sásá-tántáá'é kawel'-ááímó wésen-tantaa'e áwí'o mósá wémaraan-tantaa'e miyáumai-tantaatafe'a imáyáa úmae'a íyóro.

⁹ Simátímakaunda-aaima wéise'a ta'óto'mai kawel'á úmae'a íyóro. Kísaumo maiyáunda suwánaraafo miyá úmae'a íyóro. Miyámó íyanamo éna Maníkó faru uwátinkena kembiwísé'a mérainiye.

Súwa'nai owe séna Póro súwiyo siyáin-aai.

¹⁰ Ááéma kentáfé'a imáyáa uráamba súwa'nai íyan-amba ímba waé'éimbanifo káfé'o wésuwa'nai-on-amba wérais'a wésuwa'nai-owana sirunkó aamoí wéisa'a Fasi'aénkómpá'á súwiyo sune.

¹¹ Ímbo makáunda-tantaatafena ímba sirunkó sáwí'a wéiye. Sáwífa-tantaa'o makáunda-kanaa kanaa'an-ye sé'a sáwífa-tantaa'o ímbo makáunda-kanaa úwoima kanaa'n-ye sune.

¹² Ímbo makáunda-tantaakoni aambá é'a awíyé'a makáunda-tantaakoni aambá é'a awíyé'a wéunana Maníkó imáyáa símísana sirunkó kawel'á isa'á méraumne. Seyaafá-tántáá'ó kesópa'o tiyáimba tuwímbai-kanaa tómbá wéne'a tuwímbai-kanaa sáái taisa'á tuwímbai-kanaa sáwífa-tantaa'a maré'a tuwímbai-kanaa ímba sáwífa-tantaa'a maré'a miyáumai mé'a kanaa'n-ye sé'a méraumne.

¹³ Ísu Káráisiti fasi'aémbá símakaisa'a seyaafá-tántáá'ó kempá'ó tiyáimba fasi'aénkwará'á toké'a méraumne.

¹⁴ Énifo umbai-tántáá'ó kempá'ó tiyáimba kembiwí súwa'naimo uráamba kawel'á uráawe.

¹⁵ Aifa'á ásé-aai kosimátíma'mae'a wéiye'a kentí maramá Máséndóniyaa-marama tuwé'a fí'o-fi'om-barafa'a kosimátíma'mae'a wénowanda-kanaafimba kembiwí Fírípái-naopaken-kwaasi aantemba wésuwa'nai-e'a tuwímbai-tantaa'a násímakaawe. Maníkóní waási fí'on-daopimpakewi ímba násímún-aaima ísaraawe.

¹⁶ Tésáróníkaa-naopa'o komaéwándara'a tuwímbai-ika'a kembiwífinkémbá tuwímbai timé'a ti'márówasa mánásímakaawe.

¹⁷ Nááwiya mánásimenaa-imayaa ímba wéunda pó'a násimiyawi Maníkó kawel'-mékámbó timínda-meyanko iyíníye-imayaa wéune.

¹⁸ Épafarotaitasimba amé'a ai'márówana másímakain-tantaa'a aráá'a makáumne. Másímakain-tantaa'a Maníkómbá ámakaamba asaa-wiyúmbá iséna aamoí wéin-tantaakaamba makáumne.

¹⁹ Ísu Káráisitiye'o kááisamaimo méraantafena kesí Maníkó seyaafá-tántáákóní áwáuma póna kembiwísáféna wembó arááímo tain-tántáá'á timíníye.

²⁰ Maníkó kentáásifowa wení fí'oran-awaumo waé'wae'a índa érai'-aainiye.

²¹ Maníkóní waási Ísu Káráisitiye'o kááisamaimo méraan-kwaasisafe'a sé'a kawel'-úmai méraaro sune. Maníkóní waási kesé'o méraan-kwaasi kembiwísáfésa sésa kawel'-úmai méraaro wésewe.

²² Maníkóní waási Rómu-naopa'o méraawiye Rómu-kamani óraakoni waásiti kísau wémaewi kembiwísáfésa sésa kawe'-úmai méraaro wésewe.

²³ Fasi'aénkó Ísu Káraísiti kembiwísé'a ména úwoi wétuwa'nai-intafe'a inai sune.

Kemá Póro súnda-aaí tai'áíye.

Kórósi

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba kae'-áatáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimakáiyé. Póro Ísun-aai simátíma'mae iyúnkakemba Rómu-naopa'a ándáfa'a ánkárowana méropa'a moóráwigon-awi'a Épáfarasi téna séna Kórósi-naopa'a Ísuni aampa'ó kun-kwáásífimbá karo'-áái wésimatimewe siyáiyé. Maarán-káro'-áái sésa Maníkó isasá waási owasá afufumpimbá fasi'aéntómbá méraawi-tuwi'a mósá máráaro sésa Ísuntafesa ímba Fasi'aénkómá póna wíyómpaken-kisau-waasiyaamban-iyé sésa tuwímbai-tontafesa ímba naaró sésa kentú-aoisaamba wíyóro símai miyán-áái wésewe kosúwana Póro iséna miyán-áái tuwáiwae séna maanáúfái agaimái tuwówasarai Tíkíkaasiye Ónísimasiye mátímakaaye.

¹ Kemá Póro maanáái maanáúfáífimbá agai-timúmpo ísáaro. Moóráwigon-awi'a Tímóti kentáási waásigo kesé'a méraisa'a agai-timúmpo ísáaro. Maníkó wení imáyáafinkemba kentáféna séna aantá-waasi-i'a éma Ísu Káráisitín-aai kosimátíma'mae núwo séna si'mákaifo ísáaro.

² Kórósi-naopakewi Maníkóní waási Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraawi wembá ímba aúwáamba fasi'ámaimo méraawi ísáaro. Maníkó kentáásifowa úwoi túwa'nai ena faru wéuwatinkaintafe'a inái súné.

³ Kembiwísáfé'o imáyáamo é'o inaimó súná Maníkó Ísu Káráisitín-afowámpá'á súwi súné.

⁴ Ísu Káráisitín-aaisafe'a timankúnkúmbo é'o Maníkóní waási seyaafá'-wáásífimbó kentirumbó wétimen-aaima isé'a mindásafe'a Maníkómpá'á súwi súné.

⁵ Aifa'á moóráwigon-awi'a Épáfarasi érai'-aai ásé-aai simátimuwa'a ísaraanka'a wíyómpa'o Maníkómó to'mayaa úmakaimba imáyáa é'a amu'maré'o méraamba pó'a Ísu Káráisitín-aaisafe'a timankúnkúmbo é'a Maníkóní waásífimbá kentirumbá wétimewe.

⁶ Aifa'á Maníkó úwoi túwa'nai in-ááímá simátimuwa'a isé'a sé'a érai'-aain-iyé suwaná minááígó kawé'ó uwátinkaraintemba minásé-ááígó seyaafá'-márafá'á wété éna kawé'á wéuwatinkaiye.

⁷ Épáfarasi minásé-ááímó simátíma'mae iyáiwai wembá sirumbó ámaundawí keséta kawé-kísáú wémawai súwa'nai ena kembiwífimbá Ísu Káráisitíní kísau kowémaena ímba ifátuwena

⁸ tasimásimena séna Maníkóní ámutanko Kórósi-waasi imáyáa tímísasa waási tirumbá tímésa wétuwa'nai-owe siyáiyé.

⁹ Súwa'a isé'a inái símae wéiyé'a inaifínkémbá maarán-áái súné. Maníkó wembó arááímo wétaisama sama kátinkaina'a awánawana Maníkóní ámutanko kawé'-imáyáa tímína'a

¹⁰ Fasi'aénkómbó arááímo wétaintemba iyana tuwánéna aamoí ina'a miyáumai mémpinkemba fí'o-fi'on-kawé-kisau wémae'a Maníkómbá kawé'-úmaimo wéawanaantafe'a inái súné.

¹¹ Maníkó wení fasi'aémbá fí'onka'ma'mai-fasi'aentamba fasi'átinkainana umbai-tántáá'ó kempá'ó tinda ímba mindásafe'a imáyáa é'a fasi'ámái méraiyaantafena wení fasi'aémbá tímínana

¹² Maníkó wení waásisafena to'mayaa úmai sámó kain-áémpá'ó káráwiain-aempa'a makáimba kawé'á uwátinkena to'mayaa úmakaimba tímíníye. Mindásafena kentirunkó kawé'á ina'a Maníkó kentáásifowampa'a súwi síyantafe'a inái súné.

Káráísitini áwáuwe wení kisaugon-aaí.

¹³ Waántáwanko kumeu'ó in-áémpákéwíní fasi'aénkó ta'ótokaimpinkemba Maníkó siyéna ááninko wen-ímáyáámó iwáí káráwiyaipa'a mósinkowanasa

¹⁴ ááninko sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkenta faúsinkenasa kentáásí sáwí-imayaa maisíyukaiye.

¹⁵ Maníkón-ane'ó súrantantaamo ímbo awánáúndasa Maníkómó méraintemba Ísu Káráísiti méraiwaitaamo awánáúndasa mindá Maníkóntá wéawanaumne. Maníkó wíyóne marawémó ímbo úmakonka'a Ísu Káráísiti ména úmakon-tantaakomba seyaafá'á iyáákaraiye.

¹⁶ Maníkó súwana Ísu Káráísiti seyaafá-tántáá'á úmarena wíyómpa'o wérain-tantaa'e marapá'ó wérain-tantaa'e étaamo awánáúnda-tantaa'e íntaamo awánáúnda-tantaa'e wíyómpa'o káráwiyaawiye fasi'aénkwáráwíyé óraa'o méraawiye miyán-tántáá'á seyaafá'á úmakaiye. Ááninkon-awi'o mósá maráiyantafena Maníkó súwana ááninko miyán-tántáá'á seyaafá'á úmakaiye.

¹⁷ Seyaafá-tántáá'ó ímbo wéronka'a ááninko maé'éímba isaná seyaafá-tántáá'ó úmakaimba wení fasi'aéntámbá ta'ótokaisana wenamááramaa'a wéraiye.

¹⁸ A'nómpínkén-ímáyáágó seyaafá'-áúrá'ó káráwiyaaintemba Maníkóní waási Káráísitin-áúraamba owaná wemá ti'nónkáámbá éna káráwiyaiye. Wemá aifarí'a éna seyaafá'nánká iyáákaindasafena wení waásiya'o káráwiyaiwai póna wení waási aúí'a úmai méraawini áwáuma póna Maníkó pukáimpinkemba iyáfasinankaraiye. Mindásafena wemá úmakaintantaakomba seyaafá'á iyáákaraiye.

¹⁹ Maníkóní imáyáafinkemba wení fasi'aémbá seyaafá'á Ísu Káráísitimpimba wéraisana

²⁰ Maníkó imáyáa éna séna kesááninko aaraa-táiyá'á puwínana wení naaemó kumínda seyaafá'nánká faru uwátínkáanasa wíyómpaken-tantaa'e marapákén-tántáá'é símai kááísatinkaanasa kesópa'a faru úmai ménaawe séna sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkenta faúsínkaraiye.

²¹ Maníkó minááímá kembiwísáfénawara'a siyáíye. Ááéma sáwí'a é'a sáwí-imayaa wée'a pó'a Maníkóní némpa'a mé'a wení namuro-wáásíyáámbá úmai maé'ómbanifo

²² ááninko marapá'á kumbéna pukáimba póna mindásafena símai kááísatinkena Maníkóndé-i'a uwátínkarainana sáwí-aaíma kempímbá ímba wérainana aaifimbó maitinkáínda-aaí ímba wérainana Maníkómpá'ó mótinkaindasafena pukáíye.

²³ Ááninko miyá uráífo aifa'á Ísu Káráísitin-aaí ásé-aaí ísaraanka'a timankúnkúmbo é'a Maníkómó to'mayaa úmakaimba imáyáa é'a amu'maré'a méraamba póna minááímó fasi'ámaímo imáyáamo úmae iyé'o ímbo kae'-ímáyáámó é'o wenká'ó timankúnkúmbo íyanamo éna Maníkón-ááninko kembiwí Maníkómpá'á mótinkainana kempímbá sáwí-aaíma ímba wérainana aaifimbó maitinkáínda-aaíma ímba wéíniye.

Fasi'aénkóní waásimo túwa'nai uráin-aaí.

Kemá Póro minásé-ááígóní kísau-waasi únasa seyaafá'-máráfá'á simátíma'maesa wété wéowe.

²⁴ Wétuwa'nai-unda sí'o iní'a uwásínkáámbanifo sirunkó kawé'a wéíye. Ísu Káráísiti kentáféna séna kesí waási kesúwawaakaamba úmai méraan-kwaasi wétuwa'nai-indara'a áí'o índa-i'a uwánkanaawe siyáínka'a

minúmbái-tántáá'á kempá'á tiyáisa'a minkísáú maúndanifo wétuwa'nai-unda sí'o iní'a uwásínkáamba sirunkó kawé'á wéiye.

²⁵ Maníkóni waásiya'a kísau maé'a wenáái seyaafá'á simátíma'mae iyé'a kawé'á uwátinke'a túwa'nai ondasáféna Maníkó íyáfasisinkaraiye.

²⁶ Ááéma Maníkó minááíma aúpá'ó makáimba ááémo paápé urón-kwaasiye minká'ó paápé uráan-kwaasiye ímba ísaraawana káfé'a Maníkó wení waási wéaraatimiye.

²⁷ Maníkó to'mayaa úmai aúpá'á makáimba imáyáa éna séna seyaafá'-wáásísáfé'a fí'oran-kawe-tantaa'o to'mayaa úmakaunda aráátimenaumne siyáíye. To'mayaa úmai aúpá'ó makáimba maarán-íye. Káráisiti kempímbá méraimba pó'a wesé'a fí'ora-samo kaipa'á méranaawe. Maníkó miyán-ááíma isáíwae séna káfé'a wení waásisa wésimasimiye.

²⁸ Mindásafeta seyaafátá Ísu Káráisitin-aaisa wésimatimune. Seyaafá'á Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo mésa táákaefaen-kwaasiyaamba úmai mésa Maníkón-aaisafesa fasi'ámai imáyáa wéesa méraiyanatafeta Maníkómó símakain-kawe'-imayaasanta simátíma'maeta wéiyeta séta káráwiyoro sune.

²⁹ Minkísáú áúwara-kisau intáfé'a siyáántán-kwiyé'a wémaumne. Ísu Káráisiti fí'ora-fasi'aemba wésimisana mifásí'áénkó kawé'á uwásínkáisa'a siyáántán-kwiyé'a minkísáú wémaumne.

2

¹ Maanááímó simátíménda isáaro. Kembiwisé Réondísiyaa-naopakewiye kembó ímbo suwánaraawiye óraa'-imayaa é'a inái sé'a kawerá úmaiya méraao-imayaa wée'a óraa-kisauraamba úmai wémae'a

² kesé miwisé'a fasi'ámai méraiyanatafena sirááíma wétaiye. Moórá-mora-waasi kentirumbá timé'a mimbórá-imáyáa é'a Maníkón-aai isámai kawé'á é'a ímba kae'-imáyáa é'a fasi'ámáimo méraiyanatafena sirááíma wétaiye. Maníkómó aúpá'ó makénamo aráátímakaimba minááígóni áwáuma ísu Káráisiti isaná minááígómbó kawé'-úmaimo isáíyanatafena sirááíma wétaiye.

³ Maníkóni kawé'-imáyáawé kawé'-ááíyé Káráisitimpimba wéraimba Káráisiti weyáa imáyáasa símisata wéisaumne. Minááímó isáíyanatafe'a wésimatimune.

Fasi'aénkóe'o takááísamaimo mé'a maé'mae'a úmae iyóro-aaí.

⁴ Tuwímbai karo'-ááíma kentirumbá faiyaráíya'a kawé'-ááín-íye sé'a arááíwáéfo sé'a minááíma wésimatimune.

⁵ Kembiwisé'a ímba méraumpo ándáfa'a némpa'a méraundanifo kembiwísáfé'a imáyáa wéune. Ísu Káráisitin-aaisafe'o fasi'ámai timankúnkumbo é'o mimbórá-imáyáámó é'o méraantafe'a kembiwísáfé'a imáyáa únana sirunkó kawé'á wéiye.

⁶ Minááíma isáíyanatafe'a óraa-kisau maiyáunda pó'a Ísu Káráisitiye'a tamé'a sé'a kentáásí Fasi'aénkón-íye sembá pó'a wesé'o takááísamaimo mé'a maé'mae'a úmae iyóro.

⁷ Taaigó ánú'o marafímbó kuménamo taaimó ta'ótóráisanamo fasi'ámáimo wéraintemba Ísu Káráisiti kembiwisé'a méraína'a fasi'ámai mé'a wenááísafe'a timankúnkumba úmae iyiyana kentirumpimbá óraa'a íníye. Moóráwígon-awi'a Épáfarasi Ísu Káráisitin-aai simátimuwa'a isé'a fasi'aén-imáyáa wée'a aamoí úmae iyóro.

⁸ Tuwímbai karo'-ááíma simátimesa ááéraan-kwaasiti aambá arááíwaesa waánta-waasiti aambá arááíwaesa mindá ímba Ísu Káráisitin-aafinkemban-ífo waásiti

máyáafinkemba úwoi-aaima pósa karo'á simátinkesa ta'ótóráafo káráwiyoro.

⁹ Maníkóní fasi'aémbá seyaafá'á Káráisitimpimba wéraisana waási kunúkáisa'a

¹⁰ wesé'a kááísamai méraawana fasi'aémbá tímisa'a mifási'áénkwará'á sásá'-í'a úmai méraawe. Wemá káráwiyaawiya'e fasi'aénkwaráwíyá'é seyaafáká'é káráwiyena fasi'aémbá tímisa'a sásá'-í'a úmai méraafo tuwímbai karo'á simátinkesa ta'ótóráafo sé'a káráwiyoro.

¹¹ Yúndaa-waasisa Maníkóní waásisa úne séta súsa kárámaisara aráénáénta wéumpo kembiwí ímba miyá wéofa kembiwísáféna Ísu Káráísiti maará uráiyé.

Kentí sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faútinkena wenane'á mékááísatinkaimba pó'a Maníkóní waásin-owe.

¹² Ísu Káráísiti pukáísasa utámakaafo kembiwí nombó máémba púwówasamo utámaráánteni'a wéowe. Maníkó Káráisitimba pukáimpinkemba iyáfasinankowa'a mindásafe'a sé'a érai'a fasi'aémbá tokéna miyá uráiyé sé'a Káráísitiye'a kááísamaimo méraantafe'a iyáfasintinkaanteni'a wéiyé.

¹³⁻¹⁴ Kembiwí fí'onkaa-waasi ombá sáwí'a wée'a sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o wéon-ambo arááíwakaantafe'a Maníkóní némpa'o máúmbanifo Maníkó Káráísitinte'a kááísatinkena aúí'a uwátinkaraiye. Kesáá Maníkóní amáámba ímba ísámai kawetá wéowananasara kesáámó sáwí'o ówándasa aúfáífmba agaimarówana kentáásí sáwí-meyamba kentááfá'á ímbo tındasafena Ísu Káráísiti aaraa-táíyá'á pukáimba póna kesáámó sáwí'o ówándasaawe sáwí-imayaawe Maníkó maisiyuwénasa Ísu Káráisitimbo pukáimpinkembo iyáfasinankaraintemba iyáfasisinkenasa aúí'a uwásinkenasa kentáásí sáwí-imayaasafena ímba imáyáa úmae wéiyiye.

¹⁵ Ísu Káráísiti aaraa-táíyá'ó pukáinka'a waántáwankoni fasi'aéné wení kísau-waasiti fasi'aéné maisuwéna iyáákaraimba tiyésamo waásimo tĩnkankesamo tiyáántámbo taantembá Ísu Káráísiti miyáumai seyaafá'-wáási túranka'a iyáákaraiye.

¹⁶ Ísu Káráisitimo kembiwísáfénawe sénamo uráintafe'a karo'-ááímá simátínkáafo sé'a káráwiyoro. Tuwímbai-waasi tuwímbai-tomba aambá faiyésa óraa-kanaa aambá faiyésa wíyómbo taeyain-kánáá aambá faiyésa sambaatiyá'á aambá faiyésa miyán-tántáá'á aambá fáíkaafo kembiwímó miyán-tántáákómbó ímbo arááíwaiyasamo aafimbó maitinkáiyamba ímba ísáaro.

¹⁷ Mintántáá'á ánaaembo paápé índa-tantaakoni waamé'a úmai aráátimaimba mintántáákóní áwáuma Ísu Káráísiti éna é'a paápé uráiyé.

¹⁸ Tuwímbai karo'á sésa waási sáwísamban-iye sésa wíyómpaken-kísau-waasi-imayaa mósá maré'a aamoín-oro karo'ó sembá miwí táái ímba ísáaro. Miwí kaainkáámbó awáanaa-aaima wésimatimesa sésa mindásafeta seyaafá'á iyáákaraumne sésa miwítí

sáwí-imayaafinkemba karo'-ímáyáá wéesa miwí túma maimaé iyésa

¹⁹ Ísu Káráísiti kentáárá'ó káráwiyaiwaimba ímbo ta'ótóráamba áúkaawe. A'nónkó seyaafá'-áúwáwááká'ó káráwiyaisanamo ánúnkomo seyaafá'-áúfá'ó ta'ótokaisanamo óraa'o intembá Káráísiti wení waásiya'a káráwimai ta'ótokaisasa Maníkóní imáyáafinkemba óraa'a wéofa minkáró'-wáási

Karáísiti kentáará'ó káráwiyaiwaimba ímbo ta'ótóráamba áúkaawe. Mindásafe'a miwí táái ímba ísáaro.

Karáísitinte'a kááísatinkena aúí'o uwátínkarain-ai.

²⁰⁻²¹ Ísu Káráísitimo pukáintemba kembiwí wemó uráintembo uráamba waántá-waasiti aambá arááiwauwana minánkó ta'ótokompinkemba Káráísiti faútínkaraiye. Marapákén-kwáásí aambó fáí'makaan-tontafesa sésa ímba né'a ímba uwá'namai awáné'a ímba ta'óto'mai awánaaro sen-ááímá nóra séra wéaraaiwaeo.

²² Minááímá waásiti imáyáafinken-aaima marapákén-tántáá'á póna náiyamba úwoi násuwanaawe.

²³ Miyán-áái sésa wíyómpaken-kisau-waasi-imayaa mósá marésa karo'á sésa waási sáwísamban-iye sésa kentú-aoisaamba wíyóro sewasá tuwímbai tuwánésa karo'á sésa kawé'-imáyááwáráwín-owe sembánifo miyán-ámbó arááíwáémba sáwí-imayaasafesamo tirááísafesamo ombá ímba kanaa'á maisuwáínana tai'áínífo úwoi waé'wae'a íníye. Mindásafe'a ímba kawé'-imáyááwárá'-wáásín-owe seró.

3

¹ Maníkó kembiwí íyáfasitinkena Ísu Káráísitinka'a kááísatinkena aúí'a uwátínkaraimba pó'a wíyómpaken-tantaatafe'a imáyáa é'a aamoí é'a Káráísiti Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mérain-aempaken-tantaatafe'a imáyáa é'a aamoín-oro.

²⁻³ Púwón-kwaasimo imáyáamo ímbo ontembá kembiwí miyáumai marapákén-tántáá'á ímba imáyáan-oro.

Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraamba Maníkó miyáumai wentáféna fasi'ámai mérariwae séna wégarawiyiye. Mindásafe'a marapákén-tántáátáfé'a ímba imáyáa é'a wíyómpaken-tantaatafe'a imáyáa úmae íyóro.

⁴ Ísu Káráísiti aúí'a úmai méraawini áwáugoma pó'a kumíndara'a wesé'a mé'a fí'ora-sagaen-aempa'a méranaawe.

Aúí'a uwátínkáfa'a wéiyiyemo siyáin-ai.

⁵ Mindásafe'a tai'áíndasafe'a sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o wéowanamo wétafisin-tantaa'a túwáaro. Mindá maarán-tántáá'án-iye. Maa'u-tántáá'ó owíyé tigasáfé'o owíyé sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o

owíyé túrande-urandemo owíyé miyámó ombá túwáaro. Túrande-urandemo owí marapá-tántáátáfésa aamoí ésa Maníkóntáfésa ímba aamoimó wéomba túwáaro.

⁶ Maníkón-ai ímba ísámai kawé'ó ombá miyá-sáwí'á wéomba póna Maníkó aaisambá séna sáwí-meyamba timíníye.

⁷ Ááéma kewará'á miyá-sáwí-ámbá arááíwae'a miyá uráawe.

⁸ Miyá umbánifo káfé'a tínaaemba uwáméro. Mindá maarán-iye. Aaisambó sewíyé tíyántafesamo owíyé sáwí-tirumbo márááwiye símaimo sáwí'o uwátínkááwiye sáwí-aaimo sewíyé miyán-tántáá'á tínaaemba uwáméro.

⁹⁻¹⁰ Sáwí-waasi mére'a miyá-sáwí'á uráambanifo é'a ifátuwe'a aúí'a úmai mé'a Maníkóní áwáumo kawé'-úmaimo awánáiyantafena wenkáání'a úmai aúí'a uwátinkena miyáumai aúí'a uwátínkáfa'a wéiyifo kempínkémbá karo'-ááímá ímba seró.

¹¹ Maníkó miyá uráintafena maarán-ááímá ímba aifaráán-ááín-iye. Tuwímbai Yúndaa-waasi owasá tuwímbai fí'onkaa-waasi owasá túmo káramaimo araenáembo owí owasá tuwímbai ímbo túmo káramaimo

araenáémbo owí owasá óraa'-amo'nafaken-kwaasi owasá wayó-kísáúmó máén-kwaasi owasá úwoimo méraan-kwaasi owasá miyá wéofó minááímá ímba aifaráán-ááín-ifo Ísu Káráisiti aifarí'a éna wení waási seyaafápímpá'á méraiye-aai aifaráán-ááín-iyé.

¹² Maníkóní waási-i'a owaná arumbá tiména simámarena séna kem-parí'a uráamba pó'a maará iyasa tuwánánááwe. Tiruntafé'a é'a kawé'a uwátinke'a kentúma ímba maimaé iyé'a faru uwátinke'a umbai-tántáá'ó wérainpimba fasi'ámaimo méraamba ímba ifátuwe'a

¹³ ímba nóraraamba aaisambá sé'a tuwímbaimo sáwí'o uwátínkémba ímba imáyáa é'a anondáa miyán-oro. Fasi'aénkó kentí sáwí-imayaamo maitiyuwéna ímbo anondáamo sáwí-meyambo tímintemba kembiwíwará'á miyán-oro.

¹⁴ Miyámó ombá kembiwífímbá seyaafápímpá'á tirumbá wétime'a miyámó é'o é'a mimbórá-imáyáa wée'a miséyááfá'-ááísáfé'a kawé'-úmai méranaawe.

¹⁵ Mimbórá-ákúní'a úmai mé'a aáno úmai méraiyantafena Maníkó simámakaimba pó'a Ísu Káráisitimo farumó uwátínkáimba kentáásirumpimba waé'wae'a ínkwaé-imayaa é'a súwiyo seró.

¹⁶ Ísu Káráisitini fi'oka'ma'mai-aaigo kentirumpimbá óraa'a íno. Kembiwífímbá kawé'-imáyááfínkémbá wenáái mósímam-besimamba úmae wéiye'a arupíse uwátinke'a Maníkómpá'á súwiyo wése'a Maníkón-aai aúfáífimbo agaimakáan-aaima sé'a imá sé'a Maníkóní ámútanko simátímakain-ima sé'a Maníkóntáfé'a tirumpin-áámóí wée'a imá seró.

¹⁷ Kísaumo wémae'o aaimó sembá Fasi'aénkó Ísuni fasi'aéntámbá miyá wée'a wemá kembiwísé'a méraintafe'a Maníkó kentáásifompa'a súwiyo seró.

Aarakwá'é tíráá'marine miwí táái.

¹⁸ Aaresómbá ísáaro. Fasi'aénkóndén-oyo kentuwaai-táái ísáaro.

¹⁹ Waaimá ísáaro. Kentuwaainíntómbá tirumbá timé'a ímba sáwí'a uwátinke'a kawé'a uwátínkáaro.

²⁰ Iyámpói-inaamaru ísáaro. Seyaafá- tántáátáfé'a kentinófoi-taai ísáaro. Miyámó íyanamo éna Fasi'aénkó aamoí íniye.

²¹ Iyámpói tifoísái ísáaro. Kentí iyámpóimo arupíse uwátinkanaemo sembá kentí iyámpói sáwí'a úmaesa iyófo-imayaamo é'a ímba sáwí-aifinkemba síyasa miwí týamba oro.

²² Wayó-kísáúmó máén-kwaasi ísáaro. Seyaafá-tántáátáfé'a kentí óraa'-waasi-taai ísáaro. Miwí túranka'a aamoí uwásinkaiwae aantemba ímba miyán-káwé'á wée'a úwoi-kanaawara'a miyán-káwé'á é'a Fasi'aénkóntáfé'a táatafe-imayaa wée'a kentí óraa'-waasiti kisausafe'a ímba kae'-imáyáa é'a kawé'-úmai máéro.

²³ Kísaumo wémae'a sé'a ímba kesí óraa'-waasiti kísau aantembanifo Fasi'aénkóní kísau wémaumne sé'a kawé-kísáú wémae'a kawé'an-oro.

²⁴ Miyámó wéomba maarán-áái imáyáan-oro. Fasi'aénkó wení waásisafena to'mayaambó úmakaimba mimbéyámbá timíníye. Fasi'aénkó Káráisiti kentí óraako-úrumba ména kentí méyámbá tiména

²⁵ sáwí'o uráawi sáwí-meyamba timíníye. Ímba tuwínkaa'-úmai-meyamba timínífo arupíse úmai-meyamba timíníye.

4

¹ Wayó'-wáásítí óraa'-waasi ísáaro. Kentí wayó-kísáú-wáásíyá'á arupíse úmai kawé'-úmai káráwiye'a maarán-áái imáyáan-oro. Miwítí óraakoe kentí óraakoe mimbóráwígómá éna wíyómpa'a méraifo arupíse úmai káráwiyoro.

Inaí sésa arupíse ésamo on-áái.

² Seyaafá'-wáásí ísáaro. Inaí símae wéiyé'a miyámó wéomba ímba fí'lon-imayaamo iyamba inaimó sen-imáyáá é'a Maníkómpá'á súwiyo seró.

³ Inaimó wésemba kentáásáfé'wara'a súwa'nai e'a seró. Maníkómbá áísai iyana aambá wiyínata ásé-aaisa simátimenaumne. Minááímá aúpá'á makéna aráátímakaimba minááígóní áwáuma Ísu Káráísitin-íye. Aúpá'ó makéna aráátímakain-aaimo simátimewandarakemba aaisambá siyésa ándáfa'a mósínkaraawe.

⁴ Maníkó minkísáú símakowa'a maiyáundanifo wenáái afora'ó simátíméndasafe'a súwa'nai e'a inaí seró.

⁵ Maníkómpá'á ímbo taméeraan-kwaasifimba

kawé'-imáyááfínkémbá kawé'-úmai mé'a kanaamó wéraindara'a miwífímbá Maníkóní kísau maimaé iyóro.

⁶ Aaimó wésemba sásá-ááiye ásé-aai aantemba wésemba pósa tísai iyamba anondáamo simátimiyan-aaima ímba saafá é'a ásé-aai aantemba simátíméro.

⁷ Kentáásí waásigon-awi'a Tíkíkaasi wen-imáyáá wéundawi kentópa'a wémena kesáái seyaafá'á kosimátiminiye. Kesáámó úndantemba Fasi'aénkóní kísau-waasi ména minkísáú ímba ifátuwena kawé'-úmai wémaena

⁸ kentáásáái kosimátimena fasi'átinkaindasafe'a ai'maráúnana kentópa'a wémena wíníye.

⁹ Moóráwigo kentí naaópakewin-awi'a Ónísímasi wemá kentáásí waásigo éna wen-imáyáá wéundawi kawé'-kísáú wémaiwai wesé'a wémesarai kentááfímbó paápé uráin-tantaakon-aai kosimátimeyaaye.

¹⁰⁻¹¹ Moóráwigon-awi'a Árísítakasi kesé'o ándáfa'o méraiwai kembiwísáféna séna kawé'-úmai méraaro sisaná Páánápáasi anááfáigon-awi'a Máaka kembiwísáféna séna kawé'-úmai méraaro sisaná moóráwigon-awi'a Yósúwa moórá-awi'a Yásítasi kembiwísáféna séna kawé'-úmai méraaro wésiye. Aneka'á maanááímá simátime'a sune. Máakaamo kentópa'o wémenamo wíndamo é'a kawé'á uwánkáaro sune. Yúndaa-waasi Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraampinkemba minkáúmbó-wáásí aantemba kesé'a kísau wémaesa Maníkómó káráwiyaipa'o waásimo méraiyantafesa kesé'a

kísau wémaesa wéfasi'asinkaawe.

¹² Moóráwigo kentí naaópakewi-awi'a Épáfarasi kembiwísáféna séna kawé'-úmai méraaro séna wemá Ísu Káráísitini kísau-waasi éna kembiwí túwa'nai ena fasi'ámai inaí símae wéiyena Maníkómpá'á maarán-ááímá wésiye. Maníkón-aai fasi'ámai ta'óto'mai kawé'á é'a Maníkómbó arááímo táínda-i'a seyaafá'á wée'a táákaefaen-kwaasiyaamba úmai fasi'ámai méraiyantafena mindásafena inaí wésiye.

¹³ Kembiwí Kórósi-naopaken-kwaasiye Réóndísiyaa-naopaken-kwaasiye Írápórisi-naopaken-kwaasiye túwa'nai índasafena óraa-kisaumo wémaimba awáné'a simátimune.

¹⁴ Moóráwigon-awi'a Rúku wen-ímáyáá wéundawisa kentáásí tíyofain-kwaasi éna kembiwísáféna séna kawel'-úmai méraaro sisaná moóráwigon-awi'a Tímási kembiwísáféna séna kawel'-úmai méraaro wésiye.

¹⁵ Maníkóní waási Réóndísiyaa-naopakewisafeta séta kawel'-úmai méraaro séta Maníkóní waási Nímpaani naaúmpa'o túwaandu owísáféta séta kawel'-úmai méraaro súnda kosimátíméro.

¹⁶ Maanáúfáifínkén-ááímá toráumai síya'a seyaafá'á ísásuwe'a ti'maráiyasa maimaésa Maníkóní waási Réóndísiyaa-naopa'o méraawi mátimiyasa toráumai ísáaro. Miwísáfé'o tímakaunda-aufai timíya'a mimpínkén-ááímá ísáaro.

¹⁷ Moóráwigo Ákípaasimba simáme'a sune. Fasi'aénkó ámakain-kisau fasi'ámai wémae tai'aaó siyé simáméro.

¹⁸ Ayáiyá'á kemá Póro agaimaráúmpo toráumai awíyé'a wenayáánaufi'an-ifo wenááin-iyé sé'a ísáaro. Kemá Póro sune. Kawel'-úmai méraaro sune. Kemó ándáfa'o méraunda-imayaa wée'a Maníkómpá'á inai símae iyóro.

Maníkó úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inai sune.

Kemá Póro súnda-aai tai'áiyé.

1 Tésáróníka

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna maanááimá agaimái Tésáróníkaa-naoraa-waasifa'a agaimái mátímakaiye. Póro ásé-aaí kosimátimuwasa isésa érai'e sésa Ísumpa'a timankúnkúmba uráawe. Mináái Aantá-waasi-taai-aufaifimba 17:1-9-fimba wéraiye.

Ísun-aaí Póro fí'o-fi'on-daopa'a kosimátimena Kórinti-naopa'a koméronka'a Tímóti Tésáróníkaa-naopaken-kwaasi-taai kosimátimena wéaisai-un-aaíma kosimámuwana anondáá-aaí agaimái timúwasa mátímakaawe.

¹ Kemá Póro maanáái maanáúfáímbá agai-timúmpo isáaro. Moóráwígon-awí'a Sáírásiye moóráwígon-awí'a Tímótiye kesé'o méraayanka'a moórá-aaí sénaumpo isáaro. Tésáróníkaa-naopakewi Maníkóní waási isáaro. Maníkó kentáásifowae'o kááísamaimo mé'o Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraawi isáaro. Maníkó úwoi wétuwa'nai-ena faru wéuwatinkaintafe'a inái sune.

Tésáróníkaafaken-kwaasi Maníkómpá'á timankúnkúmba uráan-aaí.

² Inaimó súndarataamo únda kembiwísáféta imáyáama éta Maníkómpá'á aasiyaasí súwiyosa wésune.

³ Ísun-aaisafe'a timankúnkúmba é'a pó'a wení kisauma kawel'-úmai wémaewe. Maníkómbá tirumbó wéametafe'a pó'a kawel'-kísáúmá fasi'ámai wémaewe. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísiti érai'a kumíníye sentáfé'a pó'a fasi'ámai mé'a wéamu'maraawe. Miyaráán-úmai méraantafeta imáyáama éta Maníkó kentáásifowampa'a súwiyosa sune.

⁴ Maníkó arumbá tiména wení waási-i'o uwátínkaraimba éta tuwánaraumne.

⁵ Ímba kentáásí imáyáafinkemba úwoi-aaísa kosimátimewandanifo Maníkóní Ufaen-ámútánkó keséta mérowata Maníkóní fasi'aénkwará'á ásé-aaí kosimátimeta ásé-aaísafta simankúnkúmba fasi'ámai uráundasa minásé-áái kosimátimewanata isaraawe. Ísowata séta Maníkóní waásin-owesa siyáumne. Kesétaamo maéwándarata wétuwa'nai-eta méraawana'a suwánaraawe.

⁶ Fasi'aénkómó úntenkwara kesáámó ówándantenkwara'a miyá uráawe. Miyámó umbá umbái tiyómbanifo ímba ifátuwanae sumbá simátímakon-aaíma méta'otokaawe. Maníkóní Ufaen-ámútánkó imáyáama timúwa'a tirumbá kawel'-úmai mé'a ásé-aaí méta'otokaawe.

⁷ Miyáumai mérowasa pósa Maníkón-aaísaftesamo timankúnkúmba on-kwáásímá Máséndóniyaafakene Ákáyaafakene miyáumai-naoken-kwaasi kembá tuwánésa kemó untembá miwí uráawe.

⁸ Fasi'aénkón-aaí kentópakemba simátíma'maesa kuráawe. Ímba Máséndóniyaa-waasiwara Ákáya-waasiwara aantembanifo seyaafá'-áémpákén-kwáásíwará'á isaraawe. Maníkón-aaísafté'o timankúnkúmba on-áái seyaafá'-áémpákén-kwáásí isaraawe. Maníkómpá'ó kááísamai méraan-aaí é'a isáamba póta ímba anekató simátimenaumne.

⁹ Kempátáámó komaéwándara'a kawetáámó uwásínkarontafesawe sésa kawel'-áái wésese. Waántá-waasiti aambá tuwésa Maníkómpá'á tiyóntafesawe sésa kawel'-áái wésese. Maníkó fasi'aénkwaráwí érai-Fasi'aenko wení kísau wémaentafesawe sésa kawel'-áái wésese.

10 Aneka'á wiyómpakemba Maníkón-ááninko Ísu kumíníye sé'a wéamu'maraantafesawe sésa kawel'-áái wésewe. Maníkó Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankowana sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faúsinkenasa kawepátá mósinkena séna Maníkó aafimbó maitinkáíndara'a faútinkaundawi ímba maitinkáíníyemo siyáiwaimba amu'maráantafesawe sésa kawel'-áái wésewe.

2

Tésárónikaafa'a Póro kisaumo maiyáin-aaí.

1 Kentáásí waásisono. Kesé'o komaéwándarata áúwara-kisaumo maéwándasa éta suwánaraawe.

2 Ímbo kentópa'o kówánda-kanaafinta Fírípái-naopa'a komaéwánasasa suwánésa sínkamesasa sáwítaamo uwásínkón-aaí é'a ísaraawe. Maníkó wení fasi'aémbá símakowanasa póna ímba sáá'a úwata ímba tiyawembá ówándasa Tésárónikaafata kentáá Maníkóní ásé-aaísa kosimátímakaumne. Sáwí'o uwásínkówisa umbaisá siyómbanifo ímba tuwááwándasa

3 ímba karo'-ímáyááfínkémbá simátimeta ímba aare-úmén-ímáyááfínkémbá simátimeta ímba waé'wáé-ááífínkémbá simátimewandasaanifo

4 Maníkó kentáásáféna séna kesí waási ontáfé'a ásé-aaí kosimátíma'mae'a koró súwata simásímakain-aaí kosimátíma'maeta kuráumne. Maníkó wen-ísarena kesiruntá tuwináínda póta kísau wémaeta séta waásimo suwánésasaamo ésa tuwímbai aamoí íyasa tuwímbai ímba aamoí íyamba póna Maníkó suwánénasa aamoí íníye-imayaa éta kísau wémaeta

5 kentópa'a ásé-aaí kosimátimeta ímba tirunkáámbá kofaiyá'mai-aaifinkemba kosimátimewandasa ísaraawe. Ímba símai fí'owani moparáwíntáféta súraniyamba wéeta kosimátimewandasa Maníkó suwánaraiye.

6 Ímba símaimo kembiwíwará fí'on-kwaasiwara'a kesúwíta óraa'a ónae-imayaan-ofo séta kosimátímakaumne. Kesé'o maéwándarata Ísu Káráísiti sí'marón-kwaasisa ówándanifo ímba óraa'-waasi-ita úmai méta

7 wempatá úmai méta aaregómó wení iyámpóimo káráwiyintenta uráumne.

8 Kembiwí kesiruntá tímaketa Maníkóní ásé-aaí kosimátimeta sínkamiyata puwúnafo-imayaa ínta ówándasa Maníkóní ásé-aaísa kosimátímakaumne.

9 Kentáásí waásisono. Kesé'o maéwándarataamo fasi'aén-kísáúmó maéwánda tááka'a makáawe. Maníkóní ásé-aaímo simátimewandasa aafáyáara'e fenómpinka'e nó'waane kísausa maiyáumne. Tómbá ímba úwoi simíwae séwándasa tómbá méyánúmai wéneta maiyáumne.

10 Kembiwí Maníkómpá'á timankúnkúmba uráawise'a maéwándarata kawel'-úmai arupíse úmai méta ímba sáwí'a ówándasa maéwána'a suwánontemba Maníkówárátá suwánaraiye.

11-12 Tifoísáimo kentí iyámpóimo káráwiyonten-úmai moórá-mora kesáámá káráwiyeta méta faru uwátinketa Maníkón-aaí kawel'-ááímá wésimatimeta séta miyaráámbá iyantafe'a Maníkómbá aráái wáiyana Maníkó aamoí íníyesa siyáumne. Maníkó wésimba pó'a wemó kawáánipa'o wení sámó kaipa'á táméranaawe. Miyámó iyantafe'a Maníkómbá aráái wáiyana wemá aamoí íníye.

13 Maarán-ááíwárátá Maníkómpá'á aasiyaasí súwisa sune. Maníkón-aaí simátimewandarata kembiwí sé'a waási-taain-íye ímba sumbá Maníkón-aaín-íye sé'a tirumpimbá fasi'ámai méta'otokaawe. Simátímakaunda-aaí érai'a Maníkón-aaín-íye. Simátímakaunda-aaísafeta timankúnkúmba ombá

póna minááigó wétuwa'nai-iye. Mindásafeta iséta Maníkómpá'á aasiyaasi súwiyo saúne.

¹⁴ Kentáási waásisono. Yúndaa-aempaken-kwaasi Fasi'aénkóni waási Ísu Káraísitiye'o kááísamaimo méraan-kwaasifa'o paapé uráintemba kembiwíwára'á miyá uráiyé. Yúndaa-aempaken-kwaasimo miwífínkémbá Ísu Káraísitin-aaisafesa timankúnkúmba wéompinkemba sáwí'o uwátinkaraantemba kentí waási kembá sáwí'a uwátinkaraawe.

¹⁵ MinYúndáa-waási tiwá'náma naaófá'á Maníkón-aai simátímakowi tínkanto'naamai úmae wéiyuwasa putásowasa maimaé wéiyesa matínkámae iyówasa miwí tisaafitamba ésa káfé'o méraawi Fasi'aénkómbá Ísumba tufúwana puwúwasa kentáamá sáwí'a uwásinkesa arááiwakaawe. Miyámó untáféna Maníkó ímba aamoí uwátinkaraiye. Miwí seyaafá'-waásítí namuro-waásiyáámbán-owe.

¹⁶ Maníkó sáwí-ampakemba kawé'-ámpá'ó métinkaindasafeta fí'onkaa-waasisafeta Maníkón-aai simátíma'maeta wégundasa Yúndaa-waasi aambá fáisinkesasa seyaafá'-waásítí namuro-waásiyáámbá wéowe. Tiwá'náti sáwí-kisauwara'a káfé'o méraan-kwaasi maimaé wéiyowana káfé'a Maníkó aaisambá wétiyiye.

Póro aneka'á kotuwánánaemo siyáin-aai.

¹⁷ Kentáási waásisono. Kembá tiyuwéta maanká'á ampáánká'á taméta kembiwísáféta imáyáa áfááraumai wéeta kembó kotuwánaanda-antafeta wésaafa-eta

¹⁸ aneka'á kotuwánánae séta kemá Póro sé'a aneka'á kotuwánánae símasíma'a wéunana waántáwanko aambá fáisinkaraiye.

¹⁹ Ánaaemba Fasi'aénkó Ísumo kumínda aúranka'a kométa nóintafetaawa amu'maránaum nóintafetaawa aamoisá ónaumno. Kembiwísáféta imáyáa éta aamoisá ona'á

²⁰ kentáá súwí'a mósá maráiyana sirunkósá aamoí íniye.

3

¹ Kentáfékai óraa'-imayaa wéekainifo maankákái maékai kembiwí fí'opa'o méraantafekai Áténisi-naopa'a kerái maékai

² Tímótimba ai'marááwáyana kentópa'a kuráiyé. Tímóti kentáási kawé'-waási póna wesé keséta Maníkóni kisausa wémaunanasa póna Ísu Káraísitini áse-aai simátíma'maena wéwiye. Koáfomba faiyáína'a Maníkómpá'á timankúnkúmba fasi'ámai íwae sé'a Tímótimba ai'marááwánana kuráiyé.

³ Maníkón-aai ímbo ísááwi sáwí'a uwátinkaiya'a Maníkómbá aúwáafo sé'a Tímótimba ai'marááwánana kuráiyé. Maníkó séna kesááimo ímbo ísááwi sáwí'a uwátinkanaawe siyáimba pósa kentáá sáwí'o wéuwasinkaamba é'a ísaraawe.

⁴ Kesé'o maéwándarata séta sáwí'a uwásinkanaawemo siyáundasa káfé'a mápaape-isa'a wéawanaawe.

⁵ Kemá imáyáa é'a waántáwanko séna Maníkómbá auwésa kesáái isáíwae sintáfé'a miyá uráawe. Maníkómpá'á timankúnkúmba wéoo sé'a kentáái isánae sé'a Tímótimba ai'marááwánana kentópa'a kuráiyé. Kentópa'a kisaumo komaéwánda áúwara-kisauma maiyáunda káfé'a minkísáúgón-áuma áwiyo'wifo sé'a Tímótimba ai'marááwánana kuráiyé.

⁶ Tímóti kentópa'a koména kouweréna kesópata téna kembiwísáféna séna Maníkómpá'á tirumbá tímésa wenká'á timankúnkúmba fasi'ámai owé

séna ásé-aaisa tasimásímakaiye. Kembiwí kentáfé'o sé'o kawé'-áái siyémo senkwará'á tasimásímakaiye. Kesáámó sétaamo kembiwí kotuwánánaemo súna'o kentáásáfé'o tatuwánanaemo senkwará'tá tasimásímakaiye.

⁷ Maníkón-aai simátimundarakemba tuwímbai sáwíta uwásínkáánka'a Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba fasi'ámai on-áái tasimásímakaimba póna áfombo faiyáín-aai tasimásímakaiye.

⁸ Fasi'aénkómpá'ó kááísamaimo fasi'ámaimo méraan-aai iséta póta kawetá úmai méraumne.

⁹ Maníkómpá'á fasi'ámai méraawata póta Maníkónópata kentáásirunko kawé'á wéisata Maníkómpátá súwi sune.

¹⁰ Kentópataamo konda-ámbá Maníkó wi'maráíndasafeta fénáímpinka'e aafáyáara'e Maníkómpátá fasi'ámai áisai úmae wéiyune. Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmba ombánifo moóráfa'a wétuwaantafeta kotúwa'nai ónae séta Maníkómpá'á fasi'ámaisa sune.

¹¹ Inai súndasa pósarai Maníkó kentáásifowae Ísu kentáásí Fasi'aénkóe úmai kentópataamo konda-ámbá wisinkáyááye.

¹² Inai súndasa póna kesiruntá áfááraumai tímakaundanten-úmai Fasi'aénkómá imáyáa timína'a moórá-mora kentirumbá timé'a seyaafá'-wáási kentirumbá timé'a ménaawe.

¹³ Miyá iyana Maníkó kentirunkómbá fasi'átinkaina'a Ísu kentáásí Fasi'aénkómó wení waásise'o kumíndara'a Maníkó kentáásifowan-aúranka'a kawé'-úmai méraiyaana sáwí-aai kempímbá ímba wéraindasafeta inai sune.

4

Miyásáámó wéunanasaamo Maníkómó aamoisáámó wéuwasinkain-aai.

¹ Kentáásí waásisono. Moórá-aaiwara'a isáaro. Fasi'aénkó Ísuwe'o kááísamaimo méraundasafeta wa'wiséta óraaka'a simátimeta séta Maníkómbó arááímo taiwáíní áwáumo aráátimundasa arááiwa'mae'a wéwiyana Maníkó tuwánéna aamoí uwátinkainiye. Minááígóní áwáuma é'a wéaraaiwaefo miyáumai arááiwa'mae'a koró.

² Fasi'aénkó Ísu simásímakain-amaanta simátimewanda é'a isé'a wéaraaiwaewe.

³ Maníkó maarámó iyantafena aráái wétaiye. Kembiwí Maníkómpá'á té'a wendé-í'a taúráaro. Aare-úméné inaamaru-úméné aséráaro.

⁴ Waaimó é'a aaremó maíyamba arupíse úmai máéro. Miyámó iyamba Maníkó miyámó iyantafena aráái wétaiye.

⁵ Maníkómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasimo ontembá ímba miyán-oro. Póí-iyankomo waafán-ínímbó máéntemba ímba miyán-oro.

⁶ Maníkóní amáámbo miyáumai wéraintafe'a aaremó maíyamba kentí waási ímba sáwí'a uwátínkáaro. Ááéma óraaka'a simátimeta séta miyá-sáwí-ámpá'ó wíyanamo éna Maníkó umbai-méyámbá timíníye.

⁷ Maníkómó wení waási-i'o uwásínkáinta kawé'ó úmaimo méraandasafenasa wéuwasinkaiye. Ímbo sáwí'o úmaimo méraan-ita wéuwasinkaiye.

⁸ Mindásafesa súnda-aai isésa tínaaeni'o uwátimiyawima ímba waási aantemba tínaaeni'a uwátimenaafó Maníkó wení Ufaen-ámútámbó tímiwainkwara'a tínaaeni'a uwáménaawe.

⁹ Kembiwí kentí waási Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmba on-kwáásí moórá-mora kentirumbó timén-aai Maníkó aráátimakaimba pó'a é'a

miyá wéofu moórá-mora kentirumbó tímén-aai maankwándááífímbá ímba agaénaumne.

¹⁰ Kembiwí Máséndóniyaa-aempaken-kwaasi Maníkóní waási é'a kentirumbá tímakaawe. Óraaka'a séta moórá-mora kentirumbá tíma'mae'a iyóro sumpo

¹¹ fasi'ámai imáyáa wée'a faru úmai mé'a kentúra'a káráwiye'a tómbó maíyantafe'a kísau máero. Minááíma éta simátímakaunda

¹² miyá é'a kísau maíya'a Maníkómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasi tuwánésa kembiwísáfésa kawé'-wáásí owémá sénááwe.

Miyá é'a kísau maíyana ímba táái táíniye.

Fasi'aénkómó kumínda-aai.

¹³ Kentáási waásisono. Maníkón-aaisafesamo timankúnkúmbo unkwáásímó púwówasamo utámakaan-kwaasisafe'a tirunkó sáwí'an-ifo séta érai'-aaimo simátíménda isáaro. Maníkómpá'ó ímbo kááisamaimo mésamo Ísu kumíndara'o pukáampinkembo iyáfasinaiyantafesamo ímbo amu'maráan-kwaasi tirunkó sáwí'a wéifo kembiwí miyán-ofu séta senda-áísá isáaro.

¹⁴ Ísu pukáimpinkemba iyáfasinkaintafeta érai'esa sumpo Ísun-aaisafesamo timankúnkúmbo ésamo pukáan-kwaasi Maníkó miwíwára Ísunkwara'o tiyáínda-aaisafeta érai'esa sune.

¹⁵ Simátíménda-aaima Fasi'aénkómá siyáin-aain-iye. Fasi'aénkómó kumíndara'a úwoimo tímó aráan-kwaasi pukéwi aifa'á ímba iyáákanaawe.

¹⁶ Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi aái sínana Maníkóní uwíyenko óraaka'a aái sínana Fasi'aénkó óraaka'a wésindafinkemba wíyómpakembo kumínda Ísu Káráísitin-aaisafesamo timankúnkúmbo ésamo pukáan-kwaasi aifa'á iyáfasinaiyata

¹⁷ Ísu Káráísitin-aaisafeta simankúnkúmbo étaamo úwoimo súmó aráandawisa kufarámbainata ainámpímbá aifa'ó iyáawise'a itúwaandu éta Fasi'aénkómbá iawánéta miyáumai aasiyaasí Fasi'aénkóe'a maé'mae'a ónaumne.

¹⁸ Mindásafe'a simáti-simati wée'a fasi'átinke'a méraaro.

5

Fasi'aénkó kumíndasafetaamo to'mayaa onda-áái.

¹ Kentáási waásisono. Fasi'aénkó Ísumo kumínda-kanaa ímba ísare'a maankwándááífímbá ímba agaiyáumne.

² Kemá ísaraawe. Nó'waamba umén-kwáásímó kafífímbó tentenkáán-úmai Fasi'aénkó Ísumo éna miyáumai kumíníye.

³ Waásimo maarámó sentembá káfé'a kawé-kánááfímbá aáno úmai méraumne síyambanifo minúwóiyáámbó éna sáwí-kanaago téna tasáwí'a uwátinkainiye. Aaregóní kanaamó tisanamó ímbá iyámpói wéma'ankaiye. Miyámó ontembá misáwí-kánáágómó éna ímbo asétinkainda seyaafá'nánká ta'ótorainiye.

⁴ Kentáási waásisono. Umén-kwáásígómó kentí moparáwímbó tamaimaiyáina'o awáné'o é'a táátafe'a iyambanifo ímba kumeupá'á méraamba póna Fasi'aénkó Ísumo kumínda ímba táátafe'a ónááwe.

⁵ Kembiwí sámó kaiwáín-aráátomba owatá kesááwará'á ímba kumeukóndésá úmpo sámó kaiwáíndésá úne. Ímba sáátafeta ónaumne.

⁶ Tuwímbaimo ombá Ísumo kumínda-imayaa ímbo ombá káátumo wáentenkaamba wéofu kesáá ínta miyásá éta káráwimaisa kawé'-ímáyáásá úmaisá ménaumne.

7 Waási nó'waamba tún-kwáéwasa uwóí'o on-dómbó naan-kwáásí nó'waamba nésa uwóí'a ónááfo

8 kesáá sámó kaiwáín-aráátomba póta ímba miyaráántá ondasá kawel'-ímáyáá úmaisa ménaumne. Miyáumai méta wenókáámbó faférimaisaamo méraundantemba Maníkómpá'á simankúnkúmba éta waásisomba siruntá wétimeta méraumne. Wenótámbó súsaamo fáítuwaundantemba Ísu Káráisiti kusiyaíndasafeta amu'maréta méraumne.

9 Maníkó wení waási-ita uwásínkaraimba kentáásí sáwí-kisaurakemba Maníkó ímba áyánta uwásinkainifo Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kentáásí sáwí-kisau gomo ta'ótokaimpinkemba faúsinkenasa kawepátá mósinkaindasafena Maníkó wení waási-ita uwásínkaraiye.

10 Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáimba póta kumínataamo éta úwoisaamo méraunda-waasiwara pukáan-kwaasiwara'o éta weséta ménaumne.

11 Mindásafe'a moórá-mora túwa'nai e'a kawel'-áái símasima'o iyamba pó'a fasi'ámai ménaawe. É'a wéomba pó'a miyá úmae iyónááwe.

12 Kentáásí waásisono. Moórá-aaimo óraaka'o simátíménda ísáaro. Kempímbá kísau maésa kawel'-áái simátimesa fasi'ámai arupíse uwátinkaiyantafena Fasi'aénkó miwí iyáfasintinkarain-kwaasi-taai taawiyáforo.

13 Kembiwífímbá miwí kísau wémaentafe'a pó'a miwí táái mósá maré'a kentirumbá wétime'a méraaro. Kembiwísé'a faru úmai méraaro.

14 Kentáásí waásisono. Óraaka'o súndasa kafóná-waasisafe'a óraaka sé'a arupíse uwátínkáaro. Táátafesamo íyan-kwaasi tirumbá fasi'átínkáaro. Aamoisaén-kwáásíwará'á túwa'nai oro. Seyaafá'-wáásí wempa'a áano úmai méraaro.

15 Kembó sáwí'o uwátínkéwa'a anondáa miwí sáwí'a uwátínkáafo sé'a aambá fáítinkaaro. Aasiyaasí miyáumai kembiwísé úmai fí'on-kwaasiwara'a kawel'á uwátínkáaro.

16 Aasiyaasí tirunkó aamoí ína'a mé'a

17 Maníkómpá'á inai símae wéiye'a ímba saagaaró.

18 Kentópa'a fí'o-fí'on-tantaa'a kawel'-tántáá'é umbai-tántáá'wará'ó tinda Maníkómpá'á súwi seró. Miyámó iyamba Maníkó miyámó iyantafena wéankaiye. Ísu Káráisitiye'a kááisamai mé'a Maníkómpá'á seyaafá-tántáátáfé'a súwimo wésemba Maníkó miyámó iyantafena wéankaiye.

19 Maníkóní ámútankomba ímba aambá fáí'anke'a

20 Maníkóní ámútankomo simátímakain-aai wésimatimiya'a mináái ímba tínaaemba uwáméro.

21 Seyaafá-tántáá'á tuwíntuwe'a kawel'-tántááká'á fasi'ámai méta'otoraaro.

22 Seyaafá'á fí'o-fí'o-

sawi-tantaatafe'a aséráaro.

23 Maníkó faru wéuwatinkaiwaini áwáun-iyé. Wemá kembiwí wefáí'o índasafeta inai sune. Maníkó kentí imáyáara'e túwawaaka'e timanka'é káráwiya'a kawel'-úmai méraiyaamba Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kumíndara'a ímba sáwí-aai kempímbá wéraindasafeta inaisá sune.

24 Maníkó éraikoni áwáuma póna wení waási-i'a uwátinkaindasafena táántaraiwai wemó siyáintemba miyá uwátinkainiye.

²⁵ Kentáásí waásisono. Maníkómpá'á kentáásáfé'a súwa'nai e'a inai seró.

²⁶ Maníkóní akúmbá tiyáamba tíméro sune.

²⁷ Fasi'aénkó simásímakaintafe'a óraaka'a simátíme'a sune. Maankwándááfínkén-áái toráumai Maníkóní akúmbá seyaafá'nánká simátíméro.

²⁸ Fasi'aénkó Ísu Káraísiti aasiyaasí úwoi wétuwa'nai-intafe'a inai sune.
Kemá Póro sún-da-aaí tai'áíye.

2 Tésáróníka

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna maanááíma agaimái Tésáróníkaa-naoraa-waasi Ísuni aampa'ó kun-kwáásífa'á agaimái tuwówana moóráwigo mátímakaiye.

¹ Kemá Póro maanáái maanáúfáímbá agai-timúmpo ísáaro. Moóráwigon-awi'a Sáírasiye moóráwigon-awi'a Tímótiye kesé'a méraayanka'a moórá-ai sénaumpo ísáaro. Tésáróníkaa-naopakewi Fasi'aénkóní waási ísáaro. Maníkó kentáásifowae'a kááísamai Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraawi ísáaro.

² Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye'a úwoi wétuwa'nai-esarai faru uwátinkaayantafe'a inái sune.

³ Kentáási waásisono. Ááema Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmba é'a káfé'a fasi'ámai Maníkóe'a kááísamai méraawe. Ááema moórá-mora kentirumbá tímakaamba isa'á káfé'a kentirumbá tíma'mae'a wégowe. Miyámó wéomba mindásafeta Maníkémpá'á súwisa símae wéiyeta inaisá súndasa kawetá úne.

⁴ Ísu Káráísitini waási ontáfésa sáwí'a uwátinkesa tí'a iní'o uwátínkáamba Maníkémpá'á timankúnkúmba é'a ímbo aúwémba wentáfé'a ísámai fasi'ámai méraamba póta Maníkóní waási moórá-mora-naopimpa'o méraanta simátimeta kentúwita mósá makáumne.

⁵ Miyáumai fasi'ámai méraamba pósa tí'a iní'o uwátínkáamba iséta séta Maníkó arupíse-meyamba timínda póna kawetóní'a uwátinkena wégarawiyiye sune.

⁶ Maníkó arupíse úmai méraiwei sáwí'o wéuwatinkaawi sáwí-meyamba tiména

⁷ kentí umbai-tántáá'é kentáási umbai-tántáá'ésá taí'ásiyuwainiye. Fasi'aénkó Ísu wíyómpakembo kumíndara'a wení fasi'aén-kísáú-wáásiwára'á iyaráámbo kúra'mae kumíndara'a kentí umbai-tántáá'é kentáási umbai-tántáá'é Maníkó taí'ásiyuwenasa

⁸ Maníkémpá'ó ímbo tésamo nénka'o méraawi sáwí-meyamba tiména Fasi'aénkó Ísuni áse-ai ímbo taawiyafiyawi sáwí-meyamba timíniye.

⁹ Miwítí sáwí-meyamba maarán-iye. Sáwí-meyambo waé'wae'o índa-aempa'a aasiyaasi maé'mae'a íyana Fasi'aénkó aambá fáitinkainasa wenópa'a ímbo iyiyamba wení fí'ora-fasi'aemba ímbo awánánáawe.

¹⁰ Minkánáa kumíndara'a wení waási wenáásafesa timankúnkúmba owí wenáwí'a óraa'a uwánkesa áwí'a mósá marésa aamoí ónááwe. Ísun-ai simátimewanata kembiwíwára'á érai'e sé'a wempá'á timankúnkúmba uráamba pó'a miyá ónááwe.

¹¹ Mindásafeta kembiwí túwa'nai eta maarán-áái inaisá símae wéiyune. Maníkó wení waási-i'a uwátinkaindasafena táántena kawetóní'o uwátinkaindasafeta inaisá sune. Maníkó fasi'aémbá timína'a kentí imáyáafinkemba kawé-kísáú maimaé iyiyantafeta inaisá sune. Maníkó fasi'aémbá timína'a wempá'á timankúnkúmba fasi'ámai iyamba pó'a kawé-kísáú maíyantafeta inaisá súndasa pó'a

¹² kembiwímbá Fasi'aénkó Ísun-awi'a óraa'a íyana Ísu wení waási-i'a ontáféna kentúwí'a maimaéna iyíníye. Kentáási Maníkóe Fasi'aénkó Ísuwe'a

úwoi túwa'nai iyamba pó'a Fasi'aénkó Ísun-awi'o mósá maráiyantafeta inaisá sune.

2

Sáwí-kisaukombó afowái'o owín-áái.

¹ Kentáásí waásisono. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisi kuména kuntúwaandu uwásinkainata weséta méraanda-aaisa aforatá simátimenaumne.

² Tuwímbai sésa Fasi'aénkó Ísuni kanaamá é'a paápé uráiyemo siyáan-aai ímba óraa'-imayaa iyana tirunkó sáwí'a íno. Minááímó simátímakaawi kentí imáyáafinkena siyáa miyámó sembá Maníkó simásímakaiyewa siyáa kentáfésa aúfáífinkemba simásímakaiyewa siyáa nááfaken-aaiyewa siyáao.

³ Minkáro'-áái simátíméwa'a érai'a siyé sefáímpó'a maanááímá afora'á simátimenaumpo ísáaro. Fasi'aénkó Ísu kumínda-kanaa ímba úwoi kumínífo aifa'á sáwífa'nanka Maníkómbá tínaaemba uwámiyana sáwí-kisaukombó afowái'o uráiwai sáwí-marupa'o iyamó kámakama'o wéipa'o kumbéndawinonkaamba paápé íniye.

⁴ Tuwímbai-tantaatafesamo waásimo sésa kesí maníkón-iye sésa mintántáákón-imáyáá mósá wémaraambo éna aambá faiyéna sésa sáwísamban-ifo keyáá óraa'a úne sésa Maníkóní áamáan-daumpa'a iména karo'á sésa kemá Maníkó úne síníye.

⁵ Kesé'o maéwándara'a mináái simátímakaunda ímbo tuwinkaráámbá isa'á tuwinkaráawe.

⁶ Káfé'a sáwí-kisaukombó afowái'o uráiwaimba aambá fáí'ankaraimba wéisaawe. Maníkó sésa sáwí-kisaukombó afowái'o uráiwaini kanaamá wétiye sínda-kanaa miwá paápé íniye.

⁷ Káfé'a sáwísáwí-kisau aúpá'á wémaewana sáwí-kisaukombó afowái'o uráiwaimba aambá tawísíyankainana paápé índara'a sáwísáwí-kisau afora'á paápé ínana

⁸ sáwí-kisaukombó afowái'o uráiwaiwara'a paápé ínana Fasi'aénkó Ísu sámó kainkwárá'á kuména áama áútinkena tufuwéna wení fasi'aémbá maisuwáíniye.

⁹ Sáwí-kisaukombó afowái'o uráiwai paápé índara'a waántáwankoni fasi'aénkwárá'á paápé éna fí'o-fí'on-kisau ímbo awánaraan-kisau karo-kísáú wémaena

¹⁰ fí'o-fí'on-tantaatafena karo'-áái simátiminasa sáwí-meyambo waé'wae'o índa-aempa'o koméraiyan-kwaasi minááísáfésa érai'e sénááwe. Érai'-aaisafesa

ímba aamoí iyamba Maníkó sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútínkáíwain-aaisafesa ímba aamoí iyamba póna Maníkó ímba kawé'-ámpá'á métinkainiye.

¹¹ Miyá-sáwí-wáási pósa minkáro'-ááísáfésa érai'e sénááwe. Miyá-sáwí-wáási póna Maníkó étinkainana karo'-ááígó miwí fasi'ámai ta'ótorainasa karo'-ááísáfésa érai'-aain-iye sénááwe.

¹² Miyáumai érai'-aaisafesa karo'-ááíyé sésa sáwí'o wéontafesa aamoimó iyawi sáwí-meyamba timíníye. Kemá Póro sune. Aifa'á sáwí-kisaukombó afowái'o uráiwai paápé ínana Fasi'aénkó Ísu kuména tufuwéna wení fasi'aémbá maisuwáíniye.

Fasi'ámaimo méraan-aai.

¹³ Kentáásí waásisono. Fasi'aénkó arumbá wétimiye. Aifa'á Maníkó kem-biwísáféna séna sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinke'a kawé'-ámpá'á métinkanaumne séna wení Ufaen-ámútámbá ai'marówana Maníkóní waási-i'a kunuwátinkowa'a érai'-aaisafe'a timankúnkúmbo uráantafeta aasiyaasí Maníkómpá'á súwisa sune.

¹⁴ Ásé-aaí kosimátimewananasá wení waási-i'a uwátinkaina'a Fasi'aénkó Ísu Káráísiti sámo kainkwará'ó méraipa'a iméraiylantafena Maníkó táántaraiye.

¹⁵ Mindásafe'a fasi'ámai mé'a kosimátímakaunda-aaíye aúfáífimbo agaiyáunda-aaíye tirumpimbá ta'ótóráaro.

¹⁶ Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye Maníkó kentáásifowawe kentáá-ímáyáá ésarai úwoi súwa'nai esarai aasiyaasí kentáá-ímáyáá kawé'á wéuwasinkaayata Ísu Káráísitiye'o méraandasafeta wéamu'maraumne.

¹⁷ Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye Maníkó kentáásifowawe kentí imáyáá kawé'á uwátinkesarai fasi'átinkaiyamba póna kentí kísauwe kentááíye kawé'ó índasafeta inai sune.

3

Súwa'nai e'a inai serómó siyáin-aaí.

¹ Kentáásí waásisono. Moórá-aaí simátimenaumpo isáaro. Kentáá súwa'nai e'a Maníkómpá'á inai seró. Fasi'aénkón-aaí simátíménana seyaafá'-áémpá'á minúwóiyáámbá wété ínasa minááímó ta'ótoraíylantafe'a Maníkómpá'á inai seró. Kembiwífímbá Fasi'aénkón-aaigo é'a miyán-úmai ta'ótokaiye.

² Moórá-tantaatafe'a Maníkómpá'á inai seró. Tuwímbai Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owasá tuwímbai karo'é wéseşá miwífínkémbá sáwí-waasi sáwí-kisaumo wémaewi sínkamofainifo kentáá súwa'nai e'a Maníkómpá'á inai seró.

³ Waántáwanko ta'ótoraífo séna Fasi'aénkó wemó sintembó miyámó iwái póna káráwimai fasi'átinkainiye.

⁴ Kembiwísáféta óraaka séta Fasi'aénkóe'a kááísamai méraamba pó'a simátimunda-aaísa taawiyafé'a miyá úmae'a iyónááwe sune.

⁵ Fasi'aénkó imáyáá timína'a sé'a Maníkó arumbá wésimiye sé'a méraiylantafeta inaisá sune. Ísu Káráísiti imáyáá timína'a wemó fasi'ámaimo méraisanamo ímbo awesaraimó intembá kemá miyámó íylantafeta inaisá sune.

Kísau máéromo siyáin-aaí.

⁶ Kentáásí waásisono. Fasi'aénkó Ísu Káráísitini kísausa wémaundasafeta óraaka'a simátimeta séta kembiwífínkémbá tuwímbai Ísu Káráísitini waási simátímakaunda-aaísa ímba arááíwaesa kafóná-waasiyaamba úmai méraawata séta tiyuwé'a miwísé'a ímba méraaro sune.

⁷ Kesé'o maéwándarata kafóná-waasiyaamba ímba úmai maéwánata suwánaraamba kesáámó uráundantemba miyán-oro.

⁸ Kentí tómbá ímba úwoi nááwándasa méyanuwasuweta wéneta aafáyáara'e fenómpinka'e nó'waane siyáántán-kwiyéta kísausa wémaeta minkísáúfínkén-tóntá maiyáumne. Kembiwí nófí'a uwátinkaunafo séta tómbá síméro ímba séwándasa kisaufinken-ontantanta maiyáumne.

⁹ Maníkóní ásé-aaí kosimátímakaunda-anondaa tísai úmaimo tómbó maiyékaa kawé'á éta úsina ímba tísai ówándasa maiyáumne. Kísau

fasi'ámaimo maéwándasa suwáné'a kembiwíwará'á miyá íyantafeta kosimátímakaunda-anondaa ínta úwoi maiyáumpo méyámbakaumne.

¹⁰ Kesé'o maéwándarata maarán-áái simátimeta sêta kafóná-waasi kisaumo ímbo wémaen-kwaasi tómbá ímba tímérosa simátímakaumne.

¹¹ Kembiwífínkémbá tuwímbai kafóná-waasi kísau ímbo máémba tíyo-aai símae wénowata ísaraumpo

¹² miwísáfêta óraaka simátimeta sêta Fasi'aénkó Ísu Káráísitini kísau wémaundasafeta sêta ifátuwe'a kawel'-úmai mé'a kísau wémae'a kentí kisaufinkemba tómbá naarósá sune.

¹³ Kentáásí waásisono. Kawe-kísáú wémaemba ímba tuwesaraí ína'a miyán-káwé-kísáú máéro.

¹⁴ Maanáúfáífímbó agaimaráúnda-aaisa tuwímbai ísámai tínaaembo uwásúwéwi tuwáné'a miwítí nénka'a méwasa imáyáa ésa tigaesáfêsa ésa kouwerésa teró.

¹⁵ Namuro-wáásímó ontembá miyá ímbo íyamba kentí waásimo ontembá mináái símai sáma katíméro.

¹⁶ Fasi'aénkó faru wéuwatinkaiwaini áwáun-iye. Wemá kawe-kánááwé sáwí-kanaawe faru uwátínkámaena iyíndasafe'a ínaí sune. Kembiwísé'a Fasi'aénkó méraindasafe'a ínaí sune.

¹⁷ Ayáiyá'á

kemá Póro agaimaráúmpo toráumai awáné'a wenayáánaufi'an-ifo wenááin-iye sé'a ísáaro.

Seyaafá'-áúfáífímbá miyáumai wéagaumne.

¹⁸ Fasi'aénkó Ísu Káráísiti úwoi wétuwa'nai-intafe'a ínaí sune.

Kemá Póro súnda-aai tai'áiyê.

1 Tímóti

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba afa'móráe-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna Tímótin-imayaa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráye. Ísun-aai simátíma'maena iyúnkakemba ándáfa'a ánkárowana ména Tímóti Éfésási-naopa'o Fasi'aénkóni waásiya'o káráwiyontafena imáyáa éna maanáái agaimarówana wenópa'a kuráye.

¹ Tímótiyo kemá Póro maanáái maanáúfáífimbá agaimaráúmpo isaaó. Maníkó kentáási sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkembo faúsínkáíwaiye Ísu Káráisiti kumíniye sé'a amu'maráúndawiye kentáfésarai sésarai aantá-waasi-i'a éma Ísu Káráisitín-aai kosimátíma'mae núwo sésarai si'mákaaifo

² Tímótiyo Ísu Káráisitimpa'a amankúnkúmba óndawi érai'a kesááninkaamba ómpo isaaó. Maníkó kentáásifowawe Ísu Káráisiti kentáási Fasi'aénkóe úwoi áwa'nai esarai tirumbá uwánkesarai faru uwánkaayantafe'a inái sune.

³ Ááéma Máséndóniyaa-marafa'o kónae séwánda-kanaa entáfé'a óraaka sé'a Éfésási-naopa'a úwoi méraao. Maníkón-aagomba waé'wáé'-ááímó wésewisafe ímba miyán-áái seró simátimiyo.

⁴ Aasiyaasi ímba imáyáa úmai maní'-ááiyé tíwá'náwe tinááfúísáye túwí'wara'a ímba seró simátimiyo simámakaumne. Miyán-ááímó sembá waásiti imáyáa tafiséna ímba túwa'nai ínasa pósa Maníkómpá'a ímba timankúnkúmba úmaesa iyónááwe.

⁵ Énifo simámunda-aaimo seyaafá'-wáásímó arááíwaiyanamo éna miwítí tirunkó kawé'a ínasa aáo úmai mésa Ísumpa'a timankúnkúmba fasi'ámai ésa miyámó iyawi tirumbá timénááwe.

⁶ Tuwímbai mináái ifátuwesa úwoi-aai símae wénesa

⁷ Maníkóni áamáamba simátimenae sésa ombánifo minamáamba ímba kawé'-úmai isésa óraaka'o sen-ááigóni áwáuma ímba isááwe.

⁸ Áamáamba kawé-tántáá'á póna mindámo wéaraaiwaen-kwaasi áamáánko wétuwa'nai-ímba isáúmne.

⁹ Kesí áamáamba arááíwáero séna áamáamba tiména sáwí'o uráan-kwaasi kawé'-ámpá'ó wíyantafena áamáamba tímakaiye. Áamáambo taráísón-kwaasiye aaimó ímbo isáán-kwaasiye Maníkóntáfésamo ímbo imáyáamo on-kwáásíyé sáwí'o on-kwáásíyé Maníkón-aaisafesa kosaambaimó on-kwáásíyé tinófoi tínkamowasamo púwón-kwaasiye tuwímbai tínkamowasamo púwón-kwaasiye

¹⁰ aare-úmémbo on-kwáásíyé waai-úmémbo on-íniné umén-ánká'ó nón-kwaasiye iyámpói-umembo on-kwáásíyé karo'-ááímó sen-kwáásíyé karo'-ááímó simátínkáán-kwaasiye Maníkóni érai'-aaimo taráísón-kwaasiye miyámó

on-kwáásímó kawé'-ámpá'ó wíyantafena áamáamba tímakaisata isáúmne.

¹¹ Minááimá ásé-aaiimba wéna Maníkó kawé'-aantembo iwái wení áwáuma fí'oran-awauwarawini érai'-aain-íye. Kembá Póromba simásimena séna mináái simátíma'mae núwo siyáye.

Maníkó arumbá uwásínkaraiyemo siyáin-aai.

¹² Ísu Káráisiti kentáási Fasi'aénkó simásimena

séna kesí kísau kawé'-úmai maimaé núwo séna minkísáúmó máéndasafena fasi'aémbá símísa'a súwi simánkaumne.

¹³ Énifo minkísáú ímbo maiyáawandara'a wenáwí'a símai sáwí'a uwánke'a wení kísau-waasi sáwí'a uwátinke'a wembá símai sáwí'a uwánkarauumne. Minkánaárá'á Ísuma Fasi'aénkómá iyé-ááísáfé'a ímba érai'e sé'a ímba ísámai kawé'á é'a pó'a sáwí'o uráunda mindásafena arumbá uwásinkena

¹⁴ Fasi'aénkó úwoi súwa'nai úmaena iyísa'a Ísu Káráísitiye'a kááísamai mé'a wenááisafe'a simankúnkúmba é'a wen-ímáyáá wéune.

¹⁵ Sáwí'o on-kwáásí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba Ísu Káráísiti faútinkaindasafena marapá'á kunkáiyé siyáifo mináái érai'-aain-ifo isé'a tirumpimbá fasi'ámai ta'ótóráaro. Kemó Póromo sáwí'o uráundawi seyaafá'nánká'ó sáwí'o uráamba iyáákaraumne.

¹⁶ Miyámó uráundasafena arumbá uwásinkena ayáátáaka'a simu'marómbo waási mindá awánésa wenááisafesa timankúnkúmba ésa aúí'a úmai maé'mae'o iyantafena ímba sínkamimba simu'maréna ména arumbá uwásínkaraiye.

¹⁷ Maníkó káráwiyaiwai maé'mae'a éna ímbo puwíndawi éna wembá ane'á súrantamba ímbo awánáúndawi weyáá Fasi'aénkómá éna wení áwáuma fí'oran-awauma waé'wae'a isaná wenáwí'a óraa'a waé'wae'a wéiye.

¹⁸⁻¹⁹ Tímótiyo kesááninko maanáái óraaka simámenaumpo isaaó. Ááéma Fasi'aénkóní kísau máínda-aai entá simámakaundasaama isa'á imáyáa é'a pó'a óraaka simáme'a sune. Minááísáfé imáyáa úmai arááíwaema Fasi'aénkómpá'á amankúnkúmba éma arumpinkémbá érai'-aai isé méma i-wáásímó tiyáántán-kwimáímo fasi'aén-kísáúmó maésamo máéntemba Maníkón-aaisafe ayáántán-kwimái fasi'aén-kísáú wémae méraao sune. Tuwímbai tirumpinkémbá érai'-aai tínaaemba uwámesa pósa Fasi'aénkón-aai tínaaemba uwámesa méraawe.

²⁰ Miwífinkémbá kae'nárai-tuwi'a moóráwigon-awi'a Áíméniyasi isaná moóráwigon-awi'a Árékísanda isa'á ti'maráúnana waántáwanko ta'ótokaiye. Maníkómpá'á sáwí-aai símai tuwáyááye sé'a ti'maráúnana waántáwanko ta'ótokaiye.

2

Maníkómpá'á inaimó sen-áái.

¹ Maarán-áái simátimiyo sé'a simámune. Maníkómpá'ó inaimó sembá óraa-tantaa'an-iye. Mindásafesa inaimó sembá Maníkó seyaafá'-wáásí túwa'nai ínkwae sésa áísai esa súwi wésewe.

² Maníkó óraa'-waasiye kenká'ó káráwiyaan-kwaasiye túwa'nai ínasa inai síyamba faru úmaisa moórafinta méta Maníkóntáféta imáyáa éta arupíse úmaisa méranaumne.

³ Miyán-ínáímó sembá Maníkón-aúranka'a kawé'-úmai sewaná póna aamoí éna wemá sáwí-imayaafinkembo faúsínkáíwaisa póna aamoí wéiye.

⁴ Maníkó seyaafá'nánká sáwí-imayaafinkemba faútinkainasa wení érai'-aaimo isáiyantafena aráái wétaiye. Miyásáfésamo seyaafá'-wáásísáfésamo imáyáa ésamo Maníkómpá'ó inaimó sembá kawé'an-iye.

⁵ Maníkó mimbóráwígó méraisana Maníkówé wení waáiseti afu-fumpimbó méraimba mimbóráwígó ména minkwáásígón-áwí'a Ísu Káráísiti ména waási Maníkónté'a kááísatinkena

⁶ seyaafá'-wáásí sáwí-imayaafinkemba faútinkanaumne séna aaraa-táiyá'á pukáiyé. Maníkó seyaafá'-wáásí kentí sáwí-imayaafinkemba

faútinkanaumne séna miyán-kánáá tınıye siyáimba póna Ísu Káráisitimba ai'marówana kumpukáye.

⁷ Miyáumai Maníkó simásimena séna aantá-waasi-i'a éma fi'onkaa-waasi simátima'mae núwo séna si'marówa'a wení érai'-aaisafesa timankúnkúmba iyantafe'a simátima'mae'a iyúne. Minááímó súnda ímba karo'-áái sumpo érai'a sune.

⁸ Naaó'-naoken-kwaasi túwaandu ésa Maníkóntáfésa imáyáa ésa ímba aaisambá sésa ímba mósimesi-aai síyamba inaimó síyantafe'a miyán-oro sune.

⁹ Túwaandu ésamo Maníkón-imáyáámó mósá maráiyamba aaremá maarámó iyantafena sirááíma wétaiye. Ímba túma maimaé iyésa kawe'-úmai unáánkwtói ésa waási súfifáefo sésa ímba to'waaí ésa

¹⁰ ímba miyá-sáwí'ó iyamba kawe-kísáú aantemba maíyasa tuwánánááwe. Aaremó kesáfésamo sésa Maníkóntáfé'a imáyáa úne sen-ínimbó kawe-kísáúmó máentemba miyán-oro.

¹¹ Aaré ímba túma maimaé iyésa aáno úmai mésa Maníkón-aaimo sen-kwáásí táái isánááwe.

¹² Aaremá ímba waaiyá'á káráwiyaawi mésa waai túranka'a ímba komésa aaimó simátimiyamba aáno úmai méranaawe sune.

¹³ Naaófá'á Maníkó Ándámumba aifa'á úmarena ánaaemba awaainínkómbá Ífimbo úmakaintafe'a mináái sune.

¹⁴ Waántáwanko ímba Ándámuntafena siyáifo Ífintafena karo'-áái simámuwana érai'e séna aifa'á Maníkón-aai taráiyaiye.

¹⁵ Énifo aaremá iyámpóimo matinkáiyambo éna sáwí'a úmai méraampinkemba Maníkó tiyáíniye. Aaremó Maníkómpá'ó timankúnkúmba ésamo wen-imáyáámó ésamo arupíse úmaimo aáno úmaimo maé'mae'o úmae iyésamo miyámó iyanamo éna Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba tiyáíniye.

3

Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaawi-tai.

¹ Tuwimbaimo Maníkóní waásiya'o káráwiyan-kisau maénae síyawimo ésa tirááímo táinda-kisau kawe-kísáún-iye siyáamba mináái érai'-aain-iye.

² Maníkóní waásiya'o káráwiowiti kisaumo máéwi maarán-kwáásín-owe. Miwífímbá ímba sáwí-aaimo wérarwai ésa kimbora-inimba mapá kuráawi ésa arupíse úmai kawe'-imáyáa aantembo owí ésa miwí túwí'o mósá maréwi ésa namu'-waasi naambá timésa tómbá timésa owí ésa Maníkón-aai kawe'-úmai simátima'maesá wéiyowi ésa

³ ímba uwóí'o on-dómbá námae nésa uwóí'a owí ésa ímba aaisambá sésa aáno úmaimo méraawi ésa ímba óntantafesa túrande-urande owí ésa

⁴ miwítí naaúmpa'o méraan-kwaasiya'a kawe'-úmai káráwiowiti ésa miwítí iyámpói tifoísáísafesa ésa miwí táái wéisaiyawiti ésa miyán-kwáásímó ésa Maníkóní waásiya'o káráwiowiti kisaumo maénááwe.

⁵ Aare-iyámpóíya'o ímbo kawe'-úmaimo káráwiowimo ésa Maníkóní waásiya'a ímba kanaa'á káráwiyonaawe.

⁶ Káfé'o Maníkóntáfésamo ísámaimo tiyawimo ésa Maníkóní waásiya'a káráwiowiti kisaumo ímba maénááwe. Miyán-kwáásímó minkísáúmó maésamo ésa túma maimaésa iyíyana waántáwankomo sáwí-meyambo maiyaintemba miyá ónááwe.

⁷ Símai sáwí'a uwátínkáafó waántáwanko tamaimái wemparí'a ifáínifo Maníkómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasiwara'o sésamo kawe'-aantemba úmai

méraawin-owe síyan-kwaasimo ésa miyán-kwáásí aantemba Maníkóní waásiya'o káráwiowiti kísau maénááwe.

⁸ Maníkóní waásiya'o káráwiyaawi wétuwa'nai-owi maarán-kwáásín-owe. Arupíse úmáimo mérewi ésa ímbo kaumbo-kae'-ímáyáámó tokéwi ésa ímbo uwóí'o on-dómbó námae níyawí ésa ímbo óntantafesa túrande-urande wéiyawí ésa

⁹ tirumpinkémbó érai'-aaimo isésamo ombá Maníkóní érai'-aaigoni áwáuma ta'ótóráawi ésa

¹⁰ miyán-kwáásí ésa Maníkóní waásiya'o káráwiyaawi wétuwa'nai-owiti kísau maénááfo aifa'á miwítí kísau tuwánewasamo kawel'ó íya'o é'a minkísáú tíméro.

¹¹ Miyá íyasamo ésa miwí tuwaainíntómbá maarán-ínímbán-owe. Kawel'-úmáimo mérai yawí ésa ímba tíyo-aai sen-ínímbá pósa arupíse úmai mésa seyaafá-kísáú kawel'-úmai wémaewe.

¹² Maníkóní waásiya'o káráwiyaawi wétuwa'nai-on-kísau wémaewi maarán-kwáásín-owe. Kímbora-inimbo ma'maé kuráawi ésa miwítí iyámpóíya'e miwítí naaúmpa'o méraan-kwaasiya'e kawel'-úmáimo káráwiyaawi ésa miyán-kwáásímó Maníkóní waásiya'o káráwiyaawi wétuwa'nai-on-kísau maénááwe.

¹³ Minkísáúmó kawel'ó úmáimo maíyawí ésa Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraan-aai fasi'ámai simátimiyasa isésa miwí túwí'a mósá maránááwe.

Maníkóní áwáu-aaigoni áwáu-aai.

¹⁴ Tímótiyo kemá Póro ampáánk'á'á embá koawánanae sé'a wée'a maanáúfái agaimái tuwáúmpo toráumai isaaó.

¹⁵ Empá'á kónae sé'o onda-ámbó faiyínamo e maanáúfái toráumai isé sé kesáá Maníkóní akúntá únanasa agaimái símakaimba póta miyásá ónaumne sínone. Áfonkomo taaímó farámíntemba kesáá Maníkó mérai waini waásisa éta wení érai'-aaisa taawiyafónaumne.

¹⁶ Érai'a Maníkóní áwáu-aaigoni áwáuma paápé úwana óraa'-waasigo éna maarán-íye.

Ísu Káráísiti marapá'á waási-i'a úmai paápé úwana Maníkóní ámútanko wentáféna séna arupíse úmai mérai wain-íye súwasa Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi awánowasa waási fi'o-fi'om-barafakewi wenáái simátíma'mae kuwasá wenááisafesa timankúnkúmba uwaná Maníkó kunái'maena wíyómpa'a móankaraiye.

Mináái Maníkóní áwáu-aaigoni áwáun-íye.

4

Karo'-ááímó simátimiyan-kwaasimo paápé íyan-aai.

¹ Maníkóní ámútanko afora'á séna ánaaen-kanaa tínasa tuwímbai Ísu Káráísitimba tínaaemba uwámesa waántáwankowe wení kísau-waasiyemo síyan-aai isésa karo'-ááímó síyamba arááiwaenaawe siyáíye.

² minkaró'-wáásí miwítí sáwí-tirumpinken-karo'-aai simátinkesa érai'e síwae sésa miwítí sáwí-awau ímba awánésa karo'á sésa

³ aarewé waaiyé mó maíyamba aaraa matinkésa tuwímbai-tomba aaraa matinkésa miyán-karó'-áái síyasa ánaaen-kanaa tínasa tuwímbai miyán-ámbá arááiwaenaawe. Mintóntáféna Maníkó wení érai'-aaisafesa timankúnkúmba íyawisafena séna miyán-tómbá uwátinkaunda wéne'a súwi síwae sé'a uwátinkaraumne Maníkó siyáíye.

⁴ Seyaafá-tántáá'ó Maníkómó úmakaimba kawel'-tántáá'án-ifo aaraa matínkááfonifo úwoi wéne'a Maníkóntáfé'a súwi seró.

⁵ Inaisá súndanifo Maníkó kawel'an-iye siyáimba pósa mintómbá aaraa matínkááfonifo.

Ísuni kawel-kísáú-wáásí ónemo siyáin-aaí.

⁶ Tímótiyo simáménda-aaímo Maníkóní waásimo simátímínda Ísu Káraísitini kísau-waasi-i'a éma po kawel'-wáásí uráínone. Tómbó nésamo fasi'ámaimo méraantemba Ísu Káraísitini érai'-aaí arááíwae kawel'-úmai simátíma'mae íyínana minááígó fasi'ánkainiye.

⁷ Úwoimo maní'ó sen-áái ímba Maníkón-aaín-ifo úwoi-aaín-ifo ánaaeni'a uwámuwo. Emá ayáántán-kwiye Maníkóní áwáuma arááíwae enáúma káráwiyuwo.

⁸ Sùgomo kawel'ó ínkwa-imayaamo ésamo ésa tiyáántán-kwiyesamo kisaumo maíyamba mindá kawel'an-ifo Maníkóní áwáuma arááíwaenae sésamo imáyáamo ésa tiyáántán-kwiyesa Maníkóní kisaumo maíyamba mindá óraa-kawel'an-iye. Miyámó ésamo ésa káfé'wara ánaaenkwarala méraiyan-aempa'a minkísáúgó túwa'nai iye.

⁹ Mináái érai'an-ifo ísámai tirumpimbá ta'ótóráaro.

¹⁰ Maníkó fasi'aénkwáráwí póna seyaafá'-wáásiyá'ó káráwiyaiwai éna wenááisafeta simankúnkúmbo úndawisa sáwí-imayaafinkembo faúsínkáíwaimba amu'maréta póta siyáántán-kwiyéta kisausa maénaumne.

¹¹ Tímótiyo mináái simátíme sé miyán-oro siyó.

¹² Ifó'-wáásí óndasafesa úwoi-waasi óne sésa sáwí'a uwánkááfonifo kawel'-úmai mé kawel'-áái sé imáyáa timé arupíse úmai mé kawel'-aantemba wéinasa Maníkón-aaísafesa timankúnkúmbo owí awánésa indantembá miyán-oro.

¹³ Empá'ó ímbo kondará'ó éma waási túranka'a Maníkóní aúfáífinken-aaí toráumai simátíma'mae wéiye aráátimiyo.

¹⁴ Ááema entáféna Maníkómó siyáin-aaí simátímúwasa Maníkóní waásiti óraa'-waasi tiyáámba enane'lá ta'ótoresasa sésa Maníkóní kísau mauwó suwamá minkísáú maéndasafe ónana Maníkó fasi'aémbá ámakaifo ímbo túwénda fasi'ámai maimaé iyuwó.

¹⁵ Simámunda-aaí aantemba imáyáa é miyá úmae íyínasa seyaafá'á awánésa sésa Maníkóntáféna fasi'ámai méraimba póna mifási'áénkó iyíníye sénááwe.

¹⁶ Enáúma káráwiye méma simátímínda-aaí imáyáa úmai kawel'-úmai simátimiyo. Miyámó ónda kawel'-ámpá'á kónasa enááimo

ísáán-kwaasi kawel'-ámpá'á wégowe.

5

Fasi'aénkóní waásiti imáyáa arupíse uwátinkaaomo siyáin-aaí.

¹ Tímótiyo waurántómbá iyafákémbá ímbo sindá enafontáfémo aáno úmaimo séndantemba miyáumai simátimiyo. Enáfámarimbo óndantemba ifó'-wáásí miyá uwátinkaa.

² Enanóisaimo óndantemba áráankantomba miyá uwátinkaa. Enáúmarimbo óndantemba aú-inintomba miyá kawel'-aantemba uwátinkaa.

³ Keto'-íníntí tíráá'maarina'i tinááwaina'i mésamo ésa miwí túwa'nai oro. Énifo keto'-ínímbó timááraamo ímbo méren-inimba túwa'nai uwo.

⁴ Énifo keto'-ínintí tiráá'maarina'i tinááwaina'i mésamo ésa miwí túwa'nai oro. Miwítí aifaráán-kísáú miwí tinófoi túwa'nai oro. Miyámó iyambo ésa káráwimaesamo iyáam-beyambo timíyamba Maníkó aamoí íníye.

⁵ Keto'-ínimbá timááraa ímba méraan-inimbo ésa sésa Maníkó kenká'a káráwiyniye sésa Maníkómpá'a inai símae wéiyesa súwa'nai ínkwae sésa inai wésewe.

⁶ Énifo keto'-ínimbó marapá-tántáátáfésamo tirááisafesamo ésamo ombá Manikóní némpa'a méraawe.

⁷ Keto'-ínintáfésa sésa sáwí'a úmai méraawe sefáínifo simámunda-aai simátimiyo.

⁸ Manikón-aaisafesamo karo'émó sembá mindá sáwí'a ombánifo tuwímbaimo ésamo miwítí akúnká'é miwí timááraara'emo ímbo kawé'-úmaimo káráwiyombo ésa Manikón-aai tinaaemba uwámakaamba mindá óraa-sawí'a wéowe.

⁹ Keto'-ínimbó Manikóní kisaumo máén-inimba saafá úmai túwí'a agauwó. Mindá maarán-ínimbán-owe. Áráankamba késa 60 aatai maisukáan-inimba ésa kimbora-wambo maimaé kuráan-inintomba ésa

¹⁰ minínintóntáfésa kawé-kísáú wémaewe sen-ínimbá ésa miwí tiráá'marinka'a kawé'-úmaimo káráwiyaan-inimba ésa namu'-waasí tómbó tímén-inimba ésa Manikóní waási kawé'ó uwátínkáán-inimba ésa umbai-tántáá'ó makáan-kwaasi túwa'nai on-ínimbá ésa miyán-káwé-kísáúmo wémaen-keto'-inin-tuwi'a agauwó.

¹¹ Aú-keto'-inin-tuwi'a ímba agauwó. Miwí Manikóní kísau wémaesa ánaaemba waaí maénae-imayaamo ésa Ísu Káráisitinka'o fasi'aén-ááímó símaresa ímba imáyáa ésa waaí maiyasa

¹² tuwímbai tuwánésa sésa Ísu Káráisitinka'o fasi'aén-ááímó símakaan-aaima taraisésa sáwí'a uráawe sénááwe.

¹³ Miyáumai maaráwará'a ésa ímba kísau maésa nambá'-aantemba nésa ímba kísau wémaesa tíyo-aai símae wénesa moparáwintáfésa wendé wenden-iyé-áái simátíma'mae nésa aanáfómó ímbo siyénka'a ke simásuwesa sénááwe.

¹⁴ Mindásafe'a simáme'a sune. Aú-keto'-inimba waaí maésa iyámpói matinkésa kawé'-úmai káráwiyesa miyámó iyamba kesáámá ímba sáwí'a úmaisa méraunda pósa Manikóntáfésamo ímbo aamoimó iyawi kentáásí áwáumo saafá ésamo ésa ímba símai sáwíta uwásinkanaawe.

¹⁵ Tuwímbai-keto'-inimba kawé'-ámbá é'a ifátuwesa waántáwankoni sáwí-ampa'o wéaraaiwaentafe'a súnda-aai simámune.

¹⁶ Manikón-aaisafesamo timankúnkúmba on-ínimbá miwí timááraafinkembo keto'-ínimbó méraamba túwa'nai oro. Manikóní waási keto'-ínimbá timááraamo méraan-inimba Manikóní kísaura'o tukáan-ontantamba túwa'nai ofáínifo keto'-ínimbá timááraamo ímbo méren-inimba minóntántámba túwa'nai oro.

¹⁷ Manikóní waási miwítí óraa'-waasi kawé'-úmai káráwiyaawisafesa imáyáa ésa miwítí méyámbá mósá ma'mái tíméro. Minóráá'-wáásífínkémba tuwímbai Manikón-aai fasi'ámai simátimesa óraa-kísau wémaewisafesa imáyáa ésa miwítí méyámbá mósá ma'mái óraa'a tíméro.

¹⁸ Minááisáféna naaófá'a Manikón-aai aúfáífimba agaimaréna séna puru-makagóní kísaura'-meyantafena séna

waásiti tómbá wíti-aramba ásimá piyíndasafena purumakagón-aísamai támai tafandaafá úmai ásimá ufítúwáínka'a purumakagón-óika'a ímba kárá'esa ifátúwéwana úwoi ména tuwímbai náíníye agaimaréna siyáíye. Moóráfa'a agaimaréna séna

kísaumo máéwi méyámbá máéro

agaimaréna siyáíye. Maníkóní waási minááímá imáyáa ésa miwítí óraa'-waasiti méyámbá tíméro.

¹⁹ Maníkóní waásiti óraa'-waasi tíyo'o fáíyan-aai ímba isaaó.

Énifo kaumbo-kae'-wáásímó tésamo síyan-aai miwí táái isaaó.

²⁰ Sáwí'o úmae iyówisafe seyaafá'-wáásí túranka'a fasi'aén-áái simátimiyo. Miyámó inasamó ésa seyaafá'-wáásí táátafesa ésa miwí túma káráwiyonaawe.

²¹ Maníkón-aúranka'e Ísu Káráisitín-aúranka'e Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi túranka'e óraaka'a simáme'a sune. Simámundantemba uwo sune. Aaigóní áwáumo ímbo ísarendarakembo e ímba aai simátiminone. Aaigóní áwáumo ísarendarakembo e kawé'-úmai simátiminone. Ímba waási tuwínkaa'-uré sindá seyaafá'-ááímá afora'-aantemba simátimiyo.

²² Moóráwigomo Maníkóní kisau maínkwae sémo e ímba ááéma iyáfasinankenda awánasuwe ánaaemba iyáfasinankaa. Sáwí'o wéiya ímba ewará'á tiráái wáinda kawé'-úmai káráwimai kawé'an-uwo.

²³ Tímótiyo enarumpinkémbó áí'o énamo tuwímbai-kanaamo áúfa'o wínamo e non-úran-aantemba ímba nendá taaérampinken-domba naaó sune.

²⁴ Tuwímbaimo sáwí'o ombá tuwánaawasa sáwí-meyamba wémaefo tuwímbaimo sáwí'o ombá miwítí áwáuma ánaaemba paápé íníye.

²⁵ Miyáumai tuwímbaimo kawé-kísáúmó máémba tuwánaawasa tuwímbaimo kawé-kísáúmó máémba ímba tuwánaamba miyámó owítí áwáuma ánaaemba paápé íníye.

6

¹ Wayó-kísáúmó máén-kwaasi Maníkóní waásisafe maanáái simátimiyo. Káráwiyaan-kwaasi-tuwi'a óraa'a uwátinke'a miwítí kisau kawé'-úmai máéro simátimiyo. Miyámó iyasamo ésa Maníkón-áwí'e Maníkón-aaiye ímba símai sáwí'a ónááwe.

² Káráwiyaan-kwaasi Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owísáfesa miwítí wayó-kísáú-wáásí sésa Ísu Káráisitini waásimo úndantemba miwíwará'á Ísu Káráisitini waási póta miwí túwí'a ímba óraa'a uwátinkanaumne sefáínifo maarán-áái seró. Maníkón-aaisafe'o simankúnkúmbo úndantemba miwíwará'á Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo wéowa'a sirumbá timé'a pó'a miwítí kisau kawé'-úmaimo máénda minkísáúfínkémbá kawé-tántáá'á maenááwe sé wayó-kísáú-wáásísáfé mináái simátimiyo.

Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamo méraamba óraa-tantaari'o on-áái.

Tímótiyo simámunda-aai óraaka simátimiyo.

³ Tuwímbaimo fí'on-aaimo simátimesamo kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitín-aaimo kawé'-ááímó ímbo arááiwaesamo Maníkóní áwáu-aaimo ímbo wéaraaiwaewi

⁴ miwí túma maimaé wéiyesa seyaafá'-tántáákóní áwáuma ímba ísaraawe. Miwífímbá sáwí-imayaa wéraisasa aaigóní áwáusafesa sáwífa'-aai sésa kesááiigo iyáákainkwae-aai sewasá miyá-sáwí-ááífínkémbá tirumbá sáwí'a uwátinkesa aaisambá sésa túwí'a símai sáwí'a uwátinkesa sáwí-imayaa uwátinkesa

⁵ aaisambá símae wénowe. Miyámó on-kwáásí miwítí imáyáa símai sáwí'a ésa érai'-aai ifátuwesa karo'-ímáyáá ésa sésa sáwífa'-ontama maénae sésa Maníkóní aambá wéaraaiwaewe-karo'-imayaa wéowe.

⁶ Miyán-káró'-ímáyáámó ombánifo Maníkóní aambó érai'o arááiwaéwi imáyáa ésa sésa Maníkóntáfé'o imáyáamo é'o méraunda óraa-tantaa'an-ifo makáunda-ontama mindá kanaán-iyé wésewe.

⁷ Kesinóisaisa óntaiyainta masínkaraawe. Púwóndasa ínta óntawarata maimaéta kónaumne.

⁸ Unáánkwátóiyé tóné makétaamo éta mindá kanaán-iyesa sénaumne.

⁹ Óntasafe-imayaamo owí misáwí-ímáyáágó tafisínana sáwí-tantaatafesamo tirááisafesamo íyan-tantaako miwí ta'ótorainasa sáwí'a úmai tai'ánááwe.

¹⁰ Fí'o-fi'o-sawi-imayaagoni áwáuma óntamba maénae-imayaasafesa aamoí wéowe. Tuwímbai óntamba maénae-imayaa aantemba wéesa Maníkón-aai ifátuwesa umbai-tántáá'a maésa tirunkó umbai taisasá méraawe.

Maníkón-aúranka'a arupíse úmai méraaomo siyáin-aai.

¹¹ Tímótiyo emá Maníkóní waási éma miyán-tántáákómbá ánaaemba uwáme Maníkón-aúranka'a arupíse úmai mére wentáfé-ímáyáa wéema seyaafá-kísáú kawé'-úmai wémae imáyáa wétime Maníkóntáfé fasi'ámai aáo úmai mére miyán-tántáátáfé ayáántán-kwiye méraao.

¹² Waásimo méyámbó maénaesamo tuwaantantésamo kontembá emá Maníkón-aaisafe amankúnkúmba e ayáántán-kwiye minámbá arááiwa'mae aúí'a úmai maé'mae'o inda-ámbá arááiwa'mae iyuwó. Ááema sáwífa'-waasi túranka'a paápéema séma Maníkón-aai érai'-aai pó'a wenká'a kááisamai méraumne sundará'a Maníkó entáféna aúí'a úmai maé'mae'a wéone siyáiyé.

¹³ Maníkó seyaafá'ó méraawiti áwáugon-iyé. Ísu Káráísiti aaimó sí-náúmpá'a óraa'-waasigon-awi'a Póntiyasi-Páíratimba kawé'-ááímó simámakaiwain-iyé. Minkáé'nárai túranka'a embá óraaka simáme'a sune.

¹⁴ Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísiti marapá'ó ímbo kunkáindara'a wemó siyáin-aai arááiwa'mae wéiyé kawé'-aantemba wéinasa awánésa sésa mináái érai'-aain-iyé sénááwe sune.

¹⁵ Maníkó Ísu Káráísitintafena séna kumuwómó sínda-kanaa kumíniye. Maníkó kawé'-aantembo iwái éna weyáa seyaafá'nánká káráwiyaiwai éna seyaafá-fásí'áénkwára'-wáásí wení fasi'aénkó iyáákaraiwai éna seyaafá-káwáa-wáásíyá'a kawáán-uráiwai éna

¹⁶ weyáa ímba puwíndawi éna fí'ora-sara'o méraiwai isasá miyá-sará'a ímba waási kanaa'a koméranaawe. Maníkómbá seyaafá'-wáásí ímba túrantamba wéawanesa ímba kanaa'a túrantamba awánánááwe. Wenáwí'a óraa'a waé'wae'a isaná wení fasi'aémbá waé'wae'o ímba mindá érai'-aain-iyé.

¹⁷ Tímótiyo moparáwínkwára'-wáásísáfé óraaka simátime sé ímba túma maimaé iyé'a ímba moparáwíntáfé'a aamoín-oro. Mindá tai'áínda-tantaa'an-ifo ímba amu'marémba Maníkó seyaafá-tántáátáámó wésimiwaintafe'a amu'maré'a mé'a aamoín-oro simátimiyo.

¹⁸ Moórá-aai moparáwínkwára'-wáásí simátime sé kawé-kísáú wémae'a túwa'nai úmae wéiyé'a moparáwímbá tuwínkaa'-úmai tíma'mae iyóro.

¹⁹ Miyámó é'o é'a miyámó íyan-tantaatafe'a ánaaemba kembiwímó túwa'nai inda-tantaa'a wéraina'a miyámó é'a kawé'-úmai méranaawe simátimiyo.

²⁰ Tímótiyo Maníkó simámakain-aaiye aráánámakain-aaiye káráwimai kawé'an-uwo. Maníkómbó ímbo arááiwaén-kwaasi úwoi-aai wésefo mináái

ánaemba uwátimiyo. Karo'á sésa seyaafá-tántáá'á ísaraumnemo mósimesi-aaimo síyamba ánaemba uwátimiyo.

²¹ Tuwímbai sésa seyaafá-tántáá'á ísaraumne sésa pósa Maníkómpá'ó timankúnkúmbo on-ámbá ifátukaawe.

Maníkó seyaafá'-wáásí úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inai sune.

Kemá Póro súnda-aai tai'áiyé.

2 Tímóti

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba afakaeté-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna Tímótin-imayaa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráiyé. Ísun-aai simátíma'mae iyúnkakemba Rómu-naopa'a ándáfa'a ánkárowana ména Tímóti Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyontafena imáyáa éna maanáái agaimarówana wenópa'a kuráiyé.

¹ Tímótiyo kemá Póro maanáái maanáúfáímbá agaimaráúmpo isaaó. Maníkó wení imáyáafinkemba kentáféna séna aantá-waasi-i'a éma Ísu Káráisitín-aai kosimátíma'mae núwo séna si'mákaiye. Maníkó óraaka'a séna Ísu Káráísitiye'a kááísamai méraamba pó'a aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe siyáin-aai kosimátíma'mae núwo séna si'mákaiye.

² Tímótiyo kesáánimba óna'a sirumbó wéamundawi ómpo maanáái maanáúfáímbá agaimaráúmpo isaaó. Maníkó kentáásifowawe Ísu Káráísiti kentáási Fasi'aénkóe úwoi áwa'nai esarai tirumbá uwánkesarai faru uwánkaayantafe'a inái sune.

³ Kesíwá'námo Maníkómbó arááiwakaantemba kemá miyá únana mindásafena kesirumpimbá ímba aai wéraiye. Maníkómpá'ó inaimó sunda entáfé'a imáyáa é'a aasiyaasi áísai e'a súwi simánkaumne.

⁴ Ifi'ó tasínkaraanda imáyáa é'a aneká'á awánánae-imayaa úmae wéiye'a embó awánaanda sirunkó óraa-kawe'a íniye.

⁵ Ísu Káráisitín-aaisafemo amankúnkúmbo ónda ímbo óikakembo óndamo arumpinkémbó óndasafe'a imáyáa úne. Aifa'á enaráárán-áwí'a Róisi Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úwana minkákémbá enanón-áwí'a Yúnisi Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo uráimba ewará'á miyá wée Maníkómpá'ó amankúnkúmbo ónda érai'a mindá ísaraumne.

⁶ Mindásafe'a simáme'a sune. Maníkómó fasi'aémbó ámakaimba ta'ótoke wení kísau mauwó. Maníkóní kisaumo máindasafe'a siyáamba ane'á ta'ótoraawanana Maníkó fasi'aémbá ámakaiye.

⁷ Maníkó imáyáasa símakowata fasi'ámaisá méta ínta sáátafeta éta imáyáasa wétimeta kesúrata káráwimai kawe'á uréta úndasa po Maníkómó fasi'aémbó ámakaimba ta'ótoke wení kísau mauwó.

⁸ Mindásafe kentáási Fasi'aénkó siyáin-aaimo simátimendasafena ímba áá'a íno. Fasi'aénkóní

waási-i'o úndarakemba ándáfa'a sínkaraawa'o méraundasafena ímba áá'a íno. Maníkó fasi'aémbá ámímba po ásé-aai simátímínasamo áí'o índá-i'o uwánkaiyamba sí'o úni'o uwásínkaraantembo uwánkaiyamba ímba imáyáamo índá fasi'ámai méraao.

⁹ Maníkó séna sáwí-imayaafinkemba faútínkáana'a kawe'-aantemba úmai méraaro siyáiyé. Kesáá

kawe-kísáúmó maúndasafenasa ímbanifo wení imáyáafinkemba séna úwoi túwa'nai ónaumne siyáimba póna kentáási sáwí-imayaafinkemba faúsinkenasa séna kawe'-aantemba úmai méraaro siyáiyé. Áwáura'a Maníkó maramá ímbo úmakonka'a Ísu Káráisitini kisausafena imáyáa éna séna úwoi túwa'nai ónae'a to'mayaa úne siyáiyé.

¹⁰ Maníkó kentáásáfénawe séna to'mayaa úmakaimba paápé úwana Ísu Káráísiti marapá'á kuména kentáási sáwí-imayaafinkemba wéfausinkaiye.

Waási púwówini áwáuma wemá íyáákéna taí'ásuwowasa wíyómpa'a aúí'a úmai maé'mae'a ésa ímba puwónááwe.

Minásé-áái paápé úwata ísaraumne.

¹¹ Minásé-ááímó simátíméndasafena Maníkó simásimena séna aantá-waasi-i'a éma ai'maráana maanásé-áái simátíma'mae núwo súwa'a

¹² miyámó ówándarakemba sí'o úní'a úmai ándáfa'a sínkaraawa'a mé'a ímba sigaesáfé'a úne. Moóráwigon-aaisafe'o érai'emo sé'a wenká'ó simankúnkúmbo úndawimba awáné'a símakain-kisau káráwisa'a mináái érai'-aain-iyé súnda pó'a ímba sigaesáfé'a úne. Maníkó waásimo méraawini áwáuma tísai índa-kanaa ímbo tiyáindara'a símakain-kisau wégarawiye.

¹³ Tímótiyo érai'-aaimo simámakaunda arumpimbá ta'ótore arááíwae Ísu Káráísitiye'a kááísamai mé wenááisafe amankúnkúmbe wée wembá arumbá amé miyá úmae iyuwó.

¹⁴ Maníkó érai'-aaimo simámakaimba Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentáásirumpimba méraimba po wení fasi'aéntámbá minéráí'-áái káráwiyuwo.

¹⁵ Ésiyaa-marafaken-kwaasi seyaafá'á tínaaeni'o uwásiyukaampinkemba kae'-wáásí moóráwigon-awi'a Físérasí isaná moóráwigon-awi'a Émósénisi isamá mináái ísaraane.

¹⁶ Moóráwigon-awi'a Ónésíforasi kesópa'a tóso éna kawé'-áái simásimena kesí imáyáa aúí'a uwásinkéna ándáfa'o méraunda ímba aigaesáféna isa'á mindásafe'a Fasi'aénkómpá'á inái súnda Ónésíforasi wení naaúmpa'o méraan-kwaasiye kawé'á uwátinkainkwae sé'a inái súne.

¹⁷ Wemá Rómu-naopa'a taména siyaafái émena ándáfa'o méraunda tasuwánéna kesí imáyáa aúí'a uwásínkaraiye.

¹⁸ Ááéma Éfésási-naopa'a koméraawanana sáwífa-kanaa wemá súwa'nai úwa é'a awánaraane. Miyámó uráintafe'a súne. Fasi'aénkó waásimo méraawini áwáumo tísai índa-kanaa tínana Fasi'aénkó wentáféna arumbá uwánkainiye súne.

2

I-wáásímó fasi'ámaimo méraantemba miyáumai fasi'ámai méraaomo siyáin-ai.

¹ Kesááninkoo Ísu Káráísiti úwoi wéawa'nai-ifo fasi'ámai méraao.

² Sáwífa'-waasi túranka'o simátimewanda-ai isé kawé'-ímáyááwará'-wáásí fasi'ámaimo méraawi kawé'-úmaimo simátimiyawi simátímínasa miwíwará'á ta'ótokesa simátíméro.

³ I-wáásímó umbai-tántáá'ó tímémbo fasi'ámaimo máéntemba Ísu Káráísitini waási-i'a óndarakemba embá umbai-tántáá'á ámémbanifo fasi'ámai méraao.

⁴ I-wáásí miwítí óraako aamoí ínkwaé sésa wenáái wéaraaiwaesa ímba fí'o-fí'on-tantaatafesa imáyáamo iyamba óraakoni kísausafesa imáyáa wéowe.

⁵ Moórá-ai isaaó. Tuwaantantésamo kontembá moóráwigomo wení óraakon-aaimo isénamo awaantanténamo iyénamo éna méyámbá máíníye.

⁶ Moórá-ai isaaó. Kísaumo fasi'ámaimo owímó ombá tómbó fakaráánkanaamo tisasá aifa'á fáká'mai wénaawe. Mináái imáyáa é Ísu Káráísitiye'a fasi'ámai méraao.

⁷ Simámunda-ai imáyáa inaná Fasi'aénkó imáyáa amína minááiígóní áwáuma isáínone.

8 Ísu Káráisiti Téfitin-aísaafitantambo uráiwai puwénamo íyáfasinkaiwaintafe imáyáan-uwo. Mináái ásé-aai simátímakaunda-aain-iyé.

9 Minásé-ááímó simátimewandarakemba ándáfa'a másinkesa sáwí'o owímó tíyayaanka'o kárá'umaesamo mátinkaantemba kembá síyayaanka'a kárá'umaesa sí'o iní'a úmai ándáfa'a másínkaraafo kemá úwoi ménaumpo Maníkón-aaigo wété ínasa ísáaro.

10 Mindásafe'a Maníkómó wemparí'o úmáráín-kwaasisafe'a imáyáa é'a pó'a umbai-tántáátáfé'a ímba imáyáa é'a méraumne. Ísu Káráisiti miwítí sáwí-imayaafinkemba tí'maena kawepá'á métinkainasa sámó kain-áémpá'á maé'mae'o íyantafe'a umbai-tántáátáfé'a ímba imáyáamo únda fasi'ámai méraumne.

11 Maanáái érai'-aain-iyé.

Ísu Káráisitiye'a kááísamaisa méraundasa póta puwétaamo éta weséta méranaumne.

12 Umbai-tántáátáfé'a ímba imáyáamo éta fasi'ámaimo métaamo éta waásiya'o káráwiyintemba kesááwará'á miyásá ónaumne. Sínaaembo uwámenanasaamo éna kentááwará'á miyá íniye.

13 Wenááisafetaamo simankúnkúmbo urétaamo ifátúwáananasaamo éna wemó sintembó miyámó éna ímba kanaa'á tuwéna fí'on-aai síníye.

Mináái érai'-aain-iyé.

Maníkóní kísau arupíse úmai maínana aamoí uwánkainomo siyáin-aai.

14 Tímótiyo Maníkón-aúranka'a maanáái símai táaka-tinke óraaka simátíma'mae iyé sé maanáái imáyáan-oro. Úwoi-aaisafe'a sáwífa'-aai sé'a aaisambá wésefo mináái ifátúwáaro. Minááímó isáíyanamo éna minááígó ímba kawé'á uwátinkaina'a sáwí'a ónááfo súnda-aai simátíma'mae iyuwó.

15 Maarán-kwáásí-í'o ónae sé maarán-uwo. Érai'-aaimo arupíse úmai simátímíndawima éma Maníkóní kísau-waasi éma ení kísausafe ímba aigaesáfé indawí éma miyámó émo e Maníkón-aúranka'o ménda simámena séna kawé'-úmai méraane síníye.

16 Úwoi-aai Maníkómbó ímba arááíwáén-kwaasimo sen-áái ánaaemba uwámuwo. Miyán-ááímó sen-kwáásí ímba Maníkóntáfésa imáyáa ésa sáwísáwí'a úmae wéiyowe.

17 Sowáéfitambo énamo seyaafá-túfá'ó intembá miwí tááigo wété ímbá pósa sáwí'a ónááwe. Miwífínkémbá kae'-wáásí túwí'a moóráwígon-awí'a Áíméníyasi isaná moóráwígon-awí'a Fáírítasi

18 minkáé'nárai érai'-aai ifátuwesarai sésarai pukáundafinkenta é'a íyáfasinkaunda póta ánaaemba aneka'á ínta íyáfasinanaumne séyasa isésa tuwímbai Ísu Káráísitin-aaisafesa kae'-ímáyáá wéowe.

19 Áfombo fasi'ámaimo faimaráántemba Maníkó áfonkaan-tantaq'a fasi'ámai faimaréna minká'á aúfái agaimaréna séna Fasi'aénkó wení waási é'a tuwánaraiye séna moórá-aai agaimaréna séna Fasi'aénkóní waási únemo sewí sáwí'o ombá tínaaemba uwáméro agaimaréna siyáíye.

20 Moórá-aaimo simáménda isaaó. Óraa'-naumpa'a tuwímbai-taufa'a marésa tuwímbai korí-óntántámbó úmakaan-taufa'a marésa tuwímbai taaisambó úmakaan-taufa'a marésa tuwímbai agari'-márásámbó úmakaan-taufa'a marésa óraa-kanaa aantemba korí-táúfápínkémbá nésa úwoi-kanaa taai-taufápínkémbá wénaawe.

21 Simátímakaunda-sawi-kisauombo tínaaembo uwámesamo kawel'úmaimo méraawi kawel-táúfákáámbá úmai mésa Maníkóntáfésa imáyáa wéesa Maníkómó kawel-kísáú timíndasafesa to'mayaa úmai méraawe.

22 Ifó'-wáásímó sáwí-tantaatafesamo tirááísafesamo ombá ánaaeni'a uwátimo arupise úmai mérenda-imayaa é Maníkón-aaisafe amankúnkúmbó úmae iyí-imáyáá wétimo faru úmai mé tirumpimbó kawel-aantembo imáyáamo ésamo Fasi'aénkómpá'ó áisai esamo súwa'nai ínkwae sésamo ontembá miyán-uwo.

23 Úwoi-aaisafesamo sáwífa'-aaimo semba minááíyákémbá aaisambó semba ísaraampo ánaaeni'a uwátimio.

24 Fasi'aénkóni kísau-waasi ímba aaisambá sésa faru uwátinkesa kanaa'á aráátimesa aaisambó semba tasi uwátinkesa

25 wempa'á mésa miwímó kentááimo taráísón-kwaasiti imáyáa kawel'a uwátinkesa miyámó íyanamo éna Maníkó imáyáa timínasawa Maníkómpá'á tésawa érai'-aaisafesa érai'e sénáá ina sénááo. Mindásafesa Fasi'aénkóni kísau-waasi amu'marésa méranaawe.

26 Waántáwanko ken-imáyáá íwae séna miwí ta'ótokaiye. Érai'-aaisafesamo érai'emo sésamo ésa kawel-imáyáá ésa waántáwankomo ta'ótotuwenamo méraimpinkemba tufintuwesa Maníkómpá'á ténááwe.

3

Ánaaen-kanaagon-aai.

1 Tímótiyo ánaaen-kanaamo tíndamo umbai-tántáá'ó paápé índasafe imáyáan-uwo.

2 Minkánáará'á waási maará íyamba kesáfésa aantemba aamoí ésa óntantafesa aamoí ésa kesáfésa kawel-wáásí úne sésa kentúma maimaé wéiyesa tuwímbai símai sáwí'a uwátinkesa tinófoi-taai taraisésa túwa'nai owísáfésa ímba súwi sésa Maníkóntáfésa ímba imáyáa ésa

3 miwítí waási ímba imáyáa timésa ti'ó kaótuwe méraamba ímba aaweyáá ésa karo'-áái simátinkesa miwí túra'a ímba káráwiyesa tiyésa kawel-tántáátáfésa tiyántafesa uwátinkesa

4 namuro-wáásísáfésa miwítí waási pintaru'á ésa sáwí'a uwátínkáaro sésa sáwí-amba ááéma arááíwaesa miwí túma mósá marésa sáwí-tantaatafesa tirááísafesa ésa aamoí ésa Maníkóntáfésa ímba aamoí ésa

5 waási túranka'a Maníkóni waási úne karo'á sésa Maníkóni fasi'aémbá tínaaeni'a wéuwamefo miyámó on-kwáásí ánaaemba uwátimio.

6 Miwífínkémbá tuwímbai fí'o-fi'on-daumpa'a iyésa ímbo kawel-imáyáámó on-ínintáfésa karo'-áái sewasá isésa miwí tááísafesa érai'e wésewe. Minínímbá aoisaambá owaná óraa'-i'a isasá miyá-sáwí-tántáá'á tirááísafesa owaná misáwí-tántáákó miníníntómbá ta'ótokaiye.

7 Miníníntómbá seyaafá'-wáásí táái isésa ímba kanaa'á tuwímbai isésa érai'-aai ta'ótokaawe. Mindásafesa miyán-káro'-wáásí tááísafesa érai'e wésewe.

8 Naaófá'á Mósesemo méronka'a kae'nárai-tuwi'a moóráwigon-awí'a Yánisi úwana moóráwigon-awí'a Yámbírísiye'o Mósesen-aaimo taráíyaayantemba minkáro'-wáásí miyáumai érai'-aai taraisésa imáyáa sáwí'a ésa tóikakemba Maníkón-aaisafesa érai'e wésefo

9 ímba óraaka'a miyá ónááwe. Miwí karo'-áái sésa méraamba tuwánésa sésa karo'-wáásín-owe sésa miwí táái ímba arááíwaenaawe. Naaófá'ó Yánisiye Yámbírísiye'o sirááyan-karo'-aaisafesa miyá siyáawe.

Érai'-aai ta'ótore méraaomo siyáin-aai.

¹⁰ Miwí miyá wéofó emá ímba miyá uráampo naaó'-naoken-kwaasi simátimunda-aai isé kemó méraundawini áwáuma suwáné kemó wénundawini áwáuma suwáné uréma po mináái wéaraaiwaene. Maníkómpá'á simankúnkúmba é'a faru úmai mé'a imáyáa timé'a umbai-tántáápímbó fasi'ámáimo méraunda-aai ísaraane.

¹¹ Ántíoku-naopa'e Áíkóníyamu-naopa'e Rísítara-naopa'emo maéwándara'a umbai-tántáá'á simésa sí'o úni'a uwásínkówa'a ímba imáyáa é'o fasi'ámáimo maéwánda suwánaraane. Kempímbá óraa'-umbai-tantaa'a úmbanifo Fasi'aénkó mimpínkémbá síkaiye.

¹² Ímba ken-aantemba sáwí'a uwásínkaraafo maarán-kwáásíwárá'á sáwí'a uwátinkanaawe. Ísu Káráísitiye'o kááísamai mé'a wentáfé'o imáyáa é'o mé'a miyá ónaemo sewí umbai timénááwe.

¹³ Sáwí-waasi karo'-áái sésa fí'owiti imáyáa kotafisewí sáwí'a úmae iyésa tuwímbai karo'á simátinkesa miwí karo'á simátiyuwanaawe.

¹⁴ Emá ímba miyá indá simátímakaunda-aaisafe érai'e fasi'ámai sé mináái fasi'ámai ta'ótoraa. Minéráí'-ááímó simátímakaundawisa kawé'-úmai suwánaraanda po mináái fasi'ámai ta'ótoraa.

¹⁵ Emá iyámpói mérondera'a Maníkón-aai aúfáífinken-aai simátíma'mae iyúmba ísaraanda káfé'wara'a wéisaane. Maníkón-aai aúfáífinken-aai toráumaimo awánaawi kawé'-imáyáa ésa Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmba owaná Maníkó sáwí-imayaafinkemba wéfautinkaiye.

¹⁶ Maníkó imáyáa timúwasa Maníkón-aai aúfáífimba seyaafá'-áái agaimakáamba pósa mináúfáífinkén-ááísámbá Maníkóní aambá aráátíméwasa aoisaambó uráantafesa óraaka sésa sáwí-imayaa arupíse uwátinkesa kawé'-aantemba úmai méraiyan-amba wéaraatimewe.

¹⁷ Maníkóní kísau-waasimo Maníkón-aai aúfáífinken-aaimo ísámaimo kawé'ó íyanamo éna minááígó kawé-kísáú-wáásí-í'a uwátinkainasa Maníkómó kawé-kísáúmó timínda-kísau fasi'ámai kawé'-úmai maénááwe.

4

¹ Tímótiyo Maníkón-aúranka'e Ísu Káráísiti pukáan-kwaasiye túnaraan-kwaasiye miwítí áwáumo tísai indawin-aúranka'e óraaka simáme'a sune. Ísu Káráísiti marapá'ó kumínda-imayaa é'a wení waásiya'o kawáánínda-imayaa é'a óraaka simáme'a sune.

² Seyaafá-kánáa Maníkón-aai óraaka simátíme kawé-kánáámó inda simátíme sáwí-kanaamo inda úwoi mindáwara'a simátíme wempakémbá simátímínana minááígó tirumbá waeráínasa isáiyamba miwítí imáyáa arupíse úmai fasi'átinke simátíma'mae wéiye ímba ifátuwaao.

³ Ánaaemba moórá-kanaa tínasa érai'-aai ímba ísámae iyónááfo káfé'a érai'-aai simátíma'mae iyuwó. Ánaaemba moórá-kanaa tínasa sáwí-tantaatafesa tirááísafesa ésa aamoí íyan-aai simátimiyán-kwaasisafesa tiyaafái ésa miwí táai aantemba isésa

⁴ érai'-aai tínaaemba uwámesa maní'-áái isáiyambanifo

⁵ emá fasi'ámai ménana umbai-tántáá'ó empá'ó tinda fasi'ámai méma Maníkón-aai simátíma'mae wéiye wení kísau maimái tai'aaó.

⁶ Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamo nombó fatiyóntemba kárika'a kembá Póromba sínkamiyana kesí naaegó miyáumai kumína'a puwónaumne.

⁷ Tuwaantantésamo kontembá kawé'-úmai wé'a ayáiyá'á komé'a Maníkóní érai'-aai ta'ótoke'a simátímakaunda

⁸ Fasi'aénkó kesí méyámbá tokáimba póna arupíse úmaimo méraunda-anondaa simíniye. Ánaaemba Fasi'aénkó arupíse úmai-meyambo timíndawi siména ímba ken-aantemba simínifo kumíndasafesamo aamoimó ésamo amu'makáawiwara'a wétimena simíniye.

⁹ Tímótiyo úwoiyaambo kesópa'o tinda-ímáyáá wée méraao.

¹⁰ Moóráwígon-awi'a Tímasi marapá-tántáátáféna aamoí éna póna siyuwéna Tésáróníkaa-naopa'a kóísana moóráwígon-awi'a Kérésénisi Káresíyaa-marafa'a kóísana moóráwigo Táitási Tárímésíyaa-marafa'a kóísana

¹¹ Rúku weyáá kesé'a méraifo Máákaamba koái'mae tekaiyó. Mááka tasúwa'nai éna Maníkóni kísau tamáino.

¹² Moóráma Tíkíkaasimba ai'maráúnana Éfésási-naopa'a kóuraiye.

¹³ Ááema Tóroasi-naopa'a kesí wáa'a tuwááwánana Kápási káráwiyaifo maimaé téma aúfái-wandaawara'a aifaráán-tántáá'á kári'-aufaiwara'a maimaé tiyó.

¹⁴ Moóráwígon-awi'a Árékísanda wení kísau kópaa-ontantambo tuwímbai-tantaa'o iwái óraa-sawi'a uwásínkáimba póna Fasi'aénkó anondáá sáwí-meyamba amíniye.

¹⁵ Maníkón-aaimo simátimewanda wemá símai taráisukaifo wembá káráwiyuwo.

¹⁶ Aifarí'e'o aaimó simásínkáámbo minááímó sénae'o únda seyaafá'-wáási ímba sáéfo tésa súwa'nai uwa'á Maníkóntáfé'a ímba anondáá sáwí'a uwátinkaao sune.

¹⁷ Miwí ímba súwa'nai uwaná Fasi'aénkó súwa'nai éna fasi'aémbá símisa'a Maníkón-aai seyaafá'-ááímó simátímakaunda ímba Yúndaa-waasin-ifo fí'onkaa-waasi siyáunda ísaraawe. Áwáífiyaamo in-íyánkón-óipinkembo maiyauwénamo kawepá'ó móánkáintemba Fasi'aénkó aaifimbó maisínkáámpinkemba síkena

¹⁸ sáwí'o uwásínkémpinkembo éna sí'mai wíyómpa'o wemó kawáánipa'a kawé'-úmai mósinkainiye. Wení sámó kaimbó waé'wae'o índá érai'-aain-iyé.

¹⁹ Pírísikaante Ákwíraante simátime sé kawé'-úmai méraakaiyo siyó. Ónésíforasinte wení naaúmpa'o méraan-kwaasiye simátime sé kawé'-úmai méraaro siyó.

²⁰ Érásítasi Kórinti-naopa'a méraisana Tórófímasi áí'a úwa'a Máíritasi-naopa'a auwé'a tiyáumne.

²¹ Áú'o sin-kánáámó ímbo tiyáindara'a imáyáa é úwoiyaamba tiyó. Yúpíyúyasiye Píyúténisiye Ráínásiye Kíróndiyawe seyaafá'á Maníkóni waásiye entáfésa sésa kawé'-úmai méraao sewé.

²² Fasi'aénkó kembiwisé'a ména úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inai sune.
Kemá Póromo súnda-aai tai'áiye.

Táitási

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba afa'mórée-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna Táitásin-imayaa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráiyé. Ísun-aai simátíma'mae iyúnkakemba ándáfa'a ánkárowana ména Táitási Kírítí-marafa'o Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyontafena imáyáa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráiyé.

¹ Táitásiyo kemá Póro moórá-aai sénaumpo isaaó. Kemá Maníkóní kísau-waasi é'a Ísu Káráisitini aantá-waasi-i'a uwásinkena si'mákaiwai úne. Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi timankúnkúmba úmae wéiyesa érai'-aai ísámae wéiyesa Maníkóní aampa'ó wéiyontafena Ísu Káráisiti mináái simátimiyo séna si'mákaiye.

² Naaófá'á Maníkó ímbo karo'ó siwái érai'-aai aantembo siwái óraaka séna kempári'o úmaraunda-waasi aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe súwata érai'-aain-iyé séta méraumne.

³ Maníkómó imáyáamo urón-kanaa tína úwana Ísu Káráisiti wenáái simátimuwana Maníkó simásimena séna kesáái simátíma'mae iyuwó séna kentáásí sáwí-imayaafinkentaamo faúsínkáíwaisa mináái siyáiyé.

⁴ Táitásiyo maanááímá maanáúfáífímbá agaimaráúmpo isaaó. Ísu Káráisitinka'o simankúnkúntaamo úndantemba emá miyá éma érai'a kesááninkaamba ómpo isaaó. Maníkó kentáásifowawe Ísu Káráisiti kentáásí sáwí-imayaafinkentaamo faúsínkáíwaiye úwoi áwa'nai esarai faru uwánkaayantafe'a inái sune.

Táitási Kírítí-marafa'a koména kisaumo maiyáin-aai.

⁵ Esékaima Kírítí-marafa'a komékai embá auwé'a kenkáísí kísau ímba tai'áronka'a embá auwé'a tiyáumne. Minkísáú kawé'ó indasáfé'a embá auwé'a simáme sé'a seyaafá'-náópa'a Maníkóní waásiti óraa'-waasi iyáfasintinkafa'a wínone sé'a auwé'a tiyáumne.

⁶ Íyáfasintinkaan-kwaasi maarán-kwáásín-owe. Miwífímbá ímba sáwí-aaimo wéraraiwai ésa kimbora-inimba mapá kuráawi owasá miwítí iyámpói maarán-iyámpóín-owe. Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba iyasa kawé'-iyámpóín-owe sen-iyámpói ésa tinófoi-taai ísááwin-owe.

⁷ Maníkóní waásiya'o káráwiyowi Maníkóní kísaura'a káráwiyomba pósa maarán-kwáásín-owe. Miwífímbá ímba sáwí-aai wéraraiwai ésa kesáái iyáákainkwae ímba sewí ésa ímba ááéma aaisambó sewí ésa ímba uwóí'o on-dómbá námae nésa uwóí'a owí ésa ímba aaisambó sewí ésa óntantafesa ímba túrande-urande owí ésa

⁸ namu'-waasi naané tóné timésa owí ésa seyaafá-kawé-tántáátáfésa aamoí owí ésa kawé'-ímáyáá owí ésa arupíse úmai méraawi ésa Maníkón-arááímo wéwaewi ésa miwí túma kawé'-úmai káráwiyowi ésa Maníkóní waásiya'o káráwiyowi miyán-kwáásín-owe.

⁹ Maníkóní érai'-aaimo simámakaunda-aai fasi'ámai ta'óto'maesa iyóro. Miyámó ésamo ésa érai'-aai kanaa'á simátimesa fasi'átinkanaafo miwí tááisafesa

karo'-ááín-iyé sewí-tááigomba iyáákanaawe.

¹⁰ Sáwífa'-waasi kawé'-áái ímba wéaraaiwaesa úwoi sáwífa'-aai símae wénesa miwífínkémbá Yúndaa-waasi sáwífa'-waasi miyá ésa karo'a simátinkesa

¹¹ óntamba maénae sésa karo'-áái simátimesa tuwímbai-akumba sáwí'a uwátinkesa sáwí'a wéofa mináái aambá fáitinkaa.

¹² Kírítí-waasifinkemba moóráwigo kawé'-ááímó siwái séna Kírítí-waasi aasiyaasí karo'-áái sésa afáá'-wái-wáámbó ontembá sáwí'a úmai kafóná-í'a úmai mésa sáwífa-tomba náma'nama'a wéowe siyáíye.

¹³ Siyáin-aai érai'-aain-iye. Mindásafe miwí-ímáyáá fasi'ámai arupíse uwátínkénasa Maníkón-aai kawé'-úmai arááíwaesa

¹⁴ Yúndaa-waasiti maní'-áái ímba isésa érai'-aaimo taráíyaawi-taai ímba isáiyamba ifátúwáaro. Miyá íyantafe miwítí ímáyáa arupíse uwátinkaa.

¹⁵ Ímáyáa kawé'-aantembo owí seyaafá-tántáátáfésa ímáyáa ombá kawé'-ímáyáa aantemba wéofa ímáyáamo sáwí'o owí Maníkón-aaimo taráísón-kwaasi miwítí ímáyáago sáwí'a isaná tirumpimbá karo'-áái wéraisasa pósa seyaafá-tántáátáfésamo ímáyáamo ombá ímba moóra kawé'-ímáyáa wéowe.

¹⁶ Miwí tóikakemba karo'á sésa Maníkón-aai arááíwaumne wésefo sáwí'-aantemba ésa kawé'-áái taraisésa ímba kanaa'á kawé'ó ombá miyáumai méraawini áwáuma Maníkómbá tínaaeni'a wéowe.

2

Ásé-aai arupíse úmai simátíma'mae iyuwómó siyáin-aai.

¹ Táitásiyo ásé-aaigoni áwáuma érai'-aaimo simámakaunda simátíma'mae iyuwó.

² Waurántómbá simátíme sé ímba uwóí'o on-dómbá námae wéne'a uwóí'a wée'a arupíse úmai mé'a kentúra'a káráwimai kawé'á é'a Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba é'a fasi'ámai mé'a ímáyáa tímé'a fasi'ámai méraiýana ímba tuwesarái íno simátimiyo.

³ Áráankantomba simátíme sé Maníkóntáfé'a ímáyáa é'a ímba tíyo-aai wése'a ímba uwóí'o on-dómbá námae wéne'a uwóí'a é'a aú-inimba kawé'-ámbá aráátíméro simátimiyo.

⁴ Miyámó íyasamo ésa aú-inimba minkáwé'-ámpá'á wésa tuwaai'wainé tíráá'marine tirumbá tímésa

⁵ túra'a káráwimai

kawé'á ésa kawé'-aantemba ésa tuwaai'wainká'é tíráá'marinka'e naanka'é kawé'-úmai káráwiyesa tuwaai'wain-táái isánaáwe. Miyámó íyasamo ésa tuwánésa sésa Maníkón-aai kawé'-ááín-iye sénááwe.

⁶ Ifó'-wáásísómbá óraaka simátíme sé kentúra'a káráwimai kawé'an-oro siyó.

⁷ Seyaafá-tántáá'á kawé'á inasá awánésa emó indantembá miwí miyá íya simátíma'maemo íyínda ímba óikaken-aantembo simátímínda arumpínkénkwará'á simátimiyo.

⁸ Kawé'-áái aantemba simátímínasa karo'-ááín-iye sésamo karo'-ááímó saafá íyanamo éna ímba wérainasa tigaesáfésa ésa ímba símai sáwíta uwásinkanaawe.

⁹ Wayó-kísáúmó máén-kwaasisafe maanáái simátimiyo. Káráwiyaan-kwaasi-taai isé'a aamoí uwásinkaiwae sé'a kawé-kísáú wémae'a miwísáfé'a ímba anondáá seró.

¹⁰ Miwítí moparáwímbá ímba umémbá é'a kawé'-aantembo íyamba tuwánánaáwe sé miyán-áái simátimiyo. Miyámó íyanamo éna Maníkón-aai kentáásí sáwí-imayaafinkembo faúsínkáín-aaigo óraa'a íníye.

¹¹ Maníkó úwoi súwa'nai enasa Ísu Káráisitimba ai'marówana fí'lo-fi'on-kwaasi miwítí sáwí-imayaafinkemba faútinkaindasafena marapá'á kunkáimba póna

¹² Maníkó úwoi súwa'nai enasa kawe'-ámpá'ó konda-ántá aráásímakaiye. Minánkó maarán-iye. Maníkóntáfésa ímba imáyáa owí sáwí'o ombá sínaaeni'a uwátimeta marapá-tántáátáféta sirááísafeta úndasa sínaaeni'a uwámeta marapátáámó méraundara'a kesúrata káráwiyeta arupise úmai méta Maníkóntáféta imáyáa éta méta

¹³ amu'maréta Maníkó fasi'aénkwáráwiyé Ísu Káráisiti kentáásí sáwí-imayaafinkembo faúsínkáíwaiye sáwara'o paápé iyantafeta timu'maréta méta paápé íyan-kanaa sirunkósá kawe'á íníye.

¹⁴ Ísu kentáásí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faúsinkenasa kawe'-wáásí-í'a uwásinkenasa wení waási-í'a uwásínkáíwaisa méta kawe-kísáú maénae séta méraundasafenasa mindásafenawe séna Ísu Káráisiti pukáiyé.

¹⁵ Táitásiyo mináái simátime Maníkóní fasi'aéntámbá miwítí imáyáa kawe'á uwátínkénana aái ímbo isáiyawi minááígó tirumbá waeráínaa aái isáaro. Sinda-áái ímba ísáafainifo óraaka simátimiyo.

3

Maníkóntáfé'a imáyáa é'a arupise úmai méraaro simátimiyomo siyáin-aaí.

¹ Táitásiyo Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaandawi ómpo maarán-áái simátimiyo. Marapá-kísáúrá'ó káráwiyaan-oraal-waasi tísamaifimba mé'a miwí táái isé'a kawe-kísáúsáfé'a to'mayaa úmai amu'maré'a mé'a

² ímba karo'á símai sáwí'a uwátinke'a ímba aaisambá sé'a faru úmai mé'a seyaafá'-wáásí kawe'-áái aantemba sé'a méraaro.

³ Ááema sáwí-imayaawara'-waasisa méta aái ímba iséta sáwí-ampa'a wéweta sáwí-tantaatafeta sirááísafeta éta méraawananasa misáwí-tántáákó ta'ótorowata sáwí-imayaasafeta sirááísafeta éta sáwí'a úmai méta

fí'owiti moparáwíntáféta súranyamba éta síyánta uwátinkaawanasa kentáa tiyámba uwásínkaraawe.

⁴ Énifo Maníkó kentáásí sáwí-imayaafinkemba faúsínkáíwaisa séna sirumbá uwátinkaunda pó'a túwa'nai ondá aráátimenaumne siyónka'a Ísu Káráisitimba ai'marówana marapá'á kumúwana

⁵ Maníkó kawe'-ámpátá mészínkaraiye. Kesáámó kawe'ó úndasafenasa ímba kawe'-ámpátá mészínkaraifo arumbá uwásinkenasa kawe'-ámpátá mészínkaraiye. Nombá maisínkénasa aúí'a úmai méraawananasa Maníkóní Ufaen-ámútánkó aúíta uwásinkontafena kawe'-ámpátá mészínkaraiye.

⁶ Ísu Káráisiti sáwí-imayaafinkenta faúsínkáíntafena Maníkó imáyáa éna wení Ufaen-ámútánkó kentááfímbá úwoi óraa'a uwásínkáínta

⁷ póna úwoi súwa'nai uwásinkenasa séna arupise-waasin-owe. Érai'a aúí'a úmai maé'mae'o íyani'a uwátinkanaumne sisatá amu'maréta méraaumne.

⁸ Mináái érai'-aain-iye. Miyáumai káráwiyaan-kwaasi-taai isésa kawe-kísáú wémaesa méraaro.

Táitásiyo minááímó óraaka'o simátímínda siráái wétaiye. Miyámó inasamó ésa Maníkón-aisafesa timankúnkúmbo owí fasi'aén-imáyáa ésa kawe-kísáú maenááwe. Mináái kawe'-ááígó póna waási túwa'nai íníye.

⁹ Énifo úwoi-aaísafesa sáwífa'-aai sésa tíwá'náwe tinááfúísái túwí'wara'a sésa aaisambá sésa Mósesemo siyón-amaantafesa aaisambó sembá miyán-áái úwoi-aaigoma póna ímba túwa'nai ínifo ánaaemba uwátimiyo.

¹⁰ Tuwímbaimo sáwí-aaímo símaimo tuwínkaa'-uwátínkááwimba kaumbo-kae-kánáá óraaka simátímínasamo ímbo isáiyamo e ánaaemba uwátimiyo.

¹¹ Miyán-kwáásí kaéntámaimo méraawi ésa sáwí'o ombá kewará'á tuwánaawata kesááwará'á wétuwanaumne.

¹² Moóráwigon-awi'a Átémasina'i moóráwigo Tíkíkaasina'iyó. Moóráwigomba ai'maráanana empá'ó wíndara'a imáyáa é Níkópórisi-naopa'a kempá'á tiyó. Áú'o sínda-kanáa Níkópórisi-naopa'a méraana tiyó.

¹³ Moóráwigon-awi'a Sínási aaimó isái-wáásígóe moóráwigo Ápórosiye emá túwa'nai inasarái Maníkóní kísau maimaésarai nóyááye.

¹⁴ Maníkóní waási súnda-aai simátímínasa kawé'-ímáyáá ésa kísau wémaesa umbai-tántáá'ó wérainda-waasi túwa'nai esa pósa ímba úwoi-kísau maésa méranaawe.

¹⁵ Seyaafá'ó kesé'o méraawi entáfésa sésa kawé'-úmai méraao wésewe. Kentáásí waási Maníkómpá'ó timankúnkúmbo owí esé'a méraawi kawé'-úmai méraaro simátimiyo.

Maníkó seyaafá'-wáásí úwoi wétuwa'nai-intafe'a inái sune.
Kemá Póro súnda-aai taí'áiyé.

Fírímóni

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba kae'-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna Fírímónin-imayaa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráíye. Ááéma Fírímóni kesí kísau maínkwae séna Ónísímasimba méyámba'mai máánkarowana ména minkísáúgón-áároi inkaiséna fi'on-daopa'a koména Ísun-aai ísópa'a téna Póro ándáfa'o méropa'a wéawa'nai-uwana Póro séna Ónísímasi tauweráínana Fírímóni aiyáínkwae sé'a maanáúfái agaimái amúne séna agaimái tuwówana Fírímónimpa'a kuráíye.

¹⁻² Fírímóniyo kemá Póro maanáúfái agáúmne. Kesí waási po kesé'a ankarotaré kísau wémaendawi isaaó. Fasi'aénkóní waási ení naaúmpa'o túwaandu owí ísáaro. Ápíyao kentáá símanaakowara'a isaaó. Ákípaasiyo keséta taankarotaré fasi'ámai kísau wémaendawi ewará'á isaaó. Ísu Káráísitin-aai simátimewandarakemba ándáfa'a sínkaraawa'a mé'a maanáúfái agai-amúne. Kenkáí sífáko Tímóti kesé'a méraiye.

³ Kentáásifowa Maníkóe kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye úwoi túwa'nai esarai faru uwátinkaayantafe'a inai sune.

⁴⁻⁵ Fírímóniyo kentáási Fasi'aénkó Ísumpa'a amankúnkúmba e Maníkóní waási arumbá timé méraanda-aai isé'a pó'a Maníkómpá'ó inaimó sunda entáfé'a imáyáa é'a súwi sune.

⁶ Kenkáísi kisaugo moórá-i'a isatá méta Káráísitiye'a kááísamaisa méraundasafenasa wemá kawetá uwásínkáísa awánendasafe'a inai finkémba Maníkómba áisai une.

⁷ Fírímóniyo kesífáko po Fasi'aénkóní waási arumbá timé túwa'nai ónasa aúí'o úmimo méraan-aai isé'a aamoí uwánkaunana sirunkó kawé'á isa'á áwa'nai e'a inai sune.

⁸ Ísu Káráísiti fasi'aémbá símakaimba pó'a ímba inkaisé'a sune. Emá moórá-i'a uwo sé'a súndanifo miyán-áái ímba sénaumpo

⁹ aáo úmai wempakémbá áisai e'a sune. Sendantembá miyá ínone sénaumne. Emá arumbá siména'a kemá sirumbá wéamunda pó'a aáo úmai wempakémbó simáméendantemba miyá ínone sune. Kemá Póro Ísu Káráísiti wení kisaumo símakaimba wémae'a waurámbá káúnasa ándáfa'a sínkaraawa'a mé'a

¹⁰ moóráwígon-awi'a Ónísímasintafe'a sune. Ándáfa'a mé'a Fasi'aénkón-aai simámunana iséna Fasi'aénkómpá'á tisa'á sé'a kesí iyámpóíyaamba óne sé'a wentáfé'a sune.

¹¹ Ááéma ení kísau ímba kawé'-úmai maúmba kisaugon-áároi inkaiséna kóuraimbanifo káfé'a kesí kísau kawé'-úmai maéna ení kísau kawé'-úmai máíniye.

¹² Káfé'a ai'maráanana empá'á wínama kesááninkaan-úmai aiyáínone.

¹³ Ónísímasimba ta'ótokaanana súwa'nai ínkwae sé'a únda isa'á úwoi miyán-ímáyáa úne. Ísu Káráísitin-aai simátimewandarakemba ándáfa'a mósínkááwa'a méraunda enanondáá Ónísímasi súwa'nai íniye óndanifo

¹⁴ némpa'a mémpo ímba ewé sindasáfé'a pó'a ímba úwoi ta'ótóráanda póna kesé'a ména súwa'nai íniye. Ímba súwa'nai ónae sindá súwa'nai ónafainifo ení imáyáafinkemba súwa'nai ínone.

¹⁵ Ónísímási kisaugon-áároi inkaiséna embá auwéna kárika'a fí'on-daopa'a taméraifo empá'á wéna aasiyaasí komérainiye-imayaa úne.

¹⁶ Fasi'aénkóní waásigomo óndantemba wemá miyá éna enáfakaamba póna ímba ení kísau wémaiwai aantembanifo enáfakoraamba éna empá'á wíniye. Kemá wembá sirumbó amúndantemba ewará'á arumbá wembá améma kesífá'an-iye sínone.

¹⁷ Fasi'aénkóní kisaugo kenkáísí kisaugo mimbórá-í'a wéimba po kentáfé kesí naaúmpa'a iyuwómó séndantemba Ónísímasintafe miyá siyó.

¹⁸ Embó

sáwí'o uwánkenamo moórá-tantaa'o maiyénamo ímbo amínamo e ímba wenópa'a té kesópa'a tina'á kemá méyánónaumne.

¹⁹ Kemá Póro kesiyáántamba agaé'a mimbéyámbá aménaumne sune. Ísu Káraísitin-aai simámewana érai'e siyáanda maé'mae'o inda-méyámbá kempá'á wérimba po ímba kanaa'á méyáninda-aain-iye.

²⁰ Kesífákoo Fasi'aénkóní waási ómpo áísai úndantemba miyá ina'á Fasi'aénkón-aúranka'a aúí'a úmai méraano.

²¹ Maanáúfáímó agaúnda imáyáa é'a sé'a kesáái isé áísai úndantemba miyá ínone. Emó indawí kemó áísai úndawimba íyáákainone.

²² Empá'á ke kondasáfé kesí mááraru'a to'mayaa uwásinkaa. Ándáfakemba faúsinkaiya'a ení naaúmpa'a kondasáfé Maníkómpá'á inai simásinke moórá-maararu'a to'mayaa uwásinkaa.

²³ Moóráwigon-awi'a Épáfarasi Ísu Káraísitin-aaimo simátimunkakemba ándáfa'a ánkaraawana kesé'a ména kembiwísáféna séna kawel-úmai méraaro wésiye.

²⁴ Kesé'a kisaumo máéwi-tuwi'a moóráwigo Máákaani moóráwigo Árísítakasini moóráwigo Tímasini moóráwigo Rúku miwí sésa kawel-úmai méraaro wésewe.

²⁵ Fasi'aénkó Ísu Káraísiti kesé'a ména úwoi wétuwa'nai-intafe'a inai sune. *Kemá Póro mináái símai tai'áúmne.*

Ípúru

Ísu wíyómpa'a iyówana moóráwigon-awi'a ímbo agaimakáiwai moórá-waai úmai sísamaifakemba afakaeté-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Yúndaa-waasi moórá-awi'a Ípúru-waasi Ísun-aai isésa wení aampa'ó kuntáfésa tuwíyáái ésa sáwí'a uwátínkówasa minámbá ifátuwesa ááéraan-amaan-amba aneka'a arááíwáéfo séna maarán-áái agaimái mátímakaiye.

Ísu Maníkón-ááninkoma Mósesemba íyáákaraiye. Ísu aifa'-ámáán-káwáágómá ámáán-kisau-waasi íyáákaraiye. Póí tufú'mai Maníkómbá ámakamba aifa'-ámáán-ámá isaná Ísu marapá'a kumbéna kentáásí sáwí-imayaa maisiyuwáíndasafena puwéna wenáúma Maníkómbá ámakaimba póna kentáásí ámáán-amba wikáimba pó'a Ísumba ímbo aúwémba fasi'ámai méraaro séna agaimái mátímakaiye.

Maníkón-ááninkon-awikoma wíyómpaken-kisau-waasi-tuwi'o íyáákarain-aai.

¹ Naaófá'a moórá-mora-kanaa Maníkó wenáái simátímakowisafena súwasa miwí Maníkó siyáin-aai miyám-biyan-aai kentáá síwá'násomba simátíma'maena tiyáimba isaná

² káfé'a ánaaen-kanafimba Maníkón-ááninko Maníkón-aaisa simásímakaiye. Naaófá'a wíyóne marawé ímbo wéronka'a Maníkó súwana ááninko wíyóne marawé úmakena ánaaemba seyaafá-tántááká'a káráwiyiniye.

³ Maníkóní sámó kainkó ááninkompinkemba sámó kaisaná Maníkómó méraintemba miyáumai ména miyáumaimo méraiwai kentáá aráásímísana wení fasi'aén-ááígómó intáféna wíyóne marawé waé'wae'a wéiye. Wemó pukáintafena kentáásí sáwí-imayaa maisiyuwéna pukáimpinkemba íyáfasinena wíyómpa'a iyéna Maníkó fasi'aémbó íyáákaraiwain-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'a mara'a ména

⁴ wenáwí'a Maníkón-ááninkon-awiko Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi-tuwikomba íyáákaraiye.

⁵ Maníkó wení wíyómpaken-kisau-waasisafena

ímba siyáifo ááninkontafena séna

emá kesáánimba óna'a

kesí kísaura'a ankáúmne

Maníkó séna moórá-aaiwara'a séna

kemá afowámá onaná wemá

kesáánimba íniye

séna wíyómpaken-kisau-waasisafena ímba

siyáifo ááninkontafena séna

⁶ Maníkó wenááninko íyáákaraiwaimba ai'marówana kunkáinka'a séna

Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi

wen-ímáyáá mósá maránááwe

wenááninkontafena siyáimbanifo

⁷ wení wíyómpaken-kisau-waasisafena súwana Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna

kemá súnasa kesí wíyómpaken-kisau-waasi fiyúndáraamba to'maésa
wénowe. Kemá súnasa
kesí kísau-waasi iyagómó intenkáán-kísáú wémaewe
siyáifo

⁸ Maníkó wenááninkontafena séna
Maníkóo waásiya'o káráwimaemo íyínda ímba tai'áíníye. Káráwiyonda
arupíse úmai wégarawiyone.

⁹ Kawe-tántáátáfé aamoí é sáwí-tantaatafe áyámba wéone. Mindásafena
Maníkó ení Fasi'aénkó embá íyáfasinankaraisa
seyaafá'-wáásí íyáákaraanana enarumbá
kawe'á uwánkaraiye

séna
¹⁰ ááninkontafena moórá-aai séna
Fasi'aénkóo áwáura'a maramá úmare enayáántamba wíyómbo úmakaanda
¹¹ mintántáá'á tai'áína emá maé'mae'a ínone. Unáánkwátóimo aúsú kénamo
tai'áíntemba wíyóne marawé miyáumai tai'áíníye.

¹² Wátóimo usisi fámaráántemba wíyóne marawé miyá ínone.
Unáánkwátóimo aúmo ontembá wíyóne marawé miyá éma káfé'o
méraanten-úmai maé'mae'a éma ímba puwínone
siyáíye.

¹³ Maníkó maanáái ímba wíyómpaken-kisau-waasisafena siyáifo
ááninkontafena séna
kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'-iména'a ení namuro-wáásí
tínkamona emá íyáákainone
siyáíye.

¹⁴ Mináái siyáifo Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi nórawa'íyo. Miwí
ímba túma wéráiwai timan-aantembo wéráiwai ésa Maníkómó sintembá
miyá owaná Maníkó simátimena séna kawe'-ámpá'ó métinkaunda-waasi
kuntúwa'nai oro séna wéti'maraiye. Mindásafena Maníkón-ááninkon-awiko
wíyómpaken-kisau-waasi-tuwikomba íyáákaraiye.

2

*Sáwí'o úmaimo méraundafinkenta Ísuma kawe'-ámpátáámó
mésínkáíwain-aai.*

¹ Maníkón-ááninko wíyómpaken-kisau-waasi íyáákaraintafeta érai'-
aaisaamo ísaraunda-aai fasi'ámai ta'ótoreta mináái ifátuwaunafosaanifo
imáyáasa úmaeta iyónaumne.

² Maníkóní áamáamba wíyómpaken-kisau-waasi siyáan-amaamba érai'-
aai póna taráíyaawiye ímbo arááíwakaawiye sáwí-meyamba arupíse úmai
tímakaiye.

³ Énifo Maníkó séna sáwí-imayaafinkemba kawe'-ámpá'á métinkanae
séna minóráá-kísáúsáféna ááninko kentáásí Fasi'aénkómbá ai'marówana
marapá'á kunkáíye. Minóráá'-ááímó ísámaimo ifátuwetaamo éta érai'a
sáwí-meyamba kentááfá'ó tinda ínta aseránaumne. Aifa'á Fasi'aénkó
minóráá'-áái simátimuwasa ísaraan-kwaasi simásímúwata

⁴ mináái érai'-aain-íye sendasáfénasa póna Maníkó fasi'aémbá timúwasa
fí'o-fí'on-kisau ímbo awánaraunda-kisau sáá'o ún-kisau máúwana Maníkó
wení imáyáafinkemba wení Ufaen-ámútánkó túwa'nai úwasa miyán-kísáú
maiýáawe.

⁵ Méraiyan-kwaasisafe'a sune. Ímba wíyómpaken-kisau-waasin-ifo
wenááninkomba íyáfasinankaraimba póna wemá waásiya'a káráwiyaiye.

⁶ Minááísáféná moóráwigo Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkóo waási sáwísamba owá nóra séwa miwísáfé imáyáa éwa waási sáwísamban-ofo nóra séwa miwíyá'á wégarawiyono.

⁷ Wíyómpaken-kisau-waasi tínaaempa'a waási mótinkaanasa kárika'a mifá'á méraafo káfé'a óraa'a uwátinkaanana túwíko óraa'a isá

⁸ íyáfasintinkaraanasa

seyaafá-tántááká'á wégarawiyowe

agaimaréna séna Maníkóo íyáfasintinkaraanasa seyaafá-tántááká'á wégarawiyowe siyáimba ímba moórá-tantaa'a ifátuwesa seyaafá-tántááká'á kanaa'ó wégarawiyonta káféta ínta wétuwanaumne.

⁹ Énifo Ísuni áwáusa awánaraumne. Maníkó kárika'a wíyómpaken-kisau-waasi tínaaempa'a Ísumba móankarena ai'marówana marapá'á kumbéna seyaafá'-wáásísáféna imáyáa úwasa áí'ó úní'a uwánkówana puwúwana mindásafena Maníkó óraa'-awi'a simánkena áwí'a óraa'a uwánkaraiye. Maníkó úwoi túwa'nai ónae séna Ísumba ai'marówana marapá'á kumbéna seyaafá'-wáásísáféna imáyáa éna pukáiyé.

¹⁰ Ísumba áí'ó úní'a uwánkóntafe'a imáyáa é'a sé'a Maníkó seyaafá-tántáákóní áwáugoma póna seyaafá-tántááká'á úmarena séna sámó kain-áémpá'á sáwífa'-waasi méraiwe séna sáwí-imayaafinkemba faútinkena sámó kain-áémpá'á métinkaindawisafena Maníkó kanaán-iye súwasa Ísumba áí'a úní'ó uwánkómba mindásafena sásá'-í'a uráiyé. Maníkó miyámó uráimba kawé'á uráiyé súne.

¹¹ Ísu waásisa Maníkóndé-i'ó uwásínkáíwaisaawe Maníkóndé-i'a uwásínkáíwaiye Maníkó mimbórá tifowámá intáféna Ísu séna kesúnafaraawimban-owe siyáin-aai ímba sáwí-imayaa éna kawé'-ímáyáá wéiyé.

¹² Mindásafena moóráwigo Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkóo enáái kesúnafaraawimba simátime'a túwaandu íyanka'a imó sendará'á

enáwí'a mósá maránaumne

séna

¹³ moóráfa'a agaimaréna séna

kewará'á Maníkómpá'á

simankúnkúmba ónaumne

séna moóráfa'a agaimaréna séna

Maníkómó símakain-iyampoi kesé'a méraawe

agaimaréna siyáiyé.

¹⁴ Maníkómó ámakain-iyampoisaafenamo siyáimba mararákén-kwáásímó onten-áuwawaawara'a Ísu ména séna waántáwanko waásimo puwíya-fasi'aembo tokáimba taí'ásuwanaumne.

¹⁵ Aasiyaasí puwónaumne-imayaamo ésamo táátafesamo owanamó ta'ótokain-imayaa faútinkanaumne séna puwéna íyáfasinena waántáwankomba íyáákaraiye.

¹⁶ Érai'a ímba wíyómpaken-kisau-waasisafenanifo Émbaramumo Maníkón-aaisafenamo amankúnkúmbo uráintemba kesáámó miyámó úndawisafena súwa'nai índasafenasa miyáumai pukáiyé.

17 Kentáásí aifa'-amáán-káwáágó éna kentáásáféna imáyáa éna Maníkómpá'á aai símai kawé'á éna aruntá uwásinkenasa kentáásí sáwí-imayaa maisiyuwénasa miyámó indasafena marapá'á kuména waási áúwawaawara'a ména wenáúnafaraawinte kesáámó úndantenta miyáumai ména súwa'nai índa-amba mimbórá-ámbó wéraintafena miyá uráíye.

18 Ááémo marapá'ó méronka'a sáwí-aaimo sínda ísare'a áí'o índa-i'a uwánkanae sésa áísai úmaesa wéiyesa áí'o úni'a uwánkaraamba ímba sáwí-ampa'a kuráimba pósa kentáásáfésa sáwí-aaimo síyamba isánae sésamo ombá kanaa'á wésuwa'nai-íye.

3

Ísun-awikoma Mósesen-awi'o iyáákarain-aai.

1 Kesí waásisono. Súnda-aaisafe'a Ísumpa'a imáyáa úmae iyóro. Maníkó kembiwí wendé-í'o uwátínkarain-kwaasisafena séna wiyómpa'a kesé'a ménaawe súmba ísaraafo Ísuntafe'a imáyáa úmae iyóro. Maníkó wembá ai'marówana marapá'á kumbéna érai'-aaisafetaamo simankúnkúntaamo únda-aaiyata káráwiyaiwai éna aifa'-amáán-káwáágó isa'á wentáfé'a imáyáa úmae'a iyóro. Aifa'-amáán-kísáúmó

2 maíndasafena Maníkó Ísumba iyáfasinankowana ímba ifátuwena minkísáú kawé'-úmai wémaíye. Naaófá'ó Mósesemo Maníkóní waásifimbo kisaumo ímbo tuwénamo kawé'-úmaimo maiyáintemba Ísu miyá uráíye.

3 Naambá kawé'-námbán-íye siyáafo mindámbó uráin-kwaasigon-awi'o mósá wémaraantemba Mósesé kawé'-kísáú-waásín-ifo Ísun-awi'o mósá maráúndasa wéiyaaakaiye.

4 Seyaafá'-námbó waásimo ombá mindáwara waásiwara seyaafá-tántáá'wará'á Maníkó úmakaiye.

5 Mósesé Maníkóní kísau-waasigo éna Maníkóní waásifimba minkísáú ímba tuwéna kawé'-úmai wémaena Maníkómó sínda-tantaa'o paápé índa simátímakaiye.

6 Mósesé miyámó uráimbanifo Ísu Káráísiti ímba kísau-waasigon-ifo Maníkón-ááninko-úramba póna Maníkóní waásiya'a káráwiyimba ímba ifá'ó túwáimba kawé'á wéíye. Maníkón-aaisafetaamo simankúnkúmbo étaamo aamoimó étaamo fasi'ámaimo amu'marétaamo métaamo éta Maníkóní waási-ita ónaumne.

Maníkóní waási wenópa'o kosaagáíyan-aai.

7 Mindásafena naaófá'á Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentáa síwá'násontafena siyáin-aai imáyáan-oro.

Maará siyáíye.

Káfé'o Maníkómó simátímín-aai ísáaro.

8 Naaófá'ó Maníkón-aaimo taráísúmbo tirunté'o makáantemba kemá miyá ofáínifo wenáái ísáaro. Máásai-marafa'a mésa kentíwá'náma miyá wéesa Maníkómbá totuwiyésa sáwí-kísau maésa wenáái taráíyaawe.

9 Ayáátáaka'a 40 aatai kentíwá'náma túwa'nai uráunda-kísau awánaraambanifo kesáái taraisésa totuwiyésa sáwí'o uwásínkáántafe'a

10 aaisambá tiyé'a sé'a miwítí imáyáa sáwí'a úmae iyésa aráátimunda-amba ímba arááiwaéwe sé'a

11 aaisambó tiyúnda óraaka sune. Kesópa'a ímba tésa kesé'a tasaagánáawe siyáumne Maníkóní

Ufaen-ámútánkó siyáíye.

¹² Kesí waásisono. Maníkóní Ufaen-ámútánkó minááímó siyáintafe'a káráwimai kawel'án-oro. Kempínkémbá tuwímbai sáwí-imayaa ésa Maníkón-aaisafesa ímba timankúnkúmba ésa Maníkó fasi'aénkwáráwímbá tínaaemba uwáméfainifo káráwimai kawel'án-oro.

¹³ Kempínkémbá tuwímbai sáwí-imayaa íyana minímáyáágó karo'á simátiyuwainasa Maníkóntáfésa ímba imáyaa ésa tirunté'a máraafainifo moórá-mora-waasi kentí imáyaa fasi'átínkáaro. Kentí kanaamó wérainka'a miyán-oro.

¹⁴ Aifa'á Maníkómpátá simankúnkúntaamo ówándara'a kentáásí imáyaa fasi'ámai miyáumaimo simankúnkúntaamo étaamo éta Ísu Káráísitiye'a kááísamai méta marapá'ó méraunda-kanaasaamo tai'áíndara'a fasi'ámaisa méranaumne.

¹⁵ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna káfé'o Maníkómó simátímín-aai ísáaro. Naaófá'ó Maníkón-aaimo taráísúmbo tirunté'o makáantemba kemá miyá ofáínifo wenáái ísáaro agaimaréna siyáíye.

¹⁶ Súnda-waasi nááwiya Maníkón-aai wéisesawa taráíyaana'iyó. Kentáá síwá'náma Ísípi-marafakemba Mósesé faútiyuwena tí'maenamo tiyáíwai miwí Maníkón-aai wéisesa taráíyaawe.

¹⁷ Nááwiya ayáátááka'a 40 aataiya'a Maníkó aaisambá tíkaiyo. Máásai-marafa'o mésamo sáwí'o ésamo pukáawi miwísáféna aaisambá tíkaiye.

¹⁸ Nááwisafenawa óraaka séna kesópa'a ímba tésa kesé'a tasaagánááwe siyáíyo. Wenááimo ímbo ísámaimo kawel'ó uráawisafena siyáíye.

¹⁹ Wenááisafesa ímba timankúnkúmba uráamba pósa ímba kanaa'á wenópa'a wésa wesé'a kosaagaráan-aaisa ísaraumne.

4

¹ Kentáásáféna Maníkó séna kempá'á tasaagánááwe símai kááísamakain-aai wérainba pó'a kempínkémbá tuwímbai sé'a wempá'á wé'a wesé'a kosaagánaumne-kanaa tuké'a paráfasuwaafainifo káráwimai kawel'án-oro.

² Maníkóní kawel'-ááímó ísaraundantemba ááéma kentáá síwá'náma ísaraambanifo úwoi táá'-aantemba ísésa ímba timankúnkúmba ésa tirumpimbá ta'ótórówana póna minááígó ímba túwa'nai uráíye. Mindásafe'a kempínkémbá tuwímbai sé'a Maníkómpá'á wé'a wesé'a kosaagánaumne-kanaa tuké'a paráfasuwaafainifo káráwimai kawel'án-oro.

³ Naaófá'á Maníkó wíyóne marawé úmai tai'éna saagaráin-kanaa wéraifo wenááisafesa ímba timankúnkúmbo uráawisafena séna aaisambó tiyúnda óraaka sune. Kempá'á ímba tésa kesé'a tasaagánááwe

siyáimbanifo wenááisafeta simankúnkúmbo úndawisa wempá'á wéta weséta kosaagánaumne.

⁴ Maníkón-aai aúfáífimba wesé'o kosaagaandasáfénasa agaimaréna séna Maníkó afa'mórée-kanaa kísau maimái tai'ásuwena afakaeté-kanaa saagaráíye agaimaréna siyáimba póna saagaan-kánáá wéraifo

⁵ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna kempá'á ímba tésa kesé'a tasaagánááwe siyáimba póna

⁶ saagaan-kánáá to'mayaa úmakaimba pósa tuwímbai-waasi wempá'á wésa wesé'a kosaagánááwe. Aifa'á Maníkón-aaimo ísaraawi ímba timankúnkúmba uráamba pósa wempá'á ímba wésa wesé'a saagaráawe.

⁷ Sáwífa'-aatai maisuwéna Maníkó moórá-kanaa maréna séna minkánáá tíniye séna Téfitimba simámuwana Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna káfé'o Maníkómó simátímín-aai ísáaro.

Tirumbó makáanteni'a ímba é'a wenáái ísáaro

agaimaréna siyáin-aai kae'-í'a mináái agaimái simátimumpo ísáaro.

⁸ Naaófá'a moóráwigon-awi'a Yósúwa tí'maena kawe'-áémpá'ó mátinkomba mináémpá'ó Maníkómpá'ó saagáíyan-aempa'o wéronkaka ánaaemba Maníkó ímba moórá-kanaa maréna séna saagáíyan-kanaa tíniye ímba siyáisino.

⁹ Maníkó wení kísau taí'ásuwena saagaan-kánáá makáimba wení waásimo saagaan-kánáá wéraiye.

¹⁰ Maníkómó wení kisaumo taí'ásuwenamo saagaráintemba Maníkómpá'a wésa wesé'a saagaawí miwíwará'a kísau taí'ásuwesa saagánááwe.

¹¹ Mindásafeta Maníkómpá'a wéta wesé'o saagaandasáféta siyáántán-kwimáisa kísaua maúndasa miyásá onó. Kentáá síwá'námo uráantemba miyá-sáwí'a únafosaanifo wenáái ísámai kawe'a éta káráwimai kawe'-íyataao.

¹² Maníkó méraisana wenááigo kísau wémaiye. Séfasefa'-aempa'a áwááimo wétaim-paepaetambo póimo tusákaa ontembá Maníkón-aigo kentáásirumpinken-imayaa sáwí-imayaawe kawe'-ímáyááwé tuwínkaa'-isatá wéawanaumne. Sirááimo tain-tántáá'é súnanasa Maníkón-aigo tuwínkaa'-úmáráísata sáwí-tantaa'e kawe-tántáá'ésá wéawanaumne.

¹³ Wíyómpa'e marapá'é seyaafá-tántáá'a Maníkón-aúranka'a ímba áwiyoraifo wíyómpa'e marapá'é seyaafá-tántáá'a afora'a wéraisana wéawanaíye. Wemá miyámó iwái póna kesáámó méraundawini áwáusa síesai ínata simámenaumne. Maníkón-aai aúfáifimba sún-da-aai miyán-áái wérainafeta kentáá síwá'námo uráantemba miyá-sáwí'a únafaisaanifo wenáái ísámai kawe'a éta káráwimai kawe'-íyataao.

Ísu aifa'-ámáán-káwáágón-aai.

¹⁴ Ísu Maníkón-ááninko kentáási óraako éna aifa'-ámáán-káwáágó póna wíyómpa'a Maníkóe'a iména kentáá súwa'nai enasa áisai ímba póta wenááisafeta simankúnkúmbo uráundasafeta káféta minááisá fasi'ámaisa ta'ótóráano.

¹⁵ Kentáási aifa'-ámáán-káwáágó marapá'ó méronka'a seyaafá-tántáátáfésa sáwí-aaimo sínda isánae sésa áisai úmaesa íyúmbanifo ímba sáwí'a uráimba póna kentáásáfésamo sáwí-aaimo síyambo isánae sésamo ombá kentááfímba ímba fasi'aémba wéraisana wemá suwánénasa aruntá wéuwasinkaiye.

¹⁶ Mindásafena kentááfímba umbai-tántáá'a wéraindara'a ímba sáátafeta onanasá Maníkó úwoisa súwa'nai iwáímpá'a konanasá aruntá uwásinkenasa úwoisa súwa'nai íniye.

5

¹ Aifa'-ámáán-káwáá-kísáúmó maíyantafesa Yúndaa-waasifinkemba moórá-morawigo íyáfasintinkaawasa wépukowasa fí'omba íyáfasintinkaawasa waásisafesa ísámai Maníkómpá'a áisai esa waásimo sáwí'o ontáfésa póí tufú'mai Maníkómba amésa tuwímbai-tantaa'wara'a wéamewe.

² Miwí waási pósa ímba fasi'aénkwáráwí ésa mindásafesa ímbo kawe'-úmáimo isésamo sáwí'o on-kwáásísáfésa kanaa'a kawe'-úmai tirumbá uwátinkesa

³ ímba kawe'-úmai fasi'ámai mésa sáwí'o ontáfesa póí tufú'mai Maníkómbá wéamewe. Seyaafá'-wáásítí sáwí-awausafesa sésa póí tufú'mai Maníkómbá amésa miwítí sáwí-awausafesawara'a wéamewe.

⁴ Tuwímbai ímba imáyáa ésa sésa óraako pó'a aifa'-ámáán-káwáá-kísáú maénae-imayaa ésa miyán-kísáú wémaefo naaófá'ó Maníkómó moóráwigon-awi'o Éronimba íyáfasinankowana miyán-kísáúmó maiyáintemba Maníkó íyáfasintinkaraiwai aantemba minkísáú wémaewe.

⁵ Miyáumai Ísu Káráísiti ímba imáyáa éna séna óraako pó'a aifa'-ámáán-káwáánónae ímba siyáifo Maníkó íyáfasinankena aifa'-ámáán-káwáá-kísáú aména séna

emá kesáánimba óna'a
kesí kísaura'a ánkaraumne

séna

⁶ moórá-aiwara'a súwana agaimaréna séna

moóráwigon-awi'o Mériríkiséteki
óraa'-amaan-kawaago uráintemba
emá miyán-kísáú maimaé iyínone

Ísu Káráísitintafena siyáíye.

⁷ Ísu Káráísiti marapá'ó méronka'a sésé'á éna ifi'á téna inai séna puwíndasafena Maníkómpá'á áísai ena puwíndamo kanaa'ó áwa'nai índawintafena súwa'nai uwo séna Maníkón-ímáyáa arááíwakaimba póna áwa'nai uráíye.

⁸ Ísu érai'a Maníkón-ááninko úwana umbai-tántáá'ó wempá'ó túmba ímba mindásafena imáyáa éna Maníkón-ímáyáa éna

⁹ sásá'-í'a éna wenááisa taawiyafúndawisa sáwí-imayaafinkemba faúsínkáísata aúí'a úmaisa maé'maeta wéune. Ísu mintántáákóní áwáugoma póna

¹⁰ Mériríkisétekimo ámáán-kawaamo uráintemba aifa'-ámáán-káwáámó índasafena Maníkó Ísumba íyáfasinankaraiye.

Ísuni aampa'á arááíwae'mai ifá'á túwáafomo siyáin-ai.

¹¹ Simátimunda-aqifimba sáwífa'-aai wéraimbanifo ímba ísámai kawé'á ontáféna aráátimunda-kisauo umbai wétaiye.

¹² Ááéma Ísu Káráísitin-ai isé'a ayáátáá-kanaa maisukáafo nóra séra ímba simátíma'mae wéiyo. Maníkón-aaima afora'-áái ímba ísámai kawé'á é'a moóráwigo aneka'á simásiminkwae sefó umarambó náámbo nésamo fasi'aén-tómbó ímbo naantenkáámbá é'a pó'a Maníkón-ai ímba kanaa'á simátímakaawe.

¹³ Umarambó náámbo nésamo ímbo kawé'-úmaimo aaimó isáántemba miyaráán-úmai kawé'-úmaimo méraiye sáwí'o úmaimo méraiye miwání áwáuma ímba ísámai kawé'á wéowe.

¹⁴ Tinón-ésamo fasi'aén-tómbó naantembá kawé'-ímáyáámó owí seyaafá'-ímáyáa tuwímbai wéisaawe.

6

¹ Mindásafeta Ísu Káráísitin-ai paákákén-áái aantemba ímba iséta fasi'aén-ááímó arumpimbó wérain-aiwarata iséta sáákaefaen-kwaasiyaanta iyataao. Ísu Káráísitin-ai paákákén-áái é'a simátímakaunda pó'a ímba aneka'á simátíma'mae iyónaumne. Simátímakaunda-ai

maarán-ááín-iye. Úwoi-kisausefa'e tinaaemba uwáme'a Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmba wéowe.

² Nombó maitínkáán-aaí simátíme'a Maníkóní kísau maiwae sésa iyáfasintinkesa tine'á tiyáamba ta'ótóráán-aaí simátíme'a waásimo pukémpinkembo iyáfasinaiyan-aaí simátíme'a Maníkó waásimo méraawini áwáusafena tísai ena timínana mimbéyámbá waé'wae'a índá-aaí simátímakaunda minááímó é'o simátímakaunda-aaí ísaraafo fasi'aén-áái arumpimbó wérain-aaí ísáaro.

³ Maníkómó súwa'nai ínataamo éta iséta sáákaefaen-kwaasiyaanta ónaumne.

⁴ Maníkóní aambá arááíwae'mai ifátukaawi kotafisíyasa aneka'á kouwerésa kawe'-ámpá'á tiyambanifo ímba ténááwe. Miwí Maníkó sámó kátínkarain-aempa'a mérowana túwa'nai ena wení Ufaen-ámútánkó miwísé'a mérowasa

⁵ miyáumai mésa sésa Maníkón-aaí kawe'-ááín-iye sésa Maníkóní fasi'aémbá tuwímbai awánaraawe. Ánaaemba Maníkóní fasi'aémbá seyaafá'á paápé ínasa mifásí'áémbá tuwímbai awánamái

⁶ ifátuwesa ímba aneka'á kouwerésa Maníkómpá'á ténááwe. Miyámó on-kwáásí maará wéowe. Maníkón-ááninkombo aaraa-táiyá'ó tufúwanamo pukáintemba miwí miyá owasá tuwánésa Ísumba símai sáwí'a uwánkááwasa miyámó ontáfésa ímba kanaa'á kouwerésa Maníkómpá'á ténááwe.

⁷ Miyámó on-kwáásí maarán-kwáásín-owe. Moórá-mora-kanaa aa'á ti-saná maramá kawe'á isaná kísau óraa'a isasá waási naawaná Maníkó miyám-báramá kawe'á wéuwatinkaiye.

⁸ Énifo moórá-aempa'-marama karaan-tantáá'é námáíye wéraitim-barama úwoi-marama isaná ampáánká'á Maníkó iyafímbá agaisuwáíníye. Miyáumai Maníkóní aampa'á arááíwae'mai ifátukaawi ímba kanaa'á kouwerésa Maníkómpá'á ténááwe. Mindásafe'a Ísu Káráísitin-aaí paákákén-áái ímba aneka'á simátimenaumne.

⁹ Kesí waásisono. Miyán-ááímó súndanifo kembiwí ímba sáwí-mararaan-kwaasin-fo kawe'-máráráán-kwáásí owaná Maníkó kawe'-ámpá'á méwátinkaiye sune.

¹⁰ Maníkóntáfé'a imáyáa ontáfé'a wení waási túwa'nai e'a káfé'wara'a miyá owaná Maníkó arupise úmáimo méraiwai minkisáúsáféna ímba wéawinkaiye.

¹¹ Maarásáféna sirááísa wétaiye. Moórá-morawigo Maníkóntáfé'a imáyáa é'a aaweyáá é'a ímba ifátuwe'a ánaaembo méraiyaambo paápé índasafe'a amu'maré'a mé'a

¹² ímba tuwesaraí ína'a ímba ifátuwe'a Maníkómpá'ó timankúnkúmbó ésamo Maníkómó timénaumne siyáintafesamo amu'marésamo méraan-kwaasiyaani'a oro. Miyán-kwáásíyáání'o ombá sirááísa wétaiye.

Maníkó símáimo kááísamakain-aaí.

¹³ Naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena siyáimba símai kááísamakónka'a póna wembó iyáákaraawai ímba méraantafena Maníkó séna seyaafá'nánká iyáákaraundawi mé'a kesúranka'a sé'a kemó súnda-aaí érai'a ónaumne séna símai kááísamarena

¹⁴ Émbaramuntafena séna érai'a kawe'á uwánkaumpo enaísaafitantambo iyamba sáwífa'a paápé ónááwe súwana

¹⁵ Émbaramu érai'e séna fasi'ámai ména ímba ifátuwomba amu'maréna ména Maníkómó símimo kááísamakaintemba uráíye.

¹⁶ Yúndaa-waasi tiká'ó máraámbe maará wéowe. Tuwímbai miyá ónaumnemo sembó ombá iyáákaraiwain-aúranka'a sésa miyá ónaumpo ímbo miyámó onanamó éna sáwí-meyamba simíníye wésewe. Miyámó sésamo ombá fi'owi fi'on-aaí ímba mimpímbá sembá maará sésa kemó sentení'a owé sénááwe.

¹⁷⁻¹⁸ Miyáumai Maníkó kawé'ó uwátinkaindawisafena imáyáa éna séna miyá ónaumne símai kááísamakaimba póna Maníkó séna waási kentáfésa sésa siyáintemba ímba éna fi'oni'a íníye sefáímpó'a seyaafá'ó iyáákaraundawi é'a kesúranka'a sé'a miyá ónaumpo ímbo miyámó onanamó éna sáwí-tantaa'a paápé íníye Maníkó símai kááísamakaimba miyáumai aanáfó wenaúranka'a símai kááísamakaimba póna ímba taraisíníye. Miyámó siyáintafeta kesáá wempátáámó méraundasa wenónkáámbá faisínkaraisata minándámpá'á méta óraaka séta siyáinteni'a íníye séta fasi'ámai méta wéamu'maraumne.

¹⁹⁻²⁰ Naambó ésamo áfombo faimakáawanamo fasi'ámaimo intembá Maníkómó siyáintemba kawé'a uwátinkanaumnemo siyáin-aaigo kentáá fasi'ásínkáísata Maníkómó wíyómpa'o méraiwaitafeta imáyáa éta amu'maréta méraumne. Ísu kentáásí aifa'á wíyómpa'a iyéna áamáan-dankomba Maníkóní ufaen-dáúmpá'á ontamó uwásukaan-ampantama tarurúwa'marena iyéna kentáásáféna imáyáa éna miyá uráimba póta fasi'ámaisa méraumne. Méríkisétekimo uráintemba wíyómpa'a Ísu kentáásí aifa'-ámáan-káwáágó éna miyán-kísáú maimaéna wéiyisata fasi'ámaisa méraundasa póta Maníkóntáfé'a imáyáa é'a aaweyáá é'a ímba ifátuwe'a áanaembo méraiymbo paápé índasafe'a amu'maré'a méraaro.

Áamáan-kawaago Méríkisétekin-aaí.

7

¹ Minkwáásígó Méríkiséteki wemá Sérémi-naopaken-kwaasiti kawáágó éna Maníkó iyáákaraiwaini áamáan-kawaago úwana naaófá'á Émbaramu namuro-wáásítí óraa'-waasise tiyéna iyáákaron-aempakemba túwana Méríkiséteki Émbaramumba aampa'á awánéna kawé'a uwánkowana

² Émbaramu namuro-wáásítí moparáwímbó maiyómba siyáánkaiya'a tuwínkena Méríkisétekimba moórá-unkwima ámakaiye. Méríkisétekintafesa mináwíkoní áwáuma kawé-káwáágón-íye sésa waé'mai wésewe. Wemá Sérémi-naopaken-kwaasiti kawáágón-áwíkoní áwáuma faru-káwáágón-íye sésa waé'mai wésewe.

³ Méríkisétekin-aíwá'ná túwí'wara anófoi túwí'wara'a ímba agaimakáamba wéraisana wembó ma'ánkarain-kanaawe pukáin-kanaawe ímba agaimakáamba wéraiye. Wenáái miyán-áái ímbo wérintafena Maníkón-ááninkoraamba uréna áamáan-kawaa-i'a úmai maé'mae'a íníye.

⁴ Maanáái imáyáan-oro. Kentáá síwá'náma Émbaramu óraa'-waasi úbanifo wemá Méríkisétekimba namuro-wáásítí moparáwímpínkémbá moórá-unkwima ámakaimba póta mindásafeta séta Méríkisétekima Émbaramumba iyáákaraiye sune.

⁵ Moóráwigo Émbaramun-aísaafitantambo uráiwain-awi'a Rífaí wenándáfaken-kwaasifinkemba tuwímbai áamáan-kisaura'a

íyáfasintinkaraiye. Maníkóní áamáámpinkemba moórá-amaanko séna Ísareri-waasisono. Kentí moparáwimbó wémaempinkemba aasiyaasí siyáánkaiya'a tuwímbarempinkemba moórá-unkwima kentí waási Rífáin-andafaken-kwaasi tíméro siyáíye.

⁶ Mérirísétekimo Rífáin-andafaken-kwaasigomo uráinkakaa séta Émbaramu wembá moórá-unkwima ámakaimba áamáánkomo siyáintemba uráíye súsono. Énifo Mériríséteki ímba Rífáin-andafaken-kwaasigon-ifo Émbaramumo siyáánkai-unkwimo makáimpinkemba moórá-unkwima úwoi maimaéna kawé'á uwánkena Maníkómó Émbaramuntafena kawé'á uwánkanaumnemo símaimo kááísamakaiwaimba kawé'á uwánkaraiye.

⁷ Óraa'-waasigo kári'-waasigomba kawé'ó uwánkáimba mináái iséta póta Mériríséteki Émbaramumba iyáákaraiye sune.

⁸ Rífáin-andafaken-kwaasi siyáánkai-unkwifinkemba moórá-unkwimo wémaewai wépuwon-kwaasin-oho Mériríséteki siyáánkai-unkwifinkemba moórá-unkwima maiyáiwaintafena Maníkón-aaí aúfáíimba agaimaréna séna wemá aúnaarena úwoi méraiye sisaná póna wemá Rífáin-andafaken-kwaasi iyáákaraiye.

⁹ Imáyáa é'a sé'a Émbaramu Mérirísétekimba moórá-unkwí ámakonka'a Rífáiwara'o ámakaintemba éna wemá moórá-unkwima wémaiwai ámakaintenkaamba uráíye.

¹⁰ Émbaramu Mérirísétekimba awánéna moórá-unkwimo ámakonka'a Rífái ímba paápé uréna aíwá'nágo arumpimbó méronka'a uráintafe'a mindásafe'a sune. Rífáiwara'a Mérirísétekimba ámakaintemba uráíye sune.

¹¹ Naaófá'á Maníkó áamáámbo simátímakonka'a Rífáin-andafaken-kwaasi áamáán-kisau maésa póí tufú'mai Maníkómbá amíyantafena Maníkó íyáfasintinkena Éronimba aifa'-ámáán-káwáá íyáfasinankaraiye. Rífáin-andafaken-kwaasiti kisaumo arupíse uwátínkáínkakaa Maníkó ímba aneka'á aifa'-ámáán-káwáá íyáfasinankaisino. Ímba Éroninkaan-kwaasin-ifo Mérirísétekinkaan-kwaasi íyáfasinankaraiye.

¹² Maníkó séna aú-aifa'-amaan-kawaama íyáfasinankanae súmba póna ááéraan-amaamba áamáán-kisau-waasi Maníkóntáfésa ísámai póí tufú'mai amén-amaamba ifátuwena aú-amaamba simásimuwata ísaraumne.

¹³⁻¹⁴ Mináái Fasi'aénkó Ísu Káraísitintafena séna ímba Rífáin-andafakemban-ifo moórá-anda Yúndaan-andafakemba paápé uráíye. Naaófá'á Mósesé áamáán-kisau-waasisafena siyónka'a ímba Yúndaan-andafaken-kwaasisafena siyáíye. Ímba Yúndaan-andafaken-kwaasin-oho Rífáin-andafaken-kwaasi Maníkóntáfésa imáyáa ésa póí tufú'mai óntan-taarera'o agaiyáamba ísaraumne.

Ísu Mérirísétekiyaam-amaan-kawaagon-aaí.

¹⁵ Minááígóní áwáuma maarán-íye. Maníkó aú-amba aráátimena aú-aifa'-amaan-kawaago Mérirísétekinkaan-kwaasi íyáfasinankaraiye.

¹⁶ Ímba Rífáin-andafakemban-ifo fasi'aémpínkémbá maé'mae'a éna ímba tai'áíndawi aifa'-ámáán-káwáá-í'a úmai íyáfasinankaraiye.

¹⁷ Mindásafena Maníkón-aaí aúfáí-wandaaifimba agaimaréna séna moóráwígon-awí'a Mériríséteki

óraa'-amaan-kawaago uráintemba emá miyán-kísáú maimaé iyínone

Ísu Káraísitintafena siyáíye.

18-19 Ááéraan-amba

Rífáin-andafaken-kwaasiti áamáán-kisauگو ímba fasi'ámai wérontafena ímba túwa'nai úmai arupíse uwátinkowana Maníkó ááéraan-amba ifátuwena moórá-amba kawé'-ámbá aráásimuwata érai'e séta fasi'ámai méta Maníkómpátá wégune.

20-21 Rífáin-andafakemba áamáán-kisau-waasi íyáfasintinkonka'a úwoi íyáfasintinkesa ímba aai símai kááísamakaambanifo Maníkó Ísu Káráísitimba aifa'-ámáán-káwáágómbó íyáfasinankonka'a aai símai kááísamakaiye. Mindásafena agaimaréna séna

Fasi'aénkó séna emá áamáán-kawaago éma maé'mae'a ínone séna mináái ímba taraisíníye

Maníkó wenááninkontafena símai kááísamakaiye.

22 Minááígó ááéraan-aai íyáákwana Maníkó símai kááísamakontafena Ísu Káráísiti séna mináái

érai'-aai waé'wae'a íníye siyáíye.

23 Moórá-aai ísáaro. Ááéma áamáán-kisau-waasi sáwífa'a mésa pósa púwúntemba anondáára'a fí'owima minkísáú maimaésa iyáambanifo

24 Ísu Káráísiti maé'mae'a éna ímbo puwíndawi aifa'-ámáán-káwáá-kísáú maimaéna iyéna

25 maé'mae'a éna kentáásáféna imáyáa éna Maníkómpá'a áísai úmae iyéna póna kanaa'á sáwí-imayaafinkenta wéfausinkaiye. Ísu Káráísitinka'a kááísamaisa méta Maníkómpátáámó kúnda-waasisa sáwí-imayaafinkenta wéfausinkaiye.

26 Ísu Káráísiti aifa'-ámáán-káwáágó éna Maníkóntáféna imáyáa éna sáwí-aai wempímbá ímba wéraisana kawé'-aantemba úmai ména marapá'á sáwí-waasifimbo maúnka'a ímba sáwí'a uréna wíyómpa'a fasi'aén-áémpá'á iména miyán-áífa'-ámáán-káwáágó ména kanaatá seyaafá-tántáá'á wésuwa'nai-íye.

27 Waásimo sáwí'o untáfésawe miwímó sáwí'o untáfésawe Rífáin-andafaken-kwaasi aifa'-ámáán-kwáásí póí tufú'mai Maníkómbá áma'mae iyáambanifo Ísu Káráísiti sáwí'o í-áái wempímbá ímba wérowana póna miwímó uráantemba ímba póí tufú'mai Maníkómbá áma'mae iyéna waásimo sáwí'o ontáfénawe séna mimbórá-kanaa puwéna minkísáú tai'ásukaiye.

28 Áamáán-aafinkemba aifa'-ámáán-kwáásí íyáfasintinkowasa mararákén-kwáásí pósa sáwí'a uráambanifo minámáánkó ánaaemba Maníkó símai kááísamarena séna miyá ónaumne séna wenáánimba sásákómbá íyáfasinankowana aifa'-ámáán-káwáá-í'a úmai maé'mae'a wéíye.

8

Ísuma kentáásí aifa'-ámáán-káwáágón-aai.

1 Súnda-aagioni áwáuma maarán-íye. Miyán-áífa'-ámáán-káwáágó kentáásí áamáán-kawaago wíyómpa'a ména íyáákamaimo kawáán-uráiwai ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á méraiye.

2 Waásimo naambó ésamo Maníkóntáfésa mindáúmpá'á imáyáa ombánifo wíyómpa'a Fasi'aénkó naan-úramba úmakowana Ísu Káráísiti mimpímbá Maníkóní ufaen-dáúmpá'á iména aifa'-ámáán-káwáá-kísáú wémaíye.

³ Marapá'-áífa'-ámáán-káwáá pói tufuwésa tómbá maésa úmai Maníkómbó amíyantafesa íyáfasintinkaraafo Ísu Káraísiti kentáásí aifa'-ámáán-káwáágó moórá-tantaa'o Maníkómbó ámakaimba mindá puwéna wenáúma ámakaiye.

⁴ Waásimo sáwí'o untáfésa áamáánkomo siyáintemba póimo tufú'maimo Maníkómbó amén-kisau wémaen-kwaasi méraafo Ísu Káraísiti marapá'ó ménaraa ímba pói tufú'mai Maníkómbá amísino.

⁵ Wíyómpa'o naan-úrambo úmakaiwaini waé'maiyaan-damba marapá'á wéraisasa mindáúmpá'á áamáán-kisau wémaewe. Miyáumai naaófá'á Mósesé aifa'-ámáán-dámbó indasafena úwana Maníkó simámena séna Sáínai-omapa'a aráánamunda-namba miyán-dámbá uwó súwana Mósesé wíyómpa'o wérain-dankoni waé'maiyaan-damba úmakaiye.

⁶ Wíyómpa'a Ísu áamáán-kisaumo wémain-kisaugo marapá'ó áamáán-kisaumo wémaen-kisau íyáákaraiye. Maníkó séna kawé'á uwátinkanaumne símai kááísamakain-aai Ísu Káraísitimo aráásímimba minááígó ááémo símimo kááísamakain-aagomba íyáákaraiye.

⁷ Ááémo símimo kááísamakain-aagomo waásimo arupísemo uwátinkarainkaka Maníkó ímba aú-aai símai kááísamakaisino.

⁸ Maníkó wení waási tuwánómba sáwí'a uwaná mindásafena aaisambá séna maarán-áái súwana Maníkón-aai aúfái-wandaafimba agaimaréna séna Fasi'aénkó séna ánaaemba moórá-kanaa tína'a aú-aai símai kááísamare'a Ísareri-waasiye Yúndaa-waasiye aú-aai símai kááísatinkanaumne.

⁹ Ísípi-marafakemba miwí tíwá'náma faútinke'a tí'mae'o téwándara'a aai símai kááísamakaundanifo mináái taráísúwa'a sínaaemba uwátimakaumne. Aú-aai símai kááísamare'a ímba ááéraan-aaiyaamban-ifo aú-aain-iyé Fasi'aénkó séna

¹⁰ moórá-aaiwara'a séna moórá-kanaa tína'a Ísareri-waasisafe'a aú-aai símimo kááísatinkaandara'a kesí áamáamba tirumpiné imáyáafine tímé'a miwítí Maníkó méraanasa kesí waási-i'a úmai ménaawe.

¹¹ Minkánáá tinasá miwítí waásiye fí'on-kwaasiye ímba táántesa sésa Maníkómpá'á teró sénááwe. Óraa'-waasiye úwoi-waasiye seyaafá'á é'a tiyáamba pósa ímba aneka'á táántanaawe.

¹² Sirumbá uwátinke'a sáwí-imayaa maitiyuwé'a misáwí-imáyáásáfé'a ímba imáyáa úmae iyónaumne Fasi'aénkó siyáiyé agaimaréna siyáiyé.

¹³ Maníkó aú-aai símai kááísamaranaumne siyáimba póna aifa'ó símimo kááísamakain-aai ááéraan-aai isaná ááéraan-tantaa'a kárika'a wéna tai'áínífo ááéraan-aaimo éna kárika'a tai'áíníye.

9

Naaófá'á aifa'-ámáán-káwáágó purumakagóní naaemá Maníkómbá áma'mae iyúwana Ísu wení naaemá ámakain-aai.

¹ Naaófá'á Maníkó aifa'á símai kááísamakain-aaimo wérompinkemba Maníkón-imáyáá mósá wémaron-aai wérowasa Maníkón-imáyáámó mósá maráíyan-damba úmakaawe.

² Ampanta-námbá úmakesa moórá-ampanta afufumpimbá imakésa mósá fáitukopatafesa Maníkóní ufaen-úran-amaapa'e sésa múra fáitukopatafesa ufaen-dáúmpá'é sésa mimpimbá ómbá kúra'mai marésa taaré úmakesa mintáárérá'á Maníkóní péréti-tomba marésa

³ mósá fáitukon-daumpatafesa Maníkóní ufaen-úran-amaapa'e sésa

⁴ mimpímbá korí-óntántámbá úmakaan-taare marésa mintáárérá'á asaa-wiyúmbó ún-kana wéagaesa kawé-táwáámá úmaresa korí-óntán-kwándááísámbá mintáwáámá ánáan-kwimaresa mimpímbá korí-óntántámbá úmakaan-tawaafimba naaófá'á wíyómpakembo marapá'ó kunkáin-tonkon-awí'a máána-tomba mintáwááfímbá ma'mái minkáwé-táwááfímbá marésa naaófá'á Maníkó wení kísaura'a Éronimba íyáfasinankowana wení táunkakemba árumo wíkáin-taumba mintáwááfímbá marésa naaófá'á Manikómó Mósesembo simámakain-amaambo siyáánkai-amaambo óntan-kwandaaiya'o agaimakón-kwandaai kae'-wándáái mintáwááfímbá marésa

⁵ kae-tántáá'á ayóíwára-tántáákái óraa-kawe'a úmaresa sésa Manikóní áwáuma fí'oran-awaugo póna sama kaiyé suwaná mintántáákáigó ayóígóráámbá mintáwáámá káátena Manikómó miwítí sáwí-imayaamo maitiyúwón-tawaama káataraiye. Mindásafe'a káfé'a ímba ayáátáá'-aai agáúmne.

⁶ Miyá úmakesa aasiyaasi-kánáá áamáan-kisau-waasi minámáan-dánkómbá múra fáitukon-aempa'a iyésa kísau máúmbanifo

⁷ moórá-mora-aataiya'a moórá-kanaa Manikóní ufaen-úran-amaapa'a aifa'-ámáan-káwáágó iyéna póigoni naaemá maimaéna iyéna wemó sáwí'o úntafenawe waásimo ímbo táá'o isésamo sáwí'o untáfénawe miyá-sáwí'o ombá maitiyuwáíndasafena mindááémá Manikómbá ámakaiye.

⁸ Miyá éna Manikóní Ufaen-ámútánkó maarán-úmaisa wéaraasimiye. Áamáan-dankombo múra fáitukaapa'o wéromba Manikóní ufaen-dáúmpá'á wempá'á iyíyan-amba ímba afora'á wéraiye.

⁹ Mintántáá'á aiyowáí'a úmai káfétaamo méraunda-waasisa wéaraasiminta maarán-iye. Manikón-ímáyáámó mósá makón-kwaasi pói tufuwésa tómbá fakarésa úmai Manikómbá ámakambanifo miwí tirumpinkén-ímáyáá ímba sásá'-í'a uwátínkaraiye.

¹⁰ Miyáumai minámpá'á tóné noné nésa nombó perésamo ombá túsafesawe sésa miyá úwana Manikó aú-amba aráátimuwana ááéraan-amba taí'áraiye.

¹¹ Miyámó uráambanifo Ísu Káráisiti aifa'-ámáan-káwáágó káfé'o wérain-amba kawé'-ámbá aráásimena áamáan-kisau wémáin-daumpa'a mindámbá ímba marapá'ó waásimo úmakaan-damban-ifo íyáákarain-damba sásá'-námbán-iye.

¹² Mimbórá-kánáá Ísu Káráisiti Manikóní ufaen-dáúmpá'á wíyómpa'a Manikó méropa'a iyúmba áamáan-kisau-waasigomo mémegoni naaewé purumaka-aráákoni naaewé maimaénamo iyáintemba ímba miyá uráifo wení naaemá maimaéna iyéna sáwí'o úmaisaamo méraundafinkenta siyáínata aúí'a úmaisa maé'mae'o ondasáfénasa miyá éna pukáiyé.

¹³ Mémegoni naaewé purumakagóní naaewé anááé-aráá'a purumaka-aráá'o agaisukáampinken-kanawe Manikón-aúranka'o sáwí'o uráan-kwaasi tinepaká'á tufimpín-kwéesa miwí túma kawé'a uwátínkówana Manikó tuwánéna séna kawé'an-iye siyáiyé.

¹⁴ Mémegoni naaesáné purumakagóní naaesáné miyá uráambanifo Ísu Káráisitini naaegómá íyáákaraiye. Wempímbá ímba sáwí'-aai wéráiwai Manikóní ámútanko maé'mae'o iwáí wesé'a méraintafena wení naaemá kumúwana wenáúma Manikómbá ámakaiye. Sáwí'o wéowini áwáugo ta'ótokaimpinkemba faúsinkainanasa kentáásirumpimba ímba aai wérainata

Maníkóní kísau máéndasafenasa wení naaemá kumúwana wenáúma Maníkómbá ámakaiye.

¹⁵ Mindásafena ááéraan-aaí símai kááísamakonka'a sáwí'o uráampinkembo faútinkaindasafena Ísu Káráisiti pukáiyé. Mindásafena Ísu Káráisiti aú-aaí símai kááísamakaimba póna Maníkómó óraaka'o séna kawé'ó uwátínkáanda waé'wae'a ínáyemo siyáimba Maníkómó wétaantain-kwaasi maénááwe.

¹⁶⁻¹⁷ Wépuwesamo ombá miwítí moparáwímbá tuwíntinkesa símai kááísamaresa wépuwowe. Moóráwigo puwíndasafena éna wení moparáwímbó maíyan-aaí wésifo úwoimo méraindara'a ímba maénááfo puwínasa érai'a púwiye sésa maénááwe.

¹⁸ Miyáumai naaófá'á Maníkó aifa'-áái símai kááísamakonka'a Mósese pói tufúwana mimpóígóní naaemó kunkáintafena Maníkó símai kááísamakonka'a

¹⁹ aifa'á Mósese seyaafá'-wáásífímbá Maníkóní áamámba seyaafá'á simátimena purumaka-aráákoni naaefímbá non-úramba fatímakena méme-ayauma taemóka'a úsumarena mindááéfímbá tántámai Maníkón-aaí agaimái makáan-aufai-wandaaiya'a tufimpín-umarena waási tinepa'á miyá uwásuvena

²⁰ séna maandááémá aiyowái'a úmai aráátimumpo Maníkómó símaimo kááísamakain-aaí fasi'aén-áái wérai'fó ísámai kawé'an-oro séna

²¹ miyáumai mindááémá Maníkón-ímáyáámó mósá wémaron-danka'a tufimpín-umarena mindáúmpá'ó wéron-tantaaka'a miyá úmakaiye.

²² Érai'a Maníkóní áamáánkoni áwáu'fá'a naaegó seyaafá'-tántáá'á kawé'á uwátínkáísana moóráwigowa'i póiya'i ímbo púwísanamo wení naaemó ímbo kúmínkakaa Maníkó sáwí-imayaa ínta maisiyúwáísino. Naaemá kunkáimba póna Maníkó kentáásí sáwí-imayaasa wémaisiyuwaiye.

Ísu sáwí-imayaasa maisiyuwáíndasafenamo pukáin-aaí.

²³ Maníkón-ímáyáá mósá makáan-dane mindáúmpá'ó wéron-tantaa'e maarán-iyé. Wíyómpa'o wérain-dane mindáúmpá'ó wérain-tantaa'e miwání waé'maiyaan-damban-iyé. Mintántáá'ó marapá'ó wéron-tantaaka'a póigoni naaesámbá kawé'á uwátínkówana mindá kawé'á uráambanifo wíyómpaken-tantaaka'a ímba póigoni naaesámbán-ifo íyáákaraiwaini naaesámbá kawé'á wéuwatinkaiye.

²⁴ Miyáumai Ísu Káráisiti wíyómpa'a iyéna Maníkón-aúranka'a iména kentáásáfénasa imáyáa éna Maníkómbá wéaisai-iyé. Úmakaan-damba naan-úrankoni waé'maiyaan-damba ímba iméraifo wíyómpa'a iména kentáásáfénasa imáyáa éna Maníkómbá wéaisai-iyé.

²⁵ Moórá-mora-aataiya'a moórá-kanaa Maníkóní ufaen-dáúmpá'á aifa'-amáán-káwáágó póigoni naaemá maimaéna íyóiyó uráintemba Ísu Káráisiti ímba miyá uráifo mimbórá-kánáá wení naaemá maimaéna móamakaiye.

²⁶ Ísu Káráisitimo miyáumaimo maimaé íyóiyó urénaraa wíyóne marawé úmaronkakemba moórá-mora-aataiya'a moórá-mora-kanaa pu'mapu'ma'á úmaena íyísino. Ímba miyá éna ááéraan-kanaa kárika'a tai'ónka'a marapá'á kuména sáwí-imayaasaamo maisiyuwáíndasafenasa mimbórá-kánáá pukáiyé.

²⁷ Kentáásí kanaamó tínataamo púwóndasa kesáámó méraundawini áwáusafenasa síisai ínáyé.

²⁸ Miyáumai sáwífa'-waasiti sáwí-imayaa maitiyuwáíndasafena mimbórá-kánaá Ísu Káraísiti puwéna Maníkómbá wenáúma aména aneka'á kuména ímba sáwí-imayaamo maitiyuwáíndasafena kumínifo wéamu'maraan-kwaasimo kuntiyáíndasafena kumíníye.

10

¹ Mósesemo siyáin-amaankoni aambá ímba aan-úramban-ifo Ísu Káraísiti kawé'ó uwátínkáíwaini aankóni waé'maiyaan-amban-íye. Miyáumai moórá-mora-aataiya'a áamáan-kisau-waasi póí tufú'mai Maníkómbó ámakaaamba miyán-kísáúgó Maníkómpá'ó tiyáan-kwaasi ímba arupíse uwátínkaraiye.

² Póimo tufú'maimo Maníkómbó ámakaaan-anko kawé'ó uwátínkarainkaka Maníkón-ímáyáámó mósá makáawi miwífímbá aoisaambá ímba wérowasa sáwí-tantaatafesa ímba umbái tésa ímba póí tufú'mai Maníkómbá áma'maesa iyówisino.

³⁻⁴ Énifo maará wéowe. Purumakagóni naaegówé mémegoni naaegówé ímba kanaa'á sáwí-imayaa maitiyukaimba pósa moórá-mora-aataiya'a póí tufú'mai Maníkómbó ámakonka'a miwítí aoisaantáfésa imáyáa uráawe.

⁵ Miyáumai Ísu Káraísiti marapá'ó kumíndasafena éna Maníkóntáféna séna póimo tufú'maimo embó ámakaaane tómbó ámakaaane ímba embá arááíma wétaifo kemá embá arááíma táínda-i'ó ondasáfé súma to'mayaa uwásínkarane.

⁶ Póimo agaisukáantafe ímba aamoí wéone. Sáwí'ó uráantafesamo póimo tufú'maimo ámakaaamba mindásafe ímba aamoí wéone

⁷ súnda maará súne. Enáái aúfái-wandaaifimba kentáféna símai agaimaréna séna Maníkóo kemá mé'a embá arááímo táínda-i'a úmai ménaumne símai agaimakáintemba wéune súne

Maníkóntáféna Ísu siyáíye.

⁸ Aifa'á Ísu Káraísiti séna áamáambo siyáinten-úmai póí tufú'mai ámakaaane tómbá maimái ámakaaane póí agaisukáane sáwí'ó uráantafesa póí tufú'mai ámakaaambanifo minánkó ímba arááíma wétaisa aamoí ímba wéone

⁹ simásuwena séna Maníkóo kemá mé'a embá arááímo táínda-i'a úmai ménaumne siyáíye. Mindásafena Ísu Káraísiti póimo tufú'maimo Maníkómbó ámakaaunda-anta ifátuwéna aú-amba Maníkómbó arááímo táínda-imayaamo arááíwaunda-anta aráásímakaiye.

¹⁰ Ísu Káraísiti Maníkón-ímáyáá arááíwaena Maníkómbá wenáúma aména mimbórá-kánaá pukáimba póna sáwí-imayaasa maisiyuwénasa Maníkóndé-ita uwásínkaraiye.

¹¹ Aasiyaasi-kánaá áamáan-kisau-waasi iyáfasinesa mimbórá-kísáú maésa póí tufú'mai Maníkómbó ámakaaamba minkísáúgó ímba kanaa'á sáwí-imayaa maitiyukaimbanifo

¹² Ísu Káraísiti mimbórá-kánaá Maníkómbá wenáúma aména pukáíye. Sáwí'ó uráantafenawe sáwí'ó ondasáfénasaawe puwéna minkísáú taí'ásuwena Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á iména

¹³ Maníkómó wení namuro-wáásímó tínkaminanamo wemó iyáákaindasafena amu'maréna iméraiye.

¹⁴ Miyáumai Maníkómbá wenáúma ámakaimba pósa Maníkóndé-i'ó uwátínkáín-kwaasi sásá'-í'a úmae iyónááwe.

¹⁵ Minááísáféna Maníkóní Ufaen-ámútánkó aforatá simásimuwana Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

¹⁶ Fasi'aénkó séna moórá-kanaa tína'a aú-aai símai kááísatinkaandara'a kesí áamáamba tirumpiné imáyáafine timénaumne siyáíye.

¹⁷ Moórá-aaiwara'a séna miwítí aoisaané áamáánemo taráíyaamba ímba mindásafe'a imáyáa úmae iyónaumne siyáíye agaimaréna siyáíye.

¹⁸ Maníkó miwítí aoisaambá maitiyuwéna ímba imáyáa úmae íyísana póna sáwí'o uráantafesamo póimo tufú'maimo Maníkómbó ámakaaan-amba taí'áíye.

Maníkónópata iyónomo siyáin-aai.

¹⁹ Miyá isaná kesí waásisono. Ísu Káráísiti puwúwana wení naaemá kumúwana kentáásí aambá wikáimba póta ímba sáátafeta éta Maníkóní ufaen-dáúmpatá wéiyune.

²⁰ Puwéna Maníkómbá wenáúmo ámakaintafena aú-amba waé'wae'o índa-amba aráásimena Maníkóní ufaen-dáúmpá'a mósá fáitukon-ampanta fawásámai aambá wi'mái Maníkómpatá iyóna-amba aráásímakaimba mindásafetaawe

²¹ wemá óraa'-amaan-kisau-waasigo Maníkóní waásiya'a káráwiyaimba mindásafeta

²² Maníkómpatá iyóno. Kentáásí sáwí-imayaasa maisiyúwáisanasa kentáásirumpinta ímba aai wéraisata kawel'-nóntá pésínkáisata wenááigonta sirumpintá ta'ótoreta Maníkómpatá simankúnkúmba éta Maníkómpatá iyóno.

²³ Maníkón-aai érai'-aain-iye séta póta fasi'ámaisa ta'ótoreta ínta ifátuweta Maníkómó kawel'á uwátinkanaumne siyáintemba miyá índa póta wenáái fasi'ámaisa ta'ótoreta amu'maréta méta miyásá onó.

²⁴ Kesáá imáyáasa éta moórá-mora-waasi túwa'nai úmai fasi'aéné imáyáawe timéta kawel'-kísáúsá wémaeta miyásá onó.

²⁵ Maníkóntáféta imáyáa éta túwaandu úmae iyéta tuwímbaimo túwaandu úmimo tukáantemba kesáá ímba miyá éta túwaandu úmae iyéta moórá-mora-waasisa fasi'átinkanaumne. Ísu Káráísitimo kumínda kári-kanaa wéraintafeta moórá-mora-waasisa fasi'átinketa miyásá onó.

²⁶ Ísáaro. Maníkóní érai'-aai iséta ta'ótoketa kentáásí imáyáafinkembo wembó sínaaembo uwámetaamo sáwí'o úmaetaamo iyónanasaamo éna Maníkó sáwí-imayaasaamo maisiyuwáíndasa fí'on-amba ímba wéraifo

²⁷ sáátafeta onanamó Maníkómbó tínaaembo uwámiyantafenamo sáwí-meyambo timínasa óraa'-iyafimba káwíyantafeta amu'maréta ménaumne.

²⁸ Mósesé timún-amaambo taráíyaawi aaifimbá iyáfasintinkaresa kaumbo-kael'-wáásímó tuwánésamo sésa érai'a miyá wéowe sésamo ésa ímba tirumbá uwátinkaiyamba tínkamiyasamo puwíyamba

²⁹ mindá umbai-tántáá'an-ifo Maníkón-ááninkomba tínaaembo uwámémba mindá óraa'-umbai-tantaa'an-ifo Maníkó símai kááísamakonka'a Ísu Káráísitini naaemá kumúwasa sáwí'o umbá maitiyukaimba mindásafesa sésa sáwísamban-iye siyawi óraa'a sáwí-meyamba maénááwe. Maníkóní ámutanko úwoimo súwa'nai iwáíntáfésa símai sáwí'a uwánkaraawi óraa'a sáwí-meyamba maénááwe.

³⁰ Maarán-ááímó siyáimba mindá Maníkó póna maará siyáíye.

Sáwí'lo íyawini anondáá-meyambo tíménda mindá kendén-iyé. Sáwí-kisausafe'a méyámbá timénaumne séna moórá-aaiwara'a séna Fasi'aénkó wení waási tísai úmai iséna tuwínkaa'a úmai-meyamba timíníye siyáíye.

³¹ Maníkó fasi'aénkwáráwí póna tíkena sáwí-meyambo timínda mindá óraa'a táatafesa ónááfo Maníkóntáfé'a imáyáa é'a túwaandu úmae iyé'a moórá-mora-waasi fasi'átinkanaawe.

³² Ááema Maníkó kembiwísáféna sámó kátinkonka'a umbai-tántáá'á tímúwa'a ímba ifá'á túwómba fasi'ámai méraafo mindásafe'a imáyáan-oro.

³³ Moórá-mora-kanáa seyaafá'-wáásí túranka'a sáwí'a uwátinkesa símai sáwí'a uwátínkómbanifo fasi'ámai mé'a moórá-mora-kanáa kentí waásimo sáwí'lo uwátínkómba túwa'nai úmae iyúwasa kembiwíwárá'á sáwí'lo uwátínkómba fasi'aráawe.

³⁴ Maníkóní waási-i'lo unkákémbá kempínkémbá tuwímbai ándáfa'lo mótínkómba tiruntafé'a uwátínkówasa kentí moparáwímbó tafíyúmba ímba imáyáa é'a sé'a iyáákarain-tantaa'a wíyómpa'a wéraimba póna waé'wae'a íníye suwaná tirunkó kawé'á uráíye.

³⁵ Miyá uráafo Maníkóntáfé'a fasi'ámai mé'a kawé'-méyámbá wémaewe.

³⁶ Maníkóní imáyáafinkení'a é'a wemó miyá uwátinkanaumnemo siyáin-tantaa'lo maiyantafé'a fasi'ámae iyíyana ímba tuwesarái íno.

³⁷ Miyáumai naaófá'á Áísáya Ísu Káráisitimo kumínda amu'maréna ména Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna ampáán-kánáá wéraimba póna tíndawi ímbo amu'maráínda é'a tíníye agaimaréna siyáíye. Moóráfa'a agaimaréna séna

³⁸ kesí waásigo arupíse úmai méraiwei kesááisafenamo érai'emo sénamo amankúnkúmbo ímbá póna aúí'a úmai méraimba póna inkaisénamo siyuwé kóína'lo é'a ímba aamoí uwánkanaumne siyáíye agaimaréna siyáíye.

³⁹ Minááímó siyáimbanifo kesáámá ímba miyán-kwáásísá úne. Inkaisésamo auwé kówésamo sáwí-aempa'lo méraan-kwaasiyaanta kesáá ímba úndasa Maníkón-aaisafeta simankúnkúmbo éta kawé'á úmaisa maé'maeta ónaumne.

11

Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo on-áái.

¹ Maníkón-aaisafesa érai'e sésa wenká'á timankúnkúmbo on-ámbá maarán-ámbán-iyé. Maníkómó to'mayaa uráin-tantaatafeta séta éraika-tantaa'an-iyé séta amu'maréta méta súrantantaamo ímbo awánáúnda-tantaatafeta séta érai'a wéráíye sune.

² Kentáá síwá'náma Maníkón-aaisafesa érai'e sésa wenká'á timankúnkúmbo untáféna Maníkó séna kawé'an-owe siyáíye.

³ Naaófá'á Maníkó séna wíyóne marawé paápé uwó súwana paápé uráisata minááísáféta érai'e séta wéisaumne. Ímbo awánáúnda-tantaapinken-tantaatamba awánáúnda-tantaa'a Maníkó úmakaiye.

⁴ Naaófá'á moóráwígon-awí'a Éperi Maníkón-aaisafena érai'e séna pói tufú'mai agaimái Maníkómbá ámakowana awaaón-áwí'a Kéni wemá tómbá fáká'mai Maníkómbá amúwana Éperi Maníkómó siyóntembo úntafena Kénimo ámakowaimba íyáákaraiye. Éperi Maníkón-aaisafena érai'e séna wenká'á amankúnkúmbo úntafena Maníkó ámakon-tantaa'a awánéna kawé'án-iyé séna wembá awánéna arupíse úmai méraandawí óne siyáíye. Naaófá'á Éperi pukówasa wentáfésa sésa Maníkón-aaisafena érai'e séna wenká'á amankúnkúmbo ún-kwaasin-iyé sewatá wéisaumne.

⁵ Naaófá'á moóráwígon-awí'a Ínóki Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena Maníkó púwifo séna kunáí'maena wiyómpa'a móankarowasa ayaafái uwááesa túwómbanifo Maníkómó áíkomba ímba awánaraawe. Ínókimba Maníkómó ímbo kunáíkonka'a moóráwigo Ínókin-aai aúfáífinba agaimaréna séna Maníkó aamoí ínkwaé-i'a úmae iyáíye agaimaréna siyáin-aaisafeta séta Ínóki Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo uráíye sune.

⁶ Maníkómpá'ó tewí Maníkó ména wembó saafá íyan-kwaasi kawé'ó uwátínkáín-aaisafesa aifa'á sésa érai'-aain-iyé

sésa wempá'á wétewe. Ímbo érai'-aain-iyemo sésamo ésa ímba wempá'á ténááwe. Miyáumai Maníkón-aaisafesamo ímbo érai'e sésamo wenká'ó ímbo tímankúnkúmbo íyawí Maníkó ímba aamoí uwátinkainiye.

⁷ Naaófá'á Maníkó Nówaamba simámena séna ánaaemba nonkó fiyéna waási tínkaminiye simámuwana iséna séna érai'e séna non-afófora'ó nín-da-taomba úmarena wení aare-iyámpóíye wenanááfú'e imérowana nonkó miwí ímba nawíkaraiye. Nówaa Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmbo úntafena Maníkó Nówaantafena séna arupíse úmai méraane súwana Maníkómó marapá'-wáásímó sáwí-meyambo tímínda-aai iséna simátímakaiye.

⁸ Naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena séna ení maramá tuwé áménda-marafa'a waaó súwana érai'e séna wení maramá tuwéna ímbo awánóm-barafa'a Maníkómó amúpa'a kuréna

⁹ Maníkómó aménaumne siyóm-barafa'a koména minááísáféna érai'e séna fí'om-barafaken-kwaasigoraamba wááu-namba úmarena maé'éimbaniye. Mimbára Émbaramuntafenamo siyóntemba ááninko Áísáakinte anáwainko Yékopuntetafenawara'a tíménaumne siyóm-barafa'a Émbaramu-iyaise mésa wááu-namba úmaresa méraawe.

¹⁰ Émbaramu miyáumai ména moórá-naopatafena imáyáa éna Maníkómó wiyómpa'ó to'mayaa úmakain-daopa'a fasi'aén-áfómbá

waé'wae'ó índa-naopatafena imáyáa éna
amu'maréna maé'éimbaniye.

¹¹ Émbaramu awaainínkón-áwí'a Séraa Maníkón-aaisafena érai'e siyáíye. Maníkó simámena séna iyámpói ma'ankáínone súwana érai'a wemó sintembó owín-iyé séna iyámpóímo ma'ánkáánda-kanaa taí'áraiye séna ímba imáyáa úwana fasi'aémbá amúwana amú'a kauréna iyámpói ma'ánkaraiye.

¹² Miyáumai Émbaramu iyámpói ma'ankómba waurámbó kómpinkemba sáwífa'-waasi aísaaftantambo íyawisafena wiyómpa'ó o'ó sáwífa'ó wéraisanamo nompá'ó nonáámááímo sáwífa'ó wéraintemba

miyán-kwáásí uwasá ímba kanaa'á toráúraawe.

¹³ Maanáúfáímbó túwí'o agaimaráúnda-waasi Maníkón-aaisafesa érai'e símae iyésa wenká'á timankúnkúmba úmae iyésa pukáawe. Maníkó óraaka séna miyá uwátinkanaumnemo siyáin-tantaa'a ímbo máúmba némpa'a wérowasa úwoi aai isésa aamoí ésa sésa marapátáámó méraundasa fí'om-barafaken-kwaasiyaamba úmaisa ampáánká'á méranaumne símae iyésa pukáawe.

¹⁴ Miyán-ááímó sen-kwáásí miwítí mara-úrapa'a imáyáa uwatá ísaraumne.

¹⁵ Miwímó tukóm-barasafesamo imáyáamo urésaraa kouweráíyan-amba wérowasa pósa awánaawisino.

¹⁶ Ímba miyá ésa wíyómpa'o iyáákarain-aempa'a imáyáa uráawe. Mindásafena Maníkó aamoí éna séna kesí waásin-owe séna póna miwítí maru'á to'mayaa uráíye.

¹⁷⁻¹⁸ Maníkó Émbaramuntafena óraaka séna enááninko Áísáakimpinkemba enaísaaftitantambo iyawi paápé ónááwe siyéna ánaaemba moórá-aai áísai úmai isánae séna enáánimba Áísáakimba tufú-simiyo súwana Émbaramu séna Maníkó simásimena séna enááninko Áísáakimpinkemba enaísaaftitantamba ónááwe siyáimba érai'a miyáumai paápé uwásinkainiye séna Áísáaki mimbórá-iyámpói úwana ímbo ta'ótoromba áí'maena tufuwíndasafena éna

¹⁹ imáyáa éna séna Maníkó kanaa'á puwíndafinkemba iyáfasinankainiye séna tufuwíndasafena úwana Maníkó séna étuwaaó súwana ifátuwena ááninkomba tufúwana púwóraampinkemba áíkaiye.

²⁰ Áísáaki Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena Maníkómó ánaaembo paápé índa-tantaatafenamo siyón-aaisafena ááninkai Yékopunte Ísonte aasumí'a tímakaiye.

²¹ Ánaaemba Yékopu waurámbá kéné puwíndasafena éna táúmba faiyéna kífaena Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena Maníkón-imáyáa mósá maréna ánaaembo paápé índa-tantaatafenamo siyón-aaisafena Yósepin-ááninkai aasumí'a tímakaiye.

²² Ánaaemba Yósepi waurámbá kéné puwíndasafena éna Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena simátimena séna Maníkó kentáásí waási Ísareri-waasi Ísípi-marafakemba

faú'mai tí'maena kentáásí marafá'ó mótinkaindara'a kesiyáántámba maimaésa máútaaro Yósepi siyáíye.

²³ Ánaaemba Mósesen-anófoi wembá ma'ánkaresarai awánésarai kawé'-iyámpóin-iye sésarai Maníkón-aaisafesarai timankúnkúmba uyantáfesarai

Ísípi-marafaken-oraa'-waasigo iyámpóísomba tínkantuwaaromo siyón-aaisafesarai ímba táátafesaraimo uyambá mináái taraisésarai Mósesemba aúpá'á ánkarojana kaumbo-wíyómbá maisuwówana minóráá'-wáásígón-ayáámúnko áí'maena wení naaúmpa'a móankarowana

²⁴ ánaaemba Mósesé óraa'a úwasa awánésa sésa Ísípifaken-oraa'-waasigon-ayáámúnkon-ááninkon-iye suwaná Mósesé Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena miyámó sun-áái ánaaemba uwátimena séna kemá ímba wenáánimba úne siyáíye.

²⁵ Ísípifaken-kwaasi sáwífa'-moparawimba marésa sáwí'o untáfésa aamoí umbá Mósesé mindá ááémo tai'áínda-tantaatafena ímba arááíma tówana

séna umbai-tántáá'ó simíyambo éna kanaán-ye séna Maníkóní waási wení waási póna méron-aempa'a koména

²⁶ imáyáa éna séna Maníkó kentáásáféna tiyáíndawiye séna iyáfasinankaraiwaini kísau máénda póna umbai-tántáá'ó kempá'ó tinda minánkó Ísípi-waasiti sáwífa'-moparawimbo máénda-ankomba iyáákaraiye séna Maníkó kawe'-mékámá simíníye-imayaa éna miyá uráíye.

²⁷ Ánaaemba Mósesé Ísípi-marafa'a tuwé'a kónaumne siyónka'a óraa'-waasi aaisambá áúwana Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo untafena wenáároi ímba inkaiséna úwoi kówéna Maníkómbá ímba túrantamba awánaawimba imáyáafinkemba awánaantafena úwoi kóuraiye.

²⁸ Ánaaemba Ísípifa'a Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi moórámora-naumpimpakemba aifaráán-iyámpói tínkamindasafena úwana Mósesé Maníkón-aaisafena érai'e siyóntafena Ísareri-waasiti aifaráán-iyámpói ímba tínkaminkwae séna Ísareri-waasisafena pói tufúké'a onta-táiyá'á naaemá a'maré'a mimpói kemá naaró súwasa miyá uráawe. Mindásafesa áwí'a sésa paasofa-tánóné siyáamba mindá tiyótaimo í-tánóné siyáawe.

²⁹ Ánaaemba Ísípi-marafa'a Ísareri-waasi tuwésa tésa óraa'-nonkonawi'a naae-nóné supa'á tésa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo untáféna mindónkó tuwínkaa'-úwasa nonáámááiyafamba kofatowasá Ísípifakenkwaasi wa'maésa tésa mindómpímbá tuwaná mindónkó kúwátawisena minkwáásí tínkantasaraiye.

³⁰ Ánaaemba Ísareri-waasi sésa Yéríko-naopaken-kwaasi kotínkantuweta mimbárafá'á koménae sésa kumbá Maníkó miyán-oro siyómba érai'e siyóntafesa mindáó'a óntantambo sí'ó úmakopa'a kóukutauku uwááesa tóso émesa afa'móráera'a miyá ésa afakaetégomba komiyá uwaná weyáárika'a misí'á tawísímaena marapá'á kumúwasa Yéríko-waasi tínkantuwesa komaé'ómbaniye.

³¹ Ísareri-waasi Yéríko-naopa'a ímbo kurónka'a kae'nárai ti'márówasarai mindáópa'a koawánamaranae sésarai kuyambá moórá-ininkon-awi'a Ré'ápi sáwí-anka'o nún-ininkoni naaúmpa'a kuyaná Maníkón-aaisafena érai'e séna minkáé'nárai aúpá'á tiyuwówasarai tiyááye. Ísareri-waasi Yéríko-naopaken-kwaasi kotínkantuwe'a koménae sésa kurónka'a Yéríko-waasi Maníkón-aaisafesa ímba timankúnkúmbo urówi tínkamesa Ré'ápi Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo ún-inimba ímba tufúkáawe.

³² Seyaafá'-wáásí tááimo agáénda ayáátáá'-aai ímba pó'a seyaafá'-wáásí táái ímba agaénaumne. Miwí túwí'a Kíndíyoni úwana Péréki úwana Sámúsoni úwana Yépéta úwana Téfíti úwana Sámúwéri úwasa Maníkón-aaí simátímakowiye miyáumai-waasi ésa

³³ Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo untáfésa pósa miwífínkémbá tuwímbai namuro-wáásí iyáákesa arupíse úmai miwítí waásiya'a káráwiyesa Maníkómó óraaka'o séna miyámó ónaumnemo siyóntemba úmai mérowana Maníkó afáá'-íyán-tóika'a awáá urówana ímba unkutúwasa mésa

³⁴ miwífínkémbá tuwímbai óraa'-iya pisíntukowasa miwítí namuro-wáásí tínkamona uwaná Maníkó tiyótai úwasa kawe'-úmai mésa ímba fasi'ámai mérowana Maníkó fasi'átinkowasa mésa miwítí namuro-wáásí tínkantuwesa maé'ómbaniye.

³⁵ Tuwímbai-inimba Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo untáféna miwí timááraamo pukómpinkemba Maníkó iyáfasintinkaraiye.

Namuro-wáásí tuwímbai ta'ótoresá sésa Maníkómbó tínaaembo uwámiyataamo éta ínta tínkameta étinkanaumpo Maníkómbó tínaaembo ímbo uwámiyataamo éta tínkamonaumne suwasá Maníkómbá ímba sínaaemba uwámenaumne sésa imáyáa ésa púwónana Maníkó súwa'nai ínata wíyómpata maé'maeta ónaumne suwasá tí'o úni'a uwátínkówasa pukáawe.

³⁶ Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo untáfésa miwítí namuro-wáásí tuwímbaisafesa tuwíyáái ésa tínkambae iyésa tuwímbai tiyayaanka'a kárá'umai tí'maesa ándáfa'a máwétiyuwesa

³⁷ tuwímbai óntantamba tínkamuwasa púwúwasa tuwímbai paepáétamba karánaara uwásuwesa tuwímbai paepáétamba túfimba faiya'naiya uwasá púwúwasa tuwímbai ímba kawé'-únánkwátói urésa sipisípi-ayau-unankwatoi uwasá tuwímbai méme-ayau-unankwatoi urésa ímba kawé'-náúmpímpá'á waésa úwoifaka'a kowáísáwai ésa ímba tómbá makówasa sáwí'a uwátinkesa umbai-tántáá'-í'a uwátinkesa

³⁸ kawé'-wáásí-í'a úmai mérontafesa tí'mátuwowasa waásimo ímbo méropa'a nésa omápa'a mésa maipíné óntan-aifine waésa miyáumai mésa kawé'-wáásí pósa sáwí'o uwátínkówifimba ímbo máúmba keyáára'a maé'ómbaniye.

³⁹ Miyán-kwáásí Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo untáféna Maníkó séna kawé'-án-owe siyáifo marapá'ó méronka'a Maníkómó miyá uwátinkanaumnemo siyáin-tantaa'a ímba awánowana

⁴⁰ Maníkó miwísáféna amu'maráaro séna ánaaembo kesétaamo méraiyan-kwaasisafena imáyáa éna kawé'-ámbá kentááwé miwíyé sásá'-í'o uwásinkainda-anta wisínkaraiye. Mindásafesa marapá'ó méronka'a ímba awánaraawe.

12

Maníkó kentáásifowai-i'o wéin-ai.

¹ Miwí miyáumai maé'ómbanifo kesáá maarásá ónaumne. Miwí Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo uráawi túwaandu ompímbá kesáá afu-fumpinkáántá méraunasaraanta Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo on-ámbá aráásíméwata mindásafeta umbai-tántáá'á ifátuweta kentáámó sáwí-imayaagomo ta'ótokaimba ifátuweta waásimo tuwaantantésamo mimbórá-imáyáámó arááíwáéntemba Maníkómó aráásímakain-ampata ímba suwe-saraí ínata fasi'ámaisa kónaumne.

² Waásimo tuwaantantésamo ayáiyá'ó wéráim-beyantafesamo imáyáamo ontembá Ísuntafeta aantemba imáyáasa onó. Ísu imáyáasa símakaisata Maníkón-aaisafeta simankúnkúnta únanasa imáyáasa símimba póta Maníkómpátá kááísamai maé'maeta úmaeta iyónaumne. Ísu ánaaemba arunkó aamoí índa-imayaa éna póna aaraa-táiyá'ó puwíndasafena ímba a'áo séna aaraa-táiyá'ó púwón-antafesamo tigasáfésamo ombá ímba imáyáa éna póna Maníkó kawáán-uráiwain-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á

mara'á méraiye.

³ Ísuntafe'a imáyáan-oro. Marapá'ó méronka'o sáwí-waasi sáwí'o uwánkáfa'o iyúwanamo fasi'ámaimo maé'éntemba imáyáa é'a ímba tuwe-saraí ína'a ímba ifátuwemba fasi'ámai méraaro.

⁴ Aoisaambá ayaawaiyé'a fasi'ámai méraampinkemba ímba tínkamowa'a pukáawe.

⁵⁻⁶ Maníkó fasi'átinkaindasafena séna kesiyáámúntone kesáánintone ísáaro súwana agaimaréna siyáin-aaí imáyáan-oro. Maarán-áái siyáíye.

Fasi'aénkó arumbó tímakaiwai arupíse uwátinkena kesáánimba owémó siwáísáféna kesáái isáíwae séna wétinkamiye. Mindásafena kesááninkoo Fasi'aénkó arupíse uwánkáimba ímba sáwísamban-íye-imayaa éma sáwí'o uráanda óraaka'o simámakaimba enarunkó

ímba sáwí'a íno

agaimaréna siyáíye.

⁷ Umbai-tántáá'ó kempá'ó timbá Maníkó kawé'a uwátinkena wení iyámpói owaná póna miyá wéuwatinkaiye. Seyaafá'-iyámpói kawé'ó íyantafesa miwí tinófoi arupíse wéuwatinkaawe.

⁸ Maníkó seyaafá'a wení iyámpói umbai-tántáápínkémbá arupíse uwátínkáimba umbai-tántáá'ó wérarwai Maníkóní iyámpóin-oyo umbai-tántáá'ó ímbo wérarwai megusáí-iyámpóin-owe.

⁹ Moórá-aiiwará'o súnda ísáaro. Marapákén-késífóisaisa arupíse uwásínkaraawata miwí táái iséta miyáumai wíyómpaken-kentaasifowan-aaí iséta kawé'-úmai méta minóráá'-ááísá miyásá onó.

¹⁰ Kári-kanáa marapákén-késífóisaisa miwítí imáyáafinkemba arupísesa uwásínkanaafo Maníkó kawé'a uwátinkanae séna kawé'-aantemba úmaisa méraandasafenasa wemó kawé'ó úmaimo méraintemba miyásá ondasáfénasa arupísesa wéuwasinkaiye.

¹¹ Arupíse uwásínkaindarata sirunkó umbaí táínata ínta aamoí éta ánaaemba minúmbáí-tántáákó kawé'ó uwásínkaindarata minúmbáí-tántáákóní anondáá kentáásirunko aáo úmaisa wérainata kawé'-úmaisa méranaumne.

Miyám-baaran-oromo siyáin-aaí.

¹² Miyáumai káráwiye'a tiyáántán-kwiyé'a

¹³ arupíse-amba imáyáa úmai arááíwáéro. Kempínkémbá tuwímbai tuwánésa sáwí-amba arááíwáéfo sé'a kawé'-úmai mé'a arupíse-amba arááíwáéro.

¹⁴ Tiyáántán-kwiyé'a seyaafá'-wáásísé'a faru úmai méraaro. Ímbo kawé'-aantemba úmaimo méraawi Fasi'aénkómbá ímba awánánááfo kawé'-aantemba úmai méraaro.

¹⁵ Kempínkémbá tuwímbai Maníkó úwoi túwa'nai iwáímbá auwáúnafo sé'a káráwiyoro. Kempínkémbá tuwímbai tirunkó sáwí'o índarakemba misáwí-imáyáágó seyaafá'-wáásífímbá wété ifáínifo káráwiyoro.

¹⁶ Sáwí-tantaatafe'a tirááísafe'a ofáínifo káráwiyoro. Naaófá'a moóráwígon-awí'a Íso Maníkóntáféna ímba imáyáa éna sáwí'o uráintemba kempínkémbá tuwímbai miyá ofáínifo káráwiyoro. Wemá Maníkóntáféna ímba imáyáa úwaimba moórá-kanáa áái tówana áfákontafena séna ení tómbá nasímínana mintónkón-ánóndáá emá aifaráán-iyámpói úrénana kenkáísifowa kawé'-áásúmí'a amíniye séna

¹⁷ ména ánaaemba moórá-imayaa éna kesifo kawé'-áásúmí'a simínkwae séna óraa'-ifi'a tówana afowámá áfákomba kawé'-áásúmí'a aména póna wembá ímba amúwana ááémo sáwí'o uráin-tantaako afowámá kawé'-áásúmí'ó amínda-amba fáíkaiye. Kempínkémbá tuwímbai miyá-sáwí'a ofáínifo káráwiyoro.

¹⁸ Naaófá'á Ísareri-waasi Sáínai-oma'-aefempa'a komérowana óraa'-iyama kéna tinepái kówasu uwaná óraa'a kumeu'á úwana óraa-fiyunda torówana

¹⁹⁻²⁰ uwíyemba óraaka'a tufúwana aaigó aantemba séna waásiye póíye maanómáká'ó tíya'o é'a óntantamba tínkamiyasa puwónááwe súwasu minááímó ísón-kwaasi táatafesa ésa sésa aneka'á moórá-aaí ímba sínata ísáano sésa táatafesa ésa

²¹ awánon-tantaa'a óraa-taatafesa uwaná Mósesé séna sááte'a isa'á tata'á úne siyáíye. Naaófá'á Ísareri-waasi miyán-tántáá'á koawánaraafo kembiwí miyán-tántáá'á ímba kowéawanaawe.

²² Ímba miyá é'a Maníkómpá'ó tiyáamba maararáámbá wéowe. Moórá-omakon-awí'a Sáiyóni-omapa'a té'a Maníkó fasi'aénkwáráwíní naaópa'a té'a wíyómpa'a aú-nao'a Yérúsaremu fakaan-daopa'a té'a wíyómpaken-kisau-waasimo sáwífa'o túwaandu úmaresamo Maníkón-áwí'o mósá marésamo aamoímó opa'á té'a

²³ aifa'ó Maníkómpá'ó tésamo wení waási-i'a úmai méraapa'a tiyáawe. Wíyómpa'a aúfáífimba miwí túwí'a agaimakáíye. Maníkó seyaafá'nánká miwímó méraawini áwáusafena tísai índawimpa'a té'a marapá'ó arupíse úmaimo méraawanamo Maníkómó sásá'-í'o uwátínkaraiwai wíyómpa'o miwí timantómbó méraapa'a té'a

²⁴ Ísumpa'a Maníkó aú-aaí símaimo kááísamakaimba aráásímíwaimpa'a tiyáawe. Naaófá'á Kéni áfákomba Éperimba tufúwana puwúwana wení naaemá kumúwana mindásafena anondáá sáwí-meyamba amínkwae siyáimbanifo Ísuni naaemó kunkáimba waási kawé'á uwátínkáimba wempá'á tiyáawe.

²⁵ Maníkó kembiwísáfénamo aaimó sínda-aaí ímba taraisé'a káráwiyoro. Naaófá'á Mósesé marapá'á ména Maníkón-aaí simátimuwasu taráíyaawi sáwí-meyamba maiyáawe. Miyáumaimo wíyómpakewimo simátiminda-aaimo taraisíyawí érai'a sáwí-meyamba maénááfo káráwiyoro.

²⁶ Naaófá'á Maníkó Sáínai-omapakemba aaí súwana óraa'-marima taráimbanifo káfé'a óraaka séna moórá-kanaamo tinda aneka'á óraa'-marima taaó senaná wíyónkowe maragówé óraa'-marima táíníye siyáíye.

²⁷ Aneka'ó óraa'-marima taaó sénaumnemo siyáin-aaigoni áwáuma maarán-íye. Marímo táinda-tantaa'a naaófá'ó úmakain-tantaa'a póna tai'áínífo maríma ímbo kanaa'ó táinda-tantaa'a waé'wae'a íníye.

²⁸ Miyáumai marímo táinda Maníkó kentáará'á káráwiyaimba póna ínta siyuwáinda póta sirunkó kawé'á ínata aamoí éta wentáféta éta wenáwí'a mósá maréta wen-ímáyáá mósá máraandasafenasa aamoí íníye.

²⁹ Kankambó tiyú'maimo iyafímbó agaisúwáantemba Maníkó miyá ínata póta

wen-ímáyáá mósá maréta ménaumne.

13

Maníkó aamoí ínkwae-i'a orómó siyáin-aaí.

¹ Ísu Káráísitiye'a kááísamaimo méraawi Maníkóní akúní'a uráamba pó'a moórá-mora-waasi kentirumbá timé'a ímba ifátúwáaro.

² Namu'-waasímó tíya'o é'a tóné naané timé'a ímba ifá'á tiyúwáaro. Tuwimbaimo miyámó uráamba ímba marapá'-wáásí kawé'á uwátínkaraafo

wíyómpaken-kisau-waasi miyá uwátinkaraafo ímba wíyómpakewi owé-ímáyáá uráafo marapákén-kwáásí owé-ímáyáá uráawe. Mindásafe'a namu'-waasí túwa'nai oro.

³ Maníkóní waásifinkemba wení waási onkákémbá tuwímbai tí'maesa ándáfa'o mótínkáamba miwísé'a ándáfakaan-úmai méraafo mindásafe'a ímáyáá é'a túwa'nai oro. Umbai-tántáá'á miwífímbó wérain-kwaasi kem-biwífínkwará'á miyáumai umbai-tántáákáámbá wérainwain-ofo ímáyáá é'a túwa'nai oro.

⁴ Aaremó waaímó máéwasa waaímó aaremó máéwasamo on-ámbá kawé'-ámbán-ifo aaré ímba sáwí-anka'a níyasa waaí ímba sáwí-anka'a níyasa miyáumai méraafo aare-úméné waai-úméné ímba oro. Miyá íyanamo éna Maníkó sáwí-meyamba timíníye.

⁵⁻⁶ Maníkó séna

ímba tiyuwé'a túwa'nai ónaumne

minááímó siyáintafeta fasi'ámai méta séta

Fasi'aénkó súwa'nai ímba pó'a waásimo

sáwí'o uwásinkaiyamba ímba sáa'a íníye

séna Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna siyáimba pó'a óntantafe'a ímba óraa'-imayaa é'a miyán-tántáákó kembá ta'ótoraina'a sáwí'a ofáínifo

makáan-tantaatafe'a sé'a mindá kanaán-iye seró.

⁷ Ááémo kentí óraa'-waasi Maníkón-aaimo simátímakaawisafe'a ímáyáan-oro. Miwímó maé'ón-awauwe pukáan-awauwe ímáyáá é'a Maníkóe'o kááísamaimo maé'mae'o é'óntemba miyán-oro.

⁸ Ísu Káráisiti naaófá'ó uráintene káfé'wara'o miyámó wéintene ánaaenkwará'o miyámó índawe. Mindásafe'a

⁹ tómbá aambó fáí'makaan-amba arááíwaiyamba ímba túwa'nai ínifo Maníkó úwoi súwa'nai úmaisa wéfasi'asinkaifo fí'o-fi'on-aai karo'-áái isé'a arááíwáéfainifo káráwiyoro.

¹⁰ Ísu Káráisitimo puwénamo wenáú Maníkómbó ámakaintafenasa súwa'nai ímbánifo ámáán-daumpa'o ámáán-kisau-waasimo póí tufú'maimo Maníkómbó ámén-kwaasi ímba kanaa'á wétuwa'nai-iye.

¹¹ Aifa'-ámáán-káwáágó waásiti aoisaantáféna póí tufúkéna naaemá umaéna Maníkóní ufaen-dáúmpá'á iyéna mindááémá tufimpín-úmaráísasa mimpóí mindáókoni aumépa'a ímbo nombá agaisukáawe.

¹² Miyáumai Ísu Káráisiti kentáásáféna ímáyáá éna sáwí-imayaa maitiyuwánae séna ímba a'áo súwasa áí'maesa mindáókoni aumépa'a móankesa tufúwana puwúwana wení naaemá kunkáíye. Miyámó uráimba póímo tufú'maimo Maníkómbó ámén-kwaasi ímba kanaa'á wétuwa'nai-ifo kentáá wésuwa'nai-iye.

¹³ Ísumba áí'maesa mindáókoni aumépa'a móankaresa tufúwana pukáimba miyáumai ámáán-daumpa'o póí tufú'maimo Maníkómbó ámén-amba tuwáúnasasa wembó símai sáwí'o uwánkaraantemba kentááwará'á símai sáwí'a uwásínkáamba póta ínta wentá auwánaumne.

¹⁴ Marapá'ó waé'wae'o índanao'a ímba wéraintafeta wíyómpa'o maé'maetaamo onda-náópata ímáyáasa éta póta ínta wentá auwánaumne.

¹⁵ Maníkómbó póímo ámentemba Ísu Káráísiti kentáásáfénawe séna pukáintafeta Maníkóní waási úne súndawisa aamoí uwánkámae iyéta wenáwí'a mósá maréta ínta túwáano.

¹⁶ Kawe'a uwátinketa túwa'nai eta íntaamo túwáandasafena Maníkó aamoí íniye.

¹⁷ Kentí óraa'-waasi-taai isé'a síyantemba miyán-oro. Kembiwíyá'a kawe'-úmai káráwimae iyésa ánaaemba Maníkómbá minkísáúsáfé'a simámenaawe. Miwí tááimo ísámai kawe'ó íyasamo ésa aamoí íya'a mindásafe'a kawe'-úmai ménaawe. Miwí tááimo ímbo ísámai kawe'ó íyasamo ésa miwítí kísau umbaí táína'a mindásafe'a ímbo kawe'-úmai ménaawe.

¹⁸ Imáyáa éta kentáásirumpinta ímbo aaí wéraisata seyaafá-tántáátáféta arupísesa ónaesa súmpo kentáásáfé'a Maníkómpá'á inai símae íyóro.

¹⁹ Óraaka simátime'a sune. Aneka'a kentópa'a kárika'o konda-ámá Maníkó paápé índasafe'a inai seró sune.

Inaimó siyáin-aaí.

²⁰ Maníkó faru wéuwatinkaiwaini áwáugo éna Fasi'aénkó Ísu pukáimpinkemba íyáfasinankarowana puwúwanamo wení naaemó kunkáintafena póna símai kááísamakain-aaí waé'wae'a ínana sipisípiya'o káráwiyaiwaimo intembá Fasi'aénkó Ísu kentáará'á wégarawiyiye.

²¹ Maníkóní imáyáafinkembo íyantafena Maníkó fasi'aémbó timíndasafe'a inai sune. Maníkó kentáásirumpinta kísau wémaimba Ísu Káráísitini fasi'aéntámbá wembó arááímo tain-kísáú Maníkó maíndasafe'a inai sune. Ísu Káráísitin-awi'a aasiyaasí óraa'a waé'wae'o imbá érai'-aaí intáfé'a inai sune.

²² Kesí waásisono. Óraaka simátime'a sune. Fasi'átínkáándasafe'a maanáúfái agaimái timúnda ímbo ayáátáá'-aain-ifo aáo mé'a ísáaro.

²³ Moórá-aaí ísáaro. Moóráwigon-awi'a Tímóti ándáfakemba faú'ánkáamba póna ááémo tína'o é'a kentópa'o kondará'á aí'mae'a kónaumne.

²⁴ Kentí óraa'-waasisafetaawe Maníkóní waási seyaafá'-wáásísáfétaawe simátime'a sé'a kawe'-úmai méraaro sune. Maníkóní waási Ítáári-marafakewi simátimesa sésa kawe'-úmai méraaro wésewe.

²⁵ Maníkó úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inai sune.

Kesáái tai'áiye.

Yémísi

Ísu wíyómpa'a iyówana Yémísi Ísun-áfáko éna Yérúsaremufa'a ména Fasi'aénkóní waásiya'a káráwiyaiwai moórá-waai-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Yúndaa-waasi Ísuni aampa'ó kuwái agaimái mátímakaiye.

¹ Kemá Yémísi maanáúfái agaimái timúne. Maníkóní kísauwe Ísu Káráisitini kísauwe maúndawi maanáúfái agai-timúmpo Ísarerin-áánintomba sísamaifakemba kae'a kumbaimái-waasi tísaafitantambo uráawi fí'o-fi'om-barafa'a wété úmaimo méraawi ísáaro.

Fasi'átínkáín-aai.

² Kesí waásisono. Umbai-tántáá'á fí'o-fi'on-tantaa'a kempá'á wétifo tirumbá fetóí úmai méraaro.

³ Umbai-tántáá'á kempá'ó timbá Fasi'aénkó Ísuwe kááísamaimo mé'o ímbo auwé'o é'a fasi'ámai ménaawe. Mindásafe'a ísaraamba póna umbai-tántáá'á kempá'á wétifo tirumbá fetóí úmai méraaro.

⁴ Fasi'ámai maé'mae'a úmae'a iyíyana ímba tuwesaraí ína'a miyán-káwé'-ímáyáá úmae iyíyana Maníkóní kawé-tántáátáféna ímba táái táíniye.

⁵ Kawé'-ímáyáá maénae síyawí Maníkómpá'ó áísai íyanamo éna timíníye. Maníkó nóintafera sísai-oo ímbo sínda ímba ta'ótorainifo úwoi timíníye.

⁶ Maníkómpá'ó áísai íyamba ímba kae'-ímáyáá é'a úwoi kesáái isáíniye seró. Kaumbo-kae'-ímáyáámó tokáiyawimo ésa kafóná-waasi pósa afufumpin-kwáásí mésa kowaétuwe tawaétuwe-waasiyaamban-owe.

⁷⁻⁸ Miyámó owí kaumbo-kae'-ímáyáá ésa ímba mimbórá-ímáyáá úmai arááiwaesa kawé-kísáú wémaefo sáwí-imayaa arááiwaesa miyámó owí Maníkómpá'ó áísai

íyan-tantaa'a simíníye-imayaan-oyo.

Óntaiyain-kwaasiye óntawara'-waasi-taai.

⁹ Óntaiyain-kwaasi Ísu Káráisitín-aaisafesa érai'emo sewanamó ímba Maníkó séna kesí waásin-owe simbánifo tirunkó kawé'a wéifo

¹⁰ óntawara'-waasi Ísu Káráisitín-aaisafesa érai'emo sewanamó ímba Maníkó séna kentí óntama ímba aifaráán-tántáá'án-íye simbánifo miwíwará'á tirunkó kawé'a wéiye. Kawé-tántáá'ó mowáán-arambo wénamo aáémbo kaintembá óntama aifaráán-tántáá'á iyé-ímáyáámó on-kwáásí miyaráán-úmai tai'ánááwe.

¹¹ Aafáúmá iyáúsena aa'á kaisaná mowáán-arambo aáénkénamo minkáwé-tántáá'ó aáénkaambo kaintembá óntama aifaráán-tántáá'á iyé-ímáyáámó on-kwáásí kisaumo máémba miyaráán-úmai tai'ánááwe.

Sáwí-imayamo kempá'ó tína'a a'áo seró-áái.

¹² Ísu Káráisitín-aaisafesamo érai'emo sewanamó ímba miwífá sáwí-tantaa'o tĩndamo ésa a'áomo síyanamo éna tirunkó kawé'a íniye. Miyáumai fasi'ámaimo maé'mae'o íyanamo éna Maníkó timénaumne siyáin-tantaa'a timíníye. Ááéma Maníkó séna tirumbó símén-kwaasi aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe siyáintemba miyá uwátinkainiye.

¹³ Sáwí'o

í-tántáá'ó kentópa'o tína'a sáwí'a ónaumne-imayaamo é'o é'a Maníkóntáfé'a sáwí-imayaa símakaiye sefó. Maníkó ímba sáwí'a í-ímáyáá tiména ímba wení imáyáafinkemba sáwí-imayaa tafisímai mémairainiye.

¹⁴ Kentáá sáwí-imayaasafena sinkáinda misáwí-ímáyáágó kentáá tafsínata arááiwaénanasa

¹⁵ misáwí-ímáyáágó ta'ótorainata sáwíta ónaumne. Sáwítaamo úmae iyónanasaamo éna misáwí-ímáyáágó anondáá méraundawini áwáuma Manikóni némpata méranauumne. Mindásafe'a Maníkóntáfé'a sáwí-imayaa símiye sénááfo imáyáa úmai kawé'an-oro.

¹⁶ Kesí waásisono. Mindásafe'a karo'-ááísáfé'a érai'e sefónifo kawé'-úmai ísáaro.

¹⁷ Seyaafá'á érai-tantaa kawé-tántáá'á kentááfátá kentáásifowama Maníkónópakemba wégumiye. Aafáúwé wíyóne o'é úmakowana aafáúmá kúwáfekena siyaréna wéifo Maníkó ímba miyá wéifo aasiyaasí sama kásinkena ímba fí'o-fi'on-imayaa wéiye.

¹⁸ Maníkó wení imáyáa arááiwaena érai'-aai simásimenasa minéráí'-ááísáféna aú-waasiyaanta uwásínkáísata aifa'á wení waási-ita uráanasasa ánaaemba fí'o-fi'on-kwaasi miyá ónááwe.

Manikón-aai isésa miyámó on-áái.

¹⁹ Kesí waási ken-ímáyáámó únda-waasi ísáaro. Maníkón-aai ísámai kawé'á é'a imáyáa uré'a aái sé'a ímba ááéma aaisambá seró.

²⁰ Aaisambó sen-ámbá Manikóni kawé'-ámpá'á ímba aaisambá sen-ámbán-iyé.

²¹ Mindásafe'a sáwí-imayaawe sáwí'o on-tántáá'é watuwé'a kumé'a Manikón-aai tirumpimbó makáan-aai ísámai kawé'-íyana minááígó kawé'-ámpá'á métinkainiye.

²² Manikón-aai táá'-aantembo isé'o Manikón-aai isáúnda é'a isáúmne sé'o é'a kesáfé'a karo'á sefó Manikón-aai ímba táá'-aantemba isé'a wemó siyáintemba oro.

²³ Manikón-aai isésa wemó siyáintemba ímbo iyawi

²⁴ nonkwaaúmpimbá tói'a awánasuwesa kówasa miyámó ombá ááéma wétuwinkawimba miyámó owí Manikón-aai isésa wemó siyáintemba miyá ímba wéowe.

²⁵ Manikón-aai sásá'-ááígó póna minááígó sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkainiye. Manikón-aai isésa wemó siyáintembo iyawi isésa ímba tuwinkáinda miyá úmaesa iyíyana minááígó tirumpimbá kawé'á uwátinkainiye.

²⁶ Nom-bái-waási úne sembánifo sen-ááiyá'ó ímbo káráwiyombo ésa kentí imáyáagomba karo'á simásuwesa tóikaken-aantemba sésa nom-bái-waási úne wésewe.

²⁷ Keto'-ínínká'é áwíyaraa'-iyampoia'e umbai-tántáá'ó wéráiwaiya'e káráwiyesa marapá'-wáásítí sáwí-ampa'a tínaaemba uwásúwááwi Manikón-aai ísámai kawé'á ésa Maníkó kentáásifowan-aúranka'a érai'-nom-bai-waasi mésa Manikón-aráái aantemba wéwaewe.

2

Mimbórá-ímáyáán-oro-aai.

¹ Kesí waásisono. Fasi'aénkó Ísu Káráísiti fí'oran-aai wéráiwaini aaisáfé'a érai'e sé'a wenká'á timankúnkumba ofo túwí'o wérainda-waasi kawé'á

uwátinke'a túwí'o ímbo wérainda-waasi tínaaemba uwátímémba mindá sáwí'a ofo

²⁻³ káráwiyoro. Túwaandu ompímbó moóráwigomo óntawara'-waasigo éna kawé'-únánkwátói úmaena tisanamó óntaiyain-kwaasigo éna sáwí-unankwatoí úmaena tisa'ó kawé'-únánkwátóíwarawintafe'a simándára'a tamauwó sé'o sáwí-unankwatoíwarawintafe'o nénka'a tamauwómó sembá mindá sáwí'a wéowe.

⁴ Miyámó sembá kempínkémbá tuwímbai túma maimaé'a iyé'a tuwímbai símai sáwí'a é'a sáwí-imayaasamba tuwínkaa'a wéowe.

⁵ Kesí waási ken-ímáyáámó únda-waasi ísáaro. Marapá'á méraan-kwaasi óntaiyain-kwaasi tuwánésa sésa úwoi-waasin-owe sefó Maníkó óntaiyain-kwaasi wesé'a kááísamai fasi'ámai méraan-kwaasi tuwánéna séna kesí waásin-owe wésiye. Ááéma Maníkó séna tirumbó símén-kwaasi kawáánúndafa'a ménaawe siyáimba

⁶ óntaiyain-kwaasisafena miyá siyáimba pó'a múra tiyúwáafo. Óntawara'-waasi túma ímba maimaé'a iyóro. Óntawara'-waasi kembiwí sáwí'a uwátinkesa aaimá simátinkesa

⁷ Ísu Káráísitin-awí'a iyáákarain-awí'a kentí óraakon-awí'a símai sáwí'a uwánkáamba pó'a miwí túma maimaé'a iyófo.

⁸ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

esáfé-ímáyáámó óndantemba

fí'owi-imayaawara'a oro

siyáimba pó'a minkáwé'-ámáámbó fasi'aén-ámáámbó arááíwae'o é'a kawé'á iyambanifo

⁹ óntawara'-waasi túmo maimaé iyé'o óntaiyain-kwaasi tiyuwé'o é'a sáwí'a ónááwe. Miyámó é'o é'a kawé'-ámáámbá taraisíyana Maníkó aaimá simátinkainiye.

¹⁰ Seyaafá'-ámáámbó arááíwaesamo moórá-amaambo taraisíyambo éna aaimá simátinkena séna seyaafá'-ámáánkómbá taráisówin-owe síníye.

¹¹ Maníkó séna ímba aare-úméné waai-úméné oro séna moórá-aaiwara'a séna ímba waási tókamiyasa púwóro siyáíye. Ímbo aare-úméné waai-úménéómó ombánifo waási tókamiyasamo puwíyamba áamámba wétaraisowe.

¹² Maníkón-aai sásá'-ááígó póna minááígó sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkainiye. Maníkó wenáái arááíwáéwiye taráisówiye tuwánéna tísai índa pó'a imáyáa é'a kentóika'e kentúra'e káráwiyoro.

¹³ Maníkó aaifimbá maitinkáíndara'a tirumbó ímbo uwátinkaraawi Maníkó wenarumbá ímba uwátinkainiye. Maníkó aaifimbá maitinkáíndara'a tirumbó uwátinkaraawi ímba táá'a ínana Maníkó aruntaféna uwátinkainiye.

Timankúnkúne kawé-kísáúwémó máén-aai.

¹⁴ Kesí waásisono. Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbó ésamo ímbo kawé-kísáúmó maésamo ésa miwí táái úwoi tóikaken-aai wésewe. Mináái tóikaken-aantemba sembá póna Maníkó ímba kawé'-ámpá'á métinkainiye.

¹⁵ Maníkóní waásifinkembo moóráwigomo ménamo unáánkwátóíye tóné ímbo makáíndawintafe'o

¹⁶ kembiwímó sé'o tómbá nenaná ámú'a fáínama unáánkwátóí ane'a márénana koko'á ínana waaó sé'o tóné unáánkwátóiyemo ímbo amé'o é'a kentáái úwoi tóikaken-aai wésewe.

¹⁷ Mindásafe'a Ísu Káráisitín-aaisafe'a timankúnkúmba ombánifo ímbo kawé-kísáúmó máémbo é'a timankúnkúmba on-áái tóikaken-aantemba sefó tirumpinkémbá ímba wésewe.

¹⁸ Tuwímbaimo sésa Maníkón-aaisafe'a simankúnkúmba únda pó'a Maníkóní waási únemo sewasamó tuwímbaimo sésa kawé-kísáúmó maúnda pó'a Maníkóní waási únemo sembá kemá Yémisi sune. Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmba ombánifo kawé-kísáú ímba máémbo pó'a Maníkóní waásiya'o ímba tuwánáúmne. Kemá kawé-kísáúmó maúnda suwáné sé'a Maníkón-aaisafe'a amankúnkúmba óne sénááwe kemá Yémisi sune.

¹⁹ Maníkó kimborrowigo méraiye sé'o érai'emo sembá kawé'-áái sembánifo miyá aantemba sembánifo Maníkó kawé'-ámpá'á ímba métinkainiye. Waántáwankoni kísau-waasiwara'o miyámó sembá kantúmba matuwésa sembá póna Maníkó ímba kawé'-ámpá'á métinkainiye.

²⁰ Ímba kawé'-ímáyááwára'-wáásín-owe. Ísun-aaisafe'a timankúnkúmba ombá ímba kawé-kísáúmó máémbo úwoi-aaiyaamba sembá pó'a miwání áwáumo simátíménda ísáaro.

²¹ Naaófá'á kentáá síwá'náma Émbaramu Maníkó simámakaintembo índasafena ááninkon-awi'a Áísáakimba óntan-taarera'a mósá ánkarena tufínena úwana Maníkó séna a'áo siyáíye. Émbaramu miyá uráintafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáíye.

²² Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmba éna ímba miyá aantemba uráifo simámakaintemba uráimba Maníkón-aaisafena fasi'ámai érai'e siyáimba é'a ísaraawe.

²³ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmba úntafena Maníkó séna arupíse úmai méraanemo siyáimba minááígóní áwáuma Émbaramu Áísáakimba tufuwíndasafena uráinka'a afora'á paápé uráíye. Ánaaemba Émbaramuntafesa sésa Maníkóní waásín-iye siyáawe.

²⁴ Maníkón-aaisafesa érai'e sésa timankúnkúmba ésa kawé-kísáú wémaewisafena Maníkó séna arupíse úmai méraawe sífó Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba ésa ímba kawé-kísáú wémaewisafena arupíse úmai méraawe Maníkó ímba síníye. Mináái káfé'a wéisaawe.

²⁵ Maníkón-aai aúfáífimba naaófá'á agaimaréna moórá-ininko aankaró'-ánká'ó nún-ininkon-awi'a Ré'api fí'onkaa-ininkon-aai siyáíye. Yósúwa

maramá aúpá'á koawánaakaiyo séna ti'marówasarai minínínkóní naaúmpa'a tuyaná mindárai-taai iséna érai'e séna wenamááraa tínkamofó séna moórá-aamba aráátimuwasarai kuráaye. Minínínkó miyá úntafena Maníkó séna arupíse úmai mérain-inimban-iye siyáíye.

²⁶ Timambó kóísasamo waásimo púwóntemba Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba ésa ímba kawé-kísáú wémaewi miyaráán-úmai ímba tirunkakémbá timankúnkúmba ofo tóikakemba wésewe.

3

Tói-kawaan-oro-aai.

¹ Kesí waásisono. Maníkóní kísau uwáítái'-íyan-kisau ímba sáwífa'nanka maénááfo moórá-morawigo maénááwe. Uwáítái'-íyan-kisau maúndawisa Maníkó fasi'ámaisa sísai índarakemba éfo úwoi-waasi miwítí kísausafena aáno úmai tísai íníye. Mindásafe'a ímba sáwífa'nanka sé'a uwáítái'-íyan-kisau maénae sénááwe.

² Seyaafá'nánkátá tuwímbai-tantaa'a sáwítaamo úndasaawe. Tóí-kawaanesa kawel'-áái-aantembo sewí érai'a kawel'-wáásí mésa túra'a seyaafá-tántááká'á kanaa'á wégarawiyowe.

³ Moórá-aai imáyáan-oro. Óraa-poigon-awí'a ósi waási kentí imáyáagomo win-ámpá'ó kónaesamo ombá óipimba ampáá-fásí'áén-taemo'a fáá'ankesa séfasefa'-ayaiya'a ándáma fári'wimai tiyáámpimba tokésa kentí imáyáagomo win-ámpá'á moórá-aempa'-anda tafisewaná minóráá-póígó wéwiye.

⁴ Nompín-táónkwara'a imáyáan-oro. Mindá óraa-tantaa'a isaná fiyúndágoma famé'mai fi'opa'a tuwánae isanánifo fafúsúmaenamo nín-tamba ímba óraa-tamban-ifo kári-tamba wemó kónae sipa'á mintámba waeráísana minóráá'-nómpín-táónko wéwiye.

⁵ Maaráwára'á imáyáan-oro. Waásisa óraa-tantaa'a únanasa sóikoma kári-tantaako sáwífa'-aai séna súsaama maimaéna wéiyimba imáyáan-oro.

Aifa'á kári'-iyama karéna kámaena óraa'-amo'na wégauwiye.

⁶ Iyamó kénamo óraa'-amo'namo sáwí'o intembá sáwí-aaigo miyá éna seyaafá súwawaata sáwí'a úmaena wéwiye. Sáwí-aaigoni kisaugo seyaafá'-áémpá'á seyaafá-sáwí-kísáúgómbá wéiyaakaiye. Misáwí-tántáákóní áwáuma waántáwankoma éna kentáásí kísau tasáwí'a éna seyaafá'-áémpá'á wété wéiye.

⁷ Afáá'-wái-wááné numawé iyaankafayaané mófáá'e amí'mí'-úmai káráwiyombanifo

⁸ sáwí-aaigo iyáákarain-tantaa'a pósa waási ímba kanaa'á wégarawiyowe. Waaifainkómó waásimo unkútisanamo sáwí'o intembá sáwí-aaigo miyá wéiye.

⁹ Kentáá sááisamba kentáásifowama Fasi'aénkón-áwí'a mósá maréta Maníkó weraáni'a úmakain-kwaasi símai sáwíta úne.

¹⁰ Mimbórá-sóipínkéntá kawel'-áái séta sáwí-aai séta wéune. Kesí waásisono. Miyán-ááígó sáwí'a wéiye.

¹¹ Nonaumpínkémbá ímba kawel'-nóné sáwí-none wégumiye.

¹² Inagómá ímba fe'arambá iyáísana kúsigoma kondói-aramba ímba wéiyaiye.

Uwí-nónkó ímba kawel'-nómbá uráínasa waási nánááwe. Mindásafena mimbórá-waásígómpínkémbá kawel'-ááíyé sáwí-aaiye sisaná miyán-ááígó sáwí'a wéiye.

Kawel'-ímáyáá Maníkómpákémbó kúmín-aai.

¹³ Kempínkémbá tuwímbai kawel'-ímáyáá torésa ísáán-kwaasi mésa kawel'-ímáyááwára'-wáásí pósa ímba túma maimaé iyésa kawel'-kísáú maésa kawel'-úmai méwa'a tuwáné'a sé'a kawel'-ímáyááwára'-wáásín-owe sefó

¹⁴ kempínkémbó tuwímbaimo miwítí waási tirumbá sáwí'a uwátinkesa sésa óraa'-waasi-i'a ofó sésa keyáá óraa'-waasi-i'a úmai méranaumnemo síyambo ésa miwí túma maimaé iyésa kesáfé'a karo'á sésa kawel'-ímáyááwára'-wáásí úne sefónifo.

¹⁵ Miyán-ímáyáá ímba Maníkómpákémbán-ifo marapákémbá waásiti imáyáa waántáwankoni imáyáafinkemba wésewe.

¹⁶ Tuwímbaimo miwítí waásimo tirumbó sáwí'o uwátinkesamo sésa óraa'-waasi-i'a ofó sésa keyáá óraa'-waasi-i'a úmai méranaumne síyambo ésa ímba

moóráfa'a taankarotámai mésa fí'lo-fi'on-tantaa'a sáwí'a úmae iyíyamba mindá marapákémbá waásiti imáyáa waántáwankoni imáyáafinkemba ofo

¹⁷ Maníkómpákémbá kawel'-imáyáámó tokáawi kawel'-aantemba ésa ímba sáwí'wara'a ombá aaweyáá ésa ímba aaisampínkémbá sésa fí'on-kwaasi-taai kawel'-úmai isésa tirumbá uwátinkesa umbaimó máén-kwaasi túwa'nai ésa ímba kaumbo-kael'-áái sésa ímba tuwínkaa'-úmai kawel'-a uwátinkesa sáwí'a uwátinkesa ofo seyaafá'a kawel'-aantemba wéuwatinkaawe.

¹⁸ Aáno úmai méranae síyawí aaweyáá uwátinkaiyasa tuwánésa miyáumai aaweyáá úmai méranaawe.

4

Marapá-tántáátáfésa imáyáamo on-áái.

¹ Kempínkémbó aaisambó sé'lo áwáá'lo sé'lo miyámó ombá miwání áwáuma maarán-iyé. Sáwí-tantaakomo tirááímo taintáfé'a imáyáa owaná minímáyáágó ta'ótóráísana aaisambó síyan-aaí wépaai'iyé.

² Tirááímo tain-tántáá'lo makáawa'lo ombá tufúwónana puwína'a kemá maénae-imayaa wéowe. Fí'owiti moparáwímbá túraniyamba é'a ímba kanaa'a maíyantafe'a aaisambá tiyé'a áwáá'a wésewe. Tirááímo tain-tántáátáfé'a Maníkómpá'a ímba áísai owaná póna ímba wétimiye.

³ Maníkómpá'ó áísai ombá áísai on-tántáá'a ímba wétimiye. Sirááímo tain-tántáá'a kesáfé'a maénae sé'a Maníkómpá'a áísai ombá misáwí-imáyáá tokáantafena ímba wétimiye.

⁴ Aaremó waaiyakémbó tiyuwésamo fí'on-kwambo máentemba Maníkómbó aúwáán-kwaasi isáaro. Marapá-tántáá'lo imáyáamo éme'lo é'a Maníkóní namuro-wáásíyáámbá ofo mináái imáyáan-oro. Marapá-tántáá'a maénae símae'lo iyíyawí Maníkóní namuro-wáásíyáámbán-owe.

⁵ Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
Maníkó séna kesí ámútamba kempímbá maráúnda sáwí'a ofó sé'a fasi'ámai
wégarawiyune siyáíye
agaimaréna siyáimba mináái ímba úwoi-aain-ifo
érai'-aain-ifo imáyáan-oro.

⁶ Énifo Maníkón-imáyáá úndasafenasa súwa'nai úmaisa wéfasi'asinkaiye.
Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
Maníkó kentúmo maimaé iyówi wéfametiyyuwaifo wenaísamaifimbo máéwi
wétuwa'nai-iyé
agaimaréna siyáimba póna Maníkó súwa'nai úmaisa wéfasi'asinkaiye.

⁷ Mindásafe'a Maníkón-aaí isé'a wenaísamaifimba méraambanifo waántáwankon-aaísafe'a a'áo síyanamo éna ááéma tiyuwéna kóína'a

⁸ Maníkóní ewaa'ó méwanamo éna Maníkó kesé'a mérainiye. Sáwí'lo owí kawel'ó úmaimo méraiyyantafe'a imáyáa é'a misáwí-tántáá'a túwáaro. Maníkón-imáyááwé mararákén-imáyááwémó tokáawi sáwí-imayaa tuwé'a kawel'-imáyáán-oro.

⁹ Sáwí'lo ontáfé'a ímba aamoí é'a ti'á kaótuwe'a méraaro. Sáwí'lo wéontafe'a ímba wíyááima iyamba ti'á kaótuwe'a méraaro. Sáwí'lo wéontafe'a tirunkó ímba kawel'-a éna sáwí'a ina'a méraaro.

¹⁰ Fasi'aénkón-aaí isé'a wenaísamaifimba méwana wemá mósá tinkáíníye.

¹¹ Kesí waásisono. Kentí waásisafe'a ímba sáwí-aaí simátínkáaro. Maníkó amáán-aaifimba séna ímba miyán-oro siyáimba pó'a miyámó ombá Maníkóní amáámba símai sáwí'a uwánke'a sé'a sáwí-amaamban-iyé sembá

mindá karo'á wésewe. Maníkóní áamáambo tuwínkaa'-uré'o sé'o kári'-amaane óraa'-amaane sé'a minamáámbá ímba kawé'-úmai arááíwae'a wétaraisuwawe.

¹² Maníkó weyáá áamáamba siménasa waási tuwínkaa'-éna kanaa weyáá kawé'-ámpá'á métinkena weyáá waási tai'ásuwainiye. Mindásafe'a waási keyáárika'a ímba tuwínkaa'-ónááfo Maníkóní kisaun-iyé.

Ímbo túmo maimaé iyíyan-aai.

¹³ Kembiwí imáyáa é'a sé'a káféra'i aafáyáawa'i óraa'-naopa'a komé'a kísau wémae'a moóra-aatai maisuwé'a sáwífa'-ontamba maénaumne. Miyán-ááimó sewí ísáaro.

¹⁴ Aafáyáara'o ainámbó kárika'o wénamo ááémo turá'wintemba kembiwímó méraamba miyaráán-úmai ááéma tai'ánááwe. Aafáyáa kentópa'o tinda-tantaa'a ímba ísaraawe.

¹⁵ Mindásafe'a sen-áái ímba aneka'ó síyamba maará seró. Fasi'aénkómó ewémó sína'o é'a miyá ónaumpo ímbo ewémó sína'o é'a ímba miyá ónaumne seró.

¹⁶ Miyán-áái sé'a kentí imáyáafinkemba kentúma maimaé iyé'a óraa'-i'a úmai méranaemo sembá miyán-imáyáa sáwí-imayaan-iyé.

¹⁷ Miyáumai ísáaro. Kawé'ó iyawini áwáuma ísámai ifátuwesa miyámó iyamba sáwí'a ónááwe.

5

Óntawara'-waasi-taai.

¹ Óntawara'-waasisono. Senda-áái ísáaro. Kentópa'o umbai-tántáá'ó tinda óraa'-imayaa é'a ti'á kaoré'a méranaawe.

² Sáwífa'-ontama makáamba taúkaa'a isaná sáwífa'-unankwatoí waígo ánáamba kárásuwaisana

³ Óntamba makáamba taúkaa'a isasá waási awánésa sésa ímba túwa'nai ombá makáawana taúkawiye síyamba iyamó ane'ó kainten-úmai sáwí-meyamba kentópa'a tíníye. Sáwífa'-ontama makáambanifo Maníkó waásimo méraawini áwáuma tísai índa-kanaa tíníye.

⁴ Kentí kisaumo máén-kwaasiti méyámbá ímba kawé'-úmai timé'a sáwí'o ombá Maníkó awánaraiye. Minkwáásí óraaka'-oraaka'a sewaná Maníkó fasi'aénkwáráwí wéisaiye.

⁵⁻⁶ Marapá'ó méraanka'a sáwífa'-ontama maré'a kentí imáyáafinkemba kembó tínkáín-kísau wémaewe. Ímbo sáwí'o uráan-kwaasi aaifimbá maitínkówa'a ímba anondáa aaí suwa'á tínkamuwasa pukáawe. Póimo tómbó tíméwanamo óraa'a isasamó tufú'naantemba kembó tínkáísa'o miyámó ombá Maníkó sáwí-meyamba timíníye.

Fasi'ámai mésa inai seró-áái.

⁷ Mindásafe'a fasi'ámai maimaé iyé'a Fasi'aénkó aneka'ó kumínda amu'maráaro. Kísaugoni afowámá kísau úmakena amu'maréna séna kae'-í'a aa'á téna kísau óraa'a ína'a nánae séna amu'maráintemba

⁸ miyaráán-úmai Fasi'aénkómbá amu'makéwana kumíníye. Fasi'aénkó kárika'a kumínda pó'a fasi'ámai aáno úmai méraaro.

⁹ Maníkó aaifimbá maitínkáínifo kentí waási ímba í'ai tínkáaro. Maníkó aaifimbá maitínkáínda-kanaa kárika'a tíníye.

¹⁰ Kesí waásisono. Naaófá'á Maníkón-aai simátímakowimo uráamba imáyáan-oro. Fasi'aénkó simátímakon-aai simátíma'mae iyúwasa ímba

ísówana umbai-tántáá'á sáwífa'a miwífá'á túwasa Maníkón-aaí ímba ifátuwesa fasi'ámáimo mésamo uráantemba miyáumai méraaro.

¹¹ Naaófá'á Maníkón-ímáyáá ésa fasi'ámai méron-kwaasisafeta séta Maníkó kawel'a uwátínkarain-kwaasin-owe wésune. Naaófá'á moórá-waasigon-awí'a Yópuma uráin-aaí imáyáan-oro. Umbai-tántáá'á sáwífa'a wempá'á túwana Fasi'aénkóntáféna fasi'ámai maé'mae'a úmaena iyúwana ánaaemba Fasi'aénkó kawel-tántáá'á ámakaiye. Miyáumai Fasi'aénkó óraa'-arumba uwásinkenasa wésuwa'nai-íye.

¹² Kesí waásisono. Óraa'-aaí isáaro. Wíyómpa'o méraiwin-aúranka'a érai'a súné ímba sé'a marapá'-wáásí túranka'a érai'a súné ímba seró. Énifo ewémó sé'o é'a úwoi ewé sé'a ímba tiká'á maré'a seró. A'áomo sé'o é'a úwoi a'áo sé'a ímba tiká'á maré'a seró. Miyámó síyanamo éna Maníkó minááísáféna ímba sáwí-meyamba timíníye.

¹³ Kempínkémbó umbai-tántáá'ó maíyawí Maníkónká'á inai' seró. Kempínkémbó tirunkó aamoimó índawi imá sésa Maníkón-awí'a mósá maráaro.

¹⁴ Kempínkémbó tí'o índawi Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi táántaiyasa tésa Fasi'aénkóní fasi'aémbá imáyáa ésa masawémba túra'a atinkésa inai simátínkáaro.

¹⁵ Maníkómó siyáintemba íníye sésa inai' sembá póna Maníkó minkwáásí kawel'a uwátinkena iyáfasintinkena minkwáásímó sáwí'o uráíyanamo éna miwífínkémbá maitiyuwáíníye.

¹⁶ Mindásafe'a kentí waási sáwí'o ombá afora'á símai kufímare'a inai' símai túwa'nai oro. Miyámó íyanamo éna tí'o índamo éna Maníkó asófatinikainíye. Arupíse úmai méraawimo inai' sembá Maníkó iséna fasi'ámai wétuwa'nai-íye.

¹⁷ Naaófá'á Maníkón-aaí simátímakowin-awí'a Íráiyaa ména wemá kesáámó úndanten-kwaasigo éna Maníkómpá'á fasi'ámai inai'fínkémbá séna aa'á ímba tíno súwana ímba aa'á téna kaumbo-áátái úmai afa'móráe-wiyomba maisuwówana ímba aa'á túwana

¹⁸ minkákémbá ánaaemba inai'fínkémbá aa'á tíno súwana aa'á túwana kisaufa'a seyaafá-tómbá kawel'a uráíye. Miyáumai arupíse úmai méraawimo inaimó sembá Maníkó iséna fasi'ámai wétuwa'nai-íye.

¹⁹ Kesí waásisono. Kempínkémbó tuwímbaimo kawel'-ámpá'ó tuwáíya'o é'a métafisíyasamo té samo kawel'-ámpá'ó tíya'o é'a kawel'a uwátinkanaawe.

²⁰ Sáwí'o uráíyawimo métafisíyasamo sáwí-ampa'o tuwésamo Maníkómpá'ó tíyanamo éna Maníkó misáwí-tántáá'á sáwífa'a maitiyuwáínasa Maníkóní némpa'o iyamó káíndafa'a ímba kónááwe. Mináái imáyáan-oro.

Kemá Yémísimo súnda-aaí taí'áíye.

1 Pítaa

Ísu wíyómpa'a iyówana Pítaa Ísuni kísau-waasi moórá-waai úmai sísamaifakemba élyain-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái mátímakaiye. Ísuni aampa'ó kun-kwáásísáfésa karaánáá'a símai sáwí'a wéuwatinkomba miwítí imáyáa fasi'átinkanae séna Ísuntafesa ísámai fasi'ámai méraaro séna Pítaa maanáái agaimái mátímakaiye.

¹ Kemá Pítaa maanáái maanáúfáífímbá agai-timúmpo ísáaro. Kemá Ísu Káráísitini aantá-waasi úndanifo Maníkómó séna kesí waási owémó siyáin-kwaasi ísáaro. Watúwówa'o kentí maramá tuwé'o wété é'a Póntási-marafa'e Kárésíyaa-marafa'e Kápátósiyaa-marafa'e Ésiyaa-marafa'e Pítíniyaa-marafa'e miyáumai-marafa'o wété uráawi ísáaro.

² Naaófá'á Maníkó kentáásifowa kembiwísáféna séna kemparí'a uwámáraanasa kesí waási-i'a ónááwe súwana Ísu Káráísiti puwúwana wení naaemá kumúwana kembiwí kawé'á uwátinkaina'a wenáái taawiyafíyantafena Maníkóní ámútanko Maníkóndé-i'a uwátínkaraiye. Maníkó úwoi túwa'nai úmae iyéna aáno uwátínkáfa'a iyína'a méranaawe.

Maníkómó to'mayaa uwásínkarain-ai.

³ Fasi'aénkó Ísu Káráísitin-afowama Maníkó wenáwíta mósá maráúmne. Kentáásáféna óraa'a arumbá uwásinkenasa Ísu Káráísitimba pukáimpinkemba iyáfasinankaraintafena aúí'o úmaisamo méraunda-i'a uwásínkaraimba póta ánaaentaamo méraandasafeta amu'maréta méraumne.

⁴ Wíyómpa'o iméraandasa Maníkó to'mayaa uwásínkarainta ímba sáwí'a éna tai'áínda waé'wae'a íníye.

⁵ Maníkón-aaisafe'a érai'e sé'a timankúnkúmba íyantafena wení fasi'aéntámbá wenónkáámbá úmai tíyotai uwátinkena Ísu Káráísitimo kumíndara'a

sáwí'o úmaimo méraampinkemba kuntí'mai to'mayaa uwátínkaraimba aráátiminiye.

⁶ Mindásafena kentirunkó kawé'á íno. Káfé'a fí'o-fí'on-umbai-tantaa'a kentópa'a wénamo umbaimó taimbá kárika'a wéna ánaaemba tai'áínana kentirunkó kawé'á íníye.

⁷ Umbai-tántáá'á kentópa'o wérainka'a Maníkóe'o fasi'ámaimo méraiyaamba tuwánésa sésa érai'a Maníkóe'a kááisamai méraawe sénááwe. Moórá-ontankon-awi'a korí-óntámbá aamoí on-tántáá'á ombánifo káritantaa'an-ifo Maníkóe'o kááisamaimo méraamba mindá óraa-tantaa'an-iyé. Minóntámbá iyafímbá káwisana sáwí-tantaa'a tai'áísana korí-óntán-úramba tú'mai wéwaiye. Miyáumai umbai-tántáá'á kentópa'a tisa'á Maníkóe'a fasi'ámai mé'a wesé'a kááisamai méwana Ísu Káráísiti kumíndara'a kentúwí'a óraa'a uwátinkena aamoí uwátinkainiye.

⁸⁻⁹ Ísu Káráísitimba ímba túrantamba awánaraafo úwoi kentirumbá wéamewe. Ímba túrantamba wéawanaafo wenááisafe'a érai'e sé'a timankúnkúmba uráawe. Wenááisafe'a érai'e sé'a timankúnkúmba ontáféna sáwí'o úmaimo méraampinkemba wéfautinkaiye. Mindásafe'a óraa'-aamoí é'a mindásafe'a aaí símae iyíyana miyán-áái ímba tai'áína'a óraa'-aamoí ónááwe.

¹⁰ Naaófá'á Maníkón-aai simátímakowi Maníkó kembiwí úwoi túwa'nai in-áái siyáawe. Maníkó sáwí'o úmimo méraampinkemba faútinkainda-aaisafesa sésa minááígóní áwáuma nóran-aaiya'iyo sésa Maníkón-aai aúfái-wandaafimba toráumai awánamaesa iyáawe.

¹¹ Káráisitini ámútanko miwífimbá ména Káráisitimbo áí'o índá-i'o uwánkaiyanamo ánaaembo sámó kaimbó paápé índá-aai simátímakowasa miwí keáimbá sésa mináái náawantafenawa simbá póna nóin-kanaawa paápé íniyo sésa Maníkón-aai aúfái-wandaafimba toráumai awánamaesa iyáawe.

¹² Miwítí kisaugowe simátímakon-aai gowe ímba miwí túwa'nai ena kembiwí ánaaembo paápé íyan-kwaasi túwa'nai índá mindá Maníkó aráátímakaiye. Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá ai'marówana wíyómpakemba kuména naaófá'ó aráátímakon-aai simátímakowasa minásé-áái simátíma'maesa kuwa'á ísaraawe. Wíyómpaken-kisau-waasi mintántáá'á awánánae sésa ombá miwífimbá ímba sáwí-tantaa'a wéraisana Maníkó faútínkáísasa pósa ímba kanaa'á wéawanaawe.

Arupíse úmai méraaro-aai.

¹³ Mindásafe'a arupíse-imayaa é'a káráwiyoro. Ísu Káráisiti kumíndara'a kawé'á uwátinkaindasafe'a amu'maré'a fasi'ámai méraaro.

¹⁴ Maníkón-aai ísámai kawé'án-oro. Maníkón-aaimo ímbo ísaronka'o sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o uráantemba ímba miyá é'a Maníkón-aai ísámai kawé'án-oro.

¹⁵ Maníkómó táántaraiwaimo kawé'-aantembo intembá seyaafá-tántáá'á kawé'-aantemba oro.

¹⁶ Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna kemó kawé'-aantembo úmimo méraudantemba miyán-oro

Maníkómó siyáimbanifo kawé'-aantemba oro.

¹⁷ Maníkó arupíse úmai sáwí'o uréwi sáwí-meyamba tiména kawé'ó uréwi kawé'-meyámbá timíndasafe'a inafínkémbá sé'a kesifomán-iyé sé'a pó'a marapá'ó wááumo méraanka'a óraakon-iyé sé'a wen-ímáyáá úmae iyóro.

¹⁸ Kentíwá'náma úwoi-kisau-amba arááíwáúwana Maníkó kembiwísáféna miyán-ámbá arááíwáéfo séna méyámba'mai faútínkaraiye.

Kentí méyámbá ímba korí-óntámbó tai'áínda-tantaakaambanifo

¹⁹ Ísu Káráisitini naaegómá iyáákarain-daaegon-iyé. Sáwí'o uráampinkemba ímba sáwí-meyamba maíyantafesa sipisípi-araa'a tufú'mai Maníkómbá ámaakaanemba sáwí'o uráundafinkemba faúsinkaindasafena Ísu Káráisiti ímbo sáwí'o urówi puwúwana wení naaemá kunkáíye.

²⁰ Maníkó wíyóne marawémó ímbo úmakonka'a minkísáú maíndasafena Ísu Káráisitimba wemparí'a úmakaimba póna ánaaen-kanaa kembiwí túwa'nai íniye séna marapá'á kumbéna

²¹ pukáimba pó'a Maníkómpá'á timankúnkúmba wéowe. Maníkóe'a kááísamai mé'a sé'a érai'a wesé'a iménaumne síyantafena Ísu Káráisitimba pukáimpinkemba iyáfasinankena

ái'maena sámó kain-áémpá'á móankaraiye.

²² Érai'-aaimo taawiyáfóntafena minááígó kentirumbá kawé'á uwátínkaraisa'a mé'a Maníkóní waási kentí waási owa'á moórá-mora-waasi kentirumbá timé'a fasi'ámai miyá úmae iyóro.

²³ Maníkón-aai waé'wae'a índá-aai ísaraamba minááígó aúí'a úmai méraani'a uwátínkaraiye. Marapá-kéntínófóí matínkaraawa'a

méraambanifo Maníkó maé'mae'a iwái aúí'a uwátínkaraisa'a aúí'a úmai méraawe.

²⁴ Miyán-áái Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna
karaan-tantáá'é kanaagunéwe aáénkamaenamo
marapá'ó kúmíntemba waásiye miwítí kawe-kísáúwé miyáumai tai'áínífo

²⁵ Fasi'aénkón-aai waé'wae'a wéiye
agaimaréna siyáíye. Mináái ásé-aai simátímakaan-aai ísaraamba
mináái'gó aúí'a úmai méraani'a uwátínkaraiye.

2

Ísu áfon-ontankaambo uráiwain-aai.

¹ Aúí'a úmai méraamba pó'a sáwí-tantaakomba tínaaemba uwásuwe'a
ímba karo'á sé'a ímba kaumbo-kae'-ímáyáá é'a kawe-kísáúmó máéntafena
kentirunkó ímba símai sáwí'a uwátínkaina'a túwí'wara'a ímba símai sáwí'a
uwátínke'a méraaro.

² Umarambó náántafenamo tínkáintemba Maníkóní kawe'-ááísáfésa
miyán-úmai tiráái táíno. Maníkón-aai tónkáámbá né'a táákaefaen-
kwaasiyaamba úmai mé'a Maníkóní aambá arááiwa'mae'a íyóro.

³ Fasi'aénkó kawe'á uwátínkaraina'a miyáumai mé'a Maníkóní aambá
arááiwa'mae'a íyóro.

⁴ Naaófá'á óraa'-amaan-damba óntantamba urónka'a áfonkaan-
ontamba awánésa úwoi-ontamban-iye sésa tukáawe. Miyáumai Maníkó
Ísumba kawekón-iye séna íyáákaraimba awánésa áúkaawe. Wemá áfon-
ontankaamban-ifo wempá'á teró.

⁵ Óntantambo naambó ontembá Maníkó kembiwí wemparí'a uwátinkena
wení naankáámbá úmarena kembiwísé'a mérainiye. Wení kísau-waasi é'a
wení kísau aantemba maíyana Ísu Káráísiti túwa'nai índa póna Maníkó kentí
kísausafena aamoí íníye.

⁶ Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna
Maníkó séna kawe'-óntámbá íyáákare'a naambó fasi'ámaimo waé'wae'o
índasafe'a Sáiyóni-naopa'a áfonkaan-ontamba makáumne.
Óntantafenamo siyáintembo índawimpa'o kááísamaimo mérai yawi
ímba tigaesáfésa ónááwe siyáíye

mináái Ísu Káráísitintafena símai agaimakáíye.

⁷ Maníkón-aaisafe'a érai'e sé'a timankúnkúmbo owí minóntánkó óraa'an-
iye wésefo Maníkón-aaisafesa ímba érai'e sésa timankúnkúmbo owí
minóntánkóntáfésa ímba miyán-áái wésewe. Mindásafena Maníkón-aai
aúfáífimba agaimaréna séna

óntan-damba on-kwáásí moórá-ontantafesa sáwí'a wéiye sésa maisukáawe.

Ánaaemba minóntánkó áfonkaamba uráíye

agaimaréna siyáíye.

⁸ Moóráfa'a agaimaréna séna

minóntánká'á tísamaima

turarésa tanaambá fánááwe

agaimaréna siyáíye. Tanaambó faantembá Maníkón-aai taraisésa
miyáumai tanaambá wéfaawe. Ááéma ímba miyá urónka'a Maníkó séna
miyá ónááwe siyónka'a pósa miyáumai tanaambá wéfaawe.

9 Miwí Maníkón-aai taráíyaafo ímba miyá é'a mimbórá-ándá-wáásiyáámbá é'a Maníkó wemparí'a úmakain-kwaasi é'a óraakoni áamáan-kisau-waasi é'a Maníkóndé-i'a uwátínkarain-kwaasi owaná Maníkó kumeupákémbá wení sámó kain-áémpá'á métínkáisa'a fi'oran-kawe-kisau maíyan-aai kosimátíma'mae'o níyantafena wemparí'a úmakaiye.

10 Ááéma ímba Maníkóní waási-i'a uráafo káfé'a wení waási-i'a owaná ááéma ímba arumbá uwátínkaraifo káfé'a arumbá wéuwatinkaiye.

Maníkóní kísau-waasi-taai.

11 Kesí waásisono. Fí'om-barafaken-kwaasi pó'a marapá'á wááu mé'a mindásafe'a marapá-tántáátáfésa tirááisafesamo ombá tínaaemba uwátime'a ímbo tínaaembo uwátimiyanamo éna mintántáákó tafisímai kentí imáyáa sáwí'a uwátinkainiye.

12 Maníkómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasifimba mé'a kawe'-aantemba úmae iyíyasa sáwí'a wéowe sefó kentí kawe-kísáú tuwánésa pósa Maníkómó marapá'-wáásísáfénamo imáyáamo índa-kanaara'a kowaerésa wenáwí'a mósá maránááwe.

13 Fasi'aénkóntáfé'a imáyáa é'a marapá'ó káráwiyaan-oraa'-waasiti áamáamba isé'a aifa'ó káráwiyaiwaini áamáamba isé'a

14 wemó iyáfasintinkaraiwaiti áamáánkwará'a isáaro. Sáwí'owí sáwí-meyamba tímésa kawe'ó owí kawe'-áái simátimiyantafena iyáfasintinkaraiwai mindásafe'a miwítí áamáánkwará'a isáaro.

15 Maníkó maarámó iyantafena arááíma wétaiye. Tuwímbai sáwí-imayaafinkemba úwoi-aai sewa'á pó'a kembiwí kawe'ó íyanamo éna kentááigo miwí táái iyáákainiye.

16 Kentí sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba Maníkó faútínkaraaisana póna ímba ta'ótokaisa'a mé'a miyáumaimo méraamba ímba aúpá'á sáwí'a é'a Maníkóní kísau-waasi pó'a wemó sintembá é'a

17 seyaafátáfé'a imáyáa é'a Maníkóní waási kentí waásifimba kentirumbá tímé'a Maníkón-áároí inkaisé'a mé'a marapá'ó káráwiyaiwain-aai mósá máráaro.

Ísumo uráintemba miyán-oro-aai.

18 Kísau-waasisono. Kentí óraa'-waasi-taai isé'a síyantemba miyán-oro. Ímba kawe'-óráá'-wáásí táái aantemba isé'a iyaagagaisé'o íyan-oraa'-waasi-taaiwara'a isáaro.

19 Kembiwímó ímbo sáwí'ó íyasamo umbai-tántáá'ó úwoimo tímíya'ó Maníkóntáfé'a imáyáa é'a fasi'ámaimo méwanamo éna Maníkó kawe'á uwátinkainiye.

20 Énifo sáwí'ó íyasamo tínkamiyambo aáno úmaimo méwanamo éna Maníkó kentúwí'a ímba mósá maráíniye. Énifo kawe'ó íyasamo tínkamiya'ó fasi'ámaimo méwanamo éna Maníkó kawe'á uwátinkainiye.

21 Ísu Káráísitimba áí'ó úni'ó uwánkaraamba kembiwísáféna imáyáa éna fasi'ámai ména miyán-ámbá aráátimakaimba pó'a miyán-oro. Miyámó iyantafena Maníkó táántaraiye.

22 Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna ímba karo'-áái séna ímba sáwí-aai simbá ísaraawe

Ísuntafena mináái agaimaréna siyáiyé.

23 Símai sáwí'a uwánkówana anondáá ímba sáwí'a uwátinkowasa áí'ó úni'a uwánkówana anondáá sáwí-meyamba maénááwe ímba simátimena arupíse úmai-meyambo timíndawin-imayaa fasi'ámai uráiyé.

²⁴ Ísu Káraísiti sáwítaamo uráunda-meyamba maimaéna aaraa-táiyá'á pukáiyé. Sáwí'o úndasa sínaaemba uwáméta arupíse úmaisa méraadasafenasa pukáiyé. Wenáúmo sáwí'o uwánkaraantafena póna kentáá kawé'á uwásínkaraiye.

²⁵ Kembiwí uwófáguraawana tí'maena tisa'á kembiwíyá'á káráwiyaiwaini aampa'á wéaraaiwaewe.

3

Aarakwá-táái.

¹⁻² Aaresónó maarán-oro. Kentuwaai-táái ísáaro. Kentuwaai-pínkémbá tuwímbai Maníkón-aaisafesa ímba timankúnkúmbo owí kembá tuwánésa Maníkómpá'á tiyantafe'a kawé'-úmai méwasa tuwánésa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo ónááwe. Ímba ayáátáá'-aai sé'a Maníkóntáfé'a imáyáa é'a kawé'-úmai méwasa tuwánésa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo ónááwe.

³ Waási káá'a súfíáefo sé'a ímba to'waaí é'a kawé'-únánkwátói to'waaísáfé'a ímba óraa'-imayaa é'a

⁴ aáo úmai kentirunkó kawé'ó índá ímba ááéma tai'áínana mindá Maníkón-aúranka'a kawé'-án-iyé.

⁵ Naaófá'á aaré Maníkóntáfésa imáyáa ésa wemó to'mayaambó uwátinkon-tantaa'a amu'marésa méron-inimba miwí tuwai-táái isésa kawé'-úmai maé'ómbaniye.

⁶ Minínímpínkémbá moórá-ininkon-awi'a Séraa awaaikó Émbaramun-aai iséna kesí óraakoma óne siyáiyé. Kawé'ó é'o ímbo seyaafá-tántáátáfé'o táátafe'o é'o é'a wenayáámúni'a ónááwe.

⁷ Miyáumai waaimó é'a maarán-oro. Kentuwaainíntómbá kawé'á uwátinke'a miwí túma ímba fasi'arántafe'a imáyáa é'a túwa'nai oro. Kembiwíyé kentuwaainíntóné aúí'a úmai méraiylantafena Maníkó kawé'á uwátínkáífo mindásafe'a kawé'á uwátínkáaro. Miyámó íyanamo éna moórá-umbai-tantaako kentí inai-ámpímbá ímba faiyíníye.

Mimbórá-imáyáará'á méraaromo siyáin-aai.

⁸ Moórá-aai ísáaro. Kentúma ímba maimaé iyé'a mimbórá-imáyáa é'a keáfáráwáínónndaamo imáyáamo ontembá moórá-mora-waasi miyán-imayaa é'a túwa'nai oro.

⁹ Sáwí'o uwátinkaiya'o é'a anondáá ímba sáwí'a uwátínkáaro. Sáwí-aaimo simátinkaiya'o é'a anondáá ímba sáwí-aai simátínkáaro. Sáwí'o íyawí anondáá kawé'á uwátínkáaro. Maníkó táántonka'a kawé'á uwátínkaumne siyáimba pó'a kawé'á uwátínkáaro.

¹⁰ Mindásafena Maníkón-aai aúfáíimba agaimaréna séna

tuwímbai ayáátááka'a sirunkó kawé'á ina'a ménae sésamo ésa karo'-ááiyé sáwí-aaiye

¹¹ sáwí'o on-tántáá'é tínaaemba uwámesa kawé'á ésa aáo úmai méraiylantafesa minámbá arááíwáéro.

¹² Fasi'aénkó arupíse úmaimo méraawiya'a káráwiyena miwítí inai iséna túwa'nai éna sáwí'o owí ánaaeni'a wéuwatimiye agaimaréna siyáiyé.

¹³ Kemá fasi'é'a kawé'á ombá pósa ímba sáwí'a uwátinkanaafo

¹⁴ arupíse úmai méraambo umbai-tántáá'ó timíyanamo éna Maníkó kawé'á uwátinkainifo minúmbái-tántáátáfé'a ímba óraa'-imayaa é'a minúmbái-tántáá'ó timínda-waasisafe'a ímba táátafe'a é'a

¹⁵ Ísu Káráisitintafe'a kawel'-ímáyáá é'a wentáfé'a sé'a weyáá Fasi'aénkón-
iye síyasa tísai esamo sésa Maníkóntáfé'o imáyáamo ombá nóra símaiya
wéoo síya'o é'a kawel'-áái simátimiyantafe'a to'mayaa uré'a

¹⁶ kawel'-úmai wempakémbá simátíméro. Kentirunkó ímba waé'wáé'á
índa arupíya wéraina'a Ísu Káráisitimpa'a kááísamai arupíse úmai
mérailasa tuwímbaimo símimo sáwí'o uwátinkaiyambo ésa miwí tááigo
tosé'mai tigaemá íníye. Miyá íyantafe'a káráwiyoro.

¹⁷ Kawel'ó ombó Maníkómó ímbo aambó fáí'makainasamo ésa umbai-
tántáá'ó timíyamba mindá Maníkóndén-ye. Énifo sáwí'o ombó umbai-
tántáá'ó timíyamba mindá kentí áwáugon-ye.

¹⁸ Miyáumai ímbo arupíse úmimo méraawi Maníkómpá'á wíyantafena
Ísu Káráisiti arupíse úmai mérailwai mimbórá-kánáá puwéna minkísáú
taí'áraiye. Wenáúgo pukówana amankó úwoi mérailye.

¹⁹ Wenamankó tuwímbai timankó ándáraambo kárá'umakomba wenáái
kosimátimakaiye.

²⁰ Naaófá'á moóráwigon-awi'a Nówaa ména non-afófora'o wínda-
taomba úmakonka'a Maníkó kesáái isáaro séna timu'marówasa wenáái
taráísúntafesa pukáafo afakaumboé-waasi non-afófora'o wínda-taompa'a
imérowana miwí nonkó ímba nawíkowasa ímbo púwúmba kawel'-úmai
maé'ómbaniye.

²¹ Mindónkómó uráinteni'a nombá maitínkááwana Maníkó tí'mai
kawepá'á méwétinkaiye. Nombó maitínkáámba paáká-túrákémbá ímba
wéwiyofa Maníkómbá áisai owaná tirumpimbá ímba aaí wéraindasafena
sáwí-imayaa maitiyuwáíniye.

Ísu Káráisiti pukáimpinkemba íyáfasinkaintafena
sáwí'o úmimo méraampinkemba tí'mai kawepá'á méwétinkaiye.

²² Ísu Káráisiti pukáimpinkemba íyáfasinena Maníkón-ayáánúrapa'a
fasi'aén-áémpá'á iména wíyómpaken-kisau-waasiye óraa'-waasiye
fasi'aéntóné miséyááfá-tántááká'á káráwiyaiye.

4

Maníkóni imáyáafinkeni'a oró-áái.

¹ Ísu Káráisiti áí'o úní'a uwánkówana fasi'ámaimo imáyáamo uráintemba
kembíwíwará'á fasi'ámai imáyáan-oro. Túra'o tí'o úní'o uwátínkówi
miwímó sáwí'o íyan-imayaago ímba ta'ótokaiye.

² Marapá'ó méraamba sáwí-imayaasafe'a tirááísafe'a ímba é'a Maníkóni
imáyáafinkeni'a oro.

³ Maníkómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasimo ontembá kembíwíwará'á miyá
uráafo káfé'a ímba miyá wéowe. Ááéma maará uráawe. Maa'u-tántáá'á
wée'a sáwí-imayaasafe'a tirááísafe'a wée'a uwóí'o on-dómbá né'a uwóí'a
wée'a tómbá námae iyé'a uwóí'o on-dómbó wéne'o uwóí'o íyantafe'a
túwaandu uré'a kísau ámi-aimba mósá maré'a waántá-waasi-imayaa mósá
maré'a miyá uráambanifo

⁴ káfé'a ímba miwísé'a túwaandu uré'a miyá-sáwí-tántáá'á ímba
owasá tuwánésa sésa káfé'a nóra séra ímba miyá wéoo símai sáwí'a
wéuwatinkaawe.

⁵ Maníkó to'mayaa úmai ména pukén-kwaasiwara túmó arén-
kwaasiwara'a miwímó méraawini áwáuma tísai ínasa simámiyana miwítí
méyámbá timíníye.

⁶ Marapá'ó méronka'o uráam-beyamba maiyésamo pukáawi Maníkómó
méraintemba miwí timankómó miyámó íyantafena ásé-aaí simátimakaiye.

Maníkó kisaugoni fasi'aémbó tímakain-aai.

⁷ Seyaafá-tántáá'ó tai'áínda-kanaa kárika'a tinda pó'a inái símae'a íyón-aaifimba kawel'-ímáyáá úmai káráwiyoro.

⁸ Moórá-mora kentirumbá timé'a miyámó é'o é'a sáwí'o uwátinkaiyamba miyá-sáwí-tántáátáfé'a ímba anondáá ónae-imayaa é'a

⁹ namu'-waasímó tíyamba naané tóné timé'a ímba í'ai simátínkáaro.

¹⁰ Kawel'á uwátinkaiyantafena Maníkó moórá-mora-waasi fí'o-fí'on-kisaugoni fasi'aémbá tímakaimba pó'a ímba úwoi maé'a mifásí'áéntámba moórá-mora-waasi túwa'nai oro.

¹¹ Maníkón-aaimo simátíméwí mináái-úrumba arupíse úmai simátíméro. Wétuwa'nai-owi Maníkómó tímí-fasi'aentamba túwa'nai oro. Ísu Káráísiti túwa'nai isa'á miyá é'a mindásafe'a seyaafá-tántáátáfé'a Maníkón-áwí'a mósá wémaraawe. Maníkón-áwí'a óraa'a waé'wae'a isaná wení fasi'aénkó miyámó wéimba mindá érai'-aain-iyé.

Ísumbo uwánkaraantemba kembá tí'a índa-i'o íyan-aai.

¹² Kesí waási ken-ímáyáá únda-waasi owaná kentópa'a óraa'-umbai-tantaa'a timbá minúmbái- tántáápímbá mé'a mindásafe'a ímba táatafe'a é'a sé'a fí'oran-tantaa'a kesópa'a tiyáiyé ímba seró. Maníkóe'a fasi'ámaiya méraantafenawa'i ína fasi'ámaiya méraantafenawa'iyó. Minúmbái-tántáá'á kentópa'a wétiye.

¹³ Ísu Káráísitimbo áí'o úni'o uwánkóntemba kembiwíwará'á tí'a úni'a uwátínkaraamba póna kentirunkó kawel'á ínana Ísu Káráísiti sámó kainkwará'ó kumíndara'a kentirunkó óraa-kawel'á íníye.

¹⁴ Ísu Káráísitini waási ontáfésamo símaimo sáwí'o uwátinkaiyambo é'a ímba imáyáá íyana kentirunkó kawel'á éna Maníkóní ámútanko fí'onka'ma'mai-amutanko kembiwísé'a méraintafena kentirunkó kawel'á íníye.

¹⁵ Kembiwí ímba waási tínkamowasa púwówasamo ombá ímba umémbá ésa ímba fí'o-fí'on-tantaa'a sáwí'a ésa ímba aoisaambá wiyésa miyámó íyawimo ésa sáwí-meyamba maénááfo

¹⁶ Ísu Káráísitini waási-i'o onkákémbó umbai-tántáá'ó timíya'o é'a ímba táatafe'a oro. Miwí tirunkómó sáwí'o ínasamo Káráísitini waási owémó síyamba Maníkómpá'á súwiyo seró.

¹⁷ Maníkó seyaafá'-wáásímó méraawini áwáumo tísai índa-kanaamo tinda aifa'á wení waásisa síasai ena kentáámó umbai-tántáá'ó siménamo éna wení áse-aaimo taráíyaan-kwaasi óraa'-umbai-tantaa'a timíníye.

¹⁸ Mindásafena Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó arupíse úmai méraawi sáwí-imayaafinkemba tí'mai kawepá'á métínkáimba mindá umbai-kísáún-ifo Maníkóntáfésamo ímbo aamoimó ésamo sáwí'o owí miwí sáwí'o úmaimo méraampimba miyáumai sáwí'a úmai méranaawe agaimaréna siyáiyé.

¹⁹ Miyáumai Maníkó wení imáyáafinkemba séna umbai-tántáá'á kentópa'a tíníye siyáin-kwaasi kawel'á úmae wéiyé'a Maníkómpá'á kááísamai méraaro. Maníkómó kentáá úmakaiwai éna sintembó iwái wégarawiyifo wempá'á kááísamai méraaro.

5

Maníkóní waásiya'a káráwiyoromo siyáin-aai.

¹ Kemá Fasi'aénkóní waásiya'a káráwiyaundawi úna'a kembiwísé'a Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi simátíménda ísáaro. Ísu Káráísitimbo áí'o

úni'o uwánkaraamba kesúrantamba awáné'a wemó sámó kainkwará'ó kumíndara'a misámó kaimpímbá méranaumpo

² simátíménda ísáaro. Sipisípiya'o káráwiyaawimo kawé'ó ontembá miyaráán-úmai Maníkómó wení waásimo tímakaiwiya'a káráwiyoro. Ímba káráwiyonae siyampinkembo káráwiye'a Maníkómbá arááíma táínda-i'a úmai káráwiyoro. Óntamba maénae-imayaa ímba é'a túwa'nai ónae-imayaa é'a minkísáúrá'á káráwiyoro.

³ Maníkómó tímakain-kwaasiya'a káráwiyomba ímba múra tiyuwé'a kawé'ó úmimo méraiyamba tuwánésa kembiwímó ontembá miyá ónááwe.

⁴ Aifa'ó káráwiyaiwaimo wíyómpakembo kumíndara'a kembiwí íyáákaraawiti fi'oran-kawé'-meyamba timínana ímba tai'áínda waé'wae'a íníye.

⁵ Ifó'-wáásí kentí óraa'-waasi-taai ísáaro. Kentúma ímba maimaé iyé'a moórá-mora túwa'nai e'a méraaro. Mindásafena Maníkón-aai aúfáífiimba agaimaréna séna

Maníkó kentúmo maimaé iyówi wéfametuwaifo wenaísamaifimbo méraawi wétuwa'nai-íye agaimaréna siyáíye.

⁶ Mindásafe'a Maníkó fasi'aéwín-aúranka'a kentúma ímba maimaé iyíyana wemó imáyáamo índa-kanaa kentúwí'a mósá maráíniye.

⁷ Maníkó kembiwí túwa'nai ena káráwiyaifo umbai-tántáákóní imáyáa wempá'á tuwé'a méraaro.

⁸ Áwáífiyaamo in-íyánkómó póíye waásiyemo faintembá waántáwanko waásimo wefáí'ó indasafenanifo táátafe'a é'a káráwiyoro.

⁹ Maníkón-aaisafe'a fasi'ámai imáyáa é'a waántáwankon-aai a'áo seró. Seyaafá'-márafákéwímó Maníkón-aaisafesamo timankúnkúmbo owífá'á miyán-úmbái-tántáá'á wétifo imáyáa é'a waántáwankon-aai a'áo seró.

¹⁰ Umbai-tántáá'á kentópa'a kárika'o wéraimba Maníkó sásá'-í'a uwátinkena áfomba faitinkáína'a fasi'ámai méranaawe. Maníkó úwoi túwa'nai úmae iyéna Káráísitiye'a kááísatinkena séna kesí sámó kain-áémpá'á sámó kaimbó ímbo tai'áínda-aempa'a métinkanaumne siyáiwai miyá íníye.

¹¹ Wení fasi'aénkó waé'wae'a éna ímba tai'áínda mindá érai'-aain-íye.

¹² Moóráwigon-awi'a Sírífénesi súwa'nai isa'á kínampaan-aai agáúmne. Wemá Maníkóní waási éna kesí kísau kawé'-úmai wémaíye. Fasi'átínkáándasafe'a maanáúfái agáúmpo érai'a Maníkó úwoi súwa'nai in-áái simátimunda tirumpimbá fasi'ámai ta'ótore'a méraaro.

¹³ Maníkóní waási Pépíróni-naopa'a méraawi Maníkómó kembiwímó wemparí'ó úmakaintemba miwí wemparí'a úmakaiwai kembiwísáfésa sésa kawé'-úmai méraaro sewaná kesááninkon-awi'a Máákaawara'a séna kawé'-úmai méraaro wésiye.

¹⁴ Ísu Káráísitini waásin-ofó moórá-mora kentirumbá timé'a tiyáámba tíméro. Káráísiti wení waási aáno'o uwátínkáíntafe'a inái sune.

Kemá Pítaamo súnda-aai tai'áwiye.

2 Pítáa

karo'-wáásí Ísun-aaigomba waé'wáé'-úmai simátímún-aai Pítáa iséna Ísuni érai'-aai ta'ótoraiwae séna maanáái agaimái mátímakaiye. Ísumba awánéta wemó siyón-aai isááwándawi é'a simátíma'mae iyówánda-aai ta'ótoraiwae séna maanáái agaimái mátímakaiye.

¹ Kemá Sáimoni Pítáa maanáái maanáúfáímbá agai-timúmpo isáaro. Kemá Ísu Káráísitini aantá-waasi úndanifo kesáámó úndantembo Maníkón-aaisafe'o timankúnkúmbo owí isáaro. Kentáásí Maníkóe Ísu Káráísiti sáwí-imayaafinkembo faúsínkáíwaiye arupise úmai mésarai kawel'-ímáyáá símakaayata mindáraise'a kááísamaisa kawel'-úmaisa méraumne.

² Maníkóe kentáásí Fasi'aénkó Ísuntepa'a té'a kawel'-ímáyáá tamaé'a miyámó úmae iyómba úwoi túwa'nai úmae iyésarai aáno uwátínkáfa'a iyíya'a méranaawe.

Maníkó kentáámá wemparí'o uwásínkarain-aai.

³⁻⁴ Ísu Káráísiti saántowana wení sámó kainkó wení fí'oran-kawe-kisaugo tafisúwata wempátá téta kawel'-ímáyáá taisaraumne. Ísu Káráísiti miyán-kwáásígó póna wemó kawel'á uwátinkanaumnemo siyáin-aaimo éna miyá índa póna wení fasi'aémbá símísata Maníkóntáféta aamoí éta arupise úmai méta wenáái simátímakaundasa póna marapáké-sáwí-fási'áénkómó waásimo sáwí'o iwáí kembiwí tine'á ímba ta'ótoraina'a tufintuwe'a Maníkóe'a kááísamai méranaawe.

⁵ Mindásafe'a imáyáá é'a maarámó iyantafe'a fasi'ámai kísau máéro. Maníkón-aaisafe'a érai'e sé'a timankúnkúmbo ombá kawel'-áwáúmá maré'a minkákémbá kawel'-ímáyáá é'a minkákémbá

⁶ kentúra'a káráwiye'a minkákémbá fasi'ámai mé'a ímba tuwesaraí ina'a Maníkóntáfé'a aamoí é'a

⁷ Maníkóní akúmbó méraantafe'a túwa'nai úmae iyé'a kentirumbá timé'a

⁸ miyán-oro. Miyámó úmae iyé'o é'a Fasi'aénkó Ísu Káráísitini kawel'-ímáyáá isé'a óraa'-i'a úmai mé'a kentí kísau áúwara-kisau maenááwe.

⁹ Miyán-káwé-kísáúmó ímbo máéwi Maníkómó sáwí-imayaamo maitiyukaimba tuwinkásuwesa táá'o káúnkaiwaiyaamba wéowe.

¹⁰ Kesí waásisono. Maníkó kembiwí táántamai wemparí'a úmakaifo imáyáá é'a wesé'a fasi'ámai méraaro. Miyámó é'o é'a sáwí-amba ímba arááiwaenaawe.

¹¹ Miyáumaimo méwanamo éna kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísiti sáwí-imayaafinkenta faúsínkáíwai kembiwísáfénawe séna tíya'a káráwiyaana'a kempá'á maé'mae'a úmae iyónááwe síníye.

¹² Minéráí'-áái é'a isare'a fasi'ámai arááiwaémba pó'a simátíma'mae iyóna'a imáyáá úmae iyónááwe.

¹³ Marapá'ó méraundara'a simátíma'mae iyóna'a imáyáá úmae iyónááwe. Miyámó ondá kawel'-í'a ónaumne.

¹⁴ Ááéma kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísiti simásimena séna puwínone siyáimba pó'a ampáánká'á puwé'a ímba marapá'á méranaumpo

¹⁵ mináái agaimaré'o púwóna awáné'a minááisáfé'a imáyáá úmae iyónááwe.

Ísuni sámo kaimbá awánáúmnemo siyáin-aaí.

16 Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísiti fasi'aénkwará'á kumíníye-aaí ímba úwoi-aaísa simátímakaundanifo súrantanta wení íyáákai-sagaenta awánaraundasafeta érai'-aaí simátímakaumne.

17-18 Maníkómó imáyáamo makáin-omaka'a Ísuwe'a méraawananas Maníkó kentáásifowa Ísun-awí'a óraa'a éna íyáákai-sagaempinkemba séna kesááninko ónana áfááraumai entáféna sínkáísa'a áfááraumai aamoí uwánkaumne wíyómpakemba súwata ísaraumne.

19 Ísaraundasafeta óraaka séta naaófá'á Maníkón-aaí simátímakon-aaí érai'-aaín-íye. Súdasa mináái imáyáan-oro. Kumeu'ó in-áémpá'á sámo kain-ááín-ifo mináái aúfáífimba awánáiyana aafáúmó íyáúsenamo sámo kaintembá kentí imáyáafinkemba miyáumai sáma káínana Ísu Káráísiti aa'ó siyaráísanamo wérain-okoraamba úmai sáma kátinkainíye.

20 Simátíménda-aaí ísámai kawel'an-oro. Naaófá'á Maníkón-aaí simátímakowi aúfái-wandaafimba agaimakón-aaigoni áwáuma kemá waási kentáásí imáyáafinkemba ímba kanaasá ísanaumne.

21 Ímba miwítí imáyáafinkemba símai agaimakáafo Maníkóní Ufaen-ámútánkó wenáái simátimuwasa agaimakómba Maníkóní ámútanko minááígóní áwáuma wésuwa'nai-isata wéisaumne.

2

Maníkón-aaí waé'náé'á úmimo síyan-aaí.

1 Naaófá'á Maníkóní waásifimba Maníkón-aaí karo'á waé'wáé'á úmai simátímakowi paápé uráantemba kempímba miyán-kwáásí paápé ésa karo'-áái simátimesa Maníkóní waásimo sáwí'o íyan-aaí simátimesa óraako sáwí-imayaafinkemba faútínkaraiwaimba tínaaemba uwámiyana ánaaemba Maníkó minúwóiyáámba tínkaminiye.

2 Sáwífa'nanka miwítí aambá waásimo sáwí'o on-ámbá arááiwaesa miyá iyasa tuwánésa sésa Maníkóní waási sáwí'an-owe mináái símai érai'-amba sáwí'a ónááwe.

3 Óntamba maénae sésa aamoí ésa kentí imáyáa tafisénae sésa karo'-áái simátimenaawe. Sáwí-meyamba timíndawi naaófá'á to'mayaa úmai ména tínkamindasafena timu'maréna méraiye.

4 Wíyómpaken-kisau-waasi sáwí'o untáféna Maníkó ímba étinkomba sáwí-aempa'a mótinkowasa kumeu'-áémpá'á ándáfa'a mésa sáwí-meyambo maíyantafesa amu'maréna méraawe.

5 Naaófá'á Nówaa maúnka'a Maníkóntáfésa ímba aamoí ésa sáwí'a untáféna Maníkó ímba étinkomba nonkóntáféna seyaafá'-máramá nawíkao súwana nawíkowasa putásowana mimpínkémba Maníkó Nówaaawe wení akúmba afakaeté-waasiye tíyótai uwátinkowasa túnaresa maé'ómbaniye. Nówaa Maníkón-aaí arupíse úmimo méraiyan-aaí simátimuwasa ímba ísónkakemba putásaraawe.

6 Naaófá'á Sónómu-naopaken-kwaasiye Kómóraa-naopaken-kwaasiye sáwí'o untáféna Maníkó ímba étinkomba iyá agaisukáifo Maníkóntáfésa ímba aamoí ésa sáwí'a owí mináái ísésa sésa sáwítaamo úndamo ímbo ifátúwáananasaamo éna kentááwará'á miyáumai sínkamindasa póta ifátáámó túwáananamo éna ímba sínkaminiye sénááwe.

⁷ Moóráwígon-awí'a Róti Maníkó wentáféna púwifo séna ímba auwómba áíkaiye. Wemá arupíse-waasi éna sáwí-waasimo maa'u-tántáá'ó untáféna arunkó umbaí taráíye.

⁸ Miwífimbá ména aasiyaasi-kánaá miwítí sáwí-aaí iséna miwítí sáwí-awau awánówana arunkó áfááraumai umbaí tómbanifo wemá arupíse úmai mérontafena Maníkó ímba auwómba áíkaiye.

⁹ Miyáumai Maníkóntáfésa aamoí owí umbai-tántáápínkémbá Fasi'aénkó kawé'-úmai tiyótai éna sáwí'o owítí sáwí-meyamba toréna waásimo méraawini áwáumo tísai índa-kanaamo tíndara'a sáwí-meyamba timíníye.

¹⁰ Maa'u-tántáá'í'o owí Maníkómó kawáánimba tínaaeni'a uwánkááwi óraa-sawí-meyamba timíníye.

Minkáró'-wáásí miwí túma mósá marésa kesááigo iyáákainkwae sésa kawé'-násomba wíyómpakewisafesa sáwí-aaí simátínkáántafena ímba táá'a isasá úwoi sáwí-aaí simátínkááwe.

¹¹ Wíyómpaken-kisau-waasi miwítí fasi'aénkó minkáró'-wáásítí fasi'aénkómbá iyáákaraimbanifo minkwíyómpákéwí Fasi'aénkón-aúranka'a ímba aaí simátínkesa ímba sáwí-aaí wésewe.

¹² Wai-waambo tufú'naan-tantaakomo seyaafá'-áwáúmó ímbo awánaantemba minkáró'-wáásí miyá ésa tuwímbai-tantaakoni áwáuma ímba awánaraantafesa sáwí-aaí simátínkáámba pósa wai-waambo tai'áintemba miwí miyáumai tai'ánááwe.

¹³ Miwí umbai-tántáá'í'a uwátínkáámba pósa anondáá umbai-tántáá'á maenááwe. Miwí sáwí-imayaasafesa tirááísafesa afora'á ésa aamoí ésa kembiwísé'o tómbó náiyantafesa túwaandu ésa sáwí'a uwátínkesa kentí imáyáa táfisésa sáwí-ampa'o mówétinkaantafesa aamoí ésa

¹⁴ aaresáfésa túraniyamba tuwésa aamoisaén-kwáásí tafisímai sáwí-ampa'a mótinquesa túraniyambo owí tiráá'a póna Maníkó sáwí-meyamba timíníye.

¹⁵ Arupíse-amba tuwésa sáwí-amba arááíwáéwe. Naaófá'á Péon-ááninkon-awí'a Péramu wemá Maníkón-aaí simátímakowí éna sáwí'o uráimpinkemba óntamba máinenamo aamoí uráintemba miwí miyán-ámba arááíwáéwe.

¹⁶ Énifo Péramu sáwí'a uráintafena Maníkó aaisambá séna wení póigon-awí'a tónkigomba waási amóísáúnkaamba uwánkowana aaí súwana Péramu iséna wení sáwí-amba tukáíye.

¹⁷ Minkáró'-wáásí ímba túwa'nai on-kwáásí méraawe. Nonaumpinkémbó nombó ímbo iyáúsenamo kúmíntenkaan-kwaasima owaná póna Maníkó miwísáféna kumeu'ó in-áémpá'ó to'mayaa uwátínkaraimba pósa mifá'á komaé'mae'a ónááwe.

¹⁸ Miwí sáwí'o úmimo méraapinkembo kawepá'ó tewí kefá'í'a méónae sésa maa'u-tántáákón-áuma mósá marésa karo'-ááí simátimesa

¹⁹ kentí imáyáafinkeni'o iyanamo éna misáwí-tántáákó ímba ta'ótorainiye sembánifo miwí sáwí'o on-tántáákó ta'ótokaimba pósa misáwí-tántáápímba mésa tai'ágonaawe. Moórá-tantaako waásimo iyáákaimba minímáyáágó wefá'í'a úmai ta'ótokaisasa wenaráái wéwaewe.

²⁰ Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káraísiti sáwí-imayaafinkemba faúsínkáíwaimpa'a tésa sáwí'o on-kísáú ifátuwesamo tínaaembo uwásukaawi miwí aneka'ó sáwí-ambo arááíwaiyanamo misáwí-kísáúgómó ta'ótorainasamo ésa ááémo sáwí'o uráamba mindá kárika'an-ifo ánaaembo sáwí'o iyamba mindá óraa-sawí'a úmai méranaawe.

²¹ Arupísemo on-ámbó ímbo arááíwakesaraa sáwí'a uráawaisino. Énifo arupísemo on-ámbá arááíwakesa ifátuwesa Maníkóní kawé'-amáámbá tínaaemba uwáméntafesa pósa áfááraumai sáwí'a wéowe.

²² Maarámó sen-áái érai'-aain-iye. Iyánkómó mímó wi'makénamo imbá aneka'á wénaiye sésa moórá-aai sésa póígomo nombó pékénamo imbá toifímbá waé'wáé'á wéiye wésewe. Iyánkó póígomo intembá minkáro'-wáásí miyá-sáwí'á wéowe.

3

Ísu aneka'ó kumínda-aai.

¹ Kesí waási arupíse-imayaa íwae sé'a moórá-aufai agaimái tímake'a maanáúfáíwará'á agáúmne.

² Naaófá'á Maníkón-aai simátímakowi siyón-aai isé'a Fasi'aénkó sáwí-imayaafinkemba faúsínkáíwaisa siyáin-aai wení aantá-waasisa simátímakaunda-aai imáyáan-oro.

³ Simátíménda imáyáan-oro. Ánaaen-kanaamo tínda sáwí-imayaasafesamo tirááísafesamo ésa aamoí íyan-kwaasi tésa kentuwíyáái ésa

⁴ Ísumo sénamo marapá'á kumónaumnemo siyáimba nááfara méraiyo. Naaófá'á wíyóne marawémó úmaronka'a wérain-tantaa'a ímba fí'on-tantaa'a paápé isatá awánáúmpo kesifoísáisa é'a pukuráawana ímba fí'on-tantaa'a paápé iye sénááwe.

⁵ Miwí maarán-imáyáá ónae ímba wésewe. Naaófá'á Maníkó súwana wíyóne marawé paápé úwana nompínkémbá maramá iyéna nonafufun-tambá maramá wéraiye.

⁶ Ánaaemba Maníkó nonkóntáféna súwana marapá'-wáásí tai'ásukaiye.

⁷ Maníkó sisaná wíyóne marawémó wéraimba póna waásimo méraawini áwáuma tísai índa-kanaamo tíndara'a Maníkó wentáfésamo ímbo aamoimó ésamo sáwí'o owí sáwí-meyamba tíména wíyóne marawé iyafímbá agaisuwáíniye.

⁸ Kesí waásisono. Maarán-imáyáan-oro. Aatáísa toráumaisa wéawanaumpo Maníkó ímba miyá imbá seyaafá-kánáá mimbórá-kánáaráámbá aamú-úmarena sáwífa'-aatai 1,000 aatai éna mimbórá-kánáaráámbán-iye siyáífo

⁹ wemó marapá'ó kumónaumnemo siyáin-aai ímba tukáísasa tuwímbai mináái ifá'á tukáíye-imayaa wéowe. Fasi'aénkó séna kesí némpa'a maé'mae'a ésa sáwí-aempa'a kofó séna sáwí-imayaa tuwésa kempá'ó tíyantafenawe séna timu'maréna mérena ímba ááéma marapá'á kunkáíye.

¹⁰ Umén-kwáásígómó kafífímbó tintenkáán-úmai Fasi'aénkó miyaráán-úmai kumíniye. Minkánáá óraaka'a nonkáánkaamba síndafinkemba wíyómba áwiyo'winana wíyóne o'é aafáúwé iyá káwínana marapá'ó seyaafá-tántáá'ó wéraine marawé iyá káwíniye.

¹¹ Miyáumai seyaafá-tántáá'á tai'áíndasafeta kesáámó méraundasafeta imáyáa éta Manikóntáféta aamoí éta arupíse úmai méreta

¹² Ísumo marapá'ó kumíndasafena siráái wétainata amu'maréta méreta ááémo kumíndawe séta fasi'ámai Maníkóní kísau maúndasa póna minkánáá paápé ínana wíyómba iyá káwínana o'é wíyóne aafáúwé óraa'-iya káwínana nonkáámbá uwáwíniye.

¹³ Énifo Maníkó óraaka séna aú-wiyone

aú-marawe úmáráanana arupísemo í-tántáá'-aantemba wéíniye siyáinta amu'maréta méraumne.

¹⁴ Kesí waásisono. Miyán-kánaásáfé'a amu'maré'a méraamba Maníkón-aúranka'a kawé'-aantemba úmai mé'a kempímbá ímba sáwí'-aai wéraina'a aáno úmai méraiyanatafe'a fasi'ámai kísau máéro.

¹⁵ Kentáásí Fasi'aénkó séna sáwí'o úmaimo méraampinkemba faútinkanaumne séna wempá'ó tíyantafena timu'maréna ména ímbo kunkáimba imáyáan-oro. Kentáásí waásigon-awi'a Póro Maníkó kawé'-imáyáa wembá ámakaimpinkemba kembiwísáféna imáyáa éna mináái agaimakáie.

¹⁶ Póro minááímó agaimakáimba seyaafá'-áúfáífímbá miyán-ááímó símaimo agaimakáin-aaisompimba tuwímbai-aai umbaí taisasá ímbo ísáimaimo kawé'ó ésamo ímbo fasi'ámaimo méraawi minááiígóní áwáuma waé'mai karo'-áái wésewe. Maníkón-aai aúfáífinkemba seyaafá'-ááísáfésa miyá ésa miyámó sentáfésa áfááraumai sáwí'a úmai méranaawe.

¹⁷ Miwí miyá wéofó ímbo kunkáinka'a simátimumpo káráwiyoro. Sáwí'o owí kembiwí Maníkóe'o fasi'ámaimo méraampinkembo tafisíyanesa ofo káráwiyoro.

¹⁸ Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káraísiti kentáásí sáwí-imayaafinkemba faúsínkáíwaisa úwoi túwa'nai úmae iyína'a wempá'á óraa'-imayaa é'a méraaro. Wenáwí'o aasiyaasimó óraa'o úmaimo waé'wae'o úmaenamo iyínda érai'-aain-iye.

Kemá Pítaamo súnda-aai taí'áwiye.

1 Yóni

Ísu wíyómpa'a iyówana Yóni Ísuni kísau-waasi kaumbo-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái tímakaiye. Tuwímbai karo'-áái simátimesa sésa Ísu Maníkón-ááninko póna waási-úramba ímba ú'mai méraiye sésa fí'on-karo'-aaiwara'a simátíma'maesa núwana Yóni iséna miwítí imáyáa arupíse uwátinkanae séna maanáái agaimái mátímakaiye.

Maníkóní imáyáamo aráásímíwain-aai.

¹ Ísu Káráísiti Maníkóní imáyáa aráásímíwaisaama póna waási aúí'a úmai maé'mae'a iyawini áwáugon-iyé. Minááisáfé'a maanáúfái agaimái kentópa'a tuwáúnana wéwiye. Áwáura'a maramá ímba wéronka'a wemá maé'émímba ánaaenka'a marapá'á kuména keséta mérowata súranta awánamai kawé'á éta wenáái iséta siyáántamba anetá ta'ótokaumne.

² Aúí'a úmai maé'mae'a iyawini áwáugo afowámpá'á maé'émímba marapá'á kuména keséta mérowata awánareta póta minááisá wésimatimune.

³ Kesáa Maníkóe ááninko Ísu Káráísitiye'a kááísamaisa méraumne. Awánaraundawe ísaraundawe kembiwíwárá'á simátimunda póta Maníkóe ááninkoe'a kááísamaisa méraundantemba kembiwí miyá ónááwe.

⁴ Kentáásirumba kawé'-úmai óraa'a uwásinkaindasafe'a maanáúfái agai-timúne.

Maníkó sámó kaiwáíní áwáugon-aai.

⁵ Maníkón-ááninko simásímakain-aaisa simátimeta séta Maníkó sámó kaiwáíní áwáuma póna kumeu'ó in-tántáá'á wempímbá ímba wéraiye.

⁶ Miyáumai kumeu'ó in-áémpá'á méraamba Maníkóe'a kááísamaisa méraumnemo sewí karo'á sésa érai'-aaigoni áwáufimba ímba méraawe.

⁷ Énifo Maníkó sámó kain-áémpá'ó méraintemba miyáumai sámó kain-áémpá'ó méraundasa wení waásiseta kááísamaisa méraumne. Miyáumai Maníkón-ááninko Ísuma kentáásáféna imáyáa éna kumpuwúwana wení naaegó kuména póna kentáási sáwí-imayaa maisíyu'maenasa wéiyiye.

⁸ Kempíntá sáwí-imayaa ímba wéraiyesaamo súndasa kesirumpin-káro'-ááisá súnanasa Maníkóní érai'-aaigo kesirumpintá ímba wéraiye.

⁹ Afora'ó Maníkómpátáámó sáwí-imayaasafetaamo simáménanasaamo éna Maníkó kentáási sáwí-imayaa maisiyuwénasa seyaafá-sáwí-imáyáa arupísesa uwásinkainiye. Maníkó wemó siyáintemba miyá éna miyáumai kawé'-aantemba éna póna sáwí-imayaa maisiyuwénasa arupísesa wéuwasinkaiye.

¹⁰ Maníkó séna seyaafá'nánká sáwí'a uráawemo simbánifo kesáámá séta ímba sáwí'a úne séta Maníkó karo'-áái siyé súnana Maníkóní ásé-aaigo ímba sirumpintá wéwaiye.

2

Káráísiti seyaafá'nánká áfombo faisínkáin-aai.

¹ Kesí iyámpóisono. Ímba sáwí'a iyantafe'a maanáái aúfáífimba agai-timúne. Énifo sáwí'o íyanamo éna áfombo faisínkáíwaisa ména kesifompátá áísai íníye. Wemá Ísu Káráísiti arupísemo iwáísá kesifompátá áísai íníye.

² Sáwítaamo uráunda-meyamba kentááfá'á ímba tíno séna maimaéna pukáíye. Ímba kentáásí sáwí-meyan-aantembanifo seyaafá'-wáásítí sáwí-meyankwara'a maitiyuwáíndasafena pukáíye.

³ Maníkón-aaimo taawiyafétaamo únda érai'a weséta kááísamaisa méraumnesa sune.

⁴ Maníkón-aaimo ímbo taawiyáfónka'o ombá Maníkóe'a kááísamaisa méraumnemo sembá karo'á sewaná miwífímbá Maníkóní érai'-aai ímba wéraiye.

⁵⁻⁶ Énifo Maníkón-aaimo taawiyáfówi Maníkómpá'á tirumbá áma'mai kawé'á wéowe. Kesáámó Maníkóe'a kááísamaisa méraumnesaamo súndawisa Ísu Káráísítimo méraintemba kesáá miyásá úmaisá ménaumne. Miyásáámó únda érai'a Maníkóe'a kááísamaisa méraumnesa sune.

Ááéraan-amaankoma aúí'o uráin-aai.

⁷ Kesí waási ísáaro. Kemó agaúnda ímba aú-amaamban-ifo ááéraan-amaamba agai-timúne. Aifa'ó simátímakaamba é'a ísaraan-amaamba agai-timúne.

⁸ Énifo kumeu'ó in-tántáá'á áwiyo'wisana érai'a sámó kain-tántáá'á wépaape-ímba póna ááéraan-amaamba aúí'a úmai wépaape-íye. Ísu Káráísítini kisaufinkemba minámáámbá paápé uréna kempínkwará'á minámáámbá wépaape-íye.

⁹ Kentí waásimo tíyámbo uwátínkáámbanifo sámó kain-áémpá'á méraumnemo sembá sámó kain-áémpá'á ímba méraafo kumeu'ó in-áémpá'á paaí méraawe.

¹⁰ Énifo kentí waásimo tirumbó tíméwi sámó kain-áémpá'á méraamba pósa miwífímbá sáwí-tantaa'a ímba wéraitmba pósa fí'owi tuwánésa sáwí-ampa'a ímba wégowe.

¹¹ Énifo kentí waásisafesamo tíyámbo uwátínkááwi miwí kumeu'ó in-áémpá'á méraawana kumeu'ó in-tántáákó túrampa'a kumeu'á uwáwisasa múgu'maagu'a úmaesa wégowe.

¹² Kesí iyámpóisono. Kembiwísáféna Ísu Káráísiti pukáimba póna Maníkó kentí sáwí-imayaa maitiyukaintafe'a kemá maanáúfái agai-timúne.

¹³ Óraa'-waasisono. Áwáura'a maramá ímba wérowana moóráwigo maé'éímba wemá káfé'wara'a méraisa'a wení áwáuma ísáántafe'a maanáúfái agai-timúne. Ifótóno. Waántáwankomba iyáákaraantafe'a maanáúfái agai-timúne.

¹⁴ Iyámpóisono. Maníkó kentifo isa'á wempá'á tiyáantafe'a maanáúfái agai-timúne. Óraa'-waasisono. Áwáura'a moóráwigo maé'éímba wemá káfé'wara'a méraisa'a wení áwáuma ísáántafe'a maanáúfái agai-timúne. Ifótóno. Fasi'ámai mé'a Maníkón-aai tirumpimbá ta'ótore'a waántáwankomba iyáákaraantafe'a maanáúfái agai-timúne.

¹⁵ Maníkómpá'ó ímbo tewímó ontembá mindásafe'a ímba aamoín-oro. Mararákén-tántáátáfé'a ímba aamoín-oro. Mararákén-tántáátáfésamo aamoimó owí Maníkóntáfésa ímba aamoín-owe.

¹⁶ Mararákén-kwáásímó owíní áwáuma ímba Maníkómpákémbá owe. Waási kentí imáyáafinkemba ésa fí'owiti moparáwímbá túraniyamba tuwésa túwí'a maimaé iyésamo ombá ímba Maníkómpákémbá ofo mararákén-ámbá wéaraaiwaewe.

¹⁷ Mararákén-tántáá'ó tirááimo tain-tántáá'á maambárárá'á tai'áwinasa Maníkómbó arááimo táinda-i'ó on-kwáásí aasiyaasí maé'mae'a ónááwe.

Karáísitini namuro-wáásí táái.

¹⁸ Kesí iyámpóisono. Ánaaen-kanaa maramó tai'áinda-kanaa ampáánká'á tíníye. Ánaaemba Ísu Karáísitini namuro-wáásígó tíníyema suwa'á ísaraawe. Karáísitini namuro-wáásí sáwífa'a é'a paápé uráamba póta mindásafeta ánaaen-kanaa ampáánká'á tíníyema sune.

¹⁹ Kentááfínkémbá Karáísitini namuro-wáásí moórá-mora méresa pósa iyáfasinesa paápé ésa siyuwésasa kóuraawe. Érai'ó kentáásí waásimo méronkakaa úwoi méraawaisino. Siyuwésasa kóuraantafeta ímba kentáásí waásin-owe sune.

²⁰ Ísu Karáísiti Maníkóní ámútankomba ai'marówana kuména ken-tirumpimbá méraisa'a pó'a érai'-aai wéisaawe.

²¹ Érai'-aai ímba ísáántafe'a sé'a ímbanifo érai'-aai ísáántafe'a maanáúfái agáúmne. Érai'-aai finkemba karo'-áái ímba paápé isa'á ísáántafe'a maanáúfái agai-timúne.

²² Óraa-karo'ó sen-kwáásí maarán-kwáásín-owe. Ísu Karáísitintafesa Maníkó ímba iyáfasinankaraiwain-ye sen-kwáásí ésa Ísu Karáísitini namuro-wáásí-í'a ésa Maníkónté ááninkonte'a tínaaeni'a wéuwatimewe.

²³ Maníkón-ááninkomba tínaaeni'a uwámewi afowáankwárá'á miyá ombánifo Ísu Karáísitintafesa Maníkón-ááninkon-ye sewí ááninkonte afowántépa'a kááísamai méraawe.

²⁴ Ísun-aaimo aifa'ó ísaraan-aai tirumpimbá fasi'ámai ta'ótóráámba ímba ifátuwe'a miyáumai Maníkónté ááninkontepa'a kááísamai maé'mae'a oro.

²⁵ Maarán-áái Ísu Karáísiti óraaka simásimenasa séna aúí'a úmai maé'mae'a iyani'a uwátinkaumnesa simásimakaiye.

²⁶ Karo'-áái simátínkáafo sé'a maanáúfái agaimái timúne.

²⁷ Karo'-áái simátiyuwaawi ombánifo Ísu Karáísiti Maníkóní ámútamba tirumpimbá tínkaraimba póna maé'mae'a éna ímba karo'-áái simátimena érai'-aai wésimatimiye. Miyámó simátímísa'ó ombá érai'-aaiye karo'-ááiyé tuwínkaa'a owe. Simátímíntemba miyá é'a Ísu Karáísitiye'a kááísamai méraawe.

²⁸ Kesí iyámpóisono. Wesé'a kááísamai méraamba pó'a Ísu Karáísiti kumíndara'a wenaúranka'a ímba tigasáfé'a é'a úwoi fasi'ámai ménaawe.

²⁹ Ísu Karáísiti arupíse úmai mérain-aai é'a ísaraawe. Moórá-aaiwara'a ísáaro. Miyáumai arupíse úmai méraawi érai'a Maníkóní iyámpóín-owe.

3

Maníkóní iyámpóí-táái.

¹ Maníkó arumbá óraaka'á wésimiye. Mindásafe'a imáyáan-oro. Maníkó aruntá siménasaam-pona kentáásáféna kesí iyámpóín-owe wésiye. Kesáá érai'a wení iyámpóisa úne. Maníkómpá'á ímba tiyáawi Maníkóní áwáuma ímba awánésa kentáásí áwáuwará'a ímba suwánaawe.

² Kesí waásisono. Káfé'a Maníkóní iyámpóí-i'a úmais méraundasa ánaaemba nóra waásisaawa ménaumno. Mináái ímba ísaraundanifo moórá-aaimo ísaraunda simátimenaumne. Ísu Karáísiti kumíndara'a kawel'-úmai awánaandasa póta wenkááníta úmais ménaumne. Miyán-áái ísaraumne.

³ Mináái isésamo amu'maráawi Káráisiti arupísemo úmaimo méraintemba arupíse úmai méraafo káráwiyoro.

⁴ Sáwí-imayaamo ombá isaná áamáambo taráisómba isaná minkáé-tántáákó mimbórái'a iye. Miyáumai

sáwí-imayaamo owí Maníkóní áamáamba tínaaeni'a uwámesa taráisómba póna miyámó on-ánóndáá miwífímbá wéíniye.

⁵ Ísu Káráisiti waásiti sáwí-imayaa maitiyuwáíndasafena marapá'á kunkáimba wempímbá sáwí-imayaa ímba wéraiye-aai é'a ísaraawe.

⁶ Miyáumai Ísu Káráisitiye'o kááísamai méraawi miwífímbá ímba sáwí-imayaa waé'wae'a ifo sáwí-imayaa waé'wae'a iwái Káráisitimpa'a ímba tésa wenáái ímba ísááwe.

⁷ Kesí iyámpóisono. Karo'-áái simátínkáafo sé'a káráwiyoro. Káráisiti arupíse úmai méraiwei wemó intembó miyámó úmae'o iyówi arupísemo on-kwáásín-owe.

⁸ Áwáura'a waántáwanko sáwí'a uréna miyá úmae iyéna káfé'wara'a miyá wéiye. Sáwí'o úmaesamo iyówi waántáwankoni waásín-owe. Waántáwankoni kísau taí'ásuwainkwae séna Maníkó ááninkomba ai'marówana marapá'á kunkáiyé.

⁹ Maníkóní iyámpói pósa Maníkóní fasi'aénkó miwífímbá wéraintafesa pósa ímba sáwí'a úmaesa wéiyowe. Maníkóní fasi'aén-iyámpóísómbá pósa ímba sáwí'a úmaesa wéiyowe.

¹⁰ Ímbo arupísemo úmaimo méraawi ímba Maníkóní iyámpóín-owe. Kentí waásimo tirumbó ímbo tíméwi ímba Maníkóní iyámpóín-owe. Miyáumaisa Maníkóní waásiye waántáwankoni waásiye tuwímbaisa ísaraumne.

Moórá-mora tirumbó tímén-aai.

¹¹ Moórá-mora tirumbá tíméro-aai ááéma ísaraawe.

¹² Ándámun-ááninkon-awi'a Kénimo uráintemba ímba miyán-oro. Kéni waántáwankon-aráá'a póna áfákomba tufúwana pukáimba maarásáféna tufúwana pukáiyé. Áfáko kawé'-ímáyáá mérowana Kéni sáwí-imayaa úmai ména póna áfákomba tufúwana pukáiyé.

¹³ Miyaráán-úmai Maníkómpá'á ímbo tiyáawi kempímbá tirumbá sáwí'a uwátinkaiyantafena ímba táá'a íno.

¹⁴ Maníkóni akúmbá sirumbá timúndasafeta séta Maníkóní némpa'a méraandasaawini áwáuma tuwéta kawé'-úmaimo méraandasaawini áwáura'a taméraumnesa sune. Kentí waási tirumbá ímbo tíméwi Maníkóní némpa'a paai méraawe.

¹⁵ Kentí waásimo tíyámbo uwátínkáán-kwaasi tínkamiyasa puwíyan-kwaasin-owe. Miyámó owí aúí'o úmaimo maé'mae'o owíní áwáura'a ímba méraawe.

¹⁶ Ísu Káráisiti arumbá siménasa ímba úwoi méraimba súwa'nai índasafena kentáásáfénawe séna pukáiyé. Miyámó uráintafeta arumbá símakaiyesa sune. Maníkóní akúmbá túwa'nai eta puwúnafo ímba sendasá úwoi túwa'naisa ónaumne.

¹⁷ Óntawara'-waasi kentí waási tómbó ímbo makáawi tuwánésa ímba túwa'nai ombá sésa Maníkómbá sirumbá amúne sembá karo'á sewé.

¹⁸ Kesí iyámpóisono. Sirumbá timúnemo sembá ímba tóikakemba sé'a érai'a tirumpinkémbá sé'a túwa'nai oro.

Maníkómpá'á fasi'ámaisamo méraunda-aai.

¹⁹ Sirumbá timétaamo túwa'nai úndasa miyámó únda-waasisa arupíse úmaisa méraumne. Miyámó únda Maníkón-aúrankata fasi'ámaisa méraumne.

²⁰ Énifo kesáá sáwí'o úndasafenasa kentáásirunko umbaí taifo Maníkó seyaafá-tántáá'á awánéna minúmbáí-tántáákómbá íyáákaisata Maníkón-aúrankata fasi'ámaisa méraumne.

²¹ Kesí waásisono. Mindásafeta imáyáa úndasa kentáásirunko ímba umbaí taisatá Maníkón-aúrankata fasi'ámaisa méraumne.

²² Wenáái taawiyafétaawe wemó aamoimó índa-i'a úndasafetaawe áísai únda-tantaa'a úwoisa wésimiye.

²³ Maníkó óraaka séna kesááninko Ísu Káráísitin-awika'a timankúnkúmba é'a seyaafá'-wáásífímbá tirumbá timé'a méraaro siyáimba mináái Ísu Káráísiti óraaka simásímakaiye.

²⁴ Maníkón-aai taawiyáfówi Maníkóe'a kááisamai méraawana miwísé'a kááisamai méraiye. Maníkó wení ámútamba ai'marówana sirumpintá kumbéna simásimenasa séna Maníkó kesé'a kááisamai méraiye sisatá wéisaumne.

4

Érai'-amutankonte karo'-ámútánkónté-taai.

¹ Kesí waásisono. Sáwífa'-waasi karo'-amáámbá simátíma'maesa nésa Maníkóni ámútanko kesirumpimbá méraiye seró. Miyámó sentáfé'a miwí tirumpimbá mérain-amutamba Maníkóni ámútana'i fí'owani ámútana'iyo mindá awáné'a mináái ísáaro.

² Ísu Káráísiti Maníkóe ména marapá'á waási kunúkaiye sewí miwí tirumpimbá Maníkóni ámútanko méraiye. Minááímó sewa'ó ísáámba Maníkóni ámútankoma miwífímbá méraiye seró.

³ Ísu Káráísitintafesa minááímó ímbo sewí miwí tirumpimbá mérain-amutanko ímba Maníkóni ámútankon-ifo mindá Káráísitini namuro-wáásígóni ámútankon-iye. Káráísitini namuro-wáásígó tinda-aai ísaraamba isaná marapá'á méraiye.

⁴ Kesí iyámpóisono. Maníkón-aráá'a é'a karo'-amáámbó simátíméwi íyáákaraawe. Maníkóni ámútanko kentirumpimbá méraiye Maníkómpá'ó ímbo tiyáawi miwí tirumpimbá fí'on-amutanko méraiye. Maníkóni ámútanko minámútánkómbá íyáákaraiye.

⁵ Karo'-amáámbó simátíméwi Maníkómpá'á ímbo tembá marapá'ó wérain-aai simátíméwasa marapá'-wáási miwí táái wéisaawe.

⁶ Kesáá Maníkóni waásisa únasasa Maníkóni waási kesááisa ísááfo fí'on-kwaasi ímba Maníkóni waási pósa kesááisa ímba wéisaawe. Miyáumaisa érai'-aaimo sí-ámútánkó miwífímbá mérain-kwaasiye karo'-ááímó sí-ámútánkó mérain-kwaasiye tuwínkaa'-úmaeta wéiyune.

Maníkó arumbó tímín-aai.

⁷ Kesí waásisono. Tirumbó tíméwini áwáuma wemá Maníkó póta Maníkóni akúmbá siruntá tíméno. Tirumbá tíméwi Maníkómpá'á tésa wení waási-i'a wéowe.

⁸ Maníkó tirumbá tíméwini áwáuma pósa tirumbá ímba tímén-kwaasi Maníkómpá'á ímba wétewe.

⁹ Maníkó mimbórá-áánínkómbá ai'marówana marapá'á kumbéna kentáásáfénawe séna puwéna aúí'a úmai maé'mae'o ondasáfénasa puwéna arumbá símakainta póna miyá uráiyé.

¹⁰ Maníkómbá siruntáámó amúndasa ímba óraata ámakaumne. Maníkó arumbá siménasa wenááninkomba ai'marówana marapá'á kumbéna sáwí-awausaamo únda-meyamba maisiyuwáinana kentááfá'á ímba tínkwae séna pukáiyé. Miyámó uráimba Maníkó

óraa'-arumba símakaiye.

¹¹ Kesí waásisono. Maníkó miyáumai arumbá símínta póta kentáásí waási miyáumai siruntá tíméno.

¹² Waási Maníkón-ane'á ímba awánaawe. Kentáásí waási siruntá tímúndasa Maníkó keséta méraisata érai'a siruntá Maníkómbá amúne.

¹³ Maníkóní ámútanko kentáásirumpimba méraintafeta séta kesáá Maníkóe'a kááísamai méraunanasa Maníkó keséta kááísamai méraiyesa sune.

¹⁴ Kentáásifowa ááninkomba ai'marówana sáwí'o úmaimo méraampinkemba faútinkaindasafena marapá'á kumúwata awánaraundasa simátimune.

¹⁵ Ísuntafesamo Maníkón-ááninkon-iyemo sewí Maníkóe'a kááísamai méraawana Maníkó miwísé'a kááísamai méraiye.

¹⁶ Maníkó arumbá símísata mindásafeta érai'esa sune.

Maníkó tirumbó tíméwini áwáuma Maníkó isasá pósa tirumbó tíméwi Maníkóe'a kááísamai méraawana Maníkó miwísé'a méraiye.

¹⁷ Maníkó kentáá imáyáa símakaisata siruntá Maníkómbá améta póta méraundawini áwáumo síasai índa-kanaamo tándara'a fasi'ámaisa ménaumne. Ísu Káráísiti wenarumbó símíntenta marapá'ó méraundarata siruntá tímúndasa póta síasai índa-kanaamo tándara'a fasi'ámaisa ménaumne.

¹⁸ Maníkómbó tirumbó améwi ímba inkáísówe. Érai'a Maníkómbó tirumbó améwi miwífínkémbá inkaisí-imáyáá ímba wéraiye. Sáwí'o uráam-beyantafesamo inkáísówi Maníkómbá ímba érai'a tirumbá améwe.

¹⁹ Aifa'á Maníkó arumbó símakaintafeta póta siruntá amúne.

²⁰ Miwítí waásisafesa tirumbó sáwí'o uwátínkááwa'o ombá Maníkómbá sirumbá amúnemo sembá karo'á sewé. Miwítí waási tine'á tuwánésa tirumbá ímba tímakaawi pósa Maníkón-ane'á ímba awánaawi ímba kanaa'á tirumbá améwe.

²¹ Ísu Káráísiti óraaka séna Maníkómbá tirumbó améwi miwítí waásiwara'a tirumbá tíméro siyáiyé.

5

Marapá-sáwí-kísáúgombó iyáákaan-aaí.

¹ Ísuntafesa sésa Maníkó iyáfasinankaraiwai iyémó sen-ááísáfésa érai'emo sewí Maníkóní iyámpóín-owe. Afowámbá tirumbá améwi ésa wení iyámpóíwara'a tirumbá améwe.

² Maníkómbá siruntá améta wenáái taawiyaféta póta miyá úndasafeta séta Maníkóní iyámpóíwara'a siruntá tímúne.

³ Maníkón-aaí taawiyafúndasa mindá Maníkómbá siruntá amúnanasa wenááigosa ínta umbaisá síyáísata póta taawiyafúne.

⁴ Ísumpa'a fasi'ámai kááísamai méraundasa póta marapá-sáwí-imáyáágóntá iyáákaumne. Maníkóní iyámpói seyaafá'á kanaa'á marapá-sáwí-imáyáágómbá iyáákaamba póna Maníkón-aaigoma ímba umbái taiyé.

⁵ Maarán-kwáásí marapá-sáwí-ímáyáágómbá íyáákaawe. Ísuntafesa Maníkón-ááninkon-iyé sésa timankúnkúmba owí marapá-sáwí-ímáyáágómbá íyáákaawe.

Maníkó Ísu Káráisitimbo aráátímakain-aai.

⁶ Ísu Káráisiti marapá'a kumbéna nombá maiyéna puwúwana wení naaemá kunkáiyé. Nombó maíndasafena aantemba ímba kunkáiyé. Nombá maiyéna puwínana wení naaemá kumíndasafena kunkáiyé. Maníkóní ámútanko érai'-aaigoni áwáugo póna séna érai'e Ísu Maníkón-ááninkon-iyé wésiye.

⁷⁻⁸ Maníkóní ámútanko siyáin-aaisafeta nombó maiyáintafeta puwúwana wení naaemá kunkáintafeta séta Ísu Maníkón-ááninkon-iyé sune. Minkáúmbó-tántáá'a paápé uráintafeta mimbórá-áái séta Ísu Maníkón-ááninkon-iyé sune.

⁹ Waásimo simátímén-aai sewatá iséta érai'e súndasaanifo Maníkón-aaigo waási-taai íyáákaraimba póta Maníkó ááninkontafena siyáin-aaisa ísáano.

¹⁰ Maníkón-ááninkontafesa timankúnkúmba owí sésa Maníkó siyáintemba érai'e Ísu Maníkón-ááninkon-iyesa sune. Maníkóntáfesa ímbo timankúnkúmba owí sésa Maníkó karo'-áái siyáiyé wésewe. Wemá Maníkó ááninkontafena siyáin-aaisafesa ímba érai'e senkákémbá Maníkó karo'-áái siyáiyema wésewe.

¹¹ Maníkón-ááninkoma aúí'a úmai maé'mae'a owíní áwáuman-iyé. Maníkó imáyáasa símísata aúí'a úmai maé'mae'a wéune. Minááísá Maníkó simásímakaiye.

¹² Maníkón-ááninkoe'a kááísamai méraawi aúí'a úmai maé'mae'a ofo Maníkón-ááninkoe'o ímbo kááísamai méraawi ímba aúí'a úmai maé'mae'a wéowe.

Aúí'a úmai maé'mae'o on-áái.

¹³ Maníkón-ááninkon-awitafe'a timankúnkúmba on-kwáásí kembiwí maanáúfái agai-timúne. Aúí'a úmai maé'mae'a on-ááisáfé'a érai'e síwae sé'a maanáúfái agai-timúne.

¹⁴ Maníkómbó arááímo táínda-i'o étaamo inaifínkémbó áísai úndasa kesááisa wéisaiye. Mindásafeta wenaúranka'a fasi'ámaisa méraumne.

¹⁵ Inaí súndasa ísáín-aaisafeta érai'-aain-iyemo súndasa maarán-ááisáfé'wara'a érai'-aai inaifínkémbá súnda-tantaa'a úwoisa símíyesa sune.

¹⁶ Kentí waásimo sáwí'o íya'o tuwáné'o é'a Maníkómpá'a áísai íyana túwa'nai ínasa Maníkóní némpa'a sáwí-aempa'a maé'mae'a íyampa'a ímba kónááwe. Tuwímbai-sawí'o owíní anondáá-meyamba Maníkóní némpa'a sáwí-aempa'a maé'mae'a íyampa'a wíyamba mindásafe'a Maníkómpá'a áísai oro ímba sune. Tuwímbai-sawí'o owíní anondáá-meyamba ímba Maníkóní némpa'a wíyamba mindásafe'a sé'a Maníkómpá'a áísai oro sune.

¹⁷ Seyaafá-sáwí'ó owíní anondáá-meyamba wéraifo tuwímbai-sawí'o owíní anondáá-meyamba Maníkó maitiyuwáínasa wení némpa'a sáwí-aempa'a maé'mae'o íyampa'a ímba miyá-sáwí'ó íya'o tuwáné'o é'a Maníkómpá'a áísai íyana túwa'nai ínasa Maníkóní némpa'a sáwí-aempa'a maé'mae'o íyampa'a ímba kónááwe.

¹⁸ Maníkóní iyámpói ésa ímba sáwí'a úmaesa íyówe. Maníkón-ááninko káráwiyaisana póna waántáwanko ímba ta'ótóráísasa pósa ímba sáwí'a úmae íyówata minááísá wéisaumne.

¹⁹ Waántáwanko marapá'-wáásítí óraakon-ifo
kesáá Maníkóní waási éta minááísá isáúmne.

²⁰ Maníkón-ááninko kuména imáyáa símísata érai-Fasi'aenko-úramba
isatá awánáúmne. Maníkón-ááninko Ísu Káraísitiye'a kááísamaisa
méraundasafeta érai-Fasi'aenkonka'a kááísamaisa méta isáúmne. Érai-
Fasi'aenko-úranko éna waásisa aúí'a úmaisa maé'mae'a úndawin-ááninkon-
iye.

²¹ Kesí iyámpóisono. Karo'-máníkómbá seyaafá'á tínaaemba uwátíméro.
Kemá Yóni kesáái taí'áíye.

2 Yóni

Ísu wíyómpa'a iyówana Yóni Ísuni kísau-waasi kaumbo-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái tímakaiye. Tuwímbai sésa aaresáfé-áúfái agaimái ámakaiye sewasá tuwímbai sésa Fasi'aénkóní waási mimbóráfá'á túwaandu úmaimo máépa'a agaimái tímakaiye wésewe.

¹ Kemá Fasi'aénkóní waásiya'a káráwiyaundawi é'a maanáúfái agai-timúne. Embá kendé-í'a úne séna Maníkómó áántarain-ininkoma ómpo ení iyámpóisonte'a awánaaro sé'a maanáúfái agai-timúne. Fasi'aénkóní érai'-aai ísaraundasafe'a sirumbá timúne. Ímba keyáánifo Fasi'aénkóní érai'-aai ísááwiwara'a tirumbá wétimewe.

² Kentááfímbá érai'-aai waé'wae'a éna ímba tai'áíndasafeta kentáásirumba timúne.

³ Maníkó kentáásifowawe ááninko Ísu Káráísitiye'a úwoi súwa'nai esarai tirumbá uwásinkesarai aáno'a uwásinkaayata póta érai'-aaisa séta kentáásirumba timúndasafe'a Maníkómpá'á inai sune.

⁴ Tuwímbai ení iyámpói kentáásifowa simásímakaintemba miyáumai érai'-ampa'o kon-áái isáúnana sirunkó kawé'á wéiye.

⁵ Aaregóo embá simáme'a sune. Fasi'aénkóní waási moórá-mora kentirumbá timé'a méraaro. Mináái ímba aú-amaamba simátimumpo ááéwara káfé'wara'a ísaraan-aai simátimune.

⁶ Maníkón-aaisaamo taawiyafúndasa mindá Maníkómbá sirumbá amúndasafeta wenáái wétaawiyafune. Maníkónkwára waásiwara'a tirumbá timé'a méraaro Maníkó siyáimba ááéwara káfé'wara'a wéisaawe.

⁷ Sáwífa'-waasi karo'ó sen-kwáásí marapá'á wénowe. Miwí Ísu Káráísitintafesa sésa ímba waásiyaani'a úmai kunkáiyé wésewe. Miwí Káráísitini namuro-wáásí pósa sáwí-ampa'a wíwae sésa minkáró'-áái sefó káráwiyoro.

⁸ Maníkóní kisaumo máém-beyamba ímba máéfonifo kawé'-úmai káráwiye'a seyaafá'-mékámbá kawé'-mékámbó maíyantafe'a káráwiyoro.

⁹ Ísu Káráísitin-aai ímba ta'ótóráamba mináái tuwésa fí'on-ampa'o kowí ímba Maníkóe'a kááísamai méraawe. Ísu Káráísitin-aai ta'ótokaawi kentáásifowawe wenááninkoe'a kááísamai méraawe.

¹⁰ Miyáumai kentópa'o tésamo minááímó ímbo simátimesamo fí'on-aaimo simátimiya'o é'a ímba tiyáámbo timé'a ímba kentí naaúmpa'a mósá tínkáaro.

¹¹ Miyán-kwáásí tiyáámbo timé'o é'a minkwáásítí sáwí-kisau túwa'nai ónááwe.

¹² Ayáátáá'-aai simátimenae'a maanáúfáífímbá ímba agáúmpo kentópa'a wé'a kentúranka'a komé'a kosimátiménana kentáásirunkosa áfááraumai kawé'á íníye.

¹³ Enanaanontáféna kendé-í'a úne séna Maníkó áántarain-ininkoe wení iyámpóisonte'a kembiwísáfésa sésa kawé'-úmai méraaro wésewe.

Kemá Yóni kesáái tai'áiyé.

3 Yóni

Ísu wíyómpa'a iyówana Yóni Ísuni kísau-waasi kaumbo-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái moóráwigon-awi'a Káyásimba ámakaiye.

¹ Kemá Fasi'aénkóní waásiya'a káráwiyaundawi é'a maanáúfái agai-amúne. Káyásiyo maanáúfái toráumai awánaao. Fasi'aénkóní érai'-aai ísaraundasafe'a sirumbá amúne.

² Kesí waási óna'a sirumbá amúne. Ísu Káráisitini aampa'á kawé'-úmaimo kóna-aai ísaraumne. Miyáumai kawé'-úmai ménana ímba áí'a índasafe'a Maníkómpá'á inái sune. Ení kísau kawé'á óndasafe'a Maníkómpá'á inái sune.

³ Fasi'aénkóní waási tuwímbai empákémbá kempá'á tésa entáfésa tasésa enarumpimbá érai'-aai ta'ótore méraane sewa'á isáúnana kesirunkó kawé'an-íye. Miyáumai érai'a arupíse-ampa'a wéwe méraane.

⁴ Kesí iyámpói érai'a arupíse-ampa'a kowé-áái isé'a aamoí únda póna mináámóigó tuwímbai-tantaatafe'o aamoimó únda-aamoigomba iyáákaraiye.

⁵ Kesí waásigompo Fasi'aénkóní waási empá'ó kuráamba túwa'nai ema kawé-kísáú maiyáanasa minkwáásífínkémhá fí'om-bapaken-kwaasi empá'ó kuráamba miwíwará'á túwa'nai ema kawé-kísáú maiyáane.

⁶ Miwí maanká'á Fasi'aénkóní waásisa tasímásimesa sésa emá arumbá tímakaandawí tasímásímakaawe. Fí'om-bapa'a Maníkóní kísau komaénae sewí emá aampa'ó wíyan-tantaa'o túwa'nai ónda mindá kawé'á óne.

⁷ Miwí Ísu Káráisitini kísau maimaé nésa Ísu Káráisitimpa'o ímbo tiyáan-kwaasiyakemba méyámbá ímba wémaewe.

⁸ Mindásafeta Ísu Káráisitimpa'o tiyáunda-waasisa miwísá túwa'naisa onó. Miyáumai taankarotámaisa méraundasa pósa érai'-aai isánáawe.

⁹ Ampáán-áúfái agaimái tuwááwánana Fasi'aénkóní waásifa'a kúwana moóráwigon-awi'a Táyóterefisi kentáfésa óraakon-íye síwae séna mináúfáífínkén-áái iséna ímba ísámai kawé'á uráimba pó'a

¹⁰ empá'á wé'a waási túranka'a Táyóterefisimo uráin-aai kosimátimenaumne. Táyóterefisi kentáa sáwí'a uwásinkenasa karo'-ááísá simásínkaraiye. Ímba mináái aantembanifo Fasi'aénkóní waási wempá'ó kuráamba wení naaúmpa'a ímba mósá tínkaraiye. Tuwímbai kentí naaúmpa'a mósá tinkánae suwaná ímba miyán-oro séna Maníkóní waásifinkemba ti'mátukaiye.

¹¹ Kesí waásiyo. Sáwí'o ontembá ímba miyá indá kawé'ó ontembá miyán-uwo. Kawé'ó úmae iyówi Maníkómpá'á tésa wení waásin-ofo sáwí'o úmae iyówi Maníkómpá'á ímba wétewe.

¹² Seyaafá'nánká Témítiriyaasintafesa kawekón-íye wésewe. Wení kísau awánésa sésa érai'a kawé-kísáú wémaíye wésewe. Kesááwará'á miyásá sune. Sunda-aaisa érai'-aai ísaraawe.

¹³ Ayáátáa'-aai simámenae'a maanáúfáífímbá ímba agáúmpo

¹⁴ ampááká'á empá'á wé'a enaúranka'a komé'a kosimámenaumne.

¹⁵ Aáno úmai méraantafe'a Maníkómpá'á inai sune. Ení waási kesé'o méraawi sésa kawe'-úmai ménaro sewé. Kentáásí waási esé'a méraantafeta séta kawe'-úmai méraarosa súmpo moórá-mora-waasi simátimiyo.

Kemá Yóni kesáái taí'áiyé.

Yúti

Ísu wíyómpa'a iyówana Yúti Ísun-áfáko kae'-wáái-áátáiyá'í kae'-wáái úmai siyáánkai-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái tímakaiye.

¹ Kemá Yúti Ísu Káraísitini kísau-waasi Yémisin-áfáko é'a maanáái maanáúfáímbá agai-timúmpo ísáaro. Maníkó kentáásifowa arumbá tiména táántaraiwai Ísu Káraísitimo kawáán-uráiwai ísáaro.

² Maníkó arumbá uwátinkena imáyáa tiména aáno úmai kawé'-aantemba uwátínkántafe'a Maníkómpá'á inai sune.

³ Kesí waásisono. Maníkó kembiwíyé kené sáwí'o úmaimo méraundafinkemba faúsínkántafe'a maanáúfáímbá agaénae únana Maníkó simásimena séna moórá óraa'-aai simáména agauwó simbá pó'a mináái agaénaumne. Ááema Maníkó wení waási imáyáa timúwasa Ísu Káraísitin-aaisafesa érai'e sésa timankúnkumba on-áái ísare'a mináái fasi'ámai tirumpimbá ta'ótore'o méraamba tuwáúnafo sé'a káráwiyoro. Ísu Káraísitin-aaisafesa sáwí-aaimo sewí tááigon-anondaa Ísu Káraísitini érai'-aai simátíméro.

⁴ Tuwímbai karo'-amáámbó sen-kwáásí Maníkón-aai ímbo arááiwaéwi kentí imáyáa tafisiyantafesa komésa tirumpin-imáyáa ésa sésa Maníkó úwoi súwa'nai enasa ímba sinkaminifo kentáásí imáyáafinkenita ónaumne sésa sáwísáwí esa Fasi'aénkó Ísu Káraísiti weyáa kentáásí óraakomba tínaaeni'a uwámakaawe. Naaófá'á Maníkó miyá-sáwí-kísáúgóní sáwí-meyamba timénaumne siyáíye. Miyán-káró'-wáásí kembiwísé'o koméraantafe'a maanáái simátimune.

⁵ Maanáái é'a simátímumba ísaraambanifo aneka'á simátimenaumpo ísáaro. Naaófá'á Maníkóní waásisomba Ísipi-marafa'a ta'ótokowana Maníkó faútiyuwena tí'mae téna wenááisafesamo ímbo timankúnkumbo uwái Maníkó tínkamuwasa pukáawe.

⁶ Moórá-aai imáyáan-oro. Naaófá'á Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi miwítí kawáá-kísáú tuwésa miwítí kawé'-náópa'a túwówi Maníkó tíyayaanka'a kárá'umarena kumeu'ó in-áémpá'á sáwí-mapá'a tiyuwówasa maé'mae'a ésa ánaaembo Maníkó sáwí-meyambo timínda-kanaa amu'marésa méraawe.

⁷ Moórá-aai imáyáan-oro. Naaófá'á Sónómu-naopakewiye Kómóraa-naopakewiye mindáó'-ewaa'-naopakewiye sáwí'a úmae iyésa aare-úméné waai-úméné miyá úmaesa iyúwana Maníkó tínkambai iyamó kaipa'á tínkamuwasa iyamó kámakama'o ipa'á maé'mae'a wéowe. Kentááwará'á miyá ofó sé'a káráwiyoro.

⁸ Naaófá'ó miyámó uráantemba káfé'a karo'-amáámbó sen-kwáásí kentí imáyáa tafisénae sewí miyá ésa miwítí sáwí-imayaafinkemba maa'u-tántáá'á ésa Maníkómó kawááanimba tínaaemba uwámesa sáwí'a ésa wíyómpaken-kawé'-waasisafesa sáwí-aai simátínkaraawe.

⁹ Énifo Mósesese pukówana wíyómpaken-kawaagon-awi'a Máíkéri séna Mósesen-auma maénae súwana waántáwanko séna kemá maénae súwasarai miyáumai fasi'ámai suyaná Máíkéri waántáwankontafena ímba sáwí-aai súmba kemá ímba aai simánkanaumpo Fasi'aénkó aai simánkainiye siyáíye.

¹⁰ Énifo karo'-amáámbó sen-kwáásí kentí imáyáa tafisénæ sewí tuwímbai-tantaakoni áwáuma ímba awánaraantafesa sáwí-aaí simátinkesa waí-waambo seyaafá-tántáákóní áwáumo ímbo awánésamo ontembá miwí miyá owaná miwítí sáwí-imayaago ta'ótorena miwí sáwí'a uwátínkáíye.

¹¹ Naaófá'á moóráwigon-awi'a Kéni sáwí-amba arááíwakaintemba miwíwará'á miyá wéowe. Naaófá'á moóráwigon-awi'a Péramu óntan-aamoimo uráintemba miwíwará'á miyá wéowe. Naaófá'á moóráwigon-awi'a Kóra Maníkón-aaí taraiséna kawáá-wáásí táái taraisénamo pukáintemba minkáro'-amáámbó sen-kwáásí miyá ombá pósa miwí sáwí-meyamba maénááwe.

¹² Kembiwí Maníkóní waási wen-imáyáá é'a tómbá né'o túwaandu ontembá kesé'a miwí komésa sáwí'a uwátinkesa kesáfé-imáyáá úmai náma'nama'a ésa ímba tigaén-íye. Miwí karo'-amáámbó sen-kwáásí ésa ímba túwa'nai on-kwáásí méraawe. Miwí taaérambo iyáín-kanaamo arambó ímbo iyáín-taeraankaan-kwaasi méraawe. Fiyúndágomo taaimó taawítúwáisanamo aáénkaintenkaan-kwaasi méraawe.

¹³ Piri'-nómbó kúmisanamo non-awiyááímo afora'ó intembá miwítí sáwí-kisau afora'á wéráíye. Miwí kentí imáyáa tafisímai sáwí-ampa'a métinkanae sen-kwáásín-owe. Maníkó miwí kumeu'ó in-áémpá'ó to'mayaa uwátínkaraimba pósa mifá'á komaé'mae'a ónááwe.

¹⁴ Aifaráán-kwáásígón-áwí'a Ándámu ména Sétimba ma'ankówana Sétima Ínósimba ma'ankówana Ínósima Kénaanimba ma'ankówana Kénaanima Má'árareomba ma'ankówana Má'árareoma Yáretimba ma'ankówana Yáretima Ínókimba ma'ankówana Ínóki miyán-káro'-amáámbó sen-kwáásísáféna imáyáa éna séna ísáaro. Fasi'aénkó wení kawé'-wáási sáwífa'-waasise'a téna

¹⁵ sáwí'o uráawimo seyaafá'ó sáwí-meyambo timíndasafena téna Maníkóntáfésamo aamoimó ímbo ésamo sáwí'o uráawisafena aaifimbá maitinkáíndasafena téna Maníkóntáfésamo aamoimó ímbo ésamo símaimo sáwí'o uwánkaraawisafena aaifimbá maitinkáíndasafena tiyé Ínóki siyáíye.

¹⁶ Kentí imáyáa tafisénæ sewí í'ai simátínkáfa'a iyésa seyaafá-tántáá'ó miwífá'ó tiyáimba tirunkó sáwí'a isasá sáwí-imayaa aantemba arááíwaesa túma mósá marésa tirááímo tain-tántáá'á maénæ sésa símai tirumbá wéfaiyaraawe.

¹⁷ Kesí waásisono. Miwí miyá-sáwí'á ombánifo kembiwí maarán-oro. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísitini aantá-waasi siyáan-aaí imáyáan-oro.

¹⁸ Miwí simátimesa sésa ánaaen-kanaamo tinda Maníkóntáfésa ímba aamoí ésa sáwí-imayaasafesamo tirááísafesamo ésa aamoí íyan-kwaasi kentuwíyáái ónááwe mináántá-wáási siyáawe.

¹⁹ Miwí tirumpimbá Maníkóní ámútanko ímba méraisasa miwítí marapá'-imáyáa arááíwaesa karo'-amáámbá símai Maníkóní waási wétuwinaawe.

²⁰ Miwí miyá ombánifo kembiwí Maníkóní kawé'-áái aasiyaasí sé'a wempá'á timankúnkúmba é'a moórá-mora fasi'átinke'a Maníkóní Ufaen-ámútánkóní fasi'aénkóntáfé'a inai seró.

²¹ Maníkó arumbá tímakaimba pó'a arupíse úmai mé'a Fasi'aénkó Ísu Káráísiti arumbá uwátinkaina'a wíyómpa'a aúí'a úmai maé'mae'a iyantafe'a amu'maráaro.

²² Maníkón-aaísaafesa kae'-imáyáá tokáawi tirumbá uwátinke'a fasi'átínkáaro.

²³ Iyamó kaipa'á kofáínifo Maníkón-aai simátimiyana Maníkó tafisímai kawe'-ámpá'á métinkainiye. Tuwímbaisafe'a tirumbá uwátinkaiyasa minkwáásí tafisiya'a sáwí'a únafo sé'a miwítí sáwí-awausafena táá'a ína'a kentúma káráwiyoro.

²⁴ Maníkó kanaa'á túwa'nai ína'a ímba tínaaemba uwámiyantafe'a érai'-aai sune. Maníkó tí'maena wení sámó kain-áémpá'á métinkaina'a kentí sáwí-aai ímba wérainana tirunkó óraa-kawe'a índasafe'a érai'-aai sune.

²⁵ Maníkó fasi'aénkwáráwí mimbóráwígó ména kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káraísitini kísausafena imáyáa éna sáwí'o úmaisaamo méraundafinkemba faúsínkáintafe'a érai'-aai sune. Wení fi'onka'ma'mai-awauma wéraisana wenáwí'a óraa'a isaná wení fasi'aénkó iyáákaisana seyaafá-tántááká'á káráwiyaiye. Naaófá'á wiyóne marawé ímbo úmakonka'a wemá ménama káfé'wara'a ména maé'mae'a intáféna érai'-aain-iye sune.

Kemá Yúti súnda-aai taí'áiyé.

Paápé uráin-aai

Ísu wíyómpa'a iyówana Yóni kaumbo-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maarán-áái agaimakáíye. Agaimarónka'a Ísuni aampa'ó kun-kwáásísáfésa karaánáa'a símai sáwí'a uwátinkaraawe. Ísuntafesa isésa fasi'ámai méraiwaé séna maanáái agaimakáíye. Ísu Káráísitini kísausafena Maníkó wení namuro-wáásíyé waántáwankone íyáákéna wení waási wembó ímbo auwésamo wéaraaiwaen-kwaasi kawé'á uwátinkainiye. Yóni miyán-áái agaimakáíye.

¹ Maníkó Ísu Káráisitintafena séna kárika'o paápé índa-tantaa'a isáíwae sé'a kesí kísau-waasi simátimuwo súwana Ísu Káráísiti wíyómpaken-kísau-waasi ai'marówana kuména Ísu Káráísitini kísau-waasigon-awi'a Yónimba kusimámakaiye.

² Yóni Maníkóní ásé-aaiwara Ísu Káráísiti minááísáféna siyáin-aaiwara seyaafá-tántáá'ó awánarainkwara'a simátiména maanáúfáífímbá agaimakáíye.

³ Paápé

índa-tantaa'a kárika'a paápé índa póna Maníkó maanáúfáífínkén-ááímó toráumai awánáíyan-kwaasiye maanááímó isésamo taawiyafíyan-kwaasiye kawé'á uwátinkainana tirunkó kawé'á íníye.

⁴ Kemá Yóni maanáúfáí agáúmpo Ésiyaa-marafa'a afakaeté-naopa'o Fasi'aénkóní waásimo méraawi isáaro. Maníkó ááéma ména kífé'wara'a ména aasiyaasi maé'mae'o índawi úwoi túwa'nai ena faru uwátinkaina'a méraaro. Maníkóní ámútanko afakaeté-fasi'aembo tokáiwai Maníkómó kawáánin-aempa'a ména úwoi túwa'nai ena faru uwátinkaina'a méraaro.

⁵ Ísu Káráísiti Maníkón-aai arupíse úmai simátímíwai úwoi túwa'nai ena faru uwátinkaina'a méraaro. Wemá aifa'á pukáimpinkembo íyáfasinkaiwai marapá-káwáá-wáásíyá'á káráwiyaiye. Ísu Káráísiti kentáá-ímáyáá éna kentáásáféna puwéna kentáási sáwí-imayaa faúsínkaraiye.

⁶ Kawáán-uwásínkáísata Ísu afowámá Maníkóní kísausa wémaumne. Wení fí'oran-awauma waé'wae'a isaná kentáárá'á kawáánúmaena iyíníye. Érai'-aain-iye.

⁷ Ísáaro. Ísu ainánká'á kumínasa seyaafá'-wáásí tufúkáan-kwaasiwara'a awánáíyana aafimbó maitinkáíndasafena tirunkó sáwí'a ínana umbai táíníye. Miyáumai paápé índa mindá érai'-aain-iye.

⁸ Fasi'aénkó Maníkó séna seyaafá-tántáákóní áwáugo pó'a ánaaembo seyaafá-tántáá'ó tai'áíndara'a kemá úwoi méranaumne. Ááéma mé'a káfé'wara'a mé'a maé'mae'a ónaumne. Seyaafá-fásí'áénkwáráwí úne siyáíye.

Yóni Káráísitimbo awánarain-aai.

⁹ Kemá Yóni kentuwáámá úne. Kembiwíséta Ísumpa'a kááísamai mé'a kembiwísé'a Maníkó kawáánipa kesé'a mé'a kembiwíséta umbai-tántáápímbá fasi'ámai mé'a wéamu'maraumne. Maníkón-aai simátime'a Ísu siyáin-aaiwara'o simátimundarakemba aaisambá siyésa ta'óto'mai sí'maesa nonafufumpa'-márafá'-áwí'a Pátimosifa'a másínkówa'a méraawanana

10 sondaará'á Maníkóní ámutanko kempimbá óraa'a uwásinkowa'a Maníkón-ímáyáá aantemba ówánana kesínaaempakemba minúwóiyáámbá aaigó uwíyenkaamba óraaka

11 séna awánenda-tantaa'a aúfái-wandaaifimba agaimaré túwénasa Fasi'aénkóní waási afakaeté-naopa'o méraawi ísáaro. Mindáó'-awi'a Éfésási-naopa'e Séménaa-naopa'e Pégámamu-naopa'e Táyátáiraa-naopa'e Sáándisi-naopa'e Fírándéfiyaa-naopa'e Réóndísiyaa-naopa'e miyáumai-naoken-kwaasi ísáaro siyáíye.

12 Súwa'a nááwa síyó sé'a waé'mai awánaáwánda afakaeté-omba óntankon-awi'a korí-óntámbá úmakaampimba minómbá kúra'makowa'o ts wánaáwánda

13 minónkóní afufumpimbá moóráwigo waásiyaamba ména ayáátáá'-ampanta uréna áyaafaiya'a uriyon-á'wáánkáu uréna

14 a'nónkóe ayáárankoe'a waení'a kówana sугáyaagaya úwana ména aúranko iyaráámbá kówana

15 aísamaima óntambo agaimakáawanamo énembo intembá aísamaigo miyaráámbá úwana aaigómá noniyasáúrakenkaamba óraaka séna

16 ayáánúrapa'a afakaeté-o'a toréna óipinkemba paepáé'a séfasefa'-aempa'a áwááima wérowana óikakemba aafáúmó iyáúsenamo intembá uráíye.

17 Úwa'a awáné'a áfáára sáá'a úwa'a wenaísamaifimba kumbé'a púwóraantamba ówánana ayáánúrapaken-ayaantamba sine'á ta'ótorena séna ímba áá'a íno. Aifa'é ánaaenkoni áwáuma kemá úne.

18 Pukáundafinkemba iyáfasine'a aasiyaasi maé'mae'o úndawi súnare'a méraundawi úne. Púwón-aemapa'e waási timanka'é káráwiyaundawi úne.

19 Miyáumai awánaánda-tantaa'a aúfáifimba agauwó. Káfé'o wérain-tantaa'e ánaaembo paápé índawe aúfáifimba agauwó.

20 Siyáánúrapa'a afakaeté-o'a toré'a afakaeté-ombo kúratoraunda awánaánda mintántáákóní áwáu ímbo paápé uráindara'a simáménda isaaó. Mináfákáété-omba Fasi'aénkóní waási mináfákáété-naopa'o méraawi owaná mináfákáété-o'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaawin-owe Ísu simásímakaiye.

2

Mináái Éfésási-naopa'o simátímakain-ai.

1 Ísu simásimena séna Éfésási-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaundawimba maanáái agaimái túwénana awánaíno. Afakaeté-o'a siyáánúrapa'a toré'a afakaeté-onkoni afufumpimbó núndawi maanáái simámumpo Éfésási-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaundawimba simámuwo.

2 Miyá úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Ímba ifátúwáámba tiyáántán-kwimáímo méraamba tuwánaraumne. Sáwí'o úmáimo méraan-kwaasiti kísausafenamo ímbo tirááímo taimbá tuwánaraumne. Tuwímbai karo'á sésa Maníkóní aantá-waasisa únemo sembá kembiwí miwí táái isé'a miwítí kísau awáné'a miwísáfé'a karo'á sewémó sembá tuwánaraumne.

3 Kesí waási onkákémbá umbai-tántáá'ó tímémba kembá ímba siyuwé'a kentáfé'a ísámai fasi'ámai méraamba tuwánaraumne.

⁴ Miyán-káwé'ó ombá tuwánaraumpo moórá-tantaa'ó ontáfé'a ímba aamoí uwátinkaumne. Aifa'á kentáfé'a áfááraumai imáyáa uráambanifo tuwé'a káfé'a ímba miyá wéofó

⁵ aifa'ó kawé'ó é'ówini áwáuma imáyáan-oro. Káfé'a ímba miyaráámbá é'a tuwé'a aifa'ó kawé'ó uráantemba miyán-oro. Ímbo miyámó é'ó kempá'ó tíya'ó é'a kentópa'a wé'a kentí ómbá maisúwáana'a úwoi-waasiyaamba ónááwe.

⁶ Énifo Níkórasi-waasiti kísausafe'a tíyamba uwátínkááwa'a kewará'á síyamba uwátinkauna'a mindásafe kawé'á wéowe.

⁷ Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí ísámai kawé'án-oro. Aaí senasá sáwí-tantaakombo iyáákaawi Maníkóní kawé'-áémpá'ó wérain-taeramba nésa maé'mae'a ónááwe. Mináái aúfáifimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Mináái Séménaa-naopa'ó simátímakain-aaí.

⁸ Ísu simásimena séna Séménaa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'ó káráwiyaíndawimba maanáái agaimái túwénana awánáino. Aifa'é ánaaene miwání áwáuma é'a pukáundafinkemba iyáfasine'a súnaraundawi maanáái simámumpo simámuwo.

⁹ Umbai-tántáá'á tíméwa'ó sáwísan-kwaasiyaambo ombá tuwánaraumne. Sáwísan-kwaasiyaambo ombánifo Maníkómpákémbá sáwífa-tantaa'a maiyáawe. Tuwímbai karo'á sésa Yúndaa-waasisa úne sembánifo waántáwankon-aráái waésa símai sáwí'ó uwátínkáámba tuwánaraumne.

¹⁰ Tí'a índá-i'ó uwátinkaiyamba ímba táá'a íno. Maanáái ísáaro. Waántáwanko imáyáa tímínasa kembá tísai úmai isánae sésa tatí'maesa ándáfa'a mátinkesa siyáánkai-i'a sáwí'a uwátinkanaawe. Kentáfé'a fasi'ámai méwasa tuwímbai tínkamonasasa puwíwae síyambanifo kentáfé'a fasi'ámai méwa'a imáyáa tíména'a wíyómpa'a maé'mae'ó iyamba mindá kentí kawé'-mýámbániye.

¹¹ Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí ísámai kawé'án-oro. Sáwí-tantaakombo iyáákaawi sáwí-marupa'ó iyamó kámakama ipa'á ímba maé'mae'a ónááwe. Mináái aúfáifimba agaimái simátimiyo

Ísu simásímakaiye.

Mináái Pégámamu-naopa'ó simátímakain-aaí.

¹² Ísu simásimena séna Pégámamu-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'ó káráwiyaíndawimba maanáái agaimái túwénana awánáino. Sóipimba paepáé'a séfasefa'-awaaímo wéráiwai maanáái simámumpo simámuwo.

¹³ Kemó méraapa'a é'a tuwánaraumne. Waántáwanko káráwiyaipa'a méraafo kentáfé'a imáyáa é'a arupíse úmaímo méraamba tuwánaraumne. Ááema moóráwígon-awí'a Ántípási kentí naaópa'a waántáwanko méraipa'a ména kesáái arupíse úmai simátíma'mae iyúwasa tufúwana puwúnkanaara'a ímba kembó siyúwáamba kesé'a kááísamai méraawe.

¹⁴ Miyán-káwé'ó ombá wétuwanaumpo kaumbo-kae-tántáá'ó tokáantafe'a ímba aamoí uwátinkaumne. Naaófá'á moóráwígon-awí'a Péramu sáwí'ó uráintemba kempínkémbá tuwímbai miyá wéowe. Péramu moóráwígon-awí'a Pérékumba aráánamuwana wemá Ísareri-waasi sáwí-amba aráátimuwasa karo'-máníkómpá'á póí tufúkésa kúfu'uwandesa

fí'owa fí'owa awaainínkóe awaai'kóe'a aoisaambá uráawe. Kempínkémbá tuwímbai miyá-sáwí-ámbá wéaraatimewe.

¹⁵ Miyáumai kempínkémbá tuwímbai Níkorási-waasiti sáwí-amba wéaraatimewe.

¹⁶ Mindásafe'a misáwí-ámpá tuwé'a kempá'á teró. Ímbo miyámó íya'o é'a kárika'a kempá'á kumé'a paepáétambo káraantemba sóipinkem-paepaetamba minkwáásí karánaumne.

¹⁷ Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí

ísamai kawé'án-oro. Sáwí-tantaakombo íyáákaawi wíyómpaken-tomba timé'a waén-óntámbá minóntánká'á aú-awí'o agaimakáin-ontamba timénaumne. Maíyawí aantemba mináwí'á awánánaáwe. Minááímá aúfáífimba agaimái

simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Mináái Táyatáiraa-naopa'o simátímakain-aaí.

¹⁸ Ísu simásimena séna Táyatáiraa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanáái agaimái túwénana awánáino. Maníkón-ááninko súranko iyaráámbá kaisaná sísamai óntambo agaimakáawanamo kaúfintemba sísamaigo miyaráámbá uráisa'a maanáái simámumpo simámuwo.

¹⁹ Kemó ombá é'a tuwánaraumne. Kentáfé'a imáyáa é'o kesé'a kááisamai mé'o fí'owi túwa'nai e'a ímba kembá siyuwé'o fasi'ámai méraamba tuwánaraumne. Káfé'o máén-kisauo aifa'ó maiyáan-kisauombo íyáákaimba tuwánaraumne.

²⁰ Énifo moórá-tantaa'o ontáfé'a ímba aamoí uwátinkaumne. Naaófá'á moórá-ininkon-awí'a Yéséperi sáwí'o uráintemba kempínkémbá moórá-ininko karo'á séna Maníkón-aaímo simátimundawí únemo simbá ímba tínaaemba uwáméwana kesí kisau-waasi sáwí-amba aráátimena tí'maena wísa'sa karo'-mání'kómpá'á póí tufúkésa kúfu'uwandesa fí'owa fí'owa awaainínkóe awaai'kóe'a aoisaambá owa'á ímba símai aambá fáíkaawe.

²¹ Minínínkómbá simáme'a tuwáiniyai sé'a amu'makáunana ímba túwáimba úwoi tokáíye.

²² Mindásafe sé'a wenkwará wesé'a sáwí'o owíwará'á óraa-ti'o índá-i'a uwátinkanaumne sune. Sáwí'o ombó ímbo tuwésamo kempá'ó tíya'o é'a súndantemba uwátinkanaumne.

²³ Wenaráá'marimbo tínkamonasamo puwíyasa Fasi'aénkóní waási seyaafá'-áémpá'ó méraawi mináái isésa kentáfésa sésa waási sirumpiné imáyáafine suwánaraiwaisa póna kawé'ó ondawísá kawé'-méyámbá siménasa sáwí'o íyawí sáwí-meyamba timíníye sénááwe.

²⁴ Kembiwí Táyatáiraa-naopaken-kwaasifinkemba Yéséperin-aaí ímba taawiyafé'a waántáwankoni aúpá'-áái ímbo taawiyafíyawí ímba moórá-umbai-tantaa'a timénaumne.

²⁵ Maníkóní érai'-aaí tirumpimbá ta'ótoke'a kúmónnda simu'maráaro.

²⁶ Sáwí-tantaakomba íyáákesa kúmóndara'o simátímakauwantembo íyawisafe sé'a marapá'-wáásiyá'á kawáánoro.

²⁷ Kesifo kentáféna séna waásiya'a kawáánuwomo siyáintemba marapá'-wáásiyá'á kawáánoro sénaumne. Fasi'aén-tántáátámbó sawemó tufántuwaawanamo sáwífasemo intembá miyámó ésa fasi'ámai kawáán-urésa tínkamonaawe.

²⁸ Minkwáásí sáwí-tantaakombo íyáákaawi moórá-o'a timénaumne. Aafáúmó íyáúsisanamo wérain-o'a timénaumne Ísumo siyáimba mináái wesáféna siyáíye.

²⁹ Ísu simásimena séna ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí ísámai kawel'án-oro. Mináái aúfáífimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

3

Mináái Sáándisi-naopa'o simátímakain-aaí.

¹ Ísu simásimena séna Sáándisi-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaíndawimba maanáái agaimái túwénana awánáino. Maníkón-amamba afakaeté-fasi'aen-amamba toré'a afakaeté-o'o tokáundawi maanáái simámumpo simámuwo. Miyámó úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Kentáfésa sésa Maníkóní waásin-owe sembánifo méraawini áwáuma tuwánaraumne. Maníkón-aaí tóikaken-aantemba sé'a méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a méraafo

² kentúra'a káráwiyoro. Maníkón-aaí tuwáúnafo sé'a ta'óto'mai kawel'án-oro. Maníkón-aúranka'a kentí kísau ímba arupíse-kisaun-ifo kentúra'a káráwiyoro.

³ Maníkón-aaí ísámai ta'ótokaan-aaí imáyáa é'a kempá'á té'a mináái taawiyafé'a méraaro. Ímbo miyámó íya'o é'a kumé'a sáwí-meyamba timénaumpo umén-kwáásímó kafífímbó tentenkáán-úmai ímbo ísarenka'a kumé'a sáwí-meyamba timénaumne.

⁴ Énifo kembiwí Sáándisi-naopaken-kwaasifinkemba tuwímbai ímba sáwí'a é'o kawel'-úmaimo méraan-kwaasi waén-únánkwátóiyaamba ombá pó'a kesé'a ménaawe.

⁵ Sáwí-tantaakombo íyáákaraiyawí miyáumai waén-únánkwátói urésa ménaawe. Maníkón-aúranka'e wíyómpaken-kisau-waasi túranka'e miwí túwí'a sé'a kesí waásiye sé'a miwí túwí'a ímba tuwígáúfaranaumne. Aúí'a úmai maé'mae'o íyan-kwaasi-tuwi'o agaimakáin-aufai-wandaafinkemba ímba tuwígáúfaranaumne.

⁶ Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí ísámai kawel'án-oro. Mináái aúfáífimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Mináái Fírándéfiyaa-naopa'o simátímakain-aaí.

⁷ Ísu simásimena séna Fírándéfiyaa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaíndawimba maanáái agaimái túwénana awánáino. Ufaen-kwáásí é'a érai'-aaí aantembo súndawi úne. Téfitimo káráwiyaínten-úmai káráwiye'a ontarákén-kíyá'á káráwiyaumpo íyáferaaromo senda-wáásímó ésa íyáferanaawe. Ímba íyáferaaromo sendawímó ésa ímba íyáferanaawa'a maanáái simámumpo simámuwo.

⁸ Miyámó úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Ísáaro. Aambá witinkáumpo ímba aambá fáítinkanaawe. Kári-fasi'aemba maiyé'a méraambanifo kesáái ímbo túwáámba taawiyafé'a waási túranka'o Ísuni waási únemo sembá tuwánaraumne.

⁹ Tuwímbai karo'á sésa Yúndaa-waasisa úne sembánifo waántáwankon-arááímo wáéwi imáyáa tíménasa kempá'á tésa kífesa kentáfésa sésa Ísu arumbó tímakaiwain-owe sénááwe.

¹⁰ Kemá sé'a fasi'ámai mé'a simu'maráaro siyáumpo miyán-owe. Seyaafá'-márafá'ó méraan-kwaasifa'a umbai-tántáá'á téna sáwí'o uwátinkainda fasi'ámai mé'o simu'maráántafe'a kemá káráwiyonaumne.

¹¹ Kárika'a kumónaumpo kesí imáyáa tafisímai sáwí'o uwásinkaiyata kawé'-méyámbá ímba máúnafo sé'a kesáái tirumpimbá ta'óto'mai kawé'án-oro.

¹² Naambó ésamo naamayáambo fáentemba sáwí-tantaakombo íyáákaawi kesifo Maníkóní ámáan-daumpa'a naamayáankaamba faitínkáánasa aasiyaasí maé'mae'a ónááwe. Sáwí-tantaakombo íyáákaawi tine'á Maníkón-áwí'a agaé'a kesí aú-suwi'a agaé'a Maníkóní naaó'-awí'a agaé'a ónaumne. Mindáó'a ímba Yérúsaremufakaan-dao'an-ifo aú-nao'a wíyómpakemba Maníkómpákémbá kumínda-nao'-awí'a tine'á agaénaumne.

¹³ Ísáan-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí ísámai kawé'án-oro. Mináái aúfáífimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Mináái Réondísiyaa-naopa'o simátímakain-aaí.

¹⁴ Ísu simásimena séna Réondísiyaa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanáái agaimái túwénana awánáino. Érai'-aaigoni áwáu kemá é'a Maníkón-aaí arupise úmai simátíme'a Maníkómó úmakain-tantaakoni áwáugo maanáái simámune.

¹⁵ Miyámó úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Kesáái ímba síyukaafo tirumpimbá ímba fasi'ámai ta'ótokaawe. Kesááiimo tínaembo uwásiyuwaankakaa miyán-kwáásín-oyo kanaán-íye súsono. Kesááiimo tirumpimbó fasi'ámaimo ta'ótokaankakaa miyán-kwáásín-oyo kawé'án-íye súsono.

¹⁶ Kesáái ímba siyuwé'a kárika'a ta'ótokaafó ímba óraaka'a ta'ótokaafó kempákémbá ti'maránaumne.

¹⁷ Kembiwí karo'á sé'a kawé'-úmai mé'a ímba moórá-tantaa'a aáfáán-tukáumne sefó kesúranka'a sáwí'a é'a óntaiyain-kwaasiyaamba é'a unáánkwátói-iyain-kwaasiyaamba é'a túran-kafitan-kwaasiyaamba é'a ímba awánamai kawé'á owaná sirumbá wéíye.

¹⁸ Kawé'-ááímó simátíménda ísáaro. Kempá'á té'a kempákén-tántáá'ó maíyantafe'a moórá-ontankon-awí'a korí agaimáimo kawé'ó úmakaan-ontamba méyáambaranaawe. Unáánkwátói-iyain-kwaasi tigaeráámbá iyé sé'a kempákémbá waén-únánkwátói méyáambaranaawe. Túramba awánamai kawé'ó iyantafe'a kempákémbá túrankoni masawémba méyáambaranaawe.

¹⁹ Kesirumbó timúnda-waasi kesáái kawé'-úmai ísáíwae sé'a aaisan-tímai arupise uwátinkanaumne. Mindásafe'a sáwí-ímayaa tuwé'a kempá'á teró.

²⁰ Ísáaro. Kembiwísé'a ménae sé'a táánte'a wétimu'maraumne. Kes-ímóísáúmba isé'a ontá tisinké'a iyuwómó síyawí kemá kesé'a mé'a tómbá naana'á kesé'a mé'a tómbá nánááwe.

²¹ Sáwí-tantaakombo íyáákaiyawisafe'a sé'a kesé'a waásiya'a kawáánónááwe sénaumne. Sáwí-tantaakomba íyáákare'a kesifoé'a waásiya'a kawáánúyantemba íyáákaiyawí kesé'a kawáánónááwe.

²² Ísáan-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí ísámai kawé'án-oro. Mináái aúfáífimba agaimái simátimiyo afakaeté-onkoni afufumpimbó mérowi mináái simásímakaiye.

4

Maníkón-áwí'o mósá makáan-aaí.

¹ Ísu simásimuwa'o awánááwánda wíyómpa'a ontá tigurówana aifa'ó uwíyenkaambo óraaka'o súwai simásimena séna kemó méraundafa'a íyína'a ánaaembo paápé índa-tantaa'a aráánamenaumne.

² Minúwóiyáámbá Maníkóní ámútanko kempímbá óraa'a uwásinkowa'a awánááwánda wíyómpa'o kawáániwaini ayái-afama wérowana minká'á moóráwigo mérowa'a awánááwánda

³ anekembá sama kówana taaéná-wisiyamba úwana naaeráámbá úwana mináfará'á oisámbá taaéná-wisiyamba úkúraa'-úwana kawáániwaimo mérain-aempa'a afufumpimbá wérowasa

⁴ moórá-waai úmai éiyain-kwaasi kawáánuwaiti tiyái-afama úkúrowasa minká'á moórá-waai úmai éiyain-ora'-waasi mésa waén-únánkwátói urésa mara'-mésa óraa'-waasiti kámo'a óntankon-awi'a korísámbó úmakaan-kamo'a ti'nómpímbá wiyáawe.

⁵ Afufumpimbá kawáániwaini ayái-afarakemba aafáyáuma torówana wíyónaai súwana káúgau súwana mináyái-áfágón-aúrampa'a afakaeté-omba kéna minómbá Maníkóní ámútanko afakaeté-fasi'aen-amutankon-iyé.

⁶ Kawáániwaini ayái-afagon-aúranka'a waaúmbá samo kain-dómbá wérowasa éiyain-a'wampa'a éiyaimbo túnarowi mésa tínaaempa'e túrampa'e sáwífa-turambo wérowi mésa

⁷ moóráwigo seyaafá-fásí'áémbó iyáákarowi óraa'-iyankaamba úwana moóráwigo purumakaráámbá úwana moóráwigo waási óikaamba úwana moóráwigo óraa'-embontaankaamba éna ayóísántámbá túwana

⁸ minéiyáímbó túnarowi afa'mórée-ayoima wérowana seyaafá-túrá'é ayóí-ándámpá'é túramba wérowasa aasiyaasí aafáyáara'e fenómpinka'e nó'waane

maarán-ímá símae iyésa sésa

Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fásí'áénkwáráwí

fí'oran-kawe'an-iyé. Aifa'á ména

káfé'wara'a ména maé'mae'a íníye

sésa minímá símaesa iyáawe.

⁹ Minéiyáímbó túnarowi kawáániwaini ayái-afara'a ména aasiyaasí maé'mae'o índawin-awi'a mósá marésa súwi sésa fí'oran-awaun-iyé sumbá miyá unká'á éniyo

¹⁰ moórá-waai úmai éiyain-ora'-waasi kawáániwaini ayái-afara'a ména aasiyaasí maé'mae'o índawi aísamaifimba kífaesa áwí'a mósá marésa óraakon-iyé sésa ti'nónkákén-kámó'á faú'mai aísamaifimba marésa

¹¹ maarán-ímá siyáawe.

Kentáásí Fasi'aénkó Maníkó kawekó-úrampa éma seyaafá-tántáá'á úmakaane. Imáyáa éma seyaafá-tántáá'ó úmakaandasafeta kesáa méraunanasa seyaafá-tántáá'wárá'á wéraiye.

Mindásafeta enáwí'a mósá maréta séta waási ení fí'oran-awau awánáiyama fasi'aénkwárá'á méinone sune
sésa minímá siyáawe.

5

Owepámakaan-kwandaagion-aaí.

¹ Miyá suwa'ó awánááwánda kawáániwaini ayái-afara'o mérowin-ayáánúrapa'a owepámakaan-kwandaagima séfasefa'-aempa'a aúfáímo wéron-kwandaai tokéna ímba awánáíwae séna afakaeté-senomba minkwándááiyá'á tásuwena tokówa'a

2 wíyómpaken-kisau-waasi fasi'aéwímbá awánááwánana óraaka séna nááwa kawé'-wáásígówá misénómbá kanaa'á tátuwena fariyámai awánáiniyo súwana

3 wíyómpakewiye marapákéwiyé waántá-marupakewiye seyaafá'nánká misénómbó tátuwesamo awánáiyamba uwófí'a ónááwe.

4 Kawé'-úmai mésa misénómbá ímba tátuwaiyan-kwaasi mérontafe'a ifi'á wétasuwaawanana

5 minóráá'-wáásífínkémbá moóráwigo simásimena séna ifi'á táánafo awánaao. Moóráwigo Yúndaan-andafakewi íyáákaraiwai Téfitin-aísaafitantambo uráiwai sáwí-tantaakomba íyáákaraimba póna kanaa'á misénómbá tátuwena minkwándáái fariyáiniye siyáíye.

6 Súwa'o awánááwánda minéiyáímbó túnarowiye minóráá'-wáásíyé kawáániwaini ayái-afara'a úkúrowana moóráwigo sipisípi-araakaawi kawáániwaini ayái-afara'a ména tufúwana puwéna íyáfasinkaiwaiyaamba ména a'nómpínkémbá afakaeté-taanaimba wérowana afakaeté-auramba wérowana mináúránkóní áwáuma Maníkóní ámútanko afakaeté-fasi'aen-amutamba uráísana Maníkó wembá ai'maráísana seyaafá'-márafá'á kunkwéniye.

7 Misipísípi-aráákaawi kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai téna kawáániwaini ayái-afara'o mérowin-ayáánúrapakemba tafú úmakaan-kwandaai maiyéna

8 minéiyáímbó túnarowiye moórá-waai úmai éiyain-oraa'-waasiye sipisípi-araakaawi aísamaifimba kífaesa uwíyemba tokésa óntankon-awi'a korí-óntántámbó úmakaan-taufa'a ta'ótorowana mimpímbá asaa-wiyúmbó ún-kanama wérowana minkánágóní áwáu Maníkóní waási wempá'ó inaimó sembá minásáá-wiyúmbó isáintemba inaimó sembá wéisaiye.

9 Aú-ima maarán-ímá siyáawe.

Embá tufúwa puwémo íyáfasinkaanda mindásafe sáwí'o ompínkémbá tí'mai Maníkóndé-i'a uwátínkaraane. Seyaafá'-ándáfákémbá tuwímbai wétiye fí'o-fi'on-aaimo sen-kwáásífínkémbá tuwímbai wétiye fí'o-fi'on-tuwara'-waasifínkemba tuwímbai wétiye seyaafá'-márafákémbá tuwímbai wétiye miyámó óndasafe kawekó-úramba po kanaa'á misénómbá tátuwe wandaimá fariyáínone.

10 Kawáá-í'a uwátínkaraanasa Maníkó kentáásí Fasi'aénkóní kísau maésa marapá'á mésa waásiya'a kawáánónááwe. Mindásafe misénómbá tátuwe wandaimá fariyáínone

sésa minímá siyáawe.

11 Suwa'ó awánááwánda wíyómpaken-kisau-waasi áfááraumai sáwífa uwa'á ímba kanaa'ó toráúsóraan-kwaasi mésa kawáániwaini ayái-afara'a minéiyáímbó túnarowiye úkúresa

12 maarán-ímá óraaka siyáawe.

Sipisípi-araakaawimba tufúwana puwéna íyáfasinkaiwai kawekó-úrambaniye. Mindásafena póna wení fasi'aénkó waé'wae'a isaná kawetántáá'á máráísana wení kawé'-ímáyáágó waé'wae'a isaná waásiya'a kawáánúmae íyísana

wenáwíko óraa'a isaná wení fí'oran-awau waé'wae'a isatá wenáwíta mósá maráúmne

sésa miyán-ímá suwa'á ísaraumne.

13 Minkákémbá wíyómpakewiye marapákéwíyé waántá-marupakewiye uwí-nómpínkéwíyé maarán-ímá siyáawe.

Kawáániwaini ayái-afara'o méraiwaine sipisípi-araakaawi kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaine túwí'a mósá maréta túwí'a óraa'an-iyé súnanasa kentí fi'oran-awau waé'wae'a ínana kentí fasi'aémbá waé'wae'a íniye

sésa miyán-ímá suwa'á isááwánasa

14 minéiyáímbó túnarowi sésa érai'-aain-iyé suwasá minóráá'-wáásísómbá aísamaifimba kífaesa wen-ímáyáá ésa áwí'a mósá makáawe.

6

Ísu misénómbó tátukain-aai.

1 Wen-ímáyáá mósá márówa'o awánááwánda sipisípi-araakaawi kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai aifa-sénómbá tátuwowana minéiyáímbó túnarowifinkemba moóráwigo óraaka'a wíyónaaiyaamba séna tiyó súwa'a isé'a

2 awánááwánda moórá-poigon-awi'a ósi waén-ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwana imá ayáámpimba tokówana moóráwigo íyáákaraiwaini kámo'a ámakowana íyáákaraiwai namuro-wáásí íyáákanae séna kúwa'a awánaraumne.

3 Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowana minéiyáímbó túnarowifinkemba moóráwigo séna tiyó súwa'a isááwánana

4 moórá-poigon-awi'a ósi naae-ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwana paepáé'a aména fasi'aémbá amúwana taumó karáíyan-tantaa'a ifátuwowasa tiyésa tínkankaawe.

5 Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowana minéiyáímbó túnarowifinkemba moóráwigo séna tiyó súwa'a isé'a awánááwánda moórá-poigon-awi'a ósi fafután-ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwana tuwináíyan-tantaa'a tokówana

6 minéiyáímbó túnarowifinkemba moóráwigo aawai táínana kári-tomba wéraintafena séna moórá-kanaa-kisauconi méyán-tómbá kári-tomba maésa moórá-mora maénááwe. Masawémbo fatíyón-taeramba mintáíma ímba sáwí'a ínone. Ándágo arampinkémbá anombó naan-kísáú ímba sáwí'a ínone siyáíye.

7 Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowana minéiyáímbó túnarowifinkemba moóráwigo séna tiyó súwa'a isé'a

8 awánááwánda moórá-poigon-awi'a ósi uriyon-ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwasa minkwáásígón-áwí'a puwíyé suwaná wenánaaembo túwain-awi'a puwí-áémpá'é siyáawe. Seyaafá'-máramá éiyainka'a tuwínkaa'-éna fasi'aémbá tímúwasarai moóráfa'a wéwesarai tínkambae kuyasá púwúwana aawai tówana tómbá ímba úwasa púwúwana tí'a úwasa púwúwana afáá-póisónkó waási fówasa púwúmba tuwánaraumne.

9 Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowa'o awánááwánda Maníkóntáfésa ísámai póí tufú'maimo agáún-ontan-taaregoni améndaampa'a waási timankó méraawe. Minkwáásísómbá Maníkón-aai simátíma'maesa íyúwasa aaisambá tiyésa tínkamuwasa pukésa

10 óraaka sésa Fasi'aénkóo fasi'aén-úramba mé fí'oran-kawe'a e érai'-aaigoni áwáugo po marapá'-wáásímó sínkankaawi nóran-kanaawa anondáá aai simátinkewa sáwí-meyamba timínono suwaná

11 moóráwigo waén-únákwátói moórá-mora tiména séna kárika'a timu'maréwasa kembiwímó Maníkóní kisaumo maiyáantemba Maníkóní waási miyámó ombá tínkamiyasa puwíyana tai'áína'a miwítí sáwí-meyamba timénaumne siyáíye.

12 Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowa'o awánááwánda óraa'-marima tówana aafáú fafuwéna fafután-ámpántaráámbá úwana wíyómba naaerírí'a úwana

13 óraa-fiyunda torówana taaéramba ímbo áfumo karón-taeramba kunténa marapá'ó kúmíntenkaamba o'á káisuwena marapá'á kunkáíye.

14 Wátóimo usisi fámáráántemba sokón-tawaai usisi fámarena áwiyokuwana seyaafá'-ómá'é nonafufumpa'-máráwé moóráfa'-morafata uráíye.

15 Marapá'-wáásíyá'ó kawáán-uráawiye óraa'-waasiye i-wáásítí óraa'-waasiye óntawara'-waasiye fasi'aénkwárá'-wáásíyé wayó-kísáúmó máéwiye úwoimo nón-kwaasiye seyaafá'-wáásíyé omápíne óntampíne óntan-aifíne aúpá'á

mésa

16 omákontafesawe óntankontafesawe sésa kawáániwaini ayái-afara'o méraiwiye sipisípi-araakaawiye suwánésarai tíyámba uwásínkááfainifo faiwí'wé káátaaro.

17 Tíyámbo uwásinkaiyan-kanaa tisatá ínta aseránaumpo faiwí'wé káátaaro sumbá ísaraumne.

7

Ísareri-waasi 144,000 waasimo méraan-aaí.

1 Isé'a minkákémbó awánááwánda wíyómpaken-kisau-waasi éiyaimba mésa seyaafá'-máragóní éiyain-aempa'a mésa marará'é taaiya'é uwí-nónká'é fiyúnda toráífo sésa ta'ótokowa'o

2 awánááwánda wíyómpakemba moórá-kisau-waasigo aafáúmó iyáúsunkakemba téna agáén-tantaa'a Maníkó fasi'aénkwáráwíndé toréna minéiyáíndárau táántena Maníkómó marawé uwí-nóné sáwí'a íya-fasi'aembo tímakon-eiyaindarau táántena

3 óraaka séna marawé taaiyé uwí-nóné ímba sáwí'o íyamba amu'makéwata Maníkóní kisa-uwaasi túwayaanka'a aúfái agaimáráanata kembiwí ánaaemba marawé taaiyé uwí-nóné sáwí'an-oro súwa'a isááwánana

4 séna Ísarerin-ááninton-tísaifitantambo uráawi túwayaanka'a Maníkóní aúfái agaimakáawi torauséna séna 144,000 waasin-owe.

5 Mínkwaásí Yúndaan-andafaken-kwaasi 12,000 uwasá Rúpenin-andafakemba 12,000 uwasá Kátin-andafakemba 12,000 uwasá

6 Ásan-andafakemba 12,000 uwasá Náfatarain-andafakemba 12,000 uwasá Mánásaan-andafakemba 12,000 uwasá

7 Símiyonin-andafakemba 12,000 uwasá Rífáin-andafakemba 12,000 uwasá Ísákaan-andafakemba 12,000 uwasá

8 Sépiyuraanin-andafakemba 12,000 uwasá Yósepin-andafakemba 12,000 uwasá Pénisaminin-andafakemba 12,000 uwasá miyáumai-waasi Maníkóní aúfái túwayaanka'a agaimakáawe súwa'a ísaraumne.

Ísu Káráísitini waási-taai.

⁹ Isé'a minkákémbo awánááwánda sáwífa'-waasi ímbo kanaa'ó toráúsóran-kwaasi mésa seyaafá'-márafákén-kwáásiyé seyaafá'-ándáfákén-kwáásiyé fí'o- fí'on-tuwara'-waasiye fí'o-fí'on-aaimo sun-kwáásiyé mésa kawáániwaini ayáí-afagon-aúrampa'a mésa kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwain-aúranka'a mésa waén-únánkwátói urésa aamoí untáfésawe sésa písóí-anama tokésa

¹⁰ óraaka sésa Maníkó kentáásí Fasi'aénkó kawáániwaini ayáí-afara'o méraiwaiye kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaiye sáwí'o úndafinkemba kawé'-ámpátá méwésinkaaye suwasá

¹¹ wíyómpaken-kisau-waasi seyaafá'á kawáániwaimo mérain-aempa'e óraa'-waasiye éiyaimbo túnarowiye úkúresa mésa kífesa Maníkón-ímáyáá ésa áwí'a mósá marésa

¹² sésa érai'-aain-iye séta Maníkón-áwí'a mósá maráúnanasa wení fí'oran-awauma waé'wae'a isaná wení kawé'-ímáyáágó waé'wae'a isatá wentáféta súwisa súnana wenáwí'a óraa'a isaná wení fasi'aénkó waé'wae'a isaná waásiya'a kawáánúmae íyísata érai'-aai iyésá sune siyáawe.

¹³ Minkákémhá óraa'-waasifinkemba moóráwigo sísai ena séna waén-únánkwátóimo uráan-kwaasi nááfakena nááwiya'o súwa'a

¹⁴ kemá sé'a óraakoo ken-ímba isáúmpo emá ísaraane séwánana wemá séna miwí óraa'-umbaima tíméwasa Maníkómbá ímba auwésa fasi'ámai méraawe. Unáánkwátóimo non-kwíyówanamo kawé'ó intembá miwí kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai puwúwana naaemó kunkáimba pósa waén-únánkwátóiyaaamba úmaresa kawé'-úmai méraawe.

¹⁵ Mindásafesa Maníkó kawáániwaini ayáí-afagon-aúrampa'a mésa aafáyáara'e fénáímpinka'e nó'waane wempá'á wení kísau maima'maima'á wéowe. Kawáániwaini ayáí-afara'o méraiwai miwí tapáínana

¹⁶ ímba aneka'á tááin-téna nontáfénawara'a ímba tinkáínana miwí tine'á ímba aa'á kéná ímba koko'á ínasa kawé'-úmai méranaawe.

¹⁷ Kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai kawáániwaini ayáí-afagoni afufumpimbá méraimba póna miwiyá'á káráwiyena tí'maena kawé'-nómpá'á mótinkainasa minkáwé'-nómbá nésa maé'mae'a ónááwe. Maníkó miwí tí'nimá uwátiyuwainasa ímba ifí'á táiyana moórá-tantaa'a ímbo aafáán-tuwáiyamba kawé'-úmai méranaawe óraa'-waasifinkemba moóráwigo simásímakaiye.

8*Ánaae-senombo tátukain-aaí.*

¹ Simásimuwana sipisípi-araakaawi kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai ánaae-senomba tátuwowana wíyómpa ampáánká'á ímba aaí sésa ímba káúgau suwa'á

² awánááwánda Maníkón-aúranka'a wíyómpaken-kisau-waasi afakaeté mérowana moóráwigo afakaeté-uwiyemba tímúwasa maisokówana

³ moóráwigo wíyómpaken-kisau-waasi kawáániwaini ayáí-afagoni ewaa'á taména asaa-wiyúmbó ún-kanama agáún-taarera'a taména óntankon-awí'a korí-óntántámbó úmakon-taufa'a torówana asaa-wiyúmbó ún-kanama agáínkwae séna sáwífa-kanama aména séna Maníkóní waási wempá'ó in-aimó sen-ááiwará'á wéisaiye súwana

⁴ ta'ótokon-taufapimba agaimarówana úmúmba iyúwana Maníkó iséna wení waási inaimó sun-ááiwará'á isówana

⁵ minkákémbá mintáúfá'á maiyéna taarerákémbá iyáámba maimái mintáúfápímbá marówana iyamá kówana marapá'á tuwówana wíyónaai súwana káúgau súwana aafáyáuma torówana óraa'-marima taráíye.

Afakaeté-uwiyenkon-aaí.

⁶ Maríma tówasa minkákémbá mináfakáété-kisau-waasi wíyómpakewi uwiyembo tufiyanesa to'mayaa uwaná

⁷ aifaráawí uwiyemba tufúwana kaaiyarankwara iyawára naawára'á tuwówana marapá'á kuména moóra'-aempa'a marawára taaiwará seyaafá'á owáiwára'á iyamá kagúwana kae'-áémpá'á taaiwará marawára'á kawé'á uráíye.

⁸ Úwana miwá ánaaemba moóráwigo uwiyemba tufúwana óraa-tantaa'a omákaan-tantaa'a iyamá

kámai kará'maena uwí-nómpímbá kumúwana kae'-áémpá kawé'á úwana moóra'-aempa'-nomba naaeráámbá úwana

⁹ mináémpá'ó mérowi seyaafá'á púwúwana nompín-táómba seyaafá'á tawísímai tai'ásukaiye.

¹⁰⁻¹¹ Tai'ásuwowana minkáé'nárai tínaaemba moóráwigo uwiyemba tufúwana ómbó kúraráántemba óraa'-okon-awi'a ikamó fain-ó'án-íye suwaná wíyómpakemba káísúmaena nompá'wára nonaumpinkwára'á kumúwana mindómbá ikamá fówana kae'-áémpá'ó nombá kawé'á úwana moóra'-aempa'o nombá ikamá fówasa sáwífa'-waasi nésa pukáawe.

¹² Púwúwana minkáúmbónarau tínaaemba moóráwigo uwiyemba tufúwana aafáúwé wíyóne o'é kae'-áémpá'á kawé'á úwana moóra'-aempa'a kumeu'á úwana aafáyáarakemba sán-karéna aafáúmó taenónka'a kumeu'á éna nó'waan-afufuntamba sán-karéna fénáímpinka'a kumeu'á éna miyá úwa'o

¹³ awánááwánda óraa'-embontaanko sanaan-úramba farafámae wénena óraaka séna kaumbo-sáwí-méyámbá marapá'-wáásí'á kuména wíyómpakemba kaumbonárou úwoi méraamba pósa mindáraumo uwiyembo tufiyana marapá'-wáásí'á sáwí-meyamba kumíníye súwa'a ísaraumne.

9

¹ Isááwánana minéiyáíndárou tínaaemba moóráwigo uwiyemba tufúwa'o awánááwánda wíyómpakemba moóra'-o'a káísúmaena marapá'ó kunkón-okomba moóráwigo kíma aména maipímbá aféúmbá ímbo wérom-baipinken-kíma amúwana maimaéna

² mimbáíkoní ontá tisuwówana kisaumo ésamo agáéwanamo óraa'-umumbo intembá mimbáípinkémbá iyéna aafáúwára wíyónkwara'a mófaituwowana

³ minúmúmpínkémbá fa'nóríntónkó marapá'á kuména taaikáú'ó kafúwówanamo títe'o intembá mifá'nóríntónkó miyá-fásí'áémbá torówana

⁴ mifá'nóríntóntáféna moóráwigo simátimena séna taaiwará owáiwára karaan-tantáá'wára'á ímbo nembá Maníkóní aúfái túwayaanka'a agaimakáan-kwaasi ímbo tíyémba Maníkóní aúfái túwayaanka'a ímbo agaimakáan-kwaasi tíyáaro.

⁵ Ímba puwíwáífo ímba óraaka'a tiyé'a séfataase-wiyonka'a tiyáiyana tí'a íno. Taaikáú'ó kafúwówanamo títe'o intembá miyán-tí'á íno.

⁶ Minkánááfímbá títe ínasa puwónaumne síyambanifo puwíyan-amba saafá uwááesa túnaresa ménaawe siyáíye.

7 Súwa'o awánaáwánda mifá'nóríntónkó moórá-poigon-awi'a ósiyaa-fa'norintomba mésa tiyáíyanesa to'mayaa ésa waási-toikaan-urésa ti'nómpímpá'á óntankon-awi'a korísámbó úmakon-kamo'a wiyówana

8 miwí ti'nóntáu ayáátáá'a aare ti'nóntáuraamba úwana miwí túwááyaamba fasi'aémbá óraa'-iyanti túwááyaankaamba úwasa

9 tíyaafaiya'a fasi'aén-kwénómbá fafériyesa tiyánaesamo tiyáántámbo taantembá mifá'nóríntónkó tiyóísántámhá tésa

10 miwí timéraampa'a waifain-áwááyaankaamba ésa waásimo faawanamó títe'o intembá séfataase-wiyonka'a miyá-fási'aémbá tokáawe.

11 Miwítí óraako aféúnyaim-baika'o káráwiyowin-awi'a Yúndaa-waasi-taaifinkemba Ípúru-aaimpinkemba Ápátoni suwasá Kíríki-waasi-taaifinkemba Ápóriyoni suwaná mináwíkóní áwáuma sáwí'o uwásúwáiwain-iyé siyáawe.

12 Kemá Yóni awáné sé'a aifa-sáwí-méyámbá taí'áimba póna kae-sáwí-méyámbá wéraifo paápé

íníye kemá Yóni sune.

13 Wíyómpakewi séfataasenarau uwíyemba tufúkówana miwí tínaaemba moóráwigo uwíyemba tufúwana Maníkón-aúranka'a korí-óntántámbo úmakon-taarera'a séfasefa'-ayaiyakemba aaigó aantemba súwa'a isááwánana

14 minkwíyómpákén-kísáú-wáásí uwíyembo tokówintafena séna óraa'-nonkon-awi'a Yúféréti-nompa'a wíyómpaken-kisau-waasi éiyaimba ándáfakemba faútinkaao súwasa

15 amu'ma'maésa íyúwana minkánáa túwana faútinkowasa kae'-áémpá'ó méron-kwaasi tiyuwésa moórá-aempa'o méron-kwaasi tínkamonasasa puwíwae sésa kuwasá

16 tiyáíyan-kwaasi ósifimbo kun-kwáásímó toráúsúmba sáwífa'a 200,000,000 waasin-owe isé'a

17 kaainkáámbó awánaáwánda sáwífa'-osifimbo méron-kwaasi tíyaafaiya'-wenomba naaewé sokóne uriyoné miyán-kwénótómbá fafériyowa'a awánaáwánasa ósi-ti'nontomba óraa'-iyan-a'nonkaamba fasi'aén-tí'nóntómbá wérowana tóipinkemba iyamá kéná úmúmba éna sáwí-wiyumba éna miyá úwasa

18 kae'-áémpá'ó méron-kwaasi tiyuwésa moórá-aempa'o méron-kwaasi tóipinken-tantaatamba tínkamuwasa pukáawe.

19 Minósísómbá ímba tóipin-aantemba fasi'aémbá tokáafo timéraanka'wara'a iyaankafayaan-á'nónkáámbá fasi'aémbá tokésa waási fowasá pukáawe.

20 Fowasá púwúmbanifo túnaron-kwaasi miwítí

sáwí-awau ímbo túwómba waántá-waasi-imayaa mósá marésa fí'o-fi'on-ontantane taaísanémó úmakon-tantaatafesa kesí maníkówé sésa ímba aúramba awánéna ímba aái iséna ímba wénin-tantaakontafesa kesí maníkówé sésa imáyáa mósá ma'maé iyésa

21 miwítí sáwí-awau ímba tuwésa tínkamuwasa púwúwasa fintón-kwénesa úwaa'a wéfesa aare-úméné waai-úméné fí'o-fi'on-umene ésa miyá úmae iyáawe.

10

Kári'-wandaaigon-aai.

¹ Miyá úmae iyúwa'a minkákémbó awánááwánda wíyómpaken-kisau-waasigo fasi'aéwí wíyómpakemba kuména ainánkó káátarowana a'nónká'á oisámbá tawentóí úwana aafáúmó kúwáferenamo awairáára'o intembá óikakemba miyá úwana naamayáánkakembo iyamó kaintembá miyán-áísámái úwana

² kári'-aufai-wandaai fariyámai ayáámpimba tokéna ayáánúrapa'-aisamai uwí-nómpimbá taréna ayáánáépa'-aisamai marará taréna

³ waásimo inkáísóraan-kwa'a túwana wíyónaai afakaeté-i'a súwa'a

⁴ afakaeté-i'o wíyónaaimo

sún-aaí aúfáifimba agaénae ówánana moóráwigo wíyómpakemba simásimena séna mináái aúpá'á wéraifo ímba aúfáifimba agauwó súwa'a

⁵ minkákémbó awánááwánda wíyómpaken-kisau-waasigo moórá-aisamai marará téna moórá-aisamai táá'mai

uwí-nómpimbá ténamo úwai ayáámba mósá tuwéna

⁶ Maníkó aasiyaasí maé'mae'o índawin-aúranka'a wíyóne mifá'ó wérain-tantaa'e marawé mifá'ó wérain-tantaa'e uwí-nóné miwán-arumpimbo wérain-tantaa'e úmakowin-aúranka'a óraaka séna ímba anekató amu'maráananasa paápé índá-kanaa wétiye.

⁷ Naaófá'á Maníkó wení kísau-waasi wenááimo simátímakowisafena séna aúpá'ó tukáunda-aaí paápé íniye siyáimba wíyómpakemba afa'móráenarau uwíyemba é'a tufúmba póna tínaaemba moóráwigo uwíyemba tufínana mináái paápé íniye siyáie.

⁸ Minkákémbá wíyómpakewi simásímakowi simásimena séna moórá-aisamai marará téna

moórá-aisamai táá'mai uwí-nómpimbá ténamo iwáí ayáámpinkemba kári'-aufai-wandaai fariyásokaimba komauwó súwa'a

⁹ wempá'á wé'a sé'a kári'-aufai-wandaai simiyó séwánana séna maimái naaó. Enóipimba taakáámbá ínana enarumpimbá ikamá fáiniye súwa'a

¹⁰ minkwándáái maimái násuwaawanana sóipinkemba taakáámbá úwana sirumpinkémbá ikamá fówana

¹¹ minkákémbá simásimena séna aneka'á Maníkón-aaí simátiminone. Fí'o-fi'on-tuwara'-waasiye seyaafá'-márafákén-kwáásiyé fí'o-fi'on-aaimo sen-kwáásiyé kawáá-wáásiwará'é Maníkómó índá-aaí simátiminone simásímakaiye.

11

Maníkón-aaímo simátímakayyan-aaí.

¹ Simásimuwana moóráwigo naambó awaiya'matuwésamo on-ándámá siména séna Maníkóní áamáán-damba koawaiya'maré póimo tufú'maimo agáén-ontan-taare koawaiya'maré Maníkón-ímáyáámó on-kwáásí torausé

² éniyo naamaáífa'a ímbo awaiya'marénda ifátúwénasa úwoi-waasi ímba Maníkóní waási tésa minkáwé'-náópa'a sáwí'o úmae iyíyamba kaumbo-áátái úmai afa'móráe-wiyomba maisuwésamo tai'áiyamba mindásafe naa-maáífa'a ímba awaiya'maraaó.

³ Kae'nárai fasi'aémbá timé'a ti'maráanasarai wésarai tirumbó óyantafesarai fafután-únánkwátóí urésarai 1,260 kanaara'a kesáái érai'a simátíma'maesarai iyóyáaye simásímakaiye.

⁴ Fasi'aénkó marará'ó káráwiyaiwain-aúranka'a kae-táimá mintáígó arampinkémbá masawémbo fatiyón-taima wéraisana mintáígóní áwáuma minkwáásiyái óye. Fasi'aénkón-aúranka'a kae'-ómbá kúra'maraisana wéraisana minónkóní áwáuma minkwáásiyái óye.

⁵ Minkwáásíyáísáfésa sésamo sáwí'a uwátinkanae síyanamo éna mindárai tóipinkemba iyoronkó mindáraití namuro-wáásí káwíníye. Minkwáásíyáí sáwí'a uwátinkanae síyawí miyámó íyamba kawíyasa puwónááwe.

⁶ Maníkó mindárai fasi'aémbá timúwasarai ímba aa'á tino síyanaraimo éna Maníkón-aaímo simátimiyán-kanaara'a ímba aa'á tíníye. Nonkóntáfésaraimo naae-nómbá uraaómó síyanaraimo éna miyá íníye. Tí'a ínomo sésarai seyaafá'-úmbáí-tántáá'á waásifa'a tino-aaímo síyanaraimo éna miyá íníye.

⁷ Miyá ínasarai mindárai Maníkón-aaí simátímakaiyana aféúmbó ímbo wéráim-baipinkewi téna tiyéna iyáákainasarai puwíyana

⁸ óraa'-naopa'-marupa'a mindárai túma wéíniye. Kentí Fasi'aénkó aaraa-táiyá'ó pukáipa'a mindáókon-awí'a waé'mai-awí'a Sónómu-naopa'e Ísípifa'e mifá'á mindárai túma wérainasa

⁹ fí'o-fi'on-tuwara'-waasiye seyaafá'-ándáfákén-kwáásíyé fí'o-fi'on-aaímo sen-kwáásíyé seyaafá'-márafákén-kwáásíyé tóso esa mindárai túma taawánésa sésa ímba utaaro síyana kaumbo-kánáá úmai éiyainkomba wááwái íníye.

¹⁰ Maníkón-aaímo simátímakaayandarai marapá'-wáásísáfésarai sáwí'a owé séyááyan-aaigo tirunkó sáwí'a íníye. Mindásafena mindáraimo puwíyantafena tirunkó kawé'á ínasa aamoí ésa seyaafá'-tántáá'á wenáma'-wenama'a ónááwe.

¹¹ Minkáúmbó-kánáá úmai éiyainkomba wááwái Maníkó mindárai táama timínasarai iyáfasinesarai méyasa tuwánésa táátafesa íyana

¹² wíyómpakemba moóráwigo óraaka simátimena sésa maafá'á iyókaiyo sínasarai ainánká'á iyíyasa kentí namuro-wáásí tuwánáiyana

¹³ miyá íyan-kanaa óraa'-marimo táinda óraa'-naopa'a afa'éiyain-aempa'a úwoi méraiyyasa moórá-aempa'a naambá tawisínaawisi úmai sáwífa'-waasi 7,000 waasi puwíyasa úwoimo túnaraiyan-kwaasi tata'á ínasa táátafesa ésa Maníkóntáfésa wení áwáuma fí'oran-awaun-íye sénááwe.

¹⁴ Kemá Yóni miyán-kááínkáámbá awáné sé'a miyá umbá póna kae-sáwí-méyámbá tai'ówana ánaae-sawí-meyamba kárika'a tíníye sune.

Ánaaen-uwiyembo tufúkáin-aaí.

¹⁵ Minkákémbá wíyómpakewi afa'móráenarau uwiyemba tufúkówana miwí tínaaemba moóráwigo uwiyemba tufúwa'a isááwánasa wíyómpa'a sáwífa'nanka sésa

marapá'-wáásíyá'ó kawáán-uráawi tai'ááwasarai kentáásí Fasi'aénkóe íyáfasinankaiwaiye'a aasiyaasí kawáánúmae iyóyááye

¹⁶ suwasá moórá-waai úmai éiyain-óraa'-waasi Maníkóní ewaa'á kawáánuwai méron-aempa'a mésa aísamaifimba kífaesa wen-ímáyáá ésa áwí'a mósá marésa

¹⁷ sésa
Maníkó Fasi'aénkóo seyaafá'-fásí'áémbó tokáandawí aifa'á mé káfé'wara'o méraandawí e sáwífa'-fasi'aemba toké waásiya'a ómbare kawáánónnda póta súwisa sune.

¹⁸ Seyaafá'-márafákén-kwáásí embá aaisambá aééwa káfé'a miwímó aaisambó tíyínda-kanaan-íye. Pukáan-kwaasi miwí táái tísai úmai isé ení kísau-waasi enááímo simátímakaawiye óraa'-waasiye úwoi-waasiye miwí en-ímáyáá mósá marésa enáwí'o mósá márááwiye kawé'-méyámbá timé marapá'á sáwí-kisaumo maiyáawi sáwí-meyamba timínone

siyáawe.

¹⁹ Suwaná minkákémbá wíyómpa'a Maníkóní áamáán-dankoni ontá tigúwa'o awánááwánda minámáán-dáúmpá'á tawaá wérowana naaófá'ó Maníkó Mósesembo simámakon-amaambo siyáánkai-amaambo óntan-kwandaaiya'o agaimái mimpímbó makón-tawaama awánááwánana wíyónaai súwana aafáyáu torówana óraa-kaugau súwana óraa'-marima tówana óraa-kaiyaramba kumúwana miyá úwa'a awánaraumne.

12

Aaregónté arááínkónté-taai.

¹ Awánááwánda wíyómpa'a aiyowái'a éna waásimo aráátímín-aiyowai'a maarán-áiyowái'a uráíye. Moórá-ininko mérowana aafáúgó wení unáánkwátóiyaamba éna áúgomba ánáan-kwiowana mérowana wíyónko aísamai-andampa'a wérowana a'nómpímbá kámo'a wérowana minkámópímbá sísamaifakemba kae'á kumbaimái-o'a wérowana

² ámúkwá'a mérowana wení kanaamá túwana iyámpóimo ma'ankáíndasafena áí'a úwana wáá'a túwana

³ minkákémbá wíyómpa'a moórá-aiyowai'wara'a éna waásimo aráátímín-aiyowai'a maará uráíye. Óraa'-araaimba ména naae-áúwará'á éna afakaeté-a'nomba wérowana a'nómpínkémbá siyáánkai-taanaimba wérowana iyáákaraiwaini kámo'a afakaeté-kamo'a a'nómpímbá wérowana

⁴ kae'-áémpákén-ó'á étuvena moórá-aempaken-o'a améraantamba wiyúsuwowna marapá'á kumúwana iyámpóimo ma'ankáínda-ininkoni ewaa'á ména ma'ankáína'a tufú'-nasuwánae séna mérowana

⁵ waai-iyámpói ma'ankówana óraa'a éna seyaafá'-márafákén-kwáásíyá'ó fasi'ámai kawáánínda-iyampoi ma'ankówana Maníkó káráwindasafena miníyámpói ááéma mósá tafimarena wemá kawáániwaini ayái-afara'a móankowana

⁶ minínínkó inkaiséna máásai-marafa'a wéna Maníkó wentáfé'a to'mayaa uwánkanaumne siyópa'a koména ayáátááka'a 1,260 kanaa komérowana Maníkó kawáán-uráíye.

⁷ Kawáánúwasa wíyómpa'a tiyésa Maníkóní kísau-waasiya'o káráwiyowin-awi'a Máíkéri wení kísau-waasiye arááínkówé wení kísau-waasiye tíyówasa

⁸ Máíkériye wení kísau-waasiye iyáákese wíyómpakemba arááínkóné wení kísau-waasiye watuwésa

⁹ óraa'-araainkomba famétukaawe. Naaófá'á marapá'á iyaankafayaambá úkéna wenáwí'a waántáwanko póna marapá'-wáásí karo'-áái simátíma'maena iyísasa érai'a siyé sewaná waási símai sáwí'a wéuwatinkaiye. Wenté wení kísau-waasisé'a famétuwowasa marapá'á kunkáawe.

¹⁰ Kúmúwa'o isááwánda wíyómpa'a moóráwigo óraaka séna Maníkón-aúranka'a ména kentáásí waásisafena sáwí-waasin-owe karo'ó símae iyáiwaimba famétúwáísana marapá'á kúmísana póna Maníkó waántáwankomo ta'ótokaimpinkemba kentáá méwésiyaíye. Kentáará'á kawáánéna fasi'aén-úranko póna méwésiyaísata awánaraumne. Maníkó ai'marówana marapá'ó kunkáiwaini fasi'aéntá awánaraumne.

¹¹ Ísu sipisípi-araakaawi miwítí sáwí-meyambo maiyáiwai puwúwana wení naaemá kunkáimba pósa Maníkón-aaí arupíse úmai simátíma'maesa iyésa

sínkamiyata puwúnafo-imayaa ímba umbá fasi'arésa waántáwankomba íyáákaraawe.

¹² Kembiwí

wíyómpa'o méraawi minááísáfé'a imáyáa é'a aamoín-oro. Énifo marapá'é uwí-nómpá'émó méraan-kwaasi óraa'-umbai-tantaa'a kempá'á tínífo káráwiyoro. Maníkó waántáwankomba tufuwínda-kanaa ampáámbá isaná póna waántáwanko iséna áyánte'a wéifo káráwiyoro wíyómpakewi siyáíye.

¹³ Súwana minarááínkón-áwí'a waántáwanko imáyáa éna wíyómpakemba kembá famétúwáísa'a marapá'á kumbéraumne séna waai-iyámpóímo ma'ánkaron-ininkomba wa'maéna kúwana

¹⁴ arááínkó minínínkómbá tufúwífo séna Maníkó óraa'-embontaanko ayóiyáámbá kae'á amúwana farafámaena máásai-marafa'a wentáfénamo to'mayaa uwánkaropa'a kúwana Maníkó kaumbo-áátái úmai afa'mórée-wiyomba káráwiyaiye.

¹⁵ Arááínkó minínínkómbá wa'maéna ói'a káá'maena nombá umpíyankaanana mae'maéna kóínkwae séna wa'maéna kúwana

¹⁶ maragó áwa'nai ena weyáárika'a maramá karaisúwana wenóipinken-donko mimpímbá kumúwana

¹⁷⁻¹⁸ arááínkó minínínkómbá áyántafena uwánkena imáyáa éna séna wenaráá'marinte'o é'a tiyánaumne-imayaa uráíye. Wenaráá'marimba miwí Maníkón-aaí ísámai kawé'á ésa Ísu siyáin-aaímo simátíméwin-owe. Tiyánaumne séna uwí-nónáwáífa'a to'mayaa uréna méraiye.

13

Óraa'-afaa-poigon-aaí.

¹ Mérowana awánááwánda moórá óraa'-afaa-poigo uwí-nómpínkémbá iyéna afakaeté-a'nomba wérowana taánáimba a'nómpínkémbá siyáánkai iyówana íyáákaraiwaini kámo'a siyáánkai mintáánáímpímbá wérowana Maníkóntáfésa símai sáwí'o uwánkaron-aaí a'nómpínká'á agaimái makówana

²⁻³ wemá óraa'-afaa'-iyankaamba ména aísamaima óraa'-iyanko aísamaiyaamba úwana ói'a afáá'-íyán-óikaamba wérowa'a awánááwánana ááéma moóráwigo puwínkwae séna tufúkón-afima kawáúgun-afima wérowana tufúwana ímbo puwúmba úwoi mérowana arááínkó wení fasi'aémbá aména simámena séna marará'ó kawáánúndafa'a kawáánuwo súwasa seyaafá'-márafákén-kwáási awánésa táátafesa ésa kentáási óraakon-íye sésa wenarááíma waésa

⁴ arááínkó óraa'-afaa-poigomba fasi'aémbó ámakontafesa arááínkón-imáyááwárá'á mósá marésa óraa'-afaa-poigon-imayaa mósá marésa sésa óraa'-afaa-poigo íyáákaraimba pósa ímba kanaa'á tiyánkanaawe siyáawe.

⁵ Suwaná Maníkó mináfáá-póí é'ankowana ména wenáúma maimaé iyéna Maníkómbá símai sáwí'a uwánkowana kaumbo-áátái úmai afa'mórée-wiyomba Maníkó é'ankowana ména

⁶ Maníkómbá símai sáwí'a uwánkena wenáwí'a símai sáwí'a éna Maníkómó méraipa'a símai sáwí'a éna wíyómpa'o méraawi símai sáwí'o uwátinkomba isááwánana

⁷ Maníkó é'ankowana ména Maníkóní waásise tiyéna miwí íyáákéna seyaafá'-ándáfákén-kwáásiyé fí'o-fi'on-tuwara'-waasiye fí'o-fi'on-aaímo sun-kwáásiyé seyaafá'-márafákén-kwáásiyá'é kawáánúwasa

⁸ seyaafá'-márafá'ó méron-kwaasi óraa'-afaa-poigon-imayaa mósá makáawe. Maníkó maramá ímbo úmakonka'a sipisípi-araakaawi kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai pukáiwai wení aúfáífimba maé'mae'o íyan-kwaasi-tuwi'a agaimakáifo mináúfáífimbá túwí'a ímbo agaiyáin-kwaasi óraa'-afaa-poigon-imayaa mósá makáawe.

⁹ Kemá Yóni súnnda ísáán-kwaasi pó'a mináái ísámai kawel'án-oro.

¹⁰ Ándáfa'o mótinkanae sésamo ésa miyá ónááwe. Tínkamonasa puwíwae sésamo ésa miyá ónááwe. Mindásafesa Maníkóní waási ímba Maníkómbá aúwémba wenká'á timankúnkúmba fasi'ámai oro kemá Yóni sune.

¹¹ Minkákémbó awánaáwánda moórá'-afaa-poigo marafínkémbá iyéna sipisípi-araakaamba éna a'nómpínkémbá kae-táánáimbá wérowana amóísáúmba arááínkó amóísáúnkaamba éna

¹² aifa'ó iyún-afaa-poigon-aúranka'a ména fasi'aémbá wenkákémbá maéna kisauma wémaena seyaafá'-márafákén-kwáásísáféna séna óraa'-afaa-poigon-imayaa mósá máráaro séna ááémo moóráwigomo puwínkwae séna tufúwana úwoimo mérowintafena aifa'ó iyún-afaa-poigontafena mináái séna

¹³ fí'o-fi'on-kisau

ímbo awánaron-kisau maéna séna wíyómpakemba iyamá kumuwo súwana waási túranka'a kumúwana

¹⁴ Maníkó é'ankowana ména aifa'ó iyún-afaa-poigon-aúranka'a fí'o-fi'on-kisau ímbo awánaron-kisau maéna marapá'-wáásí sáwí-ampa'a tafisímai méwétiyuwena simátimena séna óraa'-afaa-poigo áúraambo úmaraiyana wenáwí'a óraa'a íno séna ááémo moóráwigomo puwínkwae séna tufúwana úwoimo mérowintafena mináái súwasa isésa miyá uwaná

¹⁵ Maníkó é'ankowana ména aifa'ó iyún-afaa-poigo áúraambo úmárowimba áama amúwana aaí séna ken-ímáyáá ímbo mósá makáawi tínkamiyasa púwóro súwasa miyá uwaná

¹⁶ marafínkémbó iyáiwai óraaka súwasa óraa'-waasiye úwoi-waasiye óntawara'-waasiye óntaiyain-kwaasiye úwoimo nún-kwaasiye wayó-kísáúmó máén-kwaasiye miyáumai-waasi óraa'-afaa-poigoni aúfái agaésa tuwímbai túwayaanka'a agáúwasa tuwímbai tiyáánúrapa'a agáúwasa

¹⁷ tuwímbai mináfáá-póígón-áwí'a agáúwasa tuwímbai nambá agaésa mindámbágóní áwáuma wenáwí'o agaimárón-kwaasi tómbá méyánuwasa ímbo miyán-áúfáímó agaimárón-kwaasi ímba tómbá méyánuraawe.

¹⁸ Kemá Yóni sumpo mináái kawel'-úmai imáyáan-oro. Kawel'-ímáyááwára'-wáásí mindámbágóní áwáuma isánaáwe. Wenáwíkaken-aufaigoni nambamó torausiyamba 666 íníye kemá Yóni sune.

14

Aú-imo siyáan-ai.

¹ Minkákémbó awánaáwánda kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai moórá-omapa'a minómákón-áwí'a Sáiyóni-omapa'a mérowasa wesé'a sáwífa'-waasi mésa wenáwí'e afowán-áwí'e túwayaanka'o agaimakón-kwaasi 144,000 waasi mérowa'a

² isááwánda wíyómpakemba noniyasáúrakembo sintenkáámbá súwana wíyónaai sintenkáámbá súwana sáwífa'-waasimo uwíyembo tufúwówanamo sintenkáámbá súwa'a isááwánasa

³ kawáániwaini ayáí-afagon-aúrampa'a mésa éiyaimbo túnarowi túranka'e óraa'-waasi túranka'e mésa aú-ima sésa marapá'-wáásífínkémbá Maníkó méyámbakain-kwaasi aantemba mi-144,000-wáásí mínímá kanaa'á sésa

⁴ miwí ímba aare-úmémhá ésa arupíse úmai mésa kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai aráái wáúwana wemá waásifinkemba méyámbarena Maníkóntáféna séna miwí kesí waási ésa ení waásiwara'a ombá pósa ánaaemba fí'o-fi'on-kwaasi miyá ónááwe súwasa

⁵ miwí ímba karo'-áái sésa miwífimbá ímba sáwí-aaí wérowi mináú-ímá suwa'á ísaraumne.

Wíyómpaken-kisau-waasiyau-taai.

⁶ Minkákémbó awánááwánda wíyómpaken-kisau-waasigo sanaan-úramba farafámaena áse-aaí waé'wae'o índa-aaí marapá'ó méron-kwaasisafena seyaafá'-márafákén-kwáásiyé seyaafá'-ándáfákén-kwáásiyé fí'o-fi'on-aaimo sun-kwáásiyé fí'o-fi'on-tuwara'-waasiye miyáumai-waasisafena simátimindasafena farafámae wénena

⁷ óraaka séna Maníkó aafimbó maitinkáínda-kanaa tifo Maníkón-áaroí inkaisé'a wentáfé'a wení áwáuma fí'oran-awaun-iyé seró. Wíyóne marawé uwí-nóné non-úrane úmakaiwain-imayaa é'a áwí'a mósá máraaro wíyómpaken-kisau-waasigo siyáíye.

⁸ Súwana wenánaaembo wíyómpaken-kisau-waasigo túwai séna óraa'-naokon-awí'a Pépíroni-nao'a tawisínaawisi uwáguraiye. Miyá úwasa mindáópaken-kwaasi seyaafá'-márafákén-kwáási sáwí-ampa'a tafisímai métínkówasa fí'o-fi'on-tantaa'a sáwísáwí'a uráawe minkwíyómpákén-kísáú-wáásígó siyáíye.

⁹⁻¹⁰ Súwana minkáé'nárai tínaaembo wíyómpaken-kisau-waasigo túwai óraaka séna waásimo óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe mósá máraán-kwaasi Maníkó aaisambá tiyíníye. Mináfáá-póígóní aúfái túwayaanka'e tiyáánka'e agaimakáan-kwaasi Maníkó aaisambá tiyéna ímba kári'-aisamba tiyínífo óraa'-aisamba tiyínasa wíyómpakemba kawé-kísáú-wáási túranka'e kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwain-aúranka'e iyamó wégaipa'a sáwí-wiyumbo ún-ontamba agaimakáipa'a mésa títe'a ínasa ménaawe.

¹¹ Iyafínkémbó úmúmbo iyíntemba aasiyaasí títe'a úmae iyíníye. Óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe mósá máraáwi mináfáá-póígóní aúfái tine'ó agaimakáawi ímba saagésa aasiyaasí títe'a úmaena iyíníye.

¹² Kemá Yóni sumpo Maníkóní waási ísáaro. Maníkón-aaí wétawiyafe'a Ísuwe'o kááísamai méraawi fasi'ámai méraaro kemá Yóni sune.

¹³ Minkákémbó isááwánda moóráwigo wíyómpakemba simásimena séna maanáái aúfái-wandaaifimba agauwó. Káfé'wara ánaaenkwar'a Fasi'aénkóe'o kááísamai méraawi puwíyanamo éna Maníkó kawé'á uwátinkainíye. Maníkóní ámútanko simásimena séna mináái érai'-aainíye. Káfé'a kísau maésa ánaaemba saagésa miwítí kisaufinkembo paápé índa-tantaa'a miwífá'á wérainíye simásímakaiye siyáíye.

Waásisafena waé'mai-aaimo siyáin-aaí.

¹⁴ Súwa'lo awánááwánda moóráwigo waási-úrankoraawi waén-áínánká'á ména a'nómpimbá íyáákaraiwaini kámo'a korí-óntántámbo úmakon-kamo'a wérowana ayáámpimba áwááise'lo tómba taéfaem-paepae'a tokówana

¹⁵ minkákémbá wíyómpaken-kisau-waasigo wíyómpa'-amaan-daumpakemba kúwákárúwena ainánká'ó mérowintafena óraaka séna marapá-tómbá fasi'aráifo tómbó fakárénda-kanaan-ifo taéfaem-paepae'a toké fakaraaó súwana

¹⁶ ainánká'ó mérowi wení taéfaem-paepae'a tokéna mintómbá fákákaiye.

¹⁷ Fakarówana minamáán-dáúmpákémbá ánaaembo kúwákárúwowi wewará'á áwááise'lo tóm-paepae'a taéfaem-paepae'a tokówana

¹⁸ moóráwigo wenánaaemba wíyómapaken-kisau-waasigo iyará'ó káráwiyowi póímo tufú'maimo agáén-ontan-taarerakemba kúwákárúwena áwááise'lo tómba taéfaem-paepae'a tokówintafena óraaka séna marapá'á ándá-aramba áfun-kaifo ení taéfaem-paepae'a toké minándá-árámá fakaraaó súwana

¹⁹ iséna minándá-árámá fáká'makaiye. Tísamaifimbo makésamo mapamíyanamo anombó kumínasamo uwíyan-aempa'a makáiye. Minándá-áránkóni áwáuma sáwí-waasimo

éna Maníkó óraa'-aisamba tiyéna ándá-arambo mapamíyantemba miyá éna

²⁰ ándá-arambo mapamíyan-aempa'a óraa'-naokoni awáífa'á mináémpákáámbá waási tufúkaiye. Ándá-aran-anombo kúmíntemba miwítí naaemá kuména piri'-nónkáámbá kumémena waási maamíntena ayáátáaka'a kunkáiye.

15

Afakaeté-sawi-meyankon-aaí.

¹ Kumúwa'lo awánááwánda wíyómpa'a aiyowái'a éna waásimo aráátimíyan-i'a úwana sáa'la úwana afakaeté-sawi-tantaa'la wérowasa wíyómpakemba afakaeté-kisau-waasi mésa misáwí-tántáá'ó timíyanesa ésa mináfákáété-sawi-meyamba timíyanamo misáwí-méyámbo tai'áínanamo éna Maníkóni aaisambá tai'áínda awánaraumne.

² Awánááwánda waaúnkáámbá sámó kaimbá wérowana tuwímбай iyaráámbá kówasa mindón-áwáífa'la waási mésa ímba óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe ímbo mósá márááwi wení nambamá tine'á ímbo agaimakáawi óraa'-afaa-poigombo íyáákarowi mérowana Maníkó uwíyemba tímakowasa tokésa

³ imá sésa Maníkóni kísau-waasigon-awi'a Mósesente kentáási sáwí-meyambo maiyáiwainte'a imá simátinkesa maará siyáawe.

Emá Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fási'áémbó tokáandawi ení kísau fí'oran-kisaumo máénda awánéta sáátafeta únasa emá seyaafá'-márafákén-kwáásíyá'ó kawáán-uráandawi ení kísau arupíse úmai kawel'-úmai wémaene.

⁴ Fasi'aénkó e aantemba fí'oran-kawe'la úmai fí'onka'lo méraandawimba pósa seyaafá'-wáási enáároí inkaisésa ení áwáu fí'oran-awaun-íye sénááwe. Ení kawel'-kísáú aantembo máénda paápé uráísasa awánésa seyaafá'-márafákén-kwáási empá'á tésa en-ímáyáá ésa enáwí'la mósá maránááwe nonáwáífa'lo mérowi minímá siyáawe.

⁵ Suwa'á minkákémbó awánááwánda wíyómpa'a áamáán-daumpa'a Maníkóní ufaen-úran-daumpa'a ontá tigurówasa

⁶ wíyómpakemba afakaeté-kisau-waasi afakaeté-sawi-meyambo timíyawí minámáán-dáúmpákémbá kúwákárúwesa waén-únánkwátói súgáyáagayaamo ún-unankwatoi urésa tíyaafaiya'a uriyon-tú'wáánkáú urówasa

⁷ éiyaimbo túnarowifinkemba moóráwigo afakaeté-taufa'a timúwasa mintáúfápímbá Maníkó aasiyaasí maé'mae'o índawimo aaisambó sínda-tantaa'a wérowana

⁸ naaúmpa'o úmúnte'o intembá Maníkóní áamáán-daumpa'a wení fasi'aénkóe wení fí'oran-awaugoni ságoe'a óraa'a úwasa waási ímba kanaa'á mindáúmpá'á iyésa afakaeté-kisau-waasi afakaeté-sawi-meyamba tímatuwe'e sésa mindáúmpá'á ímba iyáawe.

16

Maníkó aaisambó tíkain-aaí.

¹ Minkákémbó isááwánda áamáán-daumpakemba moóráwigo mináfákáétéwisafena óraaka séna afakaeté-taufapinkemba Maníkó aaisambó tiyínda-tantaa'a marapá'á fayáúsu'maraaro súwana

² mináfákáétéwifinkemba aifarááwí wení táúfapinkemba marapá'á fayáúsuwowa óraa'-afaa-poigoni aúfái tine'á agaimakésa wenáúraambo úmárowin-imayaa mósá makáawifa'a óraa'-namontomba túwawaapimpa'a kówana títe'a uráíye.

³ Úwana wenánaaembo mérowi wení táúfapinkemba uwí-nómpá'á fayáúsuwowa uwí-nónkó púwón-kwaasiti naaeráámbá úwana uwí-nómpínkén-kwámbá putásaraiye.

⁴ Putásowana minkáé'nárai tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba nonaumpimpá'á fayáúsuwowa naae-nómbá úkúwa'a

⁵ minkákémbá isááwánda wíyómpaken-kisau-waasigo nonká'ó káráwiyowi séna emá kawel'-úramba úmai méraandawi aifa'á mé káfé'wara'o méraandawi misáwí-méyámbó tímakaanda kawel'-úmai arupíse uráane.

⁶ Ení waásiye enááimo simátímakaawiye tínkamuwasa pukáantafe naae-nómbá útínkaraane. Mindásafe kawel'á wée miwítí sáwí-kisaugon-anondáá tímakaane nonká'ó káráwiyowi súwa'o

⁷ isááwánda moóráwigo póimo tufú'maimo agáén-ontan-taarerakemba séna Maníkó Fasi'aénkó seyaafá-fásí'áémbó tokáandawi misáwí-méyámbó tímakaanda kawel'-úmai arupíse uráane siyáíye.

⁸ Súwana minkáúmbónárau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba aafáúrá'á fayáúsuwowa Maníkó é'ankowana waási tine'ó iyamó kain-tembá aa'á kéné tinepái fí'oraumai kówana

⁹ títe'a úwasa Maníkómbá símai sáwí'a uwánkesa Maníkómpákémbá misáwí-méyámbá wétiye sumbánifo miwítí sáwí-kisau ímba tuwésa Maníkómpá'á tésa wení áwáu fí'oran-awaun-íye ímba siyáawe.

¹⁰ Ímba suwaná minéiyáíndárau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba óraa'-afaa-poigo waásiya'o kawáán-urópa'a fayáúsuwowa kumeu'á úwasa wemó kawáán-urówi kumeu'-áémpá'á mésa títe'a úwasa wáá'a tésa tinááfi wéunkutesa

¹¹ títe'a úwana námomba kóntafesa Maníkó wíyómpakewimba símai sáwí'a uwánkómbanifo ímba sáwí-kisau tuwésa wempá'á tiyáawe.

¹² Ímba tuwaná miséfátáásénárau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba óraa'-nonkon-awí'a Yúféréti-si-nompa'a fayáúsuwowa mindómbá kará'náguwasa aafáúmó iyáúsun-aempa'-marafa'a kawáán-urówi aambá wíyúntafena mindómbá kará'náguraiye.

¹³⁻¹⁴ Mindómbá kará'náguwa'o awánaáwánda arááínkón-óipinkemba sawaímá túwana óraa'-afaa-poigon-óipinkemba sawaímá túwana karo'-ááímó simátímakowin-óipinkemba sawaímá túwasa minkáúmbó-sáwáígó tirumpimbá kaumbo-sáwí-ámútámbá mésa fí'o-fi'on-kisau ímbo awánaron-kisau maésa Maníkóe'o tíyénesa seyaafá'-máráfá'á wénesa kawáá-wáásí tí'maesa Maníkó seyaafá'-fásí'áémbó tokáiwaini óraa'-kanaa tíyénesa tiyáawe.

¹⁵ Kemá Yóni simátíme'a sune. Ísu séna umén-kwáásímó kafífímbó tentembá ímba ísarenka'o kúmóna simu'marésa unáánkwátói úmaresa méraiyaui ímba unáánkwátói-iyaintafesa tigaemá ónááwe Ísu siyáíye kemá Yóni sune. Awánaáwánda

¹⁶ minkákémbá kawáá-wáásí tí'maesa moórá-aempa'a máúpa'a Yúndaa-waasi-taafinkemba Ípúru-aaifinkemba Áámagétoni-marafa'e sésa túwaandu uráawe.

¹⁷ Uwaná mináfá'móráénarau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba fiyúndámo torópa'a fayáúsuwowa moóráwigo áamáán-daumpa'o kawáániwaini ayái-afarakemba óraaka séna seyaafá'-kísáú taí'áwiye súwana

¹⁸ wíyónaai súwana káúgau súwana aafáyáu torówana óraa'-marima téna marapá'á wáási ááémo méronkakene káfé'wara'o méraanka'e miyám-bárimá ímba wétaiye.

¹⁹ Óraa'-naopa kaumborá'á maramá karuména tawákaa'-úwana seyaafá'-máráfá'á óraa'-naopimpa'a tawisínaawisi úwana Maníkó Pépíróni-óraa'-naopaken-kwaasi sáwí'o umbá Maníkó imáyáa éna aaisambá tiyéna miwítí sáwí-meyamba óraa'a timúwana

²⁰ nonafufumpa'-máramá seyaafá'á maamíntasuwowana omátomba arúwáísé uwágúwana

²¹ wíyómpakemba óraa'-umbaimo tain-óntánkáán-kááiyaramba kuména wáási tínkamuwasa Maníkómbá símai sáwí'a uwánkaraawe. Óraa-kaaiyaramba óraa'a sáwí-meyambo timúntafesa Maníkómbá símai sáwí'a uwánkaraawe.

17

Pépíróni-waasi waé'mai-aaímo siyáin-aaí.

¹ Sáwí'a uwánkówana wíyómpakemba afakaeté-kisau-waasi afakaeté-taufa'o tokówifinkemba moóráwigo simásimena séna tina'a aankaró'-ánká'ó nín-ininkomba sáwí-meyambo maínda aráánáméno. Minínínkóní áwáuma óraa'-naopa'a sáwífa'-nonawaifa'-naopa'an-íye.

2 Mindáópaken-kwaasimo fí'o-fi'on-tantaa'o sáwí'o ombá seyaafá'-márafákén-káwáá-wáási miyá uráawe. Uwóí'o on-dómbó nésamo uwóí'o ontembá mindáópaken-kwaasi sáwí'o ombá fí'o-

fi'om-barafaken-kwaasi tuwánésa miyá uráawe simásímakaiye.

3 Simásimuwana Maníkóní ámútanko kempímbá óraa'a uwásinkowana minkwíyómpákéwí sí'maena máásai-marafa'a mósinkowa'o awánááwánda moórá-ora'a-afaa-poigo moórá-inimba ayáátuwena ména áúwawaa'a naae-áúmá úwana Maníkómbá símai sáwí'a uwánkaron-ai ane'á agaimakówana afakaeté-a'nomba úwana miná'nómpímbá taánáimba siyáánkai iyáúsurowana

4 minínínkóní unáánkwátói tuwímbai naae-únánkwátói úwana tuwímbai sokón-unankwatoi uréna wení to'waa-tántáá'á sáwífa'-ontamba tuwéna maimái uwásokena korí-óntántámbó úmakon-don-anama ayáámpimba tokéna mindón-ánáfímbá sáwí-tantaa'-aantemba ówitená waási sáwísáwí'o uwáíní áwáuma mindón-ánáfímbá wérowana

5 aúwayaanka'a agaimaréna séna óraa'-naopa'-awi'a Pépíróni-naopa'a aankaró'-ánká'ó nówi tinówa é'a marapá'ó sáwísáwí'o owí tinówa úne agaimaréna súwana

6 Maníkóní waásiye Ísun-ai simátímakowiye tínkamuwasa púwúwana uwóí'o on-dómbó nésamo uwóí'o ontembá minínínkó tínkamena uwóí'a úwa'o awánááwánda sáá'a úwana

7 wíyómpakewí simásimena séna ímba áá'a íno. Mináfáá-póigó minínínkómbó ayáákaimba afakaeté-a'nomba iyáísana siyáánkai-taanaimbo wérailwaiye minínínkónté miwítí áwáuma simámenaumne.

8 Awánáánda-afaa-poigoni áwáuma ááéma ména pukáimba póna aféúnyaim-baipinkemba iyáfasinainana Maníkó tai'ásuwainiye. Maníkó maramá ímbo úmakonka'a maé'mae'o íyan-kwaasi-tuwi'a agaimaréna ímbo túwí'o agaiyáin-kwaasi mináfáá-póí iyáfasinainda awánésa táatafesa ónááwe. Ááéma ménamo pukáimba iyáfasinaindasafesa táatafesa ónááwe wíyómpaken-kisau-waasigo simásímakaiye.

9 Simásimena séna kawé'-ímáyááwáráwí minááígóní áwáuma isánááwe. Mináfákáété-a'nonkoni áwáuma afakaeté-omapa'a minínínkó méraipa'an-iyé. Miná'nónkóní áwáuwará'a afakaeté-kawaa-waasin-owe.

10 Mináfákáété-kawaa-waasifinkemba séfataase kawáán-urésa púwúwana moóráwigo méraimba póna moóráwigo ánaaemba paápé éna kárika'a méiniye.

11 Mináfáá-póigó ááémo ménamo pukáiwaini áwáuma mináfákáété-kawaa-waasi tinaaemba kawááníndawi éna mináfákáété-kawaaraamba miyá ínana Maníkó tai'ásuwainiye.

12 Siyáánkai-taanaimbo wérailwaini áwáuma siyáánkai-kawaa-waasi kawáá-kísáú ímba maiyésa ánaaemba óraa'-afaa-poigoni fasi'aémbá maiyésa ampáánká'á kawáánónááwe.

13 Miwítí fasi'aémbá waásiya'o kawáán-íyantafesa mimbórá-ímáyáá ésa óraa'-afaa-poigon-imayaa ésa

14 kentáási sáwí-meyambo maiyáiwaimba tiyáiyana wemá iyáákena seyaafá-fásí'áénkwárá'-wáási wení fasi'aénkó iyáákaraiwai póna seyaafá-káwáá-wáásiyá'á kawáán-uráiwai póna iyáákainiye. Táántena kesí waásin-owe siyáísasa wembá ímba auwésa wenarááimo wáéwi iyáákaindara'a wesé'a méranaawe wíyómpaken-kisau-waasigo simásímakaiye.

¹⁵ Simásimena séna awánaánda-nonkoni áwáuma aankaró'-ánká'ó nín-ininkomo mérain-donkoni áwáuma sáwífa'-waasi seyaafá'-márafákembá fí'o-fi'on-tuwara'-waasi fí'o-fi'on-aaimo sen-kwáásín-owe.

¹⁶ Afáá-póígóe siyáánkai-taanainkwará'o awánaándawi aankaró'-ánká'ó nín-ininkomba tíyántafesa uwánkesa sáwí'a uwánkesa unáánkwátói faú'máéwana unáánkwátói-iyaimba mérainasa ama'á násuwesa ayáántamba agaisuwánaáwe.

¹⁷ Maníkó misáwí-wáásí imáyáa timúwasa mimbórá-imáyáa ésa waásiya'o kawáání-fásí'áémbá óraa'-afaa-poigomba amésa pósa Maníkóní imáyáafinkení'a íyana Maníkómó siyáin-aaí paápé íníye.

¹⁸ Minínimbó awánaánda-ininkoni áwáuma óraa'-naopakewi seyaafá'-márafákén-káwáá-wáásíyá'ó kawáánowin-owe wíyómpaken-kisau-waasigo simásimakaiye.

18

Pépíróni-naopa'o tawisínaawisi uráin-aaí.

¹ Simásimuwa'o awánaáwánda moórá-kisau-waasigo wíyómapakemba kuména óraa-fasi'aemba tokéna wenanekembá marará'á kusán-kwégowana

² Óraaka séna tawisínaawisi uráimba óraa'-naopa'-awi'a Pépírónifa'a tawisínaawisi uwáwisana sáwí-amutantone fí'o-fi'o-sawi-tantaa'e mindáópa'a méraisana sáwí-numawe inkáísón-dumawe mífá'á méraiye.

³ Pépíróni-naopaken-kwaasi fí'o-fi'on-tantaa'o sáwísáwí'o umbá seyaafá'-márafákén-kwáásí tuwánésa miyá uráawe. Seyaafá'-márafákén-káwáá-wáásí Pépíróni-naopaken-kwaasiti sáwí-amba arááiwakaawe. Seyaafá'-márafákén-kwáásí óntamo tíma'maesa

nún-kwaasi óraa'-ontamba maénae sésa Pépíróni-naopaken-kwaasiti sáwí-amba arááiwakaawe. Mindásafena Pépíróni-naopa'a tawisínaawisi uwágúwana waási taí'águraawe siyáíye.

⁴ Minkákémbó isááwánda wíyómpakemba moóráwigo séna kesí waásisono. Sáwí'o ontembá miyá ofáínifo mindáópa'a túwáaro. Miwítí sáwí-meyamba máéfainifo mindáópa'a túwáaro.

⁵ Pépíróni-naopaken-kwaasi sáwí'o úmae iyáamba Maníkó misáwí-tántáá'á imáyáa éna sáwí-meyamba wétimifo mindáópa'a túwáaro.

⁶ Maníkó mindáópaken-kwaasi sáwí'o ontáfé sáwí'a uwátinkaa. Sáwífa'-i'a sáwí'o ontáfé kaesá-úmai sáwí-meyamba tíma'mae iyuwó.

⁷ Tirááímo tain-kísáúmó maésamo sésa kawe-kísáúsá wémaumne sentembá títe'o índá-i'a uwátinke tirumbá sáwí'a uwátinkaa. Miwí túma maimáé iyésa sésa seyaafá'-márafákén-kwáásíyá'á kawáánúndampo ímba keto'-ínínkáántá éta ifí'á tánaumne siyáawe.

⁸ Maníkó Fasi'aénkó aaifimbá maitínkáíwai seyaafá'-fásí'áémbó tokáimba póna mimbórá-kánáá sáwí-meyamba timínasa tuwímbai puwíyasa ifí'á táiyana aawaimá

táínasa puwíyana mindáópa'a iyamá káwíníye siyáíye.

⁹ Simásuwena séna seyaafá'-márafákén-káwáá-wáásísómbá Pépíróni-naopaken-kwaasiti sáwí-amba arááíwaesa fí'o-fi'on-tantaa'a sáwí'o owí mindáópa'a iyamó káínda-umumba awánésa toikafó-í'a urésa ifí'á tánááwe.

¹⁰ Miwítí sáwí-meyamba awánésa tata'á ínasa táátafesa ésa némpa mésa sésé'á ésa sésa óraa'-naopa'a Pépíróni-naopa'o awánaúndasa siruntá wéíye. Fasi'aén-dáópa'a isaná mimbórá-kánáá sáwí-meyamba tiyáíye sénááwe.

¹¹ Síyasa Pépíróni-naopaken-kwaasi óntama ímbo méyánuronka'a pukáantafesa mindásafesa seyaafá'-máráfá'á óntamo tíma'mae nón-kwaasi ifi'á tánááwe.

¹² Miwítí óntama tíma'mae nón-ontama óraa'-ontamba tuwésa kawé'-óntámbá fí'o-fi'on-ontamba méyánuraan-ontane kawé'-únánkwátói tuwímbai sokón-unankwatoíye tuwímbai naae-únánkwátóiye taaíma kawé'-wíyúmbó in-tááíyé tuwímbai-tantaa'a póí áwááyaantamba ésa taaísambá ésa naae-óntántámbá ésa fasi'aén-óntántámbá ésa aúfáíwara'-ontantambo úmakaan-tantaa'e

¹³ asaa-wiyún-kánamá tómpímbó uwándaan-kanawe asaa-wiyúmbó ún-kanawe asaa-wiyúmbó ún-basawene ándá-aran-done masawéne kanaráán-tóné antiríyáán-tóné póíma tuwímbai purumakawé sipisípiye ósiye póímo maimaé nón-taone wayó-kísáúmó máén-kwaasiye miyám-baaran-tantaa'a Pépíróni-naopaken-kwaasi ímba méyámbarésa pukáantafesa ifi'á tésa

¹⁴ sésa tirááímo tain-tántáá'á tai'áímba miwítí óntawe miwítí to'waaiyé tai'áímba póna ímba aneka'á paápé íniye sésa

¹⁵ óntamo tíma'mae nón-kwaasi miyán-tántáá'á tímésa óraa'-ontambo máén-kwaasi Pépíróni-naopa'o sáwí-meyambo máémba awánésa tata'á ínasa táatafesa ésa némpa'a mésa toikafó-í'a urésa ifi'á tésa

¹⁶ sésé'á ésa sésa óraa'-naopa'a Pépíróni-naopa'o awánáúndasa siruntáán-íye. Miwí kawé'-únánkwátói naae-únánkwátóiye sokón-unankwatoíye urésa miwítí to'waaí óraa'-ontamba tuwésa maimái uwásokaawe.

¹⁷⁻¹⁸ Mimbórá-kánáá miwítí óraa'-ontama sáwí'a uwásukaiye sénááwe. Nompín-táónkoni tifoísáíye nompín-táómpimbo kísau máéwiye nompín-táómpimbo úwoimo nówiye nompín-táómpimbo óntamo tíma'mae nówiye miyáumai-waasi mindáópa'a iyamó kain-úmúmbá awánésa némpa mésa sésa mindáókoma seyaafá'-náókomba iyáákarain-daokon-íye sésa

¹⁹ tirunkó sáwí'a ínasa ofaimá káúmai ti'nómpá'á tuwésa toikafó-í'a urésa ifi'á tésa sésé'á ésa sésa óraa'-naopa'a Pépíróni-naopa'o awánáúndasa siruntáán-íye. Mindáópaken-kwaasi sáwífa'-ontama makáamba pósa nompín-táómpimbo nón-kwaasi seyaafá'nánká sáwífa'-ontamba maiyáawe. Mimbórá-kánáá mindáó'a sáwí'a uwásukaiye sénááwe.

²⁰ Kemá Yóni súnda kembiwí wíyómpa'o méraawiye Maníkóní waásiye Ísuni aantá-waasiye Maníkón-aaímo simátímakaawiye tirunkó kawé'á íniye. Pépíróni-naopaken-kwaasi kembiwí sáwí'a uwátínkáamba póna Maníkó anondáá sáwí-meyamba timínana póna tirunkó kawé'á íniye kemá Yóni súne.

²¹ Minkákémbá wíyómpaken-kisau-waasigo fasi'aéwí óraa'-ontamba um-baisé'o tón-ontamba maimaéna

uwí-nómpá'á mámetuwena séna minúmbái-óntámbó mámetuwáúndamo nompímbó kúwáfe'wintemba minóráá'-náóko Pépíróni-naokomba fasi'ámai sáwí'a uwásuwaanasa ímba aneka'á ónááwe.

²² Mindáópa'a waási ímba aneka'á uwiyemba tufuwésa kámemba tésa tayoíntésá imá sésa ímba miyá síyasa isánááwe. Seyaafá-tántáá'á ímba iyasa awánánááwe. Tómbá ímba agaíyamba awánánááwe.

²³ Ómbá ímba kúra'mae níyamba awánánááwe. Aarewé waaiyé to'waaí ésamo síyamba ímba isánááwe. Mindáópaken-kwaasi óntamo tíma'mae nón-kwaasi seyaafá'-máráfá'ó tíma'mae

nón-kwaasi iyáákaraawe. Fintómó naambá seyaafá'-máráfákén-kwáási tuwánésa karo'á sésa kawé'an-owe sésa misáwí-ámbá arááíwakaawe.

24 Mindáópaken-kwaasi imáyáa tímúwasa Maníkón-aaimo simátímakaawiye Maníkóní waásiye t́nkamuwasa pukáamba póna Maníkó anondáá sáwí-meyamba t́makaiye siyáíye.

19

Wíyómpa'a imó siyáan-aai.

1 Simásuwowasa wíyómpakemba sáwífa'-waasimo sentembá suwa'a isááwánasa sésa

Maníkón-áwíta mósá maráúmne. Kentáásí Maníkó seyaafá-tántáá'a íyáákarena wení áwáuma fí'oran-awauma isaná fasi'aénkwáráwí éna

2 mindásafena misáwí-méyámbó t́makaimba kawel'-úmai arupíse uráíye. Mindáópaken-kwaasi seyaafá'-márafákén-kwáásí sáwí-ampa'a táfisímai métínkówasa fí'o-fi'on-tantaa'a sáwí'o uráamba póna sáwí-meyamba t́makaiye. Mindáópaken-kwaasi Maníkóní ḱsau-waasi t́nkamuwasa pukáamba isaná anondáá sáwí-meyamba t́makaiye

simásuwesa

3 aneká sésa

Maníkón-áwíta mósá maráúmne. Mindáópa'a iyamá ḱna úmúmba úmae iyéna ímba tai'áíníye

suwasá

4 moórá-waai úmai éiyain-oraa'-waasiye éiyaimbo túnarowiye Maníkó kawáániwaini ayái-afara'o mérowin-aúranka'a ḱfaesa wen-ímáyáá mósá marésa sésa érai'-aai isatá Maníkón-áwíta mósá maráúmne siyáawe.

5 Suwaná minkákémbá kawáániwaini ayái-afarakemba aagó aantemba séna kembiwí óraa'-waasifinkene úwoi-waasifinkene Maníkóní ḱsau-waasi wenáísamaifimbo méraawi seyaafá'a wenáwí'a mósá máraaro siyáíye.

Ísu wení waásimo tíyáín-aai.

6 Simásuwowasa sáwífa'-waasimo sentembá súwana noniyasáúrakembo sintenkáámbá súwana wíyónaaimo sintenkáámbá súwa'a isááwánasa óraaka sésa

kentáásí Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fásí'áémbó tokáiwai kawáánisata póta wenáwíta mósá maráúmne.

7 Aú-inimbo tuwaai'waimpá'ó wíwae sésamo to'waai ontembá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai kuntiyáínda-kanaa amu'marésa méraiyan-kanaa tisaná póna sirunkósá aamoisá isatá wení áwáuma fí'oran-awaun-íye sune.

8 Maníkó Ísumo kuntiyáínda-kwaasi kawel'-únánkwátói waén-únánkwátói uwátínkáísasa méraawe siyáawe.

minúnánkwátóigoni áwáuma Maníkóní waási

arupíse-kisau wémaewe.

9 Minkákémbá wíyómpaken-kisau-waasigo Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo owísáféna imáyáa éna kembá Yónimba simásimena séna maanááímó simáménda aúfáífimba agauwó. Kentí sáwí-meyambo maiyáiwaini aaremó to'waai on-tánómbó náiyantafena Maníkó táántain-kwaasi tirunkó aamoí wéíye simásimena séna Maníkó mináái érai'a siyé wíyómpaken-kisau-waasigo simásimuwa'a

10 wen-ímáyáá mósá maránae sé'a aísamaifimba ḱfaewanana simásimena séna ímba miyán-uwo. Emó ení waásise'o Maníkóní ḱsau-waasimo é'o Ísumo siyáimbo taawiyáfóntemba kewará'a Maníkóní ḱsau-waasigo úmpo

ken-ímáyáá ímbo mósá mérénda Maníkón-ímáyáá aantemba mósá maraaó simásímakaiye. Maníkón-ai simátíméwimo sembá Ísuntafesa wésewe.

Ísuntafena waé'mai-aaimo siyáin-ai.

¹¹ Minkákémbó awánááwánda wíyómpa'a ontá tigúwana moóra-poigon-awi'a ósi ména moóráwigomba ayáákowin-awi'a éraikoma éna arupíse iwái póna aafimbó maitínkáimba arupíse éna tiyáimba arupíse éna

¹² aúranko iyaráámbá kówana a'nómpímbá iyáákaraiwaini kámo'a sáwífa'a wiyéna wenane'a moóra-awi'a agaimakówana mináwíkóni áwáuma fí'owi ímba ísááwana we aantemba ísena

¹³ wení unáánkwátói naaefímbá tu'mái uwásokowasa wenáwí'a Maníkón-ímáyáá aráátímíwai Maníkón-aiigon-iyé suwasá

¹⁴ wíyómpakewi tiyáiyawi waén-ósíyá'á mésa kawé'-únánkwátói waén-únánkwátói urésa wembá arááiwáúwana

¹⁵ wenóipinkemba áwááiwara-paepae'a wérowana seyaafá'-márafákén-kwáási karáinda-paepae'a wérowana fasi'aén-táemo'a tokéna fasi'ámai kawááníniye. Maníkó seyaafá'-fási'áénkwáráwí wení namuro-wáásísáféna óraa'-aisamba tiyínana fasi'aén-táemo'o tokáiwai sáwí-meyamba timínana ándá-arambo mapámówanamo anombó kúmíntemba miyá-sáwí-méyámbá timíníye.

¹⁶ Wení unáánkwátóiya'e amúntánká'é áwí'a agaimaréna séna seyaafá'-fási'áénkwárá'-wáási wení fasi'aénkó iyáákaraiwai éna seyaafá'-káwáá-wáásiyá'ó kawáán-uráiwain-iyé séna agaimakáiyé.

¹⁷ Agaimarówa'o awánááwánda moóráwigo wíyómpaken-kisau-waasigo aafáúmó wéronka'a ména sanaan-úrambo farafámaenamo nín-dumagontafena óraaka séna Maníkó óraa-tomba waási timakáán-tómbá timínda pósa túwaandu ónááwe.

¹⁸ Kawáá-wáási tima'é i-wáásítí óraa'-waasi tima'é fasi'aén-kwáási tima'é ósison-tima'e tiyáá'maesamo nón-kwaasi tima'é seyaafá'-wáási tima'é úwoimo nón-kwaasi tima'é wayó-kísáúmó máén-kwaasi tima'é óraa'-waasi tima'é úwoi-waasi tima'é miyáumai-waasison-tima'e tamandaaró siyáiyé.

¹⁹ Súwa'o awánááwánda óraa'-afaa-poigoe seyaafá'-márafákén-káwáá-wáásiyé miwítí i-wáásiyé túwaandu ésa ósifimbo mérowiye wení waásiye tiyáíyanesa túwaandu uwasá

²⁰ ósifimbo mérowi óraa'-afaa-poigomba ta'ótoresá karo'-ááímó simátímakowimba ta'ótokowana wemá ááéma óraa'-afaa-poigon-aúranka'a fí'o-fi'on-kisau ímbo awánaron-kisaumo maéna óraa'-afaa-poigoni aúfáímo tine'ó agaimakáan-kwaasi wenáúraambo úmárówin-imayaamo mósá makáan-kwaasi sáwí-ampa'a tafisímai métínkarowinte óraa'-afaa-poigonte mindárai ta'ótokesa úwoi mérowasa sáwí-marupa'o iyamá kámakama éna sáwí-wiyumbo úpa'a túwówana

²¹ ósifimbo mérowi minkáé'náraití waási óipinkem-pae'paetamba karówasa putowaná numasónkó tima'á fáínaraiye.

20

Ayáátáaka'a 1,000 aataimo maíyan-ai.

¹ Miyá uwa'ó awánááwánda wíyómpakemba moóra-kisau-waasigo kuména aféúniyaim-baipinken-kima tokéna fasi'aén-ándá umbaimó tón-andama tokéna

² arááínkómbá kunta'ótókena naaófá'á marapá'á iyaankafayaambá úkéna marapá'-wáásí karo'-áái simátíma'maena iyáiwain-awi'a waántáwankomba kunta'oto'mai 1,000 aatai úwoimo méraíndasafena kára'umarena

³ aféúnyaim-baipimba famétuwena óika'a awááúmai senómbá támakaimba 1,000 aatai mimpimbá ména seyaafá'-márafákén-kwáásí karo'-áái simátiminasa érai'a siyé sefáímpóna mimpimbá ména 1,000 aatai tai'áínana faú'ankainana ampáánká'á níníye.

⁴ Minkákémbó awánááwánda kawáánuwaiti tiyái-afama wérowasa minkáfámbá waási mérowana Maníkón-ímáyáá timúwasa waásiti áwáumo tísai úmai isáiyamba awánááwánda waási timambó wérowi Maníkón-ai Ísumo siyáimba simátímúwasa tinuwarambá kambísówasa pukáawi miwí óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe ímbo mósá makówi óraa'-afaa-poigoni aúfái túwayaanka'e tiyáánka'e ímbo agaimakówi miwí pukáampinkemba íyáfasinesa Ísu Káraísitiye'a kawáánésa 1,000 aatai ménaawe.

⁵ Minkánáá waási pukémpinkemba íyáfasinaiyan-kanaa aifa-kánáá ínasa 1,000 aatai maisuwésa fí'on-kwaasi pukémpinkemba íyáfasinanaawe.

⁶ Pukémpinkembo aifa'ó íyáfasinaiyawí tirunkó kawé'á ínasa aamoí ésa sáwí-marupa'o iyamó kaim-bárúpátáfésa ímba táátafesa ésa Maníkóní kísau Ísu Káraísitini kísau maésa Káraísitiye'a kawáá-kísáú maésa 1,000 aataifimba miyá ónááwe.

Waántáwankombo íyáákain-ai.

⁷ 1,000 aatai maisuwéna waántáwankomba faú'ankainana

⁸ seyaafá'-márafá'á wénena seyaafá'-wáásí karo'-áái simátíma'mae wénena Kóki-waasiye Mékoki-waasiye tiyáíndasafena tí'maena sáwífa'-waasi ímba kanaa'ó torausówánda-waasi mésa

⁹ seyaafá'-áémpá'á waásisomba tésa Maníkóní waási méropa'a Maníkó mindáópa'a imáyáamo in-dáópa'a taúkúrowana wíyómpakemba iyamá kuména minkwáásí kugafútuwswana

¹⁰ Maníkó karo'-ááímó simátímakowimba waántáwankomba ta'oto'mai sáwí-marupa'o iyamá kámakama éna sáwí-wiyumbo

úm-barupa'a famétuwena óraa'-afaa-poiye karo'-ááímó simátímakowine famétukaim-baipimba famétuwswana tí'a úmae iyéna ímba tai'áíníye.

Púwón-kwaasimo tísai índa-ai.

¹¹ Minkákémbó awánááwánda kawáániwaini ayái-afama óraa'a waé-áfámá wérowana moóráwigo minká'á mérowana wempákémbá marawé wíyóm-baru'e tuwínkaa'-uréna áwiyokuwa'o

¹² awánááwánda pukáan-kwaasi óraa'-waasiye úwoi-waasiye kawáániwaini ayái-afagon-aúranka'a mérowana Maníkó aúfái-wandaaisomba fawaséna moórá-wandaafimba waási aúí'a úmai maé'mae'o iyawi-tuwi'a wérowana tuwímbai-wandaafimba waási marapá'ó uráan-ai wérowana Maníkó mináúfái awánéna miwítí áwáu tísai úmai iséna aafimbá maitinkariye.

¹³ Uwí-nómpímbó pukáan-kwaasi íyáfasinowasa marafá'ó pukáan-kwaasi íyáfasinowasa pukáan-aempakemba íyáfasinowana Maníkó moórá-mora-waasi miwítí áwáu tuwánéna aafimbá maitinkéna

¹⁴⁻¹⁵ waási aúí'a úmai maé'mae'o iyawi-tuwi'a agaimakón-kwandaafimba awánómba ímbo túwí'o wérowi Maníkó sáwí-marupa'o iyamá kámakama úm-barupa'a famétuwswana púwón-aempa'a tai'ówasa waási ímba aneka'á púwúwa'a awánaraumne.

21

Aú-marawe aú-wiyom-barukon-aaí.

¹ Minkákémbó awánááwánda marawé wiyóm-baru'e tai'águwana aú-marawe aú-wiyom-baru'e wérowana marará'á uwí-nómbá ímba wérowa'a

² awánááwánda aú-nao'a kawel'-náó'-úramba
wiyómpa'a paápé uréna Maníkómpákémbá kuména Yérúsaremu fakaan-dao'a úmbanifo aú-nao'a úwana aú-ininko aú-unankwatoí to'waaí urénamo awaai kómpá'ó wintembá mindáo'a to'waaí úmakowana

³ kawáániwaini ayái-afarakemba moóráwigo óraaka séna káfé'a Maníkómó mérainda waásifimba ména miwísé'a mérainasa miwí wení waási-i'a íyana miwísé'a ména ímbo tiyuwáinda

⁴ miwí ti'nimá uwátiyuwainana ááéraan-tantaa'a seyaafá tai'ásuwainasa pósa ímba puwésa ímba toikafó-i'a ésa ímba ifi'á tésa ímba tí'a éna miyá íníye siyáíye.

⁵ Súwana kawáániwaini ayái-afara'o mérowi séna seyaafá-tántáá'á aúma úne simásuwena séna maanááímó simámunda aúfáifimba agauwó. Mináái érai'-aaí póna paápé íníye simásimena

⁶ séna seyaafá-kísáú tai'áwiye. Aifa'é ánaaenkoni áwáuma kemá úne. Ááéma mé'a kífé'wara'a mé'a maé'mae'a ónaumne. Seyaafá-tántáákóni áwáuma kemá úne. Nontáfénamo tinkáindawi nombá tíménasa ímbo méyámbaraiyamba úwoi tíménasa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

⁷ Sáwí-tantaakombo íyáákaawi kempákémbá kawel'-tántáá'á seyaafá'ó tíménda miwítí Fasi'aénkó onasá kesí iyámpói-i'a ónááwe.

⁸ Énifo ímbo fasi'ámaimo kesé'o méraawiye ímbo kesé'o kááísamaimo méraawiye sáwí'o owíyé waásimo t́nkamowasamo púwówiye aare-úméné waai-úménémó owíyé fintómó naawíyé úwaa'o owíyé karo'-mánikóné waántá-waasiye-imayaamo mósá máraáwiye karo'-ááímó sewíyé miyámó on-kwáásí sáwí-marupa'a iyamá kámakama éna sáwí-wiyumbo im-bárúpá'á Maníkóni némpa'a mésa maé'mae'a ónááwe siyáíye.

⁹ Súwana wiyómpakemba afakaeté-kisau-waasi afakaeté-taufa'a tokésa afakaeté-sawi-meyambo t́makowifinkemba moóráwigo simásimena séna tina'á Ísun-aaisafesa timankúnkumbo owí kentí sáwí-meyambo maiyáiwaini aú-ininkaambo on-kwáásí aráánáméno súwana

¹⁰ Maníkóni ámutanko kempímbá óraa'a uwásinkowana sí'maena óraa'a ayáátáá'-omapimba mósinkena awánaao súwa'o awánááwánda kawel'-náó'-úramba Yérúsaremu fakaamba wiyómpakemba Maníkómpákémbá kumúwana

¹¹ Maníkóni sámó kaimbá mindáo'pa'a wérontafena mindáo'a sán-kówasa óraa'-ontambo tuwésamo maiyáan-ontambo taaéná-wisiyan-ontambo makáawana sámó kaintembá mindáo'a miyá éna sán-kwégowasa

¹² sí'á óntantamba sanaan-úramba úmakowana misípímbá ontá sísamaifakemba kae'á kumbaimái-ontama wérowasa minóntará'á wiyómpaken-kisau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi káráwiyesa mérowana Ísarerin-ááninton-tuwi'a sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi-tuwi'a minóntará'á agaimakówana

¹³ aafáúmó íyáúsun-aempa'a kaumbo-óntá úwana aafáúmó kúwáferon-aempa'a kaumbo-óntá úwana séfasefa'-aempa'a kaumbo kaumbó úwasa

¹⁴ óntamba sísamaifakemba kae'á kumbaimái-ontamba marésa minóntánká'á sí'á úmakowasa minóntánká'á kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaini aantá-waasi-tuwi'a agaimakówa'a awánaraumne.

15 Awánááwánda wíyómpaken-kisau-waasigomo simásímakaiwai ayáámpimba moórá-taemo'a korí-óntántámbó úmakon-taemo'a tokéna mindáó'e minóntáwé misí'émó awaiya'maráínda-taemo'a tokéna

16 mindáópa'a wení taemótamba séfasefa'-aempa'a awaiya'maréna toráúfa'a awaiya'marówana seyaafá'-áémpá'á awaiyarí'a éna ayáátáá'a 12,000 úwana

17 síkóní a'nónká'ó awaiya'marómba 144 úwana waásimo torausúmba miyá úwana

18 misí'á taaéná-wisiyan-ontantamba úmakesa mindáó'a korí-óntántámbá úmakowana sámó kaintembá úwasa

19 sí'ó úmakon-ontanka'a to'waaí úmakesa kawé'-óntántámbá to'waaí úmakesa aifa'á taaéná-wisiyan-ontamba makésa miwá afófora'a sokón-ontamba fasi'aén-óntámbá marésa miwá afófora'a waén-óntámbá marésa miwá afófora'a taaéná-wisiyan-ontamba marésa

20 miwá afófora'a fafután-óntámbá marésa miwá afófora'a naae-óntámbá marésa miwá afófora'a uriyon-óntámbá marésa miwá afófora'a taaéná-wisiyan-ontamba fasi'aén-óntámbá marésa miwá afófora'a uriyon-óntámbá marésa miwá afófora'a taaéná-wisiyan-ontamba marésa miwá afófora'a sokón-ontamba marésa miwá afófora'a naae-óntámbá marésa miyáumai-ontamba to'waaí úmaresa

21 moórá-ontara'a súwáásuwaakisamba úmakesa sísamaifakemba kae'á kumbaimái-ontara'a sísamaifakemba kae'á kumbaimái-suwaasuwaakisamba minóntaráfámbá úmakesa aambá korí-óntántámbá akwí'makowana sámó kaintembá uráíye.

22 Sámó kaintembá úwana Fasi'aénkó Maníkó seyaafá'-fásí'áénkwáráwíyé kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaiye méroyana póna áamáán-damba ímba wérowa'a awánááwánana

23 mindáópa'a Maníkóní sámó káinkó sámá kátinkowana kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai miyá úwana póna aafáúwé wíyóne mindáópa'a ímba wérowa'a awánááwánana

24 mindáópa'o sámó kátínkáíwai seyaafá'-máráfákén-kwáásí sámá kátinkainasa seyaafá'-máráfákén-káwáá-wáásí túwí'o wéraindawi mindáópa'a koméraiya

25 mindáópa'a nó'waamba ímba ínasa pósa sí'-óntámá ímba úmaresa úwoi tisúwéwana wérainasa

26 seyaafá'-máráfákén-kwáásí túwí'o wéraindawi miwítí kawé-tántáá'á maimaésa mindáópa'a koméraiya

27 mindáópa'a sáwí-tantaa'a ímba wérainasa sáwí'o íyawiye karo'-ááímó síyawiye ímba iméraiya kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaini aúfái-wandaafimba aúí'a úmai maé'mae'o íyawi-tuwi'a agaimakáínda-waasi aantemba mindáópa'a koménaawe.

22

1 Minkákémbá wíyómpaken-kisau-waasigo moórá-nomba aráásimuwana mindómbá sámó kón-domba úwasa waási nésa maé'mae'o íyan-domba Maníkóe kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwainte

tiyái-afarakembo kumúmba

2 mindáókoni aampimbá kumúwana séfasefa'-aipa'a taaimá wéna arambá iyówana waási nésa maé'mae'o íyan-taeramba moórá-wiyonka moórá-wiyonka'a arambá wéiyena úwana mintáénáma seyaafá'-wáásí newaná ímba tí'a éna tai'áínana

³ Maníkómó sáwí'a ofo túwáaromo sínda-tantaa'a ímba wérainana Maníkóe kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwainte tiyáí-afama wérainasa wení kísau-waasi wen-ímáyáá mósá marésa

⁴ wenói'a awánésa wenáwí'a túwayaanka'a agaimaráiyana

⁵ nó'waamba ímba ínana aa'á ímba káínana Fasi'aénkó Maníkó sama kátinkainasa pósa ómbá ímbo kúrárémba kawáá-kísáú maimaé iyésa ménaawe.

⁶ Minkákémbá wíyómpaken-kísau-waasigo simásimena séna mináái érai'-aai póna paápé íníye. Fasi'aénkó Maníkó wenáái simátíméwi wení ámútambo tímiwai wení kísau-waasigomba wíyómpakemba ai'maréna séna kárika'o paápé índa-tantaa'a kesí kísau-waasi aráátimiyo siyáíye súwana

⁷ Ísu séna isaaó. Kárika'a kumónaumne. Mináúfáífimbó wérain-aaímo kárika'o paápé índa-aaímo isésamo taawiyafíyawí tirunkó aamoí íníye Ísu siyáíye.

⁸ Súwa'a kemá Yóni mináái isé'a awáné'a wíyómpakewi aráásímakaiwai aísamaifimba kífae'a wen-ímáyáá mósá maránae sé'a ówánana

⁹ simásimena séna ímba miyán-uwo. Emó ení waásimo Maníkón-aaímo simátímakaandawiyemo maanáúfáífínkén-ááímó taawiyáfón-kwaasiyemo Maníkóní kísau-waasimo ontembá kewará'á Maníkóní kísau-waasi úmpo ken-ímáyáá ímba mósá maré Maníkón-ímáyáá aantemba mósá maraaó siyáíye.

¹⁰ Simásimena séna maanáúfáífínkén-ááímó paápé índa-tantaa'a kárika paápé ínifo ímba aúpá'ó márénda afora'á maraaó.

¹¹ Minkánaámó tinda sáwí'o iyawí sáwí'a iyasa sáwí'o úmaímo méraiylawí sáwí'a úmai mérewasa kawé'ó iyawí kawé'á iyasa kawé'ó úmaímo méraiylawí kawé'-úmai ménaawe siyáíye.

¹² Súwana Ísu séna isáaro. Kárika'a kumónaumne. Kemó máén-kisaugoni méyámbá maimaé'a kumónaumne.

¹³ Aífa'é ánaaenkoni áwáu kemá úne. Ááéma mé'a kíféwara'a mé'a maé'mae'a ónaumne

Ísu siyáíye.

¹⁴ Súwasa mindáókoni ontará'á iyésa taaéramba nésa maé'mae'o iyantafesa unáánkwátóimo non-kwíyówanamo kawé'ó intembá miwí kawé'-úmai méraawana tirunkó aamoí wéíye.

¹⁵ Sáwí'o owíyé fintómó naawíyé úwaa'o owíyé aare-úméné waai-úméné mó owíyé waásimo tínkamowasa púwówiye karo'-máníkóné waántá-waasi-ímayaaamo mósá máraáwiye karo'-ááísáfésa aamoímó owíyé miyámó úmaesamo kowí mindáópa'a ímba iyónááwe.

¹⁶ Ísu séna kemá Ísu wíyómpakemba kesí kísau-waasigomba ai'maráúnana kentópa'a kuména mináái Fasi'aénkóní waási isáíwae séna kusimátímakaiye. Kemá Téfitin-aísaafitantambo uráundawí é'a aafáúmó iyáúsisanamo wérain-o'a kemá úne Ísu siyáíye.

¹⁷ Súwasa Maníkóní ámútankoe kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaini aú-ininkaambo on-kwáásíyé sésa Maníkómpá'á teró síyasa minááímó isááwi Maníkómpá'á teró sénááwe. Nontáfénamo tinkáíndawí Maníkómpá'á teró.

Maníkómpá'á kónae síyawí tíyana Maníkó maé'mae'o íyan-domba úwoi timínasa nésa maé'mae'a ónááwe.

¹⁸ Kemá Yóni paápé índa-tantaa'a maanáúfáífimbá agaimaré'a maanáúfáífínkén-ááímó isáíyan-kwaasisafe'a óraaka sé'a maanááífimbó tuwímbaimo kentí imáyáafinken-aaiwara'o síyanamo éna Maníkó sáwí-meyambo timínda agaimaré'o simátimunda-sawí-meyamba timíníye.

¹⁹ Tuwímbaimo maanááífínkémbó paápé índa-tantaa'o tínaaembo uwámiyanamo éna Maníkó minkwáásísáféna séna minkáwé'-náópa'a ímba iyé'a maé'mae'o íyan-taeramba ímba nánááwe. Maanáúfáífimbó simátimunda-aaisafena síníye kemá Yóni sune.

²⁰ Mináái érai'-aain-íye siwái kárika'a kumónaumne sisa'á érai'-aain-ifo Fasi'aénkó Ísu érai'a úwoi kumuwó sune.

²¹ Fasi'aénkó Ísu Maníkóní waási úwoi túwa'nai ína'a méraaro. Mináái érai'-aain-íye.

Mináái tai'áiye.

Read the New Testament daily

January

date	Scripture
1	Mátíyu 1:1-2:12
2	Mátíyu 2:13-3:6
3	Mátíyu 3:7-4:11
4	Mátíyu 4:12-25
5	Mátíyu 5:1-26
6	Mátíyu 5:27-48
7	Mátíyu 6:1-24
8	Mátíyu 6:25-7:14
9	Mátíyu 7:15-29
10	Mátíyu 8:1-17
11	Mátíyu 8:18-34
12	Mátíyu 9:1-17
13	Mátíyu 9:18-38
14	Mátíyu 10:1-23
15	Mátíyu 10:24-11:6
16	Mátíyu 11:7-30
17	Mátíyu 12:1-21
18	Mátíyu 12:22-45
19	Mátíyu 12:46-13:23
20	Mátíyu 13:24-46
21	Mátíyu 13:47-14:12
22	Mátíyu 14:13-36
23	Mátíyu 15:1-28
24	Mátíyu 15:29-16:12
25	Mátíyu 16:13-17:9
26	Mátíyu 17:10-27
27	Mátíyu 18:1-22
28	Mátíyu 18:23-19:12
29	Mátíyu 19:13-30
30	Mátíyu 20:1-28
31	Mátíyu 20:29-21:22

February

date	Scripture
1	Mátiyu 21:23-46
2	Mátiyu 22:1-33
3	Mátiyu 22:34-23:12
4	Mátiyu 23:13-39
5	Mátiyu 24:1-28
6	Mátiyu 24:29-51
7	Mátiyu 25:1-30
8	Mátiyu 25:31-26:13
9	Mátiyu 26:14-46
10	Mátiyu 26:47-68
11	Mátiyu 26:69-27:14
12	Mátiyu 27:15-31
13	Mátiyu 27:32-66
14	Mátiyu 28:1-20
15	Mááka 1:1-28
16	Mááka 1:29-2:12
17	Mááka 2:13-3:6
18	Mááka 3:7-30
19	Mááka 3:31-4:25
20	Mááka 4:26-5:20
21	Mááka 5:21-43
22	Mááka 6:1-29
23	Mááka 6:30-56
24	Mááka 7:1-23
25	Mááka 7:24-8:10
26	Mááka 8:11-9:1
27	Mááka 9:2-29
28	Mááka 9:30-10:12

date	Scripture
1	Mááka 10:13-31
2	Mááka 10:32-52
3	Mááka 11:1-26
4	Mááka 11:27-12:17
5	Mááka 12:18-37
6	Mááka 12:38-13:13
7	Mááka 13:14-37
8	Mááka 14:1-21
9	Mááka 14:22-52
10	Mááka 14:53-72
11	Mááka 15:1-47
12	Mááka 16:1-20
13	Rúku 1:1-25
14	Rúku 1:26-56
15	Rúku 1:57-80
16	Rúku 2:1-35
17	Rúku 2:36-52
18	Rúku 3:1-22
19	Rúku 3:23-38
20	Rúku 4:1-30
21	Rúku 4:31-5:11
22	Rúku 5:12-28
23	Rúku 5:29-6:11
24	Rúku 6:12-38
25	Rúku 6:39-7:10
26	Rúku 7:11-35
27	Rúku 7:36-8:3
28	Rúku 8:4-21
29	Rúku 8:22-39
30	Rúku 8:40-9:6
31	Rúku 9:7-27

date	Scripture
1	Rúku 9:28-50
2	Rúku 9:51-10:12
3	Rúku 10:13-37
4	Rúku 10:38-11:13
5	Rúku 11:14-36
6	Rúku 11:37-12:7
7	Rúku 12:8-34
8	Rúku 12:35-59
9	Rúku 13:1-21
10	Rúku 13:22-14:6
11	Rúku 14:7-35
12	Rúku 15:1-32
13	Rúku 16:1-18
14	Rúku 16:19-17:10
15	Rúku 17:11-37
16	Rúku 18:1-17
17	Rúku 18:18-43
18	Rúku 19:1-27
19	Rúku 19:28-48
20	Rúku 20:1-26
21	Rúku 20:27-47
22	Rúku 21:1-28
23	Rúku 21:29-22:13
24	Rúku 22:14-34
25	Rúku 22:35-53
26	Rúku 22:54-23:12
27	Rúku 23:13-43
28	Rúku 23:44-24:12
29	Rúku 24:13-53
30	Yóni 1:1-28

date	Scripture
1	Yóni 1:29-51
2	Yóni 2:1-25
3	Yóni 3:1-21
4	Yóni 3:22-4:3
5	Yóni 4:4-42
6	Yóni 4:43-54
7	Yóni 5:1-23
8	Yóni 5:24-47
9	Yóni 6:1-21
10	Yóni 6:22-40
11	Yóni 6:41-71
12	Yóni 7:1-29
13	Yóni 7:30-52
14	Yóni 7:53-8:20
15	Yóni 8:21-30
16	Yóni 8:31-59
17	Yóni 9:1-41
18	Yóni 10:1-21
19	Yóni 10:22-42
20	Yóni 11:1-53
21	Yóni 11:54-12:19
22	Yóni 12:20-50
23	Yóni 13:1-30
24	Yóni 13:31-14:14
25	Yóni 14:15-31
26	Yóni 15:1-27
27	Yóni 16:1-33
28	Yóni 17:1-26
29	Yóni 18:1-24
30	Yóni 18:25-19:22
31	Yóni 19:23-42

date	Scripture
1	Yóni 20:1-31
2	Yóni 21:1-25
3	Aantá-waasi 1:1-26
4	Aantá-waasi 2:1-47
5	Aantá-waasi 3:1-26
6	Aantá-waasi 4:1-37
7	Aantá-waasi 5:1-42
8	Aantá-waasi 6:1-15
9	Aantá-waasi 7:1-29
10	Aantá-waasi 7:30-50
11	Aantá-waasi 7:51-8:13
12	Aantá-waasi 8:14-40
13	Aantá-waasi 9:1-25
14	Aantá-waasi 9:26-43
15	Aantá-waasi 10:1-33
16	Aantá-waasi 10:34-48
17	Aantá-waasi 11:1-30
18	Aantá-waasi 12:1-23
19	Aantá-waasi 12:24-13:12
20	Aantá-waasi 13:13-41
21	Aantá-waasi 13:42-14:7
22	Aantá-waasi 14:8-28
23	Aantá-waasi 15:1-35
24	Aantá-waasi 15:36-16:15
25	Aantá-waasi 16:16-40
26	Aantá-waasi 17:1-34
27	Aantá-waasi 18:1-21
28	Aantá-waasi 18:22-19:12
29	Aantá-waasi 19:13-41
30	Aantá-waasi 20:1-38

date	Scripture
1	Aantá-waasi 21:1-16
2	Aantá-waasi 21:17-36
3	Aantá-waasi 21:37-22:16
4	Aantá-waasi 22:17-23:10
5	Aantá-waasi 23:11-35
6	Aantá-waasi 24:1-27
7	Aantá-waasi 25:1-27
8	Aantá-waasi 26:1-32
9	Aantá-waasi 27:1-20
10	Aantá-waasi 27:21-44
11	Aantá-waasi 28:1-31
12	Rómu 1:1-17
13	Rómu 1:18-32
14	Rómu 2:1-24
15	Rómu 2:25-3:8
16	Rómu 3:9-31
17	Rómu 4:1-12
18	Rómu 4:13-5:5
19	Rómu 5:6-21
20	Rómu 6:1-23
21	Rómu 7:1-14
22	Rómu 7:15-8:6
23	Rómu 8:7-21
24	Rómu 8:22-39
25	Rómu 9:1-21
26	Rómu 9:22-10:13
27	Rómu 10:14-11:12
28	Rómu 11:13-36
29	Rómu 12:1-21
30	Rómu 13:1-14
31	Rómu 14:1-23

date	Scripture
1	Rómu 15:1-21
2	Rómu 15:22-16:7
3	Rómu 16:8-27
4	1 Kórinti 1:1-17
5	1 Kórinti 1:18-2:5
6	1 Kórinti 2:6-3:4
7	1 Kórinti 3:5-23
8	1 Kórinti 4:1-21
9	1 Kórinti 5:1-13
10	1 Kórinti 6:1-20
11	1 Kórinti 7:1-24
12	1 Kórinti 7:25-40
13	1 Kórinti 8:1-13
14	1 Kórinti 9:1-18
15	1 Kórinti 9:19-10:13
16	1 Kórinti 10:14-11:1
17	1 Kórinti 11:2-16
18	1 Kórinti 11:17-34
19	1 Kórinti 12:1-26
20	1 Kórinti 12:27-13:13
21	1 Kórinti 14:1-17
22	1 Kórinti 14:18-40
23	1 Kórinti 15:1-28
24	1 Kórinti 15:29-58
25	1 Kórinti 16:1-24
26	2 Kórinti 1:1-11
27	2 Kórinti 1:12-2:11
28	2 Kórinti 2:12-17
29	2 Kórinti 3:1-18
30	2 Kórinti 4:1-12
31	2 Kórinti 4:13-5:10

date	Scripture
1	2 Kórinti 5:11-21
2	2 Kórinti 6:1-13
3	2 Kórinti 6:14-7:7
4	2 Kórinti 7:8-16
5	2 Kórinti 8:1-15
6	2 Kórinti 8:16-24
7	2 Kórinti 9:1-15
8	2 Kórinti 10:1-18
9	2 Kórinti 11:1-15
10	2 Kórinti 11:16-33
11	2 Kórinti 12:1-10
12	2 Kórinti 12:11-21
13	2 Kórinti 13:1-14
14	Kárésiya 1:1-24
15	Kárésiya 2:1-16
16	Kárésiya 2:17-3:9
17	Kárésiya 3:10-22
18	Kárésiya 3:23-4:20
19	Kárésiya 4:21-5:12
20	Kárésiya 5:13-26
21	Kárésiya 6:1-18
22	Éfésási 1:1-23
23	Éfésási 2:1-22
24	Éfésási 3:1-21
25	Éfésási 4:1-16
26	Éfésási 4:17-5:2
27	Éfésási 5:3-33
28	Éfésási 6:1-24
29	Fírípái 1:1-26
30	Fírípái 1:27-2:18

date	Scripture
1	Firípái 2:19-3:6
2	Firípái 3:7-4:1
3	Firípái 4:2-23
4	Kórósi 1:1-20
5	Kórósi 1:21-2:7
6	Kórósi 2:8-23
7	Kórósi 3:1-17
8	Kórósi 3:18-4:18
9	1 Tésáróníka 1:1-2:9
10	1 Tésáróníka 2:10-3:13
11	1 Tésáróníka 4:1-5:3
12	1 Tésáróníka 5:4-28
13	2 Tésáróníka 1:1-12
14	2 Tésáróníka 2:1-17
15	2 Tésáróníka 3:1-18
16	1 Tímóti 1:1-20
17	1 Tímóti 2:1-15
18	1 Tímóti 3:1-16
19	1 Tímóti 4:1-16
20	1 Tímóti 5:1-25
21	1 Tímóti 6:1-21
22	2 Tímóti 1:1-18
23	2 Tímóti 2:1-21
24	2 Tímóti 2:22-3:17
25	2 Tímóti 4:1-22
26	Táitási 1:1-16
27	Táitási 2:1-14
28	Táitási 2:15-3:15
29	Firímóni 1:1-25
30	Ípúru 1:1-14
31	Ípúru 2:1-18

date	Scripture
1	Ípúru 3:1-19
2	Ípúru 4:1-13
3	Ípúru 4:14-5:14
4	Ípúru 6:1-20
5	Ípúru 7:1-19
6	Ípúru 7:20-28
7	Ípúru 8:1-13
8	Ípúru 9:1-10
9	Ípúru 9:11-28
10	Ípúru 10:1-18
11	Ípúru 10:19-39
12	Ípúru 11:1-16
13	Ípúru 11:17-31
14	Ípúru 11:32-12:13
15	Ípúru 12:14-29
16	Ípúru 13:1-25
17	Yémísi 1:1-18
18	Yémísi 1:19-2:17
19	Yémísi 2:18-3:18
20	Yémísi 4:1-17
21	Yémísi 5:1-20
22	1 Pítaa 1:1-12
23	1 Pítaa 1:13-2:10
24	1 Pítaa 2:11-3:7
25	1 Pítaa 3:8-4:6
26	1 Pítaa 4:7-5:14
27	2 Pítaa 1:1-21
28	2 Pítaa 2:1-22
29	2 Pítaa 3:1-18
30	1 Yóni 1:1-10

date	Scripture
1	1 Yóni 2:1-17
2	1 Yóni 2:18-3:2
3	1 Yóni 3:3-24
4	1 Yóni 4:1-21
5	1 Yóni 5:1-21
6	2 Yóni 1:1-13
7	3 Yóni 1:1-14
8	Yúti 1:1-25
9	Paápé uráin-aaí 1:1-20
10	Paápé uráin-aaí 2:1-17
11	Paápé uráin-aaí 2:18-3:6
12	Paápé uráin-aaí 3:7-22
13	Paápé uráin-aaí 4:1-11
14	Paápé uráin-aaí 5:1-14
15	Paápé uráin-aaí 6:1-17
16	Paápé uráin-aaí 7:1-17
17	Paápé uráin-aaí 8:1-13
18	Paápé uráin-aaí 9:1-21
19	Paápé uráin-aaí 10:1-11
20	Paápé uráin-aaí 11:1-19
21	Paápé uráin-aaí 12:1-18
22	Paápé uráin-aaí 13:1-18
23	Paápé uráin-aaí 14:1-20
24	Paápé uráin-aaí 15:1-8
25	Paápé uráin-aaí 16:1-21
26	Paápé uráin-aaí 17:1-18
27	Paápé uráin-aaí 18:1-24
28	Paápé uráin-aaí 19:1-21
29	Paápé uráin-aaí 20:1-15
30	Paápé uráin-aaí 21:1-27
31	Paápé uráin-aaí 22:1-21

Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-ye

Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-ye.

Aantá-waasi

Mátíyu 10:2

Aantá-waasi 14:13

Ísu kesáái simátíma'mae nóro séna simátímakain-kwaasisafesa numa-áimpínkémbá aposeliye wésefo kentáásááifimba aantá-waasiyesa wésune. Ímba Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi aantem-banifo tuwímbai-waasi-tuwi'a Pórowe Páánápáasiye Sáírásiye fí'o-fí'on-kwaasisafesawara'a aantá-waasiye wésewe.

Aarakwá tááiye awá'-wáási tááiye iyámpói tááiye miyán-áái

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 5:27-32 .. 19:3-9

Mááka 7:10 .. 10:2-12

Rómu 7:2-3

1 Kórinti 6:9-11 .. 7:1-16 .. 7:25-40

2 Kórinti 6:14

Éfásási 5:21-33 .. 6:1-4

Kórosi 3:18-21

1 Tímóti 3:4

Ípúru 12:7-11 .. 13:4

1 Pítaa 3:1-7

Aare ti'nónká'ó káátaraan-ai.

1 Kórinti 11:2-16

Naaófá'á aare táái ti'nómbó ímbo ánáan-kwimaimo kámo'o wíyún-inintafesa sáwí-imayaawara'-inine siyáawe.

Ámáán-kawaa-waasi

Mátíyu 3:7

Aantá-waasi 4:1 .. 5:17

Yúndaa-waasiti óraa'-waasi kaeká'-unkwima'mai mésa moórá-unkwimo ombá Móseseni áamáane miwítí áamáane wésimatimewisafesa numa-áimpínkémbá Ferisi-waasiye wésefo kentáásááifimba ámáán-kawaa-waasiyesa wésune. Moórá-unkwimo ombá sésa púwómpinkemba ímba iyáfasinanaawe sésa púwón-kwaasi timambá ímba wéraiye sésa Maníkóni wíyómpaken-kisau-waasi ímba méraawe sen-kwáásí túwí'a Sátúsi-amaan-aaimo sen-kwáásíyé.

Ámáán-kisau-waasi

Mátíyu 8:4 .. 12:5

Ámáán-kisau-waasi Maníkóni óraa'-amaan-daumpa'a kísau maésa Móseseni áamáamba arááiwaesa waásiti sáwí-imayaa maitiyuwáínana miwífá'á sáwí-meyamba ímba tínkwae sésa póí tufú'mai óntan-taarera'a agaimái Maníkómbá áma'mae iyáawe. Miyámó uráan-kwaasisontafesa numa-áimpínkémbá pris-waasiye wésefo kentáásááifimba ámáán-kisau-waasiyesa wésune.

Ándá-aran-domba

Numa-áímpínkémbá wain-ye wésefo kentáásááifinkemba ándá-aran-done wésewe. Maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 9:14-17 .. 21:33-46 .. 26:26-30

Rómu 14:19-23

1 Kórinti 10:14-22 .. 11:23-32

Aráá-tonkon-ai

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 26:26-30

Mááka 14:22-26

Rúku 22:15-20

1 Kórinti 10:14-22 .. 11:17-34

Ísípi-marafaken-kawaago

Aantá-waasi 7:10

Ísípi-marafaken-kawaagowemo sembá miwí tááifinkene numa-áímpínkéne Ferowe wésewe.

Ísu aúí'a úmai maé'mae'o íyawini áwáun-ye. Aúí'a úmai maé'mae'o íyawini áwáu-ai

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Yóni 3:16 .. 3:36 .. 5:24 .. 5:39-40 .. 6:47

Yóni 6:66-69 .. 10:27-30 .. 14:6 .. 17:1-5

Rómu 6:22-23

1 Yóni 5:11-15

Ísu Káraísitini waásiye

sésa numa-áímpínkémbá Kristeniye wésewe.

Aantá-waasi 11:26

Ísu marapá'a kumíndasafesa imáyáa ésamo to'mayaa on-áái

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 16:24-28 .. 24:36-44 .. 25:31-46

Mááka 8:34-38 .. 13:32-37

Rúku 12:35-40 .. 19:11-27 .. 21:34-36

Yóni 14:1-3

Aantá-waasi 1:9-11

1 Kórinti 1:4-9 .. 3:10-15 .. 4:5

Fírípai 1:3-6 .. 3:20-21

Kórósi 3:1-4

1 Tésárónika 3:11-13 .. 4:13-18 .. 5:23-24

2 Tésárónika 1:5-12

1 Tímóti 6:11-16

2 Tímóti 4:1-8

Táitási 2:11-14

Ípúru 9:27-28

Yémísi 5:7-9

1 Pítaa 1:13

2 Pítaa 3:1-14

1 Yóni 2:28 - 3:3

Yúti 14-24

Paápé uráin-ai 1:7 .. 16:15 .. 20:11-15 .. 22:20

Ísuni fasi'aénkó seyaafá-fási'aénkómbá íyáákarain-ai

maampímbá wéraifo toráumi ísáaro.

Waántáwankomba íyáákaraiye.

Mátíyu 4:1-11

1 Yóni 3:8

Tí'lo ún-kwaasi asófatinkena pukómpinkemba íyáfasintinkaraiye.

Mátíyu 4:24 .. 8:1-4 .. 9:1-8 .. 9:18-26

Mááka 2:1-12 .. 5:24-34 .. 7:31-37

Rúku 7:11-17

Yóni 9:1-41 .. 11:1-44

Aantá-waasi 3:1-16 .. 9:36-42

Yémísi 5:14-16

Sáwí-amutamba tirumpinkémbá maitíyukaiye.

Mátíyu 8:28-34

Mááka 1:21-28 .. 6:7 .. 7:25-30

Rúku 9:37-43

Kári-tomban-ifo sáwífa-tomba úkáiyé.

Mátíyu 14:13-21 .. 15:32-38

Óraa-fiyunda torówana mafaimakáiyé.

Mátíyu 8:23-27

Non-afófora'a kuráiyé.

Mátíyu 14:22-33

Waántáwanko waásimo puwíya-fasi'aembo tokáimba Ísu taí'ásuwainiye.

Ípúru 2:14-15

Ísu aúí'a úmai maé'mae'o uwátínkáí-fasi'aemba tokáiwain-iyé.

Yóni 17:1-3

Ísu waásiti sáwí-imayaa wémaitiyuwai-fasi'aemba tokáiwain-iyé.

Mátíyu 9:1-8

Rúku 7:47-50

Ísuni kísau-waasi

Mátíyu 10:1

Ísu séna Maníkón-aaí simátíména'a kembá súwa'nai e'a kesé'a níwae séna sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi íyáfasintinkain-kwaasisafena numa-áímpínkémbá disaipeliye wésefo kentáásááifimba Ísuni kísau-waasiyesa wésune.

Ísuni waásifimba umbai-tántáá'á tinda-aaigoni fasi'átínkáín-aaigoni

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 5:10-11 .. 6:25-33 .. 10:16-25

Mátíyu 11:28-30 .. 26:40-41

Rúku 17:1-4 .. 8:13

Yóni 14:1-3

Aantá-waasi 5:40-42 .. 9:15-16

Rómu 5:1-5 .. 8:17-18 .. 8:31-39 .. 12:12-18

1 Kórinti 10:6-13

2 Kórinti 1:3-7 .. 4:16-18 .. 12:7-10 .. 15:56-58

Káresíya 6:1-2

Éfésási 4:25-32

Fírípai 4:4-7

1 Tésárónika 3:1-5

2 Tésárónika 3:1-5

1 Tímóti 1:7

2 Tímóti 2:14-15

Ípúru 2:18 .. 4:14-16 .. 12:7-11 .. 12:14

Yémísi 1:2-4 .. 1:12-15

1 Pítaa 1:3-9 .. 2:19-21 .. 3:13-18

1 Pítaa 4:12-19 .. 5:6-11

2 Pítaa 2:9

1 Yóni 2:7-11 .. 4:18
Yúti 24

Máána-tomba

Yóni 6:31

Yúndaa-waasi Ísípi-marafa'a ándáfakaamba mérowana Mósese séna Maníkó Émbaramuwara wenaísaafitantambo íyawiwara'a timénaumne siyóm-barafa'a kónae séna tí'maena kúmba afufumpim-bárámá máásai-marafa'a wéwesa 40 aatai maisukáawe. Maníkó tómbá tuwówasa mi-40-áátáígón-arumpimba námae iyáawe. Mintómbá aifa-kánáá awánésa miwí tááifinkemba sésa maanaawemo sumbá nóin-tantaara'iyó sésa siyáawe.

Maníkó waásimo méraawini áwáusafena tísai índa-kanaa tinda-aa
maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 11:20-24 .. 12:36-37 .. 16:27 .. 21:33-44

Yóni 3:18-21 .. 8:24 .. 12:47-48

Rómu 6:22-23 .. 14:12

Ípúru 10:26-31

Maníkó wení waásiya'a wégawaaniye.

Mátíyu 3:2

Ísu marapá'ó méronka'a Yúndaa-waasiti marafá'á Rómu-kamani-waasi kawáánurowasa Yúndaa-waasi sésa Rómu-waasi kóíyanamo éna Maníkó kenkátá kawáánuwasinkena kentáásí Fasi'aénkó-i'a íníye sésa amu'marésa méraawe. Marapá'á méraanka'a waántáwanko tafisisasá wenááisafesa ewémó sewí waántáwanko miwítí fasi'aénkó-i'a wéifo Ísun-aaisafesa ewémó sewí Maníkó miwítí Fasi'aénkó-i'a éna miwíyá'á wégawaaniye. Miyámó wéfofó ánaaembo éna Maníkó aantemba Fasi'aéni'a éna waásiya'e marará'é wíyómpa'e weyáá kawááníníye. Maníkó wení waásiya'a wégawaaniye sésa numa-áímpínkémbá kingdomuwe wésefo maampímbá wéraifo ísáaro.

Mátíyu 3:2 .. 6:10 .. 6:30-33 .. 7:21-23

Mátíyu 13:24-52 .. 18:1-4 .. 18:23-35 .. 19:13-15

Mátíyu 20:1-16 .. 22:1-14 .. 25:1-13

Rúku 13:18-21 .. 17:20-21 .. 18:24-30 .. 23:42-43

Yóni 18:36

1 Kórinti 6:9-10

Maníkómó íyáfasinankaiwai

Mátíyu 11:2 .. 16:16

Yóni 6:14-15

Yúndaa-waasi kentáásí óraq'-waasi-i'a ínkwáe sésamo ombá ma-sawémba tí'nómpímbá atinké'ómbaniye. Miyámó é'óntafesa Yúndaa-waasi-taafinkemba Mésiyaawe wésefo Kíríki-waasi-taafinkemba

Karáisitiyemo sembá minááígóni áwáu Maníkómó íyáfasinankaiwainíye wésewe. Maníkó kesááninko kesí kísau máínkwae séna íyáfasinankaundawi paápé íníye súwana Yúndaa-waasiti marafá'á Ísu paápé uráíye. Yúndaa-waasiti marafá'á Rómu-kamani-waasi kawáánuwonka'a Yúndaa-waasi sésa Maníkómó íyáfasinankaraiwai paápé éna Rómu-waasi timátuwena wemá kawááníníye sumbá Ísu ímba miyá úntafesa Maníkómó íyáfasinankaraiwaiye ímba siyáawe.

Maníkómpá'á inaimó sen-áái maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 6:5-15 .. 18:19-20 .. 21:21-22 .. 26:36-46

Mááka 11:24-26

Rúku 6:12 .. 10:2 .. 18:1-8 .. 22:39-46

Yóni 11:21-22 .. 14:12-14 .. 15:7 .. 16:24

Aantá-waasi 7:60 .. 9:40 .. 16:25-26

Rómu 8:26

Éfésási 6:18-19

1 Tésárónika 5:17-18

1 Tímóti 2:1-8

Ípúru 7:23-25

Yémisi 1:5-8 .. 4:3 .. 5:13-16

1 Yóni 3:22-24 .. 5:13-15

Maníkón-ai maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 13:3-25 .. 24:35

Rúku 21:33

Yóni 8:31-32 .. 15:7-11 .. 17:13-19 .. 20:30-31

Aantá-waasi 17:11

Rómu 1:16-17 .. 15:4-6

Éfésási 6:13-20

Kórósi 3:12-17

1 Tésárónika 2:13

2 Tímóti 3:14-17

Ípúru 4:12-13

1 Pítaa 1:25

1 Yóni 5:13

Maníkón-ai simátímakowi

Mátíyu 1:22

Ísu ímba marapá'á kunkónka'a Maníkón-ai isésa simátíma'maesa iyáawi mésa Maníkómó iyáfasinankaiwai paápé íníye-ai aúfáifimba agaimakáanka'a póna Ísu marapá'á kunkáiye. Miyámó uráan-kwaasisontafesa numa-áimpínkémbá profeti-waasiye wésefo kentáásááifimba Maníkón-ai simátímakaawiyesa wésune.

Maníkón-aaaisafesa timankúnkúmba wéowe.

Mátíyu 9:2

Numa-áimpínkémbó sésamo bilipiyemo sembá kentáásááifimba Ísun-aaSAFE'a érai'e sé'a timankúnkúmba oro. Ísu Manínkón-ááninko marapá'á kumbéna Maníkón-ai simátimena tí'o ún-kwaasi túwa'nai ena sáwí'o úmaimo méraampinkemba fautinkánae séna aaraa-táiyá'á pukáintafe'a Ísun-aaSAFE'a érai'e sé'a timankúnkúmba oro wésefo maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 9:2 .. 9:22 .. 9:28 .. 15:28

Mátíyu 17:20 .. 21:22 .. 27:42

Rúku 17:5-6

Yóni 3:16 .. 5:24 .. 6:47 .. 6:69 .. 20:31

Aantá-waasi 10:43 .. 11:21 .. 13:48

Rómu 1:17 .. 4:2-3 .. 5:1 .. 10:9

1 Kórinti 1:21 .. 15:2

2 Kórinti 13:5

Kárésíya 2:16 .. 5:5

Éfésási 2:8 .. 3:17

Kórósi 1:23

Ípúru 11:1 .. 11:6

Yémisi 5:15

1 Pítáa 1:7

1 Yóni 3:23 .. 5:1-5 .. 5:10-13

Maníkóní áamámba

Mátíyu 5:17

Maníkóní áamámba maarán-ye. Maníkómó Mósesembo simámakain-amaamba siyáánkai-amaamba óntan-kwandaaiya'a agaimakón-amaane Maníkó fí'o-fi'on-aaí siyáin-amaane naaófá'ó Maníkómó Émbaramuntafena séna túma kárámai araenáémbo úmaraiyan-kwaasi kesí waási-i'a oro siyáin-amaane miyán-ámáámbá Maníkóní áamámban-ye. Yúndaa-waasiti óraa'-waasi Maníkóní áamámpimba tuwímbai-aaí áúwimai ayáátááse úmaresa arááíwakaawe. Áamáán-aaí maampímba wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 5:17 .. 7:12 .. 23:23

Aantá-waasi 13:38-39

Rómu 3:28 .. 7:21 - 8:8 .. 10:4-5

Kárésíya 3:2-5 .. 3:23-29

Ípúru 9:18-28

Maníkóní Ufaen-ámútánkó

Mátíyu 1:18

Numa-áímpínkémbá Holi Spiritiye wésefo kentáásááifimba Maníkóní Ufaen-ámútánkón-iyesa wésune. Ísuni waási tirumpimbá Maníkóní Ufaen-

ámútánkó méraiye-aaí maampímba wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 1:18-21 .. 3:11 .. 12:32 .. 28:18-20

Mááka 13:11

Rúku 4:1

Yóni 1:29-34 .. 14:15-19 .. 14:25-26 .. 16:12-15

Aantá-waasi 1:8 .. 2:1-42 .. 10:44-48

Rómu 5:5 .. 8:12-17 .. 8:26-27 .. 15:13

1 Kórinti 3:16-17

Kárésíya 5:16-18

Éfésási 1:11-14

1 Tésárónika 1:5-6

2 Tímóti 1:13-14

2 Pítáa 1:20-21

Maníkóní waásiya'o káráwiyaawi-taai

maampímba wéraifo toráumai ísáaro.

1 Tímóti 3:1-12

Táitási 1:5-9

Yémísi 5:14-16

1 Pítáa 5:1-5

Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi

Mátíyu 1:20

Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasisafesa numa-áímpínkémbá enseliman-owe wésewe.

Nombó maitínkáán-aaí.

Mátíyu 3:11

Aantá-waasi 2:38

Kórósi 2:12

Waási sáwí-imayaawe aoisaané tuwésa Maníkómpá'á tun-kwáásí Yóni nombá maitínkaraiye. Ánaaemba Ísu

ukáimpinkemba íyáfasinena wíyómpa'a iyónka'a Ísun-aaísafesa érai'e sésa timankúnkúmbo un-kwáásí sésa suwánésa Ísuni aampa'á wégon-kwaasin-owe síwae sésa nombá maiyáawe.

Óntankon-aaí maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 6:24 .. 13:22 .. 19:16-30

Mááka 8:34-38 .. 14:3-9

Rúku 12:13-21 .. 12:32-34 .. 16:10-13

Fírípai 4:10-13

Kórósi 3:1-2

2 Tímóti 3:1-5

Ípúru 13:5

Yémísi 1:9-11 .. 4:13-14

1 Yóni 2:15-17

Póimo wénaan-aaí.

Naaófá'á Yúndaa-waasi póíma ímbo naráan-aaíye kísaufaken-ton-aantemba nésa póí-ama'wara'a naráan-aaíye maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mááka 7:17-23

Aantá-waasi 10:9-16 .. 15:19-29

Rómu 14:1-4 .. 14:13-23

1 Kórinti 8:1-13 .. 10:14-32

1 Tímóti 4:1-5

Puwíyampinkembo íyáfasinaiyan-aaí

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 22:23-33

Yóni 5:25-29 .. 6:35-40 .. 11:21-27

Aantá-waasi 2:29-33 .. 4:32-33

1 Kórinti 15:3-7 .. 15:12-58

Fírípai 3:7-11

1 Tésárónika 4:13-18

Rómu-kamani-aifa-kawaago

Mátíyu 22:21

Rómu-kamani-aifa-kawaagowemo sembá Rómu-waasi-taaifinkene
numa-áimpínkéné Sisaawe wésewe.

Sambaatigón-áái

Yúndaa-waasi saagon-kánáá áamáán-aaí ísón-kanaasafesa Yúndaa-waasi-taaifine numa-áimpínkéné sambaatiyé wésefo maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 12:1-14

Mááka 2:23-3:6

Rúku 4:16-37 .. 6:2-11 .. 13:10-17 .. 14:1-6

Yóni 5:2-18 .. 7:14-24 .. 9:1-14

Sáwí'o uwátinkaiya'o ímbo anondáámo íyan-aaí

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 6:7-15 .. 18:15-35

Mááka 11:25-26

Rúku 6:27-38 .. 11:4 .. 17:3-4 .. 23:33-34

Aantá-waasi 7:59-60
Rómu 12:14-21
Efésási 4:31-32
Kórósi 3:31
1 Tésárónika 5:15
1 Pítaa 2:23

Taakisi-óntánkón-áái.

Mátíyu 5:46

Rómu-kamani-waasi Yúndaa-waasisafesa taakisi-
óntámbá síméro sésa tuwímbai-Yundaa-waasi minkísáú tímúwasa
taakisi-óntámbá maimaésa nómba kesáfé-óntámkwára'á maimaésa
taakisi-óntámbá Rómu-kamani-waasi mátimesa umén-óntámbá kesáfésa
maiýesa minóntánkákémbá óntawara'-waasi-i'a uwasá fi'on-Yundaa-
waasi tíyámba uwátínkaraawe.

**Waántáwanko Ísuntafena sáwí'a ínkwae séna ma'máímo awánarain-
aai** maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 4:1-11
Mááka 1:12-13
Rúku 4:1-13

Wayó-kísáúmó máén-kwaasi

1 Kórinti 7:21
Kórósi 3:22

Póíye iyánémó kesáfésamo méyánontemba naaófá'á waási méyánúmai
métínkówasa miwítí wayó-kísáú máúwasa ímba méyámbá tímúwasa
ándá-waasiyaamba úwoi-kisau maé'ómbaniye. Mináái numa-áímpínkémbá
sleviye wésewe.